
SIGILLVM · VNIVERSITATIS · CALIFORNIENSIS
FIAT LVX
MDCCCLXVIII
EX LIBRIS

Bible – New Testament

'Ahtě Chētit

'ԱՀՏԸ ՃԷՏԻՏ

eàni

ԵԱ'ՆԻ

Inchili shērif

ԻՆՃԻԼԻ ՇԷՐԻՖ

Lisaně asli i eownanitēn pitērchēmē

ԼԻՍԱՆ Ը ԱՍԼԻ Ի ԵՈՒՆԱՆԻՏԷՆ ՊԻԹԹԷՐՃԷՄԷ

معارف عموميه نظارت جليلهسنك ٢٠ مايس ٣١٩ تاريخلى و ٣٩ و ١٣٤
نومرولى رخصتنامهسيله نشر اولنمشدر

مصارف آمريقان بيبل شركتى طرفندن تسويه اولنهرق طبع اولنمشدر

Istanpōl

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

Matpa'ai A.

ՄԱԹՊԱ'Ա Ի Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1903

ՖԻՀՐԻՍԹ

ԻՆՃԻԼ

ՄԱՏԹԷՈՍԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒԶՐԷ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոս, ^աիպն ի Դաւիթ ^բիպն ի Ապ-
րահամըն ^գնէսէպլինին քիթապը տըր։
2 - ^դԱպրահամ Իսահակը թէվլիտ էյլէտի. վէ ^եԻ-
սահակ Յակոբը թէվլիտ էյլէտի. վէ ^զՅակոբ Յու-
դայը վէ անըն գարտաշլարընը թէվլիտ էյլէտի.
3 - Վէ ^էՅուդա Թամարտան Փարէս իլէ Զարահը
թէվլիտ էյլէտի. վէ ^ըՓարէս Եսրոմը թէվլիտ էյլէ-
տի. վէ Եսրոմ Արամը թէվլիտ էյլէտի. 4 - Վէ Արամ
Ամմինադաբը թէվլիտ էյլէտի. վէ Ամմինադաբ
Նաասոնը թէվլիտ էյլէտի. վէ Նաասոն Սաղմոնը
թէվլիտ էյլէտի. 5 - Վէ Սաղմոն Ռախաբտան Բոոսը
թէվլիտ էյլէտի. վէ Բոոս Հռութտան Ովբէդի
թէվլիտ էյլէտի. վէ Ովբէդ Յեսսէյի թէվլիտ էյլէ-
տի. 6 - Վէ ^թՅեսսէ Դաւիթ մելիքի թէվլիտ էյլէտի.
վէ ^ժԴաւիթ մէլիք՝ Ուրիանըն զէվճէսինտէն Սողո-
մոնը թէվլիտ էյլէտի. 7 - Վէ ^իՍողոմոն Ռոբովամը
թէվլիտ էյլէտի. վէ Ռոբովամ Աբիայը թէվլիտ

ա Մէզ. 132. 11։ Եշ. 11. 1։ Երեմ. 23. 5։ Գ. 22. 42։ Յովհ. 7. 42։ Ա'մալ. 2. 30։ 13. 23։ Ռոմ. 1. 3։
բ Թէք. 12. 3։ 22. 18։ Գաղ. 3. 16։
գ Ղուկ. 3. 23։
դ Թէք. 21. 2, 3։
ե Թէք. 25. 26։
զ Թէք. 29. 35։
է Թէք. 38. 27։
ը Հռութ. 4. 18, վէ ղայրի։ 1 Թէվ. 2. 5, 9, վէ ղայրի։
թ 1 Սիւլ. 16. 1։ 17. 12։
ժ 2 Սիւլ. 12. 24։
ի 1 Թէվ. 3. 10, վէ ղայրի։

էյլէտի․ վէ Աբիա Ասայը թէվլիտ էյլէտի․ 8-Վէ
Ասա Յովսափատը թէվլիտ էյլէտի․ վէ Յովսափատ
Յովրամը թէվլիտ էյլէտի․ վէ Յովրամ Ոզիայը
թէվլիտ էյլէտի․ 9-Վէ Ոզիա Յովաթամը թէվլիտ
էյլէտի․ վէ Յովաթամ Աքազը թէվլիտ էյլէտի․ վէ
Աքազ Եզեկիայը թէվլիտ էյլէտի․ 10-Վէ [ւ]Եզեկիա
Մանասէյի թէվլիտ էյլէտի․ վէ Մանասէ Ամոնը
թէվլիտ էյլէտի․ վէ Ամոն Յովսիայը թէվլիտ էյլէ-
տի․ 11-Վէ [փ]Յովսիա [ք]Բաբելոն էսարէթի զէմանըն-
տա Յեքոնիայը վէ անըն գարնտաշլարընը թէվլիտ
էյլէտի․ 12-Վէ Բաբելոն էսարէթինտէն սօնրա [օ]Յե-
քոնիա Սաղաթիէլի թէվլիտ էյլէտի․ վէ Սաղաթիէլ
[ֆ]Զօրաբաբէլի թէվլիտ էյլէտի․ 13-Վէ Զօրաբաբէլ
Աբիուդը թէվլիտ էյլէտի․ վէ Աբիուդ Եղիակիմի
թէվլիտ էյլէտի․ վէ Եղիակիմ Ազօրը թէվլիտ էյ-
լէտի․ 14-Վէ Ազօր Սադօվկը թէվլիտ էյլէտի․ վէ
Սադօվկ Աքիմի թէվլիտ էյլէտի․ վէ Աքիմ Եղիուդը
թէվլիտ էյլէտի․ 15-Վէ Եղիուդ Եղիազարը թէվլիտ
էյլէտի․ վէ Եղիազար Մատթանը թէվլիտ էյլէտի,
վէ Մատթան Յակոբը թէվլիտ էյլէտի․ 16-Վէ Յա-
կոբ Մարիամըն զէվճի Յովսէփի թէվլիտ էյլէտի․
վէ մէրգումէտէն Քրիստոս տէնիլէն Յիսուս թէվէլ-
լիւտ էթտի։ 17-Իմտի նէսիլէրին ճիւմլէսի Աբրա-
համտան Դաւիթէ գատար օն տէօրթ նէսիլ, վէ
Դաւիթտէն Բաբելոն էսարէթինէ տէյին օն տէօրթ
նէսիլ, վէ Բաբելոն էսարէթինտէն Քրիստոսա գա-
տար օն տէօրթ նէսիլ տիր։

ւ 4 Մլուլ. 20. 21: 1 Թէվ. 3. 13:
փ Պազ 1 Թէվ. 3. 15, 16:
ք 4 Մլուլ. 24. 14—16: 25. 11: 2 Թէվ. 36. 10, 20: Երեմ. 27. 20: 39. 9: 52. 11, 15, 28—30: Դան. 1. 2:
օ 1 Թէվ. 3. 17, 19:
ֆ Եզր. 3. 2: 5. 2: Նեեմ. 12. 1: Անգ. 1. 1:

18-Վէ [յ]Յիսուս Քրիստոսըն վէլատէթի պու մին-
վալ իւզրէ օլտու. եա՛նի վալիտէսի Մարիամ Յով-
սէփէ նիշանլը իքէն, իճթիմա՛լէրինտէն էվվէլ, [ւ]Ռուհ
իւլ Գուտտուստան համիլէ պուլունտու: 19-Իմտի անըն
զէվճի Յովսէֆ սալիհ օլտուղընտան վէ անը [ժ]րիւա-
վայ էթմէք իսթէմէտիյինտէն, անը կիզլիճէ պօշա-
մագ նիյէթինտէ իտի: 20-Ամմա պունու տիւշիւ-
նիւր իքէն, իշթէ Ռապպըն մէլէյի րիւ՛յատա անա
կէօրիւնիւպ՝ էյ Յովսէփ իպն ի Դաւիթ, զէվճէնի
Մարիամը գապուլ էթմէյէ գօրգմա. [ֆ]զիրա անըն
րահմինտէ մէվճուտ օլան՝ Ռուհ իւլ Գուտտուստան տըր:
21-Վէ [ս]օ՝ պիր օղուլ տօղուրաճագ, վէ անա [*]Յի-
սուս թէսմիյէ էտէճէքսին. [ն]զիրա O՝ գավմընը կիւ-
նահլարընտան խէլաս էտէճէք տիր՝ տէտի: 22-Իմ-
տի պունուն ճիւմլէսի Ռապպ թարաֆընտան փէյ-
ղամպէր վասըթասըյլէ, 23-[շ]Իշթէ պաքիրէ համի-
լէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրաճագ տըր. վէ անա
Էմմանուէլ (քի թէրճէմէ օլունսա՝ Ալլահ պիզիմ
իլէ՝ տէմէք տիր) թէսմիյէ էտէճէքլէր տիր՝ տէյի-
պույուրըլան քէլամըն իթմամ օլունմասը իչիւն վա-
գը՛ օլտու: 24-Իմտի Յովսէփ ույգուտան ույան-
տըգտա, Ռապպըն մէլէյինին քէնտիսինէ էթտիյի
էմրէ իմթիսալէն զէվճէսինի գապուլ էյլէտի: 25-Վէ
անը [ո]իլք օղլունը տօղուրընճայա տէք պիլմէզ իտի.
վէ օլ [ա]ա՛տընը Յիսուս թէսմիյէ էյլէտի:

ՊԱՊ 2

Վէ [ա]Յիսուս Հերովդէս մէլիքին կիւնլէրինտէ Պէ-

յ Ղուկ. 1. 27:
ւ Ղուկ. 1. 35:
ժ Թէս. 24. 1:
ֆ Ղուկ. 1. 35:
ս Ղուկ. 1. 31:
* Եա՛նի՛ խէլասքեար
ն Ա՛մալ. 4. 12: 5. 31: 13. 23, 38:
շ Եշ. 7. 14:
ո Խուր. 13. 2: Ղուկ. 2. 7, 21:
ա Ղուկ. 2. 4, 6, 7:

Հուտէյէնին Բեթլէհէմ շէհրինտէ տօղտըղը զէման,
իշթէ [բ]շարգ թարաֆընտան Երուսաղէմէ 'ալիմլէր
կէլիպ, 2-[գ]Եէհուտիլէրին տօղմուշ օլան մէլիքի նէ՞-
րէտէ տիր. զիրա շարգտա [դ]անըն եըլտըզընը կէօր-
տիւք վէ անա սէճտէ գըլմաղա կէլտիք՝ տէտիլէր:
3-Վէ Հէրովդէս մէլիք պունու իշիթտիքտէ, քէն-
տիսի վէ անըն իլէ պէրապէր պիւթիւն Երուսաղէմ
տախի միւզթարիպ օլտու: 4-Վէ ճիւմլէ [ե]պաշ քեա-
հինլէր իլէ գավմըն [զ]'իւլէմասընը ճէմ՛ էտիպ՝ ան-
լէրտէն Քրիստոսըն նէրէտէ տօղաճաղընը [է]սիւ"ալ
էյլէտի: 5-Անլէր տախի անա տէտիլէր քի՝ Եէհու-
տիյէնին Բեթլէհէմ շէհրինտէ տօղաճագ. զիրա փէյ-
ղամպէր վասըթասըյլէ պէօյլէ եազըլմըշ տըր. 6-Եա'-
նի՝ [ը]էյ Յուտա տիյարը Բեթլէհէմ, Յուտա էմիր-
լէրի արասընտա սէն տախի ասլա քիւչիւք տէյիլ
սին. զիրա [թ]գավմըմ Իսրայէլի կիւտէճէք պիր է-
միր սէնտէն զուհուր էտէճէք տիր: 7-Օ զէման Հէ-
րովդէս 'ալիմլէրի կիզլիճէ չաղըրըպ՝ եըլտըզըն նէ
զէման կէօրիւնտիւյիւնիւ անլէրտէն թահգիգ էթ-
տի. 8-Վէ՝ Կիտինիզ, մա'սումա տա"իր տիգգաթլէ
մա'լիւմաթ ալըպ՝ անը պուլտուղունուզ զէման պանա
խապէր վէրինիզ, քի պէն տախի կիտիպ անա սէճ-
տէ գըլայըմ՝ տէյէրէք անլէրի Բեթլէհէմէ կէօն-
տէրտի: 9-Անլէր տախի մէլիքի տինլէյիպ կիթտի-
լէր. վէ իշթէ շարգտա կէօրտիւքլէրի եըլտըզ՝ վա-
րըպ մա'սումըն պուլունտուղու եէրին իւզէրինտէ
տուրունճայա տէյին էօնլէրինճէ կիթտի: 10-Վէ
եըլտըզը կէօրտիւքլէրինտէ, զիյատէսիյլէ մէսրուր

բ Թէք. 10. 30: 25. 6: 3 Միւլ. 4. 30:
գ Ղուկ. 2. 11: Ա'տ. 24. 17: Եշ. 60. 3:
ե 2 Թէվ. 36. 14:
զ 2 Թէվ. 34. 13:
է Մաղ. 2. 7:
ը Միք. 5. 2: Յովհ. 7. 42:
թ Վահ. 2. 27:

օլտըլար։ 11-Վէ էվէ կիրիպ՝ մա՛սումը վալիտէսի Մարիամ իլէ պուլտըլար, վէ տիւշիւպ անա սէճտէ գըլտըլար, վէ խազինէլէրինի աչըպ անա, [ծ]հէտիյէ օլարագ, ալթուն վէ քիւնլիւք վէ միւրր ի սաֆի թագտիմ էթտիլէր։ 12-Վէ Հերովդէսին եանընա ՚ավտէթ էթմէմէլէրի անլէրէ [կ]րիւ"յատա վահի օլունմազլէ, քէնտի տիյարլարընա տիկէր պիր եօլտան ՚ազիմէթ էթտիլէր։

13-Վէ անլէրին ՚ազիմէթլէրինտէն սօնրա, իշթէ Ռապպըն մէլէյի րիւ"յատա Յովսէփէ կէօրիւնիւպ՝ Գալգ, մա՛սում իլէ վալիտէսինի ալըպ՝ Մըսըրա ֆիրար էյլէ, վէ պէն սանա սէօյլէյինճէյէ տէյին օրատա գալ. զիրա Հերովդէս մա՛սումը հէլաք էթմէք իչիւն արայաճագ տըր՝ տէտի։ 14-Օ տախի գալգըպ վէ կէճէլէյին մա՛սում իլէ վալիտէսինի ալըպ՝ Մըսըրա կիթտի. 15-Վէ Հերովդէսին վէֆաթընա տէյին օրատա գալտը. թա քի՝ [հ]Օղլըմը Մըսըրտան չաղըրտըմ՝ տէյիւ փէյղամպէր վասըթասըյլէ Ռապպ թարաֆընտան պույուրըլան քէլամ իթմամ օլունա։

16-Օ զէման Հերովդէս ՚ալիմլէր թարաֆընտան իսթիհզա օլունտըղընը կէօրտիւքտէ, ղայէթլէ ղազապա կէլտի. վէ ՚ալիմլէրտէն թահգիգ էթտիյի զէմանա կէօրէ, Բեթլէհէմ իլէ հէփ սընօրլարընտա, իքի եաշընտան աշաղը պուլունան ճիւմլէ չօճուգլարը գաթլ էթտիրտի։ 17-Օ զէման՝ [ձ]Ռամատա պիր սէտա, եա՛նի ֆէրեատ վէ աղլայըշ վէ զիյատէ ֆիղան իշիտիլտի. 18-Ռաքէլ եվլատընա աղլայըպ՝ նամէվճուտ օլտուգլարը իչիւն թէսէլլի

ծ Մէզ. 72. 10։ Եշ. 60. 6։
կ Պ. 1. 20։
հ Ովս. 11. 1։
ձ Երեմ. 31. 15։

գապուլ էթմէզ իտի՝ տէյու Երեմիա փէյղամպէրին
սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլունտու։
19-Վէ Հերովդէսին վէֆաթընտան սօնրա, իշթէ
Ռապպըն մելէյի Մըսըրտա Յովսէփէ րիւ"յատա կէօ-
րիւնիւպ, 20-Գա՛լգ՝ մա’սում իլէ վալիտէսինի ա-
լըպ՝ Իսրայէլ տիյարընա կիթ, զիրա մա’սումըն ճա-
նընա գաստ էտէնլէր էօլտիւլէր՝ տէտի։ 21-Օ տա-
խի գալգըպ վէ մա’սում իլէ վալիտէսինի ալըպ՝
Իսրայէլ տիյարընա կէլտի։ 22-Լաքին Եէհուտիյէ-
տէ Արքէղայոսըն՝ քէնտի փէտէրի Հերովդէսին եէ-
րինէ մելիքը օլտուղունը իշիթմէքլէ, օրայա կիթմէյէ
գօրգտու. վէ րիւ"յատա քէնտինէ վահի օլունմաղ-
լէ [ծ]Գալիլէա սէմթլէրինէ կիթտի։ 23-Վէ կէլիպ
[է]Նազարէթ տէնիլէն շէհրտէ սաքին օլտու, քի՝ Նա-
զարէթլի տէնիլէճէք տիր՝ տէյու փէյղամպէրլէր
վասըթասըյլէ սէօյլէնիլէն քէլամ իթմամ օլունա։

ՊԱՊ 3

Վէ օլ կիւնլէրտէ [ա]վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս՝
Թէվպէ էյլէյինիզ, զիրա [բ]մելէքիւթ իւս սէմավաթ
եագլաշմըշ տըր՝ տէյիպ, 2-[գ]Եէհուտիյէ պէրրիյէ-
սինտէ վա’զ էտէրէք զուհուր էյլէտի։ 3-Զիրա՝
[դ]Ռապպըն եօլընը հազըրլայընըզ, անըն թարիգլէրի-
նի տօղրուլտընըզ՝ տէյէն, [ե]պէրրիյէտէ նիտա էտէ-
նին սէտասը՝ տէյու Եսայի փէյղամպէր վասըթա-
սըյլէ խապէր վէրիլէն զաթ պու տըր։ 4-Պու [զ]Յով-
հաննէս տախի [է]տէվէ թիւյիւնտէն լիպաս կէյմիշ,

ծ Գ. 3. 13: Ղուկ. 2. 39:
է Յովհ. 1. 45:

———

ա Մարկ. 1. 4, 15: Ղուկ. 3. 2, 3: Յովհ. 1. 28:
բ Դան. 2. 44: Գ. 4. 17: 10. 7:
գ Յես. 14. 10:
դ Ղուկ. 1. 76:
ե Ես. 40. 3: Մարկ. 1. 3: Ղուկ. 3. 4: Յովհ. 1. 23:
ղ Մարկ. 1. 6:
ե 4 Միւլ. 1. 8: Զաք. 13. 4:

վէ պէլինտէ գայըշ գուշանըրտը իտի. Թա՛ամը տախի [ը]չէքիրկէլէր իլէ [թ]Եապան պալը իտի։ 5-[ժ]Օ զէման Երուսաղէմ վէ պիւթիւն Եէհուտիյէ հէմ Յորտանընըն պիւթիւն ճիվարընտա էհալիսի անըն եանընա չըգըբ, 6-[ի]Կիւնահլարընը իգրար էտէրէք, Յորտանտա անըն էլինտէ վաֆթիզ օլունուրլար իտի։ 7-Վէ ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէրտէն նիչէլէրինին քէնտի վաֆթիզինէ կէլտիքլէրինի կէօրտիւքտէ, անլէրէ տէտի քի՝ [լ]Էյ էնկէրէք նէսլի, [խ]կէլէճէք ղազապտան գաչմաղը սիզէ քի՞մ էօյրէթտի։ 8-Իմտի թէվպէյէ լայըգ մէյվէ հուսուլէ կէթիրինիզ. 9-Վէ՝ [ծ]Փէտէրիմիզ Աբրահամ տըր՝ տէմէյի քէնտի քէնտինիզէ տիւշիւնմէյինիզ. զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ալլահ Աբրահամա շու թաշլարտան պիլէ էվլատ հուսուլէ կէթիրմէյէ գատիր տիր։ 10-Վէ հէմ տէ հալա պալթա աղաճլարըն քէօքիւնիւն եանընա գօնուլմըշ տըր. իմտի [կ]էյի մէյվէ վէրմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ աթէշէ աթըլըր։ 11-[հ]Պէն սիզի թէվպէ իչիւն սու իլէ վաֆթիզ էտէրիմ, ամմա պէնտէն սօնրա կէլէն պէնտէն գուտրէթլի տիր. անըն այագ գապլարընը [illegible] թաշըմաղա լայըգ տէյիլ իմ. [ձ]օ սիզի Ռուհ իւլ Գուտս վէ աթէշլէ վաֆթիզ էտէճէք տիր. 12-[ղ]Եապասը տախի էլինտէ օլուպ՝ քէնտի խարմանընը թէմամըյլէ սավուրաճագ, վէ պուղտայընը տէրանպար էյլէյիպ՝ [ճ]սամանընը սէօնմէզ աթէշլէ եագաճագ տըր։

ը Ղև. 11. 22։
թ 1 Միւլ. 14. 25, 26։
ժ Մարկ. 1. 5։ Ղուկ. 3. 7։ Ա՛մալ. 19. 4։
ի Ա՛մալ. 19. 18։
լ Գ. 12. 34։ 23. 33։ Ղուկ. 3. 7—9։
խ Ռօմ. 5. 9։ 1 Սէլ. 1. 10։
ծ Յովհ. 8. 33, 39։ Ա՛մալ. 13. 26։ Ռօմ. 4. 1, 11, 16։
կ Գ. 7. 19։ Ղուկ. 13. 7, 9։ Յովհ. 15. 6։
հ Մարկ. 1. 8։ Ղուկ. 3. 16։ Յովհ. 1. 15, 26, 33։ Ա՛մալ. 1. 5։ 11. 16։ 19. 4։
ձ Եշ. 4. 4։ 44. 3։ Մաղ. 3. 2։ Ա՛մալ. 2. 3, 4։ 1 Կոր. 12. 13։
ղ Պաղ Մաղ. 3. 3։
ճ Մաղ. 4. 1։ Գ. 13. 30։

13-[ժ]Օ զէման Յիսուս Յովհաննէսին էլիյլէ վաֆ-
թիզ օլունմաղ իւզրէ [ի]Գալիլեաստան Յորդանանա
անըն եանընա կէլտի։ 14-Լաքին Յովհաննէս՝ Պէն
սէնին էլինտէն վաֆթիզ օլունմաղա միւհթաճ օլտըղըմ
հալտէ սէն պանա՞ մը կէլիյօրսըն՝ տէյէրէք, անը
մէն՛ էթմէքտէ իքէն, 15-Յիսուս տախի անա ճէ-
վապէն՝ Շիմտի պրաղ, չիւնքի հէր հագգը պէօյլէ
եէրինէ կէթիրմէմիզ կէրէք տիր՝ տէտի. օ զէման
անը պըրաղտը։ 16-[լ]Վէ Յիսուս վաֆթիզ օլունտըղ-
տան սօնրա տէր՛ագապ սուտան չըգտը. վէ իշթէ
անա սէմավաթ աչըլտը, վէ [խ]Ռուհ Ուլլահը՝ կէօյէրճին
կիպի էնէրէք քէնտինին իւզէրինէ կէլմէքտէ կէօրտիւ։
17-Վէ իշթէ՝ [ծ]Սէվկիլիւ Օղլըմ պու տըր, անտէն
րազը իմ՝ տէյիւ [կ]սէմավաթտան պիր սէտա կէլտի։

ՊԱՊ 4

Օ զէման [ա]Յիսուս՝ Շէյթան թարաֆընտան թէճ-
րիպէ օլունմաղ իւզրէ՝ [բ]Ռուհըն սէվգիյլէ պէրրիյէ-
յէ կիթտի. 2-Վէ գըրգ կիւն գըրգ կէճէ օրուճ
թութուպ՝ սօնրա աճըգտը։

3-Վէ թէճրիպէ էտիճի անըն եանընա կէլիպ՝ Է-
կէր Իպն Ուլլահ իսէն, էմր էթ պու թաշլար էքմէք
օլսունլար՝ տէտի։ 4-Օ տախի ճէվապէն՝ [գ]Ինսան
եալընըզ էքմէքլէ եաշամազ, անճագ Ալլահըն աղ-
զընտան սատըր օլան հէր պիր քէլամիլէ եաշար՝ տէ-
յիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտի։

[ժ] Մարկ. 1. 9։ Ղուկ. 3. 21։
[ի] Պ. 2. 22։
[լ] Մարկ. 1. 10։
[խ] Եշ. 11. 2։ 42. 1։ Ղուկ. 3. 22։ Յովհ. 1. 32, 33։
[ծ] Մեզ. 2. 7։ Եշ. 42. 1։ Պ. 12. 18։ 17. 5։ Մարկ. 1. 11։ Ղուկ. 9. 35։ Եփես. 1. 6։ Կօղ. 1. 13։ 2 Պետ. 1. 17։
[կ] Յովհ. 12. 28։
[ա] Մարկ. 1. 12։ Ղուկ. 4. 1։
[բ] Պազ. 3 Միւլ. 18. 12։ Եզեկ. 3. 14։ 8. 3։ 11. 1, 24։ 40. 2։ 43. 5։ Ա՛մալ. 8. 39։
[գ] Թէս. 8. 3։

5-Օ զէման Շէյթան անը [ա]մուգատտէս շէհրէ
կէօթիւրիւպ՝ հէյքէլին պուրճու իւզէրինէ տուրտու-
րարագ, 6-Անա՝ Էկէր Իպն Ուլլահ իսէն, քէնտինի
աշաղը յա աթ. զիրա՝ Սէնին հագգընտա [բ]քէնտի
մէլէքլէրինէ էմր էտէճէք տիր, վէ այաղընը թա-
շա չարփմամագ իչիւն սէնի էլլէրի իւզէրինէ գալ-
տըրաճագլար՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտի։ 7-Յի-
սուս անա՝ Քէզալիք [գ]Ալլահըն օլան Րապպը թէճ-
րիպէ էթմէյէսին՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտի։
8-Թէքրար Շէյթան անը ղայէթ եիւքսէք պիր
տաղա կէօթիւրիւպ՝ անա տիւնեանըն ճիւմլէ մէ-
մալիքի իլէ անլէրին շանընը կէօսթէրէք, 9-Անա՝
Էկէր տիւշիւպ պանա սէճտէ գըլար իսէն, պունլա-
րըն ճիւմլէսինի սանա վէրիրիմ՝ տէտի։ 10-Օ զէ-
ման Յիսուս անա՝ [Արտըմա] չէքիլ, էյ Շէյթան,
զիրա՝ [դ]Ալլահըն օլան Րապպա սէճտէ գըլասըն, վէ
եալընըզ անա ʼիպատէթ էտէսին՝ տէյիւ եազըլմըշ
տըր՝ տէտի։ 11-Օ զէման Շէյթան անը թէրք էթտի.
վէ իշթէ [ե]մէլէքլէր կէլիպ՝ անա խըտմէթ էթտիլէր։
12-Իմտի [զ]Յիսուս՝ Յովհաննէսին էլէ վէրիլտիյինի
իշիթտիքտէ, Գալիլեա թարաֆընա ʼազիմէթ էյլէ-
տի։ 13-Վէ Նազարէթի թէրք էտէրէք՝ կիտիպ Զա-
պուղոն իլէ Նեփթաղիմ սընօրլարընտա վէ տէնիզ
քէնարընտա պուլունան Կափառնայումտա սաքին
օլտու. 14-Թա քի Եսայի փէյղամպէր վասըթասըյ-
լէ, 15-Յորտանանըն էօթէ թարաֆընտա, տէնիզ
եօլընտա պուլունան [է]Զապուղոն տիյարը վէ Նեփ-

ա Նեեմ. 11. 1, 18: Ես. 48. 2: 52. 1: Գ. 27. 53: Վահ. 11. 2:
բ Մեզ. 91. 11, 12:
գ Թէս. 6. 16:
դ Թէս. 6. 13: 10. 20: Յեշ. 24. 14: 1 Միւլ. 7. 3:
ե Իպր. 1. 14:
զ Մարկ. 1. 14: Ղուկ. 3. 20: 4. 14, 31: Յովհ. 4. 43:
է Ես. 9. 1, 2:

թաղըմ տիյարը, եա՛նի թա՛իֆէլէրին Գալիլեասը,
16-[է]*Զուլմէթտէ օթուրան գավմ ՚ազիմ նուր կէօր-*
տիւ, վէ էօլիւմ տիյարը վէ կէօլկէսինտէ օթու-
րանլարա նուր տօղտու՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամ
իթմամ օլունա։ **17**-[ը]*Օ զէմանտան Յիսուս վա՛զ*
էթմէյէ [թ]*վէ՝ Թէվպէ էտինիզ, զիրա մէլէքիւթ իւս*
սէմավաթ եագլաշմըշ օլըր՝ տէմէյէ պաշլատը։

18-[ժ]*Վէ Յիսուս Գալիլեա տէնիզի քէնարընտա*
կէզէր իքէն՝ իքի գարտաշ, եա՛նի [ի]*Պետրոս տէ-*
նիլէն Սիմոն իլէ գարտաշը Անդրէասը, տէնիզէ
աղ աթմագտա իքէն կէօրտիւ, չիւնքի անլէր պա-
լըգ ավճըսը իտիլէր։ **19**-*Վէ անլէրէ՝ Արդըմճա կէ-*
լինիզ վէ [լ]*սիզի ինսան ավճըսը էտէճէյիմ՝ տէտի։*
20-[խ]*Անլէր տախի տէր՚ագապ աղլարը պրագըպ՝*
անըն արդընճա կիթտիլէր։ **21**-[ծ]*Վէ օրատան իլէրի*
կիտիպ՝ փէտէրլէրի Զեբեդէոս իլէ պէրապէր գա-
յըգտա աղլարընը թա՛միր էթմէքտէ պուլունան
տիկէր իքի գարտաշը, եա՛նի Զեբեդէոս օղլու Յա-
կոբոս իլէ գարտաշը Յովհաննէսի կէօրիւպ՝ անլէ-
րի տախի չաղըրտը։ **22**-*Վէ պունլար հէման գայը-*
ղը վէ փէտէրլէրինի թէրք էտէրէք անըն արդըն-
ճա կիթտիլէր։

23-*Վէ Յիսուս պիւթիւն Գալիլեայը տօլաշարագ*
[կ]*սինաղօղլարընտա թա՛լիմ, վէ* [հ]*մէլէքիւթիւն միւժ-*
տէսինի թէպշիր, վէ [ձ]*խալգ արասընտա պուլունան*
հէր մարազը վէ հէր խասթալըղը տէֆ՛ էտէր իտի։
24-*Վէ անըն շէօհրէթի Սուրիյանըն հէր պիր թա-*

է Եշ. 42. 7։ Ղուկ. 2. 31։
ը Մարկ. 1. 14, 15։
թ Գ. 3. 2։ 10. 7։
ժ Մարկ. 1. 16—18։ Ղուկ. 5. 2։
ի Յովհ. 1. 42։
լ Ղուկ. 5. 10, 11։
խ Մարկ. 10. 28։ Ղուկ. 18. 28։
ծ Մարկ. 1. 19։ Ղուկ. 5. 10։
կ Գ. 9. 35։ Մարկ. 1. 21, 39։ Ղուկ. 4. 15, 45։
հ Գ. 24. 14։ Մարկ. 1. 15։
ձ Մարկ. 1. 34։

ռաֆըլնա չայ՛ օլմասըյլէ, ճիւմլէ 'իլլէթլիլէրի, եա՛-
նի տիւրլիւ տիւրլիւ մարազա վէ աղրըլարա միւպ-
թէլա օլանլարը, վէ ճինլիլէր իլէ սար՛ալըլարը վէ
քէօթրիւմլէրի անըն եանընա կէթիրտիլէր, վէ օ
տախի անլէրէ չիֆա վէրտի։ 25-Վէ Գալիլեա իլէ
Դեկապոլիստէն վէ Երուսաղէմ իլէ Եէհուտիյէտէն
վէ Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտան [ն]պիր չօգ
ճէմա՛աթլար անըն արտընճա կիթտիլէր։

ՊԱՊ Ե

Վէ ճէմա՛աթլարը կէօրմէքլէ [ա]տաղա չըգտը. վէ օթուրտըղընտա չակիրտլէրի եանընա կէլտիլէր։ 2-Վէ աղզընը աչըպ անլէրէ թա՛լիմ էտէրէք տէտի քի, 3-[բ]Նէ՜ միւպարէք տիր ռուհճա ֆագիր օլանլար, զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ անլէրին տիր։ 4-[գ]Նէ՜ միւպարէք տիր մահզուն օլանլար, զիրա անլէր թէսէլլի պուլաճագլար։ 5-[դ]Նէ՜ միւպարէք տիր հալիմլէր, զիրա [ե]անլէր զէմինի միրաս ալաճագլար։ 6-Նէ՜ միւպարէք տիր սալահա աճըգըպ սուսայանլար, զիրա [զ]անլէր տօյուրուլաճագլար։ 7-[է]Նէ՜ միւպարէք տիր մէրհամէթլիլէր, զիրա անլէր մէրհամէթէ մազհար օլաճագլար։ 8-[ը]Նէ՜ միւպարէք տիր գալպի փաք օլանլար, զիրա [թ]անլէր Ալլահը կէօրէճէքլէր։ 9-Նէ՜ միւպարէք տիր սուլհ էտիճիլէր, զիրա անլէրէ էվլատ Ուլլահ թէսմիյէ

[ն] Մարկ. 3. 8։

[ա] Մարկ. 3. 13, 20։
[բ] Ղուկ. 6. 20։ Պաղ Սաղ. 51. 17։ Խմն. 16. 19։ 29. 23։ Ես. 57. 15։ 66. 2։
[գ] Ես. 61. 2, 3։ Ղուկ. 6. 21։ Յովհ. 16. 20։ 2 Կոր. 1. 7։ Վահ. 21. 4։
[դ] Սաղ. 37. 11։
[ե] Պաղ Բոմ. 4. 13։
[զ] Ես. 55. 1։ 65. 13։
[է] Սաղ. 41. 1։ Պ. 6. 14։ Մարկ. 11. 25։ 2 Տիմ. 1. 16։ 'Իպր. 6. 10։ Յակ. 2. 13։
[ը] Սաղ. 15. 2։ 24. 4։ 'Իպր. 12. 14։
[թ] 1 Կոր. 13. 12։ 1 Յովհ. 3. 2, 3։

օլունաճագ տըր։ 10-ժՆէ՜ մուպարէք տիր սալահ
սէպէպիյլէ թէ'ատտի կէօրէնլէր, զիրա մէլէքութ
իւս սէմավաթ անլէրին տիր։ 11-իՊէնիմ սէպէպիմտէ
սիզէ սիթէմ էտիփ թէ'ատտի էթտիքլէրի վէ եա-
լան եէրէ 'ալէյհինիզտէ հէր կէօնէ լֆէնա սէօզ
սէօյլէտիքլէրի զէման, նէ՜ մուպարէք սինիզ։
12-խՄէսրուր ու շատման օլունըզ, զիրա սէմավաթ-
տա էճրինիզ չօգ տըր. չիւնքի ծսիզտէն էվվէլ օ-
լան փէյղամպէրլէրէ պէօյլէ թէ'ատտի էթտիլէր։
13-Սիզ եէրին թուզու սընըզ. լաքին կթուզ
թաթսըզ օլտըղը թագտիրտէ նէ՞ իլէ թուզլանա-
ճագ տըր. արթըգ տըշարըյա աթըլըփ՝ ատէմլէրին
այագլարը ալթընտա պասըլմագտան պաշգա պիր
շէյէ եարամազ։ 14-հՍիզ տիւնեանըն նուրու սընըզ.
տաղ ուզէրինտէ վագը' պիր շէհիր կիզլէնէմէզ։
15-Վէ ձչըրաղը եագըփ քիլէ ալթընա գօյմազլար,
ամմա շէմ'տան ուզէրինէ գօյլար, վէ խանէտէ
պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ զիյա վէրիր։ 16-Պու
վէճհլէ նուրունըզ ատէմլէրին էօնիւնտէ զիյա վէր-
սին, ղքի սիզին էյի 'ամէլլէրինիզի կէօրիւպ՝ ճսէ-
մավաթտա օլան Փէտէրինիզի թէմճիտ էտէլէր։
17-մՊէն շէրի'աթը եա փէյղամպէրլէրի իպթալ
էթմէքէ իչիւն կէլտիմ զաննէթմէյինիզ. անլէրի
իպթալ իչիւն տէյիլ, անճագ իթմամ իչիւն կէլ-
տիմ, 18-Զիրա հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ յհէր

ժ 2 Կոր. 4. 17։ 2 Տիմ. 2. 12։ 1 Պետ. 3. 14։	ծ Նէեմ. 9. 26։ 2 Թէվ. 36. 16։ Գ. 23. 34, 37։ Ա'մալ. 7. 52։ 1 Սէլ. 2. 15։	ձ Մարկ. 4. 21։ Ղուկ. 8. 16։ 11. 33։
ի Ղուկ. 6. 22։	կ Մարկ. 9. 49։ Ղուկ. 14. 34, 35։	ղ 1 Պետ. 2. 12։
լ 1 Պետ. 4. 14։	հ Եփս. 4. 18։ Փիլ. 2. 15։	ճ Յովհ. 15. 8։ 1 Կոր. 14. 25։
խ Ղուկ. 6. 23։ Ա'մալ. 5. 41։ Բոմ. 5. 3։ Ցակ. 1. 2։ 1 Պետ. 4. 13։		մ Բոմ. 3. 31։ 10. 4։ Գաղ. 3. 24։
		յ Ղուկ. 16. 17։

իլէ կէօք զա″իլ օլմատըգճա, չէրի'աթըն ճիւմլէսի
իթմամ օլունմայա տէյին՝ անտէն պիր հարֆ եա
պիր նօգթա զա″իլ օլմայաճագ տըր։ 19-[ն]Իմտի հէր
քիմ պու էն քիւչիւք էմիրլէրին պիրինի նագզ է-
տիպ տէ, ատէմլէրէ էօյլէ թա'լիմ էտէրսէ, մէ-
լէքիւթ իւս սէմավաթտա էն քիւչիւք տէնիլէճէք
տիր. ամմա հէր քիմ 'ամիլ օլուպ տա թա'լիմ
էտէրսէ, մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա պէօյիւք տէ-
նիլէճէք տիր։ 20-Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ էկէր
սալահըրըզ [շ]իւլէմա վէ ֆէրիսիլէրին սալահընտան
զիյատէ օլմազ իսէ, մէլէքիւթ իւս սէմավաթա
ասլա կիրմէյէճէքսինիզ։

21-Էսքի զէման ատէմլէրինէ՝ [ո]Գաթլ էթմէյէսին,
վէ հէր քիմ գաթլ էտէրսէ, հիւքմէ միւսթահագգ
օլաճագ տըր՝ տէնիլտիյինի իշիթտինիզ։ 22-Ֆագաթ
պէն սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ գարնտաշընա սէ-
պէպսիզ [չ]ղազապ էտէրսէ, հիւքմէ միւսթահագգ
օլուր. վէ հէր քիմ քէնտի գարնտաշընա՝ Ռագա
տէրսէ, միլլէթ մէճլիսինին հիւքմիւնէ միւսթա-
հագգ օլուր. վէ հէր քիմ՝ Ահմագ տէրսէ, ճէ-
հէննէմ աթէշինէ միւսթահագգ օլուր։ 23-Իմտի
[պ]թագտիմէնի մէզպահա կէթիրտիյինտէ՝ օրատա
գարնտաշընըն սէնին 'ալէյհինտէ պիր շէյի օլտըղը
խաթըրընա կէլիրսէ, 24-[ջ]Թագտիմէնի օրատա մէզ-
պահըն էօնիւնտէ պրագ, վէ կիտիպ էվվէլա գա-
րընտաշընլա իլէ պարըշ. անտէն սօնրա կէլիպ թագ-
տիմէնի թագտիմ էյլէ։ 25-[ռ]Խասմընլա իլէ պէրապէր
եօլտա իքէն՝ չապուգ անըն իլէ սուլհ օլ, քի խաս-

ն Յակ. 2. 10։
շ Ռոմ. 9. 31։ 10. 3։
ո Խուր. 20. 13։ Թէս. 5. 17։
չ 1 Յովհ. 3. 15։
պ Գլ. 8. 4։ 23. 19։
ջ Գլ. 18. 19։ 1 Տիմ. 2. 8։ 1 Պետ. 3. 7։
ռ Էմս. 25. 8։ Ղուկ. 12. 58, 59։

մինկ սէնի գատըյա, գատը տախի սէնի մէ՛մուրա
թէսլիմ էտիպ՝ զընտանա աթըլմայասըն։ 26-Հա-
գիգաթէն սանա տէրիմ քի, Սօն մանկըրը էտա
էթմէյինճէ՝ օրատան չըգմայաճագսըն։

27-[Էսքի զէման ատէմլէրինէ՝] [ա]Զինա էթմէյէ-
սին՝ տէնիլտիյինի իշիթտինիզ։ 28-Ֆագաթ պէն
սիզէ տէրիմ քի՝ [բ]Հէր քիմ նիսատան պիրինէ շէհ-
վէթլէ պագարսա, գալպինտէ անըն իլէ զինա էթ-
միշ օլուր։ 29-[գ]Իմտի սաղ կէօզիւնկ սէնին սիւրչմէ-
նէ սէպէպ օլուր իսէ, [դ]անը չըգարըպ՝ քէնտինտէն
տէֆ՚ էթ, զիրա ա՚զանտան պիրինին զայ՚ օլմասը
պիւթիւն ճէսէտինին ճէհէննէմէ աթըլմասընտան
սանա խայըրլը տըր։ 30-Վէ էկէր սաղ էլինկ սէնին
սիւրչմէնէ սէպէպ օլուր իսէ, անը քէսիպ՝ քէնտին-
տէն տէֆ՚ էթ. զիրա ա՚զանտան պիրինին զայ՚ օլ-
մասը պիւթիւն ճէսէտինին ճէհէննէմէ աթըլմասըն-
տան սանա խայըրլը տըր։ 31-[ե]Հէր քիմ զէվճէսինի
պօշարսա, անա թալագնամէ վէրսին՝ տէնիլմիշ տիր։
32-Ֆագաթ պէն սիզէ տէրիմ քի՝ [զ]Հէր քիմ զի-
նատան ղայրի պիր սէպէպէ մէպնի զէվճէսինի պօ-
շարսա, անա զինա էթտիրիր. վէ հէր քիմ պօ-
շանմըշ օլան իլէ էվլէնիրսէ, զինա էթմիշ օլուր։

33-Եինէ էսքի զէման ատէմլէրինէ՝ [է]Եալան եէրէ
եէմին էթմէյէսին, անճագ [ը]եէմինըէ վա՚տ էթ-
տիյինկի Ռապպա էտա էտէսին՝ [թ]տէնիլտիյինի իշիթ-

[ա] Խուր. 20. 14: Թէս. 5. 18:
[բ] Յոբ 31. 1: Եսա. 6. 25: Պատ Թէք. 34. 2: 2 Միւլ. 11. 2:
[գ] Պ. 18. 8, 9: Մարկ. 9. 43—49:
[դ] Պատ Պ. 19. 12: Բոմ. 8. 13: 1 Կոր. 9. 27: Կող. 3. 5:
[ե] Թէս. 24. 1: Երեմ. 3. 1: Պատ Պ. 19. 3: Մարկ. 10. 2, մէ ղայրի:
[զ] Պ. 19. 9: Ղուկ. 16. 18: Բոմ. 7. 3: 1 Կոր. 7. 10, 11:
[է] Խուր. 20. 7: Ղև. 9. 12: Ա՛ռ. 30. 2: Թէս. 5. 11:
[ը] Թէս. 23. 23:
[թ] Պ. 23. 16:

տփնիզ: 34 Ֆագաթ պէն սիզէ տէրիմ քի՝ [ֆ]Ասլա
եէմին էթմէյէսինիզ. Նէ սէմա հագգը իչիւն, զի-
րա [ա]Ալլահըն թախթը տըր. 35 Նէ տէ զէմին հագ-
գը իչիւն, զիրա անըն այագլարընըն պասամաղը
տըր. Նէ Երուսաղէմ հագգը իչիւն, զիրա [բ]Մէլիքէ ի
'ազըմին շէհրի տիր. 36 Նէ տէ պաշըկ հագգը ի-
չիւն եէմին էտէսին, զիրա պիր գըլը աք եախօտ
գարա էյլէմէյէ գատիր տէյիլ սին: 37 [գ]Լաքին սէօ-
զիւնիւզ՝ Էվվէթ՝ էվվէթ, խայըր՝ խայըր օլսուն.
պունլարտան զիյատէսի շէրիրտէն տիր:
38 [դ]Կէօզէ կէօզ վէ տիշէ տիշ՝ տէնիլտիյինի ի-
շիթտինիզ: 39 Ֆագաթ պէն սիզէ տէրիմ քի՝
[ե]Քէմլիյէ գարշը տուրմայասընըզ. [զ]Լաքին հէր քիմ
սէնին սաղ եանաղընա վուրուր իսէ, անա օլ պի-
րինի տէ չէվիր: 40 Վէ սէնին իլէ տա'վա էտիպ՝
էնթարինկի ալմագ իսթէյէնէ ճիւպպէնկի տէ պըրագ:
41 Վէ [է]սէնի պիր միլ կիթմէյէ իճպար էտէն քիմ-
սէ իլէ իքի միլ կիթ. 42 Սէնտէն տիլէյէնէ վէր, վէ
սէնտէն էօտիւնճ ալմագ իսթէյէնտէն [ը]եիւզ չէվիրմէ:
43 [թ]Գօնշունկը սէվէսին վէ [ժ]տիւշմէնինկէ պուղզ է-
տէսին՝ տէնիլտիյինի իշիթտինիզ: 44 Ֆագաթ պէն
սիզէ տէրիմ քի՝ [ի]Տիւշմէնլէրինիզի սէվինիզ, սիզէ
պէտ տու'ա էտէնլէրէ խայըր տու'ա էյլէյինիզ, սիզէ
պուղզ էտէնլէրէ էյիլիք էտինիզ, վէ սիզի ինճի-
տէնլէր հէմ սիզէ թէ'ատտի էտէնլէր իչիւն [լ]տու'ա

ֆ Պ. 23. 16, 18, 22: Յակ. 5. 12:
ա Եշ. 66. 1:
բ Մեզ. 48. 2: 87. 3:
գ Կող. 4. 6: Յակ. 5. 12:
դ Խուր. 21. 24: Ղև. 24. 20: Թէս. 19. 21:
ե Էմս. 20. 22: 24. 29: Ղուկ. 6. 29: Րոմ. 12. 17, 19: 1 Կոր. 6. 7: 1 Սէլ. 5. 15: 1 Պետ. 3. 9:
զ Եշ. 50. 6: Մերս. 3. 30:
է Պ. 27. 32: Մարկ. 15. 21:
ը Թէս. 15. 8, 10: Ղուկ. 6. 30, 35:
թ Ղև. 19. 18:
ժ Թէս. 23. 6: Մեզ. 41. 10:
ի Ղուկ. 6. 27, 35: Րոմ. 12. 14, 20:
լ Ղուկ. 23. 34: Ա'մալ. 7. 59: 1 Կոր. 4. 12, 13: 1 Պետ. 2. 23: 3. 9:

էտինիզ. 45-Թա քի սէմավաթտաա օլան Փէտէրի-
նիզին էվլատը օլասընըզ. զիրա [ե]քէնտի կիւնէշինի
ֆէնալար իլէ էյիլէր իւզէրինէ տօղտուրուր. հէմ սա-
լիհ վէ ֆասըգ քիմսէլէր իւզէրինէ եաղմուր եաղ-
տըրըր։ 46-[զ]Զիրա սիզի սէվէնլէրի սէվէր իսէնիզ,
նէ՞ էճրինիզ օլուր. կէօմրիւքճիւլէր տախի հէման
էօյլէ էթմէզլէ՞ր մի։ 47-Վէ էկէր եալընըզ գարըն-
տաշլարընըզա սէլամ վէրիր իսէնիզ, զիյատէ նէ՞
էթմիշ օլուրսունըզ. կէօմրիւքճիւլէր տախի էօյլէ էթ-
մէզլէ՞ր մի։ 48-Իմտի [է]սէմավաթտաա օլան Փէտէրի-
նիզ քեամիլ օլտուղու կիպի՝ [ը]սիզ տախի քեամիլ օ-
լունըզ։

ԲԱԲ 6

Աւտէմլէրէ կէօրիւնմէք իչիւն, [ա]սատագանըզը ան-
լէրին էօնիւնտէ վէրմէքտէն սագընընըզ. եօգսա սէ-
մավաթտաա օլան Փէտէրինիզին ʼինտինտէ էճրինիզ
օլմազ։ 2-Իմտի [բ]սատագա վէրտիյինտէ, միւրա"ի-
լէրին սինաղօղլարտա վէ սօգագլարտա, ատէմլէր
թարաֆընտան մէտհ օլունմագ իչիւն էթտիքլէրի
կիպի, էօնիւնճէ պօրու չալմըյասըն. հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի, Անլէր էճրլէրինի ալմըշլար տըր։
3-Ամմա սէն սատագա վէրտիյինտէ՝ սօլ էլինկ սաղ
էլինկին էթտիյինի պիլմէսին. 4-Քի սատագանկ կիզ-
լիտէ օլա, վէ կիզլիտէ կէօրէն Փէտէրինկ [գ]սանա ʼա-
լէնէն միւքեաֆաթ էտէճէք տիր։
5-Վէ տուʼա էթտիյինտէ, միւրա"իլէր կիպի օլ-

ե Յոբ 25. 3։
զ Ղուկ. 6. 32։
է Եփես. 5. 1։
ը Թէք. 17. 1։ Ղև. 11. 44։ 19. 2։ Ղուկ. 6. 36։ Կող. 1. 28։ 4. 12։ Յակ. 1. 4։ 1 Պետ. 1. 15, 16։

ա Թէս. 24. 13։ Մէզ. 112. 9։ Դան. 4. 27։ 2 Կոր. 9. 9, 10։
բ Րոմ. 12. 8։
գ Ղուկ. 14. 14։

մայտաըն. զիրա անլէր ատէմլէրէ կէօրիւնմէք իչիւն՝
սինակօկլարտա վէ քէօշէ պաշլարընտա տուրուպ
տու՚ա էթմէյի սէվէրլէր. Հագիգաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի, Անլէր էճրլէրինի ալմըշլար տըր։ 6-Ամմա
սէն տու՚ա էթտիյինտէ դխալվէթինէ կիր, վէ գա-
փունը գափայըպ՝ կիզլիտէ օլան Փէտէրինէ տու՚ա
էյլէ. վէ կիզլիտէ կէօրէն Փէտէրին սանա ’ալէնէն
միւքեաֆաթ էտէճէք տիր։ 7-Վէ տու՚ա էթտիյի-
նիզտէ եփութփէրէսթլէր կիպի պիհուտէ եէրէ սէօզ
չօղալթմայընըզ. զզիրա անլէր չօգ սէօյլէտիքլէրի
իչիւն միւսթէճապ օլաճագլարընը զաննէտէրլէր։
8-Սիզ անլէրէ պէնզէմէյինիզ. զիրա Փէտէրինիզ
միւհթաճ օլտըղընըզ շէյլէրի՝ սիզ քէնտիսինտէն
թալէպ էթմէզտէն էվվէլ պիլիր։ 9-Իմտի սիզ պու
մինվալ իւզրէ տու՚ա էտինիզ.

էԷյ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմիզ, իսմին մու-
գատտէս օլսուն. 10-Մէլէքիւթին կէլսին. ըիրա-
տէթին թսէմատա օլտըղը կիպի, եէր իւզէրինտէ
տախի էյլէ օլսուն. 11-ժԵէվմի էքմէյիմիզի պի-
զէ պու կիւն վէր. 12-Վէ պիզէ՝ *սուչլու օլանլա-
րա պաղըշլատըղըմըզ միսիլլի, իպիզիմ †սուչլարը-
մըզը պաղըշլա. 13-Վէ լպիզի իղվայա կէթիրմէ,
լաքին պիզի խշէրիրտէն գուրթար. զիրա ծմէլէքիւթ
վէ գուտրէթ վէ ’իզզէթ իլէ էլ էպէտ սէնին տիր։
Ամին։

14-կԶիրա ատէմլէրէ սուչլարընը պաղըշլատըղը-

դ 4 Մէլ. 4. 33։
ե Վա՛. 5. 2։
զ 3 Մէլ. 18. 26, 29։
է Ղուկ. 11. 2։
ը Գ. 26. 39, 42։ Ա՛-մալ. 21. 14։
թ Մէզ. 103. 20, 21։
ժ Գաւ. Յոբ 23. 12։ Էմս. 30. 8։
* Եուն. պօրճլու
ի Գ. 18. 21։
† Եուն. պօրճլարըմըզը
լ Գ. 26. 41։ Ղուկ. 22. 40, 46։ 1 Կոր. 10. 13։ 2 Պետ. 2. 9։ Վահ. 3. 10։
խ Յովհ. 17. 15։
ծ 1 Թէվ. 29. 11։
կ Մարկ. 11. 25, 26։ Եփես. 4. 32։ Կող. 3. 13։

նըզ Թագտիրտէ, սէմավի Փէտէրինիզ տախի սիզէ
պաղըշլայաճագ տըր։ 15-հԱմմա ատէմլէրէ սուչ-
լարընը պաղըշլամատըղընըզ սուրէթտէ, Փէտէրի-
նիզ տախի սիզին սուչլարընըզը պաղըշլամայաճագ
տըր։

16-Վէ ձօրուճ Թութտըղընըզ զէման, միւրա"ի-
լէր կիպի մահզուն չէհրէլի օլմայընըզ. զիրա անլէր
օրուճ Թութտըգլարընը ատէմլէրէ կէօսթէրմէք ի-
չիւն չէհրէլէրինի պօզարլար. հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի, Անլէր էճրլէրինի ալմըշլար տըր։ 17-
Ամմա սէն օրուճ Թութար իքէն՝ ղպաշընը եաղ-
լայըպ եիւզիւնիւ եըգա. 18-Տէօյլէ քի օրուճ
Թութտըղընը ատէմլէրէ տէյիլ, անճագ կիզլիտէ
օլան Փէտէրինէ կէօսթէրէսին. վէ կիզլիտէ կէօրէն
Փէտէրին սանա [՚ալէնէն] միւքեաֆաթ էտէճէք տիր։

19-ճՔէնտինիզ իչիւն եէր իւզէրինտէ խազինէլէր
ճէմ՚ էթմէյինիզ. օրատա կիւվէ վէ փաս պօզար,
վէ խըրսըզլար տիվարը տէլիպ՝ սըրգաթ էտէրլէր։
20-մԱմմա քէնտինիզ իչիւն սէմատա խազինէլէր
ճէմ՚ էտինիզ. օրատա նէ կիւվէ վէ նէ փաս պօ-
զար, նէ տէ խըրսըզլար տիվարը տէլիպ սըրգաթ
էտէրլէր։ 21-Զիրա խազինէնիզ հէր նէրէտէ իսէ,
գալպինիզ տախի օրատա օլաճագ տըր։ 22-յՃէ-
սէտին չըրաղը կէօզ տիր. իմտի էկէր կէօզիւն սաֆ
իսէ, պիւթիւն ճէսէտին միւնէվվէր օլուր. 23-Լա-
քին կէօզիւն ֆէնա օլտըղը հալտէ՝ պիւթիւն ճէ-
սէտին գարանլըգ օլուր. իմտի սէնտէ օլան նուր
գարանլըգ իսէ, օլ գարանլըգ նէ՜ գատար օլաճագ

հ Գ. 18. 35։ Յակ. 2. 13։
ձ Եշ. 58. 5։
ղ Հռութ 3. 3։ Դան. 10. 3։
ճ Էմս. 23. 4։ 1 Տիմ. 6. 17։ Իպր. 13. 5։ Յակ. 5. 1, վէ զայրի։
մ Գ. 19. 21։ Ղուկ. 12. 33, 34։ 18. 22։ 1 Տիմ. 6. 19։ 1 Պետ. 1. 4։
յ Ղուկ. 11. 34, 36։

տըր։ 24-ՙՀիչ պիր քիմսէ իքի էֆէնտիյէ գուլլուգ
էտէմէզ. զիրա եա պիրինէ պուղզ էտիպ՝ տիկէրի-
նի սէվէճէք տիր, եախօտ պիրինէ միւլազէմէթ է-
տիպ՝ տիկէրինի թահգիր էտէճէք տիր. ՙՀէմ Ալ-
լահա հէմտէ մալէ գուլլուգ էտէմէզսինիզ։
25-Պունա պինա"էն սիզէ տէրիմ քի՝ ՙՀայաթը-
նըզ իչիւն նէ եէյէճէյինիզի վէ նէ իչէճէյինիզի,
վէ հէմ տախի ճէսէտինիզ իչիւն նէ կիյէճէյինիզի
էնտիշէ էթմէյինիզ. հայաթ թա'ամտան, վէ ճէ-
սէտ էլպիսէտէն էվլա տէյի՞լ մի տիր։ 26-ՙՀավա
գուշլարընա պագընըզ. զիրա նէ էքէրլէր, նէ պի-
չէրլէր վէ նէ տէրանպար էտէրլէր, վէ սէմավի Փէ-
տէրինիզ անլէրի պէսլէր. սիզ անլէրտէն էֆզալ
տէյի՞լ մի սինիզ։ 27-Վէ սիզտէն քի՞մ էնտիշէ էթ-
մէքլէ՝ *պօյունա պիր արշըն զամմ էթմէյէ գատիր
տիր։ 28-Էլպիսէ իչիւն տախի նի՞չիւն էնտիշէ է-
տէրսինիզ. սահրանըն զանպագլարընա տիգգաթ
էտինիզ, նա՞սըլ պէօյիւրլէր. նէ չալըշըրլար, նէ
իփլիք պիւքէրլէր։ 29-Լաքին սիզէ տէրիմ քի, Սո-
ղոմոն պիլէ ճիւմլէ տարաթըյլէ անլէրտէն պիրի
կիպի կիյինմիշ տէյիլ իտի։ 30-Պու կիւն մէվճուտ
օլուպ՝ եարըն ֆուրունա աթըլան սահրա օթունու
Ալլահ պէօյլէ կիյինտիրտիյի հալտէ, սիզի տահա
զիյատէ կիյինտիրմէ՞զ մի, էյ իմանը նօգսան օլան-
լար։ 31-Իմտի՝ Նէ՞ եէյէճէյիզ, վէ Նէ՞ իչէճէյիզ,
վէ Նէ՞ կիյէճէյիզ՝ տէյէրէք էնտիշէ էթմէյինիզ.
32-Չիւնքի պունլարըն ճիւմլէսի թա"իֆէլէրին մաթ-
լուպը տըր. զիրա սէմավի Փէտէրինիզ պունլարըն

ՙ Ղուկ. 16. 13։
ՙ Գաղ. 1. 10։ 1 Տիմ. 6. 17։ Յակ. 4. 4։ 1 Յովհ. 2. 15։
ՙ Մէզ. 55. 22։ Ղուկ. 12. 22, 23։ Փիլ. 4. 6։ 1 Պետ. 5. 7։
ՙ Յոբ 38. 41։ Մէզ. 147. 9։ Ղուկ. 12. 24, վէ զայրի։
* Եախօտ՝ եաշընա

ճիւմլէսինէ միւհթաճ օլտըղընըզը պիլիր ։ 33 - Լաքին
ղէվվէլա Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ վէ անըն սալահը-
նը թալէպ էյլէյինիզ, վէ պունլարըն ճիւմլէսի սա-
խի սիզէ իհսան օլունաճագ տըր ։ 34 - Իմտի եարընը
իչիւն էնտիշէ էթմէյինիզ ․ զիրա եարընքի կիւն
քէնտի չէյլէրի իչիւն էնտիշէ էտէճէք տիր ․ հէր
կիւնէ քէնտի տէրտի քեաֆի տիր ։

ՊԱՊ 7

աՀիւքմ էթմէյինիզ, քի հիւքմ օլունմայասընըզ ։
2 - Զիրա էթտիյինիզ հիւքմիլէ սիզ տախի հիւքմ
օլունաճագսընըզ, վէ բէօլչտիւյիւնիւզ էօլչէքլէ սիզէ
էօլչիւլէճէք տիր ։ 3 - գՎէ նի՞չիւն գարտաշընըն կէօ-
զիւնտէքի չէօփէ պագըյօրսըն տա՝ քէնտի կէօզիւն-
տէ օլան մէրթէյէ տիգգաթ էթմէզսին ։ 4 - Եախօտ
քէնտի կէօզիւնտէ մէրթէք վար իքէն, գարտա-
շընա՝ Կէլ կէօզիւնտէն չէօփիւ չըգարայըմ՝ նա՞սըլ
տէյէ պիլիրսին ։ 5 - Էյ միւրա՛ի, էվվէլա մէրթէյի
քէնտի կէօզիւնտէն չըգար, վէ օ զէման գարտա-
շընըն կէօզիւնտէն չէօփիւ չըգարմաղա իչիւն էյիճէ
կէօրէճէքսին ։

6 - դՄուգատտէս նէսնէյի քէօփէքլէրէ վէրմէյինիզ,
վէ ինճուլէրինիզի խընզըրլարըն էօնիւնէ աթմայը-
նըզ, օլմայա քի անլարը այագլարըյլէ չիյնէյէլէր,
վէ տէօնիւպ սիզի եըրթալար ։

7 - եԹալէպ էտինիզ, սիզէ վէրիլէճէք տիր ․ արա-

ղ Գաղ. 3 Մխւլ. 3. 13։ Մեղ. 37. 25։ Մարկ. 10. 30։ Ղուկ. 12. 31։ 1 Տիմ. 4. 8։

ա Ղուկ. 6. 37։ Հռոմ. 2. 1։ 14. 3, 4, 10, 13։ 1 Կոր. 4. 3, 5։ Յակ. 4. 11, 12։
բ Մարկ. 4. 24։ Ղուկ. 6. 38։
գ Ղուկ. 6. 41, 42։
դ Էսա. 9. 7, 8։ 23. 9։ Ա՛ռակ. 13. 45, 46։
ե Գ. 21. 22։ Մարկ. 11. 24։ Ղուկ. 11. 9, 10։ 18. 1։ Յովհ. 14. 13։ 15. 7։ 16. 23, 24։ Յակ. 1. 5, 6։ 1 Յովհ. 3. 22։ 5. 14, 15։

յընըզ, պուլաճագսընըզ· գափույը չալընըզ, վէ սի-
զէ աչըլաճագ տըր։ 8-Զիրա ՚հէր թալէպ էտէն
ալըր, վէ արայան՝ պուլուր, վէ գափույը չալանա
աչըլաճագ տըր։ 9-՚Աճէպա սիզտէն հա՞նկը ա-
տէմ պուլունուր քի՝ օղլու քէնտիսինտէն էքմէք
թալէպ էթտիյի՝ հալտէ, անա թաշ վէրէ. 10-Վէ
պալըգ թալէպ էթտիյի հալտէ, անա եըլան վէրէ։
11-Իմտի էյէր ՚սիզ եարամազ իքէն՝ էվլատընըզա
էյի ՚աթըյէլէր վէրմէյի պիլիրսէնիզ, սէմավաթտա
օլան Փէտէրինիզ նէ՞ գատար զիյատէ՝ քէնտիսինտէն
թալէպ էտէնլէրէ նի՛մէթլէր վէրէճէք տիր։

12-Իմտի ՚ատէմլէրին սիզէ հէր նէ մու՛ամէլէ
էթմէլէրինի իսթէրսէնիզ, սիզ տախի անլարա էօյ-
լէ էտինիզ. զիրա ՚շէրի՛աթ վէ փէյղամպէրլէր
պունտան ՚իպարէթ տիր։

13-՚Տար գափուտան կիրինիզ, զիրա հէլաքէ
կէօթիւրէն գափու կէնիշ վէ եօլ վասի՛ տիր, վէ
անտէն կիրէնլէր չօգ տըր։ 14-Զիրա հայաթա կէօ-
թիւրէն գափու տար վէ եօլ էնսիզ տիր, վէ անը
պուլանլար ազ տըր։

15-՚Եալանճը փէյղամպէրլէրտէն սագընընըզ․
՚անլար սիզէ գօյուն լիպասըյլէ կէլիրլէր, ամմա
պաթընտէն ՚գափըճը գուրթ տըրլար։ 16-՚Անլարը
մէյվէլէրինտէն թանըյաճագսընըզ․ ՚տիքէնլէրտէն
իւզիւմ, եա տէվէ տիքէնլէրինտէն ինճիր տէվշիրի-

շ Եսա. 8. 17։ Երեմ. 29. 12, 13։
ո Ղուկ. 11. 11—13։
չ Թէք. 6. 5։ 8. 21։
պ Ղուկ. 6. 31։
ջ Ղև. 19. 18։ Գ. 22. 40։ Հռմ. 13. 8—10։ Գաղ. 5. 14։ 1 Տիմ. 1. 5։
ռ Ղուկ. 13. 24։
ս Բ Օր. 13. 3։ Երեմ. 23. 16։ Գ. 24. 4, 5, 11, 24։ Մարկ. 13. 22։ Հռմ. 16. 17, 18։ Եփես. 5. 6։ Կող. 2. 8։ 2 Պետ. 2. 1—3։ 1 Յովհ. 4. 1։
տ Միք. 3. 5։ 2 Տիմ. 3. 5։
ր Ա՛ռաք. 20. 29, 30։
ց Այ. 20։ Գ. 12. 33։
ւ Ղուկ. 6. 43, 44։

լե՞ր մի։ 17-Պէօյլէճէ [ձ]հէր էյի աղաճ էյի մէյվէ
վէրիր, վէ ֆէնա աղաճ ֆէնա մէյվէ վէրիր։ 18-
Էյի աղաճ ֆէնա մէյվէ վէրէմէզ, ֆէնա աղաճ տա-
խի էյի մէյվէ վէրէմէզ։ 19-[ղ]Էյի մէյվէ վէրմէյէն
հէր աղաճ քէսիլիփ՝ աթէշէ աթըլըր։ 20-Իմտի
անլէրի մէյվէլէրինտէն թանըյաճագսընըզ։
21-Պանա՝ [ճ]Եա՜ Ռապպ, եա՜ Ռապպ՝ տէյէն հէր
քիմսէ մէլէքիւթ իւս սէմավաթա կիրէճէք տէյիլ
տիր․ անճագ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմին իրա-
տէթինի ֆի'իլէ կէթիրէն կիրէր։ 22-Օլ կիւնտէ պա-
նա չօգ քիմսէլէր՝ Եա՜ Ռապպ, եա՜ Ռապպ, [մ]սէնին
իսմինլէ փէյղամպէրլիք է՞թմէտիք մի, վէ սէնին
իսմինլէ ճինլէրի չըգա՞րմատըգ մը, վէ սէնին իս-
մինլէ չօգ մու'ճիզէլէր իճրա է՞թմէտիք մի՝ տէյէ-
ճէքլէր։ 23-Պէն տախի [յ]օ զէման անլէրէ՝ Սիզի
ասլա թանըմատըմ․ [ն]պէնիմ եանըմտան կիտինիզ,
էյ ֆէսատ իշլէյէնլէր՝ տէյիւ 'ալէնէն սէօյլէյէճէյիմ։
24-Իմտի [շ]պու սէօզլէրիմի հէր իշիտիփ անլէրի
ֆի'իլէ կէթիրէնի՝ քէնտի խանէսինի գայա իւզէ-
րինտէ պինա էտէն 'ագըլ պիր ատէմէ թէշպիհ
էտէրիմ։ 25-Վէ եաղմուր եաղտը վէ սէյլէր կէլ-
տի վէ րիւզկեարլար էստի տէ, օլ խանէյէ չարփ-
տըգլարընտա, թէմէլի գայա իւզէրինտէ գուրուլ-
տըղը սէպէպտէն եըգըլմատը։ 26-Վէ պու սէօզլէ-
րիմի հէր իշիտիփ անլէրի ֆի'իլէ կէթիրմէյէն՝ քէն-
տի խանէսինի գում իւզէրինտէ պինա էտէն ահ-
մագ պիր ատէմէ թէշպիհ օլունուր։ 27-Վէ եաղ-

ձ Երեմ. 11. 19։ Գ. 12. 33։
ղ Գ. 3. 10։ Ղուկ. 3. 9։ Յովհ. 15. 2, 6։
ճ Ովս. 8. 2։ Գ. 25. 11, 12։ Ղուկ. 6. 46։ 13. 25։ Ա'մալ. 19. 13։ Ռոմ. 2. 14։ Յակ. 1. 22։
մ Ա'տ. 24. 4։ Յովհ. 11. 51։ 1 Կոր. 13. 2։
յ Գ. 25. 12։ Ղուկ. 13. 25, 27։ 2 Տիմ. 2. 19։
ն Մէզ. 5. 5։ 6. 8։ Գ. 25. 41։
շ Ղուկ. 6. 47, վէ ղայրի։

մուր եաղտը վէ սէյլէր կէլտի վէ րուզկեարլար
էստի տէ, օլ խանէյէ չարփտըգլարընտա եըգըլտը.
վէ անըն եըգըլըմասը 'ազիմ իտի։
28-Վէ Յիսուս պու սէօզլէրի թէքմիլ էթտիկի
զէման, ᵃխալգ անըն թա'լիմինէ հայրան գալտը-
լար։ 29-ᵇՉիրա անլէրէ՝ 'իւլէմա կիպի տէյիլ, ան-
ճագ հիւքիւմէթ սահիպի կիպի թա'լիմ էտէր իտի։

ՊԱՊ 8

Վէ տաղտան էնտիյինճէ՝ անըն արտընճա պիր
չօգ ճէմա'աթլար կիթտի։ 2-ᵃՎէ իշթէ պիր ճիւ-
զամլը կէլիպ, Եա Րապպ, էկէր իսթէրսէն, պէնի
թաթհիր էթմէյէ գատիր սին՝ տէյէրէք անա սէճ-
տէ էյլէտի։ 3-Վէ Յիսուս՝ Իսթէրիմ, թահիր օլ՝
տէյէրէք էլինի ուզատըպ անա տօգունտու. օ սա-
խի տէր'ագապ ճիւզամընտան թահիր օլտու։ 4-Վէ
Յիսուս անա՝ ᵇՍագըն՝ քիմսէյէ սէօյլէմէյէսին. լա-
քին կիտիպ քէնտինի քեահինէ կէօսթէր, վէ ան-
լէրէ շէհատէթ օլմագ իչիւն ᵍՄովսէսին էմր էյլէ-
տիյի թագտիմէյի թագտիմ էյլէ՝ տէտի։
5-ᵈՎէ [Յիսուս] Կափառնայումա կիրտիյինտէ,
եանընա պիր եիւզ պաշը կէլտի, վէ րիճա էտէ-
րէք, 6-Եա Րապպ, խըտմէթքեարըմ խանէտէ
քէօթիւրիւմ եաթըպ՝ զիյատէսիյլէ էզիյէթ չէքմէք-
տէ տիր՝ տէտի։ 7-Յիսուս տախի անա՝ Պէն կէլիր
անա շիֆա վէրիրիմ՝ տէտի։ 8-Եիւզ պաշը իսէ
ճէվապէն՝ Եա Րապպ, ᵉսանըմըն ալթընա սէնին

ᵃ Գ. 13. 54։ Մարկ. 1. 22։ 6. 2։ Ղուկ. 4. 32։
ᵇ Յովհ. 7. 46։

ᵃ Մարկ. 1. 40, վէ զայրի։ Ղուկ. 5. 12, վէ զայրի։
ᵇ Գ. 9. 30։ Մարկ. 5. 43։
ᵍ Ղև. 14. 3, 4, 10։ Ղուկ. 5. 14։
ᵈ Ղուկ. 7. 1, վէ զայրի։
ᵉ Ղուկ. 15. 19, 21։

կիրմէնէ պէն լայըգ տէյիլ իմ. [ա]անճագ պիր սէօզ
սէօյլէ, խըտմէթքեարըմ շիֆա պուլուր: 9 - Զիրա
պէն թահթ ը հիւքիւմէթտէ պուլունմըշ պիր ա-
տէմ օլուպ՝ պէնիմ տէ թահթ ը իտարէմտէ 'աս-
քէր պուլունմաղլէ պիրինէ՝ Կիթ տէտիյիմտէ՝ կի-
տէր, վէ տիկէրինէ՝ Կէլ տէտիյիմտէ՝ կէլիր. վէ գու-
լըմա՝ Շունու եափ՝ տէտիյիմտէ, եափար՝ տէտի:
10 - Յիսուս տախի պունու իշիթտիյինտէ՝ թէ'աճ-
ճիւպ էտէրէք արտընճա կէլէնլէրէ՝ Հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ պէնի Իսրայէլտէ պիլէ պու գա-
տար իման պուլմատըմ: 11 - Վէ սիզէ տէրիմ քի
[բ]Շարգտան վէ ղարպտան չօգ քիմսէլէր կէլիպ,
Աբրահամ վէ Իսահագ վէ Յագուբ իլէ պէրապէր
մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա սօֆրայա օթուրաճագ-
լար: 12 - Ամմա [գ]մէլէքիւթին էվլատը [դ]խարիճի
զուլմէթէ աթըլաճագ տըր. օրատա աղլայըշ վէ
տիշ գըճըրտամասը օլաճագ տըր՝ տէտի: 13 - Վէ
Յիսուս եիւզ պաշըյա՝ Կիթ, վէ սանա ինանտըղը-
նա կէօրէ օլսուն՝ տէտի. վէ օլ սա'աթ խըտմէթ-
քեարը շիֆա պուլտու:

14 - Վէ [ե]Յիսուս Պետրոսըն խանէսինէ կէլիպ՝ ա-
նըն [զ]գայն վալիտէսինի հիւմմայա թութուլմըշ վէ
եաթմըշ կէօրտիւյիւնտէ, 15 - Անըն էլինէ տօգուն-
մաղլէ՝ հիւմմասը զա'իլ օլտու. օ տախի գալգըպ՝
անա խըտմէթ էյլէտի:

16 - Վէ [է]ախշամ օլտուգտա՝ եանընա չօգ մէճնուն

ա Մէզ. 107. 20:
բ Թէք. 12. 3: Ես. 2. 2, 3: 11. 10: Մաղ. 1. 11: Ղուկ. 13. 29: Ա'մալ. 10. 45: 11. 18: 14. 27: Րօմ. 15. 9, վէ ղայրի: Եփես. 3. 5:
գ Գ. 21. 43:
դ Գ. 13. 42, 50: 22. 13: 24. 51: 25. 30: Ղուկ. 13. 28: 2 Պետ. 2. 17: Յուդ. 13:
ե Մարկ. 1. 29—31: Ղուկ. 4. 38, վէ ղայրի:
զ Գալ. 1 Կոր. 9. 5:
է Մարկ. 1. 32, վէ ղայրի: Ղուկ. 4. 41, 42:

քիմսէլէր կէթիրիլտի. օ տախտ րուհլարը քէլամիլէ
չըգարըրպ՝ ճիւմլէ 'իլլէթլի օլանլարա շիֆա վէրտի.
17-Թա քի Եսայի փէյղամպէր վասըթասըյլէ՝ [ծ]Օ
խասթալըգլարըմըզը ալտը, վէ մարազլարըմըզը
եիւքլէնտի՝ տէյիւ պույուրուլան քէլամ իթմամ օ-
լունա:

18-Վէ Յիսուս էթրաֆընտա պիր չօգ ճէմա'աթ-
լար կէօրմէքլէ, օլ պիր թարաֆա կէչիլմէսինի էմր
էթտի: 19-Վէ [կ]'ուլէմատան պիրի եագլաշըպ անա՝
Եա մու'ալլիմ, հէր նէրէյէ կիտէրսէն, պէն ար-
տընճա կէլիրիմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, 20-Յիսուս
անա՝ Թիլքիլէրին ինլէրի վէ հավա գուշլարընըն
եուվալարը վար տըր, լաքին Իպն իւլ ինսանըն քէն-
տի պաշընը գօյաճագ եէրի եօգ տըր՝ տէտի:
21-[հ]Վէ շակիրտլէրինտէն պուլունան տիկէր պիրի
անա՝ [ձ]Էֆէնտի, պանա իզն վէր, էվվէլա կիտիպ
փէտէրիմի տէֆն էտէյիմ՝ տէտի: 22-Ամմա Յի-
սուս անա՝ Արդըմճա կէլ. պրագ էօլիւլէր քէնտի
էօլիւլէրինի տէֆն էթսինլէր՝ տէտի:

23-Վէ գայըգա կիրտիյինտէ՝ շակիրտլէրի տախի
անըն արդընճա կիրտիլէր: 24-[ղ]Վէ իշթէ տէնիզտէ
օլ տէրէճէ շիտտէթլի ֆուրթունա զուհուր էթտի
քի, գայըգ տալղալարլէ էօրթիւլիւյօր իտի. քէն-
տիսի իսէ ույումագտա իտի: 25-Վէ շակիրտլէրի
եանընա կէլիպ՝ Էֆէնտի, պիզի գուրթար, հէլաք
օլույօրըզ՝ տէյէրէք, անը ույանտըրտըլար: 26-Օ
տախի անլէրէ՝ Էյ իմանը նօգսան օլանլար, նի՞չիւն
գօրգագ սընըզ՝ տէտի. [ճ]Օ զէման գալգըպ՝ րիւզ-

[ծ] Եշ. 53. 4. 1 Պետ. 2. 24.
[կ] Ղուկ. 9. 57, 58.
[հ] Ղուկ. 9. 59, 60.
[ձ] Գաղ 3 Մէլ. 19. 20.
[ղ] Մարկ. 4. 37, վէ ղայրի. Ղուկ. 8. 23, վէ ղայրի.
[ճ] Մէզ. 65. 7. 89. 9. 107. 29.

կեարլար իլէ տէնիզի ազարլատը. վէ ղայէթ լի-
մանլըգ օլտու: 27-Վէ օլ ատէմլէր՝ Պու նա՞սըլ
քիմսէ տիր քի՝ հէմ րիւզկեարլար հէմ տէ տէնիզ
անա իթա՛աթ էտէր՝ տէյերէք թէ՛աճճիւպ էթ-
տիլէր:

28-*Վէ էօթէ թարաֆա Գերգեսիլէրին տիյա-
րընա կէլտիյինտէ, մէզարլարտան չըգմըշ իքի մէճ-
նուն անը գարշըլատը. վէ ղայէթ ազըլը օլմալարը
ճիհէթիյլէ օ եօլտան քիմսէնին կէչմէսի միւմքին
տէյիլ իտի: 29-Վէ իշթէ՝ Եա Յիսուս Իպն Ուլլահ,
պիզիմ իլէ սէնին նէ՞ իշին վար. պուրայա վագ-
թընտան էվվէլ պիզէ 'ազա՞պ էթմէք իչիւն մի
կէլտին՝ տէյերէք ֆէրեատ էթտիլէր: 30-Վէ ան-
լէրտէն ուզագտա օթլայընըր պէօյիւք պիր տօնուզ
սիւրիւսիւ վար իտի: 31-Վէ ճիննիլէր անա եալվա-
րըպ՝ Էկէր պիզի չըգարըր իսէն, պիզէ տօնուզ
սիւրիւսինէ կիրմէյէ իզն վէր՝ տէտիլէր: 32-Օ
տախի անլէրէ՝ Կիտինիզ՝ տէտիքտէ, չըգըպ տօնուզ
սիւրիւսինէ կիրտիլէր. վէ իշթէ պիւթիւն սիւրիւ
ուչրումտան տէնիզէ աթըլըպ՝ սուլարտա թէլէֆ օլ-
տու: 33-Վէ անլէրի օթլատանլար ֆիրարիլէ շէհրէ
վարըպ՝ պիւթիւն վագը'այը, վէ մէճնունլարըն քէյ-
ֆիյէթինի նագլ էթտիլէր: 34-Վէ իշթէ պիւթիւն
շէհր էհալիսի Յիսուսը գարշըլամագա չըգըպ՝ անը
կէօրտիւքլէրինտէ, †հուտուտլարընտան չըգմասընը
րէճա էթտիլէր:

ԲԱԲ 9

Վէ գայըղա կիրիպ էօթէ թարաֆա կէչէրէք,

* Մարկ. 5. 1, վէ ղայրի: Ղուկ. 8. 26, վէ ղայրի:

† Գագ. Թէս. 5. 25: 3 Միւլ. 17. 18: Ղուկ. 5. 8: Ա'մալ. 16. 39:

——

[ա]քէնտի շէհրինէ կէլտի։ 2-[բ]Վէ իշթէ անա թէօ-
շէքտէ եաթմար պիր քէօթիւրիւմ կէթիրտիլէր. [գ]Վէ
Յիսուս անլէրին իմանըընը կէօրմէքլէ, քէօթիւրիւմէ՝
Օղլըմ, ճէսարէթլէն, կիւնահլարըն սանա 'աֆվ օ-
լունտու՝ տէտի։ 3-Վէ իշթէ 'իւլէմատան պա'զը-
լարը քէնտի քէնտիլէրինէ՝ Պու ատէմ քիւֆր է-
տիյօր՝ տէտիլէր։ 4-Վէ Յիսուս [դ]անլէրին էֆքեա-
րընը պիլմէքլէ տէտի քի՝ Նի՞չիւն գալպլէրինիզտէ
ֆէնա շէյլէր տիւշիւնիւյօրսընըզ. 5-Զիւնքի հա՞ն-
կըսը գօլայ տըր, Կիւնահլարըն 'ա՞ֆվ օլունտու՝
տէմէսի՞ մի, եօգսա՝ Գալգ վէ կէզ՝ տէմէսի՞ մի։
6-Ամմա Իպն իւլ ինսանըն եէր իւզէրինտէ կիւնահ-
լար 'աֆվ էթմէյէ հիւքիւմէթի վար օլտըղընը պիլ-
մէնիզ իչիւն, (օ զէման քէօթիւրիւմէ,) Գալգ թէօ-
շէյինի գալտըրըպ խանէնէ կիթ՝ տէտի։ 7-Օ տա-
խի գալգըպ խանէսինէ կիթտի։ 8-Վէ խալգ պունու
կէօրմէքլէ թէ'աճճիւպ էտիպ՝ ատէմլէրէ պէօյլէ
գուտրէթ վէրէն Ալլահա համտ էյլէտիլէր։

9-[ե]Վէ Յիսուս օրատան կէչէր իքէն կէօմ-
րիւք մահալլինտէ օթուրուր Մաթթէոս նամ պիր
ատէմ կէօրտիւքտէ անա՝ Արտըմճա կէլ՝ տէտի. օ
տախի գալգըպ անըն արտընճա կիթտի։ 10-[զ]Վէ
խանէտէ սօֆրայա օթուրտուղընտա, իշթէ չօգ կէօմ-
րիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար կէլիպ՝ Յիսուս վէ
անըն շակիրտլէրի իլէ պէրապէր սօֆրայա օթուր-
տըլար։ 11-Վէ ֆէրիսիլէր պունու կէօրմէքլէ անըն
շակիրտլէրինէ՝ Սիզին մու'ալլիմինիզ նի՞չիւն [է]կէօմ-

ա Գ. 4. 13։
բ Մարկ. 2. 3։ Ղուկ. 5. 18։
գ Գ. 8. 10։
դ Սէղ. 139. 2։ Գ. 12. 25։ Մարկ. 12. 15։ Ղուկ. 5. 22։ 6. 8։ 9. 47։ 11. 17։
ե Մարկ. 2. 14։ Ղուկ. 5. 27։
զ Մարկ. 2. 15, վէ զայրի։ Ղուկ. 5. 29, վէ զայրի։
է Գ. 11. 19։ Ղուկ. 5. 30։ 15. 2։

րիւքճիւլէր վէ ըկիւնահքեարլար իլէ թա'ամ էտի-
յօր՝ տէտիլէր։ 12-Յիսուս տախի բունու իշիթտիք-
տէ, անլէրէ՝ Սաղ օլանլար տէյիլ, անճաք 'իլլէթ-
լի օլանլար հէքիմէ մուհթաճ տըր։ 13-Իմտի կի-
տիփ՝ թԳուրպան տէյիլ, անճաք մէրհամէթ իսթէ-
րիմ՞ քէլամընըն մա'նասընը էօյրէնինիզ. զիրա սա-
լիհլէրի տէյիլ, ժֆագաթ կիւնահքեարլարը [թէվ-
պէյէ] տա'վէթ էթմէյէ կէլտիմ՞ տէտի։

14-Օ զէման Յովհաննէսին շակիրտլէրի անըն եա-
նընա կէլիփ՝ իՊիզ վէ Ֆէրիսիլէր չօգ օրուճ թութ-
տըղըմըզ հալտէ, նի՞չիւն սէնին շակիրտլէրին թութ-
մազլար՝ տէտիլէր։ 15-Յիսուս տախի անլէրէ խի-
թապէն՝ Կիւվէյի եանլարընտա պուլունտըգճա, լտիւ-
յիւնճիւլէրին մահզուն օլմալարը միւմքի՞ն մի տիր.
ամմա կիւվէյինին անլէրտէն ալընաճաղը կիւնլէր
կէլիր, վէ խօ զէման օրուճ թութաճագլար։ 16-Վէ
հիչ պիր քիմսէ եէնի չուխա փարչասընը էսքի լի-
պասա եամա գօմազ. զիրա լիպասըն թա'միրի ի-
չիւն գօնուլան եամա՝ անտէն գօփարմազլէ եըրթըղը
տահա ֆէնա օլուր։ 17-Վէ եէնի չէրապը էսքի
թուլումլարա գօմազլար. եօգսա թուլումլար եըր-
թըլըր՝ չէրապ տէօքիւլիւր, վէ թուլումլար տախի
թէլէֆ օլուր. լաքին եէնի չէրապը եէնի թուլում-
լարա գօրլար, վէ իքիսի տէ մահֆուզ օլուր՝ տէտի։

18-ծՊու չէյլէրի անլէրէ սէօյլէմէքտէ իքէն, իշ-
թէ պիր րէ՞իս կէլիփ անա սէճտէ էտէրէք՝ Գըզըմ
էլ ան վէֆաթ էթմիշ տիր, լաքին սէն կէլ, անըն

ը Գաղ. 2. 15։
թ Ովս. 6. 6։ Միք. 6. 6—8։ Գ. 12. 7։
ժ 1 Տիմ. 1. 15։
ի Մարկ. 2. 18, վէ զայրի։ Ղուկ. 5. 33։ 18. 12։
լ Յովհ. 3. 29։
խ Ա'մաւ. 13. 2, 3։ 14. 23։ 1 Կոր. 7. 5։
ծ Մարկ. 5. 22, վէ զայրի։ Ղուկ. 8. 41, վէ զայրի։

իւզէրինէ էլինի գօ, վէ հայաթ պուլաճագ դըր՝ տէտի։ 19-Եիսուս տախի գալգըփ՝ շակիրտլէրի իլէ պէրապէր անըն արդընճա կիթտի։

20-[ղ]Վէ իշթէ օն իքի սէնէտէն պէրու նէզֆ ի տէմէ մուպթէլա օլան պիր գարը՝ արգասընտան եագլաշըփ լիպասընըն էթէյինէ տօգունտու։ 21-Զիրա քէնտի քէնտինէ՝ Եալընըզ լիպասընա տօգունսամ, խէլաս պուլուրըմ՝ տէր իտի։ 22-Վէ Եիսուս տէօնիւպ անը կէօրտիւքտէ՝ Ճէսարէթլէն, էյ գըզըմ, [ճ]իմանըն սէնի խէլաս էյլէտի՝ տէտի. գարը տախի օլ սա'աթ խէլաս պուլտու։

23-[մ]Վէ Եիսուս օլ րէ"իսին խանէսինէ կէլիփ՝ [յ]նէյզէնլէր իլէ վէլվէլէ էտէն խալգը կէօրտիւքտէ, 24-Անլէրէ՝ [ն]Չէքիլինիզ, զիրա գըզ վէֆաթ էթմէտի, անճագ ույույօր՝ տէտի. վէ անա կիւլտիւլէր։ 25-Իմտի խալգ չըգարըլտըգտա, քէնտիսի իչէրի կիրիփ՝ գըզըն էլինի թութտու. օ տախի գալգտը։ 26-Վէ պու վագը'անըն խապէրի օլ տիյարըն հէր թարաֆընա շայ' օլտու։

27-Վէ Եիսուս օրատան իլէրի կիտէր իքէն, արտընճա իքի քէօր ատէմ կէլիփ՝ Եա Իպն ի Դաւիթ, [շ]պիզէ մէրհամէթ էյլէ՝ տէյէրէք ֆէրեատ էտէրլէր իտի։ 28-Վէ էվէ կիրտիյինտէ, օլ քէօրլէր անըն եանընա կէլտիլէր, Եիսուս տախի անլէրէ՝ Պունու էթմէյէ գատիր օլտըղըմա ինանը՞ր մը սընըզ՝ տէմէքլէ, անլէր անա՝ Պէլի, եա Րապպ՝ տէտիլէր։ 29-Օ զէման կէօզլէրինէ տօգունուպ՝ Սիզէ իմանընըզա կէօրէ օլսուն՝ տէտի։ 30-Վէ անլէրին կէօզ-

ղ Մարգ. 5. 25։ Ղուգ. 8. 43։
ճ Ղուգ. 7. 50։ 8. 48։ 17. 19։ 18. 42։
մ Մարգ. 5. 38։ Ղուգ. 8. 51։
յ Փառ. 2 Թէվ. 35. 25։
ն Ա'մալ. 20. 10։
շ Գ. 15. 22։ 20. 30, 31։ Մարգ. 10. 47, 48։ Ղուգ. 18. 38, 39։

լէրի աչըլտը. վէ Յիսուս անլէրէ՝ յՍագընըն, քիմ-
սէ պիլմէսին՝ տէյիւ էքիտէն թէնպիհ էյլէտի։ 31-
նԱնլէր իսէ չըգըպ՝ պիւթիւն օլ տիյարտա խապէ-
րինի նէշր էթտիլէր։

32-շՎէ անլէր չըգար իքէն, իշթէ եանընա տիլ-
սիզ վէ մէճնուն պիր ատէմ կէթիրտիլէր։ 33-Վէ
ճինն չըգարըլտըգտա, օլ տիլսիզ սէօյլէտի. վէ
խալգ թէ՛աճճիւպ էտիպ՝ Իսրայէլտէ հիչ պիր վա-
գըթ պէօյլէ շէյ կէօրիւլմէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 34-
Ֆագաթ ֆէրիսիլէր՝ ոՃիննլէրին րէ՛իսի վասըթա-
սըյլէ ճիննլէրի չըգարըր՝ տէտիլէր։

35-չՎէ Յիսուս անլէրին սինագօղլարընտա թա՛-
լիմլէ մէլէքիւթիւն պէշարէթինի վա՛զ էտէրէք, վէ
խալգտա հէր մարազը վէ հէր խասթալըղը տէֆ՛
էտէրէք, պճումլէ շէհրլէրի վէ քէօյլէրի տօլաշըր
տըր։ 36-ջՎէ խալգը կէօրմէքլէ անլէրէ շէֆգաթ
էթտի. զիրա ռչօպանը օլմայան գօյունլար կիպի
եօրղուն վէ փէրիշան իտիլէր։ 37-Օ զէման շա-
կիրտլէրինէ խիթապէն՝ սԿէրչի հասատ չօգ, ամմա
’ամէլէ աղ տըր։ 38-վԻմտի հասատըն Սահիպինէ,
քէնտի հասատընա ’ամէլէ կէօնտէրմէսին տէյիւ նի-
յազ էտինիզ՝ տէտի։

ԳԱԳ 10

Վէ տօն իքի շակիրտինի եանընա չաղըրըպ,
Նափաք րուհլար իւզէրինէ՝ անլէրի չըգարմաղա վէ

յ Գ. 8. 4։ 12. 16։ 17. 9։ Ղուկ. 5. 14։
ն Մարկ. 7. 36։
շ Գապ Գ. 12. 22։ Ղուկ. 11. 14։
ո Գ. 12. 24։ Մարկ. 3. 22։ Ղուկ. 11. 15։
չ Գ. 4. 23։
պ Մարկ. 6. 6։ Ղուկ. 13. 22։
ջ Մարկ. 6. 34։
ռ Ա՛տ. 27. 17։ 3 Միւլ. 22. 17։ Եզեկ. 34. 5։ Զաք. 10. 2։
ս Ղուկ. 10. 2։ Յովհ. 4. 35։
վ 2 Սէլ. 3. 1։

տ Մարկ. 3. 13, 14։ 6. 7։ Ղուկ. 6. 13։ 9. 1։

հէր մարազը վէ հէր խասթալըղը տէֆ' էթմէյէ անլէրէ գուտրէթ վէրտի։

2 Վէ օն իքի ռէսուլըն իսիմլէրի պունլար տըր. Եա'նի պիրինճիսի [բ]Պետրոս թէսմիյէ օլունան Սիմոն իլէ գարտաշը Անտրէաս, 3 Զեբեդէոս օղլու Յակոբոս իլէ գարտաշը Յովհաննէս, Փիլիպպոս վէ Բարթողոմէոս, Թովմաս վէ կէօմրիւքճիւ Մատթէոս, Ալփէոս օղլու Յակոբոս վէ Թադէոս լագապը Ղեբէոս, 4 [գ]Կանանը Սիմոն վէ անը էլէ վէրէն [դ]Իսկարիովտը Յուդա։

5 Յիսուս պու օն իքիլէրի կէօնտէրիփ՝ անլէրէ թէմպիհ էտէրէք տէտի քի՝ [ե]Թա'իֆէլէրին եօլունա կիթմէյինիզ, վէ [զ]Սամարիալըլարըն պիր շէհրինէ կիրմէյինիզ։ 6 [է]Պունտան իսէ պէյթ ի Իսրայէլին [ը]ղայպ օլմուշ գօյունլարընա վարընըզ։ 7 [թ]Վէ վարդըղընըզտա՝ [ժ]Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ եագլաշմըշ տըր՝ տէյէրէք վա'ազ էտինիզ։ 8 Խասթալարա շիֆա վէրինիզ, ճիւզամլըլարը թաթհիր էտինիզ, [էօլիւլէրի տիրիլտինիզ,] ճիննիլէրի չըգարընըզ. [ի]մէճճանէն ալտընըզ, մէճճանէն վէրինիզ։ 9 Քէմէրլէրինիզտէ նէ [լ]ալթուն վէ նէ կիւմիւշ վէ նէ [խ]պագըր, 10 Վէ եօլ իչին նէ տաղարճըգ վէ նէ իքի էնթարի վէ նէ այագ գաբըլարը վէ նէ 'ասա թէտարիք էտինիզ. [ծ]զիրա իշճի քէնտի թա'ամընա լայըգ տըր։ 11 [կ]Վէ հանկը շէհրէ վէ եա քէօյէ կի-

բ Յովհ. 1. 42։
գ Ղուկ. 6. 15։ Ա'մալ. 1. 13։
դ Յովհ. 13. 26։
ե Գ. 4. 15։
զ Գաղ 4 Միւլ. 17. 24։ Յովհ. 4. 9, 20։
է Գ. 15. 24։ Ա'մալ. 13. 46։
ը Եշ. 53. 6։ Երեմ. 50. 6, 17։ Եզեկ. 34. 5, 6, 16։ Ա Պետ. 2. 25։
թ Ղուկ. 9. 2։
ժ Գ. 3. 1։ 4. 17։ Ղուկ. 10. 9։
ի Ա'մալ. 8. 18, 20։
լ Ա Միւլ. 9. 7։ Մարկ. 6. 8։ Ղուկ. 9. 3։ 10. 4։ 22. 35։
խ Գաղ Մարկ. 6. 8։
ծ Ղուկ. 10. 7։ Ա Կոր. 9. 7, վէ ղայրի։ Ա Տիմ. 5. 18։
կ Ղուկ. 10. 8։

րէրսէնիզ, անտէ քիմ լայըգ օլտուղունը սու՛ալ է-
տիպ՝ չըգընճայա տէյին օրատա գալընըզ։ 12-Վէ
խանէյէ կիրտիյինիզտէ՝ անա սէլամ վէրինիզ։ 13-
[հ]Վէ էկէր օլ խանէ լայըգ իսէ, սէլամընըզ անըն
ուզէրինէ կէլսին. վէ էկէր լայըգ տէյիլ իսէ, [յ]սէ-
լամընըզ սիզէ կէրի տէօնսիւն։ 14-[ն]Վէ սիզի հէր
քիմ գապուլ էթմէզսէ՝ սէօզլէրինիզի տինլէմէզսէ,
օլ խանէտէն եախօտ օլ շէհրտէն չըգտըգընըզտա՝
[շ]այագլարընըզըն թօզընը սիլքինիզ, 15-Հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ Րուզ ի ճէզատա [ո]Սօտօմ վէ
Գօմօր տիյարընըն հալի օլ շէհրին հալինտէն էհ-
վէն օլուր։

16-[չ]Իշթէ պէն սիզի գօյունլար կիպի գուրտլար
արասընա կէօնտէրիրիմ. [պ]իմտի եըլանլար կիպի ՚ա-
գըլ վէ [ջ]կէօյէրճինլէր կիպի սատէտիլ օլունըզ։ 17-
Լաքին ատէմլէրտէն սագընընըզ. զիրա [ռ]սիզի մէհ-
քէմէ մէճլիսլէրինէ թէսլիմ էտիպ՝ [ս]սինագօգլարըն-
տա տէօյէճէքլէր։ 18-[վ]Հէմ տախի պէնիմ իչին՝
անլէրէ վէ թա՛իֆէլէրէ շէհատէթ օլմագ իչին
հաքիմլէր վէ մէլիքլէր ՚հուզուրընա ճէլպ օլունա-
ճագսընըզ։ 19-[տ]Իմտի սիզի թէսլիմ էթտիքլէրի
զէման՝ Նասըլ վէ նէ սէօյլէյէլիմ՛ տէյու էնտիշէ
էթմէյինիզ, [ր]չունքի նէ սէօյլէյէճէյինիզ սիզէ օլ
սա՛աթտա վէրիլէճէք տիր։ 20-[ց]Զիրա սէօյլէյէնլէր
սիզ տէյիլ սինիզ, ամմա սիզտէ սէօյլէյէն՝ Փէտէ-

հ Ղուկ. 10. 5, 6։
յ Մէզ. 35. 13։
ն Մարկ. 6. 11։ Ղուկ. 9. 5։ 10. 10, 11։
շ Նէհէմ. 5. 13։ Ա՛մալ. 13. 51։ 18. 6։
ո Գ. 11. 22, 24։
չ Ղուկ. 10. 3։
պ Ռօմ. 16. 19։ Եփէս. 5. 15։
ջ 1 Կոր. 14. 20։ Փիլ. 2. 15։
ռ Գ. 24. 9։ Մարկ. 13. 9։ Ղուկ. 12. 11։ 21. 12։
ս Ա՛մալ. 5. 40։
վ Ա՛մալ. 12. 1։ 24. 10։ 25. 7, 23։ 2 Տիմ. 4. 16։
տ Մարկ. 13. 11—13։ Ղուկ. 12. 11։ 21. 14, 15։
ր Խուր. 4. 12։ Երեմ. 1. 7։
ց 2 Միւլ. 23. 2։ Ա՛մալ. 4. 8։ 6. 10։ 2 Տիմ. 4. 17։

ըննըզըն Ռուհու տըր։ 21 - ՙՎէ գարնտաշ գարնտա-
շը, վէ փետէր եվլատը էօլիւմէ թէսլիմ էտէճէք.
վէ եվլատ վալիտէյն 'ալէյհինէ գալգըշըբ՝ անլէրը
էօլտիւրէճէքլէր։ 22 - Վէ իսմիմ իչին *ճիւմլէ թա-
րաֆընտան պուղզ օլունաճագսընըզ. ՙլաքին քիմ
քի նիհայէթէ գատար թէհամմիւլ էտէրսէ, օ խէ-
լաս պուլաճագ տըր։ 23 - ՚Վէ սիզէ պիր չէհրտէ
թէ'ատտի էթտիքլէրի զէման՝ տիկէրինէ ֆիրար է-
տինիզ. զիրա հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ⁻Իպնի
իւլ ինսան կէլինճէյէտէք Իսրայէլ չէհրլէրինին տէվ-
րինի թէքմիլ էթմէյէճէքսինիզ։ 24 - ⁺Շակիրտ մու-
'ալլիմինտէն վէ գուլ էֆէնտիսինտէն իւսթիւն տէ-
յիլ տիր։ 25 - Շակիրտէ մու'ալլիմի կիպի, վէ գու-
լա էֆէնտիսի կիպի օլմագ քիֆայէթ էտէր. ՙխանէ
սահիպինէ Բէէլզէպուղ տէտիքլէրի հալտէ, անըն
խանէսի խալգընա նէ՛ գատար զիյատէ տէյէճէքլէր։
26 - Իմտի անլէրտէն գորգմայընըզ, ՙզիրա քէշֆ օ-
լունմայաճագ մախֆի, վէ պիլինմէյէճէք կիզլի պիր
չէյ եօգ տըր։ 27 - Սիզէ գարանլըգտա տէտիյիմի
այտընլըգտա սէօյլէյինիզ, վէ գուլագընըզա սէօյլէ-
նիլէնի տամլար իւզէրինտէ ի'լան էտինիզ։ 28 - ՙՎէ
ճանը էօլտիւրմէյէ գատիր օլմայըբ՝ ճէսէտի էօլ-
տիւրէնլէրտէն գորգմայընըզ. լաքին հէմ ճանը հէմ
ճէսէտի ճէհէննէմտէ հէլաք էթմէյէ գատիր օլան-
տան գորգունըզ։ 29 - Իքի սէրչէ պիր փուլա սա-
թըլմա՞զ մը. վէ անլէրտէն պիրի Փէտէրինիզին իզ-

ՙ Միք. 7. 6։ Ա.յ. 35, 36։ Ղուկ. 21. 16։
* Ղուկ. 21. 17։
ՙ Դան. 12. 12, 13։ Գ. 24. 13։ Մարկ. 13. 13։
ՙ Գ. 2. 13։ 4. 12։ 12. 15։ Ա'մալ. 8. 1։ 9. 25։ 14. 6։
⁻ Գ. 16. 28։
⁺ Ղուկ. 6. 40։ Յովհ. 13. 16։ 15. 20։
⁺ Գ. 12. 24։ Մարկ. 3. 22։ Ղուկ. 11. 15։ Յովհ. 8. 48, 52։
ՙ Մարկ. 4. 22։ Ղուկ. 8. 17։ 12. 2, 3։
ՙ Եշ. 8. 12, 13։ Ղուկ. 12. 4։ 1 Պետ. 3. 14։

նի օլմադըղըն եերէ տիւշմեզ։ 30 - [ա]Սիզին իսէ պա-
շընըզըն գըլլարընըն ճիւմլէսի սայըլը տըր։ 31 - Անըն
իչիւն գօրգմայընըզ․ սիզ չօգ սէրչէլէրտէն էֆզալ
սընըզ։ 32 - [բ]Իմտի հէր քիմ ատէմլէրին հուզուրըն-
տա պէնի իգրար էտէրսէ, [գ]պէն տախի սէմավաթ-
տա օլան Փէտէրիմին հուզուրընտա անը իգրար է-
տէրիմ։ 33 - [դ]Վէ հէր քիմ ատէմլէրին հուզուրըն-
տա պէնի ինքեար էտէրսէ, պէն տախի սէմավաթ-
տա օլան Փէտէրիմին հուզուրընտա անը ինքեար
էտէրիմ։ 34 - [ե]Զէմինէ սէլամէթ կէթիրմէյէ կէլտիմ
զաննէ էթմէյինիզ․ սէլամէթ տէյիլ, լաքին գըլըճ
կէթիրմէյէ կէլտիմ։ 35 - [զ]Զիրա ատէմի փէտէրին-
տէն վէ գըզը վալիտէսինտէն վէ կէլինի գայըն վա-
լիտէսինտէն այըրմաղա կէլտիմ։ 36 - [է]Վէ ատէմին
տիւշմէնլէրի քէնտի խանէսի խալգընտան օլաճագ-
տըր։ 37 - [ը]Փէտէրի վէ եա վալիտէյի պէնտէն զի-
յատէ սէվէն՝ պանա լայըգ տէյիլ տիր․ վէ օղլու
վէ եա գըզը պէնտէն զիյատէ սէվէն՝ պանա լայըգ
տէյիլ տիր։ 38 - [թ]Վէ խաչընը ալըպ արտըմճա կէլ-
մէյէն՝ պանա լայըգ տէյիլ տիր։ 39 - [ժ]Հայաթընը
պուլան՝ անը ղայ' էտէճէք․ վէ պէնիմ իչիւն հա-
յաթընը ղայ' էտէն՝ անը պուլաճագ տըր։ 40 - [ի]Սի-
զի գապուլ էտէն՝ պէնի գապուլ էթմիշ օլուր,
վէ պէնի գապուլ էտէն՝ պէնի իրսալ էտէնի գա-
պուլ էթմիշ օլուր։ 41 - [լ]Փէյղամպէր սըֆէթիյլէ պիր

ա 1 Միւլ. 14. 45։ 2 Միւլ. 14. 11։ Ղուկ. 21. 18։ Ա'-մալ. 27. 34։
բ Ղուկ. 12. 8։ Րօմ. 10. 9, 10։
գ Վահ. 3. 5։
դ Մարկ. 8. 38։ Ղուկ. 9. 26։ 2 Տիմ. 2. 12։
ե Ղուկ. 12. 49, 51–53։
զ Միք. 7. 6։
է Մէզ. 41. 9։ 55. 13։ Միք. 7. 6։ Յովհ. 13. 18։
ը Ղուկ. 14. 26։
թ Գ. 16. 24։ Մարկ. 8. 34։ Ղուկ. 9. 23։ 14. 27։
ժ Գ. 16. 25։ Ղուկ. 17. 33։ Յովհ. 12. 25։
ի Գ. 18. 5։ Ղուկ. 9. 48։ 10. 16։ Յովհ. 12. 44։ 13. 20։ Գաղ. 4. 14։
լ 3 Միւլ. 17. 10։ 18. 4։ 4 Միւլ. 4. 8։

փէյղամպէր գապուլ էտէն՝ փէյղամպէր էճրինի ա-
լաճագ, վէ սալիհ ըրֆէթիյլէ պիր սալիհ գապուլ
էտէն՝ սալիհ էճրինի ալաճագ տըր։ 42-[ջ]Վէ հէր
քիմ պու քիւչիւքլէրին պիրինէ շակիրտ ըրֆէթիյլէ
եալընըզ պիր քէասէ սօղուգ սու իչիրիրսէ, հագի-
գաթէն սիզէ տէրիմ քի, Օլ քիմսէ էճրինտէն աս-
լա մահրում օլմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 11

Վէ Յիսուս օն իքի շակիրտինէ էմր վէրմէյի թէ-
մամ էթտիքտէ, շէհիրլէրինտէ վա'զ ու թա'լիմ
էթմէքէ իւզըրէ օրատան 'ազիմէթ էթտի։
2-Վէ Յովհաննէս [ռ]զընտանտա [ս]Քրիստոսըն 'ա-
մէլլէրինի իշիթմէքլէ՝ [վ]Օլ կէլէճէք քիմսէ սէ՞ն մի
սին, եօգսա տիկէր պիր քիմսէյէ՛ մի մունթազըր
օլալըմ՝ տէմէքէ իչիւն, 3-Քէնտի շակիրտլէրինտէն
իքիսինի անըն եանըննա կէօնտէրտի։ 4-Վէ Յիսուս
անլէրէ ճէվապէն՝ Կիտիպ իշիթտիյինիզ վէ կէօր-
տիւյիւնիւզ շէյլէրի Յովհաննէսէ նագըլ էտինիզ.
5-[տ]Քէօրլէր կէօրիւր, թօփալլար եիւրիւր, ճիւզամ-
լըլար թաթհիր օլունուպ՝ սաղըրլար իշիտիր, էօ-
լիւլէր գըյամ էտէր, [ր]ֆուգարայա պէշարէթ թէպ-
շիր օլունուր։ 6-[ց]Վէ պէնիմ հագգըմտա սիւրչմէ-
յէն նէ՜ մուպարէք տիր՝ տէտի։
7-[ւ]Վէ անլէր կիթտիքտէ, Յիսուս Յովհաննէս

ջ Գ. 18. 5, 6: 25. 40: Մարկ. 9. 40: 'Իպր. 6. 10:	24. 17: Դան. 9. 24: Յովհ. 6. 14:	Յակ. 2. 5:
ռ Գ. 14. 3:	տ Եշ. 29. 18: 35. 4–6: 42. 7: Յովհ. 2: 23: 3. 2: 5. 36: 10. 25, 38: 14. 11:	ց Եշ. 8. 14, 15: Գ. 13. 57: 24. 10: 26. 31: Ռոմ. 9. 32, 33: 1 Կոր. 1. 23: 2. 14: Գաղ. 5. 11: 1 Պետ. 2. 8:
ս Ղուկ. 7. 18, 19, վէ գայրի:	ր Մէզ. 22. 26: Եշ. 61. 1: Ղուկ. 4. 18:	ւ Ղուկ. 7. 24:
վ Թէք. 49. 10: Ա'ռ.		

հազգընտա խալգա սէօյլէմէյէ պաշլատը. Պէրրիյէ-
յէ նէ՞ սէյր էթմէյէ չըգտընըզ, [ը]րիւզկեարտան սալ-
լանան պիր գամը՞շ մը ։ 8 - Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգ-
տընըզ, զարիֆ էսվապ կիյմիշ պիր ատէ՞մ մի. իշթէ
զարիֆ էսվապ կիյէնլէր մէլիքլէրին խանէլէրինտէ պու-
լունուրլար ։ 9 - Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ, պիր
փէյղամպէ՞ր մի. [թ]Եվէթ, սիզէ տէրիմ քի՝ Փէյղամ-
պէրտէն տէ զիյատէ պէօյիւք տիր ։ 10 - Զիրա՝ [ժ]Իշ-
թէ պէն սէնտէն իլէրի, եօլընը էօնիւնճէ հազըր-
լայաճագ օլան րէսուլըմը իրսալ էտէճէյիմ՝ տէյիւ
հազգընտա եազըլմըշ ՚օլան զաթ պու տըր ։ 11 - Հա-
գիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Գատընլարտան տօղան-
լար արասընտա Վաֆթիզ էտիճի Եովհաննէստէն
պէօյիւք քիմսէ զուհուր էթմէմիշ տիր. լաքին մէ-
լէքիւթ իւս սէմավաթտա էն քիւչիւյիւ անտէն պէօ-
յիւք տիր ։ 12 - [ի]Վէ Վաֆթիզ էտիճի Եովհաննէսին
կիւնլէրինտէն շիմտիյէտէք՝ մէլէքիւթ իւս սէմավաթ
ճէպր օլունուր, վէ ճէպպարլար անը զապթ էտէր-
լէր ։ 13 - [լ]Զիրա ճիւմլէ փէյղամպէրլէր վէ շէրի՛աթ
Եովհաննէսէ տէյին փէյղամպէրլիք էթտիլէր ։ 14 -
Վէ էկէր գապուլ էթմէք իսթէրսէնիզ, [խ]կէլէճէք
Եղիա պու տըր ։ 15 - [ծ]Իշիտիր գուլագլարը օլան ի-
շիթսին ։ 16 - Ամմա [կ]պու նէսլի քիմէ՞ թէշպիհ է-
տէյիմ. չարշուլարտա օթուրուպ՝ արգատաշլարընա,
17 - Սիզէ տիւտիւք չալտըգ, ամմա րագս էթմէտի-
նիզ, սիզէ ֆիղան էթտիք, ամմա տէօյիւնմէտինիզ՝
տէյիւ չաղըրան չօճուգլարա պէնզէր ։ 18 - Զիրա

ը Եփես. 4. 14։
թ Գ. 14. 5։ 21. 26։ Ղուկ. 1. 76։ 7. 27։
ժ Մաղ. 3. 1։ Մարկ. 1. 2։ Ղուկ. 1. 76։ 7. 27։
ի Ղուկ. 16. 16։
լ Մաղ. 4. 6։
խ Մաղ. 4. 5։ Գ. 17. 12։ Ղուկ. 1. 17։
ծ Գ. 13. 9։ Ղուկ. 8. 8։ Վահ. 2. 7, 11, 17, 29։ 3. 6, 13, 22։
կ Ղուկ. 7. 31։

Յովհաննէս կէլտի, նէ եէր՝ նէ իչէր, վէ՝ Անտէ
ճինն վար՝ տէտիլէր։ 19-Իպն իւլ ինսան կէլտի,
հէմ եէր հէմ իչէր, վէ՝ Իշթէ պօղազընա թապը՝
վէ մէյխօր պիր ատէմ, [հ]կէօմրիւքճիւլէրին վէ կիւ-
նահքեարլարըն տօսթու տըր՝ տէրլէր. [ձ]Ֆագաթ
հիքմէթ քէնտի էվլատը թարաֆընտան թաստիգ
օլունտու։

20-[ղ]Օ զէման միւ՚ճիզէլէրինին էքսէրիսի իճրա
գըլընտըղը շէհիրլէրի, թէվպէ էթմէտիքլէրի իչիւն
թա՚զիր էթմէյէ պաշլատը։ 21-Վա՜յ սանա, էյ
Քօրազին, վա՜յ սանա, էյ Բեթսայիտա, զիրա սիզ-
տէ իճրա օլունան միւ՚ճիզէլէր Տիւրօս վէ Սիտօն-
տա իճրա օլունմըշ օլսա իտի, չօգտան [ճ]չուլ վէ
քիւլ իլէ թէվպէ էթմիշ օլուրլար իտի։ 22-Ամմա
սիզէ տէրիմ քի՝ Րուզ ի ճէզատա [մ]Տիւրօս վէ Սի-
տօնըն հալի սիզինքինտէն էհվէն օլաճագ տըր։
23-Վէ սէն, էյ [յ]կէօյէ տէք եիւքսէլմիշ օլան Գա-
փառնայում, հավիյէյէ տէք էնտիրիլէճէքսին. զիրա
սէնտէ իճրա օլունան միւ՚ճիզէլէր Սոդոմտա իճ-
րա օլունմըշ օլսա իտի, պու կիւնէ գատար պա-
գի գալըր իտի։ 24-Ամմա սիզէ տէրիմ քի՝ Րուզ ի
ճէզատա [ն]Սոդոմ տիյարընըն հալի սէնինքինտէն
էհվէն օլաճագ տըր։

25-[շ]Օ զէման Յիսուս ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝
Էյ սէմա վէ զէմինին սահիպի Փէտէր, սանա շիւքր
էտէրիմ քի [ո]պու շէյլէրի ՚ալիմլէր վէ ՚արիֆլէրտէն
խաֆի թութուպ՝ անլէրի [չ]մա՚սումլարա իզհար էյ-

հ Գ. 9. 10։
ձ Ղուկ. 7. 35։
ղ Ղուկ. 10. 13, վէ ղայրի։
ճ Յօն. 3. 7, 8։
մ Գ. 10. 15։ Ա.յ. 24։
յ Գաղ. Եւ. 14. 13։ Մէրս. 2. 1։
ն Գ. 10. 15։
շ Ղուկ. 10. 21։
ո Գաղ. Մէզ. 8. 2։ 1 Կոր. 1. 19, 27։ 2. 8։ 2 Կոր. 3. 14։
չ Գ. 16. 17։

լէտին։ 26 - Պէլի, էյ Փէտէր, զիրա 'ինտինտէ պէօյ-
լէ խօշ կէօրիւնտիւ։ 27 - Փէտէրիմտէն [ղ]հէր չէյ
պանա թէսլիմ օլունտու. վէ Օղլու Փէտէրտէն
ղայրը քիմսէ թանըմազ. Փէտէրի տախի Օղուլտան,
վէ Օղլըն անը իզհար էթմէսինի մուրատ էյլէտիյի
քիմսէտէն [ճ]ղայրիսի թանըմազ։ 28 - Էյ ճիւմլէ եօր-
ղուն վէ եիւքլիւլէր, պանա կէլինիզ, պէն տախի
սիզէ րահաթ վէրիրիմ։ 29 - Պօյունտըրըղըմը իւզէ-
րինիզէ ալընըզ, [մ]վէ պէնտէն էօյրէնինիզ, չիւնքի
հալիմ վէ [յ]տալպէն միւթէվազը' իմ, վէ [ն]ճանլարը-
նըզա րահաթ պուլուրսընըզ։ 30 - [շ]Զիրա պօյունտու-
րըղըմ լաթիֆ, վէ եիւքիւմ խաֆիֆ տիր։

ՊԱՊ 12

Օ զէման [ո]Յիսուս սէպթ կիւնիւ էքին տարալըն-
տան կէչիյօր իտի. վէ շակիրտլէրի աճըգմալըէ պա-
շագլարը գօփարարագ եէմէյէ պաշլատըլար։ 2 - Վէ
Ֆէրիսիլէր ղօ-նօ- կէօրտիւքլէրինտէ անա՝ Իշթէ
շակիրտլէրինկ սէպթ կիւնիւնտէ իշլէմէսի հէլալ օլ-
մայան չէյի իշլէյօրլար՝ տէտիլէր։ 3 - Օ տախի ան-
լէրէ տէտի քի՝ [չ]Դաւիթին քէնտիսի իլէ պէրապէր
պուլունանլար իլէ՝ աճըգտըղը զէման նէ եափտը-
ղընը օգու՞մատընըզ մը։ 4 - Նա՛սըլ պէյթ Ուլլահա
կիրիպ՝ եէմէսի քէնտիսինէ վէ քէնտիսի իլէ պէ-
րապէր օլանլարա տէյիլ, [պ]անճագ եալըընըզ քեա-
հինլէրէ հէլալ օլան [ջ]հուզուր էքմէքլէրինի եէտի։

ղ Գ. 28. 18: Ղուկ. 10. 22: Յովհ. 3. 35: 13. 3: 17. 2: 1 Կոր. 15. 27:
ճ Յովհ. 1. 18: 6. 46: 10. 15:
մ Յովհ. 13. 15: Փիլ. 2. 5: 1 Պետ. 2. 21: 1 Յովհ. 2. 6:
յ Զաք. 9. 9: Փիլ. 2. 7, 8:
ն Երեմ. 6. 16:
շ 1 Յովհ. 5. 3:
ո Թէս. 23. 25: Մարկ. 2. 23: Ղուկ. 6. 1:
չ 1 Միւլ. 21. 6:
պ Խուր. 29. 32, 33: Ղև. 8. 31: 24. 9:
ջ Խուր. 25. 30: Ղև. 24. 5:

5-Եախօտ սէպթ կիւնլէրինտէ քեահինլէրին հէյ-
քէլտէ սէպթի պօզուպ՝ սուչսըզ օլտուգլարընը [ե]Թէ-
վրաթտա օգո՞ւմատընըզ մը։ 6-Ամմա սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Պուրատա [զ]հէյքէլտէն ա՚զամ օլան վար
տըր։ 7-Վէ էկէր՝ [է]Գուրպան տէյիլ, անճագ մէր-
համէթ իսթէրիմ՝ քէլամընըն մա՚նասընը պիլսէ ի-
տինիզ, սուչսըզլարը հիւքմ էթմէզ իտինիզ. 8-Զի-
րա Իպն իւլ ինսան սէպթ կիւնիւնիւն [տախի] սա-
հիպի տիր։

9-[ը]Վէ օրատան հարէքէթլէ՝ անլէրին սինաղօղը-
նա կիրտիքտէ, 10-Իշթէ օրատա էլի գուրումըշ
պիր ատէմ պուլունմագլէ անը թէօհմէթլի չըգար-
մագ մէրամըյլէ՝ [թ]Սէպթ կիւնիւնտէ շիֆա վէրմէք
հէլա՞լ մը տըր՝ տէյիւ անա սու՛ալ էթտիլէր։ 11-Օ
տախի անլէրէ խիթապէն՝ Սիզտէն քի՞մ վար տըր
քի պիր գօյունը օլուպ տա սէպթ կիւնիւնտէ [ժ]չու-
գուրա տիւշտիւյիւ հալտէ, անը թութուպ չըգար-
մայա։ 12-Իմտի ատէմ գօյունտան նէ՛ գատար
էֆզալ տըր. պունա պինա՛էն սէպթ կիւնիւնտէ
խայըր իշլէմէք հէլալ տըր՝ տէտի։ 13-Օ զէման օլ
ատէմէ՝ Էլինի ուզաթ՝ տէտի. օ տախի ուզաթտը,
վէ տիկէրի կիպի սաղ օլտու։ 14-Ամմա [ի]Ֆէրիսի-
լէր չըգըպ՝ անը նասըլ հէլաք էտէլիմ՝ տէյիւ անըն
՚ալէյհինտէ մէշվէրէթ էթտիլէր։

15-Վէ Ցիսուս պունու պիլմէքլէ՝ [լ]օրատան չէքիլ-
տի. [խ]վէ անըն արտընճա խայըլը ճէմա՛աթ կիտէրէք,

ե Թ՚ւ. 28. 9: Յովհ. 7. 22:
զ 2 Թագ. 6. 18: Մաղ. 3. 1:
է Ովս. 6. 6: Միք. 6. 6—8: Գ. 9. 13:
ը Մարկ. 3. 1: Ղուկ. 6. 6:
թ Ղուկ. 13. 14: 14. 3: Յովհ. 9. 16:
ժ Գաղ. խուր. 23. 4, 5: Թէս. 22. 4:
ի Գ. 27. 1: Մարկ. 3. 6: Ղուկ. 6. 11: Յովհ. 5. 18: 10. 39: 11. 53:
լ Գաղ. Գ. 10. 23: Մարկ. 3. 7:
խ Գ. 19. 2:

անլէրին ճիւմլէսինէ շիֆա վէրտի։ 16-Վէ [ժ]քէնտի-
սինի շայ' էթմէմէլէրինի անլէրէ էքիտէն թէնպիհ
էյլէտի. 17-Թա քի Եսայի փէյղամպէր վասըթա-
սըյլէ պույուրըլան քէլամ իթմամ օլունա. 18-Եա'-
նի՝ [ի]Իշթէ ինթիխապ էթտիյիմ գուլըմ, [լ]ճանըմըն
րագպի օլտըղը սէվկիւլիւմ. Րուհըմը անըն իւզէրինէ
գօյաճաղըմ, վէ Թա"իֆէլէրէ շէրի'աթ ի'լան էտէ-
ճէք տիր։ 19-Նիզա' վէ Նիտա էթմէյէճէք տիր.
անըն սէտասընը մէյտանլարտա քիմսէ իշիթմէյէ-
ճէք տիր։ 20-Թա շէրի'աթը մուզաֆֆէր էտինճէ-
յէտէք՝ էզիլմիշ գամըշը գըրմայաճագ, վէ թիւթէն
ֆիթիլի սէօնտիւրմէյէճէք տիր։ 21-Թա"իֆէլէր
տախի անըն իսմինէ իւմիտ էտէճէքլէր տիր։
22-[խ]Օ զէման եանընա քէօր վէ տիլսիզ պիր մէճ-
նուն կէթիրիլտի. օ տախի անա շիֆա վէրտի, չէօյ-
լէ քի օլ քէօր վէ տիլսիզ սէօյլէտի վէ կէօրտիւ։
23-Վէ ճիւմլէ խալգ հայրան օլուպ՝ 'Աճէպա Իպնի
Դաւիթ պո՞ւ մը տըր՝ տէրլէր իտի։ 24-[ղ]Ամմա ֆէ-
րիսիլէր պունու իշիթտիքլէրինտէ՝ Պու քիմսէ ճինն-
լէրի անճագ ճիննլէրին րէ"իսի Բէէլզէպուլ վասը-
թասըյլէ չըգարըյօր՝ տէտիլէր։ 25-Վէ [ճ]Յիսուս
էֆքեարլարընը պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Քէն-
տի 'ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլան հէր հիւ-
քիւմէթ խարապ օլուր, վէ քէնտի 'ալէյհինէ մու-
խալէֆէթ իւզրէ պուլունան հէր շէհր եա խանէ
պագի գալամազ։ 26-Վէ էկէր Շէյթան Շէյթանը
չըգարըր իսէ, քէնտի 'ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզ-
րէ օլտըղընտան՝ հիւքիւմէթի նա՞սըլ պագի գալա

ժ Պ. 9. 30։
ի Ես. 42. 1։
լ Պ. 3. 17։ 17. 5։
խ Պաղ. Պ. 9. 32։ Մարկ. 3. 11։ Ղուկ. 11. 14։
ղ Պ. 9. 34։ Մարկ. 3. 22։ Ղուկ. 11. 15։
ճ Պ. 9. 4։ Յովհ. 2. 25։ Վահ. 2. 23։

պիլիր։ 27 - Վէ էկէր պէն ճիննլէրի Բէեղզեբուղ
վասըթասըյլէ չըգարըր իսէմ, սիզին օղուլլարընըզ
քիմի՞ն վասըթասըյլէ չըգարըրլար. պունուն իչիւն
սիզին հաքիմլէրինիզ անլէր օլաճագ տըր։ 28 - Լա-
քին պէն ճիննլէրի Րուհ Ուլլահ վասըթասըյլէ չը-
գարըրըըմ հալտէ՝ [մ]մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ վասըլ
օլմուշ տըր։ 29 - [յ]Եախօտ պիր քիմսէ գուվվէթլի
պիր ատէմին խանէսինէ կիրիպ՝ անըն էշեասընը
եաղմա էթմէյէ նա՞սըլ գատիր օլա պիլիր, մէկէր
օլ գուվվէթլի ատէմի էվվէլա պաղլայըպ՝ օ զէման
անըն խանէսինի եաղմա էտէ։ 30 - Պէնիմ իլէ օլ-
մայան պանա զըտտ տըր, վէ պէնիմ իլէ ճէմ՚
էթմէյէն տաղըտըր։ 31 - Անըն իչիւն սիզէ տէրիմ
քի՝ [ն]Հէր կիւնահ վէ քիւֆր ատէմլէրէ ՚աֆվ օլու-
նուր, [շ]ֆագաթ Րուհա օլան քիւֆր ատէմլէրէ ՚աֆվ
օլունմազ։ 32 - Վէ հէր քիմ [ո]Իպն իւլ ինսան ՚ալէյ-
հինէ պիր սէօզ սէօյլէրսէ, [չ]անա ՚աֆվ օլունուր,
լաքին հէր քիմ Րուհ իւլ Գուտս ՚ալէյհինէ սէօյ-
լէրսէ, անա կէրէք տիւնեատա կէրէք ախըրէթտէ
՚աֆվ օլունմազ։ 33 - Եա աղաճը էյի վէ [պ]մէյվէսինի
էյի էտինիզ, եա աղաճը ֆէնա վէ մէյվէսինի ֆէ-
նա էտինիզ. զիրա աղաճ մէյվէսինտէն մա՚լում
տուր։ 34 - [ջ]Էյ էնկէրէք նէսլի, սիզ քէօթիւ իքէն
խայըրլը շէյլէր նա՞սըլ սէօյլէյէ պիլիրսինիզ. [ռ]զիրա
աղըզ գալպին ֆազլասընտան սէօյլէր։ 35 - Էյի ա-
տէմ գալպինին էյի խազինէսինտէն էյի շէյլէր չը-
գարըր, վէ քէօթիւ ատէմ քէօթիւ խազինէտէն

մ Դան. 2. 44։ 7. 14։ Ղուկ. 1. 33։ 11. 20։ 17. 20, 21։
յ Ես. 49. 24։ Ղուկ. 11. 21—23։
ն Մարկ. 3. 28։ Ղուկ. 12. 10։ ՚Եպր. 6. 4, վէ շայրի։ 10. 26, 29։ 1 Յովհ. 5. 16։
շ Ա՚մալ. 7. 51։
ո Գ. 11. 19։ 13. 55։ Յովհ. 7. 12, 52։
չ 1 Տիմ. 1. 13։
պ Գ. 7. 17։ Ղուկ. 6. 43, 44։
ջ Գ. 3. 7։ 23. 33։
ռ Ղուկ. 6. 45։

քէօթիւ չէյլէր չըգարըր։ 36 - Լաքին սիզէ տէրիմ
քի՝ Ատէմլէր սէօյլէտիքլէրի հէր պաթըլ սէօզ իչիւն
րուզ ը ճէզասա հիսապ վէրէճէքլէր։ 37 - Զիրա սէն
քէնտի սէօզլէրինտէն թէպրիյէ օլունաճագսըն, վէ
քէնտի սէօզլէրինտէն մահքիւմ օլաճագսըն։

38 - "Օ զէման 'իւլէմա վէ ֆէրիսիլէրտէն պա'զը-
լարը ճէվապ վէրիպ՝ Եա մու'ալլիմ, սէնտէն պիր
'ալամէթ կէօրմէք իսթէրիզ՝ տէտիլէր։ 39 - Օ տախի
ճէվապէն անլէրէ տէտի քի՝ Քէօթիւ վէ ˡզինա-
քեար նէսըլ 'ալամէթ թալէպ էտէր, ամմա անա՝
Յունուս փէյղամպէրին 'ալամէթինտէն ղայրի պիր
'ալամէթ վէրիլմէյէճէք տիր։ 40 - Զիրա "Յունուս
իւչ կիւն իւչ կէճէ ատա պալըղըն գարընընտա
օլտըղը կիպի՝ Իպն իւլ ինսան տախի իւչ կիւն իւչ
կէճէ զէմինին պաթնընտա օլաճագ տըր։ 41 - ՙՆի-
նուէ ատէմլէրի րուզ-ը ճէզասա պու նէսըլ իլէ գալ-
գըպ՝ ՚'ալէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր. ˜չիւնքի ան-
լէր Յունուսըն վա'զըյլէ թէվպէյէ կէլտիլէր. վէ իշ-
թէ պուրատա Յունուստան տահա պէօյիւյիւ վար
տըր։ 42 - ⁺Ճէնուպ մէլիքէսի րուզ-ը ճէզասա պու
նէսըլ իլէ գալգըպ՝ 'ալէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր.
չիւնքի Սողոմոնըն հիքմէթինի տինլէմէք իւզրէ զէ-
մինին նիհայէթլէրինտէն կէլտի. վէ իշթէ պուրա-
տա Սողոմոնտան տահա պէօյիւյիւ վար տըր։

43 - ⁺Նապաք րուհ պիր ատէմտէն չըգտըղը զէ-
ման՝ 'գուրագ եէրլէրտէն կէչէրէք րահաթ արար,
ամմա պուլամազ։ 44 - Օլ վագըթ՝ Զըգտըղըմ խա-

" Գ. 16. 1։ Մարկ. 8. 11։ Ղուկ. 11. 16, 29։ Յովհ. 2. 18։ 1 Կոր. 1. 22։
ˡ Եսա. 57. 3։ Գ. 16. 4։ Մարկ. 8. 38։ Յովհ. 4. 48։
" Յովն. 1. 17։
ՙ Ղուկ. 11. 32։
՚ Գաղ Երեմ. 3. 11։ Եզեկ. 16. 51, 52։ Հռոմ. 2. 27։
˜ Յովն. 3. 5։
⁺ 3 Թագ. 10. 1։ 2 Թագ. 9. 1։ Ղուկ. 11. 31։
⁺ Ղուկ. 11. 24։
• Յոբ 1. 7։ 1 Պետ. 5. 8։

Նէմէ 'ավտէթ էտէյիմ՝ տէր. վէ կէլտիկինտէ ՟նը
պօշ վէ սիւփիւրիւլմիւշ վէ միւզէյյէն պուլմաղլէ,
45 - Կիտիպ՝ պէրապէրինճէ քէնտիսինտէն տահա
քէօթիւ տիկէր եէտի րուհ ալըր, վէ անլէր կիրիպ՝
օրատա սաքին օլուրլար, ֆվէ օլ ատէմին 'ագըպէ-
թի իպթիտասընտան պէտթէր օլուր. պու քէօթիւ
Նէսլէ տախի պէօյլէ օլաճագ տըր:

46 - Վէ օ տահա խալգա սէօյլէմէքտէ իքէն՝ ―իշ-
թէ վալիտէսի իլէ քպիրատէրլէրի անըն իլէ սէօյ-
լէշմէքէ իսթէյէրէք, խարիճտէ տուրույօրլար իտի:
47 - Վէ պիր քիմսէ անա՝ Իշթէ վալիտէնկ իլէ պի-
րատէրլէրինկ սէնին իլէ սէօյլէշմէքէ արզուլայլէ խա-
րիճտէ տուրույօրլար՝ տէտի: 48 - Օ տախի սէօյլէ-
յէնէ ճէվապէն՝ Վալիտէմ քի՞մ տիր, վէ պիրա-
տէրլէրիմ քիմլէ՞ր տիր՝ տէտի: 49 - Վէ էլինի շա-
կիրտլէրինէ տօղրու ուզատըպ՝ Իշթէ վալիտէմ վէ
պիրատէրլէրիմ. 50 - Զիրա ֆհէր քիմ սէմավաթտա
օլան Փէտէրիմին իրատէթինի իճրա էտէրսէ, պի-
րատէրիմ վէ հէմշիրէմ վէ վալիտէմ օ տըր՝ տէտի:

ՊԱՊ 13

Վէ օլ կիւնտէ Յիսուս խանէտէն չըգըպ՝ ―տէ-
նիզ քէնարընտա օթուրտու: 2 - քՎէ եանընա խալ-
գը ճէմա'աթ ճէմ' օլմաղլէ ֆքէնտիսի գայըղա կի-
րիպ օթուրտուգտա, պիւթիւն ճէմա'աթ սահիլտէ
տուրույօր իտի: 3 - Վէ թէմսիլլէրլէ չօգ շէյլէր սէօյ-
լէյիպ՝ անլէրէ տէտի քի՝ րԻշթէ պիր էքինճի էքին

ֆ 'Իպր. 6. 6: 10. 26: 2 Պետ. 2. 20—22:	3, 5: Ա'մալ. 1. 14: 1 Կոր. 9. 5: Գաղ. 1. 19:	2. 11:
― Մարկ. 3. 31: Ղուկ. 8. 19—21:	ֆ Պաղ Յովհ. 15. 14:	― Մարկ. 4. 1:
ք Պ. 13. 55: Մարկ. 6. 3: Յովհ. 2. 12: 7.	Գաղ. 5. 6: 6. 15: Կող. 3. 11: 'Իպր.	ք Ղուկ. 8. 4: ֆ Ղուկ. 5. 3: ր Ղուկ. 8. 5:

էքմէյէ չըգտը։ 4 - Վէ էքէր իքէն՝ պա՛զըսը եօլ
քէնարընա տիւշմէքլէ գուշլար կէլիփ անլէրի եէ-
տիլէր։ 5 - Վէ պա՛զըսը չօգ թօփրաղը օլմայան թաշ-
լըգ մահալլէրէ տիւշիւփ՝ թօփրաղըն տէրինլիյի օլ-
մատըղընտան՝ չապուգ պիթտի. 6 - Ֆագաթ կիւնէշ
տօղտըգտա եանըփ՝ քէօքիւ օլմատըղընտան գու-
րուտու։ 7 - Վէ պա՛զըսը տիքէնլէր արասընա տիւշ-
մէքլէ, տիքէնլէր չըգըփ անը պօղտուլար։ 8 - Վէ
պա՛զըսը էյի թօփրաղա տիւշիւփ՝ եքիմի եիւզ վէ
քիմի ալթմըշ վէ քիմի օթուզ գաթ մահսուլ վէր-
տի։ 9 - զԻշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին։

10 - Վէ շակիրտլէրի եանընա կէլիփ անա՝ Նի՞չին
անլէրէ թէմսիլլէրլէ սէօյլէրսին՝ տէտիլէր։ 11 - Օ
տախի ճէվապէն անլէրէ տէտի քի՝ էՉիւնքի մէլէ-
քիւթ իւս սէմավաթըն սըրըլարընա վագըֆ օլմագ
սիզէ վէրիլմիշ տիր, ամմա անլէրէ վէրիլմէմիշ տիր։
12 - ըԶիրա քիմին վար իսէ, անա վէրիլէճէք վէ
արթաճագ տըր. ամմա քիմին եօգ իսէ, էլինտէ
օլանը պիլէ անտէն ալընաճագ տըր։ 13 - Պունուն
իչիւն անլէրէ թէմսիլլէրլէ սէօյլէրիմ, զիրա կէօ-
րիւր իքէն կէօրմէզլէր, վէ իշիտիր իքէն իշիթմէզ-
լէր, վէ անլամազլար։ 14 - Վէ անլէրին հագգընտա՝
թԻշիթմէքլէ իշիտէճէքսինիզ, ամմա անլամայաճագ-
սընըզ; վէ պագարագ պագաճագսընըզ, ամմա կէօր-
մէյէճէքսինիզ. 15 - Զիրա պու գավմըն գալպի գա-
թը օլուփ՝ ժգուլագլարըյլէ աղըրճա իշիտիրլէր, վէ
կէօզլէրինի տախի գափատըլար, օլմայա քի կէօզ-

ե Թէք. 26. 12։
զ Գ. 11. 15։ Մարկ. 4. 9։
է Գ. 11. 25։ 16. 17։ Մարկ. 4. 11։ 1 Կոր. 2. 10։ 1 Յովհ. 2. 27։

ը Գ. 25. 29։ Մարկ. 4. 25։ Ղուկ. 8. 18։ 19. 26։
թ Եա. 6. 9։ Եզեկ. 12. 2։ Մարկ. 4. 12։ Ղուկ. 8. 10։ Յովհ. 12. 40։ Ա'ռաք. 28. 26, 27։ Հռով. 11. 8։ 2 Կոր. 3. 14, 15։
ժ 'Իպր. 5. 11։

լէրիյլէ կեօրիւպ, վէ գուլագլարըյլէ իշիտերէք, գալ-
պէն անլայըպ րիւճու՛ էտէլէր, պէն տախի անլէրէ շի-
ֆա վէրէյիմ՝ տէյիւ Եսայինին վահիյլէ պույուրտուղը
իթմամ օլունմըշ տըր։ 16-[ա]Լաքին սիզին կեօզլէրինիզ
միւպարէքտիր, չիւնքի կեօրիւրլէր, վէ գուլագլարը-
նըզ տախի միւպարէքտիր, չիւնքի իշիտիրլէր։ 17-Զի-
րա հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, [բ]Չօգ փէյղամպէր-
լէր վէ սալիհլէր սիզին կեօրտիւյիւնիւզիւ կեօրմէյէ
արզու էտիպ տէ կեօրմէտիլէր, վէ սիզին իշիթտի-
յինիզի իշիթմէյէ արզու էտիպ տէ իշիթմէտիլէր։
18-[գ]Իմտի սիզ էքինճի թէմսիլինի տինլէյինիզ։
19-Հէր քիմ [դ]մէլէքիւթիւն քէլամընը իշիթտիյին-
տէ անլամազ իսէ, օլ շէրիր կէլիպ՝ գալպինտէ է-
քիլմիշ օլանը գափար. իշտէ քէնարընտա էքիլմիշ
օլան պու տըր։ 20-Վէ թաշլըգ մահալլէրտէ էքի-
լէն շօլ քիմսէ տիր քի՝ քէլամը իշիտիպ՝ հէման
[ե]անը մէսէրրէթլէ գապուլ էտէր. 21-Ամմա քէն-
տինտէ քէօք օլմատըղընտան՝ ազ վագըթ տա-
յանըր՝ քէլամտան տօլայը թազեիգ եա թէ՛ատտի
վուգու՛ պուլունճա՝ տէրհալ [զ]սիւրչէր։ 22-Վէ [է]տի-
քէնլէր արասընտա էքիլէն [ը]շօլ քիմսէ տիր քի՝ քէ-
լամը իշիտիր, լաքին պու տիւնեանըն էնտիշէսի վէ
զէնկինլիյին հիլէսի քէլամը պօղար, օ տախի մահ-
սուլըզ օլուր։ 23-Վէ էյի թօփրագտա էքիլէն շօլ
քիմսէ տիր քի՝ քէլամը իշիտիպ անլար, օ տախի
մահսուլտար օլուպ՝ քիմի եիւզ, քիմի ալթմըշ վէ
քիմի օթուզ գաթ վէրիր։

ա Պ. 16. 17։ Ղուկ. 10. 23, 24։ Յովհ. 20. 29։
բ 'Իպր. 11. 13։ 1 Պետ. 1. 10, 11։
գ Մարկ. 4. 14։ Ղուկ. 8. 11։
դ Պ. 4. 23։
ե Եշ. 58. 2։ Եզեկ. 33. 31, 32։ Յովհ. 5. 35։
զ Պ. 11. 6։ 2 Տիմ. 1. 15։
է Երեմ. 4. 3։
ը Պ. 19. 23։ Մարկ. 10. 23։ Ղուկ. 18. 24։ 1 Տիմ. 6. 9։ 2 Տիմ. 4. 10։

24-Անլերէ տիկեր պիր թեմսիլ իրատ էտիպ տե-
տի քի՝ Մելէքիւթ իւս սեմավաթ քենտի թարլա-
սընտա էյի թօխում էքէն պիր ատեմէ պենզէր։
25-Վէ ատեմլէր ույուր իքէն անըն տիւշմենի կէ-
լիպ՝ պուղտայ արասընա տելիճէ էքիպ կիթտի։
26-Վէ էքին պիթիպ պաշաղ վերտիյինտէ, տելի-
ճէ տախի կէօրիւնտիւ։ 27-Վէ խանէ սահիպինին
գուլլարը եանընա կելիպ անա՝ Էֆէնտիմ, սէն թար-
լանտա էյի թօխում է՞քմէտին մի. իմտի տելիճէ
նէ՞րէտէն հասըլ օլտու՝ տետիլէր։ 28-Օ տախի ան-
լէրէ՝ Պունու պիր տիւշմէն էթմիշ տիր՝ տետի.
գուլլարը տախի անա՝ Էօյլէ իսէ իսթէ՞ր մի սին,
կիտիպ անը տէվշիրէլիմ՝ տետիլէր։ 29-Օ տախի՝
Խայր, օլմայա քի տելիճէյի թօփլար իքէն անըն
իլէ պէրապէր պուղտայը տախի գօփարասընըզ։
30-Պրագընըզ, հասատ վագթընա տէյին իքիսի պէ-
րապէր պէօյիւսիւն, վէ հասատ վագթընտա օրագ-
ճըլարա՝ Էվվէլա տելիճէյի թօփլայըպ, անը եագմագ
իչիւն տեմէթ տեմէթ պաղլայընըզ, ամմա [ձ]պուղտա-
յը անպարըմա ճէմ՛ էտինիզ, տէյէճէյիմ՝ տետի։

31-Անլերէ տիկեր պիր թեմսիլ տահա իրատ է-
տիպ տետի քի՝ [ղ]Մելէքիւթ իւս սեմավաթ պիր ա-
տեմին ալըպ թարլասընտա էքտիյի խարտալ տա-
նէսինէ պէնզէր։ 32-Ծիւմլէ թօխումլարըն էն քիւ-
չիւյիւ իսէ տէ, պէօյիւտիւյիւ զէման սէպզէվաթըն
քեաֆֆէսինտէն պէօյիւք օլուպ աղաճ օլուր, չէօյլէ
քի հավա գուշլարը կելիպ անըն տալլարընա գօ-
նարլար։

33-[ճ]Անլերէ տիկեր պիր թեմսիլ տահա սէօյլէ-

ձ Գ. 3. 12։
ղ Ես. 2. 2, 3։ Միք. 4. 1։ Մարկ. 4. 31։ Ղուկ. 13. 18, 19։
ճ Ղուկ. 13. 20։

տի. Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ պիր գարընըն՝ ճիւմ-
լէսի մայալանընճայատէք, իւչ էօլչէք ուն իչինէ
ալըպ կիզլէտիյի մայայա պէնզէր:
34 - Յիսուս [ն]պունլարըն ճիւմլէսինի խալգա թէմ-
սիլլէրլէ սէօյլէտի, վէ անլէրէ թէմսիլսիզ սէօյլէ-
մէզ իտի, 35 - Թա քի՝ [շ]Աղզըմը թէմսիլլէրլէ աչըպ,
[ո]տիւնեանըն թէ"սիսինտէն պէրու մախֆի օլան շէյ-
լէրի պէյան էտէճէյիմ՝ տէյիւ փէյղամպէր վասը-
թասըյլէ պույուրըլան քէլամ իթմամ օլունա:
36 - Օ զէման Յիսուս ճէմա՛աթը պըրագըպ՝ խա-
նէյէ կէլտի, վէ շակիրտլէրի եանընա կէլիպ՝ Թար-
լանըն տէլիճէ թէմսիլինի պիզէ թէֆսիր էյլէ՝ տէ-
տիլէր: 37 - Օ տախի ճէվապէն անլէրէ տէտի քի՝
Էյի թօխումը էքէն Իպն իւլ ինսան տըր: 38 - [չ]Վէ
թարլա տիւնեա տըր. էյի թօխում տախի մէլէ-
քիւթիւն էվլատը վէ տէլիճէ [պ]շէրիրին էվլատը տըր:
39 - Անը էքէն տիւշմէն՝ Շէյթան տըր, [ջ]Հասատ տա-
խի տիւնեանըն ախըրը, վէ օրագճըլար մէլէքլէր
տիր: 40 - Իմտի տէլիճէ տէվշիրիլիպ աթէշտէ եա-
գըլտըղը կիպի, պու տիւնեանըն ախըրընտա տախի
էօյլէ օլաճագ տըր: 41 - Իպն իւլ ինսան մէլէքլէրի-
նի կէօնտէրէճէք տիր, վէ [ռ]անլէր ճիւմլէ թէզքէզ-
լէրի վէ ֆըրագ իշլէյիճիլէրի մէլէքիւթիւնտէն թօփ-
լայըպ, 42 - [ս]Անլէրի աթէշ քիւլխանընա աթաճագ-
լար. [վ]օրատա աղլայըշ վէ տիշ գըճըրտամասը օլա-
ճագ տըր: 43 - [տ]Օ զէման սալիհլէր Փէտէրլէրինին

ն Մարկ. 4. 33, 34:
շ Մեզ. 78. 2:
ո Բօմ. 16. 25, 26: 1 Կոր. 2. 7: Եփես. 3. 9: Կող. 1. 26:
չ Գ. 24. 14: 28. 19: Մարկ. 16. 15, 20: Ղուկ. 24. 47: Բօմ. 10. 18: Կող. 1. 6:
պ Թէք. 3. 15: Յովհ. 8. 44: Ա'մալ. 13. 10: 1 Յովհ. 3. 8:
ջ Յովէլ 3. 13: Կահ. 14. 15:
ռ Գ. 18. 7: 2 Պետ. 2. 1, 2:
ս Գ. 3. 12: Կահ. 19. 20: 20. 10:
վ Գ. 8. 12: Ա. 50:
տ Դան. 12. 3: 1 Կոր. 15. 42, 43:

մելէքիւթիւնտէ կիւնէշ կիպի զիյա վէրէճէքլէր·
րիշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին:
44 - Ենէ մելէքիւթ իւս սէմավաթ թարլատա կիզ-
լէնմիշ պիր խազինէյէ պէնզէր, քի պիր ատէմ ա-
նը պուլուպ կիզլէր, վէ մէսէրրէթինտէն վարըպ
ցհէր նէսի վար իսէ սաթարագ ւօլ թարլայը սա-
թըն ալըր:
45 - Ենէ մելէքիւթ իւս սէմավաթ կիւզէլ ինճու-
լէր արայան պիր պազիրկեանա պէնզէր: 46 - փՄէր-
գում զիգըյմէթ պիր ինճու պուլտըղընտա, վարըպ
հէր նէսի վար իսէ սաթարագ անը սաթըն ալտը:
47 - Ենէ մելէքիւթ իւս սէմավաթ տէնիզէ ա-
թըլըպ՝ քհէր ճինստէն թօփլայան պիր աղա պէնզէր:
48 - Վէ տօլտուգտա՝ անը սահիլէ չըգարտըլար, վէ
օթուրուպ էյիլէրի գապլարա թօփլայարագ ֆէնա-
սընը աթտըլար: 49 - Տիւնեանըն ախըրընտա էօյլէ
օլաճագ տըր. մելէքլէր չըգըպ՝ օսալիհլէրին արա-
սընտան ֆասըգլարը այըրարագ, 50 - ֆԱնլէրի աթէշ
քիւլխանընա աթաճագլար. օրատա աղլայըշ վէ
տիշ գըճըրտամասը օլաճագ տըր:
51 - Յիսուս անլէրէ՝ Պու չէյլէրին ճիւմլէսինի ան-
լատընը՞զ մը՝ տէտի. անա՝ Պէլի, Էֆէնտի՝ տէտի-
լէր: 52 - Օ տախի անլէրէ՝ Պունուն իչիւն մելէքիւթ
իւս սէմավաթ խուսուսընտա թա՛լիմ օլունմըշ օլան
հէր քեաթիպ՝ խազինէսինտէն ուէնի վէ էսքի չէյ-
լէր չըգարան պիր խանէ սահիպի քիմսէյէ պէնզէր՝
տէտի:
53 - Վէ Յիսուս պու թէմսիլլէրի պիթիրտիքտէն

ր Ա.յ. 9:
ց Փիլ. 3. 7, 8:
ւ Եշ. 55. 1: Վահ. 3. 18:
փ Էմս. 2. 4: 3. 14, 15: 8. 10, 19:
ք Գ. 22. 10:
օ Գ. 25. 32:
ֆ Ա.յ. 42:
ու Աղն. 7. 13:

սօնրա, օրատան հարէքէթլէ, 54 - [բ]Քէնտի վաթա-
նընա կէլտի, վէ սինաղօգլարընտա անլէրէ թա'լիմ
էտէր իտի. չէօյլէ քի անլէր հայրան օլուպ՝ Պու
հիքմէթ վէ մու'ճիզէլէր պունա նէ՞րէտէն տիր:
55 - [գ]Պու ատէմ տիւլկէրին օղլու տէյի՞լ մի, վալի-
տէսինէ Մարիամ վէ [դ]պիրատէրլէրինէ [ե]Յակօպօս
վէ Յօվսէս վէ Սիմօն վէ Յուտա տէմէզլէ՞ր մի,
56 - Վէ ճիւմլէ հէմշիրէլէրի եանըմըզտա տէյի՞լ մի.
իմտի անա պունուն ճիւմլէսի նէ՞րէտէն տիր՝ տէ-
յէրէք, 57 - Անըն հագգընտա [զ]սիւրչէրլէր իտի. ֆա-
գաթ Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ [է]Պիր փէյղամպէր
քէնտի վաթանընտան վէ քէնտի խանէսինտէն ղայ-
րի եէրտէ ի'թիպարսըզ տէյիլ տիր: 58 - Վէ [ը]օրա-
տա անլէրին իմանսըզլըգլարը սէպէպինտէ չօգ մու'-
ճիզէլէր իճրա էթմէտի:

ՊԱՊ 14

Օ զէման րէ՚իս էր րուպ' օլան [ա]Հէրօվդէս՝ Յի-
սուսըն շէօհրէթինի իշիթմէքլէ, 2 - Քէնտի խատէ-
մէսինէ՝ Պու ատէմ վաֆթիզ էտիճի Յօվհաննէս
տիր. էօլիւլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր, վէ պու
սէպէպտէն անըն վասըթասըյլէ մու'ճիզէլէր իճրա
օլունույօր՝ տէտի:

3 - Զիւնքի [բ]Հէրօվդէս, պիրատէրի Փիլիպպօսըն
զէվճէսի Հէրօվդիա սէպէպինտէն Յօվհաննէսի թու-
թուպ վէ պաղլայըպ՝ զընտանա աթմըշ իտի: 4 - Զի-
րա Յօվհաննէս անա՝ [գ]Պունու ալմագ սանա հէլալ

բ Գ. 2. 23: Մարկ. 6. 1: Ղուկ. 4. 16, 23:
գ Եշ. 49. 7: Մարկ. 6. 3: Ղուկ. 3. 23: Յովհ. 6. 42:
դ Գ. 12. 46:
ե Մարկ. 15. 40:
զ Գ. 11. 6: Մարկ. 6. 3, 4:
է Ղուկ. 4. 24: Յովհ. 4. 44:
ը Մարկ. 6. 5, 6:
ա Մարկ. 6. 14: Ղուկ. 9. 7:
բ Մարկ. 6. 17: Ղուկ. 3. 19, 20:
գ Ղև. 18. 16: 20. 21:

տէյիլ տիր՝ տէր իտի։ 5-Վէ անը գաթլ էթմէք
իսթէր իտի իսէ տէ, [դ]խալգ անը փէյղամպէր մա-
գամընտա թութտուգլարը իչին անլէրտէն գօրգար
իտի։ 6-Վէ Հերովդէսին վէլատէթի կիւնիւ զիյա-
ֆէթինտէ Հերովդիանըն գըզը օրթատա րագս էթ-
տի։ 7-Վէ Հերովդէսին խօշունա կիթմէքլէ՝ հէր
նէ իսթէրսէ անա վէրմէյի եէմինլէ վա՛տ էյլէտի։
8-Գըզ տախի վալիտէսի թարաֆընտան թէշվիգ
օլունմաղլէ՝ Պանա պուրատա պիր թէփսի իւզէրին-
տէ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին պաշընը վէր՝
տէտի։ 9-Իմտի մէլիք միւքէտտէր օլտու իսէ տէ,
եէմինլէրի վէ պէրապէրինճէ սօֆրատա օթուրան-
լար սէպէպինտէն վէրիլմէսինի էմր էյլէտի։ 10-Վէ
կէօնտէրիփ՝ զընտանտա Յովհաննէսին պաշընը քէս-
տիրտի։ 11-Վէ անըն պաշը պիր թէփսի իւզէրին-
տէ կէթիրիլիփ գըզա վէրիլտիքտէ, օ տախի վալի-
տէսինէ կէօթիւրտիւ։ 12-Վէ շակիրտլէրի կէլիփ՝
ճէսէտինի գալտըրարագ տէֆն էթտիլէր, վէ վա-
րըփ Յիսուսա խապէր վէրտիլէր։

13-[ե]Յիսուս տախի պունու իշիթտիյինտէ՝ օրա-
տան գայըգլէ պէեապան պիր մահալէ թէնհաճա
'ազիմէթ էթտի, վէ ճէմա'աթ իշիթմէքլէ՝ շէհիրլէր-
տէն եայան անըն արտընճա կիթտի։

14-Վէ [Յիսուս] չըգտըգտա պիր չօգ ճէմա'աթ
կէօրմէքլէ, [զ]անլէրէ շէֆգաթ էթտիյինտէն խաս-
թալարընա շիֆա վէրտի։

15-[է]Վէ ախշամ օլտըգտա՝ շակիրտլէրի անըն եա-
նընա կէլիփ՝ Պուրասը պէեապան մահալ տըր, վէ
շիմտի վագըթ կէչմիշ տիր. ճէմա'աթը սալը վէր,

դ Գ. 21. 26: Ղուկ. 20. 6:
ե Գ. 10. 23: 12. 15: Մարկ. 6. 32: Ղուկ. 9. 10: Յովհ. 6. 1, 2:
զ Գ. 9. 36: Մարկ. 6. 34:
է Մարկ. 6. 35; Ղուկ. 9. 12: Յովհ. 6. 5:

քէօյլէրէ վարըպ քէնտիլէրինէ թա'ամ սաթըն ալ-
սընլար՝ տէտիլէր։ 16-Լաքին Ցիսուս անլէրէ՝ Կիթ-
մէլէրինէ հաճէթ եօգ տըր, սիզ անլէրէ թա'ամ
վէրինիզ՝ տէտի։ 17-Անլէր տախի անա՝ Պէշ էքմէք
իլէ իքի պալըգտան մա'տա պուրատա պիր շէյիմիզ
եօգ տըր՝ տէտիլէր։ 18-O տախի՝ Անլէրի պուրա-
յա պանա կէթիրինիզ՝ տէտի։ 19-Վէ ճէմա'աթըն
օթլար իւզէրինէ օթուրմալարընը էմր էթտիքտէն
սօնրա, պէշ էքմէք իլէ իքի պալըղը ալըպ՝ սէմայա
տօղրու նազար էտէրէք, [c]պէրէքէթ տու'ասը օգու-
յուպ՝ էքմէքլէրի փարէլէտի, վէ շակիրտլէրէ վէրիպ՝
շակիրտլէր տախի ճէմա'աթա վէրտիլէր։ 20-Ճիւմլէ-
սի տախի եէյիպ տօյտըլար, վէ փարչալարըն ֆազ-
լասընը, օն իքի քիւֆէ տոլուսու օլարագ, գալտըր-
տըլար։ 21-Վէ Նիսա իլէ չօճուգլարտան մա'տա
եէյէնլէր պէշ պին գատար ատէմ իտի։
22-Վէ տէր'ագապ [Ցիսուս՝] քէնտիսի ճէմա'ա-
թը սալը վէրինճէյէ տէյին շակիրտլէրինէ՝ գայըղա
կիրիպ քէնտինտէն էվվէլ գարշը թարաֆա կէչմէ-
լէրի իչիւն իլրամ էթտի։ 23-[d]Քէնտիսի տախի
ճէմա'աթը սալը վէրտիքտէն սօնրա՝ եալընըզճա
տու'ա էթմէք իչիւն տաղա չըգտը. [e]վէ ախշամ
օլտըգտա՝ օրատա եալընըզ իտի։ 24-Ամմա գայըգ
հէման տէնիզ օրթասընտա օլուպ՝ րիւզկեար տախի
մուխալիֆ օլմաղլէ, տալղալարտան սալլանըյօր իտի։
25-Վէ կէճէնին տէօրտիւնճիւ նէվպէթինտէ, Ցի-
սուս տէնիզ իւզէրինտէ եիւրիւյէրէք, անլէրէ տօղ-
րու կէլտի։ 26-Շակիրտլէր տախի անը [f]տէնիզ իւ-
զէրինտէ եիւրիւր կէօրտիւքլէրինտէ միւզթարիպ
օլուպ՝ Խայալ տըր՝ տէյէրէք, գօրգուլարընտան

[c] Ղ. 15. 36։
[e] Մարկ. 6. 46։
[d] Ցովհ. 16. 16։
[f] Ցոբ 9. 8։

ֆէրեատ էթտիլէր։ 27- Յիսուս իսէ տէր'ագապ ան-
լէրէ սէօյլէյիպ՝ Ճէսարէթլէնինիզ, պէն իմ, գօրգ-
մայընըզ՝ տէտի։ 28- Վէ Պետրոս անա ճէվապէն՝
Եա Րապպ, էկէր սէն իսէն, պանա էմր էյլէ, սու-
լար իւզէրինտէ, եանընգա կէլէյիմ՝ տէտի։ 29- Վէ
անըն՝ Կէլ՝ տէմէսի իւզէրինէ, Պետրոս գայըգտան
էնիպ՝ Յիսուսըն եանընա կիթմէք իչիւն, սուլար
իւզէրինտէ եիւրիւտիւ։ 30- Լաքին ռիւզկեարը շիտ-
տէթլի կէօրմէքլէ՝ գօրգուպ պաթմաղա պաշլատըգ-
տա՝ Եա Րապպ, պէնի գուրթար՝ տէյիւ ֆէրեատ
էյլէտի։ 31- Յիսուս տախի տէր'ագապ էլինի ուզա-
տըպ՝ անը թութտու, վէ անա՝ Էյ իմանը նօգսան,
նի՞չիւն շիւպհէ էթտին՝ տէտի։ 32- Վէ անլէր գա-
յըղա կիրինճէ ռիւզկեար սաքին օլտու։ 33- Վէ գա-
յըգտաա օլանլար կէլիպ՝ Ֆիլհագիգա սէն [ւ]Իպն Ուլ-
լահ սըն՝ տէյէրէք անա սէճտէ էթտիլէր։

34- [ե]Վէ գարշը թարաֆա կէչիպ՝ Գեննեսարէթ
տիյարընա կէլտիլէր։ 35- Վէ օլ մահալլին ատէմլէ-
րի անը թանըտըգտա, պիւթիւն էթրաֆա ատէմ
կէօնտէրիպ՝ ճիւմլէ 'իլլէթլի օլանլարը անա կէթիր-
տիլէր։ 36- Վէ [ժ]եալընըզ լիպասընըն էթէյինէ տօ-
գունալար տէյիւ անտէն րիճա էթտիլէր. վէ տօ-
գունանլարըն քեաֆֆէսի շիֆա պուլտուլար։

ԲԱԲ 15

Օ զէման Երուսաղէմտէն օլան [ա]'Իւլէմա իլէ ֆէ-
րիսիլէր Յիսուսըն եանընա կէլիպ, 2- [բ]Նի՞չիւն սէնին
շակիրտլէրին [գ]գատիմլէրին րիվայէթինէ մուխալիֆ

ւ Մէզ. 2. 7։ Գ. 16. 16։ 26. 63։ Մարկ. 1. 1։ Ղուկ. 4. 41։ Յովհ. 1. 49։ 6. 69։ 11. 27։ Ա'մուլ. 8. 37։ Ռօմ. 1. 3։

ե Մարկ. 6. 53։

ժ Գ։ 9. 20։ Մարկ. 3. 10։ Ղուկ. 6. 19։ Ա'մուլ. 19. 12։

ա Մարկ. 7. 1։

բ Մարկ. 7. 5։

գ Կող. 2. 8։

հարէքէթ էտիյօրլար, զիրա էքմէք եէյէճէքլէրի զամանտէ էլլէրինի եըգամազլար՝ տէտիլէր։ 3 - Օ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Նի՛չին սիզ տէ ըիվայէթինիզ սէպէպիյլէ Ալլահըն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ էտիյօրսընըզ։ 4 - Զիրա Ալլահ՝ [ա]Փէտէրինկէ վէ վալիտէնկէ հիւրմէթ էյլէ. 5 - [բ]Հէմ տախի՝ Փէտէրինէ վէ եա վալիտէսինէ շէթմ էյլէյէն մութլագա գաթլ օլունսուն՝ տէյու պույուրտու։ 6 - Ամմա սիզ՝ Հէր քիմ փէտէրինէ եա վալիտէսինէ՝ [գ]Թարաֆըմտան ֆա"իտէ կէօրէճէյին շէյ վագֆ օլմուշ տըր՝ տէրսէ, վէ փէտէրինէ եա վալիտէսինէ հիւրմէթ էթմէզսէ տախի օլուր՝ տէրսինիզ. վէ սիզին ըիվայէթինիզ սէպէպիյլէ Ալլահըն էմրինի իպթալ էթտինիզ։ 7 - [դ]Էյ միւրա"իլէր, Եսայի սիզին հագգընըզտա, 8 - [ե]Պու գավմ [պանա աղըզլէ եագլաշըպ] պանա լիսանէն հիւրմէթ էտէր, ֆագաթ գալպլէրի պէնտէն փէք ուզագ տըր։ 9 - Հէմ [զ]ինսանըն թէնպիհաթը օլան թա՛լիմաթը էօյրէթմէքլէ, պանա պիհուտէ եէրէ 'իպատէթ էտէրլէր՝ տէյու վահիյլէ կիւզէլճէ տէմիշ տիր՝ տէտի։

10 - [է]Վէ ճէմա՛աթը եանընա չաղըրըպ անլէրէ՝ Տինկլէյինիզ, վէ անկլայընըզ. 11 - [ը]Աղըզա կիրէն շէյ ատէմի նափաք էթմէզ, լաքին ատէմի նափաք էտէն՝ աղըզընտան չըգան տըր՝ տէտի։

12 - Օ զէման շակիրտլէրի եանընա կէլիպ անա՝ Ֆէրիսիլէր պու սէօզիւ իշիթտիքլէրինտէ կիւճէնտիքլէրինի պիլի՛ր միսին՝ տէտիլէր։ 13 - Օ տախի

[ա] Ելք. 20. 12: Ղև. 19. 3: Բ Օր. 5. 16: Առ. 23. 22: Եփես. 6. 2:
[բ] Ելք. 21. 17: Ղև. 20. 9: Բ Օր. 27. 16: Առ. 20. 20: 30. 17:
[գ] Մարկ. 7. 11, 12:
[դ] Մարկ. 7. 6:
[ե] Ես. 29. 13: Եզեկ. 33. 31:
[զ] Ես. 29. 13: Կող. 2. 18—22: Տիտ. 1. 14:
[է] Մարկ. 7. 14:
[ը] Գործ. 10. 15: Հռոմ. 14. 14, 17, 20: 1 Տիմ. 4. 4: Տիտ. 1. 15:

ճեվապ վերիպ՝ [ւ]Սեմավի Փետերիմին տիքմետիյի
հեր ֆիտան քէօքունտէն սէօքիւլեճեք տիր։ 14-Օնլերի
պըրագընըզ․ [փ]քէօրլէրին քէօր գըլավուզլարը տըր․
վէ էկէր քէօր քէօրէ գըլավուզլըգ էտէրսէ, իքիսի
տէ չուգուրա տիւշէր՝ տէտի։ 15-Վէ [ք]Պետրոս ա-
նա ճեվապըն՝ Պու թեմսիլի պիզէ թէֆսիր էյլէ՝
տէտի։ 16-Յիսուս տախի՝ [ա]Հալա սի՞զ տէ մի ֆէհմ-
սիզ սինիզ․ 17-Տահա անլամա՞զ մը սընըզ քի [բ]ա-
ղըզա կիրէն հէր շէյ գարընա կիտիպ թաշրայա չը-
գարըլըր։ 18-Ամմա [գ]աղըզտան չըգան շէյլէր գալպ-
տէն սուտուր էթմէլէրիյլէ, պունլար ատէմի նա-
փաք էտէր։ 19-[դ]Չիրա գալպտէն ֆասիտ էֆքեար
վէ գաթլ վէ զինա վէ ֆիւճուր վէ սըրգաթ վէ
եալան եէրէ շէհատէթ վէ քիւֆր սուտուր էտէր։
20-Ատէմի նափաք էտէն շէյլէր պունլար տըր․
ամմա եըգանմամըշ էլլէրլէ թա'ամ էթմէք ատէ-
մի նափաք էթմէզ՝ տէտի։

21-[ե]Վէ Յիսուս օրատան չըգըպ՝ Տիւրոս վէ Սի-
տոն սէմթլէրինէ 'ազիմէթ էյլէտի․ 22-Վէ իշթէ
օլ թարաֆլարտան պիր Քէնանլը գարը կէլիպ,
անա՝ Եա Րապպ, Իպն ի Դաւութ, պանա մէրհա-
մէթ էյլէ, գըզըմ ճիննտէն շիտտէթլի 'ազապ չէ-
քիյօր՝ տէյէրէք ֆէրեատ էյլէտի։ 23-Օ իսէ անա
հիչ պիր ճեվապ վէրմէմէքլէ, շակիրտլէրի եանընա
կէլիպ՝ Արտըմըզճա ֆէրեատ էտիյօր, անը սալը
վէր՝ տէյիւ անա րիճա էյլէտիլէր։ 24-Վէ օ ճէ-
վապըն՝ [զ]Պէն պէյթ ի Իսրայէլին զայ' օլմուշ գօ-

ւ Յովհ. 15. 2: 1 Կոր. 3. 12, վէ դահի:
փ Եսա. 9. 16: Մաղ. 2. 8: Գ. 23. 16: Ղուկ. 6. 39:
ք Մարկ. 7. 17:
ա Գ. 16. 10: Մարկ. 7. 18:
բ 1 Կոր. 6. 13:
գ Յակ. 3. 6:
դ Ծնն. 6. 5: 8. 21: Ելմ. 6. 14: Երեմ. 17. 9: Մարկ. 7. 21:
ե Մարկ. 7. 24:
զ Գ. 10. 5, 6: Ա'մալ. 3. 25, 26: 13. 46: Րոմ. 15. 8:

յունկարընտան ղայրխինէ իրսալ օլունմաղըմ՝ տէ-
տի։ 25-Լաքին մէրգումէ կէլիպ անա սէճտէ էտէ-
րէք՝ Եա Րապպ, պանա իմտատ էյլէ՝ տէտի։ 26-
Օ տախի ճէվապէն՝ Զօճուգլարըն էքմէյինի ալըպ
[յ]քէօփէքլէրէ աթմաղ էյի տէյիլ տիր՝ տէտի։ 27-
Լաքին մէրգումէ՝ Պէլի, եա Րապպ, չիւնքի քէօ-
փէքլէր տախի սահիպլէրինին սօֆրասընտան տիւ-
շէն գըրընթըլարտան եէրլէր՝ տէտի։ 28-Օ զէման
Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էյ խաթուն, իմանըն չօգ-
տըր, սանա խըթէտիյին կիպի օլսուն՝ տէտի. վէ
գըզը օլ սա՚աթ շիֆա պուլտու։

29-[ն]Վէ Յիսուս օրատան հարէքէթլէ՝ [շ]Գալիլեա
տէնիզինին քէնարընա կէլտի, վէ տաղա չըգըպ՝
օրատա օթուրտու։ 30-[ո]Վէ եանընա խայլը ճէմա-
՚աթ կէլիպ՝ անլէր իլէ պէրապէր թօփալլար վէ
քէօրլէր վէ տիլսիզլէր վէ սագաթլար իլէ սա՞իր
նիչէ քիմսէլէր պուլունմաղլէ անլէրի Յիսուսըն ա-
յագլարընա պըրագըտըլար, օ տախի անլէրէ շիֆա
վէրտի. 31-Շէօյլէ քի ճէմա՚աթ տիլսիզլէրին սէօյ-
լէտիյինի վէ սագաթլարըն սաղալտըղընը վէ թօ-
փալլարըն եիւրիւտիւյիւնիւ վէ քէօրլէրին կէօր-
տիւյիւնիւ միւշահէտէ էթտիքլէրինտէ թէ՚աճճիւպ
էտիպ՝ Իսրայէլին Ալլահընա համտ էթտիլէր։

32-[չ]Վէ Յիսուս շակիրտլէրինի եանընա չաղըրըպ՝
Ճէմա՚աթա աճըրըմ, զիրա շիմտի իւչ կիւն տիր
եանըմտա պուլունույօրլար վէ եէյէճէք շէյլէրի եօգ-
տըր. վէ անլէրի աճ սալը վէրմէք իսթէմէմ, օլմայա
քի եօլտա թագաթլարը քէսիլէ՝ տէտի։ 33-Վէ [պ]շա-
կիրտլէրի անա՝ Չէօլտէ պիզ պէօյլէ պիր ճէմա՚ա-

[յ] Պ. 7. 6։ Փիլ. 3. 2։
[ն] Մարկ. 7. 31։
[շ] Պ. 4. 18։
[ո] Ես. 35. 5, 6։ Պ. 11. 5։ Ղուկ. 7. 22։
[չ] Մարկ. 8. 1։
[պ] 4 Միւլ. 4. 43։

թը տօյուրաճագ գատար էքմէք նէ՞րէտէն պուլա-
լըմ՝ տէտիլէր։ 34-Յիսուս տախի անլէրէ՝ Գա՞չ
էքմէքյինիզ վար՝ տէտիքյինտէ, անլէր տախի՝ Եէտի
Ե+Ժ+ վէ պիր գաչ քիւչիւք պալըգ վար՝ տէտիլէր։
35-Վէ ճէմա՛աթըն եէրէ օթուրմալարընը էմր էթ-
տիքտէն սօնրա, 36-Օլ եէտի էքմէքի իլէ պալըգ-
լարը ալըպ ~թէշէքքիւր էթտի, վէ փարէլէյիպ շա-
կիրտլէրինէ, շակիրտլէր տախի ճէմա՛աթա վէրտի-
լէր։ 37-Վէ ճիւմլէսի եէյիպ տօյտըլար, վէ փար-
չալարըն ֆազլասընը եէտի զէնպիլ տօլուսու օլա-
րագ գալտըրտըլար։ 38-Վէ նիսա իլէ չօճուգլար-
տան մա՛տա եէյէնլէր տէօրթ պին ատէմ իտի։
39-Վէ ~ճէմա՛աթը սալը վէրտիքտէն սօնրա գա-
յըղա պինիպ՝ Մագտաղա հուտուտընա կէլտի։

ԳԼՈՒԽ 16

Վէ ~ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէր անըն եանընա
կէլիպ՝ անը թէճրիպէ իչիւն քէնտիլէրինէ սէմա-
տան պիր ՚ալամէթ կէօսթէրմէսինի թալէպ էթտի-
լէր։ 2-Օ տախի անլէրէ ճէվապէն, Ախշամ օլտըգ-
տա՝ Հավա կիւզէլ օլաճագ, զիրա կէօք գըրմըզը տըր․
3-Վէ սապահլայըն՝ Պու կիւն հավա պօզուգ օլաճագ՛,
զիրա կէօք փուս օլուպ գըրմըզըմըրշ տըր՝ տէրսինիզ։ Էյ
միւրա՞իլէր, կէօք եիւզիւնիւ թէմեիզ էթմէսինի պի-
լիրսինիզ տէ, վագըթլարըն ՚ալամէթլէրինի [illegible]
գատիր տէյի՞լ մի սինիզ։ 4-*Քէօթիւ վէ զինաքեար
նէսլ ՚ալամէթ արար, վէ անա՝ Յունան փէյղամպէ-
րին ՚ալամէթինտէն ղայրի պիր ՚ալամէթ վէրիլմէ-
յէճէք տիր՝ տէտի․ վէ անլէրի պըրագըպ կիթտի։

ՀՔ. 14. 19։ ~1 Միւլ. 9. 13։ Ղուկ. 22. 19։
*Մարկ. 8. 10։ ~Ք. 12. 38։ Մարկ. 8. 11։ Ղուկ. 11. 16։
12. 54—56։ 1 Կոր. 1. 22։ ԲՔ. 12. 39։

5-Վէ [ա]շակիրտլէրի գարշը Թարաֆա կէչտիքլէ-
րինտէ, էքմէք ալմաղը ունութմըշլար իտի։ 6-Վէ
Յիսուս անլէրէ՝ [բ]Տիգգաթ էյլէյինիզ վէ Ֆէրիսիլէր
իլէ սատուգիլէրին մայասընտան սագընընըզ՝ տէտի։
7-Անլէր տախի՝ Էքմէք ալմատըղըմըզ իչիւն տիր՝
տէյերէք, արալարընտա Թէֆէքքիւր էտէրլէր իտի։
8-Յիսուս բունու պիլմէքլէ անլէրէ խիթապէն՝ Էյ
իմանը նօգսան օլանլար, նի՛չիւն արանըզտա էքմէք
ալմատըղընըզտան տօլայը Թէֆէքքիւր էտիյօրսու-
նըզ։ 9-[գ]Պէշ պինկ քիշինին պէշ էքմէյինի, վէ գաչ
քիւֆէ գալտըրտըղընըզը, 10-Վէ [դ]տէօրթ պինկ քի-
շինին եէտի էքմէյինի, վէ գաչ զէնպիլ գալտըր-
տըղընըզը տահա անլամայըրզ՝ տէրխաթըր էթմէ՞զ
մի սինիզ։ 11-Ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէրին մայա-
սընտան սագընմագ իչիւն սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզ՝ էք-
մէք հագգընտա օլմատըղընը նա՛սըլ անլայամայօրսու-
նըզ՝ տէտի։ 12-Օ զէման էքմէք մայասը հագգընտա
տէյիլ, անճագ Ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէրին Թա՛լի-
մինտէն սագընմագ իչիւն սէօյլէտիյինի անլատըլար։

13-Վէ Յիսուս Գայսէրիյէ ի Փիլիպպոս սէմթլէրի-
նէ վարտըղընտա, շակիրտլէրինէ՝ [ե]Ատէմլէրին տէ-
տիքլէրինէ կէօրէ պէն Իպն իւլ ինսան քի՛մ իմ՝
տէյիւ սու՛ալ էյլէտի։ 14-Անլէր տախի՝ [զ]Պա՛զը-
լարը՝ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս, վէ տիկէրլէրի՝
Եղիա, վէ սա՛իրլէրի՝ Երեմիա եախօտ պաշգա փէյ-
ղամպերլէրտէն պիրի սին տէյօրլար՝ տէտիլէր։ 15-Ան-
լէրէ՝ Եա սիզին տէտիյինիզէ կէօրէ պէն քի՛մ իմ՝
տէտի։ 16-Վէ Սիմոն Պետրոս ճէվապէն՝ [է]Սէն Քրիս-

ա Մարկ. 8. 14:
բ Ղուկ. 12. 1:
գ Գ. 14. 17: Յովհ. 6. 9:
դ Գ. 15. 34:
ե Մարկ. 8. 27: Ղուկ. 9. 18:
զ Գ. 14. 2: Ղուկ. 9. 7—9:
է Գ. 14. 33: Մարկ. 8. 29: Ղուկ. 9. 20: Յովհ. 6. 69: 11. 27: Ա՛մալ. 8. 37: 9. 20: Իպր. 1. 2,5: Ա Յովհ. 4. 15: 5. 5:

տըր Իպն Ուլլահ իւլ Հայյ սըն՝ տէտի։ 17-Վէ Յի-
սուս անա ճէվապէն՝ Էյ Սիմօն իպն ի Յօվնան, միւ-
պարէքսին. [ժ]զիրա պունու սանա թէն վէ գան տէ-
յիլ, [ի]անճագ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմ իլհամ
էթտի՝ տէտի։ 18-Պէն տախի սանա տէրիմ քի՝
[լ]Սէն *Պետրոս սըն, վէ քիլիսէմի [խ]պու գայա իւզէ-
րինէ պինա էտէճէյիմ, վէ [ծ]Հավիյէ գափուլարը
անըն իւզէրինէ ղալիպ օլմայաճագ տըր։ 19-[կ]Վէ
սանա մէլէքիւթ իւս սէմավաթըն անախթարլարընը
վէրէճէյիմ, վէ հէր իւզէրինտէ հէր նէ պաղլար
իսէն, սէմավաթտա պաղլանմըշ օլաճագ, վէ հէր
իւզէրինտէ հէր նէ չէօզէր իսէն, սէմավաթտա չէօ-
զիւլմիւշ օլաճագ տըր՝ տէտի։ 20-[հ]Օ զէման շա-
կիրտլէրինէ՝ քէնտինին [Յիսուս] Քրիստոս իտիյինի
քիմսէյէ սէօյլէմէմէլէրինի էմր էթտի։

21-[ձ]Օլ վագըթտան սօնրա Յիսուս Երուսաղէմէ
կիթմէքէ, վէ իխթիյարլար իլէ պաշ քեահինլէր վէ
'իւլէմատան չօգ էլէմ չէքիպ գաթլ օլունմագ, վէ
իւչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ էթմէքէ կէրէք իտիյինի
շակիրտլէրինէ պէյան էթմէյէ պաշլատը։ 22-Վէ
Պետրոս անը պիր թարաֆա ալըպ՝ Հա՜շա, եա
Ռապպ, պու սանա ասլա վագը՛ օլմասըն՝ տէյէրէք
անը թա'զիր էթմէյէ պաշլատըղընտա, 23-Օ տա-
խի տէօնիւպ Պետրոսա՝ Արտըմա չէքիլ, [ղ]էյ Շէյ-
թան, [ճ]պանա թէօքէզ սին. զիրա Ալլահա 'ա"իտ
օլան շէյլէրէ տէյիլ, անճագ ատէմլէրէ 'ա"իտ օլան

[ժ] Եփես. 2. 8։
[ի] 1 Կոր. 2. 10։ Գաղ. 1. 16։
[լ] Յովհ. 1. 42։
* Եունէ՝ Գայա
[խ] Եփես. 2. 20։ Վահ. 21. 14։
[ծ] Յոբ 38. 17։ Մէզ. 9. 13։ 107. 18։ Եա. 38. 10։
[կ] Գ. 18. 18։ Յովհ. 20. 23։
[հ] Գ. 17. 9։ Մարկ. 8. 30։ Ղուկ. 9. 21։
[ձ] Գ. 20. 17։ Մարկ. 8. 31։ 9. 31։ 10. 33։ Ղուկ. 9. 22։ 18. 31։ 24. 6, 7։
[ղ] Պագ 2 Միւլ. 19. 22։
[ճ] Ռօմ. 8. 7։

շէյլէրէ սարֆը էֆքեար էտէրսին՝ տէտի ։
24-[ժ]Օ զէման Յիսուս շագիրտլէրինէ տէտի քի՝ Է-
կէր պիր քիմսէ արտըմճա կէլմէք իսթէրսէ, թէրքը ի
նէֆս էտէրէք խաչընը եիւքլէնիպ՝ արտըմ սըրա
կէլսին ։ 25-[ի]Զիրա հէր քիմ քի քէնտի ճանընը
գուրթարմագ իսթէրսէ, անը զայ՝ էտէճէք, վէ
հէր քիմ պէնիմ իչիւն քէնտի ճանընը զայ՝ է-
տէրսէ, անը պուլաճագ տըր ։ 26-Զիրա պիր ա-
տէմ պիւթիւն տիւնեայը գազանըրսա՝ քէնտի
ճանընը զայ՝ էտէրսէ, նէ՞ խըթիֆատէ էտէր. եա-
խօտ ատէմ [լ]քէնտի ճանընա պէտէլ նէ՞ վէրէ պի-
լիր ։ 27-[խ]Զիրա Իպն իւլ ինսան [ծ]քէնտի մէլէքլէրի
իլէ Փէտէրինին ճէլալինտէ կէլէճէք, [կ]վէ օ զէման
հէր քէսէ ՚ամէլինէ կէօրէ միւքեաֆաթ էտէճէք
տիր ։ 28-Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [հ]Պուրա-
տա հազըր օլանլարտան պա՚զըլարը վար քի՝ Իպն
իւլ ինսան քէնտի մէլէքիւթինտէ կէլտիյինի կէօր-
մէյինճէ՝ էօլիւմ թաթմայաճագլար տըր ։

ՊԱՊ 17

Վէ [ա]ալթը կիւնտէն սօնրա, Յիսուս՝ Պետրոս վէ
Յակոբոս իլէ գարնտաշը Յովհաննէսի պէրապէր ա-
լըպ՝ անլէրի թէնհաճա եիւքսէք պիր տաղ իւզէ-
րինէ կէօթիւրտիւ ։ 2-Վէ էօնլէրինտէ սուրէթի
թէպէտտիւլ էտիպ՝ եիւզիւ կիւնէշ կիպի զիյատար,

ժ Պ. 10. 38: Մարկ. 8. 34: Ղուկ. 9. 23: 14. 27: Ա՚մալ. 14. 22: 1 Սէլ. 3. 3: 2 Տիմ. 3. 12:
ի Ղուկ. 17. 33: Յոհ. 12. 25:
լ Մէզ. 49. 7, 8:
խ Պ. 26. 64: Մարկ. 8. 38: Ղուկ. 9. 26:
ծ Դան. 7. 10: Զաք. 14. 5: Պ. 25. 31: Յուտ. 15:
կ Յոբ 34. 11: Մէզ. 62. 12: Էմս. 24. 12: Երեմ. 17. 10: 32. 19: Րօմ. 2. 6: 1 Կոր. 3. 8: 2 Կոր. 5. 10: 1 Պետ. 1. 17: Վահ. 2. 23: 22. 12:
հ Մարկ. 8. 39: Ղուկ. 9. 27:

ա Մարկ. 9. 1: Ղուկ. 9. 28:

վէ էլպիսէսի նուր կիպի պէյազ օլտու։ 3-Վէ իշ-
թէ Մովսէս իլէ Եղիա անըն իլէ սէօյլէշէրէք անլէ-
րէ կէօրինտիւ։ 4-Վէ Պետրոս Յիսուսա խիթա-
պէն՝ Եա Ռապպ, պիզիմ պուրատա պուլունմամըզ
էյի տիր. էկէր խաթէրսէն՝ պիրի սէնին, վէ պիրի
Մովսէս, վէ պիրի տախի Եղիա իչին պուրատա
իւչ խայմէ եափալըմ՞ տէտի։ 5-[ա]Օ տահա սէօյլէր
իքէն, իշթէ պիր միւնէվվէր պուլութ անլէրի կէօ-
կէսի ալթընա ալտը, իշթէ պուլութտան՝ [բ]Սէվկիւ-
լիւ Օղլում պու տուր, [գ]անտէն րազը իմ, [դ]անը տինկ-
լէյինիզ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտի։ 6-[ե]Վէ շակիրտ-
լէրի իշիտինճէ, եիւզ իւսթիւ տիւշիւպ՝ ղայէթլէ
գօրգտուլար։ 7-Վէ Յիսուս եագլաշըպ [զ]անլէրէ տօ-
գունարագ՝ Գալգընըզ, գօրգմայընըզ՝ տէտի։ 8-Ան-
լէր տախի կէօզլէրինի գալտըրտըգլարընտա՝ Յի-
սուստան պաշգա քիմսէյի կէօրմէտիլէր։

9-Վէ տաղտան էնէրլէր իքէն, [է]Յիսուս անլէրէ՝
Թա Իպն իւլ ինսան էօլիւլէրտէն գըյամ էտինճէ-
յէտէք, պու կէօրտիւյիւնիւզիւ քիմսէյէ սէօյլէմէ-
յինիզ՝ տէյիւ թէնպիհ էյլէտի։ 10-Վէ շակիրտլէրի
անա՝ [ը]Եա նի՞չիւն ՚իւլէմա՝ Էվվէլա Եղիա կէլմէք
կէրէք տիր, տէրլէր՝ տէյիւ սու՛ալ էյլէտիքլէրինտէ,
11-Յիսուս ճէվապէն անլէրէ՝ Կէրչի Եղիա էվվէլա
կէլիպ [թ]հէր չէյի թանզիմ էտէր. 12-[ժ]Լաքին սիզէ
տէրիմ քի՝ Եղիա Ֆիլվագը՛ կէլմիշ տիր, վէ անը
թանըմայըպ՝ [ի]հազգընտա հէր խաթէտիքլէրի չէյի

ա 2 Պետ. 1. 17։
բ Գ. 3. 17։ Մարկ. 1. 11։ Ղուկ. 3. 22։
գ Եշ. 42. 1։
դ Թէս. 18. 15, 19։ Ա՛ռաք. 3. 22, 23։
ե 2 Պետ. 1. 18։
զ Դան. 8. 18։ 9. 21։ 10. 10, 18։
է Գ. 16. 20։ Մարկ. 8. 30։ 9. 9։
ը Մաղ. 4. 5։ Գ. 11. 14։ Մարկ. 9. 10։
թ Մաղ. 4. 6։ Ղուկ. 1. 16, 17։ Ա՛ռաք. 3. 21։
ժ Գ. 11. 14։ Մարկ. 9. 11, 12։
ի Գ. 14. 3, 10։

եափտըլար· քէզալիք [ե]Իպն իւլ ինսան տախի ան-
լարտէն էլէմ չէքէճէք տիր՝ տէտի։ 13-[զ]Օ զէման
շակիրտլէրի քէնտիլէրէ վաքթիդ էտիճի Եօվհաննէս
հագգընտա սէօյլէտիկինի անլատըլար։

14-[է]Վէ խալգըն եանընա կէլտիքլէրինտէ, պիր
ատէմ անըն եանընա կէլիպ, էօնիւնտէ տիզ չէօ-
քէրէք՝ Էֆէնտի, օղլումա մէրհամէթ էյլէ; զիրա
սար'ալը օլուպ՝ փէք չօգ էլէմ չէքէր· չիւնքի չօգ
տէֆ'ա աթէշէ վէ չօգ տէֆ'ա սույա տիւշէր։ 15-
Վէ անը շակիրտլէրինէ կէթիրտիմ իսէ տէ, անա
շիֆա վէրէմէտիլէր՝ տէտի։ 16-Յիսուս տախի ճէ-
վապ վէրիպ՝ Էյ իմանսըզ վէ 'աքսի նէսլ, նէ՞ վագ-
թա գատար սիզին իլէ օլայըմ· նէ՞ վագթա գա-
տար սիզէ թէհամմիւլ էտէյիմ· անը պուրայա պա-
նա կէթիրինիզ՝ տէտի։ 17-Վէ Յիսուս ճինի թա'-
զիր էթտիքտէ, անտէն չըգտը, վէ օղլան օլ սա'աթ
շիֆա պուլտու։ 18-Օ զէման շակիրտլէր թէնհաճա
Յիսուսըն եանընա կէլիպ՝ Պիզ նի՞չին անը չըգա-
րամատըգ՝ տէտիլէր։ 19-Յիսուս տախի անլէրէ՝
Իմանսըզլըղընըզ իչիւն տիր, զիրա հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ Էկէր խարտալ տանէսի գատար
իմանընըզ օլուր իսէ, պու տաղա՝ Պուրատան էօ-
թէյէ նագլ էթ՝ տէրսէնիզ, նագլ էտէճէք տիր,
վէ սիզէ հիչ պիր շէյ միւշքիլ օլմայաճագ տըր։
20-Ամմա տու'ա վէ օրուճտան ղայրի եօլ իլէ պու
մագտուլէ չըգմազ՝ տէտի։

21-[թ]Վէ Գալիլէատա տօլաշըրլար իքէն, Յիսուս
անլէրէ՝ Իպն իւլ ինսան ատէմլէր էլինէ թէսլիմ օ-

ե Գ. 16. 21։
զ Գ. 11. 14։
է Մարք. 9. 14։ Ղուկ. 9. 37։
ը Գ. 21. 21։ Մարք. 11. 23։ Ղուկ. 17. 6։ 1 Կոր. 12. 9։ 13. 2։
թ Գ. 16. 21։ 20. 17։ Մարք. 8. 31։ 9. 29, 30։ 10. 33։ Ղուկ. 9. 22, 44։ 18. 31։ 24. 6, 7։

լունուպ, 22-Անը գաթլ էտէճէքլէր, վէ իւչիւնճիւ
կիւն գըյամ էտէճէք տիր՝ տէմէսիյլէ, անլէր ղա-
յէթլէ միւքէտտէր օլտըլար ։
23-[ղ]Վէ Կափառնայումա կէլտիքլէրինտէ, [ճ]իքի
տիրհէմ վէրկի թահսիլ էտէնլէր Պետրոսըն եանընա
կէլիպ՝ Մու՚ալլիմինիզ իքի տիրհէմլիյի վէրմէ՞զ մի՝
տէտիլէր. օ տախի՝ Վէրիր՝ տէտի ։ 24-Վէ խանէյէ
կիրտիքտէ, Յիսուս անը գարշըլայըպ՝ Էյ Սիմոն,
նէ՞ զաննէտէրսին, տիւնեա մէլիքլէրի րէսմ եա-
խօտ վէրկիյի քիմլէրտէ՞ն ալըրլար. էվլատլարըն-
տա՞ն մը, եօգսա պաշգալարընտա՞ն մը՝ տէտի ։ 25-
Պետրոս անա՝ Պաշգալարընտան՝ տէտի. Յիսուս
տախի անա՝ Էօյլէ իսէ էվլատ մու՚աֆ տըր ։ 26-Լա-
քին անլէրէ թէօքէզ օլմամագ իչիւն՝ տէնիզէ կի-
տիպ պիր օլթա աթ, վէ իլք չըգան պալըգը թու-
թուպ աղզընը աչտըղընտա, պիր տէօրթ տիրհէմ-
լիք պուլուրսըն, անը ալըպ՝ անլէրէ պէնիմ վէ սէ-
նին իչիւն վէր՝ տէտի ։

ՊԱՊ 18

[ե]Օ զէման շակիրտլէրի Յիսուսըն եանընա կէլիպ՝
Մէլէքիւթ իւ սէմավաթտա էն պէօյիւք քի՞մ տիր՝
տէտիլէր ։ 2-Յիսուս տախի եանընա պիր չօճուգ
չաղըրըպ վէ անը օրթալարընտա տուրտուրուպ՝ տէ-
տի քի, 3-Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [բ]Էկէր
տէօնիւպ չօճուգլար կիպի օլմազ իսէնիզ, մէլէքիւթ
իւ սէմավաթա տախա կիրմէյէճէքսինիզ ։ 4-[է]Իմտի
հէր քիմ պու չօճուգ կիպի միւթէվազը՚ օլուր իսէ,

ղ Մարկ. 9. 32։
ճ Գադ. խուր. 30. 13։ 38. 26։

ե Մարկ. 9. 32։ Ղուկ. 9. 46։ 22. 24։
բ Մէզ. 131. 2։ Պ. 19. 14։ Մարկ. 10. 14։ Ղուկ. 18. 16։ 1 Կոր. 14. 20։ 1 Պետ. 2. 2։
է Պ. 20. 27։ 23. 11։

մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա էն պէօյիւք օ տըր։
5-Վէ [դ]հէր քիմ պէօյլէ պիր չօճուղը պէնիմ իս-
միմ իչիւն գապուլ էտէրսէ, պէնի գապուլ էթմիշ
օլուր։ 6-Վէ [ե]պանա իման էտէն պու քիւչիւքլէր-
տէն պիրինի հէր քիմ սիւրչտիւրիւրսէ, պօյնընա
պիր տէյիրմէն թաշը ասըլըպ՝ տէնիզին տիպինէ
ղարգ էտիլմէսի քէնտինէ խայըրը տըր։

7-Թէօքէզլէր սէպէպինտէն վա՜յ տիւնեայա. [զ]զի-
րա թէօզէզլէրին կէլմէսի լազըմ տըր, ամմա [է]վա՜յ
թէօզէզին կէլմէսինէ սէպէպ օլան ադէմէ։ 8-[ը]Իմ-
տի էկէր էլին եա այաղըն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ
օլուր իսէ, անը քէսիպ քէնտինտէն տէֆ՛ էթ.
հայաթա թօփալ եա սագաթ կիրմէն՝ իքի էլին
եա իքի այաղըն օլուպ տա՝ էպէտի աթէշէ աթըլ-
մագտան սանա խայըրը տըր։ 9-Վէ էկէր կէօզիւն
սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուր իսէ, անը չըգարըպ
քէնտինտէն տէֆ՛ էթ. հայաթա թէք կէօզլիւ կիր-
մէն՝ իքի կէօզիւն օլուպ տա ճէհէննէմ աթէշինէ
աթըլմագտան սանա խայըրը տըր։

10-Գու քիւչիւքլէրտէն պիրինի խօր կէօրմէքտէն
սագընընըզ, զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ [թ]Անլէրին մէ-
լէքլէրի սէմավաթտա օլան Փէտէրիմին եիւզիւնիւ
սէմավաթտա տա՛իմա [ժ]կէօրիւրլէր։ 11-[ի]Զիրա Իպն
իւլ ինսան զայ՛ օլանը խէլաս էթմէյէ կէլտի։ 12-
[լ]Սիզէ նա՞սըլ կէօրիւնիւր. էկէր պիր ադէմին եիւզ
գօյունու օլուպ՝ անլէրտէն պիրի եօլու շաշըրըր
իսէ, օլ ադէմ տօգսան տօգուզու տաղլարտա պըրա-

դ Պ. 10. 42։ Ղուկ. 9. 48։
ե Մարկ. 9. 41։ Ղուկ. 17. 1, 2։
զ Ղուկ. 17. 1։ 1 Կոր. 11. 19։
է Պ. 26. 24։
ը Պ. 5. 29, 30։ Մարկ. 9. 43, 45։
թ Մէզ. 34. 7։ Զաք. 13. 7։ Իպր. 1. 14։
ժ Եսթ. 1. 14։ Ղուկ. 1. 19։
ի Ղուկ. 9. 56։ 19. 10։ Յովհ. 3. 17։ 12. 47։
լ Ղուկ. 15. 4։

գըպ տա, վարըպ եօլու շաշըրանը արամա՞զ մը:
13 Վէ էկէր անը պուլաճագ օլուր իսէ, հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ Եօլու շաշըրմամըշ տօգսան
տօգուզ իչիւն սէվինտիկինտէն զիյատէ անըն իչիւն սէ-
վինիր: 14 Քէզալիք սէմավաթտա օլան Փէտէրինի-
զին հուզուրընտա պու քիւչիւքլէրտէն պիրինին
զայ՚ օլմասընա րիզա եօգ տըր:

15 [ե]Էկէր պիրատէրին սանա գարշը պիր խաթա
էտէրսէ, կիտիպ անը եալնըզըն արասընտա թէն-
հաճա թա՚զիր էյլէ. էկէր սէնի տինկլէրսէ, [զ]պիրա-
տէրինի գազանմըշ օլուրսըն: 16 Վէ էկէր տինկլէ-
մէզսէ, [է]իքի եա իւչ շահիտին աղզընտան հէր սէօ-
զիւն սապիթ օլմասը իչիւն, քէնտին իլէ պէրապէր
պիր եախօտ իքի քիշի տահա ալ: 17 Վէ էկէր
անլէրի տինկլէմէզսէ, քիլիսէյէ սէօյլէ. վէ էկէր քի-
լիսէյի տախի տինկլէմէզսէ, անը [ը]փութփէրէսթ վէ
կէօմրիւքճիւ կիպի ՚սայ էյլէ:

18 Ֆիլհագիգէ սիզէ տէրիմ քի՝ [թ]Եէր իւզէրին-
տէ հէր նէ պաղլար իսէնիզ, սէմատա պաղլանմըշ
օլաճագ. վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ չէօզէրսէնիզ,
սէմատա չէօզիւլմիւշ օլաճագ տըր: 19 [ժ]Եինէ սիզէ
տէրիմ քի՝ Սիզտէն իքի քիշի եէր իւզէրինտէ հէր
հանկը շէյի տիլէմէք իչիւն իթթիֆագ էտէրլէրսէ,
[ի]անլէրէ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմ թարաֆըն-
տան իհսան օլունաճագ տըր: 20 Զիրա իքի եա
իւչ քիշի պէնիմ իսմիմլէ հէր նէրէտէ ճէմ՚ օլուր-
լար իսէ, պէն օրատա անլէրին արասընտա իմ:

ե Ղև. 19. 17: Ղուկ. 17. 3:
զ Յակ. 5. 20: 1 Պետ. 3. 1:
է Բ Օր. 17. 6: 19. 15: Յովհ. 8. 17: 2 Կոր. 13. 1: Եբր. 10. 28:
ը Հռոմ. 16. 17: 1 Կոր. 5. 9: 2 Թես. 3. 6, 14: 2 Յովհ. 10:
թ Գ. 16. 19: Յովհ. 20. 23: 1 Կոր. 5. 5:
ժ Գ. 5. 24:
ի 1 Յովհ. 3. 22: 5. 14:

21-Օ զէման Պետրոս անըն եանընա կէլիպ՝ Եա
Րապպ, գա՞չ տէֆ՚ա պիրատէրիմ պանա խաթա
էտէրսէ, անը ՚աֆվ էտէյիմ. ՚եէտի՞ տէֆ՚այա գա-
տար մը՝ տէտի։ 22-Յիսուս անա տէտի քի՝ Սանա
եէտի տէֆ՚այատէք տէյիլ, ՚լաքին եէթմիշ քէրրէ
եէտիյէ գատար՝ տէրիմ։ 23-Անըն իչիւն մէլէքիւթ
իւս սէմավաթ պիր մէլիքէ թէշպիհ օլունմըշ տըր,
քի գուլլարը իլէ հիսապ կէօրմէք իսթէտի։ 24-Վէ
մուհասէպէյէ պաշլատըղըտա եանընա օն պին թա-
լանթ պօրճլու պիր քիմսէ կէթիրտիլէր։ 25-Վէ
անըն էտայա գուտրէթի օլմատըղընտան, էֆէնտի-
սի ՚անըն իլէ զէվճէսի վէ չօճուգլարը վէ պիւթիւն
էմվալը սաթըլըպ՝ պօրճու էտա օլունմասընը էմր էյ-
լէտի։ 26-Պունուն իւզէրինէ օլ գուլ եէրէ գա-
փանըպ՝ Էֆէնտիմ, պանա միւսա՚ատէ էյլէ, սանա
քէաֆֆէսինի էտա էտէրիմ՝ տէյիւ անա րիճա էյ-
լէտի։ 27-Վէ օլ գուլըն էֆէնտիսի անա շէֆգաթ
էտէրէք՝ անը սալը վէրիպ պօրճընը տախի պաղըշ-
լատը։ 28-Ամմա օլ գուլ չըգըպ՝ քէնտինէ եիւզ
տինար պօրճլու օլան պիր գարտաշընը պուլ-
տու, վէ անը պօղազլըղընտան թութուպ՝ Պանա պօր-
ճընը էտա էյլէ՝ տէմէսի իւզէրինէ, 29-Անըն գա-
փու եօլտաշը այագլարընա տիւշիւպ՝ Պանա միւսա՚ա-
տէ էյլէ, սանա [քէաֆֆէսինի] էտա էտէրիմ՝ տէ-
յիւ անա րիճա էյլէտի։ 30-Լաքին օ րազը օլմա-
մազտը փարըպ՝ պօրճընը էտա էտինճէյէ տէյին անը
հապսխանէյէ աթտը։ 31-Վէ պու ատէմին գափու
եօլտաշլարը վուգու՚ի հալի կէօրտիւքլէրինտէ, զա-
յէթլէ միւքէտտէր օլմաղլէ, վարըպ էֆէնտիլէրինէ
ճիւմլէ վուգու՚աթը իֆատէ էթտիլէր։ 32-Օ զէման

ԺՂուկ. 17. 4։ | 25։ Կող. 3. 13։ | 5. 8։
, Գ. 6. 14։ Մարկ. 11. | Դ 4 Թագ. 4. 1։ Եփես. |

էֆէնտիսի անը չաղըրըպ, անա՝ էյ չէրիր գուլ,
պանա եալվարտըղըն իչիւն օլ պօրճըն ճիւմլէսինի
սանա պաղըշլատըմ։ 33 - Պէն սանա մէրհամէթ էթ-
տիյիմ կիպի, սէն տախի գափու եօլտաշընա մէրհա-
մէթ էթմէլի տէյի՞լ մի իտին՝ տէտի։ 34 - Վէ էֆէն-
տիսի ղազապա կէլիպ՝ պիւթիւն պօրճընը էտա էտին-
ճէյէ տէյին, անը իշքէնճէ էտիճիլէրէ թէսլիմ էթ-
տի։ 35 - ռՔէզալիք հէր պիրինիզ պիրատէրլէրինիզէ
սուչլարընը գալպինիզտէն պաղըշլամազըղընըզ հալ-
տէ, սէմավի Փէտէրիմ տախի սիզէ էօյլէ էտէճէք տիր։

ՊԱՊ 19

Վէ Յիսուս ապու սէօզլէրի թէմամ էթտիքտէն
սօնրա, Գալիլէատան հարէքէթլէ Յորդանանըն էօ-
թէ թարաֆընտաքի Եէհուտիյէ սընօրլարընա կէլ-
տի։ 2 - բՎէ խալքը ճէմա՛աթ անըն արտընճա կիթ-
տիքլէրինտէ՝ օրատա անլէրէ շիֆա վէրտի։
3 - Վէ ֆէրիսիլէր անը թէճրիպէ էթմէք իչիւն
եանընա կէլիպ, անա՝ Հէր սէպէպէ պինա՞էն զէվ-
ճէսինի պօշամագ ատէմէ ճա՞իզ մի՝ տէտիլէր։ 4 - Օ
տախի անլէրէ ճէվապէն՝ գԻպթիտատէ խալգ էտէն՝
անլէրի էրքէք վէ տիշի խալգ էթտիյինի, 5 - դՎէ՝
Պու սէպէպտէն ատէմ փէտէրինի վէ վալիտէսինի
թէրք էտիպ՝ զէվճէսինէ միւլասըգ օլաճագ, եիքիսի
եէքվիւճուտ օլաճագլար՝ տէյիւ պույուրտըղընը օ-
գու՞մատընըզ մը։ 6 - Պունա պինա՞էն արթըգ իքի
տէյիլ, լաքին եէքվիւճուտ տըրլար. իմտի Ալլահըն
րապթ էթտիյինի ինսան այըրմասըն՝ տէտի։ 7 - Ան-

ռ Էմս. 21. 13։ Գ. 6. 12։ Մարկ. 11. 26։ Յակ. 2. 13։

———

ա Մարկ. 10. 1։ Յովհ. 10. 40։
բ Գ. 12. 15։
գ Թէք. 1. 27։ 5. 2։ Մաղ. 2. 15։
դ Թէք. 2. 24։ Մարկ. 10. 5–9։ Եփես. 5. 31։
ե 1 Կոր. 6. 16։ 7. 2։

լէր տախի անա՝ [է]Նէ նի՛չին Մովսէս Թալագնամէ
վէրիլէրէք պօշամաղը Թէնպիհ էթտի՝ տէտիլէր։
8 - Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ Մովսէս սիզին գալ-
պինիզին գաթըլըղը սէպէպիյլէ սիզէ զէվճէլէրինի-
զի պօշամաղա իզն վէրտի. ամմա իպթիտատէ պէօյ-
լէ տէյիլ իտի։ 9 - [ը]Պէն տախի սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր
քիմ զէվճէսինի զինատան ղայրի պիր սէպէպլէ պօ-
շայըպ տա, պաշգասը իլէ էվլէնիրսէ, զինա էտէր.
քէզալիք պօշանմըշ օլան իլէ էվլէնէն՝ զինա էտէր։
10 - Շակիրտլէրի տախի անա՝ [թ]Էկէր զէվճ իլէ զէվ-
ճէ արասընտա հալ պէօյլէ իսէ, էվլէնմէք խայըրլը
տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ 11 - Լաքին օ անլէրէ խիթա-
պէն՝ [ժ]Պու քէլամը ճիւմլէսի տէյիլ, անճագ քէն-
տիլէրէ հիտայէթ օլունանլար գապուլ էտէ պիլիր։
12 - Զիրա անա ռահմինտէն պա՛զը խատըմ տօղ-
մուշ օլանլար վար տըր, վէ [ի]ատէմլէր Թարաֆըն-
տան խատըմ գըլընմըշ խատըմլար տախի վար տըր,
վէ մէլէքիւթ իւս սէմավաթ իչիւն քէնտի քէնտի-
լէրինի խատըմ էթմիշ օլանլար վար տըր. գապուլ
էտէ պիլէն գապուլ էթսին՝ տէտի։

13 - [լ]Օ զէման իւզէրլէրինէ էլլէրինի գօյուպ տու՛ա
էթսին տէյիւ եանընա քիւչիւք չօճուգլար կէթի-
րիլտի. շակիրտլէրի իսէ անլէրի ազարլատըլար։
14 - Ամմա Յիսուս՝ Զօճուգլարը գօյ վէրինիզ, վէ
անլէրի պանա կէլմէքտէն մէն՝ էթմէյինիզ, զիրա
[խ]մէլէքիւթ իւս սէմավաթ պու մագուլէլէրին տիր՝
տէտի։ 15 - Վէ էլլէրինի անլէրին իւզէրինէ գօտըգ-
տան սօնրա օրատան կիթտի։

է Թէս. 24. 1։ Գ. 5. 31։	թ Էմս. 21. 19։	լ Մարկ. 10. 13։ Ղուկ. 18. 15։
ը Գ. 5. 32։ Մարկ. 10. 11։ Ղուկ. 16. 18։ 1 Կոր. 7. 10, 11։	ժ 1 Կոր. 7. 2, 7, 9, 17։	խ Գ. 18. 3։
	ի 1 Կոր. 7. 32, 34։ 9. 5, 15։	

16-Վէ [ա]իշթէ պիր քիմսէ եանընա կէլիպ անա՝
էյ [բ]քէրիմ Մու'ալլիմ, էպէտի հայաթա նա"իլ օլ-
մագ իչին պէն նէ՞ խայր էյլէյէյիմ՝ տէտի։ 17-Օ
դախի անա՝ Նի՞չին պանա քէրիմ տէյօրսըն. պիր-
տէն, եա'նի Ալլահտան ղայրի քէրիմ եօգ տուր.
ամմա էկէր հայաթա նա"իլ օլմագ իսթէրսէն, էմիր-
լէրի հըֆզ էյլէ՝ տէտի։ 18-Օ անա՝ Հա՞նկըլարը-
նը՝ տէտիքտէ, Յիսուս՝ Պունլարը. եա'նի [գ]Գաթլ
էթմէյէսին, Զինա էթմէյէսին, Սըրղաթ էթմէյէ-
սին, Եալան չէհատէթ էթմէյէսին, 19-[դ]Փէտէրինէ
վէ վալիտէնէ հիւրմէթ էտէսին, վէ [ե]Գօնշընը քէն-
տինկ կիպի սէվէսին՝ տէտի։ 20-Օլ նէվճիվան անա՝
Պունլարըն ճիւմլէսինի սապավէթիմտէն պէրու հըֆզ
էյլէտիմ. տահա նէ՞ նօգսանըմ վար՝ տէտի։ 21-
Յիսուս անա՝ Էկէր քեամիլ օլմագ իսթէրսէն, [զ]կիտ
տա նէյին վար իսէ սաթ, ֆուգարայա վէր, վէ
սէմավաթտա խազինէյէ մալիք օլաճագսըն. վէ կէլ պա-
նա թապի՛ օլ՝ տէտի։ 22-Վէ օլ նէվճիվան պու
սէօզլէրի իշիթտիքտէ, միւքէտտէր օլարագ կիթտի.
զիրա չօգ մալը վար իտի։

23-Վէ Յիսուս շակիրտլէրինէ՝ Հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի՝ [է]Զէնկինին քիմսէ մէլէքիւթ իւս սէ-
մավաթա կիւճլէ կիրէր։ 24-Վէ եինէ սիզէ տէրիմ
քի՝ Զէնկինինն մէլէքիւթ Ուլլահա կիրմէսինտէն տէ-
վէնին իյնէ տէլիյինտէն կէչմէսի տահա գօլայ տըր՝
տէտի։ 25-Շակիրտլէրի տախի պունու իշիթտիքտէ,
ղայէթլէ հայրան օլուպ՝ Էօյլէ իսէ քի՞մ խէլաս օ-

[ա] Մարկ. 10. 17։ Ղուկ. 18. 18։
[բ] Ղուկ. 10. 25։
[գ] Խուր. 20. 13։ Թէս. 5. 17։
[դ] Գ. 15. 4։
[ե] Ղև. 19. 18։ Գ. 22. 39։ Հռոմ. 13. 9։ Գաղ. 5. 14։ Յակ. 2. 8։
[զ] Գ. 6. 20։ Ղուկ. 12. 33։ 16. 9։ Առաք. 2. 45։ 4. 34, 35։ 1 Տիմ. 6. 18, 19։
[է] Գ. 13. 22։ Մարկ. 10. 24։ 1 Կոր. 1. 26։ 1 Տիմ. 6. 9, 10։

բաքըլըր՝ տէտիլէր։ 26-Վէ Յիսուս անլէրէ նազար
էտիփ՝ Պու չէյ ինսան ՚ինտինտէ միւմքիւնսիզ տիր,
լաքին ՚Ալլահըն ՚ինտինտէ հէր չէյ միւմքին տիր՝
տէտի։

27-՚Օ զէման Պետրոս անա ճէվապէն՝ Իշթէ ՚պիզ
հէր չէյի թէրք էտիփ՝ սանա թապի՛ օլտուգ, իմտի
նէյէ՞ մալիք օլուրուզ՝ տէտի։ 28-Վէ Յիսուս անլէ-
րէ ՚տէտի՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Սիզ
պանա թապի՛ օլանլար թէքվինի ճէտիտտէ, Իպն
իւլ ինսան քէնտի ճէլալի թախթընտա օթուրտուղու
զէման ՚սիզ տախի օն իքի թախթ իւզէրինտէ օ-
թուրուպ՝ Իսրայէլին օն իքի սըպթընա հիւքմ է-
տէճէքսինիզ։ 29-"Վէ հէր քիմ խանէլէր եա պի-
րատէրլէր եա հէմշիրէլէր եա փէտէր եա վալիտէ
եա զէվճէ եա էվլատ եա թարլալարը պէնիմ իս-
միմ իչիւն թէրք էթմիշ օլուր իսէ, եիւզ գաթը-
նը ալաճագ, հէմ էպէտի հայաթա վարիս օլաճագ
տըր։ 30-՚Լաքին չօգ էվվէլքիլէր սօնրաքի վէ սօն-
րաքիլէր էվվէլքի օլաճագ տըր։

ԳԱԳ 20

Զիրա մէլէքութ իւս սէմավաթ՝ պաղընա ՚ամէլէ
թութմագ իչիւն սապահլայըն չըգան խանէ սահի-
պի պիր ատէմէ պէնզէր։ 2-Վէ ՚ամէլէ իլէ կիւն-
տէ պիրէր տինարա մուգավէլէ էտիփ՝ անլէրի պա-
ղընա կէօնտէրտի։ 3-Վէ սա՚աթ իւչ րաատլէրինտէ
չըգըփ՝ չարշուտա պաշգա պօշ տուրանլար տախի

՚ Թէք. 18. 14։ Յոբ 42. 2։ Երեմ. 32. 17։ Զաք. 8. 6։ Ղուկ. 1. 37։ 18. 27։	՚ Թէս. 33. 9։ Գ. 4. 20։ Ղուկ. 5. 11։	Ղուկ. 18. 29, 30։
՚ Մարկ. 10. 28։ Ղուկ. 18. 28։	Հ Գ. 20. 21։ Ղուկ. 22. 28—30։ 1 Կոր. 6. 2, 3։ Վահ. 2. 26։	Հ Գ. 20. 16։ 21. 31, 32։ Մարկ. 10. 31։ Ղուկ. 13. 30։
	" Մարկ. 10. 29, 30։	

կէօրտիւքտէ, 4-Անլէրէ՝ Սիզ տախի պաղա կիտի-
նիզ, վէ հադդ նէ իսէ սիզէ վէրիրիմ՝ տէմէկի իւ-
զէրինէ, 5-Անլէր տախի կիթտիլէր. սա'աթ ալթը
վէ տօգուզ րատտէլէրինտէ եինէ չըգըբ՝ պէօյլէճէ
եափտը: 6-Վէ սա'աթ օն պիր րատտէլէրինտէ չը-
գըբ՝ տիկէր պօշ տուրանլար պուլտու, վէ անլէրէ՝
Նէ՞չին պուրատա պիւթիւն կիւն պօշ տուրույօր-
սընըզ՝ տէտի: 7-Անլէր տախի անա՝ Պիզի քիմսէ
իւճրէթլէ թութմատըղը իչիւն՝ տէտիքլէրինտէ, ան-
լէրէ՝ Սիզ տախի պաղա կիտինիզ, վէ հադդ նէ
իսէ ալաճագսընըզ՝ տէտի: 8-Վէ ախշամ օլտուգ-
տա, պաղ սահիպի քէնտի քէթխիւտասընա՝ 'Ամէ-
լէյի չաղըր, վէ սօնկրաքիլէրտէն պաշլայըբ էվվէլքի-
լէրէ վարընճայատէք իւճրէթլէրինի վէր՝ տէտի:
9-Վէ սա'աթ օն պիր րատտէլէրինտէ թութուլանլար
կէլիպ՝ պիրէր տինար ալտըլար: 10-Վէ էվվէլքի-
լէր կէլտիքտէ՝ զիյատէ ալաճագլարը զաննընտա իտի-
լէր իսէ տէ, անլէր տախի պիրէր տինար ալտըլար:
11-Վէ ալտըգլարընտա, խանէ սահիպինէ գարշը
սէօյլէնէրէք, 12-Պու սօնկրաքիլէր պիր սա'աթ իշ-
լէտիլէր, վէ պիզ կիւնիւն զահմէթ վէ հէրարէ-
թինի չէքմիշ իքէն անլէրի պիզէ միւսավի թութ-
տըն՝ տէտիլէր: 13-Օ տախի ճէվապէն, անլէրին
պիրինէ՝ Տօսթըմ, սանա ղատր էթմէյօրըմ. սէն
պէնիմ իլէ պիր տինարա մուգավէլէ է՞թմէտին մի;
14-Հագգընը ալ, կիթ. պէն պու սօնկրաքինէ սա-
նա վէրտիյիմ գատար վէրմէք իսթէրիմ: 15-ˆՄալըմ-
լէ իսթէտիյիմի եափմագ պանա ճա՞իզ տէյի՞լ մի.
եօգսա պէն քէրիմ օլտուղըմ իչիւն *սէնին կէօզիւն
քէօթիւ՞ մի տիր՝ տէտի: 16-‡Պէօյլէճէ սօնկրաքիլէր

– Բօմ. 9. 21: | 6: Գ. 6. 23: | ‡ Գ. 19. 30:
ˆ Թէս. 15. 9: Եղմ. 23.

էվվէլքի, վէ էվվէլքիլէր սօնրաքի օլաճագ տըր. դզիրա տա՛վէթլիլէր չօգ, ամմա ինթիխապ օլունանլար ազ տըր՝ տէտի:

17-Վէ եՅիսուս Երուսաղէմէ չըգար իքէն, եօլտա օն իքի շակիրտինի թէնհայա ալըպ՝ անլէրէ խիթապէն, 18-զԻշթէ Երուսաղէմէ չըգըյօրըզ, վէ Իպն իւլ ինսան պաշ քեահինլէր իլէ 'իւլէմանըն էլլէրինէ թէսլիմ օլունուպ՝ անլէր գաթլինէ հիւքմ էտէճէքլէր. 19-Վէ անը իսթիհզա էտիպ՝ գամչըլէտէօյմէք վէ խաչա կէրմէք իւզրէ, էԹա՛իֆէլէրէ թէսլիմ էտէճէքլէր. օ տախի իւչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի:

20-ըՕ զէման թԶէպէտէոս օղուլլարընըն վալիտէսի՝ օղուլլարը իլէ պէրապէր եանընա կէլիպ՝ սէճտէ էտէրէք, անտէն պիր լութֆ տիլէտի: 21-Օ տախի անա՝ Նէ՞ իսթէրսին՝ տէտիքտէ, մէրգումէ անա՝ Մէլէքիւթիւնտէ պու իքի օղուլլարըմըն ժպիրի սաղընտա վէ պիրի սօլընտա օթուրմալարընը էմր էյլէ՝ տէտի: 22-Վէ Յիսուս ճէվապէն՝ Նէ տիլէտիյինիզի պիլմէզսինիզ. պէնիմ իչէճէյիմ իքեասէտէն իչմէյէ վէ պէնիմ վաֆթիզ օլունաճաղըմ լվաֆթիզլէ վաֆթիզ օլունմաղա մուգթէտի՞ր մի սինիզ՝ տէտիքտէ, Մուգթէտիր իզ՝ տէտիլէր: 23-Օ տախի անլէրէ՝ Կէրչի խքեասէմտէն իչէճէքսինիզ, վէ պէնիմ վաֆթիզ օլունաճաղըմ վաֆթիզլէ վաֆթիզ օլունաճագսընըզ. ամմա սաղըմտա վէ սօլըմտա օ-

դ Պ. 22. 14:
ե Մարկ. 10. 32: Ղուկ. 18. 31: Յուհ. 12. 12:
զ Պ. 16. 21:
է Պ. 27. 2: Մարկ. 15. 1, 16: Ղուկ. 23. 1: Յուհ. 18. 28, վէ ղայրի: Ա՛մալ. 3. 13:
ը Մարկ. 10. 35:
թ Պ. 4. 21:
ժ Պ. 19. 28:
ի Պ. 26. 39, 42: Մարկ. 14. 36: Ղուկ. 22. 42: Յուհ. 18. 11:
լ Ղուկ. 12. 50:
խ Ա՛մալ. 12. 2: Ռօմ. 8. 17: 2 Կոր. 1. 7: Վահ. 1. 9:

թուրմաղը [ծ]իհսան եթմէք՝ պանա պաղլը՛ տէյիլ տիր,
անճագ Փէտէրիմ թարաֆընտան քիմլէր իչիւն հա-
զըրլանմըշ իսէ, օնլերէ վերիլեճէք տէր՝ տէտի։ 24-[կ]Վէ
օնլեր օն շակիրտլեր տույունճա իշիթտիքտէ, օլ իքի գարտա-
շա կիւճէնտիլէր։ 25-Լաքին Յիսուս անլէրի եա-
նընա չաղըրըպ՝ Թա՛իֆէլէրին հիւքմտարլարը անլէր
իւզէրինէ թէսալլութ էտիպ, պէօյիւքլէրի անլէր
իւզէրինէ հիւքիւմէթ իճրա էթտիքլէրինի պիլիրսի-
նիզ։ 26-Ամմա արանըզտա [ձ]պէօյլէ օլմասըն, ան-
ճագ [ղ]արանըզտա պէօյիւք օլմաղ իսթէյէն՝ խըզ-
մէթքեարընըզ օլսուն. 27-[ճ]Վէ արանըզտա պիրին-
ճի օլմաղ իսթէյէն՝ գուլունըզ օլսուն։ 28-[մ]Նիթէ-
քիմ [յ]Իպն իւլ ինսան՝ քէնտինէ խըտմէթ օլունմաղ
իչիւն տէյիլ, [ն]անճագ խըտմէթ էթմէք վէ [ն]ճանընը
[շ]չօգ քիմսէլէր պէտէլինէ ֆիտիյէ վէրմէք իչիւն
կէլտի՝ տէտի։

29-[ո]Վէ Երիքօվտան չըգարլար իքէն, անըն ար-
տընճա խայլը ճէմա՛աթ կիթտի։ 30-Վէ իշթէ եօլ
քէնարընտա [չ]իքի քէօր ատէմ օթուրուպ՝ Յիսուսըն
կէչտիյինի իշիթտիքտէ՝ Եա Րապպ, Իպն ի Դաւիթ,
պիզէ մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էթտիլէր։
31-Վէ ճէմա՛աթ սուքիւթ էթմէլէրի իչիւն անլէրի
թա՛զիր էթտի իսէ տէ, անլէր՝ Եա Րապպ, Իպն ի
Դաւիթ, պիզէ մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ տահա զիյատէ
ֆէրեատ էտէրլէր իտի։ 32-Վէ Յիսուս տուրուպ՝
անլէրի չաղըրտը, վէ՝ Նէ՞ իսթէրսինիզ քի սիզէ

[ծ] Գ. 25. 34։
[կ] Մարկ. 10. 41։ Ղուկ. 22. 24, 25։
[հ] 1 Պետ. 5. 3։
[ձ] Գ. 23. 11։ Մարկ. 9. 34։ 10. 43։
[ղ] Գ. 18. 4։
[ճ] Յովհ. 13. 4։
[մ] Փիլ. 2. 7։
[յ] Ղուկ. 22. 27։ Յովհ. 13. 14։
[ն] Եսա. 53. 10, 11։ Դան. 9. 24, 26։ Յովհ. 11. 51, 52։ 1 Տիմ. 2. 5։ Տիտ. 2. 14։ 1 Պետ. 1. 19։
[շ] Գ. 26. 28։ Ռոմ. 5. 15, 19։ Եբր. 9. 28։
[ո] Մարկ. 10. 46։ Ղուկ. 18. 35։
[չ] Գ. 9. 27։

եափայըմ՝ տէտիքտէ, 33-Անա՝ Եա Րապպ, կէօզ-
լէրիմիզ աչըլսըն՝ տէտիլէր։ 34-Վէ Յիսուս չէֆգաթ
էտիպ՝ անլէրին կէօզլէրինէ տօգունտու, վէ տէր՚ա-
գապ կէօզլէրի աչըլըպ՝ անըն արտընճա կիթտիլէր։

ՊԱՊ 21

Վէ [ա]Երուսաղէմէ եագլաշըպ՝ [բ]Զէյթուն տաղը
գուրպընտէ Բեթփագէյէ կէլտիքլէրինտէ, Յիսուս
իքի շակիրտ կէօնտէրիպ, 2-Անլէրէ՝ Գարշընըզտա-
քի քէօյէ կիտինիզ, վէ տէրհալ պաղլը պիր մէր-
քէպ վէ եանընտա պիր սըփա պուլուրսունըզ. չէօ-
զիւպ պանա կէթիրինիզ։ 3-Վէ էկէր պիր քիմսէ
սիզէ պիր չէյ սէօյլէրսէ՝ Պունլար Էֆէնտիյէ լազըմ
տըր՝ տէյինիզ, վէ ֆիլհալ անլէրի կէօնտէրէճէք
տիր՝ տէտի։ 4-Վէ պունուն ճիւմլէսի փէյղամպէր
վասըթասըյլէ, 5-[գ]Սիօն գըզընա տէյինիզ քի, Իշ-
թէ Մէլիքինկ հալիմ, վէ մէրքէպէ, պէ՛լի, մէրքէպ
եավրուսը սըփայա պինմիշ օլարագ սանա կէլիյօր՝
տէյիւ պույուրըլան քէլամըն իթմամը իչիւն վագը՝
օլտու։ 6-Վէ [դ]շակիրտլէր վարըպ՝ Յիսուսըն քէնտի-
լէրինէ պույուրտըղը կիպի հարէքէթլէ, 7-Մէրքէ-
պի վէ սըփայը կէթիրիպ՝ [ե]ուպէրլէրինէ էլպիսէլէ-
րինի գօտըլար, օ տախի ուպէրլէրինէ պինտի։ 8-Վէ
փէք չօգ խալգ տախի քէնտի էլպիսէլէրինի եօլա
սէրտիլէր. վէ [զ]պաշգալարը աղաճլարտան տալլար
քէսիպ եօլա տէօշէյէրէք, 9-Էօնտէն կիտէն վէ ար-
գատան կէլէն խալգ՝ [է]Իպնի Տաւիթէ Ովսաննա,
[ը]Րապպըն իսմիյլէ կէլէն միւպարէք օլսուն, եիւճէ-

ա Մարկ. 11. 1։ Ղուկ. 19. 29։
բ Զաք. 14. 4։
գ Եշ. 62։ 11։ Զաք. 9. 9։ Յովհ. 12. 15։
դ Մարկ. 11. 4։
ե 4 Միւլ. 9. 13։
զ Պագ. Ղւ. 23. 40։
է Յովհ. 12. 13։
ը Մէզ. 118. 25։
թ Մէզ. 118. 26։ Գ. 23. 39։

լէրտէ Ովսաննա՝ տէյերէք նիտա էտէրլէր իտի։
10 - [թ]Վէ Երուսաղէմէ կիրտիյինտէ՝ Պու քի՞մ տիր՝
տէյերէք, պիւթիւն շէհր թահրիք օլունտու։ 11 -
Խալգ տախի՝ Պու [ժ]Գալիլէատա վագը՝ Նազարէթ-
տէն օլան Յիսուս փէյղամպէր տիր՝ տէտիլէր։
12 - [ի]Վէ Յիսուս Ալլահըն հէյքէլինէ կիրիպ՝ հէյ-
քէլտէ ալ՚ըշ ու վ՚րթա էտէնլէրին ճիւմլէսինի չըգա-
րըպ [լ]սարրաֆլարըն փիշթախթալարընը, վէ կէօ-
յէրճին սաթըճըլարըն իսքէմլէլէրինի այթ իւսթ էթ-
տի։ 13 - Վէ անլէրէ՝ [խ]Խանէմ ՚իպատէթխանէ թէս-
միյէ օլունաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր. [ծ]ֆա-
գաթ սիզ անը հարամիլէր մաղարասը էթտինիզ՝
տէտի։
14 - Վէ հէյքէլտէ եանընա քէօրլէր վէ թօփալլար
կէլտիլէր, օ տախի անլէրէ շիֆա վէրտի։ 15 - Լա-
քին պաշ քեահինլէր իլէ ՚իւլէմա անըն իճրա էյ-
լէտիյի միւ՚ճիզէլէրի վէ չօճուգլարըն հէյքէլտէ՝
Իպն ի Դաւիթէ Ովսաննա՝ տէյիւ նիտա էթտիքլէ-
րինի կէօրտիւքլէրինտէ, փէք կիւճլէրինէ կիտէրէք,
16 - Անա՝ Պունլարըն նէ սէօյլէտիքլէրինի իշիտիյօ՞ր մը-
սըն՝ տէտիլէր. Յիսուս տախի անլէրէ՝ Պէ՛լի, [կ]Մա-
սումլար իլէ մէմէ էմէնլէրին աղըզընտան համտը
թէքմիլ էթտին՝ քէլամընը հիչ պիր վագըթ օգու՞-
մատընըզ մը՝ տէտի։
17 - Վէ անլէրի պըրագըպ, վէ շէհրին խարիճինէ
[հ]Բեթանիայա չըգըպ՝ օրատա կէճէլէտի։
18 - [ձ]Վէ սապահլայըն շէհրէ ՚ավտէթ էտէր իքէն

[թ] Մարկ. 11. 15։ Ղուկ. 19. 45։ Յովհ. 2. 13, 15։
[ժ] Պ. 2. 23։ Ղուկ. 7. 16։ Յովհ. 6. 14։ 7. 40։ 9. 17։
[ի] Մարկ. 11. 11։ Ղուկ. 19. 45։ Յովհ. 2. 15։
[լ] Թէս. 14. 25։
[խ] Եշ. 56. 7։
[ծ] Երեմ. 7. 11։ Մարկ. 11. 17։ Ղուկ. 19. 46։
[կ] Մէզ. 8. 2։
[հ] Մարկ. 11. 11։ Յովհ. 11. 18։
[ձ] Մարկ. 11. 12։

աճըգտը։ 19 - [ղ]Վէ եօլ քէնարընտա պիր ինճիր ա-
ղաճը կէօրիւպ՝ եանընա վարտըղընտա, անտէ եափ-
րագտան մա՛տա պիր շէյ պուլմամազլէ անա՝ Պուն-
տան սօնրա էպէտէն սէնտէ մէյվէ օլմասըն՝ տէտի.
վէ ինճիր աղաճը տէր՚ագապ գուրուտու։ 20 - [ճ]Վէ
շակիրտլէրի պունու կէօրիւնճէ թէ՛աճճիւպ էտիպ՝
Ինճիր աղաճը նա՛սըլ տէր՚ագապ գուրուտու՝ տէ-
տիքլէրինտէ, 21 - Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հագի-
գաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [մ]Էկէր իմանընըզ օլուպ
տա, [յ]շիւպհէ էթմէզսէնիզ, տէյիլ եալընըզ պու
ինճիր աղաճընա վագը՛ օլանը իճրա էտէճէքսինիզ,
[ն]անճագ շու տաղա պիլէ՝ Գալգ քէնտինի տէնիզէ
աթ՝ տէսէնիզ, վագը՛ օլաճագ տըր։ 22 - Վէ տու-
՛աատա իման էտէրէք [շ]հէր նէ տիլէրսէնիզ, ալա-
ճագսընըզ՝ տէտի։

23 - [ո]Վէ հէյքէլէ կէլտի, վէ թա՛լիմ էտէր իքէն
եանընա պաշ քեահինլէր իլէ գավմըն իխթիյար-
լարը կէլէրէք՝ [չ]Պունլարը նէ՞ սէլահիյէթլէ եափը-
յօրսըն. վէ պու սէլահիյէթի սանա քի՞մ վէրտի՝
տէտիլէր։ 24 - Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Պէն
տախի սիզէ պիր շէյ սիւ՛ալ էտէյիմ, էկէր անը
պանա սէօյլէրսէնիզ, պէն տէ պու շէյլէրի նէ սէ-
լահիյէթլէ եափտըղըմը սիզէ սէօյլէրիմ։ 25 - Յով-
հաննէսին վաֆթիզի նէ՞րէտէն իտի. սէմատա՞ն մը,
եօգսա ինսանտա՛ն մը իտի՝ տէտի։ 26 - Անլէր տա-
խի՝ Էկէր Սէմատան՝ տէսէկ, պիզէ՝ Նի՞չին անա
իման էթմէտինիզ՝ տէյէճէք. վէ էկէր Ինսանտան՝

ղ Մարկ. 11. 13։
ճ Մարկ. 11. 20։
մ Գ. 17. 19։ Ղուկ. 17. 6։
յ Յակ. 1. 6։

ն 1 Կոր. 13. 2։
շ Գ. 7. 7։ Մարկ. 11. 24։ Ղուկ. 11. 9։ Յակ. 5. 16։ 1 Յովհ. 3. 22։ 5. 14։

ո Մարկ. 11. 27։ Ղուկ. 20. 1։
չ Խուր. 2. 14։ Ա՛մալ. 4. 7։ 7. 27։

տէսէք, խալգտան գօրգարըզ. զիրա ¹ճիւմլէսի Յով-
հաննէսի փէյղամպէր մագամընտա թութար՝ տէյիւ
քէնտի քէնտիլէրինէ թէֆէքքիւր էտիպ, 27 - Յի-
սուսա ճէվապէն՝ Պիլմէյիզ՝ տէտիլէր. օ տախի ան-
լէրէ՝ Պէն տէ պու շէյլէրի նէ սէլահիյէթլէ եափ-
տըղըմը սիզէ սէօյլէմէմ՝ տէտի։

28 - Լաքին նէ՞ գըյաս էտէրսինիզ, պիր ատէմին
իքի էվլատը վար իտի. վէ պիրինճիսինէ կէլիպ՝ Օղ-
լըմ, կիթ պու կիւն պաղըմտա իշլէ՝ տէտի։ 29 - Վէ
օ ճէվապ վէրիպ՝ Իսթէմէմ՝ տէտի իսէ տէ, սօնրա
փիշման օլուպ կիթտի։ 30 - Վէ իքինճիսինէ կէլիպ՝
օլ մինվալ իւզրէ սէօյլէտի. վէ օ ճէվապ վէրիպ՝
Փէք էյի, էֆէնտիմ, տէտի իսէ տէ, կիթմէտի։
31 - Իքիսինտէն հա՞նկըսը պէտէրինին մուրատընը
իճրա էյլէտի՝ տէտի. անլար՝ Պիրինճիսի՝ տէտիլէր.
Յիսուս տախի անլէրէ՝ ¹Հաքիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի, կէօմրիւքճիւլէր իլէ ֆահիշէլէր Ալլահըն մէլէ-
քիւթինէ սիզտէն էվվէլ կիրէրլէր։ 32 - Զիրա ²Յով-
հաննէս սիզէ սալա՛հ թարիգինտէ կէլտի, ամմա
անա ինանմատընըզ. ³կէօմրիւքճիւլէր վէ ֆահիշէ-
լէր իսէ անա ինանտըլար. վէ սիզ [illegible] կէօրտիւ-
յիւնիւզտէ, անա ինանմագ իչիւն, սօնրա նատիմ
օլմատընըզ։

33 - Տիկէր պիր թէմսիլ տինլէյինիզ. Խանէ սա-
հիպի պիր ատէմ վար իտի, քի ¹պաղ տիքիպ՝ ա-
նըն էթրաֆընա չիթ չէվիրտի, վէ իչինտէ պիր մա՛-
սէրէ գազտը, վէ գուլլէ պինա էթտի, վէ անը
պաղճըլարա թէսլիմ էտիպ՝ ²ղուրպէթէ կիթտի։

ղ Գ. 14. 5։ Մարկ. 6. 20։ Ղուկ. 20. 6։
է Ղուկ. 7. 29, 50։
ը Գ. 3. 1, վէ ղայրի։
ը Ղուկ. 3. 12, 13։
Լ Սեղ. 80. 9։ Աշ. 8. 11։ Ես. 5. 1։ Երեմ. 2. 21։ Մարկ. 12. 1։ Ղուկ. 20. 9։
ւ Գ. 25. 14, 15։

34 - Վէ մահսուլ վագթը եագլաշտըգտա գուլլա-
րընը [ր]մահսուլը ալմագ իչին, պաղճըվանլարա կէօն-
տէրտի։ 35 [ց]Վէ պաղճըվանլար գուլլարընը թութուպ՝
քիմինի տէօյտիւլէր, քիմինի էօլտիւրտիւլէր վէ քի-
մինի տախի թաշլատըլար։ 36 - Թէքրար էվվէլքի-
լէրտէն զիյատէ տիկէր գուլլար կէօնտէրտի, վէ ան-
լէրէ տախի օլ մինվալ իւզրէ մուամէլէ էյլէտիլէր։
37 - ՚Աքըպէթ՝ Օղլումա հիւրմէթ էտէրլէր՝ տէյէրէք,
անլէրէ քէնտի օղլունը կէօնտէրտի։ 38 - Ամմա պաղ-
ճըվանլար օղլունը կէօրիւնճէ, արալարընտա, [ւ]Բու՝ վարիս
տիր, [փ]կէլինիզ անը էօլտիւրիւպ միրասընը զապթ
էտէլիմ՝ տէտիլէր։ 39 - [ք]Վէ անը թութուպ՝ պաղ-
տան չըգարարագ էօլտիւրտիւլէր։ 40 - Իմտի պաղ
սահիպի կէլտիյի զէման, օլ պաղճըվանլարա նէ՞ եա-
փաճագ տըր՝ տէտի։ 41 - Անա՝ Օլ քէօթիւլէրի հէյ-
պէթլի թարզտէ հէլաք էտիպ՝ [օ]պաղըն մահսուլլարընը
մէվսիմինտէ վէրէճէք օլան պաշգա պաղճըվանլարա
թէսլիմ էտէճէք տիր՝ [ֆ]տէտիլէր։ 42 - Յիսուս տա-
խի անլէրէ խիթապէն՝ [ա]Եափուճըլարըն րէտտ էթ-
տիքլէրի թաշ քէօշէ թաշը օլտու. պու՝ Ռապպ թա-
րաֆընտան օլուպ, կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ ՚աճա՛իպ
տիր՝ [բ][illegible] պիր վագըթ քիթապլարտա օգու՞մա-
տընըզ մը։ 43 - Պունուն իչիւն սիզէ տէրիմ քի՝
[գ]Մէլէքիւթ Ալլահ սիզտէն ալընըպ՝ մահսուլլէրը կէ-

ր Ա.Ղն. 8. 11, 12։
ց 2 Թէգ. 24. 21։ 36. 16։ Նէհմ. 9. 26։ Գ. 5. 12։ 23. 34, 37։ Ա'մալ. 7. 52։ 1 Թէս. 2. 15։ Իպր. 11. 36, 37։
ւ Մէզ. 2. 8։ Իպր. 1. 2։
փ Մէզ. 2. 2։ Գ. 26. 3։ 27. 1։ Յովհ. 11. 53։ Ա'մալ. 4. 28։
ք Գ. 26. 50, վէ զայրի։ Մարկ. 14. 46, վէ զայրի։ Ղուկ. 22. 54, վէ զայրի։ Յովհ. 18. 12, վէ զայրի։ Ա'մալ. 2. 23։
օ Ղուկ. 21. 24։ Իպր. 2. 2, 3։
ֆ Ա'մալ. 13. 46։ 15. 7։ 18. 6։ 28. 28։ Ռոմ. 9 վէ 10 վէ 11։
ա Գաղ. Ղուկ. 20. 16։
բ Մէզ. 118. 22։ Եշ. 28. 16։ Մարկ. 12. 10։ Ղուկ. 20. 17։ Ա'մալ. 4. 11։ Եփես. 2. 20։ 1 Պետ. 2. 6, 7։
գ Գ. 8. 12։

թիրէն պիր ումմէթէ վէրիլէճէք տիր։ **44**-*Վէ* *պու
*թաշ ուզէրինէ տիւշէն՝ փարչալէնէճէք տիր, օ տա-
խի քիմին ուզէրինէ տիւշէրսէ, ՙանը էզէճէք տիր՝
տէտի։*

45-*Վէ պաշ քեահինլէր իլէ Ֆէրիսիլէր անըն
թէմսիլլէրինի իշիթտիքլէրինտէ, քէնտիլէրի հագ-
գընտա սէօյլէտիյինի անլատըլար։* **46**-*Վէ անը
թութմաղա գաստ էթտիլէր իսէ տէ, խալգտան
գօրգտըլար, զիրա անը ՙփէյղամպէր մագամընտա
թութարլար իտի։*

ԳԱՊ 22

Վէ *Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ թէքրար ¯թէմ-
սիլլէրլէ սէօյլէյէրէք, տէտի քի,* **2**-*Մէլէքիւթ իւս
սէմավաթ՝ օղլընա տիւյիւն էտէն պիր մէլիքէ պէնզ-
զէր։* **3**-*Վէ տա՛վէթլիլէրի տիւյիւնէ չաղըրմաղ ի-
չիւն գուլլարընը կէօնտէրտի. անլէր տախի կէլմէք
իսթէմէտիլէր։* **4**-*Թէքրար տիկէր գուլլար կէօն-
տէրիփ, Տա՛վէթլիլէրէ տէյինիզ քի՝ Իշթէ թա՛ա-
մըմը հազըրլատըմ, ՙսըղըրլարըմ վէ պէսլի տավար-
լարըմ պօղազլանտը, վէ հէր չէյ հազըր տըր, տիւ-
յիւնէ կէլինիզ՝ տէտի։* **5**-*Ամմա անլէր վաղըֆէ է-
տինմէյիփ՝ քիմի քէնտի թարլասընա վէ քիմի թի-
ճարէթինէ կիթտի։* **6**-*Գալըլէրի տախի անըն գուլ-
լարընը թութուպ հագարէթ էտէրէք, էօլտիւրտիւ-
լէր։* **7**-*Վէ մէլիք ո-ն- իշիտինճէ, ղազապա կէլ-
մէքլէ, ՙասքէրլէրինի սէվգ էտիփ՝ օլ գաթիլլէրի հէ-*

* Ես. 8. 14, 15: Զաք. 12. 3: Ղուկ. 20. 18: Բոմ. 9. 33: 1 Պետ. 2. 8:
Ի Ես. 60. 12: Դան. 2. 44:
ւ Ա.Յ. 11: Ղուկ. 7. 16: Յովհ. 7. 40:

———

ա Ղուկ. 14. 16: Կահ. 19. 7, 9:
բ Եղմ. 9. 2:
գ Դան. 9. 26: Ղուկ. 19. 27:

լաք էթտի, վէ շէհրլէրինի եագտը։ 8-Օ զէման
գուլլարընա՝ Վադա՚ա տիւյիւն հազըր տըր, ամմա
տա՚վէթլիլէր դլայըգ տէյիլ իտի. 9-Հէման եօլ ա-
ղըզլարընա վարըպ՝ հէր քիմի պուլուրսանըզ, տիւ-
յիւնէ տա՚վէթ էտինիզ՝ տէտի։ 10-Օլ գուլլար
տախի եօլլարա չըգըպ՝ կէրէք քէօթիւ, կէրէք էյի,
եհէր քիմի պուլտըլար իսէ, ճէմ՚ էթտիլէր. վէ
տիւյիւն մահալի *տա՚վէթլիլէրլէ տօլտու։ 11-Վէ մէ-
լիք տա՚վէթլիլէրի կէօրմէյէ կիրտիքտէ՝ օրատա
զտիւյիւն լիպասը կիյմէմիշ պիր ատէմ կէօրմէքլէ,
12-Անա՝ Էյ տօսթըմ, իւզէրինտէ տիւյիւն լիպասը
օլմատըղը հալտէ, նա՞սըլ պուրայա կիրտին՝ տէմէսի
իւզէրինէ, օլ ատէմին նութգու թութուլտու։ 13-Օ
զէման մէլիք խըտմէթճիլէրէ տէտի քի՝ Պունուն ա-
յագլարընը վէ էլլէրինի պաղլայընըզ, վէ գալտըրըպ
էխարիճի զուլմէթէ չըգարընըզ. օրատա աղլայըշ վէ
տիշ գըճըրտամասը օլաճագ տըր։ 14-ըՉիրա տա՚-
վէթ օլունանլար չօգ, ամմա ինթիխապ օլունան-
լար ազ տըր։

15-թՕ զէման ֆէրիսիլէր վարըպ՝ անը քէլամըյլէ
նա՚սըլ տուզագա տիւշիւրսիւնլէր տէյիւ մէշվէրէթ
էթտիլէր։ 16-Վէ Հէրօվտէսիլէր իլէ պէրապէր
քէնտի շակիրտլէրինի անա կէօնտէրիպ՝ Եա մու՚ալ-
լիմ, սէնին հագգ օլտըղընը վէ Ալլահըն թարիգինի
հագիգաթ իւզրէ թա՚լիմ էթտիյինի վէ քիմսէյի
վազիֆէ էտինմէտիյինի պիլիրիզ, զիրա ատէմլէրին
խաթըրընը սայմազսըն։ 17-Իմտի պիզէ սէօյլէ, սա-
նա նա՞սըլ կէօրինիւր՝ Գայսէրէ վէրկի վէրմէք

դ Գ. 10. 11, 13: Ա՚մալ. 13. 46:
ե Գ. 13. 38, 47:
* Եուն. օթուրանլարլէ
զ 2 Կոր. 5. 3: Եփես. 4. 24: Կող. 3. 10, 12: Վահ. 3. 4: 16. 15: 19. 8:
է Գ. 8. 12:
ը Գ. 20. 16:
թ Մարկ. 12. 13: Ղուկ. 20. 20:

ճա՞իզ մի, եօգսա տէյի՛լ մի տիր՝ տէտիլէր։ 18-Վէ
Ցիսուս անլէրին հիյլէլէրինի անլայըպ՝ Էյ միւրա՞իլէր, պէնի նի՞չին թէճրիպէ էտիյօրսընըզ։ 19-Պա-
նա վէրկինին աքչէսինի կէօսթէրինիզ՝ տէտի. վէ
անլար պիր տինար կէթիրտիլէր։ 20-Օ տախի ան-
լէրէ՝ Պու թասվիր վէ եազը քիմի՞ն տիր՝ տէյի-
յինճէ, 21-Գայսէրին տիր՝ տէտիլէր. օ զէման ան-
լէրէ՝ Էօյլէ իսէ՝ ծԳայսէրին 'ա՞իտ օլանը Գայսէրէ,
վէ Ալլահա 'ա՞իտ օլանը Ալլահա էտա էյլէյինիզ՝
տէտի։ 22-Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ՝ թէ'աճ-
ճիւպ էտէրէք, անը թէրք էտիպ կիթտիլէր։

23-եԳըյամէթ եօգ տըր՝ տէյէն սատուգիլէր նօլ
կիւնտէ անըն եանընա կէլիպ՝ անա սու՞ալ էտէ-
րէք, 24-Եա մու'ալլիմ, ըՄուսա տէտի քի՝ Էյէր
պիր քիմսէ էվլատսըզ վէֆաթ էտէրսէ, անըն զէվ-
ճէսինի գարտաշը ալըպ՝ գարտաշընա զիւրրիյէթ
փէյտա էյլէսին։ 25-Իմտի պիզիմ արամըզտա եէտի գարտաշ
վար իտի, վէ պիրինճիսի էվլէնտիքտէն սօնրա զիւր-
րիյէթի օլմայարագ վէֆաթ էտիպ՝ զէվճէսինի
գարտաշընա պըրագտը։ 26-Քէզալիք իքինճի վէ
իւչիւնճիւսիւ տախի՝ թա եէտինճիսինէ գատար էօյլէ
օլտու։ 27-Վէ ճիւմլէսինտէն սօնրա օլ գարը տա-
խի վէֆաթ էթտի։ 28-Իմտի գըյամէթտէ, օլ եէ-
տիտէն հա՞նկիսինին զէվճէսի օլուր. չիւնքի ճիւմ-
լէսինին զէվճէսի օլտու՝ տէտիլէր։ 29-Ցիսուս տա-
խի անլէրէ ճէվապէն՝ ծՔիթապլարը վէ Ալլահըն
գուտրէթինի պիլմէտիյինիզտէն զէլալէթտէ սինիզ.
30-Չիւնքի գըյամէթտէ նէ էվլէնմէք նէ տէ էվ-
լէնտիրիլմէք վար տըր, անճագ Ալլահըն սէմատաքի

ծ Գ. 17. 24։ Ռօմ. 13. 7։
ե Ա'մալ. 23. 8։
ն Մարք. 12. 18։ Ղուք. 20. 27։
ը Թէս. 25. 5։
ծ Յուհ. 20. 9։
է 1 Յուհ. 3. 2։

մէլէքլէրի կիպի տիրլէր։ 31 - Ամմա էօլիւլէրին գը-
եամը խուսուսընտա՝ Ալլահ թարաֆընտան սիզէ,
32 - «Պէն Իպրահամըն Ալլահը վէ Իսահագըն Ալլահը
վէ Եաքուպըն Ալլահը իմ՞ պույուրտուղուն քէլամը օգու՞-
մատընըզ մը. Ալլահ էօլիւլէրին տէյիլ, անճագ հա-
յաթտա օլանլարըն Ալլահը տըր՝ տէտի։ 33 - Վէ
խալգ տույունճա իշիթտիքտէ՝ անըն թա՛լիմինէ հայ-
րան օլտըլար։

34 - ՙԼաքին Ֆէրիսիլէր անըն Սատուգիլէրի սու-
քութ էթթիրտիյինի իշիթտիքլէրինտէ, պիր եէրէ
ճէմ՝ օլտըլար։ 35 - ՙՎէ անլէրտէն պիրի, էրպապը
շէրի՛աթտան օլուպ՝ անը թէճրիպէ իչիւն, 36 - Եա
մու՛ալլիմ, շէրի՛աթտա էմիրլէրին հա՞նկիսը պէօ-
յիւք տիր՝ տէյիւ սու՛ալ էթտի։ 37 - Յիսուս տախի
անա՝ ՙԱլլահըն օլան Ռապպը պիւթիւն գալպինտէն վէ
պիւթիւն ճանընտան վէ պիւթիւն ֆիքրինտէն սէվէ-
սին։ 38 - Պիրինճի վէ պէօյիւք էմիր պու տուր։ 39 - Վէ
իքինճիսի պունա պէնզէր՝ եա՛նի՝ ՙԳօնշընը քէնտին
կիպի սէվէսին։ 40 - ՙՊիւթիւն շէրի՛աթ վէ փէյղամ-
պէրլէր պու իքի էմրէ մութէ՛ալլըգ տըր՝ տէտի։

41 - ՙՎէ Ֆէրիսիլէր ճէմ՝ օլտուգլարընտա Յիսուս
անլէրէ, 42 - Քրիստոս հագգընտա զաննընըզ նէ՞ տիր,
քիմի՞ն օղլու տըր՝ տէյիւ սու՛ալ էյլէտի. անլէր
տախի անա՝ Դաւիթին՝ տէտիլէր։ 43 - Օ տախի ան-
լէրէ՝ Էօյլէ իսէ Դաւիթ նա՞սըլ անա Ռուհլէ Ռապպ
թէսմիյէ էտիպ, 44 - ՙՌապպ Ռապպըմա՝ Սա պէն

ճ Ելք. 3. 6, 16։ Մարկ. 12. 26։ Ղուկ. 20. 37։ Ա՛մալ. 7. 32։ Եբր. 11. 16։
յ Մ. 7. 28։
ղ Մարկ. 12. 28։
ճ Ղուկ. 10. 25։

մ Բ Օր. 6. 5։ 10. 12։ 30. 6։ Ղուկ. 10. 27։
յ Ղև. 19. 18։ Մ. 19. 19։ Մարկ. 12. 31։ Ղուկ. 10. 27։ Ռոմ. 13. 9։ Գաղ. 5. 14։ Յակ. 2. 8։

ն Մ. 7. 12։ 1 Տիմ. 1. 5։
շ Մարկ. 12. 35։ Ղուկ. 20. 41։
ո Մեղ. 110. 1։ Ա՛մալ. 2. 34։ 1 Կոր. 15. 25։ Եբր. 1. 13։ 10. 12, 13։

սէնին տիւշմէնլէրինի այաղլարընա պասամագ գօ-
յունճայատէք սաղըմտա օթուր՝ պույուրտու, տէր։
45 - Իմտի Դաւիթ անա Րապպ թէսմիյէ էտէրսէ;
Նա՞սըլ անըն օղլու օլուր՝ տէտի։ 46 - ւՎէ քիմսէ
անա պիր սէօզ ճէվապ վէրէմէտի. ղվէ օլ կիւնտէն
սօնրա արթըգ անա պիր քիմսէ սիւ՚ալ էթմէյէ
ճէսարէթ էթմէտի։

ՊԱՊ 23

Օ զէման Յիսուս խալգա վէ քէնտի շակիրտլէ-
րինէ խիթապէն տէտի քի, 2 - աԻւլէմա վէ ֆէրի-
սիլէր Մէվսէսին քիւրսիւսիւնտէ օթուրուրլար։
3 - Իմտի սիզէ՝ Հըֆզ էտինիզ՝ տէտիքլէրի շէյլէրին
ճիւմլէսինի հըֆզ ու իճրա էյլէյինիզ, ամմա անլէ-
րին ՚ամէլլէրի կիպի իճրա էթմէյինիզ. չիւնքի բսէօյ-
լէրլէր, ամմա իճրա էթմէզլէր։ 4 - Չիրա գաղըր վէ
թաշընմասը միւշքիլ եիւքլէր պաղլայըպ՝ ատէմլէ-
րին օմուզլարընա գօյլար իսէ տէ, անլէրի փար-
մագլարըյլէ գըմըլտաթմագ իսթէմէզլէր։ 5 - Վէ
դճիւմլէ ՚ամէլլէրինի ատէմլէրէ կէօրիւնմէք իչիւն
իճրա էտիպ՝ եհամայիլլէրինի կէնիշլէտիրլէր, վէ էլ-
պիսէլէրինին էթէքլէրինի պէօյիւտիւրլէր։ 6 - զՉի-
յաֆէթլէրտէ աալի պաշ սէտիրլէրի, վէ սինա-
ղօղլարտա պաշ քիւրսիւլէրի, 7 - Վէ փազարլարտա
սէլամլարը, վէ ատէմլէր թարաֆընտան Րապպի,
Րա՛պպի թէսմիյէ օլունմաղը սէվէրլէր։ 8 - էՍիզ ի-

ւ Ղուկ. 14. 6։
ղ Մարկ. 12.34։ Ղուկ. 20. 40։

———

ա Նեէմ. 8. 4, 8։ Մաղ. 2. 7։ Մարկ. 12. 38, 39։ Ղուկ. 20.45, 46։
բ Րոմ. 2. 19, վէ զայրի։
գ Ղուկ. 11. 46։ Ա'մալ. 15. 10։ Գաղ. 6. 13։
դ Պ. 6. 1, 2, 5, 16։
ե Ա'ռ. 15.38։ Թէս. 6. 8։ 22. 12։ Եսա. 3. 3։
զ Մարկ. 12. 38, 39։ Ղուկ. 11. 43։ 20. 46։ 3 Յովհ. 9։
է Յակ. 3. 1։ Պաղ. 2 Կոր. 1. 24։ 1 Պետ. 5. 3։

սէ՝ Ռապպի թէսմիյէ օլունմայասընըզ. զիրա սիզին
Միւտէրրիսինիզ պիր, եա՛նի Քրիստոս տըր, վէ
ճիւմլէնիզ պիրատէրլէր սինիզ։ 9-Վէ եէր իւզէ-
րինտէ հէճ•եյէ Փէտէրիմիզ տէմէյէսինիզ. [ը]զիրա Փէ-
տէրինիզ պիր տիր, օ տախի սէմավաթտա տըր։
10-Վէ միւտէրրիսլէր թէսմիյէ օլունմայասընըզ. զի-
րա սիզին Միւտէրրիսինիզ պիր, եա՛նի Քրիստոս
տըր։ 11-Վէ [թ]սիզին էն պէօյիւյիւնիզ խըտմէթքեա-
րընըզ օլսուն։ 12-[ժ]Վէ հէր քիմ քի քէնտինի եիւք-
սէլտիրսէ, ալչագլանըր, վէ հէր քիմ քի քէնտինի
ալչագլատըրսա, եիւքսէլիր։

13-Լաքին [ի]վա՛յ սիզէ, էյ միւրա″ի 'իւլէմա վէ
Ֆէրիսիլէր, զիրա ատէմլէրին էօնիւնճէ մէլէքիւթ
իւս սէմավաթը գափարսընըզ. չիւնքի սիզ կիրմէզ-
սինիզ, կիրէճէք օլանլարը տախի կիրմէքտէն մէն՛
էտէրսինիզ։ 14-Վա՛յ սիզէ, էյ միւրա″ի 'իւլէմա վէ
Ֆէրիսիլէր, [լ]զիրա տուլ գարըլարըն էվլէրինի եէ-
յիպ՝ կէօսթէրիշ իչիւն ուզուն տուա էտէրսինիզ.
պու էճլտէն տահա շիտտէթլի 'ազապա տուչար օ-
լաճագսընըզ։ 15-Վա՛յ սիզէ, էյ միւրա″ի 'իւլէմա
վէ Ֆէրիսիլէր, զիրա պիր ատէմի իմանա կէթիր-
մէք իչիւն տէնիզի վէ գարայը տոլաշըրսընըզ, վէ
իմանա կէլտիյինտէ, անը քէնտինիզտէն իքի գաթ
զիյատէ էհլ ի ճէհէննէմ գըլարսընըզ։ 16-Վա՛յ
սիզէ՝ [խ]Պիրի հէյքէլ հագգը իչիւն եէմին էտէրսէ,
պիր շէյ տէյիլ տիր. ամմա հէյքէլին ալթունը
հագգը իչիւն եէմին էտէրսէ, պորճլու օլուր՝ տէյէն
[ծ]քէօր գըլաւուզլար։ 17-Էյ ահմագլար վէ քէօրլէր,

ը Մաղ. 1. 6։
թ Գ. 20. 26, 27։
ժ Յոբ 22. 29։ Եսա. 15. 33։ 29. 23։ Ղուկ. 14. 11։ 18. 14։ Յակ. 4. 6։ 1 Պետ. 5. 5։
ի Ղուկ. 11. 52։
լ Մարկ. 12. 40։ Ղուկ. 20. 47։ 2 Տիմ. 3. 6։ Տիտ. 1. 11։
խ Գ. 5. 33, 34։
ծ Գ. 15. 14։ Ա.յ. 24։

զիրա հա՞նկիսի պէօյիւք տիր. ալթո՞ւն մը, [ա]եօգ-
սա ալթունը թագտիս էտէն հէյքէ՛լ մի։ 18-Վէ՝
Քիմի մէզպահ հագգը իչիւն եէմին էտէրսէ, պիր
չէյ տէյիլ տիր, ամմա անըն իւզէրինտէ օլան թագ-
տիմէ հագգը իչիւն եէմին էտէրսէ, պօրճլու օլուր՝
տէյօրլէր։ 19-Էյ ահմագլար վէ քէօրլէր, զիրա հա՞ն-
կիսի պէօյիւք տիր. թագտիմի՞ մի, [բ]եօգսա թագ-
տիմի թագտիս էտէն մէզպահ՛ մի։ 20-Իմտի մէզ-
պահ հագգը իչիւն եէմին էտէն՝ անըն վէ իւզէ-
րինտէ օլան ճիւմլէ չէյլէրին հագգը իչիւն եէմին
էթմիշ օլուր։ 21-Վէ հէյքէլ հագգը իչիւն եէմին
էտէն՝ անըն վէ [գ]անտա սաքին օլանըն հագգը ի-
չիւն եէմին էթմիշ օլուր։ 22-Վէ սէմա հագգը ի-
չիւն եէմին էտէն՝ [դ]Ալլահըն թախթը վէ իւզէրին-
տէ օթուրանըն հագգը իչիւն եէմին էթմիշ օլուր։
23-Վա՜յ սիզէ, էյ միւրա՛յի ʼուլէմա վէ Ֆէրիսի-
լէր, զիրա [ե]նա՛նէ վէ անիսօն իլէ քիմիօնըն իւշ-
րիւնիւ վէրիրսինիզ, ամմա [զ]չէրի՛ʼաթըն տահա մու-
հիմմ չէյլէրինի, եա՛նի հագգանիյէթ վէ մէրհա-
մէթ վէ իմանը թէրք էթտինիզ. պունլարը էյթմէլի
վէ անլէրի պըրագմամալը իտինիզ։ 24-Էյ սիվրի սի-
նէյի սիւզիւփ՝ տէվէյի եութան քէօր գըլաւուզլար։
25-Վա՜յ սիզէ, էյ միւրա՛յի ʼուլէմա վէ Ֆէրիսի-
լէր, զիրա [է]քէօսէնին վէ չանագըն տըշընը թէմիզ-
լէրսինիզ, լաքին անլէրին իչի զուլմ վէ ֆիրադլէ տօ-
լու տըր։ 26-Էյ քէօր Ֆէրիսի, էվվէլա քէօսէնին
վէ չանագըն իչինի թէմիզլէ, քի անլէրին տըշը տա-

ա Խուր. 30. 29։
բ Խուր. 29. 37։
գ 3 Մլուլ. 8. 13։ 2 Թէվ. 6. 2։ Մէզ. 26. 8։ 132. 14։
դ Գ. 5. 34։ Մէզ. 11. 4։ Ա՛մալ. 7. 49։
ե Ղուկ. 11. 42։
զ 1 Մլուլ. 15. 22։ Օսէ. 6. 6։ Միք. 6. 8։ Գ. 9. 13։ 12. 7։
է Մարգ. 7. 4։ Ղուկ. 11. 39։

շը թէմիզ օլա։ 27 Վա՜յ սիզէ, էյ միւրա՜յի 'ու-
լէմա վէ Ֆէրիսիլէր, զիրա սիզ տըշարըտան կիւ-
զէլ կէօրիւնիւպ՝ իչէրիտէն էօլիւ քէմիքլէրի վէ
հէր մուրտարլըգլէ տօլու օլան [ն]պատանալը գապր-
լարա պէնզէրսինիզ։ 28 Բէօյլէճէ սիզ տախի ա-
տէմլէրէ զահիրտէն սալիհ կէօրիւնիւրսիւնիւզ, ամմա
պաթընէն միւրա՜իլիք վէ ֆըսգըլէ տօլու սընըզ։
29 [շ]Վա՜յ սիզէ, էյ միւրա՜յի 'ուլէմա վէ Ֆէրիսի-
լէր, զիրա փէյղամպէրլէրին թիւրպէլէրինի պինա
էտիպ՝ սալիհլէրին գապըրլարընը թէզյին էտէրսի-
նիզ. 30 Վէ՝ Էկէր էճտատըմըզըն կիւնլէրինտէ օլ-
մուշ օլսա իտիք, անլէր իլէ պէրապէր փէյղամպէր-
լէրին գանընա կիրմէզ իտիք՝ տէրսինիզ։ 31 Պու
վէճհլէ՝ փէյղամպէրլէրին գաթիլլէրինին [ո]էվլատը օլ-
տուղունուզա քէնտինիզ շէհատէթ էտէրսինիզ։ 32 [չ]Սիզ
տախի էճտատընըզըն էօլչէյինի տօլտուրընըզ։ 33 [պ]Էյ
եըլանլար, էյ էնկէրէք նէսլի, ճէհէննէմ 'ազապըն-
տան նա՞սըլ գաչա պիլիրսինիզ։ 34 [ջ]Իշթէ անըն ի-
չիւն պէն սիզէ փէյղամպէրլէր իլէ հիւքէմա վէ
'ուլէմա իրսալ էտէրիմ, վէ [ռ]անլէրտէն պա'զըլարընը
գաթլ էտիպ՝ խաչա կէրէճէքսինիզ, վէ [ս]անլէրտէն
պա'զըլարընը սինակօկլարընըզտա տէօյիւպ՝ շէհիրտէն
շէհիրէ գովաճագսընըզ. 35 Թա քի [վ]սալիհ Ապէլին
գանընտան հէյքէլ իլէ մէզպահ արասընտա գաթլ
էթտիյինիզ [տ]Զաքարիա իպն ի Բարաքիանըն գա-
նընա տէյին [ր]եէր իւզէրինտէ տէօքիւլէն սալիհլէր
գանընըն քեաֆֆէսի սիզին իւզէրինիզէ կէլէ։ 36 Հա-

ն Ղուկ. 11. 44։ Ա՛մալ. 23. 3։
շ Ղուկ. 11. 47։
ո Ա՛մալ. 7. 51, 52։ 1 Սէլ. 2. 15։
չ Թէք. 15. 16։ 1 Սէլ. 2. 16։
պ Գ. 3. 7։ 12. 34։
ջ Գ. 21. 34, 35։ Ղուկ. 11. 49։
ռ Ա՛մալ. 5. 40։ 7. 57, 58։ 22. 19։
ս Գ. 10. 17։ 2 Կոր. 11. 24, 25։
վ Թէք. 4. 8։ 1 Եուհ. 3. 12։
տ 2 Թէվ. 24. 20, 21։
ր Վահ. 18. 24։

գիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պունլարըն ճիւմլէսի
պու նէսլ իւզէրինէ կէլէճէքտիր։
37-ջԷյ փէյղամպէրլէրի գաթլ էտէն վէ սանա
կէօնտէրիլէնլէրի –թաշլայան Երուսաղէմ, Երուսա-
ղէմ, թավուգ քէնտի փիլիճլէրինի ÷գանատլարը-
նըն ալթընա թօփլատըղը կիպի՝ գա՞չ տէֆ՚ա +սէնին
էվլատընը թօփլամագ իսթէտիմ, վէ սիզ իսթէմէ-
տինիզ։ 38-Իշթէ խանէնիզ սիզէ վիրան պըրագը-
լըր։ 39-Զիրա սիզէ տէրիմ քի, Պունտան սօնրա
սիզ՝ •Ռապպըն իսմիյլէ կէլէն միւպարէքտիր տէ-
յինճէյէտէք պէնի ասլա կէօրմէյէճէքսինիզ։

ՊԱՊ 24

Վէ =Յիսուս հէյքէլտէն չըգըփ կիտէր իքէն,
չաքիրտլէրի անա հէյքէլին պինալարընը կէօսթէր-
մէք իւզրէ եանընա կէլտիլէր։ 2-Յիսուս տախի
անլէրէ՝ Պունլարըն ճիւմլէսինի կէօ՞րմէզ մի սինիզ.
հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Պուրատա ‡երգը-
մատըգ պիրիպիրի իւզէրինտէ հիչ պիր թաշ գալ-
մայաճագ որ՝ տէտի։
3-Վէ Զէյթուն տաղը իւզէրինտէ օթուրուր ի-
քէն, §չաքիրտլէրի թէնհաճէ եանընա կէլիփ՝ †Պու
չէյլէրին նէ զէման վուգու՝ պուլաճաղընը, վէ սէ-
նին կէլիշինին վէ տիւնեանըն ախըրընըն ՚ալամէթի
նէ օլաճաղընը պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլէր։ 4-Յիսուս
տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ ‖Սագընը-
նըզ սիզի պիր քիմսէ իզլալ էթմէսին։ 5-Զիրա

ջ Ղուկ. 13. 34։
– 2 Թէվ. 24. 21։
÷ Թէս. 32. 11, 12։
+ Մէզ. 17. 8։ 91. 4։
• Մէզ. 118. 26։ Գ. 21. 9։

= Մարկ. 13. 1։ Ղուկ. 21. 5։
‡ 3 Միւլ. 9. 7։ Երեմ. 26. 18։ Միք. 3. 12։ Ղուկ. 19. 44։

§ Մարկ. 13. 3։
† 1 Սէլ. 5. 1։
‖ Եփես. 5. 6։ Կող. 2. 8, 18։ 2 Սէլ. 2. 3։ 1 Յովհ. 4. 1։

[ղ]չօգ քիմսէլէր՝ Քրիստոս պէն իմ՝ տէյէրէք պէնիմ իսմիմէ կէլիպ՝ [ճ]չօգ քիմսէլէրի իզլալ էտէճէքլէր։
6-Սիզ տէ ճէնկլէր վէ ճէնկ թէվաթուրլարը իշիտէճէքսինիզ. սագընընըզ մուզթարիպ օլմայասընըզ, չիւնքի պունլարըն ճիմլէսի վուգու՝ պուլմագ կէրէքտիր, լաքին տահա նիհայէթ տէյիլտիր։
7-Զիրա [մ]միլլէթ միլլէթէ գարշը, վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթէ գարշը գալգըշըրլար՝ չօգ եէրլէրտէ գըթլըգ վէ թա՛ուն իլէ զէլզէլէլէր օլաճագ տըր. 8-Ամմա պունլարըն ճիւմլէսի էլէմլէրին իպթիտասը տըր։
9-[յ]Օ զէման սիզի մուզայագայա կիրիֆթար էտիպ՝ սիզի էօլտիւրէճէքլէր, վէ իսմիմ իչիւն ճիւմլէ միլլէթլէր թարաֆընտան պուղզ օլունաճագսընըզ։
10-Վէ օ զէման չօգ քիմսէլէր [ն]սիւրչէճէքլէր, վէ պիրպիրինի էլէ վէրիպ՝ ճէքտիկլէրինէ պուղզ էտէճէքլէր։ 11-Վէ [շ]չօգ ճալանճը փէյղամպէրլէր զուհուր էտիպ՝ [ո]նիչէ քիմսէլէրի իզլալ էտէճէքլէր։
12-Վէ ֆըսգըն չօղալաճաղը էճլտէն, չօգ քիմսէլէրին մուհապպէթի սողույաճագ տըր։ 13-[չ]Ամմա նիհայէթէ տէյին սապր էտէն խէլաս պուլուր։ 14-Վէ [պ]մէլէքիւթիւն պու պէշարէթի [ջ]պիւթիւն տիւնեատա ճիւմլէ միլլէթլէրէ շէհատէթ օլմագ իւզրէ վա՛զ օլունաճագ, վէ օ զէման նիհայէթ կէլէճէք տիր։

15-[ռ]Իմտի Դանիէլ փէյղամպէր վասըթասըյլէ խապէր վէրիլէն [ս]խարապլըյէթ մէքրուհէսինին մու-

ղ Երեմ. 14. 14: 23. 21, 25: Այ. 24: Յովհ. 5. 43:
ճ Այ. 11:
մ 2 Թէվ. 15. 6: Եշ. 19. 2: Անգ. 2. 22: Զաք. 14. 13:
յ Գ. 10. 17: Մարկ. 13. 9: Ղուկ. 21. 12: Յովհ. 15. 20: 16. 2: Ա՛մալ. 4. 2, 3: 7. 58: 12. 1: 1 Պետ. 4. 16: Վահ. 2. 10, 13:
ն Գ. 11. 6: 13. 57: 2 Տիմ. 1. 15: 4. 10, 16:
շ Գ. 7. 15: Ա՛մալ. 20. 29: 2 Պետ. 2. 1:
ո 1 Տիմ. 4. 1: Այ. 5, 24:
չ Գ. 10. 22: Մարկ. 13. 13: 'Իպր. 3. 6, 14: Վահ. 2. 10:
պ Գ. 4. 23: 9. 35:
ջ Րօմ. 10. 18: Կող. 1. 6, 23:
ռ Մարկ. 13. 14: Ղուկ. 21. 20:
ս Դան. 9. 27: 12. 11:

գատտէս մէքեանտա տուրտուղունու կէօրտիւյիւնիւզ-
տէ, ([ղ]օգույան անլասըն,) 16-Օ զէման Եէհուտի-
յէտէ օլանլար տաղլարա գաչսըն. 17-Վէ տամտա
օլան՝ քէնտի էվինտէն պիր շէյ ալմաղա էնմէսին.
18-Վէ թարլատա օլան տախի էսվապընը ալմաղ
իչիւն կէրի տէօնմէսին։ 19-Լաքին [ճ]վայ օլ կիւն-
լէրտէ համիլէ վէ էմզիքլի օլանլարա։ 20-Վէ ֆի-
րարընըզ գըշտա եա սէպթ կիւնիւնտէ օլմասըն՝
տէյիւ տուա՛ էտինիզ։ 21-Զիրա տիւնեանըն իպ-
թիտասընտան շիմտիյէ տէյին միսլի վուգու՛ պուլ-
մամըշ վէ տախի պուլմայաճագ շիտտէթլի մուզա-
յագա [մ]օ զէման օլաճագ տըր։ 22-Վէ էկէր օլ
կիւնլէր գըսալըլմասա իտի, հիչ պիր պէշէր գուր-
թուլմազ իտի. [յ]ամմա միւնթէխապլար իչիւն օլ
կիւնլէր գըսալաճագ տըր։ 23-[ն]Օ զէման էկէր պիր
քիմսէ սիզէ՝ Իշթէ Մէսիհ շուրատա եա պուրատա
տըր՝ տէրսէ, ինանմայընըզ. 24-Զիրա [շ]եալանճը
մէսիհլէր վէ եալանճը փէյղամպէրլէր զուհուր էտէ-
րէք՝ պէօյլէ ՚աճայիպլէր վէ միւ՛ճիզէլէր կէօս-
թէրէճէքլէր, շէօյլէ քի [ո]միւմքին օլսա, միւնթէ-
խապլարը պիլէ իղլալ էտէճէքլէր տիր։ 25-Իշթէ
սիզէ էվվէլա խապէր վէրտիմ։ 26-Իմտի սիզէ՝
Իշթէ չէօլտէ տիր՝ տէրլէրսէ, չըգմայընըզ. Իշթէ
խալվէթլէրտէ՝ տէրլէրսէ, ինանմայընըզ։ 27-[չ]Զիրա
շիմշէք շարգտան չըգըպ տա ղարպա գատար կէօ-
րիւնտիւյիւ կիպի, Իպն իւլ ինսանըն կէլիշի տա-
խի պէօյլէ օլաճագ տըր։ 28-[պ]Զիրա լաշէնին պու-

ղ Դան. 9. 23, 25։
ճ Ղուկ. 23. 29։
մ Դան. 9. 26։ 12. 1։ Յովէլ 2. 2։
յ Եռ. 65. 8, 9։ Զաք. 14. 2, 3։
ն Մարկ. 13. 21։ Ղուկ. 17. 23։ 21. 8։
շ Թէս. 13. 1։ Ա.յ. 5, 11։ 2 Սէլ. 2. 9-11։ Վահ. 13. 13։
ո Յոհ. 6. 37։ 10. 28, 29։ Րոմ. 8. 28—30։ 2 Տիմ. 2. 19։
չ Ղուկ. 17. 24։
պ Յոբ 39. 30։ Ղուկ. 17. 37։

լունտուղը եէրէ գարթալլար ճէմ՚ օլուրլար։

29 - Վէ °օլ կիւնլէրին մուզայագաթնատան սօնրա տէրհալ ˝կիւնէշ գարարըրըգ՝ այ քէնտի զիյասընը վէրմէյէճէք, վէ եըլտըզլար կէօքտէն տիւշիւպ՝ կէօքլէրին գուվվէթլէրի սարսըլաճագ տըր։ 30 - ˝Վէ անըտէն սօնրա Իպն իւլ ինսանըն ՚ալամէթի սէմատա կէօրիւնիւպ՝ °օ զէմանտ զէմինին ճիւմլէ գապիլէլէրի տէօյիւնէճէք, *վէ Իպն իւլ ինսանը կէօյիւն պուլութլարը իւզէրինտէ, գուտրէթ վէ ՚ազիմ ճէլալ իլէ կէլիր կէօրէճէքլէր։ 31 - ՟Օ տախի մէլէքլէրինի սուրըն ՚ազիմ սէտասըյլէ կէօնտէրէճէք, վէ անլէր անըն միւնթէխապլարընը տէօրթ րիւզկեարտան, կէօքլէրին պիր ուճընտան տիկէր ուճընատէք ճէմ՚ էտէճէքլէր անը։

32 - ՚Ինճիր աղաճընտան թէմսիլ էօյրէնինիզ. տալլարը եումշայըպ եափրագ սիւրմէյէ պաշլատըղը վագըթ, եազ եագըն օլտըղընը անլարսընըզ։ 33 - Պէօյլէ սիզ տախի պունլարըն ճիւմլէսինի կէօրտիւյիւնիւզտէ, ˝եագըն, վէ հէման գափուլարտա օլտըղը մա՚լիւմիւնիւզ օլսուն։ 34 - Թիհագգըգէ սիզէ տէրիմ քի՝ պունլարըն ճիւմլէսի վուգու՝ պուլմայընճա ‡պու նէսլ զէվալ պուլմայաճագ տըր։ 35 - +Կէօք վէ եէր զա՚իլ օլուր, լագին պէնիմ սէօզլէրիմ ասլա զա՚իլ օլմայաճագ տըր։

36 - ՚Ամմա օլ կիւն վէ սա՚աթ հագգընտա խա-

Հ Դան. 7. 11, 12։
⁻ Ես. 13. 10։ Եզէկ. 32. 7։ Յովէլ 2. 10, 31։ 3. 15։ Ամովս 5. 20։ 8. 9։ Մարկ. 13. 24։ Ղուկ. 21. 25։ Ա՚ռաք. 2. 20։ Յայտ. 6. 12։
⁻ Դան. 7. 13։
Հ Զաք. 12. 12։
* Գ. 16. 27։ Մարկ. 13. 26։ Յայտ. 1. 7։
՟ Գ. 13. 41։ 1 Կոր. 15. 53։ 1 Թէս. 4. 16։
‡ Ղուկ. 21. 29։
⁻ Յակ. 5. 9։
‡ Գ. 16. 28։ 23. 36։
Մարկ. 13. 30։ Ղուկ. 21. 32։
+ Սաղ. 102. 26։ Ես. 51. 6։ Երեմ. 31. 35, 36։ Գ. 5. 18։ Մարկ. 13. 31։ Ղուկ. 21. 33։ Եբր. 1. 11։
• Զաք. 14. 7։

ընըզ Փէտէրտէն մա՛ատա [ա]պիր քիմսէնին, վէ հաթ-
թա սէմավաթտա օլան մէլէքլէրին վէ Օղլըն տա-
խի մա՛լիւմաթը եօգ տըր։ 37 - Վէ Նօյըն կիւնլէ-
րի օլտըղը կիպի՝ Իպն իւլ ինսանըն զուհուրը տա-
խի պէօյլէ օլաճագ տըր։ 38 - [բ]Զիրա թուֆանտան
էվվէլ օլան կիւնլէրտէ, թա Նօյըն սէֆինէյէ կիր-
տիյի կիւնէտէք եէյիփ իչտիքլէրի, վէ էվլէնիփ էվ-
լէնտիրտիքլէրի, 39 - Վէ թուֆան կէլիփ ճիւմլէսինի
կէօթիւրիւնճէյէ տէյին պիլմէտիքլէրի միսիլլիւ, Իպն
իւլ ինսանըն զուհուրը տա՛խի էօյլէ օլաճագ տըր։
40 - [գ]Օ զէման թարլատա իքի քիշի պուլունաճագ
պիրի ալընըր վէ տիկէրի պըրագըլըր։ 41 - Տէյիր-
մէն չէքէն իքի գարընըն պիրի ալընըր վէ տիկէրի
պըրագըլըր։

42 - Իմտի [դ]ույանըգ տուրունըզ, զիրա Էֆէնտինի-
զին հա՛նկը սա՛աթտա կէլէճէյինի պիլմէզսինիզ։
43 - [ե]Ամմա մա՛լիւմինիզ օլսուն քի՝ էկէր խանէ
սահիպի խըրսըզըն հա՛նկը նէվպէթտէ կէլէճէյինի
պիլսէ իտի, ույանըգ տուրուպ՝ խանէսինի տէլմէյէ
պըրագմազ իտի։ 44 - [զ]Պունուն իչիւն սիզ տէ հա-
զըր օլունըզ, զիրա մունթազըր օլմատըղընըզ սա-
՚աթտա Իպն իւլ ինսան կէլիր։ 45 - [է]Իմտի վագ-
թընտա թա՛ամլարընը վէրմէք իչիւն խըտմէթքեար-
լարը իւզէրինէ Էֆէնտիսի թարաֆընտան նասպ օ-
լունան շօլ սատըգ վէ ՚ագըլ գուլ քի՛մ տիր։
46 - [ը]Նէ՛ մուպարէք տիր օլ գուլ քի՝ Էֆէնտիսի

[ա] Մարգ. 13. 32։ Ա՛մալ. 1. 7։ 1 Սէլ. 5. 2։ 2 Պետ. 3. 10։
[բ] Թէք. 6. 3—5։ 7. 5։ Ղուկ. 17. 26։ 1 Պետ. 3. 20։
[գ] Ղուկ. 17. 34, վէ ղայրի։
[դ] Գ. 25. 13։ Մարգ. 13. 33, վէ ղայրի։ Ղուկ. 21. 36։
[ե] Ղուկ. 12. 39։ 1 Սէլ. 5. 2։ 2 Պետ. 3. 10։ Վահ. 3. 3։ 16. 15։
[զ] Գ. 25. 13։ 1 Սէլ. 5. 6։
[է] Ղուկ. 12. 42։ Ա՛մալ. 20. 28։ 1 Կոր. 4. 2։ Իպր. 3. 5։
[ը] Վահ. 16. 15։

կէլտիյինտէ, անը պու հարէքէթտէ պուլուր։
47-Ֆիլհագիգա սիզէ տէրիմ քի՝ ⁿանը պիւթիւն
էմվալի իւզէրինէ նազըր նասպ էտէճէք տիր։ 48-Ամ-
մա էկէր օլ քէօթիւ գուլ քէնտի գալպինտէ՝ Է-
ֆէնտիմ կէլմէսինի կէճիքտիրիյօր՝ տէյիփ տէ,
49-Գափու եօլտաշլարընա վուրմաղա, վէ սէրխօշ-
լար իլէ եէյիփ իչմէյէ պաշլար իսէ, 50-Օլ գուլըն է-
ֆէնտիսի անըն մունթազըր օլմատըղը կիւնտէ վէ
պիլմէտիյի սա՚աթտա կէլէճէք, 51-Անը իքի շագգ
էտիփ՝ նասիպինի միւրա՚իլէր իլէ պէրապէր գօյա-
ճագ տըր. ⁿօրատա աղլայըշ վէ տիշ գըճըրտամա-
սը օլաճագ տըր։

ԲԱԲ 25

Օ զէման մէլէքիւթ իւս սէմավաթ քէնտի գան-
տիլլէրինի ալըփ՝ ⁻կիւվէյիյի իսթիգպալէ չըգան օն
նէֆէր պաքիրէյէ պէնզէր։ 2-ᵗՎէ անլէրտէն պէշի
՚ագըլլը վէ պէշի ահմագ իտի։ 3-Վէ ահմագ օ-
լանլար գանտիլլէրինի ալտըգլարընտա՝ պէրապէր
եաղ ալմատըլար։ 4-Լաքին ՚ագըլլը օլանլար գան-
տիլլէրի իլէ պէրապէր գապլարընտա եաղ ալտը-
լար։ 5-Վէ կիւվէյի կէճիքմէքլէ ᵗճիւմլէսինին ույ-
գուսը կէլիփ՝ ույուտըլար։ 6-Վէ կէճէ եարըսըն-
տա՝ Իշթէ կիւվէյի կէլիյօր, անը իսթիգպալէ չը-
գընըզ՝ տէյիւ ᵗպիր նիտա օլմասը իւզէրինէ, 7-Օլ
պաքիրէլէրին ճիւմլէսի գալգըփ ᵗգանտիլլէրինի տօ-
նաթտըլար։ 8-Վէ ահմագլար ՚ագըլլըլարա՝ Պիզէ
եաղընըզտան վէրինիզ, զիրա գանտիլլէրիմիզ սէօ-

ա Գ. 25. 21,23։ Ղուկ. 22. 29։
բ Գ. 8. 12։ 25. 30։
գ Եփես. 5. 29, 30։ Վահ. 19. 7։ 21. 2, 9։
դ Գ. 13. 47։ 22. 10։
ե 1 Սէլ. 5. 6։
զ Գ. 24. 31։ 1 Սէլ. 4. 16։
է Ղուկ. 12. 35։

նիւյօր՝ տէտիլէր։ 9 - ՚Աքըլլըլար տախի ճէվապէն՝
Օլմայա քի՝ պիզէ հէմ սիզէ եէթիշմէյէ. տահա
էյի օլուր քի, սաթըճըլարա վարըպ քէնտինիզ ի-
չին ալասընըզ՝ տէտիլէր։ 10 - Անլէր տախի սաթըն
ալմայա կիթմէքտէ իքէն, կիւվէյի կէլտի. հազըր
օլան գըզլար տախի անըն իլէ պէրապէր տիւյիւնէ
կիրտիլէր կիպի՝ ՙգափու գափանտը։ 11 - Սօնրա
օլ պիր պաքիրէլէր տախի կէլիպ՝ ՙԷֆէնտի, էֆէն-
տի, պիզէ աչ՝ տէտիլէր։ 12 - Օ տախի ճէվապ վէ-
րիպ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, ՙՍիզի թա-
նըմամ՝ տէտի։ 13 - ՙԻմտի ույանըգ տուրունըզ. զի-
րա [Իպն իւլ ինսանըն կէլէճէյի] կիւնիւ վէ սա՚ա-
թը պիլմէզսինիզ։

14 - Զիրա [Իպն իւլ ինսան]՝ ՙգուրպէթէ կիթ-
մէք իւզրէ իքէն, քէնտի գուլլարընը չաղըրըպ՝ էմ-
վալինի անլէրէ թէսլիմ էտէն պիր ատէմէ պէնզէր։
15 - Վէ ՙհէր պիրինէ քէնտի գապիլիյէթինէ կէօրէ,
քիմինէ պէշ, քիմինէ իքի, քիմինէ տէ պիր թա-
լանթ վէրիպ՝ տէրհալ գուրպէթէ կիթտի։ 16 - Վէ
պէշ թալանթը ալան վարըպ՝ անլէրլէ թիճարէթ
էտէրէք, պէշ թալանթ տահա գազանտը։ 17 - Պէօյ-
լէճէ իքիյի ալան տախի իքի տահա գազանտը։ 18 - Ամ-
մա պիրի ալան վարըպ եէրի գազարագ, էֆէնտի-
սինին աքչէսինի կիզլէտի։ 19 - Վէ խայլը զէման-
տան սօնրա օլ գուլլարըն էֆէնտիսի կէլիպ՝ անլէր
իլէ հիսապ կէօրտիւ։ 20 - Վէ պէշ թալանթը ալան
կէլիպ պէշ թալանթ տահա կէթիրէրէք՝ Էֆէն-

ա Ղուկ. 13. 25։
բ Գ. 7. 21—23։
գ Սեղ. 5. 5։ Ամբ. 1. 13։ Յովհ. 9. 31։
դ Գ. 24. 42, 44։ Մարկ. 13. 33, 35։ Ղուկ. 21. 36։ 1 Կոր. 16. 13։ 1 Թէս. 5. 6։ 1 Պետ. 5. 8։ Յայտ. 16. 15։
ե Ղուկ. 19. 12։ Գ. 21. 33։
զ Հռոմ. 12. 6։ 1 Կոր. 12. 7, 11, 29։ Եփես. 4. 12։

տիմ, պանա պէշ Թալանթ Թէսլիմ էթթին, իշթէ
անլէրին իւզէրինէ պէշ Թալանթ տահա գազան-
տըմ՝ տէտի։ 21 - Էֆէնտիսի տախի անա՝ Աֆէրին,
էյի վէ սատըգ գուլ, ազ շէյլէրտէ սատըգ պու-
լունտուն, [ն]սէնի չօգ շէյլէր իւզէրինէ նազըր նասպ
էտէճէյիմ. [ի]էֆէնտինին շէնլիյինէ կիր՝ տէտի։ 22 - Վէ
իքի Թալանթը ալան տախի կէլիպ՝ Էֆէնտիմ, պա-
նա իքի Թալանթ Թէսլիմ էթթին, իշթէ անլէրին
իւզէրինէ իքի Թալանթ տահա գազանտըմ՝ տէտի։
23 - Էֆէնտիսի անա՝ [է]Աֆէրին, էյի վէ սատըգ գուլ,
ազ շէյլէրտէ սատըգ պուլունտուն, սէնի չօգ շէյլէր
իւզէրինէ նազըր նասպ էտէճէյիմ. Էֆէնտինին շէն-
լիյինէ կիր՝ տէտի։ 24 - Վէ պիր Թալանթը ալան
տախի կէլիպ՝ Էֆէնտիմ, սէնին էքմէտիյին եէրտէն
պիչէր, վէ սաչմատըղըն եէրտէն տէվշիրիր սէրթ
պիր ատէմ իտիյինի պիլմէքլէ, 25 - Գօրգտուղում-
տան վարըպ՝ սէնին Թալանթընը եէրէ կիզլէտիմ.
իշթէ մալըն՝ տէտի։ 26 - Էֆէնտիսի տախի անա ճէ-
վապէն տէտի քի՝ Էյ քէօթիւ վէ Թէնպէլ գուլ,
պէնիմ էքմէտիյիմ եէրտէն պիչիպ՝ սաչմատըղըմ
եէրտէն տէվշիրտիյիմի պիլիրտիյին հալտէ, 27 - Սա-
նա վաճիպ օլան՝ աղչէմի սառրաֆլարա վէրմէք ի-
տի. պէն տախի ’ավտէթիմտէ մալըմը ֆա՛իզիյլէ
ալըր իտիմ։ 28 - Իմտի անտէն Թալանթը ալըպ՝ օն
Թալանթը օլանա վէրինիզ։ 29 - [լ]Զիրա հէր քիմին
վար իսէ, անա վէրիլիպ՝ արթաճագ տըր, ամմա
քիմին եօգ իսէ, էլինտէ օլանը պիլէ անտէն ալը-
նաճագ տըր։ 30 - Վէ օլ ֆա՛իտէսիզ գուլու [հ]խա-

ն Մ. 24. 47։ Ա.յ. 34, 46։ Ղուկ. 12. 44։ 22. 29, 30։
ի 2 Տիմ. 2. 12։ Էպր. 12. 2։ 1 Պետ. 1. 9։
է Ա.յ. 21։
լ Գ. 13. 12։ Մարկ. 4. 25։ Ղուկ. 8. 18։ 19. 26։ Յովհ. 15. 2։
հ Գ. 8. 12։ 24. 51։

ըիճի. զուլմէթէ չըգարընըզ. օրատա աղլայըշ վէ
տիշ գըճըրտամասը օլաճագ տըր ։
31 - Վէ ցԻպն իւլ ինսան ճիւմլէ [մուգատտէս]
մէլէքլէր իլէ պէրապէր քէնտի ճէլալիյլէ կէլտիյի
զէման, ճէլալինին թախթը իւզէրինտէ օթուրաճագ
տըր. 32 - Վէ ւճիւմլէ միլլէթլէր անըն հուզուրըն-
տա ճէմ՚ օլունաճագ, չօպան գօյունլարը քէչիլէր-
տէն այըրտըղը կիպի, փանլէրի պիրպիրինտէն ա-
յըրըպ, 33 - Գօյունլարը սաղընտա, վէ քէչիլէրի սօ-
լընտա տուրտուրաճագ տըր ։
34 - Օ զէման Մէլիք սաղընտա օլանլարա խիթա-
պէն՝ Կէլինիզ, էյ փէտէրիմին մուպարէքլէրի, քտուն-
եանըն թէ՛սիսինտէն պէրու սիզին իչիւն հազըր-
լանմըշ մէլէքիւթիւ օմիրաս ալընըզ. 35 - ֆՋիրա ա-
ճըգտըմ, պանա թա՛ամ վէրտինիզ. սուսատըմ,
պանա սու վէրտինիզ. աղարիպ իտիմ, պէնի էվէ
գապուլ էթտինիզ. 36 - բՉըփլագ իտիմ, պէնի կիյ-
տիրտինիզ. խասթա օլտըմ, պէնի զիյարէթ էթտի-
նիզ. գՀապստա իտիմ, եանըմա կէլտինիզ՝ տէյէ-
ճէք տիր ։ 37 - Օ զէման սալիհլէր անա՝ Եա Ռապպ,
սէնի նէ՞ զէման աճ կէօրիւպ՝ պէսլէտիք. եախօտ
սուսամըշ կէօրիւպ՝ սու վէրտիք. 38 - Վէ նէ՞ զէման
սէնի ղարիպ կէօրիւպ՝ էվէ գապուլ էթտիք, եա
չըփլագ կէօրիւպ՝ կիյտիրտիք. 39 - Վէ նէ՞ զէման սէ-
նի խասթա եա հապստա կէօրիւպ՝ եանընա կէլ-
տիք՝ տէյիւ ճէվապ վէրէճէքլէր տիր ։ 40 - Մէլիք

ց Զաք. 14. 5։ Գ. 16. 27։ 19. 28։ Մարկ. 8. 38։ Ա՛ռաք. 1. 11։ 1 Սէլ. 4. 15։ 2 Սէլ. 1. 7։ Յուդ. 14 ։ Վահ. 1. 7։
ւ Րօմ. 14. 10։ 2 Կոր. 5. 10։ Վահ. 20. 12։
փ Եզէկ. 20. 38։ 34. 17, 20։ Գ. 13. 49։
ք Գ. 20.23։ Մարկ. 10. 40 ։ 1 Կոր. 2. 9։ 'Իպր. 11. 16։
օ Րօմ. 8. 17։ 1 Պետ. 1. 4, 9։ 3. 9։ Վահ. 21. 7։
ֆ Եշ. 58. 7։ Եզէկ. 18. 7։ Յակ. 1. 27։
ա 'Իպր. 13. 2։ 3 Յովհ. 5։
բ Յակ. 2. 15, 16։
գ 2 Տիմ. 1. 16։

տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Ֆիլհագիգէ սիզէ տէ-
րիմ քի՝ "Մատամ քի պու էն էտնա ղարտաշ-
լարըմըն պիրինէ էթտինիզ, պանա էթմիշ օլուրսըզ՝
տէյէճէք տիր։

41-Օ զէման սօլընտա օլանլարա տախի՝ Էյ մէլ-
'ունլար, Շէյթան իլէ անըն մէլէքլէրինէ հազըր-
լանմըշ չօլ "էպէտի աթէշէ "հուզուրըմտան կիտի-
նիզ. 42-Զիրա աճըգտըմ, պանա թա'ամ վէրմէ-
տինիզ. սուսատըմ, պանա սու վէրմէտինիզ. 43-Ղա-
րիպ իտիմ, պէնի էվէ գապուլ էթմէտինիզ. չըփ-
լագ իտիմ, պէնի կիյտիրմէտինիզ. խասթա վէ
հապըստա իտիմ, պէնի զիյարէթ էթմէտինիզ՝ տէ-
յիւ պույուրաճագ տըր։ 44-Օ զէման անլէր տախի
անա ճէվապէն՝ Եա Րապպ, նէ՛ զէման աճ
եա սուսամըշ եա ղարիպ եա չըփլագ եա խասթա
եա հապըստա կէօրտիւք տէ, սանա խըզմէթ էթ-
մէտիք՝ տէյէճէքլէր տիր։ 45-Օ զէման անլէրէ ճէ-
վապ վէրիպ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ "Մա-
տամ քի պու էն էտնալարըն պիրինէ էթմէտինիզ,
պանա տախի էթմէմիշ օլուրսըզ՝ տէյէճէք տիր։

46-"Վէ պունլար էպէտի 'ազապա, վէ սալիհ-
լէր էպէտի հայաթա կիտէճէքլէր տիր։

ԳԱԳ 26

Վէ Յիսուս պու սէօզլէրին ճումլէսինի թէքմիլ
էթտիքտէն սօնրա, շակիրտլէրինէ, 2-"Իքի կիւնտէն
սօնրա պասխ պայրամը օլաճաղընը պիլիրսինիզ.

գ Եսա. 14. 31։ 19. 17։ Գ. 10. 42։ Մարկ. 9. 40։ 'Եպր. 6. 10։
Հ2 Գետ. 2. 4։ Յուդ. 6։
— Գ. 13. 40, 42։

ե Մէլ. 6. 8։ Գ. 7. 23։ Ղուկ. 13. 27։
Հ Եսա. 14. 31։ 17. 5։ Զաք. 2. 8։ Ա'ռակ. 9. 5։
— Դան. 12. 2։ Յովհ. 5. 29։ Ռոմ. 2. 7, վէ դարի։

— Մարկ. 14. 1։ Ղուկ. 22. 1։ Յովհ. 13. 1։

վէ Իպն իւլ ինսան տախի սալպ օլունմագ իչիւն թէսլիմ օլունաճագ տըր՝ տէտի։

3 - [1]Օ զէմնան պաշ քեահինլէր վէ ՚իւլէմա իլէ գավմըն իխթիյարլարը Գայիաֆա նամ քեահինի ա՚զամըն գօնաղընա ճէմ՚ օլտուլար։ 4 - Վէ Յիսուսը հիլէ իլէ թութուպ գաթլ էթմէյի մուշավերէ էթտիլէր։ 5 - Լաքին՝ Խալգ արասընտա վելվելէ օլմամագ իչիւն պայրամտա օլմասըն՝ տէտիլէր։

6 - [2]Վէ Յիսուս Բեթանիատա, [3]ճիւզամլը Սիմոնըն խանէսինտէ պուլունտուղընտա, 7 - Անըն եանընա պիր չիշէ զիգըյմէթ խօշ րա՛յիհալը եաղ էլինտէ օլարագ պիր խաթուն կէլիպ, Օ՝ սօֆրատա օթուրուր իքէն, անըն պաշընա տէօքտիւ։ 8 - [4]Շակիրտլէրի տախի պունու կէօրտիւքտէ, տարըլըպ՝ Պու իսրաֆ նի՞չիւն օլտու. 9 - Զիրա պու եաղ չօգ պահայա սաթըլըպ ֆագիրլէրէ վէրիլէ պիլիր իտի՝ տէտիլէր։ 10 - Ամմա Յիսուս պունու անլայըպ անլարա տէտի քի՝ Նի՞չիւն խաթունը պիհուզուր էտիյօրսընըզ. չիւնքի հագգըմտա կիւզէլ պիր իշ իշլէտի։ 11 - [5]Զիրա ֆագիրլէր տա՛իմա սիզին իլէ պէրապէր պուլունուր, ամմա [6]պէնի տա՛իմա սիզին իլէ պէրապէր պուլունմազսընըզ։ 12 - Զիրա պու խաթուն պու եաղը վիւճուտիմ իւզէրինէ տէօքտիւ իսէ, պէնիմ տէֆնիմ իչիւն եափտը։ 13 - Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պու պէշարէթ պիւթիւն տիւնեանըն նէրէսինտէ ի՛լան օլունուր իսէ, պու խաթունըն էթտիյի տախի թէզքէրէսի իչիւն րիվայէթ օլունաճագ տըր։

[1] Մէզ. 2. 2։ Յովհ. 11. 47։ Ա՛մալ. 4. 25, վէ ղայրի։
[2] Մարգ. 14. 3։ Յովհ. 11. 1, 2։ 12. 3։
[3] Մաթ. 21. 17։
[4] Յովհ. 12. 4։
[5] Բ.Օրէն. 15. 11։ Յովհ. 12. 8։
[6] Մաթ. 18. 20։ 28. 20։ Յովհ. 13. 33։ 14. 19։ 16. 5, 28։ 17. 11։

14-[ը]Օ զէման օն իքիլէրտէն պիրի [թ]Իսկարիովտլը
Ցուդա նամ քիմսէ պաշ քեահիններին եանընա
վարըպ, 15-[ժ]Անը սիզէ թէսլիմ էթմէմ իչիւն պա-
նա նէ՞ վէրիրսինիզ՝ տէտի. անլէր տախի անա օ-
թուզ գըթ'ա կիւմիւշ վա'տ էթտիլէր։ 16-Վէ օ
զէմանտան սօնրա անը էլէ վէրմէյէ ֆուրսաթ ա-
րար իտի։

17-[ի]Վէ ֆէթիր պայրամընըն պիրինճի կիւնիւնտէ
շակիրտլէր Ցիսուսըն եանընա կէլիպ, անա՝ Սէնին
իչիւն պասէք թա'ամընը նէ՞րէտէ իսթէրսին քի
հազըրլայալըմ՝ տէտիլէր։ 18-Օ տախի՝ Շէհրէ կի-
տիպ՝ ֆիլան քիմսէյէ տէյինիզ քի, Մու'ալլիմ
Վագթըմ եագըն տըր, պասէքի շակիրտլէրիմ իլէ
պէրապէր սէնին եանընտա էտէճէյիմ՝ տէյօր, տէ-
տի։ 19-Շակիրտլէրի տախի Ցիսուսըն քէնտիլէրի-
նէ էմր էթտիյի կիպի հարէքէթլէ պասէքի հա-
զըրլատըլար։

20-[լ]Վէ ախշամ օլտըգտա՝ օն իքիլէր իլէ պէ-
րապէր սօֆրայա օթուրտու։ 21-Վէ անլէր թա'ամ
էտէր իքէն՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, սիզ-
տէն պիրի պէնի էլէ վէրէճէք տիր՝ տէտի։ 22-Ան-
լէր իսէ զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլուպ, անլէրտէն
հէր պիրի անա՝ Էֆէնտի, պէ՞ն մի իմ՝ տէմէյէ
պաշլատը։ 23-Օ տախի ճէվապ վէրիպ՝ [խ]Էլինի սա-
հանա պէնիմ իլէ պէրապէր պաթըրան, հէման օ
պէնի էլէ վէրէճէք։ 24-Վագա'ա Իպն իւլ ինսան
[ծ]քէնտի հագգընտա եազըլմըշ օլտըղը իւզրէ կի-

ը Մարկ. 14. 10։ Ղուկ. 22. 3։ Յովհ. 13. 2, 30։
թ Պ. 10. 4։
ժ Զաք. 11. 12։ Պ. 27. 3։
ի Խուր. 12. 6, 18։ Մարկ. 14. 12։ Ղուկ. 22. 7։
լ Մարկ. 14. 17—21։ Ղուկ. 22. 14։ Յովհ. 13. 21։
խ Մէզ. 41. 9։ Ղուկ. 22. 21։ Յովհ. 13. 18։
ծ Մէզ. 22։ Եշ. 53։ Դան. 9. 26։ Մարկ. 9. 11։ Ղուկ. 24. 25, 26, 46։ Ա'մալ. 17. 2, 3։ 26. 22, 23։ 1 Կոր. 15. 3։

տէր, ամմա [կ]վա՜յ օլ ատէմէ քի՝ անըն էլիյլէ Իպն իւլ ինսան էլէ վէրիլիր. օլ ատէմ տօղմամըշ օլսա իտի, քէնտինէ խայըրլը օլուր իտի՝ տէտի. 25-Վէ անը էլէ վէրէն Յուտա ճէվապէն՝ Եա մու'ալլիմ, պէ՞ն մի իմ՝ տէտիյինտէ, անա՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի։

26-[հ]Վէ անլէր թա'ամ էտէր իքէն, [ձ]Յիսուս էքմէյի ալըպ պէրէքէթ տու'ասը օգուտըգտան սօնրա փարէլէտի, վէ շակիրտլէրինէ վէրիպ՝ Ալընըզ, եէյինիզ, [ղ]պու պէնիմ ճէսէտիմ տիր՝ տէտի։ 27-Վէ քեասէյի ալըպ՝ շիւքր էթտիքտէն սօնրա անլէրէ վէրիպ տէտի քի՝ [ճ]Ծիւմլէնիզ պունտան իչինիզ. 28-[մ]Զիրա պու պէնիմ գանըմ, եա'նի կիւնահլար 'աֆվ օլունմագ իւզրէ, [յ]չօգ քիմսէլէր իչիւն տէօքիւլէն [ն]'ահտ ը ճէտիտին գա՛նը տըր։ 29-Լաքին [շ]սիզէ տէրիմ քի՝ [ո]Շիմտէն սօնրա, թա անը Փէտէրիմին մէլէքիւթիւնտէ սիզին իլէ թազէ օլարագ իչէճէյիմ կիւնէ տէյին՝ արթըգ ասմանըն պու մահսուլընտան իչմէյէճէյիմ։ 30-[չ]Վէ իլահի օգույուպ՝ Զէյթուն տաղընա չըգտըլար։

31-Օ զէման Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ Պու կէճէ [պ]ճիւմլէնիզ [ջ]պէնիմ հագգըմտա սիւրչէճէքսինիզ. զիրա՝ [ռ]Չօպանը վուրաճաղըմ, վէ սիւրինիւն գօյունլարը տաղըլաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 32-Ամմա պէն գըյամ էթտիքտէն սօնրա, սիզտէն էվվէլ [ս]Գալիլէայա կիտէճէյիմ։ 33-Վէ Պետրոս ա-

[կ] Յովհ. 17. 12:
[հ] Մարկ. 14. 22: Ղուկ. 22. 19:
[ձ] 1 Կոր. 11. 23—25:
[ղ] 1 Կոր. 10. 16:
[ճ] Մարկ. 14. 23:
[մ] Պատ. խուր. 24. 8: Ղև. 17. 11:
[յ] Գ. 20. 28: Հռոմ. 5. 15: 'Իպր. 9. 22:
[ն] Երեմ. 31. 31:
[շ] Մարկ. 14. 25: Ղուկ. 22. 18:
[ո] Ա'մալ. 10. 41:
[չ] Մարկ. 14. 26:
[պ] Մարկ. 14. 27: Յովհ. 16. 32:
[ջ] Գ. 11. 6:
[ռ] Զաք. 13. 7:
[ս] Գ. 28. 7, 10, 16: Մարկ. 14. 28: 16. 7:

նա ճէվապէն՝ էկէր ճիւմլէսի սէնին հագգընտա
սիւրչսէլէր պիլէ, պէն ասլա սիւրչմէյէճէյիմ՝ տէտի։
34 - Յիսուս անա՝ [ւ]Հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝
Պու կէճէ խօրօս էօթմէզտէն էվվէլ սէն պէնի իւչ
քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտի։ 35 - Պետրոս անա՝
Էկէր պանա սէնին իլէ էօլմէք լազըմ կէլսէ պիլէ,
սէնի ասլա ինքեար էթմէմ՝ տէտի. քէզալիք չա-
կիրտլէրին ճիւմլէսի պունու տէտիլէր։

36 - [+]Օ զէման Յիսուս անլէր իլէ պէրապէր Գեթ-
սեմանի տէնիլէն պիր մահալլէ կէլտի, վէ չակիրտ-
լէրինէ՝ Պէն վարըպ օրատա տու'ա էտինճէյէտէք
սիզ պուրատա օթուրունուզ՝ տէտի։ 37 - Վէ Պետրոսու
իլէ [ր]Զեբեդէոսըն իքի օղլընը պէրապէր ալըպ՝ միւ-
քէտտէր վէ մահզուն օլմաղա պաշլատը։ 38 - Օլ
վագըթ անլէրէ՝ [չ]Ճանըմ էօլիւմ տէրէճէսինտէ փէք
միւքէտտէր տիր. պուրատա գալըպ պէնիմ իլէ
պէրապէր ույանըգ տուրունուզ՝ տէտի։ 39 - Վէ պիր
ազ իլէրի վարըպ՝ եիւզիւ իւզէրինէ գափանտը,
վէ՝ [-]Էյ Փէտէրիմ, էկէր միւմքին իսէ, [‡]պու քեա-
սէ պէնտէն կէչսին. [+]լաքին պէնիմ իսթէտիյիմ
կիպի տէյիլ, անճագ սէնին խահիշին կիպի օլսուն՝
տէյիւ [•]տու'ա էյլէտի։ 40 - Վէ չակիրտլէրին եանը-
նա կէլիպ՝ անլէրի ույգուտա պուլմազլէ, Պետրոսա
խիթապէն՝ Պէօյլէճէ, պիր սա'աթ պէնիմ իլէ ու-
յանըգ տուրամա՞մատընըզ մը։ 41 - [$]Ուղվայա տիւշմէ-
մէք իչիւն ույանըգ տուրուպ տու'ա էյլէյինիզ.
վագը'ա րուհ հազըր, ամմա թէն զա'իֆ տիր՝

[ւ] Մարգ. 14. 30։ Ղուկ. 22. 34; Յովհ. 13. 38։
[+] Մարգ. 14. 32—35։ Ղուկ. 22. 39։ Յովհ. 18։ 1։
[ր] Գ. 4. 21։
[չ] Յովհ. 12. 27։
[-] Յովհ. 12. 27։
[‡] Գ. 20. 22։
[+] Յովհ. 5. 30։ 6. 38. Փիլ. 2. 8։
[•] Մարգ. 14. 36։ Ղուկ. 22. 42։
[$] Իպր. 5. 7։ Մարգ. 13. 33։ 14. 38։ Ղուկ. 22. 40, 46։ Եփես. 6. 18։

տէտի ։ 42 - Թէքրար իքինճի տէֆ'ա վարըպ՝ էյ Փէ-
տէրիմ, պէն պու քեասէյի իչմէքսիզին պէնտէն
կէչմէսի մումքին տէյիլ իսէ, սէնին իրատէթին օլ-
սուն՝ տէյիւ տու'ա էյլէտի ։ 43 - Վէ կէլիպ եինէ
անլէրի ույգուտա պուլտու, զիրա կէօզլէրի աղըր-
լաշմըշ իտի ։ 44 - Վէ անլէրի պըրագըպ՝ Թէքրար
կիթտի, վէ ուչունճու տէֆ'ա հէման օ քէլամը
սէօյլէյէրէք տու'ա էյլէտի ։ 45 - Օ զէման շակիրտ-
լէրինէ կէլիպ անլէրէ տէտի քի՝ Արթըգ ույույուպ
իսթիրահաթ էտինիզ. իշթէ սա'աթ եագլաշտը,
վէ Իպն իւլ ինսան կիւնահքեարլարըն էլինէ թէս-
լիմ օլունույօր ։ 46 - Գալգընըզ կիտէլիմ, իշթէ պէ-
նի էլէ վէրէն եագլաշտը ։

47 - Վէ օ [ա]սաահա սէօյլէր իքէն, իշթէ օն իքի-
լէրտէն պիրի օլան Յուտա՝ պաշ քեահինլէր վէ
գավմըն իխթիյարլարը թարաֆընտան գըլըճլը վէ
սօփալը վաֆիր խալգ անըն իլէ պէրապէր օլարագ՝
կէլտի ։ 48 - Վէ անը էլէ վէրէն անլէրէ իշարէթ
վէրիպ՝ Քիմի էօփէրսէմ օ տըր, անը թութընըզ՝
տէմիշ իտի ։ 49 - Վէ տէր'ագապ Յիսուսա եագլա-
շըպ՝ Սէլամ սանա, Րապպի՝ տէյէրէք [բ]անը էօփ-
տիւ ։ 50 - Յիսուս տախի անա՝ [գ]Տօսթըմ, նէ՞ իչիւն
կէլտին՝ տէտի ։ Օ զէման անլէր եանաշըպ՝ էլլէրինի
Յիսուս իւզէրինէ սալարագ, անը թութտուլար ։
51 - Վէ իշթէ [դ]Յիսուս իլէ պէրապէր պուլունան-
լարտան պիրի էլինի ուզատըպ՝ գըլըճընը չէքտի,
վէ քեահին ի ա'զամըն պէնտէսինի վուրուպ՝ գու-
լաղընը քէստի ։ 52 - Օ զէման Յիսուս անա տէտի
քի՝ Գըլըճընը եինէ եէրինէ գօ, զիրա [ե]գըլըճ թու-

[ա] Մարգ. 14. 43։ Ղուգ. 22. 47։ Յովհ. 18. 3։ Ա'մալ. 1. 16։
[բ] 2 Միւլ. 20. 9։
[գ] Մէզ. 41. 9։ 55. 13։
[դ] Յովհ. 18. 10։
[ե] Թէք. 9. 6։ Վահ. 13. 10։

թանլարըն ճիւմլէսի գըլըճըլէ հելաք օլուր։ **53**- *Եօգ-*
սա պէն Փէտէրիմէ չիմտի րիճա էտէ՞մէզ մի իմ
դանըն էտէրսին, օ տախի պանա ղօն իքի ալայտան
զիյատէ մէլէքլէր եէթիշտիրիր։ **54**- *Լաքին՝ ճՊէօյլէ*
օլմագ վաճիպ տիր՝ պույուրան քիթապլար նա՞սըլ
իթմամ օլունա պիլիր։
55- *Օլ սա՛աթտա Յիսուս խալգա տէտի քի՝ Հա-*
րամի՞ իւզէրինէ կէլիր կիպի մի, պէնի թութմագ
իչիւն գըլըճըլը վէ սօփալը չըգտընըզ. պէն հէր կիւն
հէյքէլտէ եանընըզտա օթուրուպ՝ թա՛լիմ էտէր
իտիմ, վէ պէնի թութմատընըզ։ **56**- *Լաքին պու-*
նուն ճիւմլէսի մփէյղամպէրլէրին քիթապլարը իթ-
մամ օլունմագ իչիւն վագը՛ օլտու։ Օ զէման յչա-
կիրտլէրին ճիւմլէսի անը պըրագըպ գաչտըլար։
57- *նՎէ Յիսուսը թութանլար անը քեահին ի*
ա՛զամ Կայիափանըն եանընա կէօթիւրտիւլէր, օ-
րատա տախի 'իւլէմա իլէ իխթիյարլար ճէմ՝ օլ-
մուշ իտի։ **58**- *Վէ Պետրոս ուզագտան, քեահին ի*
ա՛զամըն հավլուսընատէք անըն արտընճա կիթտի,
վէ իչէրի կիրիպ, նէթիճէյի կէօրմէք իչիւն խըտ-
մէթքեարլար իլէ պէրապէր օթուրտու։ **59**- *Վէ*
պաշ քեահինլէր իլէ իխթիյարլար վէ պիւթիւն միլ-
լէթ մէճլիսի Յիսուսըն գաթլի իչիւն, 'ալէյհինէ
եալան շէհատէթ արատըլար իսէ տէ, պուլամա-
տըլար։ **60**- *Վէ շչօգ եալանճը շահիտլէր կէլտիլէր*
իսէ տէ, եինէ պուլամատըլար. նիհայէթ ոիքի եա-
լանճը շահիտ կէլիպ, **61**- *Պու քիմսէ՝ չԱլլահըն*

ղ 4 Միւլ. 6. 17: Դան. 7. 10:
ճ Եշ. 53. 7, վէ զապուր։ Աէ. 24: Ղուկ. 24. 25, 44, 46:
մ Մէրս. 4.20: Աէ.54:
յ Պաղ. Յովհ. 18. 15:
ն Մարկ. 14.53: Ղուկ. 22. 54: Յովհ. 18. 12, 13, 24:
շ Մէզ. 27. 12: 35. 11: Մարկ. 14. 55: Ա'մալ. 6. 13:
ո Թէս. 19. 15:
չ Պ.27.40: Յովհ.2.19:

հէյքէլինի եըգըպ, անը իւչ կիւնտէ պինա էտէ-
պիլիրիմ՝ տէտի, տէտիլէր։ 62 - ծՔեահին ի ա'զամ
տախի գալգըպ անա՝ Հիչ ճէվապ վէրմէ՞զմի սին.
պունլար սէնին 'ալէյհինէ նէ՞ շէհատէթ էտիյօրլար՝
տէտի։ 63 - Ամմա կՅիսուս սիւքիւթ իւզրէ տուր-
մաղլէ քեահին ի ա'զամ անա խիթապէն՝ հԱլլահ
իւլ հայյ հագգը իչիւն սանա եէմին վէրիրիմ. սէն
Քրիստոս Իպն Ուլլա՞հ մը սըն, պիզէ սէօյլէ՝ տէ-
տի։ 64 - Յիսուս անա՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր. հէմ
սիզէ տէրիմ քի՝ ձՇիմտէն սօնրա, Իպն իւլ ինսա-
նը ղԳուտրէթին սաղընտա օթուրմագտա վէ կէօ-
քիւն պուլութլարը իւզէրինտէ կէլմէքտէ կէօրէճէք-
սինիզ՝ տէտի։ 65 - ճՊունտան իւզէրինէ քեահին ի
ա'զամ քէնտի էլպիսէսինի եըրթըպ՝ Պու ադէմ քիւֆր
էթտի, արթըգ պիզէ շահիտլէր նէ՞ լազըմ. իշթէ
շիմտի քիւֆրիւնիւ իշիթտինիզ. 66 - Սիզէ նա՞սըլ
կէօրինիւր՝ տէտի. անլէր տախի ճէվապ վէրիպ՝
մԷօլիւմէ միւսթահագգ տըր՝ տէտիլէր։ 67 - յՕ զէ-
մանտ անըն եիւզիւնէ թիւքիւրիւպ՝ անա եումրուգ
վուրտուլար, նպա'զըլարը տա սիլլէ վուրուպ՝ 68 - շԷյ
Քրիստոս, պիզէ փէյղամպէրլիք էյլէ, սանա վու-
րան քի՞մ տիր՝ տէտիլէր։

69 - ոՎէ Պետրոս տըշարըտա հավլուտա օթուրուր
իքէն, անըն եանընա պիր ճարիյէ կէլիպ՝ Սէն տախի
Գալիլէալը Յիսուս իլէ պէրապէր իտին՝ տէտի։

ծ Մարկ. 14. 60։
կ Ես. 53. 7։ Գ. 27. 12, 14։
հ Ղև. 5. 1։ 1 Միւլ. 14. 24, 26։
ձ Դան. 7. 13։ Գ. 16. 27։ 24. 30։ 25. 31։ Ղուկ. 21. 27։ Յոհ. 1. 51։ Ռօմ. 14. 10։ 1 Սէլ. 4. 16։ Վահ. 1. 7։
ղ Մէզ. 110. 1։ Ա'մալ. 7. 55։
ճ 4 Միւլ. 18. 37։ 19. 1։
մ Ղև. 24. 16։ Յոհ. 19. 7։
յ Ես. 50. 6։ 53. 3։ Գ. 27. 30։
ն Ղուկ. 22. 63։ Յոհ. 19. 3։
շ Մարկ. 14. 65։ Ղուկ. 22. 64։
ո Մարկ. 14. 66։ Ղուկ. 22. 55։ Յոհ. 18. 16, 17, 25։

70 - Լաքին օ ճումլէսինին հուզուրընտա՝ Սէնին նէ սէօյլէտիյինի պիլմէմ՝ տէյէրէք ինքեար էյլէտի։ 71 - Վէ գափույա չըգտըղընտա, անը տիկէր պիր գըզ կէօրիւպ, օրատա օլանլարա՝ Պու տախի Նազարէթլի Յիսուս իլէ պէրապէր իտի՝ տէտի։ 72 - Օ տախի՝ Պէն օ ատէմի թանըմամ տէյէրէք՝ եէմինլէ թէքրար ինքեար էյլէտի։ 73 - Վէ պիր ազ սօնրա օրատա տուրանլար եանաշըպ, Պետրոսա՝ Սահիհէն սէն տախի անլէրտէն սին. չիւնքի [ս]սէօյլէյիշին տախի սէնի պէյան էտիյօր՝ տէտիլէր։ 74 - Օ զէման Պետրոս՝ [վ]Օլ ատէմի թանըմամ՝ տէյէրէք պէտտուա՛ա վէ եէմին էթմէյէ պաշլատը. վէ անի-տէ խօրօս էօթտիւ։ 75 - Վէ Պետրոս Յիսուսըն քէնտինէ՝ Խօրօս էօթմէզտէն էվվէլ պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտիյի սէօզիւ խաթըրընա կէթիրմէքլէ, տըշարըյա չըգըպ աճը աճը աղլատը։

ԳԱԳ 27

Վէ սապահ օլունճա, [ա]ճումլէ պաշ քեահինլէր իլէ գավմըն իխթիյարլարը Յիսուսը գաթլ էթմէք իչիւն 'աղէյհինտէ միւշավէրէ էթտիլէր։ 2 - Վէ անը պաղլայըպ՝ [բ]Պօնտոսլը Պիղատոս նամ վալիյէ կէօթիւրէրէք թէսլիմ էթտիլէր։

3 - [գ]Օ զէման անը էլէ վէրէն Յուտա անըն մահքիւմ օլտուղունը կէօրտիւքտէ, փէշիման օլմաղլէ, օթուզ գըթ'ա կիւմիւշիւ պաշ քեահինլէր իլէ իխթիյարլարա կէրի վէրիպ, 4 - Սուչսուզ գանը էլէ վէրմէքլէ կիւնահ իշլէտիմ՝ տէտի. անլէր տախի՝ Պիզէ՞ նէ, սէն տիւշիւն՝

ռ Ղուկ. 22. 59։
ս Մարկ. 14. 71։
վ Այ. 34։ Մարկ. 14. 30։ Ղուկ. 22. 61, 62։ Յովհ. 13. 38։

——

ա Մեղ. 2. 2։ Մարկ. 15. 1։ Ղուկ. 22. 66։ 23. 1։ Յովհ. 18. 28։
բ Գ. 20. 19։ Ա՛մալ. 3. 13։
գ Գ. 26. 14, 15։

տէտիլէր։ 5-Վէ օ՝ ագչէյի հէյքէլին իչինտէ եէրէ
աթըպ [ռ]կիթտի, վէ վարըպ քէնտիսինի աստը։ 6-Վէ
պաշ քեահինլէր ագչէյի ալըպ՝ Անը հէյքէլին խա-
զինէսինէ գօմագ ճա՞իզ տէյիլ տիր, չիւնքի գան
պահասը տըր՝ տէտիլէր։ 7-Վէ միւշավէրէ էթտիք-
տէն սօնրա, ղարիպլէրէ մէզարլըգ օլմագ իւզրէ,
անընլէ չէօմլէքճինին թարլասընը սաթըն ալտըլար։
8-Պունուն իչիւն պու կիւնէ տէյին օլ թարլայա՝
[ս]Գան թարլասը՝ տէնիլիր։ 9-Օ զէման Երեմիա փէյ-
ղամպէր վասըթասըյլէ՝ [վ]Վէ պահասը թա՛երին է-
տիլմիշ, եա՛նի պէնի Իսրայէլտէն պա՛զըլարընըն
պահա թա՛երին էթտիքլէրի ղաթըն գըյմէթի օլան
օթուզ գըթ՛ա կիւմիւշի ալըպ, 10-Անլէրի Րապ-
պըն պանա էմր էթտիյի կիպի չէօմլէքճինին թար-
լասը իչիւն վէրտիլէր՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամ
իթմամ օլունտու։

11-Վէ Յիսուս՝ վալինին հուզուրընտա տուրտըղը
հալտէ, վալի անա՝ [տ]Եէհուտիլէրին մէլիքի սէ՞ն մի
սին՝ տէյիւ սու՛ալ էթտի. Յիսուս տախի անա՝
[ր]Սէօյլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի։ 12-Վէ պաշ քեա-
հինլէր իլէ իխթիյարլար թարաֆընտան իթհամ օ-
լունտըղտա, [ց]հիչ ճէվապ վէրմէտի։ 13-Օ զէման
Պիղատոս անա՝ [ւ]Սէնին ՚ալէյհինէ նէ գատար չէյ-
լէր շէհատէթ էթտիքլէրինի իշի՞թմէյօր մը սըն՝ տէ-
տի։ 14-Վէ անա հիչ պիր սէօզ պիլէ ճէվապ վէր-
մէտիյինտէն, վալի ղայէթիլէ թէ՛աճճիւպ էթտի։

15-[փ]Լաքին պայրամտա խալգըն խաթէտիյի պիր

ռ 2 Սմուէլ. 17. 23։ Ա՛մալ. 1. 18։
ս Ա՛մալ. 1. 19։
վ Զաք. 11. 12, 13։
տ Մարկ. 15. 2։ Ղուկ. 23. 3։ Յովհ. 18. 33։
ր Յովհ. 18. 37։ 1 Տիմ. 6. 13։
ց Գ. 26. 63։ Յովհ. 19. 9։
ւ Գ. 26. 62։ Յովհ. 19. 10։
փ Մարկ. 15. 6։ Ղուկ. 23. 17։ Յովհ. 18. 39։

մահպուսը սալը վերմէք վայիթինին 'ատեթի օլմաղլէ,
16-O զէման Պարապպա նամընտա. մէշհուր պիր
մահպուսլարը վար իտի. 17-Վէ անլէր ճէմ՚ օլ-
տուգլարընտա, Պիղատոս անլէրէ՝ Սիզին իչիւն հա՞ն-
կըսընը սալը վերմէմի իսթէրսինիզ, Պարապպայը՞
մը, եօգսա Քրիստոս տէնիլէն Յիսուսը՛ մը՝ տէտի։
18-Զիրա անը հասէտտէն նաշի թէսլիմ էթտիք-
լէրինի պիլիր իտի։

19-Վէ մահքէմէտէ օթուրուր իքէն, զէվճէսի
անա խապէր կէօնտէրիպ՝ Օլ սալիհ քիմսէ իլէ սէնին
իշին օլմասըն, զիրա պու կիւն րիւ"յատա անըն ի-
չիւն չօգ զահմէթ չէքտիմ՝ տէտի։

20-Ամմա պաշ քեահինլէր իլէ իխթիյարլար Պա-
րապպայը տիլէյիպ՝ Յիսուսը տախի հէլաք էթմէք
իչիւն խալգը գանտըրտըլար։ 21-Վէ վալի անլէրէ
խիթապէն՝ Իքիսինտէն հա՞նկըսընը սիզին իչիւն սալը
վէրմէմի իսթէրսինիզ՝ տէտիքտէ, անլէր՝ Պարապ-
պայը, տէտիլէր։ 22-Պիղատոս անլէրէ՝ Եա Քրիս-
տոս տէնիլէն Յիսուսը նէ՞ եափայըմ՝ տէտիքտէ,
ճիւմլէսի անա՝ Սալպ օլունսուն՝ տէտիլէր։ 23-Վա-
լի տախի՝ Եա նէ՞ քէօթիւլիւք իշլէմիշ տիր՝ տէմէ-
սի իւզէրինէ, անլէր՝ Սալպ օլունսուն՝ տէյիւ տահա
զիյատէ նիտա էտէրլէր իտի։ 24-Վէ Պիղատոս՝
ֆա"իտէ հասըլ օլմայըպ անճագ տահա զիյատէ
վէլվէլէ օլտուղունը կէօրմէքլէ, ՚սու ալըպ խալգըն էօ-
նիւնտէ էլլէրինի եըգայարագ՝ Պու սալիհին գա-
նընտան պէն պէրի իմ. սիզ տիւշիւնիւնիւզ՝ տէտի։
25-Վէ պիւթիւն գավմ՝ Անըն գանը պիզիմ իւ-
զէրիմիզէ վէ էվլատըմըզըն իւզէրինէ օլսուն՝ տէյիւ

ւ Մարկ. 15. 11։ Ղուկ. 23. 18։ Յովհ. 18. 40։ Ա'մալ. 3. 14։ | ւ Թէս. 21. 6։ ճ Թէս. 19. 10։ Յես. 2. 19։ 2 Միւլ. 1. 16։ | 3 Միւլ. 2. 32։ Ա'մալ. 5. 28։

ճէվապ վէրտիլէր։ 26 - Օ զէման անլէրէ Բարաբբա-
յը սալը վէրտի. լաքին [կ]Յիսուսը տէօյտիւքտէն սօն-
րա սալպ օլունմագ իչին թէսլիմ էթտի։
27 - [հ]Օլ վագըթ վալինին ՚ասքէրլէրի Յիսուսը սէ-
րայա ալըպ՝ պիւթիւն պէօլիւյիւ անըն իւզէրինէ
ճէմ՚ էթտիլէր։ 28 - Վէ անը սօյուպ՝ անա [ձ]գըրմը-
զը պիր խըլ՚աթ կիյտիրտիլէր։ 29 - [ղ]Վէ տիքէնլէր-
տէն պիր թաճ էօրիւպ պաշընա, վէ պիր գամըշ
տախի սաղ էլինէ գօյտուլար. վէ էօնինտէ տիզ չէօ-
քիւպ՝ Սէլամ սանա, էյ Եէհուտիլէրին մէլիքի՝ տէ-
յէրէք անը իսթիհզա էթտիլէր։ 30 - Վէ [ճ]իւզէրինէ
թիւքիւրտիւքտէն սօնրա, գամըշը ալըպ պաշընա
վուրտուլար։ 31 - Վէ անը իսթիհզա էթտիքտէն սօն-
րա, խըլ՚աթը իւզէրինտէն չըգարըպ՝ անըն քէնտի
էլպիսէսինի կիյտիրէրէք, [մ]խաչա կէրմէք իչին կէօ-
թիւրտիւլէր։
32 - Վէ [յ]տըշարըյա չըգարլար իքէն, [ն]Սիմօն նամ
Կիւրենէլի պիր ատէմէ թէսատիւֆ էթմէլէրիյլէ,
պունու՝ անըն խաչընը թաշըմաղա իճպար էթտի-
լէր։ 33 - Վէ [շ]Գօղգօթա, եա՚նի Գաֆա մահալլի տէ-
նիլէն եէրէ կէլտիքլէրինտէ, 34 - Անա իչմէք իչին
[ո]էօտ իլէ գարըշմըշ սիրքէ վէրտիլէր. վէ Օ թատըն-
ճա իչմէք իսթէմէտի։ 35 - [չ]Վէ անը խաչա կէրտիք-
տէն սօնրա, էլպիսէսինի, գուր՚ա աթարագ, թագ-
սիմ էթտիլէր. թա քի փէյղամպէրին՝ [պ]Էլպիսէմի

[կ] Եսա. 53. 5: Մարկ. 15. 15: Ղուկ. 23. 16, 24, 25: Յովհ. 19. 1, 16:
[հ] Մարկ. 15. 16: Յովհ. 19. 2:
[ձ] Ղուկ. 23. 11:
[ղ] Մէզ. 69. 19: Եսա. 53. 3:
[ճ] Եսա. 50. 6: Մ. 26. 67:
[մ] Եսա. 53. 7:
[յ] Ա՚տ. 15. 35: 3 Միւլ. 21. 13: Ա՚մալ. 7. 57: ՚Իպր. 13. 12:
[ն] Մարկ. 15. 21: Ղուկ. 23. 26:
[շ] Մարկ. 15. 22: Ղուկ. 23. 33: Յովհ. 19. 17:
[ո] Մէզ. 69. 21: Գաղ. Ալ. 48:
[չ] Մարկ. 15. 24: Ղուկ. 23. 34: Յովհ. 19. 24:
[պ] Մէզ. 22. 18:

արալարընտա թագսիմ էտիպ, ղաֆթանըմ իւզէ-
րինէ գուր'ա աթտըլար՝ տէյիւ պույուրտուղու քէ-
լամ իթմամ օլունա։ 36 - Վէ օրատա օթուրուպ
անը կէօզլէտիրլէր իտի։ 37 - Վէ պաշը իւզէրինէ՝
ԲՈՒ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՔԻ ՅԻՍՈՒՍ ՏԸՐ՝ եազըլը ճիւրմ
եաֆթասընը գօյտուլար։ 38 - Օ զէման անըն իլէ պէ-
րապէր, պիրի սաղընտա վէ տիկէրի սօլընտա, իքի
հարամի սալպ օլունտու։

39 - Վէ եանընտան կէչէնլէր պաշլարընը սալլա-
յըպ՝ անա քիւֆր էտէրէք, 40 - Էյ հէյքէլի եըգըպ
իւչ կիւնտէ պինա էտէն, քէնտինի գուրթար. Է-
կէր սէն Իպն Ուլլահ, խաչտան էն՝ տէրլէր
իտի։ 41 - Քէզալիք պաշ քէահինլէր տախի 'իւլէմա
վէ իխթիյարլար իլէ պէրապէր իսթիհզա էտէրէք,
42 - Պաշգալարընը գուրթարտը, քէնտինի գուր-
թարմաղա գատիր տէյիլ տիր. էկէր Իսրայէլին
մէլիքի իսէ, շիմտի խաչտան էնսին, վէ անա իման
էտէրիզ։ 43 - Ալլահա թէվէքքիւլ էթտի, էկէր ան-
տէն րազը իսէ, շիմտի անը խալաս էթսին, զիրա՝
Պէն Իպն Ուլլահ իմ՝ տէտի, տէտիլէր։ 44 - Անըն
իլէ պէրապէր սալպ օլունան հարամիլէր տախի պու
սուրէթլէ անա չէթմ էտէրլէր իտի։

45 - Վէ սա'աթ ալթըտան սա'աթ տօգուզա գա-
տար պիւթիւն եէր իւզէրինտէ գարանլըգ օլտու։
46 - Վէ սա'աթ տօգուզ րատտէլէրինտէ Յիսուս
եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտէրէք՝ Էլի, Էլի, լամա
սապագթանի, եա'նի՝ Էյ Ալլահըմ, Էյ Ալլահըմ,

ՂՍ.յ. 54։
– Մարկ. 15. 26։ Ղուկ. 23. 38։ Յովհ. 19. 19։
– Եա. 53. 12։ Մարկ. 15. 27։ Ղուկ. 23. 32, 33։ Յովհ. 19. 18։
Լ Սեղ. 22. 7։ 109. 25։ Մարկ. 15. 29։ Ղուկ. 23. 35։
÷ Գ. 26. 61։ Յովհ. 2. 19։
ր Գ. 26. 63։
ց Մեզ. 22. 8։
– Մարկ. 15. 32։ Ղուկ. 23. 39։
‡ Ամովս 8. 9։ Մարկ. 15. 33։ Ղուկ. 23. 44։
+ Իպր. 5. 7։
• Մեզ. 22. 1։

պէնի նի՞չին Թէրք էթտին՝ տէտի։ 47 - Վէ օրա-
տա տուրանլարըն պա՛զըլարը պու՛նու իշիթտիքտէ՝ Պու
ատէմ Եղիայը չաղըրըյօր՝ տէտիլէր։ 48 - Վէ տէր-
՚հալ անլէրտէն պիրի սէյիրթտի, վէ պիր սիւնկէր
ալըպ ֆսիրքէ իլէ տօլտուրարագ, պիր գամըշա թագըպ
անա իչիրտի։ 49 - Տիկէրլէրի տախի՝ Պրագ, պագալըմ
Եղիա անը գուրթարմաղա կէլի՞ր մի՝ տէտիլէր։

50 - աՎէ Յիսուս թէքրար եիւքսէք սէսլէ ֆէր-
եատ էտիպ՝ Թէսլիմ ի րուհ էյլէտի։ 51 - Վէ իշթէ
բհէյքէլին փէրտէսի եօգարըտան աշաղըյա գատար
եըրթըլըպ՝ իքի փարչէ օլտու. վէ եէր Թիթրէյիպ՝
գայալար չագգ օլունտուլար։ 52 - Վէ գապըրլար տա-
խի աչըլըպ՝ ույումըշ օլան նիչէ մուգատտէսլէրին
ճէսէտլէրի գըյամ էթտի։ 53 - Վէ անըն գըյամըն-
տան սօնրա գապըրլարտան չըգըպ՝ մուգատտէս շէհ-
րէ կիրէրէք չօգ քիմսէլէրէ կէօրիւնտիւլէր։

54 - գՎէ եիւզ պաշը վէ անըն իլէ պէրապէր Յի-
սուսը կէօզէտէնլէր զէլզէլէյի վէ վագը՛ օլան շէյ-
լէրի կէօրիւնճէ, ղայէթլէ գօրգուպ՝ Հագիգաթէն
պու Իպն Ուլլահ իտի՝ տէտիլէր։

55 - Վէ դԳալիլէատան Յիսուսըն արտընճա՝ անա
խըտմէթ էտէրէք կէլմիշ օլան չօգ գարըլար օրա-
տա պուլունուպ՝ ուզագտան պագըյօրլար իտի։
56 - եԱնլէրին արասընտա Մագտաղալը Մարիամ,
վէ Յագօպուս իլէ Յովսէսին վալիտէսի Մարիամ, վէ
Զէպէտէոս օղուլլարընըն վալիտէսի պուլունուր իտի։

57 - զՎէ ախշամ օլտուգտա, Յիսուսա շակիրտ օ-

ֆ Մեզ. 69. 21։ Մարկ. 15. 36։ Ղուկ. 23. 36։ Յովհ. 19. 29։
ա Մարկ. 15. 37։ Ղուկ. 23. 46։
բ Ելք. 26. 31։ 2 Թէվ. 3. 14։ Մարկ. 15. 38։ Ղուկ. 23. 45։
գ Աս. 36։ Մարկ. 15. 39։ Ղուկ. 23. 47։
դ Ղուկ. 8. 2, 3։
ե Մարկ. 15. 40։
զ Մարկ. 15. 42։ Ղուկ. 23. 50։ Յովհ. 19. 38։

լան Արիմաթիալը Յովսէփ նամընտա պիր զէնկին
ադէմ կէլտի ։ 58-Վէ Պիղատոսըն եանընա կիտէ-
րէք, Յիսուսըն ճէսէտինի թալէպ էյլէտի․ օ զէման
Պիղատոս ճէսէտին վէրիլմէսինի էմր էթտի ։ 59-Վէ
Յովսէփ ճէսէտի ալըպ՝ անը թէմիզ քէթէն պէզի-
նէ սարտը, 60-Վէ անը գայատա քէստիրմիշ օլ-
տըղը քէնտինին ՚եէնի գապրընա գօտու․ վէ գապ-
րըն գափուսընա պէօյիւք պիր թաշ եուվարլայըպ՝
կիթտի ։ 61-Վէ Մագդաղալը Մարիամ իլէ օլ պիր
Մարիամ օրատա պուլունուպ՝ գապրըն գարշըսըն-
տա օթուրույօրլար իտի ։

62-Վէ էրթէսի կիւնիւ, եա՛նի թէտարիք կիւ-
նիւնիւն ֆէրտասը՝ պաշ քեահինլէր իլէ ֆէրիսիլէր
Պիղատոսըն եանընա ճէմ՚ օլուպ, 63-Էյ էֆէնտի,
օլ իղլալ էտիճի սաղ իքէն, ՚Իւչ կիւնտէն սօնրա
գըյամ էտէճէյիմ՝ տէտիյի խաթըրըմըզա կէլիյօր ։
64-Իմտի ուչիւնճիւ կիւնէտէք գապրըն կէօզէտիլ-
մէսինի էմր էյլէ, օլմայա քի շակիրտլէրի կէճէլէյին
կէլիպ՝ անը սըրգալթ էտէրէք, խալգա՝ Էօլիւլէր-
տէն գըյամ էթտի՝ տէյէլէր․ վէ սօնրաքի զէլալէթ
էվվէլքինտէն պէտթէր օլուր՝ տէտիլէր ։ 65-Պիղա-
տոս անլէրէ՝ Պէքճիլէրինիզ վար տըր․ կիտիպ պիլ-
տիյինիզ կիպի մուհաֆազա էյլէյինիզ՝ տէտի ։ 66-
Անլէր տախի կիտիպ՝ ՚Թաշը միւհրլէյէրէք՝ գապրը
պէքճիլէրլէ մուհաֆազա էյլէտիլէր ։

ԲԱԲ 28

Վէ սէպթ կիւնիւնիւն ՚խիթամընտա, հաֆթանըն

ե Եշ. 53. 9։
ը Մ. 16. 21։ 17. 22։ 20. 19։ 26. 61։ Մարկ. 8. 31։ 10. 34։ Ղուկ. 9. 22։ 18. 33։ 24. 6, 7։ Յովհ. 2. 19։
թ Դան. 6. 17։
ա Մարկ. 16. 1։ Ղուկ. 24. 1։ Յովհ. 20. 1։

իլք կիւնիւ շաֆագ սէօքէր իքէն, Մագդաղալը Մարիամ իլէ բօլ պիր Մարիամ գապըը կէօրմէյէ կէլտիլէր: 2-Վէ իշթէ շիտտէթլի պիր զէլզէլէ օլտու, զիրա Ռապպըն գմէլէյի կէօքտէն էնտի, վէ կէլիպ գափուտան թաշը եուվարլայարագ, անըն իւզէրինէ օթուրտու: 3-դՎէ չէհրէսի շիմշէք կիպի, վէ լիպասը գար կիպի պէյազ իտի: 4-Վէ պէքճիլէր անտէն գօրգուտգլարընտան՝ թիթրէյիպ էօլիւ կիպի օլտուլար: 5-Մէլէք տախի գարըլարա խիթապէն՝ Սիզ գօրգմայընըզ, զիրա սալպ օլունան Ցիսուսը արատըղընըզը պիլիրիմ: 6-Պուրատա տէյիլ տիր, զիրա ետէտիյի կիպի գըյամ էթտի. կէլինիզ, Ռապպըն եաթտըղը մահալը կէօրիւնիւզ: 7-Վէ չապուգ կիտիպ շակիրտլէրինէ՝ Եօլիւլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր, վէ զիշթէ սիզտէն էվվէլ Գալիլէայա վարաճագ, անը օրատա կէօրէճէքսինիզ՝ տէյինիզ. իշթէ սիզէ սէօյլէտիմ՝ տէտի: 8-Անլէր տախի գօրգույ վէ 'ազիմ մէսէրրէթլէ տէր'ագապ գապրտան չըգըպ՝ անըն շակիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ գօշտուլար:

9-Վէ շակիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ կիտէրլէր իքէն, Իշթէ էՑիսուս գարշըլարընա չըգըպ՝ Սէլամ սիզէ՝ տէտի. անլէր տախի եագլաշըպ՝ այագլարընա սարըլարագ անա սէճտէ գըլտըլար: 10-Օ զէման Ցիսուս անլէրէ՝ Գօրգմայընըզ. կիտիպ ըգարտէշլէրիմէ, Գալիլէայա կիթսինլէր վէ պէնի օրատա կէօրէճէքլէր՝ տէյիւ խապէր վէրինիզ՝ տէտի:

բ Գ. 27. 56:
գ Գաղ. Մարկ. 16. 5: Ղուկ. 24. 4: Յովհ. 20. 12:
դ Դան. 10. 6:
ե Գ. 12. 40: 16. 21: 17. 22: 20. 19:
զ Գ. 26. 32: Մարկ. 16. 7:
է Գաղ. Մարկ. 16. 9: Յովհ. 20. 14:
ը Գաղ. Յովհ. 20. 17: Րոմ. 8. 29: 'Իպր. 2. 11:

11 - Վէ անլէր կիթմէքտէ իքէն, իշթէ պէքճի-
լէրտէն պա՛զըլարը շէհրէ կէլիպ՝ վուգու՛աթըն ճիւմ-
լէսինի պաշ քեահինլէրէ նագլ էթտիլէր։ 12 - Ան-
լէր տախի իխթիյարլար իլէ ճէմ՛ օլուպ միւշավէրէ
էթտիքտէն սօնրա, ՚ասքէրլէրէ պիր չօգ ագչէ վէ-
րիպ, 13 - Պիզ ույուր իքէն, անըն շակիրտլէրի կէ-
ճէլէյին կէլիպ՝ անը սըրգաթ էթտիլէր՝ տէյինիզ։
14 - Վէ էկէր վալի Թարաֆընտան իշիտիլէճէք օլուր
իսէ, պիզ անը գանտըրըրըպ՝ սիզի էմին գըլարըզ՝
տէտիլէր։ 15 - Անլէր տախի ագչէյի գապուլ էտիպ՝
ալտըգլարը թա՛լիմաթա կէօրէ հարէքէթ էթտի-
լէր. վէ պու քէլամ թա պու կիւնէտէք Եէհուտի-
լէր արասընտա շայ՛ օլմուշ տըր։

16 - Վէ օն պիր շակիրտլէր Գալիլէայա, ՙՅիսու-
սըն անլէրէ էմր էթտիյի տաղա վարտըլար։ 17 - Վէ
անը կէօրիւնճէ՝ անա սէճտէ գըլտըլար. լաքին
պա՛զըլարը շիւպհէ էթտիլէր։ 18 - Վէ Յիսուս եան-
ընա կէլիպ, անլէրէ խիթապէն տէտի քի՝ Սէ-
մատա վէ զէմինտէ ՙպիւթիւն հիւքիւմէթ պանա
վէրիլտի։ 19 - ՙԻմտի կիտինիզ. ՙճիւմլէ միլլէթլէրի
շակիրտ էտինիզ, վէ անլէրի Փէտէր վէ Օղլ վէ
Րուհ իւլ Գուտսըն իսմինէ վաֆթիզ էտինիզ. 20 - Վէ
ՙսիզէ էմր էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի հըֆզ
էթմէյի անլէրէ թա՛լիմ էտինիզ, վէ իշթէ տիւն-
եանըն նիհայէթինէ տէյին պէն հէր վագըթ սիզին
իլէ պէրապէր իմ։ Ամին։

ր Գ. 26. 32։ Ա,ս. 7։
ծ Դան. 7. 13, 14։ Գ. 11. 27։ 16. 28։ Ղուկ. 1. 32։ 10. 22։ Յովհ. 3. 35։ 5. 22։ 13. 3։ 17. 2։ Ա՛մալ. 2. 36։ Ռոմ. 14. 9։ 1 Կոր. 15. 27։ Եփես. 1. 10, 21։ Փիլ. 2. 9, 10։ ՚Իպր. 1. 2։ 2. 8։ 1 Պետ. 3. 22։ Վահ. 17. 14։
է Մարկ. 16. 15։
ւ Եշ. 52. 10։ Ղուկ. 24. 47։ Ա՛մալ. 2. 38, 39։ Ռոմ. 10. 18։ Կող. 1. 23։
ը Ա՛մալ. 2. 42։

ԻՆՃԻԼ

ՄԱՐԿՈՍԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒԶՐԷ

ՊԱՊ 1

ա Իպն Ուլլահ Յիսուս Քրիստոսըն ինճիլինին իպ-
թիտասը տըր։ 2-Փէյղամպէրլէրտէ՝ բ Իշթէ պէն
եօլըկը էօնիւնճէ հազըրլայաճագ օլան րէսուլըմը
սէնին էօնիւնտէն իրսալ էտէճէյիմ։ 3-գ Վէ՝ Րապ-
պըն եօլընը հազըրլայընըզ, Թարիգլէրինի տօղրու-
լընըզ՝ տէյէրէք պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը՝
տէյիւ եազըլտըղը իւզրէ, 4-դ Յովհաննէս պէրրիյէտէ
վաֆթիզ էտիպ՝ կիւնահլարըն 'աֆվը իչիւն թէվ-
պէ վաֆթիզինի ի'լան էտէր իտի։ 5-ե Վէ պիւթիւն
Եէհուտիյէ տիյարը վէ Երուսաղէմ էհալիսի չը-
գըպ՝ անըն եանընա կիթտիլէր, վէ ճիւմլէսի կիւ-
նահլարընը իգրարլէ՝ Յորտանան ըրմաղընտա անըն
էլիյլէ վաֆթիզ օլունուրլար իտի։ 6-Վէ Յովհան-
նէս զ տէվէ թիւյիւ կիյմիշ, վէ պէլինէ գայըշ գու-
շանմըշ օլուպ՝ է չէքիրկէլէր վէ եապան պալը եէր
իտի։ 7-Վէ վա'զ էտէրէք՝ ը Պէնտէն սօնրա տա-
հա գուտրէթլիսի կէլիյօր քի՝ պէն էյիլիպ անըն
այագ գապլարընըն թասմասընը չէօզմէյէ լայըգ տէ-

ա Մատթ. 14. 33. Ղուկ. 1. 35: Յովհ. 1. 34:
բ Մաղ. 3. 1: Մատթ. 11. 10: Ղուկ. 7. 27:
գ Եշ. 40. 3: Մատթ. 3. 3: Ղուկ. 3. 4: Յովհ. 1. 15, 23:
դ Մատթ. 3. 1: Ղուկ. 3. 3: Յովհ. 3. 23:
ե Մատթ. 3. 5:
զ Մատթ. 3. 4:
է Ղև. 11. 22:
ը Մատթ. 3. 11: Յովհ. 1. 27: Ա'մել. 13. 25:

յիլ իմ։ 8-[թ]Պէն սիզի սու իլէ վաֆթիզ էթտիմ,
ամմա օ սիզի [ժ]Ռուհ իւլ Գուտուսլէ վաֆթիզ էտէ-
ճէք տիր՝ տէր իտի։

9-[ի]Վէ օլ կիւնլէրտէ, Յիսուս Գալիլէատա վագը՛
Նազարէթտէն կէլիպ՝ Յորդանանտա Յովհաննէսին
էլինտէ վաֆթիզ օլունտու։ 10-[լ]Վէ սուտան չըգ-
տըղը անտէ կէօքլէրի շագգ օլուպ՝ Ռուհըն կէօյէր-
ճին կիպի քէնտի իւզէրինէ նիւզուլ էթտիյինի կէօր-
տիւ։ 11-Վէ՝ Ռազի օլտըղըմ [խ]սէվկիլիւ Օղլըմ սէն
սին՝ տէյիւ սէմավաթտան պիր սէտա կէլտի։

12-[ծ]Վէ տէր'ագապ Ռուհ անը պէրրիյէյէ սէվգ
էթտի։ 13-Վէ Շէյթան թարաֆընտան թէճրիպէ
օլունարագ գըրգ կիւն օրատա պէրրիյէտէ գալ-
տը, վէ վահշի հայվանլար իլէ պէրապէր պուլու-
նուպ՝ [կ]մէլէքլէր անա խըտմէթ էտէր իտի։

14-[հ]Վէ Յովհաննէս էլէ վէրիլտիքտէն սօնրա,
Յիսուս Գալիլէայա կէլիպ, 15-[ձ]Վագըթ թէմամ
օլտու, վէ [ղ]Ալլահըն մէլէքիւթիւ եագլաշմըշ տըր․
թէվպէ էտիպ պէշարէթէ իման կէթիրինիզ՝ տէ-
յէրէք [[ճ]մէլէքիւթ] Ալլահըն պէշարէթինի վա'զ
էտէր իտի։

16 [մ]Վէ Գալիլէա տէնիզի քէնարընտա կէզէր ի-
քէն, Սիմոն իլէ գարտաշը Անդրէասը, տէնիզէ
աղ աթտըգլարը վագըթտա կէօրտիւ․ զիրա պա-
լըգ ավճըլար իտիլէր։ 17-Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Ար-

թ Ա՛մալ. 1. 5։ 11. 16։ 19. 4։
ժ Ես. 44. 3։ Յովէլ 2. 28։ Ա՛մալ. 2. 4։ 10. 45։ 11. 15, 16։ 1 Կոր. 12. 13։
ի Մատթ. 3. 13։ Ղուկ. 3. 21։
լ Մատթ. 3. 16։ Յովհ. 1. 32։
խ Մեզ. 2. 7։ Մատթ. 3. 17։ Գ. 9. 7։
ծ Մատթ. 4. 1։ Ղուկ. 4. 1։
կ Մատթ. 4. 11։
հ Մատթ. 4. 12։
ձ Դան. 9. 25։ Գաղ. 4. 4։ Եփես. 1. 10։
ղ Մատթ. 3. 1։ 4. 17։
ճ Մատթ. 4. 23։
մ Մատթ. 4. 18։ Ղուկ. 5. 4։

տըմճա կէլինիզ, վէ սիզի ինսան ավճըսը էտէյիմ
տէտի։ 18 - Անլէր տախի տէր'ագապ [յ]աղլարընը
պըրագըպ՝ անըն արտընճա կիթտիլէր։ 19 - [ն]Վէ օ-
րատան պիր ազ իլէրի կիտիպ՝ Զէպէտէոս օղլու
Եագոպոս իլէ գարտաշը Եովհաննէսի կէօրտիւ. պուն-
լար տախի գայըգտա աղլարընը թա'միր էթմէքտէ
իտիլէր։ 20 - Վէ տէրհալ անլէրի չաղըրտը. անլէր
տախի փէտէրլէրի Զէպէտէոսը իշճիլէր իլէ պէրա-
պէր գայըգտա պըրագըպ՝ անըն արտընճա կիթ-
տիլէր։

21 - [շ]Վէ Կափառնայումա կիրտիլէր. քէնտիսի
տախի տէր'ագապ սէպթ կիւնիւ սինաղօղա կիտիպ
թա'լիմ էտէր իտի։ 22 - [ո]Անլէր տախի թա'լիմինտէ
հայրան օլտուլար. զիրա անլէրէ 'իւլէմա կիպի տէ-
յիլ, անճագ հիւքիւմէթ սահիպի կիպի թա'լիմ
էտէր իտի։ 23 - [չ]Վէ սինաղօղլարընտա նափագ րուհ-
լու պիր ատէմ պուլունուպ՝ պու տախի պաղըրա-
րագ, 24 - Պրագ՝ [պ]սէնին պիզիմ իլէ նէ՞ իշին վար, էյ
Նազարէթլի Եիսուս, պիզի հէլա՞ք էթմէք իչիւն մի
կէլտին. սէնին քի'մ իտիյինի պիլիրիմ, սէն Ալլա-
հըն Մուգատտէսի սին՝ տէտի։ 25 - Վէ Եիսուս անը
ազարլայըպ՝ Սիւքիւթ էյլէ վէ անտէն չըգ՝ տէտի։
26 - Իսմտի օլ նափագ րուհ [ջ]անը սարսըպ եիւքսէք
սէսիլէ պաղըրարագ անտէն չըգտը։ 27 - Վէ ճիւմ-
լէսի հայրան օլտուլար, շէօյլէ քի պիրիպիրինէ սու-
ալ էտիպ՝ Պու նէ՞ տիր, պու եէնի թա'լիմ նէ՞
օլա, չիւնքի նափագ րուհլարա պիլէ հիւքիւմէթլէ
էմր էտէր, վէ անլար իթա'աթ էտիյօրլար՝ տէրլէր

յ Մատթ. 19. 27։ Ղուկ. 5. 11։
ն Մատթ. 4. 21։
շ Մատթ. 4. 13։ Ղուկ. 4. 31։
ո Մատթ. 7. 28։
չ Ղուկ. 4. 33։
պ Մատթ. 8. 29։ ԼԱյ. 34։
ջ Գ. 9. 20։

իտի։ 28-Վէ անըն շէօհրէթի տէրհալ Գալիլէա-
նըն պիւթիւն էթրաֆընա չայ՛ օլտու։

29-[ա]Վէ անլէր սինաղօղտան չըգտըգլարը կիպի,
Յակոբոս վէ Յովհաննէս իլէ պէրապէր, Սիմոն վէ
Անդրէասըն խանէսինէ կիթտիլէր։ 30-Վէ Սիմոնըն
գայն վալիտէսի հիւմմայա թութուլմըշ եաթըյօր
իտի, վէ տէրհալ մէրգումէնին հալինի անա ի-
ֆատէ էթտիլէր։ 31-Օ տախի եանընա վարըպ՝ անը
էլինտէն թութարագ գալտըրտը․ վէ օլ սա՛աթ
հիւմմասը տէֆ՛ օլուպ՝ անլէրէ խըտմէթ էթտի։

32-[բ]Վէ ախշամ օլուպ՝ կիւնէշ պաթտըգտա, ճիւմ-
լէ 'իլլէթլիլէր իլէ մէճնունլարը անա կէթիրտիլէր։
33-Վէ պիւթիւն շէհր էհալիսի գափունըն էօնիւնտէ
ճէմ՛ օլմուշ իտի։ 34-Վէ տիւրլիւ տիւրլիւ մարաղլա-
րա միւպթէլա օլմուշ չօգ 'իլլէթլի քիմսէլէրէ շիֆա
վէրիպ՝ չօգ ճիննլէր տախի չըգարտը․ վէ [գ]ճիննլէրի
սէօյլէթմէզ իտի, զիրա անը թանըյօրլար իտի։

35-[դ]Վէ սապահլայըն փէք էրքէն գալգարագ,
չըգըպ պիր եապան մահալէ կիթտի, վէ օրատա
տու՛ա էթտի։ 36-Վէ Սիմոն վէ անըն իլէ պէրա-
պէր պուլունանլար արտընճա կիտիպ, 37-Անը պուլ-
տըգլարընտա, անա՝ Հէր քէս սէնի արայօր՝ տէ-
տիլէր։ 38-Օ տախի անլէրէ՝ [ե]Եագըն օլան գասա-
պալարա կիտէլիմ քի՝ օրատա տախի վա՛զ էտէ-
յիմ, զիրա պէն [զ]պունուն իչիւն չըգտըմ՝ տէտի։
39-[է]Վէ պիւթիւն Գալիլէատա սինաղօղլարընտա
վա՛զ էտէր վէ ճիննլէրի չըգարըր իտի։

ա Մատթ. 8. 14։ Ղուկ. 4. 38։
բ Մատթ. 8. 16։ Ղուկ. 4. 40։
գ Գ. 3. 12։ Ղուկ. 4. 41։ Գաթ Ա՛մալ. 16. 17, 18։
դ Ղուկ. 4. 42։
ե Ղուկ. 4. 43։
զ Եշ. 61. 1։ Յովհ. 16. 28։ 17. 4։
է Մատթ. 4. 23։ Ղուկ. 4. 44։

ճեվապ վերտիլեր։ 26 - Օ զեման անլերէ Բարաբբա-
յը սալը վերտի. լաքին [ժ]Յիսուսը տէօյտիւրտիւքտէն սօն-
րա սալպ օլունմաղ իչիւն թէսլիմ էթտի։

27 - [ի]Օլ վագըթ վալինին ’ասքէրլէրի Յիսուսը սէ-
րայա ալըպ` պիւթիւն պէօլիւքիւ անըն իւզէրինէ
ճէմ’ էթտիլեր. 28 - Վէ անը սօյուպ` անա [լ]գըրմը-
զը պիր խըլ’աթ կիյտիրտիլեր։ 29 - [խ]Վէ տիքէնլէր-
տէն պիր թաճ էօրիւպ պաշընա, վէ պիր գամըշ
սաղ էլինէ գօյտըլար. վէ էօնիւնէ տիզ չէօ-
քիւպ` Սէլամ սանա, էյ Եէհուտիլէրին մէլիքի` տէ-
յէրէք անը խըթինզա էթտիլեր։ 30 - Վէ [ծ]իւզէրինէ
թիւքիւրտիւքտէն սօնրա, գամըշը ալըպ պաշընա
վուրտըլար։ 31 - Վէ անը խըթինզա էթտիքտէն սօն-
րա, խըլ’աթը իւզէրինտէն չըգարըպ` անա քէնտի
էսվաբըսընը կիյտիրէրէք, [կ]խաչա կէրմէք իչիւն կէօ-
թիւրտիւլէր։

32 - Վէ [հ]տըշարըյա չըգարըլար իքէն, [ձ]Սիմօն նամ
Կիւրենէլի պիր ատէմէ թէսատիւֆ էթմէլէրիյլէ,
պունու` անըն խաչընը թաշըմաղա իճպար էթտի-
լէր։ 33 - Վէ [ղ]Գողգոթա, եա’նի Գաֆա մահալլի տէ-
նիլէն երէ կէլտիքլէրինտէ, 34 - Անա իչմէք իչիւն
[ճ]էօտ իլէ գարըշմըշ սիրքէ վէրտիլեր. վէ Օ թատըն-
ճա իչմէք իսթէմէտի։ 35 - [մ]Վէ անը խաչա կէրտիք-
տէն սօնրա, էլպիսէսինի, գուր’ա աթարագ, թագ-
սիմ էթտիլեր. թա քի փէյղամպէրին` [յ]էլպիսէմի

ժ Եշ. 53. 5։ Մարգ. 15. 15։ Ղուգ. 23. 16, 24, 25։ Յուհ. 19. 1, 16։
ի Մարգ. 15. 16։ Յուհ. 19. 2։
լ Ղուգ. 23. 11։
խ Մեզ. 69. 19։ Եշ. 53. 3։
ծ Եշ. 50. 6։ Գ. 26. 67։
կ Եշ. 53. 7։
հ Ա'տ. 15. 35։ 3 Միւլ. 21. 13։ Ա'մալ. 7. 57։ Իպր. 13. 12։
ձ Մարգ. 15. 21։ Ղուգ. 23. 26։
ղ Մարգ. 15. 22։ Ղուգ. 23. 33։ Յուհ. 19. 17։
ճ Մեզ. 69. 21։ Գաղ. Ալ. 48։
մ Մարգ. 15. 24։ Ղուգ. 23. 34։ Յուհ. 19. 24։
յ Մեզ. 22. 18։

արալարընտա թագսիմ էտիւպ, գաֆիթանըմ իւզէ-
րինէ գուր'ա աթտըլար՝ տէյիւ պույուրուլտըղը քէ-
լամ իթմամ օլունա։ 36 - ˡՎէ օրատա օթուրուպ
անը պէքլէտիրլէր իտի։ 37 - Վէ ⁻պաշը իւզէրինէ՝
ՊՈՒ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՔԻ ՅԻՍՈՒՍ ՏԸՐ՝ եազըլը ճիւրմ
եաֆթասընը գօյտուլար։ 38 - "Օ զէման անըն իլէ պէ-
րապէր, պիրի սաղընտա վէ տիկէրի սօլընտա, իքի
հարամի սալպ օլունտու։

39 - Վէ ˡեանընտան կէչէնլէր պաշլարընը սալլա-
յըպ՝ անա քիւֆր էտէրէք, 40 - ⁻Էյ հէյքէլի եըգըպ
իւչ կիւնտէ պինա էտէն, քէնտինի գուրթար․ ʳԷ-
կէր սէն Իպն Ուլլահ, խաչտան էն՝ տէրլէր
իտի։ 41 - Քէզալիք պաշ քէհինլէր տախի 'իւլէմա
վէ իխթիյարլար իլէ պէրապէր իսթիհզա էտէրէք,
42 - Պաշգալարընը գուրթարտը, քէնտինի գուր-
թարմաղա գատիր տէյիլ տիր․ էկէր Իսրայէլին
Մէլիքի իսէ, շիմտի խաչտան էնսին, վէ անա իման
էտէրիզ։ 43 - ᵓԱլլահա թէվէքքիւլ էթտի, էկէր ան-
տէն րազը իսէ, շիմտի անը խէլաս էթսին, զիրա՝
Պէն Իպն Ուլլահ իմ՝ տէտի, տէտիլէր։ 44 - ⁻Անըն
իլէ պէրապէր սալպ օլունան հարամիլէր տախի պու
սուրէթլէ անա չէթմ էտէրլէր իտի։

45 - Վէ ‡սա'աթ ալթըտան սա'աթ տօգուզա գա-
տար պիւթիւն եէր իւզէրինտէ գարանլըգ օլտու։
46 - Վէ սա'աթ տօգուզ րատտէլէրինտէ ⁺Յիսուս
եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտէրէք՝ Էլի, Էլի, լամա
սապագթանի, եա'նի՝ ᵒԷյ Ալլահըմ, Էյ Ալլահըմ,

ԼԱյ. 54:
– Մարկ. 15.26: Ղուկ. 23.38: Յովհ. 19.19:
– Եշ. 53. 12: Մարկ. 15. 27: Ղուկ. 23. 32, 33: Յովհ. 19.18:
Լ Մեզ. 22. 7: 109. 25: Մարկ. 15. 29: Ղուկ. 23. 35:
– Գ. 26. 61: Յովհ. 2. 19:
ր Գ. 26. 63:
ց Մեզ. 22. 8:
– Մարկ. 15.32: Ղուկ. 23. 39:
‡ Ամովս 8. 9: Մարկ. 15.33: Ղուկ. 23.44:
+ Իպր. 5. 7:
• Մեզ. 22. 1:

պէնի նի՞չին թէրք էթտին՝ տէմէք։ 47 - Վէ օրա-
տա տուրանլարըն պա՛զըլարը պունու իշիթտիքտէ՝ Պու
ատէմ Եղիայը չաղըրըյօր՝ տէտիլէր։ 48 - Վէ տէր-
’ագապ անլէրտէն պիրի սէյիրթիպ, վէ պիր սիւնկէր
ալըպ [ֆ]սիրքէ իլէ տօլտուրարագ, պիր գամըշա թագըպ
անա իչիրտի։ 49 - Տիկէրլէրի տախի՝ Պըրագ, պագալըմ
Եղիա անը գուրթարմաղա կէլի՞ր մի՝ տէտիլէր։
50 - [ա]Վէ Յիսուս թէքրար եիւքսէք սէսլէ ֆէր-
եատ էտիպ՝ թէսլիմ ի րուհ էյլէտի։ 51 - Վէ իշթէ
[բ]Հէյքէլին փէրտէսի եօգարըտան աշաղըյա գատար
եըրթըլըպ՝ իքի փարչէ օլտու․ վէ եէր թիթրէյիպ՝
գայալար շագգ օլունտըլար։ 52 - Վէ գապըրլար տա-
խի աչըլըպ՝ ույումըշ օլան նիչէ մուգատտէսլէրին
ճէսէտլէրի գըյամ էթտի։ 53 - Վէ անըն գըյամըն-
տան սօնրա գապըրլարտան չըգըպ՝ մուգատտէս շէհ-
րէ կիրէրէք չօգ քիմսէլէրէ կէօրիւնտիւլէր։
54 - [գ]Վէ եիւզ պաշը վէ անըն իլէ պէրապէր Յի-
սուսը կէօզէտէնլէր զէլզէլէյի վէ վագը՛ օլան շէյ-
լէրի կէօրիւնճէ, զիյատէ գօրգուպ՝ Հագիգաթէն
պու Իպն Ուլլահ իտի՝ տէտիլէր։
55 - Վէ [դ]Կալիլէատան Յիսուսըն արտընճա՝ անա
խըտմէթ էտէրէք կէլմիշ օլան չօգ գարըլար օրա-
տա պուլունուպ՝ ուզագտան պագըյօրլար իտի։
56 - [ե]Անլէրին արասընտա Մագդաղալը Մարիամ,
վէ Յագօպուս իլէ Յօսէսին վալիտէսի Մարիամ, վէ
Զէպէտէօս օղուլլարընըն վալիտէսի պուլունուր իտի։
57 - [զ]Վէ ախշամ օլտըգտա, Յիսուսա շակիրտ օ-

[ֆ] Մէզ. 69. 21։ Մարկ. 15. 36։ Ղուկ. 23. 36։ Յօհ. 19. 29։
[ա] Մարկ. 15. 37։ Ղուկ. 23. 46։
[բ] Խուր. 26. 31։ 2 Թէվ. 3. 14։ Մարկ. 15. 38։ Ղուկ. 23. 45։
[գ] Այ. 36։ Մարկ. 15. 39։ Ղուկ. 23. 47։
[դ] Ղուկ. 8. 2, 3։
[ե] Մարկ. 15. 40։
[զ] Մարկ. 15. 42։ Ղուկ. 23. 50։ Յօհ. 19. 38։

լան Արիմաթիալը Յովսէփ նամընտա պիր զէնկին ատէմ կէլտի: 58-Վէ Պիղատոսըն եանընա կիտէրէք, Յիսուսըն ճէսէտինի թալէպ էյլէտի. օ զէման Պիղատոս ճէսէտին վէրիլմէսինի էմր էթտի: 59-Վէ Յովսէփ ճէսէտի ալըպ՝ անը թէմիզ քէթէն պէզինէ սարտը, 60-Վէ անը գայատա քէստիրմիշ օլտըղը քէնտինին *եէնի գապրընա գօտու. վէ գապրըն գափուսընա պէօյիւք պիր թաշ եուվարլայըպ՝ կիթտի: 61-Վէ Մագտաղալը Մարիամ իլէ օլ պիր Մարիամ օրատա պուլունուպ՝ գապրըն գարշըսընտա օթուրույօրլար իտի:

62-Վէ էրթէսի կիւնիւ, եա՛նի թէտարիք կիւնիւնիւն ֆէրտասը՝ պաշ քեահինլէր իլէ ֆէրիսիլէր Պիղատոսըն եանընա ճէմ՚ օլուպ, 63-Էյ էֆէնտի, օլ իզլալ էտիճի սաղ իքէն, °Իւչ կիւնտէն սօնրա դըրյամ էտէճէյիմ՝ տէտիյի խաթըրըմըզա կէլիյօր: 64-Իմտի իւչիւնճիւ կիւնէտէք գապրըն կէօզէտիլմէսինի էմր էյլէ, օլմայա քի շակիրտլէրի կէճէլէյին կէլիպ՝ անը սըրգալթ էտէրէք, խալգա՝ Էօլիւլէրտէն դըրյամ էթտի՝ տէյէլէր. վէ սօնրաքի զէլալէթ էվվէլքինտէն պէտթէր օլուր՝ տէտիլէր: 65-Պիղատոս անլէրէ՝ Պէքճիլէրինիզ վար տըր. կիտիպ պիլտիյինիզ կիպի մուհաֆազա էյլէյինիզ՝ տէտի: 66-Անլէր տախի կիտիպ՝ ᵇթաշը մուհըրլէյէրէք՝ գապրը պէքճիլէրլէ մուհաֆազա էյլէտիլէր:

ՊԱՊ 28

Վէ սէպթ կիւնիւնիւն ⁻խիթամընտա, հաֆթանըն

* Եշ. 53. 9: ° Գ. 16. 21: 17. 22: 20. 19: 26. 61: Մարգ. 8. 31: 10. 34: Ղուգ. 9. 22: 18. 33: 24. 6, 7: Յովհ. 2. 19: ᵇ Դան. 6. 17:

——

⁻ Մարգ. 16. 1: Ղուգ. 24. 1: Յովհ. 20. 1:

իլք կիւնիւ շաֆագ սէզքէր իքէն, Մագդաղալը Մարիամ իլէ [բ]օլ պիր Մարիամ գապրը կէօրմէյէ կէլտիլէր: 2-Վէ իշթէ շիտտէթլի պիր զէլզէլէ օլտու, զիրա Րապպըն [գ]մէլէյի կէօքտէն էնտի, վէ կէլիպ գափուտան թաշը եուվարլայարագ, անըն իւզէրինէ օթուրտու: 3-[դ]Վէ չէհրէսի շիմշէք կիպի, վէ լիպասը գար կիպի պէյազ իտի: 4-Վէ պէքճիլէր անտէն գօրգուտըգլարընտան՝ թիթրէյիպ էօլիւ կիպի օլտուլար: 5-Մէլէք տախի գարըլարա խիթապէն՝ Սիզ գօրգմայընըզ, զիրա սալպ օլունան Յիսուսը արատըղընըզը պիլիրիմ: 6-Պուրատա տէյիլ տիր, զիրա [ե]տէտիյի կիպի գըյամ էթտի. կէլինիզ, Րապպըն եաթտըղը մահալլի կէօրիւնիւզ: 7-Վէ չապուգ կիտիպ շակիրտլէրինէ՝ Էօլիւլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր, վէ [զ]իշթէ սիզտէն էվվէլ Գալիլէայա վարաճագ, անը օրատա կէօրէճէքսինիզ՝ տէյինիզ. իշթէ սիզէ սէօյլէտիմ՝ տէտի: 8-Անլէր տախի գօրգուպ վէ 'ազիմ մէսէրրէթլէ տէր'ագապ գապրտան չըգըպ՝ անըն շակիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ գօշտուլար:

9-Վէ շակիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ կիտէրլէր իքէն, Իշթէ [է]Յիսուս գարշըլարընա չըգըպ՝ Սէլամ սիզէ՝ տէտի. անլէր տախի եագլաշըպ՝ այագլարընա սարըլարագ անա սէճտէ գըլտըլար: 10-Օ զէման Յիսուս անլէրէ՝ Գօրգմայընըզ. կիտիպ [ը]պիրատէրլէրիմէ, Գալիլէայա կիթսինլէր վէ պէնի օրատա կէօրէճէքլէր՝ տէյիւ խապէր վէրինիզ՝ տէտի:

բ Գ. 27. 56:
գ Գաղ. Մարկ. 16. 5: Ղուկ. 24. 4: Յովհ. 20. 12:
դ Դան. 10. 6:
ե Գ. 12. 40: 16. 21: 17. 22: 20. 19:
զ Գ. 26. 32: Մարկ. 16. 7:
է Գաղ. Մարկ. 16. 9: Յովհ. 20. 14:
ը Գաղ. Յովհ. 20. 17: Ռոմ. 8. 29: 'Իպր. 2. 11:

11-Վէ անլէր կիթմէքտէ իքէն, իշթէ պէքճի-
լէրտէն պա՛զըլարը շէհրէ կէլիպ՝ վուգու՛աթըն ճիւմ-
լէսինի պաշ քեահինլէրէ նագըլ էթտիլէր։ 12-Ան-
լէր տախի իխթիյարլար իլէ ճէմ՛ օլուպ միւշավէրէ
էթտիքտէն սօնրա, 'ասքէրլէրէ պիր չօգ ագչէ վէ-
րիպ, 13-Դիզ ույուր իքէն, անըն շակիրտլէրի կէ-
ճէլէյին կէլիպ՝ անը սըրգաթ էթտիլէր՝ տէյինիզ։
14-Վէ էկէր վալի Թարաֆընտան իշիտիլէճէք օլուր
իսէ, պիզ անը գանտըրըպ՝ սիզի էմին գըլարըզ՝
տէտիլէր։ 15-Անլէր տախի ագչէյի գապուլ էտիպ՝
ալտըգլարը Թա՛լիմաթա կէօրէ հարէքէթ էթտի-
լէր. վէ պու քէլամ Թա պու կիւնէտէք Եէհուտի-
լէր արասընտա շայ՛ օլմուշ տըր։

16-Վէ օն պիր շակիրտլէր Գալիլէայա, [ե]Յիսու-
սըն անլէրէ էմր էթտիյի տաղա վարտըլար։ 17-Վէ
անը կէօրիւնճէ՝ անա սէճտէ գըլտըլար. լաքին
պա՛զըսը շիւպհէ էթտիլէր։ 18-Վէ Յիսուս եան-
լարընա կէլիպ, անլէրէ խիթապէն տէտի քի՝ Սէ-
մատա վէ զէմինտէ [զ]պիւթիւն հիւքիւմէթ պանա
վէրիլտի։ 19-[է]Իմտի կիտինիզ. [ը]ճիւմլէ միլլէթլէրի
շակիրտ էտինիզ, վէ անլէրի Փէտէր վէ Իօղլ վէ
Ռուհ իւլ Գուտսըն իսմինէ վաֆթիզ էտինիզ. 20-Վէ
[թ]սիզէ էմր էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի հըֆզ
էթմէյի անլէրէ Թա՛լիմ էտինիզ, վէ իշթէ տիւն-
եանըն նիհայէթինէ տէյին պէն հէր վագըթ սիզին
իլէ պէրապէր իմ։ Ամին։

[ե] Գ. 26. 32։ Ա. 7։
[զ] Դան. 7. 13, 14։ Գ. 11. 27։ 16. 28։ Ղուկ. 1. 32։ 10. 22։ Յովհ. 3. 35։ 5. 22։ 13. 3։ 17. 2։ Ա'մալ. 2. 36։ Ռոմ. 14. 9։ 1 Կոր. 15. 27։ Եփես. 1. 10, 21։ Փիլ. 2. 9, 10։ 'Իպր. 1. 2։ 2. 8։ 1 Պետ. 3. 22։ Վահ. 17. 14։
[է] Մարկ. 16. 15։
[ը] Ես. 52. 10։ Ղուկ. 24. 47։ Ա'մալ. 2. 38, 39։ Ռոմ. 10. 18։ Կող. 1. 23։
[թ] Ա'մալ. 2. 42։

ԻՆՃԻԼ

ՄԱՐԿՈՍԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒԶՐԷ

ՊԱՊ 1

[ա]Իպն Ուլլահ Յիսուս Քրիստոսըն ինճիլինին իպ-
թիտասը տըր։ 2 - Փէյղամպէրլէրտէ` [բ]Իշթէ պէն
եօլընը էօնիւնճէ հազըրլայաճագ օլան ռէսուլըմը
սէնին էօնիւնտէն իրսալ էտէճէյիմ։ 3 - [գ]Վէ` Ռապ-
պըն եօլընը հազըրլայընըզ, Թարիգլէրինի տօղրու-
տընըզ` տէյէրէք պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը`
տէյիւ եազըլտըղը իւզրէ, 4 - [դ]Յովհաննէս պէրրիյէտէ
վաֆթիզ էտիպ` կիւնահլարըն 'աֆվը իչիւն թէվ-
պէ վաֆթիզինի ի'լան էտէր իտի։ 5 - [ե]Վէ պիւթիւն
Եէհուտիյէ տիյարը վէ Երուսաղէմ էհալիսի չը-
գըպ` անըն եանընա կիթտիլէր, վէ ճիւմլէսի կիւ-
նահլարընը իգրարլէ` Յորտանան ըրմաղընտա անըն
էլիյլէ վաֆթիզ օլունուրլար իտի։ 6 - Վէ Յովհան-
նէս [զ]տէվէ թիւյիւ կիյմիշ, վէ պէլինէ գայըշ գու-
շանմըշ օլուպ` [է]չէքիրկէլէր վէ եապան պալը եէր
իտի։ 7 - Վէ վա'զ էտէրէք` [ը]Պէնտէն սօնրա տա-
հա գուտրէթլիսի կէլիյօր քի` պէն էյիլիպ անըն
այագ գապլարընըն թասմասընը չէօզմէյէ լայըգ տէ-

[ա] Մատթ. 14. 33. Ղուկ. 1. 35: Յովհ. 1. 34:
[բ] Մաղ. 3. 1: Մատթ. 11. 10: Ղուկ. 7. 27:
[գ] Ես. 40. 3: Մատթ. 3. 3: Ղուկ. 3. 4: Յովհ. 1. 15, 23:
[դ] Մատթ. 3. 1: Ղուկ. 3. 3: Յովհ. 3. 23:
[ե] Մատթ. 3. 5:
[զ] Մատթ. 3. 4:
[է] Ղև. 11. 22:
[ը] Մատթ. 3. 11: Յովհ. 1. 27: Ա'ռաք. 13. 25:

յիլիմ։ 8-ᵇՊէն սիզի սու իլէ վաֆթիզ էթտիմ,
ամմա օ սիզի ᶜՌուհ իւլ Գուտուսլէ վաֆթիզ էտէ-
ճէք տիր՝ տէր իտի։

9-ᵈՎէ օլ կիւնլէրտէ, Յիսուս Գալիլէատա վագը՛
Նազարէթտէն կէլիպ՝ Յորդանանտա Յովհաննէսէն
էլիյլէ վաֆթիզ օլունտու։ 10-ᵉՎէ սուտան չըգ-
տըղը անտէ կէօքլէր չագգ օլուպ՝ Ռուհըն կէօյէր-
ճին կիպի քէնտի իւզէրինէ նիւզուլ էթտիյինի կէօր-
տիւ։ 11-Վէ՝ Ռազի օլտըղըմ ᶠսէվկիլիւ Օղլըմ սէն
սին՝ տէյիւ սէմավաթտան պիր սէտա կէլտի։

12-ᵍՎէ տէր՚ագապ Ռուհ անը պէրրիյէյէ սէվգ
էթտի։ 13-Վէ Շէյթան թարաֆընտան թէճրիպէ
օլունարագ գըրգ կիւն օրատա պէրրիյէտէ գալ-
տը, վէ վահշի հայվանլար իլէ պէրապէր պուլու-
նուպ՝ ʰմէլէքլէր անա խըտմէթ էտէր իտի։

14-ⁱՎէ Յովհաննէս էլէ վէրիլտիքտէն սօնրա,
Յիսուս Գալիլէայա կէլիպ, 15-ʲՎագըթ թէմամ
օլտու, վէ ᵏԱլլահըն մէլէքիւթիւ եագլաշմըշ տըր.
Թէվպէ էտիպ պէշարէթէ իման կէթիրինիզ՝ տէ-
յէրէք [ˡմէլէքիւթ] Ալլահըն պէշարէթինի վա՛զ
էտէր իտի։

16 ᵐՎէ Գալիլէա տէնիզի քէնարընտա կէզէր ի-
քէն, Սիմոն իլէ գարտաշը Անտրէասը, տէնիզէ
ագ աթտըգլարը վագըթտա կէօրտիւ. զիրա պա-
լըգ ավճըլար իտիլէր։ 17-Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Ար-

բ Ա'մալ. 1. 5: 11. 16: 19. 4:
գ Եշ. 44. 3: Յովէլ 2. 28: Ա'մալ. 2. 4: 10. 45: 11. 15, 16: 1 Կոր. 12. 13:
դ Մատթ. 3. 13: Ղուկ. 3. 21:
ե Մատթ. 3. 16: Յովհ. 1. 32:
զ Մէզ. 2. 7: Մատթ. 3. 17: Գ. 9. 7:
է Մատթ. 4. 1: Ղուկ. 4. 1:
ը Մատթ. 4. 11:
թ Մատթ. 4. 12:
ժ Դան. 9. 25: Գաղ. 4. 4: Եփէս. 1. 10:
ի Մատթ. 3. 1: 4. 17:
լ Մատթ. 4. 23:
խ Մատթ. 4. 18: Ղուկ. 5. 4:

տըմճա կէլինիզ, վէ սիզի ինսան ավճըսը էտէյիմ
տէտի։ 18-Անլէր տախի տէր'ագապ 'աղլարընը
պըրագըպ՝ անըն արտընճա կիթտիլէր։ 19-Վէ օ-
րատան պիր ազ իլէրի կիտիպ՝ Զեբեդէոս օղլու
Յակոբոս իլէ գարնտաշը Յովհաննէսի կէօրտիւ. պուն-
լար տախի գայըգտա աղլարընը թա'միր էթմէքտէ
իտիլէր։ 20-Վէ տէրհալ անլէրի չաղըրտը. անլէր
տախի փէտէրլէրի Զեբեդէոսը իշճիլէր իլէ պէրա-
պէր գայըգտա պըրագըպ՝ անըն արտընճա կիթ-
տիլէր։

21-Վէ Կափառնայումա կիրտիլէր. քէնտիսի
տախի տէր'ագապ սէպթ կիւնիւ սինաղօղա կիրիպ
թա'լիմ էտէր իտի։ 22-Անլէր տախի թա'լիմինէ
հայրան օլտըլար. զիրա անլէրէ 'իւլէմա կիպի տէ-
յիլ, անճագ հիւքիւմէթ սահիպի կիպի թա'լիմ
էտէր իտի։ 23-Վէ սինաղօղլարընտա նափաք րուհ-
լու պիր ատէմ պուլունուպ՝ պու տախի պաղըրա-
րագ, 24-Պըրագ՝ սէնին պիզիմ իլէ նէ՞ իշին վար, էյ
Նազարէթլի Յիսուս, պիզի հէլա՞ք էթմէքէ իչիւն մի
կէլտին. սէնին քի'մ իտիյինի պիլիրիմ, սէն Ալլա-
հըն մուգատտէսի սին՝ տէտի։ 25-Վէ Յիսուս անը
'ազարլայըպ՝ Սիւքիւթ էյլէ վէ անտէն չըգ՝ տէտի։
26-Իմտի օլ նափաք րուհ անը սարսըպ եիւքսէք
սէսլէ պաղըրարագ անտէն չըգտը։ 27-Վէ ճիւմ-
լէսի հայրան օլտըլար, չէօյլէ քի պիրիպիրինէ սիւ"-
ալ էտիպ՝ Պու նէ՞ տիր, պու եէնի թա'լիմ նէ՞
օլա, չիւնքի նափաք րուհլարա պիլէ հիւքիւմէթլէ
էմր էտէր, վէ անա իթա'աթ էտիյօրլար՝ տէրլէր

յ Մատթ. 19. 27։ Ղուկ. 5. 11։
ն Մատթ. 4. 21։
շ Մատթ. 4. 13։ Ղուկ. 4. 31։
ո Մատթ. 7. 28։
չ Ղուկ. 4. 33։
պ Մատթ. 8. 29։
Լ Ա. 34։
ռ Գ. 9. 20։

իտի: 28-Վէ անըն շէօհրէթի տէրհալ Գալիլեա-
նըն պիւթիւն էթրաֆընա չայ' օլտու:
29-[ա]Վէ անլէր սինաղօղտան չըգտըգլարը կիպի,
Յակոբոս վէ Յովհաննէս իլէ պէրապէր, Սիմոն վէ
Անդրէասըն խանէսինէ կիթտիլէր: 30-Վէ Սիմոնըն
գայն վալիտէսի հիւմմայա թութուլմըշ եաթըյօր
իտի, վէ տէրհալ մէրգումէնին հալինի անա ի-
ֆատէ էթտիլէր: 31-Օ տախի եանընա վարըպ' անը
էլինտէն թութարագ գալտըրտը. վէ օլ սա'աթ
հիւմմասը տէֆ' օլուպ' անլէրէ խըտմէթ էթտի:
32-[բ]Վէ ախշամ օլուպ' կիւնէշ պաթտըգտա, ճիւմ-
լէ 'իլլէթլիլէր իլէ մէճնունլարը անա կէթիրտիլէր:
33-Վէ պիւթիւն շէհր եհալիսի գափունըն էօնիւնտէ
ճէմ' օլմուշ իտի: 34-Վէ տիւրլիւ տիւրլիւ մարազլա-
րա միւպթէլա օլմուշ չօգ 'իլլէթլի քիմսէլէրէ շիֆա
վէրիպ' չօգ ճիննլէր տախի չըգարտը. վէ [գ]ճիննլէրի
սէօյլէթմէզ իտի, զիրա անը թանըյօրլար իտի:
35-[դ]Վէ սապահլայըն փէք էրքէն գալգարագ,
չըգըպ պիր եապան մահալէ կիթտի, վէ օրատա
տու'ա էթտի: 36-Վէ Սիմոն վէ անըն իլէ պէրա-
պէր պուլունանլար արտընճա կիտիպ, 37-Անը պուլ-
տըգլարընտա, անա' Հէր քէս սէնի արայօր' տէ-
տիլէր: 38-Օ տախի անլէրէ' [ե]Եագըն օլան գասա-
պալարա կիտէլիմ քի' օրատա տախի վա'զ էտէ-
յիմ, զիրա պէն [զ]պունուն իչիւն չըգտըմ" տէտի:
39-[է]Վէ պիւթիւն Գալիլեատա սինաղօղլարընտա
վա'զ էտէր վէ ճիննլէրի չըգարըր իտի:

ա Մատթ. 8. 14: Ղուկ. 4. 38:
բ Մատթ. 8. 16: Ղուկ. 4. 40:
գ Գ. 3. 12: Ղուկ. 4. 41: Գաղ Ա'մալ. 16. 17, 18:
դ Ղուկ. 4. 42:
ե Ղուկ. 4. 43:
զ Եշ. 61. 1: Յովհ. 16. 28: 17. 4:
է Մատթ. 4. 23: Ղուկ. 4. 44:

40 - ⁺Վէ եանընա պիր ճիւզամլը կէլիպ՝ եալվա-
րարագ վէ տիզ չէօքէրէք, անա՝ Էկէր իսթէրսէն,
պէնի թահիր էթմէյէ գատիր սին՝ տէտի։ 41 - Յի-
սուս տախի շէֆգաթ էթմէքլէ՝ էլինի ուզատըպ
անա տօգունուպ, վէ անա՝ Իսթէրիմ, թահիր օլ՝
տէտի։ 42 - Վէ պէօյլէ պույուրտըղընտա, հէման
ճիւզամ 'իլլէթի անտէն տէֆʼ օլարագ թահիր օլ-
տու։ 43 - Վէ անա էքիտէն թէնպիհ պէրիպ՝ ֆիլ-
հալ անը տըշարը չըգարըպ՝ անա, 44 - Սագըն քիմ-
սէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէսին, լաքին կիտիպ քէնտինի
քէահինէ կէօսթէր, վէ անլէրէ շէհատէթ օլմագ
իւզրէ թահիրլիյին իչիւն, •Մուսէնին պույուրտըղը
շէյլէրի թագտիմ էյլէ՝ տէտի։ 45 - Ամմա ‡օ՝ չըգ-
տըգտը կիպի, պու շէյի զիյատէսիյլէ պէյան վէ իʼ-
լան էթմէյէ պաշլատը, շէօյլէ քի Յիսուս արթըգ
պիր շէհրէ ʼալէնէն կիրէմէյիպ՝ անճագ խարիճտէ
եապան մահալլէրտէ գալըր իտի, ⁼վէ հէր թա-
րաֆտան անա կէլիրլէր իտի։

ԳԼԱԻ 2

Վէ պիր գաչ կիւնտէն սօնրա Յիսուս թէքրար
⁼Կափառնայումա կիրտի։ 2 - Վէ պիր խանէտէ օլ-
տըղը իշիտիլտիքտէ, [տէրհալ] գափունըն էթրա-
ֆընա սըղմազ տէրէճէտէ չօգ քիմսէլէր ճէմʼ օլ-
տու. վէ անլէրէ քէլամը սէօյլէր իտի։ 3 - Վէ տէօրթ
քիշինին եիւքլէնմիշ օլտըղը պիր քէօթիւրիւմիւ կէ-
թիրէրէք՝ եանընա կէլտիլէր։ 4 - Վէ գալապալըգ
սէպէպիյլէ անա եագլաշամատըգլարընտան, անըն
պուլունտըղը մահալլին տամընը սէօքիւպ պիր տէ-

+ Մատթ. 8. 2։ Ղուկ. 5. 12։
• Ղև. 14. 3, 4, 10։
Ղուկ. 5. 14։
‡ Ղուկ. 5. 15։
= Գ. 2. 13։
= Մատթ. 9. 1։ Ղուկ. 5. 18։

յիք աչտըգտան սօնրա, քէօթիւրիւմիւն եաթաղըը
եաթաղը էնտիրտիլէր։ 5-Յիսուս տախի անլէրին
իմանընը կէօրմէքլէ, քէօթիւրիւմէ՝ Օղլըմ, կիւնահլա-
րընկ սանա 'աֆվ օլունտու՝ տէտի։ 6-Վէ օրատա 'իւ-
լէմատան պա'զըլար օթուրմըշ պուլունմաղլէ, 7-Նի՞-
չիւն պու քիմսէ պէօյլէ քիւֆիր էտիյօր. [բ]Եալընըզ
Ալլահտան ղայրը՝ կիւնահլար 'աֆվ էթմէյէ քի՞մ
գատիր տիր՝ տէյիւ տէրունլէրինտէ թէֆէքքիւր
էտէրլէր իտի։ 8-Վէ [գ]տէրհալ Յիսուս՝ քէնտի
քէնտիլէրինտէ պէօյլէ թէֆէքքիւր էթտիքլէրինի
րուհընտա պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Նի՞չիւն տէ-
րունլէրինիզտէ պու շէյլէրի թէֆէքքիւր էտիյօրսու-
նըզ։ 9-[դ]Հա՞նկըսը գօլայ տըր. քէօթիւրիւմէ՝ Կիւ-
նահլարընկ սանա 'աֆվ օլունտու՝ տէմէսի՞ մի, եօգ-
սա՝ Գալգ, եաթաղընը գալտըր վէ կէզ՝ տէմէսի՛
մի։ 10-Լաքին Իպն իւլ ինսանըն եէր իւզէրինտէ
կիւնահլար 'աֆվ էթմէյէ գուտրէթի վար իտիյինի
պիլէսինիզ տէյիւ՝ քէօթիւրիւմէ, 11-Սանա տէրիմ
քի՝ Գալգ, եաթաղընը գալտըր վէ էվինէ կիթ՝
տէտի։ 12-Օ տախի տէր'ագապ գալգտը, վէ եա-
թաղընը գալտըրըպ՝ ճիւմլէսինին էօնիւնտէ չըգտը.
շէօյլէ քի ճիւմլէսի հայրան օլուպ՝ Ալլահա համտ
էտէրէք՝ Ասլա պէօյլէ պիր շէյ կէօրմէտիք՝ տէ-
տիլէր։

13-[ե]Վէ Յէ..... թէքրար տէնիզ քէնարընա չը-
գըպ՝ խալգըն ճիւմլէսի եանընա կէլմէքլէ, անլէրէ
թա'լիմ էտէր իտի։ 14-[զ]Վէ կէչէր իքէն, Ալֆէոս
օղլու Ղևիյի պիր կէօմրիւք մահալլինտէ օթուրուր
կէօրիւպ, անա՝ Արտըմճա կէլ՝ տէտի. օ տախի

բ Յոբ 14.4: Ես.43.25: | դ Մատթ. 9. 5: | զ Մատթ. 9.9: Ղուկ.
գ Մատթ. 9. 4: | ե Մատթ. 9. 9: | 5. 27:

գալգըպ անըն արտընճա կիթտի։ 15 -[ա]Վէ պունուն
խանէսինտէ սօֆրատա օթուրտըղընտա, Յիսուս վէ
շակիրտլէրի իլէ պէրապէր չօգ կէօմրիւքճիւլէր վէ
կիւնահքեարլար տախի սօֆրայա օթուրտուլար,
զիրա քէսրէթ իւզրէ արտընճա կիտէրլէր իտի։
16 -Վէ ’իւլէմա իլէ Ֆէրիսիլէր անըն կէօմրիւքճիւ-
լէր վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր թա՛ամ էթ-
տիյինի կէօրմէքլէ, շակիրտլէրինէ՝ Նի՞չին կէօմ-
րիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր եէ-
յիպ իչէր՝ տէտիլէր։ 17 -Վէ Յիսուս պունու իշիթ-
տիքտէ, անլէրէ՝ [բ]Հէքիմէ սաղ օլանլար տէյիլ, ան-
ճագ ’իլլէթլի օլանլար մուհթաճ տըր. պէն սա-
լիհլէրի տէյիլ, ամմա կիւնահքեարլարը [թէվպէյէ]
տա՛վէթ էթմէյէ կէլտիմ՝ տէտի։

18 -[գ]Վէ Յովհաննէսին վէ Ֆէրիսիլէրին շակիրտ-
լէրի օրուճ թութարլար իտի. վէ կէլիպ անա՝ Յով-
հաննէսին վէ Ֆէրիսիլէրին շակիրտլէրի օրուճ թութ-
տըգլարը հալտէ, սէնին շակիրտլէրին Նի՞չին օրուճ
թութմազլար՝ տէտիլէր։ 19 -Յիսուս տախի անլէրէ
տէտի քի՝ Տիւյիւնճիւլէր կիւվէյի եանլարընտա
պուլունտըգճա, օրուճ թութա պիլիրլէ՞ր մի. կիւ-
վէյի քէնտիլէրի իլէ պէրապէր պուլունտըգճա օ-
րուճ թութամազլար։ 20 -Լաքին կիւվէյինին ան-
լէրտէն ալընաճաղը կիւնլէր կէլիր, վէ օլ վագըթ,
օլ կիւնլէրտէ օրուճ թութաճագլար։ 21 -Պիր քիմ-
սէ եէնի չուգա փարչասընը էսքի լիպաս իւզէրինէ
եամա տիքմէզ, եօգսա օլ եէնի եամա էսքիտէն
փարչա գօփարմաղլէ, եըրթըղը պէտթէր օլուր։ 22 -Վէ
պիր քիմսէ եէնի շէրապը էսքի թուլումլարա գօ-

ա Մատթ. 9. 10։
բ Մատթ. 9. 12, 13։ 18. 11։ Ղուկ. 5. 31, 32։ 19. 10։ 1 Տիմ. 1. 15։
գ Մատթ. 9. 14։ Ղուկ. 5. 33։

մազ, եօգսա եէնի չէրապ թուլումլարը երրթար,
վէ չէրապ տէօքիւլիւր, թուլումլար տախի թէլէֆ
օլուր. լաքին եէնի չէրապ եէնի թուլումլարա գօ-
նուլմազ կէրէք տիր։

23 - զՎէ սէպթ կիւնիւ էքին արասընտան կէչ-
տիյինտէ, շակիրտլէրի եիւրիւր իքէն՝ էպաշագլարը
գօփարմաղա պաշլատըլար։ 24 - Ֆէրիսիլէր տախի
անա՝ Պագ, սէպթ կիւնիւ նէ՛ եափըյօրլար. պու
ճա՞իզ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ 25 - Օ տախի անլէրէ
տէտի քի՝ ըԴաւիթին միւհթաճ օլուպ՝ քէնտիսի
վէ պէրապէր պուլունանլար աճըգտըղը զէման, նէ
եափտըղընը հիչ պիր վագըթ օգու՞մատընըզ մը.
26 - Նէ՛ վէճհլէ քեահին ի ա՛զամ Աբիաթարըն
վագթընտա Պէյթ Ուլլահա կիրիպ՝ թեէմէյի քեա-
հինլէրտէն ղայրի քիմսէյէ հէլալ օլմայան հուզուր
էքմէքլէրինի եէտի, վէ հէմ պէրապէրինճէ օլան-
լարա տախի վէրտի։ 27 - Վէ անլէրէ՝ Ինսան սէպթ
կիւնիւ իչիւն տէյիլ, անճագ սէպթ կիւնիւ ինսան
իչիւն օլտու։ 28 - ժԻմտի Իպն իւլ ինսան սէպթ կիւ-
նիւնիւն տախի սահիպի տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 3

Վէ իեինէ սինաղօղա կիրտի. վէ օրատա էլի
գուրումըշ պիր ատէմ վար իտի։ 2 - Անլէր տախի
անը իթհամ էթմէք իւզրէ, պունա սէպթ կիւ-
նիւնտէ շիֆա վէրի՛ր մի տէյիւ կէօզէտիրլէր իտի։
3 - Օ իսէ, էլի գուրումըշ ատէմէ՝ Գալգ օրթատա
տուր՝ տէտիքտէն սօնրա, 4 - Անլէրէ խիթապէն՝
Սէպթ կիւնիւնտէ խա՞յր իշլէմէք մի, եօգսա շէ՛րր

զ Մատթ. 12. 1։ Ղուկ. 6. 1։
է Բ Օր. 23. 25։
ը 1 Սամ. 21. 6։
թ Խուր. 29. 32, 33։ Ղև. 24. 9։
ժ Մատթ. 12. 8։
ի Մատթ. 12. 9։ Ղուկ. 6. 6։

իշլէմէք մի, թախլիսի նէ՞ֆս մի, եօգսա գաթլ
ը նէ՛ֆս մի հէլալ տըր՝ տէտի. անլէր տախի սիւ-
քիւթ էթտիլէր։ 5-Վէ գալպլէրինին գաթըլըղընա
թէ՛՛էսսիւֆ էտէրէք, էթրաֆընտա պուլունանլարա
ղազապլէ `պագտըգտան սօնրա օլ ատէմէ՝ էլինի
ուզաթ՝ տէտի. օ տախի ուզաթտը, վէ էլի [տիկէրի
կիպի] սաղ օլտու։ 6-[ա]Ֆէրիսիլէր տախի տէրհալ
տըշարը չըգըպ՝ անը նէ վէճհլէ հէլաք էտէլէր տէ-
յիւ [բ]Հէրովտէսիլէր իլէ 'ալէյհինտէ մուշավէրէ էթ-
տիլէր։

7-Յիսուս իսէ շակիրտլէրի իլէ տէնիզ քէնարը-
նա չէքիլիպ՝ Գալիլէատան վէ [գ]Եէհուտիյէտէն,
8-Վէ Երուսաղէմտէն վէ Եդումիատան վէ Յորդա-
նանըն `էօթէ թարաֆընտան վաֆիր խալգ արտընճա
կիթտի. վէ Տիւրոս իլէ Սիտօն ճիվարընտան պու-
լունան վաֆիր խալգ ինճրա էյլէտիյի շէյլէրի իշիթ-
մէքլէ՝ եանընա կէլտիլէր։ 9-Վէ գալապալըգ սէ-
պէպիյլէ քէնտիսինի թազյիգ էթմէսինլէր տէյիւ,
եանընտա պիր գայըղըն պէքլէմէսինի շակիրտլէրինէ
էմր էթտի։ 10-Զիրա չօգ քիմսէլէրէ շիֆա վէր-
միշ օլտըղը ճիհէթլէ, ճիւմլէ տէրտլի օլանլար անա
տօգունմագ իչիւն իւզէրինէ տիւշէրլէր իտի. 11-[դ]Նա-
փաք ռուհլար տախի անը կէօրտիւքտէ՝ այագընա
տիւշիւպ պաղըրարագ՝ [ե]Սէն Իպն Ուլլահ սըն՝ տէր-
լէր իտի։ 12-Վէ [զ]քէնտիսինի շայ՛ էթմէմէլէրինի
անլէրէ էքիտէն թէնպիհ էյլէտի։

13-[է]Վէ տաղա չըգըպ՝ իսթէտիյի քիմսէլէրի չա-
ղըրտըղընտա եանընա կէլտիլէր։ 14-Վէ քէնտիսի

ա Մատթ. 12. 14։
բ Մատթ. 22. 16։
գ Ղուկ. 6. 17։
դ Գ. 1. 23, 24։ Ղուկ. 4. 41։
ե Մատթ. 14. 33։ Գ. 1. 1։
զ Մատթ. 12. 16։ Գ. 1. 25, 34։
է Մատթ. 10. 1։ Ղուկ. 6. 12։ 9. 1։

իլէ պէրապէր պուլունմալարը իչին, վէ մարազ-
լարը տէֆ՚ էթմէյէ վէ ճիննլէրի չըգարմաղա գուտ-
րէթլէրի օլարագ, 15-Անլէրի վա՚զ էթմէյէ կէօն-
տէրմէք իչին օն իքի քիշի, 16-Եա՚նի [բ]Պետրոս
լագապ վէրտիյի Սիմօնը, 17-Վէ Բօանէրկէս, եա՚-
նի եըլտըրըմ օղուլլարը լագապ վէրտիյի Զէպէտէօս
օղուլլարը Յագօպոս իլէ գարտաշը Յովհաննէսի,
18-Վէ Անտրէասը, վէ Փիլիպպոսը վէ Բարթողո-
մէոսը վէ Մատթէոսը վէ Թովմասը վէ Ալփէոս օղ-
լու Յագօպոսը վէ Թադէոսը վէ Կանանը Սիմօնը,
19-Վէ քէնտինի էլէ վէրէն Իսկարիովտը Յուդայը
թա՚եին էյլէտի։
20-Վէ պիր խանէյէ կէլտիլէր. վէ եինէ խալգ
օլ տէրէճէ ճէմ՚ օլտու, քի [գ]էքմէք եէմէյէ պիլէ
վագըթլարը եօգ իտի։ 21-Վէ ագրապասը պունու
իշիթտիքտէ, անը թութմաղա չըգտըլար, [դ]զիրա՝
՚Ագլընա խալէլ կէլմիշ տիր՝ տէյէրլէր իտի։ 22-Վէ
Երուսաղէմտէն էնէն ՚իւլէմա՝ [ե]Անտէ Բէէլզէպուղ
վար, վէ հէմ ճիննլէրին րէ″իսի վասըթասըյլէ
ճիննլէրի չըգարըյօր՝ տէտիլէր։ 23-[զ]Վէ անլէրի
եանընա չաղըրըպ՝ անլէրէ թէմսիլլէրլէ սէօյլէտի
քի՝ Շէյթան Շէյթանը նա՞սըլ չըգարա պիլիր։
24-Վէ էկէր պիր հիւքիւմէթ քէնտի ՚ալէյհինտէ
մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունուրսա, օլ հիւքիւմէթ
պագի օլամազ։ 25-Վէ էկէր պիր խանէ քէնտի
՚ալէյհինտէ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունուրսա, օլ
խանէ պագի գալամազ։ 26-Վէ էկէր Շէյթան քէն-
տի ՚ալէյհինէ գալգըշըպ՝ մուխալէֆէթ իւզրէ պու-
լունուրսա, պագի օլամայըպ՝ անըն նիհայէթի կէլ-

բ Յովհ. 1. 42։
գ Գ. 6. 31։
դ Յովհ. 7. 5։ 10. 20։
ե Մատթ. 9. 34։ 10. 25։ Ղուկ. 11. 15։ Յովհ. 7. 20։ 8. 48, 52։ 10. 20։
զ Մատթ. 12. 25։

միշ տիր։ 27-[ծ]Հիչ քիմսէ գուվվէթլի պիր ատէ-
մին խանէսինէ կիրիպ՝ անըն էշեասընը եաղմա էթ-
մէյէ գատիր օլամազ, մէկէր էվվէլա օլ գուվվէթլի
ատէմի պաղլայըպ՝ օ զէման անըն խանէսինի եաղ-
մա էտէ։ 28-[ւ]Հաքիքաթէն սիզէ տէյրիմ քի՝ Պէ-
նի ատէմէ հէփ կիւնահլար իլէ էթտիքլէրի քիւֆր-
լէր 'աֆվ օլունուր. 29-Ամմա հէր քիմ Րուհ իւլ
Գուտսա քիւֆր էտէրսէ, իլ էլ էպէտ 'աֆվ օլուն-
մայըպ՝ անճագ էպէտի 'աղապա միւսթահագգ օլուր։
30-Զիւնքի անլէր՝ Անտէ նափաք րուհ վար՝ տէ-
միշլէր իտի։

31-[հ]Վէ վալիտէսի իլէ պիրատէրլէրի կէլիպ՝ տը-
շարըտա տուրարագ՝ անը չաղըրմաղա ատէմ կէօն-
տէրտիլէր։ 32-Խալգ տախի անըն էթրաֆընտա օ-
թուրուր իքէն, անա՝ Իշթէ վալիտէնկ վէ պիրա-
տէրլէրինկ տըշարըտա սէնի իսթէյօրլար՝ տէտիլէր։
33-O տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Վալիտէմ եախօտ
պիրատէրլէրիմ քիմլէ՞ր տիր՝ տէտի։ 34-Վէ էթ-
րաֆընտա օթուրանլարա պագըպ՝ Իշթէ վալիտէմ
վէ պիրատէրլէրիմ. 35-Զիրա հէր քիմ Ալլահըն
իրատէթինի իճրա էտէրսէ, պիրատէրիմ վէ հէմ-
շիրէմ վէ վալիտէմ օ տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 4

[—]Վէ եինէ տէնիզ քէնարընտա թա'լիմ էթմէ-
յէ պաշլատը, վէ եանընա խայլը ճէմա'աթ ճէմ'
օլմաղլէ, քէնտիսի տէնիզ իւզէրինտէ գայըղա կի-
րիպ օթուրտու. պիւթիւն ճէմա'աթ տախի տէնիզ
քէնարընտա գարատա իտի։ 2-Վէ թէմսիլլէրլէ

ծ Եշ. 49. 24։ Մատթ. 12. 29։
ւ Մատթ. 12. 31։ Ղուկ. 12. 10։
1 Յովհ. 5. 16։
հ Մատթ. 12. 46։ Ղուկ. 8. 19։
— Մատթ. 13. 1։ Ղուկ. 8. 4։

անլէրէ չօգ չէյլէր Թա'լիմ էտիպ՝ բԹա'լիմինտէ ան-
լէրէ տէտի քի, 3-Տինկլէյինիզ, իշթէ էքինճի էքին
էքմէյէ չըգտը: 4-Վէ էքէր իքէն՝ պա'զըսը եօլ
քէնարընա տիւշմէքլէ, [հավա] գուշլարը կէլիպ ա-
նը եէտի: 5-Վէ պա'զըսը չօգ թօփրաղը օլմայան
թաշլըղա տիւշիւպ՝ թօփրաղըն տէրինլիյի օլմատը-
ղընտան չապուգ պիթտի իսէ տէ, 6-Կիւնէշ տօղ-
տըգտա եանտը, վէ քէօքիւ օլմատըղընտան գու-
րուտու: 7-Վէ պա'զըսը տիքէնլէր արասընա տիւշ-
մէքլէ, տիքէնլէր չըգըպ անը պօղտըգլարը իչիւն
մահսուլ վէրմէտի: 8-Վէ պա'զըսը էյի թօփրաղա
տիւշմէքլէ, չըգըպ պէօյիւտիւքտէ՝ գպաշագ վէրէ-
րէք քիմի օթուզ վէ քիմի ալթմըշ վէ քիմի տա-
խի եիւզ գաթ մահսուլ կէթիրտի: 9-Վէ անլէրէ՝
Իշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին՝ տէտի:

10-դՎէ եալընըզ գալտըղընտա, օն իքիլէր իլէ
պէրապէր եանընտա օլանլար պու թէմսիլէ տա"իր
անտէն սիւ"ալ էթտիլէր: 11-0 տախի անլէրէ տէ-
տի քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահըն սըրրընա վագըֆ օլ-
մագ սիզէ իհսան օլունմըշ տըր, ամմա օլ եխա-
րիճտէ օլանլարա հէր շէյ թէմսիլլէրլէ սէօյլէնիլիր.
12-զԹա քի պագարագ պագալար վէ կէօրմէյէլէր,
վէ իշիտէրէք իշիտէլէր վէ անլամայալար, օլմայա
քի ըրիւճու' էտէլէր տէ կիւնահլարը 'աֆվ օլունա:

13-Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Պու թէմսիլի անլա՞-
մայօր մը սընըզ. էօյլէ իսէ ճիւմլէ թէմսիլլէրի նա՞-
սըլ ֆէհմ էտէճէքսինիզ: 14-էԷքինճի՝ քէլամը է-
քէր: 15-Վէ եօլ քէնարընտա օլուպ՝ քէնտիլէրինէ

բ Գ. 12. 38:
գ Յովհ. 15. 5: Կող. 1. 6:
դ Մատթ. 13. 10:
Ղուկ. 8. 9, վէ զայրի:
ե 1 Կոր. 5. 12: Կող.
4. 5: 1 Թէս. 4. 12:
1 Տիմ. 3. 7:
զ Եփ. 6. 9: Մատթ.
13. 14: Ղուկ. 8. 10:
Յովհ. 12. 40: Ա'մալ.
28. 26: Րոմ. 11. 8:
է Մատթ. 13. 19:

քէլամ էքիլմիշ օլանլար շունլար տըր քի՝ իշիթ-
տիքլէրի անտէ, Շէյթան կէլիպ՝ գալպլէրինտէ է-
քիլմիշ օլան քէլամը գալտըրըր։ 16 - Վէ քէզալիք
թաշլըգտա էքիլէնլէր շունլար տըր քի՝ քէլամը ի-
շիթտիքլէրի անտէ, անը մէսէրրէթլէ գապուլ է-
տէրլէր։ 17 - Ամմա քէնտիլէրինտէ քէօք օլմատը-
ղընտան՝ աղ վագըթ տայանըրլար, անտէն սօնրա քէ-
լամտան տօլայը թազյիգ ու թէ՛ատտի վուգու՛
պուլունճա՝ հէման սիւրչէրլէր։ 18 - Վէ տիքէնլէր
արասընտա էքիլէնլէր շունլար տըր քի՝ քէլամը ի-
շիթտիքտէն սօնրա, 19 - Պու տիւնեանըն էնտիշէ-
լէրի վէ [ա]զէնկինլիյին հիլէսի վէ ղայրի նէսնէլէրին
արզուսը արայա կիրիպ՝ քէլամը պօղտուրգլարը ի-
չիւն մահսուլսըզ օլուր։ 20 - Վէ էյի եէրտէ էքի-
լէնլէր շունլար տըր քի՝ քէլամը իշիտիպ գապուլ
էտէրլէր, վէ քիմի օթուզ վէ քիմի ալթմըշ վէ
քիմի տախի եիւզ գաթ մահսուլ վէրիրլէր։

21 - [բ]Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Չըրաղ քիլէ եախօտ
եաթա՞գ ալթընա գօնուլմագ իչիւն մի կէթիրի-
լիր. շէմ՛տան իւզէրինէ գօնուլմագ իչիւն տէյի՞լ
մի։ 22 - [գ]Զիրա աշիքեար օլմայաճագ կիզլի պիր
շէյ եօգ տըր, վէ մէյտանա կէլմէյէճէք մախֆի
պիր շէյ եօգ տըր։ 23 - [դ]Էկէր պիրինին իշիտիր գու-
լագլարը վար իսէ, իշիթսին։

24 - Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Իշիթտիյինիզ շէյէ
տիգգաթ էտինիզ. [ե]հէօլչտիւյիւնիւզ հէօլչէքլէ սիզէ
հէօլչիւլէճէք տիր, վէ սիզ [իշիտէնլէր]է զամմ օ-
լունաճագ տըր։ 25 - Զիրա [զ]քիմին վար իսէ, անա

ա 1 Տիմ. 6. 9, 17։
բ Մատթ. 5. 15։ Ղուկ. 8. 16։ 11. 33։
գ Մատթ. 10. 26։ Ղուկ. 12. 2։
դ Մատթ. 11. 15։ Ա. 9։
ե Մատթ. 7. 2։ Ղուկ. 6. 38։
զ Մատթ. 13. 12։ 25. 29։ Ղուկ. 8. 18։ 19. 26։

վէրիլէճէք, վէ քիմին եօզ իսէ, էլինտէ օլանը տա-
խի անտէն ալընաճագ տըր։

26-Վէ տէտի քի՝ [ծ]Մէլէքիւթ Ուլլահ պէօյլէ
տիր, կէօյա պիր ատէմ թօխումու եէրէ աթար.
27-Վէ կէճէ վէ կիւնտիւզ ույույուպ գալգար, վէ
թօխում անըն պիլմէտիյի սուրէթտէ պիթէր վէ
պէօյիւր։ 28-Զիրա եէր քէնտիլիյինտէն էմվէլա
օթու, սօնրա պաշագը, վէ տահա սօնրա պաշագ-
տա միւքէմմէլ պուղտայը հուսուլէ կէթիրիր։ 29-Վէ
մահսուլ քէմալէ էրտիյի կիպի [կ]օրագը սալար, զի-
րա հասատ վագթը եէթիշմիշ տիր։

30-Վէ տէտի քի՝ Ալլահըն Մէլէքիւթինի [հ]նէյէ
թէշպիհ էտէլիմ, եախօտ անը նէ միսալլէ թէմ-
սիլ էտէլիմ։ 31-Պիր խարտալ տանէսի կիպի տիր
քի, եէրէ էքիլտիքտէ, եէր իւզէրինտէ օլան թօ-
խումլարըն ճիւմլէսինտէն քիւչիւք տիր։ 32-Ամմա
էքիլտիյինտէ պիթիպ՝ հէփ սէպզէլէրտէն պէօյիւք
օլուր, վէ պէօյիւք տալլար սալար, չէօյլէ քի անըն
կէօլկէսի ալթընտա հավա գուշլարը գօնա պիլիր-
լէր։ 33-[ձ]Իմտի անլէրէ՝ իշիթմէյէ գատիր օլտուգ-
լարընա կէօրէ, պունուն կիպի չօգ թէմսիլլէրլէ
քէլամը սէօյլէր իտի։ 34-Վէ անլէրէ թէմսիլսիզ
սէօյլէմէզ իտի, լաքին թէնհատէ շակիրտլէրինէ
ճիւմլէսինի թէֆսիր էտէր իտի։

35-[ղ]Վէ օլ կիւն ախշամ օլտուգտա, անլէրէ՝
Գարշը թարաֆա կէչէլիմ՝ տէտի։ 36-Անլէր տա-
խի ճէմա՛աթը պըրագըպ՝ անը գայըգտա պուլուն-
տուղը հալ իւզրէ ալտըլար. վէ անըն իլէ պէրապէր

ծ Մատթ. 13. 24։
կ Վահ. 14. 15։
հ Մատթ. 13. 31։ Ղուկ. 13. 18։ Ա՛-մալ. 2. 41։ 4. 4։ 5. 14։ 19. 20։
ձ Մատթ. 13. 34։ Յովհ. 16. 12։
ղ Մատթ. 8. 18, 23։ Ղուկ. 8. 22։

սա՛իր ուֆագ գայըգլար տախի վար իտի։ 37-Վէ
պիր չիտտէթլի պօրա զուհուր էթմէքլէ, տալղա-
լար գայըղա հիւճում էթտիլէր, չէօյլէ քի հէմէն
տօլմագտա իտի։ 38-Վէ քէնտիսի գըչ թարաֆտա
օլուպ՝ պաշը ալթընտա եիւզ եաստըղը օլարագ
ույույօր իտի. վէ անը ույանտըրըպ, անա՝ Եա
Մու՛ալլիմ, հէլաք օլույօրըզ, վաղիֆէ էտի՞նմէյօր-
մը սըն՝ տէտիլէր։ 39-Օ տախի գալգըպ րիւզկեարը
ազարլատը, վէ տէնիզէ՝ Սուս, բահաթ օլ՝ տէյին-
ճէ, րիւզկեար սաքին օլուպ՝ ՚ազիմ լիմանլըգ օլ-
տու։ 40-Վէ անլէրէ՝ Նի՞չին պէօյլէ գօրգագ-
սընըզ. նի՞չին իմանընըզ եօգ տըր՝ տէտի։ 41-Ան-
լէր տախի զիյատէսիյլէ գօրգուպ պիրիպիրինէ՝ ՚Ա-
ճէպա պու քի՞մ տիր քի՝ հէմ րիւզկեար վէ հէմ
տէնիզ անա իթա՛աթ էտիյօր՝ տէտիլէր։

ԳԱԳ 5

Վէ *տէնիզին գարշը թարաֆընա Կերասէնիլէ-
րին տիյարընա կէլտիլէր։ 2-Վէ գայըգտան չըգ-
տըղը կիպի, Նափաք րուհլու պիր ատէմ գապր-
լարտան անա գարշը կէլտի։ 3-Պու տախի գապր-
լարտա մէսքէն թութտու, վէ անը քիմսէ զէնճիր-
լէրլէ պիլէ պաղլայամազ իտի։ 4-Զիրա քի չօգ տէֆ՚ա
պուգաղըլար վէ զէնճիրլէրլէ պաղլանտը իսէ տէ,
զէնճիրլէրի գըրար վէ պուգաղըլարը փարէլէր ի-
տի. վէ քիմսէ անը զապթ էթմէյէ գատիր տէյիլ
իտի։ 5-Վէ տա՛իմա կէճէ վէ կիւնտիւզ տաղլար-
տա վէ գապրլարտա պաղըրըպ՝ քէնտինի թաշլարէ
եարալար իտի։ 6-Վէ Յիսուսը ուզագտան կէօր-
տիւքտէ, սէյիրտիպ անա սէճտէ էյլէտի։ 7-Վէ

* Մատթ. 8. 28։ Ղուկ. 8. 26։

եւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտիպ՝ Պէնիմ իլէ սէնին
նէ՞ իշին վար, էյ Յիսուս Իպն Ալլահ իւլ միւթա'ալ.
սանա Ալլահ հագգը իչիւն եէմին վէրիրիմ քի,
պէնի 'ազապ էթմէյէսին՝ տէտի: 8-Զիրա անա՝
էյ նափաք րուհ, պու ատէմտէն չըգ՝ տէմիշ իտի:
9-Վէ անա՝ Իսմինգ նէ՞ տիր, տէյիւ սիւ՛ալ էթ-
տիքտէ՝ Իսմիմ Ալայ տըր, զիրա չօգ ըզ՝ տէտի:
10-Վէ քէնտիլէրի օլ տիյարտան տըշարը կէօն-
տէրմէմէսինի անտէն զիյատէսիյլէ րճա էտէրլէր
իտի: 11-Վէ օրատա տաղըն եանընտա օթլանըր պիր
պէօյիւք տօնուզ սիւրիւսիւ պուլունուպ, 12-Ճինն-
լէրին ճիւմլէսի՝ Պիզի տօնուզլարա եօլլա քի անլէրէ
կիրէլիմ՝ տէյէրէք, անտէն րճա էթտիլէր: 13-Վէ
Յէ..... անլէրէ տէր'ագապ իզն վէրմէքլէ, նափաք
րուհլար չըգըպ՝ տօնուզլարա կիրտիլէր, վէ օլ սիւ-
րիւ, թագրիպէն իքի պինկ գատար օլարագ, ուչ-
րումտան քէնտիլէրինի տէնիզէ աթըպ՝ տէնիզտէ
պօղուլտըլար: 14-Վէ տօնուզլարը օթլատանլար գա-
չըպ՝ չէհրտէ վէ չիֆթլիքլէրտէ խապէր վէրտիքլէ-
րինտէ, եհալի տախի վագը' օլանը կէօրմէյէ չըգ-
տըլար: 15-Վէ Յիսուսըն եանընա կէլէրէք, տէ-
րունինտէ ալայ պուլունան մէճնունը կիյինմիշ վէ
'ագըլլանմըշ օթուրուր կէօրմէլէրիյլէ գօրգտըլար:
16-Վէ միւշահէտէ էթմիշ օլանլար մէճնունա վա-
գը' օլանը վէ տօնուզլարըն քէյֆիյէթինի անլէրէ
հիքեայէ էթտիլէր: 17-†Անլէր տախի քէնտի հու-
տուտլարընտան կիթմէսինի անա րճա էթմէյէ պաշ-
լատըլար: 18-Վէ գայըղա կիրտիյինտէ, ‡մուգատ-
տէմա մէճնուն պուլունան ատէմ անըն իլէ պէրա-
պէր պուլունմագլըղընը եալվարտը: 19-Ամմա Յի-

* Մատթ. 8. 34: Ա'-| մալ. 16. 39: | ‡ Ղուկ. 8. 38:

տուս անը պըրագմատը, ֆագաթ՝ Էվէլէ էնլ ու-
'այալընա վարըրտ՝ անլէրէ Բապալըն սանա հէր նաֆ-
տըղըրնը վէ սանա մէրհամէթ էյլէտիյինի նագըլ էյ-
լէ՝ տէտի: 20-0 տախի կիտիպ՝ Յիսուսըն քէնտինէ
հէր նափտըղըրնը Դեկապոլիստէ նիտա էթմէյէ պաշ-
լատը. ճումլէսի տախի թէ'աճճիւպ էթտիլէր:
21-[ա]Վէ Յիսուս գայըգըլէ խինէ գարշը թարաֆա
կէչտիքտէ, եանընա խայլը ճէմա'աթ ճէմ' օլուպ՝
քէնտիսի տէնիզ քէնարընտա պուլունմագտա իկէ,
22-[բ]Իշթէ սինագօղ րէ'իսլէրինտէն Յայրոս նամ
պիր քիմսէ կէլտի, վէ անը կէօրիւնճէ, այագլա-
րընա գափանըպ, 23-Անա չօգ եալվարարագ՝ Գըզ-
ճըղազըմ սօն նէֆէստէ տիր, խէլաս պուլմասը ի-
չիւն կէլիպ անըն իւզէրինէ էլլէրինի գօ վէ եաշա-
յաճագ տըր՝ տէտի: 24-0 տախի անըն իլէ կիթտի,
վէ արտընճա խայլը ճէմա'աթ կիտիպ՝ անը թագ-
եիգ էտէրլէր իտի: 25-Վէ [գ]օն իքի սէնէտէն պէ-
րու նէզֆի տէմէ մուպթէլա՝ օլմուշ պիր գադըն,
26-Չօգ հէքիմլէրտէն խայլը զահմէթ չէքմիշ վէ
պիւթիւն էմվալինի սարֆ էթմիշ իքէն, պիր ֆա-
″իտէ կէօրմէյերէք՝ պիլ'ագիս տահա ֆէնա օլմըշքէ,
27-Յիսուսըն խապէրինի ալտըգտա, գալապալըղըն
իչինտէ անըն արգասընտան կէլիպ՝ լիպասընա տօ-
գունտու: 28-Զիրա՝ Լիպասընա պիլէ տօգունսամ,
խէլաս պուլաճաղըմ՝ տէր իտի: 29-Վէ տէր'ագապ
անըն գանընըն ագմասը քէսիլիպ՝ քէնտի վիւճու-
տինտէ 'իլլէթինտէն խէլաս պուլտըղընը հիս էյլէ-
տի: 30-Վէ անտէ Յիսուս [դ]քէնտիսինտէն գուվ-
վէթ սատըր օլտըղընը տէրունինտէ հիս էթմէքլէ,

ա Մատթ. 9. 1: Ղուկ. 8. 41:
բ Մատթ. 9. 18: Ղուկ. 8. 41:
գ Ղև. 15. 25: Մատթ. 9. 20:
դ Ղուկ. 6. 19: 8. 46:

Ճէմա'աթա տէօնիւպ՝ Էսվապըմա քի՞մ տօգունտու՝
տէտի։ 31 - Շակիրտլէրի տախի՝ Ճէմա'աթըն սէնի
թազյիգ էթտիկինի կէօրիւյօր իքէն՝ Պանա քի՞մ
տօգունտու մը տէրսին՝ տէտիլէր։ 32 - Վէ պունու
էթմիշ օլանը կէօրմէք իչիւն էթրաֆա պագար ի-
քէն, 33 - Գարը տախի քէնտինէ վագը' օլանը պիլ-
մէքլէ, գօրգարագ վէ թիթրէյէրէք կէլիպ՝ անըն
հուզուրընտա եէրէ գափանտը վէ անա հագիգաթը
հալի թէմամէն սէօյլէտի։ 34 - Օ տախի անա՝ Գը-
զըմ, [ջ]իմանըն սէնի գուրթարտը. սէլամէթլէ կիթ
վէ 'իլլէթինտէն խէլաս օլ՝ տէտի։

35 - [ռ]Օ տահա սէօյլէր իքէն, սինաղօղ րէ"իսինին
խանէսինտէն ատէմլէր կէլիպ՝ Գըզըն վէֆաթ էթ-
տի, արթըգ մու'ալլիմէ նի՞չիւն զահմէթ վէրիրսին՝
տէտիլէր։ 36 - Լաքին Յիսուս սէօյլէնիլէն սէօզիւ ի-
շիթտիյի կիպի, սինաղօղ րէ"իսինէ՝ Գօրգմա, ան-
ճագ իման էյլէ՝ տէտի։ 37 - Վէ Պետրոս իլէ Յա-
կոբոս վէ Յակոբոսըն գարնտաշը Յովհաննէստէն
մա'տա քիմսէնին քէնտիսի իլէ պէրապէր կիթմէ-
սինէ իզն վէրմէտի։ 38 - Վէ սինաղօղ րէ"իսինին
խանէսինէ կիրտի, վէ վէլվէլէյի վէ չօգ աղլայըպ
ֆիղան էտէնլէրի կէօրտիւ։ 39 - Վէ իչէրի կիրէրէք
անլէրէ՝ Նի՞չիւն վէլվէլէ էտիպ աղլայօրսընըզ. չօ-
ճուգ վէֆաթ էթմէտի, անճագ [ս]ույույօր՝ տէմէ-
սիյլէ, անը խաթիհզա էթտիլէր։ 40 - [տ]Օ իսէ ճիւմ-
լէսինի տըշարը չըգարըպ՝ չօճուղըն փէտէրինի վէ
վալիտէսինի վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլանլարը
ալարագ, չօճուղըն եաթտըղը եէրէ կիրտի։ 41 - Վէ
չօճուղըն էլինի թութուպ անա՝ Տալիթա, գումի՝

ջ Մատթ. 9. 22. Պ. 10. 52. Ա'մալ. 14. 9.
ռ Ղուկ. 8. 49.
ս Յովհ. 11. 11.
տ Ա'մալ. 9. 40.

տէտի, քի թէրճէմէսի՝ Էյ գըզ, սանա՝ Գալգ տէ-
րիմ՝ տէմէք տիր։ 42-Վէ գըզ տէր՚ագապ գալգ-
տը վէ կէզտի, զիրա օն իքի եաշընտա իտի. վէ
անլէր զիյատէսիյլէ հայրէթտէ գալտըլար։ 43-Վէ
անլէրէ՝ ՙՊունու պիր քիմսէ պիլմէսին՝ տէյիպ է-
քիտէն թէնպիհ էյլէտի. վէ գըզա թա՚ամ վէրիլ-
մէսինի էմր էյլէտի։

ՊԱՊ 6

Վէ ՚օրատան չըգըպ՝ քէնտի վաթանընա կէլ-
տի, շակիրտլէրի տախի արտընճա կէլտիլէր։ 2-Վէ
սէպթ կիւնիւ օլտուգտա, սինագօղտա թա՚լիմ էթ-
մէյէ պաշլատը, վէ չօգ քիմսէլէր իշիթտիքլէրինտէ
հայրան գալարագ՝ ՙՊու չէյլէր պունա նէ՞րէտէն
կէլիյօր, վէ պու քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան հիքմէթ
նէ՞ տիր, քի անըն էլիյլէ պէօյլէ մու՚ճիզէլէր իճ-
րա օլունույօր։ 3-Պու՝ Մարիամըն օղլու վէ ՙՅա-
գօպոս վէ Յովսէս վէ Յուտա վէ Սիմօնըն պիրատէ-
րի չօլ տիւլկէր տէյի՞լ մի. վէ հէմշիրէլէրի պու-
րատա եանըմըզտա տէյիլլէ՞ր մի՝ տէյէրէք ՙանըն
հագգընտա սիւրչէրլէր իտի։ 4-Յիսուս տախի ան-
լէրէ տէտի քի՝ ՙՊիր փէյղամպէր քէնտի վաթա-
նընտան վէ ագրապասը արասընտան վէ քէնտի
խանէսինտէն ղայրի եէրտէ ի՚թիպարսըզ տէյիլ տիր։
5-ՙՎէ օրատա պիր գաչ խասթալար իւզէրինէ էլ-
լէրինի գօյուպ շիֆա վէրտիյինտէն ղայրի պիր մու՚-
ճիզէ իճրա էտէմէտի։ 6-Վէ ՙիմանսըզլըգլարընա

ւ Մատթ. 8. 4: 9. 30: 12. 16: 17. 9: Գ. 3. 12: Ղուկ. 5. 14:
ա Մատթ. 13. 54: Ղուկ. 4. 16:
բ Յովհ. 6. 42:
գ Մատթ. 12. 46: Գաղ. 1. 19:
դ Մատթ. 11. 6:
ե Մատթ. 13. 57: Յովհ. 4. 44:
զ Գուգ. Թէք. 19. 22: 32. 25: Մատթ. 13. 58: Գ. 9. 23:
է Ես. 59. 16:

թէ՛աճճիւպ էտէր իտի․ վէ թա՛լիմ էտէրէք, ՙէթ-
րաֆտա պուլունան քէօյլէրի տօլաշըր իտի։
7-[թ]Վէ օն իքիլէրի եանընա չաղըրըպ՝ անլէրի ի-
քիշէր իքիշէր կէօնտէրմէյէ պաշլատը․ վէ անլէրէ
նաճիսը րուհլար ուզէրինէ գուտրէթ վէրիպ, 8-Եօլ
իչին նէ՛ տաղարճըգ վէ նէ՛ էքմէք վէ նէ՛ քէմէր-
տէ ագչէ, 9-Անճագ [ժ]չարըգ պաղլանըպ՝ իքի էն-
թարի կիյմէյէրէք, պիր ՚ասատան մա՚տա պիր շէյ
ալմամալարընը թէնպիհ էյլէտի։ 10-[ի]Վէ անլէրէ
տէտի քի՝ Հէր հանկը խանէյէ կիրէրսէնիզ, օլ մա-
հալտէն չըգընճայա տէյին՝ օրատա գալընըզ։ 11-[լ]Վէ
սիզի հէր քիմ գապուլ էթմէյիպ տինկլէմէզսէ, օ-
րատան չըգտըղընըզտա, անլէրէ շէհատէթ օլմագ
իւզրէ [խ]այագլարընըզըն ալթընտաքի թօզու սիլքի-
նիզ․ [Ֆիլհագիգէ սիզէ տէրիմ քի՝ Րուզ ի ճէզա-
տա Սոտոմ վէ Գոմորըն հալի օլ շէհրին հալինտէն
էհվէն օլուր։]

12-Անլէր տախի չըգըպ՝ թէվպէ էթմէլէրի իչին
վա՚զ էտէրլէր իտի։ 13-Վէ չօգ ճինլէր չըգարըպ՝
[ծ]եաղ սիւրէրէք չօգ խասթալարը շիֆա վէրիրլէր
իտի։

14-[կ]Վէ անըն իսմի շէօհրէթ պուլուպ, Հերովդէս
մէլիք տախի իշիթմէքլէ՝ Վաֆթիզ էտիճի Յովհան-
նէս էօլիւլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր, վէ պու սէ-
պէպտէն անըն վասըթասըյլէ մու՚ճիզէլէր իճրա օ-
լունույօր՝ տէտի։ 15-[հ]Վէ տիկէրլէրի՝ Եղիա տըր՝
տէրլէր, տիկէրլէրի տախի՝ Պիր փէյղամպէր եա-

ը Մատթ. 9. 35։ Ղուկ. 13. 22։
թ Մատթ. 10. 1։ Գ. 3. 13, 15։ Ղուկ. 9. 1։
ժ Ա՛մոլ. 12. 8։
ի Մատթ. 10. 11։ Ղուկ. 9. 4։ 10. 7, 8։
լ Մատթ. 10. 14։ Ղուկ. 10. 10։
խ Ա՛մոլ. 13. 51։ 18. 6։
ծ Յակ. 5. 14։
կ Մատթ. 14. 1։ Ղուկ. 9. 7։
հ Մատթ. 16. 14։ Գ. 8. 28։

խօտ փէյղամպէրլէրտէն պիրի կիպի տիր՝ տէրլէր
իտի։ 16-Ամմա ձՀէրովդէս պունու իշիթտիքտէ,
Պու՝ պաշըմը քէստիրտիյիմ Յովհաննէս տիր, էօ-
լիւլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր՝ տէտի։

17-Զիրա Հէրովդէս քէնտիսի պիրատէրի Ֆի-
լիպպոսըն զէվճէսի Հէրովդիա իլէ էվլէնմիշ օլմաղ-
լը, անըն սէպէպինտէն ադէմ կէօնտէրիպ՝ Յովհան-
նէսի թութմուշ վէ զընտանտա պաղլամըշ իտի։
18-Զիրա Յովհաննէս Հէրովդէսէ՝ ղՊիրատէրինին
զէվճէսինի ալմագ սանա ճա՞իզ տէյիլ տիր՝ տէմիշ
իտի։ 19-Վէ Հէրովդիա անա քին թութուպ՝ անը
գաթլ էթտիրմէք արզուսընտա իտի իսէ տէ, մուգ-
թէտիր տէյիլ իտի։ 20-Զիւնքի Հէրովդէս Յովհան-
նէսին սալիհ վէ մուգատտէս պիր ատէմ օլտըղընը
պիլմէքլէ, ճանտէն գօրգարագ՝ անը կէօզէտիր իտի,
վէ անը տինկլէմէքլէ չօգ *չէյլէր իճրա էտէր" իտի,
վէ անը իսթէքլէ տինկլէր իտի։ 21-Վէ մպիր մու-
նասիպ կիւն կէլտիքտէ, եա՞նի Հէրովդէս քէնտի
յվէլատէթի կիւնիւնտէ, պէօյիւք մէ՞մուրլարընա վէ
պին պաշըլարը իլէ Գալիլէանըն աՙյանընա պիր զի-
յաֆէթ վէրտիյինտէ, 22-Իշպու Հէրովդիանըն գը-
զը կիրիպ ռագս էթմէքլէ՝ Հէրովդէսին վէ պէրա-
պէրինճէ սօֆրատա օթուրանլարըն խօշընա կիտէ-
րէք, մէլիք գըզա՝ Պէնտէն նէ իսթէրսէն թա-
լէպ էյլէ, սանա վէրիրիմ" տէտի։ 23-Վէ նպէնտէն
նէ նէ թալէպ էտէրսէն, մէմլէքէթիմին նըսֆընա
գատար սանա վէրիրիմ" տէյիւ անա եէմին էթ-
տի։ 24-Մէզպուրէ տաշարը չըգըպ վալիտէսինէ՝ Նէ՞
թալէպ էտէյիմ, տէտիքտէ՝ Վաֆթիզ էտիճի Յով-

ձ Մատթ. 14. 2։ Ղուկ. 3. 19։
ղ Ղև. 18. 16։ 20. 21։
ճ Մատթ. 14. 5։ 21. 26։
* Եօխսա՝ մուզթարիպ
մ Մատթ. 14. 6։
յ Թէք. 40. 20։
ն Եսթ. 5. 3, 6։ 7. 2։

հաննէսին պաշընը՝ տէտի։ 25-Վէ գըզ 'աճէլէթէն
մէլիքին հուզուրընա կիրիպ՝ Շիմտի պանա թէփսի
իւզէրինտէ վաֆթիզ էտիճի Ցովհաննէսին պաշընը
վէրմէնիզի իսթէրիմ՝ տէյիւ թալէպ էյլէտի։ 26-Վէ
մէլիք զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլտու իսէ տէ, եէ-
մինլէրի վէ սօֆրատա պէրապէր օթուրանլար սէ-
պէպինտէն, անը րէտտ էթմէք իսթէմէտի։ 27-Վէ
մէլիք տէր'ագապ ճէլլատ կէօնտէրիպ՝ անըն պաշը-
նըն կէթիրիլմէսինի էմր էյլէտի։ 28-Օ տախի վա-
րըպ զընտանտա պաշընը քէսիպ՝ պիր թէփսի իւ-
զէրինտէ կէթիրէրէք գըզա վէրտի, գըզ տախի
վալիտէսինէ վէրտի։ 29-Վէ անըն շակիրտլէրի պու-
նու իշիթտիքտէ, կէլտիլէր վէ ճէսէտինի գալտը-
րըպ պիր գապրա գօտըլար։

30-Վէ "րէսուլլէր Ցիսուսըն եանընա ճէմ' օլուպ՝
անա իճրա վէ թա'լիմ էթտիքլէրի շէյլէրին ճիւմ-
լէսինի նագլ էթտիլէր։ 31-Օ տախի անլէրէ՝ Սիզ
քէնտինիզ թէնհաճա պէեապան պիր մահալէ կէ-
լիպ՝ պիր ազ իսթիրահաթ էտինիզ՝ տէտի. զիրա
"կէլիպ կիտէնլէր չօգ օլմազլէ՝ թա'ամ էթմէյէ
պիլէ վագըթլարը եօգ իտի։ 32-Վէ թէնհաճա
պէեապան պիր մահալէ գայըգլէ 'ազիմէթ էթտի-
լէր։ 33-Վէ [ճէմա'աթ] անլէրի կիտէր իքէն կէօր-
տիւ, վէ չօգ քիմսէլէր անը թանըմազլէ, ճիւմլէ
շէհիրլէրտէն օրայա եայան սէյիրտիպ՝ անլէրտէն
էվվէլ եէթիշտիլէր։ 34-Վէ Ցիսուս չըգըպ՝ խայլը
ճէմա'աթ կէօրտիւ, վէ չօպանսըզ գօյունլար կիպի
օլտուգլարը իչիւն անլէրէ չէֆգաթ էտէրէք "չօգ
շէյլէր թա'լիմ էթմէյէ պաշլատը։

ւ Մատթ. 14. 9։
• Ղուկ. 9. 10։
ւ Մատթ. 14. 13։
դ Գ. 3. 20։
Լ Մատթ. 14. 13։
~ Մատթ. 9. 36։ 14.
14։
• Ղուկ. 9. 11։

35 - ˡՎէ արթըգ վագըթ կէչմիշ օլմաղլէ, շա-
կիրտլէրի անըն եանընա կէլիպ՝ Պուրասը պէեապան
պիր մահալ տըր, վէ արթըգ վագըթ կէչմիշ տիր.
36 - Անլէրի սալը վէր, էթրաֆտաքի չիֆթլիքլէրէ
վէ քէօյլէրէ վարըպ՝ քէնտիլէրինէ էքմէք ալըն-
լար. զիրա եէյէճէքլէրի եօգ տըր՝ տէտիլէր: 37 - Օ
տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Պունլարա սիզ թա'ամ
վէրինիզ՝ տէտի. վէ անլա՝ ⁿԿիտիպ իքի եիւզ տի-
նարլըգ էքմէք սաթըն ալըպ անլէրէ թա'ամ վէ-
րէլի՞մ մի՝ տէտիլէր: 38 - Օ տախի անլէրէ՝ Գա՞չ
էքմէյինիզ վար. կիտիպ պագընըզ՝ տէմէսի իւզէ-
րինէ, անլէր պագըտըգտան սօնրա՝ ᶜՊէշ Ե+Դ+ վէ
իքի պալըգ վար՝ տէտիլէր: 39 - Վէ անլէրէ՝ ճիւմ-
լէսինի եէշիլ օթ իւզէրինէ պէօլիւք պէօլիւք օ-
թուրթմալարընը էմր էյլէտի: 40 - Անլէր տախի
եիւզէր վէ էլլիշէր, թագըմ թագըմ օթուրտըլար:
41 - Վէ պէշ էքմէք իլէ իքի պալըղը ալըպ՝ սէմայա
տօղրու պագարագ °պէրէքէթ տու'աը օգուտու,
վէ էքմէքլէրի փարէլէտիքտէն սօնրա Ի...քը էօնլէ-
րինէ գօյմագ իւզրէ, շակիրտլէրինէ վէրտի. վէ իքի
պալըղը տախի ճիւմլէսինէ թագսիմ էյլէտի: 42 - Վէ
ճիւմլէսի եէյիպ տօյտըլար: 43 - Վէ փարչալարը օն
իքի քիւֆէ տօլուսը օլարագ, պալըգլարտան տախի
գալտըրտըլար: 44 - Վէ պու էքմէքլէրտէն եէյէնլէր
պէշ պին գատար ատէմ իտի:

45 - ⁻Վէ տէր'ագապ շակիրտլէրինէ իպրամ էթ-
տի քի՝ քէնտիսի ճէմա'աթը սալը վէրինճէյէտէք,
անլէր գայըգա կիրիպ՝ էվվէլճէ գարշը թարաֆա,

ˡ Մատթ. 14. 15: Ղուկ. 9. 12:	ⁿ Մատթ. 14. 17: Ղուկ. 9. 13: Յովհ. 6. 9: Գաղ. Մատթ. 15. 34: Գ. 8. 5:	° 1 Միւլ. 9. 13: Մատթ. 26. 26:
ⁿ Ա'տ. 11. 13, 22: 4 Միւլ. 4. 43:		⁻ Մատթ. 14. 22: Յովհ. 6. 17:

Բեթսայիդայա տօղրու կիտէլէր։ 46 - Քէնտիսի տա-
խի անլէրի սալը վէրտիքտէն սօնրա, տու՛ա էթ-
մէք իւզրէ տաղա կիթտի։ 47 - *Վէ ախշամ օլտուղ-
տա, գայըգ տէնիզին օրթասընտա օլուպ՝ քէնտիսի
գարատա եալընըզ իտի։ 48 - Վէ րիւզկեար մու-
խալիֆ օլմաղլէ, քիւրէք չէքէրէք զահմէթտէ օլ-
տուգլարընը կէօրիւպ՝ կէճէնին տէօրտիւնճիւ նէվ-
պէթի գարարլարընտա տէնիզ իւզէրինտէ եիւրիւ-
յէրէք եանլարընա կէլտի, վէ +անլէրի կէչմէք իս-
թէր իտի։ 49 - Անլէր տախի անը տէնիզ իւզէրին-
տէ եիւրիւր կէօրտիւքլէրինտէ, պիր խայալ տըր
զաննէտէրէք ֆէրեատ էյլէտիլէր։ 50 - Զիրա ճիւմ-
լէսի անը կէօրիւպ՝ միւզթարիպ օլտըլար. օ տախի
աննիտէ անլէր իլէ սէօյլէշիպ, անլէրէ՝ Ճէսարէթլէնի-
նիզ. պէն իմ, գօրգմայընըզ՝ տէտի։ 51 - Վէ գայըղա
եանլարընա չըգտըգտա, րիւզկեար սաքին օլտու.
անլէր տախի քէնտի քէնտիլէրինէ ֆէվգ էլ ղայէ
հայրան օլուպ՝ թէ՛աճճիւպ էտէրլէր իտի։ 52 - Զի-
րա •օլ էքմէքլէրին քէյֆիյէթինի ֆէհմ էթմէմիշ-
լէր իտի, չիւնքի ‡գալպլէրի գաթըլաշմըշ իտի։
53 - =Վէ գարշը թարաֆա կէչտի, վէ Գեննեսա-
րէթ տիյարընա կէլիպ գարայա եանաշտըլար։ 54 - Վէ
անլէր գայըգտան չըգտըգտա՝ տէրհալ անը թա-
նըտըլար։ 55 - Վէ ճիվար պուլունան ճիւմլէ մա-
հալլէրէ սէյիրտիպ՝ 'իլլէթլիլէրի եաթագլար իւզէ-
րինտէ թաշըյարագ, հէր նէրէտէ պուլունտուղընը
իշիթտիլէր իսէ, օլ մահալլէ կէթիրմէկյէ պաշլատը-
լար։ 56 - Վէ հէր տախիլ օլտուղու քէօյ եա շէհր
եա չիֆթլիքտէ, խասթալարը մէյտանլարա գօյուպ՝

* Մատթ. 14. 23։ Յովհ. 6. 16, 17։ | + Գործ Ղուկ. 24. 28։ | ‡ Գ. 3. 5։ 16. 14։
• Գ. 8. 17, 18։ | = Մատթ. 14. 34։

[բ]պարի լիպասընըն էթէյինէ տօգունալար տէյիւ
անտէն րիճա էտէրլէր իտի. անա ճիւմլէ տօգու-
նանլար տախի շիֆա պուլուրլար իտի։

ԲԱԲ 7

Վէ [ա]ֆէրիսիլէր իլէ 'իւլէմատան պա'զըլարը Ե-
րուսաղէմտէն կէլմիշ օլուպ՝ անըն եանընա ճէմ'
օլտըլար։ 2-Վէ շակիրտլէրինտէն պա'զըլարընըն նա-
փաք, եա՛նի եըյգանմամըշ էլլէրլէ էքմէք եէտիկ-
լէրինի կէօրմէքլէ, անլէրի թագպիհ էթտիլէր։ 3-
Զիրա ֆէրիսիլէր վէ ճիւմլէ Եէհուտիլէր գատիմլէ-
րին րիվայէթինի թութմագտա օլուպ՝ էլլէրինի պիր
էյիճէ եըյգամատըգճա եէմէք եէմէզլէր։ 4-Վէ
չարշուտան կէլտիկլէրինտէ, եըյգանմատըգճա եէմէք
եէմէզլէր, վէ հըֆզ էթմէք իւզրէ գապուլ էթ-
տիքլէրի սա՛իր չօգ շէյլէր, քէասէլէր վէ պարտագ-
լար վէ պագըր գապլար վէ թախթալար եըգա-
մալարը վար տըր։ 5-[բ]Վէ ֆէրիսիլէր իլէ 'իւլէմա
անա՝ Նի՞չիւն սէնին շակիրտլէրին գատիմլէրին րի-
վայէթի մուճէպինճէ հարէքէթ էթմէյիպ՝ եըգան-
մամըշ էլլէրլէ եէրլէր՝ տէյիւ սիւ՛ալ էթտիլէր։
6-Օ տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Սիզ միւ-
րա՛իլէր հագգընտա եազըլտըղը իւզրէ՝ [գ]Պու գավմ
պանա լիսանէն հիւրմէթ էտէր, ֆագաթ գալպլէ-
րի պէնտէն փէք ուզագ տըր։ 7-Վէ ինսան թէն-
պիհաթը օլան թա'լիմաթը էօյրէթմէքլէ, պանա
պիհուտէ եէրէ 'իպատէթ էտէրլէր՝ տէյիւ Եսայի
վահիյլէ էյի սէօյլէմիշ տիր։ 8-Զիրա Ալլահըն էմ-
րինի թէրքլէ, ինսան րիվայէթինի, եա'նի պար-

[բ] Մատթ. 9. 20։ Գ. 5. 27,28։ Ա'մալ. 19. 12։ | [ա] Մատթ. 15. 1։ | [բ] Մատթ. 15. 2։ | [գ] Եշ. 29. 13։ Մատթ. 15. 8։

տուզլար վէ քեասէլէր եըյգամաարնը հըֆզ էտիպ՝
պուռնլարտան պաշգա չօգ շէյլէր տախի էտէրսինիզ։
9-Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Րիվայէթինիզի թութմագ
իչին Ալլահըն էմրինի նէ՛ կիւզէլ րէտտ էտէրսի-
նիզ։ 10-Զիրա Մուսա՝ ᵃՓէտէրինէ վէ վալիտէնէ
հիւրմէթ էյլէ, հէմտէ՝ ᵇՓէտէրինէ եա վալիտէսի-
նէ շէթմ էտէն՝ մութլագա գաթլ օլունսուն՝ տէ-
տի։ 11-Ամմա սիզ տէրսինիզ քի՝ Էկէր պիր ա-
տէմ փէտէրինէ եա վալիտէսինէ՝ Թարաֆըմտան
սանա ֆա՛իտէ օլանճագ շէյ ᶜգուրպան, եա՛նի վագֆ
օլունմըշ տըր՝ տէրսէ, 12-Օլ վագըթ անը արթըգ
փէտէրի եա վալիտէսի իչիւն պիր շէյ էթմէյէ
պըրագմազսընըզ։ 13-Վէ թա՛լիմ էթտիյինիզ րի-
վայէթինիզլէ Ալլահըն քէլամընը ֆէսխ էտէրէք,
պունուն կիպի չօգ շէյլէր էտէրսինիզ։

14-ᵈՎէ պիւթիւն ճէմա՛աթը եանընա չաղըրըպ,
անլէրէ տէտի քի՝ Ճիւմլէնիզ պէնի տինկլէյիպ ան-
լայընըզ։ 15-Ինսանըն տըշարըտան իչէրիսինէ
կիրիպ անը նաճիս էտէ պիլէճէք պիր շէյ եօգ տըր.
անճագ ինսանը նաճիս էտէնլէր իչէրիսինտէն չը-
գան շէյլէր տիր։ 16-ᵉԻշիտիր գուլագլարը օլան
իշիտսին։

17-ᶠՎէ ճէմա՛աթտան չէքիլէ՝ խանէյէ կիրտի-
յինտէ, շակիրտլէրի պու թէմսիլի անտէն իսթիֆ-
սար էյլէտիլէր։ 18-Օ տախի անլէրէ՝ Սի՞զ տէ մի
պէօյլէ ֆէհմսիզ սինիզ. անլամա՞զ մը սընըզ քի՝
տըշարըտան ինսանըն իչէրիսինէ կիրէն հիչ պիր շէյ
անը նաճիս էտէմէզ։ 19-Զիրա գալպինէ տէյիլ,
անճագ անըն գարընընա կիրէր, վէ ճիւմլէ թա՛ամ-

ա Խուր. 20. 12։ Թէս. 5. 16։ Մատթ. 15. 4։
բ Խուր. 21. 17։ Ղև. 20. 9։ Էմս. 20. 20։
գ Մատթ. 15. 6 ; 23. 18։
դ Մատթ. 15. 10։
ե Մատթ. 11. 15։
զ Մատթ. 15. 15։

լարը թեմիզլէյերեք, խալայա չըգար՝ տէտի։ 20-Վէ
տախի ինսանը նափաք էտէն՝ ինսանտան չըգան շէյ
տիր։ 21-ժՉիրա տէրունտէն, եա՛նի ատէմլէրին գալ-
պինտէն ֆասիտ էֆքեար վէ զինա վէ ֆահշ վէ
գաթլ, 22-Վէ սըրգաթ վէ թամա՛ վէ ֆըսգ վէ
հիլէ վէ ֆիւճուր վէ սու՛ի նազար վէ քիւֆր վէ
ղուրուր վէ խէպասէթ չըգար։ 23-Պու ֆէնալըգ-
լարըն ճիւմլէսի տէրունտէն չըգըբ ինսանը նափաք
էտէր՝ տէտի։

24-իՎէ օրատան գալգըբ Տիւրոս վէ Սիտօն
հուտուտըննա կիթտի, վէ պիր խանէյէ կիրիբ քիմ-
սէյէ մա՛լիւմ օլմասընը իսթէմէտի իսէ տէ, կիզլէ-
նէմէտի։ 25-Չիրա նափաք րուհլու գըզը օլան պիր
գարը անըն հագգընտա խապէր ալարագ՝ կէլիբ
այագլարընա գափանտը։ 26-Օլ գարը տախի Սի-
րօֆինիքէ թա՛իֆէսինտէն Եունանիյէ օլուբ՝ գըզըն-
տան ճինի չըգարմասընը անտէն րիճա էյլէտի։
27-Ամմա Յիսուս անա՝ Պրագ, էվվէլա էվլատ տօյ-
սուն, զիրա էվլատըն էքմէյինի ալըբ քէօփէքլէրէ
աթմագ էյի տէյիլ տիր՝ տէտի։ 28-Մէրգումէ տախի
անա ճէվապէն՝ Պէլի, եա Րապպ, չիւնքի քէօփէքլէր
տախի սօֆրանըն ալթընտա, էվլատըն գըրընթըլա-
րընտան եէրլէր՝ տէտի։ 29-Օ տախի անա՝ Պու սէօզ
իչիւն կիթ. ճինն սէնին գըզընտան չըգմըշ տըր՝
տէտի։ 30-Վէ մէրգումէ խանէսինէ վարտըգտա,
ճինն չըգմըշ վէ գըզը տէօշէքտէ եաթմըշ պուլտու։

31-լՎէ եինէ Տիւրոս վէ Սիտօն հուտուտընտան
չըգըբ՝ Տէկապօլիս հուտուտընըն արասընտան Գա-
լիլէա տէնիզինէ կէլտի։ 32-Վէ խսաղըր վէ փէլ-

ժ Թէք. 6. 5։ 8. 21։ Մատթ. 15. 19։ | ի Մատթ. 15. 21։ | լ Մատթ. 15. 29։ | խ Մատթ. 9. 32։ Ղուկ. 11. 14։

Թէք պիր քիմսէյի կէթիրիրլէր՝ ուզէրինէ էլինի գօ-
մասընը անտէն րիճա էյլէտիլէր՝։ 33-Օ տախի անը
ճէմա՛աթ իչինտէն թէնհայա չէքիպ՝ փարմագլա-
րընը անըն գուլագլարընա գօյարագ, ժթիւքիւրիւպ
տիլինէ տօգունտու։ 34-իՎէ սէմայա տօղրու նա-
զարլէ հահ էտիպ, անա՝ Էֆֆաթա, եա՛նի Աչըլ՝
տէտի։ 35-ձՎէ տէրհալ անըն գուլագլարը աչըլըպ
վէ տիլինին պաղը չէօզիւլիւպ՝ տօղրու թէքէլլիւմ
էթտի։ 36-Վէ ղանլէրէ պունու քիմսէյէ սէօյլէ-
մէմէլէրինի թէնպիհ էթտի. ամմա անլէրէ նէ գա-
տար թէնպիհ էթտի իսէ, օլ գատար զիյատէ
նէշր էտէրլէր իտի։ 37-Վէ ֆէվգ էլ ղայէ հայրան
գալըպ՝ Հէր շէյի էյի էյլէտի. հէմ սաղըրլարը ի-
շիթտիրիր հէմ տէ տիլսիզլէրի սէօյլէտիր՝ տէրլէր
իտի։

ՊԱՊ 8

Օլ կիւնլէրտէ ափէք չօգ ճէմա՛աթ պուլունուպ՝
եէյէճէքլէրի օլմատըղընտան, [Յիսուս] շակիրտլէրի-
նի եանընա չաղըրըպ՝ անլէրէ տէտի քի, 2-Պու
ճէմա՛աթա աճըրըմ, չիւնքի շիմտի իւչ կիւն տիր
եանըմտա պուլունույօրլար, վէ եէյէճէքլէրի եօգ
տըր։ 3-Վէ էկէր անլէրի էվլէրինէ աճ սալը վէ-
րիրսէմ, եօլտա թագաթլարը քէսիլիր. զիրա պա՛-
զըլարը ուզագտան կէլտիլէր։ 4-Վէ շակիրտլէրի
անա ճէվապէն՝ Պունլարը պուրատա, չէօլտէ պիր
քիմսէ էքմէքլէ նա՛սըլ տօյուրա պիլիր՝ տէտիլէր։
5-բՎէ անլէրէ՝ Գա՛չ էքմէյինիզ վար՝ տէյիւ սու՛ալ

ժ Գ. 8. 23։ Յովհ. 9. 6։
ի Գ. 6. 41։ Յովհ. 11. 41։ 17. 1։
հ Յովհ. 11. 33, 38։
ձ Եսա. 35. 5, 6։ Մատթ. 11. 5։
ղ Գ. 5. 43։
ա Մատթ. 15. 32։
բ Մատթ. 15. 34։ Գաղ. Գ. 6. 38։

էթտիկինտէ, անլէր՝ Եէտի տանէ՝ տէտիլէր։ 6-Վէ
ճէմա՛աթըն եէր իւզէրինտէ օթուրմալարընը էմր էթ-
տի, վէ օլ եէտի էքմէյի ալըպ՝ թէշէքքիւր էթտի,
վէ փարչալայըպ՝ էօնլէրինէ գօմագ իւզրէ շակիրտ-
լէրինէ վէրտի. անլէր տախի ճէմա՛աթըն էօնիւ-
նէ գօտըլար։ 7-Վէ պիր գաչ քիւչիւք պալըգ-
լարը օլմաղլէ, [գ]պէրէքէթ տու՛աը օգույուպ՝ Պուն-
լարը տա էօնլէրինէ գօյունըզ՝ տէտի։ 8-Վէ եէյիպ
տօյտըլար, վէ փարչալարըն ֆազլասընտան եէտի
զէնպիլ գալտըրտըլար։ 9-Եէյէնլէր տախի տէօրթ
պին գատար իտի. վէ անլէրի սալը վէրտի։ 10-Վէ
[դ]տէր՛ագապ շակիրտլէրի իլէ գայըղա պինիպ՝ Դալ-
մանութա թարաֆընա կիթտի։

11-[ե]*Վէ Ֆէրիսիլէր չըգըպ՝ անը թէճրիպէ իչիւն,*
քէնտիսինտէն սէմատան պիր 'ալամէթ թալէպ է-
տէրէք, անըն իլէ միւպահէսէ էթմէյէ պաշլատը-
լար։ 12-Վէ տէրունինտէն ահ չէքիպ՝ Պու նէսլ
նի՞չիւն 'ալամէթ թալէպ էտէր. հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի՝ Պու նէսլէ պիր 'ալամէթ վէրիլմէ-
յէճէք տիր՝ տէտի։ 13-Վէ անլէրի պըրագըպ՝ եինէ
գայըղա կիրմէքլէ, գարշը թարաֆա կէչտի։

14-[զ]*Վէ էքմէք ալմայը ունութմըշլար իտի.*
գայըգտա տախի եանլարընտա պիր էքմէքտէն պաշ-
գա եօգ իտի։ 15-[է]*Վէ անլէրէ՝ Պագընըզ, Ֆէրի-*
սիլէրին մայասընտան վէ Հէրովդէսին մայասընտան
սագընընըզ՝ տէյիւ թէնպիհ էյլէտի։ 16-Վէ պիրի-
պիրի իլէ սէօյլէշիպ՝ [ը]*էքմէյիմիզ օլմատըղը իչիւն*
տիր՝ տէտիլէր։ 17-Վէ Յիսուս պունու պիլմէքլէ
անլէրէ տէտի քի՝ Նի՞չիւն էքմէյինիզ օլմատըղը ի-

գ Մատթ. 14. 19։ Գ. 6. 41։
դ Մատթ. 15. 39։
ե Մատթ. 12. 38։ 16. 1։ Յովհ. 6. 30։
զ Մատթ. 16. 5։
է Մատթ. 16. 6։ Ղուկ. 12. 1։
ը Մատթ. 16. 7։

չիւն սէօյլէշիրսինիզ. ա տահա ֆէհմ էթմէ՞զ մի սի-
նիզ, վէ իտրաք էթմէ՞զ մի սինիզ. գալպինիզ տա-
հա գաթը՞ մը տըր: 18- Կէօզլէրինիզ վար իքէն
կէօրմէ՞զ մի սինիզ, վէ գուլագլարընըզ վար իքէն
իշիթմէ՞զ մի սինիզ, խաթըրընըզա տախի կէթիրմէ՞զ
մի սինիզ: 19- բՕլ պէշ պի՛ն ատէմէ պէշ էքմէյի
փարչալէյիպ՝ թէվզի՝ էյլէտիյիմտէ, գա՞չ քիւֆէ տօ-
լուսը արթան փարչա գալտըրտընըզ. անլա՝ Օն իքի՝
տէտիլէր: 20- Վէ գօլ տէօրթ պի՛ն քիշիյէ եէտի
էքմէյի թէվզի՝ էյլէտիյիմտէ, գա՞չ զէնպիլ տօլուսը փար-
չա գալտըրտընըզ. անլէր տէ՝ Եէտի՝ տէտիլէր: 21-
Վէ անլէրէ՝ Նի՞չիւն դիտրաք էթմէզ սինիզ՝ տէտի:

22- Վէ Բեթսայիտայա կէլտիլէր, վէ եանընա
պիր քէօր ատէմ կէթիրիպ՝ անա տօգունմասընը
րիճա էթտիլէր: 23- Օ տախի քէօրիւ էլինտէն թու-
թուպ՝ քէօյտէն տըշարը չըգարտը. եվէ կէօզլէրինէ
թիւքիւրիւպ՝ էլլէրինի անըն իւզէրինէ գօմայը,
անա՝ Պիր շէյ կէօրիւյօ՞ր մը սըն՝ տէյիւ սու"ալ էթ-
տի: 24- Օ տախի պագըպ՝ Աղաճլարա պէնզէր ա-
տէմլէրի եիւրիւր կէօրիւյօրըմ՝ տէտի: 25- Օ զէման
էլլէրինի թէքրար անըն կէօզլէրի իւզէրինէ գօյուպ՝
պագտըրտը. օ տախի իֆագաթ պուլուպ՝ հէր շէյի
աչըգեարէ կէօրտիւ: 26- Վէ՝ Քէօյէ կիրիպ զքէօյտէ
քիմսէյէ սէօյլէմէյէսին՝ տէյէրէք անը խանէսինէ
կէօնտէրտի:

27- էՎէ Յիսուս շակիրտլէրի իլէ Գայսէրիյէ ի Փի-
լիպպոս քէօյլէրինէ կիտիպ, եօլտա շակիրտլէրինէ՝
Ատէմլէրին տէտիքլէրինէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէ-

ա Գ. 6. 52:
բ Մատթ. 14. 20: Գ. 6. 43: Ղուկ. 9. 17: Յովհ. 6. 13:
գ Մատթ. 15. 37: Ա.յ. 8:
դ Գ. 6. 52: Ա.յ. 17:
ե Գ. 7. 33:
զ Մատթ. 8. 4: Գ. 5. 43:
է Մատթ. 16. 13: Ղուկ. 9. 18:

յիւ սու՞ալ էթտի։ 28-Անլէր տախի՝ [հ]Վաֆթիզ
էտիճի Յովհաննէս, վէ պա՛զըլարը՝ Եղիա; վէ պա՛-
զըլարը տախի՝ Փէյղամպէրլէրտէն պիրի տիր՝ տէյու-
լէր, տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ 29-Վէ անլէրէ՝ Եա
սիզին տէտիյինիզէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՞ տէտի.
Պետրոս տախի անա ճէվապէն՝ [յ]Սէն Քրիստոս սըն՝
տէտի։ 30-[ղ]Վէ անլէրէ՝ Հագգըմտա քիմսէյէ պիր
շէյ սէօյլէմէյինիզ՝ տէյիւ էքիտէն թէնպիհ էյլէտի։
31-Վէ [ճ]Իպն իւլ ինսան չօգ էլէմ չէքիփ՝ իխ-
թիյարլար իլէ պաշ քեահինլէր վէ 'իւլէմա թարա-
ֆընտան րէտտ օլունուպ՝ գաթլ օլունմագ, վէ իւչ
կիւնտէն սօնրա գըյամ էթմէք կէրէք իտիյինի
անլէրէ թա՛լիմ էթմէյէ պաշլատը։ 32-Վէ պու
սէօզիւ աշիքեարէ սէօյլէտի. վէ Պետրոս անը պիր
թարաֆա ալըպ՝ թա՛զիր էթմէյէ պաշլատը։ 33-Օ
տախի տէօնիւպ շակիրտլէրինէ պագարգատա, Պետ-
րոսը թա՛զիր էտէրէք՝ Արտըմա չէքիլ, էյ Շէյթան,
զիրա Ալլահա 'ա՞իտ օլան շէյլէրէ տէյիլ, անճագ
ատէմլէրէ 'ա՞իտ օլան շէյլէրէ սարֆը էֆքեար է-
տէրսին՝ տէտի։

34-Վէ ճէմա՛աթը շակիրտլէրի իլէ պէրապէր
եանընա չաղըրըպ անլէրէ տէտի քի՝ [մ]Հէր քիմ ար-
տըմճա կէլմէք իսթէրսէ, թէրքը ի նէֆս էտէրէք,
խաչընը իւքլէնիպ՝ արտըմ սըրա կէլսին։ 35-Զի-
րա [յ]Հէր քիմ ճանընը գուրթարմագ իսթէրսէ, ա-
նը զայ' էտէճէք, վէ հէր քիմ ճանընը պէնիմ ի-
չիւն վէ պէշարէթ իչիւն զայ' էտէրսէ, անը գուր-
թարաճագ տըր։ 36-Զիրա ոլիր ատէմ պիւթիւն

[հ] Մատթ. 14. 2։
[յ] Մատթ. 16. 16։ Յովհ. 6. 69։ 11. 27։
[ղ] Մատթ. 16. 20։
[ճ] Մատթ. 16. 21։ 17. 21։ Ղուկ. 9. 22։
[մ] Մատթ. 10. 38։ 16. 24։ Ղուկ. 9. 23։ 14. 27։
[յ] Յովհ. 12. 25։

տիւնեայը գազանըր տա, քէնտի ճանընը զայ՚ է-
տէրսէ, նէ՞ իսթիֆատէ էտէր։ 37 - Եախօտ ատէմ
քէնտի ճանընա պէտէլ նէ՞ վէրէ պիլիր։ 38 - Զիրա
[ն]հէր քիմ պու զինաքեար վէ կիւնահքեար նէսլ
իչինտէ՝ [շ]պէնտէն վէ սէօզլէրիմտէն տօլայը ութա-
նըրսա, Իպն իւլ ինսան տախի մուգատտէս մէլէք-
լէրի իլէ քէնտի Փէտէրինին ճէլալինտէ կէլտիյի զէ-
ման՝ անտէն տօլայը ութանաճագ տըր։ 39 - Վէ ան-
լէրէ՝ [ո]Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Պուրատա
հազըր օլանլարտան պա՚զըլարը վար տըր քի՝ [չ]մէլէ-
քութ Ալլահըն գուտրէթլէ կէլտիյինի կէօրմէտիք-
ճէ էօլիւմ տատը թաթմայաճագ տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 9

Վէ [պ]ալթը կիւն սօնրա Յիսուս՝ Պետրոս իլէ Յա-
կոբոս վէ Յովհաննէսի պէրապէր ալըպ՝ անլէրի եա-
լընըզ վէ թէնհաճա եիւքսէք պիր տաղ իւզէրինէ
կէօթիւրտիւ։ 2 - Վէ էօնլէրինտէ սուրէթի թէպէտ-
տիւլ էտիպ, 3 - Էլպիսէսի փարլագ՝ եէր իւզէրինտէ
հիչ պիր գասսարըն պէյազ էտէմէյէճէյի տէրէճէ-
տէ, հէման [գար կիպի] [ջ]ղայէթ պէյազ օլտու։
4 - Վէ անլէրէ Մովսէս իլէ Եղիա կէօրիւնիւպ՝ Յի-
սուս իլէ սէօյլէշիյօրլար իտի։ 5 - Վէ Պետրոս Յի-
սուսա խիթապէն՝ Րապպի, պիզէ պուրատա պու-
լունմագ էյի տիր. վէ պիրի սէնին վէ պիրի Մով-
սէս վէ պիրի տէ Եղիա իչիւն իւչ խայմէ եա-
փալըմ՝ տէտի։ 6 - Չիւնքի զիյատէսիյլէ խավֆ էթ-
միշ օլմալարըյլէ, նէ սէօյլէյէճէյինի պիլմէտի։ 7 - Վէ

ն Գաղ. Րօմ. 1. 16։ 2 Տիմ. 1. 8։ 2. 12։
շ Մատթ. 10. 33։ Ղուկ. 9. 26։ 12. 9։
ո Մատթ. 16. 28։ Ղուկ. 9. 27։
չ Մատթ. 24. 30։ 25. 31։ Ղուկ. 22. 18։
պ Մատթ. 17. 1։ Ղուկ. 9. 28։
ջ Դան. 7. 9։ Մատթ. 28. 3։

պիր պուլութ անլէրի կէօլկէսի ալթընա ալըփ`
Սէվկիլիւ Օղլում պու տըր, պունու տինկլէյինիզ`
տէյիւ պուլութտան պիր սէտա կէլտի ։ 8 -Վէ հէ-
մէն անլէր էթրաֆա պագըփ` եալընըզ Յիսուստան
մա՛տա եանլարընտա արթըգ քիմսէյի կէօրմէտի-
լէր ։ 9 -[ե]Վէ տաղտան էնէրլէր իքէն, Իպն իւլ ին-
սան էօլիւլէրտէն գըյամ էտինճէյէտէք, կէօրտիւք-
լէրինի քիմսէյէ նագլ էթմէսինլէր` տէյիւ անլէրէ
թէնպիհ էթտի ։ 10 -Վէ պու սէօզիւ արալարընտա
սագլայըփ` էօլիւլէրտէն գըյամ էթմէք նէ՛ տէմէք
օլտըղընը միւպահէսէ էտէրլէր իտի ։ 11 -Վէ` 'Իւլէ-
մա նի՞չիւն` [զ]Էվվէլա Եղիա կէլմէք կէրէք տիր,
տէրլէր` տէյիւ անա սիւ՛ալ էթտիլէր ։ 12 - Օ տախի
անլէրէ ճէվապէն`. Կէրչի Եղիա էվվէլա կէլիփ, հէր
չէյի թանզիմ էտէր, վէ Իպն իւլ ինսան հագգընտա,
չօգ էլէմ չէքիփ, [է]Հագարէթ կէօրէճէք տիր` տէյիւ
[ը]եազըլմըշ տըր ։ 13 -Պէն իսէ սիզէ տէրիմ քի` [թ]Եղիա
կէլմիշ տիր, վէ անըն հագգընտա եազըլտըղը իւզրէ,
անա հէր իսթէտիքլէրի չէյի եափտըլար` տէտի ։

14 -[ժ]Վէ շակիրտլէրին եանընա կէլտիյինտէ, ան-
լէրին էթրաֆընտա խայլը ճէմա՛աթ վէ անլէր իլէ
միւպահէսէ էթմէքտէ օլան 'իւլէմայը կէօրտիւ ։
15 -Վէ պիւթիւն ճէմա՛աթ անը կէօրտիւյիւ կիպի,
հայրան օլուփ` եանընա սէյիրտէրէք անը սէլամլա-
տըլար ։ 16 - Օ տախի 'իւլէմայա` Անլէր իլէ նէ՞ միւ-
պահէսէ էտիյօրսընըզ` տէյիւ սիւ՛ալ էթմէսի իւ-
զէրինէ, 17 -Ճէմա՛աթտան [ի]պիր ատէմ ճէվապ

ե Մատթ. 17. 9։
զ Մալ. 4. 5։ Մատթ. 17. 10։
է Ղուկ. 23. 11։ Փիլ. 2. 7։
ը Մէզ. 22. 6։ Ես. 53. 2, վէ շայրի։ Դան. 9. 26։
թ Մատթ. 11. 14։ 17. 12։ Ղուկ. 1. 17։
ժ Մատթ. 17. 14։ Ղուկ. 9. 37։
ի Մատթ. 17. 14։ Ղուկ. 9. 38։

վէրիպ՝ Եա մու՚ալլիմ, օղլըմը սանա կէթիրտիմ.
անտաէ պիր տիլսիզ ռուհ օլմաղլէ,
18-Հէր նէրէտէ
թութարսա, անը եէրէ չարփար. օ վախթ քէօփիւ-
րիւպ տիշլէրինի գըճըրտատըր, վէ գուրուր. վէ՝
Անը չըգարընըզ՝ տէյիւ չակիրտլէրինկէ սէօյլէտիմ
իսէ տէ, մուգթէտիր օլմատըլար՝ տէտի։
19-Օ տա-
խի անլէրէ ճէվապ վէրիպ՝ Էյ իմանսըզ նէսըլ, նէ՞
վագթա գատար սիզին իլէ պէրապէր օլայըմ. Նէ՞
վագթա գատար սիզէ թէհամմիւլ էտէյիմ. անը
պանա կէթիրինիզ՝ տէտի։
20-Վէ եանընա կէթիր-
տիքլէրինտէ +անը կէօրտիւյիւ կիպի ռուհ անը սարս-
տը. օ վախթ եէրէ տիւշիւպ՝ աղըզը քէօփիւրէրէք
եուվարլանտը։
21-Վէ Յի..... պաւնուն նէ զէման-
տան պէրու անա վագը՝ օլտըղընը փէտէրինտէն
սու՞ալ էթտիքտէ, օ տախի՝ Սէպավէթլինտէն պէ-
րու.
22-Վէ անը հէլաք էթմէք իւզրէ չօգ տէֆ՚ա
աթէշէ վէ սույա աթմըշ տըր. լաքին էկէր պիր
շէյ եափա պիլիր իսէն, պիզէ մէրհամէթ էտիպ իմ-
տատ էյլէ՝ տէտի։
23-Յիսուս տախի անա՝ Իման
էտէ պիլիր իսէն, ‡իման էտէնէ հէր շէյ մումքին
տիր՝ տէտի։
24-Վէ անտան չօճուղըն փէտէրի կէօզ
եաշը տէօքէրէք ֆէրեատ էտիպ՝ Իման էտէրիմ,
Եա Ռապպ, իմանսըզլըղըմա իմտատ էյլէ՝ տէտի։
25-Վէ Յիսուս ճէմա՚աթըն սէյիրտիպ ճէմ՚ օլտու-
ղընը կէօրտիւքտէ նափաք ռուհու ազարլայըպ ա-
նա՝ Էյ տիլսիզ վէ սաղըր ռուհ, պէն սանա էմր
էտէրիմ, պունտան չըգ վէ պիր տախա անա կիրմէ՝
տէտի։
26-Ռ—հ տախի պաղըրարագ վէ անը չիտ-
տէթլէ սարսարագ չըգտը. օ տախի էօլիւ կիպի

+ Գ. 1. 26. Ղուկ. 9. 2։ | ‡ Մատթ. 17. 19. Գ. 11. 23. Ղուկ. 17. 6. Յովհ. 11. 40։

օլտու, չէօյլէ քի չօգլարը՝ Էօլմիւշ տիր՝ տէտիլէր։
27 - Վէ Յիսուս անը էլինտէն թութուպ գալտըր-
մասըյլէ գալգտը։ 28 - ւՎէ խանէյէ կիրտիյինտէ,
շակիրտլէրի՝ Պիզ անը նի՞չին չըգարամատըգ՝ տէ-
յիւ անտէն թէնհաճա սիւ՛ալ էթտիլէր։ 29 - Օ
տախի անլէրէ՝ Պու մագուլէնին տու՛ա վէ օրուճ-
տան ղայրի պիր վէճհլէ չըգմասը միւմքին տէյիլ
տիր՝ տէտի։

30 - Վէ օրատան չըգըպ՝ Գալիլէատան կէչէրլէր
իքէն, պիր քիմսէնին վագըֆ օլմասընը իսթէմէզ
իտի։ 31 - թՉիրա շակիրտլէրինէ թա՛լիմ էտիպ, ան-
լէրէ՝ Իպն իւլ ինսան ատէմլէր էլինէ թէսլիմ օ-
լունաճագ վէ անը գաթլ էտէճէքլէր, վէ գաթլ
օլունտըգտան սօնրա իւչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ է-
տէճէք տիր՝ տէտի։ 32 - Ամմա անլէր պու սէօզիւ
անկլամայըպ՝ անտէն սիւ՛ալ էթմէյէ տախի գօրգ-
տըլար։

33 - ծՎէ Կափառնայումա կէլտի. վէ խանէտէ
իքէն անլէրէ՝ Եօլտա պիրպիրինիզ իլէ նէ՞ միւ-
պահէսէ էթտինիզ՝ տէյիւ սիւ՛ալ էթտի։ 34 - Անլէր
տախի սիւքիւթ էթտիլէր. զիրա՝ Պէօյիւք քի՞մ
տիր՝ տէյիւ եօլտա պիրպիրի իլէ միւպահէսէ էթ-
միշլէր իտի։ 35 - Օ տախի օթուրտու, վէ օն իքի-
լէրի չաղըրըպ անլէրէ՝ ժԷկէր պիր քիմսէ պիրինճի
օլմագ իսթէրսէ, ճիւմլէսինին մու՛ախխըրի վէ ճիւմ-
լէսինին խըտմէթքեարը օլսուն՝ տէտի։ 36 - հՎէ պիր
չօճուգ ալըպ օրթալարընտա տուրղուրտու, վէ անը
գուճագլայարագ անլէրէ, 37 - Հէր քիմ պէօյլէ չօ-
ճուգլարտան պիրինի պէնիմ իսմիմ իչիւն գապուլ

ւ Մատթ. 17. 18։
թ Մատթ. 17. 21։ Ղուկ. 9. 44։
ծ Մատթ. 18. 1։ Ղուկ. 9. 46։ 22. 24։
ժ Մատթ. 20. 26, 27։ Գ. 10. 43։
հ Մատթ. 18. 2։ Գ. 10. 16։

էտէրսէ, պէնի գապուլ էթմիշ օլուր. վէ յհէր քիմ
պէնի գապուլ էտէրսէ, պէնի տէյիլ, ֆագաթ պէ-
նի իրսալ էտէնի գապուլ էթմիշ օլուր՝ տէտի։
38-նՎէ Յովհաննէս անա ճէվապ վէրիպ՝ Եա
մու՚ալլիմ, արտըմըզճա կէլմէյէրէք, սէնին իսմինլէ
ճիննլէր չըգարան պիր քիմսէ կէօրտիւք, վէ ար-
տըմըզճա կէլմէտիյինտէն անը մէն՝ էթտիք՝ տէտի։
39-Յիսուս իսէ տէտի քի՝ Անը մէն՝ էթմէյինիզ,
շզիրա իսմիմլէ մու՚ճիզէ իճրա էտիպ տէ, ֆիլհալ
պէնիմ հագգըմտա ֆէնա սէօյլէյէ պիլէն եօգ տուր։
40-Զիւնքի ոպիզէ մուխալիֆ օլմայան՝ պիզիմ թա-
րաֆըմըզտան տըր։ 41-չԶիրա Քրիստոսա մուլթէ-
՚ալլըգ օլտըղընըզտան հէր քիմ սիզէ պէնիմ իս-
միմ իչիւն պիր քասէ սու իչիրիրսէ, հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ էճրինի ասլա զայի՛ էթմէյէ-
ճէք տիր։ 42-պՎէ պանա իման քիւչիւքլէրին
պիրինի հէր քիմ սիւրչտիւրիւրսէ, պօյնունա պիր
տէյիրմէն թաշը ասըլըփ տէնիզէ աթըլմասը քէն-
տինէ տահա խայըրլը տըր։ 43-ջՎէ էկէր էլին սէ-
նին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա, անը քէս. հայա-
թա սագաթ կիրմէք՝ իքի էլին օլուպ ճէհէննէմէ,
օլ սէօնմէզ աթէշէ կիթմէքտէն սանա խայըրլը տըր.
44-ռՕրատա անլէրին գուրտու էօլմէզ վէ աթէշի
սէօնմէզ։ 45-Վէ էկէր այաղըն սէնին սիւրչմէնէ
սէպէպ օլուրսա, անը քէս. հայաթա թօփալ կիր-
մէք՝ իքի այաղըն օլուպ ճէհէննէմէ, օլ սէօնմէզ
աթէշէ աթըլմագտան սանա խայըրլը տըր. 46-Օ-
րատա անլէրին գուրտու էօլմէզ վէ աթէշի սէօն-

յ Մատթ. 10. 40: Ղուկ. 9. 48:
ն Ա'ա. 11. 28: Ղուկ. 9. 49:
շ 1 Կոր. 12. 3:
ո Պադ. Մատթ. 12. 30:
չ Մատթ. 10. 42:
պ Մատթ. 18. 6: Ղուկ. 17. 1:
ջ Թէս. 13. 6: Մատթ. 5. 29: 18. 8:
ռ Եսա. 66. 24:

մէջ։ 47 - Վէ էյէր կէօզիւն սէնի սիւրչմէնէ սէ-
պէպ օլուրսա, անը չըգար. մէլէքիւթ Ալլահա թէք
կէօզլիւ կիրմէք՝ իքի կէօզիւն օլուպ ճէհէննէմ ա-
թէշինէ աթըլմագտան սանա խայըրլը տըր. 48 - Օ-
րատա անլէրին գուրտու էօլմէզ վէ աթէշի սէօն-
մէզ։ 49 - Զիրա հէր քէս աթէշլէ թուզլանաճագ-
ըվէ հէր գուրպան թուզլէ թուզլանաճագ տըր։
50 - Թուզ էյի տիր, ամմա թուզ թաթսըզ օլուր-
սա, անը նէ՞ իլէ թէրպիյէ էտէճէքսինիզ. Քէնտի-
լէրինիզտէ թուզըներըզ օլսուն՝ պիրիպիրինիզ իլէ միւ-
սալէմէթ իւզրէ օլունըզ։

ԳԱԳ 10

Վէ օրատան գալգըպ՝ Եօրտանըն գարշը թա-
րաֆընտան Եէհուտիյէ հուտուտընա կէլտի. վէ խալգ
թէքրար անըն եանընա ճէմ՝ օլտուլար, քէնտի
ատէթի իւզրէ եինէ անլէրէ թա՛լիմ էտէր իտի։
2 - Վէ Ֆէրիսիլէր անըն եանընա կէլիպ, անը
թէճրիպէ էտէրէք՝ Զէվճէսինի պօշամագ ատէմէ
ճա՞իզ մի՝ տէյիւ անտէն սիւ՞ալ էթտիլէր։ 3 - Օ
տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Մուսա սիզէ նէ՞ էմր էյ-
լէտի՝ տէտի։ 4 - Վէ անլէր՝ Մուսա թալագնամէ
եազըպ պօշամագա իզն վէրտի՝ տէտիլէր։ 5 - Վէ
Եիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ պու էմրի գալպի-
նիզին գաթըլըղը սէպէպիյլէ եազտը։ 6 - Ամմա խիլ-
գաթըն պաշլանգըճընտա՝ Ալլահ անլէրի էրքէք վէ
տիշի խալգ էթտի։ 7 - Պու սէպէպտէն ատէմ պէ-

ա Ղև. 2. 13. Եզեկ. 43. 24։
գ Մատթ. 5. 13. Ղուկ. 14. 34։
Լ Եփես. 4. 29. Կող. 4. 6։

– Հռոմ. 12. 18. 14. 19. 2 Կոր. 13. 11. Եբր. 12. 14։

——

– Մատթ. 19. 1. Յովհ. 10. 40. 11. 7։

բ Մատթ. 19. 3. գ Բ Օրէն. 24. 1. Մատթ. 5. 31. 19. 7։
դ Ծնն. 1. 27. 5. 2։
ե Ծնն. 2. 24. 1 Կոր. 6. 16. Եփես. 5. 31։

տէրինի վէ վալիտէսինի թէրք էտիփ՝ զէվճէսինէ
միւլասըգ օլարագ, 8-Իքիսի թէք վիւճուտ օլաճագ-
լար. պունա պինա՛էն արթըգ իքի տէյիլ, լաքին
թէք վիւճուտ տըրլէր. 9-Իմտի Ալլահըն ռապթ էյ-
լէտիյինի ինսան այըրմասըն՝ տէտի. 10-Վէ խանէ-
տէ շակիրտլէրի եինէ պունու անտէն սիւ՛ալ էթ-
տիլէր. 11-Օ տախի՝ ղՀէր քիմ զէվճէսինի պօշա-
յըփ տիկէրի իլէ էվլէնիրսէ, անըն ՚ալէյհինէ զինա
էտէր. 12-Քէզալիք պիր գարը գօճասընը պօշա-
յըփ տիկէրի իլէ էվլէնիրսէ, զինա էտէր՝ տէտի.
13-եՎէ անլէրէ տօգունմասը իչիւն եանընա քիւ-
չիւք չօճուգլար կէթիրտիլէր. շակիրտլէրի իսէ կէ-
թիրէնլէրի ազարլատըլար. 14-Վէ Յիսուս պունու
կէօրտիւքտէ, կիւճէնիփ անլէրէ խիթապէն՝ Պրա-
գընըզ, չօճուգլար եանըմա կէլսինլէր, վէ անլէրի
մէն՚ էթմէյինիզ, զիրա ըՄէլէքիւթ Ալլահ պու մա-
գուլէլէրին տիր. 15-Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
թՄէլէքիւթ Ալլահը հէր քիմ քիւչիւք չօճուգ կի-
պի գապուլ էթմէզսէ, անա ասլա կիրմէյէճէք տիր՝
տէտի. 16-Վէ անլէրի գուճաղընա ալըփ՝ իւզէրլէ-
րինէ էլլէրինի գօյարագ անլէրէ խայր տու՚ա էյլէտի.
17-ժՎէ եօլա չըգտըղընտա, պիր քիմսէ եանը-
նա սէյիրտիփ՝ հուզուրընտա տիզ չէօքտիւ. վէ ա-
նա՝ Էյ քէրիմ մու՚ալլիմ, էպէտի հայաթա վարիս
օլմագ իչիւն նէ՞ եափայըմ՝ տէյիւ սիւ՛ալ էյլէտի.
18-Յիսուս տախի անա՝ Նի՞չիւն պանա քէրիմ տէ-
յօրսըն. պիրտէն, եա՛նի Ալլահտան ղայրը քէրիմ
եօգ տուր. 19-Էմիրլէրի պիլիրսին. իԶինա էթմէյէ-

ղ Մատթ. 5. 32. 19. 9. Ղուկ. 16. 18. Ռօմ. 7. 3. 1 Կոր. 7. 10, 11.
ե Մատթ. 19. 13. Ղուկ. 18. 15.
ը 1 Կոր. 14.20. 1 Պետ. 2. 2.
թ Մատթ. 18. 3.
ժ Մատթ. 19. 16. Ղուկ. 18. 18.
ի Խուր. 20. Ռօմ. 13.9.

սին, Գաթլ էթմէյէսին, Սըրգաթ էթմէյէսին, Եա-
լան չէհատէթ էթմէյէսին, Ղատր էթմէյէսին, Փէ-
տէրինկէ վէ վալիտէնկէ հիւրմէթ էյլէ՝ տէտի։ 20-Օ
տախի անա ճէվապէն՝ Էյ մու'ալլիմ, պունլարըն
ճիւմլէսինի սէպավէթիմտէն պէրու հըֆզ էյլէտիմ՝
տէտի։ 21-Վէ Ցիսուս անա պագըպ՝ անը սէվտի,
վէ անա խիթապէն՝ Գիր նօգսանըն վար. կիտիպ՝
նէն վար իսէ սաթ, ֆուգարայա վէր, վէ [լ]սէմա-
տա խազինէյէ մալիք օլուրսըն. վէ խաչը եիւքլէ-
նիփ կէլ պանա թապի' օլ՝ տէտի։ 22-Օ տախի
պու սէօզտէն ղամնաք օլտու, վէ միւքէտտէր օլա-
րագ կիթտի, չիւնքի չօգ մալի վար իտի։ 23-[խ]Ցի-
սուս տախի էթրաֆընա պագըպ շակիրտլէրինէ՝
Մալտար քիմսէլէր մէլէքիւթ Ուլլահա նէ՛ կիւճլէ
կիրէրլէր՝ տէտի։ 24-Շակիրտլէրի իսէ անըն սէօզ-
լէրինէ հայրան գալմալարըյլէ, Ցիսուս թէքրար
անլէրէ ճէվապէն՝ Էյ չօճուգլարըմ, [ծ]մալա ի'թի-
մատ էտէնլէրին մէլէքիւթ Ուլլահա կիրմէսի նէ՛
կիւճ տիր։ 25-Զէնկինին մէլէքիւթ Ուլլահա կիր-
մէսինտէն, տէվէնին իյնէ տէլիյինտէն կէչմէսի տա-
հա գօլայ տըր՝ տէտի։ 26-Վէ անլէր զիյատէսիյլէ
հայրան օլուպ, արալարընտա՝ Էօյլէ իսէ քի՞մ խէ-
լաս պուլա պիլիր՝ տէտիլէր։ 27-Վէ Ցիսուս անլէ-
րէ պագըպ՝ Ինսան 'ինտինտէ պու ղայր ի միւմքին
տիր, [կ]լաքին Ալլահըն 'ինտինտէ տէյիլ տիր, զիրա
Ալլահըն 'ինտինտէ հէր չէյ միւմքին տիր՝ տէտի։
28-[հ]Պետրոս անա՝ Իշթէ պիզ հէր չէյի թէրք է-

լ Մատթ. 6. 19, 20։ 19. 21։ Ղուկ. 12. 33։ 16. 9։
խ Մատթ. 19. 23։ Ղուկ. 18. 24։
ծ Յոբ 31. 24։ Մեզ. 52. 7։ 62. 10։ 1 Տիմ. 6. 17։
կ Երեմ. 32. 17։ Մատթ. 19. 26։ Ղուկ. 1. 37։
հ Մատթ. 19. 27։ Ղուկ. 18. 28։

տիպ սանա թապի՝ օլտուգ՝ տէմէյէ պաշլատը։ 29-
Յիսուս տախի ճէվապէն՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի, Պէնիմ իչիւն վէ պէշարէթ իչիւն խանէ եա
պիրատէր եա հէմշիրէ եա փէտէր եա վալիտէ եա
զէվճէ եա էվլատ եա թարլալարը թէրք էթմիշ
օլուպ տա, 30-ՙՇիմտի պու զէմանտա թէ՛աատիլէր
իլէ պէրապէր եիւզ գաթ զիյատէ խանէ վէ պի-
րատէր վէ հէմշիրէ վէ վալիտէ վէ էվլատ վէ թար-
լալարա, վէ ախրէթտէ էպէտի հայաթա նա՛իլ օլ-
մայաճագ պիր քիմսէ եօգ տըր։ 31-ՙԼաքին չօգ
էվվէլքիլէր սօնրաքի վէ սօնրաքիլէր էվվէլքի օլա-
ճագ տըր՝ տէտի։

32-ՙՎէ անլէր Երուսաղէմէ չըգմագ իւզրէ եօլ-
տա իքէն, Յիսուս էօնլէրինճէ կիտէր իտի, վէ ան-
լէր հայրան գալըրտը, արտընճա կիտէր իքէն գոր-
գարլար իտի. ՙՎէ եինէ օն իքիլէրի եանընա ալըպ՝
քէնտիսինէ օլաճագ վուգու՛աթը անլէրէ սէօյլէմէյէ
պաշլատը. 33-Եա՛նի՝ Իշթէ պիզ Երուսաղէմէ չը-
գըյօրըզ, վէ Իպն իւլ ինսան պաշ քեահինլէր իլէ
՛իւլէմայա թէսլիմ օլունաճագ, անլէր տախի անը
գաթլինէ հիւքմ էտիպ՝ անը թա՛իֆէլէրին էլինէ
թէսլիմ էտէճէքլէր. 34-Պունլար տախի անը խա-
թիհզա էտիպ՝ գամչըլայըպ տէօյէրէք իւզէրինէ թիւ-
քիւրէճէքլէր, վէ անը գաթլ էտէճէքլէր, օ տախի
իւչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի։

35-ՙՎէ Զէպէտէոս օղուլլարը Յագոպոս իլէ Յով-
հաննէս եանընա կէլիպ՝ Եա մու՛ալլիմ, թալէպ
էտէճէյիմիզ շէյի պիզէ իճրա էթմէնի իսթէրիզ՝
տէտիլէր։ 36-Օ տախի անլէրէ՝ Սիզէ նէ՞ իճրա

ձ 2 Թէզ. 25. 9։ Ղուկ. 18. 30։
ղ Մատթ. 19. 30։ 20. 16։ Ղուկ. 13. 30։
ն Մատթ. 20. 17։ Ղուկ. 18. 31։
ր Գ. 8. 31։ 9. 31։ Ղուկ. 9. 22։ 18. 31։
յ Մատթ. 20. 20։

էթմէմի իսթէրսինիզ՝ տէտի։ 37 - Անլէր տախի ա-
նա՝ Ճէլալինտէ պիրիմիզ սաղընտա վէ պիրիմիզ
սօլընտա օթուրմաղը պիզէ իհսան էյլէ՝ տէտիլէր։
38 - Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Նէ՛ թալէպ էթտիյինիզի
պիլմէզսինիզ. պէնիմ իչէճէյիմ քեասէտէն իչմէյէ,
վէ վաֆթիզ օլունաճաղըմ վաֆթիզլէ վաֆթիզ օ-
լունմաղա մուգթէտի՞ր մի սինիզ՝ տէտիքտէ, Մուգ-
թէտիր իզ՝ տէտիլէր։ 39 - Յիսուս իսէ անլէրէ՝ Կէր-
չի պէնիմ իչէճէյիմ քեասէտէն իչէճէքսինիզ, վէ
պէնիմ վաֆթիզ օլունաճաղըմ վաֆթիզլէ վաֆ-
թիզ օլունաճագսընըզ. 40 - Լաքին սաղըմտա վէ սօ-
լըմտա օթուրմաղը իհսան էթմէք պանա րաճի՛ օլ-
մայըբ, անճագ քիմլէր իչիւն հազըրլանմըշ իսէ
անլէրէ վէրիլիր՝ տէտի։ 41 - Վէ տիյէր օն շակիրտլէր պու-
նու իշիթտիքտէ, Յաքօպօս վէ Յովհաննէսէ կիւ-
ճէնմէյէ պաշլատըլար։ 42 - Ամմա Յիսուս անլէրի
չաղըրըբ՝ Թա՛իֆէլէրին հիւքիւմտարլարը ʼատտ օ-
լունանլար անլէրին ուզէրինէ թէսալլութ էտիբ,
պէօյիւքլէրի տախի անլէր ուզէրինէ հիւքիւմէթ
իճրա էթտիքլէրինի պիլիրսինիզ. 43 - Ամմա արա-
նըզտա պէօյլէ օլմասըն, լաքին արանըզտա պէօ-
յիւք օլմագ իսթէյէն՝ խըզմէթքեարընըզ, 44 - Վէ
սիզտէն պիրինճի օլմագ իսթէյէն՝ ճիւմլէսինին գու-
լու օլսուն։ 45 - Զիրա Իպնի ինսան տախի քէն-
տինէ խըզմէթ օլունմագ իչիւն տէյիլ, անճագ խըզ-
մէթ էթմէք, վէ նէֆսինի չօգ քիմսէլէրին պէ-
տէլինէ ֆիտյէ վէրմէք իչիւն կէլտի՝ տէտի։

46 - Վէ Երիքօվա կէլիբ քէնտիսի՝ շակիրտլէրի

Մատթ. 20. 24։
Ղուկ. 22. 25։
Մատթ. 20. 26, 28։ Գ. 9. 34։ Ղուկ. 9. 48։
Յովհ. 13. 14։ Փիլ. 2. 7։
Մատթ. 20. 28։
1 Տիմ. 2. 5։ Տիտ. 2. 13։
Մատթ. 20. 29։ Ղուկ. 18. 35։

իլէ պիր խայլը ճեմա՛աթ տախի պէրապէր օլա-րագ, Երիխօվտան չըգար իքէն, Տիմէօս օղլու Բար-տիմէօս նամընտա պիր քէօր ատէմ եօլ քէնարըն-տա օթուրուպ տիլէնիյօր իտի։ 47 -Վէ Նազարէթ-լի Յիսուս օլտուղունը իշիթտիքտէ՝ Եա Յիսուս Իպնի Տաւիթ, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էթմէյէ պաշլատը։ 48 -Վէ սուքիւթ էթմէսի իչիւն չօգ քիմսէլէր անը ազարլատը իսէ տէ, օ տահա զիյատէ՝ Եա Իպնի Տաւիթ, պանա մէրհամէթ էյ-լէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էտէր իտի։ 49 -Վէ Յիսուս տուրուպ չաղըրըլմասընը էմր էյլէտի. վէ քէօրիւ չա-ղըրըպ անա՝ Ճէսարէթլէն, գալգ, սէնի չաղըրը-յօր՝ տէտիլէր։ 50 -Օ տախի 'ապասընը աթարագ գալգըպ՝ Յիսուսըն եանընա կէլտի։ 51 -Վէ Յիսուս անա խիթապէն՝ Նէ՞ իսթէրսին քի սանա եափա-յըմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, քէօր անա՝ Րապպունի, կէօզլէրիմ աչըլսըն՝ տէտի։ 52 -Վէ Յիսուս անա՝ -Կիթ, իմանըն սէնի խէլաս էթտի՝ տէտիքտէ, ա-նըն կէօզլէրի տէրհալ աչըլըպ, եօլտա Յիսուսըն արտը սըրա կիթտի։

ՊԱՊ 11

Վէ -Երուսաղէմէ եագլաշարագ, Զէյթուն տա-ղընըն գուրպինտէ վագը՛ Բեթփագէ իլէ Բեթա-նիայա եագըն կէլտիքլէրինտէ, չակիրտլէրինտէն ի-քիսինի կէօնտէրիպ, 2 -Անլէրէ խիթապէն՝ Գարշը-նըզտաքի քէօյէ կիտինիզ, վէ իչինէ կիրտիյինիզ կիպի, իւզէրինէ հիչ պիր քիմսէ պինմէմիշ, պաղլը պիր սըփա պուլուրսընըզ. անը չէօզիւպ կէթիրի-

-Մատթ. 9. 22: Գ. 5. 34:

-Մատթ. 21. 1: Ղուկ. 19. 29: Յովհ. 12. 14:

նիզ։ 3-Վէ էկէր պիր քիմսէ սիզէ՝ Պու էթտիյի-
նիզ նէ՞ տիր՝ տէրսէ, Էֆէնտիյէ լազըմ տըր՝ տէ-
յինիզ. օ վախտ անը հէման պուրայա կէօնտէրէ-
ճէք տիր՝ տէտի։ 4-Անլէր տախի կիտիպ՝ սըփայը
տըշարըտա գափունըն եանընտա եօլ իւզէրինտէ
պաղլը պուլուպ չէօզտիւլէր։ 5-Վէ օրատա տու-
րանլարըն պա՛զըսը անլէրէ՝ Սըփայը չէօզմէքլէ նէ՞
եափըյօրսընըզ՝ տէտիլէր։ 6-Անլէր տախի Յիսու-
սըն էմր էթտիյի կիպի անլէրէ սէօյլէմէլէրիյլէ՝ ան-
լէրի պըրագըտըլար։ 7-Վէ սըփայը Յիսուսա կէթի-
րիպ՝ անըն իւզէրինէ էլպիսէլէրինի գօյտըգլարընտա,
անըն իւզէրինէ պինտի։ 8-[բ]Չօգ քիմսէլէր տախի
էլպիսէլէրինի եօլա սէրտիլէր. վէ պա՛զըլարը ա-
ղաճլարտան տալլար քէսիպ՝ եօլա տէօշէյէրէք,
9-Էօնտէն կիտէնլէր վէ արտատան կէլէնլէր՝ Ով-
սաննա, [գ]Ռապպըն իսմիյլէ կէլէն մուպարէք օլսուն։
10-[Ռապպըն իսմիյլէ] կէլէն փէտէրիմիզ Տաւիթին
մէլէքիւթիւ մուպարէք օլսուն. եիւճէլէրտէ Ովսան-
նա՝ տէյէրէք նիտա էտէրլէր իտի։ 11-[դ]Վէ Յիսուս
Երուսաղէմէ կէլիպ՝ հէյքէլէ կիրտի, վէ էթրաֆըն-
տա հէր շէյէ նազար գըլըպ՝ արթըգ վագըթ կէճ
օլմաղլէ, օն իքիլէր իլէ պէրապէր Բեթանիայա չըգտը։
12-[ե]Վէ էրթէսի կիւն Բեթանիատան չըգտըգ-
լարընտա աճըգտը։ 13-[զ]Վէ ուզագտան իւզէրինտէ
եափրագը պուլունան պիր ինճիր աղաճը կէօրմէք-
լէ, անտէ պիր շէյ պու՛լուր մը իմ տէյիւ, անըն
եանընա կիթտիքտէ, եափրագլարտան պաշգա պիր
շէյ պուլմատը, զիրա ինճիր վագթը տէյիլ իտի։
14-Վէ [Յիսուս] անա խիթապէն՝ Պունտան պէօյլէ

բ Մատթ. 21. 8։
գ Մէզ. 118. 26։
դ Մատթ. 21. 12։
ե Մատթ. 21. 18։
զ Մատթ. 21. 19։

էպէտէն պիր քիմսէ սէնտէն մէյվէ եէմէսին՝ տէ-
տի. շակիրտլէրի տախի պունու իշիթտիլէր։
15-[ա]Վէ Երուսաղէմէ կէլտիքլէրինտէ, Յիսուս հէյ-
քէլէ կիրիպ՝ հէյքէլտէ ալըշ ու ի՚թա էտէնլէրի չը-
գարմաղա պաշլատը, վէ սառրաֆլարըն փիշթախ-
թալարընը, վէ կէօյէրճին սաթանլարըն իսքէմլէլէ-
րինի ալթ իւսթ էթտի։ 16-Վէ պիր քիմսէնին հէյ-
քէլտէն պիր գապ կէչիրմէսինի պըրագմազ իտի։
17-Վէ թա՚լիմ էտէրէք անլէրէ՝ [բ]Խանէմ ճիւմլէ
միլլէթլէր իչիւն ՚իպատէթխանէ թէսմիյէ օլունա-
ճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տէյի՞լ մի. ֆագաթ [գ]սիզ
անը հարամիլէր մաղարասը էթտինիզ՝ տէտի։ 18-
[դ]Վէ ՚իւլէմա իլէ պաշ քեահինլէր պունու իշիթմէ-
լէրիյլէ անը՝ հէլաք էթմէյէ ֆուրսաթ արարլար ի-
տի. չիւնքի անտէն գօրգարլար իտի, զիրա [ե]պիւ-
թիւն ճէմա՚աթ անըն թա՚լիմինէ հայրան օլմուշ
իտի։ 19-Վէ ախշամ օլտուգտա շէհրտէն տըշարը
չըգտը։

20-[զ]Վէ սապահլայըն իննճիր աղաճընըն եանըն-
տան կէչէր իքէն, անը քէօքիւնտէն գուրումըշ կէօր-
տիւլէր։ 21-Վէ Պետրոս թէզէքքիւր էտէրէք անա՝
Էյ մու՚ալլիմ, պագ լա՛նէթ էթտիյին իննճիր աղա-
ճը գուրումըշ տըր՝ տէտի։ 22-Յիսուս տախի ան-
լէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Ալլահա իմանընըզ օլ-
սուն։ 23-Զիրա [է]հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
Հէր քիմ պու տաղա խիթապէն՝ Գալգ քէնտինի
տէնիզէ աթ՝ տէյիպ տէ գալպինտէ շիւպհէ էթմէ-
յէրէք, անճագ տէտիյի չէյլէրին վագը՝ օլաճաղը-

ա Մատթ. 21. 12։ Ղուկ. 19. 45։ Յովհ. 2. 14։
բ Եսա. 56. 7։
գ Երեմ. 7. 11։
դ Մատթ. 21. 45, 46։ Ղուկ. 19. 47։
ե Մատթ. 7. 28։ Գ. 1. 22։ Ղուկ. 4. 32։
զ Մատթ. 21. 19։
է Մատթ. 17. 19։ 21. 21։ Ղուկ. 17. 6։

նա իման էտէրսէ, տէտիյի հէր նէ իսէ, անա վա-
գը՝ օլաճագ տըր։ 24-անըն իչիւն սիզէ տէրիմ քի՝
[ծ]Տու'ա իլէ տիլէտիյինիզ հէր շէյի ալաճաղընըզա
ի'թիգատ էտինիզ, վէ սիզէ օլաճագ տըր։ 25-Վէ
տու'այա տուրտուղընըզտա էկէր պիր քիմսէ 'ալէյ-
հինտէ պիր շէյինիզ վար իսէ, [կ]'աֆվ էտինիզ. Թա
քի սէմավաթտա օլան Փէտէրինիզ տախի սիզին
սուչլարընըզը սիզէ 'աֆվ էտէ։ 26-[հ]Ամմա էկէր
սիզ 'աֆվ էթմէզսէնիզ, սէմավաթտա օլան Փէ-
տէրինիզ տախի սիզին սուչլարընըզը 'աֆվ էթմէ-
յէճէք տիր՝ տէտի։
27-Վէ եինէ Երուսաղէմէ կէլտիքլէրինտէ, քէն-
տիսի [ձ]հէյքէլտէ կէզէր իքէն, պաշ քեահինլէր իլէ
'իւլէմա վէ իխթիյարլար անըն եանընա կէլիպ,
28-Անա՝ Պունլարը նէ՞ սէլահիյէթլէ իճրա էտիյօր-
սըն, վէ պունլարը էթմէք սէլահիյէթինի սանա
քի՞մ վէրտի՝ տէտիլէր։ 29-Յիսուս տախի անլէրէ
ճէվապէն՝ Պէն տախի սիզէ պիր շէյ սու"ալ էտէ-
յիմ. պանա ճէվապընը վէրտիյինիզ հալտէ, պէն
տախի պու շէյլէրի նէ սէլահիյէթլէ իճրա էթտի-
յիմի սիզէ սէօյլէրիմ. 30-Յովհաննէսին վաֆթիզի
սէմատա՞ն մը, եօգսա ինսանտա'ն մը իտի. պանա
ճէվապ վէրինիզ՝ տէտի։ 31-Անլէր տախի քէնտի
քէնտիլէրինէ թէֆէքքիւր էտէրէք տէտիլէր քի՝
Էկէր Սէմատան տէսէք՝ Եա նի՞չիւն անա ինանմա-
տընըզ՝ տէյէճէք. 32-Վէ էկէր՝ Ինսանտան տէսէք
. . . գավմտան գօրգարլար իտի. զիրա [ղ]ճիւմլէսի
Յովհաննէսին ֆիլհագիգէ փէյղամպէր օլտըղը ի'թի-

[ծ] Մատթ. 7. 7: Ղուկ. 11. 9: Յովհ. 14. 13: 15. 7: 16. 24: Յակ. 1. 5, 6:
[կ] Մատթ. 6. 14: Կող. 3. 13:
[հ] Մատթ. 18. 35:
[ձ] Մատթ. 21. 23: Ղուկ. 20. 1:
[ղ] Մատթ. 3. 5: 14. 5: Գ. 6. 20:

գատըննաա իտիլէր։ 33-Օլ վագըթ Յիսուսա ճէվա-պէն՝ Պիլմէյիզ՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ ճէ-վապէն՝ Պէն տախի պու շէյլէրի նէ ասլահիյէթլէ իճրա էթտիյիմի սիզէ սէօյլէմէմ՝ տէտի։

ՊԱՊ 12

Վէ *անլէրէ թէմսիլլէրլէ սէօյլէմէյէ պաշլատը. Պիր ատէմ պաղ տիքիպ՝ էթրաֆընա չիթ չէվիր-տի, վէ պիր մա՛սէրէ գազըպ՝ գուլլէ պինա էթտի, վէ անը պաղճըլարա թէսլիմ էտիպ՝ ղուրպէթէ կիթտի։ 2-Վէ մէվսիմինտէ, պաղճըլարտան պաղըն մահսուլընտան ալմագ իւզրէ, պաղճըլարա պիր գուլ կէօնտէրտի։ 3-Ամմա անլէր անը թութուպ տէօյէրէք՝ պօշ կէօնտէրտիլէր։ 4-Վէ եինէ անլէրէ պաշգա պիր գուլ կէօնտէրտի. անը տախի [թաշ-լայըպ] պաշըլը եարալայարագ՝ հագարէթլէ՝ կէօն-տէրտիլէր։ 5-Վէ թէքրար պաշգասընը կէօնտէր-տի, անը տախի գաթլ էթտիլէր. վէ տահա նիչէ քիմսէլէր կէօնտէրտի իսէ տէ, պա՛զըլարընը տէօյտիւ-լէր վէ պա՛զըլարընը գաթլ էթտիլէր։ 6-Իմտի պիր սէվկիլիւ օղլու տախի պուլունմաղլէ՝ Օղլըմա հիւր-մէթ էտէրլէր՝ տէյէրէք, ճիւմլէսինտէն սօնրա անը տախի եանլարընա կէօնտէրտի։ 7-Լաքին օլ պաղ-ճըլար պիրպիրինէ, Պու՝ վարիս տիր. կէլինիզ ա-նը էօլտիւրէլիմ, վէ միրաս պիզիմ օլուր՝ տէտի-լէր։ 8-Վէ անը թութուպ՝ էօլտիւրտիւլէր վէ պաղ-տան տըշարը աթտըլար։ 9-Իմտի պաղ սահիպի նէ՞ եափաճագ տըր. կէլիպ օլ պաղճըլարը հէլաք էտէճէք, վէ պաղը պաշգա քիմսէլէրէ վէրէճէք տիր։ 10-*Եափուճըլարըն րէտտ էթտիքլէրի թաշ

*Մատթ. 21. 33։| Ղուկ. 20. 6։ | * Մէզ. 118. 22։

քէօշէ թաշը օլտու. 11-Պու՝ Ռապպ թարաֆընտան
օլտու, վէ կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ 'աճա"իպ տիր՝
տէյիւ եազըլմըշ օլանը օգո՞ւմատընըզ մը։
12-Վէ պու թէմսիլի քէնտիլէրի հագգընտա սէօյ-
լէտիյինի անլամալարըյլէ +անը թութմաղա ֆուր-
սաթ արատըլար իսէ տէ, ճէմա'աթտան գօրգտըգ-
լարընտան անը պրագըպ կիթտիլէր։
13-‡Վէ անը քէլամլէ թութմագ իւզրէ, եանընա
Ֆէրիսիլէր իլէ Հէրովդէսիլէրտէն պա'զըլարընը կէօն-
տէրտիլէր։ 14-Անլէր տախի կէլիպ անա՝ Էյ մու-
'ալլիմ, սէնին հագգ օլտուղ՝ քիմսէյի վազիֆէ է-
տինմէտիյինի պիլիրիզ. զիրա ատէմլէրին խաթըրընը
սայմայըպ՝ Ալլահըն թարիգինի հագիգաթ իւզրէ
թա'լիմ էտէրսին. Գայսէրէ վէրկի վէրմէք ճա"իզ
մի, եօգսա տէյի՞լ մի. վէրէլի՞մ մի, եօգսա վէ՛ր-
մէյէլիմ մի՝ տէտիլէր։ 15-Օ տախի անլէրին միւ-
րա"իլիյինի պիլմէքլէ, անլէրէ՝ Պէնի նի՞չիւն թէճ-
րիպէ էտիյօրսընըզ. պանա պիր տինար կէթիրինիզ
կէօրէյիմ՝ տէտի։ 16-Անլէր տախի կէթիրտիլէր,
վէ անլէրէ՝ Պու սուրէթ վէ եազը քիմի՞ն տիր՝ տէ-
տիյինտէ, Գայսէրին՝ տէտիլէր։ 17-Վէ Յիսուս ան-
լէրէ ճէվապէն՝ Գայսէրէ 'ա"իտ օլանը Գայսէրէ,
վէ Ալլահա 'ա"իտ օլանը Ալլահա էտա էտինիզ՝ տէ-
տի. վէ անա թէ'աճճիւպ էթտիլէր։
18-§Վէ՝ գըյամէթ եօգ տըր՝ տէյէն Սատուգի-
լէր եանընա կէլիպ՝ անա սու"ալ էտէրէք, 19-Էյ
մու'ալլիմ, ‖Մովսէս պիզէ՝ Էկէր պիր քիմսէնին
գարնտաշը էվլատըզ վէֆաթ էտէրէք, զէվճէսինի
թէրք էտէրսէ, գարնտաշը անըն զէվճէսինի ալըպ՝

+ Մատթ. 21. 45, 46։ Գ. 11. 18։ Յովհ. 7. 25, 30, 44։ | ‡ Մատթ. 22. 15։ Ղուկ. 20. 20։ ‖ Ա'մալ. 23. 8։ | § Մատթ. 22. 23։ Ղուկ. 20. 27։ ‖ Թէս. 25. 5։

քէնտի գարնտաշընա զիւրրիյէթ փէյտա էյլէսին՝
տէյիւ եազտը: 20 - Իմտի եէտի գարնտաշ վար իտի.
պիրինճիսի պիր զէվճէ ալտը վէ զիւրրիյէթ պըրագ-
մայարագ վէֆաթ էյլէտի: 21 - Իքինճիսի տախի
մէզպուրէյի ալըփ՝ զիւրրիյէթ պըրագմայարագ վէ-
ֆաթ էյլէտի. քէզալիք իւչիւնճիւսիւ պէօյլէ օլտու:
22 - Պու սուրէթլէ եէտիսի տախի մէզպուրէյի ալըփ՝
զիւրրիյէթ պըրագմատըլար. ճիւմլէսինտէն սօնրա օլ
գարը տախի վէֆաթ էթտի: 23 - Իմտի գըյամէթ-
տէ, գըյամ էթտիքլէրի զէման, անլէրտէն հա՞ն-
կըսընըն զէվճէսի օլաճագ. չիւնքի եէտիսինին տա-
խի զէվճէսի օլտու՝ տէտիլէր: 24 - Վէ Յիսուս ան-
լէրէ ճէվապէն՝ Զէլալէթինիզ քիթապլարը վէ Ալ-
լահըն գուտրէթինի պիլմէտիյինիզտէն տէյի՞լ մի
տիր: 25 - Զիրա էօլիւլէրտէն գըյամ էթտիքլէրին-
տէ նէ՛ էվլէնմէք նէ՛ տէ էվլէնտիրմէք վար տըր.
անճագ ՚սէմավաթտա օլան մէլէքլէր կիպի տիրլէր:
26 - Ամմա էօլիւլէրին գըյամը խուսուսընտա՝ Մով-
սէսին քիթապընտա, չալը ֆըգրասընտա Ալլահըն
անա սէօյլէտիյի՝ ՚Պէն Ապրահամըն Ալլահը վէ Իսա-
հագըն Ալլահը վէ Յակոբըն Ալլահը իմ՝ տէտիյինի
օգու՞մատընըզ մը: 27 - Ալլահ էօլիւլէրին Ալլահը
օլմայըփ՝ հայաթտա օլանլարըն Ալլահը տըր. պու
ճիհէթլէ սիզ զիյատէսիյլէ զէլալէթտէ սինիզ՝ տէտի:

28 - ՚Վէ ՚իւլէմատան պիրի կէլիփ՝ անլէրին մու-
պահէսէսինի իշիտէրէք, անըն անլէրէ կիւզէլ ճէ-
վապ վէրտիյինի կէօրմէքլէ, անա՝ Ճիւմլէ էմիրլէրին
պիրինճիսի հա՞նկըսը տըր՝ տէյիւ սու՞ալ էթտի:
29 - Վէ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Ճիւմլէ էմիրլէրին
պիրինճիսի պու տըր. ՚Էյ Իսրայէլ, տինլէ, Ալլահը-

է 1 Կոր. 15. 42,49,52: | թ Մատթ. 22. 35: | 10. 27:
ը Ելք. 3. 6: | ժ Բ Օր. 6. 4: Ղուկ. |

միզ Րապպ՝ Րապպը վահիտ տիր․ 30-Վէ Ալլա-
հըն օլան Րապպը պիւթիւն գալպինտէն վէ պիւ-
թիւն ճանընտան վէ պիւթիւն ֆիքրինտէն վէ պիւ-
թիւն գուվվէթինտէն սէվէսին․ պիրինճի էմր պու
տուր։ 31-Վէ պունա պէնզէր իքինճիսի շու տուր
քի՝ [ը]Գօնշունը քէնտին կիպի սէվէսին․ պունլարտան
պէօյիւք տիկէր պիր էմր եօգ տուր՝ տէտի։ 32-Վէ
օլ ’ալիմ անա՝ Կիւզէլ, էյ մու’ալլիմ, հագիգաթ
իւզրէ սէօյլէտին, զիրա Ալլահ պիր տիր, [ի]վէ ան-
տէն ղայրի եօգ տուր․ 33-Վէ անը պիւթիւն գալպ-
տէն վէ պիւթիւն ’ագըլտան [վէ պիւթիւն ճան-
տան] վէ պիւթիւն գուվվէթտէն սէվմէք, վէ գօն-
շույը քէնտի կիպի սէվմէք [լ]ճիւմլէ մուհրագալար-
տան վէ զէպիհէլէրտէն էյի տիր՝ տէտի։ 34-Յի-
սուս տախի անըն ’ագիլանէ ճէվապ վէրտիյինի
կէօրմէքլէ, Ալլահըն մէլէքիւթիւնտէն ուզագ տէ-
յիլ սին՝ տէտի․ [խ]վէ անա արթըգ պիր քիմսէ սիւ″-
ալ էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէտի։

35-[հ]Վէ Յիսուս հէյքէլտէ թա’լիմ էտէր իքէն
ճէվապ վէրիպ, ’Իւլէմա նա՞սըլ՝ Քրիստոս Դաւի-
թին օղլու տուր՝ տէրլէր։ 36-Զիրա Դաւիթ քէն-
տիսի [ձ]Րուհ իւլ Գուտսլէ տէտի քի, [ղ]Րապպ Րապ-
պըմա՝ Թա պէն սէնին տիւշմէնլէրինի այագլարընա
պասամագ էտինճէյէտէք սաղըմտա օթուր՝ պու-
յուրտու։ 37-Իմտի Դաւիթ քէնտիսի անա Րապպ
տէտիյի հալտէ, նա՞սըլ անըն օղլու օլուր՝ տէտի․
վէ պիր չօգ ճէմա’աթ իսթէքլէ անը տինլէր իտի։

ը Ղև. 19. 18: Մատթ. 22. 39: Րօմ. 13. 9: Գաղ. 5. 14: Յակ. 2. 8:
ի Թէս. 4. 39: Եշ. 45. 6, 14: 46. 9:
լ 1 Միւլ. 15. 22: Ովս. 6. 6: Միք. 6. 6—8:
խ Մատթ. 22. 46:
հ Մատթ. 22. 41: Ղուկ. 20. 41:
ձ 2 Միւլ. 23. 2:
ղ Մէզ. 110. 1:

38 - ՚Վէ անլէրէ թա'լիմինտէ տէտի քի՝ Հէնիշ
էլպիսէ իլէ կէզմէք վէ 'չարշըլարտա սէլամլար,
39 - Վէ սինաղօղլարտա պաշ քիւրսիւլէր վէ զիյա-
ֆէթլէրտէ պաշ սէտիրլէր իսթէյէն 'իւլէմատան
'սագընընըզ։ 40 - 'Պունլար տուլ գարըլարըն էվլէ-
րինի եէյիպ՝ կէօսթէրիշ իչիւն ուզուն տու'ալար
էտէրլէր. անլէր տահա չիտտէթլի 'ազապա տիւ-
չար օլաճագ տըըր։

41 - 'Վէ Յիսուս խազինէնին գարշըսընտա օթու-
րուպ՝ ճէմա'աթըն 'խազինէյէ նա'սըլ ագչէ աթ-
տըգլարընա նազար էտիյօր իտի. վէ չօգ զէնկինլէր
չօգ աթտըլար։ 42 - Վէ պիր ֆագիր տուլ գարը
կէլիպ՝ պիր մանկըր գըյմէթինտէ իքի փուլ աթտը։
43 - Վէ շակիրտլէրինի չաղըրըպ անլէրէ՝ Հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ 'Պու ֆագիր տուլ գարը
խազինէյէ աթանլարըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ աթ-
տը. 44 - Զիրա ճիւմլէսի քէնտիլէրին ֆազլասընտան
աթտըլար, պու գարը իսէ քէնտի եօգլըղընտան,
հէր նէսի վար իսէ, 'պիւթիւն նաֆագասընը աթ-
տը՝ տէտի։

ՊԱՊ 13

Վէ 'քէնտիսի հէյքէլտէն չըգար իքէն, շակիրտ-
լէրինտէն պիրի անա՝ Էյ մու'ալլիմ, պագ, նա'սըլ
թաշլար վէ նա'սըլ պինալար տըր՝ տէտի։ 2 - Յիսուս
տախի անա ճէվապէն՝ Պու պէօյիւք պինալարը կէօ-
րի՞ւյօր մը սըն. 'եըգըլմայըգ պիրիպիրի իւզէրինտէ

ճ Գ. 4. 2։	շ Ղուկ. 21. 1։	3. 17։
մ Ղուկ. 11. 43։	ո 4 Միւլ. 12. 9։	
յ Մատթ. 23. 1։	չ 2 Կոր. 8. 12։	ջ Մատթ. 24. 1։
Ղուկ. 20. 46։	պ Թէս. 24. 6։ 1 Յովհ.	Ղուկ. 21. 5։
ն Մատթ. 23. 14։		ռ Ղուկ. 19. 44։

հիչ պիր թաշ [պուրատա] գալմայաճագ տըր՝ տէտի։
3-Վէ զէյթուն տաղընտա հէյքէլին գարշըսըն-
տա օթուրտըղընտա, Պետրոս իլէ Յակոբոս վէ Յով-
հաննէս վէ Անդրէաս անա թէնհաճա սու՚ալ է-
տիպ, 4-[գ]Պու շէյլէրին նէ զէման վուգու՚ պուլա-
ճաղընը, վէ ճումլէ պու շէյլէրին իթմամ օլունա-
ճաղը վագթըն ՚ալամէթինի պիզէ սէօյլէ՝ տէտի-
լէր։ 5-Յիսուս տախի ճէվապա պաշլայըպ անլէրէ
տէտի քի՝ [դ]Սագընընըզ, սիզի քիմսէ իզլալ էթմէ-
սին։ 6-Զիրա չօգ քիմսէլէր՝ Քրիստոս պէն իմ՝ տէ-
յէրէք, պէնիմ իսմիմլէ կէլիպ չօգ քիմսէլէրի իզ-
լալ էտէճէքլէր։ 7-Վէ ճէնքլէր իլէ ճէնք թէվա-
թուրլարը իշիթտիյինիզ վագըթ, մուզթարիպ օլ-
մայասընըզ, զիրա պունլար վուգու՚ պուլմագ կէ-
րէք տիր. լաքին տահա նիհայէթ տէյիլ տիր։ 8-
Զիրա միլլէթ միլլէթ ՚ալէյհինէ, վէ հիւքիւմէթ
հիւքիւմէթ ՚ալէյհինէ գալգըշըպ՝ նիչէ մահալլէր-
տէ զէլզէլէլէր օլաճագ, վէ գըթլըգ իլէ իխթիլա-
լար օլաճագ. [ե]պունլար էլէմլէրին իպթիտասը տըր։
9-Սիզ տախի սագընընըզ, զիրա [զ]սիզի միլլէթ մէճ-
լիսլէրինէ թէսլիմ էտէճէքլէր, վէ սինաղօղլարտա
տէօյիւլիւպ՝ պէնիմ իչիւն վալիլէր վէ մէլիքլէր հու-
զուրընա, անլէրէ շէհատէթ օլմագ իւզրէ ճէլպ օ-
լունաճագսընըզ։ 10-Վէ [է]էվվէլա պէշարէթ ճումլէ
միլլէթլէրէ վա՚զ օլունմագ կէրէք տիր։ 11-[ը]Վէ
սիզի թէսլիմ էթմէք իչիւն կէօթիւրտիւքլէրի վա-
գըթ, էվվէլճէ էնտիշէ էտիպ տէ՝ նէ՛ սէօյլէյէյիմ
տէյիւ տիւշիւնմէյինիզ, լաքին օլ սա՚աթտա սիզէ

գ Մատթ. 24. 3։ Ղուկ. 21. 7։
դ Երեմ. 29. 8։ Եփես. 5. 6։ 1 Սել. 2. 3։
ե Մատթ. 24. 8։
զ Մատթ. 10. 17, 18։ 24. 9։ Վահ. 2. 10։
է Մատթ. 24. 14։
ը Մատթ. 10. 19։ Ղուկ. 12. 11։ 21. 14։

նէ վէրիլիրսէ, անը սէօյլէյինիզ. զիրա սէօյլէյէնլէր
սիզ տէյիլ սինիզ, [բ]անճագ Րուհ իւլ Գուտս տըր։
12-Իմտի [գ]գարնտաշ գարնտաշը, վէ փէտէր էվ-
լատը էօլիւմէ Թէսլիմ էտէճէք, վէ էվլատ վալի-
տէյն իւզէրինէ գալգըպ՝ անլէրի գաթլ էտէճէք-
լէր։ 13-[դ]Վէ իսմիմ իչիւն ճիւմլէ Թարաֆընտան
պուղզ օլունաճագսընըզ. ամմա [ե]նիհայէթէ տէյին
սապր էտէն խէլաս պուլուր։

14-[զ]Վէ [Տանիէլ փէյղամպէր վասըթասըյլէ խա-
պէր վէրիլէն] [է]խարապլըգ մէքրուհէսինին ճա՛իզ
օլմայան եէրտէ տուրտըղընը կէօրտիւյիւնիւզտէ,
(օգույան անլասըն,) օ զէման [ը]Եէհուտիյէտէ օլան-
լար տաղլարա գաչըպ, 15-Տամտա օլան խանէյէ
էնմէսին, վէ խանէսինտէն պիր չէյ ալմաղա իչէրի
կիրմէսին։ 16-Թարլատա օլան տախի լիպասընը
ալմաղա կէրի տէօնմէսին։ 17-[թ]Վէ վա՜յ օլ կիւն-
լէրտէ համիլէ վէ էմզիքլի օլանլարա։ 18-Վէ ֆի-
րարընըզ գըշա Թէսատիւֆ էթմէսին տէյիւ տու՛ա
էտինիզ. 19-[ժ]Զիրա Ալլահըն խալգ էյլէտիյի խըլ-
գաթըն իպթիտասընտան պու անէտէք միսլի վու-
գու՛ պուլմամըշ վէ ասլա պուլմայաճագ չիտտէթ-
լի մուզայագա օլ կիւնլէրտէ օլաճագ տըր։ 20-Վէ
էկէր Րապպ օլ կիւնլէրի գըսալթմասա իտի, հիչ
պիր պէշէր գուրթուլմազ իտի. լաքին ինթիխապ
էթտիյի միւնթէխապլար իչիւն օլ կիւնլէրի գը-
սալթմըշ տըր։ 21-Վէ [ի]օ զէման էկէր պիր քիմսէ
սիզէ՝ Իշթէ Մէսիհ պուրատա, եախօտ՝ Իշթէ օ-

բ Ա՛մալ. 2. 4։ 4.8,31։
գ Միք. 7. 6։ Մատթ. 10.21։ 24.10։ Ղուկ. 21. 16։
դ Մատթ. 24.9։ Ղուկ. 21. 17։
ե Դան. 12. 12։ Մատթ. 10.22։ 24.13։ Վ. Հ. 2. 10։
զ Դան. 9. 27։
է Մատթ. 24. 15։
ը Ղուկ. 21. 21։
թ Ղուկ. 21.23։ 23.29։
ժ Դան. 9. 26։ 12. 1։ Յովէլ 2. 2։ Մատթ. 24. 21։
ի Մատթ. 24. 23։ Ղուկ. 17. 23։ 21. 8։

բասա տըր՝ տէրսէ, խնանմայասընըզ։ 22 - Զիրա
եալանճը մէսիհլէր վէ եալանճը փէյղամպէրլէր զու-
հուր էտիպ, միւմքին օլսա՝ միւնթէխապլարը պիլէ
իզլալ իչիւն ՚ալամէթլէր վէ մու՚ճիզէլէր իճրա է-
տէճէքլէր։ 23 - Ամմա ՙսիզ սագընընըզ. իշթէ սիզէ
ճիւմլէսինի էվվէլա խապէր վէրիյօրըմ։
24 - ՙԼաքին օլ կիւնլէրտէ օլ մուզայագատան
սօնրա կիւնէշ գարարըպ՝ այ քէնտի զիյասընը վէր-
մէյէճէք տիր։ 25 - Վէ կէօքտէքի եըլտըզլար տիւ-
շիւպ՝ սէմավաթտա օլան գուվվէթլէր սարսըլաճագ
տըրլըր։ 26 - ՙՎէ օ զէման Իպն իւլ ինսանը պուլութ-
լարտա ՚ազիմ գուվվէթ վէ ճէլալէ կէլիր կէօրէ-
ճէքլէր։ 27 - Օ զէման մէլէքլէրինի կէօնտէրիպ՝ քէն-
տի միւնթէխապլարընը տէօրթ րիւզկեարտան, եէ-
րին ուճընտան թա կէօյիւն ուճընատէք ճէմ՚ էտէ-
ճէք տիր։ 28 - ՙԻնճիր աղաճընտան թէմսիլ էօյրէ-
նինիզ. անըն տալլարը եումշայըպ՝ եափրագ սիւր-
մէյէ պաշլատըղը վագըթ, եազ եագըն օլտըղընը
անկլարսընըզ։ 29 - Քէզալիք սիզ տախի պունլարըն
վուգու՝ պուլտըգընը կէօրտիւյիւնիւզտէ, եագըն,
հէմէն գափուլարտա օլտըղը մա՚լիւմիւնիզ օլա։
30 - Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Պունլարըն ճիւմ-
լէսի վուգու՝ պուլմայընճա պու նէսլ կէչմէյէճէք
տիր։ 31 - Կէօք իլէ եէր զա"իլ օլուր, ամմա ՙպէ-
նիմ սէօզլէրիմ ասլա զա"իլ օլմայաճագ տըր։ 32 -
Ամմա օլ կիւն վէ սա՚աթ հագգընտա Փէտէրտէն
մա՚տա պիր քիմսէնին վէ սէմատա օլան մէլէքլէ-

ճ 2 Պետ. 3. 17։
մ Դան. 7. 10։ Աշֆ. 1. 15։ Մատթ. 24. 29։ Ղուկ. 21. 25։
յ Դան. 7. 13, 14։ Մատթ. 16. 27։ 24. 30։ Մ. 14. 62։ Ա'մալ. 1. 11։ 1 Սէլ. 4. 15։ 2 Սէլ. 1. 7։ 10։ Վահ. 1. 7։
ն Մատթ. 24. 32։ Ղուկ. 21. 29։
շ Եշ. 40. 8։

ըրին վէ հաթթա Օղլըն տախի մա'լիւմաթը եօգ-
տըր։ 33 - [a]Սագընընըզ, ույանըգ տուրուպ տու'ա
էտինիզ. զիրա օլ վագթըն նէ' զէման կէլէճէյինի
պիլմէզսինիզ։ 34 - [b]Նիճէ քի ղուրպէթէ կիտէն պիր
ատէմ խանէսինի պրագարագ, գուլլարընա իշլէ-
րինին իտարէսինի, վէ հէր քէսէ քէնտի իշինի
թախսիս էտիպ՝ գափուճըյա տախի ույանըգ տուր-
մասընը թէնպիհ էտէր։ 35 - Իմտի [c]ույանըգ տու-
րունըզ. զիրա խանէ սահիպինին նէ' զէման, ախ-
շամ եա կէճէ եարըսը եա խօրօզ էօթթիւյիւնտէ
եա սապահլայըն, կէլէճէյինի պիլմէզսինիզ։ 36 - Օլ-
մայա քի անսըզըն կէլիպ՝ սիզի ույգուտա պուլա։
37 - Վէ սիզէ սէօյլէտիյիմ չէյլէրի ճիւմլէյէ սէօյլէ-
րիմ. Ույանըգ տուրունըզ։

ՊԱՊ 14

Վէ [a]պասխա վէ ֆէթիր պայրամը իքի կիւն սօնրա
վուգու՛ պուլմագ իւզրէ իքէն՝ պաշ քէահինլէր իլէ
[b]իւլէմա անը հիլէ իլէ թութուպ գաթլ էթմէյէ
ֆուրսաթ արարլար իտի։ 2 - Ֆագաթ՝ Խալգ արա-
սընտա վէլվէլէ օլմամագ իչիւն պայրամտա օլմա-
սըն՝ տէտիլէր։

3 - [c]Վէ Օ՝...... Բեթանիատա, ճիւզամլը Սիմօնըն
խանէսինտէ օլուպ սօֆրատա օթուրուր իքէն, է-
յինտէ պիր չիշէ զիգըյմէթ խալիս Նարտին եաղը
օլարագ, պիր խաթուն կէլտի. վէ չիշէյի գըրըպ՝
անըն պաշը իւզէրինէ տէօքտիւ։ 4 - Վէ պա'զը քիմ-

[a] Մատթ. 24. 42։ 25. 13։ Ղուկ. 12. 40։ 21. 34։ Բօմ. 13. 11։ 1 Սէլ. 5. 6։
[b] Մատթ. 24. 45։ 25. 14։
[c] Մատթ. 24. 42, 44։

---

[a] Մատթ. 26. 2։ Ղուկ. 22. 1։ Յովհ. 11. 55։ 13. 1։
[b] Մատթ. 26. 6։ Յովհ. 12. 1, 3։ Պագ Ղուկ. 7. 37։

սէլէր տէրունլէրինտէն կիւճէնիպ՝ Պու եաղ նի՞չին
իսրաֆ օլունտու։ 5 - Զիրա պու եաղ իւչ եիւզ տի-
նարտան զիյատէյէ սաթըլըպ [illegible] ֆագիրլէրէ
վէրիլէ պիլիր իտի՝ տէյէրէք մէրգումէյի թա՛զիր
էթտիլէր։ 6 - Լաքին Յիսուս՝ Պրագընըզ, նի՞չին
անը պիհուզուր էտիյօրսընըզ. պանա կիւզէլ պիր
իշ իշլէտի։ 7 - [ե]Զիրա ֆագիրլէր տա՛իմա սիզին իլէ
պէրապէր պուլունուր՝ իսթէտիյինիզ վագըթ ան-
լէրէ էյիլիք էտէ պիլիրսինիզ. ամմա պէն տա՛իմա
սիզին իլէ պէրապէր տէյիլ իմ։ 8 - Մէրգումէ էլին-
տէն կէլտիյինի իճրա էտէրէք ճէսէտիմի տէֆն օ-
լունմասը իչիւն էվվէլճէ մէսհ էթտի։ 9 - Հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պու պէշարէթ պիւթիւն
տիւնեանըն հէր նէրէսինտէ վա՛զ օլունուր իսէ,
պու խաթունըն էթտիյի տախի թէզքեարը իչիւն
րիվայէթ օլունաճագ տըր՝ տէտի։

10 - [զ]Վէ օն իքիլէրտէն պիրի օլան Իսկարիովտը
Յուտա պաշ քեահինլէրէ անը թէսլիմ էթմէք իւզէ-
րէ եանլարընա կիթթի։ 11 - Անլէր տախի պունու
իշիթթիքտէ, սէվինէրէք անա ագչէ վէրմէյի վա՛տ
էթտիլէր. օ տախի անը թէսլիմ էթմէյէ ույղուն
պիր վագըթ արար իտի։

12 - [է]Վէ ֆէթիր կիւնլէրինին պիրինճիսինտէ, եա՛-
նի պասէք գուրպանընը զէպհ էթտիքլէրի զէման,
չագիրտլէրի անա՝ Պասէք թա՛ամընը եէմէք իչիւն
նէ՞րէտէ իսթէրսին քի կիտիպ սանա հազըրլայա-
լըմ՝ տէտիլէր։ 13 - Վէ չագիրտլէրինտէն իքիսինի
կէօնտէրիպ անլէրէ՝ Շէհրէ կիտինիզ, վէ պիր տէս-
թի սու կէօթիւրէն պիր ատէմ սիզէ րասթ կէլէ-

[ե] Թէս. 15. 11։ [զ] Մատթ. 26. 14։ Ղուկ. 22. 3, 4։ [է] Մատթ. 26. 17։ Ղուկ. 22. 7։

ճէք. անըն արտընճա կիտիպ, 14-Նէրէյէ կիրէրսէ,
խանէ սահիպինէ տէյինիզ քի, Մու՛ալլիմ՝ Շա-
կիրտլէրիմ իլէ պէրապէր պասեքի եէյէճէյիմ օտա
նէ՞րէտէ տիր՝ տէյօր։ 15-Օ տախի սիզէ տէօշէն-
միշ, հազըր, պիր պէօյիւք ֆէվգանի օտա կէօս-
թէրէճէք. պիզէ օրատա հազըր էտինիզ՝ տէտի։
16-Վէ շակիրտլէրի չըգըպ շէհրէ կիթտիքլէրինտէ,
անըն քէնտիլէրէ տէտիյի կիպի պուլտուլար պասե-
քի հազըրլատըլար։

17-[գ]Օ տախի ախշամ օլտուգտա՝ օն իքիլէր իլէ
պէրապէր կէլտի։ 18-Վէ անլէր սօֆրատա օթու-
րուպ Թա՛ամ էտէր իքէն, Յիսուս՝ Հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի, Սիզտէն պիրի, եա՛նի պէնիմ իլէ
Թա՛ամ էտէն, պէնի էլէ վէրէճէք տիր՝ տէտի։
19-Անլէր տախի միւքէտտէր օլմաղա վէ պիրէր
պիրէր անա՝ Պէ՞ն մի իմ, վէ պաշգասը՝ Պէ՞ն մի իմ՝
տէմէյէ պաշլատըլար։ 20-Օ տախի անլէրէ ճէվա-
պէն՝ Օն իքիլէրտէն պիրի, եա՛նի պէնիմ իլէ սա-
հանա էլինի պաթըրան տըր։ 21-Վագա՛ա [ե]Իպն իւլ
ինսան քէնտի հագգընտա եազըլմըշ օլտուղու իւզրէ
կիտէր. լաքին վա՜յ օլ ատէմէ քի՝ անըն էլիյլէ
Իպն իւլ ինսան էլէ վէրիլիր. օլ ատէմ տօղմամըշ
օլսա իտի, քէնտիսինէ խայըրլը օլուր իտի՝ տէտի։

22-[զ]Վէ անլէր Թա՛ամ էտէր իքէն՝ Յիսուս էք-
մէք ալըր վէ պէրէքէթ տու՛ասը օգուտուգտան
սօնրա փարէլէտի, վէ անլէրէ վէրիպ՝ Ալընըզ, [եէ-
յինիզ,] պու պէնիմ ճէսէտիմ տիր՝ տէտի։ 23-Վէ
քեասէյի ալըպ շիւքր էթտիքտէն սօնրա, անլէրէ
վէրտի. ճիւմլէսի տախի անտէն իչտիլէր։ 24-Վէ

գ Մատթ. 26. 20, վէ ղայրի։
ե Մատթ. 26. 24։ Ղուկ. 22. 22։
զ Մատթ. 26. 26. Ղուկ. 22. 19։ 1 Կոր. 11. 23։

անլէրէ՝ Պու պէնիմ գանըմ, եա'նի չօգ քիմսէլէր
իչիւն տէօքիւլէն եէնի 'ահտըն գանը տըր։ 25 Հա-
գիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Թա անը Ալլահըն մէ-
լէքիւթինտէ թազէ օլարագ իչէճէյիմ կիւնէ տէ-
յին, արթըգ ասմանըն մահսուլընտան իչմէյէճէյիմ՝
տէտի։ 26 [է]Վէ անլէր իլահի օգույուպ՝ Զէյթուն
տաղընա չըգտըլար։

27 [ը]Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Ճիւմլէնիզ պու կէճէ
պէնիմ հագգըմտա սիւրչէճէքսինիզ, զիրա՝ [թ]Զօպա-
նը վուրաճաղըմ, վէ գօյունլար տաղըլաճագ տըր՝
տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 28 Լաքին [ժ]պէն գըյամ էթ-
տիքտէն սօնրա սիզտէն էվվէլ Գալիլեայա կիտէ-
ճէյիմ՝ տէտի։ 29 [ի]Վէ Պետրոս անա՝ Էկէր ճիւմ-
լէսի սիւրչսէլէր պիլէ պէն սիւրչմէմ՝ տէտի։ 30 Վէ
Յիսուս անա՝ Հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պու
կիւն հէման պու կէճէ խօրօս իքի քէրրէ էօթմէզ-
տէն էվվէլ, սէն պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէ-
ճէքսին՝ տէտի։ 31 Օ տախի՝ Էկէր պանա սէնին
իլէ պէրապէր էօլմէք լազըմ կէլսէ պիլէ, սէնի աս-
լա ինքեար էթմէմ՝ տէյէրէք թէ՛քիտ էյլէտի. քէ-
զալիք ճիւմլէսի տախի պէօյլէ տէտիլէր։

32 [լ]Վէ Գեթսեմանի նամ պիր մահալլէ կէլտիք-
լէրինտէ, շակիրտլէրինէ՝ Պէն տու'ա էտինճէյէ տէ-
յին սիզ պուրատա օթուրընըզ՝ տէտի։ 33 Վէ Պետ-
րոս վէ Յակոբոս իլէ Յովհաննէսի պէրապէր ալըբ՝
հայրան վէ մահզուն օլմաղա պաշլատը։ 34 Վէ
անլէրէ՝ [խ]Ճանըմ էօլիւմ տէրէճէսինտէ միւքէտտէր
տիր. պուրատա գալըպ, ույանըգ տուրընըզ՝ տէտի։

[է] Մատթ. 26. 30։
[ը] Մատթ. 26. 31։
[թ] Զաք. 13. 7։
[ժ] Գ. 16. 7։
[ի] Մատթ. 26. 33, 34։ Ղուկ. 22. 33, 34։ Յովհ. 13. 37, 38։
[լ] Մատթ. 26. 36։ Ղուկ. 22. 39։ Յովհ. 18. 1։
[խ] Յովհ. 12. 27։

35 - Վէ պիր ազ իլէրի վարըբ՝ եէրէ գափանըր. վէ
էկէր միւմքին իսէ քէնտիսինտէն պու սա'աթ կէչ-
սին՝ տէյիւ տուա էտէրէք տէտի քի, 36 - ՙԱբ-
պա Փէտէր, ՚սէնին ՚ինտինտէ հէր չէյ միւմքին
տիր. պու քէտաէյի պէնտէն կէչիր. ՚լաքին պէնիմ
իսթէտիկիմ տէյիլ, անճագ սէնին իսթէտիկին օլսուն.
37 - Վէ կէլիպ անլէրի ույգուտա պուլմաղլէ, Պետ-
րոսա՝ էյ Սիմոն, ույույօ՞ր մը սըն. պիր սա'աթ ու-
յանըգ տուրա՞մատըն մը. 38 - Իղվայա տիւշմէմէք
իչիւն ույանըգ տուրուպ տուա էտինիզ. վագա'ա
՚ռուհ հազըր, ամմա թէն զա'իֆ տըր՝ տէտի. 39 -
Վէ թէքրար կիտիպ՝ հէման օ սէօզիւ սէօյլէյէ-
րէք տուա էյլէտի. 40 - Վէ ՚ավտէթ էտիպ՝ եինէ
անլէրի ույգուտա պուլտու, զիրա կէօզլէրի աղըր-
լաշմըշ իտի, վէ անա նէ ճէվապ վէրէճէքլէրինի
պիլմէզլէր իտի. 41 - Վէ իւչիւնճիւ քէրրէ կէլիպ
անլէրէ՝ Արթըգ ույույուպ խաթիրահաթ էտինիզ.
քիֆայէթ էտէր, ՚սա'աթ կէլտի. իշթէ Իպն իւլ
ինսան կիւնահքեարլարըն էլինէ թէսլիմ օլունու-
յօր. 42 - ՚Գալգընըզ կիտէլիմ. իշթէ պէնի էլէ վէ-
րէն եագլաշտը՝ տէտի.

43 - ՚Վէ օ տահա սէօյլէր իքէն, տէր'ագապ օն
իքիլէրտէն պիրի օլան Եուտա, պաշ քեահինլէր իլէ
՚իւլէմա վէ իխթիյարլար թարաֆընտան գըլըճլը
վէ տօփալը վաֆիր խալգ անըն իլէ պէրապէր օլա-
րագ կէլտի. 44 - Վէ անը էլէ վէրէն անլէրէ իշա-
րէթ վէրիպ՝ Քիմի էօփէր իսէմ՝ օ տըր, անը թու-
թընըզ վէ տիգգաթլէ կէօթիւրիւնիւզ՝ տէմիշ իտի.

հ Րօմ. 8. 15. Գաղ. 4. 6.	ճ Րօմ. 7. 22, 23. Գաղ. 5. 17.	Եօհ. 18. 1, 2.
ձ ՚Իպր. 5. 7.	մ Եօհ. 13. 1.	ն Մատթ. 26. 47. Ղուկ. 22. 47. Եօհ. 18. 3.
ղ Եօհ. 5. 30. 6. 38.	յ Մատթ. 26. 46.	

45 - Վէ կէլտիյինտէ անա հէման եագլաշըպ՝ Ռապ-
պի, Ռապպի՝ տէյերէք անը էօփտիւ։ 46 - Անլէր
տախի անըն իւզէրինէ էլլէրինի սալըպ Թութտըլար։
47 - Վէ հազըր պուլունանլարտան պիրի գըլըճընը
չէքիպ վէ քէահինի ա՛զամըն պէնտէսինէ վուրուպ՝
գուլաղընը քէստի։ 48 - Վէ Յիսուս անլէրէ խիթա-
պէն՝ Պէնի Թութմագ իչիւն դհարամի՞ իւզէրինէ
կէլիր կիպի մի գըլըճլը վէ սօփալը չըգտընըզ։ 49 -
Հէր կիւն հէյքէլտէ Թա՛լիմ էտէրէք եանընըզտա
պուլունուր իտիմ, վէ պէնի Թութմատընըզ. ամմա
եքիթապլար իթմամ օլունմագ կէրէք տիր՝ տէտի։
50 - զՕլ վագըթ ճիւմլէսի անը պըրագըպ գաչտըլար։
51 - Վէ անըն արտը սըրա չըփլագ ճէսէտի իւզէրի-
նէ քէթէն պէզլի սարընմըշ պիր նէվճիվան կիտի-
յօր իքէն, եիկիթլէր անը Թութտըլար։ 52 - Օ տա-
խի քէթէն պէզինի պըրագըպ՝ անլէրտէն չըփլագ
գաչտը։

53 - էՎէ Յիսուսը քէահինի ա՛զամըն հուզուրընա
կէօթիւրտիւլէր. վէ պուտուն եանընա ճիւմլէ պաշ
քէահինլէր իլէ իխթիյարլար վէ ՚իւլէմա ճէմ՚ օլ-
տըլար։ 54 - Վէ Պետրոս ուզագտան քէահինի ա՛-
զամըն հավլուսընըն իչէրիսինէտէք անըն արտընճա
կիտիպ՝ խըտմէթքեարլար իլէ պէրապէր օթուրա-
րագ աթէշ եանընտա ըսընըյօր իտի։ 55 - ըՎէ պաշ
քէահինլէր իլէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսի Յիսուսըն
գաթլի իչիւն ՚ալէյհինէ շէհատէթ արատըլար իսէ
տէ, պուլամատըլար։ 56 - Զիրա անըն ՚ալէյհինտէ
նիչէ քիմսէլէր եալան շէհատէթ էթտիլէր իսէ տէ,

դ Մատթ. 26. 55։ Ղուկ. 22. 52։
ե Մէզ. 22. 6։ Եշ. 53. 7, վէ ղայրի։ Ղուկ. 22. 37։ 24. 44։
զ Մէզ. 88. 8։ Ա.յ. 27։
է Մատթ. 26. 57։ Ղուկ. 22. 54։ Յովհ. 18. 13։
ը Մատթ. 26. 59։

չէհատէթլէրի պիրպիրինէ մուվաֆըգ տէյիլ իտի։
57 - Վէ պա՚զըլարը գալգըպ ՚ալէյհինտէ եալան չէ-
հատէթ էտէրէք, 58 - ՟Պու ատէմին՝ Էլ իլէ եա-
փըլմըշ չու հէյքէլի եըգըպ, իւչ կիւնտէ՝ էլ իլէ
եափըլմամըշ պիր ղայրիսինի պինա էտէճէյիմ, տէ-
տիյինի իշիթտիք՝ տէտիլէր։ 59 - Վէ պու վէճհլէ
տախի չէհատէթլէրի պիրպիրինէ մուվաֆըգ տէյիլ
իտի։ 60 - Վէ ՟քեահինի ա՚զամ օրթատա այաղա
գալգըպ Յիսուսա՝ Հիչ պիր ճէվապ վէրմէ՞զ մի սին․
պունլար սէնին ՚ալէյհինտէ նէ՞ չէհատէթ էտիյօր-
լար՝ տէյիւ սիւ՛ալ էթտի։ 61 - ՟Օ տախի սիւքիւթ
էտէրէք՝ հիչ պիր ճէվապ վէրմէմէսիյլէ, ՟քեահինի
ա՚զամ թէքրար՝ Քրիստոս Իպն իւլ Միւպարէք
սէ՞ն մի սին՝ տէյիւ անա սիւ՛ալ էթտի։ 62 - Յիսուս
տախի՝ Պէն իմ, ՟վէ Իպն իւլ ինսանը Գուտրէթին
սաղընտա օթուրուր, վէ կէօյիւն պուլութլարըյլէ
կէլիր կէօրէճէքսինիզ՝ տէտի։ 63 - Իմտի քեահինի
ա՚զամ քէնտի էսվապընը եըրթըպ՝ Արթըգ պիզէ
շահիտլէր նէ՞ լազըմ․ 64 - Քիւֆրիւնիւ իշիթտինիզ․
սիզէ նա՞սըլ կէօրիւնիւր՝ տէտի․ անլէրին ճիւմլէսի
տախի՝ Էօլիւմէ միւսթահագգ տըր՝ տէյիւ անը
հիւքմ էթտիլէր։
65 - Վէ պա՚զըլարը անըն իւզէրինէ թիւքիւրմէյէ,
վէ եիւզիւնիւ էօրթիւպ՝ անա եումրուգ վուրա-
րագ՝ Փէյղամպէրլիք էյլէ՝ տէմէյէ պաշլատըլար․
խըտմէթքեարլար տախի անա սիլլէ վուրտըլար։
66 - ՟Վէ Պետրոս աշաղըտա հավլուտա իքէն,
քեահինի ա՚զամըն ճարիյէլէրինտէն պիրի կէլիպ,
67 - Պետրոսը ըսընըր կէօրտիւյիւնտէ անա պագըպ՝

— Պ․ 15․29։ Յով․2․19։ — Մատթ․ 26․ 62։ Եսա․ 53․ 7։ | ՟ Մատթ․ 26․ 63։ ՟ Մատթ․ 24․ 30։ 26․64։ Ղուկ․22․69։ | ՟ Մատթ․ 26․ 58,69։ Ղուկ․ 22․55։ Յով․ 18․ 16։

Սէն տախի Նազարէթլի Յիսուս իլէ պէրապէր ի-
տին՝ տէտի։ 68-Լաքին օ՝ Նէ՛ սէօյլէտիյինի պիլ-
մէմ վէ անկլամամ՝ տէյէրէք, ինքեար էթտի. վէ
տըշարըյա տէհլիզէ չըգարգըն՝ խօրօս էօթտիւ։
69-Վէ ¯ճարիյէ խինէ անը կէօրմէքլէ, օրատա
տուրանլարա՝ Պու անլէրտէն տիր՝ տէմէյէ պաշլա-
տը. 70-Օ տախի թէքրար ինքեար էթտի։ ⁺Վէ պիր
միւտտէթ սօնկրա, խինէ օրատա տուրանլար Պէտ-
րօսա՝ Սահիհէն անլէրտէն սին, ⁺զիրա Գալիլէալը
սըն վէ սէօյլէյիշին պէնզէյօր՝ տէտիլէր։ 71-Օ իսէ՝
Պու տէտիյինիզ ատէմի թանըմամ՝ տէյէրէք պէտ
տուա վէ եէմին էթմէյէ պաշլատը։ 72-Վէ իքին-
ճի քէրրէ խօրօս էօթտիւ. վէ Պէտրոս Յիսուսըն
քէնտինէ՝ Խօրօս իքի քէրրէ էօթմէզտէն սէն պէնի
իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտիյի սէօզիւ
խաթըրընա կէթիրմէքլէ, աղլամաղա պաշլատը։

ՊԱՊ 15

Վէ ¨սապահ օլտըղը կիպի, պաշ քեահիննէր,
խըթիյարլար վէ ՚իւլէմա իլէ՝ վէ պիւթիւն միլլէթ
մէճլիսի միւշավէրէ էտիպ՝ Յիսուսը պաղլատըգտան
սօնկրա կէօթիւրիւպ Պիղատոսա թէսլիմ էթտիլէր։
2-Վէ ˚Պիղատոս անա՝ Եէհուտիլէրին մէլիքի սէ՞ն
մի սին՝ տէյիւ սիւ"ալ էթտի. օ տախի անա ճէվա-
պէն՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի։ 3-Վէ պաշ
քեահիննէր անը չօգ շէյլէրտէն տօլայը իթհամ էթ-
տիքլէրինտէ, 4-⁺Եինէ Պիղատոս անա սիւ"ալ էտէ-

- Մատթ. 26. 71։ Ղուկ. 22. 58։ Յովհ. 18. 25։
+ Մատթ. 26. 74։ Ղուկ. 22. 59։ Յովհ. 18. 26։
+ Ա՛մալ. 2. 7։
• Մատթ. 26. 75։

¨ Սեղ. 2. 2։ Մատթ. 27. 1։ Ղուկ. 22. 66։ 23. 1։ Յովհ. 18. 28։ Ա՛մալ. 3. 13։ 4. 26։
˚ Մատթ. 27. 11։
⁺ Մատթ. 27. 13։

ըէք՝ հիչ պիր ճէվապ վէրմէ՞զ մի սին. պագ, ՚ա-
լէյհինտէ նէ՛ գատար չէյլէր չէհատէթ էտիյօրլար՝
տէտի: 5-գՎէ Յիսուս արթըգ հիչ պիր ճէվապ
վէրմէմէքլէ՝ Պիղատոս թէ՚աճճիւպ էթտի:
6-Վէ դհէր պայրամտա անլէրին թալէպ էթտիք-
լէրի պիր մահպուսը սալը վէրիյօր իտի: 7-Վէ իս-
թիլալ էտնաըէնտա գաթըլ ֆի՚իլինտէ պուլունուպ՝
ֆիթնէ չըգարան ըէֆիգլէրի իլէ պէրապէր մահ-
պուս օլան Բարաբբա նամընտա պիր քիմսէ վար
իտի: 8-Վէ խալգ պաղըրըպ՝ քէնտիլէրէ օլան ՚ա-
տէթինին իճրասընտա պուլունմասընը թալէպ էթ-
մէյէ պաշլատը: 9-Վէ Պիղատոս անլէրէ ճէվապէն՝
Սիզին իչիւն Եէհուտիլէրին մէլիքինի սալը վէրմէմի
իսթէ՞ր մի սինիզ՝ տէտի: 10-Զիրա պաշ քեահին-
լէրին անը հասէտտէն նաշի թէսլիմ էթտիքլէրինի
պիլիր իտի: 11-եԼաքին պաշ քեահինլէր անըն եէ-
րինէ քէնտիլէրի իչիւն Բարաբբայը սալը վէրմէսինի
[illegible] խալգը թահրիք էթտիլէր: 12-Վէ
Պիղատոս թէքըար անլէրէ ճէվապէն՝ Էօյլէ իսէ
Եէհուտիլէրին մէլէյի տէտիյինիզ քիմսէյէ նէ՞ եափ-
մամը իսթէրսինիզ՝ տէտի: 13-Անլէր տախի՝ Անը
սալպ էյլէ՝ տէյիւ թէքըար նիտա էթտիլէր: 14-Լա-
քին Պիղատոս անլէրէ՝ Եա նէ՞ քէօթիւլիւք իշլէմիշ
տիր՝ տէտի իսէ տէ, անլէր՝ Անը սալպ էթ՝ տէ-
յէրէք տահա զիյատէ նիտա էյլէտիլէր: 15-Վէ
էՊիղատոս խալգը խօշնուտ էթմէք իսթէմէքլէ, ան-
լէր իչիւն Բարաբբայը սալը վէրտի, վէ Յիսուսը
տէօյտիւրտէն սօնրա՝ սալպ օլունմագ իչիւն թէս-
լիմ էթտի:

գ Եսա. 53. 7: Յովհ. 19. 9:
ե Մատթ. 27. 15:
դ Ղուկ. 23. 17: Յովհ. 18. 39:
զ Մատթ. 27. 20: Ա-
ռաք. 3. 14:
է Մատթ. 27. 26:
Յովհ. 19. 1, 16.

16 - [ե]Վէ ՚ասքէրլէր անը տիվան մահալլի օլան
հավլու իչէրիսինէ կէօթիւրիւպ՝ պիւթիւն պէօլիւյիւ
ճէմ՚ էթտիլէր։ 17 - Վէ անա էրղէվանի խիլ՚աթ
կիյտիրտիլէր, վէ տիքէնտէն պիր թաճ էօրիւպ
պաշընա գօյտըլար։ 18 - Վէ՝ Սէլամ սանա, էյ Եէ-
հուտիլէրին Մէլիքի՝ տէյէրէք անը սէլամլամաղա պաշ-
լատըլար։ 19 Վէ գամըշլէ անըն պաշընա վուրուպ՝
իւզէրինէ թիւքիւրիւրլէր, վէ տիզ չէօքիւպ անա
թէմէննա էտէրլէր իտի։ 20 - Վէ անը իսթիհզա
էթտիքտէն սօնրա, իւզէրինտէն էրղէվանի խիլ՚աթը
չըգարըպ՝ անա քէնտի էլպիսէսինի կիյտիրտիլէր,
վէ խաչա կէրմէք իչիւն տըշարըյա կէօթիւրտիւլէր։
21 - [զ]Վէ Աղէքսանտրոս իլէ Ռուֆոսըն փէտէրի
Սիմոն նամընտա Կիւրէնէլի պիր քիմսէ թարլատան
կէլիրկ՝ կէչէր իքէն, պունու անըն խաչընը թաշը-
մաղա իճպար էթտիլէր։ 22 - [է]Վէ անը Գաֆա եէրի
թէրճէմէ օլունան Գողգոթա նամ մահալլէ կէօ-
թիւրտիւքլէրինտէ, 23 - [ը]Անա իչմէյէ միւրրի սաֆի
իլէ գարըշմըշ շէրապ վէրտիլէր, ամմա գապուլ
էթմէտի։ 24 - Վէ անը խաչա կէրտիքտէն սօնրա,
հէր քիմին հիսսէսի նէ օլմագ իւզրէ [թ]գուր՚ա
ադարագ էլպիսէսինի թագսիմ էթտիլէր։ 25 - Վէ
անը խաչա կէրտիքլէրի վագըթ [ժ]սաա՚աթ իւչ իտի։
26 - Վէ [ի]անըն ճիւրմ խաֆթասը՝ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷ-
ԼԻՔԻ՝ տէյիւ իւզէրինտէ եազըլմըշ իտի։ 27 - Վէ [լ]պի-
րի սաղընտա վէ պիրի սօլընտա անըն իլէ պէրապէր
իքի հարամի խաչա կէրտիլէր։ 28 - Վէ՝ [խ]Միւճրիմլէր

ե Մատթ. 27. 27։
զ Մատթ. 27. 32։ Ղուկ. 23. 26։
է Մատթ. 27. 33։ Ղուկ. 23. 33։ Յովհ. 19. 17։
ը Մատթ. 27. 34։
թ Սաղ. 22. 18։ Ղուկ. 23. 34։ Յովհ. 19. 23, 24։
ժ Պաղ. Մատթ. 27. 45։ Ղուկ. 23. 44։ Յովհ. 19. 14։
ի Մատթ. 27. 37։ Յովհ. 19. 19։
լ Մատթ. 27. 38։
խ Ես. 53. 12։ Ղուկ. 22. 37։

սըրասընտա 'ատտ օլունտու՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան իթմամ օլունտու։

29 - [յ]Վէ եանընտան կէչէնլէր պաշլարընը սալլայըպ անա քիւֆր էտէրէք՝ Վա՜յ [ն]հէյքէլի եըգըպ իւչ կիւն- տէ պինա էտէն. 30 - Քէնտինկի գուրթար վէ խաչտան էն՝ տէրլէր իտի։ 31 - Քէզալիք պաշ քեահինլէր իլէ [շ]'իւլէմա քէնտի արալարընտա իսթիհզա էտէրէք՝ Պաշգալարընը գուրթարտը, քէնտիսինի գուրթար- մազա գատիր տէյիլ տիր։ 32 - Իսրայէլին մէլիքի Քրիստոս շիմտի խաչտան էնսին, պիզ տախի կէօ- րիւպ ինանալըմ՝ տէրլէր իտի։ [ո]Անըն իլէ պէրապէր սալպ օլունանլար տախի անա չէթմ էտէրլէր իտի։

33 - Վէ [չ]սա'աթ ալթըյա կէլտիքտէ, թա սա'աթ տօգուզա գատար պիւթիւն եէր իւզէրինտէ գա- րանլըգ օլտու։ 34 - Վէ սա'աթ տօգուզտա Յիսուս եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտիպ՝ [պ]Էլօի, Էլօի, լա՞- մա սապագթանի, եա'նի Թէրճէմէ օլունտուգտա՝ Էյ Ալլահըմ, էյ Ալլահըմ, պէնի նի՞չիւն թէրք էթ- տին՝ տէտի։ 35 - Վէ օրատա տուրանլարըն պա'զըսը պունու իշիտտիքտէ՝ Իշթէ Եղիայը չաղըրըյօր՝ տէ- տիլէր։ 36 - Վէ [ջ]պիրի սէյիրտիպ պիր սիւնկէրի սիրքէ իլէ տօլտուրտու, վէ պիր գամըշա թագըպ՝ Պրա- գընըզ պագալըմ Եղիա անը էնտիրմէյէ կէլի՞ր մի՝ տէյէրէք [ռ]անա իչիրտի։

37 - [ս]Վէ Յիսուս եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտիպ՝ թէսլիմ ի րուհ էթտի։ 38 - Վէ [վ]հէյքէլին փէրտէսի եօգարըտան աշաղըյա գատար եըրթըլըպ իքի չագ-

յ Մէզ. 22. 7։
ն Գ. 14. 58։ Յովհ. 2. 19։
շ Մատթ. 27. 44։ Ղուկ. 23. 39։
ո Մատթ. 27. 45։ Ղուկ. 23. 44։
չ Մէզ. 22. 1։ Մատթ. 27. 46։
պ Մատթ. 27. 48։ Յովհ. 19. 29։
ջ Մէզ. 69. 21։
ռ Մատթ. 27. 50։ Ղուկ. 23. 46։ Յովհ. 19. 30։
ս Մատթ. 27. 51 Ղուկ. 23. 45։

օլտու։ 39 - Վէ ^դարշըսընտա տուրան եիւզ պաշը
անըն պէօյլէ ֆէրեատ էտիփ Թէսլիմ ի րուհ էթ-
տիյինի կէօրտիւյիւնտէ, Հագիգաթէն պու ատէմ
Իպն Ուլլահ իտի՝ տէտի։ 40 - ^Վէ ուզագտան նա-
զար էտէն ^նիսվան տախի պուլունույ՝ արալարըն-
տա Մագդաղալը Մարեամ վէ քիւչիւք Ցակոբոս
իլէ Ցովսէսին վալիտէսի Մարիամ վէ Սողովմէ տախի
վար իտի։ 41 - Քէնտիսի Գալիլեատա իքէն տախի
^մէրգումէլէր անըն արտընճա կիտիփ անա խըտմէթ
էտէրլէր իտի. վէ անըն իլէ պէրապէր Երուսաղէմէ
չըգմըշ օլան պաշգա չօգ նիսվան տախի վար իտի։
42 - ^Վէ ախշամ օլտըգտա, Թէտարիք, եա՞նի
տէպթտէն էվվէլ օլան կիւն օլմաղլէ, 43 - Շուրա
ա՛զասընտան օլուպ՝ մու՛թէպէր ^վէ մէլէքիւթ Ուլ-
լահա մունթազըր պուլունան Արիմաթիալը Ցովսէփ
կէլիփ՝ ճէսարէթլէ Պիղատոսըն եանընա կիրէրէք,
Ցիսուսըն ճէսէտինի Թալէպ էյլէտի։ 44 - Վէ Պիղա-
տոս անըն վէֆաթ էթմիշ օլտըղընա Թէ՛աճճիւպլէ
եիւզ պաշըյը չաղըրըպ՝ Զօգտա՞ն մը վէֆաթ էթ-
տի՝ տէյիւ անա սու՞ալ էթտի։ 45 - Վէ եիւզ պա-
շըտան հագիգաթ՝ ի հալ անլամաղլէ ճէսէտի Ցովսէփէ
պաղըշլատը։ 46 - ^Օ տախի քէթէն պէզի սաթըն ա-
լարագ, ճէսէտի էնտիրիփ անը օլ պէզէ սարտը, վէ
գայատա օյուլմուշ պիր գապըրա գօյուպ՝ գապըրըն
գափուսընա պիր Թաշ եուվարլատը։ 47 - Վէ Մագ-
դաղալը Մարեամ իլէ Ցովսէսին վալիտէսի Մարեամ
անըն գօնուլտըղը եէրէ պագըյօրլար իտի։

դ Մատթ. 27. 54։ Ղուկ. 23. 47։
ե Սաղմ. 38. 11։
զ Մատթ. 27. 55։ Ղուկ. 23. 49։
է Ղուկ. 8. 2, 3։
ը Մատթ. 27. 57։ Ղուկ. 23.50։ Յովհ. 19. 38։
թ Ղուկ. 2. 25, 38։
ժ Մատթ. 27. 59, 60։ Ղուկ. 23.53։ Յովհ. 19. 40։

ՊԱՊ 16

Վէ [ա]սէպթ կիւնիւ կէչտիքտէն սօնրա, Մագ-
դաղալը Մարիամ վէ Յակոբոսըն վալիտէսի Մարիամ
իլէ Սողոմմէ կէլիպ՝ անա սիւրմէք իւզրէ, [բ]պէհար-
լար սաթըն ալըրշ օլմալարըյլէ, 2 - [գ]Հաֆթանըն իլք
կիւնիւ, սապահլայըն կիւնէշ տօղար իքէն գապրա
կէլտիլէր։ 3 - Վէ պիրիպիրինէ՝ Գապրըն գափուսըն-
տան թաշը պիզէ քի՞մ եուվարլայաճագ տըր՝ տէ-
յօրլար իտի, 4 - (Վէ պագտըգլարընտա թաշը եու-
վարլանմըշ կէօրտիւլէր,) զիրա փէք պէօյիւք իտի։
5 - [դ]Վէ գապրա կիրտիքլէրինտէ, պէյազ լիպաս կիյ-
միշ սաղ թարաֆտա օթուրուր պիր նէվճիվան
կէօրմէլէրիյլէ, հայրան օլտըլար։ 6 - [ե]Օ տախի անլէ-
րէ՝ Հայրան օլմայընըզ, սիզ սալպ օլունմըշ Նա-
զարէթլի Յիսուսը արայօրսունըզ. գըյամ էթտի,
պուրատա տէյիլ տիր, իշթէ անը գօտըգլարը եէր։
7 - Լաքին սիզ կիտիպ՝ անըն շակիրտլէրի իլէ Պետ-
րոսա՝ Օ սիզտէն էվվէլ Գալիլեայա վարաճագ, [զ]սի-
զէ տէտիյի կիպի անը օրատա կէօրէճէքսինիզ՝ տէ-
յինիզ, տէտի։ 8 - Վէ գապրտան չըգըպ գաչտըլար,
վէ քէնտիլէրինի թիթրէմէ վէ հայրէթ ալմաղլէ
գօրգուլարընտան [է]հիչ պիր քիմսէյէ պիր շէյ սէօյ-
լէմէտիլէր։

9 - Վէ Յս հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւնտէ,
սապահլայըն գըյամ էթտիքտէն սօնրա, էվվէլա՝
[ը]տէրուննինտէն եէտի ճինն չըգարմըշ օլտըղը [թ]Մագ-

ա Մատթ. 28. 1։ Ղուկ. 24. 1։ Յովհ. 20. 1։
բ Ղուկ. 23. 56։
գ Ղուկ. 24. 1։ Յովհ. 20. 1։
դ Ղուկ. 24. 3։ Յովհ. 20. 11, 12։
ե Մատթ. 28. 5—7։
զ Մատթ. 26. 32։ Գ. 14. 28։
է Գըտ. Մատթ. 28. 8։ Ղուկ. 24. 9։
ը Ղուկ. 8. 2։
թ Յովհ. 20. 14։

դաղալը Մարիամա կէօրիւնտիւ, 10-ժՄէրգումէ
տախի կիտիպ մուգատտէմա անլըն իլէ պէրապէր օ-
լանլարա, եաս չէքիպ աղլամագտա օլտըգլարը հալ-
տէ, խապէր վէրտի։ 11-իԱնլէր իսէ անըն տիրի օ-
լուպ՝ պունա կէօրիւնտիւյիւնիւ իշիթտիքլէրինտէ,
ինանմատըլար։

12-Վէ պունտան սօնրա լանլէրին իքիսինէ, պիր
քէօյէ եիւրիւյէրէք կիտէրլէր իքէն, պաշգա հէյ-
"էթտէ կէօրիւնտիւ։ 13-Անլէր տախի վարըպ՝ սա-
"իրլէրէ խապէր վէրտիլէր իսէ տէ, պունլարա տա-
խի ինանմատըլար։

14-խԱնտէն սօնրա օն պիրլէրէ սօֆրատա օթու-
րուրլար իքէն կէօրիւնիւպ, գըյամ էթմիշ օլտու-
ղունը կէօրէնլէրէ ինանմատըգլարընտան տօլայը, ի-
մանսըզլըգլարը վէ գալպլէրինին գաթըլըղը իչիւն
անլէրի թա՚զիր էյլէտի։

15-ծՎէ անլէրէ տէտի քի՝ Պիւթիւն տիւնեայա
կիտիպ՝ հէր մախլուգա կպէշարէթի վա՚զ էտինիզ։
16-հԻման էտիպ վաֆթիզ օլունան խէլաս պուլու-
նաճագ, վէ ձիման էթմէյէն ՚ալէյհինէ հիւքմ օլու-
նաճագ տըր։ 17-Վէ իման էտէնլէր իլէ շու ՚ա-
լամէթլէր պէրապէր պուլունաճագ, եա՛նի ղպէնիմ
իսմիմլէ ճինլէր չըգարաճագլար, ճեէնի լիսանլար
տէօյլէյէճէքլէր. 18-մԵըլանլար թութաճագլար, վէ
միւհլիք չէյ իչէճէքլէր տախի սալա անլէրէ զարար

ժ Ղուկ. 24. 10։ Յովհ. 20. 18։
ի Ղուկ. 24. 11։
լ Ղուկ. 24. 13։
խ Ղուկ. 24. 36։ Յովհ. 20. 19։ 1 Կոր. 15. 5։
ծ Մատթ. 28. 19։ Յովհ. 15. 16։
կ Կող. 1. 23։
հ Յովհ. 3. 18, 36։ Առաք. 2. 38։ 16. 30—32։ Հռոմ. 10. 9։ 1 Պետ. 3. 21։
ձ Յովհ. 12. 48։
ղ Ղուկ. 10. 17։ Առաք. 5. 16։ 8. 7։ 16. 18։ 19. 12։
ճ Առաք. 2. 4։ 10. 46։ 19. 6։ 1 Կոր. 12. 10, 28։
մ Ղուկ. 10. 19։ Առաք. 28. 5։

վէրմէյէճէք․ ՚խասթալար իւզէրինէ էլլէրինի գօ-
յաճագլար, անլէր տախի շիֆա պուլաճագ տըր։
19-Իմտի ՚Րապպ [Յիսուս] անլէրէ սէօյլէտիքտէն
սօնրա, ՚սէմայա ըէֆ՚ օլունուպ՝ Ալլահըն ՚սաղընտա
ճիւլուս էթտի։ 20-Անլէր տախի չըգըպ՝ հէր եէր-
տէ վա՚զ էտէրլէր իտի, Րապպ տախի անլէր իլէ
՚ամիլ օլուպ՝ պէրապէր պուլունան ՚՚ալամէթլէր
վասըթասըյլէ քէլամը իսպաթ էտէր իտի։ Ամին։

ԻՆՃԻԼ

ՂՈՒԿԱՍԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒՋՐԷ

ՊԱՊ 1

՚Էյ ֆազիլէթլու Թէօֆիլոս, ՚իպթիտատէն կէօզ-
լէրիյլէ կէօրէնլէրին վէ քէլամըն խատէմէսի օլան-
լարըն, 2-Արամըզտա սահիհէն մուսէլլէմ օլան նէս-
նէլէրի պիզէ ՚նազլ էթմիշ օլտըգլարընա կէօրէ,
3-Նիչէ քիմսէլէր անլէրին թէրթիպլէ թէ՚լիֆինէ
պաշլամըշ օլտըգլարը ճիհէթլէ, ՚պէն տախի էն
էվվէլինտէն հէր շէյի քէմալ ը տիգգաթլէ թէֆահ-
հիւս էթտիյիմտէն, 4-՚Սանա թա՚լիմ օլունան շէյ-

յ Ա՚մալ. 5. 15, 16։ 9. 17։ 28. 8։ Յուհ. 5. 14, 15։	ռ Ա՚մալ. 5. 12։ 14. 3։ 1 Կոր. 2. 4, 5։ ՚Իպր. 2. 4։	1 Յովհ. 1. 1։
ն Ա՚մալ. 1. 2, 3։		գ Մարկ. 1. 1։ Յովհ. 15. 27։
ղ Ղուկ. 24. 51։	ա Ա՚մալ. 1. 1։	դ Ա՚մալ. 15. 19, 25, 28։ 1 Կոր. 7. 40։
ա Մէզ. 110. 1։ Ա՚մալ. 7. 55։	բ ՚Իպր. 2. 3։ 1 Պետ. 5. 1։ 2 Պետ. 1. 16։	ե Յովհ. 20. 31։

լէրին հագիգաթընը պիլմէն իչին, սանա ճիւմլէ-
սինի [ա]սըրասըյլէ եազմագ պանա մունասիպ կէօ-
րիւնտիւ ։

5-[բ]Յէհուտիյէ մէլիքի Հերովդէսին կիւնլէրին-
տէ, [գ]Ապիա նէվպէթինտէն Զաքարիա նամընտա
պիր քեահին պուլունույ զէվճէսի տախի Ահարոն
գըզլարընտան օլարագ, իսմի Եղիսաբեթ իտի։ 6-Ի-
քիսի տախի Ալլահըն հուզուրընտա [դ]սալիհ օլուպ
Րապպըն ճիւմլէ էմիրլէր վէ ահքեամընըն պիլա գու-
սուր իճրասընտա պուլունուրլար իտի ։ 7-Վէ Եղի-
սաբեթ 'ագիր օլտըղընտան էվլատլարը օլմայըպ
իքիսի տէ խայլը եաշլը իտիլէր։ 8-Վէ մէրգում
քէնտի նէվպէթի սըրասընտա, Ալլահըն հուզուրըն-
տա քեահինլիք խըտմէթինի իճրա էտէր իքէն,
9-Քեահինլիք 'ատէթի ուզրէ Րապպըն հէյքէլինէ
կիրիպ` [ե]պուխուր եագմագ գուր'ասը [զ]քէնտինէ
տիւշտիւ։ 10-[է]Վէ գավմըն պիւթիւն ճէմա'աթը
տախի պուխուր վագթընտա խարիճտէ տու'ա էթ-
մէքտէ իքէն, 11-Րապպըն մէլէյի [ը]պուխուր մէզ-
պահընըն սաղընտա տուրուպ` անա կէօրիւնտիւ ։
12-Վէ Զաքարիա անը կէօրիւնճէ [թ]մուզթարիպ օ-
լուպ` քէնտիսինէ գօրգու կէլտի։ 13-Վէ մէլէք
անա` Գօրգմա, էյ Զաքարիա, զիրա նիյազըն գա-
պուլ օլունմաղլէ զէվճէն Եղիսաբեթտէն սէնին պիր
օղլըն օլաճագ, վէ անա [ժ]*Յովհաննէս թէսմիյէ է-

ա Ա'մալ. 11. 4։
բ Մաթ. 2. 1։
գ 1 Թէվ. 24. 10, 19։ Նէեմ. 12. 4, 17։
դ Թէքր. 7. 1։ 17. 1։ 3 Միւլ. 9. 4։ 4 Միւլ. 20. 3։ Յոբ 1. 1։ Ա'մալ. 23. 1։ 24. 16։ Փիլ. 3. 6։
ե Խուր. 30. 7, 8։ 1 Միւլ. 2. 28։ 1 Թէվ. 23. 13։ 2 Թէվ. 29. 11։
զ 1 Թէվ. 24. 19։ 2 Թէվ. 8. 14։ 31. 2։
է Ղև. 16. 17։ Վահ. 8. 3, 4։
ը Խուր. 30. 1։
թ Հագ. 6. 22։ 13. 22։ Դան. 10. 8։ Ա'յ. 29։ Գ. 2. 9։ Ա'մալ. 10. 4։ Վահ. 1. 17։
ժ Ա'յ. 60, 63։
* Րապպըն 'ինայէթի

տէճէքսին։ 14 - Վէ սանա մէսէրրէթ վէ չատըրգ օ-
լուպ՝ անըն վէլատէթինտէն ՙչօգ քիմսէլէր մէսրուր
օլաճագ տըրլր։ 15 - Զիրա Րապպըն հուզուրընտա պէօ-
յիւք օլուպ՝ սալա ՚չէրապ վէ միւսքիր իչմէյէճէք,
վէ ՙհէման վալիտէսինին րահմինտէն Րուհիւլ Գուտս-
լէ մէմլու օլաճագ տըր։ 16 - ՙՎէ պէնի Իսրայէլտէն
չօգ քիմսէլէրի՝ քէնտիլէրին Ալլահը օլան Րապպա
տէօնտէրիպ, 17 - Փէտէրլէրին գալպլէրինի էվլատա,
վէ ՚ասըլարը սալիհլէրին ՚ագլընա տէօնտէրէրէք,
Րապպա հազըրլանմըշ պիր գավմ թէհիյյէ էթմէք
իւզրէ, ՙԵղիանըն րուհու վէ գուտրէթիյլէ անըն
էօնիւնճէ կիտէճէք տիր՝ տէտի։ 18 - Զաքարիա տա-
խի մէլէյէ՝ ՚Պունու նէտէ՞ն պիլէյիմ. զիրա պէն
իխթիյար ըմ, զէվճէմ տախի խայլը եաշլը տըր՝ տէ-
տի։ 19 - Վէ մէլէք անա ճէվապէն՝ Պէն Ալլահըն
հուզուրընտա տուրան ՙԳաբրիէլիմ, վէ սանա սէօյ-
լէյիպ՝ պու չէյլէրի թէպշիր էթմէյէ իրսալ օլուն-
տըմ, 20 - Վէ իշթէ սէն վագթընտա իթմամ օլու-
նաճագ սէօզլէրիմէ ինանմատըղըն իչիւն, պունլա-
րըն վուգու՚ պուլաճաղը կիւնէ տէյին ՙտիլսիզ օ-
լուպ, սէօյլէմէյէ մուգթէտիր օլմայաճագսըն՝ տէ-
տի։ 21 - Վէ գավմ Զաքարիայը պէքլէմէքտէ օլուպ՝
հէյքէլտէ կէճիքտիյինէ թէ՚աճճիւպ էտիյօրլար իտի։
22 - Օ տախի տըշարըյա չըգտըգտա, անլէրէ սէօյ-
լէմէյէ մուգթէտիր օլմատըղընտան, հէյքէլտէ պիր
րիւ՛՛յա կէօրմիւշ օլտըղընը անլատըլար. օ տախի՝ ան-
լէրէ իշարէթլէր էտիյօր իտի տէ տիլսիզ գալտը։

հ Աւ. 58։
ց Ա՛ռ. 6. 3։ Հաք. 13. 4։ Գ. 7. 33։
ղ Երեմ. 1. 5։ Գաղ. 1. 15։
ճ Մաղ. 4. 5, 6։
մ Մաղ. 4. 5։ Մատթ. 11. 14։ Մարկ. 9. 11։
յ Թէք. 17. 17։
ն Դան. 8. 16։ 9. 21–23։ Մատթ. 18. 10։ Եբր. 1. 14։
շ Եզեկ. 3. 26։ 24. 27։

23 - Վէ [ա]խըտմէթինին կիւնլէրի թէմամ օլմաղլէ,
քէնտի խանէսինէ կիթտի։ 24 - Վէ օլ կիւնլէրտէն
սօնրա, զէվճէսի Եղիսաբեթ համիլէ օլուպ, 25 - Րապպ
խալգ արասընտա [բ]հագարէթիմի կիտէրմէք իչիւն,
պանա հիւսն ի նազար գըլտըղը կիւնլէրտէ պէօյլէ
էյլէտի՝ տէյէրէք քէնտինի պէշ այ կիզլէտի։

26 - Վէ ալթընճը այտա մէլէք Գաբրիէլ Ալլահ
թարաֆընտան, Գալիլէատա վագը՝ Նազարէթ նամ
պիր շէհրէ, 27 - Դաւիթ խանէտանընտան Յովսէփ
իսմինտէ պիր ատէմէ [գ]նիշանլը օլան պիր պաքիրէ-
նին նէզտինէ կէօնտէրիլտի. վէ օլ պաքիրէնին իս-
մի Մարիամ իտի։ 28 - Վէ մէլէք մէրգումէնին նէզ-
տինէ կէլիպ՝ [դ]Սէլամ սանա, էյ լութֆա նա՛իլ օլ-
մուշ գըզ, [ե]Րապպ սէնինլէ տիր. սէն նիսա
պէյնինտէ միւպարէք սին՝ տէտի։ 29 - O իսէ անի
կէօրտիւքտէ, քէլամընտան [զ]միւզթարիպ օլուպ՝ Պու
նա՛սըլ սէլամ օլա՝ տէյիւ թէֆէքքիւր էտէր իքէն,
30 - Մէլէք անա՝ Գօրգմա, էյ Մարիամ, զիրա Ալլա-
հըն ինտինտէ լութֆ պուլտըն։ 31 - [է]Վէ իշթէ հա-
միլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրաճագսըն, վէ [ը]անա
Յիսուս թէսմիյէ էտէսին, 32 - O պէօյիւք օլուպ՝
անա [թ]Իպն իւլ Միւթա՛ալ տէնիլէճէք վէ [ժ]Րապպ Ալ-
լահ անա փէտէրի Դաւիթին թախթընը վէրէճէք
տիր։ 33 - Վէ [ի]պէյթ ի Յակոպըն իւզէրինէ իլ էլ է-
պէտ հիւքիւմէթ սիւրիւպ՝ մէլէքիւթիւնիւն նիհա-
յէթի օլմայաճագ տըր՝ տէտի։ 34 - Մարիամ իսէ

ա Պագ. 4 Միւլ. 11. 5։ 1 Թէվ. 9. 25։
բ Թէք. 30. 23։ Եշ. 4. 1։ 54. 1, 4։
գ Մատթ. 1. 18։ Գ. 2. 4, 5։
դ Դան. 9. 23։ 10. 19։
ե Հագ. 6. 12։
զ Ալ. 12։
է Եշ. 7. 14։ Մատթ. 1. 21։
ը Գ. 2. 21։
թ Մարկ. 5. 7։
ժ 2 Միւլ. 7. 11, 12։
Մէզ. 132. 11։ Եշ. 9. 6, 7։ 16. 5։ Երէմ. 23. 5։ Վահ. 3. 7։
ի Դան. 2. 44։ 7. 14, 27։ Աբտ. 21։ Միք. 4. 7։ Յովհ. 12. 34։ Իպր. 1. 8։

մէլէյէ՝ Պու նա՞սըլ օլա պիլիր, չիւնքի պիր էր պիլ-
մէմ՞ տէտի։ 35-Մէլէք տախի անա ճէվապէն՝ Սէ-
նին իւզէրինէ ⁺Ռուհ իւլ Գուտուս կէլիր, Միւթա՛ալըն
գուտրէթի սանա կէօլկէ օլաճագ. պու էճլտէն սէն-
տէն տօղաճագ մուգատտէս զաթա տախի ⁺Իպն
Ուլլահ տէնիլէճէք տիր։ 36-Վէ իշթէ ագրապան-
տան օլան Եղիսաբեթ տախի խթիյարլըղընտա պիր
օղլա համիլէ օլուպ՝ պու այ օլ ՚ագըր տէնիլէնին
ալթընճը այը տըր. 37-Զիրա ՚Ալլահըն ՚ինտինտէ
հիչ պիր շէյ ղայրի միւմքին տէյիլ տիր՝ տէտի։
38-Վէ Մարիամ՝ Իշթէ Ռապպըն ճարիյէսի, սանա
սէօյլէտիկին կէօրէ օլսուն՝ տէմէսիյլէ մէլէք անըն նէզ-
տինտէն կիթտի։

39-Վէ Մարիամ օլ կիւնլէրտէ գալգըպ՝ ՚աճէ-
լէթէն տաղլար ճիվարընա, ⁺Եուտա շէհրինէ կիտիպ,
40-Զաքարիանըն խանէսինէ կիրէրէք, Եղիսաբեթէ
սէլամ վէրտի։ 41-Վէ Եղիսաբեթ Մարիամըն սէ-
լամընը իշիթտիյի կիպի, չօճուգ անըն ռահմինտէ
սըչրատը, վէ Եղիսաբեթ Ռուհ իւլ Գուտուսլէ մէմլու
օլուպ, 42-Եիւքսէք սէսլէ չաղըրարագ տէտի քի՝
⁺Սէն նիսա պէյնինտէ միւպարէք սին, վէ սէնին
ռահմինին մահսուլը միւպարէք տիր. 43-Վէ պու
պանա նէ՞րէտէն օլտու քի՝ Ռապպըմըն վալիտէսի
՝խանըմա կէլէ։ 44-Զիրա իշթէ սէլամընըն սէսի գու-
լաղըմա տէյտիյի կիպի, չօճուգ ռահմիմտէ չա-
լըգտան սըչրատը։ 45-Վէ նէ՛ միւպարէք տիր ի-
ման էթմիշ օլան. զիրա Ռապպ թարաֆընտան անա

⁺ Մատթ. 1. 20։
⁺ Մատթ. 14. 33։ 26. 63, 64։ Մարկ. 1. 1։ Յովհ. 1. 34։ 20. 31։ Ա՛մալ. 8. 37։ Ռօմ. 1. 3։
◦ Թէք. 18. 14։ Երեմ. 32. 17։ Զաք. 8. 6։ Մատթ. 19. 26։ Մարկ. 10. 27։ Ղ. 18. 27։ Ռօմ. 4. 21։
⁺ Յեսու. 21. 9—11։
⁺ Ա.յ. 28։ Հաք. 5. 24։

սէօյլէնիլէն շէյլէր իթմամ օլունաճագ տըր։ 46-Մա-
րիամ տախի՝ [ա]Ճանըմ Րապպը թա՛զիմ էտէր,
47-Րուհըմ Խէլասքեարըմ օլան Ալլահտա շատման
օլտու։ 48-Զիրա [բ]ճարիյէսինին էտնա հալինէ նա-
զար գըլտը, վէ իշթէ շիմտէն սօնրա [գ]ճիւմլէ նէսիլ-
լէր պանա՝ նէ՜ մուպարէք՝ տէյէճէքլէր. 49-Չիւնքի
Գատիր [դ]պանա պէօյիւք շէյլէր էյլէտի. Անըն [ե]իսմի
տախի գուտտուս տըր։ 50-Վէ [զ]մէրհամէթի նէսիլ-
տէն նէսլէ քէնտիսինտէն գօրգանլարըն իւզէրինտէ
տիր։ 51-[է]Քէնտի պազուսըյլէ գուտրէթ իճրա
էյլէտի. [ը]միւթէքէպպիրլէրի գալպլէրինին էֆքեա-
րընտա փէրիշան էյլէտի։ 52-[թ]Գուտրէթ սահիպլէ-
րինի թախթլարընտան էնտիրիպ՝ էտնալարը եւք-
սէլթտի։ 53-[ժ]Աճ օլանլարը նի՛մէթլէրլէ տօյուրուպ՝
զէնկինլէրի պօշ կէօնտէրտի։ 54-[ի]Էճտատըմըզա սէօյ-
լէտիյի իւզրէ՝ Աբրահամ իլէ անըն զիւրրիյէթինէ
իլ էլ էպէտ օլան [լ]մէրհամէթի թէզքէքիւր էտիպ,
55-Գուլու Իսրայէլէ իմտատ էյլէտի՝ տէտի։

56-Վէ Մա՛րիամ անըն եանընտա իւչ այ գալտըգ-
տան սօնրա, քէնտի խանէսինէ ՚ավտէթ էյլէտի։

57-Վէ Եղիսաբեթին տօղուրաճագ վագթը թէ-
մամ օլտըգտա, պիր օղուլ տօղուրտու։ 58-Վէ
գօնշուլարը իլէ ագրապասը Րապպըն անա ՚ազիմ
մէրհամէթ էյլէտիյինի իշիթտիքլէրինտէ, [խ]անըն իլէ
պէրապէր սէվինիրլէր իտի։

ա 1 Մուլ. 2. 1։ Մէզ. 34. 2, 3։ 35. 9։ Ամբ. 3. 18։
բ 1 Մուլ. 1. 11։ Մէզ. 138. 6։
գ Մաղ. 3. 12։ Ղ. 11. 27։
դ Մէզ. 71. 19։ 126. 2, 3։
ե Մէզ. 111. 9։
զ Թէք. 17. 7։ Խուր. 20. 6։ Մէզ. 103. 17, 18։
է Մէզ. 98. 1։ 118. 15։ Եշ. 40. 10։ 51. 9։ 52. 10։
ը Մէզ. 33. 10։ 1Պետ. 5. 5։
թ 1 Մուլ. 2. 6։ Յոբ 5. 11։ Մէզ. 113. 7։
ժ 1 Մուլ. 2. 5։ Մէզ. 34. 10։
ի Թէք. 17. 19։ Մէզ. 132. 11։ Րոմ. 11. 28։ Գաղ. 3. 16։
լ Մէզ. 98. 3։ Երեմ. 31. 3, 20։
խ Այ. 14։

59-Վէ [կ]սէքիզինճի կիւնտէ մա'սումը խիթան էթմէյէ կէլիփ՝ անա փէտէրինին իսմիյլէ Զաքարիա Թէսմիյէ էթտիլէր։ 60-Լաքին վալիտէսի ճէվապ վէրիփ՝ [հ]Խայր, անճագ Յովհաննէս Թէսմիյէ օլունաճագ տըր՝ տէտի։ 61-Անլէր տախի մէրգումէյէ՝ Ագրաբալարտա պու իսմիլէ Թէսմիյէ օլունմըշ պիր քիմսէ եօգ տըր՝ տէտիլէր։ 62-Վէ՝ Նէ՞ իսմիլէ Թէսմիյէ օլունմասընը իսթէրսին՝ տէյիւ իշարէթլէ փէտէրինտէն սու՞ալ էթտիլէր։ 63-Օ տախի պիր լէվհա իսթէյիփ՝ [ձ]Իսմի Յովհաննէս տիր՝ տէյիւ եազտըղընտա, ճիւմլէսի թէ'աճճիւպ էթտիլէր։ 64-[ղ]Վէ հէման աղզը վէ տիլի աչըլըփ՝ Ալլահա համտ էտէրէք թէքէլլիւմ էյլէտի։ 65-Վէ էթրաֆտա Թէմէքքիւն էտէնլէրին ճիւմլէսինէ գորգու տիւշիւփ՝ պու շէյլէրին քեաֆֆէսի Եէհուտիյէնին պիւթիւն [ճ]տաղխաթանընտա շայ՝ օլարագ, 66-Իշիտէնլէրին ճիւմլէսի՝ 'Աճէպա պու մա'սում նէ' օլաճագ տըր՝ տէյէրէք, [illegible] [մ]խաթըրլարընտա հըֆզ էթտիլէր. վէ [յ]Րապպըն էլի անըն իլէ իտի։

67-Փէտէրի Զաքարիա տախի [ն]Րուհ իւլ Գուտալէ մէմլու օլուփ՝ իլհամիլէ սէօյլէյէրէք տէտի քի, 68-[շ]Իսրայէլին Ալլահը Րապպ միւպարէք օլսուն, չիւնքի [ո]գավմընը զիյարէթ էտիփ՝ անը ֆիտիյէ իլէ խէլաս էյլէտի։ 69-Վէ [չ]գատիմտէն պէրու մուգատտէս փէյղամպէրլէրինին աղզըյլէ սէօյլէտիյի իւզրէ, 70-Տիւշմէնլէրիմիզտէն վէ պիզէ հէփ պուղզ էտէն-

[կ] Թէք. 17. 12։ Ղև. 12. 3։
[հ] Այ. 13։
[ձ] Այ. 13։
[ղ] Այ. 20։
[ճ] Այ. 39։
[մ] Ղ. 2. 19, 51։
[յ] Թէք. 39. 2։ Մէզ. 80. 17։ 89. 21։ Ա'մալ. 11. 21։
[ն] Յովէլ 2. 28։
[շ] 3 Միւլ. 1. 48։ Մէզ. 41. 13։ 72. 18։ 106. 48։
[ո] Խուր. 3. 16։ 4. 31։ Մէզ. 111. 9։ Ղ. 7. 16։
[չ] Երեմ. 23. 5, 6։ 30. 10։ Դան. 9. 24։ Ա'մալ. 3. 21։ Բօմ. 1. 4։

ճէրին էլինտէն խէլաս օլմագ իւզրէ, 71-Գուլու Դա-
վիթին խանէտանընտա պիզիմ իչիւն "*'ազիմ պիր
խէլաս" իզհար էյլէտի. 72-Թա քի ՙէճտատըմըզա
մէրհամէթ էտիպ՝ քէնտի մուգատտէս 'ահտընը,
73-Եա՞նի տիւշմէնլէրիմիզին էլինտէն գուրթուլմըշ
օլարագ, ['էօմրիւմիւզիւն] ճիւմլէ կիւնլէրինտէ,
74-Քէնտի հուզուրընտա, "գուտսիյէթ վէ սալահէթ
գօրգուսուզ "քէնտինէ 'իպատէթ էթմէմիզի իհսան
էյլէմէք իչիւն, 75-ՙՓէտէրիմիզ Աբրահամա էթ-
տիյի եէմինի խաթըրլա կէթիրէ: 76-Սէն տախի,
էյ մա'սում, Միւթա'ալըն փէյղամպէրի թէսմիյէ
օլունաճագսըն. 77-Զիրա սէն "ղուլմէթ իլէ էօլիւմ
կէօլկէսինտէ օթուրանլարա զիյա վէրմէք վէ այագ-
լարըմըզը սէլամէթ թարիգինէ կէօթիւրմէք իւզրէ,
Ալլահըմըզըն չէֆգաթ ու մէրհամէթինտէն նաշի
°տօղան կիւ-նէշ ևիւճէլէրտէն զիյարէթիմիզ իչիւն
կէլմէքլէ, 78-Գավմընա °կիւնահլարըն 'աֆվը իլէ
օլան խէլասը պիլտիրմէք իչիւն, 79-"Րապպըն եօլ-
լարընը հազըրլամագ իւզրէ անըն էօնիւնտէն կիտէ-
ճէքսին:

80-Վէ +մա*սում պէօյիւյիւպ Րուհտա գուվվէթ-
լէնիր, վէ Իսրայէլէ զուհուրու կիւնիւնէ տէյին ՙչէօլ-
լէրտէ տուրուր իտի:

ղ Մէզ. 132. 17:
* Եօ-Ն. խէլաս պոյ-
նուզու
Լ Ղև. 26. 42: Մէզ.
98. 3: 105. 8, 9: 106.
45: Եզէկ. 16. 60:
Ա.յ. 54:
– Երեմ. 32. 39, 40:
Եփես. 4. 24: 2Սէլ.
2. 12: 2Տիմ. 1. 9:

Տիտ. 2. 12: 1 Պետ.
1. 15: 2 Պետ. 1. 4:
ս Բօմ. 6. 18, 22: 'Իպր.
9. 14:
Լ Թէսք. 12. 3: 17. 4:
22. 16, 17: 'Իպր. 6.
13, 17:
ւ Ես. 9. 2: 42. 7: 49.
9: Մատթ. 4. 16:
Ա'մալ. 26. 18:

ր Ա'ս. 24. 17: Մաղ.
4. 2:
ց Մարկ. 1. 4: Պ. 3. 3:
– Ես. 40. 3: Մաղ.
3. 1: 4. 5: Մատթ.
11. 10: Ա.յ. 17:
‡ Պ. 2. 40:
+ Մատթ. 3. 2: 11. 7:

——

ԲԱԲ 2

Օլ կիւնլէրտէ պիւթիւն տիւնեանըն թահրիրի նուֆուսը իչիւն Գայսէր Օգոստոս թարաֆընտան ֆէրման սատըր էթտի։ 2 [ա]Պու իլք թահրիր Կիւրէնոս Սուրիյա վալիսի իքէն օլտու։ 3 Վէ ճիւմլէսի թահրիր օլունմագ իչիւն, հէր քէս քէնտի շէհրինէ կիտէր իտի։

4 Իմտի Յովսէփ տախի [բ]Դաւիթին պէյթ ու նէսլինտէն օլմաղլէ, համիլէ օլան նիշանլըսը Մարեամ իլէ պէրապէր թահրիր օլունմագ իչիւն, 5 Գալիլէատան Նազարէթ շէհրինտէն Եէհուտիյէյէ, Բեթլէհէմ տէնիլէն [գ]Դաւիթին շէհրինէ չըգտը։

6 Վէ անլէր օրատա իքէն, մէրգումէնին տողուրաճագ վագթը թէմամ օլտուգտա, 7 [դ]Իլք օղլունը տողուրտու, վէ անը գունտագլայըփ քէնտիլէրէ խանտա եէր օլմամաղլէ, եէմլիքտէ եաթըրտը։

8 Վէ օլ ճիվարտա, օվատա գալըփ սիւրիւլէրինի կէճէլէյին պէքլէյէն չօպանլար վար իտի։ 9 Վէ իշթէ Րապպըն մէլէյի ուզէրլէրինէ էնիփ էթրաֆլարընտա Րապպըն ճէլալի զիյա վէրմէքլէ, [ե]զիյատէսիյլէ գօրգտըլար։ 10 Վէ մէլէք անլէրէ՝ Գօրգմայընըզ, զիրա իշթէ [զ]պիւթիւն գավմա վուգու՛ պուլաճագ 'ազիմ պիր մէսէրրէթի սիզէ թէպշիր էտէրիմ. 11 [է]Զիրա պու կիւն Դաւիթին շէհրինտէ [ը]Մէսիհ վէ Րապպ օլան [թ]Խէլասքեար տողմուշ տըր։ 12 Վէ գունտագլանմըշ վէ եէմլիքտէ

ա Ա'մալ. 5. 37։
բ Մատթ. 1. 16։ Գ. 1. 27։
գ 1 Մուլ. 16. 1, 4։ Յովհ. 7. 42։
դ Մատթ. 1. 25։
ե Գ. 1. 12։
զ Թէք. 12.3։ Մատթ. 28. 19։ Մարկ. 1. 15։ Ա.յ. 31, 32։ Գ. 24. 47։ Կող. 1.23։
է Եա. 9. 6։
ը Մատթ. 1. 16։ 16. 16։ Գ. 1. 43։ Ա'մալ. 2. 36։ 10. 36։ Փիլ. 2. 11։
թ Մատթ. 1. 21։

ձաթար պիր մա'սում պուլմանըզ սըզէ նիշան օ-
լաճագ տըր՝ տէտի։ 13-[ծ]Վէ անսըզըն մէլէք իլէ
պէրապէր ճիւնուտը սէմավիյէնին պիր ճիւմհուրը
հազըր պուլունուպ՝ Ալլահա սէնա էտէրէք, 14-[կ]Էն
եիւճէլէրտէ Ալլահա համտ, եէր իւզէրինտէ սէ-
լամէթ, [հ]ատէմլէրտէ հիւսն ի րիզա՝ տէտիլէր։
15-Վէ մէլէքլէր եանլարընտան սէմայա չըգտըգ-
լարընտա, օլ չօպանլար պիրի պիրինէ՝ Շիմտի[ձ] Բեթ-
լէհէմէ գատար վարալըմ, Ռապպըն պիզէ պիլտիրտի-
յի պու վագը'այը կէօրէլիմ՝ տէտիլէր։ 16-Վէ 'ա-
ճէլէթէն կէլիպ՝ Մարիամ իլէ Յովսէփի վէ եէմ-
լիքտէ եաթան մա'սումը պուլտուլար։ 17-Վէ կէօր-
տիւքտէն սօնրա, պու մա'սումըն հագգընտա քէն-
տիլէրէ սէօյլէնիլէն չէյի էթրաֆա նէշր էթտիլէր։
18-Վէ իշիտէնլէրին ճիւմլէսի չօպանլարըն քէնտի-
լէրէ սէօյլէտիքլէրի չէյլէրէ թէ'աճճիւպ էթտիլէր։
19-[ղ]Մարիամ տախի պու չէյլէրին ճիւմլէսինի գալ-
պինտէ թէֆէքքիւր էտէրէք հըֆզ էտէր իտի։
20-Վէ չօպանլար՝ քէնտիլէրինէ սէօյլէնիլտիյի վէճհ-
լէ, իշիտիպ կէօրտիւքլէրի ճիւմլէ չէյլէրտէն տօլայը
Ալլահա համտ ու սէնա էտէրէք 'ավտէթ էթտիլէր։
21-[ճ]Վէ մա'սումըն խիթանը իչիւն սէքիզ կիւն
թէմամ օլտըգտա, օ տահա ա͞ն րահմինտէ մէվ-
ճուտ օլմազտան էվվէլ մէլէք թարաֆընտան թէս-
միյէ օլունտըղը իւզրէ [մ]Յիսուս թէսմիյէ օլունտու։
22-Վէ Մովսէսին չէրի'աթը մուճէպինճէ անլէ-

[ծ] Թէք. 28. 12: 32. 1, 2: Մէզ. 103. 20, 21: 148. 2: Դան. 7. 10: 'Իպր. 1. 14: Վահ. 5. 11:
[կ] Գ. 19. 38: Եփես. 1. 5: 3. 10, 21: Վահ. 5. 13:
[հ] Եա. 57. 19: Գ. 1. 77: Ռօմ. 5. 1: Եփես. 2. 17: Կող. 1. 20:
[ձ] Յովհ. 3. 16: Եփես. 2. 4, 7: 2 Սէլ. 2. 16: 1 Յովհ. 4. 9, 10:
[ղ] Թէք. 37. 11: Գ. 1. 66: Այ. 51:
[ճ] Թէք. 17. 12: Ղև. 12. 3: Գ. 1. 59:
[մ] Մատթ. 1. 21, 25: Գ. 1. 31:

րին թաթհիր [յ]կիւնլէրի թէմամ օլտըղտա, [ն]հէր իլք տօղան էրքէք չօճուգ Ռապպա մուգատտէս տէնիլէ՝ տէյիւ, 23-Ռապպըն շէրի'աթընտա եազըլտըղը իւզրէ մա'սումը Ռապպա թագտիմ էթմէք, 24-Վէ [շ]Ռապպըն շէրի'աթընտա պիր չիֆթ գումրու, եախօտ իքի կէօյէրճին եավրուսը պույուրըլտըղը իւզրէ, գուրպան 'արզ էթմէք իչիւն անը Երուսաղէմէ չըգարտըլար։

25-Վէ իշթէ Երուսաղէմտէ Սիմէօն իսմինտէ սալիհ վէ էհլ ի թագվա պիր ատէմ պուլունուպ՝ [ո]Իսրայէլին թէսէլլիսինէ մունթազըր օլարագ, Ռուհ իւլ Գուտս անըն իւզէրինտէ իտի։ 26-Վէ Ռապպըն Մէսիհինի կէօրմէյինճէ [չ]էօլիւմ կէօրմէյէճէյի՝ Ռուհ իւլ Գուտս թարաֆընտան քէնտիսինէ վահի օլունմըշ իտի։ 27-Վէ շէրի'աթ 'ատէթի իգթիզասընը հագգընտա իճրա էթմէք իւզրէ՝ վալիտէյնի մա'սում Յիսուսը իչէրի կէթիրտիքլէրինտէ, մէզքիւր տախի [պ]Ռուհըն տէլալէթիյլէ հէյքէլէ կէլիպ, 28-Անը գուճաղընա ալարագ՝ Ալլահա համտ էտիպ, 29-[ջ]Եա Ռապպ, շիմտի սէնին քէլամընա կէօրէ գուլընը սէլամէթլէ սալը վէրիրսին. 30-Զիրա [ռ]կէօզլէրիմ հէփ միլլէթլէր հուզուրընտա, 31-[ս]Թա'իֆէլէրին թէնվիրի իչիւն նուր, վէ գավմըն Իսրայէլէ շան օլմագ իւզրէ, 32-Հազըրլատըղըն խէլասընը կէօրտիւ՝ տէտի։

33-Վէ վալիտէսի իլէ Յովսէփ անըն հագգընտա սէօյլէնիլէն շէյլէրէ թէ'աճճիւպ էտէրլէր իտի։

յ Ղև. 12. 2, 4, 6։
ն Խուր. 13. 2։ 22. 29։ 34. 19։ Ա'ռ. 3. 13։ 8. 17։ 18. 15։
շ Ղև. 12. 2, 6, 8։
ո Եռ. 40. 1։ Մարկ. 15. 43։ Այ. 38։
չ Մեզ. 89. 48։ 'Իպր. 11. 5։
պ Մատթ. 4. 1։
ջ Թէզ. 46. 30։ Փիլ. 1. 23։
ռ Եռ. 52. 10։ Գ. 3. 6։
ս Եռ. 9. 2։ 42. 6։ 49. 6։ 60. 1—3։ Մատթ. 4. 16։ Ա'մալ. 13. 47։ 28. 28։

34 - Սիմէոն տախի անլէրէ խայր տու'ա էտիպ անըն
վալիտէսի Մարիամա տէտի քի՝ Իշթէ պու չօճուգ
¬Իսրայէլտէ չօգ քիմսէլէրին տիւշմէսի վէ գալգ-
մասը իչիւն վէ Նալէյհինտէ սէօյլէնիլէճէք պիր 'ա-
լամէթ օլմագ իւզրէ գօնուլմըշ տըր, 35 - (Վէ ¯սէ-
նին քէնտի ճանընտա տախի պիր գըլըճ կէչէճէք.)
Թա քի չօգ գալպլէրին էֆքեարը քէշֆ օլունա։

36 - Վէ Ասէր սըպթընտան՝ Փանուէլին գըզը Աննա
նամ պիր նէպիյէ վար իտի. մէրգումէ խայլը եաշ-
լը օլուպ՝ պէքեարէթի վագթընտան եէտի եըլ գօ-
ճա իլէ եաշամըշ օլուպ, 37 - Թագրիպէն սէքսէն
տէօրթ սէնէտէն պէրու տուլ գալարագ, ¨կէճէ
կիւնտիւզ օրուճ վէ տու'ա իլէ 'իպատէթ էտէրէք
հէյքէլտէն այըրըլմազ իտի։ 38 - Օ տախի օ սա'աթ-
տա հազըր պուլունուպ՝ Րապպա համտ էտէրէք,
ˡԵրուսաղէմտէ խէլասա մունթազըր օլանլարըն ճիւմ-
լէսինէ անըն հագգընտա սէօյլէր իտի։

39 - Անլէր տախի Րապպըն շէրի'աթը մուճէպին-
ճէ ճիւմլէ վաճիպ օլան շէյլէրի իճրա էթտիքտէն
սօնրա, Գալիլէայա քէնտի շէհիրլէրի Նազարէթէ
'ավտէթ էթտիլէր։ 40 - ⁺Մա'սում տախի պէօյիւ-
յիւպ վէ [րուհտա] գուվվէթլէնէրէք վէ հիքմէթլէ
մէմլու օլարագ, Ալլահըն լութֆու անըն իւզէրին-
տէ իտի։

41 - Վէ անըն վալիտէյնի ˢհէր սէնէ պասեխ պայ-
րամընտա Երուսաղէմէ կիտէրլէր իտի։ 42 - Վէ Յի-
սուս օն իքի եաշընտա իքէն, անլէր պայրամըն 'ա-

¬ Եսա. 8. 14։ Ովս. 14. 9։ Մատթ. 21. 44։ Ռոմ. 9. 32, 33։ 1 Կոր. 1. 23, 24։ 2 Կոր. 2. 16։ 1 Պետ. 2. 7, 8։
¯ Ա'մալ. 28. 22։ ¨ Մէզ. 42. 10։ Յովհ. 19. 25։ ˡ Ա'մալ. 26. 6։ 1 Թիմ. 5. 5։
ˡ Մարկ. 15. 43։ Ա. 25։ Գ. 24. 21։ ⁺ Ա. 52։ Գ. 1. 80։ ˢ Խուրուճ. 23. 15, 17։ 34. 23։ Թէս. 16. 1, 16։

ատէթի իւզրէ Երուսաղէմէ չըգտըլար, 43-Վէ կիւն-
լէրինի թէմամ էտիպ 'ավտէթ էթտիկլէրինտէ,
չօճուգ Յիսուս Երուսաղէմտէ գալտը. վէ *Եօսէֆ
իլէ վալիտէսի" պունու պիլմէզլէրտի, 44-Եօլտաշլար
արասընտա օլըր' զաննըյլէ պիր կիւնլիւք եօլ կիթ-
միշլէր իքէն, անը ագրապա իլէ աշինալարընըն ա-
րասընտա արատըլար իսէ տէ, 45-Պուլմատըգտէ,
անը արայարագ Երուսաղէմէ տէօնտիւլէր: 46-Վէ
իւչ կիւնտէն սօնրա, անը հէյքէլտէ մու'ալլիմլէր
արասընտա օթուրմագտա վէ անլէրի տինկլէյիպ
անլէրէ սու"ալլէր իրատ էթմէքտէ պուլտուլար:
47-Վէ 'անը իշիտէնլէրին ճիւմլէսի տախի տիրա-
յէթինէ վէ ճէվապլարընա հայրէթտէ գալըրլար
իտի: 48-Վէ անը կէօրտիւքլէրինտէ հայրան օլուպ
վալիտէսի անա' Էյ օղուլ, պիզէ նի՞չին պէօյլէ
էթտին. իշթէ պէտէրին վէ պէն էլէմ չէքէրէք սէ-
նի արայօր իտիք' տէտի: 49-Օ տախի անլէրէ' Պէ-
նի նի՞չին արայօր իտինիզ. -Փէտէրիմին շէյլէրինտէ
պուլունմազլըղըմ վաճիպ իտիկինի պիլմէ՞զ մի ի-
տինիզ' տէտի: 50-+Վէ անլէր քէնտիլէրէ սէօյլէ-
տիկի սէօզիւ ֆէհմ էթմէտիլէր: 51-Օ տախի անլէ-
րէ իլէ պէրապէր էնիպ Նազարէթէ կէլտի, վէ
անլէրէ իթա'աթ էտէր իտի. ‡վալիտէսի տախի պու
սէօզլէրին ճիւմլէսինի գալպինտէ հըֆզ էտէր իտի:
52-Վէ Յիսուս հիքմէթ վէ գամէթտէ վէ Ալլահըն
վէ ինսանըն հիւզուրընտա 'իլէրիլէմէքտէ իտի:

ՊԱՊ 3

Վէ Տիպէրիոս Գայսէրին սալթանաթընըն օն պէ-

* Եախօտ' վալիտէյնի | Յովհ. 7. 15, 46. | + Առ. 19. Դան. 7. 28.
‡ Մատթ. 7. 28. Մարկ. 1. 22. Ղ. 4. 22, 32. | – Յովհ. 2. 16. | • 1 Մուլ. 2. 26. Առ. 40.
‡ Ղ. 9. 45. 18. 34.

չինճի սէնէսինտէ, Պոնտոսլը Պիղատոս Եէհուտիյէ
վալիսի, վէ Հերովդէս Գալիլեանըն րէ՛իս էր րուպ՛ը,
վէ գարտաշը Փիլիպպոս Իտուրիա իլէ Տրաքոնիտա
ոլկյարընըն րէ՛իս էր րուպ՛ը, վէ Լիւսանիա Ա-
բիլենանըն րէ՛իս էր րուպ՛ը,
2-[a]Վէ Աննա իլէ
Կայիափա քէահինի ա՛զամ օլտըգլարը վագըթտա
պէրրիյէտէ Զաքարիանըն օղլու Յովհաննէսէ Ալլա-
հըն քէլամը կէլտի։
3-[b]Օ տախի Յորդանան ճիվա-
րընտա վագը՛ ճիւմլէ մահալլէրէ կէլիպ՝ [c]կիւնահ-
լարըն 'աֆվը իչիւն թէվպէ վաֆթիզինի վա՛զ է-
տէր իտի.
4-Նիթէքիմ Եսայի փէյղամպէրին քէ-
լամլարընըն քիթապընտա՝ Ռապպըն եօլընը հազըր-
լայըպ, թարիգլէրինի տօղրուլտընըզ.
5-Հէր տէրէ
տօլուպ՝ հէր տաղ վէ թէփէ ալչագլանաճագ, էյ-
րիլէր տօղրու վէ սարփ եօլլար տիւզ օլաճագ տըր.
6-Վէ [d]ճիւմլէ պէշէր Ալլահըն խէլասընը կէօրէճէք
տիր՝ տէյէրէք, [e]պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը՝
տէյիւ եազըլմըշ տըր։

7-Իմտի քէնտի էլիյլէ վաֆթիզ օլունմագա չը-
գըպ կէլէն ճէմա՛աթլարա՝ [f]Էյ էնկէրէք նէսլի, կէ-
լէճէք ղազապտան գաչմագը սիզէ քի՛մ կէօսթէր-
տի։
8-Իմտի թէվպէյէ լայըգ սէմէրէ հուսուլէ կէ-
թիրինիզ. վէ քէնտի քէնտինիզէ՝ Փէտէրիմիզ Ա-
բրահամ տըր՝ տէմէյէ պաշլամայընըզ, զիրա սիզէ
տէրիմ քի՝ Ալլահ Աբրահամա շու թաշլարտան պի-
լէ էվլատ վիւճուտէ կէթիրմէյէ գատիր տիր։
9-Հէմ
տախի հալա պալթա աղաճլարըն քէօքիւնիւն եա-
նընա գօնուլմըշ տըր. [g]իմտի էյի մէյվէ վէրմէյէն

[a] Յովհ. 11. 49, 51; 18. 13; Ա՛մալ. 4. 6.
[b] Մատթ. 3. 2; Մարկ. 1. 4.
[c] Ղ. 1. 78.
[d] Մէզ. 98. 2; Ես. 52. 10; Ղ. 2. 10.
[e] Ես. 40. 3; Մատթ. 3. 3; Մարկ. 1. 3; Յովհ. 1. 23.
[f] Մատթ. 3. 7.
[g] Մատթ. 7. 19.

հէր աղաճ քէսիլիբ աթէշէ աթըլըր՝ տէր իտի։
10 - Ճէմա՛աթ տախի՝ Պու սուրէթտէ ՚պիզ նէ՞ իշ-
լէյէլիմ՝ տէյիւ անտէն սուա՛լ էթտիլէր։ 11 - Օ
տախի անլէրէ ճէվապէն՝ ՚Իքի էնթարիսի օլան,
պիրիսինի օլմայանա վէրսին. Թա՛ամը օլան տախի
պէօյլէ էյլէսին՝ տէտի։ 12 - Վէ ՚վաֆթիզ օլունմաղ-
իւզրէ կէօմրիւքճիւլէր տախի կէլիբ անա՝ Էյ մու-
՚ալլիմ, նէ՞ իշլէյէլիմ՝ տէմէլէրի իւզէրինէ, 13 - Սի-
զէ էմր օլունանտան ՚զիյատէ պիր շէյ թալէպ էթ-
մէյինիզ՝ տէտի։ 14 - ՚Ասքէրլէր տախի՝ Պիզ տէ նէ՞
իշլէյէլիմ՝ տէյիւ անա սօրտըլար. վէ անլէրէ՝ Քիմ-
սէյէ զուլմ էթմէյինիզ, վէ ՚իֆթիրա պիրլէ ղատր
էթմէյինիզ, վէ ՚ուլուֆէնիզէ գանա՛աթ էյլէյինիզ՝
տէտի։

15 - Վէ գավմ ինթիզարտա օլուպ ճիւմլէսի Յով-
հաննէսին հագգընտա՝ ՚Աճէպա Քրիստոս պու՞ մը
տըր՝ տէյիւ գալպլէրինտէ թէֆէքքիւր էտէրլէր ի-
քէն, 16 - Յովհաննէս ճիւմլէսինէ ճէվապէն՝ ՚Կէրչի
պէն սիզի սու իլէ վաֆթիզ էտիյօրըմ, ամմա պէն-
տէն տահա գուտրէթլի օլան կէլիյօր, քի պէն ա-
նըն այագ գապլարընըն թասմասընը չէօզմէյէ լա-
յըգ տէյիլ իմ. օ սիզի Րուհ իւլ Գուտս վէ աթէշլէ
վաֆթիզ էտէճէք տիր։ 17 - Եապասը տախի էլին-
տէ օլուպ՝ քէնտի խարմանընը թէմամիյլէ սավուրա-
րագ, ՚պուղտայը անպարընա տէվշիրիպ՝ սամանը
իսէ սէօնմէզ աթէշէ եագաճագ տըր՝ տէտի։ 18 -
Պէօյլէճէ տահա պաշգա նիչէ շէյլէր գավմա նա-
սիհաթ էտիպ՝ թէպշիր էտէր իտի։

ը Ա՛մալ. 2. 37։
թ Ղ. 11. 41։ 2 Կոր. 8. 14։ Յակ. 2. 15, 16։ 1 Յովհ. 3. 17։ 4. 20։
ժ Մատթ. 21. 32։ Ղ. 7. 29։
ի Ղ. 19. 8։
լ Խուր. 23. 1։ Ղև. 19. 11։
խ Մատթ. 3. 11։
ծ Մրք. 4. 12։ Մատթ. 13. 30։

19 - [1]Վէ րէ"իս էր րուպ' Հէրովդէս՝ գարտաշը
[Փիլիպպոսըն] զէվճէսի Հէրովդիատան, վէ Հէրովդէ-
սին էթմիշ օլտուղու հէփ ֆէնալըգլարտան տօլայը
Յովհաննէս թարաֆընտան թագպիհ էտիլտիքտէ,
20 - ճիւմլէսինին իւզէրինէ անը հապսխանէյէ աթ-
մաղը տախի 'իլավէ էթտի:
21 Վէ խալգըն ճիւմլէսի վաֆթիզ օլունտուղու սը-
րատա՝ [2]Յիսուս տախի վաֆթիզ օլունուպ տու'ա
էտէր իքէն, կէօք աչըլըպ, 22 - Ռուհ իւլ Գուտուս ա-
նըն իւզէրինէ ճիսմի հէյ"էթլէ կէօյէրճինին կիպի նա-
զիլ օլտու, վէ կէօքտէն՝ Սէվկիւլիւ Օղլըմ սէն սին,
սէնտէն րազը իմ՝ տէյիւ պիր սէտա վուգու' պուլտու:
23 - Վէ Յիսուս քէնտիսի [3]թագրիպէն օթուզ եա-
շընտա կիրմէյէ պաշլատը, վէ զաննը օլունտուղունա
կէօրէ [4]իպնի ի Յովսէփ, իպնի ի Հեղի, 24 - Իպնի ի
Մատաթ, իպնի ի Ղևի, իպնի ի Մեղքի, իպնի ի Յան-
նէ, իպնի ի Յովսէփ, 25 - Իպնի ի Մատաթիա, իպնի ի
Ամովս, իպնի ի Նաւում, իպնի ի Եսղի, իպնի ի Նան-
գէ, 26 - Իպնի ի Մաաթ, իպնի ի Մատաթիա, իպնի ի
Սեմէի, իպնի ի Յովսէփ, իպնի ի Յուդա, 27 - Իպնի ի
Յովհաննա, իպնի ի Ռէսա, իպնի ի Զօրաբաբէլ, իպնի ի
Սաղաթիէլ, իպնի ի Ների, 28 - Իպնի ի Մեղքի, իպնի ի
Ադդի, իպնի ի Կովսամ, իպնի ի Եղմովդադ, իպնի ի
Էր, 29 - Իպնի ի Յովսէս, իպնի ի Եղիազար, իպնի ի
Յովրիմ, իպնի ի Մատաթ, իպնի ի Ղևի, 30 - Իպնի ի
Սիմէոն, իպնի ի Յուդա, իպնի ի Յովսէփ, իպնի ի Յով-
նան, իպնի ի Եղիակիմ, 31 - Իպնի ի Մելեա, իպնի ի
Մայնան, իպնի ի Մատաթա, [5]իպնի ի Նաթան, [6]իպնի ի

[1] Մատթ. 14. 3: Մարկ. 6. 17:
[2] Մատթ. 3. 13: Յովհ. 1. 32:
[3] Թւ. 4. 3, 35, 39, 43, 47:
[4] Մատթ. 13. 55: Յովհ. 6. 42:
[5] Զաք. 12. 12:
[6] 2 Մուլ. 5. 14: 1 Թէվ. 3. 5:

Դաւութ, 32 -Իպն ի Յեսսէ, իպն ի Ովպէտ, իպն ի Պոոս, իպն ի Սալմոն, իպն ի Նաասոն, 33 -Իպն ի Ամինատապ, իպն ի Արամ, իպն ի Եսրոմ, իպն ի Ֆարէս, իպն ի Յուտա, 34 -Իպն ի Յակոպ, իպն ի Իսահակ, իպն ի Ապրահամ, իպն ի Թարա, իպն ի Նաքովր, 35 -Իպն ի Սերուգ, իպն ի Ռագաւ, իպն ի Ֆալէկ, իպն ի Եբեր, իպն ի Սալա, 36 -Իպն ի Գայնան, իպն ի Արֆաքսատ, իպն ի Սէմ, իպն ի Նոյ, իպն ի Լամէք, 37 -Իպն ի Մաթուսալա, իպն ի Ենովք, իպն ի Յարէտ, իպն ի Մալալիէլ, իպն ի Գայնան, 38 -Իպն ի Ենոս, իպն ի Սէթ, իպն ի Ատամ, իպն Ալլահ իտի։

ՊԱՊ 4

Վէ Յիսուս Ռուհ իւլ Գուտուսէ մէմլու օլարագ, Յորտանտան 'ավտէթ էտիպ՝ Ռուհըն սէվգիյլէ պէրրիյէյէ կիթտի. 2 -Վէ Շէյթան թարաֆընտան գըրգ կիւն թէճրիպէ օլունարագ, օլ կիւնլէրտէ հիչ պիր շէյ եէմէտի, վէ մէզքիւր միւտտէթին թէմամընտա նիհայէթ աճըգտը։

3 -Վէ Շէյթան անա՝ Էյէր Իպն Ալլահ իսէն, էմր էթ, շու թաշ էքմէք օլսուն՝ տէտի։ 4 -Յիսուս տախի անա ճէվապէն՝ Ինսան եալընըզ էքմէքլէ եաշամազ, անճագ Ալլահըն հէր պիր քէլամընտան եաշար, տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտի։

5 -Վէ Շէյթան անը եիւքսէք պիր տաղա չըգարըպ՝ պիր անտէ անա տիւնեանըն ճիւմլէ մէմալի-

ա Հաւուք 4. 18, վէ շայրի։ 1 Թէվ. 2. 10, վէ շայրի։
բ Թէք. 11. 24, 26։
գ Գալ. Թէք. 11. 12։
դ Թէք. 5. 6, վէ շայրի։ 11. 10, վէ շայրի։
ե Թէք. 5. 1, 2։

ա Մատթ. 4. 1։ Մարկ. 1. 12։
բ Ալ. 14։ Գ. 2. 27։
գ Խուր. 34. 28։ 3 Մէլ. 19. 8։
դ Թէս. 8. 3։

քինի կէօսթէրտի։ 6-Վէ Շէյթան անա՝ Ծիւմլէ
պու հիւքիւմէթի վէ անլէրին շանըընը սանա վէրէ-
յիմ, [ի]զիրա պանա թէսլիմ օլունմըշ տըր, պէն
տախի քիմէ իսթէրսէմ վէրիրիմ. 7-Իմտի էկէր
սէն պանա սէճտէ գըլար իսէն, ճիւմլէսի սէնին
օլսուն՝ տէտի։ 8-Վէ Յիսուս անա ճէվապէն՝ [Ար-
տըմա չէքիլ, էյ Շէյթան, զիրա] [լ]Ալլահըն օլան
Րապպըա սէճտէ գըլասըն, վէ եալընըզ անա 'իպա-
տէթ էտէսին, տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտի։

9-[խ]Վէ անը Երուսաղէմէ կէօթիւրիւպ հէյքէլին
պուրճու իւզէրինտէ տուրղուրարագ անա՝ Էկէր
Իպն Ուլլահ իսէն, քէնտինի պուրատան աշաղը աթ.
10-Զիրա՝ [ծ]Սէնի հըֆզ էթմէք իւզրէ՝ սէնին հագ-
գընտա քէնտի մէլէքլէրինէ թէնպիհ էտէճէք. 11-
Վէ անլէր տախի այաղըն թաշա չարփմամասը իչիւն
սէնի էլլէրի իւզէրինտէ գալտըրաճագլար, տէյիւ
եազըլմըշ տըր՝ տէտի։ 12-Վէ Յիսուս անա ճէվա-
պէն՝ [կ]Ալլահըն օլան Րապպը թէճրիպէ էթմէյէսին,
տէյէ սէօյլէնիլմիշ տիր՝ տէտի։ 13-Վէ Շէյթան
ճիւմլէ թէճրիպէլէրի թէմամ էթտիքտէն սօնրա,
[հ]պիր միւտտէթ անտէն այըրլտը։

14-[ձ]Վէ Յիսուս [ղ]Ռուհըն գուվվէթիյլէ [ճ]Գալիլեա-
յա 'ավտէթ էտիպ՝ էթրաֆտա օլան ճիւմլէ մա-
հալլէրէ շէօհրէթի շայ՛ օլտու։ 15-Վէ քէնտիսի
անլէրին սինաղօղլարընտա թա'լիմ էտիպ՝ ճիւմլէ
թարաֆընտան թա'զիմ օլունուր իտի։

16-Վէ փէրվէրտէ օլտըղը [մ]Նազարեթէ կէլտի,

ի Յովհ. 12. 31։ 14.30։ Վահ. 13. 2, 7։
լ Թէս. 6. 13։ 10. 20։
խ Մատթ. 4. 5։
ծ Մեզ. 91. 11։
կ Թէս. 6. 16։
հ Յովհ. 14. 30։ 'Իպր. 4. 15։
ձ Մատթ. 4. 12։ Յովհ. 4. 43։
ղ Ա.յ. 1։
ճ Ա'մալ. 10. 37։
մ Մատթ. 2. 23։ 13. 54։ Մարկ. 6. 1։

վէ ’ատէթի իւզրէ [ա]սէպթ կիւնիւնտէ սինաղօղա
կիրիպ՝ օգումաղա գալգտը: 17-Վէ անա Եսայի
փէյղամպէրին քիթապը վէրիլտի. օ տախի քիթա-
պը աչտըգտա, 18-[բ]Ռապպըն Ռուհու իւզէրիմտէ
տիր, չիւնքի պէնի ֆուգարայա պէշարէթի թէպ-
շիր էթմէք իչիւն մէսհ էտիպ՝ գալպի միւնքէսիր
օլանլարա շիֆա վէրմէք, վէ էսիրլէրէ՝ հուրրիյէ-
թի, վէ քէօրլէրէ՝ կէօզլէրին աչըլմասընը ի՛լան էթ-
մէք, վէ զուլմ ալթընտա էզիլէնլէրի ազատլըգլէ
սալը վէրմէք, 19-Վէ Ռապպըն մագպուլ սէնէսինի
ի՛լան էթմէք իչիւն իրսալ էյլէտի՝ տէյիւ եազըլմըշ
օլան մահալլի պուլտու: 20-Վէ քիթապը գափա-
յըփ խըտմէթճիյէ վէրէրէք օթուրտու. վէ սինա-
ղօղտա պուլունանլարըն ճիւմլէսինին նազար ը տիգ-
գաթը անըն իւզէրինտէ իտի: 21-Օ տախի անլէրէ՝
Պու թահրիրաթ պու կիւն գուլագլարընըզ իշիթ-
տիյի հալտէ իթմամ օլունմըշ տըր՝ տէմէյէ պաշ-
լատը: 22-Վէ ճիւմլէսի անա շէհատէթ էտիպ՝ [գ]ա-
նըն աղզընտան սատըր օլան լաթիֆ քէլամլարա
թէ’աճճիւպ էտէրէք՝ [դ]Պու Յուսէֆին օղլու տէյի՞լ
մի տիր՝ տէրլէր իտի: 23-Օ տախի անլէրէ՝ Էլպէթ-
թէ պիզ պանա՝ Էյ հէքիմ, քէնտինի շիֆա վէր՝
թէմսիլինի սէօյլէյէճէքսինիզ. [ե]Կափառնայումտա
վուգու՛ պուլտուղընը իշիթտիյիմիզ շէյլէրի [զ]պուրա-
տա քէնտի վաթանընտա տախի իճրա էյլէ տէյէճէ-
քսինիզ՝ տէտի: 24-Վէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ [է]Հիչ պիր փէյղամպէր քէնտի վաթանընտա
մագպուլ տէյիլ տիր: 25-Վէ հագիգաթէն սիզէ

ա Ա'մալ. 13.14: 17.2:
բ Եշ. 61. 1:
գ Մէզ. 45.2: Մատթ. 13.54: Մարկ. 6. 2: Պ. 2. 47:
դ Յուհ. 6. 42:
ե Մատթ. 4.13: 11.23:
զ Մատթ. 13. 54: Մարկ. 6. 1:
է Մատթ. 13. 57: Մարկ. 6. 4: Յուհ. 4. 44:

տէյէրիմ քի՝ [ա]Եղիանըն կիւնլէրինտէ կէօք իւչ եըլ
վէ ալթը այ գափանմաղլէ պիւթիւն եէրտէ ՚ա-
ղըր գըթլըգ վաքը՝ օլտըղը զէման, Իսրայէլտէ չօգ
տուլ գարըլար վար իտի իսէ տէ, 26 - Եղիա Սիտօ-
նա թաշի՝ Սարէփթատա օլան պիր տուլ գարըտան
մա՛ատա անլէրին հիչ պիրիսինէ կէօնտէրիլմէտի։
27 - Վէ Եղիսէ փէյղամպէրին զէմանընտա, [բ]Իսրա-
յէլտէ չօգ ճիւզամլըլար վար իտի իսէ տէ, Սիւ-
րիալը Նէէմանտան ղայրի անլէրտէն պիրի թաթ-
հիր օլունմատը՝ տէտի։ 28 - Վէ սինակօղտա պու-
լունանլարըն ճիւմլէսի պունու իշիթտիքտէ, փիւր
ղազապ օլարագ, 29 - Գալգըշըպ վէ անը շէհրտէն
չըգարըպ՝ անը աշաղը աթմագ իւզրէ շէհիրլէրինին
պինա օլունտուղու տաղըն ուչուրումընա կէօթիւրտիւ-
լէր։ 30 - [գ]Օ իսէ արալարընտան կէչիպ կիթտի։
31 - [դ]Վէ Գալիլէատա վաքը՝ Կափառնայում շէհ-
րինէ էնիպ՝ սէպթ կիւնլէրինտէ անլէրէ թա՛լիմ
էտէր իտի, 32 - [ե]Քէլամը հիւքմիլէ օլտուղընտան՝
թա՛լիմինէ հայրան գալըրլար իտի։ 33 - [զ]Վէ սինա-
կօղտա, տէրունինտէ նաճիս ճինին րուհու օլան պիր
ատէմ պուլունուպ՝ իւքսէք սէսլէ պաղըրարագ,
34 - Պրագ, սէնին պիզիմ իլէ նէ՞ իշին վար, էյ
Նազարէթլի Յիսուս, պիզի հէլա՞ք էթմէյէ իչիւն մի
կէլտին. [է]սէնին քիմ իտիյինի պիլիրիմ, [ը]Ալլահըն
մուգատտէսի սին՝ տէտի։ 35 - Վէ Յիսուս անը ա-
զարլայըպ՝ Սուքութ էյլէ վէ անտէն չըգ՝ տէմէսի
իւզէրինէ ճինն անը օրթայա աթըպ՝ պիր զարար
վէրմէքսիզին անտէն չըգտը։ 36 - Վէ ճիւմլէսինէ

ա 3 Թագ. 17. 9։ 18. 1։ Յակ. 5. 17։
բ 4 Թագ. 5. 14։
գ Յովհ. 8. 59։ 10. 39։
դ Մատթ. 4. 13։ Մարկ. 1. 21։
ե Մատթ. 7. 28, 29։ Տիտ. 2. 15։
զ Մարկ. 1. 23։
է Անդ. 41։
ը Սաղ. 16. 10։ Դան. 9. 24։ Գ. 1. 35։

հայրէթ կէլէրէք՝ Պու նէ՞ քէլամ տըր, քի նա-
փաք րուհլարա հիւքիւմէթ վէ գուտրէթլէ էմր
էթմէսիյլէ չըգարըլար՝ տէյէրէք արալարընտա սէօյ-
լէշիրլէր իտի։ 37 - Վէ անըն շէօհրէթի պիւթիւն ճի-
վար օլան մահալլէրէ չայ՛ օլտու։

38 - [Լ]Վէ սինաղօղտան գալգըպ՝ Սիմոնըն խանէ-
սինէ կիրտի. վէ Սիմոնըն գայըն վալիտէսի շիտտէթ-
լի հիւմմայա թութուլմուշ օլմասըյլէ, անլէր տախի
մէրգումէ իչիւն անա րիճա էթտիլէր։ 39 - Օ տա-
խի ուզէրինէ տուրուպ՝ հիւմմայը ազարլատըգտա,
անտէն հէ-մէն տէֆ՛ օլտու. մէրգումէ տախի տէր-
՚ագապ գալգըպ՝ անլէրէ խըտմէթ էթտի։

40 - [փ]Վէ կիւնէշ պաթտըգտա, հէր քիմին մուխ-
թէլիֆ մարազլարա կիրիֆթար օլմուշ խասթալը
վար իսէ, եանըրնա կէթիրտի, օ տախի հէր պիրի-
նին ուզէրինէ էլլէրինի գօյարագ անլէրէ շիֆա վէր-
տի։ 41 - [ր]Վէ չօգ քիմսէլէրտէն ճինլէր տախի չը-
գըպ պաղըրարագ՝ Սէն [Քրիստոս] Իպն Ուլլահ սըն՝
տէրլէր իտի. [ց]վէ անլէրի ազարլայըպ՝ սէօյլէմէյէ
պրագմազ իտի, զիրա քէնտիսինին Քրիստոս իտիյի-
նի պիլիրլէր իտի։

42 - [–]Վէ կիւնտիւզ օլտուգտա, չըգըպ պէեապան
պիր մահալէ կիթտի. վէ խալգ անը արայարագ
թա եանընա կէլիպ՝ քէնտիլէրինտէն կիթմէմէսի
իչիւն անա իպրամ էթտիլէր իսէ տէ, 43 - Անլէրէ՝
Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ սա՛իր շէհիրլէրտէ տախի
թէպշիր էթմէքլիյիմ կէրէք տիր, զիրա պունուն
իչիւն իրսալ օլունտըմ՝ տէտի։ 44 - [‡]Վէ Գալիլէա-
նըն սինաղօղլարընտա վա՛զ էտէր իտի։

Լ Մատթ. 8. 14։ Մարկ. 1. 29։
փ Մատթ. 8. 16։ Մարկ. 1. 32։
ր Մարկ. 1. 34։ 3. 11։
ց Մարկ. 1. 25, 34։ Այ. 34, 35։
– Մարկ. 1. 35։
‡ Մարկ. 1. 39։

ԳԱԳ 5

[ա]Վէ խալգ Ալլահըն քէլամընը տինլէմէք իչին
անը սըգըշտըրարագ քէնտիսի Գեննեսարէթ կէօ-
լիւնիւն քէնարընտա տուրտուղու սըրատա, 2-Կէօ-
լիւն քէնարընտա իքի գայըգ տուրտուղլարընը կէօր-
տիւ. պալըգճըլար իսէ չըգմըշ օլուպ՝ աղլարընը
եըգայօրլար իտի: 3-Վէ գայըգլարտան պիրինէ,
եա՛նի Սիմօնըն գայըղընա կիրիպ՝ գարատան պիրազ
աչըլմասընը անտէն թալէպ էտէրէք, օթուրուպ
գայըգտան խալգա թա՛լիմ էյլէտի:
4-Վէ քէլամտան ֆարիղ օլտըգտա, Սիմօնա՝
[բ]Էնկինէ աչըլըպ աղլարընըզըավ իչիւն աթընըզ՝
տէտի: 5-Սիմօն տախի անա ճէվապէն՝ Եա մու-
՚ալլիմ, պիւթիւն կէճէ չալըշտըգ իսէ տէ, պիր շէյ
թութամատըգ. լաքին սէնին սէօզիւնլէ աղը աթա-
յըմ՝ տէտի: 6-Վէ պունու եափտըգլարընտա քիւլ-
լիյէթլի պալըգ չէվիրտիլէր. վէ աղլարը եըրթըլ-
մաղլէ, 7-Կէլիպ քէնտիլէրինէ եարտըմ էթմէլէրի
իչիւն, տիկէր գայըգտա օլան օրթագլարընա իշա-
րէթ էթտիլէր. անլէր տախի կէլիպ՝ գայըգլարըն
իքիսինի պաթմագ տէրէճէսինէտէք տօլտուրտըլար:
8-Վէ Սիմօն Պետրոս պունու կէօրմէքլէ, Յիսուսըն
տիզլէրինէ տիւշիւպ՝ Եա Ռապպ, [գ]պէնտէն այրըլ,
զիրա պէն կիւնահքեար ատէմ իմ՝ տէտի: 9-Զի-
րա պալըգլարըն ավլանըշընտան տօլայը օ վէ պէ-
րապէրինճէ օլանլարըն ճիւմլէսի, 10-Վէ Սիմօնըն
օրթագլարը՝ Զեբեդէօսըն օղուլլարը Յակոբոս իլէ
Յովհաննէս տախի հայրէթէ տիւշտիւլէր. վէ Յիսուս

[ա] Մատթ. 4. 18: Մարկ. 1. 16:
[բ] Յովհ. 21. 6:
[գ] 2Միւլ. 6. 9: 3Միւլ. 17. 18:

Սիմոնա՝ Գօրգմա, [տ]պունտան սօնրա ինսան ավ-
ճըսը օլաճագսըն՝ տէտի։ 11-Վէ գայըգլարը գա-
րայա չէքտիքտէն սօնրա, [ր]հէր շէյի պըրագըպ՝ անըն
արտը սըրա կիթտիլէր։
12-[ց]Վէ քէնտիսի շէհիրլէրին պիրինտէ իքէն, իշ-
թէ ճիւզամլը տօլու պիր ատէմ վար իտի, վէ Յի-
սուսը կէօրտիւյիւ կիպի, եիւզիւ գօյուն գափանըպ
անա եալվարարագ՝ Եա Րապպ, էկէր իսթէրսէն,
պէնի թաթհիր էթմէյէ գատիր սին՝ տէտի։ 13-Օ
տախի էլինի ուզադըպ անա տօգունարագ՝ Իսթէ-
րիմ, թահիր օլ՝ տէտի. վէ տէր՚հալ ճիւզամը
տէֆ՚ օլտու։ 14-[ւ]Վէ անա՝ [փ]Քիմսէյէ սէօյլէմէ, լա-
քին կիտիպ՝ քէնտինի քահինէ կէօսթէր, վէ ան-
լէրէ շէհատէթ օլմագ իւզրէ, [ք]թաթհիրինի իչին
Մովսէսին պույուրտուղու վէճհլէ թագտիմէյի թագ-
տիմ էյլէ՝ տէյիւ թէնպիհ էյլէտի։ 15-Վէ անըն
շէօհրէթի զիյատէ շայ՚ օլուպ՝ ւը տինլէմէք վէ
անըն էլիյլէ խասթալըգլարընտան շիֆա պուլմագ
իչին [ք]չօգ խալգ ճէմ՚ օլուր իտի։ 16-[օ]Քէնտիսի
իսէ չէօլլէրէ չէքիլիպ տու՚ա էտէր իտի։
17-Վէ կիւնլէրին պիրինտէ քէնտիսի թա՚լիմ
էթմէքտէ իքէն, Երուսաղէմ իլէ Եէհուտիյէ վէ
Գալիլէանըն հէր պիր քէօյիւնտէն կէլմիշ օլան Ֆէ-
րիսիլէր վէ էրպապը շէրի՚աթ օթուրույօրլար իտի.
վէ անլէրէ շիֆա վէրմէք իչին Րապպըն գուտրէ-
թի հազըր իտի։ 18-[ֆ]Վէ իշթէ պա՚զը քիմսէլէր
տէօշէք իւզէրինտէ քէօթիւրիւմ պիր ատէմ կէթի-

[տ] Մատթ. 4. 19: Մարկ. 1. 17:
[ր] Մատթ. 4. 20: 19. 27: Մարկ. 1. 18: Գ. 18. 28:
[ց] Մատթ. 8. 2: Մարկ. 1. 40:
[ւ] Մատթ. 8. 4:
[փ] Ղև. 14. 4, 10, 21, 22:
[ք] Մատթ. 4. 25: Մարկ. 3. 7: Յովհ. 6. 2:
[օ] Մատթ. 14: 23: Մարկ. 6. 46:
[ֆ] Մատթ. 9. 2: Մարկ. 2. 3:

րէրէք, անը իչէրի կէթիրիպ՝ հուզուրընա գօմաղա-
ֆուրսաթ արատըլար իսէ տէ, 19-Գալապալըղ սէ-
պէպինտէն անը իչէրի կէթիրմէյէ եօլ պուլամամագլէ,
տամա չըգըպ՝ քիրէմիտլէրին արասընտան անը աշա-
ղէյի իլէ պէրապէր օրթայա, Յիսուսըն հուզուրընա
էնտիրտիլէր։ 20-Օ տախի անլէրին իմանընը կէօր-
մէքլէ անա՝ Էյ ատէմ, կիւնահլարըն սանա 'աֆվ
օլունտու՝ տէտի։ 21-Վէ [ւ]’իւլէմա իլէ ֆէրիսիլէր՝
Պու քիւֆր սէօյլէյէն քի՞մ տիր. [խ]Եալընըզ Ալլահ-
տան դայրի կիւնահլար 'աֆվ էթմէյէ քի՞մ գա-
տիր տիր՝ տէյէրէք թէֆէքքիւր էթմէյէ պաշլա-
տըգըլարընտա, 22-Յիսուս տախի անլէրին էֆքեա-
րընը պիլմէքլէ, անլէրէ ճէվապէն՝ Գալպլէրինիզտէ
նէ՞ թէֆէքքիւր էտիյօրսընըզ։ 23-Հա՞նկըսը գօլայ
տըր. Կիւնահլարըն սանա 'աֆվ օլունտու՝ տէմէք
մի, եօգսա՝ Գալգ վէ կէզ՝ տէմէսի՛ մի։ 24-Ամմա
Իպն իւլ ինսանըն եէր իւզէրինտէ կիւնահլար 'աֆվ
էթմէյէ գուտրէթի վար իտիյինի պիլէսինիզ տէյիւ,
քէօթիւրիւմէ՝ Սանա տէրիմ, Գալգ, տէօշէյինի գալ-
տըր վէ էվինէ կիթ՝ տէտի։ 25-Օ տախի հէման ան-
լէրին հուզուրընտա գալգըպ՝ իւզէրինտէ եաթտըղը
շէյի գալտըրտը, վէ Ալլահա համտ էտէրէք էվինէ
կիթտի։ 26-Վէ ճիւմլէսի հայրան օլուպ՝ Ալլահա
համտ էթտիլէր, վէ գօրգու իլէ մէմլու օլարագ՝ Պու
կիւն 'աճիպ շէյլէր կէօրտիւք՝ տէտիլէր։

27-[ծ]Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա՝ տըշարըյա չը-
գըպ Ղեւի նամընտա պիր կէօմրիւքճիւյիւ կէօմ-
րիւք մահալլինտէ օթուրուր կէօրմէսիյլէ, անա՝ Ար-
տըմճա կէլ՝ տէտի։ 28-Օ տախի հէր շէյի թէրք

ւ Մատթ. 9.3։ Մարկ. 2. 6, 7։ | խ Մէզ. 32. 5։ Եռ. 43. 25։ | ծ Մատթ. 9.9։ Մարկ. 2. 13, 14։

էտէրէք, դայիմա արտընճա կիթտի։ 29 - Վէ [1]Լևի
քէնտի խանէսինտէ անա պիւյիւք պիր զիյաֆէթ
էտիփ՝ անլէր իլէ պէրապէր սօֆրատա օթուրան
[2]կէօմրիւքճիւլէրտէն վէ սա'իրլէրտէն վաֆիր խալգ
վար իտի։ 30 - Վէ 'ուլէմալարը իլէ ֆէրիսիլէր ա-
նըն շակիրտլէրինէ սէօյլէնէրէք՝ Նի՞չիւն կէօմրիւք-
ճիւլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր եէյիփ
իչէրսինիզ՝ տէտիլէր։ 31 - Յիսուս տախի անլէրէ ճէ-
վապէն՝ Հէքիմէ սաղ օլանլար տէյիլ, անճագ 'իլ-
լէթլի օլանլար մուհթաճ տըր. 32 - [3]Սալիհլէրի տէ-
յիլ, անճագ կիւնահքեարլարը թէվպէյէ տա'վէթ
էթմէյէ կէլտիմ՝ տէտի։

33 - Անլէր տախի անա՝ [4]Նի՞չիւն Յոհաննէսին վէ
ֆէրիսիլէրին շակիրտլէրի չօգ տէֆ'ա օրուճ թու-
թուպ տու'ալար էթտիքլէրի հալտէ, սէնին շակիրտ-
լէրին եէյիփ իչէրլէր՝ տէտիլէր։ 34 - Վէ անլէրէ՝
Տիւյիւնճիւլէրէ կիւվէյի անլէր իլէ պէրապէր օլ-
տուգճա, օրուճ թութտուրա պիլի՞ր մի սինիզ։ 35 -
Լաքին կիւվէյինին անլէրտէն այրըլաճաղը կիւնլէր
կէլիր, վէ օ զէման, օլ կիւնլէրտէ օրուճ թութա-
ճագլար՝ տէտի։ 36 - [5]Վէ անլէրէ պիր թէմսիլ տա-
խի սէօյլէտի, եա'նի՝ Հիչ պիր քիմսէ եէնի լիպաս
եամասընը էսքի լիպասա գօմազ, եօգսա օ հէմ
էսքիսինի եըրթար վէ հէմ եէնիտէն օլան եամա
էսքիյէ եագըշմազ։ 37 - Վէ հիչ պիր քիմսէ էսքի
թուլումլարա եէնի շէրապ գօմազ, եօգսա եէնի
շէրապ թուլումլարը եըրթըփ՝ տէօքիւլիւր, հէմ
թուլումլար տախի թէլէֆ օլուր։ 38 - Լաքին եէնի
շէրապը եէնի թուլումլարա գօմագ կէրէք տիր.

[1] Մատթ. 9. 10։ Մարկ. 2. 15։
[2] Գ. 15. 1։
[3] Մատթ. 9. 13։ 1Տիմ. 1. 15։
[4] Մատթ. 9. 14։ Մարկ. 2. 18։
[5] Մատթ. 9. 16, 17։ Մարկ. 2. 21, 22։

վէ իքիսի տախի մահֆուզ գալըր։ 39-Վէ հիչ պիր
քիմսէ էսքիյի իչտիքտէն սօնրա, տէրհալ եէնիսինի
իսթէմէզ, զիրա՝ էսքիսի տահա խօշ տըր՝ տէր։

ԲԱԲ 6

[ա]Վէ իքինճի պիրինճի սէպթ կիւնիւնտէ, Ցէ‥‥
էքինլէր արասընտան կէչտիյինտէ, շակիրտլէրի պա-
շագլարը գօփարըբ՝ էլլէրիյլէ օղալայարագ եէյօր-
լար իտի։ 2-Վէ ֆէրիսիլէրտէն պա՛զըլարը անլէրէ՝
Նի՞չին սէպթ կիւնի [բ]իշլէմէսի ճա՞իզ օլմայանը
իշլէյօրսընըզ՝ տէտիլէր։ 3-Վէ Ցիսուս անլէրէ ճէ-
վապէն՝ [գ]Դաւիթին կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք պէ-
րապէրինճէ օլանլար աճըգտըգը զէման նէ էթտի-
յինի օգու՞մատընըզ մը։ 4-Նա՛սըլ պէյթ Ուլլահա
կիրիպ՝ քեահինլէրտէն ղայրիսինէ [դ]եէմէսի հէլալ
օլմայան հուզուր էքմէքլէրինի ալըպ եէտի, վէ
եանընտա պուլունանլարա տախի վէրտի՝ տէտի։
5-Վէ անլէրէ՝ Իպն իւլ ինսան սէպթ կիւնիւնիւն
տախի սահիպի տիր՝ տէտի։

6-[ե]Վէ տիկէր պիր սէպթ կիւնիւնտէ տախի սի-
նաղօղա կիրիպ՝ Թա՛լիմ էտէր իքէն, օրատա սաղ
էլի գուրու պիր ատէմ պուլունմաղլէ, 7-[զ]Իւլէմա
իլէ ֆէրիսիլէր անը իթհամա վէսիլէ պուլմագ ի-
չիւն, սէպթ կիւնիւնտէ շիֆա վէրի՛ր մի տէյիւ ա-
նը կէօզէտիրլէր իտի։ 8-Ամմա քէնտիսի անլէրին
էֆքեարընը պիլմէքլէ, էլի գուրումըշ օլան ատէմէ՝
Գալգ օրթասընա տուր՝ տէմէսիյլէ, օ տախի գալ-
գըպ տուրտու։ 9-Վէ Ցիսուս անլէրէ՝ Սէպթ կիւ-
նիւնտէ հա՞նկըսը, խա՞յր իշլէմէք մի, եօգսա շէ՛րր

ա Մատթ. 12. 1. Մարկ. 2. 23.
բ Խուր. 20. 10.
գ 1 Միւլ. 21. 6.
դ Ղև. 24. 9.
ե Մատթ. 12. 9. Մարկ. 3. 1.
զ Գ. 13. 14. 14. 3. Յովհ. 9. 16.

իշլէմէք մի, թախլիս ի նէ՞ֆս մի, եօգսա գա՛թլ ի
նէֆս մի հէլալ տըր, սիզէ սու՛ալ էտէրիմ՝ տէտի։
10-Վէ էթրաֆընտա պուլունանլարըն ճումլէսինէ
պագըբ անա՝ Էլինի ուզաթ՝ տէմէսիյլէ, օ տախի
էօյլէ էյլէտիքտէ՝ էլի օլ պիրի կիպի սաղ օլտու։
11-Վէ անլէր գէյատէսիյլէ ղազապլանարագ՝ Յի-
սուսա նէ՛ էտէլիմ՝ տէյու արալարընտա սէօյլէշիր-
լէր իտի։

12-[ղ]Վէ օլ կիւնլէրտէ տու՛ա էթմէք իւզրէ տա-
ղա չըգտը, վէ պիւթիւն կէճէյի Ալլահա տու՛ա է-
տէրէք կէչիրտի։ 13-Վէ սապահ օլտըգտա, քէնտի
շակիրտլէրինի եանընա չաղըրըպ՝ [ճ]անլէրտէն օն իքի
քիմսէ, 14-Եա՛նի [մ]Պետրոս թէսմիյէ էթտիյի Սի-
մօն իլէ գարնտաշը Անտրէաս, վէ Յակոբոս իլէ
Յովհաննէս, վէ Փիլիպպոս իլէ Բարթողոմէոս, 15-
Վէ Մատթէոս իլէ Թովմաս, վէ Ալփէոս օղլու Յա-
կոբոս իլէ Ղայուր տէնիլէն Սիմօն, 16-Վէ [յ]Յակո-
բոսըն գարնտաշը Յուտա իլէ խա"ին օլան Իսկարիովտա-
լը Յուտայը ինթիխապ էտէրէք՝ անլէրէ րէսուլ
թէսմիյէ էյլէտի։ 17-Վէ անլէր իլէ էնիպ պիր
տիւզ եէրտէ տուրտու, վէ շակիրտլէրինին ճէմա-
՛աթը իլէ, պիւթիւն Եէհուտիյէտէն վէ Երուսա-
ղէմտէն վէ Տիւրոս իլէ Սիտօնըն սահիլլինտէն, 18-
Անի տինկլէմէք վէ մարազլարընտան շիֆա պուլմագ
իւզրէ, գավմտան [ն]վաֆիր խալգ, վէ նափաք րուհ-
լարտան 'աղապ չէքէնլէր տախի կէլիպ շիֆա պու-
լուրլար իտի։ 19-Վէ պիւթիւն խալգ անա [շ]տօ-
գունմագ իսթէրլէր իտի, [ո]չիւնքի անտէն գուվվէթ
չըգըպ՝ ճումլէսինէ շիֆա վէրիր իտի։

ղ Մատթ. 14. 23։
ճ Մատթ. 10. 1։
մ Յովհ. 1. 42։
յ Յուդ. 1։
ն Մատթ. 4. 25։ Մարկ. 3. 8։
շ Մատթ. 14. 36։
ո Մարկ. 5. 30։ Ղ. 8. 46։

20 - Օ վախտ շակիրտլէրինէ նազար գըլտըրագ տէ-
տի քի՝ խՍիզ նէ՜ միւպարէք սինիզ, էյ ֆագիր-
լէր, զիրա մէլէքիւթ Ուլլահ սիզին տիր: 21 - ծՍիզ
նէ՜ միւպարէքսինիզ, էյ շիմտի աճըգանլար, զիրա
տօյաճագսընըզ: կՍիզ նէ՜ միւպարէք սինիզ, էյ շիմ-
տի աղլայանլար, զիրա կիւլէճէքսինիզ: 22 - հԻպն
իւլ ինսան իչիւն ատէմլէր սիզէ պուղզ էթտիքլէ-
րի, վէ ձսիզի թարտ էտիպ սիթէմ էթտիքլէրի,
վէ իսմինիզի քէօթիւ կիպի չըգարտըգլարը զէման,
նէ՜ միւպարէք սինիզ: 23 - ղՕլ կիւնտէ սէվինիպ
սըչրայընըզ. չիւնքի իշթէ սէմատա էճրինիզ չօգ-
տըր. ճզիրա էճտատլարը փէյղամպէրլէրէ պու վէճհ
իւզրէ էտէրլէր իտի: 24 - մԼաքին վա՜յ սիզէ, յէյ
զէնկինլէր, նզիրա թէսէլլինիզի ալտընըզ: 25 - շՎա՜յ
սիզէ, էյ թօգ օլանլար, զիրա աճըգաճագսընըզ.
ոՎա՜յ սիզէ, էյ շիմտի կիւլէնլէր, զիրա մահզուն
օլուպ աղլայաճագսընըզ: 26 - [չՃիւմլէ] ատէմլէր սի-
զին հագգընըզտա խայր սէօյլէտիքլէրի զէման վա՜յ
սիզէ. զիրա անլէրին էճտատը եալանճը փէյղամ-
պէրլէրէ պու վէճհ իւզրէ էտէրլէր իտի:

27 - պԱմմա, էյ տինկլէյէնլէր, սիզէ տէրիմ քի՝
Տիւշմէնլէրինիզի սէվինիզ, սիզէ պուղզ էտէնլէրէ
էյիլիք էտինիզ: 28 - Սիզէ պէտ տու’ա էտէնլէրէ
խայր տու’ա էյլէյինիզ, ջվէ սիզի ինճիտէնլէր իչիւն

խ Մատթ. 5. 3: 11. 5: Յակ. 2. 5:
ծ Եսա. 55. 1: 65. 13: Մատթ. 5. 6:
կ Եսա. 61. 3: Մատթ. 5. 4:
հ Մատթ. 5. 11: Ա Պետ. 2. 19: 3. 14: 4. 14:
ձ Յովհ. 16. 2:
ղ Մատթ. 5. 12: Ա'մալ. 5. 41: Կող. 1. 24: Յակ. 1. 2:
ճ Ա'մալ. 7. 51:
մ Ամոս 6. 1: Յակ. 5. 1:
յ Ղ. 12. 21:
ն Մատթ. 6. 2: 5. 16: Ղ. 16. 25:
շ Եսա. 65. 13:
ո Էմս. 14. 13:
չ Յովհ. 15. 19: Ա Յովհ. 4. 5:
պ Խուր. 23. 4: Էմս. 25. 21: Մատթ. 5. 44: Այ. 35: Ռոմ. 12. 20:
ջ Ղ. 23. 34: Ա'մալ. 7. 59:

տու՛ա էյլէյինիզ։ 29 - Սէնին պիր եանաղընա վու-
րանա օլ պիրինի տէ տուն. վէ ճիւպպէնի ալանտըն
էնթարինի տախի մէն՝ էթմէ։ 30 - Վէ սէնտէն
հէր իսթէյէնէ վէր. վէ սէնին մալընը ալանտան
կէրի իսթէմէ։ 31 - Վէ ատէմլէրին սիզէ նէ՛ մու՛ա-
մէլէ էթմէլէրինի իսթէրսէնիզ, սիզ տախի անլէրէ
էօյլէ էտինիզ։ 32 - Վէ էկէր սիզի սէվէնլէրի սէ-
վէրսէնիզ, նէ՛ ֆազիլէթինիզ օլուր. զիրա կիւնահ-
քեարլար տախի քէնտիլէրինի սէվէնլէրի սէվէրլէր։
33 - Վէ էկէր սիզէ էյիլիք էտէնլէրէ էյիլիք էտէր-
սէնիզ, նէ՛ ֆազիլէթինիզ օլուր. զիրա կիւնահ-
քեարլար տախի հէման պու չէյի էտէրլէր։ 34 - Վէ
էկէր պէտէլինի ալմաղը խումիտ էթտիյինիզ քիմսէ-
լէրէ էօտիւնճ վէրիրսէնիզ, նէ՛ ֆազիլէթինիզ օլուր.
զիրա կիւնահքեարլար տախի կիւնահքեարլարա,
մուգապիլինի կէրի ալմաղ իւզրէ էօտիւնճ վէրիր-
լէր։ 35 - Ամմա տիւշմէնլէրինիզի սէվիպ՝ էյիլիք է-
տինիզ. վէ հիչ պիր պէտէլ խումիտ էթմէյէրէք
էօտիւնճ վէրինիզ, վէ էճրինիզ չօգ օլուպ՝ Միւ-
թա՛ալըն օղուլլարը օլաճագսընըզ. զիրա օ՝ նան-
քէօրլէրէ վէ քէօթիւլէրէ նի՛մէթ վէրիճի տիր։
36 - Իմտի Փէտէրինիզ մէրհամէթլի օլտուղու միսիլ-
լիւ սիզ տախի մէրհամէթլի օլունըզ։ 37 - Հիւքմ
էթմէյինիզ, վէ սիզէ հիւքմ օլունմայաճագ. քիմ-
սէնին ՛ալէյհինէ հիւքմ էթմէյինիզ, վէ սիզին ՛ա-
լէյհինիզտէ հիւքմ օլունմայաճագ. ՛աֆվ էյլէյի-
նիզ, վէ սիզէ ՛աֆվ օլունաճագ։ 38 - Վէրինիզ,

Մատթ. 5. 39։
Ա Կոր. 6. 7։
Բ Օր. 15. 7, 8, 10։ Իմս. 24. 26։ Մատթ. 5. 42։
Մատթ. 7. 12։
Մատթ. 5. 46։
Մատթ. 5. 42։
Ա. 27։
Սաղ. 37. 26։ Ա. 30։
Մատթ. 5. 45։
Մատթ. 5. 48։
Մատթ. 7. 1։
Իմս. 19. 17։

վէ սիզէ վէրիլէճէք տիր, պասըլմըշ հէմ սըլքըն-
միշ վէ թաշգըն էյի էօլչէքլէ [ժ]գուճաղընըզա վէ-
րէճէքլէր. [ի]զիրա սիզէ հէման էօլչտիւյիւնիւզ էօլ-
չէքլէ էօլչիւլէճէք տիր։

39 - Վէ անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէտի. [լ]Քէօր
քէօրէ գըլաղուզլըգ էտէ պիլի՞ր մի. իքիսի տէ չու-
գուրա տիւշմէ՞զ մի։ 40 - [խ]Շակիրտ մուալլիմինտէն
իւսթիւն տէյիլ տիր. լաքին հէր քեամիլ պուլու-
նան շակիրտ մուալլիմի կիպի օլուր։

41 - [ծ]Վէ նի՞չիւն գարտաշընըն կէօզիւնտէ պու-
լունան չէօփէ պագըյորսըն՝ քէնտի կէօզիւնտէ օլան
մէրթէյէ տիգգաթ էթմէզ սին. 42 - Եախօտ սէն
քէնտի կէօզիւնտէ պուլունան մէրթէյի կէօրմէյիպ-
տէ գարտաշընա՝ էյ գարտաշ, պըրագ, կէօզիւն-
տէքի չէօփիւ չըգարայըմ՝ նա՞սըլ տէյէ պիլիրսին։
էյ միւրա՛յի, [կ]էվվէլա քէնտի կէօզիւնտէն մէրթէյի
չըգար, վէ օլ վագըթ գարտաշընըն կէօզիւնտէ
պուլունան չէօփիւ չըգարմագ իչիւն էյիճէ կէօրէ-
ճէքսին։ 43 - [հ]Զիրա ֆէնա մէյվէ վէրիր էյի աղաճ
եօգ տըր. վէ էյի մէյվէ վէրիր ֆէնա աղաճ եօգ
տըր։ 44 - [ձ]Զիրա հէր պիր աղաճ քէնտի մէյվէսին-
տէն պիլինիր. չիւնքի տիքէնլէրտէն ինճիր տէվշիր-
մէզլէր, վէ չալըտան իւզիւմ գօփարմազլար։ 45 -
[ղ]Էյի ատէմ գալպինին էյի խազինէսինտէն էյի շէյ
չըգարըր, վէ քէօթիւ ատէմ գալպինին քէօթիւ
խազինէսինտէն քէօթիւ շէյ չըգարըր. [ճ]զիրա աղըզ
գալպին ֆազլասընտան սէօյլէր։

ժ Մեզ. 79. 12։
ի Մատթ. 7. 2։ Մարկ. 4. 24։ Յակ. 2. 13։
լ Մատթ. 15. 14։
խ Մատթ. 10. 24։ Յովհ. 13. 16։ 15. 20։
ծ Մատթ. 7. 3։
կ Գաղ. Եփս. 18. 17։
հ Մատթ. 7. 16, 17։
ձ Մատթ. 12. 33։
ղ Մատթ. 12. 35։
ճ Մատթ. 12. 34։

46 - ՙՎէ նի՞չին պանա՝ էֆէնտի, էֆէնտի, չաղըրըբ տա՝ սէօյլէտիյիմ չէյլէրի իճրա էթմէզսինիզ։ 47 - ՙՊանա կէլիպ՝ սէօզլէրիմի տինլէյէրէք իճրա էտէնին քիմէ պէնզէր իտիյինի սիզէ կէօսթէրէյիմ։ 48 - Տէրին գազըպ՝ թէմէլի գայա ուզէրինէ գօյարագ, խանէ պինա էտէն պիր ատէմէ պէնզէր. վէ սուլար ճօշտըգտա, սէյլ օլ խանէյէ հուճում էթտի, վէ գայա ուզէրինտէ թէ"սիս օլունտուղընտան, անը սարսմաղա գատիր օլմատը։ 49 - Ամմա տինլէյիպ տէ իճրա էթմէյէն ատէմ՝ թօփրագ ուզէրինտէ թէմէլսիզ խանէ պինա էտէն ատէմէ պէնզէր. վէ անա սէյլ հուճում էթտիյի կիպի տուշտու, վէ օլ խանէնին խարապիյէթի 'աղիմ օլտու՝ տէտի։

ՊԱՊ 7

Վէ ճումլէ սէօզլէրինի գավմ տինլէր իքէն, թէմամ էթտիքտէն սօնրա ՙԿափառնայումա կիրտի։ 2 - Վէ պիր եիւզ պաշընըն սէվկիլիւ պիր գուլու խասթա օլարագ էօլմէք ուզրէ իտի։ 3 - Վէ Յիսուսըն խապէրինի ալմաղլէ՝ կէլիպ գուլունա շիֆա վէրմէսինի րիճա էթմէք ուզրէ, եանընա Եէհուտիլէրին պա՛գը իխթիյարլարընը կէօնտէրտի. 4 - Վէ անլէր Յիսուսըն եանընա կէլիպ զիյատէսիյլէ եալվարարագ՝ Պու ինսանը էտէճէյին գաթ լայըգ տըր. 5 - Զիրա միլլէթիմիզի սէվէր, վէ սինաղօղըմըզը օ պինա էթմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 6 - Յիսուս տախի անլէր իլէ պէրապէր կիտէր իքէն, հէման խանէյէ եագլաշտըղընտա, եիւզ պաշը անըն եանընա տօսթլար կէօնտէրիպ՝ Եա Րապպ, զահմէթ չէքմէ, զիրա

ւ Մաղ. 1.6։ Մատթ. 7. 21։ 25. 11։ Գ. 13. 25։
ի Մատթ. 7. 24։
– Մատթ. 8. 5։

տամըմըն ալթընա սէնին կիրմէնէ պէն լայըգ տէ-
յիլիմ։ 7-Պու սէպէպտէն եանըմա կէլմէյէ քէն-
տիմի լայըգ կէօրմէտիմ, ֆագաթ պիր սէօզ սէօյ-
լէ, վէ խըտմէթքեարըմ շիֆա պուլուր. 8-Զիրա
պէն տախի թահթ ը հիւքիւմէթտէ պիր ատէմ օ-
լուպ՝ պէնիմ տէ թահթ ը իտարէմտէ 'ասքէր պու-
լունմաղլէ, պիրինէ՝ Կիթ՝ տէտիյիմտէ կիտէր, վէ
տիկէրինէ՝ Կէլ՝ տէտիյիմտէ կէլիր, վէ գուլըմա՝ Շու-
նու եափ՝ տէտիյիմտէ եափար՝ տէտի։ 9-Վէ Յիսուս
պունու իշիթտիքտէ, անա թէ'աճճիւպ էթտի. վէ
տէօնիւպ արտը սըրա կէլէն խալգա՝ Սիզէ տէրիմ
քի՝ պէնի Իսրայէլտէ պիլէ պու գատար իման պու-
լըմատըմ՝ տէտի։ 10-Վէ կէօնտէրիլմիշ օլանլար խա-
նէյէ 'ավտէթ էտիպ՝ խասթա օլմուշ օլան գուլու
սաղալմըշ պուլտուլար։

11-Վէ էրթէսի կիւն Յիսուս Նային նամ պիր
շէհրէ կիտէր իքէն, շակիրտլէրինտէն չօգ քիմսէլէր
իլէ վաֆիր խալգ անըն իլէ պէրապէր կիտիյօրլար
իտի։ 12-Վէ շէհրին գափուսընա եագլաշտըգտա,
իշթէ անասընըն պիրիճիք օղլու օլան պիր էօլիւ
տըշարըյա կէօթիւրիւլիւյօր իտի. մէրգումէ տախի
տուլ իտի, վէ անըն իլէ պէրապէր շէհրտէն չօգ
խալգ վար իտի։ 13-Վէ Րապպ մէրգումէյի կէօր-
տիւյիւնտէ, անա շէֆգաթ էտիպ՝ Աղլամա՝ տէտի։
14-Վէ եանաշըպ թապութա տօգունընճա, անը
կէօթիւրէնլէր տուրտուլար. օ տախի՝ Էյ նէվճիվան,
սանա †գալգ տէյօրըմ՝ տէյինճէ, 15-Էօլիւ գալ-
գըպ օթուրտու վէ սէօյլէմէյէ պաշլատը, վէ Յիսուս
անը վալիտէսինէ թէսլիմ էյլէտի։ 16-‡Ճիւմլէսինին

† Ղ. 8. 54։ Յով. 11. 43։ Ա'մալ. 9. 40։ | Ռոմ. 4. 17։ | ‡ Ղ. 1. 65։

խուզէրինէ տախի գօրգու կէլիպ՝ Ալլահա համտ է-
տէրէք՝ Արամըզտա [ա]պէօյիւք փէյղամպէր զու-
հուր էթմիշ, վէ՝ [բ]Ալլահ քէնտի գավմընը զիյարէթ
էյլէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 17-Վէ անըն հագգընտա
պու խապէր պիւթիւն Եէհուտիյէտէ վէ ճիւմլէ
էթրաֆ մահալլէրտէ շայ՛ օլտու։

18-[գ]Վէ Ցովհաննէսէ քէնտի շակիրտլէրի պու
շէյլէրին ճիւմլէսինի նագլ էթմէլէրիյլէ, 19-Ցով-
հաննէս շակիրտլէրինտէն իքի քիշի չաղըրըպ՝ Օլ
կէլէճէք քիմսէ սէ՞ն մի սին, եօգսա տիկէր պիր
քիմսէյէ՛ մի մունթազըր օլալըմ՝ տէմէք իչիւն Ցի-
սուսըն եանընա կէօնտէրտի։ 20-Օլ ատէմլէր տա-
խի անըն եանընա կէլիպ՝ Վաֆթիզ էտիճի Ցով-
հաննէս՝ Օլ կէլէճէք քիմսէ սէ՞ն մի սին, եօգսա
տիկէր պիր քիմսէյէ՛ մի մունթազըր օլալըմ, տէ-
մէք իչիւն պիզի սանա կէօնտէրտի՝ տէտիլէր։ 21-
Վէ հէման օլ սա՛աթ նիչէ քիմսէլէրի մարազլարը
իլէ տէրտլէրինտէն վէ շէրիր րուհլարտան խէլաս
էտիպ՝ չօգ քէօրլէրէ պասար իհսան էթտի։ 22-Վէ
Ցիսուս անլէրէ [դ]ճէվապէն՝ Կիտինիզ Ցովհաննէսէ
կէօրտիւյիւնիւզ վէ իշիթտիյինիզ շէյլէրի, եա՛նի
[ե]քէօրլէրին կէօրտիւյիւնիւ, թօփալլարըն եիւրիւ-
տիւյիւնիւ, ճիւզամլըլարըն թաթհիր օլունտըղընը,
սաղըրլարըն իշիթտիյինի, էօլիւլէրին գըյամ էթ-
տիյինի, [զ]ֆուգարայա պէշարէթին թէպշիր օլուն-
տըղընը նագլ էտինիզ։ 23-Վէ պէնիմ հագգըմ-
տա սիւրչմէյէն նէ՜ միւպարէք տիր՝ տէտի։

24-[է]Վէ Ցովհաննէսին կէօնտէրտիյի ատէմլէր
կիթտիքտէն սօնրա, Ցովհաննէսէ տա՞իր խալգա

ա Ղ. 24. 19: Յովհ. 4. 19: 6. 14: 9. 17:
բ Ղ. 1. 68:
գ Մատթ. 11. 2:
դ Մատթ. 11. 4, 5:
ե Ես. 35. 5:
զ Ղ. 4. 18:
է Մատթ. 11. 7:

սէօյլէմէյէ պաշլայըպ՝ Պէրրիյէյէ նէ՞ սէյր էթմէյէ
չըգտընըզ· րիւզկեարտան սալլանան պիր գամը՞շ
մը։ 25 - Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ· զարիֆ էլ-
պիսէ կիյմիշ պիր ատէ՞մ մի· իշթէ զինէթլի լի-
պաս կիյիպ՝ զէվգ ու սէֆատա օլանլար փատիշահ
սէրայլարընտա պուլունուրլար։ 26 - Լաքին նէ՞ կէօր-
մէյէ չըգտընըզ· պիր փէյղամպէ՞ր մի· պէլի, սիզէ
տէրիմ քի՝ Փէյղամպէրտէն տէ տահա պէօյիւք տիր։
27 - [է]Իշթէ պէն սէնին եօլընը էօնիւնճէ հազըրլա-
յաճագ մուխպիրիմի սէնտէն իլէրի իրսալ էտէճէ-
յիմ՝ տէյիւ հագգընտա եազըլմըշ օլան զաթ պու
տըր։ 28 - Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Նիսատան թէ-
վէլլիւտ էտէնլէր արասընտա վաֆթիզ էտիճի Յով-
հաննէստէն պէօյիւք պիր փէյղամպէր եօգ տըր·
լաքին մէլէքիւթ Ուլլահտա էն քիւչիւկիւ անտէն
պէօյիւք տիր՝ տէտի։

29 - Վէ պիւթիւն գավմ իլէ կէօմրիւքճիւլէր պու-
նու իշիթտիքտէ, [ը]Յովհաննէսին վաֆթիզիյլէ վաֆ-
թիզ օլունմըշ օլմազլէ *Ալլահը թա՛զիզ էթտիլէր"։
30 - Ամմա ֆէրիսիլէր վէ էրպապը շէրի'աթտան օ-
լանլար անըն էլիյլէ վաֆթիզ օլունմամըշ օլմազլէ,
[թ]Ալլահըն մուրատընը քէնտի 'ալէյհլէրինէ օլարագ,
րէտտ էթտիլէր։

31 - [[ժ]Վէ Ռապպ տէտի քի՝] Իմտի պու նէսլին ա-
տէմլէրինի քիմէ՞ թէշպիհ էտէյիմ, վէ քիմէ՞ պէն-
զէրլէր։ 32 - Չարշուլարտա օթուրուպ՝ Սիզէ տիւ-
տիւք չալտըգ, ամմա րագս էթմէտինիզ, սիզէ ֆի-
ղան էթտիք, ամմա աղլամատընըզ՝ տէյիւ պիրիպի-
րինէ չաղըրան չօճուգլարա պէնզէրլէր։ 33 - [ի]Զիրա

է Մաղ. 3. 1։
ը Մատթ. 3. 5, 6. Ղ. 3. 12։
* Եատ. Ալլահա հագգ վէրտիլէր
թ Ա՛մալ. 20. 27։
ժ Մատթ. 11. 16։
ի Մատթ. 3. 4. Մարկ. 1. 6. Ղ. 1. 15։

վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս կէլտի, նէ եէր նէ ի-
չէր, վէ՝ Անտէ ճինն վար՝ տէրսինիզ: 34-Իպն իւլ
ինսան կէլտի, հէմ եէր հէմ իչէր, վէ՝ Իշթէ պօ-
ղազընա թապի՛ վէ մէյխօր պիր ատէմ, կէօմրիւք-
ճիւլէրին վէ կիւնահքեարլարըն տօսթու տըր՝ տէր-
սինիզ: 35-[հ]Ֆագաթ հիքմէթ ճիւմլէ քէնտի էվլա-
տը թարաֆընտան թաստիգ օլունտու:

36-[յ]Վէ ֆէրիսիլէրտէն պիրի քէնտիսի իլէ պէ-
րապէր թա՛ամ էթմէսինի անտէն րճա էթմէքլէ,
ֆէրիսինին խանէսինէ կիրիպ սօֆրայա օթուրտու:
37-Վէ իշթէ օլ շէհրտէ կիւնահքեար պիր գարը
պուլունուպ, անըն՝ ֆէրիսինին խանէսինտէ սօֆրա-
տա օթուրտըղընըն խապէրինի ալտըգտա, պիր շի-
շէ խօշ րա՛իհալը եաղ կէթիրտի: 38-Վէ արգա-
տան այագլարը եանընտա տուրուպ՝ աղլայարագ
այագլարընը կէօզ եաշլարըյլէ ըսլաթմաղա պաշ-
լատը, վէ այագլարընը պաշընըն սաչըյլէ սիլիպ՝ էօ-
փէրէք, խօշ րա՛իհալը եաղլէ եաղլատը: 39-Վէ
անը տա՛վէթ էտէն ֆէրիսի պունու կէօրտիւքտէ,
քէնտի քէնտինէ սէօյլէյիպ՝ [ւ]Էկէր պու քիմսէ փէյ-
ղամպէր օլսա իտի, քէնտինէ տօգունան գարընըն
քիմ վէ նէ մագուլէ օլտըղընը պիլիր իտի, զիրա
կիւնահքեար տըր՝ տէտի: 40-Վէ Յիսուս անա ճէ-
վապէն՝ Էյ Սիմոն, սանա պիր սէօյլէյէճէյիմ վար՝
տէտի. օ տախի՝ Եա մու՛ալլիմ, սէօյլէ՝ տէտի:
41-Պիր ալաճագլընըն իքի պօրճլուսը օլուպ՝ պիրի-
նին պէշ եիւզ վէ տիկէրինին էլլի տինար պօրճու
վար իտի: 42-Վէ անլէրին էօտէմէյէ պիր շէյլէրի
օլմամաղլէ, իքիսինէ տախի պաղըշլատը. պու սու-

րէլթտէ անլէրտէն հա՞նկըսը անը տահա զիյատէ
սէվէճէք տիր, սէօյլէ՝ տէտի։ 43 - Սիմոն տախի ճէ-
վապէն՝ Զաննըմ էտէրիմ օլ տահա զիյատէ պաղըշ-
լատըղը քիմսէ՝ տէտի. օ տախի անա՝ Տօղրու հիւքմ
վէրտին՝ տէտի։ 44 - Վէ գարըյա տօղրու տէօնիւպ,
Սիմոնա տէտի քի՝ Պու գարըյը կէօրիւյօ՞ր մըսըն.
պէն սէնին խանէնէ կիրտիմ, այաղլարըմ իչիւն
սու վէրմէտին, պու իսէ այաղլարըմը կէօզ եաշ-
լարըյլէ ըսլատըպ, [պաշընըն] սաչըյլէ սիլտի։ 45 -
Սէն պէնի էօփմէտին, պու իսէ պէն իչէրի կիրէ-
լիտէն պէրու այաղլարըմը էօփմէքտէն ֆարիղ օլ-
մատը։ 46 - [ճ]Սէն պաշըմը զէյթ եաղըյլէ եաղլամա-
տըն, պու իսէ այաղլարըմը խօշ րա՞իհալը եաղէ
եաղլատը։ 47 - [մ]Պունա պինա՞էն սանա տէրիմ քի՝
կիւնահլարը չօգ օլտըղը հալտէ ՚աֆվ օլունտու
զիրա չօգ սէվտի. լաքին ազ ՚աֆվ օլունան քիմսէ
ազ սէվէր։ 48 - Վէ մէրգումէյէ՝ [յ]Կիւնահլարըն
՚աֆվ օլունտու՝ տէտի։ 49 - Վէ պէրապէր սօֆրա-
տա օթուրանլար քէնտի քէնտիլէրինէ՝ [ն]Կիւնահլար
տախի ՚աֆվ էտէն պու քի՞մ տիր՝ տէմէյէ պաշ-
լատըլար։ 50 - Օ տախի գարըյա՝ [շ]Իմանըն սէնի խէ-
լաս էթտի, սէլամէթլէ կիթ՝ տէտի։

ՊԱՊ 8

Վէ պունտան սօնրա Յէ···· շէհրտէն շէհրէ վէ
քէօյտէն քէօյէ կէչիպ՝ մէլէքիւթ Ուլլահը վա՚զ ու
թէպշիր էտէր իտի։ 2 - Վէ օն իքիլէր իլէ՝ չէրիր
րուհլար վէ մարազլարտան շիֆա պուլմուշ [ո]պա՚զը

[ճ] Մէզ. 23. 5.
[մ] 1 Տիմ. 1. 14։
[յ] Մատթ. 9.2։ Մարկ. 2. 5։
[ն] Մատթ. 9.3։ Մարկ. 2. 7։
[շ] Մատթ. 9.22։ Մարկ. 5. 34։ 10. 52։ Գ. 8. 48։ 18. 42։
[ո] Մատթ. 27. 55,56։

դարըլար, եա՛նի բքէնտինտէն եէտի ճինն չըգ-
մըշ օլան Մագդալալը տէնիլէն Մարիամ, 3-Վէ
Հերովդէսին քէթխիւտասը Քուզանըն զէվճէսի Յով-
հաննա վէ Շուշան վէ սա՛իր նիչէ գարըլար անըն
իլէ պէրապէր պուլունուպ՝ անա մէրդումէլէր քէն-
տի մալլէրիյլէ խըտմէթ տախի էտէրլէր իտի։

4-գՎէ նիչէ շէհիրլէրտէն վաֆիր խալգ ճէմ՝ օ-
լուպ՝ անըն եանընա կէլտիքլէրինտէ, թէմսիլլէ
տէտի քի, 5-Պիր էքինճի քէնտի էքինինի էքմէյէ
չըգտը, վէ էքէր իքէն՝ պա՛զըսը եօլ քէնարընա
տիւշտիւ, վէ չիյնէնմէքլէ հավա գուշլարը անը եէ-
տիլէր։ 6-Վէ պա՛զըսը գայա իւզէրինէ տիւշիւպ՝
ռութուպէթի օլմատըղընտան պիթտիյի կիպի գու-
ռուտու։ 7-Վէ պա՛զըսը տիքէնլէր արասընա տիւշ-
մէքլէ, տիքէնլէր պէրապէր պիթիպ՝ անը պօղտը-
լար։ 8-Վէ պա՛զըսը էյի թօփրագ իւզէրինէ տիւշ-
մէքլէ, պիթիպ եիւզ գաթ մահսուլ վէրտի. պուն-
լարը սէօյլէր իքէն՝ Իշիտիր գուլագլարը օլան իշիթ-
սին՝ տէյիւ նիտա էթտի։

9-դՎէ շակիրտլէրի՝ Աճէպա պու թէմսիլ նէ՝
տէմէք տիր՝ տէյիւ անտէն սիւ՛ալ էթտիլէր։ 10-Օ
տախի տէտի քի՝ Մէլէքիւթ Ալլահըն սըրլարընա
վագըֆ օլմագ սիզէ վէրիլմիշ տիր, ամմա ղայրի-
լէրէ թէմսիլլէրլէ սէօյլէնիյոր. եԹա քի պագար իքէն
կէօրմէյէլէր, վէ իշիտիր իքէն անլամայալար։

11-զԹէմսիլ պու տըր. Թօխում Ալլահըն քէլա-
մը տըր։ 12-Վէ եօլ քէնարընտա օլանլար օլ քիմ-
սէլէր տիր քի՝ իշիթտիքտէն սօնրա, իման էտէրէք
խէլաս օլմասընլար տէյիւ Շէյթան կէլիպ՝ անլէրին

բ Մարկ. 16. 9։
գ Մատթ. 13. 2։ Մարկ. 4. 1։
դ Մատթ. 13. 10։ Մարկ. 4. 10։
ե Ես. 6. 9։ Մարկ. 4. 12։
զ Մատթ. 13. 18։ Մարկ. 4. 14։

գալպլէրինտէն քէլամը գալտըրըր։ 13-Վէ գայա
խուզէրինտէ օլանլար օլ քիմսէլէր տիր քի՝ իշիթ-
տիքլէրինտէ քէլամը մէսէրրէթլէ գապուլ էտէրլէր
իսէ տէ, քէնտիլէրինտէ քէօք օլմատըղընտան, պիր
միւտտէթ իման էտիպ՝ թէճրիպէ վագթընտա կէրի
չէքիլիրլէր։ 14-Վէ տիքէնլէր արասընա տիւշէնլէր
օլ քիմսէլէր տիր քի՝ իշիթտիքտէն սօնրա կիթ-
տիքճէ էնտիշէլէր իլէ զէնկինլիք վէ 'էօմրիւն զէվգ
ու սէֆալարընա պօղուլարագ մահսուլ եէթիշտիր-
մէզլէր։ 15-Վէ էյի եէրտէ օլանլար օլ քիմսէլէր
տիր քի՝ քէլամը էյի վէ սաֆի գալպլէ տինկլէյիպ
հըֆզ էտէրէք, սապըրլէ մահսուլ վէրիրլէր։
16-[է]Վէ պիր քիմսէ չըրաղը եագտըգտան սօնրա՝
անը պիր գապլէ էօրթմէզ, եախօտ եաթագ ալ-
թընա գօմազ. ամմա իչէրի կէլէնլէր ըշըղը կէօր-
սիւնլէր տէյիւ չէմ'տան իւզէրինէ գօր. 17-[ը]Զիրա
աշիքեար օլմայաճագ կիզլի պիր շէյ եօգ տըր. վէ
պիլինիպ մէյտանա կէլմէյէճէք մախֆի պիր շէյ եօգ
տըր։ 18-Իմտի նէ վէճհլէ տինկլէտիյինիզէ տիգ-
գաթ էտինիզ. [թ]զիրա քիմին վար իսէ, անա վէրի-
լէճէք տիր, վէ քիմին եօգ իսէ, օլ վար զաննը օ-
լունան տախի քէնտինտէն ալընաճագ տըր։
19-[ժ]Վէ վալիտէսի իլէ պիրատէրլէրի կէլիպ՝ գա-
լապալըգ սէպէպիյլէ եանընա վարամատըլար։ 20-
Վէ անա՝ Վալիտէն իլէ պիրատէրլէրին սէնի կէօր-
մէք իսթէմէքլէ, տըշարըտա տուրույօրլար՝ տէյէ-
րէք խապէր վէրիլտի։ 21-Օ տախի անլէրէ ճէվա-
պէն՝ Վալիտէմ վէ պիրատէրլէրիմ Ալլահըն քէլա-
մընը տինկլէյիպ իճրա էտէնլէր տիր՝ տէտի։

է Մատթ. 5. 15։ Մարկ. 4. 21։ Ղ. 11. 33։
ը Մատթ. 10. 26։ Ղ. 12. 2։
թ Մատթ. 13. 12։ 25. 29։ Ղ. 19. 26։
ժ Մատթ. 12. 46։ Մարկ. 3. 31։

22 - [է]Վէ կիւնլէրին պիրինտէ քէնտիսի չակիրտ-
լէրի իլէ պէրապէր պիր գայըղա պինիպ, անլէրէ՝
Կէօլիւն գարշը թարաֆընա կէչէլիմ՝ տէտիքտէ, ա-
չըլտըլար։ 23 - Վէ կիտէրլէր իքէն քէնտիսի ույգու-
յա վարտը. վէ կէօլ իւզէրինէ պիր պօրա էնմէք-
լէ, ճօյէ տօլմագտա, վէ քէնտիլէրի թէհլիքէտէ
իտիլէր։ 24 - Վէ եանընա կէլիպ անը ույանտըրա-
րագ՝ Եա մու՛ալլիմ, եա մու՛ալլիմ, հէլաք օլու-
յօրըզ՝ տէտիլէր. օ տախի գալգըպ՝ րիւզկեարը վէ
սույուն տալղալարընը ազարլատըգտա, սաքին օլմա-
լարըյլէ լիմանլըգ օլտու։ 25 - Վէ անլէրէ՝ Իմանը-
նըզ նէ՞րէտէ տիր՝ տէտի. անլէր տախի գօրգուպ
թէ՛աճճիւպ էտէրէք պիրիպիրինէ՝ ՚Աճէպա պու
քի՞մ տիր, քի րիւզկեարլարա վէ սույա տախի էմր
էթմէսիյլէ, անա իթա՛աթ էտէրլէր՝ տէտիլէր։

26 - [ւ]Վէ գայըգլէ Գատիլեանըն գարշըսընտա վա-
գը՛ Կերասէնիլէրին տիյարընա վարտըլար։ 27 - Վէ
սահիլէ չըգտըգտա օլ շէհրտէն, խայլը զէմանտան
պէրու տէրունինտէ ճիննլէր պուլունմագլէ էսվապ
կիյմէյիպ էվտէ տէյիլ, անճագ գապըրլարտա օթու-
րան պիր ատէմ անա րասթ կէլտի։ 28 - Վէ Յի-
սուսը կէօրտիւքտէ, ֆէրեատ էտէրէք էօնիւնէ
տիւշտիւ. վէ եիւքսէք սէսլէ՝ Եա Յիսուս, Իպն Ուլ-
լահ իւլ միւթա՛ալ, պէնիմ իլէ սէնին նէ՞ իշին վար.
սանա եալվարըրըմ քի պանա ՚ազապ էթմէյէսին՝
տէտի։ 29 - Զիրա նափաք րուհա՝ օլ ատէմտէն
չըգմասընը էմր էթմիշ իտի. չիւնքի անը խայլը վա-
գըթտան պէրու զապթ էթմիշ օլմագլէ, օլ ատէմ
զէնճիրլէր վէ պուգաղըլարլէ պաղլը օլարագ՝ մահ-

է Մատթ.8.23: Մարկ. 4. 35: | ւ Մատթ.8.28: Մարկ. 5. 1:

ֆուզ օլուր իտի իսէ տէ, պաղլարը գըրըպ՝ ճինն
Թարաֆընտան չէօլլէրէ սէվգ օլունուր իտի։ 30-Վէ
Յիսուս անա՝ Սէնին իսմին նէ՞ տիր՝ տէյիւ սիւ՛ալ
էթտիքտէ, Ալայ տըր՝ տէտի. զիրա տէրունինէ չօգ
ճիննլէր կիրմիշ իտի։ 31-Վէ քէնտիլէրէ [ա]Հավիյէյէ
կիթմէյի էմր էթմէմէսինի անտէն րճա էտէր-
լէր իտի։ 32-Վէ օրատա, տաղտա օթլանըր պէօ-
յիւք պիր տօնուզ սիւրիւսիւ պուլունմաղլէ, անլէ-
րին իչինէ կիրմէլէրինէ իզն վէրմէսինի անտէն րէ-
ճա էթմէլէրի իւզէրինէ՝ իզն վէրտի։ 33-Վէ ճինն-
լէր օլ ատէմտէն չըգըպ տօնուզլարա կիրմէքլէ,
օլ սիւրիւ ուչրումտան աշաղը քէնտիլէրինի կէօլէ
աթըպ՝ պօղուլտու։ 34-Վէ անլարը օթլատանլար պու
վագը՛այը կէօրտիւքտէ, գաչըպ շէհրտէ վէ չիֆթ-
լիքլէրտէ խապէր վէրտիլէր։ 35-Էհալի տախի վա-
գը՛այը կէօրմէյէ չըգըպ՝ Յիսուսըն եանընա կէլէրէք,
տէրունինտէն ճիննլէր չըգմըշ օլան ատէմի կիյին-
միշ վէ ՛ագըլլանմըշ օլարագ Յիսուսըն այագլարը
եանընտա օթուրուր պուլմաղլէ գօրգտըլար։ 36-Վէ
վագը՛այը միւշահէտէ էթմիշ օլանլար տախի մէճնու-
նըն նա՛սըլ խէլաս պուլտըղընը անլէրէ նագլ էթ-
տիլէր։ 37-[բ]Վէ Կերասէնիլէրին ճիվար պուլունան
մահալլէրինին ճիւմլէ էհալիսի զիյատէսիյլէ գօրգ-
մուշ օլմալարըյլէ, [գ]եանլարընտան կիթմէսինի ան-
տէն րճա էթտիլէր. օ տախի գայըղա կիրիպ ՛ավ-
տէթ էյլէտի։ 38-[դ]Վէ տէրունինտէն ճիննլէր չըգ-
մըշ օլան ատէմ պէրապէր պուլունմագլըղընը ան-
տէն րճա էյլէտի իսէ տէ, Յիսուս անը սալը վէ-
րիպ, 39-Էվինէ տէօն, վէ Ալլահըն սանա էթտիյի

[ա] Վահ. 20. 3։
[բ] Մատթ. 8. 34։
[գ] Ա՛մալ. 16. 39։
[դ] Մարկ. 5. 18։

շէյլէրի նագլ էյլէ՝ տէտի. օ տախի կիտիփ պիւ-
թիւն շէհրտէ Յիսուսըն քէնտինէ էթտիյինի ի՛լան
էտէր իտի։

40-Վէ Յիսուս ՚ավտէթ էթտիքտէ՝ խալգ անը
գապուլ էթտի, զիրա ճիւմլէսի անա մունթազըր
իտի։ 41 ցՎէ իշթէ սինաղօղ րէ՛իսի օլան Յայրոս
իսմինտէ պիր ատէմ կէլիփ՝ Յիսուսըն այագլարընա
գափանարագ, խանէսինէ կէլմէսինի րիճա էյլէտի։
42-Զիրա թագրիպէն օն իքի եաշընտա պիրիճիք
պիր գըզը օլուպ՝ մէրգումէ էօլմէք իւզրէ իտի. օ
տախի կիտէր իքէն խալգ անը թազեիգ էտիյօր
իտի։

43-ղՎէ օն իքի սէնէտէն պէրու նէզֆ ի տէմէ
միւպթէլա օլարագ, պիւթիւն մալընի հէքիմլէրէ
սարֆ էթմիշ իսէ տէ, հիչ պիրինտէն շիֆա պու-
լամամըշ պիր գարը, 44-Արգատան եագլաշըպ՝
լիպասընըն էթէյինէ տօգունտու, վէ տէրհալ նէզֆի
տէմի քէսիլտի։ 45-Վէ Յիսուս՝ Պանա տօգու-
նան քի՛մ տիր՝ տէտիյինտէ, ճիւմլէսի ինքեար էթ-
մէքլէ, Պետրոս վէ անըն իլէ պէրապէր օլանլար՝
Եա մու՚ալլիմ, գալապալըգ սէնի պասըպ թազեիգ
էտէր [իքէն՝ Պանա տօգունան քի՛մ տիր՝ տէյօր
մը սըն,] տէտիլէր։ 46-Ամմա Յիսուս՝ Պանա պիր
քիմսէ տօգունտու, զիրա ժպէնտէն գուվվէթ սա-
տըր օլտըղընը անլատըմ՝ տէտի։ 47-Իմտի գարը
կիզլէնէմէտիյինի կէօրտիւքտէ, թիթրէյէրէք կէլ-
տի, վէ հուզուրընա տիւշիւպ՝ պիւթիւն խալգըն
էօնիւնտէ անա նէ՛ սէպէպտէն տօգունտըղընը, վէ
նա՛սըլ անիտէ շիֆա պուլտըղընը նագլ էթտի։

ց Մատթ. 9. 18։ Մարկ. 5. 22։
ղ Մատթ. 9. 20։
ժ Մարկ. 5. 30։ Ղ. 6. 19։

48 - Օ տախի մէրդումէյէ՝ ճէսարէթլէն, գըզըմ,
իմանըն սէնի խէլաս էյլէտի, սէլամէթլէ կիթ՝ տէտի։
49 - ^Օ տահա սէօյլէր իքէն՝ սինաղօղ րէ՛իսինին
խանէսինտէն պիր ատէմ կէլիփ, անա՝ Գըզըն վէ-
ֆաթ էթտի, մու՛ալլիմէ զահմէթ վէրմէ՝ տէտի։
50 - Վէ Յիսուս պունու իշիթտիքտէ, անա ճէվա-
պէն՝ Գօրգմա, անճագ իման էյլէ, օ խէլաս պու-
լուր՝ տէտի։ 51 - Վէ խանէյէ կիրտիքտէ, Պետրոս
իլէ Յակոբոս վէ Յովհաննէստէն, վէ գըզըն փէտէ-
րի իլէ վալիտէսինտէն մա՛տա քիմսէյի իչէրի կիր-
մէյէ պըրագմատը։ 52 - Վէ ճիւմլէսի գըզ իչիւն աղ-
լայըփ տէօյիւնմէքտէ իքէն՝ Աղլամայընըզ, վէֆաթ
էթմէտի, ^անճագ ույույօր՝ տէտի։ 53 - Վէ անլէր
վէֆաթ էթմիշ օլտըղընը պիլմէքլէ անը իսթիհզա
էթտիլէր։ 54 - Լաքին ճիւմլէսինի տըշարըյա չըգա-
րըփ՝ մէրդումէնին էլինի թութարագ՝ Էյ գըզ,
^գալգ՝ տէյիւ չաղըրտը։ 55 - Վէ անըն րուհու րիւ-
ճու՛ էթմէքլէ, անիտէ այաղա գալգտը, վէ Յէ——
անա եէմէք վէրիլմէսինի էմր էթտի։ 56 - Վէ մէր-
դումէնին վալիտէյնի հայրան օլտըլար. օ տախի՝
Պու վագը՛այը քիմսէյէ սէօյլէմէյէսինիզ՝ տէյիւ ^ան-
լէրէ թէնպիհ էթտի։

ՊԱՊ 9

Վէ ^օն իքի շակիրտինի պիր եէրէ ճէմ՛ էտիփ՝
անլէրէ ճիւմլէ ճիննլէր իւզէրինէ, վէ մարազլարըն
տէֆ՛ի իչիւն գուվվէթ վէ գուտրէթ վէրէրէք,
2 - ^Անլէրի՝ մէլէքիւթ Ուլլահը վա՛զ էտիփ խաս-

^ Մարկ. 5. 35։	^ Մատթ. 8. 4։ 9. 30։	3. 13։ 6. 7։
^ Յովհ. 11. 11, 13։	Մարկ. 5. 43։	^ Մատթ. 10. 7, 8։
^ Գ. 7. 14։ Յովհ. 11. 43։	——	Մարկ. 6. 12։ Գ. 10. 1, 9։
	^ Մատթ. 10. 1։ Մարկ.	

թալարա շիֆա վէրմէյէ կէօնտէրտի։ 3-Վէ անլէ-
րէ՝ [դ]Եօլ իչին պիր շէյ ալմայընըզ. նէ տէյնէք,
նէ տաղարճըք, նէ էքմէք, նէ աքչէ, նէ տէ իքի-
շէր էնթարինիզ օլսուն։ 4-Վէ [ե]Հէր հանկը էվէ
կիրէրսէնիզ, օրատա գալըպ՝ օրատան չըգընըզ։
5-Վէ [զ]սիզի հէր քիմ գապուլ էթմէզսէ, օլ շէհր-
տէն չըգտըղընըզտա, 'ալէյհլէրինէ շէհատէթ օլմագ
իչին, [է]այագլարընըզտան թօզու պիլէ սիլքինիզ՝
տէտի։ 6-Անլէր տախի [ը]Ճըգըփ հէր եէրտէ պէշա-
րէթի թէպշիր էտէրէք, վէ [illegible] շիֆա վէրէ-
րէք, քէօյտէն քէօյէ կէչէրլէր իտի։

7-Վէ [թ]րէ"իս էր րուպ' օլան Հէրովդէս անըն է-
լիյլէ իճրա օլունան շէյլէրին ճիւմլէսինի իշիթտիք-
տէ՝ շիւպհէ էթտի. զիրա պա'զըլ քիմսէլէր՝ Յով-
հաննէս էօլիւլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր, 8-Վէ
պա'զըլարը՝ Եղիա զուհուր էթմիշ տիր, պա'զըլարը
տախի՝ Գատիմ փէյղամպէրլէրտէն պիրի գըյամ
էթմիշ տիր՝ տէրլէր իտի։ 9-Վէ Հէրովդէս՝ Պէն
Յովհաննէսին պաշըն քէստիրտիմ, վէ պու քիմսէ
քի՞մ տիր քի պէն անըն հագգընտա պէօյլէ շէյ-
լէր իշիտիյօրըմ՝ տէյէրէք, [ժ]անը կէօրմէք իսթէր
իտի։

10-Վէ [ի]րէսուլլէր Յէ[illegible] 'ավտէթ էտիպ՝ իճրա
էթտիքլէրի ճիւմլէ շէյլէրի անա հիքեայէ էթտի-
լէր, [լ]օ տախի անլէրի ալըպ՝ Բեթսայի-
դա տէնիլէն շէհրին պիր պէեապան մահալլինէ չէ-
քիլտի։ 11-Խալգ տախի պունու պիլմէքլէ անըն
արտը սըրա կիթտիլէր. վէ անլէրի գապուլ էտիպ՝

դ Մատթ. 10.9։ Մարկ. 6.8։ Ղ. 10.4։ 22.35։
ե Մատթ. 10.11։ Մարկ. 6.10։
զ Մատթ. 10.14։
է Ա'մալ. 13.51։
ը Մարկ. 6.12։
թ Մատթ. 14.1։ Մարկ. 6.14։
ժ Ղ. 23.8։
ի Մարկ. 6.30։
լ Մատթ. 14.13։

անլերէ մելեքիւթ Ալլահ հագգընտա քէլամ է-
տէրէք, շիֆայա միւհթաճ օլանլարա շիֆա վէրիր
իտի։

12-[լ]Վէ կիւն զէվալ պուլմաղա պաշլատըգտա,
օն իքիլէր անըն եանընա կէլիպ՝ Խալգը սալը վէր
քի, էթրաֆտա պուլունան քէօյլէր իլէ չիֆթլիք-
լէրէ վարըպ գօնալար, վէ եէյէճէք պուլալար, զի-
րա պուրատա պէեապան եէրտէ իզ՝ տէտիլէր։
13-Օ տախի՝ Սիզ 'անլերէ թա՛ամ վէրինիզ՝ տէտի.
անլէր տախի՝ Պիզիմ պէշ էքմէք իլէ իքի պալըգ-
տան զիյատէ պիր շէյիմիզ եօգ տըր, մէկէր կի-
տիպ պու գավմըն ճիւմլէսինէ եէյէճէք սաթըն ա-
լալըմ՝ տէտիլէր։ 14-Զիրա պէշ պին գատար ա-
տէմ վար իտի. Օ տախի շակիրտլէրինէ՝ Անլէրի
էլլիշէր էլլիշէր օլարագ, պէօլիւք պէօլիւք օթուր-
տըրըզ՝ տէտի։ 15-Վէ անլէր էօյլէ էտիպ՝ ճիւմլէ-
սինի օթուրթտըլար։ 16-Վէ քէնտիսի պէշ էքմէք
իլէ իքի պալըղը ալըպ՝ սէմայա տօղրու նազար է-
տէրէք, իւզէրլէրինէ պէրէքէթ տու՛ասը օգուտու,
վէ փարչէլէյիպ՝ խալգըն էօնիւնէ գօմագ իւզրէ՝
շակիրտլէրինէ վէրտի։ 17-Վէ ճիւմլէսի եէյիպ տօյ-
տըլար. վէ օն իքի քիւֆէ տօլուսը ֆազլա փարչա
օլարագ գալտըրըլտը։

18-[խ]Վէ քէնտիսի եալընըզճա տու՛ա էտէր իքէն,
շակիրտլէրի տէ պէրապէր պուլունտըգլարը հալտէ՝
Խալգըն տէտիյինէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէյիւ ան-
լէրէ սու՛ալ էյլէտի։ 19-Անլէր տախի ճէվապէն՝
Պա՛զըլարը՝ [ծ]Վաֆթիզ էտիճի Յօհաննէս, վէ սա՛իր-
լէրի՝ Եղիա, տիկէրլէրի տէ՝ Գատիմ փէյղամպէր-

լ Մատթ. 14. 15։ Մարկ. 6. 35։ Յովհ. 6. 1, 5։
խ Մատթ. 16. 13։ Մարկ. 8. 27։
ծ Մատթ. 14. 2։ Ա. 7, 8։

լէրտէն պիրի գըյամ էթմիշ տիր, տէյօրլար՝ տէ-
տիլէր։ 20-Օ տախի անլէրէ՝ Եա սիզին տէտիյինիզէ
կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէտի. վէ [կ]Պետրոս ճէվա-
պէն՝ Սէն Ալլահըն Քրիստոսը սըն՝ տէտի։ 21-Օ
տախի անլէրէ՝ [հ]Պունու քիմսէյէ սէօյլէմէյէսինիզ՝
տէյիւ էքիտէն թէնպիհ էտիպ, 22-[ձ]Իպն իւլ ին-
սան չօգ էլէմ չէքմէք, վէ իխթիյարլար իլէ պաշ
քեահինլէր վէ 'իւլէմա թարաֆընտան րէտտ էտի-
լիպ գաթլ օլունմագ, վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ գը-
յամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէտի։

23-[ղ]Վէ ճիւմլէսինէ՝ Էկէր պիր քիմսէ արտըմ-
ճա կէլմէք իսթէրսէ, թէրքի նէֆս էտէրէք, խա-
չընը հէր կիւն գալտըրըպ՝ արտըմ սըրա կէլսին։
24-Չիրա հէր քիմ ճանընը գուրթարմագ իսթէր-
սէ, անը զայ' էտէճէք, վէ հէր քիմ ճանընը պէ-
նիմ իչիւն զայ' էտէրսէ, անը գուրթարաճագ տըր։
25-[ճ]Չիւնքի պիր ատէմ պիւթիւն տիւնեայը գա-
զանըպ տա՝ քէնտինի զայ' եախօտ զիյանա կիրիֆ-
թար էտէրսէ, նէ՞ իսթիֆատէ էտէր։ 26-[մ]Չիրա հէր
քիմ պէնտէն վէ պէնիմ սէօզլէրիմտէն տօլայը ու-
թանըրսա, Իպն իւլ ինսան տախի քէնտիսինին վէ
Փէտէրին վէ մուգատտէս մէլէքլէրին ճէլալիյլէ կէլ-
տիյի զէման անտէն տօլայը ութանաճագ տըր։
27-[յ]Վէ հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պուրատա
հազըր օլանլարտան պա'զըսը վար քի, մէլէքիւթ
Ուլլահը կէօրիւնճէյէտէք ասլա էօլիւմ թաթմա-
յաճագ տըր՝ տէտի։

[կ] Մատթ. 16. 16։ Յովհ. 6. 69։
[հ] Մատթ. 16. 20։
[ձ] Մատթ. 16. 21։ 17. 21։
[ղ] Մատթ. 10. 38։ 16. 24։ Մարկ. 8. 34։ Ղ. 14. 27։
[ճ] Մատթ. 16. 26։ Մարկ. 8. 36։
[մ] Մատթ. 10. 33։ Մարկ. 8. 38։ 2Տիմ. 2. 12։
[յ] Մատթ. 16. 28։ Մարկ. 8. 39։

28 - [ա] Վէ պու քէլամտան թագրիպէն սէքիզ կիւն
սօնրա, Պետրոս իլէ Յովհաննէս վէ Յակոբոսը պէ-
րապէր ալըպ՝ տու՛ա էթմէք իւզրէ տաղա չըգտը:
29 - Վէ քէնտիսի տու՛ա էտէր իքէն, եիւզիւնիւն
հէյ՛էթի թէպէտտիւլ էտէրէք էլպիսէսի պէյազ
վէ փարլագ օլտու: 30 - Վէ իշթէ իքի ատէմ, եա՛-
նի Մովսէս վէ Եղիա անըն իլէ սէօյլէշիրլէր իտի:
31 - Պունլար ճէլալ իլէ կէօրիւնիւպ՝ Երուսաղէմտէ
վուգու՛ պուլաճագ ինթիգալը հագգընտա սէօյլէ-
յօրլար իտի: 32 - Վէ Պետրոս վէ անըն իլէ պէրա-
պէր պուլունանլարը [բ] ույգու պասմըշ օլմաղլէ, ու-
յանտըգլարընտա՝ անըն ճէլալինի վէ պէրապէր
տուրան իքի ատէմի կէօրտիւլէր: 33 - Վէ անլէր
անտէն այրըլմագ իւզրէ իքէն, Պետրոս նէ սէօյլէ-
տիյինի պիլմէյէրէք, Յիսուսա՝ Եա մու՛ալլիմ, պու-
րատա պուլունմամըզ էյի տիր. վէ պիրի սէնին,
պիրի տէ Մովսէս վէ պիրի տէ Եղիա իչիւն, իւչ
խայմէ եափալըմ՝ տէտի: 34 - Վէ օ պունու սէօյ-
լէմէքտէ իքէն, պիր պուլութ կէլիպ՝ անլէրի կէօլ-
կէսի ալթընա ալտը. վէ անլէր պուլութա կիր-
տիքլէրինտէ, շիտտէթլէ գօրգտըլար: 35 - Վէ պու-
լութտան՝ [գ] Սէվկիլիւ Օղլըմ պու տըր, [դ] անը տին-
լէյինիզ՝ տէյէն պիր սէտա կէլտի: 36 - Վէ պու սէ-
տա օլտըգտա, Յիսուս եալըընըզ պուլունտու. [ե] ան-
լէր տախի սիւքիւթ էտիպ՝ կէօրտիւքլէրի շէյլէր-
տէն օլ կիւնլէրտէ քիմսէյէ պիր շէյ խապէր վէր-
մէտիլէր:

37 - [զ] Վէ էրթէսի կիւն տաղտան էնտիքլէրինտէ,
խայլը ճէմա՛աթ անը գարշըլայըպ, 38 - Իշթէ ճէ-

[ա] Մատթ. 17. 1: Մարկ. 9. 1:
[բ] Դան. 8. 18: 10. 9:
[գ] Մատթ. 3. 17:
[դ] Ա՛մալ. 3. 22:
[ե] Մատթ. 17. 9:
[զ] Մատթ. 17. 14: Մարկ. 9. 14, 17:

մա'աթտան պիր ատէմ ֆէրեատ էտէրէք՝ Եա մու-
'ալլիմ, սանա եալվարըրըմ, օղլըմա նազար գըլ,
զիրա պիր տանէմ տիր, 39-Վէ իշթէ անը պիր
րուհ թութուպ՝ անսըզըն պաղըրըյօր վէ քէօ-
փիւրտէրէք սարսար էզտիքտէն սօնրա կիւճլէ այ-
րըլըր։ 40-Վէ անը չըգարմալարը իչիւն շա-
կիրտլէրինտէն րիճա էթտիմ իսէ տէ; մուգթէտիր
օլմատըլար՝ տէտի։ 41-Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ՝
Էյ իմանսըզ վէ թէրս նէսըլ, նէ՞ վագթա գատար
սիզին եանընըզտա օլուպ՝ սիզէ թէհամմիւլ էտէ-
ճէյիմ. օղլունը պուրայա կէթիր՝ տէտի։ 42-Վէ
տահա եանընա կէլիր իքէն, ճինն անը եէրէ չար-
փըպ չիտտէթլէ սարսար, ամմա Յիսուս նափաք
րուհու ազարլայարագ, չօճուղա շիֆա վէրիպ՝ անը
պէտէրինէ թէսլիմ էթտի։ 43-Վէ ճիւմլէսի Ալլա-
հըն 'ազամէթինէ հայրան օլտուլար։

Վէ ճիւմլէսի Յիսուսըն էթտիյի շէյլէրին քէրամէ-
թինէ թէ'աճճիւպ էտէր իքէն, շակիրտլէրինէ, 44-"Սիզ
պու սէօզլէրի գուլագլարընըզա գօյունըզ. զիրա Իպն
իւլ ինսան ատէմլէրին էլլէրինէ թէսլիմ օլունաճագ-
տըր՝ տէտի։ 45-"Անլար տախի պու սէօզի անլա-
մատըլար. վէ ֆէհմ էթմէմէլէրի իչիւն անլէրտէն
կիզլէնմիշ իտի. վէ պու սէօզի անտէն սու"ալ էթ-
մէյէ գօրգտուլար։

46-"Վէ քէնտիլէրտէն հա'նկիսը պէօյիւք օլաճա-
ղը միւպահասէսի արալարընտա կիրմիշ իտի։ 47-Յի-
սուս տախի գալպլէրինին էֆքեարընը պիլմէքլէ,
պիր չօճուգ ալըպ՝ քէնտի եանընտա տուրկուր-
տու։ 48-Վէ անլէրէ՝ "Հէր քիմ պու չօճուղը պէ-

—Մատթ. 17. 24։ | ԷՄատթ. 18. 1. Մարկ. 9. 34։ | 5. Մարկ. 9. 37.
—Մարկ. 9. 32. Գ. 2. 50. 18. 34։ | —Մատթ. 10. 40. 18. | Յովհ. 12. 44. 13. 20.

նիմ իսմիմ իչին գապուլ էտէրսէ, պէնի գապուլ
էթմիշ օլուր, վէ հէր քիմ պէնի գապուլ էտէրսէ,
պէնի իրսալ էտէնի գապուլ էթմիշ օլուր. զիրա
[ր]հիւմլէնիզտէն էն քիւչիւք պուլունան՝ պէօյիւք օ-
լաճագ տըր՝ տէտի։
49 - [э]Վէ Յովհաննէս ճէվապ վէրիփ՝ Եա մու'ալ-
լիմ, սէնին իսմինլէ ճիննլէր չըգարան պիր քիմսէ
կէօրտիւք, վէ պիզիմ իլէ պէրապէր սէնի արտընճա
կէլմէտիկի իչին անը մէն՝ էթտիք՝ տէտի։ 50 - Վէ
Յիսուս անա ճէվապէն՝ Մէն՝ էթմէյինիզ, [—]զիրա պի-
զէ մուխալիֆ օլմայան պիզիմ թարաֆըմըզտան տըր՝
տէտի։
51 - Վէ [‡]անըն կէօկէ չըգմասընըն կիւնլէրի թէ-
մամ օլմազ իւզրէ իքէն, Երուսաղէմէ կիթմէյէ գա-
վիյյէն եիւզ թութուպ, 52 - էօնիւնտէն խապէրճի-
լէր կէօնտէրտի. անլէր տախի կիտիփ անա թէ-
տարիք կէօրմէք իւզրէ Սամարիալըլարըն պիր քէօ-
յիւնէ կիրտիլէր։ 53 - Վէ Երուսաղէմէ թէվէճճիւհ
էթմէքտէ օլտուղընտան, [+]անը գապուլ էթմէտիլէր։
54 - Վէ անըն շակիրտլէրի Յակոբոս իլէ Յովհաննէս
պունու կէօրտիւքտէ՝ Եա Րապպ, իսթէ՞ր մի սէն քի՝
հէման [•]Եղիանըն էթտիկի կիպի կէօքտէն աթէշ է-
նիփ անլէրի թէլէֆ էթսին տէյիւ էմր էտէլիմ՝ տէ-
տիլէր։ 55 - Օ տախի տէօնիւփ անլէրի թա'զիր էտէ-
րէք՝ Սիզ նէ' մազուլէ րուհտան օլտուղընըզը պիլմէզ-
սինիզ։ 56 - Զիրա [ֆ]Իպնի ինսան ատէմլէրին ճան-
լարընը հէլաք տէյիլ, անճագ խէլաս էթմէք իչին
կէլտի՝ տէտի. վէ տիկէր պիր քէօյէ կիթտիլէր։

[ր] Մատթ. 23. 11, 12.
[э] Մարկ. 9. 38։ Գործ. Ա՛ս. 11. 28։
[—] Մատթ. 12. 30։ Գ. 11. 23։
[‡] Մարկ. 16. 19։ Ա՛-մալ. 1. 2։
[+] Յովհ. 4. 4, 9։
[•] 4 Թագ. 1. 10, 12։
[ֆ] Յովհ. 3. 17։ 12. 47։

57 – [ա]Վէ եօլտա կիտէրլէր իքէն, պիրի անա՝ Է֊ֆէնտի, հէր նէրէյէ կիտէրսէն, արտընճա սըրա կէ֊լիրիմ՝ տէտի։ 58 – Յիսուս տախի անա՝ Թիլքիլէրին ինլէրի, վէ հավա գուշլարընըն եուվալարը վար, լաքին Իպն իւլ ինսանըն պաշընը գօյաճագ եէրի եօգ տըր՝ տէտի։

59 – [բ]Վէ պիր ղայրիսինէ՝ Արտըմ սըրա կէլ՝ տէ֊տի. օ տախի՝ Էֆէնտի, պանա իզն վէր, էվվէլա կիտիպ փէտէրիմի տէֆն էտէյիմ՝ տէտի։ 60 – Յի֊սուս տախի անա՝ Պրագ, էօլիւլէր քէնտի էօլիւ֊լէրինի տէֆն էթսինլէր. սէն իսէ կիտիպ մէլէքիւթ Ուլլահը վա՛զ էյլէ՝ տէտի։

61 – Վէ տիկէր պիր քիմսէ տախի՝ Էֆէնտի, [գ]սէ֊նին արտըն սըրա կէլիրիմ, լաքին էվվէլա պանա իզն վէր, էհլ ի պէյթիմ իլէ վէտա՛ էտէյիմ՝ տէ֊տի։ 62 – Ամմա Յիսուս անա՝ Էլինի սապանա իւ֊զէրինէ գօյուպ տա կէրիյէ պագան հիչ պիր քիմսէ մէլէքիւթ Ուլլահա մունասիպ տէյիլ տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 10

Վէ պու չէյլէրտէն սօնրա, Ռապպ տիկէր եէթ֊միշ քիմսէ տախի թա՛յին էտիպ՝ վարաճաղը հէր չէհրէ վէ մահալլէ [դ]անլէրի քէնտի էօնիւնճէ իքի֊շէր իքիշէր կէօնտէրտի։ 2 – Վէ անլէրէ տէտի քի՝ [ե]Ֆիլհագիգէ հասատ չօգ, ամմա իշճիլէր աղ տըր. [զ]Իմտի հասատ Սահիպինէ՝ քէնտի հասատընա իշ֊ճիլէր կէօնտէրմէսի իչիւն նիյազ էտինիզ։ 3 – Կի֊տինիզ, [է]իշլէ պէն սիզի գուզուլար կիպի գուրթ֊

ա Մատթ. 8. 19.	դ Մատթ. 10. 1. Մարկ. 6. 7.	Յովհ. 4. 35.
բ Մատթ. 8. 21.		զ 2 Թէս. 3. 1.
գ Գաղ 3Միւլ. 19. 20.	ե Մատթ. 9. 37, 38.	է Մատթ. 10. 16.

լար արասընա կէօնտէրիյօրըմ։ 4-[ա]Քէսէ եա տա-
ղարճըգ, եա խօտ այագ գապլարը թաշըմայընըզ,
[բ]Վէ եօլտա պիր քիմսէյէ սէլամ վէրմէյինիզ։ 5-Վէ
հէր հանկը խանէյէ կիրէրսէնիզ, էվվէլա՝ Պու խա-
նէյէ սէլամ օլսուն՝ տէյինիզ. 6-[գ]Վէ էկէր օրատա
սէլամըն միւսթահագգ քիմսէ վար իսէ, սէլամընըզ
անըն ուզէրինտէ գալաճագ տըր. եօգ իսէ՝ սիզէ
կէրի տէօնէճէք տիր։ 7-[դ]Վէ օլ խանէտէ գալըպ՝
[ե]պուլունան շէյլէրինտէն եէյիփ իչինիզ, [զ]զիրա իշճի
քէնտի ուճրէթինէ միւսթահագգ տըր. խանէտէն
խանէյէ նագլ էթմէյինիզ։ 8-Վէ հէր հանկը շէհ-
րէ կիրէրսէնիզ, անլէր սիզի գապուլ էթ-
տիքլէրի հալտէ, էօնիւնիւզէ գօնուլան շէյլէրի եէ-
յինիզ։ 9-[է]Վէ իչինտէ պուլունան խաստալարը շի-
ֆա վէրիփ, անլէրէ՝ [ը]Մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ եագ-
լաշմըշ տըր՝ տէյինիզ։ 10-Վէ հէր հանկը շէհրէ
կիրէրսէնիզ, սիզի գապուլ էթմէտիքլէրի հալտէ,
ճատտէլէրինէ չըգըփ, 11-Սիզին շէհրինիզտէն պի-
զէ եափըշան [թ]թօզու պիլէ սիզէ սիլքէրիզ. լաքին
պունու պիլինիզ քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ եագ-
լաշմըշ տըր՝ տէյինիզ։ 12-Սիզէ տէրիմ քի՝ [ժ]Օլ
կիւնտէ Սոտոմըն հալի օլ շէհրին հալինտէն էհվէն
օլաճագ տըր։ 13-[ի]Վա՜յ սանա, էյ Քօրազին, վա՜յ
սանա, էյ Բէթսայիտա, [լ]զիրա էկէր սիզտէ իզհար
օլունան միւ՚ճիզէլէր Տիւրոս վէ Սիտոնտա իզհար
օլունմըշ օլսա իտի, չօգտան չուլ վէ քիւլտէ օթու-

ա Մատթ. 10. 9, 10։ Մարկ. 6. 8։ Ղ. 9. 3։
բ Դ Թագ. 4. 29։
գ Մատթ. 10. 12։
դ Մատթ. 10. 11։
ե 1 Կոր. 10. 27։
զ Մատթ. 10. 10։ 1 Կոր. 9. 4, վէ սայիրի։ 1 Տիմ. 5. 18։
է Ղ. 9. 2։
ը Մատթ. 3. 1. 4. 17։ 10. 7։ Այ. 11։
թ Մատթ. 10. 14. Ղ. 9. 5։ Առաք. 13. 51։ 18. 6։
ժ Մատթ. 10. 15։ Մարկ. 6. 11։
ի Մատթ. 11. 21։
լ Եզեկ. 3. 6։

րուպ՝ թէվպէ էտէրլէր իտի։ 14-Լաքին ռուզ ի
ճէզասը Տիւրոս իլէ Սիտօնըն հալի սիզին հալինիզ-
տէն էհվէն օլաճագ տըր։ 15-ցՎէ սէն, ղԹա կէօ-
յէտէք եիւքսէլմիշ օլան Կափառնաում, ճՃէհէն-
նէմէ գատար ինտիրիլէճէքսին։ 16-մՍիզի տինկլէ-
յէնի պէնի տինկլէմիշ օլուր, յվէ սիզի րէտ էտէն՝
պէնի րէտ էթմիշ օլուր, նվէ պէնի րէտ էտէն՝
պէնի իրսալ էտէնի րէտ էթմիշ օլուր։

17-շՎէ օլ եէթմիշլէր մէմնունիյէթլէ ՛ավտէթ է-
տիպ՝ Եա Ռապպ, ճիննիլէր պիլէ սէնին իսմինլէ պի-
զէ իթա՛ատ էտիյօր՝ տէտիլէր։ 18-Օ տախի անլ-
արա՝ ոՇէյթանըն սէմատան եըլտըրըմ կիպի տիւշ-
տիւկիւնիւ կէօրտիւմ։ 19-չԻշթէ սիզէ եըլանլար
իլէ ՛ագրէպլէր իւզէրինէ, վէ տիւշմէնին պիւթիւն
գուվվէթի իւզէրինէ պասմագա գուտրէթ վէրիրիմ.
վէ սիզէ հիչ պիր շէյ զարար վէրմէյէճէք տիր։
20-Ամմա պունա, եա՛նի ճիննիլէրին սիզէ իթա-
՛աթ էթտիքլէրինէ սէվինմէյինիզ, լաքին պիսիմլէրի-
նիզին սէմավաթտա գայտ օլունտուղունա սէվինինիզ՝
տէտի։

21-ջՕլ սա՛ատ Յիսուս ռուհընտա մէսրուր օլուպ՝
Էյ սէմա վէ զէմինին Ռապպը Փէտէր, սանա շիւքիւր
էտէրիմ քի, պու շէյլէրի ՛ալիմլէր իլէ ՛արիֆլէր-
տէն խաֆի թութուպ՝ անլէրի մա՛սումլարա իզհար
էյլէտին. պէլի, էյ Փէտէր, զիրա ՛ինտինտէ պէօյ-

ց Մատթ. 11. 23. ղ Թէք. 11. 4. Թէս. 1. 28. Եշ. 14. 13. Երեմ. 51. 53. ճ Գաղ. Եզէկ. 26. 20. 32. 18. մ Մատթ. 10. 40. Մարկ. 9. 37. Յովհ. 13. 20. յ Ա Սել. 4. 8. ն Յովհ. 5. 23. շ Ա. Յ. 1. ո Յովհ. 12. 31. 16. 11. Վահ. 9. 1. 12. 8, 9. չ Մարկ. 16. 18. Ա՛մալ. 28. 5. պ Խուր. 32. 32. Սեղ. 69. 28. Եշ. 4. 4. Դան. 12. 1. Փիլ. 4. 3. ՛Իպր. 12. 23. Վահ. 13. 8. 20. 12. 21. 27. ջ Մատթ. 11. 25.

ըէ խօշ կէօրիւնտիւ։ 22 -"Փէտէրիմտէն հէր շէյ
պանա թէսլիմ օլունտու․ "վէ Օղլըն քիմ իտիյինի
Փէտէրտէն ղայրի քիմսէ պիլմէզ, վէ Փէտէրին քիմ
իտիյինի Օղուլտան վէ Օղլըն անը իզհար էթմէսինի
մուրատ էթտիյի քիմսէտէն ղայրիսի պիլմէզ՝ տէտի։
23 - Վէ շակիրտլէրէ տէօնիւպ՝ "Նէ մուպարէք
տիր կէօրտիւյիւնիւզ շէյլէրի կէօրէն կէօզլէր։ 24 -
Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ "Չօգ փէյղամպէրլէր իլէ
մէլիքլէր կէօրտիւյիւնիւզ շէյլէրի կէօրմէք իսթէ-
տիլէր, լաքին կէօրմէտիլէր․ վէ իշիթտիյինիզ շէյ-
լէրի իշիթմէք իսթէտիլէր, լաքին իշիթմէտիլէր՝ տէյիւ
թէնպիհանա սէօյլէտի։

25 - Վէ իշթէ էրպապը շէրի'աթտան պիրի գալ-
գըպ՝ անը թէճրիպէ էթմէք իւզրէ՝ "Եա մու'ալլիմ,
էպէտի հայաթա վարիս օլմագ իչիւն նէ՞ եափա-
յըմ՝ տէտի։ 26 - Օ տախի անա՝ Շէրի'աթտա նէ՞
եազըլմըշ տըր․ նա՞սըլ օգուրսըն՝ տէտի։ 27 - Օ
տախի ճէվապ վէրիպ՝ "Ալլահըն օլան Րապպը պիւ-
թիւն գալպինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւ-
թիւն գուվվէթինտէն վէ պիւթիւն 'ագլընտան,
"գօնշընը տախի քէնտինկ կիպի սէվէսին՝ տէտի։
28 - Օ տախի անա՝ Տօղրու ճէվապ վէրտին, պու-
նու իճրա էյլէ վէ "եաշայաճագսըն՝ տէտի։ 29 - Օ
իսէ "քէնտինի թէպրիր էթմէք իսթէմէքլէ, Յիսու-
սա՝ Եա գօնշըմ քի՞մ տիր՝ տէտի։ 30 - Վէ Յիսուս
ճէվապէն տէտի քի՝ Պիր ատէմ Երուսաղէմտէն Ե-
րիքօվա էնէր իքէն, հարամիլէր էլինէ տիւշտիւ․

- Մատթ. 28. 18։ Յովհ. 3. 35։ 5. 27։ 17. 2։
= Յովհ. 1. 18։ 6. 44, 46։
Լ Մատթ. 13. 16։
+ 1 Պետ. 1. 10։
ր Մատթ. 19. 16։ 22. 35։
չ Բ Օր. 6. 5։
- Ղև. 19. 18։
+ Ղև. 18. 5։ Նեեմ. 9. 29։ Եզեկ. 20. 11, 13, 21։ Րօմ. 10. 5։
+ Գ. 16. 15։

վէ անլէր անը սօյուպ՝ եարալատըգտան սօնրա եա-
րը էօլիւշ պրագըպ կիթտիլէր։ 31 - Վէ րասթ կէլէ
օլ եօլտան պիր քէահին էնէր իքէն, անը կէօր-
տիւքտէ՝ օլ պիր թարաֆտան կէչիպ կիթտի։ 32 -
*Քէզալիք օլ մահալէ պիր Ղեւիլի տախի կէլմէքլէ,
վարըպ՝ անը կէօրիւնճէ օլ պիր թարաֆտան կէչիպ
կիթտի։ 33 - *Լաքին պիր Սամարիալը եօլա կիտէր
իքէն, պուլունտըղը եէրէ կէլիպ՝ անը կէօրտիւքտէ
աճըտը. 34 - Վէ եանընա կէլիպ՝ եարալարընա զէյթ
եաղը իլէ շէրապ տէօքէրէք անլէրի սարտը, վէ ա-
նը քէնտի հայվանընա պինտիրէրէք պիր խանա
կէօթիւրիւպ՝ անա մուգայյէտ օլտու։ 35 - Վէ էր-
թէսի կիւն եօլա կիթմէք իւզրէ իքէն, իքի տինար
չըգարըպ խանճըյա վէրէրէք՝ Պունա մուգայյէտ
օլ, վէ զիյատէ հէր նէ խարճ էտէրսէն, պէն թէք-
րար կէլտիյիմտէ սանա էտա էտէրիմ՝ տէտի։ 36 -
Իմտի սանա պու իւչտէն հա՞նկըսը հարամիլէրին
էլինէ տիւշէնին գօնշուսու օլմուշ կէօրինիւր։ 37 - Օ
տախի՝ Անա մէրհամէթ էտէն՝ տէտի։ Յիսուս տա-
խի անա՝ Կիթ, սէն տէ պէօյլէ եափ՝ տէտի։

38 - Վէ անլէր եօլտա կիտէր իքէն, քէնտիսի պիր
քէօյէ կիրիպ՝ *Մարթա նամ պիր խաթուն անը
խանէսինէ գապուլ էթտի։ 39 - Վէ պունուն Մա-
րիամ իսմինտէ պիր հէմշիրէսի օլուպ, *մէրգումէ
*Ռապպըն այագլարը եանընտա օթուրուպ՝ քէլա-
մընը տինլէյօր իտի։ 40 - Մարթա իսէ չօգ խըզ-
մէթտէն տօլայը թէլաշտա պուլունմաղլէ, եանընա
կէլիպ՝ Էֆէնտի, հէմշիրէմ պէնի եալընըզ խըզ-
մէթ էթմէյէ պրագտըղընը վազիֆէ էտինմէ՞զ մի-

• Մէզ. 38. 11։
* Յովհ. 4. 9։
– Յովհ. 11. 1; 12. 2,3։
* 1 Կոր. 7. 32, վէ զայրի։
* Ղ. 8. 35։ Ամէլ. 22. 3։

սըն. Իմտի անա սէօյլէ, պանա եարտըմ էթսին տէտի. 41-Վէ Յիսուս անա ճէվապէն, Էյ Մարթա, էյ Մարթա, չօգ շէյլէր իչին էնտիշէ էտիպ պիհուզուր օլուրսուն։ 42-Լաքին լազըմ օլան շէյ պիր տիր, վէ Մարիամ քէնտիսինտէն ալընմայաճագ օլ էյի հիսսէյի ինթիխապ էթմիշ տիր՝ տէտի.

ԲԱԲ 11

Վէ պիր մահալտէ օլուպ տու՛ա էթմէքտէ իքէն, ֆարիղ օլտուգտա, շաքիրտլէրինտէն պիրի անա՝ Եա Ռապպ, Յօհաննէս քէնտի շաքիրտլէրինէ թա՛լիմ էյլէտիյի կիպի, սէն տախի պիզէ տու՛ա էթմէյի թա՛լիմ էյլէ՝ տէտի. 2-Օ տախի անլարէ տէտի քի՝ Տու՛ա էթտիյինիզ զէման պէօյլէ տէյինիզ.
-Էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմիզ, իսմին մուգատտէս օլսուն, մէլէքութուն կէլսին, իրատէթին սէմատա օլտուղու կիպի եէրտէ տախի իճրա օլունսուն. 3-Եէվմի էքմէյիմիզի կիւնտէն կիւնէ պիզէ վէր. 4-Վէ կիւնահլարըմըզը պիզէ պաղըշլա, չիւնքի պիզ տախի պիզէ պօրճլու օլանլարը պաղըշլարըզ. վէ պիզի իպթիլայա կէթիրմէ, լաքին պիզի շէրիրտէն գուրթար։

5-Վէ անլարէ տէտի քի՝ Սիզտէն քիմի՞ն պիր տօսթու օլուր տա, կէճէ եարըսընտա վարըպ՝ Տօսթըմ, պանա իւչ էքմէք էօտիւնճ վէր. 6-Զիրա պանա եօլտան պիր տօսթըմ կէլտի, անըն էօնիւնէ գօյաճագ պիր շէյիմ եօգ տըր՝ տէսին տէ, 7-Օ տախի իչէրիտէն ճէվապէն՝ Պանա զահմէթ վէրմէ. արթըգ գափու գափանմըշ, չօճուգլարըմ տախի պէնիմ իլէ եաթագտա տըր,

-Մատթ. 6. 9։

գալգըպ սանա վերէմէմ՝ տէրսէ։ 8 - ՙՍիզէ տէրիմ
քի՝ Տօսթու օլտուղը իչիւն գալգըպ անա վերմէզ
իսէ տէ, լաքին անըն թա՛ճիզի սէպէպինտէն գալգըպ
անա լազըմ օլտուղու գատար վերէճէք տիր։ 9 - ՙՊէն
տախի սիզէ տէրիմ քի՝ Տիլէյինիզ, սիզէ վերիլէ-
ճէք. արայընըզ, պուլաճագսընըզ. գաբուեը չա-
լընըզ, սիզէ աչըլաճագ տըր։ 10 - Զիրա հէր տի-
լէյէն ալըր, վէ արայան պուլուր, վէ գաբուեը չա-
լանա աչըլաճագ տըր։ 11 - Վէ ՙսիզտէն հա՞նկի պէ-
պէր վար քի, օղլու էքմէք իսթէյինճէ անա թաշ
վերէ. եախօտ պալըգ իսթէրսէ՝ անա պալըգ եէ-
րինէ եըլան վերէ. 12 - Վէ եախօտ եումուրթա
իսթէտիյինտէ՝ անա ՚ագրէպ վերէ։ 13 - Իմտի սիզ
քէօթիւ օլտուղունուզ հալտէ, էվլատլարընըզա էյի ՚ա-
թիյէ վերմէյի պիլիրսէնիզ, աճապա Պէտէր քէօ-
քթէքի իսթէյէնլէրէ նէ՛ գատար զիյատէ Րուհ իւլ
Գուտուս վերէճէք տիր։

14 - ՙՎէ տիլսիզ պիր ճինն չըգարըրտըղընտա, ճինն
չըգտըգտան սօնրա տիլսիզ քիմսէ սէօյլէտի, խալգ
տախի թէ՛աճճիւպ էթտիլէր։ 15 - Ամմա անլէրտէն
պա՛զըլարը՝ ՚Ճիննլէրի ճիննլէրին ըէ՛իսի Բէէլզէպուղ
վասըթասըյլէ չըգարըյօր՝ տէտիլէր։ 16 - Պա՛զըլարը
տախի թէճրիպէ իչիւն ՚սէմատան պիր ՚ալամէթ
անտէն թալէպ էթտիլէր։ 17 - ՙՕ տախի անլէրըն
էֆքեարընը ՙպիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Քէնտի
՚ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլան հէր հիւքիւ-
մէթ խարապ օլուր, վէ քէնտի ՚ալէյհինէ մուխալէֆէթ

բ Ղ. 18. 1, վէ ղայրի։
գ Մատթ. 7. 7, 21. 22. Մարկ. 11. 24. Յովհ. 15. 7. Յակ. 1. 6. 1 Յովհ. 3. 22.
դ Մատթ. 7. 9.
ե Մատթ. 9. 32. 12. 22.
զ Մատթ. 9. 34. 12. 24.
է Մատթ. 12. 38. 16. 1.
ը Մատթ. 12. 25. Մարկ. 3. 24.
թ Յովհ. 2. 25.

իւչէ պուլունան խանէ եըգըլըր։ 18 - Վէ էկէր Շէյ-
թան քէնտի 'ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլմուշ
իսէ, անըն մէլէքիւթիւ նա՞սըլ պագի գալաճագ
տըր. չիւնքի պէնիմ հագգըմտա՝ ճինլէրի Բէէլզէ-
պուղ վասըթասըյլէ չըգարըյօր՝ տէյօրսընըզ։ 19 - Վէ
էկէր պէն ճիննլէրի Բէէլզէպուղ վասըթասըյլէ չը-
գարըյօր իսէմ, սիզին օղուլլարընըզ քիմի՞ն վա-
սըթասըյլէ չըգարըրլար. պունուն իչիւն սիզին հա-
քիմլէրինիզ անլէր օլաճագ տըր։ 20 - զԼաքին էկէր
պէն ճիննլէրի Ալլահըն փարմաղըյլէ չըգարըր իսէմ,
էլպէթթէ մէլէքիւթ Ալլահ սիզէ վարըլ օլմուշ
տըր։ 21 - էԳուվվէթլի վէ սիլահլանմըշ պիր քիմսէ
քէնտի գօնաղընը պէքլէտիյի զէման, էշեասը սէ-
լամէթտէ օլուր։ 22 - ըԱմմա անտէն գուվվէթլիսի
անըն իւզէրինէ կէլիփ անա ղալէպէ էտէրսէ, ի'-
թիմատ էթտիյի ճումլէ սիլահլարընը ալըփ՝ անըն
ղանիմաթընը թագսիմ էտէր։ 23 - թՊէնիմ իլէ օլ-
մայան պանա ղըտտ տըր. վէ պէնիմ իլէ տէվշիր-
մէյէն տաղըտըր։

24 - ժՆափաք րուհ պիր ատէմտէն չըգտըղը զէ-
ման՝ գուրագ եէրլէրտէն կէզիփ րահաթ արար,
վէ պուլամատըղընտա՝ Չըգտըղըմ էվիմէ տէօնէ-
յիմ՝ տէր։ 25 - Վէ կէլտիյինտէ անը սիւփիւրիւլմիւշ
վէ միւզէյյէն պուլմաղլէ, 26 - Կիտիփ պէրապէրի-
նէ քէնտիսինտէն տահա քէօթիւ եէտի տիկէր րուհ
ալըր, վէ կիրիփ օրատա սաքին օլուրլար, իվէ օլ
ատէմին 'ագըպէթի իպթիտասընտան պէթթէր օ-
լուր։

27 - Վէ՞օ պունու սէօյլէր իքէն, խալգտան պիր

զ Խուր. 8. 19.
է Մատթ. 12. 29. Մարկ. 3. 27.
ը Ես. 53. 12. Կող. 2. 15.
թ Մատթ. 12. 30.
ժ Մատթ. 12. 43.
ի Յովհ. 5. 14. Եբր. 6. 4. 10. 26. 2 Պետ. 2. 20.

գարը եուքսէք սէսլէ անա՝ [հ]Նէ՛ մութլու սէնի համիլ օլան րահմէ, վէ էմտիյին մէմէլէրէ՝ տէտի։ 28-Օ տախի՝ [ձ]Տահա զիյատէ Նէ՛ մութլու Ալլահըն քէլամընը տինլէյիփ հըֆզ էտէնլէրէ՝ տէտի։

29-[ղ]Վէ խալգ քէսրէթլէ անըն եանընա ճէմ՛ օլտուգտա, սէօզէ պաշլայարագ տէտի քի՝ Պու Նէսլ շէրիր օլտուղընտան ՚ալամէթ թալէպ էտէր, ամմա անա Յօվնան փէյղամպէրին ՚ալամէթինտէն ղայրի պիր ՚ալամէթ վէրիլմէյէճէք տիր։ 30-[ճ]Չիրա Յօվնան Նինուէ էհալիսինէ ՚ալամէթ օլտուղու կիպի, Իպն իւլ ինսան տախի պու Նէսլէ էօյլէ օլաճագտըր։ 31-[մ]Ճէնուպ մէլիքէսի րուզի ճէզատա պու Նէսլին ատէմլէրի իլէ պէրապէր գալգըպ՝ ՚ալէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր. չիւնքի մէրգումէ Սողոմոնըն հիքմէթինի տինլէմէք իւզրէ՝ զէմինին միւնթէհալարընտան կէլտի. վէ իշթէ պու մահալտէ Սողոմոնտան տահա պէօյիւքիւ վար։ 32-Նինուէ ատէմլէրի րուզի ճէզատա պու Նէսլ իլէ գալգըպ՝ ՚ալէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր. [յ]չիւնքի անլէր Յօվնանըն վա՚զըյլէ թէվպէյէ կէլտիլէր. վէ իշթէ պուրատա Յօվնանտան տահա պէօյիւքիւ վար։

33-[ն]Պիր քիմսէ չըրաղը եագըպ կիզլիյէ եախօտ քիլէ ալթընա տէյիլ, անճագ իչէրի կիրէնլէրին՝ ըշըղը կէօրմէլէրի իչիւն չէմ՚տան իւզէրինէ գօր։ 34-[շ]Ճէսէտին չըրաղը կէօզ տիր. իմտի էկէր կէօզիւն սաֆ իսէ, պիւթիւն ճէսէտին տախի միւնէվվէր օլուր. լաքին էկէր ֆէնա իսէ, ճէսէտին տախի գարանլըգ օլուր։ 35-Իմտի սագըն, սէնտէ օ-

հ Ղ. 1. 28, 48։
ձ Մատթ. 7. 24։ Ղ. 8. 21։ Յակ. 1. 25։
ղ Մատթ. 12. 38, 39։
ճ Յօվն. 1. 17։ 2. 10։
մ 3 Միւլ. 10. 1։
յ Յօվն. 3. 5։
ն Մատթ. 5. 15։ Մարկ. 4. 21։ Ղ. 8. 16։
շ Մատթ. 6. 22։

լան նուր գարանլըգ օլմայա: 36-Վէ էկէր պիւ-
թիւն ճէսէտին միւնէվվէր օլուպ՝ հիչ պիր գա-
րանլըգ թարաֆը եօգ իսէ, չըրաղըն գէնտի զիյա-
սըյլէ սէնի թէնվիր գըլտըղը միսիլլիւ, գեաֆֆէսի
միւնէվվէր օլուր:

37-Վէ օ սէօյլէր իքէն, պիր Ֆէրիսի գէնտիսի
իլէ պէրապէր թա՛ամ էթմէսինի անտէն րիճա էթ-
մէքլէ, կիրիպ սօֆրայա օթուրտու: 38-Օլ Ֆէրի-
սի տախի թա՛ամտան էվվէլ անըն էլ յըգանմատը-
ղընը կէօրտիւքտէ թէ՛աճճիւպ էթտի: 39-Րապպ
տախի անա տէտի քի՝ Հալա սիզ, Ֆէրիսիլէր,
գապլարըն վէ թէփսիլէրին տըշըընը թէմիզլէրսինիզ,
ամմա իչինիզ զուլմ վէ Ֆըսգըլէ տօլու տըր: 40-Էյ
'ագըլսըզլար, տըշըընը եափան՝ իչինի տախի եա՛փ-
մատը մը: 41-Լաքին պուլունան չէյլէրտէն սատա-
գա վէրինիզ, վէ իշթէ սիզէ հէր շէյ փաք օլուր:
42-Ամմա վա՜յ սիզէ, էյ Ֆէրիսիլէր, զիրա նա՛-
նա՛ իլէ սէտէֆ օթլընըն վէ հէր նէվ՛ սէպզէնին
'էշրինի վէրիրսինիզ, ամմա հագգը վէ Ալլահըն
մուհապպէթինի իհմալ էտէրսինիզ. պունլարը իճրա
էթմէլի, անլարը տախի պրագմամալը իտինիզ: 43-
Վա՜յ սիզէ, էյ Ֆէրիսիլէր, զիրա սինագօղլարտա
պաշ քիւրսիւյիւ վէ չարշըլարտա սէլամլանմալը սէ-
վէրսինիզ: 44-Վա՜յ սիզէ. [էյ միւրա՞յի 'իւլէմա
իլէ Ֆէրիսիլէր,] զիրա տէմիլէր պիլինմէյէրէք՝ իւ-
զէրլէրինտէ կէզտիքլէրի պէլլի օլմայան գապիրլար
միսիլլիւ սինիզ:

45-Վէ էրպապը շէրի՛աթտան պիրի անա ճէ-

ա Մարկ. 7. 3:	27: Գ. 12. 33:	12. 38, 39:
ւ Մատթ. 23. 25:	ր Մատթ. 23. 24:	Լ Մատթ. 23. 27:
ղ Տիտ. 1. 15:	ս Մատթ. 23. 6: Մարկ.	փ Մէզ. 5. 9:
Լ Եա. 58. 7: Դան. 4.		

վարդէն՝ Եա մու՛ալլիմ, պունլարը սէօյլէմէքլէ պի-
զէ տախի շէթմ էտիյորսըն՝ տէտի։ 46-Օ տախի
տէտի քի՝ Վա՛յ սիզէ տախի, էյ էրպապը շէրի-
՛աթ, զիրա ատէմլէրէ [բ]թաշըմասը միւշքիլ եիւք-
լէր եիւքլէտիրսիզ՝ քէնտինիզ փարմագլարընըզըն պի-
րիյլէ օլ եիւքլէրէ տօգունմազսընըզ։ 47-[գ]Վա՛յ սի-
զէ, զիրա էճտատընըզըն գաթիլ էթտիքլէրի փէյ-
ղամպէրլէրին թիւրպէլէրինի պինա էտէրսինիզ։
48-Վէ պէօյլէճէ էճտատընըզըն ՛ամէլլէրինէ շէհա-
տէթ էտէրէք րըզա վէրիրսինիզ. զիրա անլէր գաթլ
էթտիլէր, սիզ տախի թիւրպէլէրինի պինա էտէր-
սինիզ։ 49-Պունուն իչիւն Ալլահըն հիքմէթի տախի
տէտի քի՝ [դ]Անլէրէ փէյղամպէրլէր վէ ռէսուլլէր կէօն-
տէրէճէյիմ, վէ անլէրտէն պա՛զըլարընը գաթլ էտիպ՝
պա՛զըլարընա թէ՛ատտի էտէճէքլէր. 50-Թա քի
տիւնեանըն թէ՛սիսինտէն պէրու ճիւմլէ փէյղամ-
պէրլէրին տէօքիւլմիւշ օլան գանը, 51-[ե]Ապէլին
գանընտան թա մէզպահ իլէ հէյքէլին արասընտա
գաթլ օլունան [զ]Զաքարիանըն գանընատէք, պու
նէսլտէն թալէպ օլունա. պէլի, սիզէ տէրիմ քի՝
Պու նէսլտէն թալէպ օլունաճագ տըր։ 52-[է]Վա՛յ
սիզէ, էյ էրպապը շէրի՛աթ, զիրա ՛իլմին անախ-
թարընը գալտըրտընըզ, քէնտինիզ կիրմէյիպ՝ կի-
րէնլէրի տախի մէն՛ էթտինիզ։

53-Վէ անլէրէ պու շէյլէրի սէօյլէր իքէն, ՛իւ-
լէմա վէ ֆէրիսիլէր ֆուրսաթ պէքլէյիպ՝ իթհամը
իչիւն [ը]ագզընտան պիր շէյ գափմազա չալըշմագտա
օլարագ, 54-Հիտտէթլէնիփ ղայէթլէ չօգ շէյլէր
հագգընտա աղզընը արամագա պաշլատըլար։

[բ] Մատթ. 23. 4։
[գ] Մատթ. 23. 29։
[դ] Մատթ. 23. 34։
[ե] Թէք. 4. 8։
[զ] 2 Թէվ. 24. 20, 21։
[է] Մատթ. 23. 13։
[ը] Մարկ. 12. 13։

ՊԱՊ 12

Բու եսնատէ, պիրպիրինի պասար տէրէճէ-
տէ օն պինկլէրճէ խալգ ճէմ՝ օլմաղլէ, [ա]շակիրտլէ-
րինէ սէօզէ պաշլայարագ տէտի քի՝ [բ]Էվվէլա քէն-
տինիզի ֆէրիսիլէրին մայասընտան, եա՛նի միւրա-
[գ]իլլիքտէն սագընընըզ։ 2 - [դ]Քէշֆ օլունմայաճագ մախ-
ֆի, վէ պիլինմէյէճէք կիզլի պիր շէյ եօգ տըր։
3 - Անըն իչիւն գարանլըգտա հէր տէտիյինիզ շէյ
այտընլըգտա իշիտիլիպ՝ խալվէթլէրտէ գուլաղա
սէօյլէտիյինիզ շէյ տամլարտա նիտա օլունաճագ
տըր։ 4 - [ե]Լաքին, [զ]էյ տօսթլարըմ, սիզէ տէրիմ
քի՝ ճէսէտի էօլտիւրիւպ՝ անտէն սօնրա զիյատէ
պիր շէյ եափմաղա մուգթէտիր օլմայան քիմսէ-
լէրտէն գօրգմայընըզ։ 5 - Լաքին քիմտէ՛ն գօրգա-
ճաղընըզը սիզէ կէօսթէրէյիմ. Էօլտիւրտիւքտէն
սօնրա ճէհէննէմէ աթմաղա գուտրէթի օլանտան
գօրգընըզ. պէլի, սիզէ տէրիմ քի՝ Անտէն գօրգը-
նըզ։ 6 - Պէշ սէրչէ իքի փուլա սաթըլմա՞զ մը, ան-
լէրտէն պիրի պիլէ Ալլահըն ’ինտինտէ ունուտուլ-
մըշ տէյիլ տիր։ 7 - Լաքին սիզին պաշընըզըն գըլ-
լարընըն ճիւմլէսի պիլէ սայըլը տըր. իմտի գօրգ-
մայընըզ, սիզ չօգ սէրչէլէրտէն էֆզալ սընըզ։ 8 - Վէ
[է]սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ ատէմլէրին հուզու-
րընտա պէնի իգրար էտէրսէ, Իպն իւլ ինսան տա-
խի անը Ալլահըն մէլէքլէրինին հուզուրընտա իգ-
րար էտէճէք տիր։ 9 - Լաքին ատէմլէրին հուզու-
րընտա պէնի ինքեար էտէն՝ Ալլահըն մէլէքլէրինին

[ա] Մատթ. 16. 6։ Մարկ. 8. 15։
[բ] Մատթ. 16. 12։
[գ] Մատթ. 10. 26։
[դ] Մարկ. 4. 22։ Ղ. 8. 17։
[ե] Եշ. 51. 7, 8, 12, 13։ Երեմ. 1. 8։ Մատթ. 10. 28։
[զ] Յովհ. 15. 14, 15։
[է] Մատթ. 10. 32։ Մարկ. 8. 38։ 2 Տիմ. 2. 12։ 1 Յովհ. 2. 23։

հուզուրընտա ինքեար օլունաճագ տըր։ 10-[ժ]Վէ
հէր քիմ Իպն իւլ ինսանըն 'ալէյհինէ պիր սէօզ
սէօյլէրսէ, անա 'աֆվ օլունուր. ամմա Ռուհ իւլ
Գուտս 'ալէյհինէ քիւֆր էտէնէ 'աֆվ օլունմազ։
11-[ը]Վէ սիզի սինաղօղլարա վէ րէ՛իսլէր իլէ հիւքմ-
տարլար հուզուրընա ճէլպ էթտիքլէրի վագըթ,
նա՛սըլ եախօտ նէ՛ ճէվապ վէրէյիմ, եա նէ՛ սէօյ-
լէյէյիմ տէյիւ էնտիշէ էթմէյինիզ։ 12-Զիրա Ռուհ
իւլ Գուտս սիզէ սէօյլէնմէսի վաճիպ օլան շէյլէրի
օլ սա'աթ էօյրէտէճէք տիր։

13-Վէ խալգտան պիրի անա՝ Եա մու'ալլիմ,
գարնտաշըմա սէօյլէ, միրասը պէնիմ իլէ թագսիմ
էթսին՝ տէտի։ 14-Օ տախի անա՝ [թ]Էյ ատէմ, իւ-
զէրինիզէ քի՞մ պէնի գատը եա գասսամ թա'եին
էթտի՝ տէտի։ 15-Վէ անլէրէ՝ [ի]Գագընըղ վէ թա-
մա'տան սագընընըզ, զիրա պիր քիմսէնին 'էօմրիւ
էմվալինին չօղալմասընա մէնուտ տէյիլ տիր՝ տէ-
տի։ 16-Վէ անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէյիպ տէտի
քի՝ Պիր զէնկինին ատէմին թարլասը չօգ մահսուլ
վէրմիշ օլմազլէ, 17-Օ քէնտի քէնտինէ տիւշիւ-
նիւպ՝ Նէ՞ եափայըմ, զիրա մահսուլլարըմը թօփ-
լայաճագ եէրիմ եօգ տըր՝ տէտի։ 18-Վէ՝ Շէօյլէ
եափայըմ, անպարլարըմը եըգըպ՝ տահա պէօյիւք-
լէրինի պինա էտէյիմ, վէ ճիւմլէ մահսուլաթ իլէ
էմվալիմի օրատա թօփլայըպ, 19-Ճանըմա՝ [լ]Էյ
ճան, չօգ սէնէլէր իչիւն թօփլանմըշ չօգ էմվալին
վար տըր. խաթիրճահաթ էյլէ, եէ, իչ, սէֆա սիւր,
տէյէյիմ՝ տէտի։ 20-Ամմա Ալլահ անա՝ Էյ 'ագըլ-

ժ Մատթ. 12. 31, 32։ Մարկ. 3. 28։ 1 Յովհ. 5. 16։
ը Մատթ. 10. 19։ Մարկ. 13. 11։ Ղ. 21. 14։
թ Յովհ. 18. 36։
ի 1 Տիմ. 6. 7, վէ ղայրի։
լ Վա'. 11. 9։ 1 Կոր. 15. 32։ Յակ. 5. 5։

սըզ, ՝ պու կէճէ սէնտէն ճանընը թալէպ էտէճէք–
լէր, ՝ վէ թէտարիք էթտիյին շէյլէր քիմի՞ն օլա–
ճագ՝ տէտի ։ 21 - Նէֆսի իչիւն խազինէ եըղըփ՝ ՝ Ալ–
լահըն 'ինտինտէ զէնկին օլմայան քիմսէ պէօյլէ
տիր ։

22 - Վէ շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Պու սէպէպէ
մէպնի սիզէ տէրիմ քի՝ ՝ Հայաթընըզ իչիւն նէ
եէյէճէյինիզի, վէ վիւճուտունուզ իչիւն նէ կիյէճէ–
յինիզի էնտիշէ էթմէյինիզ ։ 23 - Հայաթ թա՛ամ–
տան վէ վիւճուտ լիպաստան էվլա տըր ։ 24 - Գուզ–
ղունլարա պագընըզ. նէ էքէրլէր վէ նէ պիչէրլէր,
վէ անլէրին նէ քիլարը վէ նէ անպարը վար, ՝ եինէ
Ալլահ անլէրի պէսլէր. սիզ գուշլարտան նէ՛ գա–
տար էֆզալ սընըզ ։ 25 - Վէ սիզտէն քի՞մ էնտիշէ
էթմէքլէ, քէնտի *պօյընա պիր արշըն զամմ էթ–
մէյէ գատիր տիր ։ 26 - Իմտի էյէր էն քիւչիւք շէյէ
պիլէ գատիր տէյիլ իսէնիզ, պագի շէյլէր հագգընտա
նի՞չիւն էնտիշէ էտէրսինիզ ։ 27 - Զանպագլարա պա–
գընըզ, նա՛սըլ պէօյիւրլէր. նէ չալըշըրլար նէ տէ
իփլիք պիւքէրլէր, լաքին սիզէ տէրիմ քի՝ Սօղոմոն
պիլէ ճիւմլէ տարաթընտէ անլէրտէն պիրի կիպի
կէյինմիշ տէյիլ իտի ։ 28 - Վէ պու կիւն մէվճուտ
օլուպ եարըն ֆուրունա աթըլան սահրա օթունը
Ալլահ պէօյլէ կիյինտիրիրսէ հալտէ, սիզի տահա
զիյատէ կիյինտիրմէ՞զ մի, էյ իմանը նօգսան օլանլար ։
29 - Վէ սիզ նէ եէյէճէյինիզի եախօտ նէ իչէճէյի–
նիզի արամայընըզ, վէ թէշվիշտէ օլմայընըզ ։ 30 -
Զիրա պու շէյլէրին ճիւմլէսինի տիւնեանըն իւմ–

ւ Յոբ 20. 22. 27. 8: Սեղ. 52. 7: Յակ. 4. 14.
խ Սեղ. 39. 6: Երեմ. 17. 11:
ծ Մատթ. 6. 20: Ա. 33: 1 Տիմ. 6. 18, 19: Յակ. 2. 5:
կ Մատթ. 6. 25.
հ Յոբ 38. 41. Սեղ. 147. 9:
* Եօխսա՝ եաշընա

լէթլէրի արար. վէ սիզին Փետէրինիզ պունլարա
միւհթաճ օլտուղունուզու պիլիր։ 31-[ձ]Լաքին մէլէքիւթ
Ուլլահը արայընըզ, վէ պունլարըն ճիւմլէսի տախի
սիզէ իհսան՝ օլունաճագ տըր։ 32-Էյ քիւչիւք սիւ-
րիւ, գօրգմա, [ղ]զիրա սիզէ մէլէքիւթիւ վէրմէք
Փետէրինիզին հիւսնի ըրզասը տըր։ 33-Վէ [ճ]էմ-
վալինիզի սաթըպ՝ սատագա վէրինիզ. [մ]քէնտիլէ-
րինիզէ էսքիմէզ քէսէլէր, տիւքէնմէզ խազինէ սէ-
մավաթտա թէտարիք էյլէյինիզ. օրատա խըրսըզ
եագլաշամազ վէ կիւվէ պօզամազ։ 34-Զիրա խա-
զինէնիզ նէրէտէ իսէ, գալպինիզ տէ օրատա օլա-
ճագ տըր։ 35-[յ]Պէլլէրինիզ գուշանմըշ օլարագ,
[ն]չըրաղլըրըզ եանար պուլունսուն։ 36-Սիզ տախի
էֆէնտիլէրինին տիւյիւնտէն 'ավտէթլէ կէլիպ՝ գա-
փու չալտըղընտա, տէրհալ անա գափու աչմագ
իչիւն մունթազըր պուլունան ատէմլէրէ պէնզէր
օլունըզ։ 37-[շ]Նէ՜ միւպարէք տիր՝ էֆէնտիլէրի կէ-
լիյի զէման ույանըգ պուլտուղու գուլլար. հագի-
գաթէն սիզէ տէրիմ քի, Քէնտիսի գուշանըպ՝ ան-
լէրի սօֆրայա օթուրտաճագ, վէ կէչիպ անլէրէ
խըտմէթ էտէճէք տիր։ 38-Վէ էկէր իքինճի նէվ-
պէթտէ կէլիրսէ, եախօտ իւչիւնճիւ նէվպէթտէ
կէլիպ՝ պէօյլէ պուլուրսա, օլ գուլլար նէ՜ միւպա-
րէք տիր։ 39-[ո]Ամմա մա'լիւմիւնիւզ օլսուն քի՝ է-
կէր էվ սահիպի խըրսըզըն սա'աթ գաչտա կէլէ-
ճէյինի պիլսէ իտի, ույանըգ տուրուպ՝ քէնտի է-
վինի տէլտիրմէզ իտի։ 40-[պ]Իմտի սիզ տախի հա-

ձ Մատթ. 6. 33։
ղ Մատթ. 11. 25,26։
ճ Մատթ. 19. 21։ Ա'-
մալ. 2. 45։ 4. 34։
մ Մատթ. 6. 20։ Ղ.
16. 9։ 1 Տիմ. 6. 19։

յ Եփես. 6. 14։ 1 Պետ.
1. 13։
ն Մատթ. 25. 1, վէ
զայրի։
շ Մատթ. 24. 46։
ո Մատթ. 24. 43։

1 Սէլ. 5. 2։ 2 Պետ. 3.
10։ Վահ. 3. 3։ 16. 15։
պ Մատթ. 24. 44։ 25.
13։ Մարկ. 13. 33։
Ղ. 21. 34, 36։ 1 Սէլ.
5. 6։ 2 Պետ. 3. 14։

զըր օլունըզ, զիրա զանն էթմէտիյինիզ սա'աթտա
Իպն իւլ ինսան կէլիր ։
41 - Վէ Պետրոս անա՝ Եա Րապպ, պու թէմսիլի
պիզէ՞ մի, եօգսա ճիւմլէյէ՛ մի տախի սէօյլէյօրսըն՝
տէտի ։ 42 - Վէ Րապպ տէտի քի՝ [ղ]Իմտի էֆէնտի-
նին քէնտի խըտմէթքեարլարը իւզէրինէ, թա'եին-
լէրինի վագթընտա վէրմէք իչիւն նասըլ էտէճէյի
չօլ սատըգ վէ 'ագըլ քէթխիւտա քի՞մ տիր ։ 43 -
Էֆէնտիսի կէլտիյի զէման, պէօյլէ էթմէքտէ պուլ-
տըղը գուլ նէ՛ միւպարէք տիր ։ 44 - [ճ]Հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ ծիւմլէ էմվալի իւզէրինէ անը
նասպ էտէճէք տիր ։ 45 - [մ]Ամմա էկէր օլ գուլ քէն-
տի գալպինտէ՝ Էֆէնտիմ կէլմէսինի կէճիքտիրիյօր՝
տէյիպ տէ խըտմէթքեարլար իլէ ճարիյէլէրի տէօյ-
մէյէ, վէ եէյիպ իչմէյէ վէ սէրխօշ օլմաղա պաշ-
լարսա, 46 - Օլ գուլըն էֆէնտիսի անըն մէ՛մուլ
էթմէտիյի կիւնտէ վէ պիլմէտիյի սա'աթտա կէլէ-
րէք, անը իքի չագգ էտիպ՝ նասիպինի խա՛ինլէր
իլէ թա'եին էտէճէք տիր ։ 47 - [յ]Վէ էֆէնտիսինին
իրատէթինի պիլիպ տէ թէտարիք կէօրմէյէն վէ ի-
րատէթինէ կէօրէ հարէքէթ էթմէյէն գուլ չօգ
տէօյիւլէճէք տիր ։ 48 - [ն]Ամմա պիլմէյէրէք տէօյիւլ-
մէյէ միւսթահագգ հարէքէթտէ պուլունան՝ ազ
տէօյիւլէճէք տիր ․ վէ հէր քիմէ չօգ վէրիլմիշ իսէ,
անտէն՝ չօգ թալէպ օլունաճագ, վէ քիմէ չօգ է-
մանէթ վէրիլմիշ իսէ, անտէն՝ զիյատէ թալէպ օ-
լունուր ։
49 - [շ]Պէն եէրէ աթէշ պըրագմաղա կէլտիմ, վէ

[ղ] Մատթ. 24. 45։ 25. 21։ 1 Կոր. 4. 2։
[ճ] Մատթ. 24. 47։
[մ] Մատթ. 24. 48։
[յ] Ա'տ. 15. 30։ Թէս. 25. 2։ Յովհ. 9. 41։ 15. 22։ Ա'մալ. 17. 30։ Յակ. 4. 17։
[ն] Ղև. 5. 17։ 1 Տիմ. 1. 13։
[շ] Այ. 51։

էկէր հալա թութուշմըշ իսէ, նէ՛ իսթէրիմ։ 50-
ːԱմմա պէնիմ վաֆթիզ օլունաճագ պիր վաֆթի-
զիմ վար, վէ թէմամ օլունճայա տէյին նէ՛ դա-
տար սըգըլըըրըմ. 51-ɜՇէրէ սէլամե՞թ մի վէրմէյէ
կէլտիմ՝ զաննէտէրսինիզ. սիզէ տէրիմ քի՝ Խայր,
˜իլլա մուխալէֆէթ. 52-‡Զիրա պունտան սօնրա
պիր խանէտէ օլան պէշ քիշի մուխալէֆէթ էտիպ՝
իւչիւ իքիսի, վէ իքիսի իւչիւ ՚ալէյհինտէ պուլու-
նաճագ տըր։ 53-Փէտէր օղուլ, վէ օղուլ փէտէր
՚ալէյհինտէ, վալիտէ գըզ, վէ գըզ վալիտէ ՚ալէյ-
հինտէ, գայն վալիտէ կէլինի, վէ կէլին գայն վա-
լիտէսի ՚ալէյհինտէ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունա-
ճագ տըր։

54-Վէ հէմ տէ խալգա տէտի քի՝ +Ղարպ թա-
րաֆընտան պուլութըն զուհուրընը կէօրտիւյիւնիւզ-
տէ՝ Եաղմուր կէլիյօր՝ տէրսինիզ, վէ պէօյլէ օլուր։
55-Վէ լօտօս էստիյինի կէօրտիւյիւնիւզտէ՝ Սըճագ օ-
լաճագ՝ տէրսինիզ, վէ վագը՛ օլուր։ 56-Էյ միւ-
րա″իլէր, զէմին իլէ սէմանըն եիւզիւնիւ թէմեիզ
էթմէյի պիլիրսինիզ տէ, պու վագթը նա՞սըլ թէմ-
եիզ էթմէզսինիզ։ 57-Վէ նի՞չիւն քէնտիլիյինիզ-
տէն տախի հագգը թէմեիզ էթմէզսինիզ։ 58-Իմ-
տի ՚խասմընլ իլէ հաքիմէ կիթտիյին զէման, $եօլ-
տա անտէն գուրթուլմաղա ճէհտ էյլէ. օլմայա քի
սէնի գատըյա սիւրիւքլէյիպ՝ գատը սէնի մէ″մու-
րա թէսլիմ էտէ, մէ″մուր տախի սէնի զընտանա
իլգա էտէ։ 59-Սանա տէրիմ քի՝ Սօն փուլու էտա
էթմէտիքճէ, օրատան ասլա չըգմայաճագսըն։

ː Մատթ. 20. 22: Մարկ. 10. 38:
ɜ Մատթ. 10.34: Ա./. 49:
˜ Միք. 7. 6: Յովհ. 7. 43: 9. 16: 10. 19:
‡ Մատթ. 10. 35:
+ Մատթ. 16. 2:
ʻ Իմն. 25. 8: Մատթ. 5. 25:
$ Մէզ. 32. 6: Եւ. 55. 6:

ՊԱՊ 13

Վէ օլ վագըթ պա’զը քիմսէլէր հազըր պուլու-
նույ՝ Պիղատոս գանլարընը քէնտի զէպիհէլէրի իլէ
գարըշտըրտըղը Գալիլէալըլար հագգընտա անա
խապէր վէրտիլէր։ 2-Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվա-
պէն՝ Օլ Գալիլէալըլար պէօյլէ չէյլէրէ միւպթելա
օլտըգլարը իչիւն ճիւմլէ Գալիլէալըլարտան զիյատէ
կիւնահքեա՞ր մը իտիլէր՝ զանն էտէրսինիզ։ 3-Սի-
զէ տէրիմ քի՝ Խայըր․ լաքին էկէր թէվպէ էթ-
մէզսէնիզ, ճիւմլէնիզ էօյլէ հէլաք օլաճագսընըզ։
4-Եախօտ Սելովամտաքի գուլէ իւզէրլէրինէ տիւշ-
մէքլէ էօլտիւրտիւյիւ օլ օն սէքիզ քիմսէ Երու-
սաղէմտէ սաքին օլան հէփ ատէմլէրտէն զիյատէ
գապահաթլը՞ մը իտիլէր՝ զանն էտէրսինիզ։ 5-Սի-
զէ տէրիմ քի՝ Խայըր․ ամմա էկէր թէվպէ էթ-
մէզսէնիզ, ճիւմլէնիզ էօյլէ հէլաք օլաճագսընըզ՝
տէտի։

6-Պու թէմսիլի տախի սէօյլէտի․ *Պիր քիմսէնին
քէնտի պաղընտա տիքիլմիշ պիր ինճիր աղաճը օլ-
մաղլէ, անտէ մէյվէ արամաղա կէլտի իսէ տէ,
պուլմատը։ 7-Վէ պաղպանա՝ Իշթէ իւչ սէնէ տիր
պու ինճիր աղաճընտա մէյվէ արամաղա կէլիյօր
իսէմ տէ, պուլամայօրըմ․ անը քէս, նի՞չիւն եէրի
տէ պաթթալ էտէ՝ տէտի։ 8-Օ տախի անա ճէ-
վապէն՝ Էֆէնտիմ, անը պու սէնէ տախի պըրագ,
թա քի էթրաֆընը գազըպ կիւպրէ գօյայըմ, 9-Վէ
էկէր մէյվէ վէրիրսէ՝ խօշ, եօգ իսէ, անտէն սօնրա
անը քէսէճէքսին՝ տէտի։

10-Վէ սէպթ կիւնիւ սինաղօղլարըն պիրինտէ

*Ես. 5. 2։ Մատթ. 21. 19։

թա'լիմ էտէր իքէն, 11-Իշթէ օն սէքիզ սէնէտէն
պէրու զա'աֆ րուհընա միւպթէլա օլմաղլէ, պիւ-
քիւլմիւշ օլուպ քէնտիսինի ասլա տօղրուլթմաղա
մուգթէտիր օլմայան պիր գարը վար իտի։ 12-Յի-
սուս տախի անը կէօրտիւքտէ, եանընա չաղըրըպ ա-
նա՝ Էյ խաթուն, զա'իֆլիյինտէն գուրթուլտըն՝
տէյէրէք, 13-[ա]Էլլէրինի անըն իւզէրինէ գօտըգտա,
մէրգումէ տէր'ագապ տօղրուլուպ՝ Ալլահա համտ
էյլէտի։ 14-Վէ սինաղօղ րէ"իսի Յիսուսըն սէպթ
կիւնիւնտէ շիֆա վէրտիյի իչիւն տարըլարագ, խալ-
գա խիթապէն՝ [բ]Իշ իշլէմէսի ճա"իզ օլան ալթը
կիւն վար, [գ]իմտի սէպթ կիւնիւնտէ տէյիլ, ամմա
օլ կիւնլէրտէ կէլիպ շիֆա պուլունըզ՝ տէտի։ 15-
Իմտի Րապպ անա ճէվապէն՝ Էյ միւրա"ի [դ]սիզին
հէր պիրինիզ սէպթ կիւնիւ էօքիւզիւնիւ եա մէր-
քէպինի եէմլիքտէն չէօզիւպ սուվարմաղա կէօթիւր-
մէ"զ մի։ 16-[ե]Պու իսէ Աբրահամ գըզը իքէն՝ իշթէ
Շէյթան անը օն սէքիզ սէնէտէն պէրու պաղլամըշ
օլմաղլէ, սէպթ կիւնիւնտէ պու պաղտան չէօզիւլ-
մէսի ճա"իզ տէյի"լ մի իտի՝ տէտի։ 17-Վէ պունու
սէօյլէտիյինտէ, անա ի'թիրազ էտէնլէրին ճիւմլէ-
սի խճիլ օլուպ՝ պիւթիւն խալգ տախի էլլէ իճ-
րա էտիլէն ճէլիլ 'ամէլլէրին ճիւմլէսինտէն տօլայը
սէվինիրլէր իտի։

18-[զ]Օ տախի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ նէյէ" պէնզէր,
վէ անը նէյէ" թէշպիհ էտէյիմ։ 19-Պիր խարտալ
տանէսինէ պէնզէր քի, պիր ատէմ անը ալըպ՝ քէն-
տի պաղչէսինէ էքմէսիյլէ, պիթիպ պէօյիւք աղաճ

[ա] Մարկ. 16. 18։ Ա'-մալ. 9. 17։
[բ] Խուր. 20. 9։
[գ] Մատթ. 12. 10։ Մարկ. 3. 2։ Գ. 6. 7։ 14. 3։
[դ] Գ. 14. 5։
[ե] Գ. 19. 9։
[զ] Մատթ. 13. 31։ Մարկ. 4. 30։

օլտու, վէ հավա գուշլարը անըն տալլարընտա գօ-
նարլար իտի՝ տէտի։

20 - Եինէ՝ Մէլէքիւթ Ուլլահը նէյէ՝ թէշպիհ է-
տէյիմ։ 21 - Մայայա պէնզէր քի, պունու պիր գա-
րը ալըպ՝ թա ճիւմլէսի մայալանընճայա տէյին,
իւչ էօլչէք ուն իչինէ գիզլէտի՝ տէտի։

22 - ᵉՎէ շէհիրլէր իլէ քէօյլէրի տօլաշըպ թա՛լիմ
էտէրէք Երուսաղէմէ տօղրու կիթմէքտէ իքէն,
23 - Պիր քիմսէ անա՝ Էֆէնտի, ՚աճէպա խէլաս պու-
լանլար ա՞զ մը տըր՝ տէտի. օ տախի անլէրէ տէ-
տի քի, 24 - ᶻՏար գափուտան կիրմէյէ ճէհտ էյլէ-
յինիզ. զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ ᵉՉօգ քիմսէլէր կիր-
մէք իսթէյէճէքլէր, ամմա գատիր օլմայաճագլար։
25 - ᶻԷվ սահիպի գալգըպ ᵗգափույը գափատըգ-
տան սօնրա, սիզ խարիճտէ տուրուպ վէ գափու-
յու չալմաղա պաշլայըպ՝ ᶻԷֆէնտի, էֆէնտի, պիզէ
աչ՝ տէյէճէքսինիզ. վէ օ սիզէ ճէվապէն՝ ⁱՍիզին
քիմ վէ նէրէտէն օլտուղունուզը պիլմէմ՝ տէյէճէք
տիր։ 26 - Օ զէման՝ Պիզ սէնին հուզուրունտա եէ-
յիպ իչտիք, սէն տախի եօլլարըմըզտա թա՛լիմ էթ-
տին՝ տէմէյէ պաշլայաճագսընըզ։ 27 - ˡՕ տախի՝ Սի-
զէ տէրիմ քի, Սիզին քիմ վէ նէրէտէն օլտուղու-
զու պիլմէմ. ˣպէնտէն ուզագ օլունուզ, էյ ճիւմլէ
հագգսըզլըգ իշլէյէնլէր՝ տէյէճէք տիր։ 28 - ᶜԱբ-
րահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբ իլէ ճիւմլէ փէյ-
ղամպէրլէրի մէլէքիւթ Ուլլահտա, վէ քէնտինիզի
խարիճէ աթըլմըշ կէօրտիւյիւնիւզտէ, ᵏօրատա աղ-

ե Մատթ. 9. 35։ Մարկ. 6. 6։
զ Մատթ. 7. 13։
է Յովհ. 7։ 34։ 8. 21։ 13. 33։ Հռոմ. 9. 31։
ը Մէզ. 32. 6։ Եսա. 55. 6։
թ Մատթ. 25. 10։
ժ Պ. 6. 46։
ի Մատթ. 7. 23։ 25. 12։
լ Մատթ. 7. 23։ 25. 41։ Այ. 25։
խ Մէզ. 6. 8։ Մատթ. 25. 41։
ծ Մատթ. 8. 11։
կ Մատթ. 8. 12։ 13. 42։ 24. 51։

լայըշ վէ տիշ գըճըրտամասը օլաճագ տըր։ 29-Վէ
շարգ իլէ ղարպտան, վէ շիմալ իլէ ճէնուպտան
կէլիպ՝ մէլէքիւթ Ուլլահտա սօֆրատա օթուրաճագ-
լար։ 30-[ա]Վէ իշթէ էվվէլքի օլաճագ սօնրաքիլէր
վար, վէ սօնրաքի օլաճագ էվվէլքիլէր վար տըր։
31-Օլ կիւնտէ Ֆէրիսիլէրտէն պա՛զըսը եանընա
կէլիպ անա՝ Պուրատան չըգըպ կիթ, զիրա Հէրով-
դէս սէնի գաթլ էթմէք իսթէյօր՝ տէտիլէր։ 32-Օ
տախի անլէրէ տէտի քի՝ Վարըպ օլ թիլքիյէ տէ-
յինիզ քի՝ Իշթէ պու կիւն վէ եարըն ճինլէր չը-
գարըպ՝ շիֆալար վէրիրիմ, վէ իւչիւնճիւսիւնտէ
[բ]Թէմամ օլուրըմ։ 33-Լաքին պանա պու կիւն իլէ
եարըն վէ էրթէսի կիւն կէզմէք կէրէք տիր. զիրա
Երուսաղէմտէն տըշարը պիր փէյղամպէրին հէլաք
օլմասը միւմքին տէյիլ տիր։ 34-[գ]Էյ փէյղամպէր-
լէրի գաթլ էտէն, վէ սանա կէօնտէրիլէնլէրի թաշ-
լայան Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, թավուգ քէնտի
փիլիճլէրինի գանատլարընըն ալթընա նասըլ կի-
պի, գա՛չ տէֆ՛ա սէնին էվլատընը թօփլամագ իս-
թէտիմ, ամմա սիզ իսթէմէտինիզ։ 35-[դ]Իշթէ սի-
զէ խանէնիզ [վիրան] պըրագըլըր. հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի, Սիզ՝ [ե]Ռապպըն իսմիյլէ կէլէն միւ-
պարէք օլսուն՝ տէյէճէյինիզ վագըթ կէլինճէյէտէք,
պէնի կէօրմէյէճէքսինիզ։

ՊԱՊ 14

Վէ սէպթ կիւնիւնտէ Ֆէրիսիլէրին միւ՛թէպէ-

[ա] Մատթ. 19. 30։ 20. 16։ Մարկ. 10. 31։
[բ] Իպր. 2. 10։
[գ] Մատթ. 23. 37։
[դ] Ղև. 26. 31, 32։ Սաղ. 69. 25։ Եսա. 1. 7։ Դան. 9. 27։ Միք. 3. 12։
[ե] Սաղ. 118. 26։ Մատթ. 21. 9։ Մարկ. 11. 10։ Ղ. 19. 38։ Յովհ. 12. 13։

րանընտան պիրինին խանէսինէ թա'ամ էթմէք իւզ-
րէ կէլտիյինտէ, անլէր անը կէօզէթմէքտէ իտի-
լէր։ 2-Վէ իշթէ էօնիւնտէ իսթիսգալը պիր ատէմ
վար իտի։ 3-Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ, էրպապը
շէրի'աթ իլէ ֆէրիսիլէրէ սէօյլէյերէք՝ [ա]Սէպթ կիւ-
նիւնտէ շիֆա վէրմէք ճա՞իզ մի տիր՝ տէտի։ 4-Վէ
անլէր սիւքիւթ էթտիքլէրինտէ, անը թութուպ
շիֆա վէրէրէք սալը վէրտի։ 5-Վէ անլէրէ ճէվապ
վէրիպ՝ [բ]Սիզտէն քի՞մ քէնտի մէրքէպի վէ եա
էօքիւզիւ գույույա տիւշտիւքտէ՝ Սէպթ կիւնիւ տիր՝
տէյերէք, անը տէրհալ չըգարմազ՝ տէտի։ 6-Վէ
անա պու շէյլէրէ ճէվապ վէրմէյէ գատիր օլմա-
տըլար։

7-Վէ տա'վէթ օլունանլարըն պաշ սէտիրլէրի
սէչտիքլէրինի կէօրմէքլէ անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյ-
լէյիպ, 8-Պիր քիմսէ թարաֆընտան տիւյիւնէ տա'-
վէթ օլունտըղընտա պաշ սէտիրտէ օթուրմա, օլ-
մայա քի սէնտէն միւ'թէպէր պիր տա'վէթլիսի օլ-
մաղլէ, 9-Սէնի վէ անը տա'վէթ էտէն կէլիպ սա-
նա խիթապէն՝ Պունա եէր վէր՝ տէտիքտէ, օ զէ-
ման խէճիլ օլարագ աշաղըքի եէրի թութմաղա
պաշլայասըն։ 10-[գ]Ամմա տա'վէթ օլունտըղըն զէ-
ման վարըպ աշաղըքի մահալտէ օթուր՝ քի սէնի
տա'վէթ էտէն քիմսէ կէլտիյինտէ սանա՝ Տօսթըմ,
տահա եօգարը պույուր՝ տէյէ. օ զէման սօֆրա-
տա սէնին իլէ պէրապէր օթուրանլարըն հուզու-
րընտա սանա շէրէֆ օլուր։ 11-[դ]Զիրա հէր քիմ քի
քէնտինի եիւքսէլտիրսէ՝ ալչագլանըր. վէ հէր քիմ
քի քէնտինի ալչագլատըրըսա՝ եիւքսէլիր, տէտի։

ա Մատթ. 12. 10։
բ Խուր. 23. 5։ Թէս. 22. 4։ Ղ. 13. 15։
գ Էմս. 25. 6, 7։
դ Յոբ 22. 29։ Մէզ. 18. 27։ Էմս. 29. 23։ Մատթ. 23. 12։ Ղ. 18. 14։ Յակ. 4. 6։ 1 Պետ. 5. 5։

12-Վէ անը տա՛վէթ էտէնէ տախի տէտի քի՝
Իօյլէ եա ախշամ Թա՛ամը էթտիյինկտէ, տօսթլա-
րընը եա գարտաշլարընը եախօտ Թէ՛ալլուգաթընը
եա զէնկին գօնշուլարընը տա՛վէթ էթմէ. օլմայա
քի անլէր տախի պիլ մուգապէլէ սէնի տա՛վէթ էթ-
մէլէրիյլէ սանա մուքեաֆաթ օլա։ 13-Լաքին զի-
յաֆէթ էթտիյին զէման, [ա]ֆագիրլէր վէ սագաթ-
լար վէ Թօփալլար վէ քէօրլէրի տա՛վէթ էյլէ։
14-Վէ մուպարէք օլուրսըն, զիրա անլէրին սանա
մուքեաֆաթ էթմէյէ իգթիտարը եօգ տըր. չիւնքի
սանա սալիհլէրին գըյամէթինտէ մուքեաֆաթ էտի-
լէճէք տիր։

15-Վէ սօֆրատա պէրապէր օթուրանլարտան
պիրի պունու իշիթտիքտէ, անա՝ [դ]Մէլէքութ Ուլ-
լահտա էքմէք եէյէն նէ՜ մուպարէք տիր՝ տէտի։
16-[բ]Օ տախի անա տէտի քի, Պիր ատէմ պէօյիւք
պիր զիյաֆէթ Թէրթիպ էտիպ՝ չօգ քիմսէլէրի
տա՛վէթ էյլէտի։ 17-[գ]Վէ ախշամ Թա՛ամը վագ-
Թընտա, տա՛վէթ օլունանլարա՝ Կէլինիզ, զիրա
շիմտի հէր շէյ հազըր տըր՝ տէմէք իւզրէ գուլունը
կէօնտէրտի։ 18-Վէ ճումլէսի պիրտէն ՚էօզր տի-
լէմէյէ պաշլայըպ, էվվէլքիսի անա՝ Պիր Թարլա
սաթըն ալտըմ, կիտիպ անը կէօրմէքլիյիմ իճապ
էտէր. րիճա էտէրիմ, պէնի մա՛զուր Թութ՝ տէտի։
19-Վէ տիկէր պիրի՝ Պէշ չիֆթ էօքիւզ սաթըն
ալտըմ, վէ անլէրի Թէճրիպէ էթմէյէ կիտիյօրըմ.
սանա րիճա էտէրիմ, պէնի մա՛զուր Թութ՝ տէ-
տի։ 20-Վէ տիկէր պիրի՝ Պէն էվլէնտիմ, պու սէ-
պէպէ մէյնի կէլէմէմ՝ տէտի։ 21-Վէ օլ գուլ կէ-

ա Նէհէմ. 8. 10, 12։ | բ Մաթթ. 22. 2։ | գ Էմս. 9. 2, 5։
դ Վահ. 19. 9։

լիպ՝ Էֆէնտիսինէ պու շէյլէրի խապէր վէրտի. օ
զէման խանէ սահիպի ղազապլը կէլիպ գուլընա՝
Չար չապուգ շէհրին ճատտէլէրի իլէ սօգագլարընա
չըգըպ, ֆուգարա վէ սագաթ վէ թօփալ վէ քէօր-
լէրի պուրայա իչէրի կէթիր՝ տէտի։ 22-Գուլ տա-
խի՝ Էֆէնտիմ, էմրին իւզրէ իճրա օլունտու, վէ
տահա եէր վար՝ տէտի։ 23-Վէ էֆէնտիսի գուլա՝
Եօլլարա վէ չիթլէրին եանընա չըգըպ՝ իչէրի կէլ-
մէյէ իպրամ էյլէ, քի խանէմ տօլա. 24-Զիրա
սիզէ տէրիմ քի՝ [ր]Օլ տա՛վէթ օլունան ատէմլէր-
տէն հիչ պիրի թա՛ամըմտան թաթմայաճագ տըր՝
տէտի։

25-Վէ անըն իլէ պէրապէր վաֆիր խալգ կիթ-
մէքտէ իքէն՝ տէօնիւպ անլէրէ՝ տէտի քի, 26-[ծ]Էկ-
կէր պիր քիմսէ պանա կէլիպ տէ [ե]քէնտի փէտէ-
րինէ, վէ վալիտէսինէ, վէ զէվճէսինէ, վէ էվլա-
տընա, վէ պիրատէրլէրինէ, վէ հէմշիրէլէրինէ,
[ւ]հէմ տախի քէնտի ճանընա պիլէ պուղզ էթմէզ-
սէ, պէնիմ շակիրտիմ օլամազ։ 27-[խ]Վէ հէր քիմ
խաչընը թաշըյըպ՝ արտըմ սըրա կէլմէզսէ, պէնիմ
շակիրտիմ օլամազ։ 28-[ժ]Զիրա սիզտէն քի՞մ պիր
գուլլէ պինա էթմէք իսթէտիյինտէ, թէքմիլ էթ-
մէյէ լազըմ օլանը վա՛րմը՝ տէյիւ էվվէլա օթուրուպ
մասրաֆը հիսապ էթմէզ. 29-Օլմայա քի թէմէլ
պըրագտըգտան սօնրա թէքմիլ էթմէյէ գատիր օլ-
մամագլէ, ճիւմլէ կէօրէնլէր անը իսթիհզա էթմէյէ
պաշլայըպ, 30-Պու ատէմ պինա էթմէյէ պաշլա-
տը, ֆագաթ թէքմիլ էթմէյէ գատիր օլմատը՝

[ր] Մատթ. 21. 43։ 22. 8։ Ա՛մալ. 13. 46։
[ծ] Թէս. 13. 6։ 33. 9։ Մատթ. 10. 37։
[ե] Բօմ. 9. 13։
[ւ] Վահ. 12. 11։
[խ] Մատթ. 16. 24։ Մարկ. 8. 34։ Ղ. 9. 23։ 2 Տիմ. 3. 12։
[ժ] Իմն. 24. 27։

ադէյէլէր։ 31-Եախօտ հա՞նկը մէլիք աիկէր մէլիք
իլէ մուհարէպէյէ կիթմէք իւզրէ իքէն, օթուրուպ
էվվէլա՝ Իւզէրիմէ եիրմի պին նէֆէր իլէ կէլէնէ
գարշը օն պին իլէ չըգապիլի՞րմի իմ՝ տէյիւ մէշ-
վէրէթ էթմէզ։ 32-Եօգսա օ տահա ուզագտա ի-
քէն, էլչիլէր կէօնտէրիպ՝ միւսալէհա թալէպ է-
տէր։ 33-Իմտի պէօյլէճէ սիզտէն հէր քիմ պիւ-
թիւն էմվալընտէն վազ կէչմէզսէ, պէնիմ շակիր-
տիմ օլամազ։ 34-ˡԹուզ էյի տիր, ամմա թուզ
թաթսըզլանըր իսէ, նէ՞ իլէ թէրպիյէ օլունաճագ։
35-Օ՝ նէ թօփրագա, նէ տէ կիւպրէյէ եարար․
անը տըշարըյա աթարլար․ իշիտիր գուլագլարը օ-
լան իշիթսին։

ՊԱՊ 15

⁻Վէ ճիւմլէ կէօմրիւքճիւլէր իլէ կիւնահքեար-
լար անը տինլէմէք իւզրէ եանընա եագլաշըրլար
իքէն, 2-Ֆէրիսիլէր իլէ 'իւլէմա՝ Պու քիմսէ կիւ-
նահքեարլարը գապուլ էտիպ, ‡անլէր իլէ թա'ամ
էտիյօր՝ տէյէրէք սէօյլէնիրլէր իտի։
3-Օ տախի անլէրէ շու թէմսիլի սէօյլէյիպ տէ-
տի քի, 4-ŧՍիզտէն հա՞նկը ատէմ եիւզ գօյունու
օլուպ տա անլէրտէն պիրինի ղայիպ էթտիկինտէ,
տօգսան տօգուզընը չէօլտէ պըրագըպ՝ օլ ղա"իպ
օլանը պուլունճայա տէյին անըն արտընճա կիթ-
մէզ։ 5-Վէ անը պուլտուգտա՝ սէվինիպ օմուզլարը
իւզէրինէ գօյարագ, 6-Խանէյէ կէլիպ վէ տօսթ-
լարը իլէ գօնշուլարընը եանընա չաղըրըպ անլէրէ՝
ⱡՂա"իպ օլմուշ գօյունումու պուլտուղում իչիւն պէնիմ

ˡ Մատթ. 5. 13; Մարկ. 9. 49։
⁻ Մատթ. 9. 10։
‡ Ա'մալ. 11. 3; Գաղ. 2. 12։
ŧ Մատթ. 18. 12։
ⱡ 1 Պետ. 2. 10, 25։

իլէ մէսրուր օլունըզ՝ տէր։ 7-Սիզէ տէրիմ քի,
Քէզալիք թէվպէ էտէն պիր կիւնահքեար իչիւն սէ-
մատա օլան մէսէրրէթ՝ [ե]թէվպէյէ մուհթաճ օլմա-
յան տօգսան տօգուզ սալիհ իչիւն օլան մէսէր-
րէթտէն զիյատէ օլուր։ 8-Եախօտ հա՞նկը գարը-
նըն օն տիրհէմ կիւ-միւ-շիւ- օլուպ տա պիր տիրհէմի-
նի ղայպ էթտիքտէ, չըրաղ եագըպ՝ խանէյի սիւ-
փիւրէրէք անը պուլունճայէտէք տիգգաթլէ արա-
մազ։ 9-Վէ պուլտըղընտա, տօսթ վէ գօնշու գա-
րըլարը չաղըրըպ՝ Ղայպ էթտիյիմ տիրհէմի պու-
լըղըմ իչիւն պէնիմ իլէ մէսրուր օլունըզ՝ տէր։
10-Սիզէ տէրիմ քի, Քէզալիք թէվպէ էտէն պիր
կիւնահքեար իչիւն Ալլահըն մէլէքլէրի հուզուրըն-
տա մէսէրրէթ օլուր։

11-Վէ եինէ տէտի քի՝ Պիր ատէմին իքի օղլու
պուլունուպ, քիւչիւյիւ փէտէրինէ, 12-Էյ փէտէր,
մալտէն պանա իսապէթ էտէճէք հիսսէյի վէր՝ տէ-
տի. օ տախի անլէրէ [ւ]նէմվալինի թագսիմ էյլէտի։
13-Վէ չօգ կիւն կէչմէքսիզին, քիւչիւք օղլու հէր
շէյի տէվշիրիպ՝ ուզագ պիր տիյարա կիթտի. վէ
օրատա սէֆիհանէ եաշայարագ մալինի թէլէֆ էթ-
տի։ 14-Վէ հէր շէյի սարֆ էթտիքտէն սօնրա, օլ
տիյարտա շիտտէթլի գըթլըգ զուհուր էթմէքլէ,
զարուրէթ չէքմէյէ պաշլատը։ 15-Վէ վարըպ օլ
տիյարըն էհալիսինտէն պիրինին խըտմէթինէ կիր-
մէքլէ, օ տախի անը տօնկուզլար օթլաթմագ իչիւն
քէնտի չիֆթլիյինէ կէօնտէրտի։ 16-Վէ տօնկուզ-
լարըն եէտիքլէրի խարնուպլարտան գարնընը տօ-
յուրմաղա արզու էտէր իտի իսէ տէ, անա քիմսէ
պիր շէյ վէրմէզ իտի։ 17-Ամմա քէնտինէ կէլիպ

ե Գ. 5. 32։ ւ Մարկ. 12. 44։

տէտի քի՝ Փէտէրիմին գա՛չ ըրղատլարընըն էքմէք-
լէրի արթար պիլէ, պէն իսէ աճլըգտան հէլաք օ-
լույօրըմ։ 18-Գալգըպ փէտէրիմէ վարայըմ, վէ
անա՝ Էյ փէտէր, սէմայա վէ սէնին հուզուրընտա
կիւնահ իշլէտիմ. 19-Արթըգ սէնին օղլուն տէնիլ-
մէյէ լայըգ տէյիլ իմ. պէնի սէնին ըրղատլարընըն
պիրի կիպի թութ՝ տէյէյիմ։ 20-Վէ գալգըպ՝ փէ-
տէրինէ կէլտի. ամմա [ե]տահա ուզագ իքէն փէտէ-
րի անը կէօրիւպ շէֆգաթ էթտի, վէ սէյիրտիպ
պօյունընա սարըլարագ անը էօփտիւ։ 21-Վէ օղլու
անա՝ Էյ փէտէր, սէմայա վէ [ը]սէնին հուզուրընտա
կիւնահ իշլէտիմ, վէ արթըգ սէնին օղլուն տէնիլ-
մէյէ լայըգ տէյիլ իմ՝ տէտի։ 22-Փէտէրի տախի
գուլլարընա խիլթապէն՝ էն ա՛լա խիլ՛աթը չապուգ
չըգարըպ՝ անա կիյտիրինիզ, վէ անըն էլինէ եիւ-
զիւք վէ այագլարընա այագ գապլարը վէրինիզ։
23-Վէ պէսիլի պուզաղըյը կէթիրիպ պօղազլայըն
տա եէյիպ չատ օլալըմ։ 24-[թ]Զիրա պու օղլում
էօլմիւշ իտի, տիրիլտի, ղա՛իպ օլմուշ իտի, պու-
լունտու՝ տէտի. վէ չատ օլմաղա պաշլատըլար։
25-Վէ անըն պէօյիւք օղլու թարլատա պուլուն-
մաղլէ՝ կէլիպ խանէյէ եագլաշտըղընտա րագս իլէ
չալղը սէտասընը իշիթտի։ 26-Վէ ուշագլարըն պի-
րինի չաղըրըպ՝ Պունլար նէ՞ տիր՝ տէյիւ սու՛ալ
էթտի։ 27-Օ տախի անա՝ Գարնտաշըն կէլտի. վէ
փէտէրին անը սաղ սալիմ պուլտուղը իչիւն, պէ-
սիլի պուզաղըյը պօղազլատը՝ տէտի։ 28-Օ տախի
կիւճէնիպ՝ իչէրի կիրմէք իսթէմէտիյի էճլտէն, փէ-
տէրի տըշարըյա չըգըպ՝ անա րիճա էթտի։ 29-Օ տա-

ե Ա՛մալ. 2. 39։ Եփես. 2. 13, 17։
ը Մէզ. 51. 4։
թ Ա.յ. 32։ Եփես. 2. 1։ 5. 14։ Կ,ահ. 3. 1։

խի փէտէրինէ ճէվապէն՝ Իշթէ պունճա սէնէտէն
պէրու սանա խըտմէթ էտիյօրըմ, վէ պիր վագըթ
սէնին էմրինէ մուխալէֆէթ էթմէտիմ, վէ պիր
քէրրէ տօսթլարըմ իլէ շատ օլմագ իչին պանա
պիր օղլագ պիլէ վէրմէտին։ 30 - Ամմա սէնին էմ-
վալինի ֆահիշէլէր իլէ եէյէն պու օղլուն կէլտիյի
զէման, անա պէսիլի պուզաղըյը պօղազլատըն՝ տէ-
տի։ 31 - Օ տախի անա տէտի քի՝ Էյ օղուլ, սէն
տա՛իմա պէնիմ իլէ պէրապէր օլուպ՝ պէնիմ օլա-
նըն ճումլէսի սէնին տիր։ 32 - Ամմա շատ ու մէս-
րուր օլմագ վաճիպ իտի. *զիրա պու գարտաշըն
էօլմիւշ իտի, տիրիլտի, հէմ ղա՛իպ օլմուշ իտի,
պուլունտու։

ՊԱՊ 16

Վէ շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Պիր զէնկին ատէ-
մին պիր քէթխուտասը վար իտի. վէ պունուն 'ա-
լէյհինէ՝ Սէնին էմվալինի թէլէֆ էտիյօր՝ տէյու
անա շիքեայէթ օլունտու։ 2 - Օ տախի անը չաղը-
րըպ՝ Սէնին հագգընտա պու իշիթտիյիմ նէ՞ տիր.
քէթխուտալըղընըն հէսապընը վէր, զիրա արթըգ
քէթխուտա օլամազսըն՝ տէտի։ 3 - Քէթխուտա տա-
խի քէնտի քէնտինէ տէտի քի՝ Նէ՞ եափայըմ, չիւն-
քի էֆէնտիմ քէթխուտալըղը պէնտէն ալըյօր.
գազմաղա գատիր՝ տէյիլ իմ, տիլէնմէյէ ուտանը-
րըմ։ 4 - Նէ եափաճաղըմը պիլիրիմ, քի քէթխու-
տալըգտան 'ազլ օլունտուղըմ զէման պէնի խանէ-
լէրինէ գապուլ էտէլէր։ 5 - Վէ էֆէնտիսինէ պօրճ-
լու օլանլարը պիրէր պիրէր չաղըրըպ էվվէլքինէ՝
Էֆէնտիմէ նէ՞ գատար պօրճըն վար՝ տէտի։ 6 - Վէ

* Ա.յ. 24։

օ՝ Եիւզ *ճէրրէ զէյթուն եաղը՝ տէտիքտէ, օ տա-
խի անա՝ Թէմէսսիւկիւնիւ ալ, վէ օթուրուպ չապ-
չապուգ էլլի եազ՝ տէտի։ 7-Անտէն սօնրա տիկէ-
րինէ՝ Սէնին նէ՞ գատար պօրճըն վար՝ տէտի. օ
տախի՝ Եիւզ †քօր պուղտայ՝ տէտիքտէ, անա՝ Թէ-
մէսսիւկիւնիւ ալ, սէքսէն եազ՝ տէտի։ 8-Վէ է-
ֆէնտիսի նահագգ քէթխիւտայը 'ագըլլանէ հարէ-
քէթ էթտիյի իչիւն մէտհ էյլէտի. զիրա պու տիւն-
եանըն օղուլլարը քէնտի նէսլլէրինտէ [ա]էհլ ի նուր-
տան զիյատէ 'ագըլլը տըրլար։ 9-Պէն տախի սիզէ
տէրիմ քի՝ [բ]Քէնտինիզէ ֆասիտ մալտան տօսթլար
գազանըրըզ քի միւհթաճ օլտըղըրըզ զէման սիզի
էպէտի մէսքէնլէրէ գապուլ էտէլէր։ 10-[գ]Էն ճիւզ″ի
չէյտէ սատըգ օլան՝ չօգտա տախի սատըգ օլուր.
վէ էն ճիւզ″ի չէյտէ նահագգ օլան՝ չօգտա տախի
նահագգ օլուր։ 11-Իմտի ֆասիտ մալտա սատըգ
օլմատըղըրըզ հալտէ, հագիգի օլանը սիզէ քի՞մ
ինանաճագ տըր։ 12-Վէ ախէրին նէմնէսինտէ սա-
տըգ օլմատըղըրըզ հալտէ, սիզինքինի սիզէ քի՞մ
վէրիր։ 13-[դ]Հիչ պիր խըտմէթքեար իքի էֆէնտիյէ
գուլլըգ էտէմէզ, զիրա եա պիրինէ պուղզ էտիպ՝
տիկէրինի սէվէճէք տիր, եախօտ պիրինէ միւլազէ-
մէթ վէ տիկէրինի թահգիր էտէճէք տիր. հէմ
Ալլահա հէմ մալէ գուլլըգ էտէմէզսինիզ։

14-Վէ ֆէրիսիլէր [ե]մալփէրէսթ օլարագ, պուտուն
ճիւմլէսինի իշիթմէքլէ, անը իսթիհզա էթտիլէր։
15-Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ Սիզ ատէմլէրին

* Պիր ճէրրէ օն սէքիզ եախօտ եիրմի օգգա տըր։

† Պիր քօր եիւզ սէքսէն եախօտ իքիեիւզ օգգա տըր։

ա Յովհ. 12. 36։ Եփես. 5. 8։ 1 Թես. 5. 5։

բ Դան. 4. 27։ Մատթ. 6. 19; 19. 21։ Ղ. 11. 41։ 1 Տիմ. 6. 17—19։

գ Մատթ. 25. 21։ Ղ. 19. 17։

դ Մատթ. 6. 24։

ե Մատթ. 23. 14։

հուզուրընտա [ա]քէնտիլէրինի թէպրիր էտէն քիմսէ-
լէր սինիզ. [բ]ամմա Ալլահ գալպլէրինիզի պիլիր, զի-
րա [գ]ատէմլէր ՚ինտինտէ ա՚լա օլան շէյ Ալլահըն ՚ին-
տինտէ մէքրուհ տըր։ 16-[դ]Շէրի՚աթ իլէ փէյղամ-
պէրլէր Յովհաննէսէ գատար օլուպ՝ օլ վագըթտան
պէրու մէլէքիւթ Ուլլահ թէպշիր օլունուր, վէ հէր
քէս անա ճէհտլէ կիրէր։ 17-Շէրի՚աթտան պիր
նօգթա տիւշմէտէն իսէ, [ե]սէմա իլէ զէմինին զա՛իլ
օլմասը տահա գօլայ տըր։ 18-[զ]Հէր քիմ քի քէն-
տի զէվճէսինի պօշայըպ ղայրիսի իլէ էվլէնիրսէ,
զինա էտէր, վէ հէր քիմ քի պօշանմըշ օլան իլէ
էվլէնիրսէ, զինա էտէր։

19-Էրղէվանի իլէ զարիֆ գումաշ կիյիպ՝ հէր
կիւն իհթիշամլէ սէֆա սիւրէն զէնկին պիր ատէմ
վար իտի. 20-Վէ անըն գափուսընտա, չըպանլարլէ
տօլու օլարագ պըրագըլմըշ Ղազարոս նամընտա պիր
ֆագիր պուլունուպ, 21-Զէնկինին սօֆրասընտան
տիւշէն գըրընթըլարտան տօյմաղը արզու էտէր ի-
տի վէ քէօփէքլէր տախի կէլիպ՝ անըն չըպանլա-
րընը եալարլար իտի։ 22-Վէ օլ ֆագիրին վէֆա-
թը վուգու՚ պուլմաղլէ, մէլէքլէր վասըթասըյլէ
Ապրահամըն գուճաղընա կէօթիւրիւլտիւ. վէ զէն-
կին տախի վէֆաթ էթմէքլէ տէֆն օլունտու։
23-Վէ ճէհէննէմտէ ՚ազապտա իքէն, նազար է-
տիպ՝ ուզագտան Ապրահամը վէ անըն գուճաղըն-
տա Ղազարոսը կէօրտիւ։ 24-Վէ ֆէրեատ էտիպ՝
Եա Ապրահամ փէտէր, պանա մէրհամէթ էյլէ, վէ
Ղազարոսը կէօնտէր, քի փարմաղընըն ուճունը սու-

ա Ղք. 10. 29։ բ Մէզ. 7. 9։ գ 1 Մուլ. 16. 7։ դ Մատթ. 4. 17։ 11. 12, 13։ Ղք. 7. 29։ ե Մէզ. 102. 26, 27։ Եշ. 40. 8։ 51. 6։ Մատթ. 5. 18։ 1 Պետ. 1. 25։ զ Մատթ. 5. 32։ 19. 9։ Մարկ. 10. 11։ 1 Կոր. 7. 10, 11։

յա պաթըրըփ՝ [ը]տիլիմի սէրինլէթսին. զիրա [թ]պու
ալէվտէ 'ազապ չէքիյօրըմ՝ տէտի։ 25 - Աբրահամ
տախի՝ էյ օղուլ, [ժ]սէն 'էօմրիւնտէ էյի շէյլէրինի,
Ղազարոս տախի քէզալիք քէօթիւ շէյլէրի ալտը-
ղընը խաթըրընկա կէթիր. վէ շիմտի օ պուրատա
միւթէսէլլի օլուր՝ սէն 'ազապ չէքիյօրսըն։ 26 - Հէմ
պունուն ճիւմլէսինտէն մա'ատա, 'սիզին իլէ պիզիմ
արամըզտա պէօյիւք պիր կիրտապ սապիթ գըլըն-
մըշ տըր, շէօյլէ քի պուրատան սիզէ կէչմէք իս-
թէյէնլէր գատիր օլամայալար, վէ օրատան պիզէ
կէլմէք իսթէյէնլէր կէչէմէյէլէր՝ տէտի։ 27 - Օ տախի՝
Եօյլէ իսէ, էյ փէտէր, ճէնապըն տիլէրիմ, անը փէ-
տէրիմին խանէսինէ կէօնտէրէսին. 28 - Զիրա պէշ
գարտաշըմ վար. թա քի անլէրին տախի պու
'ազապ մահալլինէ կէլմէմէլէրի իչին անլէրէ շէ-
հատէթ էտէ՝ տէտի։ 29 - Աբրահամ տախի անա՝
Մովսէս իլէ փէյղամպէրլէրի վար, անլէրի տինլէ-
սինլէր՝ տէտի։ 30 - Օ տախի՝ Խայըր, էյ Աբրահամ
փէտէր, լաքին էյէր անլէրէ էօլիւլէրտէն պիրի
կիտէրսէ, թէվպէ էտէրլէր՝ տէտի։ 31 - Օ տախի
անա՝ Էյէր Մովսէս իլէ փէյղամպէրլէրի տինլէմէզ-
լէրսէ, [լ]էօլիւլէրտէն պիրի գըյամ էթսէ տախի
իգնա օլունմայաճագլար՝ տէտի։

ՊԱՊ 17

Վէ շակիրտլէրինէ խիթապէն՝ [խ]թէզքէպլէրին կէլ-
մէմէսի միւմքին տէյիլ տիր. ամմա վա՛յ կէլմէլէ-
րինէ սէպէպ օլանա։ 2 - Պու քիւչիւքլէրտէն պիրի-

ը Զաք. 14. 12։
թ Եշ. 66. 24։ Մարկ. 9. 43, վէ ղայրի։
ժ Յոբ 21. 13։ Ղ. 6. 24։
ի Եշ. 8. 20։ 34. 16։ Յովհ. 5. 39, 45։ Ա'-մալ. 15. 21։ 17. 11։
լ Յովհ. 12. 10, 11։
խ Մատթ. 18. 6, 7։ Մարկ. 9. 42։ 1 Կոր. 11. 19։

նի սիւրչտիւրմէքտէն իսէ, պօյունընա պիր *տէյիր-
մէն թաշը ասըլըպ տէնիզէ աթըլմասը անա տահա
էյի իտի։ 3-Քէնտինիզի սագընընըզ. [բ]էկէր գարն-
տաշըն սէնին 'ալէյհինտէ խաթա էտէրսէ, [գ]անը
թա'զիր էյլէ, վէ էկէր թէվպէ էտէրսէ, անը 'աֆվ
էյլէ։ 4-Վէ էկէր սէնին 'ալէյհինտէ կիւնտէ եէտի
քէրրէ խաթա էտիպ, կիւնտէ եէտի քէրրէ՝ Թէվ-
պէ էտէրիմ՝ տէյէրէք սանա տէօնէրսէ, անը 'աֆվ
էտէսին՝ տէտի։

5-Վէ րէսուլլէր Ռապպա՝ Իմանըմըզը արթըր՝
տէտիլէր։ 6-[դ]Ռապպ տախի՝ Էկէր խարտալ տա-
նէսի գատար իմանընըզ օլսա իտի, պու ճիւմմէզ
աղաճընա՝ Քէօքտէն սէօքիւլիւպ տէնիզ իչինէ տի-
քիլ՝ տէտիյինիզ կիպի, սիզէ իթա'աթ էտէր իտի։
7-Վէ սիզտէն քի՞մ վար՝ քի չիֆթ սիւրէն եա
սիւրիւ կիւտէն գուլու օլուպ տա, թարլատան կէլ-
տիյի կիպի՝ Կէչիպ սօֆրայա օթուր՝ տէյէճէք տիր։
8-Լաքին անա՝ Թա'ամըմը հազըրլա, վէ գուշա-
նըպ՝ պէն եէյիպ իչինճէյէտէք, [ե]պանա խըտմէթ
էյլէ, անտէն սօնրա սէն տէ եէյիպ իչէրսին՝ տէ-
մէ՞զ մի։ 9-'Աճէպա օլ գուլա, պույուրըլան չէյլէ-
րի իճրա էթտիյի իչիւն միւթէշէքքիր օլու՞ր մը.
զաննն էթմէմ։ 10-Քէզալիք սիզ տախի սիզէ ճիւմ-
լէ պույուրըլան չէյլէրի եափտըղընըզ վագըթ՝ [զ]Ֆա-
'իտէսիզ գուլլար ըզ, զիրա իճրասը պիզէ ֆարզ
օլանը եափտըգ՝ տէյինիզ, տէտի։

11-Վէ քէնտիսի [է]Երուսաղէմէ կիտէր իքէն, Սա-

* Յուն. մէրքէպ տէ-յիրմէնի
բ Մատթ. 18. 15, 21։
գ Ղև. 19. 17։ Էմս. 17. 10։ Յակ. 5. 19։
դ Մատթ. 17. 19։ 21։ Մարկ. 9. 23։ 11. 23։
ե Պ. 12. 37։
զ Յոբ 22. 3։ 35. 7։ Մէզ. 16.2։ Մատթ. 25. 30։ Ռօմ. 3. 12։ 11. 35։ 1 Կոր 9.16, 17։ Փիլիմ. 11։
է Ղուկ. 9. 51, 52։ Յովհ. 4. 4։

մարիա իլէ Գալիլեանըն օրթասընտան կէչմէսի վա-
գըթ օլտու։ 12-Վէ պիր քէօյէ կիրէր իքէն, անըն
գարշըսընա օն նէֆէր ճիւզամլը ատէմ չըգըպ՝ [ը]ու-
զագտան տուրարագ, 13-Եիւքսէք սէսլէ, Եա մու-
'ալլիմ Յիսուս, պիզէ մէրհամէթ էյլէ՝ տէտիլէր։
14-Օ տախի անլէրի կէօրտիւքտէ՝ [թ]Վարըպ քէն-
տինիզի քեահինլէրէ կէօսթէրինիզ՝ տէտի. վէ ան-
լէր կիտէր իքէն, թահիր օլտուլար։ 15-Վէ անլէր-
տէն պիրի շիֆա պուլտըղընը կէօրտիւքտէ, եիւք-
սէք սէսլէ Ալլահա համտ էտէրէք կէրի տէօնտիւ։
16-Վէ անըն այագլարընա գափանըպ՝ անա թէ-
շէքքիւր էյլէտի. պու տախի Սամարիալը իտի։
17-Վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ՝ Օն քիշի թաթհիր
օլո՞ւնմատը մը, տօգուզը նէ՞րէտէ տիր. 18-Պու
էճնէպիտէն զայրի՝ Ալլահա համտ էթմէյէ կէրի
տէօնէնլէր պուլո՞ւնմատը մը՝ տէտի։ 19-[ժ]Վէ անա՝
Գալգ, կիթ, իմանըն սէնի խէլաս էյլէտի՝ տէտի։

20-Վէ ֆէրիսիլէր Թարաֆընտան մէլէքիւթ Ուլ-
լահ նէ վագըթ կէլէճէյի սու՞ալ օլունմագլէ, ան-
լէրէ ճէվապէն՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ զահիրի սուրէթ-
տէ կէլմէզ։ 21-[ի]Վէ՝ Իշթէ պուրատա, եա՝ Իշթէ
օրատա՝ տէմէյէճէքլէր, զիրա [լ]իշթէ մէլէքիւթ Ուլ-
լահ սիզին իչինիզտէ տիր՝ տէտի։

22-Վէ շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ [խ]Իպն իւլ ին-
սանըն կիւնլէրինտէն պիրինի կէօրմէյէ արզու էտէ-
ճէյինիզ, ամմա կէօրմէյէճէյինիզ կիւնլէր կէլէճէք։
23-[ծ]Վէ սիզէ՝ Իշթէ պուրատա, եա՝ Իշթէ օրա-

ը Ղև. 13. 46։
թ Ղև. 13. 2։ 14. 2։ Մատթ. 8. 4։ Ղ. 5. 14։
ժ Մատթ. 9. 22։ Մարկ. 5. 34։ 10. 52։ Ղ. 7. 50։ 8. 48։ 18. 42։
ի Ա.Յ. 23։
լ Հռոմ. 14. 17։
խ Գաղ. Մատթ. 9. 15։ Յովհ. 17. 12։
ծ Մատթ. 24. 23։ Մարկ. 13. 21։ Ղ. 21. 8։

տա՝ տէյէճէքլէր. կիթմէյինիզ վէ թապի՝ օլմայը-
նըզ. 24 ․ ա Զիրա շիմշէք կէօք ալթընտա պիր թա-
րաֆըտան փարլայըպ կէօք ալթընտա օ պիր թարա-
ֆա զիյա վէրտիյի միսիլլու, Իպն իւլ ինսան տա-
խի քէնտի կիւնիւնտէ պէօյլէ օլաճագ տըր: 25 ․ բ Ամ-
մա էվվէլա անըն չօգ չէյլէր չէքիպ՝ պու նէսիլ թա-
րաֆընտան րէտտ օլունմասը լազըմ տըր: 26 ․ գ Վէ
Նոյըն կիւնլէրինտէ օլտուղու կիպի, Իպն իւլ ինսանըն
կիւնլէրինտէ տախի էօյլէ օլաճագ տըր: 27 ․ Չիւնքի
Նոյ սէֆինէյէ կիրիպ՝ թուֆան կէլէրէք ճիւմլէ
խալքը հէլաք էյլէտիյի կիւնէ տէյին, եէյիպ իչէր-
լէր վէ էվլէնիպ էվլէնտիրիրլէր իտի: 28 ․ դ Քէզալիք
Ղօթըն կիւնլէրինտէ տախի օլտուղու կիպի, եէյիպ
իչէրլէր իտի, ալըմ ու ի՛թա էտէրլէր իտի, էքէր-
լէր վէ պինա էտէրլէր իտի: 29 ․ ե Ամմա Ղօթ Սօ-
տօմտան չըգտըղը կիւնտէ սէմատան աթէշ իլէ
քիւքիւրթ եաղըպ՝ ճիւմլէսինի հէլաք էթտի: 30 ․ զ Իպն
իւլ ինսանըն զուհուր էտէճէյի կիւնտէ տախի պէօյ-
լէ օլաճագ տըր: 31 ․ Օլ կիւնտէ է հէր քիմ տամտա
օլուր տա, էշեասը խանէտէ օլուր իսէ, անլարը ալ-
մաղա էնմէսին. քէզալիք թարլատա օլան կէրիյէ
տէօնմէսին: 32 ․ ը Ղօթըն զէվճէսինի խաթըրընըզա
կէթիրինիզ: 33 ․ թ Հէր քիմ ճանընը գուրթարմաղա
չալըշըրսա, անը զայի՛ էտէճէք, վէ հէր քիմ անը
զայի՛ էտէրսէ, իհեա էտէճէք անը: 34 ․ ժ Սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Օլ կէճէտէ պիր եաթագտա իքի քիշի
պուլունուր, պիրի ալընաճագ վէ օլ պիրի պըրագը-

ա Մատթ. 24. 27.
բ Մարկ. 8. 31. 9. 31. 10. 33. Ղ. 9. 22.
գ Թէք. 7. Մատթ. 24. 37.
դ Թէք. 19.
ե Թէք. 19. 16, 24.
զ 2 Պէտ. 4. 7.
է Մատթ. 24. 17. Մարկ. 13. 15.
ը Թէք. 19. 26.
թ Մատթ. 10. 39. 16. 25. Մարկ. 8. 35. Ղ. 9. 24. Յովհ. 12. 25.
ժ Մատթ. 24. 40, 41. 1 Սէլ. 4. 16.

լաճագ տըր։ 35 - Իքի գարը պիրլիքտէ տէյիրմէն չէքմէքտէ պուլունուպ, պիրի ալընաճագ վէ օլ պիրի պըրագըլաճագ տըր։ 36 - Թառլատա իքի քիշի պուլունուպ, պիրի ալընաճագ վէ օլ պիրի պըրագըլաճագ տըր։ 37 - Վէ անա ճէվապէն՝ Եա Ռապպ, ՝նէ՞րէտէ՝ տէտիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ Լաշէ նէրէտէ իսէ, գարթալլար օրայա ճէմ՛ օլուր՝ տէտի։

ՊԱՊ 18

Վէ "տա"իմա տու՛ա էտիպ՝ ուսանմամագ կէրէք իտուկինէ տա"իր տախի անլէրէ պիր Թէմսիլ սէօյլէյիպ տէտի քի, 2 - Պիր շէհրտէ Ալլահտան գօրգմազ վէ ինսանա րի'այէթ էթմէզ պիր գատը վար իտի։ 3 - Վէ օլ շէհրտէ պիր տուլ գարը պուլունմագլէ, եանընա կէլիպ՝ խասըմըմտէն հագգըմը ինգազ էյլէ՝ տէր իտի։ 4 - Օ տախի պիր միւտտէթ իսթէմէտի իսէ տէ, սօնրա քէնտի քէնտինէ տէտի քի՝ Էկէրչի Ալլահտան գօրգմազ վէ ինսանա րի'այէթ էթմէզ իսէմ տէ, 5 - ⁺Պարի շու տուլ գարը պէնի Թա'ճիզ էթտիյի էճլտէն անըն հագգընը ինգազ էտէյիմ, տա"իմա կէլիպ պանա պաշ աղրըսը վէրմէսին։ 6 - Վէ Ռապպ տէտի քի՝ Նահագգ գատընըն նէ տէտիյինի տինլէյինիզ։ 7 - ⁺Իմտի Ալլահ կէճէ կիւնտիւզ քէնտինէ ֆէրեատ էտէն միւնթէխապլարընըն հագգընը, անլէր իչիւն սապր էտէր իսէ տէ, ինգազ էթմէյէճէք մի։ 8 - Սիզէ տէրիմ քի՝ ⁺Չապուգ հագգլարընը ինգազ էտէճէք տիր. լաքին Իպն իւլ ինսան կէլտիյինտէ՝ 'աճէպա եէր իւզէրինտէ իման պուլաճա՞գ մը։

ւ Յոբ 39. 30։ Մատթ. 24. 28։
= Գ. 11.5։ 21.36։ Ռօմ. 12. 12։ Եփես. 6.18։ Կող. 4.2։ 1 Սէլ. 5.17։
+ Գ. 11. 8։
+ Վահ. 6. 10։
+ 'Իպր. 10. 37։ 2 Պետ. 3. 8, 9։

9 - Վէ [ե]սալիհ իզ տէյիւ քէնտիլէրինէ կիւվէնիբ՝
ղայրիլէրի թահգիր էտէն պա'զը քիմսէլէրէ տախի
շու թէմսիլի սէօյլէտի. 10 - Իքի ատէմ տու'ա էթ-
մէյէ հէյքէլէ չըգտը. պիրի Ֆէրիսի վէ տիկէրի
կէօմրիւքճիւ իտի։ 11 - [զ]Ֆէրիսի տուրուբ՝ քէնտի
քէնտինէ պու վէճհլէ տու'ա էյլէտի. [է]Եա Ալլահ,
սանա շիւքր էտէրիմ քի, պէն սա"իր ատէմլէր կի-
պի ղասըպ, նահագգ վէ զինաքեար վէ եախօտ
շու կէօմրիւքճիւ կիպի տախի տէյիլ իմ։ 12 - Հաֆ-
թատա իքի քէրրէ օրուճ թութուբ՝ պիւթիւն ի-
րատըմըն 'իւշրիւնիւ վէրիրիմ։ 13 - Կէօմրիւքճիւ իսէ
ուզագտան տուրուբ՝ կէօզլէրինի պիլէ կէօյէ գալ-
տըրմագ իսթէմէզ իտի. ամմա կէօքսիւնէ վուրուբ՝
Եա Ալլահ, պէն կիւնահքեարա մաղֆիրէթ գըլ՝
տէտի։ 14 - Սիզէ տէրիմ քի, Օլ պիրինտէն իսէ
պու՝ թէպրիր օլունմըշ օլարագ խանէսինէ էնտի.
[ը]ղիրա հէր քիմ քի քէնտինի եիւքսէլտիրսէ՝ ալ-
չագլանաճագ, վէ հէր քիմ քի քէնտինի ալչագ-
լատըրսա՝ եիւքսէլէճէք տիր։

15 - [թ]Վէ անլէրէ տոգունմասը իչիւն եանըրնա մա'-
սումլար տախի կէթիրտիլէր. չակիրտլէրի իսէ պու-
նու կէօրմէքլէ անլէրի թա'զիր էյլէտիլէր։ 16 - Ամ-
մա Յիսուս անլէրի եանըրնա չաղըրըբ՝ Պրագընըզ,
չօճուգլար եանըմա կէլսինլէր, վէ անլէրի մէն' էթ-
մէյինիզ, [ժ]ղիրա մէլէքիւթ Ուլլահ պու մագուլէլէ-
րին տիր։ 17 - [ի]Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Մէ-
լէքիւթ Ուլլահը հէր քիմ չօճուգ կիպի գապուլ
էթմէզսէ, անա ասլա կիրմէյէճէք տիր՝ տէտի։

[ե] Ղ. 10. 29։ 16. 15։
[զ] Մէզ. 135. 2։
[է] Եշ. 1. 15։ 58. 2։ Վահ. 3. 17։
[ը] Յոբ 22. 29։ Մատթ. 23. 12։ Ղ. 14. 11։ Յակ. 4. 6։ 1 Պետ. 5. 5, 6։
[թ] Մատթ. 19. 13։ Մարկ. 10. 13։
[ժ] 1 Կոր. 14. 20։ 1 Պետ. 2. 2։
[ի] Մարկ. 10. 15։

18 - [ի]Վէ պիր ըէ՞իս՝ էյ քերիմ մու՚ալլիմ, էպէ-
տի հայաթա վարիս օլմագ իչիւն նէ՞ եափայըմ՞
տէյիւ անա սիւ՞ալ էյլէտի ։ 19 - Վէ Յիսուս անա՝
Նի՞չիւն պանա քերիմ տէյօրսըն. Պիրտէն, եա՛նի
Ալլահտան ղայրի քերիմ եօգ տըր ։ 20 - Էմիրլէրի
պիլիրսին. [խ]Զինա էթմէյեսին, Գաթլ էթմէյեսին,
Սըրգաթ էթմէյեսին, Եալան շէհատէթ էթմէյէ-
սին, [ծ]Փէտէրինէ վէ վալիտէնէ հիւրմէթ էտէսին՝
տէտի ։ 21 - Օ տախի՝ պունլարըն ճիւմլէսինի սէպա-
վէթիմտէն պէրու հըֆզ էյլէտիմ՝ տէտի ։ 22 - Յի-
սուս պունու իշիթտիքտէ, անա՝ Տահա պիր նօգ-
սանըն վար. [կ]Նէյն վար իսէ սաթըպ՝ ֆուգարայա
թէվզի՛ էյլէ, վէ սէմատա խազինէյէ մալիք օլուր-
սըն. վէ կէլ պանա թապի՛ օլ՝ տէտի ։ 23 - Վէ օ
պունու իշիտինճէ միւքէտտէր օլտու, զիրա ղայէթ
զէնկին իտի ։ 24 - Վէ Յիսուս անըն միւքէտտէր օլ-
տըղընը կէօրտիւքտէ՝ [հ]Զէնկինլէր մէլէքիւթ Ուլլա-
հա նէ՜ կիւճլէ կիրէրլէր. 25 - Զիրա զէնկինին մէ-
լէքիւթ Ուլլահա կիրմէսինտէն տէվէնին իյնէ տէ-
լիյինտէն կէչմէսի տահա գօլայ տըր՝ տէտի ։ 26 -
Վէ իշիտէնլէր՝ Էօյլէ իսէ քի՞մ խէլաս օլա պիլիր՝
տէտիլէր ։ 27 - Օ տախի՝ [ձ]Ինսան ՚ինտինտէ միւմքին
օլմայան շէյլէր Ալլահըն ՚ինտինտէ միւմքին տիր՝
տէտի ։ 28 - [ղ]Վէ Պետրոս՝ Իշթէ պիզ հէր շէյի թէրք
էտիփ սանա թապի՛ օլտուգ՝ տէտի ։ 29 - Օ տախի
անլէրէ՝ [ճ]Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Մէլէքիւթ
Ուլլահ իչիւն խանէ եա վալիտէյն եա գարնտաշլար

ի Մատթ. 19. 16: Մարկ. 10. 17:
խ Խուր. 20. 12, 16 Թէս. 5. 16—20: Րօմ. 13. 9:
ծ Եփես. 6. 2: Կող. 3. 20:
կ Մատթ. 6. 19, 20: 19. 21: 1 Տիմ. 6. 19:
հ Էմս. 11.28: Մատթ. 19. 23: Մարկ. 10. 23:
ձ Երեմ. 32. 17: Զաք. 8. 6: Մատթ. 19. 26: Ղ. 1. 37:
ղ Մատթ. 19. 27:
ճ Թէս. 33. 9:

եա զէվճէ եա էվլատ թէրք էթմիշ օլուպ, 30 - ՙՊու
զէմանտէ չօգ գաթընա վէ ախրէթտէ էպէտի հա-
յաթա նա՞իլ օլմայանտա հիչ պիր քիմսէ եօգ-
տըր՝ տէտի։

31 - ՙՎէ օն իքիլէրի եանըսնա ալըպ անլէրէ՝ Իշդէ
Երուսաղէմէ չըգըյօրըզ, վէ Իպն իւլ ինսան հագ-
գընտա ՙփէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ եազըլմըշ օ-
լան շէյլէրին ճիւմլէսի իթմամ օլունաճագ տըր։
32 - ՙԶիրա թա՞ֆէլէրէ թէսլիմ օլունաճագ իս-
թիհզա վէ շէթմ օլունուպ՝ իւզէրինէ թիւքիւրիւ-
լէճէք տիր։ 33 - Վէ անը գամչըյլէ տէօյտիւքտէն
սօնրա գաթլ էտէճէքլէր. օ տախի իւչիւնճիւ կիւն-
տէ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի։ 34 - ՙԱնլէր իսէ
պու շէյլէրին հիչ պիրինի ֆէհմ էթմէտիլէր, վէ
պու սէօզ անլէրտէն մախֆի օլմաղլէ, սէօյլէնիլէն
շէյլէրի իտրագ էթմէզլէր իտի։

35 - ՙՎէ Երիքօյա եագլաշտըգընտա, եօլ քէնա-
րընտա պիր քէօր ատէմ օթուրուպ տիլէնիյօր իտի։
36 - Վէ խալգըն կէչտիյինի իշիթմէքլէ՝ Պու նէ՞ տիր՝
տէյիւ սիւ՞ալ էյլէմէսի իւզէրինէ, 37 - Անա՝ Նա-
զարէթլի Յիսուս կէչիյօր՝ տէյիւ խապէր վէրտիլէր։
38 - Օ տախի՝ Եա Յիսուս Իպն ի Դաւիթ, պանա
մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էյլէտի։ 39 - Վէ
էօնտէ կիտէնլէր սիւքիւթ էթմէսի իչիւն անը թա՛-
զիր էյլէտիլէր իսէ տէ, տահա զիյատէ՝ Եա Իպն ի
Դաւիթ, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ
էտէր իտի։ 40 - Վէ Յիսուս տուրուպ՝ քէնտի եա-

ժ Յոբ 42. 10։
ի Մատթ. 16. 21։ 17. 21։ 20. 17։ Մարկ. 10. 32։
ի Սաղ. 22։ Ես. 53։
լ Մատթ. 27. 2։ Ղ. 23. 1։ Յովհ. 18. 28։ Գործ. 3. 13։
խ Մարկ. 9. 32։ Ղ. 2. 50։ 9. 45։ Յովհ. 10. 6։ 12. 16։
ծ Մատթ. 20. 29։ Մարկ. 10. 46։

նընա կէթիրիլմէսինի էմր էթտի. վէ օ եագըլաշ-
տըղընտա, 41- Սանա նէ՞ եափմամը իսթէրսին՝ տէ-
յիւ անտէն սու"ալ էթտիյինտէ, օ տախի՝ Եա Ռապպ,
կէօզլէրիմ աչըլսըն՝ տէտի։ 42- Յիսուս տախի անա՝
Աչըլսըն. [ղ]իմանըն սէնի խըլաս էթտի՝ տէտի։ 43-
Վէ տէրհալ կէօզլէրի աչըլտը, [ճ]վէ Ալլահա համտ
էտէրէք՝ անըն արտը սըրա կիթտի. ճիւմլէ խալգ
տախի պունու կէօրմէքլէ՝ Ալլահա համտ էթտիլէր։

ՊԱՊ 19

Վէ Երիքօյա կիրիփ՝ իչինտէն կէչէր իքէն, 2- Իշ-
թէ Զաքէօս նամինտէ պաշ կէօմրիւքճիւ վէ զէն-
կին պիր ատէմ պուլունուփ, 3- Յիսուսըն քիմ օլ-
տուղունը կէօրմէք իսթէտի իսէ տէ, պօյու գըսա
օլտուղընտան՝ խալգըն չօգլուղը սէպէպինճէ գատիր
օլմատը։ 4- Վէ իլէրի սէյիրտիփ՝ անը կէօրմէք ի-
չիւն պիր ճիւմմէզ աղաճընա չըգտը. զիրա օրա-
տան կէչէճէք իտի։ 5- Յիսուս տախի օլ մահալլէ
կէլտիքտէ, եօգարը պագըփ անը կէօրմէքլէ անա՝
Էյ Զաքէօս, չապուգ աշաղը էն, զիրա պու կիւն
սէնին խանէնտէ գալմամ լազըմ տըր՝ տէտի։ 6- Օ
տախի չապուգ աշաղը էնիփ՝ մէսրուրէթլէ անը գա-
պուլ էթտի։ 7- Վէ ճիւմլէսի պունու կէօրտիւքտէ՝
[մ]կիւնահքեար պիր ատէմին խանէսինէ միւսաֆիր
օլմագ իչիւն կիրտի՝ տէյիւ սէօյլէնտիլէր։ 8- Վէ
Զաքէօս տուրուփ, Ռապպա՝ էֆէնտի, իշթէ մա-
լըմին նըսֆընը ֆուգարայա վէրիրիմ. վէ [բ]քիմտէ
իֆթիրա իլէ ղատր էթտիմ իսէ, [է]տէօրթ միսլինի
իատէ էտէրիմ՝ տէտի։ 9- Վէ Յիսուս անա՝ Պու

[ղ] Գ. 17. 19։ [ճ] Գ. 5. 26։ Ա'մալ. 4. 21։ 11. 18։
[մ] Մատթ. 9. 11։ Գ. 5. 30։ [բ] Գ. 3. 14։
[է] Խուր. 22. 1։ 1 Միւլ. 12. 3։ 2 Միւլ. 12. 6։

կիւն պու խանէյէ խէլաս կէլտի, [դ]չիւնքի պու տախի
[ե]Աբրահամ օղլու տըր։ 10 - [զ]Զիրա Իպն իւլ ինսան
ղայ՚ օլանը արայըպ խէլաս էթմէյէ կէլտի՝ տէտի։
11 - Վէ անլէր պու չէյլէրի իշիթմէքտէ իքէն,
քէնտիսի Երուսաղէմէ եագըն օլտըղը, [է]անլէր տա-
խի մէլէքիւթ Ուլլահ ֆիլհալ զուհուր էտէճէյինի
զաննէթտիքլէրի իչիւն՝ Թէքրար պիր Թէմսիլ սէօյ-
լէյիպ՝ տէտի քի, 12 - [ը]Պիր ասըլզատէ պիր հիւքմ-
տարլըգ սէլահիյէթինի ալըպ ՚ավտէթ էթմէք իւզրէ
ուզագ պիր տիյարա ՚ազիմէթ էթտիյինտէ, 13 - Օն
նէֆէր պէնտէսինի չաղըրըպ՝ անլէրէ օն մընա վէ-
րէրէք՝ Պէնիմ ՚ավտէթիմէ տէյին Թիճարէթ էյլէ-
յինիզ՝ տէտի։ 14 - [թ]Ամմա անըն հէմշէհրիլէրի անա
պուղզ էթմէքլէ՝ Պունուն իւզէրիմիզէ հիւքմտար
օլմասընը իսթէմէյիզ՝ տէմէք իչիւն արտընճա վէ-
քիլլէր կէօնտէրտիլէր։ 15 - Վէ հիւքմտարլըգ սէլա-
հիյէթինի ալըպ՝ ՚ավտէթ էթտիյինտէ, քիմին նէ
Թիճարէթ էթտիյինի պիլմէք իչիւն աքչէյի վէրմիշ
օլտըղը պէնտէլէրինին քէնտի եանընա չաղըրըլմասը-
նը էմր էթտի։ 16 - Վէ պիրինճիսի եագլաշըպ՝ Է-
ֆէնտիմ, սէնին մընան օն մընա գազանտը՝ տէտի։
17 - Օ տախի անա՝ Աֆէրին, էյի պէնտէ, էն ճիւզ՚ի
չէյտէ [ժ]սատըգ պուլունտըղըն իչիւն օն շէհր իւզէ-
րինէ հիւքիւմէթին օլսուն՝ տէտի։ 18 - Վէ իքինճի-
սի կէլիպ՝ Էֆէնտիմ, սէնին մընան պէշ մընա գա-
զանտը՝ տէտի։ 19 - Վէ պունա տախի՝ Սէնին տէ
պէշ շէհր իւզէրինէ հիւքիւմտար օլսուն՝ տէտի։ 20 - Վէ
տիկէր պիրի կէլիպ՝ Էֆէնտիմ, իշթէ պիր մէնտիլ

դ Հռոմ. 4. 11։ 12. 16։ Գաղ. 3. 7։
ե Ղ. 13. 16։
զ Մատթ. 18. 11։ Պագ
Մատթ. 10. 6։ 15. 24։
է Ա՚մալ. 1. 6։
ը Մատթ. 25. 14։
Մարկ. 13. 34։
թ Յովհ. 1. 11։
ժ Մատթ. 25. 21։ Ղ. 16. 10։

իչինտէ հըֆզ էյլէտիյիմ սէնին մընան։ 21-[է] Զիրա
սէրթ պիր ատէմ օլտըղըն իչիւն սէնտէն գօրգտըմ.
սէն գօմատըղըն չէյի ալըրսըն, վէ էքմէտիյինկի պի-
չէրսին՝ տէտի։ 22-0 տախի անա՝ Էյ եարամազ
պէնտէ, [ը] սէնի քէնտի աղզընտան հիւքմ էտէրիմ.
[թ] սէն պէնիմ գօմատըղըմ չէյի ալըրմ՝ էքմէտիյիմի
պիչէն սէրթ պիր ատէմ իտիյիմի պիլիր իքէն,
23-Նի՞չիւն պէնիմ աղչէմի սարրաֆլարա վէրմէ-
տին. պէն տախի կէլտիյիմտէ՝ անը ֆա՛իզի իլէ
թահսիլ էտէր իտիմ՝ տէտի։ 24-Վէ օրատա հա-
զըր պուլունանլարա՝ Անտէն մընայը ալըպ օն մը-
նասը օլանա վէրինիզ՝ տէտի։ 25-(Վէ անա՝ Էյ է-
ֆէնտի, անըն օն մընասը վար՝ տէտիլէր։) 26-Զի-
րա սիզէ տէրիմ քի՝ [ժ] Հէր քիմին վար իսէ, անա
վէրիլիր, վէ քիմին եօգ իսէ, օլանը տախի քէն-
տիսինտէն ալընաճագ տըր։ 27-Ամմա իւզէրլէրինէ
հիւքմտար օլմամը իսթէմէյէն տիւշմէնլէրիմի պու-
րայա կէթիրիպ՝ հուզուրըմտա գաթլ էտինիզ՝ տէտի։
28-Վէ Յիսուս պու չէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօն-
րա, [ի] Երուսաղէմէ չըգմագ իւզրէ իլէրի կիթմէքտէ
իքէն, 29-[լ] Զէյթուն տաղը տէնիլէն տաղըն գուրպին-
տէ վագը՝ Բեթփագէ իլէ Բեթանիայա եագլաշ-
տըգտա, շակիրտլէրինտէն իքիսինի կէօնտէրիպ՝ տէ-
տի քի, 30-Գարշըտաքի քէօյէ կիտինիզ, վէ իչինէ
կիրտիյինիզ կիպի, իւզէրինէ ասլա պիր ատէմ պին-
մէմիշ՝ պաղլը պիր սըփա պուլուրսընըզ. անը չէօ-
զիւպ կէթիրինիզ։ 31-Վէ էկէր պիր քիմսէ սիզէ՝
Նի՞չիւն չէօզիւյօրսընըզ՝ տէյիւ սու՛ալ էտէրսէ, անա

է Մատթ. 25. 24։
ը 2 Միւլ. 1. 16։ Յոբ 15. 6։ Մատթ. 12. 37։
թ Մատթ. 25. 26։
ժ Մատթ. 13. 12։ 25. 29։ Մարկ. 4. 25։ Ղ. 8. 18։
ի Մարկ. 10. 32։
լ Մատթ. 21. 1։ Մարկ. 11. 1։

պէօյլէ սէօյլէյինիզ, եա'նի, Էֆէնտիյէ լազըմ տըր`
տէյինիզ: 32 - Կէօնտէրիլէնլէր տախի կիտիպ, քէն-
տիլէրէ տէտիյի կիպի պուլտուլար: 33 - Վէ սըփայը
չէօզէրլէր իքէն, սահիպլէրի անլէրէ` Սըփայը նի-
չին չէօզիւյօրսունըզ` տէտիլէր: 34 - Անլէր տախի`
Էֆէնտիյէ լազըմ տըր` տէտիլէր: 35 - Վէ անը Յի-
սուսըն եանընա կէթիրիպ` [ձ] քէնտի էլպիսէլէրինի
սըփանըն իւզէրինէ աթարագ, Յիսուսը պինտիրտի-
լէր: 36 - [ղ] Վէ O կիտէր իքէն, էլպիսէլէրինի եօլա
տէօշէրլէր իտի: 37 - Վէ հէման Զէյթուն տաղընըն
էնիշինէ եագլաշտըգընտա, շակիրտլէրին պիւթիւն
ճէմա'աթը կէօրտիւքլէրի մու'ճիզէլէրին ճիւմլէսի
իչիւն մէսրուր օլարագ, եիւքսէք սէսլէ Ալլահա
համտ էթմէյէ պաշլայըպ, 38 - [ճ] Ռապպըն իսմիլէ
կէլէն մէլիք մուպարէք օլսուն. [մ] սէմատա սէլամէթ
վէ էն եիւճէլէրտէ համտ օլսուն` տէրլէր իտի:
39 - Վէ խալգ իչինտէն պա'զը Ֆէրիսիլէր անա` Եա
մու'ալլիմ, շակիրտլէրինի թա'զիր էյլէ` տէտիլէր:
40 - O տախի անլէրէ ճէվապէն` Սիզէ տէրիմ քի`
էկէր պունլար սուքիւթ էտէրլէրսէ, [յ] թաշլար նի-
տա էտէճէքլէր` տէտի:

41 - Վէ եագլաշտըգտա, շէհրի կէօրմէքլէ անըն
իւզէրինէ [ն] աղլայըպ, 42 - Քեա՜շքի սէն տախի, պարի
սէնին պու կիւնիւնտէ սէլամէթինէ մութէ'ալլըգ
օլան շէյլէրի պիլէ իտին. շիմտի կէօզլէրինտէն նի-
հան օլտու: 43 - Զիրա իւզէրինէ կիւնլէր կէլէճէք`
քի [շ] տիւշմէնլէրին մէթէրիս չէքիպ` սէնի իհաթէ
էտէրէք, հէր թարաֆտան թազյիգ էտէճէքլէր

[ձ] 4 Մուլ. 9. 13: Մատթ. 21. 7: Մարկ. 11. 7: Յուհ. 12. 14:
[ղ] Մատթ. 21. 8:
[ճ] Մէզ. 118. 26: Ղ. 13. 35:
[մ] Ղ. 2. 14: Եփես. 2. 14:
[յ] Ամք. 2. 11:
[ն] Յուհ. 11. 35:
[շ] Եշ. 29. 3, 4: Երեմ. 6. 3, 6: Ղ. 21. 20:

տիր։ 44-ՙՎէ սէնի, հէմ տէրունինտէ օլան էվլա-տընը եէր իլէ եէքսան էտիպ՝ ՙսէնտէ թաշ ուզէ-րինտէ պիր թաշ պըրագմայաճագլար. ՙՉիւնքի զի-յարէթինկին վագթըընը պիլմէտին՝ տէտի։

45-ՙՎէ հէյքէլէ կիրիպ՝ իչինտէ ալըղ ու ի'թա էտէնլէրի չըգարմաղա պաշլատը։ 46-Վէ անլէրէ՝ ՙԽանէմ ՙիպատէթխանէ տիր՝ տէյու եազըլմըշ ի-քէն, ՚սիզ անը հարամիլէր մաղարասը էթտինիզ՝ տէտի։

47-Վէ հէր կիւն հէյքէլտէ թա'լիմ էտէր իտի. ՙԼաքին պաշ քէահինլէր վէ 'իւլէմա իլէ գավմին ըլէ"իւլէրի անը հէլաք էթմէյէ ֆուրսաթ արարլար իտի իսէ տէ, 48-Էտէճէք պիր չէյ պուլմազլար իտի. զիրա պիւթիւն խալգ անը տինլէմէյէ փէք մուգայյէտ իտի։

ՊԱՊ 20

ՙՎէ օլ կիւնլէրին պիրինտէ Յս հէյքէլտէ խալգա թա'լիմ էտիպ՝ պէշարէթի թէպշիր էտէր իքէն, պաշ քէահինլէր վէ 'իւլէմա իլէ իխթիյար-լար պիրլիքտէ իւզէրինէ կէլիպ՝ անա խիթապէն, 2-Պունլարը ՙՆէ' սէլահիյէթլէ իճրա էթտիյինկի, եախօտ պու սէլահիյէթի սանա վէրէն քի'մ իտի-յինի պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլէր։ 3-Վէ անլէրէ ճէվա-պէն՝ Պէն տախի սիզէ պիր չէյ սու"ալ էտէյիմ. 4-Յովհաննէսին վաֆթիզի սէմատա՞ն մը, եօգսա ինսանտա՞ն մը իտի. պանա սէօյլէյինիզ՝ տէտի։

ա 3 Մէլ. 9. 7, 8։ Միք. 3. 12։
բ Մատթ. 24. 2։ Մարկ. 13. 2։ Ղ. 21. 6։
գ Դան. 9. 24։ Ղ. 1. 68, 77։ 1 Պետ. 2. 12։
դ Մատթ. 21. 12։ Մարկ. 11. 11, 15։ Յովհ. 2. 14, 15։
ե Եշ. 56. 7։
զ Երեմ. 7. 11։
է Մարկ. 11. 18։ Յովհ. 7. 19։ 8. 37։

———

ա Մատթ. 21. 23։
բ Ա'մալ. 4. 7։ 7. 27։

5-Անլէր տախի պիրիպիրի իլէ միւզաքէրէ էտիպ՝
Էկէր՝ Սէմատան՝ տէսէք, Եա նի՞չիւն անա ինանմա-
տընըզ՝ տէյէճէք տիր. 6-Վէ էկէր՝ Ինսանտան՝ տէ-
սէք, պիւթիւն խալգ պիզի թաշլար. *Զիրա Եովհան-
նէսին փէյղամպէր օլտըղընա գանմըշլար տըր՝ տէ-
տիլէր: 7-Վէ՝ Նէրէտէն օլտըղընը պիլմէյիզ՝ ճէ-
վապընը վէրտիլէր: 8-Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Պէն տա-
խի պունլարը նէ՛ սէլահիյէթլէ եափտըղըմը սիզէ
սէօյլէմէմ՝ տէտի: 9-Վէ գավմա պու թէմսիլի
սէօյլէմէյէ պաշլատը. †Պիր ատէմ պիր պաղ տի-
քիպ՝ անը պաղճըլարա թէսլիմ էտէրէք խայլը զէ-
ման ղուրպէթէ կիթտի: 10-Վէ պաղըն մահսու-
լընտան վէրմէլէրի իչիւն, մէվսիմինտէ պաղճըլարա
պիր գուլ կէօնտէրտի. ամմա պաղճըլար անը տէօ-
յիւպ՝ պօշ կէօնտէրտիլէր: 11-Վէ թէքրար տիկէր
պիր գուլ կէօնտէրտի. ամմա պունու տախի տէօ-
յիւպ՝ հագարէթ էթտիքտէն սօնրա պօշ կէօնտէր-
տիլէր: 12-Վէ թէքրար իւչիւնճիւ օլարագ՝ պիրի-
նի տահա կէօնտէրտի. ամմա անը տախի եարալա-
յըպ՝ տըշարը աթտըլար: 13-Վէ պաղ սահիպի՝
Նէ՞ եափայըմ. սէվկիլի օղլումը կէօնտէրէյիմ,
պէլքի անը կէօրտիւքլէրինտէ անա հիւրմէթ էտէր-
լէր՝ տէտի: 14-Պաղճըլար իսէ անը կէօրտիւքլէ-
րինտէ, պիրիպիրի իլէ սէօյլէշիպ՝ Պու վարիս տիր,
միրասըն պիզէ գալմասը իչիւն կէլինիզ անը էօլ-
տիւրէլիմ՝ տէտիլէր: 15-Վէ անը պաղտան չըգա-
րըպ էօլտիւրտիւլէր. իմտի պաղ սահիպի անլէրէ
Նէ՞ եափաճագ տըր: 16-Կէլիպ պու պաղճըլարը
հէլաք էտէճէք. վէ պաղը պաշգալարա վէրէճէք

* Մատթ. 14. 5: 21. 26: Ղ. 7. 29: | † Մատթ. 21. 33: | Մարկ. 12. 1:

տիր՝ տէտէ․ վէ անլէր իշիթտիքլէրինտէ, Հա՜շա՝
տէտիլէր։ 17-Վէ անլէրէ նազար էտիպ, Իմտի՝
ᵉԵափուճըլարըն րէտտ էթտիքլէրի թաշ քէօշէ թա-
շը օլտու՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան նէ՞ տիր։ 18-Հէր
քիմ օլ թաշ ուզէրինէ տիւշէրսէ, փարէլէնէճէք,
ᶻվէ օ քիմին ուզէրինէ տիւշէրսէ, անը էզէճէք
տիր՝ տէտի։ 19-Վէ պաշ քեահինլէր իլէ 'իւլէմա
պու թէմսիլի քէնտիլէրինին հագգընտա սէօյլէ-
տիյինի անլամալարըյլէ, օլ սա'աթ անը տէրտէսթ
էթմէյէ ֆուրսաթ արատըլար իսէ տէ, գավմտան
գօրգտըլար։

20-ᵉՎէ անը կէօզլէյիպ՝ հիւքիւմէթէ վէ վալի-
նին էլինէ թէսլիմ էթմէք ուզրէ անը պիր սէօզլէ
տիւշիւրմէք իչիւն, սալիհ սուրէթինտէ օլան ճա-
սուսլար կէօնտէրտիլէր։ 21-Վէ անա սիւ"ալ էտիպ՝
ᵗԷյ մու'ալլիմ, պիլիրիզ քի տօղրու սէօյլէյիպ՝ թա'-
լիմ էտէրսին, վէ խաթըրա պագմայըպ՝ Ալլահըն
թարիգինի հագիգաթ ուզրէ թա'լիմ էտէրսին։
22-Պիզէ՝ Գայսէրէ խարաճ վէրմէք ճա՞իզ մի,
եօգսա տէյի՛լ մի՝ տէտիլէր։ 23-Օ տախի հիլէլէ-
րինի ֆէհմ էթմէքլէ, անլէրէ՝ Պէնի նի՞չիւն թէճ-
րիպէ էտիյօրսընըզ․ 24-Պանա պիր տինար կէօս-
թէրինիզ․ անտէ օլան սուրէթ իլէ եազը քիմի՞ն
տիր՝ տէտիքտէ, Գայսէրին՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի-
լէր։ 25-Վէ անլէրէ՝ Իմտի Գայսէրէ 'ա"իտ օլանը
Գայսէրէ, վէ Ալլահա 'ա"իտ օլանը Ալլահա էտա
էտինիզ՝ տէտի։ 26-Վէ անլէր գավմըն հուզուրըն-
տա անը սէօզլէ թութմաղա գատիր օլմայըպ՝ անըն
ճէվապընա թէ'աճճիւպ էտէրէք սիւքիւթ էյլէտիլէր։

ե Մէզ. 118. 22։ Մատթ. 21. 42։
զ Դան. 2. 34, 35։ Մատթ. 21. 44։
է Մատթ. 22. 15։
ը Մատթ. 22. 16։ Մարկ. 12. 14։

27 - Վէ [ա]ղըյամէթի ինքեար էտէն [բ]սատուգի-
լէրտէն պա՛զըլարը անըն եանընա կէլիպ՝ անա սիւ՛ալ
էտէրէք, 28 - Էյ մու՛ալլիմ, [գ]Մուսա պիզէ՝ էկէր
պիր քիմսէնին գարնտաշը էվլատսըզ վէֆաթ է-
տէրսէ, զէվճէսինի գարնտաշը ալըպ՝ գարնտաշընա
զիւրրիյէթ փէյտա էթսին՝ տիյէ եազմըշ տըր։
29 - Իմտի եէտի գարնտաշ վար իտի. վէ պիրին-
ճիսի պիր գարը ալըպ՝ էվլատսըզ վէֆաթ էթ-
տի։ 30 - Վէ օլ գարըյը իքինճիսի ալըպ՝ Պու տա-
խի էվլատսըզ վէֆաթ էթտի։ 31 - Վէ իւչիւնճիւ-
սիւ, վէ հաքէզա եէտիսի տէ անը ալըպ՝ էվլատ
պըրագմայարագ վէֆաթ էթտիլէր։ 32 - Վէ ճիւմլէ-
սինտէն սօնրա, գարը տախի վէֆաթ էթտի։ 33 -
Իմտի ղըյամէթտէ, անլէրտէն հա՛նկըսընըն զէվ-
ճէսի օլուր. չիւնքի եէտիսինին զէվճէսի օլտու՝ տէ-
տիլէր։ 34 - Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի
քի՝ Պու տիւնեանըն էվլատը էվլէնիպ էվլէնտիրիր-
լէր, 35 - Ամմա օլ տիւնեայա, վէ էօլիւլէրին ղը-
յամէթինէ նա՛իլ օլմաղա լայըգ ի՛թիպար օլունան-
լար նէ էվլէնիրլէր նէ տէ էվլէնտիրիլիրլէր։ 36 - Զիրա
արթըգ վէֆաթ էտէմէզլէր. [դ]չիւնքի մէլէքլէր իլէ
միւսավի օլուպ՝ էվլատ Ուլլահ տըրլար, [ե]մատամ
քի էհլ ի ղըյամէթ տիրլէր։ 37 - Ամմա [զ]Մուսա
տախի չալը ֆըգրասընտա, Րապպա՝ Իպրահամըն
Ալլահը վէ Իսահագըն Ալլահը վէ Յագօպըն Ալլահը՝
տէմէսիյլէ էօլիւլէրին ղըյամ էտէճէյինի պէյան
էթմիշ տիր։ 38 - Ալլահ իսէ էօլիւլէրին տէյիլ, ամ-
մա հայաթտա օլանլարըն Ալլահը տըր. [է]զիրա ճիւմ-
լէսի անա տիրի տիրլէր։ 39 - Վէ ՚իւլէմատան պա՛-

ա Ա՛մալ. 23. 6, 8։
բ Մատթ. 22. 23։ Մարկ. 12. 18։
գ Թէս. 25. 5։
դ 1 Կոր. 15. 42, 49, 52։ 1 Յոհ. 3. 2։
ե Րոմ. 8. 23։
զ Խուր. 3. 6։
է Րոմ. 6. 10, 11։

պըզը ճէվապ վէրիպ՝ Եա մու՛ալլիմ, կիւզէլ սէօյ-
լէտին՝ տէտիլէր։ 40-Վէ արթըգ անա պիր շէյ
սու՞ալ էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէտիլէր։

41-Վէ անլէրէ՝ [հ]Քրիստոս նա՞սըլ Դաւիթին օղլու
տըր՝ տէրլէր. 42-Դաւիթ քէնտիսի Մէզամիր քի-
թապընտա, 43-[յ]Րապպ Րապպըմա՝ Պէն սէնին տիւշ-
մէնլէրինի այագլարընա պասամաղ էտինճէյէտէք
սաղըմտա օթուր՝ պույուրտու։ 44-Իմտի Դաւիթ
անա Րապպ թէսմիյէ էտէրսէ, նա՞սըլ անըն օղլու
տըր՝ տէտի։

45-[ւ]Վէ պիւթիւն գավմ իշիտիր իքէն, շակիրտ-
լէրինէ տէտի քի, 46-[փ]Կէնիշ էլպիսէ իլէ կէզմէք
խօթէյէն վէ [ք]չարշըլարտա սէլամլանմաղը վէ սինա-
ղօգլարտա պաշ քիւրսիլէր վէ զիյաֆէթլէրտէ պաշ
սէտիրլէրի սէվէն [՚]իւլէմատան սագընընըզ։ 47-[յ]Ան-
լէր տուլ գարըլարըն էվլէրինի եէյիպ՝ կէօսթէրիշ
իչիւն ուզուն տու՛ալար էտէրլէր. անլէր տահա
շիտտէթլի ՙազապա տիւչար օլաճագլար տըր։

ՊԱՊ 21

Վ_է նազար էտիպ՝ [ա]զէնկինլէրին խազինէյէ հէ-
տիյէլէրինի աթտըգլարընը կէօրտիւ։ 2-Վէ օրայա
ֆագիր պիր տուլ գարընըն իքի փուլ աթտըղընը
տախի կէօրիւպ, 3-Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
[բ]Բու ֆագիր տուլ գարը ճիւմլէսինտէն զիյատէ
աթտը։ 4-Զիրա պունլարըն ճիւմլէսի Ալլահա մախ-
սուս օլան հէտիյէ սանտըղընա ֆազլալարընտան

հ Մատթ. 22. 42։ Մարկ. 12. 35։
յ Սաղ. 110. 1։ Ա՛-մալ. 2. 34։
ւ Մատթ. 23. 1։ Մարկ. 12. 38։
փ Մատթ. 23. 5։
ք Ղ. 11. 43։
յ Մատթ. 23. 14։

ա Մարկ. 12. 41։
բ 2 Կոր. 8. 12։

աթտըլար. պու գարը իսէ եօգսըլլըղընտան պիւթիւն
նաֆագասընը աթտը՝ տէտի։
5 - [գ]Վէ պա՚զըլար հէյքէլ հագգընտա՝ Կիւզէլ
թաշլար վէ վագըֆլարըլէ միւզէյյէն տիր՝ տէտիք-
լէրինտէ, 6 - Օ տախի՝ Պու կէօրտիւյիւնիւզ շէյլէր-
տէն, [դ]պիրիպիրի իւզէրինտէ եըգըլմատըգ հիչ պիր
թաշ գալմայաճաղը կիւնլէր կէլէճէք տիր՝ տէտի։
7 - Իմտի անա սի՞ւալ էտիպ՝ Եա մու՚ալլիմ, պու
շէյլէր նէ՞ զէման վուգու՚ պուլաճագ, վէ պու շէյ-
լէրին վագը՝ օլաճաղը զէմանըն ՚ալամէթի նէ՞ տիր՝
տէտիլէր։ 8 - Օ տախի՝ [ե]Սագընընըզ, իզլալ օլուն-
մայասընըզ. զիրա չօգ քիմսէլէր իսմիմլէ կէլիպ՝
Բ[illegible] պէն իմ. վէ վագըթ եագլաշմըշ տըր՝ տէ-
յէճէքլէր. իմտի անլէրէ թապի՚ օլմայընըզ։ 9 - Վէ
ճէնկլէր իլէ իխթիլալ խապէրլէրի իշիթտիյինիզտէ
գօրգմայընըզ, զիրա պունլար էվվէլա վագը՝ օլ-
մագ կէրէք տիր, ամմա նիհայէթ տէր՚ագապ կէլ-
մէզ՝ տէտի։ 10 - [զ]Օ զէման անլէրէ տէտի քի՝ Միլ-
լէթ միլլէթ ՚ալէյհինէ վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթ
՚ալէյհինէ գալգըշըպ, 11 - Նիչէ մահալլէրտէ շիտ-
տէթլի զէլզէլէլէր իլէ գըթլըգլար վէ թա՚ունլար
օլուպ՝ սէմատան հէյպէթլի շէյլէր վէ պէօյիւք ՚ա-
լամէթլէր օլաճագ տըր։ 12 - [է]Ամմա պունլարըն ճիւմ-
լէսինտէն էվվէլ, սիզի տէրտէսթ էտիպ՝ սինագօղ-
լարա վէ [ը]հապսլարա թէսլիմ էտէրէք թէ՚ատտի
էտէճէքլէր, վէ [թ]պէնիմ իսմիմ իչիւն [ժ]մէլիքլէր իլէ
վալիլէր հուզուրընա ճէլպ օլունաճագսընըզ։ 13 - [ի]Պու

գ Մատթ. 24. 1։ Մարկ. 13. 1։
դ Ղ. 19. 44։
ե Մատթ. 24. 4։ Մարկ. 13. 5։ Եփես. 5. 6։ 2 Սէլ. 2. 3։
զ Մատթ. 24. 7։
է Մարկ. 13. 9։ Վահ. 2. 10։
ը Ա՛մալ. 4. 3։ 5. 18։ 12. 4։ 16. 24։
թ 1 Պետ. 2. 13։
ժ Ա՛մալ. 25. 23։
ի Փիլ. 1. 28։ 2 Սէլ. 1. 5։

իսէ սիզին իչիւն շէհատէթ եէրինէ կէչէճէք տիր։
14-[ա]Իմտի խաթըրընըզտա օլսուն քի՝ վէրէճէյինիզ
ճէվապը էվվէլճէ թէֆէքքիւր էթմէյէսինիզ։ 15-
Զիրա պէն սիզէ աղըզ վէ հիքմէթ վէրէճէյիմ, քի
սիզէ մուխալիֆ օլանլարըն ճումլէսի [բ]անը ճէրհ վէ
անա մուգավէմէթէ մուգթէտիր օլմայա։ 16-Վէ
[գ]վալիտէյն իլէ գարտաշլար վէ աքրապա վէ տօսթ-
լար թարաֆընտան տախի էլէ վէրիլէճէքսինիզ, վէ
[դ]սիզտէն պա՛զըլարընը գաթլ էտէճէքլէր։ 17-[ե]Վէ
պէնիմ իսմիմ իչիւն ճումլէ թարաֆընտան պուղզ
օլունաճագսընըզ։ 18-[զ]Լաքին պաշընըզտան պիր գըլ
զա՛յ օլմայաճագ տըր։ 19-Ճանլարընըզը սապըր-
նըզլէ գազանաճագսընըզ։

20-[է]Լաքին Երուսաղէմի օրտուլարլէ իհաթէ օ-
լունմըշ կէօրտիւյիւնիւզտէ, օ զէման անըն խարա-
պիյէթինին եագըն օլտըղընը պիլէսինիզ։ 21-Օ զէ-
ման Եէհուտիյէտէ օլանլար տաղլարա գաչըպ՝ ա-
նըն օրթասընտա պուլունանլար տըշարը չըգսընլար․
վէ ճիվարլարտա օլանլար տախի անըն իչինէ կիր-
մէսինլէր։ 22-Զիրա [ը]ճումլէ եազըլմըշ օլան շէյլէ-
րին իթմամը իչիւն, պունլար ինթիգամ կիւնլէրի
տիր։ 23-[թ]Ամմա վա՛յ օլ կիւնլէրտէ համիլէ վէ
էմզիքլի օլանլարա․ զիրա եէր իւզէրինտէ պէօյիւք
մուսիպէթ վէ պու գավմա ղազապ օլաճագ տըր։
24-Վէ գըլըճ ագզընա տիւշէճէքլէր, վէ ճումլէ
միլլէթլէր իչինէ էսիր կէօթիւրիւլէճէքլէր․ վէ [ժ]թա-
իֆէլէրին վագըթլարը թէմամ օլունճայատէք՝ Ե-

ա Մատթ. 10. 19։ Մարկ. 13. 11։ Ղ. 12. 11։
բ Ա՛մալ. 6. 10։
գ Միք. 7. 6։ Մարկ. 13. 12։
դ Ա՛մալ. 7. 58։ 12. 2։
ե Մատթ. 10. 22։
զ Մատթ. 10. 30։
է Մատթ. 24. 15։ Մարկ. 13. 14։
ը Դան. 9. 26, 27։ Զաք. 11. 1։
թ Մատթ. 24. 19։
ժ Դան. 9. 27։ 12. 7։ Րօմ. 11. 25։

րուսաղէմ թա՛՛իֆէլէր թարաֆընտան փայմալ օլա-
ճագ։ 25 - ՛Վէ կիւնէշ իլէ այ վէ եըլտըզլարտա ՚ա-
լամէթլէր օլաճագ. վէ եէր իւզէրինտէ թա՛՛իֆէ-
լէրին հայրէթ իլէ իզթիրապը օլուպ՝ տէնիզ վէ
տալղալար սէտա վէրէրէք, 26 - Ատէմլէր գօրգու-
տան վէ տիւնեա իւզէրինէ կէլէճէք շէյլէրէ մունթա-
զըր օլմագտան պայըլաճագլար. ՛զիրա սէմավաթըն
գուվվէթլէրի տարթըլաճագ տըր։ 27 - Վէ օ զէման
Իպն իւլ ինսանը ՛պուլութտա գուտրէթ վէ ՚ազիմ ճէ-
լալ իլէ կէլիր կէօրէճէքլէր։ 28 - Վէ պու շէյլէր վագը՛
օլմաղա պաշլայընճա, պաշլարընըզը գալտըրըպ եօ-
գարըյա պագընըզ, ՛զիրա խէլասընըզ եագլաշըյօր։
29 - ՛Վէ անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէտի. Ինճիր
աղաճընա վէ ճիւմլէ աղաճլարա պագընըզ. 30 - Թի-
լիրքէնտիքլէրի զէման, պագըպ՝ արթըգ եազ եա-
գըն օլտուղունու քէնտիլիքինիզտէն անլարսընըզ։ 31 -
Քէզալիք սիզ տախի պու շէյլէրի վագը՛ օլտուղունու
կէօրտիւյիւնիւզ զէման մէլէքիւթ Ուլլահըն եագ-
լաշտըղը մա՛լիւմիւնիւզ օլա։ 32 - Հագիգաթէն սի-
զէ տէյէրիմ քի՝ ճիւմլէսի վագը՛ օլմայընճա պու
նէսլ զէվալ պուլմայաճագ տըր։ 33 - ՛Սէմա վէ զէ-
մին զա՛՛իլ օլուր, ամմա սէօզլէրիմ պագա զա՛՛իլ
օլմազ։ 34 - Վէ ՛քէնտիլէրինիզի սագընընըզ, գալպ-
լէրինիզ սէրխօշլուգ վէ պէքրիլիք վէ տիւնեէվի էն-
տիշէլէրէ աղըրլաշըպ՝ օլ կիւն իւզէրինիզէ անսըզըն
եէթիշմէսին. 35 - Զիրա պիւթիւն եէր իւզէրինտէ
սաքին օլանլարըն ճիւմլէսի իւզէրինէ ՛քէմէնտ կիպի

ն Մատթ. 24. 29։ Մարկ. 13. 24։ 2 Պետ. 3. 10, 12։
շ Մատթ. 24. 29։
ո Մատթ. 24. 30։ Գործ. 1. 7։ 11. 11։
չ Հռոմ. 8. 19, 23։
պ Մատթ. 24. 32։ Մարկ. 13. 28։
ջ Մատթ. 24. 35։
ռ Հռոմ. 13. 13։ 1 Թես. 5. 6։ 1 Պետ. 4. 7։
ս 1 Թես. 5. 2։ 2 Պետ. 3. 10։ Յայտ. 3. 3։ 16. 15։

կէլէճէք տիր։ 36-Իմտի սիզ պու վագըտ՝ օլաճագ
շէյլէրին ճիւմլէսինտէն գուրթուլուպ՝ Իպն իւլ ին-
սանըն հուզուրընտա տուրմագա լայըգ օլմագ իչիւն,
[ձ]հէր վագըթ տուա էտէրէք [ղ]ույանըգ տուրընըզ։
37-[ճ]Վէ կիւնտիւզ հէյքէլտէ թա'լիմ էտէր վէ
[մ]կէճէլէրի չըգըպ՝ Զէյթուն տաղը տէնիլէն տաղտա
կէճէլէր իտի։ 38-Վէ սապահլարը էրքէն պիւթիւն
գավմ անը տինլէմէք իչիւն հէյքէլտէ եանընա կէ-
լիրլէր իտի։

ՊԱՊ 22

[ա]Վէ պասեք տէնիլէն ֆէթիր պայրամը եագլաշ-
տըրտա, 2-[բ]Պաշ քեահինլէր իլէ 'իւլէմա անը հէ-
լաք էթմէք իչիւն պիր վէսիլէ արայօրլար իտի․
զիրա գավմտան գօրգարլար իտի։
3-[գ]Վէ օն իքիլէրտէն սայըլան Իսկարիովտը լա-
գապլը Յուտանըն տէրունինէ Շէյթան կիրմէքլէ,
4-Օ տախի կիտիպ՝ պաշ քեահինլէր վէ պաշ մու-
հաֆըզլար իլէ անլէրէ նէ վէճհլէ անը թէսլիմ է-
տէճէյինէ տա"իր սէօյլէշտի։ 5-Անլէր տախի սէվի-
նէրէք, [դ]անա աքչէ վէրմէյի թէ'ահհիւտ էթտի-
լէր։ 6-Օ տախի վա'տ էտիպ՝ անը քէնտիլէրինէ,
խալգ թէճէմմիւ՝ էթմէքսիզին թէսլիմ էթմէյէ
ֆուրսաթ արար իտի։
7-[ե]Վէ պասեք գուրպանընը զէպհ էթմէսի լա-
զըմ օլան ֆէթիր կիւնիւ կէլտիքտէ, 8-Պետրոս իլէ
Յովհաննէսի կէօնտէրիպ՝ Կիտինիզ, պիզէ պասեքի

[հ] Մէզ. 1. 5: Եփես. 6. 13:
[ձ] Գ. 18. 1:
[ղ] Մատթ. 24. 42. 25. 13: Մարկ. 13. 33:
[ճ] Յովհ. 8. 1, 2:
[մ] Գ. 22. 39:

[ա] Մատթ. 26. 2: Մարկ. 14. 1:
[բ] Մէզ. 2. 2: Յովհ. 11. 47: Ա'մալ. 4. 27:
[գ] Մատթ. 26. 14: Մարկ. 14. 10: Յովհ. 13. 2, 27:
[դ] Զաք. 11. 12:
[ե] Մատթ. 26. 17: Մարկ. 14. 12:

հազըրլայընըզ տա եէյէլիմ՝ տէտի։ 9-Անլէր տա-
խի անա՝ Նէ՞րէտէ իսթէրսին քի հազըր էտէլիմ՞
տէտիլէր։ 10-Օ տախի անլէրէ՝ Իշթէ շէհրէ կիր-
տիյինիզտէ պիր տէսթի սու կէօթիւրէն պիր ա-
տէմ սիզէ րաստ կէլէճէք տիր․ անըն կիրէճէյի
էվէ արտը սըրա կիտիպ, 11-Օլ էվին սահիպինէ
տէյինիզ քի, Մու՚ալլիմ սանա՝ Շակիրտլէրիմ իլէ
պէրապէր պասքի եէյէճէյիմ օտա նէ՞րէտէ տիր՝
տէյօր։ 12-Վէ օ սիզէ տէօշէնմիշ ֆէվգանի պիր
օտա կէօսթէրէճէք տիր․ օրատա հազըրլայը-
նըզ՝ տէտի։ 13-Անլէր տախի վարըպ՝ քէնտիլէ-
րինէ տէտիյի կիպի պուլմաղլէ, պասքի հազըրլա-
տըլար։

14-[դ]Վէ վագթը կէլտիքտէ՝ քէնտիսի օն իքի րէ-
սուլ իլէ պէրապէր սօֆրայա օթուրտու։ 15-Վէ
անլէրէ՝ Պէն էլէմ չէքմէզտէն էվվէլ, պու պասքի
սիզին իլէ պէրապէր եէմէյի ղայէթլէ արզուլէտիմ։
16-Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ [ե]Մէլէքիւթ Ուլլահտա
իթմամ օլունճայատէք, արթըք անտէն եէմէյէճէ-
յիմ՝ տէտի։ 17-Վէ քեասէյի ալըպ շիւքր էթ-
տիքտէն սօնրա՝ Պունու ալըպ արանըզտա թագսիմ
էտինիզ․ 18-[զ]Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Մէլէքիւթ
Ուլլահ կէլինճէյէ տէյին, ասմանըն մահսուլընտան
իչմէյէճէյիմ՝ տէտի։

19-[է]Վէ էքմէք ալըպ շիւքր էթտիքտէն սօնրա
փարէլէտի, վէ՝ Պու սիզին իչիւն վէրիլէն պէնիմ
ճէսէտիմ տիր․ [ը]պունու պէնիմ զիքրիմ իչիւն էյ-
լէյինիզ՝ տէյէրէք անլէրէ վէրտի։ 20-Քէզալիք ախ-
շամ թա՚ամընտան սօնրա, քեասէյի տախի ալըպ՝

դ Մատթ. 26. 20։ Մարկ. 14. 17։ ե Փ. 14. 15։ Ա՛մու. 10. 41։ Վահ. 19. 9։ զ Մատթ. 26. 29։ Մարկ. 14. 25։ է Մատթ. 26. 26։ Մարկ. 14. 22։ ը 1 Կոր. 11. 24։

իՊու քեասէ սիզին իչիւն տէօքիւլէն գանըմըլէ օլան
'ահտ ը ճէտիտ տիր՝ տէտի։
21 - լՂաքին իշլթէ պէնի էլէ վէրէնին էլի պէնիմ
իլէ պէրապէր սօֆրանըն իւզէրինտէ տիր։ 22 - խՎէ
վաքա'ա Իպն իւլ ինսան ծԹագտիր օլունտըղը իւզ-
րէ կիտէր. լաքին վա՜յ էլէ վէրիլմէսինէ վասըթա
օլան ատէմէ՝ տէտի։ 23 - կԱնլէր տախի 'աճէպա քէն-
տիլէրինտէն հա'նկըսը պունու էտէճէք տիր՝ տէյիւ
պիրիպիրինէ սիւ՛ալ էթմէյէ պաշլատըլար։
24 - հՎէ անլէրտէն հա'նկըսը պէօյիւք ի'թիպար
օլունաճաղընա տա՛իր արալարընտա միւճատէլէ
տախի վագը' օլմուշ իտի։ 25 - ձՕ տախի անլէրէ խի-
թապէն՝ Միլլէթլէրին մէլիքլէրի անլէր իւզէրինէ
թէսալլութ էտէրլէր, վէ հիւքիւմէթ իճրա էտէն-
լէրէ վէլի ի նի'մէթ տէնիլիր. 26 - ղԱմմա սիզ պէօյ-
լէ օլմայընըզ. ճարանըզտա պէօյիւք օլան՝ էն քիւ-
չիւք կիպի, վէ րէ՛իս օլան՝ խըտմէթ էտէն կիպի
օլսուն։ 27 - մՁիրա հա՞նկըսը պէօյիւք տիր. սօֆ-
րատա օթուրա՞ն մը, եօգսա խըտմէթ էտէ'ն մի.
սօֆրատա օթուրան տէյի՞լ մի. յպէն իսէ սիզին
արանըզտա խըտմէթ էտէն կիպի իմ։ 28 - Վէ սիզ
նԹէճրիպէլէրիմտէ պէնիմ իլէ պէրապէր թէհամ-
միւլ էտէն քիմսէլէր սինիզ։ 29 - Վէ Փէտէրիմ պա-
նա մէլէքիւթ թէ'ահհիւտ էթտիյի կիպի, շպէն տէ
սիզէ թէ'ահհիւտ էտէրիմ. 30 - ոԹա քի մէլէքիւ-

ի 1 Կոր. 10. 16։
լ Մէզ. 41. 9։ Մատթ. 26. 21, 23։ Մարկ. 14. 18։ Յովհ. 13. 21, 26։
խ Մատթ. 26. 24։
ծ Ա'մալ. 2. 23։ 4. 28։
կ Մատթ. 26. 22։ Յովհ. 13. 22, 25։
հ Մարկ. 9. 34։ Ղ. 9. 46։
ձ Մատթ. 20. 25։ Մարկ. 10. 42։
ղ Մատթ. 20. 26։ 1 Պետ. 5. 3։
ճ Ղ. 9. 48։
մ Ղ. 12. 37։
յ Մատթ. 20. 28։ Յովհ. 13. 13, 14։ Փիլ. 2. 7։
ն 'Իպր. 4. 15։
շ Մատթ. 24. 47։ Ղ. 12. 32։ 2 Կոր. 1. 7։ 2 Տիմ. 2. 12։
ո Մատթ. 8. 11։ Ղ. 14. 15։ Վահ. 19. 9։

թումտէ սօֆրամտան եէյիպ իչէսինիզ, ՙվէ թախթ-լար իւզէրինտէ օթուրուպ՝ Իսրայէլին օն իքի սըպ-թընա հիւքըմ էտէսինիզ՝ տէյու։

31- Վէ Րապպ՝ Էյ Սիմօն, էյ Սիմօն, իշթէ ՙՇէյ-թան սիզի ՙպուղտայ կիպի էլէմէք իսթէտի. 32- ՙՎէ պէն իմանըն գա՞իլ օլմասըն տէյու սէնին իչիւն տու՚ա էթթիմ. ՙսէն տախի րիւճու՚ էթթիյինտէ գարտաշլարընը սապիթ էյլէ՝ տէտի։ 33- O իսէ անա՝ Եա Րապպ, սէնին իլէ կէրէք հապսա, կէ-րէք էօլիւմէ կիթմէյէ հազըր իմ՝ տէտի։ 34- ՙՕ տախի՝ Էյ Պետրոս, սանա տէրիմ քի՝ սէն պէնի թանըտըղընը իւչ քէրրէ ինքեար էթմէտիքճէ, պու կիւն խօրօս էօթմէյէճէք տիր՝ տէտի։

35- ՙՎէ անլէրէ՝ Սիզի քէսէսիզ վէ տաղարճը-ղըսըզ վէ այագ գապըսըզ օլմայարագ կէօնտէր-տիյիմտէ, պիր շէյէ իհթիյաճընըզ օլտու՞ մը՞ տէ-մէսի իւզէրինէ, անլէր տախի՝ Խայր, օլմատը՝ տէ-տիլէր։ 36- Իմտի անլէրէ՝ Լաքին շիմտի հէր քի-մին քէսէսի, եախօտ տաղարճըղը վար իսէ՝ ալսըն, վէ հէր քիմին գըլըճը եօգ իսէ, լիպասընը սաթըպ սաթըն ալսըն։ 37- Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ ՙՎէ միւճ-րիմլէր արասընտա ՚ատտ օլունտու՝ տէյու եազըլ-մըշ օլան պու քէլամ տահա պէնտէ իթմամ օլուն-մագ կէրէք տիր. չիւնքի պէնիմ հագգըմտա օլան շէյլէրին նիհայէթի կէլմէքտէ տիր՝ տէտի։ 38- Վէ անլէր՝ Եա Րապպ, իշթէ պուրատա իքի գըլըճ վար՝ տէտիլէր, օ տախի անլէրէ՝ Քեաֆի տիր՝ տէտի։

շ Սաղ. 49. 14։ Մատթ. 19. 28։ 1 Կոր. 6. 2։ Վահ. 3 21։
ո 1 Պետ. 5 8։
չ Ամով 9. 9։
պ Յովհ. 17. 9, 11, 15։
ջ Սաղ. 51. 13։ Յովհ. 21. 15—17։
ռ Մատթ. 26. 34։ Մարկ. 14. 30։ Յովհ. 13. 38։
ս Մատթ. 10. 9։ Ղ. 9. 3։ 10. 4։
վ Եսա. 53. 12։ Մարկ. 15. 28։

39 - [ջ]Վէ չըգըպ 'ատէթի իւզրէ [ռ]Զէյթուն տա-
ղընա վարտը. շակիրտլէրի տախի անըն արտընճա
կիթտիլէր։ 40 - [ս]Վէ օլ եէրէ վարըը օլտըգտա, ան-
լէրէ՝ Իղվայա տիւշմէմէնիզ իչիւն տուա էտինիզ՝
տէտի։ 41 - [վ]Վէ անլէրտէն պիր թաշ աթըմը գա-
տար չէքիլտի, վէ տիզ չէօքիւպ, 42 - Էյ Փէտէր,
էկէր իսթէրսէն, պու քէասէյի պէնտէն կէչիր. [տ]լա-
քին պէնիմ իսթէտիկիմ տէյիլ, անճագ սէնինքի
օլսուն՝ տէյիւ տուա էյլէտի։ 43 - Վէ անա սէմա-
տան [ր]պիր մէլէք կէօրիւնիւպ՝ անը գուվվէթլէն-
տիրիր իտի։ 44 - Վէ [ց]'ազիմ իզթիրապտա պուլու-
նուպ՝ զիյատէ հէրարէթլէ տուա էտէրէք թէրի
եէր իւզէրինէ տիւշէն իրի գան տամլալարը կիպի
իտի։ 45 - Վէ տուատան գալգըպ շակիրտլէրինին
եանընա կէլտիքտէ, անլէրի քէտէրտէն ույումըշ
պուլտու։ 46 - Վէ անլէրէ՝ Նի՞չիւն ույույօրսընըզ.
[ւ]Իղվայա տիւշմէմէնիզ իչիւն գալգըպ տուա էտի-
նիզ՝ տէտի։

47 - Վէ Օ տահա սէօյլէր իքէն, [փ]իշթէ պիր գա-
լապալըգ վէ օն իքիլէրտէն պիրի օլան Յուտա նամ
քիմսէ էօնլէրինճէ կէլէրէք, Յիսուսը էօփմէք իչիւն
եանընա կէլտի։ 48 - Վէ Յիսուս անա՝ Էյ Յուտա,
Իպն իւլ ինսանը էօփմէ՞քլէ մի էլէ վէրիրսին՝ տէ-
տի։ 49 - Վէ էթրաֆընտա օլանլար նէ վուգու' պու-
լաճագընը անլատըգլարընտա, անա՝ Եա Ռապպ,
գըլըճլէ վուրալը՞մ մը՝ տէտիլէր։ 50 - [ք]Վէ անլէր-

[ջ] Մատթ. 26. 36։ Մարկ. 14. 32։ Յովհ. 18. 1։
[ռ] Ղ. 21. 37։
[ս] Մատթ. 6. 13։ 26. 41։ Մարկ. 14. 38։ Այ. 46։
[վ] Մատթ. 26. 39։ Մարկ. 14. 35։
[տ] Յովհ. 5. 30։ 6. 38։
[ր] Մատթ. 4. 11։
[ց] Յովհ. 12. 27։ Իպր. 5. 7։
[ւ] Այ. 40։
[փ] Մատթ. 26. 47։ Մարկ. 14. 43։ Յովհ. 18. 3։
[ք] Մատթ. 26. 51։ Մարկ. 14. 47։ Յովհ. 18. 10։

տէն պիրի քեահինի ի ա՛զամըն պէնտէսինէ վուրուպ՝
անըն սաղ գուլաղընը քէստի։ 51-Վէ Յիսուս ճէ-
վապ վէրիպ՝ Պու գատար *քեաֆի տիր" տէյէրէք,
գուլաղընա տօգունուպ՝ անը շիֆա վէրտի։ 52-[ե]Վէ
Յիսուս քէնտի իւզէրինէ կէլէն պաշ քեահինլէր
իլէ հէյքէլին պաշ մուհաֆըզլարընա վէ իխթիյար-
լարա խիթապէն՝ Հարամի՞ իւզէրինէ կիտէր կիպի
մի գըլըճլար վէ սօփալար չըգտընըզ։ 53-Պէն հէր կիւն
սիզին իլէ պէրապէր հէյքէլտէ իքէն, պէնիմ իւ-
զէրիմէ էլ ուզաթմատընըզ. [զ]Ամմա պու սիզին սա-
՛աթընըզ վէ զուլմէթին հիւքիւմէթի տիր՝ տէտի։
54-[է]Վէ անը թութուպ՝ կէօթիւրտիւլէր, վէ
քեահինի ի ա՛զամըն խանէսի իչինէ կէօթիւրտիւ-
լէր. [ը]Պետրոս տախի ուզագտան արտը սըրա կի-
տիյօր իտի։ 55-[թ]Վէ հավլունըն օրթասընտա աթէշ
եագըպ՝ պիրլիքտէ օթուրտըգլարընտա, Պետրոս
տախի արալարընտա օթուրտու։ 56-Վէ պիր ճա-
րիյէ անը աթէշին եանընտա օթուրուր կէօրմէքլէ,
անա տիգգաթլէ պագըպ՝ Պու տախի անըն իլէ պէ-
րապէր իտի՝ տէտի։ 57-Օ իսէ՝ Էյ գարը, պէն ա-
նը թանըմամ՝ տէյիւ անը ինքեար էթտի։ 58-Վէ
[ժ]պիր ազ սօնրա անը տիկէր պիրի կէօրիւպ՝ Սէն
տախի անլէրտէն սին՝ տէտիյինտէ, Պետրոս՝ Էյ ա-
տէմ, տէյիլ իմ՝ տէտի։ 59-[ի]Վէ թագրիպէն պիր
սա՛աթ միւրուրինտէ՝ տիկէր պիր քիմսէ թէ"քիտ
էտիպ՝ Ֆիլհագիգէ պու տախի անըն իլէ պէրա-
պէր իտի, չիւնքի Գալիլեալը տըր՝ տէտի։ 60-Ամ-

* Եու-ն. պըրագընըզ
[ե] Մատթ. 26. 55։ Մարկ. 14. 48։
[զ] Յովհ. 12. 27։
[է] Մատթ. 26. 57։
[ը] Մատթ. 26. 58։ Յովհ. 18. 15։
[թ] Մատթ. 26. 69։ Մարկ. 14.66։ Յովհ. 17. 18։
[ժ] Մատթ. 26. 71։ Մարկ. 14.69։ Յովհ. 18. 25։
[ի] Մատթ. 26. 73։ Մարկ. 14.70։ Յովհ. 18. 26։

մա Պետրոս՝ էյ ատեմ, նէ սէօյլէտիյինի պիլմէմ՝
տէտի. վէ տէր՚ագապ քէնտիսի տահա սէօյլէր իքէն,
խօրօս էօթտիւ։ 61 -ւՎէ Ռապպ տէօնիւպ Պետրոսա
պագտը. վէ Պետրոս Ռապպըն քէնտինէ՝ խԽօրօս էօթ-
մեզտէն էվվէլ, սէն պէնի իւչ քերրէ ինքեար էտէ-
ճէքսին՝ տէտիյի սէօզիւ խաթըրընա կէթիրտի։ 62 -Վէ
Պետրոս տըշարըյա չըգըպ՝ աճը աճը աղլատը։
63 -ծՎէ Յիսուսը պէքլէյէն ատէմլէր անը իսթիհ-
զա էտէրէք տէօյէրլէր իտի։ 64 -Վէ պաշընը էօր-
թիւպ՝ եիւզիւնէ վուրարագ, անա սիւ"ալ էտիպ՝
Սանա վուրան քի՛մ իտիյինի փէյղամպէրլիք էյլէ՝
տէրլէր իտի։ 65 -Վէ քիւֆր էտէրէք, ՚ալէյհինտէ
տահա նիչէ շէյլէր սէօյլէրլէր իտի։
66 -կՎէ կիւնտիւզ օլտըգտա, հմիլլէթ իխթիյար-
լարը իլէ պաշ քեահինլէր վէ ՚իւլէմա ճէմ՚ օլտը-
լար, վէ անը քէնտիլէրին միլլէթ մէճլիսինէ կէօ-
թիւրիւպ, 67 -ձՔրիստոս սէ՞ն մի սին, պիզէ սէօյ-
լէ՝ տէտիլէր. օ տախի անլէրէ՝ էկէր սիզէ սէօյ-
լէսէմ, հիչ ինանմազ սընըզ. 68 -Վէ էկէր սիւ"ալ
էթսէմ տախի՝ նէ ճէվապ վէրիր, նէ տէ սալը վէ-
րիրսինիզ։ 69 -ղՊունտան պէօյլէ Իպն իւլ ինսան
գուտրէթ Ալլահըն սաղընտա օթուրաճագ տըր՝
տէտի։ 70 -Վէ ճիւմլէսի՝ էօյլէ իսէ սէն Իպն Ալ-
լա՞հ մը սըն՝ տէտիլէր. օ տախի անլէրէ՝ ճՏէտի-
յինիզ կիպի իմ՝ տէտի։ 71 -մՎէ անլէր՝ Արթըգ
պիզէ չէհատէթ նէ՞ լազըմ տըր. զիրա քէնտիմիզ
անըն աղզընտան իշիթտիք՝ տէտիլէր։

ւ Մատթ. 26. 75։ Մարկ. 14. 72։
խ Մատթ. 26. 34, 75։ Յովհ. 13. 38։
ծ Մատթ. 26. 67, 68։ Մարկ. 14. 65։
կ Մատթ. 27. 1։
հ Ա՛մալ. 4. 26։ Գաղ. Ա՛մալ. 22. 5։
ձ Մատթ. 26. 63։ Մարկ. 14. 61։
ղ Մատթ. 26. 64։ Մարկ. 14. 62։ Դործ. 1. 3։ 8. 1։
ճ Մատթ. 26. 64։ Մարկ. 14. 62։
մ Մատթ. 26. 65։ Մարկ. 14. 63։

ՊԱՊ 23

Վէ [ա]անլէրին պիւթիւն ճիւմհուրը գալգըբ՝ ա-
նը Պիղատոսա կէօթիւրտիւլէր։ 2 - Վէ անը իթհամ
էթմէյէ պաշլայըբ՝ Պունու [բ]միլլէթի ազտըրմագտա
վէ՝ [գ]Պէն Քրիստոս մէլիք իմ, տէյէրէք [դ]Գայսէրէ
խարաճ վէրմէքտէն մէն՝ էթմէքտէ պուլտուգ՝ տէ-
տիլէր։ 3 - [ե]Վէ Պիղատոս անա՝ Եէհուտիլէրին մէ-
լիքի սէ՞ն մի սին՝ տէյիւ սու՛ալ էյլէտիքտէ, օ տա-
խի անա ճէվապէն՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի։
4 - Վէ Պիղատոս պաշ քէահինլէր իլէ խալգա՝ [զ]Պու
ատէմտէ հիչ պիր ճիւրմ պուլմայօրըմ՞ տէտի։
5 - Ամմա անլէր ըսրար էտէրէք՝ Գալիլէատան պաշ-
լայըպ թա պուրայա գատար, պիւթիւն Եէհուտի-
յէտէ թա՛լիմ իլէ գավմը թահրիք էտիյօր՝ տէտի-
լէր։ 6 - Վէ Պիղատոս Գալիլէա լաֆզընը իշիթմէքլէ՝
Օլ ատէմ Գալիլէալը՞ մը տըր՝ տէյիւ սու՛ալ է-
տիպ, 7 - [է]Հէրովդէսին հիւքիւմէթի տա՛իրէսէնտէն
օլտուղունը անկլատըգտա, Հէրովդէս օլ կիւնլէրտէ
Երուսաղէմտէ պուլունտուղը ճիհէթլէ՝ անը անըն
եանընա կէօնտէրտի։

8 - Վէ Հէրովդէս Յիսուսը կէօրտիւքտէ, զիյա-
տէսիյլէ մէսրուր օլտու, զիրա [ը]անըն հագգընտա
չօգ շէյլէր իշիթտիյի իչիւն, [թ]անը խայլը զէման-
տան պէրու կէօրմէք իսթէյէրէք, անըն էլիյլէ իճ-
րա օլունան պիր 'ալամէթ միւշահէտէ էթմէք իւ-
միտինտէ իտի։ 9 - Վէ անա չօգ սէօզլէրլէ սու՛ալ

ա Մատթ. 27. 2: Մարկ. 15. 1: Յովհ. 18. 28:
բ Ա'մալ. 17. 7:
գ Յովհ. 19. 12:
դ Գազ Մատթ. 17. 26: 22. 21: Մարկ. 12. 17:
ե Մատթ. 27. 11: 1 Տիմ. 6. 13:
զ 1 Պետ. 2. 22:
է Գ. 3. 1:
ը Մատթ. 14. 1: Մարկ. 6. 14:
թ Գ. 9. 9:

էթտի իսէ տէ, պիր ճէվապ վէրմէտի։ 10 - Վէ պաշ
քեահինլէր իլէ 'իւլէմա տուրուպ՝ անը շիտտէթլէ
իթհամ էտէրլէր իտի։ 11 - [ժ]Հէրովդէս տախի 'ասա-
քիրլէրի իլէ պէրապէր անը թահգիր վէ իսթիհզա
էթտիքտէն սօնրա, անա փարլագ պիր լիպաս կիյ-
տիրիպ՝ Պիղատոսա կէրի կէօնտէրտի։ 12 - [ի]Վէ օլ
կիւնտէ Պիղատոս իլէ Հէրովդէս պիրպիրի իլէ
տօսթ օլտուլար, զիրա մուգատտէմա արալարընտա
'ատավէթ վար իտի։

13 - [լ]Վէ Պիղատոս պաշ քեահինլէրի վէ րէ"իսլէրի
իլէ գավմը պիր եէրէ ճէմ' էտիպ՝ անլէրէ խիթա-
պէն, 14 - [խ]Պու ատէմի խալգը ազտըրըյօր՝ տէյիւ
պանա կէթիրտինիզ, [ծ]վէ իշթէ պէն սիզին հուզու-
րընըզտա թէֆթիշ էտիպ՝ պու ատէմ 'ալէյհինտէ
շիքեայէթ էթտիյինիզ շէյլէրտէն պիր ճիւրմ ան-
տէ պուլմատըմ․ 15 - Նէ տէ Հէրովդէս պուլտու․
զիրա սիզի անըն եանընա կէօնտէրտիմ իսէ տէ,
իշթէ անըն էյլէտէ գաթլէ միւսթահագգ պիր շէյ
եափըլմամըշ տըր։ 16 - [կ]Պու էճլտէն անը թէ"տիպ
էթտիքտէն սօնրա սալը վէրէյիմ՝ տէտի։ 17 - [հ]Վէ
հէր պայրամտա անլէրէ պիր քիմսէ սալը վէրմէսի
լազըմ իտի։ 18 - [ձ]Վէ ճիւմլէսի պիրտէն՝ Պունու
գալտըր վէ Բարաբբայը պիզէ սալը վէր՝ տէյիւ
պաղըրտըլար։ 19 - Պու քիմսէ տախի շէհրտէ վու-
գու' պուլմուշ պիր իխթիլալ վէ գաթլ իչիւն հապս-
խանէյէ աթըլմըշ իտի։ 20 - Իմտի Պիղատոս Յիսուսը
սալը վէրմէք իսթէտիյի՝ թէքրար քէլամ իրատ

ժ Եսա. 53. 3։
ի Ա'մալ. 4. 27։
լ Մատթ. 27. 23։ Մարկ. 15. 14։ Յովհ. 18. 38։ 19. 4։
խ Ա.յ. 1, 2։
ծ Ա.յ. 4։
կ Մատթ. 27. 26։ Յովհ. 19. 1։
հ Մատթ. 27. 15։ Մարկ. 15. 6։ Յովհ. 18. 39։
ձ Ա'մալ. 3. 14։

էյլէտի իսէ տէ, 21-Անլէր՝ Սալպ էյլէ, անը սալպ
էյլէ՝ տէյիւ պաղըրըրլար իտի։ 22-Օ տախի իւչիւն-
ճիւ տէֆ՚ա օլարագ անլէրէ՝ Նէ պու ատէմ նէ՞
քէօթիւլիւք իշլէտի. անտէ գաթլի մուճիպ պիր
ճիւրմ պուլմատըղըմ ճիհէթլէ, անը թէ՚տիպ էթ-
տիքտէն սօնրա սալը վէրէյիմ՝ տէտի։ 23-Ամմա
անլէր ՚ազիմ սէտալարլէ իսրար էտէրէք անըն սալպ
օլունմասընը թալէպ էտէրլէր իտի. վէ անլէրին վէ
պաշ քեահինլէրին սէտալարը ղալիպ կէլմէքլէ,
24-[ղ]Պիղատօս մաթլուպլարընըն իճրասընա հիւքմ
էթտի։ 25-Շէօյլէ քի իխթիլալ վէ գաթլ իչիւն
մահպուս պուլունուպ թալէպ էթտիքլէրի քիմսէյի
անլէրէ սալը վէրտի, վէ Յիսուսը անլէրին մուրա-
տընա թէսլիմ էթտի։

26-[ճ]Անլէր տախի անը կէօթիւրիւր իքէն Թար-
լատան կէլէն Սիմոն նամընտա Կիւրենէլի պիր քիմ-
սէյի թութուպ՝ խաչը Յիսուսըն արտը սըրա կէօ-
թիւրմէք իչիւն անըն ուզէրինէ գօտըլար։ 27-Վէ
կէրէք խալգտան վէ կէրէք անըն իչիւն աղլայըպ
տէօյիւնէն գարըլարտան պիր պէօյիւք ճէմա՚աթ
արտը սըրա կիտէր իքէն, 28-Յիսուս մէրգումլէրէ
տէօնիւպ՝ Էյ Երուսաղէմ գըզլարը, պէնիմ իչիւն
աղլամայընըզ, անճագ քէնտինիզ իլէ էվլատընըզ
իչիւն աղլայընըզ։ 29-[մ]Չիրա իշթէ՝ Նէ՛ մութլու
՚ագիրլէրէ վէ տօղուրմամըշ րահմլէրէ, վէ էմզիրմէ-
միշ մէմէլէրէ՝ տէյէճէքլէրի կիւնլէր կէլիյօր։ 30-[յ]Օ
զէման տաղլարա՝ Ուզէրիմիզէ տիւշիւնիւզ, վէ պա-
յըրլարա՝ Պիզի էօրթիւնիւզ՝ տէմէյէ պաշլայաճագ-

[ղ] Մատթ. 27. 26։ Մարկ. 15. 15։ Յովհ. 19. 16։
[ճ] Մատթ. 27. 32։ Մարկ. 15. 21։ Յովհ. 19. 17։
[մ] Մատթ. 24. 19։ Ղ. 21. 23։
[յ] Եշ. 2. 19։ Ովս. 10. 8։ Վահ. 6. 16։ 9. 6։

լար։ 31-[ա]Չիրա էկէր եաշ աղաճա պու չէյլէրի է-
տէրլէրսէ, գուրույա նէ՛ օլաճագ տըր՝ տէտի։
32-[բ]Վէ անըն իլէ պէրապէր գաթլ օլունմագ
իւզըրէ, միւճրիմ օլան տիկէր իքի նէֆէր կէօթիւ-
րիւլտիւ։ 33-[գ]Վէ Գաֆա տէնիլէն մահալէ կէլտիք-
լէրինտէ, օրատա անը վէ պիրի սաղընտա վէ օլ
պիրի սօլընտա օլարագ՝ օլ միւճրիմլէրի խաչա կէր-
տիլէր։ 34-Յիսուս տախի՝ Էյ Փէտէր, [դ]անլէրի ՚աֆվ
էյլէ, [ե]զիրա նէ եափտըգլարընը պիլմէզլէր՝ տէտի։
[զ]Վէ էլպիսէսինի գուր՚ա աթարագ թագսիմ էթտի-
լէր։ 35-[է]Խալգ տախի տուրուպ սէյր էտէրէք,
[ը]անլէր իլէ պէրապէր րէ՛իսլէր տախի անը իսթիհ-
զա էտիպ՝ Ղայրիլէրինի գուրթարտը, էկէր Ալլա-
հըն միւնթէխապը օլան Քրիստոս իսէ, քէնտի քէն-
տինի գուրթարսըն՝ տէրլէր իտի։ 36-Վէ ՚ասքէր-
լէր տախի եագլաշըպ՝ անա սիրքէ սունարագ, 37-Է-
կէր Եէհուտիլէրին մէլիքի սէն իսէն, քէնտինի գուր-
թար՝ տէյիւ անը իսթիհզա էտէրլէր իտի։
38-[թ]Վէ անըն իւզէրինտէ Եունանի վէ Լաթինի
վէ ՚Իպրանի հարֆլարլէ՝ ՊՈՒ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՔԻ
ՏԻՐ՝ տէյիւ եազըը պիր եաֆթա վար իտի։
39-[ժ]Վէ ասըլմըշ միւճրիմլէրին պիրի անա քիւֆր
էտիպ՝ Էկէր սէն Քրիստոս իսէն, քէնտինի վէ պիզի
գուրթար՝ տէտի։ 40-Վէ տիկէրի ճէվապ վէրիպ
անը թէքտիր էտէրէք՝ Սէն հէման օլ մահքիւմի-

ա Իսա. 11. 31։ Երեմ. 25. 29։ Եզեկ. 20. 47։ 21. 3, 4։ 1 Պետ. 4. 17։
բ Ես. 53. 12։ Մատթ. 27. 38։
գ Մատթ. 27. 33։ Մարկ. 15.22։ Յովհ. 19. 17, 18։
դ Մատթ. 5.44։ Ա՛ռաք. 7. 59։ 1 Կոր. 4. 12։
ե Ա՛ռաք. 3. 17։
զ Մատթ. 27. 35։ Մարկ. 15.24։ Յովհ. 19. 23։
է Սաղ. 22. 17։ Զաք. 12. 10
ը Մատթ. 27. 39։ Մարկ. 15. 29։
թ Մատթ. 27. 37։ Մարկ. 15.26։ Յովհ. 19. 19։
ժ Մատթ. 27. 44։ Մարկ. 15. 32։

յէթ այթընտա իքէն Ալլահտան գօրգմա՞զ մը սըն։
41-Վէ պիզ հագգ իւզրէ [illegible] էչ. զիրա ՚ամէլ-
լէրիմիզին ճէզասընը չէքիյօրըզ. ամմա պու ատէմ
եօլսըզ պիր հարէքէթ պուլունմատը՝ տէտի։
42-Վէ Յիսուսա խիթապէն՝ Եա Րապպ, մէլէքիւ-
թիւնտէ կէլտիյին վագըթ պէնի թէզէքքիւր էյլէ՝
տէտի։ 43-Յիսուս տախի անա՝ Հագիգաթէն սա-
նա տէրիմ քի՝ Պու կիւն պէնիմ իլէ պէրապէր
ճէննէթտէ օլաճագսըն՝ տէտի։
[ր]Վէ սա՚աթ ալթը րատտէլէրինտէ իտի, վէ
44-
սա՚աթ տօգուզա տէք պիւթիւն եէր իւզէրինտէ
գարանլըգ օլուպ, 45-Կիւնէշ գարարտը, [ց]վէ հէյ-
քէլին փէրտէսի օրթասընտան եըրթըլտը։ 46-Վէ
Յիսուս եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտիպ՝ [ւ]էյ Փէ-
տէր, րուհըմը սէնին էլլէրինէ թէսլիմ էտէրիմ՝
տէտի. [փ]վէ պունու սէօյլէյիպ՝ թէսլիմ ի րուհ
էթտի։
47-[ք]Վէ եիւզպաշը վագը՚այը կէօրտիւքտէ, Ալ-
լահա համտ էտիպ՝ Հագիգաթէն պու ատէմ սա-
լիհ իտի՝ տէտի։ 48-Վէ պունու թէմաշա իչին
ճէմ՚ օլան պիւթիւն խալգ վագը՚ օլան շէյլէրի կէօր-
մէքլէ, կէօգիւսլէրինի տէօյէրէք ՚ավտէթ էթտիլէր։
49-[օ]Վէ ճիւմլէ աշինալարը վէ Գալիլէատան անըն
արտը սըրա կէլէն գատընլար պու շէյլէրի կէօրէրէք,
ուզագտան տուրույօրլար իտի։
50-Վէ իշթէ Եէհուտիլէրին Արիմաթիա նամ
շէհրինտէն օլուպ՝ շուրա ա՚զասընտան, 51-Վէ ֆա-

ր Մատթ. 27. 45։ Մարկ. 15. 33։
ց Մատթ. 27. 51։ Մարկ. 15. 38։
ւ Մէզ. 31. 5։ 1 Պետ. 2. 23։
փ Մատթ. 27. 50։ Մարկ. 15. 37։ Յովհ. 19. 30։
ք Մատթ. 27. 54։ Մարկ. 15. 39։
օ Մէզ. 38. 11։ Մատթ. 27. 55։ Մարկ. 15. 40։ Պաղ. Յովհ. 19. 25։

եօր մէշվէրէթ վէ ֆի'իլլէրինէ րիզա վէրմէմիշ օ-
լան [ֆ]Յովսէփ իսմինտէ սալիհ վէ 'ատիլ վէ [ա]մէլէ-
քիւթ Ուլլահա մունթազըր պիր ատէմ, 52 - Պիղա-
տոսըն եանըընա կիտիպ՝ Յիսուսըն ճէսէտինի թա-
լէպ էյլէտի: 53 - [բ]Վէ անը էնտիրիպ պիր քէթէն
պէզինէ սարտը, վէ անը գայատա օյուլմըշ վէ հիչ
պիր վագըթ քիմսէ գօնուլմամըշ պիր գապր իչինէ
գօյտու: 54 - Վէ օլ կիւն [գ]Թէտարիք կիւնիւ օլուպ՝
սէպթ կիւնիւ տախի եագլաշըյօր իտի:
55 - Վէ [դ]Գալիլէատան անըն իլէ պէրապէր կէ-
լէն գարըլար արտը սըրա վարըպ՝ [ե]գապրը վէ ա-
նըն ճէսէտինին նասըլ գօնուլտուղունը կէօրտիւլէր:
56 - Վէ տէօնիւպ [զ]պէհարլար վէ խօշ րա"իհալը եաղ-
լար հազըրլայըպ՝ [է]էմր մուճէպինճէ սէպթ կիւնիւն-
տէ իսթիրահաթ էթտիլէր:

ՊԱՊ 24

[ա]Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ սէհէր վագ-
թընտա [բ]հազըրլատըգլարը պէհարլարը կէթիրիպ՝
գապրա կէլտիլէր. վէ անլէր իլէ պէրապէր սա"ի-
րէլէր տախի վար իտի: 2 - [գ]Վէ թաշը գապրտան
եուվարլանմըշ պուլտուպ, 3 - [դ]Իչէրիյէ կիրտիքլէրին-
տէ՝ Ռապպ Յիսուսըն ճէսէտինի պուլմատըլար: 4 - Վէ
անլէր պունտան թօլայը հայրէթտէ իքէն, [ե]իշթէ
եանլարընտա նուրանի էլպիսէլի իքի ատէմ տուր-
տու: 5 - Մէրգումէլէր տախի զիյատէսիյլէ գօրգուպ՝

ֆ Մատթ. 27. 57: Մարկ. 15.43: Յովհ. 19. 38:
ա Մարկ. 15. 43: Ղ. 2. 25, 38:
բ Մատթ. 27. 59: Մարկ. 15. 46:
գ Մատթ. 27. 62:
դ Ղ. 8. 2:
ե Մարկ. 15. 47:
զ Մարկ. 16. 1:
է Խուր. 20. 10:
ա Մատթ. 28. 1: Մարկ. 16. 1: Յովհ. 20. 1:
բ Ղ. 23. 56:
գ Մատթ. 28. 2: Մարկ. 16. 4:
դ Այ. 22, 23: Մարկ. 16. 5:
ե Յովհ. 20. 12: Ա'մալ. 1. 10:

յէթ ալթընտա իքէն Ալլահտան գօրգմա՞զ մը սըն։
41 Վէ պիզ հագգ իւզրէ [illegible]. զիրա 'ամէլ-լէրիմիզին ճէզասընը չէքիյօրըզ. ամմա պու ատէմ եօլսըզ պիր հարէքէթ պուլունմատը՝ տէյտի։
42 Վէ Յիսուսա խիթապէն՝ Եա Րապպ, մէլէքիւ-թիւնտէ կէլտիյին վագըթ պէնի թէզէքքիւր էյլէ՝ տէյտի։ 43 Յիսուս տախի անա՝ Հագիգաթէն սա-նա տէրիմ քի՝ Պու կիւն պէնիմ իլէ պէրապէր ճէննէթտէ օլաճագսըն՝ տէյտի։

44 [ր]Վէ սա'աթ ալթը րատտէլէրինտէ իտի, վէ սա'աթ տօգուզա տէք պիւթիւն եէր իւզէրինտէ գարանլըգ օլուպ, 45 Կիւնէշ գարարտը, [ց]վէ հէյ-քէլին փէրտէսի օրթասընտան եըրթըլտը։ 46 Վէ Յիսուս եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտիպ՝ [ւ]Էյ Փէ-տէր, րուհըմը սէնին էլլէրինէ թէսլիմ էտէրիմ՝ տէյտի. [փ]վէ պունու սէօյլէյիպ՝ թէսլիմ ի րուհ էթտի։

47 [ք]Վէ եիւզ պաշը վագը'այը կէօրտիւքտէ, Ալ-լահա համտ էտիպ՝ Հագիգաթէն պու ատէմ սա-լիհ իտի՝ տէյտի։ 48 Վէ պունու թէմաշա իչիւն ճէմ' օլան պիւթիւն խալգ վագը' օլան չէյլէրի կէօր-մէքլէ, կէօգիւսլէրինի տէօյէրէք 'ավտէթ էթտիլէր։
49 [օ]Վէ ճիւմլէ աշինալարը վէ Գալիլէատան անըն արտը սըրա կէլէն գատընլար պու չէյլէրի կէօրէրէք, ուզագտան տուրույօրլար իտի։

50 Վէ իշթէ Եէհուտիլէրին Արիմաթիա նամ շէհրինտէն օլուպ՝ շուրա ա'զասընտան, 51 Վէ ֆա-

ր Մատթ. 27. 45։ Մարկ. 15. 33։
ց Մատթ. 27. 51։ Մարկ. 15. 38։
ւ Մեղ. 31. 5։ 1 Պետ. 2. 23։
փ Մատթ. 27. 50։ Մարկ. 15. 37։ Յովհ. 19. 30։
ք Մատթ. 27. 54։ Մարկ. 15. 39։
օ Մեղ. 38. 11։ Մատթ. 27. 55։ Մարկ. 15. 40։ Պաշ. Յովհ. 19. 25։

ֆօն մեշվէրէթ վէ ֆի՛իլլէրինէ րիզա վէրմէմիշ օ-
լան [ֆ]Յովսէփ իսմինտէ սալիհ վէ ՚ատիլ վէ [ա]մէլէ-
քութ Ուլլահա մունթազըր պիր ատէմ, 52-Պիզա-
տոսըն եանընա կիտիպ՝ Յիսուսըն ճէսէտինի թա-
լէպ էյլէտի։ 53-[բ]Վէ անը էնտիրիպ պիր քէթէն
պէզլինէ սարտը, վէ անը գայատա օյուլմըշ վէ հիչ
պիր վագըթ քիմսէ գօնուլմամըշ պիր գապր իչինէ
գօյտու։ 54-Վէ օլ կիւն [գ]Թէտարիք կիւնիւ օլուպ՝
սէպթ կիւնիւ տախի եագլաշըյօր իտի։

55-Վէ [դ]Գալիլէատան անըն իլէ պէրապէր կէ-
լէն գարըլար արտը սըրա վարըպ՝ [ե]գապրը վէ ա-
նըն ճէսէտինին նասըլ գօնուլտուղունը կէօրտիւլէր։
56-Վէ տէօնիւպ [զ]պէհարլար վէ խօշ րա"իհալը եաղ-
լար հազըրլայըպ՝ [է]էմր մուճէպինճէ սէպթ կիւնիւն-
տէ խաթիրահաթ էթտիլէր։

ՊԱՊ 24

[ա]Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ սէհէր վագ-
թընտա [բ]հազըրլատըգլարը պէհարլարը կէթիրիպ՝
գապրա կէլտիլէր. վէ անլէր իլէ պէրապէր սա"ի-
րէլէր տախի վար իտի։ 2-[գ]Վէ թաշը գապրտան
եուվարլանմըշ պուլուպ, 3-[դ]իչէրիյէ կիրտիքլէրին-
տէ՝ Րապպ Յիսուսըն ճէսէտինի պուլմատըլար։ 4-Վէ
անլէր պունտան տօլայը հայրէթտէ իքէն, [ե]իշթէ
եանլարընտա նուրանի էլպիսէլի իքի ատէմ տուր-
տու։ 5-Մէրգումէլէր տախի գիյատէսիյլէ գօրգուպ՝

[ֆ] Մատթ. 27. 57։ Մարկ. 15. 43։ Յովհ. 19. 38։
[ա] Մարկ. 15. 43։ Ղ. 2. 25, 38։
[բ] Մատթ. 27. 59։ Մարկ. 15. 46։
[գ] Մատթ. 27. 62։
[դ] Ղ. 8. 2։
[ե] Մարկ. 15. 47։
[զ] Մարկ. 16. 1։
[է] Խուր. 20. 10։
[ա] Մատթ. 28. 1։ Մարկ. 16. 1։ Յովհ. 20. 1։
[բ] Ղ. 23. 56։
[գ] Մատթ. 28. 2։ Մարկ. 16. 4։
[դ] Ա.յ. 22, 23։ Մարկ. 16. 5։
[ե] Յովհ. 20. 12։ Ա՛մալ. 1. 10։

եիւզլէրինի եէրէ էյմէքտէ իքէն, անլէրէ տէտիլէր
քի՝ Նի՞չին հայաթտա օլանը էօլիւլէր արասընտա
արայօրսընըզ. 6-Պուրատա տէյիլ տիր, ամմա գըլ-
յամ էթտի. քէնտիսի տահա Գալիլէատա իքէն,
7-[դ]Իպն իւլ ինսան կիւնահքեար ատէմլէր էլինէ
թէսլիմ օլունուպ՝ սալպ օլունմագ վէ իւչիւնճիւ
կիւնիւ գըյամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէյիւ սիզէ
նասըլ սէօյլէտիյինի խաթըրընըզա կէթիրինիզ։ 8-[ե]Ան-
լէր տախի սէօզլէրինի խաթըրա կէթիրտիլէր։ 9-[ը]Վէ
գապրտան տէօնիւպ՝ պու չէյլէրին ճիւմլէսինի օն
պիրլէրէ վէ սա″իրլէրին ճիւմլէսինէ նագըլ էթտի-
լէր։ 10-Վէ պու չէյլէրի րէսուլլէրէ սէօյլէյէնլէր
Մագտալալը Մարիամ իլէ [թ]Յովհաննա վէ Յակո-
բոսըն անասը Մարիամ վէ անլէր իլէ պէրապէր տի-
կէր գատընլար իտի։ 11-Վէ [ժ]մէրգումլէրին սէօզ-
լէրի անլէրին ՚ինտինտէ պօշ լագըրտը կիպի կէօ-
րիւնմէքլէ, անլէրէ ինանմատըլար։ 12-[ի]Ամմա Պետ-
րոս գալգըպ՝ գապրա սէյիրթտի, վէ էյիլիպ քէ-
ֆէնին եալընըզ տուրտուղընը կէօրմէսիյլէ, վագը՛
օլան չէյէ քէնտի քէնտինէ թէ՚աճճիւպ էտէրէք
կիթտի։

13-[լ]Վէ իշթէ օլ կիւնտէ՝ անլէրտէն իքի քիմսէ
Երուսաղէմտէն ալթմըշ օգ աթըմը մէսաֆէտէ վա-
գը՛ Էմմաուս նամ պիր քէօյէ կիթմէքտէ իքէն,
14-Ճիւմլէ պու վուգու՚աթըն հագգընտա պիրի-
պիրի իլէ սէօյլէշիյօրլար իտի։ 15-Վէ անլէր սէօյ-
լէշիպ մուպահէսէ էտէր իքէն, [խ]Յիսուս պիզզաթ

դ Մատթ. 16. 21. 17. 21, 22. Մարկ. 8. 31. 9. 31. Ղ. 9. 22.
ե Յովհ. 2. 22.
ը Մատթ. 28. 8. Մարկ. 16. 10.
թ Ղ. 8. 3.
ժ Մարկ. 16. 11. Այ. 25.
ի Յովհ. 20. 3, 6.
լ Մարկ. 16. 12.
խ Մատթ. 18. 20. Այ. 36.

եաղըն կէլիպ պէրապէր կիտիյօր իտի։ 16-[բ]Վէ
կէօզլէրի թութուլմըշ օլմաղլէ, անը թանըյամա-
տըլար։ 17-Վէ անլէրէ՝ Սիզ եիւրիւր իքէն մահ-
զուն օլարագ, պիրիպիրինիզ իլէ չու սէօյլէշտիկի-
նիզ սէօզլէր նէ՞ տիր՝ տէտի։ 18-Վէ անլէրտէն
պիրի օլան [գ]Կղէովպաս նամ քիմսէ անա ճէվապէն՝
Երուսաղէմտէ պու կիւնլէրտէ վուգու՝ պուլան շէյ-
լէրտէն խապէրտար օլմատըգ միւսաֆիր եալընըզ
սէ՞ն մի գալտըն՝ տէտի։ 19-Վէ անլէրէ՝ Հա՞նկը
շէյլէր՝ տէմէսի իւզէրինէ, անլէր տախի անա տէ-
տիլէր քի՝ [դ]Ալլահըն վէ պիւթիւն գավմըն ՚ինտին-
տէ [ե]՚ամէլտէ վէ քէլամտա գուվվէթլի պիր փէյ-
ղամպէր օլան Նազարէթլի Յիսուսըն հագգընտա
վուգու՝ պուլան շէյլէր։ 20-[զ]Վէ պաշ քեահինլէր
իլէ րէ՞իսլէրիմիզ անը գաթլէ հիւքմ օլունմագ ի-
չիւն թէսլիմ էտիպ՝ սալպ էթտիլէր։ 21-Պիզ իսէ
[է]Իսրայէլի խէլաս էտէճէք օ տըր՝ տէյիւ իւմիտ է-
տիյօր իտիք. ֆագաթ պու ճիւմլէտէն մա՚ տա,
պու շէյլէր վագը՝ օլալը պու կիւն իւչիւնճիւ կիւն
տիր։ 22-[ը]Հէմ տախի պիզտէն պա՚զը գարըլար
սէհէր վագթընտա գապրա վարըպ անըն ճէսէտինի
պուլմայըպ տա, 23-Հայաթտա օլտըղընը խապէր
վէրէն մէլէքլէր զուհուրընը կէօրտիւք՝ տէմէլէրիյլէ
կէլիպ պիզի հայրէթտէ պըրագտըլար։ 24-[թ]Վէ պի-
զիմ իլէ պէրապէր օլանլարտան պա՚զըլար գապրա
վարըպ՝ հէման գարըլարըն տէտիքլէրի կիպի պուլ-
տըլար իսէ տէ, քէնտիսինի կէօրմէտիլէր։ 25-Օ

[բ] Յովհ. 20. 14։ 21. 4։
[գ] Յովհ. 19. 25։
[դ] Մատթ. 21. 11։ Ղ. 7. 16։ Յովհ. 3. 2։ 4. 19։ 6. 14։ Ա'մալ. 2. 22։
[ե] Ա'մալ. 7. 22։
[զ] Ղ. 23. 1։ Ա'մալ. 13. 27, 28։
[է] Ղ. 1. 68։ 2. 38։ Ա'մալ. 1. 6։
[ը] Մատթ. 28. 8։ Մարկ. 16. 10։ Ա.յ. 9, 10։ Յովհ. 20. 18։
[թ] Ա.յ. 12։

տախի անլէրէ՝ էյ ֆէհմսիզ՝ վէ փէյղամպէրլէրին
ճումլէ սէօյլէտիքլէրինէ ինանմագտա գալպի գալըն
օլանլար․ 26-[ա]Քրիստոսըն պու չէյլէրի չէքիպ՝ քէն-
տի ճէլալինէ կիրմէսի կէրէք տէյի՞լ մի իտի՝ տէտի։
27-Վէ [բ]Մովսէստէն վէ [գ]հէփ փէյղամպէրլէրտէն
[դ]պաշլայըպ՝ ճումլէ քիթապլարտա քէնտինին հագ-
գընտա պուլունան չէյլէրի անլէրէ թէֆսիր էյլէտի։
28-Վէ վարաճագլարը քէօյէ եագլաշտըգլարընտա,
[ե]քէնտիսի տահա իլէրի կիտէր կիպի կէօսթէրտի։
29-[զ]Անլէր տախի անա իպրամ էտիպ՝ Պիզիմ իլէ
գալ, զիրա ախշամ իւսթիւ օլուպ՝ կիւն զէվալ
պուլմագտա տըր՝ տէտիլէր․ օ տախի անլէր իլէ
պէրապէր գալմագ իչիւն իչէրի կիրտի։ 30-Վէ օ
անլէր իլէ սօֆրատա օթուրտըղընտա, [է]էքմէյի ա-
լըպ պէրէքէթ տու՛ասը օգուտըգտան սօնրա՝ փա-
րէլէյիպ անլէրէ վէրտիքտէ, 31-Անլէրին կէօզլէրի
աչըլըպ՝ անը թանըտըլար, օ իսէ անլէրտէն նիհան
օլտու։ 32-Վէ պիրիպիրինէ՝ Եօլտա քէնտիսի պիզէ
սէօյլէր վէ քիթապլարը թէֆսիր էտէր իքէն, գալ-
պիմիզ իչէրումիզտէ եանմա՞զ մը իտի՝ տէտիլէր։
33-Վէ օլ սա՛աթ գալգըպ՝ Երուսաղէմէ ՚աւտէթ
էտէրէք օն պիրլէր իլէ րէֆիգլէրինի ճէմ՚ օլմուշ
պուլտուլար․ 34-Անլէր տախի՝ Հագիգաթէն Րապպ
գըյամ էթմիշ տիր, վէ [ը]Սիմոնա կէօրիւնտիւ՝ տէ-
յօրլար իտի։ 35-Պունլար տախի եօլտա օլան վու-
գու՛աթը վէ էքմէյի փարէլէտիքտէ քէնտիլէրինէ

[ա] Ա.Յ. 46։ Ա՛մալ. 17. 3։ 1 Պետ. 1. 11։
[բ] Թէք. 3. 15։ 22. 18։ 26. 4։ 49. 10։ Ա՛տ. 21. 9։ Թէս. 18. 15։
[գ] Մէզ. 16. 9, 10, 22։ 132. 11։ Ես. 7. 14։ 9. 6։ 40. 10, 11։ 50. 6, 53։ Երեմ. 23. 5։ 33. 14, 15։ Եզեկ. 34. 23։ 37. 25։ Դան. 9. 24։ Միք. 7. 20։ Մաղ. 3. 1։ 4. 2։ Պագ Յովհ. 1. 45։
[դ] Ա.Յ. 45։
[ե] Պագ Թէք. 32. 26։ 42. 7։ Մարկ. 6. 48։
[զ] Թէք. 19. 3։ Ա՛մալ. 16. 15։
[է] Մատթ. 14. 19։
[ը] 1 Կոր. 15. 5։

Նա՛սըլ մա՛լիւմ օլտըղընը Նաղլ էթտիլէր։
36 - [Լ]Վէ անլէր պու չէյլէրի սէօյլէր իքէն, Յի-
սուս պիզզաթ օրթալարընտա տուրուպ անլէրէ՝ Սէ-
լամ սիզէ՝ տէտի։ 37 - Անլէր իսէ չաշըրպ գօրգա-
րագ, [փ]պիր րուհ կէօրտիւքլէրի զաննընտա իտիլէր։
38 - Վէ անլէրէ խիթապէն՝ Նի՞չիւն միւզթարիպ օլ-
տընըզ, վէ նի՞չիւն գալպլէրինիզտէ էֆքեար զու-
հուր էտիյօր։ 39 - Էլլէրիմէ վէ այագլարըմա պա-
գընըզ, քի պիզզաթ պէն իմ. [ւ]պէնի լէմս էտիպ
պագընըզ, զիրա րուհըն էթի վէ քէմիքլէրի եօգ-
տըր, նասըլ քի պէնտէ վար իտիյինի կէօրիւյօրսը-
նըզ՝ տէտի։ 40 - Վէ պունու սէօյլէյիպ՝ անլէրէ էլ-
լէրի իլէ այագլարընը կէօսթէրտի։ 41 - Անլէր տա-
հի [ց]մէսէրրէթլէրինտէն հէնուզ իննանմայըպ՝ թէ-
'աճճիւպ էթմէքտէ իքէն, անլէրէ՝ [—]Պուրատա պիր
եէյէճէյինիզ վա՞ր մը՝ տէտի։ 42 - Վէ անլէր անա
պիր փարչա փիշմիշ պալըգ վէ պիր մըգտար կէօ-
մէճ պալը վէրտիլէր։ 43 - [‡]Վէ ալըպ էօնլէրինտէ
եէտի։ 44 - Վէ անլէրէ խիթապէն՝ Տահա սիզին իլէ
պէրապէր իքէն, պէնիմ հագգըմտա Մովսէսին
թէվրաթընտա վէ փէյղամպէրլէրտէ վէ մէզամիրտէ
ճիւմլէ եազըլմըշ օլան չէյլէր իթմամ օլունմագ
կէրէք տիր՝ տէյիւ [+]սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէր պուն-
լար տըր՝ տէտի։ 45 - [•]Օ զէման քիթապլարը անլա-
մագ իչիւն զիհնլէրինի աչտը։ 46 - Վէ անլէրէ խի-
թապէն՝ Պէօյլէ եազըլմըշ տըր, վէ [$]Քրիստոսա
պէօյլէ էլէմ չէքիպ՝ իւչիւնճիւ կիւնիւ էօլիւլէրտէն

Լ Մարկ. 16. 14։ Յուհ. 20. 19։ 1 Կոր. 15. 5։
փ Մարկ. 6. 49։
ւ Յուհ. 20. 20, 27։
ց Թէք. 45. 26։
— Յուհ. 21. 5։
‡ Ա'մալ. 10. 41։
+ Մատթ. 16. 21։ 17. 21։ 20. 18։ Մարկ. 8. 31։ Ղ. 9. 22։ 18. 31։ Այ. 6։
• Ա'մալ. 16. 14։
$ Այ. 26։ Մէզ. 22։ Եշ. 50. 6։ 53. 2, վէ ղայրի։ Ա'մալ. 17. 3։

գըյամ էթմէք, 47-Վէ Երուսաղէմտէն պաշլանա-
րագ, [ա]ճիւմլէ թա'իֆէլէրէ անըն իսմինտէ [բ]թէվպէ
վէ կիւնահլար 'աֆվը վա'զ օլունմագ կէրէք իտի:
48-[գ]Վէ սիզ պու չէյլէրին շահիտլէրի սինիզ: 49-
[դ]Վէ իշթէ պէն իւզէրինիզէ Փէտէրիմին վա'տընը
կէօնտէրիրիմ. սիզ իսէ եօգարըտան գուվվէթլէ
կիյտիրիլինճէյէ տէյին Երուսաղէմ չէհրինտէ իգա-
մէթ էտինիզ՝ տէտի:

50-[ե]Վէ անլէրի թա Բեթանիայա գատար տը-
շարը չըգարըպ՝ էլլէրինի գալտըրարագ անլէրէ խայր
տու'ա էյլէտի: 51-[զ]Վէ անլէրէ խայր տու'ա էտէր
իքէն, անլէրտէն այըրըլըպ սէմայա չըգտը. 52-[է]Վէ
անլէր անա սէճտէ գըլըպ՝ քէմալը մէսէրրէթլէ
Երուսաղէմէ 'աւտէթ էթտիլէր: 53-[ը]Վէ հէր վա-
գըթ հէյքէլտէ Ալլահա համտ ու սէնա էթմէքտէ
իտիլէր: Ամին:

ա Թէք. 12. 3: Մէզ. 22. 27: Եա. 49. 6, 22: Երեմ. 31. 34: Ովս. 2. 23: Միք. 4. 2: Մալ. 1. 11

բ Դան. 9. 24: Ա'մալ. 13. 38, 46: 1 Յովհ. 2. 12:

գ Յովհ. 15. 27: Ա'մալ. 1. 8, 22: 2. 32: 3. 15:

դ Եա. 44. 3: Յովէլ 2. 28: Յովհ. 14. 16, 26: 15. 26: 16. 7: Ա'մալ. 1. 4: 2. 1, վէ ղայրի:

ե Ա'մալ. 1. 12:

զ 4 Միւլ. 2. 11: Մարկ. 16. 19: Յովհ. 20. 17: Ա'մալ. 1. 9: Եփես. 4. 8:

է Մատթ. 28. 9, 17:

ը Ա'մալ. 2. 46: 5. 42:

ԻՆՃԻԼ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒԶՐԷ

ԳԱԳ 1

[ա]Քէլամ իպթիտատէ մէվճուտ իտի, վէ Քէլամ
[բ]Ալլահըն նէզտինտէ իտի, [գ]վէ Քէլամ Ալլահ իտի։
2 - [դ]Պու Քէլամ իպթիտատէ Ալլահըն նէզտինտէ իտի։
3 - [ե]Հէր շէյ անըն վասըթասըյլէ վիւճուտէ կէլտի,
վէ վիւճուտէ կէլմիշ օլանլարտան անսըզ պիր շէյ
վիւճուտէ կէլմէտի։ 4 - [զ]Հայաթ անտէ իտի, [է]հա-
յաթ տախի ատէմլէրին Նուրու իտի։ 5 - [ը]Վէ Նուր
զուլմէթտէ զիյա վէրիր, զուլմէթ տախի անը իտ-
րաք էթմէզ իտի։

6 - [թ]Ալլահ թարաֆընտան իրսալ օլունմըշ Յով-
հաննէս իսմինտէ պիր ատէմ վար իտի։ 7 - [ժ]Իշպու
ատէմ շէհատէթ իչիւն կէլտի, թա քի Նուրըն
հագգընտա շէհատէթ էթմէսիյլէ, ճիւմլէ ատէմլէր
անըն վասըթասըյլէ իմանա կէլէլէր։ 8 - Քէնտիսի
օլ Նուր օլմայըպ՝ անճագ Նուր հագգընտա շէհա-
տէթ էթմէք իչիւն իտի։

9 - Տիւնեայա *կէլէն հէր պիր ատէմի թէնվիր

ա Էմս. 8. 22, 23, վէ ղայրի։ Կող. 1. 17։ 1 Յովհ. 1. 1։ Վահ. 1. 2։ 19. 13։
բ Էմս. 8. 30։ Պ. 17. 5։ 1 Յովհ. 1. 2։
գ Փիլ. 2. 6։ 1 Յովհ. 5. 7։
դ Թէք. 1. 1։
ե Մէզ. 33. 6։ Այ. 10։ Եփես. 3. 9։ Կող. 1. 16։ Իպր. 1. 2։ Վահ. 4. 11։
զ Պ. 5. 26։ 1 Յովհ. 5. 11։
է Պ. 8. 12։ 9. 5։ 12. 35, 46։
ը Պ. 3. 19։
թ Մաղ. 3. 1։ Մատթ. 3. 1, 2։ Ղուկ. 3. 2։ Այ. 33։
ժ Ա'մալ. 19. 4։
* Եախօտ՝ կէլէրէք

էտէն [է]Հագիգի Նուր օ իտի։ 10-Տիւնեատա իտի,
[ը]տիւնեա տախի անըն վասըթասըյլէ վիւճուտէ կէլ-
տի իսէ տէ, տիւնեա անը թանըմատը։ 11-[թ]Քէն-
տինինքինէ կէլտի, վէ քէնտինինքիլէր անը գապուլ
էթմէտիլէր։ 12-[ժ]Ամմա հէր քիմ անը գապուլ
էթտի իսէ, անլէրէ, եա'նի իսմինէ իման էտէնլէ-
րէ՝ էվլատ Ուլլահ օլմագլըղա սէլահիյէթ վէրտի։
13-[ի]Պունլարըն թէվէլլիւտու տախի նէ գանտան
վէ նէ թէն իրատէթինտէն վէ նէ տէ ինսան իրա-
տէթինտէն, անճագ Ալլահտան իտի։ 14-[լ]Վէ Քէ-
լամ [խ]թէն օլուպ, [ծ]ինայէթ վէ հագիգաթլէ մէմ-
լու օլարագ, արամըզտա սաքին օլտու. [կ]պիզ տա-
խի անըն ճէլալինի Փէտէրին Իպնի Վահիտինին ճէ-
լալի տէյիւ կէօրտիւք։

15-[հ]Յովհաննէս անըն հագգընտա շէհատէթ է-
տիպ նիտա էտէրէք, տէտի քի՝ [ձ]Պէնտէն սօնրա
կէլիպ, պանա թէգատտիւմ էտէր՝ տէտիյիմ զաթ
պու տըր, [ղ]չիւնքի պէնտէն մուգատտէմ իտի։
16-[ճ]Վէ անըն ֆագըրնտան պիզ ճիւմլէմիզ 'ինա-
յէթ իւզէրինէ 'ինայէթէ նա"իլ օլտըգ։ 17-Զիրա
[մ]շէրի'աթ Մուսա վասըթասըյլէ վէրիլտի, ամմա [յ]'ի-
նայէթ իլէ [ն]Հագիգաթ Յիսուս Քրիստոս վասըթա-

[է] Ա. 4։ Եսա. 49. 6։ 1 Յովհ. 2. 8։
[ը] Ա. 3. Եբր. 1. 2։ 11. 3։
[թ] Ղուկ. 19. 44։ Ա.-ռաք. 3. 26։ 13. 46։
[ժ] Եսա. 56. 5։ Բոմ. 8. 15։ Գաղ. 3. 26։ 2 Պետ. 1. 4։ 1 Յովհ. 3. 1։
[ի] Պ. 3. 5։ Յակ. 1. 18։ 1 Պետ. 1. 23։
[լ] Մատթ. 1. 16, 20։ Ղուկ. 1. 31, 35։ 2. 7։ 1 Տիմ. 3. 16։
[խ] Բոմ. 1. 3։ Գաղ. 4. 4։ Եբր. 2. 11, 14, 16, 17։
[ծ] Կող. 1. 19։ 2. 3, 9։
[կ] Եսա. 40. 5։ Մատթ. 17. 2։ Պ. 2. 11։ 11. 40։ 2 Պետ. 1. 17։
[հ] Ա. 32։ Պ. 3. 32։ 5. 33։
[ձ] Մատթ. 3. 11։ Մարկ. 1. 7։ Ղուկ. 3. 16։ Ա. 27, 30։ Պ. 3. 31։
[ղ] Պ. 8 58։ Կող. 1. 17։
[ճ] Պ. 3. 34։ Եփես. 1. 6—8։ Կող. 1. 19։ 2. 9, 10։
[մ] Խուր. 20. 1, վէ զայրի։ Թէս. 4. 44։ 5. 1։ 33. 4։
[յ] Բոմ. 3. 24։ 5 21։ 6. 14։
[ն] Պ. 8. 32։ 14. 6։

ըրյլէ օլտու։ 18-ˡԱլլահը ասլա պիր քիմսէ կէօր-
մէմիշ տիր. ˉանճագ Փէտէրին գուճաղընտա օլան
Իպն ի վահիտ քէնտիսի անը պէյան էյլէտի։

19-ᵐՎէ Եէհուտիլէր Երուսաղէմտէն Յովհաննէ-
սէ՝ Սէն քի՞մ սին՝ տէյիւ սիւ՛ալ էթմէք իւզրէ,
քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէր կէօնտէրտիքլէրի զէման,
անըն շէհատէթի պու տուր. 20-ˡԵա՛նի իգրար է-
տիպ ինքեար էթմէյերէք՝ Պէն Քրիստոս տէյիլ իմ՝
տէյիւ իգրար էթտի։ 21-Վէ անա՝ Եօյլէ իսէ նէ՞,
ˣսէն Եղիա՞ մը սըն՝ տէյիւ սիւ՛ալ էթտիքլէրինտէ,
օ տախի՝ Տէյիլ իմ՝ տէտի։ ʸՍէն շօլ փէյղամպէ՞ր
մի սին՝ տէտիքլէրինտէ, Խայր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։
22-Օլ վագըթ անա՝ Սէն քի՞մ սին. սէօյլէ քի պիզի
կէօնտէրէնլէրէ ճէվապ վէրէլիմ. քէնտի հագգըն-
տա նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր։ 23-Պէն ᵛԵսայի փէյ-
ղամպէրին տէտիյի կիպի՝ ˉՐապպըն եօլընը տօղ-
րուլտընըզ՝ տէյիւ պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէ-
տասը իմ՝ տէտի։ 24-Վէ օլ կէօնտէրիլէնլէր ֆէրի-
սիլէրտէն իտիլէր։ 25-Վէ անա սիւ՛ալ էտիպ՝ Եօյ-
լէ իսէ սէն Քրիստոս եախօտ Եղիա, եա օլ փէյղամ-
պէր օլմատըղըն հալտէ, նի՞չին վաֆթիզ էտիյօր-
սըն՝ տէտիլէր։ 26-Յովհաննէս անլէրէ ճէվապէն՝
ᵗՊէն սու իլէ վաֆթիզ էտէրիմ. ⁱամմա սիզին ա-
րանըզտա պիլմէտիյինիզ պիր քիմսէ տուրույօր.
27-Պէնտէն սօնրա կէլէն օ տուր, պէն տախի ա-

Լխուր. 33. 20։ Թէս. 4. 12։ Մատթ. 11. 27։ Ղուկ. 10. 22։ Գ. 6. 46։ 1 Տիմ. 1. 17։ 6. 16։ 1 Յովհ. 4. 12, 20։
ˉԱյ. 14։ Գ. 3. 16, 18։ 1 Յովհ. 4. 9։
ᵐԳ. 5. 33։
ˡՂուկ. 3. 15։ Գ. 3. 28։ Ա՛մալ. 13. 25։
ˣՄաղ. 4.5։ Մատթ. 17. 10։
ʸԹէս. 18. 15, 18։
ᵛԵս. 40. 3։
ˉՄատթ. 3.3։ Մարկ. 1. 3։ Ղուկ. 3. 4։ Գ. 3. 28։
ᵗՄատթ. 3. 11։
ⁱՄաղ. 3. 1։
ˢԱյ. 15, 30։ Ա՛մալ. 19. 4։

նըն այագ գապընըն թասմասընը չէօզմէյէ լայըգ
տէյիլ իմ՝ տէտի։ 28-Պու չէյլէր Յորդանանըն էօ-
թէ թարաֆընտա, Յովհաննէսին վաֆթիզ էթմէք-
տէ օլտըղը ֆԲեթաբարա նամ մահալտէ վագը՝ օլտու։
29-Էրթէսի կիւն Յովհաննէս քէնտինէ Յիսուսըն
կէլտիյինի կէօրտիւքտէ՝ Իշթէ ադիւնեանըն կիւնա-
հընը րէֆ՝ էտէն Ալլահըն բԳուզուսը. 30-Պէնտէն
սօնրա պիր ատէմ կէլիյօր, պէնտէն մուգատտէմ
իտիյինտէն պանա թէգատտիւմ էտէր՝ տէյէրէք
գհագգընտա սէօյլէտիյիմ զաթ պու տըր։ 31-Պէն
տախի անը պիլմէզ իտիմ. ամմա անըն պէնի Իս-
րայէլէ իզհար օլունմասը իչիւն դսու իլէ վաֆթիզ
էտէրէք կէլտիմ՝ տէտի։ 32-եՎէ Յովհաննէս շէ-
հատէթ էտէրէք՝ Րուհըն սէմատան կէօյէրճին կի-
պի էնիպ անըն իւզէրինտէ գարարլաշտըղընը կէօր-
տիւմ։ 33-Վէ պէն անը պիլմէզ իտիմ. լաքին պէ-
նի սու իլէ վաֆթիզ էթմէյէ կէօնտէրէն քէնտիսի
պանա՝ Րուհըն քիմին իւզէրինէ էնիպ գարարլաշ-
տըղընը կէօրիւրսէն, զՐուհ իւլ Գուտսլէ վաֆթիզ
էտէն օ տըր՝ տէտի։ 34-Պէն տախի կէօրիւպ՝ Իպն
Ուլլահ պու տըր՝ տէյիւ շէհատէթ էթտիմ՝ տէտի։
35-Էրթէսի կիւն եինէ Յովհաննէս քէնտի շա-
կիրտլէրինտէն իքի քիշի իլէ տուրույօր իքէն, 36-
Յիսուսա, կէզմէքտէ օլտըղը հալտէ, պագարագ՝ էԻշ-
թէ Ալլահըն Գուզուսը՝ տէտի։ 37-Վէ օլ իքի շա-

ֆ Հաք. 7. 24։ Պ. 10. 40։
ա Եշ. 53. 11։ 1 Կոր. 15. 3։ Գաղ. 1. 3։ Եբր. 1. 3։ 2. 17։ 9. 28։ 1 Պետ. 2. 24։ 3. 18։ 1 Յովհ. 2. 2։ 3. 5։ 4. 10։ Վահ. 1. 5։
բ Խուր. 12. 3։ Եշ. 53. 7։ Ալ. 36։ Ա'մալ. 8. 32։ 1 Պետ. 1. 19։ Վահ. 5. 6, վէ զայրի։
գ Ալ. 15, 27։
դ Մաղ. 3. 1։ Մատթ. 3. 6։ Ղուկ. 1. 17, 76, 78։ 3. 3, 4։
ե Մատթ. 3. 16։ Մարկ. 1. 10։ Ղուկ. 3. 22։ Պ. 5. 32։
զ Մատթ. 3. 11։ Ա'մալ. 1. 5։ 2. 4։ 10. 44։ 19. 6։
է Ալ. 29։

կիրտ անըն սէօյլէտիյինի իշիթմէլէրիյլէ, Ցիսուսըն
արտընճա կիթտիլէր։ 38-Վէ Ցիսուս տէօնիւպ
արտընճա կէլտիքլէրինի կէօրտիւքտէ, անլէրէ՝ Նէ
արայօրսընըզ՝ տէտի. վէ անա Ռապպի (քի պու
թէրճէմէ օլունարագ, Մու՛ալլիմ տէմէք տիր) Նէ՞-
րէտէ իգամէթ էտիյօրսըն՝ տէտիլէր։ 39-Անլէրէ՝
կէլիպ պագընըզ՝ տէտիքտէ, կէլտիլէր վէ նէրէտէ
իգամէթ էթտիյինի կէօրիւպ՝ օլ կիւն եանընտա
գալտըլար. վէ սա՛աթ օն րատտէլէրինտէ իտի։
40-Վէ Ցովհաննէստէն իշիտիպ՝ Ցիսուսըն արտը սը-
րա կիտէն իքի քիշիտէն պիրի Սիմոն Պետրոսըն
գարնտաշը [ը]Անդրէաս իտի. 41-Պու տախի էվվէլա
քէնտի գարնտաշը Սիմոնը պուլուպ անա՝ Մեսիայը
(քի թէրճէմէսի Քրիստոս տէմէք տիր) պուլտըգ՝
տէտի։ 42-Վէ անը Ցիսուսըն եանընա կէթիրտի.
Ցիսուս տախի անա պագըպ՝ Սէն Ցովնանըն օղլու
Սիմոն սըն. [թ]Սէն Կեփաս (քի թէրճէմէսի Պետրոս
տըր) թէսմիյէ օլունաճագ սըն՝ տէտի։

43-Էրթէսի կիւն, Ցիսուս Գալիլեայա ՚ազիմէթ
էթմէք իսթէտիյինտէ, Փիլիպպոսը պուլուպ անա՝
Արտըմ սըրա կէլ՝ տէտի։ 44-[ժ]Փիլիպպոս տախի՝
Անդրէաս իլէ Պետրոսըն շէհրի Բեթսայիդատան
իտի։ 45-Փիլիպպոս [ի]Նաթանայէլի պուլուպ անա՝
[լ]Մովսէսին թէվրաթտա, [խ]Փէյղամպէրլէրին տախի
հագգընտա եազտըգլարը զաթը, եա՛նի [ծ]Նազարէթ-
տէն օլան Ցիսուս իպն ի Ցովսէփի պուլտըգ՝ տէտի։
46-Վէ Նաթանայէլ անա՝ [կ]Նազարէթտէն էյի պիր

ը Մատթ. 4. 18։
թ Մատթ. 16. 18։
ժ Յ. 12. 21։
ի Յ. 21. 2։
լ Թէք. 3. 15։ 49. 10։ Թէս. 18. 18։ Պագ. Ղուկ. 24. 27։
խ Եշ. 4. 2։ 7. 14։ 9. 6։ 53. 2, վէ ղայրի։ Միք. 5. 2։ Զաք. 6. 12։ 9. 9, վէ Ղուկ. 24 վէ 27նին մու- րաճա՛ալարընա նազար օլունա։
ծ Մատթ. 2. 23։ Ղուկ. 2. 5։
կ Յ. 7. 41, 42, 52։

չէյին հասըլ օլմասը մումքի՞ն մի տիր՝ տէտի։ Ֆի-
լիպպոս անա՝ Կէլ տէ պագ՝ տէտի։ 47-Յիսուս
Նաթանայէլի քէնտի եանընա կէլիր իքէն կէօրիւպ,
անըն հագգընտա՝ [հ]Իշթէ տէրունինտէ հիլէ պու-
լունմայան հագիգաթտա պիր Իսրայէլլի՝ տէտի։
48-Նաթանայէլ անա՝ Պէնի նէ՞րէտէն թանըյօր
սըն՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Ֆիլիպպոս սէ-
նի չաղըրմազտան էվվէլ, սէն ինճիր աղաճը ալթըն-
տա իքէն, սէնի կէօրտիւմ՝ տէտի։ 49-Նաթանա-
յէլ անա ճէվապէն՝ Րապպի, [յ]սէն Իպն Ուլլահ
ըըն, [ն]սէն Իսրայէլին մէլիքի սին՝ տէտի։ 50-Յի-
սուս տախի անա ճէվապէն, Սանա՝ Ինճիր աղաճը
ալթընտա իքէն սէնի կէօրտիւմ՝ տէտիյի՞մ իչիւն
մի ինանըյօրսըն. պունլարտան տահա 'ազիմ չէյ-
լէր կէօրէճէքսին՝ տէտի։ 51-Վէ անա՝ Հագիգա-
թէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [շ]Շիմտէն սօկ-
րա սէմանըն աչըլտըղընը, վէ Իպն իւլ ինսան իւ-
զէրինէ Ալլահըն մէլէքլէրինին էնիպ չըգտըգլարընը
կէօրէճէքսինիզ՝ տէտի։

ՊԱՊ 2

Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ Գալիլեանըն [ո]Կանա չէհ-
րինտէ տիւյիւն օլտու, վէ Յիսուսըն վալիտէսի օրա-
տա իտի։ 2-Վէ Յիսուս իլէ շակիրտլէրի տախի
տիւյիւնէ տա'վէթ օլունտու։ 3-Վէ չէրապ էքսիլ-
մէքլէ, Յիսուսըն վալիտէսի անա՝ Շէրապլարը եօգ-
տըր՝ տէտի։ 4-Յիսուս անա՝ [չ]Էյ խաթուն, [պ]սէնին

հ Մեզ. 32. 2։ 73. 1։ Գ. 8. 39։ Րօմ. 2. 28, 29։ 9. 6։
յ Մատթ. 14. 33։
ն Մատթ. 21. 5։ 27. 11, 42։ Գ. 18. 37։ 19. 3։
շ Թէք. 28. 12։ Մատթ. 4. 11։ Ղուկ. 2. 9, 13։ 22. 43։ 24. 4։ Ա'մալ. 1. 10։
ո Պազ Ցեռ. 19. 28։
չ Գ. 19. 26։
պ 2 Միւլ. 16. 10։ 19. 22։

պէնիմ իլէ նէ՞ իշին վար. [ժ]վագըթըմ տահա կէլ-
մէտի՝ տէտի։ 5-Վալիտէսի խըտմէթճիլէրէ՝ Սիզէ
հէր նէ տէրսէ եափընըզ՝ տէտի։ 6-Վէ [ի]Եէհու-
տիլէրին թաթհիրի ’ատէթինճէ օրատա գօնուլմըշ,
հէր պիրի իքիշէր եա իւչէր մէտրէ ալըր ալթը ’ա-
տէտ թաշ քիւփ պուլունմաղլէ, 7-Ցիսուս անլէրէ՝
Քիւփլէրի սու իլէ տօլտուրընըզ՝ տէտի. վէ անլէրի
աղըզլարընա գատար տօլտուրտըլար։ 8-Վէ անլէ-
րէ՝ Շիմտի չըգարըպ զիյաֆէթ րէ"իսինէ կէօթիւ-
րիւնիւզ՝ տէմէսիյլէ կէօթիւրտիւլէր։ 9-Վէ զիյաֆէթ
րէ"իսի չէրապա թէպտիլ օլունան [լ]սույու թատըն-
ճա, (օ իսէ նէրէտէն օլտըղընը պիլմէզ, ամմա սույու
չէքէն խըտմէթճիլէր պիլիրլէր իտի,) զիյաֆէթ րէ"ի-
սի կիւվէյիյի չաղըրըպ, 10-Անա՝ Հէր քէս էվվէլա
ա՛լա չէրապը, վէ զիյատէ իչիլտիյինտէ էտնասընը չը-
գարըր. սէն իսէ ա՛լա չէրապը շիմտիյէտէք սագլատըն՝
տէտի։ 11-Ցիսուս Գալիլեանըն Կանա չէհրինտէ իշ-
պու իլք մու’ճիզէյի իճրա էյլէյիպ՝ [խ]քէնտի ճէլալինի
իզհար էթտի, շակիրտլէրի տախի անա իման էթ-
տիլէր։ 12-Անտէն սօնրա քէնտիսի իլէ վալիտէսի վէ
[ծ]գարնտաշլարը վէ շակիրտլէրի Կափառնայումա է-
նիպ՝ օրատա անճագ պիր գաչ կիւն գալտըլար։

13-[կ]Վէ Եէհուտիլէրին պասեք պայրամը եագըն
օլմաղլէ, Ցիսուս Երուսաղէմէ չըգտը։ 14-[հ]Վէ հէյ-
քէլտէ սըղըր վէ գօյուն վէ կէօյէրճին սաթանլարը
վէ սարրաֆլարը օթուրմագտա պուլուպ, 15-Իփ-
լէրտէն պիր գամչը եափարագ, ճիւմլէսինի գօյուն
վէ սըղըրլար իլէ պէրապէր հէյքէլտէն չըգարտը.

ժ Գ. 7. 6:	ծ Մատթ. 12. 46:	55:
ի Մարկ. 7. 3:	կ Խուր. 12. 14: Թէս.	հ Մատթ. 21. 12:
լ Գ. 4. 46:	16. 1, 16: Ալ. 23:	Մարկ. 11. 15: Ղուկ.
խ Գ. 1. 14:	Գ. 5. 1: 6. 4: 11.	19. 45:

վէ սարրաֆլարըն ագչէսինի տէօքիւպ՝ փիշթախ-
թալարընը ալթ իւսթ էթտի։ 16-Վէ կէօյէրճին
սաթանլարա՝ Պունլարը պուրատան գալտըրընըզ․
ᵉՓէտէրիմին խանէսինի թիճարէթխանէ էթմէյինիզ՝
տէտի։ 17-Շակիրտլէրի տախի՝ ᵛՍէնին խանէնին
ղայրէթի պէնի եէտի՝ տէյիւ եազըլմըշ օլտուղունը
խաթըրլարընա կէթիրտիլէր։ 18-Իմտի Եէհուտիլէր
անա ճէվապէն՝ ᵉՊիզէ նէ՞ ʼալամէթ կէօսթէրիրսին
քի, պու չէյլէրի էտէրսին՝ տէտիլէր։ 19-Յիսուս
անլէրէ ճէվապէն՝ ᵒՊու հէյքէլի եըգընըզ, վէ անը
իւչ կիւնտէ իգամէ էտէրիմ՝ տէտի։ 20-Պունուն
իւզէրինէ Եէհուտիլէր՝ Պու հէյքէլ գըրգ ալթը սէ-
նէտէ եափըլմագտա օլուպ, սէն անը ի՞ւչ կիւնտէ
մի իգամէ էտէճէքսին՝ տէտիլէր։ 21-Օ իսէ ˡքէն-
տի ճէսէտինին հէյքէլի հագգընտա սէօյլէյօր իտի։
22-Իմտի էօլիւլէրտէն գըյամ էթտիյի զէման, ʰա-
նըն շակիրտլէրի պունու [քէնտիլէրինէ] սէօյլէտիյի-
նի խաթըրլարընա կէթիրիպ՝ քիթապա վէ Յիսու-
սըն սէօյլէտիյի քէլամա իննանտըլար։

23-Վէ պասեք պայրամընտա Երուսաղէմտէ ի-
քէն, չօգ քիմսէլէր իճրա էթտիյի մու՛ճիզէլէրինի
մուշահէտէ էթմէլէրիյլէ՝ անըն իսմինէ իման էթ-
տիլէր։ 24-Ա՛մմա Յիսուս ճումլէսինի պիլտիյի, վէ
ինսան հագգընտա հիչ պիր քիմսէնին շէհատէթի-
նէ մուհթաճ օլմատըղը ճիհէթլէ, քէնտինի անլէրէ
իննանմազ իտի։ 25-ʲՉիրա քէնտիսի ինսանըն տէ-
րունինտէ նէ օլտուղունը պիլիր իտի։

ե Ղուկ. 2. 49։
զ Մէզ. 69. 9։
է Մատթ. 12. 38։ Պ. 6. 30։
ը Մատթ. 26. 61։ 27. 40։ Մարկ. 14. 58։ 15. 29։
թ Կող. 2. 9։ ʼԻպր. 8. 2։ 1 Կոր. 3. 16։ 6. 19։ 2 Կոր. 6. 16։
ժ Ղուկ. 24. 8։
ի 1 Մլուկ. 16. 7։ 1 Թէվ. 28. 9։ Մատթ. 9. 4։ Մարկ. 2. 8։ Պ. 6. 64։ 16. 30։ Ա՛մալ. 1. 24։ Վահ. 2. 23։

ՊԱՊ 3

Վէ Ֆէրիսիլէրտէն օլուպ՝ Եէհուտիլէրին պիր րէ"իսի Նիկոդեմոս իսմինտէ պիր ատէմ վար իտի։ 2 - [ա]Մէզգուր կէճէլէյին Յիսուսըն եանընա կէլիպ անա՝ Րապպի, Ալլահ Թարաֆընտան կէլմիշ պիր մու՛ալլիմ իտիյինի պիլիրիզ, զիրա [բ]Հիչ պիր քիմսէ [գ]Ալլահ անըն իլէ օլմատըգճա, պու սէնին էթտիյին մու՛ճիզէլէրի իճրա էտէմէզ՝ տէտի։ 3 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սանա տէրիմ քի, [դ]Պիր քիմսէ եէնիտէն տօղմայընճա, Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ կէօրէմէզ՝ տէտի։ 4 - Նիկոդեմոս անա՝ Պիր ատէմ իխթիյար իքէն նա՞սըլ տօղա պիլիր. Թէքրար վալիտէսինին րահմինէ կիրիպ տօղա պիլի՞ր մի՝ տէտի։ 5 - Յիսուս ճէվապ վէրիպ՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ [ե]Էկէր պիր քիմսէ սուտան վէ Րուհտան տօղմազսա, Ալլահըն մէլէքիւթիւնէ կիրէմէզ։ 6 - Թէնտէն տօղան՝ թէն տիր, վէ Րուհտան տօղան՝ րուհ տուր։ 7 - Սանա՝ Եէնիտէն տօղմանըզ լազըմ տըր՝ տէտիյիմէ թէ՛աճճիւպ էթմէ։ 8 - [զ]Րիւզկեար իսթէտիյի եէրտէ էսէր, վէ անըն սէսինի իշիտիրսին, լաքին նէրէտէն կէլիպ՝ նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզսին. Րուհտան տօղմուշ օլան հէր քիմսէ պէօյլէ տիր՝ տէտի։ 9 - Նիկոդեմոս անա ճէվապէն՝ [է]Պու շէյլէր նա՞սըլ օլա պիլիր՝ տէտի։ 10 - Յիսուս անա ճէվապէն տէտի քի՝ Սէն Իսրայէլին պիր մու՛ալլիմի

ա Յ. 7. 50: 19. 39:
բ Յ. 9. 16, 33: Ա'մալ. 2. 22:
գ Ա'մալ. 10. 38:
դ Յ. 1. 13: Գալ. 6. 15: Տիտ. 3. 5: Յակ. 1. 18: 1Պետ. 1. 23: 1Յովհ. 3. 9:
ե Մարկ. 16. 16: Ա'մալ. 2. 38:
զ Վա'. 11. 5: 1Կոր. 2. 11:
է Յ. 6. 52, 60:

իքէն՝ պու շէյլէրի պիլմէ՞զ մի սին։ 11-[ը]Հագիգաթէն, հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պիզ պիլտիյիմիզի սէօյլէր, վէ կէօրտիւյիւմիւզէ շէհատէթ
էտէրիզ. [թ]վէ շէհատէթիմիզի գապուլ էթմէզսինիզ.
12-Էկէր սիզէ զէմինի շէյլէրի սէօյլէտիյիմտէ ինանմազսանըզ, սէմավի շէյլէրի սիզէ սէօյլէսէմ
նա՞սըլ ինանաճագսընըզ։ 13-[ժ]Վէ սէմայա հիչ պիր
քիմսէ չըգմամըշ, անճագ սէմատան Նիւզուլ էտէն
Իպն իւլ ինսան՝ քի սէմատա տըր։ 14-[ի]Վէ Մուսէս
պէրրիյէտէ ըյլանը նիւքսէյլէ գալտըրտըղը միսիլլիւ, [լ]Իպն իւլ ինսան պէօյլէ նիւքսէյլէ գալտըրըլմագ կէրէքտիր. 15-Թա քի անա հէր իման էտէն՝ հէլաք օլմայըպ, [խ]անճագ էպէտի հայաթա
մալիք օլա։ 16-[ծ]Զիրա Ալլահ տիւնեայը պու գատար սէվտի՝ քի քէնտի Իպնի վահիտինի վէրտի,
թա քի անա հէր իման էտէն հէլաք օլմայըպ՝ անճագ էպէտի հայաթա մալիք օլա։ 17-[կ]Զիւնքի Ալլահ քէնտի Օղլընը տիւնեանըն հիւքմիւ իչիւն տէյիլ, անճագ տիւնեա անըն վասըթասըյլէ խէլաս
պուլմասը իչիւն տիւնեայա կէօնտէրտի։ 18-[հ]Անա
իման էտէն՝ հիւքմ օլունմազ, ամմա իման էթմէյէն հալա մահքիւմ տիր. զիրա Ալլահըն Իպնի
վահիտինին իսմինէ իման էթմէմիշ տիր։ 19-Վէ
հիւքմ պու տըր քի՝ [ձ]Նուր տիւնեայա կէլտի, վէ
ատէմլէր, ’ամէլլէրի շէրիր օլտըղը սէպէպտէն, զուլմէթի Նուրտան տահա զիյատէ սէվտիլէր։ 20-[ղ]Զի

ը Մատթ. 11. 27։ Գ. 1. 18։ 7. 16։ 8. 28։ 12. 49։ 14. 24։
թ Այ. 32։
ժ Առ. 30. 4։ Գ. 6.33, 38,51,62։ 16.28։ Ա՛մալ. 2.34։ 1 Կոր. 15. 47։ Եփես. 4. 9, 10։
ի Ա՛ա. 21. 9։
լ Գ. 8. 28։ 12. 32։
խ Այ. 36։ Գ. 6. 47։
ծ Րոմ. 5. 8։ 1 Յովհ. 4. 9։
կ Ղուկ. 9. 56։ Գ. 5. 45։ 8. 15։ 12. 47։ 1 Յովհ. 4. 14։
հ Գ. 5. 24։ 6. 40, 47։ 20. 31։
ձ Գ. 1.4, 9—11։ 8.12։
ղ Յոբ 24. 13, 17։ Եփես. 5. 13։

րա հէր քէօթիւլիւք իշլէյէն՝ նուրտան իքրահ է-
տէր, վէ ’ամէլլէրի մէյտանա գօնուլմամագ իչիւն
նուրա կէլմէզ: 21-Ամմա հագգը իշլէյէն ատէմ
’ամէլլէրի Ալլահ իլէ իշլէնմիշ իտիւյի աշիքեար օլ-
սուն տէյիւ նուրա կէլիր:

22-Անտէն սօնրա Յիսուս շակիրտլէրի իլէ պէ-
րապէր Եէհուտիյէ տիյարընա կէլիպ՝ անլէր իլէ օ-
րատա մէքս էտէրէք ՚վաֆթիզ էտէր իտի: 23-Վէ
՚Սաղիմին գուրպինտէ վագը’ Այենոնտա չօգ սու-
լար պուլունտուղընտան, Յովհաննէս տախի օրատա
վաֆթիզ էտէր իտի. ՚վէ խալգ կէլիպ վաֆթիզ օ-
լունուրլար իտի: 24-՚Զիւնքի Յովհաննէս տահա
հապսխանէյէ աթըլմամըշ իտի:

25-0 զէման Յովհաննէսին շակիրտլէրի իլէ Եէ-
հուտիլէրին արասընտա թաթհիր խուսուսընտա միւ-
պահէսէ վագը’ օլմաղլէ, 26-Յովհաննէսին եանընա
կէլիպ անա՝ Եա մու’ալլիմ, Յորտանանըն էօթէ
թարաֆընտա սէնին իլէ պէրապէր պուլունմըշ ՚վէ
հագգընտա շէհատէթ էթմիշ օլտըղըն քիմսէ իշթէ
վաֆթիզ էտիյօր, վէ հէր քէս անըն եանընա կի-
տիյօր՝ տէտիլէր: 27-Յովհաննէս ճէվապէն տէտի
քի՝ ՚Պիր ատէմ քէնտինէ սէմատան վէրիլմէտիք-
ճէ, հիչ պիր շէյ ալամազա գատիր տէյիլ տիր:
28-՚Սիզ քէնտինիզ պէնիմ հագգըմտա՝ Պէն Քրիս-
տոս տէյիլ իմ, ՚անճագ անըն էօնիւնճէ իրսալ օ-
լունտըմ՝ տէտիյիմէ շէհատէթ էտէրսինիզ: 29-՚Կէ-
լին քիմին իսէ՝ կիւվէյի օ տըր. ՚ամմա կիւվէյինին

ժ Գ. 4. 2:
ի 1 Միւլ. 9. 4:
լ Մատթ. 3. 5, 6:
խ Մատթ. 14. 3:
ծ Գ. 1. 7, 15, 27, 34:
կ 1 Կոր. 4. 7: ’Իպր. 5. 4: Յաք. 1. 17:
հ Գ. 1. 20, 27:
ձ Մաղ. 3. 1: Մարգ. 1. 2: Ղուգ. 1. 17:
ղ Մատթ. 22. 2: 2 Կոր. 11. 2: Եփես. 5. 25, 27: Վահ. 21. 9:
ճ Աշն. 5. 1:

տօսթու հազըր պուլունուպ կիւվէյիյի իշիթտիյին-
տէ, անըն սէտասընտան զիյատէսիյլէ մէսրուր օ-
լուր. իմտի պէնիմ պու մէսէրրէթիմ թէմամ օլ-
մուշ տըր ։ 30 - Անա պէօյիւմէք, պանա իսէ քիւ-
չիւլմէք կէրէք տիր ։ 31 - ՚Եօգարըտան կէլէն՝ ՚ճիւմ-
լէտէն ա՛լա տըր. ՚զէմինտէն օլան՝ զէմինի օլուպ,
զէմինտէն պահս էտէր. ՚սէմատան կէլէն՝ ճիւմլէ-
տէն ա՛լա օլարագ, 32 - Հէման ՚կէօրիւպ իշիթտիյի
շէյլէրէ շէհատէթ էտէր, վէ շէհատէթինի հիչ պիր
քիմսէ գապուլ էթմէզ ։ 33 - Անըն շէհատէթինի գա-
պուլ էտէն՝ ՚Ալլահըն հագգ իտիյինէ միւհր պա-
սըշ օլուր ։ 34 - ՚Զիրա Ալլահըն իրսալ էյլէտիյի
քիմսէ Ալլահըն սէօզլէրինի սէօյլէր, չիւնքի Ալլահ
՚Ռուհու էօլչիւյլէ վէրմէզ ։ 35 - ՚Փէտէր՝ Օղլու
սէվէր, վէ հէր շէյի անըն էլինէ թէսլիմ էթմիշ
տիր ։ 36 - ՚Օղլա իման էտէն՝ էպէտի հայաթա մա-
լիք տիր. ամմա Օղլա իթա՛աթ էթմէյէն՝ հայաթ
կէօրմէյէճէք, վէ լաքին Ալլահըն ղազապը անըն
իւզէրինտէ գալըր ։

ՊԱՊ 4

Իմտի Յիսուսըն Յովհաննէստէն զիյատէ շակիրտ-
լէր փէյտա էտիպ՝ ՚վաֆթիզ էթտիյինի ֆէրիսիլէր
իշիթմիշ օլտըգը Ռապպըն մա՛լիւմու օլտըգտա, 2-
(Վագա՛ա պիզզաթ Յիսուս տէյիլ, անճագ շակիրտ-

Ա.յ. 13։ Գ. 8. 23։
Մատթ. 28. 18։ Գ. 1. 15, 27։ Հռմ. 9. 5։
1 Կոր. 15. 47։
Գ. 6. 33։ 1 Կոր. 15. 47։ Եփես. 1. 21։ Փիլ. 2. 9։
Ա.յ. 11։ Գ. 8. 26։
15. 15։
Հռմ. 3. 4։ 1 Յովհ. 5. 10։
Գ. 7. 16։
Գ. 1. 16։
Մատթ. 11. 27։ 28. 18։ Ղուկ. 10. 22։ Գ. 5. 20, 22։ 13. 3։
17. 2։ Եբր. 2. 8։
ֆ Ամբ. 2. 4։ Գ. 1. 12։ 6. 47։ Ա.յ. 15, 16։ Հռմ. 1. 17։ 1 Յովհ. 5, 10։

Գ. 3. 22, 26։

լէրի վաֆթիզ էտէր իտի,) 3-Եէհուտիյէյի թէրք
էտիպ՝ թէքրար Գալիլէա թարաֆընա ՚ազիմէթ
էյլէտի։ 4-Վէ Սամարիա իչինտէն կէչմէսի իճապ
էթմէքլէ, 5-[բ]Յակոբըն քէնտի օղլու Յովսէփէ վէր-
տիյի արազի գուրպինտէ՝ Սամարիատա վագը՚ Սու-
քար նամ պիր շէհրէ կէլտի։ 6-Վէ օրատա Յա-
կոբըն պիր գույուսը վար իտի. իմտի Յիսուս եօլ-
ճըլըգտան նաշի եօրուլմըշ, պուլունմասը հասէպիյ-
լէ, սա՚աթ ալթը գարարլարընտա գույունըն եա-
նընտա օթուրտուղը հալտէ, 7-Սամարիատան պիր
գարը սու չէքմէյէ կէլիպ, Յիսուս անա՝ Պանա սու-
վէր, իչէյիմ՝ տէտի. 8-Զիրաքի շակիրտլէրի եէյէ-
ճէք սաթըն ալմագ իւզրէ շէհրէ կիթմիշլէր իտի։
9-Օլ Սամարիալը գարը տախի անա՝ Սէն Եէհու-
տի՝ պէն տէ Սամարիալը պիր գարը իքէն, նա՛սըլ
պէնտէն սու իսթէյօրսըն՝ տէտի. զիրա [գ]Եէհուտի-
լէր Սամարիալըլար իլէ իխթիլաթ էթմէզլէր։ 10-
Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էկէր Ալլահըն ՚աթիյէսինի
վէ՝ Պանա սու վէր՝ տէյիւ սանա սէօյլէյէնին քիմ
իտիյինի պիլսէ իտին, սէն անտէն իսթէր իտին,
օ տախի սանա [դ]տիրի սու վէրիր իտի՝ տէտի։ 11-
Գարը անա՝ Էֆէնտիմ, սէնին սու չէքէճէք գապըն
եօգ տըր, գույու տախի տէրին տիր. իմտի օլ
տիրի սույու նէ՞րէտէն ալըրսըն. 12-Սէն՝ պիզէ
պու գույույու վէրիպ, անտէն քէնտիսի վէ օղուլ-
լարը վէ տավարլարը իչմիշ օլան պէտէրիմիզ Յա-
կոպտան պէօյի՞ւք մի սին՝ տէտի։ 13-Յիսուս անա
ճէվապէն՝ Պու սուտան հէր իչէն եինէ սուսար,
[ե]ամմա հէր քիմ պէնիմ քէնտիսինէ վէրէճէյիմ

բ Թէք. 33. 19։ 48. 22։ Յես. 24. 32։
գ 4 Մուլ. 17. 24։ Ղուկ. 9. 52,53։ Ա'-մալ. 10. 28։
դ Եշ. 12. 3։ 44. 3։ Երեմ. 2. 13։ Զաք. 13. 1։ 14. 8։
ե Պ. 6. 35, 58։

սուսայան իչէրսէ, իլ էլ եպէտ սուսամազ։ 14-Ամմա
անա վէրէճէյիմ սու անըն [դ]տէրունինտէ եպէտի
հայաթ իչիւն գայնայան սու փունարը օլաճագ
տըր՝ տէտի։ 15-[ե]Գարը անա՝ Էֆէնտիմ, օ սույու
պանա վէր, քի սուսամայայըմ վէ պուրայա սու
չէքմէյէ կէլմէյէյիմ՝ տէտի։ 16-Յիսուս անա՝ Կիթ
զէվճինի չաղըր վէ պուրայա կէլ՝ տէտի։ 17-Գարը
տախի՝ Զէվճիմ եօգ տըր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։
Յիսուս անա՝ Զէվճիմ եօգ՝ տէտիյինկտէ տօղրու
սէօյլէտին. 18-Զիրա պէշ զէվճէ վարտըն, վէ շիմ-
տի սէնին իլէ օլան քիմսէ զէվճին տէյիլ տիր.
պունտա կէրչէք սէօյլէտին՝ տէտի։ 19-Գարը անա՝
Էյ էֆէնտիմ, [զ]կէօրիւյօրըմ քի սէն պիր փէյղամ-
պէր սին. 20-Էճտատըմըզ [է]պու տաղտա սէճտէ
գըլտըլար, վէ սիզ՝ Սէճտէ գըլմազ լազըմ օլան
մահալ [ը]Երուսաղէմտէ տիր՝ տէրսինիզ, տէտի։ 21-
Յիսուս անա՝ Էյ խաթուն, պանա ինան, սա՚աթ
կէլիյօր քի՝ Փէտէրէ [թ]նէ՛ պու տաղտա, նէ՛ տէ Ե-
րուսաղէմտէ սէճտէ գըլաճագսընըզ։ 22-Սիզ [ժ]պիլ-
մէտիյինիզէ սէճտէ գըլարսընըզ, պիզ պիլտիյիմիզէ
սէճտէ գըլարըզ. [ի]զիրա խէլաս Եէհուտիլէրտէն տիր։
23-Լաքին սա՚աթ կէլիր վէ հալա հազըր տըր քի՝
կէրչէքտէն սէճտէ գըլանլար Փէտէրէ [լ]րուհ վէ
[խ]հագիգաթլէ սէճտէ գըլաճագլար. զիրա Փէտէր
տախի քէնտինէ պէօյլէ սէճտէ գըլանլար իսթէր։
24-[ծ]Ալլահ րուհ տըր, վէ անա սէճտէ գըլանլար
րուհ վէ հագիգաթլէ սէճտէ գըլմազ կէրէքտիր՝

դ Գ. 7. 38։
ե Գաղ. Գ. 6. 34։ Ռոմ. 6. 23։ 1 Յովհ. 5. 20։
զ Ղուկ. 7. 16։ 24. 19։ Գ. 6. 14։ 7. 40։
է Հաք. 9. 7։
ը Թէս. 12. 5, 11։ 3 Միւլ. 9. 3։ 2 Թէվ. 7. 12։
թ Մաղ. 1. 11։ 1 Տիմ. 2. 8։
ժ 4 Միւլ. 17. 29։
ի Եշ. 2. 3։ Ղուկ. 24. 47։ Ռոմ. 9. 4, 5։
լ Փիլ. 3. 3։
խ Գ. 1. 17։
ծ 2 Կոր. 3. 17։

տէտի: 25-Գադըն անա՝ Քրիստոս Թէսմիյէ օլունան
Մեսիանըն կէլէճէյինի պիլիրիմ, օ կէլտիյի զէման
[ժ]պիզէ հէր չէյի խապէր վէրէճէք տիր՝ տէտի: 26-
Ցիսուս անա՝ [ի]Պէն, քի սէնին իլէ քէլամ էտիյօ-
րըմ, օ իմ՝ տէտի: 27-Վէ պու սըրատա չակիրտ-
լէրի կէլիպ՝ գադըն իլէ սէօյլէշտիյինէ Թէ՛աճճիւպ
էթտիլէր իսէ տէ, հիչ պիրի՝ Նէ՞ արայօրսըն, վէ
եախօտ՝ Անըն իլէ նէ՞ սէօյլէշիյօրսըն՝ տէմէտի:
28-Օլ վագըթ գադըն տէսթիսինի պըրագըպ չէհ-
րէ վարտը, վէ էհալիյէ, 29-Կէլինիզ՝ [լ]էթտիյիմ
չէյլէրին ճիւմլէսինի պանա սէօյլէյէն պիր ատէմ
կէօրիւնիւզ. 'աճէպա Քրիստոս պո՞ւ մը տըր՝ տէ-
տի: 30-Անլէր տախի չէհրտէն չըգըպ՝ անըն եա-
նընա կէլիյօրլար իտի:
31-Պու արալըգ չակիրտլէրի անա՝ Եա մու՛ալլիմ,
Թա՛ամ էյլէ՝ տէյիւ րէճա էթտիլէր: 32-Օ տախի
անլէրէ՝ Սիզին պիլմէտիյինիզ պէնիմ եէյէճէք Թա-
՛ամըմ վար՝ տէտի: 33-Իմտի չակիրտլէրի պիրի-
պիրինէ՝ 'Աճէպա անա պիր քիմսէ եէյէճէք կէ-
թիրմի՞շ մի՝ տէտիլէր: 34-Ցիսուս անլէրէ տէտի
քի՝ [խ]Պէնիմ Թա՛ամըմ պէնի իրսալ էտէնին իրա-
տէթինի իճրա վէ անըն իշինի իթմամ էթմէք տիր:
35-Սիզ՝ Հասատ վագթը կէլմէսինէ տահա տէօրթ
այ վար տըր՝ տէմէ՞զ մի սինիզ. իշթէ սիզէ տէրիմ
քի՝ կէօզլէրինիզի աչըպ Թարլալարա պագընըզ.
[ծ]զիրա հալա հասատ իչիւն պէյազլանմըշ տըրլար:
36-[կ]Վէ պիչէն՝ իւճրէթ ալըպ էպէտի հայաթա
մահսուլ ճէմ՛ էտէր, քի հէմ էքէն՝ հէմ տէ պի-

ժ Ա. 29, 39:
ի Պ. 9. 37: Մատթ. 26. 63, 64: Մարկ. 14. 61, 62:
լ Ա. 25:
խ Ցոբ 23. 12: Պ. 6. 38: 17. 4: 19. 30:
ծ Մատթ. 9. 37: Ղուկ. 10. 2:
կ Դան. 12. 3:

չէն պէրապէր սէվինէլէր։ 37-Զիրա՝ Պիրի էքէր,
տիկէրի պիչէր՝ քէլամը պունտա հագգ տըր։ 38-
Պէն սիզի էմէք չէքմէտիյինիզ չէյի պիչմէյէ կէօն-
տէրտիմ. պաշգալար էմէք չէքտիլէր, սիզ անլէրին
էմէյինէ կիրտինիզ։

39-Վէ՝ Էթտիյիմ չէյլէրին ճիւմլէսինի պանա
սէօյլէտի՝ տէյիւ ՚չէհատէթ էտէն գարընըն սէօզիւ
իչիւն, օլ չէհրտէն չօգ Սամարիալըլար անա իման
էթտիլէր։ 40-Վէ Սամարիալըլար անըն եանընա
կէլիպ՝ եանլարընտա գալմասընը անտէն րիճա էթ-
մէլէրի իւզէրինէ, օրատա իքի կիւն գալտը։ 41-Վէ
անըն քէլամը իչիւն տահա չօգ քիմսէլէր իման է-
տիպ, 42-Գարըյա խիթապէն՝ Իմանըմըզ արթըգ
սէնին սէօզիւնէ մէպնի տէյիլ տիր. զիրա ՚պիզ
քէնտիմիզ իչիթտիք վէ տիւնեանըն Խէլասքեարը
[Քրիստոս] հագիգաթէն պու իտիյինի պիլիրիզ՝ տէ-
տիլէր։

43-Վէ պու իքի կիւնտէն սօնրա օրատան չըգըպ՝
Գալիլեայա կիթտի։ 44-Զիրա ՚Յիսուս քէնտիսի՝
Պիր փէյղամպէրին քէնտի վաթանընտա իʼթիպարը
եօգ տըր՝ տէյիւ չէհատէթ էթտի։ 45-Վէ Գա-
լիլեայա կէլտիյինտէ, Գալիլեալըլար պայրամ վագ-
թը Երուսաղէմտէ ՚հէփ իճրա էթտիյինի կէօրմիւշ
օլմալարըյլէ, անը գապուլ էթտիլէր. ՚զիրա քէն-
տիլէրի տախի պայրամ իչիւն կիթտիլէր։

46-Իմտի ՚Յիսուս սույու շէրապա թէպտիլ էթ-
տիյի Գալիլեատա վագըʼ Կանայա թէքրար կէլտի-
յինտէ, օրատա ասըլզատէ պիր ատէմ վար իտի,
քի օղլու Կափառնայումտա խասթա իտի։ 47-Պու

ՙ Առ. 29։ | ՙ Մատթ. 13. 57։ | ՙ Գ. 2. 23։ 3. 2։
ՙ Գ. 17. 8։ 1 Յովհ. | Մարկ. 6. 4։ Ղուկ. | Հթէբ. 16. 16։
4. 14։ | 4. 24։ | ՙ Գ. 2. 1, 11։

զամ՝ Ցիսուսըն Եէհուտիյէտէն Գալիլեայա կէլտի-
յինի իշիթտիքտէ եանընա վարտը, վէ էնիդ օղլը-
նա շիֆա վէրմէսինի անտէն րիճա էյլէտի. զիրա
էօլմէք ուզրէ իտի: 48 - Օլ վագըթ Ցիսուս անա՝
*Ալամէթլէր վէ մու՛ճիզէլէր կէօրմէտիքճէ իման
էթմէյէճէքսինիզ՝ տէտի: 49 - Օլ աւըլզատէ անա՝
Էյ էֆէնտի, չօճըղըմ էօլմէզտէն էվվէլ էն՝ տէտի:
50 - Ցիսուս անա՝ Կիթ, օղլըն հայաթ պուլտու՝
տէտի. վէ օլ ատէմ Ցիսուսըն քէնտինէ տէտիյի
քէլամա իման էտիպ կիթտի: 51 - Վէ օ տահա է-
նէր իքէն, գուլլարը քէնտինի գարշըլայըպ՝ Չօճը-
ղըն հայաթ պուլտու՝ տէյերէք անա խապէր վէր-
տիլէր: 52 - Անլէրտէն սա՛աթ գաչտա իֆագաթ
պուլտըղընը սու՛ալ էթմէսիյլէ՝ Տիւն սա՛աթ եէ-
տիտէ հումմասը տէֆ՛ օլտու՝ տէտիլէր: 53 - Օլ
վագըթ փէտէրի Ցիսուսըն քէնտինէ՝ Օղլըն հայաթ
պուլտու՝ տէտիյի սա՛աթտա օլտըղընը անլատը. վէ
քէնտիսի պիւթիւն էհլի պէյթի իլէ պէրապէր ի-
ման էթտի: 54 - Ցիսուս Եէհուտիյէտէն Գալիլեայա
կէլտիքտէն սօնրա, իճրա էյլէտիյի իքինճի մու՛ճի-
զէ պու տըր:

ՊԱՊ 5

-Անտէն սօնրա Եէհուտիլէրին պայրամը օլուպ՝
Ցիսուս Երուսաղէմէ չըգտը: 2 - Վէ Երուսաղէմտէ
‡Գօյուն գափուսու գուրպինտէ ՚Իպրանիճէ Բեթհեզ-
դա տէնիլէն պիր հավուզ օլուպ՝ անըն պէշ էյ-
վանը վար իտի: 3 - Անլէրտէ քէօր վէ թօփալ վէ
՚ղուրու գուրումըշ օլան փէք չօգ խասթալար սու-

* 1 Կոր. 1. 22.

† Ղև. 23. 2. Բ. Օր. 16. 1. Գ. 2. 13.

‡ Նէեմ. 3. 1. 12. 39.

յուն Թահրիքինէ մունթազըր օլարագ եաթըյօր-
լար իտի։ 4-Զիրա վագըթ վագըթ հավուզա պիր
մելէք էնիպ՝ սույու Թահրիք էտէր իտի. իմտի սու
Թահրիք օլունտըգտան սօնրա էն էվվէլ էնէն քիմ-
սէ, հէր նէ 'իլլէթի վար իսէ, շիֆա պուլուր իտի։
5-Վէ օրատա օթուզ սէքիզ սէնէտէն պէրու խաս-
թա օլան պիր ատէմ վար իտի։ 6-Յիսուս անը
եաթմըշ օլտըղը հալտէ կէօրիւպ, չօգ զէմանտան
պէրու պէօյլէ օլտըղընը պիլմէքլէ, անա՝ Սըհհէթ
պուլմագ իսթէ՞ր մի սին՝ տէտի։ 7-Խասթա անա՝
Էֆէնտիմ, սու Թահրիք օլունտըգտա պէնի հա-
վուզա գօյաճագ ատէմիմ օլմատըղընտան, պէն
կիթմէքտէ իքէն, պէնտէն էվվէլ պաշգասը էնէր՝
ճէվապընը վէրտի։ 8-Յիսուս անա՝ †Գալգ, եաթա-
ղընը գալտըրըպ եիւրիւ՝ տէտի։ 9-Օլ ատէմ տա-
խի տէրհալ սըհհէթ պուլտու, վէ եաթաղընը գալ-
տըրըպ եիւրիւտի. ‡վէ օլ կիւն սէպթ կիւնիւ ի-
տի։ 10-Պունուն իչիւն Եէհուտիլէր շիֆա պուլան
քիմսէյէ՝ Սէպթ կիւնիւ տիր, ‖սանա եաթաղը գալ-
տըրմագ հէլալ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ 11-Օ տախի
անլէրէ՝ Պանա շիֆա վէրէն քիմսէ քէնտիսի պա-
նա՝ Եաթաղընը գալտըրըպ եիւրիւ՝ տէտի ճէվա-
պընը վէրտի։ 12-Իմտի անա՝ Սանա, Եաթաղընը
գալտըրըպ եիւրիւ՝ տէյէն ատէմ քի՞մ տիր՝ տէյիւ
սիւ՛ալ էթտիլէր։ 13-Շիֆա պուլան քիմսէ իսէ,
անըն քիմ իտիյինի պիլմէզ իտի, զիրա Յիսուս օլ
մահալտէ խալգըն չօգլըղը սէպէպիյլէ պիր թարա-
ֆա չէքիլմիշ իտի։ 14-Անտէն սօնրա Յիսուս անը
հէյքէլտէ պուլուպ, անա՝ Իշթէ սըհհէթ պուլտըն.

† Մատթ. 9. 6։ Մարկ. 2. 11։ Ղուկ. 5. 24։
‡ Պ. 9. 14։
‖ Խուր. 20. 10։ Նէեմ. 13. 19։ Երեմ. 17. 21, վէ շայրի։ Մատթ. 12. 2։ Մարկ. 2. 24։ 3. 4։ Ղուկ. 6. 2։ 13. 14։

[դ]արթըգ կիւնահ իշլեմէ, օլմայա քի սանա տահա ֆէնա պիր շէյ վաքը՛ օլա՝ տէտի։ 15-Օլ ատէմ վարըպ՝ Եէհուտիլէրէ քէնտինէ շիֆա վէրէն Յիսուս իտիյինի խապէր վէրտի։

16-Վէ պու սէպէպտէն Եէհուտիլէր Յիսուսա պու շէյլէրի սէպթ կիւնիւնտէ էթտիյի իչիւն թէ'ատտի էտէր, [վէ գաթլինի արար]լար իտի։ 17-Ամմա Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ [ե]Փէտէրիմ շիմտիյէտէք իշլէյօր, պէն տախի իշլէյօրըմ՝ տէտի։ 18-[զ]Պու սէպէպէ մէպնի Եէհուտիլէր անըն գաթլինի տահա զիյատէ արատըլար, զիրա սէպթի նագզ էյլէտիքտէն մա'տա՝ Ալլահ Փէտէրիմ տիր՝ տէյէրէք, [է]քէնտինի Ալլահա միւսավի գըլար իտի։ 19-Իմտի Յիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Փէտէրին պիր շէյ էթտիյինի կէօրմէտիքճէ [ը]Օղուլ քէնտիլիյինտէն պիր շէյ էտէմէզ, զիրա օ նէ էտէրսէ, Օղուլ տախի հէման անը էտէր։ 20-Զիրա [թ]Փէտէր Օղլու սէվէր վէ քէնտի էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի անա կէօսթէրիր. վէ սիզին թէ'աճճիւպ էթմէնիզ իչիւն անա պունլարտան տահա պէօյիւք 'ամէլլէր կէօսթէրէճէք տիր։ 21-Զիրա Փէտէր էօլիւլէրի իգամէ վէ իհեա էթտիյի միսիլլիւ, [ժ]Օղուլ տախի պէօյլէճէ խաթէտիյի քիմսէլէրի իհեա էտէր։ 22-Զիրա Փէտէր հիչ պիր քիմսէյի հիւքմ էթմէզ, [ի]Ամմա պիւթիւն հիւքմիւ Օղլա թէսլիմ էթմիշ տիր. 23-Թա քի ճիւմլէսի Փէտէրէ իհթիրամ էթտիքլէրի

[դ] Մատթ. 12. 45։ Գ. 8. 11։
[ե] Գ. 9. 4։ 14. 10։
[զ] Գ. 7. 20։
[է] Գ. 10. 30, 33։ Փիլ. 2. 6։
[ը] Այ. 30։ Գ. 8. 28։ 9. 4։ 12. 49։ 14. 10։
[թ] Մատթ. 3. 17։ Գ. 3. 35։ 2 Պետ. 1. 17։
[ժ] Ղուկ. 7. 14։ 8. 54։ Գ. 11. 25, 43։
[ի] Մատթ. 11. 27։ 28. 18։ Այ. 27։ Գ. 3. 35։ 17. 2։ Ա'մալ. 17. 31։ 1 Պետ. 4. 5։

միսիլլիւ, Օղլա տախի իհթիրամ էտէլէր. [ծ] Օղլա
իհթիրամ էթմէյէն՝ անը իրսալ էտէն Փէտէրէ իհ-
թիրամ էթմէմիշ օլուր: 24 - Հագիգաթէն, հագի-
գաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [կ] Պէնիմ քէլամըմը տիկ-
լէյիպ, պէնի իրսալ էտէնէ իման էտէն քիմսէ է-
պէտի հայաթա մալիք օլուր. վէ մահքիւմիյէթէ
տուչար օլմազ, [հ] ֆագաթ էօլիւմտէն հայաթա ին-
թիգալ էթմիշ տիր: 25 - Հագիգաթէն, հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ Վագըթ կէլիյօր, վէ հալա
հազըր տըր քի՝ [ձ] էօլիւլէր Իպն Ուլլահըն սէտասընը
իշիտիպ՝ իշիտէնլէր տախի տիրիլէճէքլէր տիր: 26 -
Զիրա Փէտէր քէնտի զաթընտա հայաթա մալիք
օլտըղը միսիլլիւ, Օղլա տախի պէօյլէճէ քէնտի զա-
թընտա հայաթա մալիք օլմաղը վէրմիշ տիր: 27 -
[ղ] Վէ ատէմ օղլու օլտըղը իչիւն, [ճ] հիւքմ էթմէյէ
տախի անա սէլահիյէթ վէրմիշ տիր: 28 - Պունա
թէ՛աճճիւպ էթմէյինիզ. զիրա վագըթ կէլիյօր քի
գապըրլարտա օլանլարըն ճիւմլէսի անըն սէտասընը
իշիտէճէքլէր, 29 - [մ] Վէ խայր իշլէյէնլէր հայաթ գը-
յամէթինէ, շէրր իշլէյէնլէր իսէ մահքիւմիյէթ գը-
յամէթինէ [յ] չըգաճագլար տըր: 30 - [ն] Պէն քէնտի-
լիյիմտէն պիր շէյ էտէմէմ. իշիթտիյիմէ կէօրէ
հիւքմ էտէրիմ. պէնիմ հիւքմիւմ տախի հագգ
տըր, զիրա [շ] քէնտի իրատէթիմի տէյիլ, անճագ
պէնի իրսալ էտէն [Փէտէր]ին իրատէթինի արա-
րըմ: 31 - [ո] Էկէր պէն քէնտի հագգըմտա շէհատէթ

ծ 1 Յովհ. 2. 23:
կ Գ. 3. 16, 18: 6. 40, 47: 8. 51: 20. 31:
հ 1 Յովհ. 3. 14:
ձ Ա.յ. 28: Եփես. 2. 1, 5: 5. 14: Կող. 2. 13:
ղ Դան. 7. 13, 14:
ճ Ա.յ. 22: Ա՛մալ. 10. 42: 17. 31:
մ Դան. 12.2: Մատթ. 25. 32, 33, 46:
յ Ես. 26. 19: 1 Կոր. 15. 32: 1 Սէլ. 4. 15:
ն Ա.յ. 19:
շ Մատթ. 26. 39: Գ. 4. 34: 6. 38:
ո Գ. 8. 14: Վահ. 3. 14:

էտէրսէմ, շէհատէթիմ հագգ տէյիլ տիր։ 32 - ՚Պէ-
նիմ հագգըմտա շէհատէթ էտէն՝ պաշգասը տըր․
վէ պէնիմ հագգըմտա էթտիյի շէհատէթ հագգ
օլտըղընը պիլիրիմ։ 33 - Սիզ Յովհաննէսին եանընա
ադէմլէր կէօնտէրտինիզ, ՚օ տախի հագգըգաթա շէ-
հատէթ էյլէտի։ 34 - Պէն իսէ ինսան թարաֆըն-
տան շէհատէթ ալմամ, անճագ խէլաս պուլմանըզ
իչիւն պու շէյլէրի սէօյլէյօրըմ։ 35 - Օ՝ եանար վէ
՚զիյատար չըրաղ իտի, վէ ՚սիզ պիր միւտտէթ
անըն զիյասընտա շատ օլմագ իսթէտինիզ։ 36 - ՚Ամ-
մա պէնիմ՝ Յովհաննէսին շէհատէթինտէն պէօյիւք
շէհատէթիմ վար, զիրա իթմամ էթմէք իւզրէ
՚Փէտէրին պանա վէրտիյի ՚ամէլլէր, հէման պու
իշլէտիյիմ ՚ամէլլէր, Փէտէրին պէնի իրսալ էթտի-
յինէ հագգըմտա շէհատէթ էտէր։ 37 - Վէ պէնի
իրսալ էտէն Փէտէր ՚քէնտիսի տախի հագգըմտա
շէհատէթ էթմիշ տիր․ սիզ հիչ պիր վագըթ անըն
սէսինի իշիթմէտինիզ, վէ ՚հէյ՚էթինի կէօրմէտի-
նիզ։ 38 - Վէ քէլամը տախի սիզտէ գա՛իմ տէյիլ
տիր, չիւնքի սիզ անըն իրսալ էթտիյի քիմսէյէ
իման էթմէյօրսընըզ։ 39 - ՚Քիթաապլարը արաշտըրը-
նըզ․ զիրա անլէրլէ էպէտի հայաթա մալիք օլու-
րըզ զաննէտէրսինիզ, վէ ՚պէնիմ իչիւն շէհատէթ
էտէն անլէր տիր։ 40 - ՚Վէ սիզ հայաթա մալիք
օլմագ իչիւն պանա կէլմէք իսթէմէյօրսընըզ։ 41 - ՚Ա-

ւ Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ Գ. 8. 18։ 1 Յովհ. 5. 6, 7, 9։
պ Գ. 1. 15, 19, 27, 32։
Լ 2 Պետ. 1. 19։
ս Մատթ. 13. 20։ 21. 26։ Մարկ. 6. 20։
ւ 1 Յովհ. 5. 9։
Լ Գ. 3. 2։ 10. 25։ 15. 24։
փ Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ Գ. 6. 27։ 8. 18։
ր Թէս. 4. 12։ Գ. 1. 18։ 1 Տիմ. 1. 17։ 1 Յովհ. 4. 12։
ց Եա. 8. 20։ 34. 16։
Ղուկ. 16. 29։ Այ. 46։ Ա՛մալ. 17. 11։
– Թէս. 18. 15, 18։ Ղուկ. 24. 27։ Գ. 1. 45։
ք Գ. 1. 11։ 3. 19։
+ Այ. 34։ 1 Սէլ. 2. 6։

ատէմլէրտէն 'իզզէթ ալմամ։ 42-Լաքին սիզի պիլի-
րիմ քի տէրունինիզտէ Ալլահ մուհապպէթի եօգ
տըր։ 43-Պէն Փէտէրին իսմիյլէ կէլտիմ, վէ պէնի
գապուլ էթմէյօրսընըզ. էկէր տիկէր պիր քիմսէ
քէնտի իսմիյլէ կէլիրսէ, անը գապուլ էտէրսինիզ։
44-Սիզ պիրպիրինիզտէն 'իզզէթ ալըպ՝ 'եալընըզ
Ալլահտան կէլէն 'իզզէթի արամազ իքէն, [ֆ]նա՞սըլ
իման էտէ պիլիր սինիզ։ 45-Փէտէրէ՝ սիզի պէն
իթհամ էտէճէյիմ զաննը էթմէյինիզ. [ա]սիզի իթ-
համ էտէն վար տըր, օ տա սիզին ի'թիմատ էթ-
տիյինիզ Մովսէս տիր։ 46-Զիրա էկէր Մովսէսէ
ինանմըշ օլսա իտինիզ, պանա ինանըր իտինիզ. [բ]զի-
րա օ պէնիմ հագգըմտա եազտը։ 47-Ամմա անըն
քիթապլարընա ինանմատըղընըզ հալտէ, պէնիմ
սէօզլէրիմէ նա՞սըլ ինանաճագսընըզ։

ՊԱՊ 6

[ա]Անտէն սօնրա Յիսուս Գալիլէա տէնիզի, եա'նի
Տիբէրիա գէօլիւնիւն էօթէ թարաֆընա 'ագըմէթ է-
տիպ, 2-Խասթալարտա կէօսթէրտիյի 'ալամէթլէ-
րի կէօրտիւքլէրի իչիւն, արտը սըրա չօգ խալգ
կիտէր իտի։ 3-Վէ Յիսուս տաղա չըգըպ՝ շակիրտ-
լէրի իլէ պէրապէր օրատա օթուրտու։ 4-[բ]Եէհու-
տիլէրին պասխը պայրամը տախի եագըն իտի։
5-[գ]Իմտի Յիսուս նազար էտիպ՝ եանընա չօգ
խալգ կէլտիյինի կէօրտիւքտէ, Փիլիպպոսա՝ Պուն-
լարըն եէմէլէրի իչիւն նէ՞րէտէն էքմէք սաթըն ա-

օ Յով. 2. 29։
ֆ Գ. 12. 43։
ա Յով. 2. 12։
բ Թէք. 3. 15։ 12. 3։ 18. 18։ 22. 18։ 49. 10։ Թէս. 18. 15, 18։
Գ. 1. 45։ Ա'մալ. 26. 22։

ա Մատթ. 14. 13։ Մարկ. 6. 32։ Ղուկ. 9. 10, 12։
բ Ղև. 23. 5, 7։ Թէս. 16. 1։ Գ. 2. 13։ 5. 1։
գ Մատթ. 14. 14։ Մարկ. 6. 35։ Ղուկ. 9. 12։

լալըմ՝ տէտի։ 6-Պունու տախի անը թէճրիպէ ի-
չիւն սէօյլէտի. զիրա քէնտիսի նէ էտէճէյինի պի-
լիր իտի։ 7-Փիլիպպոս անա ճէվապէն՝ Պունլարըն
հէր պիրի ազ պիր շէյ եէմէսի իչիւն, դիքի եիւզ
տինարլըգ էքմէք քիֆայէթ էթմէզ՝ տէտի։ 8-Շա-
կիրտլէրինտէն պիրի՝ Սիմոն Պետրոսըն գարտաշը
Անդրէաս, անա տէտի քի, 9-Պուրատա պէշ արփա
էքմէյի իլէ իքի պալըղը պուլունան պիր չօճուգ
վար. ելաքին պու գատար քիշիյէ պունլար նէ՞ օ-
լուր։ 10-Ամմա Յիսուս՝ Ատէմլէրի օթուրտընըզ՝
տէտի. վէ օլ մահալտէ չօգ օթ պուլունուբ՝ օլ
ատէմլէր թագրիպէն պէշ պին քիշի օլարագ, օ-
թուրտուլար։ 11-Վէ Յիսուս էքմէքլէրի ալըպ՝ շիւքր
էթտիքտէն սօնրա [շակիրտլէրէ, վէ շակիրտլէր տա-
խի] օթուրանլարա թէվզի՛ էթտիլէր, պալըգլար-
տան տախի իսթէտիքլէրի գատար վէրտիլէր։ 12-Վէ
տօյտուգլարընտա, շակիրտլէրինէ խիթապէն՝ Ֆազլա
գալան փարչալարը թօփլայընըզ, պիր շէյ զայ՛ օլ-
մասըն՝ տէմէսի իւզէրինէ, 13-Անլէր տախի տէվ-
շիրիպ՝ օլ պէշ արփա էքմէյինտէն եէյէնլէրտէն
արթան փարչալարըլէ օն իքի քիւֆէ տօլտուրտուլար։

14-Վէ օլ ատէմլէր Յիսուսըն իզհար էթտիյի
'ալամէթի կէօրմէքլէ՝ Ֆիլհագիգէ տիւնեայա կէ-
լէճէք շօլ զփէյղամպէր պու տուր՝ տէտիլէր։ 15-Յի-
սուս տախի անլէրին կէլիպ՝ մէլիք էթմէք իչիւն
քէնտիսինի ճէպրէն կէօթիւրէճէքլէրինի պիլմէսիյլէ,
թէքրար եալընըզճա տաղա չէքիլտի։ 16-Վէ էախ-
շամ օլտուգտա, շակիրտլէրի սահիլէ էնտիլէր։ 17-Վէ
գայըղա կիրիպ՝ տէնիզին էօթէ թարաֆընա, Կա-

դ Պատ. Ա'. 11. 21, 22։
ե 4 Մլուլ. 4. 43։
զ Թէքվ. 49. 10։ Թէս. 18. 15, 18։ Մատթ. 11. 3։ Յ. 1. 21։ 4. 19, 25։ 7. 40։
է Մատթ. 14. 23։ Մարկ. 6. 47։

*փառնայումա կիտիյօրլար իտի. վէ գարանլըգ պաս-
մըշ օլուպ՝ Յիսուս տահա եանլարընա կէլմէմիշ ի-
տի. 18 - Տէնիզ տախի շիտտէթլի պիր րիւզկեար
էսմէսինտէն գապարմագտա իտի: 19 - Իմտի անլէր
գիւրէք չէքէրէք եիրմի պէշ վէ եա օթուզ օգ-
ալթըմը գատար կիթտիքլէրինտէ, Յիսուսը տէնիզին
իւզէրինտէ եիւրիւյէրէք գայըղըն եանընա կէլիր
կէօրիւպ՝ գօրգտըլար: 20 - Օ տախի անլէրէ՝ Պէն
իմ, գօրգմայընըզ՝ տէտի: 21 - Օ զէման սէվինէրէք
անը գայըղա ալտըլար. վէ տէր'ագապ գայըգ կի-
տէճէքլէրի եէրէ վարըր օլտու:*

*22 - Էրթէսի կիւն տէնիզին էօթէ թարաֆընտա
տուրան խալգ օրատա անըն շակիրտլէրինին պին-
միշ օլտըգլարը պիր գայըգտան պաշգա օլմատը-
ղընը, վէ Յիսուսըն՝ շակիրտլէրի իլէ պէրապէր գա-
յըղա կիրմէմիշ, անճագ շակիրտլէրինին եալընըզ
կիթմիշ օլտըգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, 23 - (Հալ-
պու քի Ռապպ շիւքր էթտիքտէն սօնրա, էքմէք
եէտիքլէրի մահալլէ եագըն Տիբէրիատան պաշգա
գայըգլար կէլտի,) 24 - Իմտի խալգ Յիսուսըն վէ
շակիրտլէրինին օրատա օլմատըղընը կէօրտիւքլէրին-
տէ, քէնտիլէրի տախի գայըգլարա պինիպ՝ Յիսուսը
արայարագ, Կափառնայումա կէլտիլէր: 25 - Վէ ա-
նը տէնիզին էօթէ թարաֆընտա պուլուպ, անա՝
Եա մու'ալլիմ, պուրայա նէ՞ վագըթ կէլտին՝ տէ-
տիլէր: 26 - Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հագիգաթէն,
հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ 'Ալամէթլէր կէօր-
տիւյիւնիւզ իչիւն տէյիլ, անճագ օլ էքմէքլէրտէն
եէյիպ տօյտըղընըզ իչիւն պէնի արայօրսընըզ: 27 - Ֆա-
նի օլան թա'ամա տէյիլ, *անճագ Իպն իւլ ինսա-*

* Ա.յ. 54: Գ. 4. 14:

նըն սիզէ վէրէճէյի էպէտի հայաթ իչիւն պագի
գալան թա՛ամը սա՛յ էտինիզ, [ը]զիրա Փէտէր Ալ-
լահ անը միւհիւրլէմիշ տիր՝ տէտի։ 28-Օ զէման ա-
նա՝ [ժ]Ալլահըն ՚ամէլլէրինի իճրա էթմէք իչիւն նէ՞
էտէլիմ՝ տէտիլէր։ 29-Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝
Ալլահըն ՚ամէլի պու տըր՝ քի անըն իրսալ էթտիյի
քիմսէյէ իման էտէսինիզ՝ տէտի։ 30-Իմտի անա՝
[ի]Եա սէն, պիզիմ կէօրիւպ սանա իման էթմէմիզ
իչիւն նէ՞ ՚ալամէթ կէօսթէրիրսին. նէ՞ իշլէրսին։
31-[լ]Էճտատըմըզ պէրրիյէտէ մէննի եէտիլէր, նի-
թէքիմ՝ Անլէրէ եէմէյէ [խ]սէմատան էքմէք վէրտի՝
տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտիլէր։ 32-Յիսուս տախի
անլէրէ՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ Սէմատան օլան էքմէյի սիզէ Մովսէս վէրմէ-
տի, լաքին սէմատան օլան հագիգի էքմէյի սիզէ
Փէտէրիմ վէրիր։ 33-Զիրա Ալլահըն էքմէյի սէ-
մատան նազիլ օլուպ տիւնեայա հայաթ վէրէն
տիր՝ տէտի։ 34-Իմտի անա՝ [ծ]Եա Րապպ, պիզէ
պու էքմէյի տա՛իմա վէր՝ տէտիլէր։ 35-Յիսուս
տախի անլէրէ տէտի քի՝ [կ]Օլ հայաթ էքմէյի պէն
իմ. [հ]պանա կէլէն ասլա աճըգմայաճագ, վէ պանա
իման էտէն ասլա սուսամայաճագ տըր։ 36-[ձ]Լաքին
սիզէ տէտիմ քի՝ Պէնի հէմ կէօրտիւնիւզ, հէմ տէ
իման էթմէյօրսընըզ։ 37-[ղ]Փէտէրին ճիւմլէ պանա
վէրտիյի պանա կէլիր. [ճ]վէ պանա կէլէնի ասլա

ը Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ Մարկ. 1. 11։ 9. 7։ Ղուկ. 3. 22։ 9. 35։ Գ. 1. 33։ 5. 37։ 8. 18։ Ա՛մալ. 2. 22։ 2 Պետ. 1. 17։
ժ 1 Յովհ. 3. 23։
ի Մատթ. 12. 38։ 16. 1։ Մարկ. 8. 11։ 1 Կոր. 1. 22։
լ Խուր. 16. 15։ Ա՛ս. 11. 7։ Նեեմ. 9. 15։ 1 Կոր. 10. 3։
խ Մէզ. 78. 24, 25։
ծ Գաղ Գ. 4. 15։
կ Այ. 48. 58.
հ Գ. 4. 14։ 7. 37։
ձ Այ. 26. 64։
ղ Այ. 45։
ճ Մատթ. 24. 24։ Գ. 10. 28, 29։ 2 Տիմ. 2. 19։ 1 Յովհ. 2. 19։

տըշարը աթմամ։ 38 - ʻԶիրա քէնտի իրատէթիմի
տէյիլ, ʼանճագ պէնի իրսալ էտէնին իրատէթինի
իճրա էթմէք իւզրէ սէմատան նիւզուլ էթտիմ։
39 - Վէ պէնի իրսալ էտէն Փէտէրին իրատէթի
պու տըր քի՝ ˆճիւմլէ պանա վէրտիյինտէն հիչ պի-
րինի զայ՚ էթմէյիպ, անճագ անը սօն կիւնտէ իհ-
եա էտէյիմ։ 40 - Վէ *պէնի իրսալ էտէնին" իրա-
տէթի պու տըր քի՝ Օղլու կէօրիւպ ˆանա իման
էտէն հէր պիր քիմսէ էպէտի հայաթա մալիք օլա,
պէն տախի անը սօն կիւնտէ իհեա էտէյիմ։

41 - Պունուն իւզէրինէ Եէհուտիլէր՝ Սէմատան էնէն էքմէք պէն իմ՝ տէտիյի իչիւն անըն հագգընտա սէօյլէնէրէք, 42 - ¨Պու քիմսէ Յիսուս իպնի Յովսէփ տէյի՞լ մի, քի պիզ անըն փէտէրի իլէ վալիտէսինի պիլիրիզ. պու հալտէ նա՞սըլ՝ Սէմատան նիւզուլ էթտիմ՝ տէյօր տէտիլէր։ 43 - Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Արանըզտա սէօյլէնմէյինիզ. 44 - ˇՊէնի իրսալ էտէն Փէտէր անը չէքմէյինճէ՝ պիր քիմսէ պանա կէլէմէզ, պէն տախի անը սօն կիւնտէ իհեա էտէճէյիմ։ 45 - Ծիւմլէսի Ալլահ Թարաֆընտան թա՚լիմ օլունմըշ օլաճագլար՝ տէյիւ ¨Փէյղամպէրլէրտէ եազըլմըշ տըր. պունա պինա"էն ˇՓէտէրտէն հէր իշիտիպ էօյրէնէն պանա կէլիր. 46 - ¨Տէյիլ քի պիր քիմսէ Փէտէրի կէօրմիւշ տիր, ¨իլլա Ալլահ Թարաֆընտան օլան զաթ Փէտէրի կէօրմիւշ տիր։ 47 - Հագիգաթէն,

ʃ Մատթ. 26. 39։ Գ. 5. 30։
ɿ Գ. 4. 34։
ˆ Գ. 10. 28։ 17. 12։ 18. 9։
* Եւեօր՝ փէտէրիմին
ւ Առ. 27, 47, 54։ Գ. 3. 15, 16։ 4. 14։
¨ Մատթ. 13. 55։ Մարկ. 6. 3։ Ղուկ. 4. 22։
ˇ Աղն. 1. 4։ Աս. 65։
¨ Ես. 54. 13։ Երեմ. 31. 34։ Միք. 4. 2։ ʼԵբր. 8. 10։ 10. 16։
ՂԱս. 37։
¨ Գ. 1. 18։ 5. 37։
¨ Մատթ. 11. 27։ Ղուկ. 10. 22։ Գ. 1. 18։ 7. 29։ 8. 19։

հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [ւ][.]Պանա իման էտէն
էպէտի հայաթա մալիք տիր։ 48 - [*]Հայաթ էքմէյի
պէն իմ։ 49 - [ր]Էճտատընըզ պէրրիյէտէ մէննի եէյիպ
վէֆաթ էթտիլէր։ 50 - [ց]Սէմատան նազիլ օլան էք-
մէք պու տըր, քի անտէն պիր քիմսէ եէյիպ տէ
վէֆաթ էթմէյէ։ 51 - [–]Սէմատան նիւզուլ էտիպ
հայյ օլան էքմէք պէն իմ. էյէր պիր քիմսէ պու
էքմէքտէն եէրսէ, իլ էլ էպէտ եաշայաճագ տըր,
[ŧ]վէ պէնիմ վէրէճէյիմ էքմէք տիւնեանըն հայա-
թը իչիւն վէրէճէյիմ թէնիմ տիր։

52 - Իմտի Եէհուտիլէր՝ [+]Պու աատէմ նա՞սըլ թէ-
նինի եէմէմիզ իչիւն վէրէ պիլիր տէյիւ՝ [•]արալա-
րընտա մու՛արազա էթտիլէր։ 53 - Յիսուս տախի
անլէրէ տէտի քի՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի, [$]Էյէր Իպն իւլ ինսանըն թէնինի
եէմէզ, վէ գանընը իչմէզսէնիզ, քէնտինիզտէ հա-
յաթ օլմազ։ 54 - [–]Պէնիմ թէնիմի եէյիպ գանըմը
իչէն՝ էպէտի հայաթա մալիք տիր, պէն տախի
անը սօն կիւնտէ իհեա էտէճէյիմ։ 55 - Զիրա թէ-
նիմ հագիգաթէն թա՛ամ տըր, վէ գանըմ հա-
գիգաթէն շուրպ տըր։ 56 - Թէնիմի եէյիպ գանըմը
իչէն՝ [բ]պէնտէ, պէն տախի անտէ սաքին օլուրըմ։
57 - Հայյ օլան Փէտէր պէնի իրսալ էթտիյի, պէն
տախի Փէտէրին սէպէպիյլէ հայաթտա օլտըղըմ
միսիլլիւ, պէնի եէյէն տախի պէնիմ սէպէպիմլէ
հայաթտա օլաճագ տըր։ 58 - [ŧ]Սէմատան նազիլ օ-
լան էքմէք պու տըր. էճտատընըզ մէննի եէյիպ

[ւ] Գ. 3. 16, 18, 36։
[.] Ա.յ. 40։
[*] Ա.յ. 33, 35։
[ր] Ա.յ. 31։
[ց] Ա.յ. 51, 58։
[–] Գ. 3. 13։
[ŧ] Իպր. 10. 5, 10։
[+] Գ. 3. 9։
[•] Գ. 7. 43։ 9. 16։ 10. 19։
[$] Մատթ. 26. 26, 28։
[–] Ա.յ. 27, 40, 63։ Գ. 4. 13, 14։
[բ] 1 Յովհ. 3. 24։ 4. 15, 16։
[ŧ] Ա.յ. 49—51։

վէֆաթ էթտիքլէրի կիպի տէյիլ տիր․ պու էքմէյի
եէյէն իլ էլ էպէտ հայաթտա օլաճագ տըր։
59-Պու չէյլէրի Կափառնայումտա թա՛լիմ էտէ-
րէք, սինաղօղտա սէօյլէտի։
60-[տ]Վէ շակիրտլէրինտէն նիչէլէրի պունու իշիթ-
տիքլէրինտէ՝ Պու սէօզ աղըր տըր, պունու քի՞մ
տինկլէյէ պիլիր՝ տէտիլէր։ 61-Վէ Յիսուս շակիրտ-
լէրինին պունուն իւզէրինէ սէօյլէնտիքլէրինի քէնտի
տէրունինտէ պիլմէքլէ, անլէրէ խիթապէն՝ Սիզի
պու չէյ սիւրչտիւրիւյօ՞ր մը․ 62-[ր]Էկէր Իպն իւլ ինս-
անըն մուգատտէմա օլտըղը մահալէ չըգտըղընը
կէօրիւրսէնիզ . . . 63-[ց]Իհեա էտէն՝ Րուհ տըր,
թէն հիչ պիր ֆա՛իտէ էթմէզ․ պէնիմ սիզէ սէօյ-
լէտիյիմ սէօզլէր րուհ վէ հայաթ տըր։ 64-[ւ]Լա-
քին սիզտէն պա՛զը իմանմայան քիմսէլէր վար տըր՝
տէտի․ չիւնքի [փ]Յիսուս իմանմայանլար քիմլէր օլ-
տըղընը վէ քէնտինի էլէ վէրէճէք օլան քիմ իտի-
յինի իպթիտատէն պիլիր իտի։ 65-Վէ տախի [ք]պու-
նուն իչիւն սիզէ՝ Հիչ քիմսէ Փէտէրիմ թարաֆըն-
տան քէնտինէ վէրիլմէտիքճէ պանա կէլէմէզ՝ տէ-
յիւ սէօյլէտիմ, տէտի։
66-[օ]Պունուն իւզէրինէ շակիրտլէրինտէն նիչէլէրի
կէրի չէքիլիպ՝ արթըգ անըն իլէ պէրապէր կէզ-
մէզլէր իտի։ 67-Իմտի Յիսուս օն իքիլէրէ՝ Սի՞զ
տախի մի կիթմէք իսթէրսինիզ՝ տէտի։ 68-Սիմոն
Պետրոս անա ճէվապէն՝ Եա Րապպ, քիմէ՞ կիտէ-
լիմ, էպէտի [ֆ]հայաթ սէօզլէրի սէնտէ տիր։ 69-[ա]Պիզ

[տ] Ա.յ. 66։ Մատթ. 11. 6։
[ր] Մարկ. 16. 19։ Գ. 3. 13։ Ա՛մալ. 1. 9։ Եփես. 4. 8։
[ց] 2 Կոր. 3. 6։
[ւ] Ա.յ. 36։
[փ] Գ. 2. 24, 25։ 13. 11։
[ք] Ա.յ. 44, 45։
[օ] Ա.յ. 60։
[ֆ] Ա՛մալ. 5. 20։
[ա] Մատթ. 16. 16։ Մարկ. 8. 29։ Ղուկ. 9. 20։ Գ. 1. 49։ 11. 27։

տախի իման էտիք, Իպն Ուլլահ [իւլ հայյ] Քրիս-
տոս սէն օլտուղունը պիլտիք՝ տէտի։ 70-Յիսուս ան-
լէրէ խիթապէն՝ [ե]Պէն սիզ օն իքիլէրի ինթիխապ
էթմէտիմ մի. [զ]Վէ սիզտէն պիրի Շէյթան տըր՝ տէ-
տի։ 71-Վէ պունու Սիմոն օղլու Իսկարիովտըլը Յու-
տա հագգընտա սէօյլէր իտի. զիրա պու քիմսէ օն
իքիլէրտէն պիրի իքէն՝ անը էլէ վէրէճէք իտի։

ՊԱՊ 7

Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա՝ Յիսուս Գալիլեատա
կէզէր իտի. [է]զիրա Եէհուտիլէր գաթլինէ գաստ
էթտիքլէրի իչիւն, Եէհուտիյէտէ կէզմէք իսթէ-
մէզ իտի։
2-[ը]Վէ Եէհուտիլէրին խայմէ պայրամը եագըն
օլմաղլէ, 3-[թ]Գարնտաշլարը անա՝ Շակիրտլէրինին
տախի իշլէտիյին 'ամէլլէրի կէօրմէլէրի իչիւն պու-
րատան չըգըփ՝ Եէհուտիյէյէ կիթ. 4-Զիրա հիչ
պիր քիմսէ քէնտիսի աշիքեար օլմագ իսթէր իքէն,
կիզլիճէ պիր շէյ իշլէմէզ. էկէր պունլարը իշլէր-
սէն, քէնտինկի տիւնեայա իզհար էյլէ՝ տէտիլէր։
5-[ժ]Զիրա գարնտաշլարը պիլէ անա իման էթմէզ-
լէր իտի։ 6-Վէ Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ [ի]Պէնիմ
վագթըմ տահա կէլմէտի, ֆագաթ սիզին վագ-
թընըզ տա'իմա հազըր տըր։ 7-[լ]Տիւնեա սիզէ
պուղզ էտէմէզ, ամմա պանա պուղզ էտէր. [խ]չիւն-
քի պէն անըն հագգընտա 'ամէլլէրինին ֆասիտ օլ-
տուղունա շէհատէթ էտէրիմ։ 8-Սիզ պու պայրա-
մա չըգընըզ. պէն պու պայրամա [տահա] չըգմամ.

ե Ղուկ. 6. 13:
զ Գ. 13. 27:
է Գ. 5. 16, 18:
ը Ղև. 23. 34:
թ Մատթ. 12. 46: Մարկ. 3. 31: Ա'-մալ. 1. 14:
ժ Մարկ. 3. 21:
ի Գ. 2. 4: 8. 20: Ա.յ. 8, 30:
լ Գ. 15. 19:
խ Գ. 3. 19:

[ղ]զիրա պէնիմ վագթըմ տահա թէմամ օլմամըշ
տըր։ 9-Վէ անլէրէ պու շէյլէրի սէօյլէյիպ՝ Գալիլ-
եատա գալտը։ 10-Ամմա գարտաշլարը չըգտըգ-
տան սօնրա, օ զէման քէնտիսի տախի աշիքեար
օլմայարագ, կիզլիճէ կիպի պայրամա չըգտը։
11-[ճ]Եէհուտիլէր տախի անը պայրամտա արա-
յըպ՝ Նէ՞րէտէ տիր՝ տէրլէր իտի։ 12-[մ]Վէ անըն
հագգընտա խալգըն արասընտա չօգ գիյլ ու գալ
վագը՛ օլարագ, [յ]պա՛զըլարը՝ Սալիհ տիր՝ տէյիպ,
տիկէրլէրի տէ՝ Խայր, անճագ խալգը իզլալ էտի-
յօր՝ տէրլէր իտի։ 13-Ամմա [ն]Եէհուտիլէրին գօր-
գուսընտան հաչի պիր քիմսէ ՚ալէնէն անըն լագըր-
տըսընը էթմէզ իտի։
14-Վէ արթըգ պայրամըն նըսֆը օլտըգտա, Յի-
սուս հէյքէլէ չըգըպ՝ Թա՛լիմ էտէր իտի։ 15-[շ]Վէ
Եէհուտիլէր թէ՛աճճիւպ էտէրէք՝ Պու քիմսէ թա՛-
լիմ օլունմըշ տէյիլ իքէն, քիթապլարը նա՞սըլ պի-
լիր՝ տէտիլէր։ 16-Յիսուս տախի անլէրէ ճէվա-
պէն՝ [ո]Պէնիմ թա՛լիմիմ քէնտիմին տէյիլ, անճագ
պէնի իրսալ էտէնին տիր։ 17-[չ]Էկէր պիր քիմսէ
անըն իրատէթինի իճրա էթմէք իսթէրսէ, պու
թա՛լիմ Ալլահտա՛ն մը օլտըղընը, վէ եախօտ պէն
քէնտիլիյիմտէ՛ն մի սէօյլէտիյիմի պիլէճէք տիր։
18-[պ]Քէնտիլիյինտէն սէօյլէյէն քէնտի ՚իզզէթինի
արար. ամմա քէնտինի իրսալ էտէնին ՚իզզէթինի
արայան հագգ տըր, վէ անտէ հագգսըզլըգ եօգ-
տըր։ 19-[ջ]Մուսէս սիզէ շէրի՛աթը վէ՞րմէտի մի,

ղ Գ. 8. 20։ Ա.յ. 6։
ճ Գ. 11. 56։
մ Գ. 9. 16։ 10. 19։
յ Մատթ. 21. 46։ Ղուկ. 7. 16։ Գ. 6. 14։ Ա.յ. 40։
ն Գ. 9. 22։ 12. 42։ 19. 38։
շ Մատթ. 13. 54։ Մարկ. 6. 2։ Ղուկ. 4. 22։ Ա՛մալ. 2. 7։
ո Գ. 3. 11։ 8. 28։ 12. 49։ 14. 10, 24։
չ Գ. 8. 43։
պ Գ. 5. 41։ 8. 50։
ջ Խուր. 24. 3։ Թէս. 33. 4։ Յովհ. 1. 17։ Ա՛մալ. 7. 38։

վէ սըղտէն հիչ քիմսէ չէրի'աթը իճրա էթմէզ·
[ղ]նի՞չին գաթլիմի արայօրսընըզ՝ տէտի։ 20-Խալգ.
տախի՝ [ճ]Մէճնուն սըն, սէնին գաթլինի քի՞մ արա-
յօր՝ տէյի ճէվապ վէրտիլէր։ 21-Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն՝ Պիր իշ իշլէտիմ վէ ճիւմլէնիզ թէ'աճ-
ճիւպ էտիյօրսընըզ։ 22-[մ]Մովսէս սիզէ խիթանը
վէրտի, (պու տախի Մովսէստէն տէյիլ տիր, [յ]ան-
ճագ էճտատտան տըր,) վէ սիզ սէպթ կիւնիւ ա-
տէմ խիթան էտէրսինիզ։ 23-Էկէր Մովսէսին չէ-
րի'աթը նագզ օլունմամագ իչիւն [ն]սէպթ կիւնիւ
ատէմ խիթան օլունուր իսէ, սէպթ կիւնիւ պիր
ատէմէ քեամիլէն սըհհէթ վէրտիյիմ իչիւն պանա
տարըլըյօ՞ր մը սընըզ։ 24-[շ]Կէօրիւնիւշէ կէօրէ հիւքմ
էթմէյինիզ, անճագ 'ատալէթէ կէօրէ հիւքմ էյ-
լէյինիզ՝ տէտի։

25-Օ զէման Երուսաղէմլիլէրտէն պա'զըլարը տէր-
լէր իտի քի՝ Գաթլինի արատըգլարը պու տէյի՞լ
մի տիր. 26-Վէ իշթէ 'ալէնէն սէօյլէյօր, վէ անա
հիչ պիր չէյ տէմէյօրլար. [ո]'աճէպա րէ"իսլէր պու-
նուն հագիգաթէն Քրիստոս իտիյինի սահիհէն պիլ-
տիլէ՞ր մի։ 27-[չ]Լաքին պիզ պունուն նէրէտէն օլ-
տըղընը պիլիրիզ. ամմա Քրիստոս կէլտիյի զէման՝
նէրէտէն օլտըղընը քիմսէ պիլմէզ։

28-Վէ Յիսուս հէյքէլտէ թա'լիմ էտէր իքէն,
նիտա էտէրէք՝ [պ]Հէմ պէնի պիլիրսինիզ, հէմ տէ
նէրէտէն օլտըղըմը պիլիրսինիզ. [ջ]վէ պէն քէնտի-
լիյիմտէն կէլմէտիմ, ֆագաթ պէնի իրսալ էտէն

ղ Մատթ. 12. 14։ Մարկ. 3. 6։ Գ. 5. 16, 18։ 10. 31, 39։ 11. 53։
ճ Գ. 8. 48, 52։ 10. 20։
մ Ղև. 12. 3։
յ Թէք. 17. 10։
ն Գ. 5. 8, 9, 16։
շ Թէս. 1. 16, 17։ Իմն. 24. 23։ Գ. 8. 15։ Յակ. 2. 1։
ո Աչ. 48։
չ Մատթ. 13. 55։ Մարկ. 6. 3։ Ղուկ. 4. 22։
պ Գագ Գ. 8. 14։
ջ Գ. 5. 43։ 8. 42։

ˉհագգ տըր, ˮքի սիզ անը պիլմէզսինիզ։ 29 - ՙՊէն
անը պիլիրիմ. զիրա պէն անտէն իմ, վէ հէմ պէ-
նի օ իրսալ էյլէտի՝ տէտի։ 30 - ⁺Պունուն իւզէրինէ
անը Թութմաղա գաստ էթտիլէր իսէ տէ, ʳհիչ պիր
քիմսէ անա էլ ուզաթմատը, չիւնքի անըն վագթը
տահա կէլմէմիշ իտի։ 31 - ˀՎէ խալգտան նիչէլէրի
անա իման էտիպ՝ Քրիստոս կէլտիյի զէման պու-
նուն իճրա էթտիյի մու՚ճիզէլէրտէն զիյատէ՞ մի է-
տէճէք՝ տէտիլէր։

32 - Ֆէրիսիլէր խալգըն անըն հագգընտա պու
մըսիլլու գիյլ ու գալ էթտիյինի իշիտիպ՝ Ֆէրիսի-
լէր իլէ պաշ քեահինլէր անը Թութմագ իւզրէ մէ"-
մուրլար կէօնտէրտիլէր։ 33 - Վէ Յիսուս՝ ˉՏահա
պիր ազ մուտտէթ սիզին իլէ պէրապէր իմ. ան-
տէն սօնրա պէնի իրսալ էտէնէ կիտէրիմ։ 34 - ‡Սիզ
պէնի արայըպ տա պուլմայաճագսընըզ, վէ պէնիմ
պուլունտուղում եէրէ սիզ կէլէմէզսինիզ՝ տէտի։
35 - Պունուն իւզէրինէ Եէհուտիլէր պիրի պիրինէ՝
Պու նէ՞րէյէ կիտէճէք տիր քի պիզ քէնտինի պուլ-
մայաճաղըզ. ʼաճէպա Եունանիլէր իչինէ ⁺տաղըլմըշ
օլանլարա կիտիպ տէ, Եունանիլէրէ՞ մի Թա՛լիմ է-
տէճէք։ 36 - Պէնի արայըպ տա պուլմայաճագսընըզ,
վէ պէնիմ պուլունտուղում եէրէ սիզ կէլէմէզսինիզ,
տէտիյի պու քէլամ նէ՞ տիր՝ տէտիլէր։

37 - ʻՎէ պայրամըն սօն վէ պէօյիւք կիւնիւնտէ
Յիսուս տուրուպ նիտա էտէրէք՝ ‡Էկէր պիր քիմսէ

ˉԳ. 5. 32: 8. 26: Րօմ. 3. 4:
ˮԳ. 1. 18: 8. 55:
ՙՄատթ. 11. 27: Գ. 10. 15:
⁺Մարկ. 11. 18. Ղուկ. 19. 47: 20. 19: Ակ. 19: Գ. 8. 37:
ʳԱկ. 44: Գ. 8. 20:
ˀՄատթ. 12. 23: Գ. 3. 2: 8. 30:
ˉԳ. 13. 33: 16. 16:
‡Ովս. 5. 6: Գ. 8. 21: 13. 33:
⁺Ես. 11. 12: Յակ. 1. 1: 1 Պետ. 1. 2:
ʻՂև. 23. 36:
‡Ես. 55. 1: Գ. 6. 35: Կաց. 22. 17:

սուսամըշ իսէ, պանա կէլիփ իչսին։ 38 - [ա]Հէր քիմ
քի պանա իման էտէրսէ, քիթապըն պույուրտըղը
վէճհլէ, [բ]պաթնընտան տիրի սու ըրմագլարը ճէ-
րէյան էտէճէք տիր՝ տէտի։ 39 - [գ]Պունու տախի
քէնտինէ իման էտէնլէրին ալաճագլարը Րուհըն
հագգընտա սէօյլէտի․ զիրա Ցիսուս հէնուզ [դ]թա'-
ղիզ օլունմատըղը իչին Րուհ [իւլ Գուտս] տահա
կէլմիշ տէյիլ իտի։ 40 - Խալգտան նիչէլէրի պու
սէօզիւ իշիթտիքլէրինտէ՝ Ֆիլհագիգէ պու [ե]օլ փէյ-
ղամպէր տիր՝ տէտիլէր։ 41 - Պաշգալարը՝ [զ]Պու Քրիս-
տոս տըր՝ տէտիլէր․ ղայրիլէրի իսէ՝ Եա Քրիստոս
[է]Գալիլէատա՞ն մը կէլիր։ 42 - [ը]Քրիստոս Դաւիթին
նէսլինտէն վէ [թ]Դաւիթին օլտըղը Բեթլէհէմ նամ
քէօյտէն կէլիր՝ տէյիւ քիթապ պույուրմա՞զ մը՝
տէտիլէր։ 43 - [ժ]Պէօյլէճէ անըն հագգընտա խալգ
պէյնինտէ իխթիլաֆ վուգու' պուլտու։ 44 - [ի]Վէ
անլէրտէն պա'զըսը անը թութմագ իսթէտիլէր իսէ
տէ, հիչ քիմսէ անա էլ ուզաթմատը։

45 - Վէ մէ'մուրլար պաշ քեահինլէր իլէ ֆէրիսի-
լէրին եանընա կէլտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Նի՞չիւն անը
կէթիրմէտինիզ՝ տէտիլէր։ 46 - Մէ'մուրլար ճէվա-
պէն՝ [լ]Պու ատէմ կիպի ասլա պիր քիմսէ սէօյլէ-
մէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 47 - Վէ պունուն իւզէրինէ
ֆէրիսիլէր անլէրէ ճէվապէն՝ Սի՞զ տէ մի ալտան-
տընըզ․ 48 - [խ]Րէ'իսլէրտէն, եախօտ ֆէրիսիլէրտէն

ա Թէս. 18, 15։
բ Էմս. 18. 4։ Եշ. 12. 3։ 44. 3։ Պ. 4. 14։
գ Եշ. 44. 3։ Յովէլ 2. 28։ Պ. 16. 7։ Ա'մալ. 2. 17, 33, 38։
դ Պ. 12. 16։ 16. 7։
ե Թէս. 18. 15, 18։ Պ. 1. 21։ 6. 14։
զ Պ. 4. 42։ 6. 69։
է Ա.յ. 52։ Պ. 1. 46։
ը Մէզ. 132. 11։ Երեմ. 23. 5։ Միք. 5. 2։ Մատթ. 2. 5։ Ղուկ. 2. 4։
թ 1 Միւլ. 16. 1, 4։
ժ Ա.յ. 12։ Պ. 9. 16։ 10. 19։
ի Ա.յ. 30։
լ Մատթ. 7. 29։
խ Պ. 12. 42։ Ա'մալ. 6. 7։ 1 Կոր. 1. 20, 26։ 2. 8։

պիր քիմսէ անա իման էթտի՞ մի․ 49-Ամմա շէ-
րի՛աթը պիլմէյէն պու խալգ մէլ՚ուն տըր՝ տէտի-
լէր։ 50-[a]Նէճէլէյին անըն եանընա կէլմիշ օլան Նի-
կոդեմոս անլէրտէն պիրի օլմաղլէ, անլէրէ, 51-[b]Ա-
ճէպա պիզիմ շէրի՛աթըմըզ պիր ատէմի էվվէլա
տինկլէյիպ նէ էթտիյինի անլամատըգճա, հիւքմ է-
տէ՞ր մի՝ տէտի։ 52-Պունա ճէվապէն՝ Սէ՞ն տէ մի
[c]Գալիլեաալն ըսըն․ Թահգիգ էյլէ վէ պագ քի՝ Գա-
լիլեաան փէյղամպէր զուհուր էթմէմիշ տիր՝ տէ-
տիլէր։ 53-Վէ հէր քէս քէնտի էվինէ կիթտի։

ՊԱՊ 8

Վէ Յիսուս Զէյթուն տաղընա կիթտի։ 2-Վէ
սէհէր վագթընտա թէքրար հէյքէլէ կիտիփ՝ պիւ-
թիւն գավմ եանընա կէլմէքտէ օլարագ, օթու-
րուպ անլէրէ թա՛լիմ էտէր իտի։ 3-Վէ ՚իւլէմա
իլէ ֆէրիսիլէր զինատա թութուլմըշ պիր գարը ա-
նըն եանընա կէթիրիփ՝ օրթատա տուրտուրարագ,
4-Անա՝ Եա մու՛ալլիմ, պու գարը իրթիքեապ ը
զինա ֆի՛իլինտէ թութուլտու, 5-[d]Վէ Մուսէս շէ-
րի՛աթտա պիզէ պէօյլէ քիմսէլէրին րէճմ օլուն-
մասընը էմր էթտի․ սէն նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր։
6-Իթհամընա սէպէպ պուլմագ իւզրէ, անը թէճ-
րիպէ իչիւն պունու սէօյլէտիլէր․ լաքին Յիսուս է-
յիլիփ՝ փարմաղըյլէ եէրէ եազը եազար իտի։ 7-Վէ
անա մուսիրրանէ սու՛ալ էթմէլէրիյլէ, տօղրուլուպ
անլէրէ՝ [e]Սիզտէն հանկըսը պիկիւնահ իսէ, անըն
իւզէրինէ էվվէլա թաշը օ աթսըն՝ տէտի։ 8-Վէ

[a] Յ. 3. 2:
[b] Բ Օր. 1. 17: 17. 8, [illegible] 19. 15:
[c] Ես. 9. 1, 2: Մատթ. 4. 15: Յ. 1. 46: Առ. 41:

——

[d] Ղև. 20. 10: Բ Օր. 22. 22:
[e] Բ Օր. 17. 7: Հռոմ. 2. 1:

ևինէ էյիլիպ եէրէ եաղը եաղար իտի։ 9-Վէ պու-
նու իշիթտիքլէրինտէ, վամիրլէրինտէն իլզամ օլու-
նարագ, իխթիյարլարտան պաշլայըպ էն սօնրաքի-
լէրէ վարընճայատէք, [ա]պիրէր պիրէր չըգտըլար,
վէ Ցիսուս եալընըզ գալտը. գարը տախի օրթատա
տուրույօր իտի։ 10-Վէ Ցիսուս տօղրուլուպ գա-
րըտան պաշգա պիր քիմսէյի կէօրմէմէքլէ, անա՝
Էյ գարը, օլ տա՚վաճըլարըն նէ՞րէտէ տիր, հիչ
պիրի ՚ալէյհինէ հիւքմ է՞թմէտի մի՝ տէտի։ 11-Օ
տախի՝ Հիչ պիրի, Էֆէնտի, տէմէսիյլէ, Ցիսուս
անա՝ [բ]Պէն տախի ՚ալէյհինէ հիւքմ էթմէմ. կիթ,
[գ]արթըգ կիւնահ իշլէմէ՝ տէտի։

12-Վէ ևինէ Ցիսուս անլէրէ խիթապէն՝ [դ]Պէն
տիւնեանըն նուրու իմ. պանա թապի՝ օլան զուլ-
մէթտէ եիւրիւմէյիպ, անճագ հայաթ նուրունա մա-
լիք օլաճագ տըր՝ տէտի։ 13-Ֆէրիսիլէր տախի ա-
նա՝ [ե]Սէն քէնտի հագգընտա շէհատէթ էտէրսին,
սէնին շէհատէթին հագգ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։
14-Ցիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հէր նէ գատար պէն
քէնտի հագգըմտա շէհատէթ էտէրսէմ տէ, շէ-
հատէթիմ հագգ տըր, զիրա նէրէտէն կէլտիյիմի
վէ նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլիրիմ. [զ]սիզ իսէ նէրէ-
տէն կէլտիյիմի, եա նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլմէզ-
սինիզ։ 15-[է]Սիզ ճիսմանիճէ հիւքմ էտէրսինիզ.
[ը]պէն հիչ քիմսէյի հիւքմ էթմէմ։ 16-Վէ էկէր
պէն հիւքմ էթսէմ տէ, պէնիմ հիւքմիւմ հագգ
տըր. [թ]զիրա եալընըզ տէյիլ իմ, ամմա պէն վէ

ա Րօմ. 2. 22։
բ Ղուկ. 9. 56։ 12. 14։ Գ. 3. 17։
գ Գ. 5. 14։
դ Գ. 1. 4, 5, 9։ 3. 19։ 9. 5։ 12. 35, 36, 46։
ե Գ. 5. 31։
զ Գ. 7. 28։ 9. 29։
է Գ. 7. 24։
ը Գ. 3. 17։ 12. 47։ 18. 36։
թ Ա. 29։ Գ. 16. 32։

յըմ՝ օղուլ իլ էլ եպէտ գալըր։ 36 – [ա]Իմտի էկէր
օղուլ սիզի ազատ էտէրսէ, ֆիլվագը՝ ազատ օլա-
ճագսընըզ։ 37 – Աբրահամ զիւրրիյէթի օլտըղընըզը
պիլիրիմ. [բ]ամմա գաթլիմի արայօրսընըզ, չիւնքի
քէլամըմ տէրունինիզտէ եէր թութմայօր։ 38 – [գ]Պէն
Փէտէրիմին եանընտա կէօրտիւյիւմիւ սէօյլէրիմ,
սիզ տախի փէտէրինիզին եանընտա կէօրտիւյիւ-
նիւզ շէյլէրի եափարսընըզ՝ տէտի։ 39 – Անա ճէ-
վապէն՝ [դ]Պիզիմ Փէտէրիմիզ Աբրահամ տըր՝ տէ-
տիլէր. Յիսուս անլէրէ տէտի քի, [ե]Աբրահամըն
էվլատը օլսա իտինիզ, Աբրահամըն 'ամէլլէրիյլէ 'ա-
միլ օլուր իտինիզ։ 40 – Յազաթ չիմտի պէնիմ,
եա՛նի [զ]Ալլահ թարաֆընտան իշիթտիյիմ հագի-
գաթը սիզէ սէօյլէյէն [է]պիր ատէմին գաթլինի ա-
րայօրսընըզ. Աբրահամ պունու եափմատը։ 41 – Սիզ
փէտէրինիզին 'ամէլլէրիյլէ 'ամէլ էտէրսինիզ։ Իմտի
անա՝ Պիզ վէլէտ ի զինա տէյիլ իզ, [ը]պիզիմ պիր
Փէտէրիմիզ վար, օ տա Ալլահ տըր՝ տէտիլէր։ 42 –
Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ [թ]Էկէր Ալլահ Փէ-
տէրինիզ օլսա իտի, պէնի սէվէր իտինիզ. [ժ]չիւնքի
պէն Ալլահտան խուրուճ էտիպ կէլտիմ. [ի]զիրա քէն-
տիլիյիմտէն կէլմէտիմ, լաքին պէնի օ իրսալ էթ-
տի։ 43 – [լ]Նի՞չիւն պէնիմ սէօզիւմիւ անլամայօրսը-
նըզ. չիւնքի պէնիմ քէլամըմը տինլէյէմէզսինիզ։
44 – [խ]Սիզ պապանըզ Շէյթանտան սընըզ, վէ պա-
պանըզըն շէհվէթլէրինի ֆի՛իլէ կէթիրմէք իսթէր-

ա Րօմ. 8. 2։ Գաղ. 5. 1։
բ Պ. 7. 20։ Ա.յ. 40։
գ Պ. 3. 32։ 5. 19, 30։ 14. 10, 24։
դ Մատթ. 3. 9։ Ա.յ. 33։
ե Րօմ. 2. 28։ 9. 7։ Գաղ. 3. 7, 29։
զ Ա.յ. 26։
է Ա.յ. 37։
ը Եսա. 63. 16։ 64. 8։ Մաղ. 1. 6։
թ 1 Յովհ. 5. 1։
ժ Պ. 16. 27։ 17. 8, 25։
ի Պ. 5. 43։ 7. 28, 29։
լ Պ. 7. 17։
խ Մատթ. 13. 38։ 1 Յովհ. 3. 8։

սինիզ. օ իպթիտատէն պէրու գաթիլ իտի, [ծ]վէ
հագիգաթտա սէպաթ էթմէտի, զիրա անտէ հա-
գիգաթ եօգ տըր. եալան սէօյլէտիյի վագըթ քէն-
տի չէյլէրինտէն սէօյլէր, զիրա եալանճը վէ եալան
պապասը տըր: 45-Ամմա պէն հագիգաթը սէօյ-
լէտիյիմ իչիւն պանա ինանմազսընըզ: 46-Սիզտէն
քի՞մ իւզէրիմէ կիւնահ իսպաթ էտէ պիլիր. վէ
հագիգաթը սէօյլէյօր իսէմ, նի՞չիւն պանա ինան-
մազսընըզ: 47-[կ]Ալլահտան օլան՝ Ալլահըն քէլամլա-
րընը տինլէր. սիզ Ալլահտան օլմատըղընըզտան տին-
լէմէզսինիզ: 48-Եէհուտիլէր անա ճէվապէն՝ Սանա
Սամարիալը վէ [հ]մէճնուն տէտիյիմիզ տօղրու տէ-
յի՞լ մի՝ տէտիլէր: 49-Յիսուս ճէվապէն՝ Պէն մէճ-
նուն տէյիլ իմ, լաքին Փէտէրիմէ հիւրմէթ էտէ-
րիմ, սիզ իսէ պէնի թահգիր էտիյօրսընըզ: 50-[ձ]Վէ
պէն քէնտի 'իզզէթիմի արամամ. ա͞ը արայըպ
հիւքմ էտէն վար տըր: 51-Հագիգաթէն, հագի-
գաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [ղ]Էկէր պիր քիմսէ պէ-
նիմ քէլամըմը հըֆզ էտէրսէ, իլ էլ էպէտ էօլիւմ
կէօրմէյէճէք տիր՝ տէտի: 52-Օլ վագըթ Եէհու-
տիլէր անա՝ Մէճնուն օլտըղընը շիմտի պիլիրիզ.
[ճ]Աբրահամ վէ փէյղամպէրլէր վէֆաթ էթտիլէր,
վէ սէն՝ Էկէր պիր քիմսէ պէնիմ քէլամըմը հըֆզ
էտէրսէ, իլ էլ էպէտ էօլիւմ թաթմայաճագ՝ տէ-
յօրսըն: 53-Սէն վէֆաթ էթմիշ օլան փէտէրիմիզ
Աբրահամտան պէօյի՞ւք մի սին. փէյղամպէրլէր տա-
խի վէֆաթ էթտիլէր. սէն քէնտինի քի՞մ 'ատտ
էտիյօրսըն՝ տէտիլէր: 54-Յիսուս ճէվապէն՝ [մ]Էկէր

[ծ] Յուդ. 6:
[կ] Գ. 10. 26, 27: 1 Յովհ. 4. 6:
[հ] Գ. 7. 20: 10. 20: Ա.յ. 52:
[ձ] Գ. 5. 41: 7. 18:
[ղ] Գ. 5. 24: 11. 26:
[ճ] Զաք. 1. 5: Եբր. 11. 13:
[մ] Գ. 5. 31:

պէն գէնտիմի թա՛զիզ էտէրսէմ, ՚իզզէթիմ պիր
չէյ տէյիլ տիր. ՚պէնի թա՛զիզ էտէն՝ Փէտէրիմ
տիր, քի սիզ անըն հագգընտա՝ Ալլահըմըզ տըր՝
տէյօրսընըզ. 55-՚՚Վէ անը թանըմազսընըզ. ամմա
պէն անը պիլիրիմ, վէ՝ Անը պիլմէմ՝ տէսէմ, սի-
զին կիպի եալանճը օլուրըմ. լաքին անը պիլիրիմ
վէ անըն քէլամընը հըֆզ էտէրիմ: 56-՚Փէտէրի-
նիզ Իպրահամ պէնիմ կիւնիւմիւ կէօրմէյէ արզու-
քէշ օլուպ՝ ՚կէօրտիւ վէ մէսրուր օլտու՝ տէտի: 57-
Վէ Եէհուտիլէր անա՝ Տահա էլլի եաշընտա տէյիլ
իքէն, Իպրահամը՞ տախի մի կէօրտիւն՝ տէտիլէր:
58-Յիսուս անլէրէ՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ ՚Իպրահամ մէյտանա օլմազտան
աւվէլ պէն մէվճուտ իմ՝ տէտի: 59-Օլ վագըթ
իւզէրինէ աթմազ իւզրէ ՚թաշլար գալտըրտըլար.
Յիսուս իսէ կիզլէնտի, վէ ՚արալարընտան կէչէրէք,
հէյքէլտէն չըգըպ պէօյլէճէ կիթտի:

ՊԱՊ 9

Վէ կէչէր իքէն, անատան տօղմա քէօր պիր ա-
տէմ կէօրտիւ: 2-Շակիրտլէրի տախի անա՝ Եա
մու՛ալլիմ, ՚պունուն քէօր տօղմասընա քիմտի՞ն
մի, եօգսա վալիտէյնինի՛ն մի կիւնահ իշլէմէսի սէ-
պէպ օլտու՝ տէյէրէք սու՛ալ էթտիլէր: 3-Յիսուս
ճէվապէն՝ Նէ անըն նէ տէ վալիտէյնինին կիւնահ
իշլէմէսի, ՚ֆագաթ Ալլահըն իշլէրի անտէ պէյան
օլունմասը իչիւն օլտու: 4-՚Կիւնտիւզ օլտուգճա պէնի

ա Գ. 5. 41: 16. 14: 17. 1: Ա՛մալ. 3. 13:
բ Գ. 7. 28, 29:
գ Ղուկ. 10. 24:
դ Իպր. 11. 13:
ե Խռուբ. 3. 14: Եո. 43. 13: Գ. 17. 5, 24: Կող. 1. 17: Վահ. 1: 8:
զ Գ. 10. 31, 39: 11. 8:
է Ղուկ. 4. 30:
ը Ա.յ. 34:
թ Գ. 11. 4:
ժ Գ. 4. 34: 5. 19, 36: 11. 9: 12. 35: 17. 4:

իրսալ էտէնին իշլէրինի իշլէմէքլիյիմ լազըմ տըր.
Կէճէ կէլիր՝ քի օ զէման պիր քիմսէ իշ իշլէյէ-
մէզ : 5-Պէն տիւնեատա պուլունտուղճա, [դ]տիւն-
եանըն նուրու իմ՝ տէտի : 6-Պու չէյլէրի տէտիքտէ,
[ե]եէրէ թիւքիւրիւպ՝ թիւքիւրիւքլէ պալչըգ եափտը,
վէ պալչըղը քէօրիւն կէօզլէրի իւզէրինէ սիւրիւպ,
անա, 7-Կիթ՝ [զ]Սելովամ հավուզընտա (քի Իրսալ
օլունմըշ տէմէք տիր) եըգան՝ տէտի. [է]օ տախի կի-
տիպ եըգանտը, վէ կէօրիւր օլտըղը հալտէ կէլտի :
8-Պունուն իւզէրինէ գօնշուլարը վէ անըն *քէօր
իտիյինի էվվէլտէն կէօրէնլէր՝ Օլ օթուրուպ տիլէն-
ճիլիք էտէն պու տէյի՞լ մի՝ տէտիլէր : 9-Պա՛զըլա-
րը՝ Պու տըր, վէ պա՛զըլարը՝ Անա պէնզէր՝ տէտի-
լէր. քէնտիսի՝ Պէն իմ՝ տէտի : 10-Օլ վագըթ անա՝
Սէնին կէօզլէրին նա՞սըլ աչըլտը՝ տէտիլէր : 11-Օ
ճէվապ վէրիպ՝ [ը]Յիսուս տէնիլէն պիր ատէմ պալ-
չըգ եափըպ կէօզլէրիմէ սիւրտիւ, վէ պանա՝ Սելո-
վամ [հավուզընա] կիտիպ եըգան՝ տէտի. պէն
տախի կիտիպ եըգանտըղըմտա կէօզլէրիմ կէօ-
րիւր օլտու՝ տէտի : 12-Անլէր տախի անա՝ Օլ ա-
տէմ նէ՞րէտէ տիր՝ տէտիլէր. Պիլմէմ՝ տէտի :

13-Օլ մուգատտէմա քէօր օլանը ֆէրիսիլէրէ
կէօթիւրտիւլէր : 14-Յիսուսըն պալչըղը եափըպ ա-
նըն կէօզլէրինի աչտըղը զէման սէպթ կիւնիւ իտի :
15-Վէ եինէ ֆէրիսիլէր՝ Կէօզլէրին նա՞սըլ աչըլտը՝
տէյիւ անա սու՛ալ էթտիլէր. օ տախի անլէրէ՝
Կէօզլէրիմէ պալչըգ գօյտու, եըգանտըմ տա կէօ-
րիւյօրըմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, 16-Ֆէրիսիլէրտէն
պա՛զըլարը տէտիլէր քի՝ Պու ատէմ Ալլահտան

դ Պ. 1. 5, 9: 3. 19: 8. 12: 12. 35, 46:
ե Մարկ. 7. 33: 8. 23:
զ Նէեմ. 3. 15:
է Պազ 4 Միւլ. 5. 14:
* Նախօր՝ տիլէնճի
ը Ա. 6, 7:

տէյիլ տիր, չիւնքի սէպթ կիւնիւնէ րի՛այէթ էթ-
մէզ. պաշգալարը՝ [ը]Կիւնահքեար ատէմ պէօյլէ
մու՛ճիզէլէր նա՞սըլ իճրա էտէ պիլիր՝ տէտիլէր.
[թ]պէօյլէճէ արալարընտա իխթիլաֆ օլտու ։ 17-Թէք-
րար քէօրէ՝ Սէնին կէօզլէրինի աչտըղընտան տօ-
լայը անըն հագգընտա նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր. օ
տախի՝ [ժ]Փէյղամպէր տիր՝ տէտի ։ 18-Ղաքին Եէ-
հուտիլէր կէօզլէրի աչըլանըն վալիտէյնինի չաղը-
րընճայա գատար, անըն քէօր օլուպ տա կէօզլէրի
աչըլտըղընա ինանմայարագ, 19-Անլէրէ սու՛ալ իտէ՝
Սիզին օլ քէօր տօղտու տէտիյինիզ օղլունըզ պու՞
մը տըր. չիմտի եա նա՞սըլ կէօրիւյօր՝ տէտիլէր ։
20-Անըն վալիտէյնի անլէրէ ճէվապէն՝ Պու պիզիմ
օղլումըզ օլուպ՝ քէօր տօղտըղընը պիլիրիզ. 21-Ֆա-
գաթ չիմտի նա՛սըլ կէօրտիւյիւնիւ պիլմէյիզ. եա-
խօտ անըն կէօզլէրինի քի՛մ աչտըղընը պիզ պիլ-
մէյիզ. քէնտիսի պալիղ տըր, անա սու՛ալ էտի-
նիզ. քէնտի հագգընտա քէնտիսի սէօյլէսին՝ տէ-
տիլէր ։ 22-Անըն վալիտէյնի [ի]Եէհուտիլէրտէն գօրգ-
տըգլարը իչիւն պէօյլէ սէօյլէտիլէր. զիրա Եէհու-
տիլէր՝ Էկէր պիր քիմսէ անըն Քրիստոս օլտըղընը
իգրար էտէրսէ, [լ]ճէմա՛աթտան իխրաճ օլունմասը
իչիւն ագտէմճէ պիլ իթթիֆագ գարար գըլմըշլար
իտի ։ 23-Պու սէպէպտէն վալիտէյնի՝ Քէնտիսի պա-
լիղ տըր, անա սու՛ալ էտինիզ՝ տէտիլէր ։ 24-Իմտի
մուգատտէմա քէօր օլան ատէմի թէքրար չաղըրըպ,
անա՝ [խ]Ալլահա համտ էյլէ. [ծ]պիզ օլ ատէմին կիւնահ-
քեար իտիյինի պիլիրիզ՝ տէտիլէր ։ 25-Օ տախի
ճէվապ վէրիպ՝ Կիւնահքեար օլուպ օլմատըղընը

ը Ա.ռ. 33։ Գ. 3. 2։
թ Գ. 7. 12,43։ 10. 19։
ժ Գ. 4. 19։ 6. 14։
ի Գ. 7. 13։ 12. 42։ 19. 38։ Ա՛մալ. 5. 13։
լ Ա.ռ. 34։ Գ. 16. 2
խ Յես. 7. 19։ Ա Սամ. 6. 5։
ծ Ա.ռ. 16։

պիլմէմ, պիր չէյ պիլիրիմ քի՝ պէն քէօր իտիմ,
շիմտի կէօրիւյորըմ՝ տէտի։ 26-Վէ եինէ անա խի-
թապէն՝ Սանա նէ՞ եափտը, կէօզլէրինի նա՞սըլ
աչտը՝ տէտիլէր։ 27-Օ իսէ անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ
շիմտի սէօյլէտիմ վէ իշիթմէտինիզ. Նի՞չիւն Թէք-
րար իշիթմէք իսթէյօրսընըզ. ՚աճէպա սի՞զ տէ մի
անըն շակիրտ օլմաք իսթէրսինիզ՝ տէտի։ 28-Պուն-
լար անա չէթմ էտիպ՝ Անըն շակիրտի սէն սին,
պիզ իսէ Մովսէսին շակիրտի իզ։ 29-Պիզ Ալլահըն
Մովսէսէ սէօյլէտիյինի պիլիրիզ. ՚ամմա պունուն
նէրէտէն օլտուղունը պիլմէյիզ՝ տէտիլէր։ 30-Օլ ա-
տէմ անլէրէ ճէվապէն՝ Պու ՚աճիպ պիր չէյ տիր.
օ պէնիմ կէօզլէրիմի աչմըշ իքէն, սիզ անըն նէ-
րէտէն օլտուղունը պիլմէզսինիզ։ 31-Պիլիրիզ քի՝ Ալ-
լահ կիւնահքեարլարը տինլէմէզ, անճաք պիր քիմ-
սէ էհլ ի Թագվա օլուպ տա անըն իրատէթինի իճ-
րա էտէրսէ, անը տինլէր։ 32-Պիր քիմսէնին ա-
նատան տօղմա քէօրիւն կէօզլէրինի աչտըղը էզէլ-
տէն պէրու իշիտիլմէտի. 33-Էյէր պու քիմսէ
Ալլահտան օլմասա իտի, պիր չէյ էտէմէզ իտի՝
տէտի։ 34-Անա ճէվապէն՝ Սէն քիւլլիյէն կիւնահ-
լարտա տօղմուշ իքէն, սէ՞ն մի պիզէ Թա՚լիմ է-
տէրսին՝ տէյէրէք, անը Թարտ էթտիլէր։

35-Յիսուս անը Թարտ էթտիքլէրինի իշիթմէքլէ,
անը պուլուպ՝ Սէն ՚Իպն Ուլլահա իման էտէ՞ր մի
սին՝ տէտի։ 36-Օ տախի ճէվապէն՝ Էֆէնտի, քի՞մ
տիր քի անա իման էտէյիմ՝ տէտի։ 37-Վէ Յիսուս

հ Գ. 8. 14։
յ Գ. 3. 10։
ւ Յոբ 27. 9։ 35. 12։ Մէզ. 18. 41։ 34. 15։ 66. 18։ Էսա. 1. 28։ 15. 29։ 28. 9։ Եր. 1. 15։ Եզեկ. 11. 11։ 14. 12։ Եզեկ. 8. 18։ Միք. 3. 4։ Զաք. 7. 13։
ն Ա. 16։
մ Ա. 2։
յ Մատթ. 14. 33։ 16. 16։ Մարկ. 1. 1։ Գ. 10. 36։ 1 Յովհ. 5. 13։

անա՝ Հէմ անը կէօրտիւն, [ն]հէմ տէ սէնին իլէ
սէօյլէշէն օ տըր՝ տէտի։ 38-O տախի՝ Իման էտէ-
րիմ, եա Րապպ, տէյերէք՝ անա սէճտէ էյլէտի։
39-Վէ Յիսուս՝ [շ]Պէն հիւքմ իչիւն պու տիւնեայա
կէլտիմ, [ո]քի կէօրմէյէնլէր կէօրէլէր, վէ կէօրէնլէր
քէօր օլալար՝ տէտի։ 40-Վէ եանընտա պուլունան
Ֆէրիսիլէրտէն պա՛զըլարը պու շէյլէրի իշիթտիքլէ-
րինտէ, անա՝ [չ]Աճէպա պի՞զ տախի մի քէօր իզ՝
տէտիլէր։ 41-Յիսուս անլերէ՝ [պ]Էկէր քէօր օլսա
իտինիզ՝ կիւնահընըզ օլմազ իտի. ամմա շիմտի՝
Կէօրիւյօրըզ՝ տէրսինիզ, անըն իչիւն կիւնահընըզ
պագի տըր՝ տէտի։

ԳԱԳ 10

Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
Գօյունլարըն աղըլընա գափուտան կիրմէյիպ տէ տի-
կէր մահալտէն կիրէն՝ խըրսըզ վէ հարամի տիր։
2-Ամմա գափուտան կիրէն՝ գօյունլարըն չօպանը
տըր։ 3-Պունա տախի գափուճը աչար, վէ գօյուն-
լար անըն սէսինի տինլէր. օ տախի քէնտի գօյուն-
լարընը իսմլէրիյլէ չաղըրըպ՝ անլերի տըշարը չըգա-
րըր։ 4-Վէ *քէնտի գօյունլարընը" չըգարտըղը զէ-
ման՝ էօնլէրինճէ կիտիպ, գօյունլար տախի անըն
սէսինի թանըտըգլարը ճիհէթլէ, արտընճա կիտէր-
լէր։ 5-Ամմա եապանճընըն արտընճա կիթմէյիպ՝
անտէն գաչարլար. զիրա եապանճըլարըն սէսինի
թանըմազլար։

6-Յիսուս անլերէ պու թէմսիլի սէօյլէտի իսէ տէ,
անլեր քէնտիլէրինէ սէօյլէտիյի շէյլերին նէ տէմէք

[ն] Գ. 4. 26։
[շ] Գ. 5. 22, 27։ Պագ. Գ. 3. 17։ 12. 47։
[ո] Մատթ. 13. 13։
[չ] Հռոմ. 2. 19։
[պ] Գ. 15. 22, 24։
* Եունօն՝ ճիւմլէ քէն-տինինքիլէրի

օլտուղընը ֆէհմ էթմէտիլէր։ 7-Վէ Յիսուս թէք-
րար անլէրէ՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Գօյունլարըն գափուսը պէն իմ. 8-Պէն-
տէն էվվէլ կէլէնլէրին ճիւմլէսի խըրսըզ վէ հա-
րամի տիրլէր. ամմա գօյունլար անլէրի տինլէմէ-
տիլէր։ 9-[ա]Գափու պէն իմ. էկէր պիր քիմսէ պէն-
տէն կիրէրսէ, խէլաս օլուր, վէ կիրիպ չըգարագ՝
մէր՚ա պուլուր։ 10-Խըրսըզ չալմագ վէ էօլտիւր-
մէք վէ թէլէֆ էթմէքտէն ղայրի պիր սէպէպ ի-
չիւն կէլմէզ. պէն հայաթա մալիք օլմալարը, հաթ-
թա զիյատէսիյլէ մալիք օլմալարը իչիւն կէլտիմ։
11-[բ]Էյի չօպան պէն իմ. էյի չօպան գօյունլարըն
եօլընա ճանընը ֆէտա էտէր։ 12-Լաքին գօյուն-
լար քէնտի մալի օլմայըպ չօպան օլմայան պիր իւճ-
րէթլի քիմսէ գուրտըն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ,
[գ]գօյունլարը պըրագըպ գաչար. գուրտ տախի գօ-
յունլարը գափըպ տաղըտըր։ 13-Իւճրէթլի գա-
չար, չիւնքի իւճրէթլի տիր, վէ գօյունլարը վազի-
ֆէ էտինմէզ։ 14-Էյի չօպան պէն իմ, [դ]վէ պէնիմ-
քիլէրի թանըրըմ, պէնիմքիլէր տախի պէնի թա-
նըրլար։ 15-[ե]Փէտէր պէնի թանըտըղը միսիլլիւ,
պէն տէ Փէտէրի թանըրըմ, վէ [զ]գօյունլարըն եօ-
լընա ճանըմը ֆէտա էտէրիմ։ 16-Վէ պէնիմ պու
աղըլտան օլմայան [է]պաշգա գօյունլարըմ վար տըր,
անլէրի տախի կէթիրմէմ կէրէք տիր, վէ պէնիմ
սէսիմի տինլէյէճէքլէր, [ը]վէ պիր սիւրիւ իլէ պիր
չօպան օլաճագ տըր։ 17-Թէքրար ալմագ իւզրէ

ա Գ. 14. 6: Եփէս. 2. 18:
բ Ես. 40. 11: Եզեկ. 34. 12, 23: 37. 24: Իպր. 13.20: 1 Պետ. 2. 25: 5. 4:
գ Զաք. 11. 16, 17:
դ 2 Տիմ. 2. 19:
ե Մատթ. 11. 27:
զ Գ. 15. 13:
է Ես. 56. 8:
ը Եզեկ. 37.22: Եփէս. 2. 14: 1 Պետ. 2. 25:

[բ]ճանըմը ֆէտա էթտիյիմ իչին՝ Փէտէր պէնի սէ-
վէր։ 18-Անը պէնտէն քիմսէ ալմազ, ֆագաթ պէն
քէնտիլիյիմտէն ֆէտա էտէրիմ. անը ֆէտա էթ-
մէյէ գուտրէթիմ վար, [գ]վէ թէքրար ալմաղա գուտ-
րէթիմ վար. [դ]պու էմրի Փէտէրիմտէն ալտըմ՝
տէտի։

19-[ե]Վէ եինէ պու սէօզլէր սէպէպինտէն Եէհու-
տիլէր արասընտա իխթիլաֆ վագը՛ օլտու։ 20-Վէ
անլէրտէն նիչէլէրի՝ [զ]Մէճնուն վէ տիվանէ տիր.
անը նի՞չին տինլէյօրսընըզ՝ տէրլէր իտի։ 21-Տի-
կէրլէրի իսէ՝ Պունլար մէճնուն սէօզլէրի տէյիլ տիր.
[է]ճինն [ը]քէօրլէրին կէօզլէրինի աչմաղա մուգթէտի՞ր
մի տիր՝ տէրլէր իտի։

22-Վէ Երուսաղէմտէ հէյքէլին թագտիս պայրամը
օլտու, վէ գըշ իտի։ 23-Վէ Յիսուս հէյքէլտէ [թ]Սո-
ղոմոնըն էյվանընտա կէզէր իքէն, 24-Եէհուտիլէր
անը իհաթէ էտէրէք տէտիլէր քի՝ Ճանըմըզը նէ՞
վագթա գատար մու՛ալլագտա պըրագըյօրսըն. էկէր
Քրիստոս սէն իսէն, պիզէ աշիքեարէ սէօյլէ։ 25-Յի-
սուս անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ սէօյլէտիմ, լաքին ի-
նանմայօրսընըզ. Փէտէրիմին իսմիյլէ իճրա էյլէտի-
յիմ [ժ]ամէլլէր պէնիմ հագգըմտա շէհատէթ էտէր-
լէր։ 26-[ի]Լաքին սիզ ինանմազսընըզ. զիրա [սիզէ
տէտիյիմ կիպի] պէնիմ գօյունլարըմտան տէյիլ
սինիզ։ 27-[լ]Պէնիմ գօյունլարըմ սէսիմի տինլէր-
լէր, պէն տախի անլէրի թանըրըմ, վէ պէնիմ ար-
տըմճա կէլիրլէր։ 28-Վէ պէն անլէրէ էպէտի հա-

բ Եա. 53. 7, 8, 12։ Եբր. 2. 9։
գ Գ. 2. 19։
դ Գ. 6. 38։ 15. 10։ Ա՛մաղ. 2. 24, 32։
ե Գ. 7. 43։ 9. 16։
զ Գ. 7. 20։ 8. 48, 52։
է Խուր. 4. 11։ Մեզ. 94. 9։ 146. 8։
ը Գ. 9. 6, 7, 32, 33։
թ Ա՛մալ. 3. 11։ 5. 12։
ժ Առ. 38։ Գ. 3. 2։ 5. 36։
ի Գ. 8. 47։ 1 Յով. 4. 6։
լ Առ. 4, 14։

յաթ վէրիրիմ, [մ]վէ իլէլէպէտ հէլաք օլմայաճագ-
լար, վէ անլէրի պէնիմ էլիմտէն քիմսէ գափմա-
յաճագ տըր։ 29-Անլէրի [յ]պանա վէրէն [ն]Փէտէրիմ
ճիւմլէտէն պէօյիւք տիւր, վէ Փէտէրիմին էլինտէն
քիմսէ գափմաղա գատիր տէյիլ տիր։ 30-[շ]Պէն
վէ Փէտէր պիր իզ՝ տէտի։

31-Օլ վագըթ [ո]Եէհուտիլէր անը թաշլամաղ իւզ-
րէ խինէ թաշլար գալտըրտըլար։ 32-Յիսուս ան-
լէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ Փէտէրիմ թարաֆընտան նիչէ
էյի 'ամէլլէր կէօսթէրտիմ, անլէրին հա՞նկըսը ի-
չիւն պէնի թաշլայօրսունըզ՝ տէտի։ 33-Եէհուտիլէր
անա ճէվապ վէրիպ՝ Սէնի էյի 'ամէլ իչիւն տէ-
յիլ, անճագ քիւֆր իչիւն, վէ սէն ինսան իքէն
[չ]քէնտինի Ալլահ մագամընա գօյտըղըն իչիւն թաշ-
լարըզ՝ տէտիլէր։ 34-Յիսուս անլէրէ ճէվապ վէրտի
քի՝ [պ]Շէրի'աթընըզտա՝ Պէն, Սիզ իլահլար սընըզ՝
տէտիմ, տէյիւ եազըլմըշ տէյի՞լ մի։ 35-Էկէր Ալ-
լահըն քէլամընըն [ջ]վարիտ օլտըղը քիմսէլէրէ իլահ-
լար տէտի իսէ, (վէ քիթապըն նէսխի մուհալ տըր,)
36-[ռ]Փէտէրին թագտիս էտիպ [ս]տիւնեայա իրսալ
էյլէտիյի զաթա՝ [վ]Իպն Ուլլահ իմ՝ [տ]տէտիյի իչիւն
սիզ՝ Քիւֆր էտիյօրսուն՝ տէ՞րմիսինիզ։ 37-[ր]Էկէր
Փէտէրիմին 'ամէլլէրինի իճրա էթմէզսէմ, պանա
ինանմայընըզ։ 38-Ամմա էկէր իճրա էտէրսէմ, պա-
նա ինանմազսանըզ՝ [ց]օլ 'ամէլլէրէ ինանընըզ, թա
քի՝ [ւ]Փէտէր պէնտէ, պէն տախի անտէ իտիյիմի
ֆէհմ էտիպ՝ անլայասընըզ։

մ Գ. 6. 37։ 17. 11, 12։ 18. 9։
յ Գ. 17. 2, 6, վէ ղայրի։
ն Գ. 14. 28։
շ Գ. 17. 11, 22։
ո Գ. 8. 59։
չ Գ. 5. 18։
պ Մեզ. 82. 6։
ջ Րօմ. 13. 1։
ռ Գ. 6. 27։
ս Գ. 3. 17։ 5. 36, 37։ 8. 42։
վ Ղուկ. 1. 35։ Գ. 9. 35, 37։
տ Գ. 5. 17, 18։ Ա.ս. 30։
ր Գ. 15. 24։
ց Գ. 5. 36։ 14. 10—12։
ւ Գ. 14. 10, 11։ 17. 21։

39 - ⁺Գունուն իւզէրինէ թէքրար անը թութմաղա
իսթէտիլէր իսէ տէ, էլլէրինտէն գուրթուլտու ։ 40 -
Վէ եինէ Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտա ⁺Յով-
հաննէսին մուգատտէմա վաֆթիզ էթտիյի մահա-
լէ կիտիպ օրատա իգամէթ էյլէտի ։ 41 - Վէ նիչէ
քիմսէլէր եանընա կէլիպ՝ Ֆիլվագը՝ Յովհաննէս
հիչ պիր մու՚ճիզէ իճրա էթմէտի, ՚լաքին Յովհան-
նէսին պունուն հագգընտա ճումլէ սէօյլէտիյի հագգ
իմիշ՝ տէտիլէր ։ 42 - ⁺Վէ օրատա նիչէլէր անա ի-
ման էթտիլէր ։

ԳԱԳ 11

Վէ ¨Մարիամ իլէ հէմշիրէսի Մարթանըն քէօ-
յիւ Բեթանիա էհալիսինտէն՝ Ղազարոս նամընտա
պիր քիմսէ խասթա իտի ։ 2 - Վէ գարընտաշը Ղա-
զարոս խասթա օլան ⁺Մարիամ Ռապպը խօշ րա՛յի-
հալը եաղլէ մէսհ էտիպ՝ այագլարընը սաչլարըյլէ
սիլմիշ օլան խաթուն իտի ։ 3 - Իմտի հէմշիրէլէրի՝
Եա Ռապպ, իշթէ սէվտիյին քիմսէ խասթա տըր՝
տէյիւ անա խապէր կէօնտէրտիլէր ։ 4 - Վէ Յիսուս
պունու իշիթտիքտէ՝ Գու էօլիւմ խասթալըղը օլ-
մայըպ, անճագ Իպն Ուլլահ անըն վասըթասըյլէ
թէմճիտ օլունմագ իւզրէ, ⁺Ալլահըն մէճտի իչիւն
տիր՝ տէտի ։ 5 - Վէ Յիսուս Մարթայը վէ հէմշի-
րէսի իլէ Ղազարոսը սէվէր իտի ։ 6 - Վէ անըն խաս-
թա օլտըղընը իշիթտիյինտէ՝ պուլունտըղը մա-
հալտէ ⁺իքի կիւն տահա մէքս էտիպ, 7 - Անտէն
սօնրա շակիրտլէրինէ՝ Եինէ Եէհուտիյէյէ կիտէ-
լիմ՝ տէտի ։ 8 - Շակիրտլէրի անա՝ Եա մու՚ալլիմ,

⁺Գ. 7. 30, 44 ։ 8. 59 ։	⁺Գ. 8. 30 ։ 11. 45 ։	14. 3 ։ Գ. 12. 3 ։
⁺Գ. 1. 28 ։	¨Ղուկ. 10. 38, 39 ։	⁺Գ. 9. 3 ։ Ա.յ. 40 ։
⁺Գ. 3. 30 ։	⁺Մատթ. 26. 7 ։ Մարկ.	⁺Գ. 10. 40 ։

ՙԵէհուտիլէր սէնի շիմտի թաշլամաղա գաստ էտի-
յօրլար իտի, եինէ օրայա՞ մը կիտէրսին՝ տէտի-
լէր։ 9-Յիսուս ճէվապէն՝ Կիւնիւն օն իքի սա՛աթը
եօ՞գ մը. ՙԷկէր պիր քիմսէ կիւնտիւզ կէզէրսէ,
սիւրչմէզ. զիրա պու տիւնեանըն նուրընը կէօրիւր։
10-ՙԱմմա էկէր պիր քիմսէ կէճէլէյին կէզէրսէ,
սիւրչէր. զիրա քէնտիսինտէ նուր եօգ տըր՝ տէ-
տի։ 11-Պու չէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա անլէրէ՝
Տօսթըմըզ Ղազարոս ՙույումըշ տըր, ամմա պէն
անը ույանտըրմաղա կիտիյօրըմ՝ տէտի։ 12-Շա-
կիրտլէրի տախի՝ Եա Րապպ, էկէր ույումըշ իսէ,
շիֆա պուլուր՝ տէտիլէր։ 13-Լաքին Յիսուս վէֆա-
թը հագգընտա սէօյլէմիշ իտի, ամմա անլէր ույ-
գու ույումասընտան պահս էտիյօր զաննըրտա ի-
տիլէր։ 14-Օ զէման Յիսուս անլէրէ աշիքեարէ օլա-
րագ՝ Ղազարոս վէֆաթ էթմիշ տիր. 15-Վէ օրա-
տա պուլունմատըղըմա սիզին իչիւն սէվինիրիմ՝ քի
իման էտէսինիզ. ֆագաթ եանընա կիտէլիմ՝ տէ-
տի։ 16-Իքիզ տէնիլէն Թովմաս րէֆիգի պուլու-
նան շակիրտլէրէ՝ Պիզ տախի կիտիպ, անըն իլէ
պէրապէր վէֆաթ էտէլիմ՝ տէտի։

17-Վէ Յիսուս կէլտիքտէ, անը տէօրթ կիւնտէն
պէրու գապրտա եաթար պուլտու։

18-Վէ Բեթանիա Երուսաղէմէ եագըն, եա՛նի
թագրիպէն օն պէշ օտ աթըմը մէսաֆէտէ օլուպ,
19-Եէհուտիլէրտէն չօգ քիմսէլէր գարտաշլա-
րընտան տօլայը թա՛զիյէ իչիւն Մարթա իլէ Մա-
րիամըն նէզտինէ կէլմիշլէր իտի։ 20-Իմտի Մար-
թա՝ Յիսուս կէլիյօր՝ տէյիւ իշիթտիքտէ, անը իս-

ե Գ. 10. 31։
ւ Գ. 9. 4։
ե Գ. 12. 35։

ը Թէս. 31. 16։ Դան.
12. 2։ Մատթ. 9.

24։ Ա՛մալ. 7. 59։
1 Կոր. 15. 18, 51։

թիգպալէ չըգտը. Մարիամ իսէ խանէտէ օթու-
րույօր իտի։ 21-Օլ վագըթ Մարթա Յիսուսա՝ Եա
Ռապպ, էկէր սէն պուրատա օլսա իտին, գարնտա-
շըմ վէֆաթ էթմէզ իտի. 22-Լաքին շիմտի պիլէ
[բ]Ալլահտան հէր նէ տիլէրսէն, Ալլահըն սանա վէրէ-
ճէյինի պիլիրիմ՝ տէտի։ 23-Յիսուս անա՝ Գարնտա-
շըն գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի։ 24-Մարթա ա-
նա՝ [գ]Պիլիրիմ քի սօն կիւնտէ, գըյամէթտէ գը-
յամ էտէճէք տիր՝ տէտի։ 25-Յիսուս անա՝ [դ]Գը-
յամէթ վէ [ե]հայաթ պէն իմ. [զ]պանա իման էտէն
էօլմիւշ օլսա պիլէ, հայաթտա օլաճագ տըր. 26-
Վէ հէր հայաթտա օլուպ պանա իման էտէն՝ իլ էլ
էպէտ էօլմէյէճէք տիր. պունա ինանը՞ր մը սըն՝
տէտի։ 27-Անա՝ Պէլի, Եա Ռապպ, [է]պէն սէնին
տիւնեայա կէլէճէք օլան Քրիստոս Իպն Ուլլահ ի-
տիյինէ իման էթտիմ՝ տէտի։ 28-Վէ պու շէյլէրի
սէօյլէտիքտէն սօնրա, կիտիպ հէմշիրէսի Մարիամը
կիզլիճէ չաղըրարագ՝ Մու'ալլիմ կէլտի, վէ սէնի
իսթէյօր՝ տէտի։ 29-Մէրգումէ իշիթտիյի կիպի,
չապուգ գալգըպ անըն եանընա կէլտի։ 30-Յիսուս
իսէ տահա քէօյէ կէլմէմիշ օլուպ՝ Մարթանըն քէն-
տինի իսթիգպալէ չըգտըղը մահալտէ իտի։ 31-[ը]Խա-
նէտէ Մարիամ իլէ պէրապէր օլուպ՝ անը թա'-
զիյէ էտէն Եէհուտիլէր իսէ մէրգումէնին չապուգ
գալգըպ տըշարը չըգտըղընը կէօրտիւքլէրինտէ՝ Աղ-
լամագ իչին գապրա կիտիյօր՝ տէյէրէք, անըն
արտը սըրա կիթտիլէր։ 32-Մարիամ տախի Յի-
սուսըն պուլունտըղը մահալէ կէլիպ անը կէօրտիւք-

բ Գ. 9. 31։
գ Ղուկ. 14. 14։ Գ. 5. 29։
դ Գ. 5. 21։ 6. 39, 40, 44։
ե Գ. 1. 4։ 6. 35։ 14. 6։ Կող. 3. 4։ 1 Յովհ. 1. 1, 2։ 5. 11։
զ Գ. 3. 36։ 1 Յովհ. 5. 10, վէ զայրի։
է Մատթ. 16. 16։ Գ. 4. 42։ 6. 14, 69։
ը Ա. 19։

տէ, այագլարընա գափանարագ, անա՝ [2]Եա Րապպ,
էկէր սէն պուրատա օլսա իտին, գարնտաշըմ վէ-
ֆաթ էթմէզ իտի՝ տէտի։ 33 - Վէ Յիսուս անըն
աղլատըղընը վէ պէրապէր կէլէն Եէհուտիլէրին աղ-
լատըգլարընը կէօրտիւքտէ, տէրունինտէն ահ չէ-
քիպ միւզթարիպ օլարագ, 34 - Անը նէ՞րէյէ գօտը-
նըզ՝ տէտի. անա՝ Էֆէնտի, կէլ տէ պագ՝ տէտի-
լէր։ 35 - [3]Յիսուս աղլատը։ 36 - Պունուն իւզէրինէ
Եէհուտիլէր՝ Պագընըզ, անը նէ՛ տէրէճէ սէվէր ի-
միշ՝ տէտիլէր։ 37 - Պա՛զըլարը իսէ՝ [4]Քէօրիւն կէօզ-
լէրինի աչան պու զաթ պունուն վէֆաթ էթմէմէ-
սի իչիւն պիր չէյ եափա՞մազ մը իտի՝ տէտիլէր։
38 - Վէ Յիսուս եինէ տէրունինտէն ահ չէքէրէք գապ-
րա կէլտի. պու տախի պիր մաղարա օլուպ՝ իւզէ-
րինէ պիր թաշ գօնուլմըշ իտի։ 39 - Յիսուս՝ Թաշը
գալտըրընըզ՝ տէտի. էօլմիւշ օլանըն հէմշիրէսի
Մարթա անա՝ Եա Րապպ, չիմտիյէ գատար թէ-
'աֆֆիւն էթմիշ տիր, զիրա տէօրթ կիւնլիւք տիր՝
տէտի։ 40 - Յիսուս անա խիթապէն, Սանա՝ Էկէր
իման էտէրսէն, [5]Ալլահըն ճէլալինի կէօրէճէքսին՝
տէ՞մէտիմ մի, տէտի։ 41 - Իմտի Թաշը գալտըրտը-
լար. Յիսուս տախի եօգարըյա նազար էտէրէք
տէտի քի՝ Էյ Փէտէր, պէնի տինլէտիյին իչիւն սա-
նա շիւքր էտէրիմ։ 42 - Վէ պէնի տա՛իմա տինլէ-
տիյինի պէն պիլիր իտիմ. [6]լաքին պէնի սէն իրսալ
էյլէտիյինէ ինանմալարը իչիւն, էթրաֆըմտա տու-
րան խալգ սէպէպինտէն սէօյլէտիմ։ 43 - Վէ պու
շէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, եիւքսէք սէսլէ՝ Էյ
Ղազարոս, տըշարը չըգ՝ տէյիւ նիտա էյլէտի։ 44 - Վէ

[2] Ա.յ. 21։
[3] Ղուկ. 19. 41։
[4] Պ. 9. 6։
[5] Ա.յ. 4, 23։
[6] Պ. 12. 30։

Էօլմիւշ օլան՝ այագլարը իլէ էլլէրի քէֆէնլէ պաղ-
լը, [յ]վէ եիւզիւ մէնտիլլէ սարըլմըշ օլարագ չըգտը·
Յիսուս անլէրէ՝ Պաղլարընը չէօզիւպ պըրագընըզ,
կիթսին՝ տէտի։

45-Օ զէման Մարիամըն նէզտինէ կէլէն Եէհու-
տիլէրտէն նիչէլէրի [[ն]Յիսուսըն] էթտիյի շէյլէրի միւ-
շահէտէ էթմէլէրիյլէ անա իման էթտիլէր։ 46-Ամ-
մա պա՛զըլարը Ֆէրիսիլէրէ վարըպ՝ Յիսուսըն էթ-
տիյի շէյլէրի անլէրէ նագըլ էթտիլէր։

47-Պունուն իւզէրինէ [շ]պաշ քեահինլէր իլէ Ֆէ-
րիսիլէր պիր մէճլիս ճէմ՚ էտիպ՝ [ո]Պիզ նէ՞ եափը-
յօրըզ, զիրա պու ատէմ չօգ միւ՚ճիզէլէր իճրա
էտիյօր։ 48-Էկէր անը պէօյլէ պըրագսագ՝ անա հէր
քէս իման էտէճէք, Ռօմալըլար տախի կէլիպ՝ հէմ
եէրիմիզի վէ հէմ միլլէթիմիզի գալտըրաճագլար՝
տէտիլէր։ 49-[չ]Կայիափա նամ քիմսէ՝ անլէրտէն
պիրի օլարագ՝ օլ սէնէտէ քեահինի ա՛զամ օլտը-
ղը հալտէ, անլէրէ՝ Սիզ հիչ պիր շէյ պիլմէզսի-
նիզ, 50-[պ]Հէմ տախի պիւթիւն միլլէթին հէլաք օլ-
մամասը իչիւն գավմ եօլընա պիր ատէմին էօլմէսի
պիզէ ֆա՛իտէլի օլտըղընը տիւշիւնմէզսինիզ՝ տէ-
տի։ 51-Վէ պունու քէնտիլիյինտէն սէօյլէմէտի·
ֆագաթ օլ սէնէտէ քեահինի ա՛զամ օլտըղը հալ-
տէ, միլլէթ իչիւն Յիսուսըն էօլէճէյինի, 52-[ռ]Վէ
եալըընըզ օլ միլլէթ իչիւն տէյիլ, [ս]անճագ տաղըլ-
մըշ օլան էվլատ Ուլլահը պիր եէրէ ճէմ՚ էթմէք
իչիւն էօլէճէյինի վահիյլէ իխպար էյլէտի։

յ Գ. 20. 7։
ն Գ. 2. 23։ 10. 42։ 12. 11, 18։
շ Մէզ. 2. 2։ Մատթ. 26. 3։ Մարկ. 14.
ո Ղուկ. 22. 2։
չ Գ. 12. 19։ Ա՛մալ. 4. 16։
պ Ղուկ. 3. 2։ Գ. 18. 14։ Ա՛մալ. 4. 6։
ջ Գ. 18. 14։
ռ Եա. 49. 6։ 1 Յովհ. 2. 2։
ս Գ. 10. 16։ Եփես. 2. 14—17

53 - Վէ օլ կիւնտէն սօնրա անըն գաթլինէ մէշ-
վէրէթ էթտիլէր։ 54 - ᵃՊունուն իչին Յիսուս Եէ-
հուտիլէրին արասընտա արթըգ 'ալէնէն կէզմէյիպ՝
օրատան պէրրիյէյէ եագըն պիր մահալէ, եա'նի
ᵇԵփրայիմ նամ շէհրէ վարըպ՝ շակիրտլէրի իլէ պէ-
րապէր օրատա իգամէթ էթտի։

55 - ᵍՎէ Եէհուտիլէրին պասեքի եագլաշմաղլէ օլ
ճիվարտան չօգ քիմսէլէր քէնտիլէրինի թաթհիր
իչիւն պասեքտէն էվվէլ Երուսաղէմէ չըգտըլար։
56 - Վէ ᵈՅիսուսը արայարագ, հէյքէլտէ տուրուպ
պիրպիրինէ՝ Սիզէ նա՞սըլ կէօրիւնիւր, 'աճէպա
պայրամա կէ՞լմէյէճէք մի՝ տէրլէր իտի։ 57 - Վէ
պաշ քեահինլէր իլէ ֆէրիսիլէր անը թութմագ ի-
չիւն՝ Պիր քիմսէ էկէր անըն նէրէտէ օլտըղընը պի-
լիրսէ, խապէր վէրսին՝ տէյիւ էմր էթմիշլէր իտի։

ՊԱՊ 12

Վէ Յիսուս պասեքտէն ալթը կիւն էվվէլ Բե-
թանիայա, ᵉեա'նի վէֆաթ էթմիշ օլուպ տա քէն-
տիսինի էօլիւլէրտէն իհեա էթտիյի Ղազարոսըն
պուլունտըղը մահալէ կէլտի։ 2 - ᶻՎէ անա օրատա
պիր զիյաֆէթ էթտիլէր, վէ Մարթա խըտմէթ
էտիպ՝ Ղազարոս տախի անըն իլէ պէրապէր սօֆ-
րատա օթուրանլարտան պիրի իտի։ 3 - Վէ ᵗՄա-
րիամ պիր լիթրա զիգըյմէթ խալիս նարտին եաղը
ալըպ՝ Յիսուսըն այագլարընը սիւրէրէք, քէնտի
սաչլարըյլէ անըն այագլարընը սիլտի. խանէ տախի
եաղըն րա"իհասըյլէ տօլտու։ 4 - Օլ վագըթ շա-
կիրտլէրինտէն պիրի, եա'նի անը էլէ վէրէճէք օ-

ա Պ. 4. 1, 3։ 7. 1։
բ Պագ 2 Թէվ. 13. 19։
գ Պ. 2. 13։ 5. 1։ 6. 4։
դ Այ. 8։
ե Պ. 11. 1, 43։
զ Մատթ. 26. 6։ Մարկ. 14. 3։
է Ղուկ. 10. 38, 39։
ը Պ. 11. 2։

լան Սիմոն օղլու Իսգարիովտը Յուդա, 5-Պու եաղ
նի՞չին իւչ եիւզ տինարա սաթըլըպ ֆուգարայա
վէրիլմէտի՝ տէտի։ 6-Պունու տախի ֆուգարայը
գայըրտըղը իչիւն տէյիլ, անճագ խըրսըզ օլուպ
դվէ քէսէ քէնտինտէ պուլունարագ, իչինէ գօնու-
լանը թաշըրտըղը իչիւն՝ տէտի։ 7-Պունուն իւզէրինէ
Յիսուս՝ Անը պրագ, տէֆն օլունաճաղըմ կիւն ի-
չիւն սագլամըշ *տըր։ 8-եՉիրա ֆուգարա տա"իմա
սիզին իլէ պէրապէր պուլունուպ, պէն տա"իմա
սիզին իլէ պէրապէր տէյիլ իմ՝ տէտի։

9-Իմտի Եէհուտիլէրտէն վաֆիր խալգ անըն օ-
րատա օլտըղընը տույմաղլէ, եալընըզ Յիսուս իչիւն
տէյիլ, անճագ զեօլիւլէրտէն իհեա էթտիյի Ղա-
զարոսը տախի կէօրմէք իւզրէ կէլտիլէր։ 10-էՊաշ
քեահինլեր իսէ Ղազարոսըն տախի գաթլի իչիւն
մէշվէրէթ էթտիլէր։ 11-ըՉիւնքի անըն սէպէպիյլէ
Եէհուտիլէրտէն չօգ քիմսէլէր կիտիպ՝ Յիսուսա ի-
ման էտէրլէր իտի։

12-թԷրթեսի կիւն պայրամ իչիւն կէլմիշ օլան
պիր չօգ խալգ Յիսուսըն Երուսաղէմէ կէլմէքտէ
օլտըղընը իշիթմէլէրիյլէ, 13-Խուրմա տալլարը ա-
լարագ, անը իսթիգպալէ չըգըպ՝ ժՈվսաննա, Բապ-
պըն իսմիյլէ կէլէն Իսրայէլին Մէլիյի միւպարէք
օլսուն՝ տէյիւ նիտա էտէրլէր իտի։ 14-Վէ իՅիսուս
պիր քիւչիւք մէրքէպ պուլուպ՝ անա պինտի։ 15-
Նիթէքիմ՝ լԷյ Սիօն գըզը, գօրգմա, իշթէ Մէլիյին
մէրքէպ սըփասընա պինմիշ օլարագ կէլիյօր՝ տէյիւ

դ Պ. 13. 29։
* Եբ-Խօտ՝ օլունուն
ե Մատթ. 26. 11։ Մարկ. 14. 7։
զ Պ. 11. 43, 44։
է Ղուկ. 16. 31։
ը Պ. 11. 45։ Ա.յ. 18։
թ Մատթ. 21. 8։ Մարկ. 11. 8։ Ղուկ. 19. 35, 36, վէ ղայրի։
ժ Մեզ. 118. 25, 26։
ի Մատթ. 21. 7։
լ Զաք. 9. 9։

եազըլմըշ իտի։ 16-[ը]Ըլաքին անըն չակիրտլէրի պու-
նու էվվէլա անլամատըլար իսէ տէ, [թ]Յիսուս Թա'-
զիզ օլունտըղտան սօնրա, [ժ]օ զէման պու շէյլէրին
անըն հագգընտա եազըլմըշ օլտըղընը, վէ քէնտի-
լէրինին անա պու շէյլէրի էթտիքլէրինի խաթըրլա-
րընա կէթիրտիլէր։ 17-[ի]Վէ անըն իլէ պէրապէր
պուլունան խալգ Ղազարոսը գապրտան չաղըրըպ
էօլիւլէրտէն իհեա էթտիյինէ շէհատէթ էտէրլէր
իտի։ 18-Պու սէպէպտէն անըն պու մու'ճիզէյի
իճրա էյլէմիշ իտտիյինի իշիթմիշ օլմալարըյլէ, խալգ
անը իսթիգպալէ չըգտը։ 19-Օլ վագըթ Ֆէրիսիլէր
պիրիպիրինէ՝ [լ]Հիչ պիր ֆա'իտէ էթմէտիյինիզի
կէօրիւյօ՞ր մը սընըզ. իշթէ 'ալէմ արտը սըրա կիթ-
տի՝ տէտիլէր։

20-Վէ [խ]պայրամտա սէճտէ գըլմաղա չըգանլար
արասընտա [ծ]պա'զը Եունանիլէր վար իտի։ 21-Պուն-
լար [կ]Գալիլէանըն Բեթսայիտա շէհրինտէն օլան Փի-
լիպպոսըն եանընա կէլիպ, անա՝ Էֆէնտի, Յիսուսը
կէօրմէք իսթէրիզ՝ տէյիւ րիճա էթտիլէր։ 22-Փի-
լիպպոս կէլիպ Անտրէասա սէօյլէտի, վէ Անտրէաս
իլէ Փիլիպպոս տախի Յիսուսա սէօյլէտիլէր։ 23-Վէ
Յիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ [հ]Իպն իւլ ին-
սանըն Թա'զիզ օլունաճաղը սա'աթ կէլտի։ 24-Հա-
գիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [ձ]Պուղ-
տայ տանէսի եէրէ տիւշիւպ էօլմէտիքճէ՝ եալընըզ
գալըր, ամմա էօլիւրսէ, չօգ մահսուլ վէրիր։ 25-
[ղ]Քէնտի ճանընը սէվէն՝ անը զայ' էտէճէք տիր, վէ

ը Ղուկ. 18. 34։
թ Բ. 7. 39։
ժ Բ. 14. 26։
ի Աւ. 11։
լ Բ. 11. 47, 48։
խ 3 Մէլ. 8. 41, 42։ Ա'մալ. 8. 27։
ծ Ա'մալ. 17. 4։
կ Բ. 1. 44։
հ Բ. 13. 32։ 17. 1։
ձ 1 Կոր. 15. 36։
ղ Մատթ. 10. 39։ 16. 25։ Մարկ. 8. 35։ Ղուկ. 9. 24։ 17. 33։

պու տիւնեատա քէնտի ճանընա պուղզ էտէն՝ անը էպէտի հայաթ իչիւն հըֆզ էտէճէք տիր։ 26 - Էկէր պիր քիմսէ պանա խըտմէթ էտէրսէ, արտըմճա կէլսին, [ց]վէ պէն նէրէտէ իսէմ, խըտմէթքեարըմ տախի օրատա օլաճագ տըր. էկէր պիր քիմսէ պանա խըտմէթ էտէրսէ, Փէտէր անը միւշէրրէֆ գըլար։ 27 - [ւ]Շիմտի ճանըմ միւզթարիպ օլմուշ տըր, վէ նէ՞ տէյէյիմ. Էյ Փէտէր, պէնի պու սա՚աթտան գուրթար. [փ]Լաքին պու սա՚աթա պունուն իչիւն կէլտիմ։ 28 - Էյ Փէտէր, քէնտի իսմինի թա՚զիզ էյլէ։ [ք]Օլ վագըթ սէմատան՝ Հէմ թա՚զիզ էյլէտիմ հէմ տէ թա՚զիզ էյլէյէճէյիմ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտի։ 29 - Հազըր պուլունուպ իշիտէն խալգ տախի՝ Կէօք կիւրլէտի՝ տէյիպ, պաշգալարը՝ Անա պիր մէլէք սէօյլէտի՝ տէտիլէր։ 30 - Յիսուս ճէվապէն՝ [և]Պու սէտա պէնիմ իչիւն տէյիլ, անճագ սիզին իչիւն կէլտի։ 31 - Շիմտի պու տիւնեանըն հիւքմիւ օլույօր. շիմտի պու տիւնեանըն [օ]րէ՚իսի խարիճէ աթըլաճագ տըր։ 32 - [ֆ]Վէ պէն եէրտէն եիւքսէյէ գալտըրըլտըղըմտա, [ա]ճիւմլէյի քէնտիմէ չէքէճէյիմ՝ տէտի։ 33 - [բ]Վէ պունու՝ նէ տիւրլիւ էօլիւմլէ էօլէճէյինի իմա իչիւն սէօյլէտի։ 34 - Խալգ անա ճէվապէն՝ [գ]Պիզ շէրի՚աթտան՝ Քրիստոսըն իլ էլ էպէտ պագի օլաճաղընը իշիթտիք, վէ սէն նա՞սըլ՝ Իպն իւլ ինսան եիւքսէյէ գալտըրըլմագ կէ-

[ց] Գ. 14. 3։ 17. 24։ 1 Սէլ. 4. 16։
[ւ] Մատթ. 26. 38, 39։ Ղուկ. 12. 50։ Գ. 13. 21։
[փ] Ղուկ. 22. 53։ Գ. 18. 37։
[ք] Մատթ. 3. 17։
[և] Գ. 11. 42։
[օ] Մատթ. 12. 29։ Ղուկ. 10. 18։ Գ. 14. 30։ 16. 11։ Ա՛մալ. 26. 18։ 2 Կոր. 4. 4։ Եփես. 2. 2։ 6. 12։
[ֆ] Գ. 3. 14։ 8. 28։
[ա] Բօմ. 5. 18։ Իպր. 2. 9։
[բ] Գ. 18. 32։
[գ] Մէզ. 89. 36, 37։ 110. 4։ Եա. 9. 7։ 53. 8։ Եզէկ. 37. 25։ Դան. 2. 44։ 7. 14, 27։ Միք. 4. 7։

րէք տիր՝ տէրսին. պու Իպն իւլ ինսան քի՞մ տիր՝
տէտիլէր։ 35-Ցիսուս անլէրէ՝ Տահա պիր ազ վա-
գըթ −Նուր սիզին իլէ տիր. ÷Նուր սիզտէ պուլուն-
տըգճա եիւրիւյիւնիզ, օլմայա քի զուլմէթ սիզի
իհաթէ էտէ. +զիրա զուլմէթտէ կէզէն նէրէյէ կիթ-
տիյինի պիլմէզ։ 36-Նուր սիզտէ պուլունտըգճա
Նուրա իման էտինիզ, •քի էհլ ի Նուր օլասընըզ՝
տէտի։. Ցիսուս պու չէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա,
կիտիպ ֆանլէրտէն կիզլէնտի։

37-Վէ հէր նէ գատար էօնլէրինտէ պու գատար
ʼալամէթլէր կէօսթէրմիշ իտի իսէ տէ, եինէ անա
իման էթմէզլէր իտի. 38-Թա քի Եսայի փէյղամ-
պէրին՝ ∞Եա Րապպ, խապէրիմիզէ քի՞մ ինանտը,
վէ Րապպըն պազուսը քի՞մէ աշիքեար օլտու՝ տէ-
յիւ սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլունա։ 39-Պու-
նուն իչիւն իման էտէմէտիլէր, զիրա Եսայի եինէ,
40-բԱնլէրին կէօզլէրինի քէօր էթտի վէ գալպինի
գաթըլաշտըրտը, օլմայա քի կէօզլէրիյլէ կէօրիւպ՝
գալպէն ֆէհմ իլէ տէօնէլէր, պէն տախի անլէրէ
շիֆա վէրէյիմ՝ տէտի։ 41-փԱնըն ճէլալինի կէօ-
րիւպ հագգընտա խապէր վէրտիյի զէման Եսայի
պու չէյլէրի սէօյլէտի։ 42-Պու ճիւմլէ իլէ պէրա-
պէր րէ՛իսլէրտէն չօգ քիմսէլէր անա իման էթ-
տիլէր, անճագ ճէմաʼաթտան խարաճ օլունմամագ
իչիւն, րՖէրիսիլէր սէպէպինտէն իգրար էթմէզլէր
իտի։ 43-իԶիրա ինսանըն ʼիզզէթինի Ալլահըն ʼիզ-
զէթինտէն զիյատէ սէվտիլէր։

− Գ. 1. 9։ 8. 12։ 9. 5։ Ա.յ. 46։
÷ Երեմ. 13. 16։ Եփես. 5. 8։
+ Գ. 11. 10։ 1 Յովհ. 2. 11։
• Ղուկ. 16. 8։ Եփես. 5. 8։ 1 Թէս. 5. 5։ 1 Յովհ. 2. 9—11։
ֆ Գ. 8. 59։ 11. 54։
∞ Եա. 53. 1։ Հռոմ. 10. 16։
բ Եա. 6. 9, 10։ Մատթ. 13. 14։
փ Եա. 6. 1։
ր Գ. 7. 13։ 9. 22։
ի Գ. 5. 44։

44-Վէ Յիսուս նիտա էտիպ տէտի քի՝ ղՊանա
իման էտէն՝ պանա տէյիլ, ամմա պէնի իրսալ է-
տէնէ իման էթմիշ օլուր: 45-ճՎէ պէնի կէօրէն՝
պէնի իրսալ էտէնի կէօրմիւշ օլուր: 46-Պանա հէր
իման էտէնին զուլմէթտէ գալմամասը իչիւն, մպէն
տիւնեայա նուր կէլտիմ: 47-Վէ էկէր պիր քիմսէ
սէօզլէրիմի իշիտիպ տէ հըֆզ էթմէզսէ, յպէն անը
հիւքմ էթմէմ. նգիրա տիւնեայը հիւքմ էթմէք
իչիւն տէյիլ, ամմա տիւնեայը խէլաս էթմէք իչիւն
կէլտիմ: 48-շՊէնի թահգիր էտիպ՝ սէօզլէրիմի գա-
պուլ էթմէյէնի հիւքմ էտէն վար տըր. ոպէնիմ
սէօյլէտիյիմ քէլամ անը սօն կիւնտէ հիւքմ էտէ-
ճէք տիր. 49-Զիրա չպէն քէնտիլիյիմտէն սէօյլէ-
մէտիմ. լաքին պէնի իրսալ էտէն Փէտէր պՆէ տէ-
յէճէյիմի վէ նէ սէօյլէյէճէյիմի պանա քէնտիսի
էմր էյլէտի: 50-Պէն տախի անըն էմրինին էպէտի
հայաթ օլտուղունը պիլիրիմ. պունուն իչիւն հէր նէ
սէօյլէրսէմ, Փէտէրին պանա տէտիյի կիպի սէօյ-
լէրիմ:

ԳԱՊ 13

աՊասխէք պայրամընտան էվվէլ, Յիսուս պու տիւն-
եատան Փէտէրէ ինթիգալ էթմէք իչիւն բքէնտի
սա՛աթընըն կէլտիյինի պիլմէքլէ, տիւնեատա օլան
քէնտինինքիլէրի սէվմիշ օլարագ անլէրը նիհայէ-
թէտէք սէվտի:

2-Վէ ախշամ թա՛ամը օլունճա, (գՇէյթան հալա

ղ Մարկ. 9. 37: 1 Պետ. 1. 21:
ճ Յ. 14. 9:
մ Այ. 35, 36: Յ. 3. 19: 8. 12: 9. 5, 39:
յ Յ. 5. 45: 8. 15, 26:
ն Յ. 3. 17:
շ Ղուկ. 10. 16:
ո Թէս. 18. 19: Մարկ. 16. 16:
չ Յ. 8. 38: 14. 10:
պ Թէս. 18. 18:

ա Մատթ. 26. 2:
բ Յ. 12. 23: 17. 1, 11:
գ Ղուկ. 22. 3: Այ. 27:

Սիմոն օղլու Իսկարիովտլը Յուդանըն գալպինէ անը
էլէ վէրմէսինի իլգա էթմիշ օլարագ,) 3-Յիսուս [դ]Փէ-
տէրին՝ հէր չէյի քէնտի էլլէրինէ թէսլիմ էթտի-
յինի [ե]վէ Ալլահտան կէլմիշ վէ Ալլահա կիթմէք
իւզրէ օլտըղընը պիլմէքլէ, 4-[զ]Ախշամ թա'ամըն-
տան գալգըբ՝ էլպիսէսինի պիր թարաֆա գօյա-
րագ, պիր փէշկիր ալըբ գուշանտը: 5-Անտէն սօն-
րա լէյէնէ սու գօյուբ՝ շակիրտլէրին այագլարընը
եըգամաղա, վէ գուշանմըշ օլտըղը փէշկիրլէ սիլ-
մէյէ պաշլատը: 6-Իմտի Սիմոն Պետրոսա կէլտիք-
տէ, օ անա՝ Եա Ռապպ, [է]պէնիմ այագլարըմը սէ՞ն
մի եըգայաճագ սըն՝ տէտի: 7-Յիսուս անա ճէ-
վապէն՝ Պէնիմ էթտիյիմի սէն շիմտի պիլմէզսին,
[ը]ամմա սօնրա անլայաճագսըն՝ տէտի: 8-Պետրոս
անա՝ Պէնիմ այագլարըմը էպէտէն եըգամայա-
ճագսըն՝ տէտի. Յիսուս անա ճէվապէն՝ [թ]Էկէր սէ-
նի եըգամազսամ, պէնիմ իլէ նասիպին եօգ տըր՝
տէտի: 9-Սիմոն Պետրոս անա՝ Եա Ռապպ, եալընըզ
այագլարըմը տէյիլ, ամմա էլլէրիմի վէ պաշըմը տախի
եըգա՛՝ տէտի: 10-Յիսուս անա՝ Եըգանմըշ քիմսէ,
այագլարընըն եըգանմասընտան ղայրի պիր շէյէ
միւհթաճ տէյիլ տիր, չիւնքի քիւլլիյէն փաք տըր.
[ժ]սիզ տախի փաք սընըզ, լաքին ճիւմլէնիզ տէյիլ՝
տէտի: 11-[ի]Չիրա քէնտինի էլէ վէրէճէք քիմսէյի
պիլիր իտի. անըն իչիւն՝ Ճիւմլէնիզ փաք տէյիլ
սինիզ՝ տէտի: 12-Վէ անլէրին այագլարընը եը-
գայըբ էլպիսէսինի ալտըգտան սօնրա, եինէ սօֆ-

դ Մատթ. 11. 27: 28. 18: Պ. 3. 35: 17. 2: Ա'մալ. 2. 36: 1 Կոր. 15. 27: 'Իպր. 2. 8:
ե Պ. 8. 42: 16. 28:
զ Ղուկ. 22. 27: Փիլ. 2. 7, 8:
է Պաղ. Մատթ. 3. 14:
ը Ա.Յ. 12:
թ Պ. 3. 5: 1 Կոր. 6. 11: Եփես. 5. 26: Տիտ. 3. 5: 'Իպր. 10. 22:
ժ Պ. 15. 3:
ի Պ. 6. 64:

րայա օթուրուպ անլէրէ տէտի քի՝ Սիզէ նէ էթ-
տիյիմի անլայօ՞ր մըսընըզ։ 13-[ւ]Սիզ պանա՝ Մու-
՚ալլիմ վէ Րապպ Թէամիյէ էտէրսինիզ, վէ էյի
տէրսինիզ, զիրա էօյլէ իմ։ 14-[փ]Իմտի պէն Րապպ
վէ մու՚ալլիմինիզ օլտըղըմ հալտէ՝ այաղլարընըզը
եըգատըմ իսէ, [ք]պիրպիրինիզին այաղլարընը եըգա-
մամագ սիզէ կէրէք տիր։ 15-Զիրա [օ]սիզէ պիր
էօրնէք վէրտիմ քի՝ սիզ տախի պէնիմ սիզէ էյ-
լէտիյիմ կիպի էյլէյէսինիզ։ 16-[հ]Հագիգաթէն, հա-
գիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Գուլ էֆէնտիսինտէն
վէ իրսալ օլունան իրսալ էտէնտէն պէօյիւք տէյիլ
տիր։ 17-[ձ]Պունլարը պիլտիքտէն սօնրա իճրա էյլէ-
տիյինիզ հալտէ նէ՛ միւպարէք սինիզ։ 18-Ծիւմլէ-
նիզին հագգընտա սէօյլէմիյօրըմ. պէն ինթիխապ
էթտիքլէրիմի պիլիրիմ. լաքին՝ [ղ]Պէնիմ իլէ էքմէք
եէյէն էօքչէսինի իւզէրիմէ գալտըրտը՝ տէյու եա-
զըլմըշ օլան քէլամ իթմամ օլունա։ 19-[ճ]Վագը՛
օլմազտան էվվէլ շիմտի սիզէ սէօյլէրիմ, թա քի
վագը՛ օլտըղը զէման պէն իտիյիմէ ինանասընըզ։
20-[մ]Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
Պէնիմ իրսալ էտէճէյիմ քիմսէյի գապուլ էտէն
պէնի գապուլ էթմիշ օլուր, վէ պէնի գապուլ է-
տէն՝ պէնի իրսալ էտէնի գապուլ էթմիշ օլուր։
21-[յ]Յիսուս պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէ, [ն]տէրու-
նինտէն միւզթարիպ օլուպ շէհատէթ էտէրէք՝ Հա-

ւ Մատթ. 23. 8, 10: Ղուկ. 6. 46: 1 Կոր. 8. 6: 12. 2: Փիլ. 2. 11:
փ Ղուկ. 22. 27:
ք Հռմ. 12. 10: Գաղ. 6. 1, 2: 1 Պետ. 5. 5:
օ Մատթ. 11. 29: Փիլ. 2. 5: 1 Պետ. 2. 21: 1 Յովհ. 2. 6:
հ Մատթ. 10. 24: Ղուկ. 6. 40: Յ. 15. 20:
ձ Յակ. 1. 25:
ղ Սէղ. 41. 9: Մատթ. 26. 23: Ա.ջ. 21:
ճ Յ. 14. 29: 16. 4:
մ Մատթ. 10. 40: 25. 40: Ղուկ. 10. 16:
յ Մատթ. 26. 21: Մարկ. 14. 18: Ղուկ. 22. 21:
ն Յ. 12. 27:

գըլտաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՙՍիզ-
տէն պիրի պէնի էլէ վէրէճէք տիր՝ տէտի։ 22-
Պունուն ուզէրինէ շակիրտլէր, քիմին հագգընտա
սէօյլէտիյինէ շիւպհէ էտէրէք, պիրիպիրինէ պա-
գըյօրլար իտի։ 23-"Վէ շակիրտլէրինտէն Յիսուսըն
սէվտիյի քիմսէ Յիսուսըն եանընտա օթուրույօր
իտի։ 24-Վէ հագգընտա սէօյլէտիյի քիմսէնին քիմ
իտիյինի սու՛ալ էթմէսինի տէյիւ Սիմօն Պետրոս անա
իշարէթ էթտի։ 25-Օ տախի Յիսուսըն կէօքսինէ
տայանըպ անա՝ Եա Րապպ, քի՞մ տիր՝ տէտի։
26-Յիսուս ճէվապէն՝ Պէն լօգմայը պաթըրըպ քի-
մէ վէրիրսէմ, օ տուր՝ տէտի. վէ լօգմայը պաթը-
րըպ՝ Սիմօն օղլու Իսգարիովտըը Յուդայա վէրտի։
27-ՙՎէ պու լօգմատան սօնրա Շէյթան անըն տէ-
րունինէ կիրտի. Յիսուս տախի անա՝ Եափաճաղընը
չապուգ եափ՝ տէտի։ 28-Ամմա պունու անա նի-
չիւն սէօյլէտիյինի սօֆրատա օթուրանլարըն հիչ
պիրի անլամատը. 29-Զիրա պա՛զըլարը՝ "քէսէ
Յուդատա օլտուղը իչիւն, Յիսուս անա՝ Պայրամտա
պիզէ լազըմ օլան շէյլէրի սաթըն ալ, եախօտ
ֆուգարայա պիր շէյ վէր՝ տէյօր զաննէթտիլէր։
30-Օ տախի լօգմայը ալտըղը կիպի տըշարը չըգտը,
վէ կէճէ իտի։

31-Վէ օ չըգտըգտան սօնրա, Յիսուս տէտի քի՝
ՙՇիմտի Իպն իւլ ինսան թա՛զիզ օլունուպ՝ "Ալլահ
տախի անտէ թա՛զիզ օլունտու։ 32-"Էկէր Ալլահ
անտէ թա՛զիզ օլունտու իսէ, Ալլահ տախի անը
քէնտինտէ թա՛զիզ էտիպ՝ ՙթէզ անը թա՛զիզ էյ-

ՙ Ա՛մպ. 1. 17։ 1 Յովհ. 2. 19։
" Պ. 19. 26։ 20. 2։ 21. 7, 20, 24։
ՙ Ղուկ. 22. 3։ Պ. 6. 71։
" Պ. 12. 6։
ՙ Պ. 12. 23։
" Պ. 14. 13։ 1 Պետ. 4. 11։
" Պ. 17. 1, 4—6։
ՙ Պ. 12. 23։

իճրա էտէճէք տիր. չիւնքի պէն Փէտէրիմէ կիտի-
յօրըմ։ 13 - [է]Վէ պէնիմ իսմիմլէ հէր նէ տիլէրսէ-
նիզ, անը իճրա էտէրիմ, թա քի Փէտէր Օղուլտա
թա՛զիմ օլունա։ 14 - Պէնիմ իսմիմլէ էկէր պիր շէյ
տիլէրսէնիզ, պէն իճրա էտէրիմ։ 15 - [ը]Էկէր պէնի
սէվէրսէնիզ, պէնիմ էմիրլէրիմի հըֆզ էտինիզ։ 16 -
Վէ պէն Փէտէրտէն տիլէրիմ, օ տախի իլ էլ էպէտ
սիզին իլէ թէմէքքիւն էթմէք իւզրէ՝ սիզէ [թ]տիկէր
պիր Թէսէլլի էտիճի, 17 - Եա՛նի [ժ]Հագիգաթ Րու-
հունը վէրէճէք տիր. [ի]պունու տախի տիւնեա կէօր-
մէտիյի վէ թանըմատըղը էճլտէն գապուլ էտէ-
մէզ, ամմա սիզ անը թանըրսընըզ, զիրա եանը-
նըզտա թէմէքքիւն էտէր, [լ]վէ տէրունիւնիզտէ օլա-
ճագ տըր։ 18 - [խ]Սիզի եէթիմ պըրագմամ. [ծ]սիզէ
կէլիրիմ։ 19 - Պիր ազ միւտտէթ սօնրա տիւնեա
պէնի արթըգ կէօրմէզ. [կ]ամմա սիզ պէնի կէօ-
րիւրսիւնիւզ. չիւնքի [հ]պէն հայաթտա իմ, սիզ տա-
խի հայաթտա օլաճագսընըզ։ 20 - Օլ կիւնտէ [ձ]պէն
Փէտէրիմտէ, վէ սիզ պէնտէ, պէն տախի սիզտէ
օլտըղըմը անլայաճագսընըզ։ 21 - [ղ]Հէր քիմ քի
էմիրլէրիմ քէնտինտէ պուլունուպ՝ անլէրի հըֆզ
էտէրսէ, պէնի սէվէն օ տըր. վէ պէնի սէվէն՝ Փէ-
տէրիմ թարաֆընտան սէվիլէճէք տիր. պէն տախի
անը սէվիպ՝ քէնտիմի անա իզհար էտէճէյիմ։
22 - Իսկարիովտըլը օլմայան [ճ]Յուդա անա՝ Եա

[է] Մատթ. 7. 7։ 21. 22։ Մարկ. 11. 24։ Ղուկ. 11. 9։ Գ. 15. 7, 16։ 16. 23, 24։ Յակ. 1. 5։ 1 Յովհ. 3. 22։ 5. 14։
[ը] Ա.յ. 21, 23։ Գ. 15. 10, 14։ 1 Յովհ. 5. 3։
[թ] Գ. 15. 26։ 16. 7։ Րոմ. 8. 15, 26։
[ժ] Գ. 15. 26։ 16. 13։ 1 Յովհ. 4. 6։
[ի] 1 Կոր. 2. 14։
[լ] 1 Յովհ. 2. 27։
[խ] Մատթ. 28. 20։
[ծ] Ա.յ. 3, 28։
[կ] Գ. 16. 16։
[հ] 1 Կոր. 15. 20։
[ձ] Ա.յ. 10։ Գ. 10. 38։ 17. 21, 23, 26։
[ղ] Ա.յ. 15, 23։ 1 Յովհ. 2. 5։ 5. 3։
[ճ] Ղուկ. 6. 16։

Րապպ, նա՞սըլ օլուր քի՝ քէնտինկի տուշմանլարա իզ-
հար էթմէյիպ տէ, պիզէ իզհար էտէճէքսին՝ տէ-
տի: 23-Յիսուս անա ճէվապէն տէտի քի՝ ~Էկէր
պիր քիմսէ պէնի սէվէրսէ, քէլամըմը հըֆզ էտէր․
Փէտէրիմ տախի անը սէվէճէք տիր, •վէ անա կէ-
լիպ եանընտա թէմէքքիւն էտէճէյիզ: 24-Պէնի
սէվմէյէն՝ քէլամըմը հըֆզ էթմէզ, Լվէ իշիթտիյի-
նիզ քէլամ պէնիմ տէյիլ, անճագ պէնի իրսալ է-
տէն Փէտէրին տիր: 25-Եանընըզտա պուլունուր
իքէն՝ պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ: 26-⁺Լաքին
Թէսէլլի էտիճի, եա՞նի Փէտէրին պէնիմ իսմիմլէ
կէօնտէրէճէյի Րուհ իւլ Գուտուս ᶜսիզէ հէր շէյի
թա՛լիմ էտիպ՝ սիզէ սէօյլէտիյիմ ճիւմլէ շէյլէրի
իխթար էտէճէք տիր: 27-ᵓՍիզէ սէլամէթ պըրա-
գըրըմ, սիզէ պէնիմ սէլամէթիմի վէրիրիմ․ պէն
սիզէ տիւնեանըն վէրտիյի կիպի վէրմէմ․ ~գալպի-
նիզ խավֆ ու իզթիրապտա օլմասըն: 28-Պէն սի-
զէ խիթապէն՝ ‡Կիտէրիմ վէ սիզէ կէլիրիմ՝ տէ-
տիյիմ սէօզիւ իշիթտինիզ․ +էկէր պէնի սէվսէ ի-
տինիզ՝ Փէտէրէ կիտիյօրըմ՝ [տէտիյիմ] իչիւն մէս-
րուր օլուր իտինիզ․ •զիրա Փէտէրիմ պէնտէն պէօ-
յիւք տիր: 29-Վէ վագը՛ օլտըղը զէման ինանա-
սընըզ տէյիւ, $վուգուու՛ պուլմազտան էվվէլ սիզէ
շիմտի սէօյլէտիմ: 30-Արթըգ սիզին իլէ չօգ սէօյ-
լէշմէմ․ ~զիրա պու տիւնեանըն րէ՛իսի կէլիյօր, վէ
պէնտէ անըն հիչ պիր շէյի եօգ տըր․ 31-Անճագ

~Ա.յ. 15:
• 1 Յուհ. 2.24: Վահ. 3. 20:
Լ Ա.յ. 10: Պ. 5. 19, 38: 7. 16: 8. 28: 12. 49:
⁺ Ա.յ. 16: Ղուկ. 24. 49: Պ. 15.26: 16.7:
ᶜ Պ. 2. 22: 12. 16: 16. 13: 1 Յուհ. 2. 20, 27:
ᵓ Փիլ. 4. 7: Կոլ. 3. 15:
~ Ա.յ. 1:
‡ Ա.յ. 3, 18:
+ Ա.յ. 12: Պ. 16. 16: 20. 17:
• Պ. 5. 18: 10. 30: Փիլ. 2. 6:
$ Պ. 13. 19: 16. 4:
~ Պ. 12. 31: 16. 11:

Փետերի սեվտիյիմի, ^բվե Փետերին պանա եմր եթ-
տիյի կիպի ինճրա եթտիյիմի տիւնեա անլայա։ Գալ-
գընըզ, պուրատան կիտելիմ։

ՊԱՊ 15

Պեն հագիգի ասմա իմ, վե Փետերիմ պաղպան
տըր։ 2-^աՊենտե մեյվե վերմեյեն հեր չըպուղը գալ-
տըրըր, վե հեր մեյվե վերենի տահա զիյատե մեյ-
վե վերմեսի իչիւն փաքլեր։ 3-^բՍիզե սեօյլետիյիմ
սեօզլե սիզ հալա փաք սընըզ։ 4-^գՊենտե գալը-
նըզ, պեն տախի սիզտե տուրայըմ. չըպուգ ասմատա
գալմատըգճա, քենտիլիյինտեն մեյվե վերեմեզ,
քեզալիք սիզ տախի եկեր պենտե գալմազսանըզ`
^դմեյվե վերեմեզսինիզ։ 5-Պեն ասմա իմ, սիզ չըպուգլար
սընըզ. հեր քիմ պենտե գալըրսա, պեն տախի
անտե գալըրսամ, օ չօգ ^դմեյվե վերիր, զիրա պեն-
սիզ պիր շեյ եափամազսընըզ։ 6-Եկեր պիր քիմսե
պենտե գալմազսա, ^եչըպուգ կիպի տըշարը աթը-
լըպ գուրուր. վե անլերի տեվշիրիպ` աթեշե ա-
թարլար, վե եանար։ 7-Եկեր պենտե գալըրսա-
նըզ, վե սեօզլերիմ սիզտե գալըրսա, ^զիսթետիյի-
նիզի տիլեյեճեքսինիզ, վե սիզե օլաճագ տըր։ 8-^էՓե-
տերիմ պունունլե, եա'նի սիզին չօգ մեյվե վեր-
մենիզլե, թա'զիզ օլունուր. ^ըպեօյլեճե պանա շա-
կիրտլեր օլաճագսընըզ։

9-Փետեր պենի սեվտիյի կիպի, պեն տախի սի-
զի սեվտիմ. պենիմ մուհապպեթիմտե գալընըզ։

բ Գ. 10. 18։ Փիլ. 2. 8։ Իպր. 5. 8։

ա Մատթ. 15. 13։
բ Գ. 13. 10։ 17. 17։ Եփես. 5. 26։ 1 Պետ. 1. 22։
գ Կող. 1. 23։ 1 Յովհ. 2. 6։
դ Ովս. 14. 8։ Փիլ. 1. 10։ 4. 13։ Ա'մով. 4. 12։
ե Մատթ. 3. 10։ 7. 19։
զ Ա.յ. 16։ Գ. 14. 13, 14։ 16. 23։
է Մատթ. 5. 16։ Փիլ. 1. 10։
ը Գ. 8. 31։ 13. 35։

10 - Պէն Փէտէրիմին էմիրլէրինի հըֆզ էտիփ՝ անըն
մուհապպէթինտէ գալտըղըմ կիպի, [ա]սիզ տա-
խի էմիրլէրիմի հըֆզ էթտիյինիզ թագտիրտէ, մու-
հապպէթիմտէ գալաճագսընըզ։ 11 - Պէնիմ մէսէր-
րէթիմ սիզտէ գալմասը [բ]վէ սիզին մէսէրրէթինիզ
մուքէմմէլ օլմասը իչիւն, պու չէյլէրի սիզէ սէօյ-
լէտիմ։ 12 - [գ]Պէնիմ էմրիմ պու տուր քի՝ պէն սի-
զի սէվտիյիմ կիպի պիրիպիրինիզի սէվէսինիզ։
13 - [դ]Պիր աատէմին քէնտի տօսթլարընըն եօլընտա ճա-
նընը ֆէտա էթմէսինտէն զիյատէ պիր քիմսէտէ
մուհապպէթ եօգ տուր։ 14 - [ե]Էկէր սիզէ էմր էթ-
տիյիմ չէյլէրին ճիւմլէսինի իճրա էտէրսէնիզ,
տօսթլարըմ օլուրսընըզ։ 15 - Արթըգ սիզէ գուլ
թէսմիյէ էթմէմ, զիրա գուլ էֆէնտիսինին նէ էթ-
տիյինի պիլմէզ. ամմա սիզէ տօսթ թէսմիյէ էթ-
տիմ, [զ]զիրա Փէտէրիմտէն իշիթտիյիմ չէյլէրին
ճիւմլէսինի սիզէ պիլտիրտիմ։ 16 - [է]Սիզ պէնի ին-
թիխապ էթմէտինիզ, անճագ պէն սիզի ինթիխապ
էթտիմ, վէ [ը]կիտիփ մէյվէ հուսուլէ կէթիրմէնիզ
վէ մէյվէնիզ պագի գալմասը իչիւն սիզի թա՛եին
էթտիմ. [թ]թա քի պէնիմ իսմիմլէ Փէտէրտէն հէր
նէ տիլէյէճէք օլուրսանըզ սիզէ վէրէ։ 17 - [ժ]Սիզէ՝
պիրիպիրինիզի սէվէսինիզ՝ տէյիւ պու չէյլէրի էմր
էտէրիմ։

18 - [ի]Էկէր տիւնեա սիզէ պուղզ էտէրսէ, սիզ-

ա Գ. 14. 15։ 21. 23։
բ Գ. 16. 24։ 17. 13։ 1 Յովհ. 1. 4։
գ Գ. 13. 34։ 1 Սել. 4. 9։ 1 Պետ. 4. 8։ 1 Յովհ. 3. 11։ 4. 21։
դ Գ. 10. 11, 15։ Րօմ. 5. 7, 8 Եփես. 5. 2։ 1 Յովհ. 3. 16։
ե Գ. 14. 15, 23։ Գագ Մատթ. 12. 50։
զ Գագ Թէք. 18. 17։ Գ. 17. 26։ Ա՛մալ. 20. 27։
է Գ. 6. 70։ 13. 18։ 1 Յովհ. 4. 10, 19։
ը Մատթ. 28. 19։ Մարկ. 16. 15։ Կող. 1. 6։
թ Ա.յ. 7։ Գ. 14. 13։
ժ Ա.յ. 12։
ի 1 Յովհ. 3. 1, 13։

տէն էվվէլ պանա պուղզ էթտիկլէրինի պիլմիշ օլու-
նըզ։ 19 -[մ]Էկէր տիւնեատան օլսա իտինիզ, տիւնեա
քէնտինինին օլանը սէվէր իտի. [յ]Լաքին սիզ տիւնեա-
տան օլմայըպ՝ անճագ պէն սիզի տիւնեատան ին-
թիխապ էթտիյիմ էճլտէն տիւնեա սիզէ պուղզ
էտէր։ 20 -Սիզէ՝ [ն]Գուլ էֆէնտիսինտէն պէօյիւք
տէյիլ տիր՝ տէտիյիմ քէլամը տէրխաթըր էտինիզ.
պանա թէ'ատտի էթտիքլէրի թագտիրտէ, սիզէ
տախի թէ'ատտի էտէրլէր. [շ]պէնիմ քէլամըմը հըֆզ
էթտիլէր իսէ, սիզին քէլամընըզը տախի հըֆզ է-
տէրլէր։ 21 -[ո]Լաքին պու չէյլէրին ճիւմլէսինի, պէ-
նի իրսալ էտէնի պիլմէտիքլէրինտէն, սիզէ պէնիմ
իսմիմ իչիւն էտէճէքլէր։ 22 -[չ]Էկէր պէն կէլիպ
անլէրէ սէօյլէմէմիշ օլսա իտիմ, կիւնահլարը օլմազ
իտի. [պ]ամմա շիմտի կիւնահլարը իչիւն պէհանէլէրի
եօգ տըր։ 23 -[ջ]Պանա պուղզ էտէն՝ Փէտէրիմէ տա-
խի պուղզ էտէր։ 24 -[ռ]Էկէր արալարընտա պաշգա
պիր քիմսէնին իճրա էթմէտիյի ’ամէլլէրի էթմիշ
օլմասա իտիմ, կիւնահլարը օլմազ իտի. լաքին շիմ-
տի հէմ կէօրտիւլէր հէմ տախի պանա վէ Փէտէ-
րիմէ պուղզ էթտիլէր։ 25 -Ամմա շէրի'աթլարըն-
տա՝ [ս]Պանա պիլա սէպէպ պուղզ էթտիլէր՝ տէյիւ
եազըլմըշ օլան քէլամ իթմամ օլունմագ իչիւն
պէօյլէ օլտու։ 26 -[վ]Ֆագաթ Փէտէր թարաֆընտան
պէնիմ իրսալ էտէճէյիմ Թէսէլլի էտիճի, եա'նի
Փէտէրտէն խուրուճ էտէն հագիգաթ Րուհու կէլ-
տիյի զէման, [տ]պէնիմ հագգըմտա օ շէհատէթ է-

մ 1 Յովհ. 4. 5։	ո Մատթ. 10. 22։ 24.	9. 32։
յ Գ. 17. 14։	9։ Գ. 16. 3։	ս Սաղ. 35. 19։ 69. 4.
ն Մատթ. 10. 24։	չ Գ. 9. 41։	վ Ղուկ. 24. 49։ Գ.
Ղուկ. 6. 40։ Գ. 13.	պ Հռոմ. 1. 20։ Յակ. 4. 17։	14. 17, 26։ 16. 7,
16։	ջ 1 Յովհ. 2. 23։	13։ Ա'մալ. 2. 33։
շ Եզեկ. 3. 7։	ռ Գ. 3. 2։ 7. 31։	տ 1 Յովհ. 5. 7։

ռէճէք տիր: 27-[ր]Վէ սիզ տախի շէհատէթ էտէրսինիզ, [ց]զիրա իպթիտատէն պէրու պէնիմ իլէ պէրապէր սինիզ:

ՊԱՊ 16

Պու չէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ, [ա]քի սիւրչմէյէսինիզ: 2-[բ]Սիզի ճէմա'աթտան խիւրած էտէճէքլէր. պէլի, [գ]սիզի հէր գաթլ էտէն քիմսէ՝ Ալլահա 'իպատէթ 'արզ էտիյօրըմ՝ զանն էտէճէյի վագըթ կէլիր: 3-[դ]Վէ պու չէյլէրի Փէտէրի վէ պէնի թանըմատըգլարը իչիւն էտէճէքլէր: 4-[ե]Լաքին վագթը կէլտիյինտէ, պէնիմ անլէրի սիզէ սէօյլէտիյիմի թէզքէքիւր էթմէնիզ իչիւն պու չէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ. ամմա սիզին իլէ պէրապէր պուլունտըղըմ իչիւն [ե]պունլարը սիզէ իպթիտատէն սէօյլէմէտիմ:

5-[է]Ցագաթ շիմտի պէնի իրսալ էտէնէ կիտիյօրըմ. վէ սիզտէն հիչ պիրի պանա՝ Նէ՞րէյէ կիտիյօրսըն՝ տէյիւ սու՛ալ էթմէզ: 6-Ցագաթ պու չէյլէրի սիզէ սէօյլէտիյիմ իչիւն [զ]գալպինիզի քէտէր տօլտուրմըշ տըր: 7-Լաքին պէն սիզէ հագգը սէօյլէյօրըմ. պէնիմ կիթմէմ սիզէ խայըրլը տըր. զիրա պէն կիթմէզսէմ՝ սիզէ [ը]թէսէլլի էտիճի կէլմէզ, [թ]ամմա կիթտիյիմ հալտէ, անը սիզէ կէօնտէրիրիմ: 8-Վէ օ կէլտիյինտէ, տիւնեայը կիւնահ վէ սալահ վէ հիւքմ խուսուսլարընտա իլզամ էտէճէք տիր:

ր Ղուկ. 24. 48: Ա'մալ. 1. 8, 21, 22: 2. 32: 3. 15: 4. 20, 33: 5. 32: 10. 39: 13. 31: 1 Պէտ. 5. 1: 2 Պէտ. 1. 16:
ց Ղուկ. 1. 1: 1 Յովհ. 1. 1, 2:

ա Մատթ. 11. 6: 24. 10: 26. 31:
բ Պ. 9. 22, 34: 12. 42:
գ Ա'մալ. 7. 59: 9. 1: 26. 9—11:
դ Պ. 15. 21: Րոմ. 10: 2: 1 Կոր. 2. 8: 1 Տիմ. 1. 13:
ե Պ. 13. 19: 14. 29:

զ Պագ Մատթ. 9. 15:
է Ա.յ. 10, 16: Պ. 7. 33: 13. 3: 14. 28.
ը Ա.յ. 22: Պ. 14. 1:
թ Պ. 7. 39: 14. 16, 26: 15. 26:
ժ Ա'մալ. 2. 33: Եփես. 4. 8:

9-[ի]Կիւնահ խուսուսընտա իլզամ էտէճէք տիր, չիւնքի
պանա իման էթմէզլէր. 10-[լ]Վէ սալահ խուսու-
սընտա իլզամ էտէճէք տիր, [խ]զիրա Փէտէրիմէ կիտիյօ-
րըմ, վէ պէնի արթըգ կէօրմէզսինիզ. 11-Վէ
[ծ]հիւքմ խուսուսընտա իլզամ էտէճէք տիր, [կ]չիւնքի պու
տիւնեանըն րէ՞իսի մահքիւմ օլմուշ տըր։ 12-Տի-
զէ սէօյլէյէճէյիմ տահա չօգ շէյլէր վար, [հ]լաքին
շիմտի թէհամմիւլ էտէմէզսինիզ. 13-Ամմա օլ [ձ]հա-
գիգաթ Ռուհու կէլտիյի զէման, սիզի [ղ]ճիւմլէ հա-
գիգաթա իրշատ էտէճէք տիր, զիրա քէնտիլիյին-
տէն սէօյլէմէյիպ՝ իշիթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի
սէօյլէյէճէք, վէ վուգու՚ պուլաճագ շէյլէրի սիզէ
խապէր վէրէճէք տիր։ 14-Օ պէնի թա՚զիզ էտէ-
ճէք, չիւնքի պէնիմքինտէն ալըպ՝ սիզէ խապէր
վէրէճէք տիր։ 15-[ճ]Փէտէրին հէր նէսի վար իսէ՝
պէնիմ տիր. պու սէպէպտէն՝ Պէնիմքինտէն ալըպ
սիզէ խապէր վէրէճէք տիր՝ տէտիմ։ 16-[մ]Պիր ազ
միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրմէզսինիզ, վէ եինէ
պիր ազ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրէճէքսինիզ,
[յ]զիրա պէն Փէտէրէ կիտիյօրըմ։

17-Պունուն իւզէրինէ շակիրտլէրինտէն պա՚զըլարը
պիրպիրինէ՝ Պու պիզէ՝ Պիր ազ միւտտէթ սօնրա
պէնի կէօրմէզսինիզ, վէ եինէ պիր ազ միւտտէթ
սօնրա պէնի կէօրէճէքսինիզ, վէ՝ Զիրա պէն Փէ-
տէրէ կիտիյօրըմ՝ տէտիյի նէ՞ տիր՝ տէտիլէր։ 18-
Անճէպա պու՝ Պիր ազ միւտտէթ՝ տէտիյի նէ՞ օլա.
նէ սէօյլէտիյինի անլամայօրըզ՝ տէտիլէր։ 19-Վէ

ի Ա'մալ. 2. 22—37։
լ Ա'մալ. 2. 32։
խ Գ. 3. 14։ 5. 32։
ծ Ա'մալ. 26. 18։
կ Ղուկ. 10. 18։ Գ. 12. 31։ Եփես. 2. 2։ Կող. 2. 15։ Իպր. 2. 14։
հ Մարկ. 4. 33։ Ա Կոր. 3. 2։ Իպր. 5. 12։
ձ Գ. 14. 17։ 15. 26։
ղ Գ. 14. 26։ Ա Յովհ. 2. 20, 27։
ճ Մատթ. 11. 27։ Գ. 3. 35։ 13. 3։ 17. 10։
մ Ա. Յ. 10։ Գ. 7. 33։ 13. 33։ 14. 19։
յ Ա. Յ. 28։ Գ. 13. 3։

Յիսուս քէնտիսինէ սու՛ալ էթմէք իսթէտիքլէրի-
նի պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Պէնիմ՝ պիր ազ
միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրմէզսինիզ, վէ եինէ պիր
ազ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրէճէքսինիզ՝ տէտի-
յիմ հագգընտա՞ մը պիրպիրինիզէ սու՛ալ էտի-
յօրսընըզ։ 20 - Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Սիզ աղլայըպ ֆիղան էտէճէքսինիզ, ամ-
մա տիւնեա մէսրուր օլաճագ տըր. սիզ մահզուն
օլաճագսընըզ, լաքին հիւզնիւնիւզ մէսէրրէթէ տէօ-
նէճէք տիր։ 21 - ՙՊիր գարը տօղուրաճաղը զէման
մահզուն օլուր, զիրա վագթը կէլմիշ տիր. լաքին
չօճուղը տօղուրտըղը զէման, տիւնեայա ատէմ
տօղտըղը իչիւն, արթըգ մէսէրրէթտէն տէրտինի
խաթըրընա կէթիրմէզ։ 22 - ՙՖիլվագը՝ սիզ տախի
շիմտի մահզուն սընըզ, լաքին սիզի թէքրար կէօ-
րէճէյիմ. ՚վէ գալպինիզ մէսրուր օլաճագ, վէ մէ-
սէրրէթինիզի սիզտէն քիմսէ ըէֆ՝ էտէմէզ։ 23 -
Վէ օլ կիւնտէ պէնտէն հիչ պիր չէյ տիլէմէյէճէք-
սինիզ. ՙՀագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ Պէնիմ իսմիմլէ Փէտէրտէն հէր նէ թալէպ է-
տէճէք օլուր իսէնիզ, սիզէ վէրէճէք տիր։ 24 - Շիմ-
տիյէտէք պէնիմ իսմիմլէ պիր չէյ թալէպ էթմէ-
տինիզ. թալէպ էյլէյինիզ, ալաճագսընըզ, ՚քի մէ-
սէրրէթինիզ միւքէմմէլ օլա։ 25 - Պու չէյլէրի սիզէ
թէմսիլլէրլէ սէօյլէտիմ. լաքին սիզէ արթըգ թէմ-
սիլլէրլէ սէօյլէմէյիպ՝ անճագ Փէտէր հագգընտա
սիզէ աչիքեարէ խապէր վէրէճէյիմ վագըթ կէլի-
յօր։ 26 - ՙՕլ կիւնտէ պէնիմ իսմիմլէ թալէպ էտէ-

ՙ Եւ. 26. 17։
Հ Ա.յ. 6։
՚ Ղուկ. 24. 41, 52։ Գ. 14. 1,27։ 20. 20։ Ա՛մալ. 2.46։ 13.52։
1 Պետ. 1. 8։
Հ Մատթ. 7. 7։ Գ. 14. 13։ 15. 16։
՚ Գ. 15. 11։
Հ Ա.յ. 23։

ճէքսինիզ. վէ սիզէ՝ Փէտէրէ սիզին իչին րէճա է-
տէճէյիմ՝ տէմէմ. 27-Զիրա պէնի սէվիպ՝ Ալլահ-
տան խուրուճ էթտիյիմէ [ժ]ինանտըղընըզ իչին,
[ի]Փէտէր քէնտիսի սիզի սէվէր։ 28-[լ]Փէտէրտէն
խուրուճ էտիպ տիւնեայա կէլտիմ, եինէ տիւնեայը
թէրքլէ Փէտէրէ կիտիյօրըմ։

29-Շակիրտլէրի անա՝ Իշթէ շիմտի աշքեարէ
սէօյլէյօրսըն, վէ հիչ թէմսիլ սէօյլէմէյօրսըն։ 30-
Շիմտի պիլիզ՝ [խ]հէր պիր շէյի պիլտիյինի, վէ պիր
քիմսէնին սանա սու՚ալ էթմէսինէ միւհթաճ օլմա-
տըղընը անլատըք. պու սէպէպէ մէյնի Ալլահտան
խուրուճ էթտիյինէ [ծ]ինանըյօրըզ՝ տէտիլէր։ 31-Յի-
սուս անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Շիմտի ինանըյօ՞ր-
մըսընըզ։ 32-[կ]Իշթէ հէր պիրինիզ քէնտի մահա-
լինէ տաղըլարագ, [հ]պէնի եալընըզ պըրագաճաղընըզ
վագըթ կէլիյօր, վէ հաթթա կէլմիշ տիր. [ձ]ֆա-
գաթ եալընըզ տէյիլ իմ, զիրա Փէտէր պէնիմ ի-
լէ պէրապէր տիր։ 33-[ղ]Պէնտէ սէլամէթինիզ օլ-
սուն տէյիւ պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ. [ճ]տիւն-
եատա մուզայագանըզ օլաճագ, [մ]լաքին ճէսարէթ-
լէնինիզ, [յ]պէն տիւնեայա ղալիպ օլտըմ։

ՊԱՊ 17

Յիսուս պու շէյլէրի սէօյլէտի վէ սէմայա տօղ-
րու նազար էտէրէք տէտի քի՝ Էյ Փէտէր, [ա]սա՚աթ
կէլմիշ տիր. Օղլընը թա՚զիզ էյլէ, թա քի Օղլըն

[ժ] Այ. 30: Պ. 3. 13: 17. 8:
[ի] Պ. 14. 21, 23:
[լ] Պ. 13. 3:
[խ] Պ. 21. 17:
[ծ] Այ. 27: Պ. 17. 8:
[կ] Պ. 20. 10:
[հ] Մատթ. 26. 31: Մարկ. 14. 27:
[ձ] Պ. 8. 29: 14. 10, 11:
[ղ] Եշ. 9. 6: Պ. 14. 27: Րօմ. 5. 1: Եփես. 2. 14: Կող. 1. 20:
[ճ] Պ. 15. 19—21: 2 Տիմ. 3. 12:
[մ] Պ. 14. 1:
[յ] Րօմ. 8. 37: 1 Յովհ. 4. 4: 5. 4:

———

[ա] Պ. 12. 23: 13. 32:

տախի սէնի թա'զիզ էյլէյէ։ 2-բՆիթէքիմ անա ճումլէ պէշէր ուզէրինէ հուքումէթ վէրտին, թա քի գանա վէրտիյին ճումլէ քիմսէլէրէ էպէտի հայաթ վէրէ։ 3-դՎէ էպէտի հայաթ սէն եալընըզ հագգ Ալլահը վէ զիրսալ էյլէտիյին Յիսուս Քրիստոսը պիլմէք տիր։ 4-էՊէն սէնի եէր ուզէրինտէ թա'զիզ էյլէտիմ. ըիճրա էթմէք իչիւն պանա վէրտիյին թիշի թէմամ էյլէտիմ։ 5-Վէ շիմտի, էյ Փէտէր, ժտունեա մէվճուտ օլմազտան էվվէլ սէնին նէզտինտէ մալիք օլտուղում 'իզզէթլէ սէն պէնի նէզտինտէ թա'զիզ էյլէ։ 6-իՍէնին իսմինի լտունեատան պանա վէրտիյին ատէմլէրէ պէյան էյլէտիմ. անլէր սէնին իտիլէր, անլէրի պանա վէրտին. վէ սէնին քէլամընը հըֆզ էյլէտիլէր։ 7-Պանա վէրտիյին շէյլէրին ճումլէսինին սէնին թարաֆընտան օլտուղունը շիմտի պիլտիլէր։ 8-Զիրա խպանա վէրտիյին քէլամլարը անլէրէ վէրտիմ, անլէր տախի գապուլ էտէրէք, սէնտէն խուրուճ էթտիյիմի ծսահիհէն պիլիպ՝ պէնի սէն իրսալ էթտիյինէ ինանտըլար։ 9-Պէն անլէր իչիւն րէճա էտէրիմ. կտունեա իչիւն տէյիլ, անճագ պանա վէրտիյին քիմսէլէր իչիւն րէճա էտէրիմ, զիրա անլէր սէնին տիրլէր։ 10-Վէ պէնիմքիլէրին քեաֆֆէսի սէնին,

բ Դան. 7. 14։ Մատթ. 11. 27։ 28. 18։ Գ. 3. 35։ 5. 27։ 1 Կոր. 15. 25; 27։ Փիլ. 2. 10։ 'Իպր 2. 8։
գ Այ. 6, 9, 24։ Գ. 6. 37։
դ Եշ. 53. 11։ Երեմ. 9. 24։
ե 1 Կոր. 8. 4։ 1 Սել. 1. 9։
զ Գ. 3. 34։ 5. 36, 37։ 6. 29, 57։ 7. 29։ 10. 36։ 11. 42։
է Գ. 13. 31։ 14. 13։
ը Գ. 14. 31։ 15. 10։
թ Գ. 4. 34։ 5. 36։ 9. 3։ 19. 30։
ժ Գ. 1. 1, 2։ 10. 30։ 14. 9։ Փիլ. 2. 6։ Կող. 1. 15, 17։ 'Իպր. 1. 3, 10։
ի Այ. 26։ Մէզ. 22. 22։
լ Այ. 2, 9, 11։ Գ. 6. 37, 39։ 10. 29։ 15. 19։
խ Գ. 8. 28։ 12. 49։ 14. 10։
ծ Այ. 25։ Գ. 16. 27, 30։
կ 1 Յովհ. 5. 19։

վէ [հ]սէնինքիլէրին քեռաֆֆէսի պէնիմ տիր, պէն
տախի անլէրտէ Թա'զիզ օլունտըմ։ 11-[ձ]Վէ ար-
թըգ տիւնեատա տէյիլ իմ, վէ պունլար տիւնեա-
տա օլուպ՝ պէն սանա կէլիյօրըմ. Էյ Գուտ-
տուս Փէտէր, պանա վէրտիյին քիմսէլէրի [ղ]սէնին
իսմինլէ հըֆզ էյլէ, [ճ]Թա քի պիզիմ կիպի [մ]պիր
օլալար։ 12-Տիւնեատա անլէր իլէ պէրապէր պու-
լունտըգճա, [յ]անլէրի սէնին իսմինլէ հըֆզ էտէր ի-
տիմ. պանա վէրտիյին քիմսէլէրի հըֆզ էյլէտիմ.
վէ անլէրտէն, [ն]իպն ի հէլաքտան մա'տա, [շ]հիչ պիրի
հէլաք օլմատը, [ո]Թա քի քիթապ իթմամ օլունա։
13-Ամմա շիմտի սանա կէլիյօրըմ, վէ պու շէյլէ-
րի տիւնեատա սէօյլէրիմ, քի պէնիմ մէսէրրէթի-
մի քէնտիլէրինտէ միւքէմմէլ պուլալար։ 14-[չ]Պէն
անլէրէ սէնին քէլամընը վէրտիմ, [պ]վէ պէն տիւն-
եատան օլմատըղըմ միսիլլիւ՝ անլէր տախի տիւն-
եատան օլմատըգլարընտան, [ջ]տիւնեա անլէրէ պուղզ
էթտի։ 15-Անլէրի տիւնեատան գալտըրմանը տէ-
յիլ, [ռ]անճագ անլէրի շէրիրտէն հըֆզ էթմէնի րի-
ճա էտէրիմ։ 16-Պէն տիւնեատան օլմատըղըմ մի-
սիլլիւ՝ [ս]անլէր տախի տիւնեատան տէյիլ տիրլէր։
17-[վ]Անլէրի հագիգաթընլէ Թագտիս էյլէ. [տ]սէնին
քէլամըն հագիգաթ տըր։ 18-[ր]Սէն պէնի տիւն-
եայա իրսալ էթտիյին կիպի, պէն տախի անլէրի

հ Գ. 16. 15։
ձ Գ. 13. 1։ 16. 28։
ղ 1 Պետ. 1. 5։ Յուդ. 1։
ճ Գ. 10. 30։
մ Աշ. 21, վէ շայրի։
յ Գ. 6. 39։ 10. 28։ Իպր. 2. 13։
ն Գ. 6. 70։ 13. 18։
շ Գ. 18. 9։ 1 Յովհ. 2. 19։
ո Սեղ. 109. 8։ Ա'մալ. 1. 20։
չ Աշ. 8։
պ Գ. 8. 23։ Աշ. 16։
ջ Գ. 15. 18, 19։ 1 Յովհ. 3. 13։
ռ Մատթ. 6. 13։ Գաղ. 1. 4։ 2 Սել. 3. 3։ 1 Յովհ. 5. 18։
ս Աշ. 14։
վ Գ. 15. 3։ Ա'մալ. 15. 9։ Եփես. 5. 26։ 1 Պետ. 1. 22։
տ 2 Սիւլ. 7. 28։ Սեղ. 119. 142, 151։ Գ. 8. 40։
ր Գ. 20. 21։

տունեայա իրսալ էթտիմ։ 19 - [ց]Վէ պէն քէնտիմի
անլէր իչիւն թագտիս էտէրիմ, քի անլէր տախի
հագիգաթ վասըթասըյլէ թագտիս օլունալար։ 20 -
Վէ եալընըզ անլէր իչիւն տէյիլ, անճագ անլէրին
քէլամըյլէ պանա իման էտէճէք օլանլար իչիւն տա-
խի ըէճա էտէրիմ, 21 - [ւ]Քի ճիւմլէսի պիր օլալար.
[փ]սէն, էյ Փէտէր, պէնտէ վէ պէն սէնտէ օլտըղըմ
միսիլլիւ, [ք]անլէր տախի պիզտէ պիր օլալար. [օ]Թա
քի պէնի սէն իրսալ էյլէտիյինէ տիւննեա ինանա։
22 - Պանա վէրտիյին ʼիզզէթի անլէրէ վէրտիմ, քի
պիզիմ պիր օլտըղըմըզ կիպի անլէր տախի պիր
օլալար։ 23 - Պէն անլէրտէ վէ սէն պէնտէ, քի պիր
օլմագլըգտա քեամիլ օլալար, վէ պէնի սէն իրսալ
էթտիյինի, վէ պէնի սէվտիյին միսիլլիւ անլէրի
տախի սէվտիյինի տիւննեա անլայա։ 24 - [ֆ]Էյ Փէ-
տէր, պանա վէրտիյին քիմսէլէրին տախի՝ պուլուն-
տըղըմ եէրտէ պէնիմ իլէ պէրապէր օլմալարընը
իսթէրիմ, թա քի պանա վէրտիյին ճէլալիմի միւ-
շահէտէ էտէլէր. [ա]զիրա պէնի տիւննեանըն թէ-
սիսինտէն էվվէլ սէվտին։ 25 - Էյ ʼատիլ Փէտէր,
[բ]տիւննեա սէնի թանըմատը, [գ]ամմա պէն սէնի թա-
նըտըմ, [դ]պունլար տախի պէնի սէն իրսալ էթտի-
յինի անլատըլար։ 26 - [ե]Վէ սէնին իսմինի անլէրէ
հէմ պիլտիրտիմ, հէմ տէ պիլտիրէճէյիմ. թա քի
[զ]պանա օլան - մուհապպէթին անլէրտէ օլա, պէն
տախի անլէրտէ օլայըմ։

ց 1 Կոր. 1. 2, 30: 1 Սէլ. 4. 7: ʼԻպր. 10. 10:
ւ Ա.Ս. 11, 22, 23: Պ. 10. 16: Ռոմ. 12. 5: Գաղ. 3. 28:
փ Պ. 10. 38: 14. 11:
ք Պ. 14. 20: 1 Յովհ. 1. 3: 3. 24:
օ Կող. 3. 14:
ֆ Պ. 12. 26: 14. 3: 1 Սէլ. 4. 16:
ա Ա.Ս. 5:
բ Պ. 15. 21: 16. 3:
գ Պ. 7. 29: 8. 55: 10. 15:
դ Ա.Ս. 8: Պ. 16. 27:
ե Ա.Ս. 6: Պ. 15. 15:
զ Պ. 15. 9:

ՊԱՊ 18

Յիսուս պու չէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, [ա]շա-
կիրտլէրի իլէ պէրապէր [բ]Կետրոն տէրէսինին էօթէ
Թարաֆընա չըգըպ՝ օրատա պիր պաղչէ պուլուն-
մաղլէ, շակիրտլէրի իլէ պէրապէր իչինէ կիրտի։
2 - Վէ անը էլէ վէրէն Յուդա տախի օլ մահալլի
պիլիր իտի, [գ]զիրա Յիսուս շակիրտլէրի իլէ պէրա-
պէր օրատա չօգ տէֆ՛ա թէճէմմիւ՛ էյլէմիշ իտի։
3 - [դ]Իմտի Յուդա պիր պէօլիւք ’ասքէր վէ պաշ
քեահինլէր իլէ Ֆէրիսիլէր Թարաֆընտան մէ՛՛մուր-
լար ալըպ՝ ֆէնէրլէր վէ մէշ՛ալէլէր վէ սիլահլար իլէ
օրայա կէլտի։ 4 - Վէ Յիսուս քէնտի հագգընտա
վուգու՛ պուլաճագ չէյլէրին ճիւմլէսինի պիլմէքլէ,
չըգըպ անլէրէ՝ Քիմի՞ արայօրսընըզ՝ տէտի։ 5 - Ան-
լէր տախի անա՝ Նազարէթլի Յիսուսը՝ տէյիւ ճէ-
վապ վէրմէքլէ, Յիսուս անլէրէ՝ Պէն իմ՝ տէտի.
Վէ անը էլէ վէրէն Յուդա տախի անլէր իլէ պէ-
րապէր տուրույօր իտի։ 6 - Վէ անլէրէ՝ Պէն իմ՝
տէտիյի անտէ, անլէր կէրի չէքիլիպ եէրէ տիւշ-
տիւլէր։ 7 - Իմտի անլէրէ՝ Քիմի՞ արայօրսընըզ՝ տէ-
յիւ Թէքրար սիւ՛՛ալ էյլէտիյինտէ, անլէր՝ Նազա-
րէթլի Յիսուսը՝ տէտիլէր։ 8 - Յիսուս ճէվապէն՝ Սի-
զէ, Պէն իմ՝ տէտիմ. իմտի էկէր պէնի արայօր
իսէնիզ, պունլարը սալը վէրինիզ կիթսինլէր՝ տէ-
տի. 9 - Թա քի՝ [ե]Պանա վէրտիյին քիմսէլէրտէն
հիչ պիրինի զայ՛ էթմէտիմ, տէյիւ սէօյլէտիյի քէ-
լամ իթմամ օլունա։ 10 - [զ]Օլ վագըթ Սիմոն Պետ-

[ա] Մատթ. 26. 36։ Մարկ. 14.32։ Ղուկ. 22. 39։
[բ] 2 Միւլ. 15. 23։
[գ] Ղուկ. 21.37։ 22.39։
[դ] Մատթ. 26. 47։ Մարկ. 14.43։ Ղուկ. 22.47։ Ա՛մալ. 1.16։
[ե] Պ. 17. 12։
[զ] Մատթ. 26. 51։ Մարկ. 14.47։ Ղուկ. 22. 49, 50։

րոսըն պիր գըլըճը օլմաղլէ, անը չէքիպ քեահինի
ա՛զամըն պէնտէսինէ վուրարագ, սաղ գուլաղընը
քէսիպ տիւշիւրտիւ. օլ պէնտէնին իսմի տախի
Մաղքոս իտի։ 11-Վէ Յիսուս, Պետրոսա՝ Գըլըճը-
նը գընընա գօ. Փէտէրին պանա վէրտիյի սքեասէ-
յի ի՞չմէյէճէք մի իմ՝ տէտի։

12-Օլ վագըթ պէօլիւք իլէ պին պաշը վէ Եէ-
հուտիլէրին մէ″մուրլարը Յիսուսը թութուպ՝ պաղ-
լատըլար։ 13-Վէ անը էվվէլա վԱննայա տկէօթիւր-
տիւլէր, զիրա մէրգում օ սէնէնէ քեահինի ա՛զամ
օլան Կայիափանըն գայն փէտէրի իտի։ 14-րՊու
Կայիափա տախի՝ Գավմ իչիւն պիր ատէմին հէ-
լաք օլմասը խայըրլը տըր՝ տէյիւ Եէհուտիլէրէ նա-
սիհաթ վէրմիշ օլան քիմսէ իտի։ 15-Վէ ցՍիմոն
Պետրոս իլէ տիկէր պիր շակիրտ Յիսուսըն ար-
տը սըրա կիտիյօրլար իտի. վէ օլ շակիրտ քեա-
հինի ա՛զամըն պիլտիյի օլուպ՝ Յիսուս իլէ պէրա-
պէր քեահինի ա՛զամըն հավլուսընա կիրտի. 16-
ւԼաքին Պետրոս գափու եանընտա տըշարըտա տուր-
մաղլէ, քեահինի ա՛զամըն պիլտիյի օլան տիկէր
շակիրտ չըգըպ՝ գափուճույա սէօյլէյէրէք, Պետ-
րոսը իչէրիյէ ալտը։ 17-Վէ գափուճը գըզ Պետրո-
սա՝ Սէն տախի պու ատէմին շակիրտլէրինտէն տէյի՞լ
մի սին՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ Տէյիլ իմ՝ տէտի։
18-Վէ հավա սօղուգ օլտըղընտան՝ խըտմէթքեար-
լար իլէ մէ″մուրլար աթէշ եագմըշ օլմաղլէ՝ տու-
րուպ ըսընըյօրլար իտի. Պետրոս տախի անլէր իլէ
պէրապէր տուրուպ ըսընըյօր իտի։ 19-Վէ քեա-

ս Մատթ. 20. 22; 26. 39, 42։
վ Ղուկ. 3. 2։
տ Գաղ Մատթ. 26. 57։
ր Գ. 11. 50։
ց Մատթ. 26. 58։ Մարկ. 14. 54; Ղուկ. 22. 54։
ւ Մատթ. 26. 69։ Մարկ. 14. 66; Ղուկ. 22. 54։

հին ի ա՛զամ՝ Յիսուսա չակիրտլէրի իլէ թա՛լիմինէ
տա՛իր սու՛ալ էթմէքլէ, 20-Յիսուս անա ճէվա-
պէն՝ [ե]Պէն տիւնեայա 'ալէնէն սէօյլէտիմ, պէն
տա՛իմա սինաղօղտա վէ Եէհուտիլէրին հէր թա-
րաֆտան ճէմ՛ օլտուգլարը հէյքէլտէ թա՛լիմ էտ-
տիմ՝ կիզլիտէ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէտիմ: 21-Նի՞-
չին պանա սու՛ալ էտիյօրսըն. իշիթմիշ օլանլար-
տան՝ քէնտիլէրինէ նէ սէօյլէտիյիմի սու՛ալ էյլէ.
իշթէ անլէր պէնիմ սէօյլէտիյիմ չէյլէրի պիլիրլէր՝
տէտի: 22-Վէ պու չէյլէրի սէօյլէտիյինտէ, օրա-
տա տուրան մէ՛մուրլարտան պիրի [զ]Յիսուսա պիր
սիլլէ վուրուպ՝ Քեահինի ա՛զամա պէօյլէ՞մի ճէ-
վապ վէրիրսին՝ տէտի: 23-Յիսուս անա ճէվապէն՝
Էկէր սէօյլէտիյիմ ֆէնա իսէ, ֆէնալըղընա շէհա-
տէթ էյլէ, ամմա էկէր էյի իսէ, պանա նի՞չին
վուրույօրսըն՝ տէտի: 24-[է]Վէ Աննա անը պաղլը օ-
լարագ, Քեահինի ա՛զամ Կայիափայա կէօնտէրմիշ
իտի: 25-Վէ Սիմօն Պետրոս տուրուպ ըսընմագտա
իքէն, [ը]անա՝ Սէն տէ անըն չակիրտլէրինտէն տէ-
յի՞լ մի սին՝ տէտիլէր. օ տախի՝ Տէյիլ իմ՝ տէյիւ
ինքեար էթտի: 26-Քեահինի ա՛զամըն պէնտէլէ-
րինտէն օլուպ՝ Պետրոսըն տախի գուլաղընը քէս-
տիյի քիմսէնին ագրապասընտան պիրի՝ Պէն սէնի
պաղչէտէ անըն իլէ պէրապէր կէօ՞րմէտիմ մի՝ տէ-
տի: 27-Պունուն ուզէրինէ Պետրոս եինէ ինքեար
էթտի. [թ]վէ տէր՛ագապ խօրօս էօթտիւ:

28-[ժ]Օլ վագըթ Յիսուսը Կայիափանըն եանըն-

[ե] Մատթ. 26. 55: Ղուկ. 4. 15: Գ. 7. 14, 26, 28: 8. 2:
[զ] Երեմ. 20. 2: Ա՛մալ. 23. 2:
[է] Մատթ. 26. 57:
[ը] Մատթ. 26. 69, 71: Մարկ. 14. 69: Ղուկ. 22. 58:
[թ] Մատթ. 26. 74: Մարկ. 14. 72: Ղուկ. 22. 60: Գ. 13. 38:
[ժ] Մատթ. 27. 2: Մարկ. 15. 1: Ղուկ. 23. 1: Ա՛մալ. 3. 13:

տան հիւքիւմէթ գօնաղընա կէօթիւրտիւլէր, վէ
վագըթ սապահ իտի. [d] վէ անլէր նափաք օլմամալարը
վէ պասեքի եէմէլէրի իչիւն հիւքիւմէթ գօնաղընա
կիրմէտիլէր։ 29 - Պունա պինա՞էն, Պիղատոս անլէ-
րին եանընա չըգըպ՝ Պու ատէմին ՚ալէյհինտէ նէ՞
շիքեայէթինիզ վար՝ տէտի։ 30 - Անլէր տախի անա
ճէվապէն՝ Էկէր պու քիմսէ միւճրիմ օլմասա իտի,
անը սանա թէսլիմ էթմէզ իտիք՝ տէտիլէր։ 31 -
Օլ վագըթ Պիղատոս անլէրէ՝ Անը սիզ ալըպ, քէն-
տի չէրի՚աթընըզա կէօրէ հիւքմ էտինիզ՝ տէտի.
լաքին Եէհուտիլէր անա՝ Քիմսէյի գաթլ էթմէ-
միզէ րուխսաթ եօգ տըր՝ տէտիլէր. 32 - [f] Թա քի
Յիսուսըն նէ տիւրլիւ էօլիւմէ վէֆաթ էտէճէյինի
իմա էթմէք իւզրէ սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օ-
լունա։ 33 - Վէ [g] Պիղատոս թէքրար հիւքիւմէթ գօ-
նաղընա կիրտի, վէ Յիսուսը չաղըրըպ անա՝ Եէ-
հուտիլէրին մէլիքի սէ՞ն մի սին՝ տէտի։ 34 - Յիսուս
անա ճէվապէն՝ Պունու սէն քէնտիլիյինտէ՞ն մի
սէօյլէյօրսըն, եօգսա պէնիմ հագգըմտա սանա
պաշգալարը՛ մը սէօյլէտի՝ տէտի։ 35 - Պիղատոս
ճէվապէն՝ Պէն Եէհուտի՞ մի իմ. սէնի քէնտի միլ-
լէթին վէ պաշ քեահինլէր պանա թէսլիմ էթտիլէր.
նէ՞ եափտըն՝ տէտի։ 36 - [h] Յիսուս ճէվապէն՝ [i] Պէ-
նիմ մէլէքիւթիւմ պու տիւնեատան տէյիլ տիր.
էկէր պէնիմ մէլէքիւթիւմ պու տիւնեատան օլսա
իտի, պէնիմ խըտմէթճիլէրիմ միւճահէտէ էտէր-
լէր իտի, քի Եէհուտիլէրէ թէսլիմ օլունմայայըմ.
ամմա չիմտի պէնիմ մէլէքիւթիւմ պուրատան տէ-
յիլ տիր՝ տէտի։ 37 - Օլ վագըթ Պիղատոս անա՝

[d] Ա՛մալ. 10. 28։ 11. 3, 4։
[f] Մատթ. 20. 19։ Պ. 12. 32, 33։
[g] Մատթ. 27. 11։
[h] 1 Տիմ. 6. 13։
[i] Դան. 2. 44։ 7. 14։ Ղուկ. 12. 14։ Պ. 6. 15։ 8. 15։

Էօյլէ իսէ պիր մելի՞ք մի սին՝ տէտի. Յիսուս ճէ-
վապէն՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր, չիւնքի պէն մէ-
լիք իմ. պէն պունուն իչիւն, եա՛նի հագիգաթա
շէհատէթ էթմէք իչիւն տօղտում, վէ պունուն ի-
չիւն տիւնեայա կէլտիմ. [ա]Հագիգաթտան օլան հէր
քիմսէ պէնիմ սէօզիւմիւ տինկլէր՝ տէտի: 38-Պի-
ղատոս անա՝ Հագիգաթ նէ՞ տիր՝ տէտի. վէ պու-
նու սէօյլէտիքտէն սօնրա եինէ Եէհուտիլէրին եա-
նընա չըգըպ, անլէրէ՝ [բ]Պէն անտէ հիչ պիր ճիւրմ
պուլմայօրըմ. [գ]39-Ամմա պասեքտէ սիզին իչիւն
պիր քիմսէ սալը վէրմէքլիյիմ սիզտէ ’ատէթ տիր.
իմտի սիզէ Եէհուտիլէրին մէլիքինի սալը վէրմէմի
իսթէ՞ր մի սինիզ՝ տէտի: 40-[դ]Օլ վագըթ եինէ
ճիւմլէսի պաղըրըպ՝ Պունու տէյիլ, անճագ Բարաբ-
բայը՝ տէտիլէր. [ե]Բարաբբա իսէ պիր հարամի իտի:

ՊԱՊ 19

Օ զէման [զ]Պիղատոս Յիսուսը ալըպ՝ գամչըլյէ
տէօյտիւ: 2-’Ասքէրլէր տախի տիքէնլէրտէն պիր
թաճ էօրիւպ՝ անըն պաշընա գօտըլար, վէ անա
էրղէվանի պիր լիպաս կիյտիրիպ, 3-Սէլամ սանա,
էյ Եէհուտիլէրին մէլիքի՝ տէյէրէք, անա սիլլէ վու-
րուրլար իտի: 4-Պիղատոս թէքրար տըշարը չըգըպ
անլէրէ՝ Իշթէ [է]անտէ պիր ճիւրմ պուլմատըղըմը
պիլմէնիզ իչիւն անը սիզէ տըշարըյա չըգարըյօ-
րըմ՝ տէտի: 5-Օլ վագըթ Յիսուս տիքէն թաճը
վէ էրղէվանի լիպասը կիյմիշ օլարագ՝ տըշարըյա

ա Պ. 8. 47: 1 Յովհ. 3. 19: 4. 6:
բ Մատթ. 27. 24: Ղուկ. 23. 4: Պ. 19. 4, 6:
գ Մատթ. 27. 15: Մարկ. 15. 6: Ղուկ. 23. 17:
դ Ա՛մալ. 3. 14:
ե Ղուկ. 23. 19:
զ Մատթ. 20. 19: 27. 26: Մարկ. 15. 15: Ղուկ. 18. 33:
է Պ. 18. 38: Այ. 6:

չըգարըգտա, Պիղատոս անլէրէ՝ Իշթէ օլ ատէմ՝ տէ-
տի։ 6-[ե]Պաշ քեահինլէր իլէ մէ՛մուրլար տախի ա-
նը կէօրտիւքլէրինտէ՝ Սալպ էյլէ, սալպ էյլէ՝ տէյիւ
պաղըրըրլար իտի։ Պիղատոս անլէրէ՝ Անը սիզ ա-
լըպ սալպ էյլէյինիզ, զիրա պէն անտէ ճիւրմ պու-
լամայօրըմ՝ տէտի։ 7-Եէհուտիլէր անա ճէվապէն՝
[զ]Պիզիմ շէրի՛աթըմըզ վար, վէ շէրի՛աթըմըզ մու-
ճէպինճէ գաթլի վաճիպ տիր, [է]զիրա քէնտիսինի
Իպն Ուլլահ մագամընտա թութտու՝ տէտիլէր։ 8-
Պիղատոս պու սէօզի իշիթտիյինտէ՝ տահա զիյա-
տէ գօրգարագ, 9-Թէքրար հիւքիւմէթ գօնաղը-
նա կիրիպ Յիսուսա՝ Սէն նէ՞րէտէն սին՝ տէտի. [ը]Ամ-
մա Յիսուս անա ճէվապ վէրմէմէսիյլէ, 10-Պիղատոս
անա խիթապէն՝ Պանա սէօյլէմէ՞զ մի սին. պիլմէ՞զ
մի սին քի սէնի սալպ էթմէյէ գուտրէթիմ վար,
վէ սէնի սալը վէրմէյէ տախի գուտրէթիմ վար՝
տէտի։ 11-Յիսուս՝ Էկէր սանա եօգարըտան վէ-
րիլմիշ օլմասա իտի, [թ]պէնիմ իւզէրիմէ հիչ պիր
գուտրէթին օլմազ իտի. պու սէպէպտէն՝ պէնի
սանա թէսլիմ էտէնին կիւնահը տահա պէօյիւք
տիր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։ 12-Պունտան սօնրա
Պիղատոս անը սալը վէրմէյէ վէսիլէ արար իտի ի-
սէ տէ, Եէհուտիլէր՝ [ժ]Էկէր պունու սալը վէրիրսէն,
Գայսէրին տօսթու տէյիլ սին. հէր քիմ քի [ի]քէն-
տիսինի մէլիք 'ատտ էտէրսէ՝ Գայսէրէ մուխալիֆ
սէօյլէր՝ տէյիւ պաղըրըրլար իտի։ 13-Պիղատոս տա-
խի պու սէօզի իշիթտիքտէ, Յիսուսը տըշարըյա
չըգարըպ՝ 'Իպրանիճէ Կապպաթա տէնիլէն թաշ
տէօշէմէ նամ մահալտէ մահքէմէտէ օթուրտու։

ե Ա՛մալ. 3. 13։
զ Ղև. 24. 16։
է Մատթ. 26. 65։ Պ. 5. 18։ 10. 33։
ը Ես. 53. 7։ Մատթ. 27. 12, 14։
թ Ղուկ. 22. 53։ Պ. 7. 30։
ժ Ղուկ. 23. 2։
ի Ա՛մալ. 17. 7։

14-Վէ զՊասխքին թէտարիքը կիւնիւ օլուպ՝ սա-
'աթ ալթը րաատէլէրինտէ իտի. վէ Եէհուտիլէրէ՝
Իշթէ մէլիքինիզ՝ տէտի։ 15-Ամմա անլէր՝ Գալտըր,
գալտըր, անը սալպ էյլէ՝ տէյիւ պաղըրտըլար. Պի-
ղատոս անլէրէ՝ Մէլիքինիզի սալպ էտէյի՞մ մի՝ տէ-
տի. պաշ քեահինլէր՝ էԳայսէրտէն պաշգա մէլիքի-
միզ եօգ տըր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ 16-ըՕլ
վագըթ անը սալպ օլունմագ իւզրէ անլէրէ թէս-
լիմ էթտի, անլէր տախի Յիսուսը ալըպ կէօթիւր-
տիւլէր։

17-թՔէնտիսի տախի խաչընը թաշըյարագ, 'Իպ-
րանիճէ Գողգոթա տէնիլէն ժԳաֆա եէրի նամ մա-
հալէ չըգտը։ 18-Վէ անը, վէ անըն իլէ պէրապէր
տիկէր իքի քիմսէ, պիրի պիր եանընտա վէ պիրի
օլ պիր եանընտա վէ Յիսուս քէնտիսի օրթաստա օ-
լարագ, օրատա խաչա կէրտիլէր։ 19-Վէ Պիղատոս
իպիր եաֆթա եազըպ՝ խաչըն իւզէրինէ գօտու.
եազըսը տախի՝ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՔԻ ՆԱԶԱՐԷԹԼԻ
ՅԻՍՈՒՍ՝ իտի։ 20-Վէ Յիսուսըն խաչա կէրիլտիյի մա-
հալ շէհրէ եագըն, վէ պու եաֆթա տախի 'Իպ-
րանիճէ վէ Եունանիճէ վէ Լաթինճէ եազըլը օլ-
մաղլէ, Եէհուտիլէրտէն նիչէլէրի անը օգուտըլար։
21-Օլ վագըթ Եէհուտիլէրին պաշ քեահինլէրի Պի-
ղատոսա՝ Եէհուտիլէրին մէլիքի տէյիլ, ամմա՝ Քէն-
տիսի, Պէն Եէհուտիլէրին մէլիքի իմ, տէտի՝ տէ-
յիւ եազ, տէտիլէր։ 22-Պիղատոս՝ Նէ եազտըմ
իսէ եազտըմ՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։

զ Մատթ. 27. 62։
է Թէք. 49. 10։
ը Մատթ. 27. 26, 31։ Մարկ. 15. 15։ Ղուկ. 23. 24։
թ Մատթ. 27. 31, 33։ Մարկ. 15. 21, 22։ Ղուկ. 23. 26, 33։
ժ Ա'ռ. 15. 36։ 'Իպր. 13. 12։
ի Մատթ. 27. 37։ Մարկ. 15. 26։ Ղուկ. 23. 38։

23 - [հ]Վէ 'ասքէրլէր Յիսուսը խաչա կէրտիքտէն
սօնրա, անըն էլպիսէսինի ալըպ՝ հէր պիր 'ասքէ-
րէ պիր հիսսէ օլմագ իւզրէ տէօրթ հիսսէ էթտի-
լէր. էնթարիյի տախի ալտըլար, ֆագաթ էնթարի
տիքիշսիզ, պաշտան պաշա պիւս պիւթիւն տօգումա
օլմասըյտը, 24 - Պիրիպիրինէ՝ Անը եըրթմայալըմ,
ամմա քիմին օլաճաղընա գուր'ա աթալըմ՝ տէ-
տիլէր. թա քի՝ [յ]Էլպիսէմի արալարընտա թագ-
սիմ էտիպ, էնթարիմ իւզէրինէ գուր'ա աթտը-
լար՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան իթմամ օլունա. 'աս-
քէրլէր տախի պու շէյլէրի էթտիլէր:

25 - [ղ]Վէ Յիսուսըն խաչը եանընտա վալիտէսի ի-
լէ վալիտէսինին հէմշիրէսի, [ճ]Կղէօվպասըն զէվճէսի
Մարիամ վէ Մագդաղալը Մարիամ տուրույօրլար
իտի: 26 - Իմտի Յիսուս վալիտէսի իլէ [մ]սէվտիյի շա-
կիրտի եանընտա տուրուր կէօրմէքլէ, քէնտի վա-
լիտէսինէ՝ [յ]Էյ խաթուն, իշթէ օղլուն՝ տէյիպ, 27 -
Սօնրա շակիրտէ տախի՝ Իշթէ վալիտէն՝ տէտի. վէ
օլ վագըթտան սօնրա պու շակիրտ անը [ն]քէնտի
խանէսինէ գապուլ էթտի:

28 - Անտէն սօնրա Յիսուս արթըգ հէր շէյին
թէմամ օլտըղընը պիլմէքլէ, [շ]եազըլմըշ օլանըն
իթմամը իչիւն՝ Սուսատըմ՝ տէտի: 29 - Վէ օրատա
սիրքէ իլէ տօլու պիր գապ պուլունմաղլէ, [ո]անլէր
սիրքէ իլէ պիր սիւնկէր տօլտուրուպ՝ պիր զուֆա-
յա թագարագ, անըն աղզընա սունտուլար: 30 - Յի-
սուս տախի սիրքէյի ալտըղը կիպի՝ [չ]Թէմամ օլտու՝

հ Մատթ. 27. 35: Մարկ. 15. 24: Ղուկ. 23. 34:	Մարկ. 15. 40: Ղուկ. 23. 49:	յ Պ. 2. 4:
յ Մեզ. 22. 18:	ճ Ղուկ. 24. 18:	ն Պ. 1. 11: 16. 32:
ղ Մատթ. 27. 55:	մ Պ. 13. 23: 20. 2: 21. 7, 20, 24:	շ Մեզ. 69. 21:
		ո Մատթ. 27. 48:
		չ Պ. 17. 4:

տէտի · վէ պաշընը էյիպ՝ թէսլիմ ի րուհ էթտի ։
31 - Իմտի ղԹէտարիք կիւնիւ օլտըղընտան՝ ճէ-
սէտլէրին սէպթ կիւնիւ խաչ իւզէրինտէ Լգալմամասը
իչիւն, (զիւնքի օլ սէպթ պէօյիւք կիւն իտի,) Եէհու-
տիլէր անլէրին ինճիքլէրի գըրըլըպ գալտըրըլմասընը
Պիղատոստան րիճա էթտիլէր ։ 32 - Պունուն իւզէրի-
նէ 'ասքէրլէր կէլիպ՝ անըն իլէ պէրապէր սալպ օ-
լունան էվվէլքի իլէ տիկէրինին ինճիքլէրինի գըր-
տըլար ։ 33 - Ամմա Յիսուսա կէլտիքլէրինտէ, անըն
վէֆաթ էթմիշ օլտըղընը կէօրմէլէրիյլէ, ինճիքլէրի-
նի գըրմատըլար ։ 34 - Լաքին 'ասքէրլէրտէն պիրի
անըն եանընը մըզրագլէ տէլտի · մվէ տէր'հալ
գան իլէ սու չըգտը ։ 35 - Վէ ղա—նո— կէօրէն սիզին
իման էթմէնիզ իչիւն չէհատէթ էթտի, վէ անըն
չէհատէթի հագգ տըր, վէ քէնտիսի տախի հագգ
սէօյլէտիյինի պիլիր ։ 36 - Զիրա պու չէյլէր՝ •Անտէն
պիր քէմիք գըրըլմայաճագ՝ տէյիւ եազըլմըշ օլա-
նըն իթմամը իչիւն վագը՛ օլտու ։ 37 - Վէ եինէ
պաշգա պիր եէրտէ՝ ԼՏէլտիքլէրի քիմսէյէ նազար
էտէճէքլէր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր ։

38 - փԱնտէն սօնրա Յիսուսըն չակիրտի օլուպ՝ րԵէ-
հուտիլէրին գօրգուսընտան քէնտինի խաֆի թու-
թան Արիմաթիալը Յովսէփ՝ Յիսուսըն ճէսէտինի
գալտըրմաղա Պիղատոստան րուխսաթ թալէպ էյ-
լէտի · Պիղատոս տախի րուխսաթ վէրմէքլէ, կէլիպ
Յիսուսըն ճէսէտինի գալտըրտը ։ 39 - Վէ մուգատ-
տէմա Յիսուսա կէճէլէյին կէլմիշ օլան ցՆիկոտէմոս

ղ Ա.յ. 42։ Մարկ. 15. 42։
Լ Թէս. 21. 23։
մ 1 Յովհ. 5. 6, 8։
• Խուր. 12. 46։ Ա'տ. 9. 12։ Մէզ. 34. 20։
Լ Մէզ. 22. 16, 17։ Զաք. 12. 10։ Վահ. 1. 7։
փ Մատթ. 27. 57։ Մարկ. 15. 43։ Ղուկ. 23. 50։
ր Պ. 9. 22։ 12. 42։
ց Պ. 3. 1, 2։ 7. 50։

տախի կէլիպ՝ ելլի լիթրա գատար միւրր ի սաֆի
իլէ 'ուտ աղաճը թէրքիպի կէթիրտի։ 40 - Օլ վա-
գըթ Յիսուսըն ճէսէտինի ալըպ՝ Եէհուտիլէրին տէֆն
.էթմէք խուսուսընտաքի 'ատէթլէրի իճրէ, անը
պէհարլար իլէ պէրապէր քէթէն պէզլէրինէ ¯սար-
տըլար։ 41 - Վէ սալպ օլունտըղը մահալտէ պիր
պաղչէ, վէ պաղչէտէ՝ իչինէ տահա պիր քիմսէ
գօնուլմամըշ եէնի պիր գապր պուլունտըղընտան,
42 - ‡Եէհուտիլէրին թէտարիք կիւնիւ օլտըղը հա-
սէպիյլէ, գապր տախի եագըն օլտըղը իչիւն Յի-
սուսը +օրայա գօտըլար։

ՊԱՊ 20

¯Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ, սապահլա-
յըն տահա գարանլըգ իքէն, Մագտաղալը Մարի-
ամ գապրա կէլիպ՝ թաշը գապրտան գալտըրըլմըշ
կէօրմէքլէ, 2 - Գօշուպ Սիմօն Պետրոսա, վէ Յիսուսըն
սէվտիյի ‡օլ պիր շակիրտէ կէլիպ, անլէրէ՝ Ռապպը
գապրտան գալտըրմըշլար վէ անը նէրէյէ գօտըգ-
լարընը պիլմէյիզ՝ տէտի։ 3 - ‡Օլ վագըթ Պետրոս
իլէ օլ պիր շակիրտ չըգըպ՝ գապրա կիթտիլէր։
4 - Իքիսի տախի պէրապէր գօշույօրլար իտի, ֆա-
գաթ օլ պիր շակիրտ Պետրոստան չապուգ իլէրի
գօշտըղընտան՝ էվվէլճէ գապրա վարտը։ 5 - Վէ է-
յիլիպ ‡քէթէն պէզլէրինի պիր թարաֆա գօնուլմըշ
կէօրտիւ իսէ տէ, իչէրի կիրմէտի։ 6 - Սիմօն Պետ-
րոս տախի անըն արտը սըրա կէլիպ՝ գապրա կիր-
տի, վէ քէթէն պէզլէրի գօնուլմըշ, 7 - ‡Վէ անըն

¯ Ա՛մալ. 5. 6։
‡ Ա.յ. 31։
+ Ես. 53. 9։

¯ Մատթ. 28. 1։ Մարկ. 16. 1։ Ղուկ. 24. 1։
‡ Պ. 13. 23։ 19. 26։ 21. 7, 20, 24։

‡ Ղուկ. 24. 12։
‡ Պ. 19. 40։
‡ Պ. 11. 44։

պաշընտա օլան մէնտիլի քէթէն պէզլէրի իլէ պէ-
րապէր գօնուլմայըպ՝ անճագ այրըճա պիր մահալ-
տէ տիւրիւլիւ կէօրտիւ։ 8-Օ զէման գապրա էվ-
վէլճէ կէլէն օլ պիր շակիրտ տախի կիրիպ՝ կէօր-
տիւ վէ ինանտը։ 9-Զիրա՝ Անա էօլիւլէրտէն գը-
յամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէյիւ [ղ]Նազըլմըշ օլանը
տահա պիլմէզլէր իտի։ 10-Իմտի պու շակիրտ-
լէր թէքրար քէնտի եէրլէրինէ կիթտիլէր։
11-[ե]Ամմա Մարիամ գապրըն եանընտա տըշա-
րըտա տուրուպ աղլայօր իտի. վէ աղլար իքէն,
պագմագ իչիւն գապրա էյիլիպ, 12-Ցիսուսըն ճէ-
սէտինին գօնուլմըշ օլտըղը մահալտէ, պիրի պաշ
թարաֆընտա վէ տիկէրի այագ թարաֆընտա օ-
թուրմըշ պէյազ էլպիսէլի իքի մէլէք կէօրտիւ։ 13-
Վէ պունլար անա՝ Էյ խաթուն, նի՞չիւն աղլայօրսըն՝
տէմէլէրի իւզէրինէ՝ Րապպըմը գալտըրտըգլարը վէ
անը նէրէյէ գօյտուգլարընը պիլմէտիյիմ իչիւն՝ տէ-
տի։ 14-[ը]Պունու սէօյլէտիքտէ արգասընա տէօնիւպ՝
Ցիսուսը տուրուր կէօրտիւ իսէ տէ, Ցիսուս իտի-
յինի [ր]պիլմէտի։ 15-Ցիսուս անա՝ Էյ խաթուն, նի՞-
չիւն աղլայօրսըն, քիմի՞ արայօրսըն՝ տէտի. օ տա-
խի պաղչէվան տըր զաննն էտէրէք, անա՝ Էֆէնտիմ,
անը սէն գալտըրտըն իսէ, նէրէյէ գօյտուղունը պա-
նա սէօյլէ, պէն տախի անը գալտըրայըմ՝ տէտի։
16-Ցիսուս անա՝ Էյ Մարիամ՝ տէմէսի իւզէրինէ,
տէօնիւպ անա՝ Րապպունի, (եա՛նի Մու՛ալլիմ,)
տէտի։ 17-Ցիսուս անա խիթապէն՝ Պանա տօ-
գունմա, զիրա տահա Փէտէրիմին նէզտինէ չըգմա-

[ղ] Մէզ. 16. 10։ Ա՛մալ. 2. 25-31։ 13. 34, 35։
[ե] Մարկ. 16. 5։
[ը] Մատթ. 28. 9։ Մարկ. 16. 9։
[ր] Ղուկ. 24. 16, 31։ Գ. 21. 4։

տըր. լաքին [ծ]պիրատէրլէրիմին եանընա վարըպ՝ ան-
լէրէ սէօյլէ. [կ]Պէնիմ Փէտէրիմ վէ սիզին Փէտէրի-
նիզին նէզտինէ, [հ]վէ պէնիմ Ալլահըմ վէ սիզին Ալ-
լահընըզըն նէզտինէ չըգարըմ՝ տէտի։ 18-[ձ]Մագ-
տալալը Մարիամ կէլիպ՝ շակիրտլէրէ Ռապպը կէօր-
տիւյիւնիւ, վէ քէնտիսինէ պու շէյլէրի սէօյլէտիյի-
նի նագլ էյլէտի։

19-Վէ [ղ]Հէման օլ կիւնտէ, եա՛նի հաֆթանըն
պիրինճի կիւնիւնտէ ախշամ օլտըգտա, շակիրտլէ-
րին ճէմ՚ օլտըգլարը մահալին գափուլարը տախի
Եէհուտիլէրին գօրգուսընտան գափալը օլտըղը հալ-
տէ, Յիսուս կէլիպ օրթատա տուրարագ անլէրէ՝
Սիզէ սէլամէթ օլսուն՝ տէտի։ 20-Վէ պունու սէօյ-
լէտիքտէն սօնրա՝ անլէրէ էլլէրինի վէ եանընը
կէօսթէրտի. [ճ]օլ վագըթ շակիրտլէր Ռապպը կէօր-
մէքլէ մէսրուր օլտուլար։ 21-Վէ Յիսուս եինէ ան-
լէրէ՝ Սիզէ սէլամէթ օլսուն. [մ]Փէտէր պէնի նասըլ
էյլէտիյի կիպի, պէն տախի սիզի նասըլ էտէրիմ՝
տէտի։ 22-Վէ պունու սէօյլէտիքտէ, նէֆխ էտիպ
անլէրէ՝ Ռուհ իւլ Գուտուսը ալընըզ. 23-[յ]Քիմլէրին
կիւնահլարընը ՚աֆֆ էտէրսէնիզ, անլէրէ ՚աֆֆ օ-
լունմըշ օլուր, վէ քիմլէրինքինի թէվգիֆ էտէր-
սէնիզ, թէվգիֆ օլունմըշ օլուր՝ տէտի։

24-Ամմա օն իքիլէրտէն պիրի օլուպ՝ [ն]Իքիզ տէ-
նիլէն Թօվմաս Յիսուսըն կէլտիյի զէման անլէր ի-
լէ պէրապէր տէյիլ իտի։ 25-Վէ տիկէր շակիրտ-
լէր անա՝ Ռապպը կէօրտիւք՝ տէտիքլէրինտէ, ան-

ծ Մեզ. 22. 22։ Մատթ. 28. 10։ Ռոմ. 8. 29։ Իպր. 2. 11։
կ Պ. 16. 28։
հ Եփես. 1. 17։
ձ Մատթ. 28. 10։ Ղուկ. 24. 10։
ղ Մարկ. 16. 14։ Ղուկ. 24. 36։ 1 Կոր. 15. 5։
ճ Պ. 16. 22։
մ Մատթ. 28. 18։ Պ. 17. 18, 19։ 2 Տիմ. 2. 2։ Իպր. 3. 1։
յ Մատթ. 16. 19։ 18. 18։
ն Պ. 11. 16։

լէրէ՝ Անըն էլլէրինտէ մըխլարըն էսէրինի կէօրմէյուպ, փարմաղըմը մըխլարըն էսէրինէ գօմազ իսէմ, էլիմի տախի եանընա սօգմազ իսէմ, ասլա ինանմամ՝ տէտի։

26-Վէ սէքիզ կիւնտէն սօնկրա եինէ շակիրտլէր իչէրիտէ օլուպ՝ Թովմաս տախի անլէր իլէ պէրապէր իտի, վէ գափուլար գափալը օլտըղը հալտէ, Յիսուս կէլիպ օրթասնա տուրարագ՝ Սիզէ սէլամէթ օլսուն՝ տէտի։ 27-Անտէն սօնկրա Թովմասա՝ Փարմաղընը պուրայա ուզաթ վէ էլլէրիմէ պագ, վէ [ձ]էլինի ուզատըպ եանըմա սօգ, վէ իմանսըզ օլմա, անճագ մու՛մին օլ՝ տէտի։ 28-Թովմաս անա ճէվապէն՝ Րապպըմ վէ Ալլահըմ՝ տէտի։ 29-Յիսուս անա [էյ Թովմաս,] պէնի կէօրտիւյիւն իչիւն իման էթտին. [ժ]կէօրմէքսիզին իման էտէնլէր նէ՛ միւպարէքտիր՝ տէտի։

30-[յ]Յիսուս շակիրտլէրինին էօնիւնտէ պաշգա չօգ 'ալամէթլէր իճրա էթտի իսէ տէ, պու քիթապտա եազըլը տէյիլ տիր։ 31-Անճագ Յիսուսըն Քրիստոս Իպն Ուլլահ իտիյինէ իման էթմէնիզ, [ն]վէ իման էտէրէք անըն իսմիյլէ հայաթա մալիք օլմանըզ իչիւն [շ]պունլար եազըլմըշ տըր։

ՊԱՊ 21

Պունտան սօնկրա Յիսուս Տիբէրիա տէնիզինին քէնարընտա քէնտիսինի շակիրտլէրինէ թէքրար իզհար էյլէտի, վէ սուրէթ ի իզհարը պու իտի. 2-Եա'նի Սիմօն Պետրոս իլէ Իքիզ տէնիլէն Թովմաս, վէ Գալիլէատա վագը՛ Կանա շէհրինտէն օլան [ո]Նաթա-

[ձ] 1 Յովհ. 1. 1։
[ժ] 2 Կոր. 5. 7։ 1 Պետ. 1. 8։
[յ] Գ. 21. 25։
[ն] Գ. 3. 15, 16։ 5. 24։ 1 Պետ. 1. 9։
[շ] Ղուկ. 1. 4։

[ո] Գ. 1. 45։

նայէլ, վէ [բ]Զեբեդէոս օղուլլարը իլէ անըն շակիրտ-
լէրինտէն տիկէր իքի քիշի պիրլիքտէ պուլունուպ,
3-Սիմոն Պետրոս անլէրէ՝ Պալըգ ավլամա կիտէճէ-
յիմ՝ տէտի. անա՝ Պիզ տախի սէնին իլէ պէրա-
պէր կիտէրիզ՝ տէյերէք, չըգըպ տէր'աքապ գա-
յըղա պինտիլէր, վէ օլ կէճէ պիր չէյ թութմա-
տըլար։ 4-Վէ սապահ օլտուգտա՝ Յիսուս տէնիզ
քէնարընտա տուրույօր իտի. ամմա շակիրտլէր Յի-
սուս իտիյինի [գ]պիլմէտիլէր։ 5-[դ]Յիսուս իսէ անլէրէ՝
Չօճուգլար, պիր եէյէճէյինիզ վա՞ր մը՝ տէտի. ա-
նա՝ Խայըր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ 6-Օ տախի
անլէրէ՝ [ե]Աղը գայըղըն սաղ թարաֆընա աթընըզ
վէ պուլուրսընըզ՝ տէմէսիյլէ աթտըլար, վէ պա-
լըգլարըն չօգլըղընտան նաշի անը.չէքէմէտիլէր։ 7-
[զ]Օլ վագըթ Յիսուսըն սէվտիյի շակիրտ Պետրոսա՝
Պու Րապպ տըր՝ տէտի. Սիմոն Պետրոս տախի
Րապպ իտիյինի իշիթտիքտէ, չըպլագ օլտըղը իչիւն
'ապասընը գուշանըպ՝ տէնիզէ աթըլտը։ 8-Տիկէր
շակիրտլէր իսէ գա՛րատան ուզագ օլմայըպ՝ անճագ
իքի եիւզ արշըն գատար աչըգտա պուլունմալա-
րըյլէ, աղը պալըգլարը իլէ չէքերէք, գայըգլէ կէլ-
տիլէր։ 9-Վէ գարայա չըգտըգլարընտա, հազըր
պիր աթէշ վէ իւսթիւնէ գօնուլմուշ պալըգ վէ էք-
մէք կէօրտիւլէր։ 10-Յիսուս անլէրէ՝ Շիմտի թութ-
տըղընըզ պալըգլարտան կէթիրինիզ՝ տէտի։ 11-
Սիմոն Պետրոս գայըղա կիրիպ՝ եիւզ էլլի իւչ 'ա-
տէտ պէօյիւք պալըգլէ տօլու աղը գարայա 'չէք-
տի, վէ պու գատար չօգ իքէն աղ եըրթըլմատը։
12-Յիսուս անլէրէ՝ [է]Կէլինիզ, թա'ամ էտինիզ՝ տէ-

[բ] Մատթ. 4. 21։ | [դ] Ղուկ. 24. 41։ | [զ] Պ. 13. 23։ 20. 2։
[գ] Պ. 20. 14։ | [ե] Ղուկ. 5. 4, 6, 7։ | [է] Ա'մալ. 10. 41։

տի․ վէ չակիրտլէրտէն հիչ պիրի՝ Սէն քի՞մ սին՞
տէյիւ անա սու՚ալ էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէզտի․
զիրա Ռապպ իտիյինի պիլտիլէր։ 13-Օլ վագըթ
Յիսուս կէլիր՝ էքմէյի վէ քէզալիք պալըղը տախի
ալըբ անլէրէ վէրտի։ 14-Յիսուս էօլիւլէրտէն գը-
յամ էթտիքտէն սօնրա՝ ըպու իւչիւնճիւ տէֆ՚ա օ-
լարագ չակիրտլէրինէ կէօրիւնտի։
15-Վէ անլէր թա՚ամ էթտիքտէն սօնրա, Յի-
սուս Սիմօն Պետրոսա խիթապէն՝ Էյ Սիմօն իպն ի
Յօնան, պէնի պունլարտան զիյատէ սէվէ՞ր մի սին՝
տէտի․ անա՝ Պէլի, եա Ռապպ, սէնի սէվտիյիմի
սէն պիլիր սին՝ տէտի․ անա՝ Գուզուլարըմը օթ-
լաթ՝ տէտի։ 16-Եինէ անա իքինճի տէֆ՚ա՝ Էյ Սի-
մօն իպն ի Յօնան, պէնի սէվէ՞ր մի սին՝ տէտի․
անա՝ Պէլի, եա Ռապպ, սէնի սէվտիյիմի սէն պի-
լիրսին՝ տէտի․ թանա՝ Գօյունլարըմա չօպան օլ՝
տէտի։ 17-Անա իւչիւնճիւ տէֆ՚ա՝ Էյ Սիմօն իպն
ի Յօնան, պէնի սէվէ՞ր մի սին՝ տէտիքտէ, Պետ-
րոս քէնտիսինէ իւչիւնճիւ տէֆ՚ա օլարագ՝ Պէնի
սէվէ՞ր մի սին՝ տէտիյի իչիւն մահզուն օլուպ, ա-
նա՝ Եա Ռապպ, ժսէն հէր չէյի պիլիրսին․ սէնի
սէվտիյիմի սէն պիլիրսին՝ տէտի․ Յիսուս անա՝ Գօ-
յունլարըմը օթլաթ․ 18-իՀագիգաթէն, հագիգա-
թէն սանա տէրիմ քի՝ Սէն կէնճ իքէն քէնտի քէն-
տինկէ գուշանըրտըն՝ իսթէտիյին եէրէ կիտէր իտին․
ամմա իխթիյար օլտուղըն զէման էլլէրինի ուզա-
տաճագսըն տա սէնի պաշգասը գուշաթըբ՝ իսթէ-
մէտիյին եէրէ կէօթիւրէճէք տիր՝ տէտի։ 19-լՎէ
նէ թիւրլիւ էօլիւմլէ Ալլահը թա՚զիզ էյլէյէճէյինի

ը Պ. 20. 19, 26։
թ Ա՛մալ. 20. 28։ Իպր. 13. 20։ 1 Պետ. 2. 25։ 5. 2, 4։
ժ Պ. 2. 24, 25։ 16. 30։
ի Պ. 13. 36։ Ա՛մալ. 12. 3, 4։
լ 2 Պետ. 1. 14։

իմա էթմէք իչին պունու սէօյլէտի. վէ պունու
տէտիկտէն սօնրա անա՝ Արտըմ սըրա կէլ՝ տէ-
տի։ 20-Վէ Պետրոս տէօնիւպ, օլ ախշամ թա՛ա-
մընտա Յիսուսըն կէօքսիւնէ տիւշէրէք՝ Եա Ռապպ,
սէնի էլէ վէրէճէք քի՞մ տիր՝ տէյէն [ա]անըն սէվ-
տիյի շակիրտին արգատան կէլտիյինի կէօրտիւ։ 21-
Պետրոս մէրգումը կէօրիւնճէ, Յիսուսա՝ Եա Ռապպ,
պու տախի նէ՞ օլաճագ՝ տէտի։ 22-Յիսուս անա՝
[բ]Պէն կէլինճէյէտէք պունուն գալմասընը իսթէրսէմ,
սէնին նէ՞ վազիֆէն. սէն արտըմ սըրա կէլ՝ տէ-
տի։ 23-Իմտի՝ Օլ շակիրտ վէֆաթ էթմէյէճէք տիր՝
քէլամը պիրատէրլէր արասընտա շայ՛ օլտու, ֆա-
գաթ Յիսուս անա՝ Պու վէֆաթ էթմէյէճէք տիր՝
տէմէյիպ, անճագ՝ Պէն կէլինճէյէտէք անըն գալ-
մասընը իսթէրսէմ, սէնին նէ՞ վազիֆէն՝ տէմիշ
իտի։

24-Պու շէյլէր հագգընտա շէհատէթ էտիպ՝ պու
շէյլէրի եազան հէման պու շակիրտ տիր, [գ]վէ ա-
նըն շէհատէթի հագգ օլտուղունը պիլիրիզ։ 25-[դ]Վէ
Յիսուսըն իճրա էյլէտիյի տահա նիչէ շէյլէր վար
քի՝ էկէր պիրէր պիրէր եազըլաճագ օլսա, [ե]եազը-
լան քիթապլար տիւնեայա պիլէ սըղմազ զաննէ-
տէրիմ։ Ամին։

[ա] Գ. 13. 23, 25։ 20. 2։ 11. 26։ Վ.ահ. 2. 25։
[բ] Մատթ. 16. 27, 28։ 25. 31։ 1 Կոր. 4. 5։ 3. 11։ 22. 7, 20։
[գ] Գ. 19. 35։ 3 Յովհ. 12։
[դ] Գ. 20. 30։
[ե] Ամով 7. 10։

Ա'ՄԱԼԸ ՌՈՒՍՈՒԼ

ՊԱՊ 1

[ա]Էյ Թէոփիլոս, Յիսուս ինթիխապ էյլէտիյի րէսուլլէրէ Ռուհ իւլ Գուտս վասըթասըյլէ [բ]վասիյէթ էյլէտիքտէն սօնրա, 2 [գ]Սէմայէ չըգտըղը կիւնէ գատար կէրէք իճրասընա վէ կէրէք թա'լիմինէ պաշլատըղը չէյլէրին ճումլէսի հագգընտա, էվվէլքի քիթապը թասնիֆ էյլէտիմ։ 3 Օ տախի էլէմ չէքտիքտէն սօնրա, գըրգ կիւն անլէրէ զահիր օլարագ վէ մէլէքիւթ Ուլլահա միւթէ'ալլիգ չէյլէր սէօյլէյէրէք, չօգ պիւրհանլարլէ [դ]քէնտինի անլէրէ տիրի կէօսթէրտի։ 4 [ե]Վէ անլէր իլէ ճէմ' օլտըգտա, Երուսաղէմտէն այրըլմայըպ՝ Փէտէրին [զ]պէնտէն իշիթտիյինիզ վա'տինա մունթազըր օլունըզ. 5 [է]Զիրա Յովհաննէս սու իլէ վաֆթիզ էյլէտի, [ը]ամմա սիզ՝ չօգ կիւն կէչմէքսիզին, Ռուհ իւլ Գուտսլէ վաֆթիզ օլունաճագսընըզ՝ տէյէրէք, անլէրէ թէնպիհ էյլէտի։ 6 Վէ անլէր ճէմ' օլտուգլարը հալտէ, անա՝ [թ]Եա Ռապպ, [ժ]Իսրայէլէ մէլէքիւթիւ պու՞ վագըթտա մը իադէ էտէճէք սին՝

ա Ղուկ. 1. 1։
բ Մատթ. 28. 19։ Մարկ. 16. 15։ Յովհ. 20. 21։ Գ. 10. 41, 42։
գ Մարկ. 16. 19։ Ղուկ. 9. 51։ 24. 51։ Այ. 9։ 1 Տիմ. 3. 16։
դ Մարկ. 16. 14։ Ղուկ. 24. 36։ Յովհ. 20. 19, 26։ 21. 1, 14։ 1 Կոր. 15. 5։
ե Ղուկ. 24. 43, 49։
զ Ղուկ. 24. 49։ Յովհ. 14. 16, 26, 27։ 15. 26։ 16. 7։ Գ. 2. 33։
է Մատթ. 3. 11։ Գ. 11. 16։ 19. 4։
ը Յովէլ 3. 18։ Գ. 2. 4։ 11. 15։
թ Մատթ. 24. 3։
ժ Եսա. 1. 26։ Դան. 7. 27։ Ամովս 9. 11։

տէյիւ սիւ՞ալ էթտիլէր։ 7-Օ տախի անլէրէ՝ Փէ-
տէրին քէնտի թահթը հիւքմիւնէ գօտըղը վագըթ
վէ [է]զէմանլէրի պիլմէք սիզէ ՚ա՞իտ տէյիլ տիր։ 8-
Լաքին իւզէրինիզէ [ը]Ռուհ իւլ Գուտս կէլտիյինտէ
[թ]քէսպ ի գուտրէթ էտէրէք, Երուսաղէմտէ վէ պիւ-
թիւն Եէհուտիյէտէ վէ Սամարիատա վէ զէմինին
միւնթէհասընա գատար [ժ]պանա շահիտ օլաճագսը-
նըզ՝ տէտի։ 9-Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէ, ան-
լէր նազար էթմէքտէ իքէն՝ [ի]եուքարը չըգտը, վէ պիր
պուլութ անը կէօզլէրի էօնիւնտէն սէթր էթտի։
10-[լ]Վէ Օ կիթմէքտէ, անլէր տախի սէմայա տօղ-
րու տիգգաթլէ նազար էթմէքտէ իքէն, իշթէ եան-
լարընտա [խ]պէյազ էլպիսէլի իքի քիմսէ տուրուպ,
11-[ծ]Էյ Գալիլէալը ատէմլէր, նի՞չիւն սէմայա պա-
գըպ տուրույօրսընըզ. եանընըզտան սէմայա չըգան
պու Յիսուս՝ նասըլ սէմայա կիթտիյինի կէօրտիւ-
նիւզ իսէ, [կ]օ վէճհլէ կէլէճէք տիր՝ տէտիլէր։
12-[հ]Օ զէման, անլէր Երուսաղէմէ սէպթ կիւնիւ
եօլճըլըղը գատար եագըն օլան Զէյթունլըգ տէ-
նիլէն տաղտան Երուսաղէմէ ՚ավտէթ էթտիլէր։
13-Վէ կիրտիքլէրինտէ [ձ]Պետրոս վէ Յակոբոս վէ Յով-
հաննէս, Անդրէաս վէ Փիլիպպոս վէ Թովմաս, Բար-
թողոմէոս վէ Մատթէոս, Ալփէոս օղլու Յակոբոս վէ
[ղ]Սիմոն իւլ Ղայուր վէ Յակոբոսըն գարնտաշը [ճ]Յու-
դանըն իգամէթ էթտիքլէրի [մ]ֆէվգանի օտայա

[է] Մատթ. 24. 36: Մարկ. 13. 32: 1 Սէլ. 5. 1:
[ը] Ղուկ. 24. 49:
[թ] Գ. 2. 1, 4:
[ժ] Ղուկ. 24. 48: Յովհ. 15. 27: Ա.յ. 22: Գ. 2. 32:
[ի] Ղուկ. 24. 51: Յովհ. 6. 63:
[լ] Ա.յ. 2:
[խ] Մատթ. 28. 3: Մարկ. 16. 5: Ղուկ. 24. 4: Յովհ. 20. 12: Գ. 10. 3, 30:
[ծ] Գ. 2. 7: 13. 31:
[կ] Դան. 7. 13: Մատթ. 24. 30: Մարկ. 13. 26: Ղուկ. 21. 27: Յովհ. 14. 3: 1 Սէլ. 1. 10: 4. 15: 2 Սէլ. 1. 10: Վահ. 1. 7:
[հ] Ղուկ. 24. 52:
[ձ] Մատթ. 10. 2—4:
[ղ] Ղուկ. 6. 15:
[ճ] Յուդ. 1:
[մ] Գ. 9. 37, 39: 20. 8:

չըգտըլըր: 14-Պունլարըն ճիւմլէսի գարըլար վէ Յիսուսըն վալիտէսի Մարիամ վէ անըն գարնտաշլարը իլէ պիլ իթթիֆագ տու'ա վէ նիյազա տէվամ էտէրլէր իտի:

15-Վէ օլ կիւնլէրտէ հազըր պուլունան ճէմա'աթ թագրիպէն եիւզ եիրմի քիշի օլուպ հալտէ, Պետրոս շակիրտլէրին օրթասընտա այաղա գալգըպ տէտի քի, 16-Էյ պիրատէրլէր, Ռուհ իւլ Գուտսըն Դաւիթին աղզըյլէ Յիսուսը թութանլարա գըլաւուզ օլան Յուտա հագգընտա մուգատտէմա պույուրտուղը պու քէլամըն իթմամ օլունմասը կէրէք իտի. 17-Զիրա օ պիզտէն սայըլը օլուպ՝ պու խըտմէթտէ տախի նասիպի օլմուշ իտի: 18-Իմտի պու քիմսէ խէպասէթ իւճրէթիյլէ պիր թարլա էտինտի, վէ պաշ աշաղը տիւշմէքլէ, օրթասընտան փաթլայարագ հէփ պաղըրսագլարը տէօքիւլտիւ: 19-Պու տախի Երուսաղէմ էհալիսինին ճիւմլէսինէ մա'լիւմ օլտու, շէօյլէ քի օլ թարլա անլէրին լիսանընճա՝ Ակեղդամա, եա'նի Գան թարլասը՝ թէսմիյէ օլունտու: 20-Զիրա Մէզամիր քիթապընտա՝ Անըն մէսքէնի վիրան օլուպ՝ անտէ քիմսէ սաքին օլմասըն. վէ տախի՝ Մանսըպընը պիր պաշգասը ալսըն՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր: 21-Պու էճլտէն Ռապպ Յիսուսըն արամըզտա կիրիպ չըգտըղը պիւթիւն միւտտէթտէ, 22-Եա'նի Յովհաննէսին վաֆթիզինտէն պաշլայըպ՝ պիզիմ արամըզտան ճէ-

ե Գ. 2. 1, 46:
ղ Ղուկ. 23. 49, 55: 24. 10:
ւ Մատթ. 13. 55:
ր Ղուկ. 22. 47: Յովհ. 18. 3:
ս Մէզ. 41. 9: Յովհ. 13. 18:
ւ Մատթ. 10. 4: Ղուկ. 6. 16:
փ Ա.Ջ. 24: Գ. 12. 25: 20. 24: 21. 19:
ք Մատթ. 26. 15: 2 Պետ. 2. 15:
ց Մատթ. 27. 5, 7, 8.
ս Մէզ. 69. 25:
ֆ Մէզ. 109. 8: Մարկ. 1. 1:
օ Ա.Ջ. 9:

ձայա չըգտըղը կիւնէ տէյին, ֆպիզիմ իլէ րէֆագաթ
էթմիշ օլան պու ատէմլէրտէն պիրի պիզիմ իլէ
պէրապէր գըյամընա շահիտ օլա կէրէք տիր։
23-Վէ իքի քիշի, եա՛նի Յուստոս լագապը վէ
~Բարսաբա տէնիլէն Յովսէփի վէ Մատաթիայը իհ-
զարըլէ, 24-Տու՚ա էտէրէք՝ էյ քճիւմլէնին գալպլէ-
րինի պիլէն Րապպ, Յուդանըն քէնտի մահալինէ
կիթմէք իւզրէ տուշտուղու ղպու խըտմէթ վէ րէ-
սալէթին նասիպինի ալմագ իչիւն, 25-Պու իքի քիմ-
սէտէն հանկըսընը ինթիխապ էյլէտիյինի պէյան էյ-
լէ՝ տէտիլէր։ 26-Վէ գուր՚ալարընը վէրտիլէրինտէ
գուր՚ա Մատաթիայա տիւշմէքլէ, մէրգում օն պիր
րէսուլլէր իլէ սայըլտը։

ՊԱՊ 2

Վէ ~Պէնտէկոստէ կիւնիւ կէլտիքտէ, քճիւմլէսի
պիր իթթիֆագ պիր եէրտէ հազըր օլտուգլարը
հալտէ, 2-Անսըզըն սէմատան չըտտէթլէ էսէն րիւզ-
կեար եէլի կիպի պիր սէտա կէլիպ՝ ֆօթուրտուգլարը
խանէյի պիւթիւն տոլտուրտու։ 3-Վէ աթէշ տիլլէ-
րի կիպի թագսիմ օլունմուշ տիլլէր անլէրէ զահիր
օլուպ՝ հէր պիրի իւզէրինէ գօնմագլա, 4-րճիւմ-
լէսի Րուհ իւլ Գուտսլէ մէմլու օլարագ, Րուհըն
քէնտիլէրինի նութգ էթտիրտիյինէ կէօրէ Իախէր
լիսանլար սէօյլէմէյէ պաշլատըլար։ 5-Վէ սէմա
ալթընտա պուլունան հէր միլլէթտէն կէլմիշ էհլ ի

ֆ Յովհ. 15. 27. Ա.յ. 8. Գ. 4. 33.
~ Գ. 15. 22.
ք 1 Միւլ. 16. 7. 1 Թէվ. 28. 9. 29. 17. Երեմ. 11. 20. 17. 10. Գ. 15. 8. Վահ. 2. 23.
ղ Ա.յ. 17.

~ Ղև. 23. 15. Թէս. 16. 9. Գ. 20. 16.
ք Գ. 1. 14.
ֆ Գ. 4. 31.
ր Գ. 1. 5.
Ի Մարկ. 16. 17. Գ. 10. 46. 19. 6. 1 Կոր. 12. 10, 28, 30. 13. 1. 14. 2, վէ զայրի.

Թագվա Եէհուտիլէր Երուսաղէմտէ սաքին իտի-
լէր: 6-Վէ պու սէտանըն վուգու'ընտա ճիւմհուր
թէճէմմիւ' էտէրէք, հայրէթէ տիւշտիւլէր. չիւն-
քի հէր պիրի քէնտի լիսանընը անլէրին սէօյլէտիք-
լէրինի իշիթտիլէր: 7-Վէ ճիւմլէսի շաշըփ թէ'աճ-
ճիւպ էտէրէք, պիրպիրինէ՝ Իշթէ պու սէօյլէյէն-
լէրին ճիւմլէսի ՚Գալիլէալը տէյի՞լ մի. 8-Իմտի
նա՞սըլ հէր պիրիմիզ քէնտի անա լիսանըմըզը իշի-
տիյօրըզ. 9-Պիզ Փարթի, վէ Մատի, վէ Էլամի,
վէ Արամ ը Նէհրէյն իլէ Եէհուտիյէ, վէ Կապա-
տովկիա, վէ Պոնտոս, վէ Ասիա, 10-Վէ Փռիւ-
գիա, վէ Պամփիւլիա, վէ Մըսըր, վէ Կիւրենէ թա-
րաֆընտա օլան Լիպիանըն սէմթլէրինին էհալիսի ի-
լէ կէրէք Եէհուտի կէրէք միւհթէտի միւսաֆիր
Ռօմալըլար, 11-Կիրիտլիլէր վէ 'Արապլար Ալլահըն
պէօյիւք իշլէրինի քէնտի լիսանլարըմըզտա պունլա-
րըն սէօյլէտիքլէրինի իշիտիյօրըզ՝ տէտիլէր: 12-Վէ
ճիւմլէսի հայրան օլուպ շիւպհէ էտէրէք, պիրպի-
րինէ՝ Պու նէ՞ օլմալը՝ տէրլէր իտի: 13-Տիկէրլէր
խաթիհզա էտէրէք՝ Եէնի շէրապլէ տօլու տըրլար՝
տէրլէր իտի:

14-Իմտի Պետրոս օնպիրլէր իլէ պէրապէր ա-
յագտա տուրուպ, խիւքսէք սէսլէ անլէրէ խիթա-
պէն տէտի քի՝ Էյ Եէհուտի ատէմլէր վէ ճիւմլէ
Երուսաղէմտէ սաքին օլանլար, պու սիզէ մա'լիւմ
օլսուն, վէ սէօզլէրիմի տինլէյինիզ: 15-Զիրա սի-
զին զաննէթտիյինիզ կիպի պունլար սէրխօշ տէ-
յիլ տիրլէր. ՙչիւնքի կիւնիւն իւչիւնճիւ սա'աթը
տըր: 16-Անճագ պու վագը'ա Յովէլ փէյղամպէր
վասըթասըյլէ պույուրըլան շէյ տիր, 17-Եա'նի Ալ-

ՂՊ. Ժ. ԺԱ: | Ա ԹԵՍ. 5. 7:

լահ պույուրըր քի՝ [ը]Սօն կիւնլէրտէ [թ]Րուհըմտան
ճիւմլէ պէշէր իւզէրինէ տէօքէճէյիմ, վէ օղուլլա-
րընըզ [ժ]վէ գըզլարընըզ իլհամլէ սէօյլէյէրէք, կէնճ-
լէրինիզ վա՛հի վէ իխթիյարլարընըզ րիւ՛յա կէօրէ-
ճէքլէր։ 18-Վէ օլ կիւնլէրտէ պէնի գուլլարըմ իւ-
զէրինէ վէ ճարիյէլէրիմ իւզէրինէ տախի Րուհըմ-
տան տէօքէճէյիմ, [ի]վէ անլէր իլհամլէ սէօյլէյէճէք
տիր. 19-[լ]Վէ եօգարըտա սէմատա 'աճիպ շէյլէր,
վէ աշաղըտա զէմինտէ 'ալամէթլէր, եա՛նի գան վէ
ատէշ վէ թիւթիւն տումանը վէրէճէյիմ. 20-Րապ-
պըն 'ազիմ վէ րուշէն կիւնիւ կէլմէզտէն էվվէլ՝
[խ]կիւնէշ զուլմէթէ վէ այ գանա տէօնէճէք տիր։
21-Վէ [ծ]հէր քիմ Րապպըն իսմինէ տու՛ա էտէր-
սէ, խէլաս պուլաճագ տըր։ 22-Էյ պէնի Իսրայէլ,
պու սէօզլէրի տինլէյինիզ. Նազարէթլի Յիսուս,
եա՛նի Ալլահըն արանըզտա, անըն վասըթասըյլէ իճ-
րա գըլտըղը, վէ սիզին պիլտիյինիզ [կ]գուտրէթլի
'ամէլլէր վէ մու՛ճիզէլէր վէ 'ալամէթլէրլէ Ալլահ
թարաֆընտան սիզէ թաստիգ օլունմուշ զաթը, 23-
[հ]Ալլահըն մուգարրէր մուգատտէրի վէ էզէլի 'իլմի
մուճէպինճէ թէսլիմ օլունարագ [ձ]ալտընըզ, վէ չէ-
րիրլէր էլիյլէ խաչ միխլայարագ գաթլ էթտինիզ։
24-Ալլահ տախի էօլիւմ աղըրլարընը հալլ էտէ-
րէք, [ղ]անը գըյամ էթտիրտի, չիւնքի անըն վա-

[ը] Էս. 44.3։ Եզէկ. 11. 19։ 36. 27։ Յովէլ 2. 28, 29։ Զաք. 12. 10։ Յովհ. 7. 38։
[թ] Գ. 10. 45։
[ժ] Գ. 21. 9։
[ի] Գ. 21. 4, 9, 10։ 1 Կոր. 12. 10, 28։ 14. 1, վէ շայրի։
[լ] Յովէլ 2 30, 31։
[խ] Մատթ. 24. 29։ Մարկ. 13.24։ Ղուկ. 21. 25։
[ծ] Րօմ. 10. 13։
[կ] Յովհ. 3. 2։ 14. 10, 11։ Գ. 10. 38։ 'Իպր. 2. 4։
[հ] Մատթ. 26. 24։ Ղուկ. 22. 22։ 24. 44։ Գ. 3. 18։ 4.28։
[ձ] Գ. 5. 30։
[ղ] Ա.յ. 32։ Գ. 3. 15։ 4. 10։ 10. 40։ 13. 30, 34։ 17. 31։ Րօմ. 4. 24։ 8. 11։ 1 Կոր. 6. 14։ 15. 15։ 2 Կոր. 4. 14։ Գալ. 1. 1։ Եփես. 1.20։ Կող. 2. 12։ 1 Սէլ. 1. 10։ 'Իպր. 13.20։ 1 Պետ. 1.21։

սըթասըյլէ զապթ օլունմասը մումքին տէյիլ իտի։
25-Զիրա Դաւիթ անըն հաքգընտա շէօյլէ տէյէր՝
[ձ]Էօնիւմտէ Րապպը տա՛իմա կէօրիւր իտիմ, զիրա
սաղըմտա տըր՝ քի սարսըլմայայըմ։ 26-Պու սէ-
պէպտէն գալպիմ մէսրուր վէ լիսանըմ շատըման
օլտու, հէմ տախի թէնիմ ումիտ իւզրէ սաքին օ-
լաճագ տըր․ 27-Զիրա ճանըմը հավիյէտէ թէրք
էթմէյիփ՝ Մուգատտէսինի չիւրիւմէքլիք կէօրմէյէ
պրագմայաճագսըն։ 28-Պանա հայաթ թարիգ-
լէրինի պիլտիրիփ՝ տիտարընլէ պէնի մէսէրրէթլէ
տօլտուրաճագսըն՝ տէյիւ պույուրըր։ 29-Էյ պի-
րատէրլէր, խանէտան [ղ]ճէտտի Դաւիթ հաքգընտա
սիզէ ճէսարէթլէ սէօյլէմէք ճա՛իզ տիր քի՝ հէմ
վէֆաթ էթտի, հէմ տէ տէֆն օլունտու, գապրը
տախի պու կիւնէ տէյին պանըմըզտա տըր։ 30-Իմ-
տի փէյղամպէր օլուփ՝ վէ ճէսէտ ճիհէթիյլէ քէն-
տի սուլպընըն մէյվէսինտէն Թախթընտա օթուր-
մագ իչիւն Ալլահըն՝ Քրիստոսը իգամէ էտէճէյինէ
գասէմլէ քէնտիսինէ եէմին էթտիյինի [ճ]պիլէրէք,
31-Էվվէլտէն կէօրմէսիյլէ՝ ճանը հավիյէտէ թէրք
օլունմայըփ, [մ]ճէսէտի տախի չիւրիւմէքլիք կէօրմէ-
տի՝ տէյիւ Քրիստոսըն գըյամը հաքգընտա սէօյ-
լէտի։ 32-[յ]Պու Յէսուսը Ալլահ գըյամ էթտիրտի,
[ն]պունա տախի պիզ ճիւմլէմիզ շահիտ իզ։ 33-Իմ-
տի [շ]Ալլահըն սաղ էլիյլէ թէրֆի՛ օլունուփ՝ Փէտէր
թարաֆընտան [ո]վա՛տ օլունմըշ Ռուհ իւլ Գուտսը ալ-
մաղլէ, սիզին շիմտի պու կէօրիւփ իշիթտիյինիզի

ձ Մէզ. 16. 8։
ղ 3 Մուլ. 2. 10։ Գ. 13. 36։
ճ 2 Մուլ. 7. 12, 13։ Մէզ. 132. 11։ Ղուկ. 1. 32, 71։ Ռոմ. 1. 3։ 2 Տիմ 2. 8։
մ Մէզ. 16. 10 Գ. 13. 35։
յ Աւ. 24։
ն Գ. 1. 8։
շ Գ. 5. 31։ Փիլ. 2. 9։ Իպր. 10. 12։
ո Յովհ. 14. 26։ 15. 26։ 16. 7, 13։ Գ. 1. 4։

*Ի՛հսան էյլէտի։" 34 - Զիրա Դաւիթ սէմավաթա
չըգմատը, ամմա քէնտիսի, 35 - "Ռապպ Ռապպըմա՝
Թա պէն սէնին տիւշմէնլէրինի այագլարընա պա-
սամագ գօյունճայա տէյին, սաղըմտա օթուր, տէ-
յիւ պույուրտու՝ տէտի։ 36 - Իմտի պիւթիւն պէյթի
Իսրայէլ սահիհէն պիլսին քի, սալպ էյլէտիյինիզ
պու Յիսուսը "Ալլահ հէմ Ռապպ հէմ տէ Մէսիհ
գըլմըշ տըր։

37 - Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ "գալպլէրի գը-
րըլըպ Պետրոս իլէ տիկէր ռէսուլլէրէ՝ Էյ պիրա-
տէրլէր, նէ՞ եափալըմ՝ տէտիլէր։ 38 - Վէ Պետրոս
անլէրէ՝ "Թէվպէ էտինիզ, վէ հէր պիրինիզ կիւ-
նահլարըն 'աֆվը իչիւն Յիսուս Քրիստոսըն իսմինէ
վաֆթիզ օլունսուն. վէ Ռուհ իւլ Գուտս 'աթիյէ-
սինի ալաճագսընըզ։ 39 - Զիրա վա'տ սիզէ "վէ էվ-
լատընըզա "վէ ճիւմլէ ուզագտա օլանլարա, խա՛նի
Ալլահըմըզ Ռապպըն տա'վէթ էտէճէյի հէր քիմ-
սէյէ տիր՝ տէտի։ 40 - Վէ պաշգա չօգ սէօզլէրլէ
շէհատէթ վէ նասիհաթ էտէրէք՝ Պու 'աքսի նէսլ-
տէն գուրթուլընըզ՝ տէտի։ 41 - Վէ անըն քէլամընը
ճան ու տիլտէն գապուլ էտէնլէր վաֆթիզ օլու-
նուպ՝ օլ կիւն թագրիպէն իւչ պին նուֆուս զամմ
օլունտու։ 42 - "Վէ ռէսուլլէրին թա'լիմինէ վէ միւ-
շարէքէթէ վէ էքմէք փարէլէմէսինէ վէ տու'ալարա
տէվամ էտէրլէր իտի։

43 - Վէ հէր քէսէ գօրգու կէլիպ՝ "ռէսուլլէրին

* Յուն. տէօքտիւ
ՙ Գ. 10. 45։ Եփես. 4. 8։
— Մէզ. 110. 1։ Մատթ. 22. 44։ 1 Կոր. 15. 25։ Եփես. 1. 21։ 'Իպր. 1. 13։
— Գ. Յն 31։
ՙ Զաք. 12. 10։ Ղուկ. 3. 10։ Գ. 9. 6։ 16. 30։
ᐩ Ղուկ. 24. 47։ Գ. 3. 19։
ր Յովէլ 2. 28։ Գ. 3. 25։
ց Գ. 10. 45։ 11. 15, 18։ 14. 27։ 15. 3, 8, 14։ Եփես. 2. 13, 17։
— Ալ. 46։ Գ. 1. 14։ Ռոմ. 12. 12։ Եփես. 6. 18։ Կող. 4. 2։ 'Իպր. 10. 25։
ᐩ Մարկ. 16. 17։ Գ. 4. 33։ 5. 12։

վասըթասըյլէ չօգ մու՚ճիզէլէր իլէ ՚ալամէթլէր իճ-
րա գըլընըր իտի։ 44-Վէ իման էտէնլէրին ճումլէ-
սի պիր եէրտէ օլուպ՝ [*]անլէրին ճումլէ էշեասը ա-
րալարընտա մուշթէրէք իտի։ 45-Վէ էմլաք իլէ
էմվալլէրինի սաթըպ՝ հէր պիրինին իհթիյաճընա
կէօրէ ճումլէսինէ ՚թէվզի՚ էտէրլէր իտի։ 46-[*]Հէր
կիւն տախի պիլիթթիֆագ [*]հէյքէլէ տէվամ է-
տէրէք, [*]վէ խանէլէրինտէ էքմէք փարէլէյէրէք մէ-
սէրրէթլէ-վէ խուլուս ը գալպլէ թա՚ամ էտէպ, 47-
Ալլահա համտ էթմէքտէ, [*]վէ ճումլէ գավմըն ՚ին-
տինտէ լութֆ պուլմագտա իտիլէր. [*]Րապպ տա-
խի հէր կիւն խէլաս պուլանլարը քիլիսէյէ զամմ
էտէր իտի։

ՊԱՊ 3

Վէ Պետրոս իլէ Յովհաննէս պիրլիքտէ տու՚ա-
վագթը օլան [*]սա՚աթ տօգուզտա [*]հէյքէլէ չըգ-
մագտա իքէն, 2-Հէյքէլին Կիւզէլ տէնիլէն գա-
փուսը եանընա, [*]հէյքէլէ կիրէնլէրտէն սատագա
տիլէմէք իւզրէ, կիւնտէն կիւնէ գօյա կէլտիքլէրի
[*]անատան տօղմա թօփալ պիր ատէմ կէօթիւրիւ-
լմէքտէ իտի։ 3-Պու քիմսէ Պետրոս իլէ Յովհան-
նէսի հէյքէլէ կիրէրլէր իքէն կէօրիւպ՝ պիր սատա-
գա տիլէտի։ 4-Պետրոս տախի Յովհաննէս իլէ ա-
նա նազար էտիպ՝ Պիզէ պագ՝ տէտի։ 5-Օ տախի
անլէրտէն պիր շէյ ալմագ իւմիտիյլէ անլէրէ տիգ-
գաթ էթտի։ 6-Վէ Պետրոս՝ Պէնտէ կիւմիւշ վէ

[*] Գ. 4. 32, 34։
[*] Եսա. 58. 7։
[*] Գ. 1. 14։
[*] Ղուկ. 24. 53։ Գ. 5. 42։
[*] Գ. 20. 7։
[*] Ղուկ. 2. 52։ Գ. 4. 33։ Րօմ. 14. 18։
[*] Գ. 5. 14։ 11. 24։
[*] Մէզ. 55. 17։
[*] Գ. 2. 46։
[*] Յովհ. 9. 8։
[*] Գ. 14. 8։

ալթուն եօգ տըր, լաքին պէնտէ օլանը սանա վէ-
րիրիմ. [ե]Նազարէթլի Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ
գալգ վէ եիւրիւ՝ տէտի։ 7-Վէ անը սաղ էլինտէն
թութուպ գալտըրտը. վէ տէր'ագապ թապանլա-
րը վէ թօփուգլարը գուվվէթլէնմէքլէ, 8-[զ]Սըչրա-
յըպ այագ իւզէրի տուրտու վէ եիւրիւտիւ, վէ եիւ-
րիւյիւպ սըչրայարագ վէ Ալլահա համտ էտէրէք՝
անլէր իլէ պէրապէր հէյքէլէ կիրտի։ 9-[է]Վէ պիւ-
թիւն գավմ անըն եիւրիւյիւպ Ալլահա համտ էթ-
տիյինի կէօրտիւլէր։ 10-Վէ անըն՝ հէյքէլին Կիւ-
զէլ գափուսընտա [ը]սատագա իչին օթուրան քիմ-
սէ օլտուղունը պիլէրէք անա վագը՝ օլան շէյտէն տօ-
լայը թէ'աճճիւպ վէ հայրէթլէ մէմլու օլտուլար։

11-Վէ շիֆա պուլան թօփալ՝ Պետրոս իլէ Յովհան-
նէստէն այրըլմատըղը հալտէ, ճիւմլէ գավմ հայ-
րէթլէ [թ]Սողոմոնըն էյվանը տէնիլէն էյվան եանլա-
րընա սէյիրտէրէք ճէմ' օլտուլար։ 12-Օլ վագըթ
Պետրոս պունու կէօրտիւքտէ, գավմա ճէվապէն տէ-
տի քի՝ Էյ պէնի Իսրայէլ, պունա նի՞չիւն թէ-
'աճճիւպ էտիյօրսընըզ, եախօտ պիզիմ քէնտի
գուվվէթիմիզ եա թագվամըզլէ պունու եիւրիւթ-
միւշիզ կիպի՝ պիզէ նի՞չիւն կէօզ տիքիյօր-
սընըզ։ 13-Էճտատըմըզըն Ալլահը, եանի [ժ]Աբրա-
համ վէ Իսահակ վէ Յակոբըն Ալլահը քէնտի Օղ-
լու Յիսուսը [ի]թա'զիզ էյլէտի, [լ]քի սիզ անը էլէ
վէրտինիզ, վէ Պիղատոս անը սալը վէրմէյէ գա-
րար վէրմիշ իքէն, [խ]անըն հուզուրընտա անը ին-

ե Գ. 4. 10։
զ Եշ. 35. 6։
է Գ. 4. 16, 21։
ը Յովհ. 9. 8։
թ Յովհ. 10. 23։ Գ. 5. 12։
ժ Գ. 5. 30։
ի Յովհ. 7. 39։ 12. 16։ 17. 1։
լ Մատթ. 27. 2։
խ Մատթ. 27. 20։ Մարկ. 15. 11։ Ղուկ. 23. 18, 20, 21։ Յովհ. 18. 40։ 19. 15։ Գ. 13. 28։

քեար էթտինիզ. 14-Սիզ իսէ [ժ]Մուգատտէս վէ
[ի]Հագգ օլանը ինքեար պիրլէ, քէնտինիզէ պիր գա-
թիլ աթէմին պաղըշլանմասընը թալէպ էթտինիզ:
15-Վէ հայաթ Րէ"իսինի գաթլ էթտինիզ. [լ]ամմա
Ալլահ անը էօլիւլէրտէն գըյամ էթտիրտի, [խ]քի պիզ
տախի անա շահիտ իզ: 16-Վէ իսմինէ օլան իման
վասըթասըյլէ՝ անըն [ծ]իսմի պու կէօրիւպ պիլտիյի-
նիզ քիմսէյի գուվվէթլէնտիրտի. վէ անըն վասը-
թասըյլէ օլան իման ճիւմլէնիզին՝ հուզուրընտա
անա պու սըհհէթի վէրտի: 17-Վէ շիմտի, էյ
պիրատէրլէր, [կ]պիլիրիմ քի հիւքիւմտարլարընըզ կի-
պի սիզ տախի պիլմէյէրէք իշլէտինիզ. 18-[հ]Ամմա
Ալլահ [ձ]ճիւմլէ փէյղամպէրլէրինին աղզըյլէ Քրիս-
տոսըն էլէմ չէքմէսի խուսուսընտա էվվէլճէ խա-
պէր վէրտիյի շէյլէրի պէօյլէճէ իթմամ էյլէտի:
19-[ղ]Իմտի կիւնահլարընըզըն մահվ օլունմասը իչիւն
թէվպէ էտիպ րուճու՝ էտինիզ. 20-Թա քի Րապ-
պըն հուզուրընտան ֆէրահպախշ վագըթլար կէլիպ՝
օ սիզէ ագտէմճէ թէպշիր օլունմըշ օլան Յիսուս
Քրիստոսը կէօնտէրէ. 21-[ճ]Քի [մ]Ալլահըն գատիմ
վագըթլարտան պէրու մուգատտէս փէյղամպէրլէ-
րինին աղզըյլէ պույուրտըղը [յ]ճիւմլէ շէյլէրին իս-
լահ օլունաճաղը վագըթլարա տէյին՝ սէմա անը
գապուլ էթմէք կէրէք տիր: 22-[Չիրա] Մուսէս
էճտատըմըզա՝ [ն]Ալլահընըզ Րապպ պիրատէրլէրի-

[ժ] Մեզ. 16. 10: Մարկ. 1. 24: Ղուկ. 1. 35: Պ. 2. 27: 4. 28:
[ի] Պ. 7. 52: 22. 14:
[լ] Պ. 2. 24:
[խ] Պ. 2. 32:
[ծ] Մատթ. 9. 22: Պ. 4. 10: 14. 9:
[կ] Ղուկ. 23. 34: Յովհ. 16. 3: Պ. 13. 27: 1 Կոր. 2. 8: 1 Տիմ. 1. 13:
[հ] Ղուկ. 24. 44: Պ. 26. 22:
[ձ] Մեզ. 22: Եսա. 50. 6: 53. 5, վէ ղայրի: Դան. 9. 26: 1 Պետ. 1. 10, 11:
[ղ] Պ. 2. 38:
[ճ] Պ. 1. 11:
[մ] Ղուկ. 1. 69:
[յ] Մատթ. 17. 11:
[ն] Բ.Օր. 18. 15, 18, 19: Պ. 7. 37:

նիզտէն սիզէ պէնիմ կիպի պիր փէյղամպէր զու-
հուրա կէթիրէճէք տիր. անը՝ սիզէ սէօյլէյէճէյի
ճիւմլէ շէյլէր խուսուսընտա տինկլէյէսինիզ։ 23-Վէ
հէր քիմ քի օլ փէյղամպէրի տինկլէմէզսէ, գավ-
մըն արասընտան մահվ օլունաճագ տըր՝ տէտի։
24-Վէ Սամուէլ իլէ անտէն սօնրա սէօյլէյէն փէյ-
ղամպէրլէրին ճիւմլէսի տախի պու կիւնլէրի [ագ-
տէմճէ] թէպշիր էյլէմիշ տիրլէր։ 25-Սիզ փէյ-
ղամպէրլէրին վէ Ալլահըն Աբրահամա՝ "Տիւնեանըն
ճիւմլէ գապիլէլէրի սէնին նէսլինլէ միւպարէք գը-
լընաճագ տըր՝ տէյէրէք, էճտատըմըզ իլէ էյլէտիյի
՚ահտըն օղուլլարը սըզ։ 26-Ալլահ քէնտի Օղլու
[Յիսուսը] գըյամ էթտիրիպ՝ "սիզին հէր պիրինի-
զի շէրրլէրինիզտէն տէօնտէրէրէք, միւպարէք գը-
մագ իչիւն անը "էվվէլ սիզէ "իրսալ էյլէտի։

ՊԱՊ 4

Վէ անլէր գավմա սէօյլէր իքէն, քեահինլէր
վէ հէյքէլին սէրտարը իլէ սատուգիլէր՝ իւզէրլէ-
րինէ կէլիպ, 2-Գավմա թա՚լիմ էթտիքլէրի վէ
Յիսուս վասըթասըյլէ էօլիւլէրտէն գըյամը թէպ-
շիր էյլէտիքլէրի իչիւն "կիւճէնէրէք, 3-Անլէրէ էլ
սալըպ՝ ախշամ օլտըղը իչիւն էրթէսի կիւնէ տէկին
հապսա գօտըլար. 4-Ամմա քէլամը իշիտէնլէրտէն
նիչէլէրի իման էտիպ՝ օլ ատէմլէրին մըգտարը
թագրիպէն պէշ պին օլտու։

5-Վէ էրթէսի կիւնիւ անլէրին րէ՚իսլէրի իլէ

Ղ Գ. 2. 39։ Րօմ. 9. 4, 8։ 15. 8։ Գաղ. 3. 26։
– Թէք. 12. 3։ 18. 18։ 22. 18։ 26. 4։ 28. 14։ Գաղ. 3. 8։
– Մաթթ. 1. 21։
Լ Մաթթ. 10. 5։ 15. 24։ Ղուկ. 24. 47։ Գ. 13. 32, 33, 46։
– Ա. 22։

——

– Մաթթ. 22. 23։ Գ. 23. 8։

Իխթիյարլարը վէ 'Իքեաթիպլէրի, 6-Վէ րէիսի քեա-
հին Աննա իլէ Գայիափա վէ Յովհաննէս վէ Աղէք-
սանտրը, վէ րէիսի քեահին սուլալէսինտէն
օլանլարըն հէփսի Երուսաղէմտէ ճէմ՛ օլտուլար։
7-Վէ անլարը օրթալարընա տուրղուրուպ՝ Գանղը
նէ գուվվէթ վէ նէ իսիմ իլէ էյլէտինիզ՝ տիյէ սու՛ալ
էթտիլէր։ 8-Օ) զէման Պետրոս Ռուհ իւլ Գուտտիւ-
սէ տոլու, անլարա՝ Էյ գավմին րէ՛իսլէրի իլէ
Իսրայէլին իխթիյարլարը, 9-Պիզ՝ պու կիւն պիր
'ալիլ ատէմէ էտիլէն՝ պու իհսան խուսուսընտա,
նէ՝ իլէ շիֆա պուլտուղունտան սո՛ր թէֆթիշ օ-
լունուրսագ իսէ, 10-Ճիւմլէնիզէ վէ պիւթիւն Իս-
րայէլ գավմինէ մա՛լում օլսուն քի, Նասըրէթլի
Յիսուս Քրիստոսուն, եա՛նի սիզին ասըլ էթտիյինիզ
վէ Ալլահըն՝ գըյամ էթթիրտիյի զաթըն իսմիլէ
պու ատէմ հուզուրընըզտա սաղ տուրույօր. 11-
Սիզ մի՛մարլար Թարաֆընտան Թահգիր օլունուպ՝
քէօշէ Թաշը օլմուշ օլան Թաշ պու տըր։ 12-Վէ
պաշգա պիր զաթտա խէլաս եօգ տըր. չիւնքի աէ-
մա ալթընտա ատէմլէր արասընտա վէրիլէն պաշ-
գա պիր իսմ եօգ տըր, քի անընլէ խէլաս պու-
լա պիլէլիմ՝ տէտի։ 13-Վէ անլէր Պետրոս իլէ Յով-
հաննէսին ճէսարէթինի կէօրիւպ՝ անլէրին օգու-
մամըշ վէ իւմմի ատէմ օլտըգլարընը անլամագլէ
թէ՛աճճիւպ էթտիլէր, վէ Յիսուս իլէ պէրապէր
պուլունմըշ օլտըգլարընը պիլտիլէր։ 14-Վէ շիֆա
պուլմուշ ատէմին անլէր իլէ պէրապէր տուրտը-

բ Ղուկ. 3. 2. Յովհ. ..3. 13. Մատթ. 7. 27. 11, 12.
ե Գ. 3. 6, 16։
զ Գ. 2. 24։
է Սաղ. 118. 22։ Եսա. 28. 16։ Մատթ. 21 42։
ը Մատթ. 1. 21։ Գ. 10. 43։ 1 Տիմ. 2. 5։
թ Մատթ. 11. 25։ 1 Կոր. 1. 27։
ժ Գ. 3. 11։

ղընը կէօրմէլէրիյլէ, ի'թիրազ էտէճէք պիր չէյլէ-
րի գալմատը։ 15-Վէ միլլէթ մէճլիսինտէն չըգմա-
լարընը էմր էթտիքտէն սօնրա, պէյնլէրինտէ մու-
շավէրէ էտէրէք, 16-[ա]Պու ատէմլէրէ նէ՞ եափա-
լըմ, զիրա պունլարըն վասըթասըյլէ պէլլի պիր
մու'ճիզէ իճրա օլունտըղը [բ]Երուսաղէմտէ սաքին օ-
լանլարըն ճիւմլէսինէ մա'լիւմ տըր, պիզ տախի
ինքեար էտէմէյիզ. 17-Ֆագաթ գավմ արասընտա
զիյատէ շայ' օլմամասը իչիւն, պունտան պէօյլէ
պու իսմլէ պիր ատէմէ սէօյլէմէսինլէր տէյու, ան-
լէրի շիտտէթլէ թէհտիտ էտէլիմ՝՝ տէտիլէր։ 18-[գ]Վէ
անլէրի չաղըրըպ՝ Յիսուսըն իսմիյլէ ասլա սէօյլէմէ-
մէլէրինի վէ թա'լիմ էթմէմէլէրինի թէնպիհ էթտի-
լէր։ 19-Ամմա Պետրոս իլէ Յովհաննէս անլէրէ ճէ-
վապէն՝ [դ]Ալլահտան զիյատէ սիզի տինլէմէք Ալլահըն
'ինտինտէ հա՞գգ մը տըր, սիզ հիւքմ էտինիզ. 20-
Զիրա պիզ [ե]կէօրիւպ իշիթտիյիմիզ չէյլէրի սէօյլէ-
մէմէյէ [զ]մուգթէտիր տէյիլ իզ՝ տէտիլէր։ 21-Վէ
անլէր [է]խալգըն սէպէպինտէն անլէրի թէքտիր էթ-
մէյէ վէսիլէ պուլամատըգլարընտան, եինէ անլէրի
թէհտիտ էտիպ՝ սալը վէրտիլէր, չիւնքի [ը]վագը' օ-
լան շէյ իչիւն հէր քէս Ալլահը թէմճիտ էտիյօր
իտի։ 22-Զիրա ուզէրինտէ շիֆա մու'ճիզէսի իճրա
օլունան ատէմ գըրգ եաշընը թէճավուզ էթմիշ
իտի։

23-Անլէր տախի սալը վէրիլտիքտէ, [թ]րէֆիգլէրի-
նին եանընա կէլիպ՝ պաշ քեահինլէր իլէ իխթի-
յարլարըն քէնտիլէրէ սէօյլէտիքլէրինի նագըլ էթ-

ա Յովհ. 11. 47։
բ Գ. 3. 9, 10։
գ Գ. 5. 40։
դ Գ. 5. 29։
ե Գ. 22. 15։ Ա Յովհ. 1. 1, 3։
զ Գ. 1. 8։ 2. 32։
է Մատթ. 21. 26։
ը Ղուկ. 20. 6, 19։ 22. 2։ Գ. 5.
թ Գ. 3. 7,
ժ Գ. 12. 1

իխթիյարլարը վէ 'իւլէմասը, 6-[բ]Վէ քեահին ի ա'-
զամ Աննա իլէ Կայիաֆա վէ Յովհաննէս վէ Աղէք-
սանդրոս, վէ քեահին ի ա'զամ ագրապասընտան
օլանլարըն ճիւմլէսի Երուսաղէմտէ ճէմ' օլտըլար։
7-Վէ անլէրի օրթասա տուրտուրարագ՝ [գ]Պունու
նէ՞ գուտրէթ վէ նէ՞ իսմլէ էթտինիզ՝ տէյիւ սիւ"ալ
էթտիլէր։ 8-[դ]Օ զէման Պետրոս Ռուհ իւլ Գուտսլէ
մէմլու օլուպ, անլէրէ՝ Էյ գավմըն րէ"իսլէրի իլէ
Իսրայէլին իխթիյարլարը, 9-Պիզ՝ պու կիւն պիր
'ալիլ ատէմէ վուգու' պուլան իհսան խուսուսընտա,
նէ' վէճհլէ շիֆա պուլտըղընա տա"իր թէֆթիշ օ-
լունույօր իսէք, 10-Ճիւմլէնիզէ վէ պիւթիւն Իս-
րայէլ գավմընա մա'լիւմ օլսուն քի, [ե]Նազարէթլի
Յիսուս Քրիստոսըն, եա'նի սիզին սալպ էթտիյինիզ
վէ [զ]Ալլահըն գըյամ էթտիրտիյի զաթըն իսմիյլէ
պու ատէմ հուզուրընըզտա սաղ տուրույօր. 11-
[է]Սիզ մի'մարլար թարաֆընտան թահգիր օլունուպ՝
քէօշէ թաշը օլմուշ օլան թաշ պու տըր։ 12-[ը]Վէ
պաշգա պիր զաթտա խէլաս եօգ տըր. չիւնքի սէ-
մա ալթընտա ատէմլէր արասընտա վէրիլէն պաշ-
գա պիր իսմ եօգ տըր, քի անընլէ խէլաս պու-
լա պիլէլիմ՝ տէտի։ 13-Վէ անլէր Պետրոս իլէ Յով-
հաննէսին ճէսարէթինի կէօրիւպ՝ [թ]անլէրին օգու-
մամըշ վէ իւմմի ատէմ օլտըգլարընը անլամագլէ
թէ'աճճիւպ էթտիլէր, վէ Յիսուս իլէ պէրապէր
պուլունմըշ օլտըգլարընը պիլտիլէր։ 14-Վէ շիֆա
պուլմուշ ատէմին [ժ]անլէր իլէ պէրապէր տուրտը-

բ Ղուկ. 3. 2։ Յովհ. 11. 49։ 18. 13։
գ Խուր. 2. 14։ Մատթ. 21. 23։ Գ. 7. 27։
դ Ղուկ. 12. 11, 12։
ե Գ. 3. 6, 16։
զ Գ. 2. 24։
է Մէզ. 118. 22։ Ես. 28. 16։ Մատթ. 21 42։
ը Մատթ. 1. 21։ Գ. 10. 43։ 1 Տիմ. 2. 5։
թ Մատթ. 11. 25։ 1Կոր. 1. 27։
ժ Գ. 3. 11։

ղընը կէօրմէլէրիյլէ, ի'թիրազ էտէճէք պիր չէյլէ-
րի գալմատը։ 15-Վէ միւլէթ մէճլիսինտէն չըգմա-
լարընը էմր էթտիքտէն սօնրա, պէյնլէրինտէ միւ-
շավէրէ էտէրէք, 16-Պու ատէմլէրէ նէ՞ եափա-
լըմ, զիրա պունլարըն վասըթասըյլէ պէլլի պիր
միւ՚ճիզէ իճրա օլունտըղը Երուսաղէմտէ սաքին օ-
լանլարըն ճիւմլէսինէ մա՛լիւմ տըր, պիզ տախի
ինքեար էտէմէյիզ. 17-Ֆագաթ գավմ արասընտա
զիյատէ շայ՚ օլմամասը իչիւն, պունտան պէօյլէ
պու իսմլէ պիր ատէմէ սէօյլէմէսինլէր տէյիւ, ան-
լէրի շիտտէթլէ թէհտիտ էտէլիմ՝ տէտիլէր։ 18-Վէ
անլէրի չաղըրըպ՝ Յիսուսըն իսմիյլէ ասլա սէօյլէմէ-
մէլէրինի վէ թա՛լիմ էթմէմէլէրինի թէնպիհ էթտի-
լէր։ 19-Ամմա Պետրոս իլէ Յովհաննէս անլէրէ ճէ-
վապէն՝ Ալլահտան զիյատէ սիզի տինլէմէք Ալլահըն
'ինտինտէ հա՞գգ մը տըր, սիզ հիւքմ էտինիզ. 20-
Զիրա պիզ կէօրիւպ իշիթտիյիմիզ չէյլէրի սէօյլէ-
մէմէյէ մուգթէտիր տէյիլ իզ՝ տէտիլէր։ 21-Վէ
անլէր խալգըն սէպէպինտէն անլէրի թէքտիր էթ-
մէյէ վէսիլէ պուլամատըգլարընտան, եինէ անլէրի
թէհտիտ էտիպ՝ սալը վէրտիլէր, չիւնքի վագը՛ օ-
լան չէյ իչիւն հէր քէս Ալլահը թէմճիտ էտիյօր
իտի։ 22-Զիրա իւզէրինտէ շիֆա միւ՚ճիզէսի իճրա
օլունան ատէմ գըրգ եաշընը թէճավիւզ էթմիշ
իտի։

23-Անլէր տախի սալը վէրիլտիքտէ, րէֆիգլէրի-
նին եանընա կէլիպ՝ պաշ քեահինլէր իլէ իխթի-
յարլարըն քէնտիլէրէ սէօյլէտիքլէրինի նագլ էթ-

է Յովհ. 11. 47։
ը Գ. 3. 9, 10։
թ Գ. 5. 40։
ժ Գ. 5. 29։
ի Գ. 22. 15։ լ Յովհ. 1. 1, 3։
խ Գ. 1. 8։ 2. 32։
ծ Մատթ. 21. 26։
կ Ղուկ. 20. 6, 19։ 22. 2։ Գ. 5. 26։
հ Գ. 3. 7, 8։
ձ Գ. 12. 12։

իխթիյարլարը վէ 'իւլէմասը, 6 - [ե]Վէ քեահին ի ա'-
զամ Աննա իլէ Կայիափա վէ Յովհաննէս վէ Աղեք-
սանդրոս, վէ քեահին ի ա'զամ ագրապաընտան
օլանլարըն ճիւմլէսի Երուսաղէմտէ ճէմ' օլտըլար:
7 - Վէ անլէրի օրթայա տուրտուրարագ՝ [զ]Պունու
նէ՞ գուտրէթ վէ նէ՞ իսմլէ էթտինիզ՝ տէյիւ սիւ"ալ
էթտիլէր: 8 - [է]Օ զէման Պետրոս Ռուհ իւլ Գուտսլէ
մէմլու օլուպ, անլէրէ՝ Էյ գավմըն րէ"իսլէրի իլէ
Իսրայէլին իխթիյարլարը, 9 - Պիզ՝ պու կիւն պիր
'ալիլ ատէմէ վուգու' պուլան իհսան խուսուսընտա,
նէ' վէճհլէ չիֆա պուլտըղընա տա"իր թէֆթիշ օ-
լունույօր իսէք, 10 - Ճիւմլէնիզէ վէ պիւթիւն Իս-
րայէլ գավմընա մա'լիւմ օլսուն քի, [ը]Նազարէթլի
Յիսուս Քրիստոսըն, եա'նի սիզին սալպ էթտիյինիզ
վէ [թ]Ալլահըն գըյամ էթտիրտիյի զաթըն իսմիյլէ
պու ատէմ հուզուրընըզտա սաղ տուրույօր. 11 -
[ժ]Սիզ մի'մարլար թարաֆընտան թահգիր օլունուպ՝
քէօշէ թաշը օլմուշ օլան թաշ պու տըր: 12 - [ի]Վէ
պաշգա պիր զաթտա խէլաս եօգ տըր. չիւնքի սէ-
մա ալթընտա ատէմլէր արասընտա վէրիլէն պաշ-
գա պիր իսմ եօգ տըր, քի անընլէ խէլաս պու-
լա պիլէլիմ՝ տէտի: 13 - Վէ անլէր Պետրոս իլէ Յով-
հաննէսին ճէսարէթինի կէօրիւպ՝ [լ]անլէրին օգու-
մամըշ վէ իւմմի ատէմ օլտըգլարընը անլամաղլէ
թէ'աճճիւպ էթտիլէր, վէ Յիսուս իլէ պէրապէր
պուլունմըշ օլտըգլարընը պիլտիլէր: 14 - Վէ չիֆա
պուլմուշ ատէմին [խ]անլէր իլէ պէրապէր տուրտը-

ե Ղուկ. 3. 2: Յովհ. 11. 49: 18. 13:
զ Խուր. 2. 14: Մատթ. 21. 23: Գ. 7. 27:
է Ղուկ. 12. 11, 12:
ը Գ. 3. 6, 16:
թ Գ. 2. 24:
ժ Մեզ. 118. 22: Եա. 28. 16: Մատթ. 21 42:
ի Մատթ. 1. 21: Գ. 10. 43: 1 Տիմ. 2. 5:
լ Մատթ. 11. 25: 1 Կոր. 1. 27:
խ Գ. 3. 11:

ղընը կէօրմէլէրիյլէ, ի'թիրազ էտէճէք պիր շէյլէ-
րի գալմատը: 15-Վէ միլլէթ մէճլիսինտէն չըգմա-
լարընը էմր էթտիքտէն սօնրա, պէյնլէրինտէ մու-
շավէրէ էտէրէք, 16-[ժ]Պու ատէմլէրէ նէ՞ եափա-
լըմ, զիրա պունլարըն վասըթասըյլէ պէլլի պիր
մու'ճիզէ իճրա օլունտըղը [ի]Երուսաղէմտէ սաքին օ-
լանլարըն ճումլէսինէ մա'լում տուր, պիզ տախի
ինքեար էտէմէյիզ. 17-Ֆագատ գավմ արասընտա
զիյատէ շայ' օլմամասը իչիւն, պունտան պէօյլէ
պու իսմլէ պիր ատէմէ սէօյլէմէսինլէր տիյիւ, ան-
լէրի շիտտէթլէ թէհտիտ էտէլիմ՝ տէտիլէր: 18-[լ]Վէ
անլէրի չաղըրըպ՝ Յիսուսըն իսմիյլէ ասլա սէօյլէմէ-
մէլէրինի վէ թա'լիմ էթմէմէլէրինի թէնպիհ էթտի-
լէր: 19-Ամմա Պետրոս իլէ Յովհաննէս անլէրէ ճէ-
վապէն՝ [խ]Ալլահտան զիյատէ սիզի տինլէմէք Ալլահըն
[ծ]ինտինտէ հա՞գգ մը տըր, սիզ հիւքմ էտինիզ. 20-
Զիրա պիզ [կ]կէօրտիւկ իշիթտիկիմիզ շէյլէրի սէօյլէ-
մէմէյէ [հ]մուգթէտիր տէյիլ իզ՝ տէտիլէր: 21-Վէ
անլէր [ձ]խալգըն սէպէպինտէն անլէրի թէքտիր էթ-
մէյէ վէսիլէ պուլամատըգլարընտան, եինէ անլէրի
թէհտիտ էտիպ՝ սալը վէրտիլէր, չիւնքի [ղ]վագը' օ-
լան շէյ իչիւն հէր քէս Ալլահը թէմճիտ էտիյօր
իտի: 22-Զիրա իւզէրինտէ շիֆա մու'ճիզէսի իճրա
օլունան ատէմ գըրգ եաշընը թէճավիւզ էթմիշ
իտի:

23-Անլէր սալը վէրիլտիքտէ, [մ]րէֆիգլէրի-
նին եանընա կէլիպ՝ պաշ քեահինլէր իլէ իխթի-
յարլարըն քէնտիլէրէ սէօյլէտիքլէրինի նագլ էթ-

ժ Յովհ. 11. 47:
ի Գ. 3. 9, 10:
լ Գ. 5. 40:
խ Գ. 5. 29:
ծ Գ. 22. 15: կ Յովհ. 1. 1, 3:
հ Գ. 1. 8: 2. 32:
ձ Մատթ. 21. 26:
ղ Ղուկ. 20. 6, 19: 22. 2: Գ. 5. 26:
ճ Գ. 3. 7, 8:
մ Գ. 12. 12:

տիլէր։ 24-Վէ անլէր պունու իշիթտիքլէրինտէ, պիլ-
խիթթիֆագ Ալլահա սէս գալտըրարագ՝ ՛Եա Ռապպ,
սէմա իլէ զէմինի վէ տէնիզի վէ անլէրտէ պուլունան
շէյլէրին ճիւմլէսինի խալգ էյլէյէն Ալլահ սէն սին.
25-Սէն գուլըն Դաւիթին աղզըյլէ՝ ՛Նի՞չիւն թա"ի-
ֆէլէր վէլվէլէ էտիպ՝ գավմլար պաթըլ շէյլէր թէ-
փավվուր էթտիլէր. 26-Տիւնեա մէլիքլէրի հազըր
տուրուպ, ըէ"իսլէր պիրլիքտէ Ռապպըն 'ալէյհինտէ
վէ անըն Մէսիհի 'ալէյհինտէ թէճէմմիւ' էթտիլէր՝
տէյիւ պույուրտըն։ 27-՝Ջիրա *հագիգաթէն Հե-
րովդէս վէ Պոնտոսլը Պիղատոս, թա"իֆէլէր վէ Իս-
րայէլ գավմլարը իլէ, 28-՝Մէսհ էթտիյին ՟մու-
գատտէս Օղլըն Յիսուս իւզէրինէ թէճէմմիւ' էթ-
տիլէր, քի ՝սէնին էլինին վէ թէտպիրինին վագը'
օլմազա թագտիր էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի իճ-
րա էտէլէր։ 29-Վէ շիմտի, եա Ռապպ, անլէրին
թէհտիտլէրինէ նազար գըլ, վէ շիֆա վէրմէք վէ
՟մուգատտէս Օղլըն Յիսուսըն ՝իսմիյլէ ՟'ալամէթլէր
վէ մու'ճիզէլէր իճրա էթմէք իչիւն էլինի ուզատա-
րագ, 30-՟Սէնին քէլամընը քէմալ ը ճէսարէթլէ
սէօյլէմէյի պու գուլլարընա իհսան էյլէ՝ տէտիլէր։
31-Վէ անլէր տու'ա էթտիքտէ, ՝ճէմ' օլտըգլարը
եէր սարսըլըպ՝ ճիւմլէսի Ռուհ իւլ Գուտսէ մէմլու-
օլարագ՝ ՟Ալլահըն քէլամընը ճէսարէթլէ սէօյլէր-
լէր իտի։

32-Վէ իման էտէնլէրին ճէմա'աթը եէքտիլ

ժ 4 Միւլ. 19. 15։
յ Մէզ. 2. 1։
ն Մատթ. 26. 3։ Ղուկ. 22. 2։ 23. 1, 8։
* Պօ'ղլօսը' հագիգաթէն պու շէհրտէ
ե Ղուկ. 1. 35։
օ Ղուկ. 4. 18։ Գործ. 10. 36։
ւ Գ. 2. 23։ 3. 18։
զ Ա.յ. 28։
Լ Գ. 3. 6, 16։
ս Գ. 2. 43։ 5. 12։
օ Ա.յ. 13, 31։ Գ. 9. 27։ 13. 46։ 14. 3։ 19. 8։ 26. 26։ 28. 31։ Եփես. 6. 19։
Լ Գ. 2. 2, 4։ 16. 26։
փ Ա.յ. 30։

վէ [բ]եէքճան օլարագ [գ]պիրի քէնտի էմվալընտէն
օլան պիր շէյի՝ Պէնիմ տիր՝ տէմէզ իտի. լաքին
ճումլէ շէյլէրի արալարընտա մուշթէրէք իտի։ 33-
-[դ]Րէսուլլէր տախի Րապպ Յիսուսըն գըյամընա 'ա-
զիմ գուվվէթլէ [ե]շէհատէթ էտէրլէր, [զ]վէ ճումլէ-
սինին իւզէրինտէ լութֆ ը 'ազիմ վար իտի։ 34-Վէ
իչլէրինտէ միւհթաճ պիր քիմսէ պուլունմազ իտի.
[է]չիւնքի թարլա վէ էվ խանէ սահիպի օլանլարըն
ճումլէսի [illegible] սաթըփ՝ սաթըլան շէյլէրին ագ-
չէսինի կէթիրիրէրէք, 35-[ը]Րէսուլլէրին այագլարընա
գօրլար իտի, [թ]վէ հէր քէսէ քէնտի իհթիյաճընա
կէօրէ թէվզի՝ օլունուր իտի։ 36-Վէ րէսուլլէր
թարաֆընտան Բառնաբաս (թէրճէմէսի Թէսէլլի օղ-
լու) լագապըյլէ լագապլանան Յօվսէս իսմինտէ Գըպ-
րըսլը պիր Ղևիլինին [ժ]պիր թարլասը օլուպ, 37-Ա-
նը սաթըը, վէ ագչէսինի կէթիրիփ՝ րէսուլլէրին
այագլարը ևանընա գօտու։

ՊԱՊ 5

Լաքին Անանիա իսմինտէ պիր ատէմ զէվճէսի
Սափիրա իլէ պիր միւլք սաթտը. 2-Վէ զէվճէսի-
նին տախի խապէրի օլտըղը հալտէ, պահասընտան
[ա]պիր մըգտարընը ալը գօտու, պիր մըգտարընը
տախի կէթիրէրէք, րէսուլլէրին այագլարը ևանը-
նա գօտու։ 3-[բ]Վէ Պետրոս՝ էյ Անանիա, Րուհ իւլ
Գուտուսա եալան սէօյլէմէք, վէ թարլանըն պահա-
սընտան ալը գօմագ իչիւն, [գ]Շէյթան սէնին գալ-

բ Գ. 5. 12։ Րօմ. 15. 5, 6։ 2 Կոր. 13. 11։ Փիլ. 1. 27։ 2. 2։ 1 Պետ. 3. 8։
գ Գ. 2. 44։
դ Գ. 1. 8։
ե Գ. 1. 22։
զ Գ. 2. 47։
է Գ. 2. 45։
ը Ա.յ. 37։ Գ. 5. 2։
թ Գ. 2. 45։ 6. 1։
ժ Ա.յ. 34, 35։ Գ. 5. 1, 2։

ա Գ. 4. 37։
բ Ա'ա. 30. 2։ Թէս. 23. 21։ Վ'ա 5. 4։
գ Ղուկ. 22. 3։

ըլթաարյլէ զապթ օլունմաղ միւմքին տէյիլ իտի։
25-Զիրա Դաւիթ անըն հագգընտա խօղեր ձերերե՝
[ա]էօնիւմտէ Ռապպը տա՞իմա կէօրիւր իտիմ, զիրա
սաղըմտա տըր՝ քի սարսըլմայայըմ։ 26-Պու սէ-
պէպտէն գալպիմ մէսրուր վէ լիսանըմ շատման
օլտու, հէմ տախի թէնիմ իւմիտ իւզրէ սաքին օ-
լաճագ տըր. 27-Զիրա ճանըմը հավիյէտէ թէրք
էթմէյիպ՝ Մուգատտէսինկի չիւրիւմէքլիք կէօրմէյէ
պըրագմայաճագսըն։ 28-Պանա հայաթ թարիգ-
լէրինի պիլտիրտիպ՝ տիտարընլէ պէնի մէսէրրէթլէ
տօլտուրաճագսըն՝ տէյիւ պույուրըր։ 29-Էյ պի-
րատէրլէր, խանէտան [բ]ճէտտի Դաւիթ հագգընտա
սիզէ ճէսարէթլէ սէօյլէմէք ճա՞իզ տիր քի՝ հէմ
վէֆաթ էթտի, հէմ տէ տէֆն օլունտու, գապրը
տախի պու կիւնէ տէյին եանըմըզտա տըր։ 30-Իմ-
տի փէյղամպէր օլուպ՝ վէ ճէսէտ ճիհէթիյլէ քէն-
տի սուլպընըն մէյվէսինտէն թախթընտա օթուր-
մագ իչիւն Ալլահըն՝ Քրիստոսը իգամէ էտէճէյինէ
տասէմլէ քէնտիսինէ եէմին էթտիյինի [գ]պիլէրէք,
31-Էվվէլտէն կէօրմէսիյլէ՝ Ճանը հավիյէտէ թէրք
օլունմայըպ, [դ]ճէսէտի տախի չիւրիւմէքլիք կէօրմէ-
տի՝ տէյիւ Քրիստոսըն գըյամը հագգընտա սէօյ-
լէտի։ 32-[ե]Պու Յիսուսը Ալլահ գըյամ էթտիրտի,
[զ]պունա տախի պիզ ճիւմլէմիզ շահիտ իզ։ 33-Իմ-
տի [է]Ալլահըն սաղ էլիյլէ թէրֆի՛ օլունուպ՝ Փէտէր
թարաֆընտան [ը]վա՛տ օլունմըշ Ռուհ իւլ Գուտսը ալ-
մաղլէ, սիզին շիմտի պու կէօրիւպ իշիթտիյինիզի

[ա] Մեզ. 16. 8։
[բ] 3 Միւլ. 2. 10։ Գ. 13. 36։
[գ] 2 Միւլ. 7. 12, 13։ Մեզ. 132. 11։ Ղուկ. 1. 32, 71։ Բօմ. 1. 3։ 2 Տիմ 2. 8։
[դ] Մեզ. 16. 10 Գ. 13. 35։
[ե] Առ. 24։
[զ] Գ. 1. 8։
[է] Գ. 5. 31։ Փիլ. 2. 9։ Եբր. 10. 12։
[ը] Յովհ. 14. 26։ 15. 26։ 16 7, 13։ Գ. 1. 4։

*Նիհան էթտի։" 34 - Զիրա Դաւիթ սէմավաթա
չըգմատը, ամմա քէնտիսի, 35 - "Րապպ Րապպըմա՝
Թա պէն սէնին տիւշմէնլէրինի այագլարընա պա-
սամագ գօյունճայա տէյին, սաղըմտա օթուր, տէ-
յիւ պույուրտու՝ տէտի։ 36 - Իմտի պիւթիւն պէյթի
Իսրայէլ սահիհէն պիլսին քի, սալպ էյլէտիյինիզ
պու Յիսուսը "Ալլահ հէմ Րապպ հէմ տէ Մէսիհ
գըլմըշ տըր։
37 - Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ ^գալպլէրի գը-
րըլըպ Պետրոս իլէ տիկէր ռէսուլլէրէ՝ Էյ պիրա-
տէրլէր, նէ՞ եափալըմ՝ տէտիլէր։ 38 - Վէ Պետրոս
անլէրէ՝ "Թէվպէ էտինիզ, վէ հէր պիրինիզ կիւ-
նահլարըն 'աֆվը իչիւն Յիսուս Քրիստոսըն իսմինէ
վաֆթիզ օլունուն. վէ Րուհ իւլ Գուտս 'աթիյէ-
սինի ալաճագսընըզ։ 39 - Զիրա վա'տ սիզէ 'վէ էվ-
լատընըզա °վէ ճիւմլէ ուզագտա օլանլարա, եա'նի
Ալլահըմըզ Րապպըն տա'վէթ էտէճէյի հէր քիմ-
սէյէ տիր՝ տէտի։ 40 - Վէ պաշգա չօգ սէօզլէրլէ
շէհատէթ վէ նասիհաթ էտէրէք՝ Պու 'աքսի նէսլ-
տէն գուրթուլընըզ՝ տէտի։ 41 - Վէ անըն քէլամընը
ճան ու տիլտէն գապուլ էտէնլէր վաֆթիզ օլու-
նուպ՝ օլ կիւն թագրիպէն իւչ պին նուֆուս զամմ
օլունտու։ 42 - "Վէ ռէսուլլէրին թա'լիմինէ վէ միւ-
շարէքէթէ վէ էքմէք փարէլէմէսինէ վէ տու'ալարա
տէվամ էտէրլէր իտի։
43 - Վէ. հէր քէսէ գօրգու կէլիպ՝ +ռէսուլլէրին

*Ե——ն. տէօքտիւ
ՀՊ. 10.45։ Եփես.4.8։
--Մէզ.110.1։ Մատթ. 22. 44։ 1 Կոր. 15. 25։ Եփես. 1. 21։ 'Իպր. 1. 13։
--Պ. 5։ 31։

ՀԶաք.12. 10։ Ղուկ. 3.10։ Պ.9. 6։ 16.30։
÷Ղուկ. 24. 47։ Պ. 3. 19։
ր Յովէլ 2.28։ Պ.3. 25։
ց Պ. 10. 45։ 11. 15, 18։ 14. 27։ 15. 3, 8, 14։ Եփես. 2. 13,17։

- Ալ. 46։ Պ. 1. 14։ Րօմ. 12. 12։ Եփես. 6. 18։ Կող. 4. 2։ 'Իպր. 10. 25։
+ Մարկ. 16. 17։ Պ. 4. 33։ 5. 12։

վասըթասըյլէ չօգ մու'ճիզէլէր իլէ 'ալամէթլէր իճրա գըլընըր իտի ։ 44 - Վէ իման էտէնլէրին ճումլէսի պիր եէրտէ օլուպ՝ +անլէրին ճումլէ էշեասը արալարընտա մուշթէրէք իտի ։ 45 - Վէ էմլաք իլէ էմվալլէրինի սաթըպ՝ հէր պիրինին իհթիյաճընա կէօրէ ճումլէսինէ 'թէվզի' էտէրլէր իտի ։ 46 - $Հէր կիւն տախի պիլիթթիֆագ =Հէյքէլէ տէվամ էտէրէք, ᵽվէ խանէլէրինտէ էքմէք փարէլէյէրէք մէսէրրէթլէ-վէ խուլուսը գալպլէ թա'ամ էտիպ, 47 - Ալլահա համտ էթմէքտէ, +վէ ճումլէ գավմըն 'ինտինտէ լութֆ պուլմագտա իտիլէր ։ −Րապպ տախի հէր կիւն խէլաս պուլանլարը քիլիսէյէ զամմ էտէր իտի ։

ԳԱԳ 3

Վէ Պետրոս իլէ Յովհաննէս պիրլիքտէ տու'ավագթը օլան =սա'աթ տօգուզտա ᵽՀէյքէլէ չըգմագտա իքէն, 2 - Հէյքէլին Կիւզէլ տէնիլէն գափուսը եանընա, +Հէյքէլէ կիրէնլէրտէն սատագա տիլէմէք իւզրէ, կիւնտէն կիւնէ գօյա կէլտիքլէրի −անատան տօղմա թօփալ պիր ատէմ կէօթիւրիւլմէքտէ իտի ։ 3 - Պու քիմսէ Պետրոս իլէ Յովհաննէսի Հէյքէլէ կիրէրլէր իքէն կէօրիւպ՝ պիր սատագա տիլէտի ։ 4 - Պետրոս տախի Յովհաննէս իլէ անա նազար էտիպ՝ Պիզէ պագ՝ տէտի ։ 5 - O տախի անլէրտէն պիր շէյ ալմագ իւմիտիյլէ անլէրէ տիգգաթ էթտի ։ 6 - Վէ Պետրոս՝ Պէնտէ կիւմիւշ վէ

+ Գ. 4. 32, 34։
• Ես. 58. 7։
$ Գ. 1. 14։
= Ղուկ. 24. 53։ Գ. 5. 42։
ᵽ Գ. 20. 7։
+ Ղուկ. 2. 52։ Գ. 4. 33։ Ռօմ. 14. 18։
− Գ. 5. 14։ 11. 24։
= Մեզ. 55. 17։
ᵽ Գ. 2. 46։
+ Յովհ. 9. 8։
− Գ. 14. 8։

այթուն եօգ տըր, լաքին պէնտէ օլանը սանա վէ-
րիրիմ. [ե]Նազարէթլի Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ
գալգ վէ եիւրիւ՝ տէտի։ 7-Վէ անը սաղ էլինտէն
թութուպ գալտըրտը. վէ տէր'ագապ թապանլա-
րը վէ թօփուգլարը գուվվէթլէնմէքլէ, 8-[զ]Սըչրա-
յըպ այագ իւզէրի տուրտու վէ եիւրիւտիւ, վէ եիւ-
րիւյիւպ սըչրայարագ վէ Ալլահա համտ էտէրէք՝
անըլէր իլէ պէրապէր հէյքէլէ կիրտի։ 9-[է]Վէ պիւ-
թիւն գավմ անըն եիւրիւյիւպ Ալլահա համտ էթ-
տիյինի կէօրտիւլէր։ 10-Վէ անըն՝ հէյքէլին Կիւ-
զէլ գափուսընտա [ը]սատագա իչին օթուրան քիմ-
սէ օլտըղընը պիլէրէք անա վագը՝ օլան շէյտէն տօ-
լայը թէ'աճճիւպ վէ հայրէթլէ մէմլու օլտուլար։
11-Վէ չէֆ- դօ-լան Բօթ-ը՝ Պետրոս իլէ Յովհան-
նէստէն այրըլմատըղը հալտէ, ճիւմլէ գավմ հայ-
րէթլէ [թ]Սողոմոնըն էյվանը տէնիլէն եյվ-ն եանլա-
րընա սէյիրտէրէք ճէմ' օլտուլար։ 12-Օլ վագըթ
Պետրոս դ-ն-- կէօրտիւքտէ, գավմա ճէվապէն տէ-
տի քի՝ Էյ պէնի Իսրայէլ, պունա նի՛չիւն թէ-
'աճճիւպ էտիյօրսընըզ, եախօտ պիզիմ քէնտի
գուվվէթիմիզ եա թագվամըզլէ պունու եիւրիւթ-
միւշիզ կիպի՝ պիզէ նի՛չիւն կէօզ տիքիյօր-
սընըզ։ 13-Էճտատըմըզըն Ալլահը, ե-ն- [ժ]Աբրա-
համ վէ Իսահագ վէ Յակոբըն Ալլահը քէնտի Օղ-
լու Յիսուսը [ի]թա'զիզ էյլէտի, [լ]քի սիզ անը էլէ
վէրտինիզ, վէ Պիղատոս անը սալը վէրմէյէ գա-
րար վէրմիշ իքէն, [խ]անըն հուզուրընտա անը ին-

ե Պ 4. 10։
զ Ես. 35. 6։
է Պ. 4. 16, 21։
ը Յովհ. 9. 8։
թ Յովհ. 10. 23։ Պ. 5. 12։
ժ Պ. 5. 30։
ի Յովհ. 7. 39։ 12. 16։ 17. 1։
լ Մատթ. 27. 2։
խ Մատթ. 27. 20։ Մարկ. 15. 11։ Ղուկ. 23. 18, 20, 21։ Յովհ. 18. 40։ 19. 15։ Պ. 13. 28։

քեար էթտինիզ. 14-Սիզ իսէ ծՄուգատտէս վէ
կՀագգ օլանը ինքեար պիրլէ, քէնտինիզէ պիր գա-
թիլ ատէմին պաղըշլանմասընը թալէպ էթտինիզ։
15-Վէ հայաթ Րէ"իսինի գաթլ էթտինիզ. համմա
Ալլահ անը էօլիւլէրտէն գըյամ էթտիրտի, ձքի պիզ
տախի անա շահիտ իզ։ 16-Վէ իմինէ օլան իման
վասըթասըյլէ՝ անըն ղիսմի պու կէօրիւպ պիլտիյի-
նիզ քիմսէյի գուվվէթլէնտիրտի. վէ անըն վասը-
թասըյլէ օլան իման ճիւմլէնիզին՝ հուզուրընտա
անա պու սըհհէթի վէրտի։ 17-Վէ շիմտի, էյ
պիրատէրլէր, ճպիլիրիմ քի հիւքմտարլարընըզ կի-
պի սիզ տախի պիլմէյէրէք իշլէտինիզ. 18-մԱմմա
Ալլահ յճիւմլէ փէյղամպէրլէրինին աղզըյլէ Քրիս-
տոսըն էլէմ չէքմէսի խուսուսընտա էվվէլճէ խա-
պէր վէրտիյի շէյլէրի պէօյլէճէ իթմամ էյլէտի։
19-նԻմտի կիւնահլարընըզըն մահվ օլունմասը իչիւն
թէվպէ էտիպ րիւճու՝ էտինիզ. 20-Թա քի Րապ-
պըն հուզուրընտան ֆէրահպախշ վագըթլար կէլիպ՝
օ սիզէ ագտէմճէ թէպշիր օլունմըշ օլան Յիսուս
Քրիստոսը կէօնտէրէ. 21-շԳի ոԱլլահըն գատիմ
վագըթլարտան պէրու մուգատտէս փէյղամպէրլէ-
րինին աղզըյլէ պույուրտըղը չճիւմլէ շէյլէրին իս-
լահ օլունաճաղը վագըթլարա տէյին՝ սէմա անը
գապուլ էթմէք կէրէք տիր։ 22-[Զիրա] Մուսէս
էճտատըմըզա՝ պԱլլահընըզ Րապպ պիրատէրլէրի-

ծ Մէզ. 16. 10: Մարկ. 1. 24: Ղուկ. 1. 35: Գ. 2. 27: 4. 28:
կ Գ. 7. 52: 22. 14:
հ Գ. 2. 24:
ձ Գ. 2. 32:
ղ Մատթ. 9. 22: Գ. 4. 10: 14. 9:
ճ Ղուկ. 23. 34: Յովհ. 16. 3: Գ. 13. 27: 1 Կոր. 2. 8: 1 Տիմ. 1. 13:
մ Ղուկ. 24. 44: Գ. 26. 22:
յ Մէզ. 22: Ես 50. 6: 53. 5, վէ սայրի: Դան. 9. 26: 1 Պետ. 1. 10, 11:
ն Գ. 2. 38:
շ Գ. 1. 11:
ո Ղուկ. 1. 69:
չ Մատթ. 17. 11:
պ Բ Օր. 18. 15, 18, 19: Գ. 7. 37:

Նիզտէն սիզէ պէնիմ կիպի պիր փէյղամպէր զու-
հուրա կէթիրէճէք տիր. անը՝ սիզէ սէօյլէյէճէյի
ճիւմլէ շէյլէր խուսուսընտա տինկլէյէսինիզ։ 23 - Վէ
հէր քիմ քի օլ փէյղամպէրի տինկլէմէզսէ, գավ-
մըն արասընտան մահվ օլունաճագ տըր՝ տէտի։
24 - Վէ Սամուէլ իլէ անտէն սօնրա սէօյլէյէն փէյ-
ղամպէրլէրին ճիւմլէսի տախի պու կիւնլէրի [ագ-
տէմճէ] թէպշիր էյլէմիշ տիրլէր։ 25 - Սիզ փէյ-
ղամպէրլէրին վէ Ալլահըն Աբրահամա՝ “Տիւնեանըն
ճիւմլէ գապիլէլէրի սէնին նէսլինլէ միւպարէք գըլ-
ընաճագ տըր՝ տէյէրէք, էճտատըմըզ իլէ էյլէտիյի
'ահտըն օղուլլարը սընըզ։ 26 - Ալլահ քէնտի Օղլու
[Յիսուսը] գըյամ էթտիրիպ՝ “սիզին հէր պիրինի-
զի շէրլէրինիզտէն տէօնտէրէրէք, միւպարէք գըլ-
մագ իչիւն անը “էվվէլ սիզէ “իրսալ էյլէտի։

ՊԱՊ 4

Վէ անլէր գավմա սէօյլէր իքէն, քեահինլէր վէ հէյքէլին սէրտարը իլէ սատուգիլէր՝ ուզէրլէրինէ կէլիպ, 2 - Գավմա թա'լիմ էթտիքլէրի վէ Յիսուս վասըթասըյլէ էօլիւլէրտէն գըյամը թէպշիր էյլէտիքլէրի իչիւն “կիւճէնէրէք, 3 - Անլէրէ էլ սալըպ՝ ախշամ օլտըղը իչիւն էրթէսի կիւնէ տէյին հապսա գօտըլար. 4 - Ամմա քէլամը իշիտէնլէրտէն նիչէլէրի իման էտիպ՝ օլ ատէմլէրին մըգտարը թագրիպէն պէշ պին օլտու։

5 - Վէ էրթէսի կիւնիւ անլէրին րէ"իսլէրի իլէ

Լ Գ. 2. 39։ Րօմ. 9. 4, 8։ 15. 8։ Գաղ. 3. 26։
— Թէք. 12. 3։ 18. 18։ 22. 18։ 26. 4։ 28. 14։ Գաղ. 3. 8։
• Մատթ. 1. 21։
Լ Մատթ. 10. 5։ 15. 24։ Ղուկ. 24. 47։ Գ. 13. 32, 33, 46։
+ Աս. 22։

———

— Մատթ. 22. 23։ Գ. 23. 8։

իխթիյարլարը վէ 'ուլէմասը, 6-ջՎէ քեահին ի ա'-
զամ Աննա իլէ Կայիափա վէ Յովհաննէս վէ Աղեք-
սանդրոս, վէ քեահին ի ա'զամ ագրաբասընտան
օլանլարըն ճումլէսի Երուսաղէմտէ ճէմ' օլտըլար։
7-Վէ անլերի օրթայա տուրտուրարագ՝ ռՊունու
նէ° գուտրէթ վէ նէ° իսմլէ էթտինիզ՝ տէյիւ սու"ալ
էթտիլէր։ 8-սՕ զէման Պետրոս Ռուհ իւլ Գուտսլէ
մէմլու օլուպ, անլերէ՝ Էյ գավմըն րէ"իսլերի իլէ
Իսրայէլին իխթիյարլարը, 9-Պիզ՝ պու կիւն պիր
'ալիլ ատէմէ վուգու' պուլան իհսան խուսուսընտա,
նէ' վէճհլէ շիֆա պուլտըղընա տա"իր թէֆթիշ օ-
լունույօր իսէք, 10-Ծումլէնիզէ վէ պիւթիւն Իս-
րայէլ գավմընա մա'լիւմ օլսուն քի, վՆազարէթլի
Յիսուս Քրիստոսըն, եա'նի սիզին սալպ էթտիյինիզ
վէ տԱլլահըն գըյամ էթտիրտիյի զաթըն իսմիյլէ
պու ատէմ հուզուրընըզտա սաղ տուրույօր. 11-
րՕիզ մի'մարլար թարաֆընտան թահգիր օլունուպ՝
քէօշէ թաշը օլմուշ օլան թաշ պու տըր։ 12-ցՎէ
պաշգա պիր զաթտա խէլաս եօգ տըր. չիւնքի սէ-
մա ալթընտա ատէմլէր արասընտա վէրիլէն պաշ-
գա պիր իսմ եօգ տըր, քի անընլէ խէլաս պու-
լա պիլէլիմ՝ տէտի։ 13-Վէ անլէր Պետրոս իլէ Յով-
հաննէսին ճէսարէթինի կէօրիւպ՝ ւանլերին օգու-
մամըշ վէ ումմի ատէմ օլտուգլարընը անլամագլէ
թէ'աճճիւպ էթտիլէր, վէ Յիսուս իլէ պէրապէր
պուլունմըշ օլտուգլարընը պիլտիլէր։ 14-Վէ շիֆա
պուլմուշ ատէմին փանլէր իլէ պէրապէր տուրտը-

ջ Ղուկ. 3. 2: Յովհ. 11. 49: 18. 13:
ռ Խուր. 2. 14: Մատթ. 21. 23: Գ. 7. 27:
ս Ղուկ. 12. 11, 12:
վ Գ. 3. 6, 16:
տ Գ. 2. 24:
ր Մեզ. 118. 22: Եշ. 28. 16: Մատթ. 21. 42:
ց Մատթ. 1. 21: Գ. 10. 43: 1 Տիմ. 2. 5:
ւ Մատթ. 11. 25: 1 Կոր. 1. 27:
փ Գ. 3. 11:

ղընը կէօրմէլէրիյլէ, ի'թիրազ էտէճէք պիր չէյլէ-
րի գալմատը։ 15-Վէ միւլէթ մէճլիսինտէն չըգմա-
լարընը էմր էթտիքտէն սօնրա, պէյնլէրինտէ միւ-
շավէրէ էտէրէք, 16-[ժ]Պու ատէմլէրէ նէ՞ եափա-
լըմ, զիրա պունլարըն վասըթասըյլէ պէլլի պիր
միւ'ճիզէ իճրա օլունտըղը [ի]Երուսաղէմտէ սաքին օ-
լանլարըն ճիւմլէսինէ մա'լիւմ տըր, պիզ տախի
ինքեար էտէմէյիզ. 17-Ֆագաթ գավմ արասընտա
զիյատէ շայ' օլմամասը իչիւն, պունտան պէօյլէ
պու իսմլէ պիր ատէմէ սէօյլէմէսինլէր տէյիւ, ան-
լէրի չիտտէթլէ թէհտիտ էտէլիմ՝ տէտիլէր։ 18-[լ]Վէ
անլէրի չաղըրըպ՝ Յիսուսըն իսմիյլէ ասլա սէօյլէմէ-
մէլէրինի վէ թա'լիմ էթմէմէլէրինի թէնպիհ էթտի-
լէր։ 19-Ամմա Պետրոս իլէ Յովհաննէս անլէրէ ճէ-
վապէն՝ [խ]Ալլահտան զիյատէ սիզի տինլէմէք Ալլահըն
'ինտինտէ հա՞գգ մը տըր, սիզ հիւքմ էտինիզ. 20-
Զիրա պիզ [ծ]կէօրիւպ իշիթտիյիմիզ չէյլէրի սէօյլէ-
մէմէյէ [կ]մուգթէտիր տէյիլ իզ՝ տէտիլէր։ 21-Վէ
անլէր [հ]խալգըն սէպէպինտէն անլէրի թէզտիր էթ-
մէյէ վէսիլէ պուլամատըգլարընտան, եինէ անլէրի
թէհտիտ էտիպ՝ սալը վէրտիլէր, չիւնքի [ձ]վագը' օ-
լան չէյ իչիւն հէր քէս Ալլահը թէմճիտ էտիյօր
իտի։ 22-Զիրա իւզէրինտէ չիֆա միւ'ճիզէսի իճրա
օլունան ատէմ գըրգ եաշընը թէճավիւզ էթմիշ
իտի։

23-Անլէր տախի սալը վէրիլտիքտէ, [ղ]րէֆիգլէրի-
նին եանընա կէլիպ՝ պաշ քեահինլէր իլէ իխթի-
յարլարըն քէնտիլէրէ սէօյլէտիքլէրինի նագլ էթ-

ժ Յովհ. 11. 47։
ի Գ. 3. 9, 10։
լ Գ. 5. 40։
խ Գ. 5. 29։
ծ Գ. 22. 15։ 1 Յովհ. 1. 1, 3։
կ Գ. 1. 8։ 2. 32։
հ Մատթ. 21. 26։
ձ Ղուկ. 20. 6, 19։ 22. 2։ Գ. 5. 26։
ղ Գ. 3. 7, 8։
ճ Գ. 12. 12։

տիլէր ։ 24 - Վէ անլէր պունու իշիթտիքլէրինտէ, պիլ-
իթթիֆագ Ալլահա սէս գալտըրարագ՝ ՚Եա Ռապպ,
սէմա իլէ զէմինի վէ տէնիզի վէ անլէրտէ պուլունան
շէյլէրին ճիւմլէսինի խալգ էյլէյէն Ալլահ սէն սին.
25 - Սէն գուլըն Դաւիթին աղզըյլէ՝ ՛Նի՛չին թա՛՛ի-
ֆէլէր վէլվէլէ էտիպ՝ գավմլար պաթըլ շէյլէր թէ-
փավվուր էթտիլէր. 26 - Տիւնեա մէլիքլէրի հազըր
տուրուպ, ըէ՛՛իսլէր պիրլիքտէ Ռապպըն ՚ալէյհինտէ
վէ անըն Մէսիհի ՚ալէյհինտէ թէճէմմիւ՝ էթտիլէր՝
տէյիւ պույուրտըն ։ 27 - ՝Ձիրա *հագիգաթէն Հե-
րովդէս վէ Պոնտոսլը Պիղատոս, թա՛՛իֆէլէր վէ Իս-
րայէլ գավմլարը իլէ, 28 - ՝Մէսհ էթտիյին ՝մու-
գատտէս Օղլըն Յիսուս իւզէրինէ թէճէմմիւ՝ էթ-
տիլէր, քի ՝սէնին էլինին վէ թէտպիրինին վագը՛
օլմազա թագտիր էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի իճ-
րա էտէլէր ։ 29 - Վէ շիմտի, եա Ռապպ, անլէրին
թէհտիտլէրինէ նազար գըլ, վէ շիֆա վէրմէք վէ
՝մուգատտէս Օղլըն Յիսուսըն ՝իսմիյլէ ՝՚ալամէթլէր
վէ մու՚ճիզէլէր իճրա էթմէք իչիւն էլինի ուզատա-
րագ, 30 - ՝Սէնին քէլամընը քէմալ ը ճէսարէթլէ
սէօյլէմէյի պու գուլլարընա իհսան էյլէ՝ տէտիլէր ։
31 - Վէ անլէր տու՚ա էթտիքտէ, ՝ճէմ՚ օլտըգլարը
եէր սարսըլըպ՝ ճիւմլէսի Ռուհ իւլ Գուտսլէ մէմլու-
օլարագ՝ ՝Ալլահըն քէլամընը ճէսարէթլէ սէօյլէր-
լէր իտի ։

32 - Վէ իման էտէնլէրին ճէմա՚աթը եէքտիլ

պ 4 Մուլ. 19. 15։
ջ Մէզ. 2. 1։
ռ Մատթ. 26. 3։ Ղուկ. 22. 2։ 23. 1, 8։
* Պո՚ղուսը՝ հագիգաթէն պու շէհրտէ
ս Ղուկ. 1. 35։

վ Ղուկ. 4. 18։ Յովհ. 10. 36։
տ Պ. 2. 23։ 3. 18։
ր Առ. 28։
ց Պ. 3. 6, 16։
ւ Պ. 2. 43։ 5. 12։

փ Առ. 13. 31։ Պ. 9. 27։ 13. 46։ 14. 3։ 19. 8։ 26. 26։ 28. 31։ Եփես. 6. 19։
ք Պ. 2. 2, 4։ 16. 26։
օ Առ. 30։

վէ [ր]եէքճան օլարագ [ց]պիրի քէնտի էմվալինտէն
օլան պիր շէյի՝ Պէնիմ տիր՝ տէմէզ իտի. լաքին
ճումլէ շէյլէրի արալարընտա մուշթէրէք իտի։ 33-
[ւ]Ռէսուլլէր տախի Ռապպ Յիսուսըն գըյամընա ՚ա-
զիմ գուվվէթլէ [փ]շէհատէթ էտէրլէր, [ք]վէ ճումլէ-
սինին ուզէրինտէ լութֆ ը ՚ազիմ վար իտի։ 34-Վէ
իչլէրինտէ մուհթաճ պիր քիմսէ պուլունմազ իտի.
[օ]չիւնքի թարլա վէ եա խանէ սահիպի օլանլարըն
ճումլէսի [illegible] սաթըպ՝ սաթըլան շէյլէրին ագ-
չէսինի կէթիրէրէք, 35-[ֆ]Ռէսուլլէրին այագլարընա
գօյլար իտի, [ա]վէ հէր քէսէ քէնտի իհթիյաճընա
կէօրէ թէվզի՛ օլունուր իտի։ 36-Վէ ռէսուլլէր
թարաֆընտան Բառնաբաս (թէրճէմէսի Թէսէլլի օղ-
լու) լագապըյլէ լագապլանան Յօսէս իսմինտէ Ղըպ-
րըսլը պիր Ղևիլինին [բ]պիր թարլասը օլուպ, 37-Ա-
նը սաթըպ, վէ ագչէսինի կէթիրիպ՝ ռէսուլլէրին
այագլարը եանընա գօյտու։

ԳԱԳ 5

Լաքին Անանիա իսմինտէ պիր ատէմ զէվճէսի
Սափիրա իլէ պիր մուլք սաթտը. 2-Վէ զէվճէսի-
նին տախի խապէրի օլտըղը հալտէ, պահասընտան
[ա]պիր մըգտարընը ալը գօյտու, պիր մըգտարընը
տախի կէթիրէրէք, ռէսուլլէրին այագլարը եանը-
նա գօյտու։ 3-[բ]Վէ Պետրոս՝ էյ Անանիա, Ռուհ ուլ
Գուտսա եալան սէօյլէմէք, վէ թարլանըն պահա-
սընտան ալը գօյմագ իչիւն, [գ]Շէյթան սէնին գալ-

ր Ղ. 5. 12։ Ռոմ. 15. 5, 6։ 2 Կոր. 13. 11։ Փիլ. 1. 27։ 2. 2։ 1 Պետ. 3. 8։
ց Ղ. 2. 44։
ւ Ղ. 1. 8։
փ Ղ. 1. 22։
ք Ղ. 2. 47։
օ Ղ. 2. 45։
ֆ Ա. 37։ Ղ. 5. 2։
ա Ղ. 2. 45։ 6. 1։
բ Ա. 34, 35։ Ղ. 5. 1, 2։

ա Ղ. 4. 37։
բ Ա'ռ. 30. 2։ Թէս. 23. 21։ Վա' 5. 4։
գ Ղուկ. 22. 3։

պիլիր նի՞չին տօլտուրտու ։ 4 - Գալտըղը զէման սա-
նա գալմա՞զ մը իտի, սաթըլտըգտա տախի սէնին
հիւքմիւնտէ տէյի՞լ մի իտի. Նի՞չին պու չէյի գալ-
պինկէ գօյտըն. ատէմլէրէ տէյիլ, անճագ Ալլահա
եալան սէօյլէտին՝ տէտի ։ 5 - Վէ Անանիա պու քէ-
լամը իշիթտիքտէ, [ա]տիւշիւպ թէսլիմ ի րուհ էթ-
տի. վէ պու չէյլէրի իշիտէնլէրին ճիւմլէսինէ պէօ-
յիւք գօրգու տիւշտիւ ։ 6 - Վէ կէնճլէր գալգըպ
անը [բ]քէֆէնլէտիլէր վէ տըշարը չըգարըպ տէֆն
էթտիլէր ։ 7 - Վէ արասը թագրիպէն իւչ սա՚աթ
կէչտիքտէ, զէվճէսի վագը՝ օլանը պիլմէյէրէք իչէ-
րի կէլմէքլէ, 8 - Պետրոս մէրգումէյէ խիթապէն՝
Պանա սէօյլէ, թարլայը պո՞ւ գատարա մը սաթ-
տընըզ՝ տէտի. օ տախի՝ Պէլի, պու գատարա՝ տէ-
տի ։ 9 - Ամմա Պետրոս անա՝ Նի՞չին սիզ Ռապպըն
[գ]Ռուհընը թէճրիպէ էթմէյէ իթթիֆագ էթտինիզ.
իշթէ սէնին զէվճինի տէֆն էտէնլէրին այագլարը
գափունըն էօնիւնտէ տիր, սէնի տէ տըշարը չըգա-
րաճագլար՝ տէտի ։ 10 - [դ]Մէրգումէ տախի տէր՚ա-
գապ անըն այագլարը եանընտա տիւշիւպ թէսլիմ ի
րուհ էթտի. վէ կէնճլէր իչէրի կէլիպ՝ անը էօլ-
միւշ պուլտուլար, վէ տըշարը չըգարըպ՝ զէվճինին
եանընտա տէֆն էթտիլէր ։ 11 - [ե]Վէ պիւթիւն քիլի-
սէ իլէ պունու իշիտէնլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ պէօ-
յիւք գօրգու տիւշտիւ ։

12 - [զ]Վէ րէսուլլէրին էլլէրիյլէ գավմտա չօգ ՚ալա-
մէթլէր վէ միւ՚ճիզէլէր իճրա օլունույօր իտի. [է]վէ
ճիւմլէսի պիլիթթիֆագ Սողոմոնըն էյվանընտա

ա Ալ. 10, 11 ։
բ Յովհ. 19. 40 ։
գ Ալ. 3 ։ Մատթ. 4. 7 ։
դ Ալ. 5 ։
ե Ալ. 5 ։ Պ. 2. 43 ։ 19. 17 ։
զ Պ. 2. 43 ։ 14. 3 ։ 19. 11 ։ Ռոմ. 15. 18 ։ 2 Կոր. 12. 12 ։ Եբր. 2. 4 ։
է Պ. 3. 11 ։ 4. 32 ։

պուլունուպ, 13-[է]Սա՛իրլէրտէն պիր քիմսէ անլէր
իլէ պիրլէշմէյէ ճէսարէթ էթմէզ իտի իսէ տէ,
[ը]գավմ անլէրի թա՛զիմ էտէրլէր իտի։ 14-Վէ
Րապպա իման էտէն էրքէքլէրին վէ գարըլարըն
'ատէտի կիթտիքճէ չօղալմագտա իտի. 15-Շէօյլէ
քի խասթալարը մէյտանլարա չըգարըրըպ, [թ]Պետրոս
կէլիր իքէն պարի կէօլկէսի անլէրին պիրի իւզէրի-
նէ տիւշսիւն՝ տէյիւ տէօշէքլէր վէ քէրէվէթլէր իւ-
զէրինէ գօյըար իտի։ 16-Վէ էթրաֆտա օլան շէհր-
լէրտէն պիր չօգ խալգ տախի [ժ]խասթալարը վէ նա-
փաք րուհլարտան 'աղապ չէքէնլէրի կէթիրէրէք,
Երուսաղէմէ ճէմ' օլուպ՝ ճիւմլէսի շիֆա պուլուր իտի։
17-[ի]Ամմա քեահին ի ա'զամ վէ անըն իլէ պէ-
րապէր օլանլարըն ճիւմլէսի, եա'նի սատուգիլէր
ֆըրգասը ղայրէթլէ մէմլու օլարագ գալգըփլար,
18-Վէ [լ]րէսուլլէրին իւզէրինէ էլ ուզատըպ՝ անլէրի
'ումումի հապսխանէյէ աթըլար։ 19-[խ]Լաքին Րապ-
պըն մէլէյի կէճէլէյին զընտանըն գափուսընը աչըպ
անլէրի չըգարարագ, 20-Կիտինիզ վէ հէյքէլտէ
տուրուպ, գավմա [ծ]պու հայաթըն ճիւմլէ սէօզլէ-
րինի սէօյլէյինիզ՝ տէտի։ 21-Անլէր տախի պունու
իշիթտիքտէ, սապահլայըն հէյքէլէ կիրիպ՝ թա'լիմ
էտէրլէր իտի. Ամմա [կ]քեահին ի ա'զամ վէ անըն
իլէ պէրապէր օլանլար կէլիպ՝ մէճլիսինի վէ
պէնի Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյարլարընը ճէմ' էտէ-
րէք, անլէրի ճէլպ իչիւն հապսխանէյէ ադամ կէօն-
տէրտիլէր։ 22-Ամմա մէ'մուրլար վարտըգտա անլէ-

է Յովհ. 9. 22։ 12. 42։ 19. 38։
ը Գ. 2. 47։ 4. 21։
թ Մատթ. 9. 21։ 14. 36։ Գ. 19. 12։
ժ Մարկ. 16. 17, 18։ Յովհ. 14. 12։
ի Գ. 4. 1, 2, 6։
լ Ղուկ. 21. 12։
խ Գ. 12. 7։ 16. 26։
ծ Յովհ. 6. 68։ 17. 3։ 1 Յովհ. 5. 11։
կ Գ. 4. 5, 6։

րի հապսխանէտէ պուլմամաղլէ, տէօնիւպ, 23 - Վա-
գա'ա հապսխանէյի հէր տիգգաթլէ գափալը, վէ
պէքճիլէրի գափուլարըն էօնիւնտէ տուրմագտա
պուլտուգ, ամմա աչտըղըմըզ զէման իչէրիտէ քիմ-
սէյի պուլմատըգ՝ տէյիւ խապէր վէրտիլէր։ 24 - Վէ
[մ]Հէյքէլին սէրտարը վէ պաշ քեահինլէր տախի պու
սէօզլէրի իշիթտիքլէրինտէ՝ Պու նէ՛ օլաճագ՝ տէ-
յիւ անլէրտէն տօլայը շիւպհէտէ գալտըլար։ 25 - Վէ
պիր քիմսէ կէլիպ՝ Իշթէ օլ հապսա գօտըղընըզ
ատէմլէր հէյքէլտէ տուրուպ՝ գավմա թա'լիմ էտի-
յօրլար՝ տէյիւ անլէրէ խապէր վէրտի։ 26 - Օ զէ-
ման սէրտար՝ մէ՛մուրլար իլէ կիտիպ՝ անլէրի ճէպր
էթմէքսիզին կէթիրտի, [յ]զիրա թաշլանըրըզ՝ տէյիւ
գավմտան գօրգարլար իտի։ 27 - Վէ անլէրի կէթի-
րիպ՝ միլլէթ մէճլիսինին հուզուրընա կէօթիւրտիւ-
լէր, վէ քեահին ի ա'զամ անլէրէ սու՛ալ էտիպ,
28 - [ն]Միզէ պու իսմլէ թա'լիմ էթմէմէյի էքիտէն
թէնպիհ է՛թմէտիք մի. վէ իշթէ Երուսաղէմի թա'-
լիմինիզլէ տօլտուրտունուզ, վէ օլ ատէմին [շ]գանընը
պիզիմ իւզէրիմիզէ կէթիրմէք [ո]իսթէրսինիզ՝ տէտի։
29 - Վէ Պետրոս իլէ ռէսուլլէր ճէվապէն՝ [չ]Ատէմ-
լէրտէն զիյատէ Ալլահա իթա'աթ էթմէք կէրէք
տիր։ 30 - Սիզին՝ [ջ]աղաճա ասըպ ի'տամ էյլէտիյի-
նիզ Յիսուսը [պ]Էճտատըմըզըն Ալլահը գըյամ էթ-
տիրտի։ 31 - [ռ]Իսրայէլէ թէվպէյի վէ կիւնահլարըն
'աֆվընը վէրմէք իչիւն [ս]Ալլահ անը [վ]Ռէ՛իս վէ [տ]Խէ-

[մ] Ղուկ. 22. 4։ Գ. 4. 1։
[յ] Մատթ. 21. 26։
[ն] Գ. 4. 18։
[շ] Մատթ. 23. 35։ 27. 25։
[ո] Գ. 2. 23, 36։ 3. 15։ 7. 52։
[չ] Գ. 4. 19։
[պ] Գ. 3. 13, 15։ 22. 14։
[ջ] Գ. 10. 39։ 13. 29։ Գաղ. 3. 13։ 1 Պետ. 2. 24։
[ռ] Ղուկ. 24. 47։ Գ. 3. 26։ 13. 38։ Եփես. 1. 8։ Կող. 1. 14։
[ս] Գ. 2. 33, 36։ Փիլ. 2. 9։ Եբր. 2. 10։ 12. 2։
[վ] Գ. 3. 15։
[տ] Մատթ. 1. 21։

լասքեար օլմաղա քէնտի սաղ էլիյլէ թէրֆի՛ էյլէտի։
32 - ՚Պիզ տախի պու շէյլէր խուսուսընտա անըն շա-
հիտլէրի իզ, վէ ՚Ալլահըն քէնտիսինէ իթա՛աթ էտէն-
լէրէ վէրտիյի Րուհ իւլ Գուտս տախի շահիտ տիր՝
տէտիլէր։ 33 - Վէ ՚պունու իշիթտիքլէրինտէ, ղա-
յէթլէ հիտտէթլէնիպ՝ անլէրին գաթլի իչին մէշ-
վէրէթ էտէրլէր իքէն, 34 - Պիւթիւն գավմըն ՚ին-
տինտէ մու՛թէպէր օլան շէրի՛աթ մու՛ալլիմի ՚Գա-
մալիէլ նամ պիր Ֆէրիսի միլլէթ մէճլիսինտէ՝ գալ-
գըպ՝ ռէսուլլէրին պիր ազ վագըթ տըշարը չըգարըլ-
մալարընը էմր էյլէտիքտէն սօնրա, 35 - Անլէրէ տէ-
տի քի՝ Էյ պէնի Իսրայէլ, պու քիմսէլէրէ էտէ-
ճէյինիզ մու՛ամէլէ խուսուսընտա քէնտինիզի սա-
գընընըզ։ 36 - Զիրա պու կիւնլէրտէն ագտէմ Թէւ-
տաս գալգըպ՝ քէնտիսինի պիր շէյ կէօսթէրէրէք,
անա թագրիպէն տէօրթ եիւզ նէֆէր թապի՛ օլ-
տու. քէնտիսի գաթլ օլունտու, վէ անա թապի՛
օլանլարըն ճիւմլէսի տաղըլըպ եօգ հիւքմիւնտէ օլ-
տըլար։ 37 - Վէ պու ատէմտէն սօնրա Թահրիր
ի Նուֆուս կիւնլէրինտէ, Գալիլէալը Յուտա գալ-
գըպ՝ քէնտինէ պիր չօգ խալգ ճէլպ էթտի իսէ տէ,
օ տախի հէլաք օլտու, վէ անա թապի՛ օլանլարըն
ճիւմլէսի թար ու մար օլտըլար։ 38 - Վէ շիմտի սի-
զէ տէրիմ քի՝ Պու ատէմլէրտէն վազ կէչիպ ան-
լէրի պըրագընըզ. ՚զիրա էկէր պու թէտպիր եախօտ
պու իշ ինսանտան իսէ, պօզուլուր. 39 - ՚Ամմա էկէր
Ալլահտան իսէ, անը պօզմաղա գատիր օլմազսընըզ.
՚օլմայա քի Ալլահա գարշը տախի ճէնք էթմէք-
տէ պուլունմայընըզ։ 40 - Վէ անա գա՛իլ օլարագ՝

՚Յովհ. 15. 26, 27։ ՚Գ. 2. 4։ 10. 44։ ՚Գ. 2. 37։ 7. 54։
՚Գ. 22. 3։ ՚Ելծ. 21. 30։ Եշ. 8. 10։ Մատթ. 15. 13։
՚Ղուկ. 21. 15։ 1 Կոր. 1. 25։ ՚Գ. 7. 51։ 9. 5։ 23. 9։

[ա]ըրէսուլլէրի չաղըրըբ [բ]տէօյտիւքտէն սօնրա, Յիսուսըն իսմիյլէ սէօյլէմէմէյի Թէնպիհ էտիպ՝ անլէրի սալը վէրտիլէր։ 41 - Անլէր տախի, անըն իսմի իչիւն հագարէԹ կէօրմէյէ լայըգ սայըլտըգլարընտան տօլայը [գ]մէսրուր օլարագ, միլլէԹ մէճլիսինին հուզուրընտան չըգտըլար։ 42 - Վէ հէր կիւն [ե]Հէյքէլտէ վէ էվլէրտէ Թա՛լիմ էտիպ՝ Յիսուս Քրիստոսը Թէպշիր էԹմէքտէն [զ]ֆէրաղէԹ էԹմէզլէր իտի։

ՊԱՊ 6

1 [ա]Վէ օլ կիւնլէրտէ չակիրտլէր չօղալմաղլէ, [բ]Յունանիճէ Թէքէլլիւմ էտէնլէր Թարաֆընտան, քէնտի տուլ գարըլարընըն խէվմի [գ]ի՛անէ տէ իհմալ օլունտըգլարը իչիւն, 'Իպրանիլէր 'ալէյհինէ գըյլ ու գալ վագը՛ օլտու։ 2 - Վէ օն իքիլէր չակիրտլէրին ճէմա՛աԹընը տա՛վէԹ էտիպ՝ [դ]Ալլահըն քէլամընը Թէրքիլէ սօֆրալարա խըտմէԹ էԹմէմիզ միւնասիպ տէյիլ տիր։ 3 - Անըն իչիւն, էյ պիրատէրլէր, [ե]սիզտէն հագգըլարընտա հիւսն ի․շէհատէԹ օլունան վէ Ռուհ իւլ Գուտս վէ հիքմէԹլէ մէմլու պուլունան եէտի ատէմ ինԹիխապ էտինիզ, պիզ տախի անլէրի պու իշէ Թա՛յին էտէլիմ։ 4 - [զ]Պիզ իսէ տու՛ա իլէ քէլամըն խըտմէԹինէ տէվամ էտէճէյիզ՝ տէտիլէր։ 5 - Վէ պու սէօզ պիւԹիւն ճէմա՛աԹըն խօշըննա կիտէրէք՝ [է]իման վէ Ռուհ իւլ Գուտսլէ մէմլու օլան Ստեփանոս նամ պիր ատէմ իլէ [ը]Փի֊

ա Գ. 4. 18։
բ Մատթ. 10. 17։ 23. 34։ Մարկ. 13. 9։
գ Մատթ. 5. 12։ Ռօմ. 5. 3։ 2 Կոր. 12. 10։ Փիլ. 1. 29։ 'Իպր. 10. 34։ Յակ. 1. 2։
1 Պետ. 4. 13, 16։
ե Գ. 2. 46։
զ Գ. 4. 20, 30։

——

ա Գ. 2. 41։ 4. 4։ 5. 14։ Աչ. 7։
բ Գ. 9. 29։
գ Գ. 4. 35։
դ Խուր. 18. 17։
ե Թէս. 1. 13։ Գ. 1.21, 22։ 16.2։ 1 Տիմ. 3.7։
զ Գ. 2. 42։
է Գ. 11. 24։
ը Գ. 8. 5, 26։ 21. 8։

լիպպոս վէ Պրոքորոն վէ Նիկանովրա վէ Տիմոնա վէ Պարմենա իլէ դԱնթաքիալը միւհթետի Նիկօղայոսը էնթիխապ էտիպ, 6 - Անլէրի րէսուլլէրին հուզուրունա կէթիրտիլէր. եանլէր տախի տու՛ա էտիպ՝ զէլլէրինի՛ ուզէրլէրինէ գօտըլար։ 7 - Վէ էԱլլահըն քէլամը իլէրիլէյիպ՝ շակիրտլէրին ’ատէտի Երուսաղէմտէ ղայեթլէ չօղալարագ, ըքեահինլէրտէն պիր չօգ խալգ տախի իմանա իթա՛աթ էտէրլէր իտի։

8 - Վէ Ստեփանոս իման վէ գուտրէթլէ մէմլու օլարագ, գավմ արասընտա ’աղիմ միւ՛ճիզէլէր վէ ’ալամէթլէր իճրա էտէր իտի։ 9 - Վէ Լիպէրթինլէր վէ Կիւրենէլիլէր վէ Իսքէնտէրիյէլիլէր «[illegible]» տէնիլէն սինաղօղտան վէ Կիլիկիալը վէ Ասիալըլարտան պա՛զըլարը գալգըպ՝ Ստեփանոս իլէ միւպահէսէ էտէրլէր իտի։ 10 - թՎէ վասըթասըյլէ սէօյլէտիյի հիքմէթ վէ րուհա մուգավէմէթ էտէմէտիլէր։ 11 - ժՕ զէման՝ Պիզ պունուն Մովսէսէ վէ Ալլահա քիւֆրլէր սէօյլէտիյինի իշիթտիք՝ տէմէք իչիւն պա՛զը ատէմլէրի այարթտըլար։ 12 - Վէ գավմ իլէ իխթիյարլարը վէ ’իւլէմայը թահրիք էթտիլէր, վէ իւզէրինէ հիւճումլէ անը թութուպ՝ միլլէթ մէճլիսինէ կէօթիւրտիւլէր։ 13 - Վէ եալան շահիտլէր իհզար էտէրէք, անլէր տախի՝ Պու ատէմ պու մուգատտէս մահալլէ վէ շէրի՛աթա գարշը քիւֆրլէր սէօյլէմէքտէն ֆէրաղէթ էթմէզ։ 14 - իՉիրա պունուն՝ Օլ Նազարէթլի Յիսուս պու եէրի լեըգըպ՝

դ Վ.ահ. 2. 6, 15։
ե Գ. 1. 24։
զ Գ. 8. 17. 9. 17։ 13. 3։ 1 Տիմ. 4. 14։ 5. 22։ 2 Տիմ. 1. 6։
է Գ. 12. 24։ 19. 20։ Կող. 1. 6։
ը Յովհ. 12. 42։
թ Ղուկ. 21. 15։ Գ. 5. 39։ Պագ. խուր. 4. 12։ Եա. 54. 17։
ժ 3 Մուլ. 21. 10, 13։ Մատթ. 26. 59, 60։
ի Գ. 25. 8։
լ Դան. 9. 26։

Մովսէսին պիզէ թէալիմ էթտիկի այինլէրի թէպ-տիլ էտէճէք տիր, տէտիյինի պիզ իշիթտիք՝ տէ-տիլէր։ 15-Վէ մէճլիստէ օթուրանլարըն ճիւմլէսի անա տիգգաթլէ պագըպ՝ անըն եիւզիւնիւ մէլէք եիւզիւ կիպի կէօրտիւլէր։

ԲԱԲ 7

Օ զէման քեահին ի ա'զամ՝ Պու շէյլէր ֆիլվաքը՝ պէօյլէ՞ մի տիր՝ տէտի։ 2-Օ տախի տէտի քի՝ [ա]Էյ պիրատէրլէր վէ փէտէրլէր, տինլէյինիզ. Փէտէրիմիզ Աբրահամ Խառանտա սաքին օլմազտան էվվէլ, Ա-րամը Նէհրէյնտէ իքէն, Ալլահ ը զիւլ ճէլալ անա կէօրիւնիւպ, 3-[բ]Տիյարընտան վէ ագրապանըն եա-նընտան չըգ, վէ սանա կէօսթէրէճէյիմ տիյարա կէլ՝ տէտի։ 4-Օ զէման [գ]Քալտէալըլարըն տիյարընտան չըգըպ՝ Խառանտա սաքին օլտու. օրատան տախի փէտէրի վէֆաթ էթտիքտէն սօնրա, անը պու շիմ-տի սաքին օլտուղունըզ տիյարա նագլ էյլէտի։ 5-Վէ անտէ այագ պասաճագ գատար պիլէ անա միրաս վէրմէյիպ՝ էվլատը օլմատըղը հալտէ [դ]անը քէնտի-սինէ վէ քէնտիսինտէն սօնրա զիւրրիյէթինէ միւլք օլմագ իւզրէ վէրմէյէ վա'տ էյլէտի։ 6-Վէ Ալլահ պու թարզ իւզրէ սէօյլէտի, եա'նի՝ [ե]Անըն զիւրրի-յէթի տիյար ը ղուրպէթտէ միւսաֆիր օլուպ, անը [զ]տէօրթ եիւզ սէնէ էսիր վէ անա ճէֆա էտէճէք-լէր։ 7-Վէ Ալլահ՝ Շօլ էսիրի օլաճագլարը թա'րի-ֆէյի պէն հիւքմ էտէճէյիմ, վէ անտէն սօնրա չը-գըպ՝ [է]պու մահալտէ պանա 'իպատէթ էտէճէքլէր

ա Բ. 22. 1։
բ Թէք. 12. 1։
գ Թէք. 11. 31։ 12. 4, 5։
դ Թէք. 12. 7։ 13. 15։ 15. 3, 18, 21։ 17. 8։ 26. 3։
ե Թէք. 15. 13, 16։
զ Խուր. 12. 40։ Գալ. 3. 17։
է Խուր. 3. 12։

տըր՝ տէտի։ 8-բՎէ անա խիթան 'ահտընը վէրտի,
գօ տախի Իսահակը Թէվլիտ էյլէյիպ՝ պէօյլէճէ անը
սէքիզինճի կիւնտէ խիթան էյլէտի. դԻսահակ Յա-
գօպը վէ եՅակօպ օն իքի էճտատը թէվլիտ էյլէտի։ 9-զՎէ
էճտատ Յովսէփէ հասէտ էտիպ՝ անը Մըսրա սաթ-
տըլար. էլաքին Ալլահ անըն իլէ իտի, 10-Վէ անը
ճիւմլէ մուզայագալարընտան խէլաս էտէրէք, ըանա
Մըսըր մէլիքի Փարաւոնըն հուզուրընտա լութֆ վէ
հիքմէթ իհսան էթտի, օ տախի անը Մըսըր վէ
ճիւմլէ քինտի խանէսի իւզէրինէ նազըր նասպ էթ-
տի։ 11-թՎէ պիւթիւն Մըսըր իլէ Քանան տիյարը
իւզէրինէ գըթլըգ վէ 'ազիմ մուզայագա կէլմէքլէ
էճտատըմըզ զախիրէ պուլամազլար իտի։ 12-ժՎէ
Յակօբ Մըսըրտա պուղտայ վար իտիյինի իշիթտիք-
տէ, պիրինճի տէֆ'ա էճտատըմըզը կէօնտէրտի։
13-իՎէ իքինճի տէֆ'ատա Յովսէփ քէնտինի գարն-
տաշլարընա պիլտիրտի. վէ Յովսէփին նէսէպի Փա-
րաւոնա մա'լիւմ օլտու։ 14-լՎէ Յովսէփ կէօնտէ-
րիպ՝ քէնտի փէտէրի Յակօբ իլէ խճիւմլէ թէ'ալլու-
գաթընը, ծէթմիշ պէշ քիշի օլարագ, տա'վէթ էյ-
լէտի։ 15-կՎէ Յակօբ Մըսըրա էնտի, հվէ քէնտիսի
հէմ տէ էճտատըմըզ վէֆաթ էթտիլէր։ 16-ձՎէ
Սիւքէմէ կէօթիւրիւլիւպ՝ Սիւքէմին փէտէրի Եմօրըն
օղուլլարընտան Աբրահամըն պիր մըգտար աքչէ իլէ
ղսաթըն ալմըշ իտիյի գապըրա գօնուլտուլար։ 17-ճԱմ-

բ Թէք. 17. 9—11։
գ Թէք. 21. 2—4։
դ Թէք 25. 26։
ե Թէք. 29. 31, վէ ղայրի։ 30. 5, վէ ղայրի։ 35. 18, 23։
զ Թէք. 37. 4, 11, 28։ Մեզ. 105. 17։
է Թէք. 39. 2, 21, 23։
ը Թէք. 41. 37։ 42. 6։
թ Թէք. 41. 54։
ժ Թէք. 42. 1։
ի Թէք. 45. 4, 16։
լ Թէք. 45. 9, 27։
խ Թէք. 46. 27։ Թէս. 10. 22։
ծ Թէք. 46. 5։
կ Թէք. 49. 33։ Խուր. 1. 6։
հ Խուր. 13. 19։ Յեշ. 24. 32։
ձ Թէք. 23. 16։ 35. 19։
ղ Թէք. 15. 13։ Ալ. 6։

մա Ալլահըն Աբրահամա էթտիյի վա'տըն զէմանը
եագլաշտըգտա, 18 - Ցովսէփի պիլմէյէն պաշգա պիր
մէլիք զուհուր էտինճէյէ տէյին, ՝գավմ Մըսըրտա
արթըփ չօղալտը։ 19 - Օ տախի պիզիմ միլլէթիմիզ
'ալէյհինէ հիլէ գուլլանըփ՝ մա'սումլարընը եաշաթ-
մամագ իչիւն "անլէրի տըշարը աթտըրմագ տէրէ-
ճէսինէ գատար էճտատըմըզա ճէֆա էյլէտի։ 20 -
ՙՎէ օլ վագըթտա Մովսէս տօղուփ՝ ՙԱլլահըն նա-
զարընտա կիւզէլ իտի, վէ իւչ այ փէտէրինին խա-
նէսինտէ պէսլէնտիքտէն սօնրա, 21 - "Տըշարը աթըլ-
տըգտընտա անը Փարաւոնըն գըզը ալըփ՝ քէնտինէ
օղուլ օլմագ իչիւն պէսլէտի։ 22 - Վէ Մովսէս Մը-
սըրլըլարըն հէր 'իլմինտէ թէրպիյէ օլունուփ՝ ՙքէ-
լամ վէ 'ամէլտէ իգթիտարլը իտի։ 23 - "Վէ գըրգ
եաշընը թէքմիլ էթտիքտէ, գարնտաշլարը օլան
պէնի Իսրայէլի զիյարէթ էթմէք գալպինէ կէլտի։
24 - Վէ պիրինին զուլմ չէքտիյինի կէօրմէքլէ, ՙօնը
հիմայէ էտէրէք, Մըսըրլըյը գաթլ էտիփ՝ մազլու-
մըն ինթիգամընը ալտը։ 25 - Վէ Ալլահ անլէրէ քէն-
տի էլիյլէ խէլաս իհսան էտէճէյինի գարնտաշլարը
ֆէհմ էտէրլէր զաննէտէր իտի իսէ տէ, ֆէհմ
էթմէտիլէր։ 26 - ՙՎէ էրթէսի կիւն անլէրէ՝ նիզա'
էտէրլէր իքէն կէօրինիւփ՝ Էյ ատէմլէր, սիզ գարն-
տաշլարսընըզ, նի՞չիւն պիրիպիրինիզէ զուլմ էտի-
յօրսընըզ՝ տէյէրէք, անլէրի պարըշտըրմազա ղայ-
րէթ էթտի իսէ տէ, 27 - Գօնշուսընա զուլմ էտէն
անը րէտտ էտիփ՝ ՚Սէնի պիզիմ իւզէրիմիզէ քի՞մ
րէ"իս վէ գատը նասպ էթտի. 28 - Տիւն Մըսըրլը-

ւ Խուր. 1. 7–9։ Մէզ. 105. 24, 25։	֊ 'Իպր. 11. 23։	ր Խուր. 2. 13։
փ Խուր. 1. 22։	‧ Խուր. 2. 3—10։	ց Պատ. Ղուկ. 12. 14։ Գ. 4. 7։
Հ Խուր. 2. 2։	Հ Ղուկ. 24. 19։	
	֊ Խուր. 2. 11, 12։	

յը գաթլ էթտիյին կիպի՝ պէնի՞ տէ մի գաթլ էթ-
մէք իսթէրսին՝ տէտի։ 29 - ˉՎէ պու սէօզ ուզէ-
րինէ Մովսէս ֆիրար էտէրէք, Մատիամ տիյարըն-
տա միւսաֆիրէթէն իգամէթլէ՝ օրատա իքի օղուլ
թէվլիտ էյլէտի։ 30 - ‡Վէ գըրգ սէնէ թէմամ օլ-
տըգտա, Թուր ի Սինա պէրրիյէսինտէ չալը աթէշի
ալէվինտէ անա Ռապպըն մէլէյի կէօրիւնտիւ։ 31 -
Վէ Մովսէս անը կէօրտիւյիւնտէ, կէօրիւնիւշիւնէ
թէ'աճճիւպ էտէրէք, նազար գըլմագ իւզրէ եագ-
լաշըր իքէն, անա, 32 - ⁺Պէն սէնին էճտատընըն Ալ-
լահը, Աբրահամըն, Իսահակըն վէ Յակոբըն Ալլա-
հը իմ՝ տէյիւ Ռապպըն սէտասը կէլտի. վէ Մով-
սէս լէրզան օլմաղլէ, նազար գըլմաղա ճէսարէթ
էտէմէտի։ 33 - °Վէ Ռապպ անա՝ Այագլարընտան
այագ գապընը չըգար, զիրա տուրտըղըն եէր մու-
գատտէս թօփրագ տըր։ 34 - $Հագիգաթէն պէն
Մըսըրտա օլան գավմըմըն ճէֆասընը կէօրիւպ՝ ան-
լէրին ահընը իշիթտիմ, վէ անլէրի խէլաս էթմէք
իչիւն էնտիմ. վէ շիմտի կէլ, սէնի Մըսըրա կէօն-
տէրէյիմ՝ տէտի։ 35 - Սէնի քի՞մ րէ"իս վէ գատը
նասպ էթտի՝ տէյէրէք ինքեար էթտիքլէրի պու
Մովսէսի, Ալլահ հէման անը չալըտա անա կէօրիւ-
նէն ˉմէլէյին էլիյլէ րէ"իս վէ գուրթարըճը իրսալ
էյլէտի։ 36 - ‡Պու ատէմ անլէրի չըգարըպ՝ Մըսըր
տիյարը իլէ ‡Պահըր ը Ահմէրտէ վէ ⁼գըրգ սէնէ պէր-
րիյէտէ ⁺միւ'ճիզէլէր վէ 'ալամէթլէր իզհար էյլէտի։
37 - Պէնի Իսրայէլէ խիթապէն՝ Ալլահընըզ Ռապպ

ˉ Խուր. 2. 15, 22: 4. 20: 18. 3, 4:
‡ Խուր. 3. 2:
+ Մատթ. 22. 32: 'Իպր. 11. 16:
° Խուր. 3. 5: Յեշ. 5. 15:
$ Խուր. 3. 7:
ˉ Խուր. 14. 19: Ա'տ. 20. 16:
‡ Խուր. 12. 41: 33. 1:
‡ Խուր. 14. 21, 27–29:
⁼ Խուր. 16. 1, 35:
⁺ Խուր. 7 վէ 8 վէ 9 վէ 10 վէ 11 վէ 14: Մեզ. 105. 27:

պիրատէրլէրինիզտէն պէնիմ կիպի [ա]պիր փէյղամպէր զուհուր էթտիրէճէք տիր, [բ]անը տինկլէյէսինիզ՝ տէյէն պու Մովսէս տիր։ 38-Թուր ի Սինատա քէնտիսինէ սէօյլէյէն [գ]մէլէք իլէ վէ էճտատըմըզ իլէ պէրապէր պէրրիյէտէ օլան ճէմա՛աթտա օլարագ, [դ]պիզէ թէսլիմ էթմէք իւզրէ հայաթ [ե]քէլամլարը ալմըշ օլան [զ]գալթ պու տըր։ 39-Էճտատըմըզ անա մուտի՛ օլմագ իսթէմէյիպ՝ րէտտ էթտիլէր, վէ գալպլէրի իլէ Մըսրա կէրի տէօնիւպ, 40-[է]Ահարոնա՝ Պիզէ էօնիւմիւզճէ կիտէճէք իլահլար եափ. զիրա պու պիզի Մըսըր տիյարընտան չըգարան Մովսէսէ նէ օլտուղունը պիլմէյիզ՝ տէտիլէր։ 41-[ը]Վէ օլ կիւնլէրտէ պիր պուզաղը եափտըլար, վէ պու փութա գուրպան թագտիմ էտիպ՝ էլլէրինին ՚ամէլլէրիյլէ մէսրուր օլուրլար իտի։ 42-[թ]Վէ Ալլահ տէօնէրէք անլէրի [ժ]ճիւնուտ իւս սէմայա ՚իպատէթ էթմէյէ թէսլիմ էյլէտի. Նիթէքիմ փէյղամպէրլէրին քիթապընտա՝ [ի]Էյ Պէյթ ի Իսրայէլ, պէրրիյէտէ գըրգ սէնէ պանա զէպիհէլէր վէ գուրպանլար թագտիմ էթտինի՞զ մի։ 43-Վէ Մոլօքըն չատըրընը վէ իլահընըզ Ռէմֆանըն եըլտըզընը, եա՛նի սէճտէ գըլմագ իչիւն չօլ եափտըղընըզ սուրէթլէրի թաշըտընըզ. պէն տախի սիզի Բաբիլօնտան էօթէյէ նագլ էտէճէյիմ՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 44-Շէհատէթ մէսքէնի պէրրիյէտէ էճտատըմըզ արասընտա իտի, նիթէքիմ Մովսէսէ սէօյ-

ա Թէս. 18. 15, 18: Գ. 3. 22:
բ Մատթ. 17. 5:
գ Ես. 63. 9: Գաղ. 3. 19: Իպր. 2. 2:
դ Խուր. 21. 1: Թէս. 5. 27, 31: 33. 4: Յովհ. 1. 17:
ե Բոմ. 3. 2:
զ Խուր. 19. 3, 17:
է Խուր. 32. 1:
ը Թէս. 9. 16: Մէզ. 106. 19:
թ Մէզ. 81. 12: Եզէկ. 20. 25, 39: Բոմ. 1. 24: 2 Սէլ. 2. 11:
ժ Թէս. 4. 19: 17. 3: 4 Միւլ. 17. 16: 21. 3: Երէմ. 19. 13:
ի Ամովս 5. 25, 26:

լէյէն՝ [ձ]Անը կէօրտիւյիւն նիւմունէյէ կէօրէ եափա-
սըն՝ տէյիւ էմր էյլէմիշ իտի, 45-[ղ]Քի էճտատըմըզ
անը սըրա իլէ գապուլ էտիպ Յեսու իլէ պէրապէր
էճտատըմըզըն էօնիւնտէն [ճ]Ալլահըն Դաւիթին կիւն-
լէրինէ գատար թարտ էթտիյի թա՛իֆէլէրին միւլ-
քիւ իչինէ կէթիրտի: 46-[մ]Օ տախի Ալլահըն հու-
զուրընտա լութֆ պուլուպ՝ [յ]Յաքօպըն Ալլահընա պիր
իգամէթկեահ պուլմագ իսթէտի իսէ տէ, 47-[ն]Սու-
ղոմոն անա պիր խանէ պինա էյլէտի: 48-[շ]Լաքին
Միւթա'ալ էլ իլէ եափըլմըշ հէյքէլլէրտէ սաքին
օլմազ. նիթէքիմ փէյղամպէր՝ Բույլէ պույուրուր
քի, 49-[ո]Սէմա թախթըմ, զէմին տախի այագլա-
րըմա պասամագ տըր. պանա նա՛սըլ խանէ պինա
էտէճէքսինիզ, վէ եա՝ րահաթըմըն մահալը նէ՛րէ-
սի տիր. 50-Պունլարըն ճիւմլէսինի պէնիմ էլիմ
եա՛փմատը մը՝ տէտի: 51-[չ]Էյ պօյունու սէրթ, վէ
[պ]գալպի վէ գուլագլարը խիթանսըզ օլանլար, սիզ
տախի էճտատընըզ կիպի տա՛իմա Րուհ իւլ Գուտ-
ուս մուխալէֆէթ էտիյօրսընըզ: 52-[ջ]Էճտատընըզ
փէյղամպէրլէրին հա՛նկիսինա թէ'ատտի էթմէտի.
վէ անլէր օլ [ռ]Սատըգին գուտումը հագգընտա մու-
ժտէ վէրէնլէրի գաթլ էթտիլէր. սիզ
տախի շիմտի անըն խա՛ինլէրի վէ գաթիլլէրի օլ-
տունըզ: 53-[ս]Սիզ շէրի'աթը մէլէքլէր թէրթիպա-

ձ Խուր. 25. 40: 26. 30: Եբր. 8. 5:
ղ Յես. 3. 14:
ճ Նեեմ. 9. 24: Սեղ. 44. 2: 78. 55: Գ. 13. 19:
մ 1 Թագ. 16. 1: 2 Թագ. 7. 1: Սեղ. 89. 19: Գ. 13. 22:
յ 3 Թագ. 8. 17: 1 Մնաց. 22. 7: Սեղ. 132. 3, 4:
ն 3 Թագ. 6. 1: 8. 20: 1 Մնաց. 17. 12: 2 Մնաց. 3. 1:
շ 3 Թագ. 8. 27: 2 Մնաց. 2. 6: 6. 18: Գ. 17. 24:
ո Ես. 66. 1, 2: Մատթ. 5. 34, 35: 23. 22:
չ Խուր. 32. 9: 33. 3: Ես. 48. 4:
պ Ղև. 26. 41: Բ. Օր. 10. 16: Երեմ. 4. 4: 6. 10: 9. 26: Եզեկ. 44. 9:
ջ 2 Մնաց. 36. 16: Մատթ. 21. 35: 23. 34, 37: 1 Թես. 2. 15:
ռ Գ. 3. 14:
ս Խուր. 20. 1: Գաղ. 3. 19: Եբր. 2. 2:

թը խուզրէ ալտընըզ, վէ հըֆզ էթմէտինիզ:
54-լԱնլէր պու շէյլէրի իշիթմէկլէրեյլէ, գալպ-
լէրինտէ ղայէթլէ հիտտէթլէնիպ՝ տիշլէրինի անըն
'ալէյհինտէ գըճըրտաթտըլար: 55-Օ իսէ՝ ծՌուհ
իւլ Գուտտիւ մէմլու օլարագ, սէմայա տօղրու կէօզ
տիքիպ՝ Ալլահըն ճէլալինի վէ Յիսուսը Ալլահըն սա-
ղընտա տուրուր կէօրտիւ. վէ՝ կԻշթէ պէն սէմա-
վաթը աչըլմըշ վէ հԻպն իւլ ինսանը Ալլահըն սա-
ղընտա տուրուր կէօրիւյօրըմ՝ տէտի: 56-Անլէր
տախի եիւքսէք սէսլէ պաղըրըպ՝ գուլագլարընը
թըգատըլար, վէ ճիւմլէսի պիրտէն անըն իւզէրինէ
հիւճում իլէ, 57-ձԱնը շէհրտէն տըշարը չըգարըպ՝
ղթաշլատըլար. ճվէ շահիտլէր քէնտի էսվապլէրինի
Սօղօս նամ պիր նէվճիվանըն այագլարը եանընա
գօտըլար: 58-Վէ Ստեփանոս՝ Եա Ռապպ Յիսուս,
մռուհըմը գապուլ էյլէ՝ տէյէրէք յտու'ա էթմէքտէ
օլտըղը հալտէ, անը թաշլատըլար: 59-Վէ նտիզ
չէօքիւպ եիւքսէք սէսլէ՝ շԵա Ռապպ, պու կիւնա-
հը անլէրէ սայմա՝ տէյիւ ֆէրեատ էթտի. վէ պու-
նու սէօյլէտիկյի կիպի ույգույա վարտը. ոՍօղօս տա-
խի անըն գաթլինէ ըզա վէրմիշ իտի:

ՊԱՊ 8

Վէ օլ վագըթ Երուսաղէմտէ օլան քիլիսէ 'ա-
լէյհինտէ 'ազիմ թէ'ատտի վուգու' պուլմաղլէ,
չըէսուլլէրտէն մա'ատա ճիւմլէսի Եէհուտիյէ իլէ Սա-

լ Գ. 5. 33:
ծ Գ. 6. 5:
կ Եզեկ. 1. 1: Մատթ. 3. 16: Գ. 10. 11:
հ Դան. 7. 13:
ձ 3 Միւլ. 21. 13: Ղուկ. 4. 29: Իպր. 13. 12.
ղ Ղև. 24. 16:
ճ Թէս. 13. 9, 10: 17. 7: Ա.յ. 59: Գ. 22. 20:
մ Մէզ. 31. 5: Ղուկ. 23. 46:
յ Գ. 9. 14:
ն Գ. 9. 40: 20. 36: 21. 5:
շ Մատթ. 5. 44: Ղուկ. 6. 28: 23. 34:
ո Ա.յ. 58: Գ. 22. 20:

չ Գ. 11. 19:

մարիանըն տէյարլարընա տաղըլտըլար։ 2 - Վէ պա’-
ղը էհլի թագվա ատէմլէր Ստեփանոսը գալտը-
րըպ՝ [բ]ուզէրինէ պէօյիւք մաթէմ էթտիլէր։ 3 - Լա-
քին Սօղօս խանէլէրէ կիրիպ՝ [գ]էրքէք վէ գարըլարը
սիւրիւքլէյէրէք հապսխանէյէ աթմաղլէ, քիլիսէյի
խարապ էթմէքտէ իտի։

4 - Իմտի [դ]տաղըլան քիմսէլէր քէլամը թէպշիր
էտէրէք՝ հէր թարաֆտան կէչէրլէր իտի. 5 - [ե]Փի-
լիպպոս տախի Սամարիա շէհրինէ էնիպ՝ անլէրէ
Քրիստոսը վա’զ էտէր իտի։ 6 - Վէ խալգ Փիլիպ-
պոսըն օէօզլէրինի իշիտիպ՝ իճրա էյլէտիյի ’ալամէթ-
լէրի կէօրմէլէրիյլէ, պիլիթթիֆագ անըն սէօյլէտիք-
լէրինէ տիգգաթ էտէրլէր իտի։ 7 - [զ]Չիրա նափաք
րուհլար ճիւքսէք սէսլէ պաղըրարագ, զապթ էթ-
տիքլէրի չօգ քիմսէլէրտէն չըգըպ՝ չօգ քէօթիւրիւմ
վէ թօփալ քիմսէլէր տախի շիֆա պուլուրլար իտի։
8 - Վէ օլ շէհրտէ ’ազիմ մէսէրրէթ օլտու։ 9 - Վէ
էօթէտէն պէրու օլ շէհրտէ՝ [է]Պէն պէօյիւք պիր
զաթ ըմ՝ տէյէրէք [ը]սիհրպազլըգ էտիպ, Սամարիա
էհալիսինի հայրան գըլմըշ օլան Սիմոն նամ պիր քիմ-
սէ պուլունուր իտի։ 10 - Վէ պէօյիւք քիւչիւք ճիւմ-
լէսի՝ Պու ատէմ Ալլահըն ’ազիմ գուվվէթի տիր՝
տէյէրէք անա գուլագ վէրիրլէր իտի։ 11 - Վէ պու-
նա գուլագ վէրմէլէրինին սէպէպի խայլը զէման-
տան պէրու սիհրլէրլէ անլէրի հայրէթտէ պրագ-
մասը իտի։ 12 - Լաքին [թ]մէլէքիւթ Ուլլահը վէ Յի-
սուս Քրիստոսըն իսմինէ միւթէ’ալլըգ չէյլէրի թէպ-

բ Թէք. 23. 2: 50. 10: 2 Միւլ. 3. 31:
գ Գ. 7. 57: 9. 1, 13, 21: 22. 4: 26. 10, 11: 1 Կոր. 15. 9: Գալ. 1. 13: Փիլ. 3. 6: 1 Տիմ. 1. 12:
դ Մատթ. 10. 23: Գ. 11. 19:
ե Գ. 6. 5:
զ Մարկ. 16. 17:
է Գ. 5. 36:
ը Գ. 13. 6:
թ Գ. 1. 3:

չիր էտէն Փիլիպպոսա ինանտըգլարընտա, կէրէք
էրքէքլէր վէ կէրէք գարըլար վաֆթիզ օլունուրլար
իտի։ 13-Սիմոն քէնտիսի տախի ինանտը, վէ վաֆ-
թիզ օլունուպ՝ Փիլիպպոսա միւլազըմէթ էտէրէք,
իճրա օլունան 'ալամէթլէր իլէ միւ'ճիզէլէրի կէօր-
մէքլէ հայրան օլուր իտի։ 14-Վէ Երուսաղէմտէ
պուլունան ըէսուլլէր Սամարիալըլարըն՝ Ալլահըն
քէլամընը գապուլ էթտիքլէրինի իշիթտիքլէրինտէ, ան-
լէրէ Պետրոս իլէ Յովհաննէսի կէօնտէրտիլէր։ 15-
Անլէր տախի էնիպ ժՌուհ իւլ Գուտուս նա'իլ օլալար
տէյիւ անլէր իչիւն տու'ա էթտիլէր։ 16-(իՉիրա
անլէրին հիչ պիրինին իւզէրինէ նազիլ օլմայըպ՝
անճագ լՌապպ Յիսուսըն իսմինէ խվաֆթիզ օլուն-
մըշլար իտի։) 17-ծՕ զէման իւզէրլէրինէ էլլէրինի
գօմալարըյլէ Ռուհ իւլ Գուտուս նա'իլ օլտըլար։
18-Սիմոն տախի ըէսուլլէրին էլլէրինին գօնուլմա-
սըյլէ Ռուհ իւլ Գուտուսըն վէրիլտիյինի կէօրտիւքտէ,
19-Պու գուտրէթի պանա տախի վէրինիզ, թաքի
էլլէրիմի քիմին իւզէրինէ գօյաճագ օլուր իսէմ,
Ռուհ իւլ Գուտուս նա'իլ օլա՝ տէյէրէք անլէրէ ագ-
չէ թագտիմ էյլէտի։ 20-Լաքին Պետրոս անա՝ Ագ-
չէն սէնինիլէ հէլաք օլսուն, զիրա կԱլլահըն 'աթի-
յէսի հագչէ իլէ թահսիլ օլունուր զաննէ էթտին։
21-Պու չէյտէ սէնին հիսսէն եա նասիպին եօգ տըր,
զիրա գալպին Ալլահըն 'ինտինտէ տօղրու տէյիլ տիր։
22-Իմտի պու քէօթիւլիւքիւնտէն թէվպէ էտիպ՝
Ռապպա նիյազ էյլէ, ձօլա քի գալպինին միւլահա-

ժ Գ. 2. 38։
ի Գ. 19. 2։
լ Գ. 10. 48։ 19. 5։
խ Մատթ. 28. 19։ Գ. 2. 38։
ծ Գ. 6. 6։ 19. 6։ 'Իպր. 6. 2։
կ Գ. 2. 38։ 10. 45։ 11. 17։
հ Մատթ. 10. 8։ Գագ. 4 Մէլ. 5. 16։
ձ Դան. 4. 27։ 2 Տիմ. 2. 25։

ղասը սանա 'աֆվ օլունա։ 23-Զիրա սէնի [ղ]էօտ
աճըլըղընտա վէ հագգսըզլըղըն պէնտինտէ կէօրիւ-
յօրըմ՝ տէտի։ 24-Սիմօն տախի ճէվապէն՝ Սէօյ-
լէտիյինիզ շէյլէրին պիրի պուզէրիմէ կէլմէսին տէյիւ
[ճ]պէնիմ իչիւն սիզ Րապպա նիյազ էյլէյինիզ՝ տէ-
տի։ 25-Անլէր տախի շէհատէթլէրինի իֆա պիրլէ՝
Րապպըն քէլամընը սէօյլէտիքտէն սօնրա, Սամա-
րիալըլարըն նիչէ քէօյլէրինտէ պէշարէթի թէպշիր
էտէրէք՝ Երուսաղէմէ 'ավտէթ էթտիլէր։
26-Վէ Րապպըն մէլէյի Փիլիպպոսա սէօյլէյիպ
տէտի քի՝ Գալք, ճէնուպէ, խա՛նի Երուսաղէմտէն
Գազայա էնէն եօլա կիթ. օրասը չէօլ տիր։ 27-Օ
տախի գալգըպ կիթտի. վէ իշթէ Հապէշ մէլիքէ-
սի [մ]Կանդակէնին խազինէսինտէն պիրի օլուպ
ճիւմլէ խազինէսի իւզէրինէ նազըր օլան Հապէշլի
պիր խատըմ՝ [յ]Երուսաղէմէ 'իպատէթ էթմէյէ կէլ-
միշ իտի։ 28-Վէ 'ավտէթինտէ արապասընտա օ-
թուրուպ՝ Եսայի փէյղամպէրին քիթապընը օգույօր
իտի։ 29-Վէ Ռուհ Փիլիպպոսա խիթապէն՝ Եագ-
լաշըպ պու արապայա խաւըշ՝ տէտի։ 30-Փիլիպ-
պոս տախի խանընա սէյիրտիպ՝ Եսայի փէյղամպէ-
րին քիթապընը օգուտըղընը իշիթմէքլէ՝ Օգուտըղընը
անլայօ՞ր մը սըն՝ տէտի։ 31-Օ տախի՝ Պիր քիմսէ
պանա տէլալէթ էթմէտիքճէ, նա՞սըլ գատիր օլա-
յըմ՝ տէյէրէք, Փիլիպպոսա՝ չըգըպ խանընտա օ-
թուրմասընա րիճա էթտի։ 32-Վէ քիթապտա
օգուտըղը ֆասըլ շու իտի քի՝ [ն]Գօյուն կիպի պօ-
ղազլանմաղա կէօթիւրիւլտիւ, վէ գուզու՝ գըրգան
քիմսէնին էօնիւնտէ սիւքիւթ էյլէտիյի միսիլլիւ,

ղ 'Իպր. 12. 15։
ճ Թէք. 20. 7, 17։ Խուր. 8. 8։ Ա'ռ. 21. 7։ 3 Միւլ. 13. 6։ Յոբ 42. 8։ Յակ. 5. 16։
մ Սոփ. 3. 10։
յ Յովհ. 12. 20։
ն Ես. 53. 7, 8։

պէօյլէճէ աղզընը աչմազ. 33 - Հալ ը Թէվազու'ըն-
տա անըն հաքքը րէֆ՛ օլունտու, վէ անըն նէսլինի
քի՞մ պէյան էտէճէք տիր, զիրա հայաթը եէրտէն
րէֆ՛ օլունուր։ 34 - Վէ խատըմ ճէվապ վէրիպ Ֆի-
լիպպոսա՝ Սանա րիճա էտէրիմ, փէյղամպէր պու-
նու քիմի՞ն հաքքընտա սէօյլէյօր. քէնտի՞նի՞ հաք-
քընտա մը, եօխսա տիկէր պիր քիմսէ՛ հաքքընտա
մը՝ տէտի։ 35 - Ֆիլիպպոս տախի աղզընը աչըպ՝
ˉպու քէլամըտան պաշլայարագ, անա Յիսուսը Թէպ-
շիր էյլէտի։ 36 - Վէ եօլտա կիտէրլէր իքէն՝ պիր
սույա կէլտիլէր. խատըմ տախի՝ Իշթէ սու, ˉվաֆ-
թիզ օլունմագլըղըմա նէ՞ մանի՛ վար՝ տէտի։ 37 -
[Ֆիլիպպոս տախի՝ ˉԷկէր պիւթիւն գալպինտէն ի-
ման էտէրսէն, ճա՞իզ օլուր՝ տէտի. վէ օ ճէվա-
պէն՝ ˉՅիսուս Քրիստոսըն Իպն Ուլլահ իտիյինէ իման
էտէրիմ՝ տէտի։] 38 - Վէ արապանըն տուրմասընը
էմր էտիպ՝ Ֆիլիպպոս իլէ խատըմ իքիսի պիրտէն
սույա էնտիլէր, վէ անը վաֆթիզ էյլէտի։ 39 - Վէ
սուտան չըգտըգլարընտա, ˉՌապպըն Ռուհու Ֆիլիպ-
պոսը անտըզըն կէօթիւրտիւ, վէ խատըմ անը ար-
թըգ կէօրմէտի. վէ սէվինէրէք քէնտի եօլընա կիթ-
տի։ 40 - Ֆիլիպպոս իսէ Ազոտոստա պուլունտու,
վէ տօլաշարագ՝ Գայսէրիյէյէ կէլինճէյէ գատար
ճիւմլէ շէհիրլէրտէ պէշարէթի Թէպշիր էտէր իտի։

ԲԱԲ 9

ˉՂարքին Սօղոս Ռապպըն շակիրտլէրի իւզէրինէ

ա Ղուկ. 24. 27։ Գ. 18. 28։	Յովհ. 6. 69։ 9. 35, 38։ 11. 27։ Գ. 9. 20։ 1 Յովհ. 4. 15։ 5. 5, 13։	4 Թագ. 2. 16։ Եզեկ. 3. 12, 14։
բ Գ. 10. 47։	ե 3 Թագ. 18. 12։	———
գ Մատթ. 28. 19։ Մարկ. 16. 16։		ա Գ. 8. 3։ Գաղ. 1. 13։ 1 Տիմ. 1. 13։
դ Մատթ. 16. 16։		

տահա թէհտիտ վէ գաթլտան տէմ վուրարագ, քեահին ի ա՛զամըն եանընա կիտիպ, 2-Անտէն Դամասկոստա օլան սինաղօղլարա մէքթուպլար իսթէտի, թա քի՝ էկէր պու թարիգտէն պա՛զը քիմսէլէր պուլաճագ օլուր իսէ, կէրէք էրքէք՝ կէրէք գարը, անլէրի պաղլը օլարագ Երուսաղէմէ կէթիրէ։ 3-[բ]Վէ եօլտա Դամասկոսա եագլաշտըղընտա, էթրաֆընա սէմատան անսըզըն պիր նուր փարլատը։ 4-Վէ եէրէ տիւշիւպ, քէնտիսինէ՝ Էյ Սաւուղ, Սաւուղ, [գ]պանա նի՞չիւն թէ՛ատտի էտիյօրսըն՝ տէյիւ պիր սէտա իշիթտի։ 5-Օ տախի՝ Էյ էֆէնտի, սէն քի՞մ սին՝ տէտի. վէ Րապպ՝ Պէն սէնին թէ՛ատտի էթտիյին Յիսուս իմ. [դ]իւկէնտէրէլէրէ գարշը տէփմէք սանա կիւճ տիր՝ տէտի։ 6-Օ տախի թիթրէյիպ հայրան օլարագ՝ Եա Րապպ, [ե]նէ՞ իսթէրսին քի պէն եափայըմ՝ տէտի։ 7-Րապպ տախի անա՝ Գալգ շէհրէ կիր, վէ նէ եափմագլըղըն կէրէք իտիյի սանա սէօյլէնիլէճէք տիր՝ տէտի։ [զ]Վէ անըն իլէ պէրապէր եօլա կիտէն ատէմլէր սէտայը իշիտիպ՝ ամմա քիմսէյի կէօրմէյէրէք, նութգլարը թութուլմուշ տուրույօրլար իտի։ 8-Վէ Սօղոս եէրտէն գալգըպ՝ կէօզլէրի աչըլմըշ օլտըղը հալտէ քիմսէյի կէօրէմէտի. վէ անը էլինտէն թութարագ՝ Դամասկօսըն իչինէ կէօթիւրտիւլէր։ 9-Վէ իւչ կիւն կէօրէմէյիպ՝ նէ եէտի նէ իչտի։

10-Վէ Դամասկոստա [է]Անանիա իսմինտէ պիր շակիրտ պուլունուպ, պունա Րապպ րիւ՛յատա՝ Էյ Անանիա՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ Լէպպէյք, Եա Րապպ՝

բ Գ. 22. 6: 26. 12: 1 Կոր. 15. 8:
գ Մատթ. 25. 40, վէ ղ-մրի:
դ Գ. 5. 39:
ե Ղուկ. 3. 10: Գ. 2. 37: 16. 30:
զ Դան. 10. 7: Գործ. 22. 9: 26. 13:
է Գ. 22. 12:

տէտի։ 11-Վէ Ռապպ անա՝ Գալգ, Տօղրու տէնիլէն
սօգաղա վար, վէ Յուտանըն խանէսինտէ [ը]Թար-
սուսլու Սօղօս նամ քիմսէյի պուլ, զիրա իշթէ օ
տու՚ա էտիյօր. 12-Վէ ըրու՛յատա Անանիա իսմին-
տէ պիր ատէմին իչէրի կէլտիյինի, վէ կէօզլէրի
կէօրմէսի իչիւն ուզէրինէ էլինի գօյտըղընը կէօր-
միւշ տիր՝ տէտի։ 13-Վէ Անանիա ճէվապէն՝ Եա
Ռապպ, պու ատէմին հագգընտա [թ]Երուսաղէմտէ
օլան սէնին մուգատտէսլէրինէ նէ գատար քէօ-
թիւլիւքլէր էթտիյինի չօգ քիմսէլէրտէն իշիթտիմ։
14-Վէ [ժ]սէնին իսմինէ տու՚ա էտէնլէրին ճիւմլէսի-
նի պաղլամաղա պաշ քեահինլէր թարաֆընտան
պուրատա տախի հիւքմիւ վար՝ տէտի։ 15-Վէ
Ռապպ անա՝ Կիթ, զիրա օ՝ [ի]միլլէթլէր վէ [լ]մէլիքլէ-
րին վէ պէնի Իսրայէլին հուզուրընտա իսմիմի թա-
շըմագ իչիւն, [խ]պանա ինթիխապ օլունմըշ պիր գապ
տըր։ 16-[ծ]Զիրա պէնիմ իսմիմ իչիւն նէլէր չէքմէք
կէրէք իտիյինի պէն քէնտիսինէ կէօսթէրէճէյիմ՝
տէտի։ 17-Իմտի [կ]Անանիա կիտիպ օլ էվէ կիրտի,
[հ]վէ էլլէրինի անըն ուզէրինէ գօյուպ՝ Էյ Սաւուղ
պիրատէր, Ռապպ, եա՛նի կէլտիյին եօլտա սանա
կէօրիւնէն Յիսուս՝ կէօզլէրին կէօրսիւն վէ [ձ]Ռուհ
իւլ Գուտուսէ մէմլու օլասըն տէյիւ պէնի կէօնտէր-
տի՝ տէտի։ 18-Վէ տէրհալ անըն կէօզլէրինտէն
սանքի փուլլար տիւշիւպ՝ կէօրիւր օլտու. վէ գալ-
գըպ վաֆթիզ օլունտու։ 19-Վէ թա՚ամ էտիպ

ը Գ. 21. 39։ 22. 3։
թ Այ. 1։
ժ Այ. 21։ Գ. 7. 58։ 22. 16։ 1 Կոր. 1. 2։ 2 Տիմ. 2. 22։
ի Ռօմ. 1. 6։ 11. 13։ Գաղ. 2. 7, 8։
լ Գ. 25. 22, 23։ 26. 1, վէ ղայրի։
խ Գ. 13. 2։ 22. 21։ 26. 18։ Ռօմ. 1. 1։ 1 Կոր. 15. 10։ Գաղ. 1. 15։ Եփես. 3. 7, 8։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։
ծ Գ. 20. 23։ 21. 11։ 2 Կոր. 11. 23։
կ Գ. 22. 12, 13։
հ Գ. 8. 17։
ձ Գ. 2. 4։ 4. 31։ 8. 17։ 13. 52։

քէսպ ի գուվվէթ էյլէտի. [ղ]վէ [Սօղոս] Դամասկոս-
տա օլան շակիրտլէր իլէ պիր գաչ կիւն գալտը:
20-Վէ տէր՚ագապ սինաղօղլարտա Յիսուսը՝ [ճ]Իպն
Ուլլահ տըր՝ տէյիւ վա՚զ էտէր իտի: 21-Վէ իշի-
տէնլէրին ճիւմլէսի հայրան օլուպ՝ Երուսաղէմտէ
պու իսմէ տաւ՚ա էտէնլէրի խարապ էտէն [մ]պու տէ-
յի՞լ մի, հէմ տէ պուրայա անլէրի պաղլը օլարագ
պաշ քեահինլէրէ կէօթիւրմէք իչիւն կէ՞լմէտի մի՝
տէրլէր իտի: 22-Ամմա Սօղոս կիթտիքճէ քէսպ ի
գուվվէթ էթտի, վէ՝ Քրիստոս պու տըր՝ տէյիւ
իսպաթ էտէրէք, [յ]Դամասկոստա սաքին օլան Եէ-
հուտիլէրի հայրէթտէ պըրագըր իտի: 23-Վէ պիր
չօգ կիւնլէր մուրուրինտէ [ն]Եէհուտիլէր անըն գաթ-
լի իչիւն միւշավէրէ էթտիլէր: 24-[շ]Ամմա անլէրին
սու՛ ի գաստլէրի Սօղոսա մա՚լում օլտու. վէ անը
գաթլ էթմէք իչիւն գափուլարը կէճէ կիւնտիւզ
պէքլէրլէր իտի իսէ տէ, 25-Շակիրտլէր անը կէ-
ճէլէյին ալըպ, [ո]զէնպիլ իչինտէ, հիսարտան աշա-
ղը սարգըտարագ էնտիրտիլէր: 26-[չ]Վէ Սօղոս
Երուսաղէմէ կէլտիյի զէման շակիրտլէր իլէ պիրլէշ-
մէյէ ղայրէթ էթտի իսէ տէ, ճիւմլէսի անըն շա-
կիրտ օլտուղունա ի՚թիմատ էթմէտիքլէրինտէն, ան-
տէն գօրգարլար իտի: 27-[պ]Ամմա Բառնաբաս անը
ալըպ՝ ըէսուլլէրին եանընա կէթիրէրէք, անըն եօլ-
տա Րապպը նասըլ կէօրտիւյիւնիւ, վէ Րապպըն անա
սէօյլէտիյինի [ջ]վէ Դամասկոստա Յիսուսըն իսմիյլէ
նասըլ ճէսուրանէ սէօյլէմիշ օլտուղունը անլէրէ հի-

ղ Գ: 26. 20:
ճ Գ. 8. 37:
մ Գ. 8. 3: Ա.յ. 1:
Գաղ. 1. 13, 23:
յ Գ. 18. 28:

ն Գ. 23. 12: 25. 3:
2 Կոր. 11. 26:
շ 2 Կոր. 11. 32:
ո Յհս. 2. 15: 1 Մէլ.
19. 12:

չ Գ. 22. 17: Գաղ. 1.
17, 18:
պ Գ. 4. 36: 13. 2:
ջ Ա.յ. 20, 22:

քերայէ էյլէտի։ 28-˘Վէ Երուսաղէմտէ անլէր իլէ
կիրիպ չըգմագտա իտի։ 29-Վէ Րապպ Յ……ըն
իսմիյլէ ճէսարէթ պուլուպ ˀԵունանիճէ Թէքէլլիւմ
էտէնլէր իլէ սէօյլէշիր վէ մուպահէսէ էտէր իտի.
ˋանլէր իսէ անըն գաթլինէ ճէհտ էտէրլէր իտի։ 30-
Լաքին պիրատէրլէր պունա վագըֆ օլմաղլէ՝ անը
Գայսէրիյէյէ էնտիրիպ Թարսուսա կէօնտէրտիլէր։

31-˘Օ զէման քիլիսէլէր պիւթիւն Եէհուտիյէտէ
վէ Գալիլէատա վէ Սամարիատա սէլամէթ պու-
լուպ՝ մա՛մուր օլմաղլէ Րապպըն գօրգուսընտա վէ
Րուհ իւլ Գուտսըն թէսէլլիսինտէ եուրիւյէրէք չօ-
ղալմագտա իտիլէր։

32-Վէ Պետրոս ˀհէր թարաֆտան կէչէր իքէն,
Լիւտտէատա սաքին օլան մուգատտէսլէրին եանը-
նա տախի էնտի. 33-Վէ օրատա սէքիզ եըլտան
պէրու եաթագտա գալմըշ Ենեա իսմինտէ պիր
քէօթիւրիւմ ատէմ պուլուպ, 34-Պետրոս անա՝ Էյ
Ենեա, ˀՅիսուս Քրիստոս սանա շիֆա վէրիյօր.
գալգ, քէնտին իչիւն տէօշէյինի եափ՝ տէտիքտէ,
տէրհալ գալգտը։ 35-Վէ Լիւտտէատա վէ ˘Սա-
րօնտա սաքին օլանլարըն ճումլէսի անը կէօրիւպ՝
+Րապպա տէօնտիւլէր։

36-Վէ Եաֆատա Տաբիթա (թէրճէմէսի Ծէյլան
տէմէք տիր) նամընտա նիսատան պիր շակիրտ վար
իտի. +մէրգումէ իյիլէտիյի էյի ՚ամէլլէր վէ սատա-
գալարըլէ մէմլու իտի։ 37-Վէ օլ կիւնլէրտէ պու
խաթուն խասթա օլուպ վէֆաթ էյլէտի. վէ անը
եըյգատըգտան սօնրա՝ ՚ֆէվգանի պիր օտայա գօ-

˘ Գաղ. 1. 18։ | ˘ Պադ. Պ. 8. 1։ | ‡ Պ. 11. 21։
ˀ Պ. 6. 1։ | ˀ Պ. 8. 14։ | + 1 Տիմ. 2. 10։ Տիտ. 3. 8։
ˋ Ա.յ. 23։ 2 Կոր. 11. 26։ | ˀ Պ. 3. 6, 16։ 4. 10։ | ՚ Պ. 1. 13։
˘ 1 Թէղ. 5. 16։

տըլար։ 38-Վէ Լիւդդէա Եաֆայա եագըն պու-
լունմաղլէ, շակիրտլէր Պետրոսըն օրատա օլտըղընը
իշիթմիշլէրիկէ, եանլարընա կէլմէքտէ կէճիքմէմէ-
սինի րիճա իչին անըն Թարաֆընտա իքի ատէմ
կէօնտէրտիլէր։ 39-Վէ Պետրոս գալգըպ անլէր իլէ
պէրապէր կէլտի. վէ վարըլ օլտըղընտա, անը ֆէվ-
գանի օտայա չըգարտըլար. վէ ճիւմլէ տուլ գարը-
լար՝ եանընտա կէլիպ աղլայարագ, Տէյրան անլէր
իլէ պէրապէր իքէն, եափտըղը էնթարիլէր իլէ լի-
պասլարըն քեաֆֆէսինի կէօսթէրիրլէր իտի։ 40-Վէ
Պետրոս *ճիւմլէսինի տըշարը չըգարըպ՝ "տիզ չէօ-
քէրէք տու՛ա էյլէտի, վէ ճէսէտէ տէօնիւպ՝ Էյ
Տապիթա, †գալգ՝ տէտի. օ տախի կէօզլէրինի ա-
չըպ Պետրոսը կէօրիւնճէ՝ գալգըպ օթուրտու։ 41-
Օ տախի մէրգումէյէ էլինի վէրիպ՝ գալտըրտը. վէ
մուգատտէսլէր իլէ տուլ գարըլարը չաղըրըպ՝ անը
տիրի օլարագ Թագտիմ էյլէտի։ 42-Վէ պու վա-
գը՛ա պիւթիւն Եաֆատա մա՛լիւմ օլուպ՝ ‡նիչէ
քիմսէլէր Րապպա իման էթտիլէր։ 43-Վէ Պետրոս
Եաֆատա ¶Սիմոն նամընտա պիր տապագըն եա-
նընտա պիր չօգ կիւնլէր մէքս էյլէտի։

ՊԱՊ 10

Վէ Գայսէրիյէտէ Իթալիալը տէնիլէն Թապուր-
տան եիւզ պաշը օլարագ, 2-"Էհլի Թագվա վէ պիւ-
Թիւն խանէսի իլէ †Ալլահտան գօրգար, վէ դայի-
մա չօգ սատագա վէրիպ՝ Ալլահա տա"իմա տու՛ա
էտէր Կոռնելիոս խամինտէ պիր ատէմ պուլունուպ,

* Մատթ. 9. 25։
" Գ. 7. 60։
† Մարկ. 5. 41, 42։ Յովհ. 11. 43։

‡ Յովհ. 11. 45։ 12. 11։
¶ Գ. 10. 6։

" Ա.յ. 22։ Գ. 8. 2։ 22. 12։
† Ա.յ. 35։

3 - գՄէրգում կիւնտիւզ սա'աթ տօգուզ րատտէ-
լէրինտէ րիւ"յատա Ալլահըն պիր մէլէյինին՝ էյ Գօռ-
նէլիոս՝ տէյերէք, իչէրի անըն եանընա կելտիյինի
'այանէն կէօրտիւ։ 4 - O տախի անա կէօզ տիքիպ
զիյատէսիյլէ գօրգարագ՝ էյ էֆէնտի, նէ՞ տիր՝
տէմէսի իւզէրինէ, Ջէլ+ անա՝ Տու'ալարըն վէ սա-
տագալարըն Թէզքեար իչիւն Ալլահըն հուզուրընա
չըգտըլար։ 5 - Վէ շիմտի Եաֆայա ատէմլէր կէօն-
տէրիպ՝ Պետրոս լագապլը Սիմոնը տա'վէթ էյլէ.
6 - O տախի դՍիմոն նամընտա պիր տապպաղըն եա-
նընտա միւսաֆիր օլուպ՝ անըն խանէսի տախի տէ-
նիզ քէնարընտա տըր, [վէ նէ եափմագլըղըն կէ-
րէք իտիյինի օ սանա սէօյլէյէճէք տիր,] տէտի։
7 - Վէ [Գոռնելիոսա] սէօյլէյէն մէլէք այրըլտըգտա,
խըտմէթքեարլարընտան իքի քիշի վէ մա'իյյէթին-
տէ պուլունանլարտան էհլ ի Թագվա պիր 'ասքէր
չաղըրըպ, 8 - Անլէրէ հէր շէյի պէյանլէ՝ անլէրի Եա-
ֆայա կէօնտէրտի։

9 - Վէ էրթէսի կիւն անլէր եօլտա կիտէրէք շէհ-
րէ եագլաշմագտա իքէն, եՊետրոս սա'աթ ալթը
րատտէլէրինտէ տու'ա էթմէք իւզրէ տամա չըգ-
տը։ 10 - Վէ զիյատէսիյլէ աճըգմըշ օլմաղլէ՝ Թա'-
ամ էթմէք իսթէյիպ, անլէր տախի հազըր էթ-
մէքտէ իքէն, քէնտինէ հալ ը վէճտ վագը' օլտու։
11 - զՎէ սէմանըն աչըլտըղընը վէ պէօյիւք չարշաֆ
կիպի պիր գապ, տէօրթ ուճընտան պաղլը օլա-
րագ, քէնտինէ տօղրու կէլէրէք՝ եէրէ էնտիրիլտի-
յինի կէօրտիւ։ 12 - Վէ իչինտէ զէմինին հէր տիւր-
լիւ տէօրթ այագլը և վ՜հշի հայվանաթ վէ հաշէ-

գ Ա. 30։ Պ. 11. 13։ | ե Պ. 11. 5, վէ զայրի։ | 11։
դ Պ. 9. 43։ | զ Պ. 7. 55։ Վահ. 19.

րալթը վէ հավա գուշլարը վար իտի։ 13-Վէ անա՝
էյ Պետրոս, գալգ, պօղազլա վէ եէ՝ տէյիւ պիր
սէտա կէլտի։ 14-Լաքին Պետրոս՝ Հա՛շա, եա Ռապպ,
[է]չիւնքի հիչ պիր վագըթ հարամ եա նափաք պիր
չէյ եէմէտիմ՝ տէտի։ 15-Վէ թէքրար իքինճի տէֆ-
'ա անա՝ [ը]Ալլահըն թաթհիր էյլէտիյի շէյլէրի սէն
հարամ սայմա՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտի։ 16-Վէ
պու իւչ քէրրէ վագը' օլուպ՝ օլ գապ եինէ սէ-
մայա րէֆ' օլունտու։ 17-Վէ Պետրոս օլ կէօրտիւ-
յիւ րիւ"յա նէ' օլա՝ տէյիւ քէնտի տէրունինտէ
շիւպհէ էտէր իքէն, իշթէ Կոռնելիոս թարաֆըն-
տան կէօնտէրիլէն ատէմլէր Սիմոնըն խանէսինին
խապէրինի ալմըշ օլարագ, գափու էօնինտէ տուր-
տուլար։ 18-Վէ չաղըրըպ՝ Պետրոս լագապլը Սի-
մոն պուրատա՞ մը միւսաֆիր տիր՝ տէյիւ սիւ"ալ
էթտիլէր։ 19-Վէ Պետրոս րիւ"յատան տօլայը թէ-
ֆէքքիւր էտէր իքէն, [թ]Ռուհ անա՝ Իշթէ սէնի իւչ
ատէմ արայօր. 20-[ժ]Սէն տէ գալգ աշաղը էն, վէ
թէրէտտիւտ էթմէյէրէք անլէր իլէ պէրապէր կիթ.
զիրա անլէրի պէն կէօնտէրտիմ՝ տէտի։ 21-Վէ Պետ-
րոս [Կոռնելիոս թարաֆընտան քէնտինէ կէօնտէ-
րիլէն] ատէմլէրին եանընա էնիպ՝ Իշթէ արատըղը-
նըզ քիմսէ պէն իմ. կէլմէնիզին սէպէպի նէ՞ տիր՝
տէտի։ 22-Անլէր տախի՝ [ի]Եիւզ պաշը Կոռնելիոս,
սալիհ վէ Ալլահտան գօրգար վէ հագգընտա [լ]պիւ-
թիւն Եէհուտի միլլէթի թարաֆընտան հիւսն ի շէ-
հատէթ օլունմըշ պիր ատէմ, սէնի խանէսինէ տա'-
վէթ էտիպ՝ սէնին սէօյլէյէճէյինի տինկլէմէսի պիր

է Ղև. 11. 4։ 20. 25։ Թէս. 14. 3,7։ Եզէկ. 4. 14։
ը Մատթ. 15. 11։ Այ. 28։ Ռօմ. 14. 14,17, 20։ 1 Կոր. 10. 25։ 1 Տիմ. 4. 4։ Տիտ. 1. 15։
թ Պ. 11. 12։
ժ Պ. 15. 7։
ի Այ. 1, 2. վէ ղայրի։
լ Պ. 22. 12։

մուգատտէս մէլէք վասըթասըյլէ քէնտիսինէ վա-
հի օլունտու՝ տէտիլէր։ 23 - Օլ վագըթ անլէրի իչէ-
րի տա՛վէթ էտիպ ալը գօտու. վէ էրթէսի կիւն
Պետրոս անլէր իլէ պէրապէր չըգըբ՝ [ե]Յաֆալը գարն-
տաշլարտան պա՛զըլարը տախի անա էօլտաշ օլա-
րագ, 24 - Ֆէրտասը կիւնիւ Գայսէրիյէյէ կիրտիլէր.
Կոռնելիոս տախի ագրապասը իլէ խասս տօսթլա-
րընը տա՛վէթ էթմիշ օլարագ՝ անլէրէ մունթազըր
իտի։ 25 - Վէ Պետրոս իչէրի կիրտիկտէ, Կոռնելիոս
անը իսթիգպալ էտիպ՝ այագլարընա տիւշէրէք սէճ-
տէ էյլէտի։ 26 - Պետրոս իսէ՝ [զ]Գալգ, պէն քէնտիմ
տախի ինսան իմ՝ տէյէրէք անը գալտըրտը։ 27 -
Վէ անըն իլէ սէօյլէշէրէք իչէրի կիրտիկտէ, ճէմ՝
օլմուշ չօգ քիմսէլէրի պուլմազլէ, 28 - Անլէրէ՝ Պիր
Եէհուտի ատէմէ սա″իր միլլէթտէն պիրի իլէ իխ-
թիլաթ էթմէք, եախօտ եանընա կէլմէք [է]ճա″իզ
օլմատըղընը պիլիրսինիզ. ամմա [ը]Ալլահ պանա պիր
ատէմէ հարամ եա նաճիս տէյէմէյէճէյիմի պէ-
յան էթմիշ տիր։ 29 - Պունա պինա″էն տա՛վէթ օ-
լունտուղըմտա տախի մուխալէֆէթ էթմէքսիզին կէլ-
տիմ. իմտի պէնի նէ՛ սէպէպէ մէպնի չաղըրտըղը-
նըզը սու″ալ էտէրիմ՝ տէտի։ 30 - Կոռնելիոս տա-
խի՝ Պունտան տէօրթ կիւն մուգատտէմ հէման
պու սա՛աթա տէյին օրուճ թութմագտա օլուպ՝
սա՛աթ տօգուզտա խանէմտէ տու՛ա էտէր իքէն,
իշթէ էօնիւմտէ [թ]փարլագ էլպիսէլի [ժ]պիր ատէմ
տուրուպ, 31 - Էյ Կոռնելիոս, տու՛անկ [ի]գապուլ օլու-
նուպ՝ [լ]սատագալարըն Ալլահըն հուզուրընտա զիքր

[ե] Ա.յ. 45։ Պ. 11. 12։
[զ] Պ. 14. 14։ Վահ. 19. 10։ 22. 9։
[է] Յովհ. 4. 9։ 18. 28։ Պ. 11. 3։ Գաղ. 2. 12, 14։
[ը] Պ. 15. 8, 9։ Եփես. 3. 6։
[թ] Պ. 1. 10։
[ժ] Մատթ. 28. 3։ Մարկ. 16. 5։ Ղուկ. 24. 4։
[ի] Ա.յ. 4, վէ շապի Դան. 10. 12։
[լ] Իպր. 6. 10։

օլունտըլար։ 32 - Իմտի Եաֆայա կէօնտէրիփ՝ տէ-
նիզ քէնարընտա տապպաղ Սիմօնըն խանէսինտէ
միւսաֆիր օլան Պետրոս լագապլը Սիմօնը տա՛վէթ
էյլէ. օ կէլտիյինտէ սանա սէօյլէյէճէք տիր՝ տէտի։
33 - Պունուն իւզէրինէ ֆիլհալ սանա կէօնտէրտիմ,
սէն տէ կէլտիյինկէ էյի էյլէտին. վէ շիմտի ճիւմլէ-
միզ Ալլահ թարաֆընտան սանա էմր օլունան շէյ-
լէրին ճիւմլէսինի տինկլէմէք իւզրէ՝ Ալլահըն հուզու-
րընտա հազըր ըզ՝ տէտի։

34 - Վէ Պետրոս աղզընը աչըպ տէտի քի՝ [յ]Հա-
գիգաթէն Ալլահըն 'ինտինտէ խաթրա ըի՛այէթ էթ-
մէք օլմայըպ, 35 - [ն]Անճագ հէր միլլէթտէ անտէն
գօրգուպ սալահ իշլէյէն քիմսէ անա մագպուլ օլ-
տըղընը անկլայօրըմ։ 36 - Սիզ՝ Յիսուս Քրիստոսըն
վասըթասըյլէ ([շ]Օ ճիւմլէնին Րապպը տըր) [ո]սէլա-
մէթ թէպշիր էտէրէք, պէնի Իսրայէլէ կէօնտէրտի-
յի քէլամը, 37 - Եա՛նի Յօվհաննէսին վա՛զ էթտի-
յի վաֆթիզտէն սօնրա, [չ]Գալիլէատան պաշլայըպ՝
պիւթիւն Եէհուտիյէտէ Նազարէթլի Յիսուս հագ-
գընտա օլան վուգու՛աթը պիլիրսինիզ. 38 - [պ]Շէօյլէ
քի Ալլահ անը Րուհ իւլ Գուտս վէ գուվվէթլէ մէսհ
էթտի, օ տախի հէր թարաֆտան կէչէրէք էյիլիք
էտիփ՝ Շէյթանըն մուսալլաթ օլտըղը քիմսէլէրին
ճիւմլէսինէ շիֆա վէրիր իտի. [ջ]զիրա Ալլահ անըն
իլէ իտի։ 39 [ռ]Պիզ տախի Եէհուտիլէրին տիյարը իլէ

յ Թէս. 10. 17։ 2 Թէվ. 19. 7։ Յոբ 34. 19։ Րօմ. 2. 11։ Գաղ. 2. 6։ Եփես. 6. 9։ Կող. 3. 25։ 1 Պետ. 1. 17։
ն Գ. 15. 9։ Րօմ. 2. 13, 27։ 3. 22, 29։ 10. 12, 13։ 1 Կոր. 12. 13։ Գաղ. 3. 28։ Եփես. 2. 13, 18։ 3. 5։
շ Մատթ. 28. 18։ Րօմ. 10. 12։ 1 Կոր. 15. 27։ Եփես. 1. 21, 22։ 1 Պետ. 3. 22։ Վահ. 17. 14։ 19. 16։
ո Ես. 57. 19։ Եփես. 2. 14, 16, 17։ Կող. 1. 20։
չ Ղուկ. 4. 14։
պ Ղուկ. 4. 18. Գ. 2. 22։ 4. 28։ 'Իպր. 1. 9։
ջ Յովհ. 3. 2։
ռ Գ. 2. 32։

Երուսաղէմտէ անըն իճրա էթտիյի շէյլէրին ճիւմ-
լէսինէ շահիտ իզ. վէ "աղաճա ասըպ գաթլ էթ-
տիքլէրի պու զա'թը, 40-ᵇԱլլահ իւչիւնճիւ կիւնտէ
իհեա էտիպ, 41-ᶜՊիւթիւն գավմա տէյիլ, անճագ
Ալլահ թարաֆընտան մուգատտէմա թա'եին օլու-
նան շահիտլէրէ աչիքեար կէօսթէրտի. վէ եօլիւ-
լէրտէն գըյամ էթտիքտէն սօնրա ᵈպիզ տախի ա-
նըն իլէ պէրապէր եէտիք վէ իչտիք։ 42-Վէ ᵉտի-
րիլէր վէ եօլիւլէրին՝ ᶠԱլլահ թարաֆընտան թա'-
եին օլունմըշ Հաքիմի քէնտիսի իտիյինի գավմա
վա'զ էտիպ շէհատէթ էթմէմիզի ᵍպիզէ էմր էթ-
տի։ 43-ʰՃիւմլէ փէյղամպէրլէր պու զաթա շէհա-
տէթ էտէրլէր քի՝ 'անա իման էտէնլէրին ճիւմլէ-
սի անըն իսմի վասըթասըյլէ կիւնահլարըն 'աֆվը-
նա նա"իլ օլուր։

44-Պետրոս պու շէյլէրի սէօյլէմէքտէ իքէն, քէ-
լամը իշիտէնլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ ⁱՌուհ իւլ
Գուտս նազիլ օլտու։ 45-Վէ Պետրոս իլէ պէրա-
պէր կէլմիշ օլուպ՝ ʲէհլ ի խիթանտան օլան միւ"-
մինլէր Ռուհ իւլ Գուտս մէվհիպէսինին *թա"իֆէ-
լէրէ տախի *իհսան օլունտըղընա" հայրան օլտու-
լար։ 46-Զիրա անլէրին լիսանլար սէօյլէտիւպ՝ Ալլա-
հը թա'զիմ էթտիքլէրինի իշիտիրլէր իտի։ 47-Օ
զէման Պետրոս ճէվապէն՝ Ռուհ իւլ Գուտսա ᵏպի-

ᵃ Գ. 5. 30։
ᵇ Գ. 2. 24։
ᶜ Յովհ. 14. 17, 22։ Գ. 13. 31։
ᵈ Ղուկ. 24. 30, 43։ Յովհ. 21. 13։
ᵉ Ռոմ. 14.9,10։ 2 Կոր. 5. 10։ 2 Տիմ. 4. 1։ 1 Պետ. 4. 5։
ᶠ Յովհ. 5. 22, 27։ Գ. 17. 31։
ᵍ Մատթ. 28. 19, 20։ Գ. 1. 8։
ʰ Եսա. 53. 11։ Երեմ. 31. 34։ Դան. 9. 24։ Միք. 7. 18։ Զաք. 13. 1։ Մաղ. 4. 2։ Գ. 26. 22։
ⁱ Գ. 15. 9։ 26. 18։ Ռոմ. 10. 11։ Գաղ. 3. 22։
ʲ Գ. 4. 31։ 8. 15—17։ 11. 15։
Աս. 23։
ᵏ Գ. 11. 18։ Գաղ. 3. 14։
* Եուն. իւզէրինէ տէօքիւլտիւյիւնէ
Գ. 11. 17։ 15. 8, 9։ Ռոմ. 10. 12։

զիմ կիպի նա"իլ օլան պու քիմսէլէրին վաֆթիզ օլունմամալարը իչիւն, պիր քիմսէ սույու մէն՝ էտէ պիլի՞ր մի՝ տէյէրէք, 48-[դ]Ռապպըն իսմինէ վաֆթիզ օլունմալարընը [ե]էմր էթտի. օ զէման պիր գաչ կիւն գալմասընը րիճա էյլէտիլէր:

ՊԱՊ 11

Վէ Եէհուտիյէտէ պուլունան րէսուլլէր իլէ պիրատէրլէր՝ Թա"իֆէլէրին տախի Ալլահըն քէլամընը գապուլ էթտիքլէրինի իշիթտիլէր: 2-Վէ Պետրոս Երուսաղէմէ չըգտըղը վագըթ [ա]էհլ ի խըթանտան օլանլար, 3-[բ]Սէն խըթանսըզ ատէմլէր եանընա կիրիպ՝ [գ]անլէր իլէ պէրապէր թա՚ամ էթտին՝ տէյիւ ի՚թիրազ էտէրլէր իտի: 4-Պետրոս տախի անլէրէ [դ]սըրասըյլէ հիքեայէ էթմէյէ պաշլայըպ, 5-[ե]Պէն Եաֆա չէհրինտէ պուլունարագ տու՚ա էթմէքտէ իքէն, հալ ը վէճտտէ պիր րու"յա, եա"նի պէօյլէ չարշաֆ կիպի պիր գապ տէօրթ ուճընտան ասըլը օլարագ, սէմատան էնտիրիլիպ պանա կէլտիյինի կէօրտիւմ: 6-Վէ անա տիգգաթլէ պագմագտա իքէն, զէմինին հէր տէօրթ այագլը վէ վահշի հայվանաթ իլէ հաշէրաթընը վէ հավա գուշլարընը կէօրտիւմ: 7-Վէ պանա՝ Էյ Պետրոս, գալգ, պօղազլա վէ եէ՝ տէյէն պիր սէտա իշիթտիմ: 8-Ամմա պէն՝ Հա՛շա, Եա Ռապպ, զիրա հիչ պիր վագըթ հարամ եա նափաք պիր շէյ աղզըմա կիրմէտի՝ տէտիմ: 9-Վէ օլ սէտա սէմատան իքինճի տէֆ՚ա՝ Ալլահըն թաթհիր էյլէտիյի շէյլէրի սէն հարամ սայմա՝ տէյիւ պանա ճէվապ վէրտի: 10-Պու

[դ] Գ. 2. 38: 8. 16:
[ե] 1 Կոր. 1. 17:

[ա] Գ. 10. 45: Գաղ. 2. 12:
[բ] Գ. 10. 28:

[գ] Գաղ. 2. 12:
[դ] Ղուկ. 1. 4:
[ե] Գ. 10. 9; վէ ղայրի:

իւչ տէֆ'ա վագը' օլուպ՝ եւնէ ճիւմլէսի սէմայա
չէքիլտի։ 11-Վէ իշթէ օլ անտէ Գայսէրիյէտէն
պանա կէօնտէրիլմիշ իւչ ատէմ պուլունտըղըմ խա-
նէնին էօնիւնտէ տուրտըլար։ 12-Վէ [դ]Ռուհ պանա՝
Թէրէտտիւտ էթմէյերէք անլէր իլէ պէրապէր կիթ՝
տէտի. վէ [ե]պու ալթը պիրատէր տախի պէնիմ իլէ
պէրապէր կիտիպ՝ օլ ատէմին խանէսինէ կիրտիք։
13-[ը]Օ տախի մէլէյի նասըլ կէօրտիւյիւնիւ վէ անըն
քէնտի խանէսինտէ տուրուպ քէնտինէ խիթապէն՝
Եաֆայա [ատէմլէր] կէօնտէրիպ Պետրոս լագապլը
Սիմոնը տա'վէթ էյլէ. 14-Օ տախի սէնին վէ պիւ-
թիւն խանէնին խէլասընա վասըթա օլաճագ սէօզ-
լէր սէօյլէյէճէք տիր՝ տէտիյինի պիզէ նագլ էթ-
տի։ 15-Պէն տախի սէօյլէմէյէ պաշլատըղըմտա,
Ռուհ իւլ Գուտս [թ]իպթիտատէ պիզիմ իւզէրիմիզէ
նազիլ օլտըղը կիպի, անլէր իւզէրինէ տախի նազիլ
օլտու։ 16-Օլ վագըթ Ռապպըն՝ [ժ]Եօհաննէս սու
իլէ վաֆթիզ էթտի, [ի]սիզ իսէ Ռուհ իւլ Գուտսլէ
վաֆթիզ օլունաճագսընըզ՝ տէտիյի քէլամը խաթ-
ըրըմա կէթիրտիմ։ 17-[լ]Իմտի Ալլահ պիզէ վէրտիյի
մէվհիպէնին 'այնինի Ռապպ Յիսուս Քրիստոսա ի-
ման էթմէլէրի իւզէրինէ անլէրէ տախի վէրտի իսէ,
[խ]պէն քի՞մ իտիմ քի՝ Ալլահա մուխալէֆէթ էտէ-
պիլէյիմ՝ տէտի։ 18-Անլէր տախի պունու իշիտին-
ճէ սիւքիւթ էթտիլէր, վէ՝ [ծ]Եօյլէ իսէ Ալլահ հա-
յաթ իչիւն թէվպէյի թա"իֆէլէրէ տախի իհսան
էթմիշ տիր՝ տէյիւ Ալլահը թէմճիտ էյլէտիլէր։

դ Յովհ. 16. 13։ Գ. 10. 19։ 15. 7։
ե Գ. 10. 23։
ը Գ. 10. 30։
թ Գ. 2. 4։
ժ Մատթ. 3. 11։ Յովհ. 1. 26, 33։ Գ. 1. 5։ 19. 4։
ի Եա. 44. 3։ Յովէլ 2. 28։ 3. 18։
լ Գ. 15. 8, 9։
խ Գ. 10. 47։
ծ Հռով. 10. 12, 13։ 15. 9, 15։

19-[կ]Վէ Ստեփանոս վագը՛ասը իւզէրինէ զուհուր
էտէն մուզայագա սէպէպիյլէ Թար ու մար օլանլար,
քէլամը Եէհուտիլէրտէն մա՛տա հիչ պիր քիմսէյէ
սէօյլէմէյէրէք, Փիւնիկէյէ վէ Գըպրըսա վէ Անթա-
քիայա գադար կէչտիլէր։ 20-Վէ անլէրտէն պա՛-
զըլարը Գըպրըսլը վէ Կիւրէնէլի իտիլէր, վէ Անթա-
քիայա վիւսուլլէրինտէ *Եունանիլէրէ խիթապ էտէ-
րէք, Ռապպ Յիսուսը Թէպշիր էտէրլէր իտի։ 21-[հ]Վէ
Ռապպըն էլի անլէր իլէ օլմաղլէ, խայլը քիմսէ ի-
ման էտիպ՝ [ձ]Ռապպա տէօնտիւ։ 22-Վէ պունլա-
րըն խապէրի Երուսաղէմ քիլիսէսինին գուլագընա
վասըլ օլտըգտա, [ղ]Բառնաբասը Անթաքիայա գա-
տար կէչմէք իւզրէ՝ կէօնտէրտիլէր։ 23-O տախի
վասըլ օլուպ՝ Ալլահըն լութֆընը կէօրտիւքտէ մէս-
րուր օլտու. վէ Ռապպա ճան ու կէօնիւլտէն սատըգ-
գալալար տէյիւ ճիւմլէսինէ [ճ]Նասիհաթ էթտի. 24-
Զիրա քէնտիսի էյի վէ [մ]Ռուհ իւլ Գուտսլէ վէ իման-
լէ մէմլու պիր ատէմ իտի. [յ]վէ պիր չօգ խալգ
Ռապպա միւնզամմ օլտու։ 25-O զէման Բառնաբաս
Սօղօսը արամագ իւզրէ [ն]Թարսուսա չըգըպ՝ անը
պուլարագ Անթաքիայա կէթիրտի։ 26-Վէ անլէր
Թէմամ պիր սէնէ զարֆընտա քիլիսէ իլէ ճէմ՛ օ-
լուպ՝ չօգ խալգա թա՛լիմ էթտիլէր. վէ շակիրտ-
լէրին Խրիսթիյան թէսմիյէ օլունմալարը էվվէլա
Անթաքիատա օլտու։

27-Վէ օլ կիւնլէրտէ՝ Երուսաղէմտէն Անթաքիա-
յա [շ]իլհամլէ սէօյլէյէնլէր էնիպ, 28-Անլէրտէն

[կ] Գ. 8. 1։
* Բա՛զըը՝ Եունանիճէ թէքէլլիւմ էտէնլէրէ
[հ] Ղուկ. 1. 66։ Գ. 2. 47։
[ձ] Գ. 9. 35։
[ղ] Գ. 9. 27։
[ճ] Գ. 13. 43։ 14. 22։
[մ] Գ. 6. 5։
[յ] Ա.յ. 21։ Գ. 5. 14։
[ն] Գ. 9. 30։
[շ] Գ. 2. 17։ 13. 1։ 15. 32։ 21. 9։ 1 Կոր. 12. 28։ Եփես. 4. 12։

՚Ագաբոս նամընտա օլան պիրի գալգըպ՝ պիւթիւն տիւնեաատա պիր պէօյիւք գըթլըգ օլաճաղընը Ռուհըն գուվվէթիյլէ պէյան էթտի. պու տախի Կլօտիոս [Գայսէրին] կիւնլէրինտէ վագը՛ օլտու։ 29-Վէ շակիրտլէր հէր պիրի իգթիտարընա կէօրէ Եէհուտիյէտէ մուգիմ պիրատէրլէրէ ՚ի՛անէ կէօնտէրմէյէ գարար վէրտիլէր։ 30-Վէ պունու Բառնաբաս վէ Սօղօս էլլէյլէ իխթիյարլարա կէօնտէրէրէք, ՚՚իճրա տախի էթտիլէր։

ԳԱԳ 12

Վէ օ զէման Հէրօվտէս մէլիք քիլիսէտէն պա՛զըլարընա զուլմ էթմէք իչիւն էլ ուզաթըպ, 2-՚՚Յովհաննէսին գարտաշը Յակոբոսը գըլըճլէ գաթլ էթտի։ 3-Վէ Եէհուտիլէրին պու շէյտէն խօշնուտ օլտուգլարընը կէօրմէքլէ Պետրոսը տախի թութտու. (՚Վէ ֆէթիր կիւնլէրի իտի.) 4-՚Վէ անը թութտուգտա, պասքտէն սօնրա խալգըն էօնիւնէ չըգարմագ նիյէթիյլէ, անը պէքլէմէք իչիւն հէր պիրի տէօրթ նէֆէրտէն միւրէքքէպ տէօրթ թագըմ ՚ասաքէրէ թէսլիմէն հապսխանէյէ աթտը։ 5-Պու սուրէթլէ Պետրոս հապսխանէտէ հըֆզ օլունտու, վէ անըն իչիւն քիլիսէտէն տէվամ իւզրէ Ալլահա տու՛ա օլունույօր իտի։ 6-Վէ Հէրօվտէս անը իհզար էտէճէք օլտուղընտա, օ՛լ կէճէ Պետրոս իքի զէնճիրլէ պաղլը օլարագ իքի ՚ասքէրին արասընտա ույույուպ՝ պէքճիլէր տախի գափունըն էօնիւնտէ հապսխանէյի պէքլէմէքտէ իքէն, 7-Իշթէ ՚Ռապպըն պիր մէլէյի

ա Գ. 21. 10։
ւ Րօմ. 15. 26։ 1 Կոր. 16. 1, 2 Կոր. 9. 1։

ղ Գ. 12. 25։
——
ա Մատթ. 4. 21։ 20. 23։
բ Խուր. 12. 14, 15։

23. 15։
ֆ Յովհ. 21. 18։
ք Գ. 5. 19։

եանընտա տուրուպ՝ օլ խանէտէ պիր նուր փար-
լատը. վէ Պետրոսըն եանընա վուրարագ անը ու-
յանտըրըպ՝ Թէզ գալգ՝ տէմէսիյլէ, էլլէրինտէն
զէնճիրլէր տիւշտիւ։ 8-Վէ մէլէք անա՝ Գուշաղընը
գուշան, վէ չարըգլարընը կիյ՝ տէտի. օ տախի
պէօյլէ էթտիքտէն սօնրա, եինէ անա՝ Էսվապընը
կիյիպ արտըմ սըրա կէլ՝ տէտի։ 9-Օ տախի չըգըպ
արտը սըրա կիթտի. [ե]վէ մէլէք վասըթասըյլէ վա-
գը՛ օլան շէյ հագիգի օլտըղընը պիլմէյիպ՝ [զ]րիւ՞յա
կէօրիւյօրըմ զաննը էտէր իտի։ 10-Վէ պիրինճի վէ
իքինճի գարաղօլը կէչիպ՝ չէհրէ չըգըլան տէմիր
գափույա կէլտիլէր. [է]պու տախի քէնտիլիյինտէն
անլէրէ աչըլմաղլէ, չըգըպ սօգագըն պիրինի կէչ-
տիքլէրի կիպի մէլէք անտէն այրըլտը։ 11-Վէ Պետ-
րոս քէնտինէ կէլիպ՝ [ը]Րապպ քէնտի մէլէյինի իր-
սալ էտիպ, պէնի Հէրօվտէսին էլինտէն վէ Եէհու-
տի գավմընըն մէ՛մուլ էթտիքլէրինին ճիւմլէսինտէն
[թ]գուրթարտըղընը շիմտի սահիհէն պիլիրիմ՝ տէտի։
12-Վէ թէֆէքքիւր էտիպ՝ Մարկոս լագապլը [ժ]Եով-
հաննէսին վալիտէսի Մարիամըն խանէսինէ [ի]կէլտի.
օրատա տախի չօգ քիմսէլէր ճէմ՛ օլուպ [լ]տու՛ա
էտէրլէր իտի։ 13-Պետրոս հավլու գափուսընը չալ-
տըգտա, Հռօտէ իսմինտէ պիր խատըմէ գուլագ
վէրմէյէ կէլտի։ 14-Վէ Պետրոսըն սէսինի թանը-
մագլէ, մէսէրրէթինտէն գափույը աչմայըպ իչէրի
սէյիրտէրէք, Պետրոսըն գափու էօնիւնտէ տուրտու-
ղընը խապէր վէրտի։ 15-Վէ անլէր մէրգումէյէ՝
Զըրտըրմըշսըն՝ տէտիլէր. օ իսէ՝ Պէօյլէ տիր՝ տէյիւ

ե Մէզ. 126. 1։
զ Գ. 10. 3, 17։ 11. 5։
է Գ. 16. 26։
ը Մէզ. 34. 7։ Դան. 3. 28։ 6. 22։ Իպր. 1. 14։
թ Յոբ 5. 19։ Մէզ. 33. 18, 19։ 34. 22։ 41. 2։ 97. 10։ 2 Կոր. 1. 10։ 2 Պետ. 2. 9։
ժ Գ. 15. 37։
ի Գ. 4. 23։
լ Ա.յ. 5։

թէ՛քիտ էթտիքտէ, անլէր տախի՝ [ե]Անըն մէլէյի
տիր՝ տէտիլէր։ 16-Պետրոս իսէ պիր տիւգիւյէ
գափույը չալմագտա օլուպ՝ աչտըգլարընտա անը
կէօրիւպ հայրան գալտըլար։ 17-Օ իսէ [զ]էլիյլէ՝ Սիւ-
քիւթ էտինիզ՝ տէյիւ իշարէթ էտէրէք, Ռապպըն
քէնտիսինի հապսխանէտէն նէ վէճհլէ չըգարտըղը-
նը անլէրէ նագլ էթտի. վէ՝ Պու չէյլէրի Յակոպո-
սա վէ պիրատէրլէրէ խապէր վէրինիզ՝ տէտիքտէն
սօնրա, չըգըպ տիկէր պիր մահալլէ կիթտի։ 18-Վէ
կիւնտիւզ օլտըգտա՝ Պետրոս նէ՞ օլտու՝ տէյիւ ՚ասա-
քէրլէր արասընտա պիր չօգ իզթիրապ վարըտ օլ-
տու։ 19-Հէրովդէս տախի անը արայըպ պուլա-
մատըղընտան, իսթինթագտան սօնրա պէքճիլէ-
րին գաթլ օլունմալարընը էմր էյլէտի. վէ Եէհու-
տիյէտէն Գայսէրիյէյէ էնիպ՝ օրատա իգամէթ էյ-
լէտի։

20-Վէ Հէրովդէս Տիւրոս իլէ Սիտոն էհալիսինէ
ղազապլանմըշ օլմաղլէ, [է]պունլար քէնտի տիյարլա-
րը մէլիքին [illegible] թարաֆընտան պէսլէնմէքտէ օլ-
տուղլարընտան, պիլիթթիֆագ անըն հուզուրընա կէլ-
տիլէր, վէ մէլիքին մապէյնճիսի օլան Պղաստոսը
իգնա՛ էտէրէք սուլհ թալէպ էթտիլէր։ 21-Վէ պիր
մու՛այյէն կիւնտէ Հէրովդէս միւլիւքեանէ էլպի-
սէսինի կիյիպ՝ քիւրսիւտէ օթուրարագ, անլէրէ
պիր նութգ իրատ էյլէտի։ 22-Խալգ տախի՝ Իլահ
սէսի տիր, վէ ինսան սէսի տէյիլ տիր՝ տէյիւ նիտա
էտէր իտի։ 23-Վէ [ը]մէճտի Ալլահա վէրմէտիյի ի-
չիւն տէր՛ագապ Ռապպըն մէլէյի [թ]անը վուրտու, վէ
անը գուրթլար եէմէսիյլէ թէպլիմ ի րուհ էթտի.

ե Թէք. 48. 16: Մատթ. 18. 10:
զ Գ. 13. 16: 19. 33: 21. 40:
է 3 Մուլ. 5. 9, 11: Եզեկ. 27. 17:
ը Մեզ. 115. 1:
թ 1 Մուլ. 25. 38: 2 Մուլ. 24. 17:

24 - ᵃԱլլահըն քէլամը իսէ իլէրիլէյիփ նէշր օլուն-
մագտա իտի։

25 - Վէ Բառնապաս իլէ Սօղոս ᵇխըտմէթի թէք-
միլ էթտիքտէն սօնրա, ᶜՄարքոս լագապլը Եօվ-
հաննէսի տախի ᵈպէրապէր ալարագ, Երուսաղէմ-
տէն 'ավտէթ էթտիլէր։

ԳԱԳ 13

Վէ Անթաքիատա պուլունան ˜քիլիսէտէ պա'զը
իլհամիլէ սէօյլէյէնլէր վէ մու'ալլիմլէր, եա՞նի ᵉԲառ-
նապաս վէ Նիկէր տէնիլէն Սիմօն վէ ᶻԿիւրէնէլի
Ղուկիոս հէմ րէ"իս էր րուպ՝ Հէրօվդէս իլէ պէ-
րապէր պէսլէնմիշ օլան Մանայէն վէ Սօղոս վար
իտի։ 2 - Վէ անլէր Ռապպա 'իպատէթ էտիպ՝ օրուճ
թութտըգլարը սըրատա, Ռուհ իւլ Գուտս՝ ᶠՏա'-
վէթ էթտիյիմ իշ իչիւն Բառնապաս իլէ Սօղոսը
ᵍպանա թախսիս էտինիզ՝ տէտի։ 3 - ᵃՕ զէման օ-
րուճ թութուպ վէ տու'ա էտիպ՝ էլլէրինի անլէր
իւզէրինէ գօյտուգտան սօնրա կէօնտէրտիլէր։

4 - Իմտի պունլար Ռուհ իւլ Գուտս թարաֆըն-
տան իրսալ օլունմագլէ՝ Սէլեւկիայա էնիպ; օրա-
տան կէմիյլէ ᵉԿըպրըսա կէչտիլէր։ 5 - Վէ Սալամի-
նայա վարտըգլարընտա ᶠԵէհուտիլէրին սինաղօղլա-
րընտա Ալլահըն քէլամընը վա'զ էտէրլէր իտի,
ᵍԵօվհաննէս տախի անլէրին խըտմէթինտէ իտի։
6 - Վէ Պափոսա գատար ատատան կէչիպ Բարեէ-

ա Եш. 55. 11։ Գ. 6. 7. 19. 20։ Կող. 1. 6։
բ Գ. 11. 29, 30։
գ Ա.Ժ. 12։
դ Գ. 13. 5, 13։ 15. 37։
ե Գ. 11.27։ 14.26։ 15. 35։
զ Գ. 11. 22—26։
է Ռօմ. 16. 21։
ը Մատթ. 9.38։ Գ. 14. 26։ Ռօմ. 10. 15։ Եփես. 3. 7, 8։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։ 'Իպր. 5. 4։
թ Ա'ռ. 8. 14։ Գ. 9. 15։ 22. 21։ Ռօմ. 1. 1։ Գաղ. 1. 15։ 2. 9։
ժ Գ. 6. 6։
ի Գ. 4. 36։
լ Ա.Ժ. 46։
խ Գ. 12. 25։ 15. 37։

տու խամինտէ սիհրպազ վէ [դ]եալանճը փէյղամպէր
պիր Եէհուտի պուլտուլար։ 7-Պու ատէմ 'ագիլ
պիր զաթ օլան Սէրգիոս Պօղոս վալինին եանընտա
պուլունուր իտի. պու զաթ Բառնաբաս իլէ Սօղոսը
տա'վէթ էտիպ՝ Ալլահըն քէլամընը տինլէմէյէ առ-
զու էթտի։ 8-Ամմա [ե]Եղիմաս, եա'նի սիհրպազ,
(չիւնքի իսմի պէօյլէ թէրճէմէ օլունուր,) վալիյի
իմանտան տէօնտէրմէյէ չալըշարագ, անլէրէ գար-
շը տուրտու։ 9-Վէ Սօղոս, եա'նի Պօղոս, [զ]Րուհ
իւլ Գուտսլէ մէմլու օլուպ՝ անա տիգգաթլէ նազար
էտէրէք, 10-Հէր հիլէ վէ հէր շիրրէթլէ մէմլու
օլան [է]Շէյթան օղլու, հէր սալահըն տիւշմէնի,
[ը]Րապպըն տօղրու եօլլարընը իֆսատ էթմէքտէն
ֆէրաղէթ էթմէ՞զ մի սին։ 11-Վէ շիմտի իշթէ
Րապպըն էլի սէնին իւզէրինտէ օլուպ՝ պիր միւտ-
տէթ կիւնէշ կէօրմէյէրէք, քէօր օլաճագսըն՝ տէ-
տիյի կիպի, իւզէրինէ տիւման վէ գարանլըգ տիւշ-
մէքլէ, տօլաշըրպ՝ էլինտէն թութաճագ ատէմ ա-
րար իտի։ 12-Օ զէման վալի վագը՛ օլանը կէօր-
տիւքտէ, Րապպըն թա'լիմինէ թէ'աճճիւպ էտէրէք
իման էյլէտի։

13-Վէ Պօղոս րէֆիգլէրի իլէ Պափոստան հարէ-
քէթ էտիպ՝ Պամփիւլիատա քեա"ին Պէրգէյէ կէլ-
տիլէր. ամմա [թ]Յովհաննէս անլէրտէն այրըլըպ՝ Ե-
րուսաղէմէ 'ավտէթ էթտի։ 14-Անլէր տախի Պէր-
գէտէն կէչիպ Պիսիդիատա վագը՛ Անթաքիայա վա-
սըլ օլտուլար, վէ [ժ]սէպթ կիւնիւնտէ սինագօղա կի-
րիպ օթուրտուլար։ 15-[ի]Վէ թէվրաթ իլէ փէյղամ-

[դ] Գ. 8. 9։
[ե] Խուր. 7. 11։ 2 Տիմ. 3. 8։
[զ] Գ. 4. 8։
[է] Մատթ. 13. 38։ Յովհ. 8. 44։ 1 Յովհ. 3. 8։
[ը] Խուր. 9. 3։ 1 Միւլ. 5. 6.
[թ] Գ. 15. 38։
[ժ] Գ. 16. 13։ 17. 3։ 18. 4։
[ի] Ղուկ. 4. 16։ Ա.յ. 27.

պէրլէր օգունտըրգտան սօնրա, սինաղօղ րէ՛իսլէրի
անլէրէ խապէր կէօնտէրիպ՝ էյ պիրատէրլէր, ՚էկէր
գավմա նասիհաթ սօզու պիր քէլամընըզ վար իսէ,
սէօյլէյինիզ՝ տէտիլէր։ 16-Օլ վագըթ Պօղօս գալ-
գըպ՝ ՚էլիյլէ իշարէթ էտէրէք տէտի՝ քի՝ էյ պէնի
Իսրայէլ վէ ՚Ալլահտան գօրգանլար, տինկլէյինիզ.
17-Պու Իսրայէլ գավմընըն Ալլահը ՚էճտատըմըզը
ինթիխապ էյլէտի, վէ գավմը ՚Մըսըր տիյարընտա
ղուրպէթտէ իքէն եիւքսէլտիպ՝ անլէրի օրատան
՚եիւքսէլմիշ պազու իլէ չըգարտը։ 18-Վէ անլէրի
Թագրիպէն ՚գըրգ սէնէ միւտտէթ պէրրիյէտէ պէս-
լէտիքտէն սօնրա, 19-՚Քանաան տիյարընտա եէտի
Թա՛իֆէ հէլաք էտէրէք, ՚եէրլէրինի անլէրէ մի-
րաս օլմագ իւզրէ վէրտի։ 20-Անտէն սօնրա Թագ-
րիպէն ՚տէօրթ եիւզ էլլի սէնէ ՚Սամուէլ փէյղամ-
պէրէ տէյին հաքիմլէր վէրտի։ 21-՚Վէ սօնրա մէ-
լիք թալէպ էթտիքլէրինտէ, Ալլահ անլէրէ գըրգ
սէնէ Բենիամին սըպթընտան Կիս օղլու Սաուլը
վէրտի։ 22-Վէ ՚անը ՚ազլ էթտիքտէ, անլէրէ մէ-
լիք օլմագ իւզրէ ՚Դաւիթի զուհուրա կէթիրիպ՝
անըն հագգընտա շէհատէթ տախի էտէրէք՝ Դա-
ւիթ ՚իպնի Յեսսէյի ՚քէնտի գալպիմէ մուվաֆըգ
պիր ատէմ պուլտըմ. հէր պիր մուրատըմը իճրա
էտէճէք տիր՝ տէտի։ 23-՚Պունուն նէսլինտէն Ալ-

ղ Իպր. 13. 22։
ճ Գ. 12. 17։
մ Ա.յ. 26։ Գ. 10. 35։
յ Թէս. 7. 6, 7։
ն Խուր. 1. 1։ Մէզ. 105. 23, 24։ Գ. 7. 18։
շ Խուր. 6. 6։ 13. 14, 16։
ո Խուր. 16. 35։ Ա՛ս. 14. 33, 34։ Մէզ. 95. 9, 10։ Գ. 7. 36։
չ Թէս. 7. 1։
պ Ցես. 14. 1, 2։ Մէզ. 78. 55։
ջ Հշսք. 2. 16։
ռ 1 Միւլ. 3. 20։
ս 1 Միւլ. 8. 5։ 10. 1։
վ 1 Միւլ. 15. 23, 26, 28։ 16. 1։ Ովս. 13. 11։
տ 1 Միւլ. 16. 13։ 2 Միւլ. 2. 4։ 5. 3։
ր Մէզ. 89. 20։
ց 1 Միւլ. 13. 14։ Գ. 7. 46։
ւ Եշ. 11. 1։ Ղուկ. 1. 32, 71։ Գ. 2. 30։ Րօմ. 1. 3։

լահ [ժ]վա'տա կէօրէ Իսրայէլէ պիր [ի]Խելասքեար,
եա"նի Յիսուսը զուհուրա կէթիրտի. 24-Վէ [լ]մէ"-
մուրկյեթ ինծրասընա պաշլամազտան էվվէլ 'Յով-
հաննէս պիւթիւն Իսրայէլ գավմընա թէվպէ վաֆ-
թիզինի վա'զ էթմիշ իտի: 25-Վէ Յովհաննէս մէ-
մուրիյեթինի իթմամ էթմէք իւզրէ իքէն տէտի քի՝
[խ]Պէնի քի"մ զաննը էտէրսինիզ. պէն Օ [illegible] տէյիլ
իմ. լաքին իշթէ պէնտէն սօնրա՝ պէն այագ գապլա-
րընը չըգարմաղա լայըգ օլմատըղըմ զաթ կէլիյօր:
26-Էյ պիրատէրլէր, պէնի Աբրահամ նէսլի, վէ
արանըզտա Ալլահտան գօրգանլար, պու խէլասըն
խապէրի [ծ]սիզէ իրսալ օլունմըշ տըր: 27-Զիրա
Երուսաղէմ էհալիսի իլէ րէ"իսլէրի [կ]անը հէմ տէ
[հ]հէր սէպթտէ օգունան փէյղամպէրլէրին քէլամլա-
րընը պիլմէտիքլէրի իչիւն, իւզէրինէ [ձ]հիւքմ էթ-
մէքլէ օ [illegible] իթմամ էթտիլէր: 28-Վէ [ղ]գաթ-
լէ հիչ պիր սէպէպ պուլմատըգլարը հալտէ, [ճ]Պի-
ղատոստան անըն գաթլինի թալէպ էթտիլէր: 29-
[մ]Անըն հագգընտա եազըլան շէյլէրին ճիւմլէսինի
իթմամ էթտիքտէն սօնրա, անը [յ]աղաճտան էնտի-
րիպ գապրա գօյտուլար: 30-[ն]Ամմա Ալլահ անը էօ-
լիւլէրտէն իհեա էյլէտի: 31-Օ տախի քէնտիսի իլէ
պէրապէր [շ]Գալիլեատան Երուսաղէմէ չըգանլարա

[ժ] 2 Միւլ. 7. 12: Մէզ. 132. 11:
[ի] Մատթ. 1. 21: Ռօմ. 11. 26:
[լ] Մատթ. 3. 1: Ղուկ. 3. 3:
[խ] Մատթ. 3. 11: Մարկ. 1. 7: Ղուկ. 3. 16: Յովհ. 1. 20, 27:
[ծ] Մատթ. 10. 6: Ղուկ. 24. 47: Ա.յ. 46: Գ. 3. 26:
[կ] Ղուկ. 23. 34: Գ. 3. 17: 1 Կոր. 2. 8:
[հ] Ա.յ. 14, 15: Գ. 15. 21:
[ձ] Ղուկ. 24. 20, 44: Գ. 26. 22: 28. 23:
[ղ] Մատթ. 27. 22: Մարկ. 15. 13, 14: Ղուկ. 23. 21, 22: Յովհ. 19. 6, 15:
[ճ] Գ. 3. 13, 14:
[մ] Ղուկ. 18. 31: 24. 44: Յովհ. 19. 28, 30, 36, 37:
[յ] Մատթ. 27. 59: Մարկ. 15. 46: Ղուկ. 23. 53: Յովհ. 19. 38:
[ն] Մատթ. 28. 6: Գ. 2. 24: 3. 13, 15, 26: 5. 30:
[շ] Գ. 1. 11:

[ե]չօգ կիւնլէր կէօրիւնիւպ՝ [զ]անլէր տախի գավմ իչիւն
անըն շահիտլէրի տիր։ 32 - Վէ պիզ [է]էճտատըմըզա
օլան վա'տը սիզէ թէպշիր էտիյօրըզ. 33 - Շէօյլէ քի
Ալլահ Յիսուսը իհեա էթմէքլէ, անը պիզ անլէրին
էվլատընա իթմամ էթմիշ տիր, նիթէքիմ իքինճի
մէզմուրտա տախի՝ [ը]Սէն օղլըմ սըն, պէնի պու կիւն
թէվլիտ էյլէտիմ՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 34 - Վէ
անը էօլիւլէրտէն իհեա էտիպ՝ արթըգ չիւրիւմէք-
լիյէ տէօնմէյէճէյինէ տա"իր՝ Դաւիթէ օլան 'ազիզ
վէ էմին լու'ուլարը [թ]սիզէ վէրէճէյիմ՝ տէմիշ տիր։
35 - Անըն իչիւն պաշգա մէզմուրտա տախի՝ [ժ]Մու-
գատտէսինի չիւրիւմէքլիք կէօրմէյէ պրագմայա-
ճագսըն՝ տէտի։ 36 - Զիրա Դաւիթ քէնտի 'աըրըն-
տա Ալլահըն իրատէթինէ խըտմէթ էթմիշ օլարագ,
[ի]ույգույա վարըպ էճտատընա մունզամմ օլմագլէ
չիւրիւմէքլիք կէօրտիւ։ 37 - Ամմա Ալլահըն իհեա
էթտիյի զաթ չիւրիւմէքլիք կէօրմէտի։ 38 - Իմտի,
էյ պիրատէրլէր, սիզէ մա'լիւմ օլսուն քի, [լ]կիւ-
նահլար 'աֆվը սիզէ պունուն վասըթասըյլէ վա'զ
օլունուր։ 39 - Վէ Մուսէսին շէրի'աթը վասըթա-
սըյլէ թէպրիյէ օլունամատըղընըզ ճիւմլէ շէյլէր-
տէն՝ [խ]հէր իման էտէն պունուն վասըթասըյլէ թէպ-
րիյէ օլունուր։ 40 - Իմտի սագընընըզ, օլմայա քի
[ծ]փէյղամպէրլէրտէ, 41 - Էյ թահգիր էտիճիլէր, պա-
գընըզ, վէ թէ'աճճիւպ էտիպ թէլէֆ օլունըզ. զի-
րա սիզին կիւնլէրինիզտէ պիր իշ իշլէրիմ, էօյլէ

ե Մատթ. 28 16, 17: Գ. 1. 3: 1 Կոր. 15. 5—7:
զ Գ. 1. 8: 2. 32: 3. 15: 5. 32:
է Թէք. 3. 15: 12. 3: 22. 18: Գ. 26. 6: Րօմ. 4. 13: Գաղ. 3. 16:
ը Մէզ. 2. 7: Իպր. 1. 5: 5. 5:
թ Եշ. 55. 3:
ժ Մէզ. 16. 10: Գ. 2. 31:
ի 3 Միւլ. 2. 10: Գ. 2. 29:
լ Երեմ. 31. 34: Դան. 9. 24: Ղուկ. 24. 47: 1 Յովհ. 2. 12:
խ Եշ. 53. 11: Րօմ. 3. 28: 8. 3: Իպր. 7. 19:
ծ Եշ. 29. 14: Ամբ. 1. 5:

պիր իշ քի, էկէր պիրի սիզէ նագլ էտէրսէ, ինանմայաճագսընըզ՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամ իւզէրինիզէ կէլէ։

42-Վէ Եէհուտիլէրին սինակօկտան չըգտըգլարընտա, Թա՛իֆէլէր պու սէօզլէրին կէլէճէք սէպթ քէնտիլէրինէ սէօյլէնիլմէսինի րէճա էթտիլէր։ 43-Վէ ճէմա՛աթ տաղըլտըգտա, Եէհուտիլէրտէն վէ էհլի թագվա միւհթէտիլէրտէն նիչէլէրի Պօղոս իլէ Բառնաբասըն արտը սըրա կիթտիլէր. պունլար տախի անլէրէ սէօյլէյիպ՝ Ալլահըն լութֆընտա սապիթ օլմալարը իչիւն նասիհաթ էտէրլէր իտի։ 44-Վէ էրթէսի սէպթ կիւնիւնտէ թագրիպէն պիւթիւն շէհր էհալիսի Ալլահըն քէլամընը տինկլէմէյէ ճէմ՝ օլտու։ 45-Վէ Եէհուտիլէր խալգը կէօրտիւքտէ հասէտլէ տօլմաղլէ, Պօղոսըն սէօյլէտիյի շէյլէրէ ի՛թիրազ վէ քիւֆր էտէրէք, մուխալէֆէթ էտէրլէր իտի։ 46-Օլ վագըթ Պօղոս իլէ Բառնաբաս ճէսուրանէ սէօյլէյէրէք՝ Ալլահըն քէլամընը էվվէլա սիզէ սէօյլէմէք վաճիպ իտի. փագաթ սիզ անը րէտտ էտիպ՝ քէնտինիզի էպէտի հայաթա լայըգ կէօրմէտիյինիզ հալտէ, իշթէ թա՛իֆէլէրէ տէօնէրիզ։ 47-Զիրա Ռապպ պիզէ պէօյլէ, եա՛նի՝ Զէմինին նիհայէթինէ գատար պա՛իս ի խէլաս օլասըն՝ տէյիւ սէնի թա՛իֆէլէրէ նուր օլմագ իւզրէ նասպ էթտիմ՝ տէյիւ էմր էթմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 48-Վէ թա՛իֆէլէր պունու իշիթտիքտէ, մէսրուր օլուպ Ռապպըն քէլամընը թա՛զիզ էթտիլէր. վէ էպէտի

յ Տիտ. 2. 11։ Իպր. 12. 15։ 1 Պետ. 5. 12։
ն Գ. 11. 23։ 14. 22։
շ Գ. 18. 6։ 1 Թես. 4. 4։ Ցուղ. 10։
ո Մատթ. 10. 6։ Գ. 3. 26։ Ա. յ. 26։ Ռօմ. 1. 16։
չ Խուր. 32. 10։ Թէս. 32. 21։ Ես. 55. 5. Մատթ. 21. 43։ Ռօմ. 10. 19։
պ Գ. 18. 6։ 28. 28։
ջ Ես. 42. 6։ 49. 6։ Ղուկ. 2. 31։
ռ Գ. 2. 47։

հայաթա թա'ըրին օլունանլար իմանա կէլտիլէր։ 49-Վէ Րապպըն քէլամը պիւթիւն օլ տիյարտա նէշր օլունմագտա իտի։ 50-Ամմա Եէհուտիլէր էհլի թագվա վէ մու'թէպէր գարըլար իլէ շէհրին պէօյիւքլէրինի թահրիք էտիպ՝ աՊօղոս իլէ Բառնապաս 'ալէյհինէ թէ'ատտի չըգարարագ, անլէրի քէնտի սինօրլարընտան թարտ էթտիլէր։ 51-բՊունլար տախի այագլարընըն թօզընը անլէրէ գարշը սիլքիպ՝ Գօնեայա կէլտիլէր։ 52-Շակիրտլէր իսէ գմէսէրրէթ վէ Րուհ իւլ Գուտսլէ մէմլու օլուրլար իտի։

ՊԱՊ 14

Վէ Գօնեատա անլէր պիրլիքտէ Եէհուտիլէրին սինաղօղընա կիրիպ՝ շէօյլէ սէօյլէտիլէր քի, կէրէք Եէհուտիլէր վէ կէրէք Եունանիլէրտէն պիր չօգ խալգ իմանա կէլտի։ 2-Ամմա մու"մին օլմայան Եէհուտիլէր թա"իֆէլէրին գալպլէրինի պիրատէրլէր 'ալէյհինէ թահրիք էտիպ՝ իֆսատ էթտիլէր։ 3-Անլէր իսէ քէնտի 'ինայէթինին քէլամընա աշէհատէթ էտէն՝ վէ անլէրին էլլէրիյլէ 'ալամէթլէր վէ մու'ճիզէլէր իճրասընը իհսան էտէն Րապպա թէվէքքիւլ էտէրէք ճէսուրանէ սէօյլէտիլէր, վէ օրատա խայլը զէման մէքս էթտիլէր։ 4-Ամմա շէհրին ճումհուրը իքի ֆըրգա օլուպ՝ պա'զըլարը Եէհուտիլէրին վէ տիկէրլէրի բըէսուլլէրին թարաֆտարը օլտըլար։ 5-Վէ թա"իֆէլէր վէ Եէհուտիլէր իլէ գըէ"իսլէրի անլէրի թահգիր էտիպ թաշլամագ իչիւն հիւճում էթմէք իւզըրէ իքէն, 6-Անլէր խապէր ա-

ա 2 Տիմ. 3. 11։
բ Մատթ. 10. 14։ Մարկ. 6. 11։ Ղուկ. 9. 5։ Գ. 18. 6։
գ Մատթ. 5. 12։ Յովհ. 16. 22։ Գ. 2. 46։

———

ա Մարկ. 16. 20։ 'Իպր. 2. 4։
բ Գ. 13. 3։
գ 2 Տիմ. 3. 11։

ըրպ` Լիկայոնիանըն շէհիրլէրի օլան Լիւստրա վէ Դէրբէ վէ էթրաֆ սէմթլէրէ դֆիրարըլէ, 7-Օրատա պէշարէթի թէպշիր էտէրլէր իտի։

8-եՎէ Լիւստրատա այաղլարը գուվվէթսիզ, անասընտան տօղմա սագաթ վէ հիչ պիր վագըթ եիւրիւմէմիշ պիր ատէմ օթուրույօր իտի։ 9-Պու քիմսէ Պօղոսըն սէօյլէտիյինի տինկլէտիյինտէ, օ տախի անա տիգգաթլէ նազար էտիպ` զշիֆա պուլմաղ իչիւն իմանը օլտուղունը կէօրէրէք, եիւքսէք սէսլէ, 10-էԳալգ, այաղլարընըն իւզէրինտէ տօղրու` տէմէսի իւզէրինէ սըչրայըպ եիւրիւտիւ։ 11-Վէ խալգ Պօղոսըն եափտըղընը կէօրիւնճէ, սէս գալտըրարագ, Լիկայոնիա լիսանը իւզրէ` ըԻլահլար ինսան սուրէթինտէ պիզէ նիւզուլ էթթիլէր` տէյէրէք, 12-Բառնապասա` Դիոս, Պօղոսա տախի` պաշլըճա սէօյլէյէն օ օլտուղունտան` Հէրմէս թէսմիյէ էթթիլէր։ 13-Վէ շէհրին էօնիւնտէ օլան Դիոս [illegible] քէահինի գափուլարըն էօնիւնէ պուղալար իլէ չիչէքտէն եափըլմըշ թաճլար կէթիրիպ` խալգ իլէ պէրապէր թգուրպան էթմէք իսթէտի իսէ տէ, 14-Բառնապաս իլէ Պօղոս րէսուլլէր պունու իշիթմէլէրիյլէ` ժյիպալարընը եըրթարագ, խալգըն արասընա աթըլըպ նիտա էտէրէք, 15-Էյ ատէմլէր, իպու շէյլէրի նի՞չիւն էտիյօրսընըզ. լպիզ տախի սիզին իլէ հէմհալ ատէմլէր օլուպ` սիզէ թէպշիր էտէրիզ քի, խպու պաթըլ շէյլէրտէն վազ կէչիպ` ծսէմա իլէ զէմինի վէ տէնիզին վէ անլէրտէ պուլունան ճիւմլէ շէյլէ-

դ Մատթ. 10. 23։
ե Գ. 3. 2։
զ Մատթ. 8. 10։ 9. 28, 29
է Ես. 35. 6։
ը Գ. 8. 10։ 28. 6։
թ Դան. 2. 46։
ժ Մատթ. 26. 65։
ի Գ. 10. 26։
լ Յակ. 5. 17։ Վահ. 19. 10։
խ 1 Մէլ. 12. 21։ 3 Մէլ. 16. 12։ Երեմ. 14. 22։ Ամով. 2. 4։ 1 Կոր. 8. 4։
ծ Թէք. 1. 1։ Մէզ. 33. 6։ 146. 6։ Վահ. 14. 7։

րին խալիգի օլան [ժ]Հայյ Ալլահա րիւճու' էտէսի-
նիզ։ 16-Վէ [ի]օ կէչմիշ տէվիրլէրտէ ճիւմլէ իւմմէթ-
լէրի քէնտի եօլլարընտա եիւրիւմէյէ պրագտը իսէ
տէ, 17-Գունուն իլէ պէրապէր քէրէմ էտէրէք
[լ]սէմատան պիզէ եաղմուր իլէ մահսուլտար մէվ-
սիմլէր իհսան էթմէքլէ գալպլէրիմիզի թա'ամ վէ
մէսէրրէթլէ տօլտուրարագ, [խ]քէնտինի շէհատէթ-
սիզ պրագմատը' տէտիլէր։ 18-Վէ պու սէօզլէրլէ
քէնտիլէրինէ գուրպան էթմէքտէն խալգը կիւճլէ
մէն' էթտիլէր։

19-Ամմա [ծ]Անթաքիա վէ Գօնեատան Եէհուտի-
լէր կէլիպ' խալգը գանտըրարագ [կ]Պօղոսը թաշլա-
տըլար, վէ էօլմիւշ զաննէտէրէք անը շէհրտէն
տըշարը սիւրիւքլէտիլէր։ 20-Օ իսէ, շակիրտլէր անը
իհաթէ էթմիշ օլտըգը հալտէ, գալգըպ շէհրէ կիր-
տի, վէ էրթէսի կիւն Բառնապաս իլէ պէրապէր
Դէրպէյէ 'ազիմէթ էյլէտի։

21-Օլ շէհրտէ տախի պէշարէթի թէպշիր էտիպ'
[հ]նիչէ քիմսէլէրի շակիրտ էթտիքտէն սօնրա, Լիւստ-
րա վէ Գօնեա վէ Անթաքիայա 'ավտէթ էտիպ,
22-Իմանտա սապիթ գալմալարը իչիւն [ձ]Նասիհաթ
վէրէրէք, վէ' Պիզէ մէլէքիւթ Ուլլահա [ղ]չօգ մու-
զայագալարլէ կիրմէք կէրէք տիր' տէյէրէք շա-
կիրտլէրին գալպլէրինի գուվվէթլէնտիրիրլէր իտի։
23-[ճ]Վէ անլէր իչիւն հէր պիր քիլիսէյէ իխթիյար-
լար նասպ էթտիլէր, վէ օրուճ թութուպ տու'ա

ժ 1 Սէլ. 1. 9։
ի Մէզ. 81. 12։ Գ. 17. 30։ 1 Պէտ. 4. 3։
լ Ղվ. 26. 4։ Թէս. 11. 14։ 28. 12։ Յոբ 5. 10։ Մէզ. 65. 10։ 68. 9։ 147. 8։ Ե-րեմ. 14. 22։ Մատթ. 5. 45։
խ Գ. 17. 27։ Րօմ. 1. 20։
ծ Գ. 13. 45։
կ 2 Կոր. 11. 25։ 2 Տիմ. 3. 11։
հ Մատթ. 28. 19։
ձ Գ. 11. 23։ 13. 43։
ղ Մատթ. 10. 38։ 16. 24։ Ղուկ. 22. 28, 29։ Րօմ. 8. 17։ 2 Տիմ. 2. 11, 12։ 3. 12։
ճ Տիտ. 1. 5։

էթտիքտէն սօնրա, անլէրի իման էթտիքլէրի Ռաբ-բա ըսմարլատըլար։ 24-Վէ Պիսիտիատան կէչիպ Պամֆիլիայա կէլտիլէր. 25-Վէ Պէրգէտէ քէլամը սէօյլէտիքտէն սօնրա, Ատալիայա էնիպ, 26-Օրատան՝ պիթիրմիշ օլտըգլարը իշ իչիւն ղԱլլահըն լութֆընա ըսմարլանտըգլարը ճմահալլէ, եա'նի Անթաքիայա տէնիզտէն կէլտիլէր։ 27-Վէ վարիտ օլտըգլարընտա, քիլիսէյի ճէմ' էտիպ՝ վասըթալարըյլէ Ալլահըն իճրա էթտիյի ճիւմլէ չէյլէրի, վէ մԹա"իֆէլէրէ իման գափուսընը աչտըղընը յհիքեայէ էթտիլէր։ 28-Վէ օրատա շակիրտլէր իլէ խայլը միւտտէթ իգամէթ էթտիլէր։

ՊԱՊ 15

Վէ Եէհուտիյէտէն նպա'զը քիմսէլէր էնիպ՝ շէյէր Մովսէսին այինի ուզրէ ոխիթան օլունմազսանըզ, խէլաս պուլամազսընըզ՝ տէյիւ պիրատէրլէրէ թա'լիմ էտէրլէր իտի։ 2-Իմտի Պօղոս վէ Բառնաբասըն անլէր իլէ չօգ միւնազա'ա վէ միւպահէսէլէրի օլմաղլէ, պու մէս"էլէտէն տօլայը՝ չՊօղոս վէ Բառնաբաս իլէ քէնտիլէրինտէն տիկէր պա'զը քիմսէլէրին Երուսաղէմէ ռէսուլլէր վէ իխթիյարլարըն եանընա չըգմալարընա գարար վէրտիլէր։ 3-պԱնլէր տախի քիլիսէ թարաֆընտան կէօնտէրիլմէքլէ Փինիկէ վէ Սամարիատան կէչիպ՝ ջԹա"իֆէլէրին իմանա կէլտիքլէրինի իֆատէ էտէրէք, ճիւմլէ պիրատէրլէրէ 'ազիմ մէսէրրէթ վէրիրլէր

ղ Պ. 15. 40։
ճ Պ. 13. 1, 3։
մ 1 Կոր. 16. 9։ 2 Կոր. 2. 12։ Կող. 4. 3։ Վահ. 3. 8։
յ Պ. 15. 4, 12։ 21. 19։
ն Գաղ. 2. 12։
շ Ծնն. 17. 10։ Ղև. 12. 3։
ո Յովհ. 7. 22։ Աս. 5։ Գաղ. 5. 2։ Փիլ. 3. 2։ Կող. 2. 8։ 11. 16։
չ Գաղ. 2. 1։
պ Ռոմ. 15. 24։ 1 Կոր. 16. 6, 11։
ջ Պ. 14. 27։

իտի։ 4-Վէ Երուսաղէմէ վարըլ օլտըգլարընտա, քիլիսէ վէ ռէսուլլէր վէ իխթիյարլար թարաֆըն-տան գապուլ օլունուպ՝ էԱլլահըն քէնտի վասըթա-լարըյլէ իճրա էթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի նագըլ էթտիլէր։ 5-Վէ ֆէրիսիլէր ֆըրգասընտան իմանա կէլմիշ պա՛զը քիմսէլէր գալգըպ՝ ըԱնլէրի խիթան էթմէք վէ Մովսէսին շէրի՛աթընը հըֆզ էթմէլէ-րինի թէնպիհ էթմէք լազըմ տըր՝ տէտիլէր։

6-Պունուն իւզէրինէ ռէսուլլէր իլէ իխթիյարլար պու մէս"էլէնին միւզաքէրէսի զըմնընտա ճէմ՚ օլ-տըլար։ 7-Վէ չօգ միւպահէսէտէն սօնրա Պետրոս գալգըպ անլէրէ խիթապէն՝ թԷյ պիրատէրլէր, թա"ի-ֆէլէր պէշարէթին քէլամընը պէնիմ աղզըմտան իշիտիպ իման էթմէլէրի իչիւն Ալլահ արամըզտան էվվէլքի կիւնլէրտէ պէնի ինթիխապ էյլէտիյինի պիլիրսինիզ։ 8-Վէ ժգալպլէրի պիլէն Ալլահ Ռուհ իւլ Գուտսը պիզէ վէրտիյի կիպի՝ իանլէրէ տախի վէրմէքլէ, անլէրէ շէհատէթ էթտի։ 9-Վէ գալպ-լէրինի իմանլէ լփաքլէյէրէք, պիզիմ իլէ անլէրի խԹէֆրիգ էթմէտի։ 10-Հալ պէօյլէ իքէն, նի՞չիւն ծշակիրտլէրին պօյունընա կէրէք էճտատըմըզըն՝ կէ-րէք պիզիմ թէհամմիւլ էտէմէտիյիմիզ պիր պօ-յունտուրուգ գօմագլէ, Ալլահը թէճրիպէ էտէրսի-նիզ։ 11-Լաքին անլէր միսիլլիւ, պիզիմ տախի Ռապպ Յիսուս [Քրիստոս]ըն կինայէթիյլէ խէլաս պուլաճա-ղըմըզա ինանըրըզ՝ տէտի։

12-Օ զէման պիւթիւն ճէմա՛աթ սիւքիւթ էտիպ՝

է Ար. 12։ Գ. 14. 26։ 21. 19։
ը Ար. 1։
թ Գ. 10. 20։ 11. 12։
ժ 1 Թէվ. 28. 9։ Գ. 1. 24։
ի Գ. 10. 44։
լ Գ. 10. 15, 28, 43։ 1 Կոր. 1. 2։ 1 Պետ. 1. 22։
խ Ռոմ. 10. 12։
ծ Մատթ. 23. 4։ Գաղ. 5. 1։
կ Ռոմ. 3. 24։ Եփես. 2. 8։ Տիտ. 2. 11։ 3. 4, 5։

Բառնաբաս իլէ Պօղոսըն քէնտի վասըթալարըյլէ
[հ]Թա"իֆէլէր արասընտա Ալլահըն իզհար էյլէտիյի
ճիւմլէ 'ալամէթլէրի վէ միւ'ճիզէլէրի հիքեայէ էթ-
տիքլէրինի տինլէր իտի։ 13-Անլէր սախի քէլամը
թէմամ էթտիքտէն սօնրա, [յ]Եաքօբոս ճէվապէն՝
էյ պիրատէրլէր, պէնի տինլէյինիզ. 14-Ալլահըն
Թա"իֆէլէր արասընտան քէնտի իսմի իչիւն պիր
գավմ ալմագ իւզրէ, էվվէլտէն անլէրի նասըլ զի-
յարէթ էթտիյինի [ն]Շիմաւօն հիքեայէ էյլէտի։ 15-
Պունա սախի փէյղամպէրլէրին քէլամլարը մութա-
պըգ տըր։ 16-Նիթէքիմ՝ [շ]Պունտան սօնրա տէօ-
նիւպ՝ Դաւիթին տիւշմիւշ մէսքէնինի թէքրար պի-
նա, վէ եըգըլմըշ եէրլէրինի թա'միր էտիպ՝ անը
թէքրար գուրաճաղըմ. 17-Թա քի ատէմլէրին
պագըյլարը իլէ իսմիմ իւզէրլէրինտէ անըլըրըր Թա"ի-
ֆէլէրին ճիւմլէսի Ռապպը արայալար՝ տէյիւ պու-
լարըն ճիւմլէսինի իճրա էտէն Ռապպըն պույուր-
տուղու եազըլմըշ տըր։ 18-Քէնտի իշլէրինին ճիւմլէ-
սի էզէլտէն պէրու Ալլահա մա'լիւմ տիր։ 19-Պու
էճլտէն [ո]պէն միւնասիպ կէօրիւրիւմ քի՝ [չ]Ալլահա
իման էտէն Թա"իֆէլէրէ էզիյէթ վէրմէյէլիմ. 20-
Անճագ [պ]փութլարըն քէրահէթլէրինտէն վէ [ջ]զինա-
տան վէ պօղուլմըշ նէսնէտէն վէ [ռ]գանտան իճթի-
նապ էթմէլէր՝ տէյիւ մէքթուպ եազալըմ։ 21-Զի-
րա գատիմ զէմանլարտան պէրու, Մուսէս հէր
սէպթ կիւնիւ սինագօղլարտա օգունմագտա օլուպ՝
հէր շէհրտէ անը վա'զ էտէնլէր վար տըր՝ տէտի։

հ Գ. 14. 27։
յ Գ. 12. 17։
ն Ա.յ. 7։
շ Ամովս 9. 11, 12։
ո Գործ Ա.յ. 28։
չ 1 Սէլ. 1. 9։
պ Թէք. 35. 2։ Խուր. 20. 3, 23։ Եզէկ. 20. 30։ 1 Կոր. 8. 1։ 10. 20, 28։ Վահ. 2. 14, 20։
ջ 1 Կոր. 6. 9, 18։ Գաղ. 5. 19։ Եփես. 5 3։ Կող. 3.5։ 1 Սէլ. 4. 3։ 1 Պետ. 4. 3։
ռ Թէք. 9. 4։ Ղև. 3. 17։ Թէս. 12. 16, 23։
շ Գ. 13. 15, 27։

22 - Օ զէման պիւթիւն քիլիսէ իլէ ռէսուլլէր վէ
իխթիյարլարա, քէնտիլէրինտէն պա՛զը ատէմլէր,
եա՛նի պիրատէրլէր արասընտա մու՛թէպէր օլան
˝Բարսապա լագապլը Ցուտա իլէ Շիղայը ինթիխապ
էտիպ՝ Պօղօս վէ Բառնապաս իլէ պէրապէր Ան-
թաքիայա կէօնտէրմէք մունասիպ կէօրիւնտիւ։
23 - Վէ անլէրին էլիյլէ աթի ուզգիքը վէճհլէ պիր
մէքթուպ կէօնտէրտիլէր.

Ռէսուլլէր վէ իխթիյարլար վէ պիրատէրլէր Թա-
րաֆընտան Անթաքիա վէ Սուրիա վէ Կիլիկիատա
Թա՛իֆէլէրտէն օլան պիրատէրլէրէ սէլամ օլու-
նուր։ 24 - Պիզ քէնտիլէրինէ էմր էթմէմիշ իքէն
Թարաֆըմըզտան ˝պա՛զը քիմսէլէր չըգըպ՝ Խիթան
օլունմազ վէ շէրի՛աթը հըֆզ էթմէք վաճիպ տիր՝
տէմէլէրիյլէ նէֆսլէրինիզի իզլալ էտէրէք, սիզի
մուզթարիպ գըլմըշ օլտուգլարընը իշիթտիյիմիզտէն,
25 - Պիզ պիրիթթիֆագ ճէմ՛ օլուպ՝ ատէմլէր ին-
թիխապ էտէրէք, 26 - Վէ ˝ճանլարընը Ռապպըմըզ
Ցիսուս Քրիստոսըն իսմի իչիւն ֆէտա էթմիշ օլան
սէվկիլիւլէրիմիզ Բառնապաս վէ Պօղօս իլէ պէրա-
պէր կէօնտէրմէյի մունասիպ կէօրտիւք, 27 - Ցու-
տա իլէ Շիղայը կէօնտէրտիք. անլէր տախի հէման
պու շէյլէրի շիֆահէն խապէր վէրէճէքլէր։ 28 - Զի-
րա սիզին ուզէրինիզէ շու լազըմ օլան շէյլէրտէն
մա՛ադա եիւք եիւքլէթմէմէք Ռուհ իւլ Գուտուսա վէ
պիզէ մունասիպ կէօրիւնտիւ. 29 - ˝Եա՛նի փութ
գուրպանընտան վէ ˝գանտան վէ պօղուլմուշտան վէ
զինատան իճթինապ էտէսինիզ, վէ պու շէյլէրտէն

ղ Գ. 1. 23։
Հ Ա. 1։ Գաղ. 2. 4։ 5. 12։ Տիտ. 1. 10, 11։

ռ Գ. 13. 50։ 14. 19։ 1 Կոր. 15. 30։ 2 Կոր. 11. 23, 26։

ս Ա. 20։ Գ. 21. 25։ Վահ. 2. 14, 20։ Հ Ղև. 17. 14։

[illegible]

30 [illegible] 31 [illegible] 32 [illegible] 33 [illegible] 34 [illegible] 35 [illegible]

36 [illegible] 37 [illegible]

40-Բօղօս տախի Շիղայը ինթիխապ էթտի, վէ 'պի-
րատէրլէր Թարաֆընտան Ալլահըն 'ինայէթինէ հէ-
վալէ օլունտըգտան սօնրա, 41-'Աղիմէթ էտիպ՝
Սուրիա իլէ Կիլիկիայը տօլաշարագ [ֆ]քիլիսէլէրէ
Թագվիյէթ վէրիր իտի ։

ԲԱԲ 16

Վէ [ա]Դէրբէ իլէ Լիւստրայա վարըլ օլտու, վէ
իշիթէ օրատա [բ]Տիմօթէօս իսմինտէ պիր շակիրտ
վար իտի. [գ]մէրգում մու'մին պիր Եէհուտի գա-
րընըն օղլու օլուպ՝ փէտէրի իսէ Եունանի իտի։
2-Բու տախի Լիւստրա իլէ Գօնեատա օլան պիրա-
տէրլէրին [դ]հիւսնի շէհատէթինէ մազհար օլմաղլէ,
3-Բօղօս պունուն քէնտիսի իլէ պէրապէր չըգմա-
սընը իսթէյէրէք, օլ մահալլէրտէ պուլունան Եէ-
հուտիլէր սէպէպինտէն [ե]անը ալըպ խիթան էյլէտի.
զիրա փէտէրի Եունանի իտիյինի ճումլէսի պիլիր-
լէր իտի։ 4-Վէ շէհիրլէրտէն կէչէրլէր իքէն, [զ]Եէ-
րուսաղէմտէ օլան ռէսուլլէր իլէ իխթիյարլար Թա-
րաֆընտան գարար վէրիլէն գանունլարը հըֆզ էթ-
մէլէրի իչիւն՝ անլէրէ Թէսլիմ էտէրլէր իտի։ 5-
Իմտի [է]քիլիսէլէր իմանտա մա'մուր օլմաղլէ կիւն-
տէն կիւնէ 'ատէտի արթմագտա իտի։

6-Վէ Փռիւգիատան վէ Գաղատիա տիյարըն-
տան կէչիպ՝ Ասիատա քէլամը սէօյլէմէլէրի Ռուհ
իւլ Գուտս Թարաֆընտան մէն' օլունմաղլէ, 7-
Միւսիա ճիվարընա կէլիպ՝ Բիւթանիայա տօղրու

օ Գ. 14. 26։	21։ 1 Կոր. 4. 17։	դ Գ. 6. 3։
ֆ Գ. 16. 5։	Փիլ. 2. 19։ 1 Սէլ.	ե 1 Կոր. 9. 20։ Գաղ.
——	3. 2։ 1 Տիմ. 1. 2։	Գաղ. 2. 3։ 5. 2։
ա Գ. 14. 6։	2 Տիմ. 1. 2։	զ Գ. 15. 28, 29։
բ Գ. 19. 22։ Ռօմ. 16.	գ 2 Տիմ. 1. 5։	է Գ. 15. 41։

կիթմէյէ ճէհտ էթտիլէր իսէ տէ, 8 - Յիսուսըն Րու-
հը անլէրէ իզն վէրմէտիյինտէն, Միւսիայը կէչիպ՝
[է]Տրովադայա էնտիլէր ։ 9 - Վէ կէճէլէյին Պօղօս րիւ"-
յասընտա՝ Մակեդոնիայա կէչիպ պիզէ եարտըմ
էյլէ՝ տէյիւ քէնտինէ եալվարան [ը]Մակեդոնիալը
պիր ատէմի էօնիւնտէ տուրուր կէօրտիւ ։ 10 - Վէ
պու րիւ"յայը կէօրտիւքտէ, Րապպ պիզի անլէրէ
պէշարէթի թէպշիր էթմէյէ [թ]տա'վէթ էթմիշ-ի-
տիյինի անլայարագ, տէրհալ Մակեդոնիայա չըգ-
մաղա սա'յ էյլէտիք ։

11 - Պէօյլէճէ պիզ Տրովադատան աչըլըպ՝ տօղրու
Սամոթրակէյէ կիթտիք, վէ էրթէսի կիւն Նէապօ-
լիսէ, 12 - Օրատան տախի Մակեդոնիա սէմթինին
պաշ շէհրի, վէ մուհաճիրլէր մահալլի օլան [ժ]Փի-
լիպպէյէ [illegible], վէ պու շէհրտէ պիր գաչ կիւն
մէքս էյլէտիք ։ 13 - Վէ սէպթ կիւնիւնտէ, շէհր-
տէն տըշարը ըրմաղըն քէնարընա, 'ատէթ իւզրէ
տու'ա էթտիքլէրի մահալլէ չըգըպ օթուրտըգ, վէ
ճէմ' օլմուշ գարըլարա սէօյլէտիք ։ 14 - Վէ Թիւա-
տիրլի էրղէվանի սաթան, վէ Ալլահա 'իպատէթ
էտէն Լիդիա նամ պիր գարը տինլէյօր իտի. Րապպ
տախի, Պօղօսըն սէօյլէտիյի շէյլէրէ տիգգաթ էթ-
մէք իւզրէ, [ի]մէրգումէնին գալպինի աչտը ։ 15 - Վէ
քէնտիսի իլէ խանէսի խալգը վաֆթիզ օլուն-
տըգտա՝ Էկէր պէնի Րապպա մի"մինէ 'ատտ էթ-
տինիզ իսէ, էվիմէ կիրիպ իգամէթ էտինիզ՝ տէ-
յիւ րէճա էթտի, վէ [լ]իպրամ էտէրէք պիզի կէօ-
թիւրտիւ ։

16 - Վէ պիզ տու'այա կիտէր իքէն, քէնտիսին-

է 2 Կոր. 2. 12։ 2 Տիմ. 4. 13։
ը Գ. 10. 30։
թ 2 Կոր. 2. 13։
ժ Փիլ. 1. 1։
ի Ղուկ. 24. 45։
լ Թէք. 19. 3։ 33. 11։ Հաք. 19. 21։ Ղուկ. 24. 29։ 'Իպր. 13. 2։

տէ ծփալճը պիր րուհ օլան, վէ կփալ աչմասըյլէ
աղալարընա չօգ քեար կէթիրէն պիր ճարիյէ պիզէ
րաստ կէլտի։ 17-Մէզպուրէ՝ Պօղոս իլէ պիզիմ
արտըմըզա տիւշիւպ Նիտա էտէրէք՝ Պու ատէմլէր
Ալլահը միւթա'ալըն գուլլարը օլուպ՝ պիզէ խէլաս
թարիգինի վա'զ էտիյօրլար՝ տէր իտի։ 18-Վէ չօգ
կիւնլէր պու եօլտա հարէքէթ էթմիշ օլմաղլէ, Պօ-
ղոս հմիւքէտտէր օլարագ, տէօնիւպ օլ րուհա՝ Յի-
սուս Քրիստոսըն իսմիյլէ սանա էմր էտէրիմ, ան-
տէն չըգ՝ տէտիքտէ, ձօլ սա'աթ չըգտը։ 19-ղՄէզ-
պուրէնին աղալարը տախի քեարլարընըն իւմիտի
քէսիլտիյինի կէօրտիւքտէ, ճՊօղոս իլէ Շիղայը թու-
թուպ՝ մմէյտանա րի"խալէրին հուզուրընա սիւրիւք-
լէյէրէք, 20-Անլէրի զապիթլէրէ իհզարլէ՝ Պու ա-
տէմլէր Եէհուտի իքէն, յչէհրիմիզի ալթ իւսթ է-
տիյօրլար, 21-Վէ Ռօմալը օլտըղըմըզ հալտէ, պի-
զէ գապուլ վէ իճրա էթմէսի ճա"իզ օլմայան ա-
յինլէր վա'զ էտիյօրլար՝ տէտիլէր։ 22-Վէ խալգ՝
իւզէրլէրինէ հիւճում էյլէմէքլէ, զապիթլէր անլէրին
լիպասլարընը ճէպրէն սօյտըգտան սօնրա՝ նտէօյ-
մէլէրինի էմր էթտիլէր։ 23-Վէ անլէրի տարպլէ
եարալատըգտան սօնրա, հապսխանէյէ աթըպ ան-
լէրի տիգգաթլէ հըֆզ էթմէսինի հապսխանէ միւ-
տիրինէ թէնպիհ էթտիլէր։ 24-Օ տախի պէօյլէ
պիր թէնպիհ ալմաղլէ, անլէրի իչ գըտտանա աթըպ
այագլարընը թօմրուղա վուրտու։

25-Վէ կէճէ եարըսընտա Պօղոս իլէ Շիղա տու'ա
էտիպ՝ Ալլահա համտ էթմէքտէ, մահպուսլար տա-

ծ 1 Միւլ. 28. 7։
կ Գ. 19. 24։
հ Գաղ. Մարկ. 1. 25, 34։
ձ Մարկ. 16. 17։
ղ Գ. 19. 25, 26։
ճ 2 Կոր. 6. 5։
մ Մատթ. 10. 18։
յ 3 Միւլ. 18. 17։ Գ. 17. 6։
ն 2 Կոր. 6. 5։ 11. 23, 25։ 1 Սէլ. 2. 2։

խի անլէրի տինկլէմէքտէ իքէն, 26 - ՚՚Նակեահ ՚ազիմ պիր հարէքէթ ի արզ վուգու՚ պուլարագ, զընտա-նըն թէմէլլէրի սարսըլտը, վէ տէրհալ ՚՚ճիւմլէ գա-փուլար աչըլըպ՝ հէր քէսին պաղլարը չէօզիւլտիւ։ 27 - Վէ հապսխանէ միւտիրի ույանըպ՝ հապսխա-նէնին գափուլարընը աչըգ կէօրմէքլէ, մահպուսլար ֆիրար էթտի զաննըյլէ գըլըճ չէքիպ՝ քէնտի քէն-տինի էօլտիւրէճէք օլտու։ 28 - Ամմա Պօղօս եիւք-սէք սէսլէ չաղըրըպ՝ Քէնտինէ պիր զարար էթմէ, զիրա ճիւմլէմիզ պուրատա իզ՝ տէտի։ 29 - Օ տախի ըշըգ իսթէյիպ իչէրի գօշտու, վէ թիթրէյէրէք՝ Պօ-ղօս իլէ Սիղանըն այագլարընա գափանտը։ 30 - Վէ անլէրի տըշարը չըգարըպ՝ ՚՚Էյ էֆէնտիլէր, նէ՞ եափ-մալը իմ քի խէլաս պուլայըմ՝ տէտի։ 31 - Անլէր տախի՝ ՚՚Ռապպ Յիսուս Քրիստոսա իման էթ, վէ քէնտին վէ էհլ ի պէյթին խէլաս պուլաճագսընըզ՝ տէտիլէր։ 32 - Վէ ՝անա վէ խանէսինտէ պուլունան-լարըն ճիւմլէսինէ Ռապպըն քէլամընը սէօյլէտիլէր։ 33 - Օ տախի անլէրի կէճէնին հէման օլ սա՚աթըն-տա ալըպ եարալարընը եըգատը. վէ քէնտիսի իլէ ճիւմլէ թէ՚ալլուգաթը տէր՚ագապ վաֆթիզ օ-լունտուլար։ 34 - Վէ անլէրի խանէսինէ չըգարըպ՝ ՚սօֆրա գուրտու, վէ Ալլահա իման էտէրէք պիւ-թիւն էհլ ի պէյթի իլէ մէսրուր օլտու։ 35 - Վէ սա-պահ օլտուգտա՝ զապիթլէր չավուշլարը կէօնտէրիպ՝ Օլ ատէմլէրի սալը վէր՝ տէտիլէր։ 36 - Վէ հապս-խանէ միւտիրի պու սէօզլէրի Պօղօսա նագլ էտիպ՝ Զապիթլէր սալը վէրիլմէնիզ իչիւն խապէր կէօնտէր-տիլէր. անըն իչիւն շիմտի չըգըպ սէլամէթլէ կի-

ւ Գ. 4. 31։ | 37։ 9. 6։ | 47։ 1 Յովհ. 5. 10։
ա Գ. 5. 19։ 12. 7, 10։ | գ Յովհ. 3. 16, 36։ 6. | Հ Ղուկ. 5. 29։ 19. 6։
ե Ղուկ. 3. 10։ Գ. 2.

տինիզ՝ տէտի։ 37 - Պօղօս իսէ անլէրէ՝ ⁻Պիզ Րօմա-
լը ատէմլէր իքէն, պիզի մուհաքէմէ էթմէյէրէք
՚ալէնէն տէօյիւպ զընտանա աթտըլար. շիմտի տէ
պիզի կիզլի՞ մի չըգարըյօրլար. էօյլէ օլմազ, ամմա
քէնտիլէրի կէլիպ պիզի չըգարսընլար՝ տէտի։ 38 -
Վէ չավուշլար պու սէօզլէրի զապիթլէրէ խապէր
վէրտիլէր. անլէր տախի Րօմալը օլտըգլարընը իշիթ-
մէքլէ՝ գօրգտըլար։ 39 - Վէ կէլիպ իլթիֆաթ էտէ-
րէք, անլէրի տըշարըյա չըգարըպ՝ շէհրտէն կիթ-
մէլէրինի ⁻րիճա էթտիլէր։ 40 - Վէ անլէր զընտան-
տան չըգըպ՝ ⁺Լիտիանըն խանէսինէ կիրտիլէր, վէ պի-
րատէրլէր իլէ կէօրիւշիւպ՝ անլէրէ թէսէլլի վէր-
տիքտէն սօնրա կիթտիլէր։

ԳԱԳ 17

Վէ Ամֆիպօլիս իլէ Ապօղօնիատան կէչիպ Սէ-
լանիկէ կէլտիլէր. օրատա տախի Եէհուտիլէրին սի-
նաղօղը վար իտի։ 2 - Վէ Պօղօս ՚ատէթի իւզրէ
⁻եանլարընա վարըպ՝ ⁺Քրիստոսըն էլէմ չէքմէսի վէ
էօլիւլէրտէն գըյամ էթմէսի լազըմ իտի. 3 - Հէմ
տախի պէնիմ սիզէ թէպշիր էթտիյիմ Յիսուս
Քրիստոս տըր, տէյիւ թէֆսիր ու պէյան էտէրէք,
քիթապլարտան իւչ սէպթ կիւնիւ անլէր իլէ միւ-
պահէսէ էտէր իտի։ 4 - ⁺Վէ անլէրտէն պա՚զըլարը
վէ էհլ ի Թագվա Եունանիլէրտէն պիր պէօյիւք ճէ-
մա՚աթ վէ միւ՚թէպէր գարըլարտան նիչէլէրի տա-
խի ի՚թիգատ էտիպ՝ Պօղօս վէ ⁺Շիղա իլէ պիրլէշ-
տիլէր։ 5 - Ամմա իման էթմէյէն Եէհուտիլէր հասէտ

⁻Պ. 22. 25։
⁻Մատթ. 8. 34։
ՂԱյ. 14։

⁻Ղուկ. 4. 16։ Պ. 9. 20։ 13. 5, 14։ 14. 1։ 16. 13։ 19. 8։
⁺Ղուկ. 24. 26, 46։

Պ. 18. 28։ Գաղ. 3. 1։
⁺Պ. 28. 24։
⁺Պ. 15. 22, 27, 32, 40։

[illegible]
6- [illegible]
7- [illegible]
8- [illegible]
9- [illegible]
10- [illegible]
[illegible]
[illegible] 11 - [illegible]
[illegible]
[illegible], քէլամը ճան ու կէօնիւլտէն գապուլ էտիպ՝
Պու շէյլէր պէօյլէ՞ մի տիր՝ տէյիւ ³հէր կիւն քի-
թապլարը արաշտըրըրլար իտի։ 12 - Պունտան խալք-
լէրին անլէրտէն չօգ քիմսէլէր վէ մու՚թէպէր Եու-
նանլը գատընլարտան վէ էրքէքլէրտէն նիչէլէրի իման
կէթիրտիլէր։ 13 - Վէ Սելանիք Եհուտիլէրի Պօղոսըն
Պէրիատա Ալլահըն քէլամընը թէպշիր էթտիյինի
աննատըգլարընտէ, օրայա տախի կէլիպ՝ խալգը թահ-
րիկ վէ թէշվիշ էթտիլէր։ 14 - ⁴Օ զէման պիրատէր-

Բօմ. 16. 21։ Գ. 16. 20։ Ղուկ. 23. 12։ Յովհ. 19. 12։ 1 Թէս. 2. 13։ Բ. Գ. 9. 25։ Ա. Յ. 14։ Եսա. 34. 16։ Ղուկ. 16. 29։ Յովհ. 5. 39։ Մատթ. 10. 23։

լէր Պօղոսը տէնիզ թարաֆընա կիթմէք իւզրէ տէրʼադապ եօլա չըգարտըլար. ամմա Շիղա իլէ Տիմոթէոս օրատա գալտըլար։ 15-Վէ Պօղոսա եօլտաշ օլանլար անը Աթինայա տէյին կէթիրիպ՝ պիր ան էվվէլ եանընա կէլմէլէրի խուսուսընտա Շիղա իլէ Տիմոթէոսա ՚էմր ալըպ կիթտիլէր։

16-Վէ Պօղոս Աթինատա անլէրէ մունթազըր իքէն, շէհրի փութլարլէ տօլու կէօրիւպ՝ ՚րուհը տէրունինտէ հիտտէթլէնմէքլէ, 17-Սինաղօղտա Եէհուտիլէր վէ էհլ ի թագվա օլանլար իլէ վէ հէր կիւն չարշուտա թէսատիւֆ էթտիյի քիմսէլէր իլէ միւպահէսէ էտէր իտի։ 18-Վէ Եպիկուրոսը վէ Ստոյիկլի ֆէյլէսօֆլարտան պաʼզըսը անըն իլէ միւպահէսէ էտիպ, պաʼզըլարը՝ Պու լաֆզէն նէ՞ տէմէք իսթէյօր, վէ պաʼզըլարը՝ Ղարիպ իլահլար վաʼիզի օլմալը տըր՝ տէրլէր իտի. զիրա անլէրէ Յիսուսը վէ գըյամէթի թէպշիր էտէր իտի։ 19-Վէ անը ալըպ Արիսպագոսա կէօթիւրտիւքտէ՝ Սէնին սէօյլէտիյին պու եէնի թաʼլիմ նէ օլտըղընը անլամամըզ միւմքի՞ն մի տիր. 20-Զիրա սէն գուլագլարըմըզա ղարիպ շէյլէր իրատ էտիյօրսըն. պու էճլտէն անլէրին նէ օլտըղընը անլամագ իսթէրիզ՝ տէտիլէր։ 21-Զիրա Աթինալըլարըն քեաֆֆէսի վէ օրատա իգամէթ էտէն էճնէպիլէր եէնի պիր շէյ սէօյլէմէքտէն վէ տինկլէմէքտէն պաշգա շէյէ վագըթ սարֆ էթմէզլէր իտի։

22-Օլ վագըթ Պօղոս Արիսպագոս օրթասընտա տուրուպ տէտի քի՝ Էյ Աթինալը ատէմլէր, սիզի հէր վէճհլէ զիյատէսիյլէ էհլ ի ՚իպատէթ կէօրիւյօրըմ. 23-Զիրա տօլաշըրպ սիզին մաʼպուտլարընըզա

է Գ: 18. 5. | ւ 2Գետ. 2. 8.

նազար էտէր իքէն, իւզէրինտէ՝ Նամա՛լիւմ Իլա-
հա՝ տէյիւ եազըլմըշ պիր մէզպահ պուլտըմ. իմտի
պէն սիզին թանըմայարագ ՚իպատէթ էթտիյինիզի,
սիզէ հէման անը վա՛զ էտիյօրըմ։ 24-[ե]Տիւնեայը
վէ անտէ պուլունանըն քեաֆֆէսինի խալգ էտէն
Ալլահ, քէնտիսի [ժ]սէմա իլէ զէմինին Ռապպը օլ-
մագլէ [է]էլ իլէ եափըլմըշ հէյքէլլէրտէ սաքին օլմազ։
25-Վէ [հ]պիր չէյէ միւհթաճ կիպի անա ինսան էլիյլէ
խըտմէթ օլունմազ, [յ]չիւնքի ճիւմլէյէ հայաթ վէ
նէֆէս վէ հէր չէյի իհսան էտէն օ տըր. 26-Վէ
նէվ՚ի պէշէրին ճիւմլէ միլլէթլէրինի պիւթիւն եէր
եիւզիւնտէ սաքին օլմալարը իչիւն, պիր գանտան
խալգ էտիպ՝ մուգատտէմճէ մու՛այյէն վագըթլա-
րը վէ [ն]մէսքէնլէրինին հուտուտլարընը թահտիտ
էյլէտի. 27-[շ]թա քի հէր նէ գատար Ալլահ հէր
պիրիմիզտէն ուզագ տէյիլ իսէ տէ, [ո]անը արայա-
լար, պէլքի լէմսլէ անը պուլուրլար։ 28-Զիրա
[չ]անընլէ եաշարըզ վէ հարէքէթ էտէրիզ վէ մէվ-
ճուտ իզ. [պ]նիթէքիմ սիզին շա՛իրլէրինիզտէն պա՛-
զըլարը՝ Զիրա պիզ տէ անըն նէսլի իզ՝ տէյիւ սէօյ-
լէմիշ տիր։ 29-Իմտի պիզ Ալլահըն նէսլի օլտըղը-
մըզ թագտիրտէ, Ուլուհիյէթի ինսան սէն՚աթը վէ
հիւնէրիյլէ օյուլմըշ ալթուն եա կիւմիւշ եա
թաշա պէնզէր [ջ]զաննէթմէմէլի իզ։ 30-Վէ Ալլահ
[ռ]իշպու ճէհալէթ զէմանլարընտան իղմազ էթտի ի-
սէ տէ, [ս]չիմտի հէր եէրտէ ատէմլէրին ճիւմլէսի-

ե Գ. 14. 15։
ժ Մատթ. 11. 25։
է Գ. 7. 48։
հ Մեզ. 50. 10—13։
յ Թէք. 2. 7։ Ա՛ս 16. 22։ Յոբ 12. 10։ 27. 3։ 33. 4։ Եշ. 42. 5։ 57. 16։ Զաք. 12. 1։
ն Թէս. 32. 8։
շ Գ. 14. 17։
ո Ռօմ. 1. 20։
չ Կող. 1. 17։ Իպր. 1. 3։
պ Տիտ. 1. 12։
ջ Եշ. 40. 18։
ռ Գ. 14. 16։ Ռօմ. 3. 25։
ս Ղուկ. 24. 47։ Տիտ. 2. 11, 12։ Ա Պետ. 1. 14։ 4. 3։

նէ թէվպէ էթմէլէրինի թէնպիհ էտիյօր։ 31 - Զի-
րա քէնտիսի թա՛ևին էթտիյի ատէմ վասըթասըյլէ
[ղ]տիւնեայը ՚ատալէթ իւզրէ հիւքմ էթմէք իչիւն
պիր կիւն թախսիս էթմիշ օլուպ՝ անը տա [ճ]էօլիւ-
լէրտէն գըյամ էթտիրմէսիյլէ ճիւմլէնին իման էթ-
մէլէրինէ սէպէպ վէրտի։

32 - Վէ էօլիւլէրտէն գըյամը իշիթտիքլէրինտէ, պա՛զըլարը իսթիհզա էտիպ, պա՛զըլարը տախի՝ Պու խուսուստա սէնի թէքրար տինկլէրիզ՝ տէտիլէր։ 33 - Վէ պէօյլէճէ Պօղօս արալարընտան չըգտը։ 34 - Ամմա պա՛զը ատէմլէր անըն իլէ պիրլէշիպ՝ իմանա կէլտիլէր. վէ պունլարըն արասընտա Արիոպագօսլը Դիոնեսիոս իլէ Դամարիս նամընտա պիր գարը վէ անլէր իլէ սա՛իրլէր տախի վար իտի։

ՊԱՊ 18

Անտէն սօնրա Պօղօս Աթինատան մուֆարէգէթլէ Կորնթոսա կէլտի։ 2 - Վէ հէփ Եէհուտիլէրին Ռօմատան չըգմալարը իչիւն Կլօդիոս Գայսէրին էմրի սէպէպիյլէ՝ Իթալիատան հէնուզ կէլմիշ օլան ՚ան ասըլ [մ]Պոնտօսլը Ակիւղաս նամ պիր Եէհուտի իլէ զէվճէսի Պրիսկիղայը պուլուպ՝ անլէրին եանընա կիթտի։ 3 - Վէ սէն՛աթլարը պիր օլմաղլէ, եանլարընտա գալըպ [յ]իշլէր իտի. զիրա սէն՛աթլարը չատըրճըլըգ իտի։ 4 - [ն]Վէ հէր սէպթ կիւնիւ սինաղօղտա մուպահէսէ էտիպ՝ Եէհուտիլէրի վէ Եունանիլէրի իգնա էտէր իտի։ 5 - [շ]Վէ Շիղա իլէ Տիմոթէոս Մակեդոնիատան էնտիքլէրինտէ, [ո]Պօղօս

ղ Գ. 10. 42։ Ռօմ. 2. 16։ 14. 10։
ճ Գ. 2. 24։
մ Ռօմ. 16. 3։ 1 Կոր. 16. 19։ 2 Տիմ. 4. 19։
յ Գ. 20. 34։ 1 Կոր. 4. 12։ 1 Սէլ. 2. 9։ 2 Սէլ. 3. 8։
ն Գ. 17. 3։
շ Գ. 17. 14, 15։
ո Յոբ 32. 18։ Գ. 17. 3։ Ա.յ. 28։

ռուհընըն Թեշվիգիյլէ, Եէհուտիլէրէ Ցիսուսըն Քրիս-
տոս իտիյինէ գավիյեն շէհատէթ էտէր իտի։ 6-Վէ
ճանլէր մուգավէմէթլէ քիւֆր էթմէլէրիյլէ, մքէն-
տիսի էլպիսէսինի սիլքիպ անլէրէ՝ յԳանընըզ պա-
շընըզ ուզէրինէ օլսուն, նպէն փաք իմ. շշիմտէն
սօնրա Թա″իֆէլէրէ կիտէրիմ՝ տէտի։ 7-Վէ օրա-
տան չըգըպ՝ Ալլահա 'իպատէթ էտէն Ցուստոս Նամ
պիր քիմսէնին խանէսինէ կէլտի. օլ խանէ սինա-
ղօղա մութթասըլ իտի։ 8-ոՎէ սինաղօղ ռէ″իսի
Կրիսպոս պիւթիւն էհլ ի պէյթի իլէ Ռապպա իման
էթտի. Կորնթոսլըլարտան տախի չօգ քիմսէլէր ի-
շիտիպ իման էտէրէք վաֆթիզ օլունտըլար։ 9-Վէ
չՌապպ կէճէ ռիւ″յատա Պօղոսա՝ Գօրգմա, լաքին
սէօյլէ վէ սուքութ էթմէ. 10-պՉիրա պէն սէնին
իլէ իմ. պիր քիմսէ տախի ռէնճիտէ էթմէք իչիւն
սանա հիւճում էթմէյէճէք տիր, չիւնքի պու շէհրտէ
պէնիմ չօգ գավմըմ վար՝ տէտի։ 11-Վէ արալա-
րընտա Ալլահըն քէլամընը Թա'լիմ էտէրէք, պիր
սէնէ վէ ալթը այ իգամէթ էյլէտի։

12-Վէ Գաղիոն Աքայիա վալիսի իքէն, Եէհու-
տիլէր պիլիթթիֆագ Պօղոսըն 'ալէյհինէ գալգըպ՝
անը մահքէմէյէ ճէլպլէ, 13-Պու քիմսէ շէրի'ա-
թըն խիլաֆը վէճհլէ Ալլահա 'իպատէթ էթմէյէ
ատէմլէրի Թեշվիգ էտիյօր՝ տէտիլէր։ 14-Վէ Պօ-
ղոս աղզընը աչմագ ուզրէ իքէն, Գաղիոն Եէհու-
տիլէրէ՝ Էյ Եէհուտիլէր, ջէկէր մէս″էլէ պիր հագգ-
սըզլըգ, եախօտ պիր ֆէնա իշ օլսա իտի, սիզէ

ճ Գ. 13. 45։ 1 Պետ. 4. 4։
մ Նէեմ. 5. 13։ Մատթ. 10. 14։ Գ. 13. 51։
յ Ղև. 20. 9, 11, 12։ 2 Միւլ. 1. 16։ Եզեկ. 18. 13։ 33. 4։
ն Եզեկ. 3. 18, 19։ 33. 9։ Գ. 20. 26։
շ Գ. 13. 46։ 28. 28։
ո 1 Կոր. 1. 14։
չ Գ. 23. 11։
պ Երեմ. 1. 18, 19։ Մատթ. 28. 20։
ջ Գ. 23. 29։ 25. 11, 19։

հագգ իւզրէ թէհամմիւլ էտէր իտիմ։ 15-Ամմա
մէս"էլէ սէօզ եա իսիմլէր եա շէրի՛աթընըզա տա-
"իր իսէ, սիզ քէնտինիզ կէօրիւնիւզ. զիրա պէն
պու շէյլէրէ հաքիմ օլմագ իսթէմէմ՝ տէյէրէք,
16-Անլէրի մահքէմէտէն թարտ էյլէտի։ 17-Օլ
վագըթ ճիւմլէ Եունանըլէր [է]սինաղօղ րէ"իսի Սօս-
թենէսի թութուպ մահքէմէնին էօնիւնտէ տէօյէր-
լէր իտի. Գաղիոն իսէ պու շէյլէրին հիչ պիրինի
վագիֆէ էտինմէտի։
18-Պօղոս տախի խայլը վագըթ տահա էյլէնիպ՝
պիրատէրլէր իլէ վէտա՛ էտէրէք ’նէզրի օլտըղը ճի-
հէթլէ [ը]Կենքրատա [թ]պաշընը թըրաշ էթտիքտէն սօն-
րա, Պրիսկիղա վէ Ակիւղաս քէնտիսի իլէ պէրա-
պէր օլարագ, պահրէն Սուրիյա ’ազիմէթ էյլէ-
տի։ 19-Վէ Եփեսոսա վասըլ օլտըգտա, անլէրի օ-
րատա պըրագտը, քէնտիսի տախի սինաղօղա կի-
րիպ՝ Եէհուտիլէր իլէ միւպահէսէ էթտի։ 20-Վէ
եանլարընտա պիր միւտտէթ տահա մէքս էթմէսի-
նի րիճա էթտիլէր իսէ տէ, րազը օլմայըպ, 21-
[Անճագ՝ Կէլէճէք պայրամը մութլագա Երուսա-
ղէմտէ էթմէլի իմ.] ամմա [ժ]Ալլահըն իրատէթիյլէ
եինէ սիզէ տէօնէրիմ՝ տէյէրէք, անլէր իլէ վէտա՛
էտիպ Եփեսոստան պահրէն չըգտը։ 22-Վէ Գայ-
սէրիյէյէ վասըլ օլտըգտա, Երուսաղէմէ չըգըպ՝ քիլի-
սէյի սէլամլատըգտան սօնրա՝ Անթաքիայա էնտի։
23-Վէ պիր միւտտէթ մէքս էթտիքտէն սօնրա,
չըգըպ [ի]Գաղատիա էյալէթի իլէ Փռիւգիայը սըրա
իլէ տօլաշարագ, [լ]ճիւմլէ շակիրտլէրէ թագվիյէթ
վէրիր իտի։

է 1 Կոր. 1. 1։
ը Րոմ. 16. 1։
թ Ա՛ռ. 6. 18։ Գ. 21. 24։
ժ 1 Կոր. 4. 19։ Իպր. 6. 3։ Յակ. 4. 15։
ի Գաղ. 1. 2։ 4. 14։
լ Գ. 14. 22։ 15. 32, 41։

24 - [յ]Վէ էհլ ի քէլամ վէ քիթապլարտա մահիր
Ապողոս իսմինտէ 'ան ատըլ Իսքէնտէրիյէլի պիր
Եէհուտի Եփեսոսա կէլտի ։ 25 - Պու ատէմ Ռապ-
պըն թարիգինտէ թա'լիմ օլունմըշ [ն]վէ րուհճա ղայ-
րէթլի օլմասըյլէ, Յիսուսա մութէ'ալլըգ շէյլէրի
սէօյլէյիպ տիգգաթլէ թա'լիմ էտէր իտի. ֆագաթ
[շ]եալընըզ Յովհաննէսին վաֆթիզինի պիլիր իտի ։
26 - Վէ սինաղօղտա ճէսարէթլէ սէօյլէմէյէ պաշլա-
տըղընտա, Ակիւլաս իլէ Պրիսկիլա տախի անը ի-
շիթմէլէրիյլէ եանլարընա ալըպ՝ Ալլահըն թարիգի-
նի անա տահա զիյատէ պէյան էթտիլէր ։ 27 - Մէր-
գում Աքայիայա կէչմէյի մուրատ էթմէքլէ, պիրա-
տէրլէր [ո] եիւզ վէրէրէք, շակիրտլէրէ անը գա-
պուլ էթմէլէրի խուսուսընտա եազտըլար. օ տախի
վարըպ օլտուգտա՝ 'ինայէթլէ իման էտէնլէրէ [չ]չօգ
եարտըմ էյլէտի ։ 28 - Զիրա [պ]քիթապլարտան Յի-
սուսըն Քրիստոս իտիյինի պէյան էտէրէք, Եէհու-
տիլէրի 'ալէնէն վէ էքիտէն իսքեաթ էտէր իտի ։

ՊԱՊ 19

Վէ [պ]Ապողոս Կորնթոստա իքէն Պօղոս եօգա-
րը սէմթլէրի տօլաշարագ Եփեսոսա կէլիպ՝ պիր
գաչ շակիրտ պուլտուգտա անլէրէ, 2 - Իման էթ-
տիյինիզտէ Ռուհ իւլ Գուտուսա նա"իլ օլտընը՞զ մը՝ տէ-
տի. անլէր տախի անա՝ [ջ]Ռուհ իւլ Գուտուս մէվճուտ
իտիյինի պիլէ իշիթմէտիք՝ տէտիլէր ։ 3 - Օ տախի
անլէրէ՝ Նէօյլէ իսէ նէյէ՞ վաֆթիզ օլունտընըզ՝ տէ-
տիքտէ, անլէր՝ [ռ]Յովհաննէսին վաֆթիզինէ՝ տէմէ-

յ 1 Կոր. 1. 12 ։ 3. 5, 6 ։ 4. 6 ։ Տիտ. 3. 13 ։
ն Ռոմ. 12. 11 ։
շ Պ. 19. 3 ։
ո 1 Կոր. 3. 6 ։
չ Պ. 9. 22 ։ 17. 3 ։ Ա.յ. 5 ։
պ 1 Կոր. 1. 12 ։ 3. 5, 6 ։
ջ Պ. 8. 16 ։ Պաղ. 1 Մէլ. 3. 7 ։
ռ Պ. 18. 25 ։

լէրի իւզէրինէ, 4-Պօղոս՝ [դ]Յովհաննէս գավմա, Պէն-
տէն սօնրա կէլէնէ, եա՚նի Յիսուս Քրիստոսա իման
էտինիզ՝ տէյերէք, թէվպէ վաֆթիզիյլէ վաֆթիզ
էյլէտի՝ տէտի։ 5-Անլէր տախի պունու իշիթտիք-
տէ [ե]Րապպ Յիսուսըն իսմինէ վաֆթիզ օլունտըլար։
6-Վէ Պօղոս [զ]իւզէրլէրինէ էլլէրինի գօտըգտա, Րուհ
իւլ Գուտս անլէր իւզէրինէ կէլմէքլէ [է]լիսանլար թէ-
քէլլիւմ էտէրէք ինհամլէ սէօյլէրլէր իտի։ 7-Վէ
ճիւմլէսի թագրիպէն օն իքի ատէմ իտի։ 8-[ը]Վէ
սինաղօղա կիրիպ՝ իւչ այ միւտտէթ [թ]մէլէքիւթ
Ուլլահա միւթէ՚ալլըգ չէյլէրտէն ճէսուրանէ պահս
էտէրէք, ատէմլէրի իղնա էտէր իտի։ 9-[ժ]Վէ
պա՚զը քիմսէլէր ՚ինատ վէ մուխալէֆէթ էտէրէք,
խալգըն հուզուրընտա [ի]պու թարիգ հագգընտա
քէօթիւ սէօյլէտիքլէրինտէ, անլէրտէն չէքիլտի,
վէ շակիրտլէրի այըրըպ՝ հէր կիւն Տիւրան նամ
պիր քիմսէնին մէտրէսէսինտէ միւպահէսէ էտէր
իտի։ 10-[լ]Պու տախի իքի սէնէ տէվամ էթ-
մէքլէ, Ասիատա իգամէթ էտէնլէրին քեաֆֆէսի,
կէրէք Եէհուտիլէր, կէրէք Եունանիլէր, Րապպըն
քէլամընը իշիթտիլէր։ 11-[խ]Վէ Ալլահ Պօղոսըն էլյ-
լէ ֆէվգէլ՚ատէ [միւ՚ճիզէլէր իճրա էտէր իտի. 12-
[ծ]Շէօյլէ քի անըն ճէսէտինտէն խասթալարա մէն-
տիլլէր, եախօտ փէշթիմալլար կէօթիւրիւլմէքլէ,
անլէր մարազլարընտան շիֆա պուլուպ՝ շէրիր րուհ-
լար տախի չըգար իտի։

13-[կ]Վէ տօլաշմագտա օլան էֆսունճը Եէհուտի-

դ Մատթ. 3. 11։ Յովհ. 1. 15, 27, 30։ Գ. 1. 5։ 11. 16։ 13. 24, 25։
ե Գ. 8. 16։
զ Գ. 6. 6։ 8. 17։
է Գ. 2. 4։ 10. 46.
ը Գ. 17. 2։ 18. 4.
թ Գ. 1. 3։ 28. 23։
ժ 2 Տիմ. 1. 15։ 2 Պետ. 2. 2։ Յուդ. 10։
ի Գաղ. Գ. 9. 2։ 22. 4։ 24. 14։ Այ. 23։
լ Գաղ. Գ. 20. 31։
խ Մարկ. 16. 20։ Գ. 14. 3։
ծ Գ. 5. 15։ Գաղ. 4 Միւլ. 4. 29։
կ Մատթ. 12. 27։

լէրտէն պա'զըլարը չէրիր րուհլը քիմսէլէր իւզէ-
րինէ Ռապպ Յիսուսըն իսմինի օգումաղա [հ]ճէսա-
րէթ էտիպ՝ Պօղօսըն վա'զ էթտիյի Յիսուս իլէ իւ-
զէրինիզէ գասէմ օգուրըզ՝ տէրլէր իտի։ 14-Վէ
պունու էտէնլէր պաշ քեահին Սկեւա նամընտա պիր
Եէհուտինին եէտի օղլու իտի։ 15-Վէ օլ չէրիր
րուհ ճէվապէն՝ Յիսուսը թանըրըմ, Պօղօսը տա պի-
լիրիմ, լաքին սիզ քիմլէ՞ր սինիզ՝ տէտի։ 16-Վէ
չէրիր րուհլը ատէմ անլէր իւզէրինէ սըչրայըպ՝
անլէրէ թէսալլութ էտէրէք ղալիպ կէլմէսիյլէ, օլ
խանէտէն չըպլագ վէ եարալը օլարագ ֆիրար էթտի-
լէր։ 17-Պու տախի Եփեսոստա իգամէթ էտէն ճիւմլէ
Եէհուտիլէր իլէ Եունանիլէրէ մա'լիւմ օլուպ [ձ]ճիւմլէ-
սինէ գօրգու տիւշմէքլէ՝ Ռապպ Յիսուսըն իսմի
թա'զիմ օլունուր իտի։ 18-Վէ իման էթմիշ օլան
նիչէ քիմսէլէր կէլիպ՝ [ղ]'ամէլլէրինի ի'թիրաֆլէ հի-
քեայէ էտէրլէր իտի։ 19-Վէ սիհրպազլըգ էտէն-
լէրտէն չօգ քիմսէլէր քիթապլարընը թօփլայըպ վէ
ճիւմլէնին էօնիւնտէ եագըպ՝ անլէրին պահասընը
հիսապ էթտիքտէ, էլլի պինկ տիրհէմ կիւմիւշ պուլ-
տըլար։ 20-[ճ]Պու մինվալ իւզրէ Ռապպըն քէլամը
զիյատէսիյլէ թէրագգը էտիպ գուվվէթլէնիր իտի։
21-Վէ պու չէյլէր թէմամ օլտըգտա, [մ]Պօղօս
Մակեդոնիա իլէ Աքայիայը տօլաշտըգտան սօնրա
[յ]Երուսաղէմէ 'ազիմէթ էթմէյի րուհընտա թասմիմ
էտէրէք՝ Օրայա վարտըգտան սօնրա [ն]Ռօմայը տա-
խի կէօրմէլիյիմ՝ տէտի։ 22-Վէ [շ]քէնտինէ խըզ-
մէթ էտէնլէրտէն իքի քիշի, եա'նի Տիմոթէոս իլէ

հ Գաղ. Մարկ. 9. 38։ Ղուկ. 9. 49։
ձ Ղուկ. 1. 65։ 7. 16։ Գ. 2. 43։ 5. 5, 11։
ղ Մատթ. 3. 6։
ճ Գ. 6. 7։ 12. 24։
մ Գ. 20. 22։
յ Ռօմ. 15. 25։ Գաղ. 2. 1։
ն Գ. 23. 11։ Ռօմ. 15. 24—28։
շ Գ. 13. 5։

[ա]Երաստոսը Մակեդոնիայա իրսալ էտիպ՝ քէնտիսի
պիր միւտտէթ Ասիատա մէքս էթտի։
23 - Վէ [բ]օլ էսնատէ [գ]պու Թարիգ խուսուսընտա
խայլը վէլվէլէ օլտու։ 24 - Զիրա Դեմետրիոս իս-
մինտէ պիր գույումճը, կիւմիւշտէն Արտեմիս թա-
փընըն հէյքէլ րէսիմլէրինի եափմաղլէ էհլ ի սէն'ա-
թա խայլի քեար էթտիրիր իտի։ 25 - Մէրգում
անլէրի իլէ պու միսիլլիւ իշլէրի եափանլարը ճէմ'
էտիպ՝ էյ ատէմլէր, պիզիմ սէրվէթիմիզ պու սէն-
'աթտան օլտուղունը պիլիրսինիզ։ 26 - Վէ պու Պօղո-
սըն[դ]՝ [ե]Էլ իլէ եափըլան իլահլար իլահ տէյիլ տիր՝ տէյէ-
րէք, եալընըզ Եփեսոստա տէյիլ, համմա հէման
պիւթիւն Ասիատա պիր չօգ խալգը իգնա' էտէ-
րէք, իզլալ էթտիյինի կէօրիւպ իշիտիյօրսընըզ։
27 - Վէ եալընըզ պու էսնաֆըմըզ հագարէթէ տիւ-
չար օլմագ թէհլիքէսինտէ օլմայըպ, անճագ իլահէ
'աղիմէ օլան Արտեմիսին հէյքէլի տախի հիչ ի'-
թիպար օլունուպ՝ պիւթիւն Ասիա իլէ տիւնեանըն
մա'պուտէսի պուլունանըն 'աղամէթի տախի մահվ
էտիլէճէք տիր՝ տէտի։ 28 - Վէ պունու իշիթտիք-
լէրինտէ՝ փիւր ղազապ օլարագ՝ Եփեսոսլըլարըն Ար-
տեմիսի պէօյիւք տիր՝ տէյիւ պաղըրըշտըլար։ 29 -
Պիւթիւն շէհր տախի տաղտաղա իլէ տօլտու, վէ
Պօղոսըն եօլտաշլարը օլան Մակեդոնիալը [զ]Գայիոս
իլէ [է]Արիստարքոսը գափըպ՝ ճիւմլէսի պիրտէն սէյր
եէրինէ գօշտըլար։ 30 - Վէ Պօղոս խալգըն արասը-
նա կիրմէք իսթէտի իսէ տէ, շակիրտլէր անը
պըրագմատըլար։ 31 - Հէմ տախի Ասիա րէ"իսլէրին-

ա Բօմ. 16. 23։ 2 Տիմ. 4. 20։
բ 2 Կոր. 1. 8։
գ Գործ Գ. 9. 2։
դ Գ. 16. 16, 19։
ե Մէզ. 115. 4։ Եշ. 44. 10—20։ Երեմ. 10. 3։
զ Բօմ. 16. 23։ 1 Կոր. 1. 14։
է Գ. 20. 4։ 27. 2։ Կող. 4. 10։ Փիլիմ. 24։

տէն պա'զըլարը տօսթլարը օլտըղը ճիհէթլէ անա
խապէր կէօնտէրիպ` սէյր եէրինէ քէնտիսինի կէօս-
թէրմէմէսինի րիճա էթտիլէր։ 32 - Իմտի ճիւմհուր
գարմագարըշ օլուպ` էքսէրիսի նէ սէպէպտէն տօ-
լայը ճէմ' օլտըգլարընը պիլմէյէրէք, քիմի պունու
վէ քիմի շունու պաղըրըր իտի։ 33 - Վէ Եէհուտի-
լէրին սէվգ էթտիքլէրի Աղեքսանդրոսը խալքըն ա-
րասընտան իլէրի սիւրտիւլէր. *Աղեքսանդրոս տա-
խի 'էլիյլէ իշարէթ էտիպ` ճիւմհուրա ճէվապ վէր-
մէք իսթէտի իսէ տէ, 34 - Եէհուտի օլտըղընը անկ-
լատըգլարընտա, ճիւմլէսի պիր ավազլէ` Եփեսոսլը-
լարըն Արտեմիսի պէօյիւք տիր` տէյիւ իքի սա'աթ
գատար պաղըրըշտըլար։ 35 - Ամմա շէհրին քեաթիպի
խալգը թէսքին էտիպ` Էյ Եփեսոսլը ատէմլէր, հա՞ն-
կը ատէմ վար տըր քի Եփեսոսլըլար շէհրինին ի-
լահը 'ազիմէ օլան Արտեմիսին վէ Դիոս թարաֆըն-
տան նազիլ օլան սանէմին հէյքէլ խըտմէթճիսի օլ-
տըղընը պիլմէյէ։ 36 - Իմտի պունլար ի'թիրազ գա-
պուլ էթմէզ շէյլէր օլմաղլէ, սիւքիւնէթ իւզրէ օ-
լուպ` թէտպիրսիզ հարէքէթ էթմէմէնիզ լազըմ
տըր։ 37 - Զիրա պու ատէմլէրի կէթիրտինիզ, ամմա
հէյքէլ սօյուճըլար, եախօտ իլահըմըզա քիւֆր էտի-
ճիլէր տէյիլլէր տիր։ 38 - Վէլհասըլ` էկէր Դեմետ-
րիոս վէ անըն իլէ պէրապէր պուլունան էհլ ի սէն-
'աթըն պիր քիմսէ իլէ պիր տա'վալարը վար իսէ,
մուհաքէմէ կիւնլէրի օլույօր, հաքիմլէր տախի վար
տըր. պիրիպիրի իլէ մուրաֆա'ա օլսունլար։ 39 - Վէ
էկէր մաթլուպընըզ պաշգա մատտէլէրէ տա՞իր
իսէ, ճէմ'իյէթ ի մէշրու'էտէ ֆասըլ օլունուր։ 40 -
Զիրա պու կիւնքի վագը'ատան տօլայը իխթիլալ

* 1 Տիմ. 1. 20։ 2 Տիմ.| 4. 14։ | է Գ. 12. 17։

թէօհմէթիյլէ միւթթէհիմ՝ պուլունմագ թէհլիքէսինտէ յիզ. չիւնքի պու գարըշըգլըգ իչիւն պէյան էտէ պիլէճէք սէպէպիմիզ եօգ տըր՝ տէտի։ Վէ պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա՝ ճէմա՛աթը տաղըթտը։

ԳԱԳ 20

Վէ վէլվէլէ սաքին օլտըգտան սօնրա՝ Պօղոս, շակիրտլէրի չաղըրըպ վէ նասիհաթ վէրիպ՝ վէտա՛ էտէրէք [ա]Մակեդոնիայա կիթմէք իւզրէ չըգտը։ 2-Վէ օլ սէմթլէրի տօլաշըպ՝ անլէրէ չօգ քէլամլէ նասիհաթ վէրտիքտէն սօնրա, Եունանիսթանա կէլտի։ 3-Վէ իւչ այ մէքս էթտիքտէն սօնրա, տէնիզտէն Սուրիյա կէչէճէյի սըրատա, [բ]Յէհուտիլէր անըն ’ալէյհինէ պիր հիլէ թէրթիպ էթմէլէրիյլէ, Մակեդոնիա իւզէրինտէն ’ավտէթ էթմէյէ գարար վէրտի։ 4-Վէ Բերիալը Պիւռոս օղլու Սօպատրօս վէ Սէլանիքլիլէրտէն [գ]Արիստարքոս իլէ Սեկունտոս վէ Դերբէլի [դ]Գայիոս վէ [ե]Տիմոթէոս, վէ Ասիալը [զ]Տիւքիկոս իլէ [է]Տրոփիմոս Ասիայա գատար անա եօլտաշ օլտուլար։ 5-Գունլար իլէրի կիտիպ՝ պիզի Տրովադատա պէքլէտիլէր։ 6-Պիզ տախի [ը]ֆէթիր կիւնլէրինտէն սօնրա, Փիլիպպէտէն պահրէն չըգըպ պէշ կիւնտէ եանլարընա [թ]Տրովադայա վարըպ՝ օրատա եէտի կիւն էյլէնտիք։

7-[ժ]Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ, [ի]էքմէք փարէլէմէյէ ճէմ՛ օլտուղումուզտա, Պօղոս էրթէսի

ա 1 Կոր. 16. 5։ 1 Տիմ. 1. 3։
բ Գ. 9. 23։ 23. 12։ 25. 3։ 2 Կոր. 11. 26։
գ Գ. 19. 29։ 27. 2։ Կող. 4. 10։
դ Գ. 19. 29։
ե Գ. 16. 1։
զ Եփես. 6. 21։ Կող. 4. 7։ 2 Տիմ. 4. 12։ Տիտ. 3. 12։
է Գ. 21. 29։ 2 Տիմ. 4. 20։
ը Խուր. 12. 14, 15։ 23. 15։
թ Գ. 16. 8։ 2 Կոր. 2. 12։ 2 Տիմ. 4. 13։
ժ 1 Կոր. 16. 2։ Վահ. 1. 10։
ի Գ. 2. 42, 46։ 1 Կոր. 10. 16։ 11. 20, վէ ղայրի։

կիւն կիտէճէք օլմաղէ, անլըրէ վա'ղ էտէրէք, քէ-
լամը կէճէ եարըսընատէք ուզաթտը: 8-Վէ օլ
ճէմ' օլտըղըմըզ ւֆէվգանի օտատա փէք չօգ գան-
տիլլէր վար իտի: 9-Վէ Եւտիքոս իսմինտէ պիր
նէվճիվան փէնճէրէտէ օթուրուպ՝ տէրին ույգույա
տալմըշ իտի. վէ Պօղոս վա'զընը ուզաթտըղընտա
անըն ույգուսը ղալէպէ էթմէքլէ, իւչիւնճիւ թա-
պագատան աշաղը տիւշիւպ՝ էօլիւ օլարագ գալտը-
րըլտը: 10-Պօղոս տախի էնիպ՝ խիւզէրինէ տիւշ-
տիւ, վէ անա սարըլըպ՝ ծՎէլվէլէ էթմէյինիզ, զիրա
ճանը տէրունինտէ տիր՝ տէտի: 11-Վէ եինէ եօ-
գարը չըգըպ՝ էքմէք փարէլէյէրէք եէտի, վէ սէհէր
վագթընա տէյին չօգ քէլամ էթտիքտէն սօնրա՝
պէօյլէճէ չըգտը: 12-Վէ օլ նէվճիվանը սաղ կէթի-
րիպ՝ զիյատէսիյլէ միւթէսէլլի օլտըլար: 13-Պիզ
տախի կէմիյէ պինէրէք՝ Պօղոսը Ասոնտան ալմագ
իւզրէ օրայա կիթտիք, զիրա քէնտիսի եայան
կիտէճէյինտէն՝ պէօյլէ ըսմարլամըշ իտի: 14-Վէ
Ասոնտա պիզէ միւլագաթ էթտիքտէ անը կէմիյէ
ալըպ՝ Միտիլլիյէ կէլտիք: 15-Վէ օրատան աչըլըպ
էրթէսի կիւն Սագըզ ատասընըն գարշըսընա եէ-
թիշտիք, վէ տահա էրթէսի կիւն Սամոսա վարըլ
օլարագ, [Տրոգիլլիոնտա կէճէլէտիք, վէ] էրթէսի
կիւն Մէլիտոսա կէլտիք: 16-Զիրա Պօղոս կՊէնտէ-
կոստէ կիւնիւ միւմքին իսէ հԵրուսաղէմտէ պու-
լունմագ իւզրէ յաճէլէ էյլէտիյինտէն, Ասիատա
վագըթ կէչիրմէմէք իչիւն, Եփեսոսըն էօնիւնտէն
պահրէն կէչմէյէ գարար վէրմիշ իտի: 17-Վէ Մէ-
լիտոստան Եփեսոսա խաղէր կէօնտէրիպ՝ քիլիսէնին

ւ Գ. 1. 13:
խ 3 Թագ. 17. 21: 4 Թագ. 4. 34:
ծ Մատթ. 9. 24:
կ Գ. 2. 1: 1 Կոր. 16. 8:
հ Գ. 24. 17:
յ Գ. 19. 21: 21. 4, 12:

իխթիյարլարընը տա՛վէթ էյլէտի։ 18-Վէ եանընա
կէլտիքլէրինտէ, անլէրէ տէտի քի՝ [ղ]Ասիայա կէլ-
տիյիմին իլք կիւնիւնտէն պէրու պիւթիւն վագըթ
նասըլ սիզին իլէ պուլունտում՝ քէմալը թէվազու՛,
19-Վէ չօգ կէօզ եաշլարըյլէ վէ [ճ]Եէհուտիլէրին
հիլէլէրինտէն տօլայը պանա վագը՛ օլան թէճրի-
պէլէրլէ Րապպա խըտմէթ էթտիյիմի, 20-Վէ [մ]կէ-
րէք Եէհուտիլէրէ վէ կէրէք Եունանիլէրէ՝ [յ]Ալլա-
հա օլան թէվպէ վէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-
սա օլան իման հագգընտա շէհատէթ էտէրէք,
21-[ն]Ֆա՛իտէլի շէյլէրտէն սիզէ խապէր վէրիպ՝
՚ալէնէն վէ խանէ պէ խանէ սիզի թա՛լիմ էթմէք-
տէն ասլա չէքինմէտիյիմի քէնտինիզ պիլիրսինիզ։
22-Վէ շիմտի [շ]Նիշթէ պէն Րուհտա պաղլը օլարագ,
Երուսաղէմէ կիտիյօրըմ, վէ օրատա պաշըմա կէ-
լէճէք շէյլէրի պիլմէմ. 23-Ֆագաթ [ո]Րուհ իւլ Գուտս
հէր շէհրտէ պանա շէհատէթ էտիպ՝ Սէնի պէնտ-
լէր վէ մուզայագալար պէքլէյօր՝ տէյիւ պույու-
րըր։ 24-[չ]Լաքին հիչ պիրինի սայմամ, ճանըմը
տախի քէնտիմէ գըյմէթլի թութմամ. թա քի [պ]սէ-
ֆէրիմի վէ Ալլահըն ՚ինայէթինին պէշարէթինէ շէ-
հատէթ էթմէք իչիւն [ջ]Րապպ Յիսուստան ալտը-
ղըմ [ռ]խըտմէթի մէսէրրէթլէ իթմամ էտէյիմ։ 25-
Վէ շիմտի իշթէ սիզ քի, պէն արանըզտա մէլէ-
քիւթ [ս]Ո–ւ–հը վա՛զ էտէրէք տօլաշտըմ, [վ]հիչ պի-
րինիզ եիւզիւմիւ արթըգ կէօրմէյէճէյինիզի պիլի-
րիմ։ 26-Պու էճլտէն պէն [տ]ճիւմլէնին գանընտան

ղ Գ. 18. 19։ 19. 1, 10։
ճ Ա.յ. 3։
մ Գ. 18. 5։
յ Մարկ. 1. 15։ Ղուկ. 24. 47։ Գ. 2. 38։
ն Ա.յ. 27։

ո Գ. 19. 21։
չ Գ. 21. 4, 11։ 1 Սէլ. 3. 3։
պ Գ. 21. 13։ Րօմ. 8. 35։ 2 Կոր. 4. 16։
ջ 2 Տիմ. 4. 7։

ռ Գաղ. 1. 1։ Տիտ. 1. 2։
ս Գ. 1. 17։ 2 Կոր. 4. 1։
վ Ա.յ. 38։ Րօմ. 15. 23։
տ Գ. 18. 6։ 2 Կոր. 7. 2։

պէրի օլտըղըմա սիզէ պու կիւն շէհատէթ էտէրիմ։
27-Զիրա սիզէ [փ]Ալլահըն պիւթիւն իրատէթինի
խապէր վէրմէքտէն [ր]չէքինմէտիմ։ 28-Իմտի քէն-
տինիզէ, վէ Ալլահըն [ց]քէնտի գանըյլէ [ւ]սաթըն
ալտըղը քիլիսէսինի կիւտմէք իչիւն, Ռուհ իւլ Գուտ-
ստըն [փ]սիզի իւզէրինէ նազըր թա'եին էյլէտիյի պիւ-
թիւն սիւրիւյէ [ք]մուգայյէտ օլունըզ։ 29-Զիրա պէն
պիլիրիմ քի՝ պէն այրըլտըգտան սօնրա, արանը-
զա [օ]'աղըր գուրթլար կիրիպ՝ սիւրիւյիւ էսիրկէմէ-
յէճէք տիր։ 30-Վէ [ֆ]քէնտի արանըզտան տախի,
շակիրտլէրի քէնտի արգալարը սըրա չէքմէք իչիւն
ֆասիտ չէյլէր սէօյլէյէն ատէմլէր զուհուր էտէճէք
տիր։ 31-Պու էճլտէն ույանըգ տուրընըզ. վէ [աա]իւչ
սէնէ կէճէ կիւնտիւզ հէր պիրինիզէ կէօզ եաշըյլէ
նասիհաթ վէրմէքտէն ֆէրաղէթ էթմէտիյիմի տէֆ-
խաթըր էտինիզ։ 32-Վէ շիմտի, [էյ պիրատէրլէր,]
սիզի Ալլահա վէ [բբ]անըն 'ինայէթինին քէլամընա
ըսմարլարըմ, օլ քի, սիզի [գգ]պինա էտիպ՝ [դդ]ճիւմլէ
մուգատտէսլէր իլէ պէրապէր սիզէ միրաս վէրմէյէ
գատիր տիր։ 33-[ե]Հիչ պիր քիմսէնին կիւմիւշիւնէ
եա ալթունընա եա էսվապընա թամա' էթմէտիմ։
34-Քէնտի իհթիյաճաթըմա վէ պէնիմ իլէ պէրա-
պէր օլանլարա [զ]պու էլլէրիմ խըտմէթ էթտիյինի
քէնտինիզ պիլիրսինիզ։ 35-[է]Պէօյլէ էմէք վէրիպ՝

[փ] Ղուկ. 7. 30։ Յովհ. 15. 15։ Եփես. 1. 11։
[ր] Ա.յ. 20։
[ց] Գաղ. 'Իպր. 9. 14։
[ւ] Եփես. 1. 7, 14։ Կող. 1. 14։ 'Իպր. 9. 12։ 1 Պետ. 1. 19։ Վահ. 5. 9։
[փ] 1 Կոր. 12. 28։
[ք] 1 Տիմ. 4. 16։ 1 Պետ. 5. 2։
[օ] Մատթ. 7. 15։ 2 Պետ. 2. 1։
[ֆ] 1 Տիմ. 1. 20։ 1 Յովհ. 2. 19։
[աա] Գ. 19. 10։
[բբ] 'Իպր. 13. 9։
[գգ] Գ. 9. 31։
[դդ] Գ. 26. 18։ Եփես. 1. 18։ Կող. 1. 12։ 3. 23։ 'Իպր. 9. 15։ 1 Պետ. 1. 5։
[ե] 1 Միւլ. 12. 3։ 1 Կոր. 9. 12։ 2 Կոր. 7. 2։ 11. 9։ 12. 17։
[զ] Գ. 18. 3։ 1 Կոր. 4. 12։ 1 Սէլ. 2. 9։ 2 Սէլ. 3. 8։
[է] Ռոմ. 15. 1։ 1 Կոր. 9. 12։ 2 Կոր. 11. 9, 12։ 12. 13։ Եփես. 4. 28։ 1 Սէլ. 4. 11։ 5. 14։ 2 Սէլ. 3. 8։

զա'իֆլէրէ իմտատ էթմէք, վէ Ռապպ Յիսուսըն՝
Վէրմէք ալմագտան զիյատէ մուպարէքտիր՝ տէ-
տիյի քէլամը տէրխաթըր էթմէք կէրէք իտիյինի
սիզէ հէր վէճհլէ կէօսթէրտիմ։ 36 - Վէ պու չէյլէ-
րի սէօյլէտիքտէն սօնրա՝ [ւ]տիզ չէօքիւպ ճումլէսի
իլէ պէրապէր տու'ա էյլէտի։ 37 - Վէ ճումլէսին-
տէն պիր չօգ աղլայըշ վագը' օլտու, վէ Պօղոսըն
[փ]պօյունըննա սարըլըպ անը էօփտիւլէր։ 38 - Վէ խու-
սուսա՝ [ք]Նիւզիւմիւ արթըգ կէօրմէյէճէքսինիզ՝ տէ-
տիյի սէօզտէն տօլայը զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլ-
տըլար. պա'տէհու անը կէմիյէ գատար թէշեի'
էթտիլէր։

ՊԱՊ 21

Վէ պիզ անլէրտէն այրըլտըգըտան սօնրա աչըլ-
ըպ՝ տօղրու Գօս ատասընա, վէ էրթէսի կիւն Ռօ-
տօսա, օրատան տախի Պատարայա կէլտիք։ 2 - Վէ
Փիւնիկէյէ կիտէճէք պիր կէմի պուլմազլէ, պինիպ
աչըլտըգ։ 3 - Վէ Գըպրըս կէօրիւնիւպ, անը սօլտա
պըրագարագ, Սուրիա թարաֆընա կիտիպ՝ կէմի
եիւքիւնիւ Տիւրոստա պօշալտաճագ օլտըղընտան,
օրայա չըգտըգ։ 4 - Վէ շակիրտլէրի պուլուպ՝ օրա-
տա եէտի կիւն գալտըգ. պունլար տախի Ռուհըն
վասըթասըյլէ Պօղոսա՝ [ա]Երուսաղէմէ չըգմա՝ տէր-
լէր իտի։ 5 - Պիզ իսէ օլ կիւնլէրի կէչիրտիքտէն
սօնրա, չըգըպ եօլա րէվան օլտըղըմըզտա, ճումլէ-
սի գարըլար վէ չօճուգլար իլէ պէրապէր շէհրին
տըշարըսընա տէյին պիզի թէշեի' էտիպ՝ [բ]տէնիզ
սահիլինտէ տիզ չէօքէրէք տու'ա էյլէտիք։ 6 - Վէ

[ւ] Գ. 7. 60։ 21. 5։
[փ] Թէք. 45. 14։ 46. 29։
[ք] Այ. 25։
[ա] Այ. 12։ Գ. 20. 23։
[բ] Գ. 20. 36։

պիրպիրիմիզ իլէ վէտա՛ էթտիքտէն սօնրա՝ պիզ
կեմիյէ պինտիք, անլէր տէ քէնտի մահալլէրինէ
'ավտէթ էթտիլէր։ 7-Վէ պիզ տէնիզ սէֆէրինի
թէքմիլ էտէրէք, Տիւրոստան Պտողէմայիսէ վարըլ
օլտըղըմըզտա, պիրատէրլէրի սէլամլայըպ՝ պիր կիւն
անլէրին եանլարընտա գալտըգ։ 8-Վէ պիզ էրթէ-
սի կիւն չըգըպ՝ Գայսէրիյէյէ կէլտիք. վէ [գ]եէտի-
լէրտէն օլան [դ]միւպէշշիր Փիլիպպոսըն խանէսինէ
կիրիպ՝ եանընտա գալտըգ։ 9-Պունուն տախի [ե]իլ-
համլէ սէօյլէյէն տէօրթ պաքիրէ գըզը վար իտի։
10-Վէ պիզ օրատա խայլը վագըթ մէքս էտէր ի-
քէն, Եէհուտիյէտէն [զ]Ագապոս իսմինտէ պիր փէյ-
ղամպէր էնիպ, 11-Եանըմըզա կէլտի, վէ Պօղոսըն
գուշաղընը ալըպ քէնտի էլլէրի իլէ այագլարընը
պաղլայարագ՝ Պու գուշաղըն սահիպի օլան ատէմի
Եէհուտիլէր Երուսաղէմտէ [է]պէօյլէ պաղլայըպ
թա″իֆէլէր էլինէ թէսլիմ էտէճէքլէր՝ տէյիւ Րուհ
իւլ Գուտս պույուրըր՝ տէտի։ 12-Վէ պու չէյլէրի
իշիթտիյիմիզտէ, պիզ վէ եէրլիլէր Երուսաղէմէ
անըն չըգմամասընը րէճա էյլէտիք։ 13-Ամմա Պօղոս
ճէվապէն՝ Աղլայըպ գալպիմի գըրարագ [ը]նէ՞ էտի-
յօրսընըզ. զիրա պէն Երուսաղէմտէ եալընըզ պաղ-
լանմաղա տէյիլ, ամմա Րապպ Յիսուսըն իսմի ի-
չիւն էօլմէյէ տախի հազըր իմ՝ տէտի։ 14-Վէ քէն-
տիսի գանմատըղընտա, պիզ՝ [թ]Րապպըն միւրատը
օլսուն՝ տէյէրէք սիւքիւթ էթտիք։

15-Վէ պու կիւնլէրտէն սօնրա հազըրլանըպ՝ Երու-
սաղէմէ չըգտըգ։ 16-Վէ Գայսէրիյէտէն պա՛զը շա-

գ Գ. 6. 5: 8. 26, 40:
դ Եփես. 4. 12: 2 Տիմ. 4. 5:
ե Յովէլ 2. 28: Գ. 2. 17:
զ Գ. 11. 28:
է Ա.յ. 33: Գ. 20. 23:
ը Գ. 20. 24:
թ Մատթ. 6. 10: 26. 42: Ղուկ. 11. 2: 22. 42:

կիրտլէր պիզիմ իլէ պէրապէր կէլիպ՝ գէնտի եանընտա
միւսաֆիր օլաճաղըմըզ Մնասոն նամ էսքի շակիրտ
վէ Գըպըրըսլը պիր ատէմէ կէօթիւրտիւլէր։
17 - [ժ]Վէ Երուսաղէմէ վասըլ օլտըղըմըզտա, պի-
րատէրլէր պիզի մէմնունիյէթլէ գապուլ էթտիլէր։
18 - Վէ էրթէսի կիւն Պօղոս պիզիմ իլէ պէրապէր
[ի]Յակոբոսըն եանընա կիթտի. հէփ իխթիյարլար
տախի հազըր իտիլէր։ 19 - Վէ անլէրէ սէլամ վէր-
տիքտէն սօնրա, քէնտի խըտմէթի վասըթասըյլէ
Ալլահըն թա″իֆէլէր արասընտա իճրա էթտիյի շէյ-
լէրի պիրէր պիրէր [խ]հիքեայէ էյլէտի։ 20 - Անլէր
տախի իշիթտիքլէրինտէ, Ալլահա համտ էտիպ՝ ա-
նա տէտիլէր քի՝ Էյ պիրատէր, իմանա կէլմիշ օլան
նէ՛ գատար պինկ Եէհուտիլէր մէվճուտ օլտըղընը
կէօրիւյօրսըն. ճիւմլէսի տէ [ծ]շէրի՛աթըն ղայրէթինի
չէքէրլէր։ 21 - Լաքին սէնին հագգընտա իշիթմիշլէր
տիր քի, սէն թա″իֆէլէրին արասընտա օլան ճիւմ-
լէ Եէհուտիլէրէ՝ Էվլատընըզը խիթան էյլէմէյինիզ,
վէ այինլէր ուզրէ հարէքէթ էթմէյինիզ՝ տէյէրէք,
Մուսաէտէն իրթիտատ էթմէլէրինի թա՛լիմ էտէր-
սին։ 22 - Իմտի նա՞սըլ օլաճագ. սէնին կէլտիյինի
իշիտէճէքլէրինտէն էլպէթթէ խալգ ճէմ՛ օլաճագ-
տըր։ 23 - Պու էճլտէն սանա շու տէյէճէյիմիզի իճ-
րա՛ էյլէ. եանըմըզտա նէզրի օլան տէօրթ ատէմ
վար։ 24 - Պու ատէմլէրի ալըպ՝ անլէր իլէ պէրա-
պէր քէնտինի թաթհիր էտէրէք, [կ]պաշլարընը թը-
րաշ էթմէլէրի իչիւն մասրաֆլարընը կէօր. ճիւմ-
լէսի տախի սէնին հագգընտա իշիթտիքլէրի շէյլէ-

ժ Գ. 15. 4։
ի Գ. 15. 13։ Գաղ. 1. 19։ 2. 9։
լ Գ. 1. 17։ 20. 24։
խ Գ. 15. 4, 12։ Րօմ. 15. 18, 19։
ծ Գ. 22. 3։ Րօմ. 10. 2։ Գաղ. 1. 14։
կ Ա'տ. 6. 2, 13, 18։ Գ. 18. 18։

րին աալը օլմայըպ՝ քէնտինկ տախի չէրի'աթը հըֆզ
էտէրէք հարէքէթ էթտիյինկի անկլայաճագլար։ 25-
Ամմա իմանա կէլմիշ թա'իֆէլէր խուսուսընտա,
պիզ մէքթուպ կէօնտէրերէք պէօյլէ պիր չէյ հըֆզ
էթմէյիպ՝ [հ]անճագ փութ գուրպանլարընտան վէ
գանտան վէ պօղուլմըշ նէսնէտէն վէ զինատան իճ-
թինապ էթմէլէրինի միւնասիպ կէօրտիւք։ 26-0
զէման Պօղոս օլ ատէմլէրի ալըպ՝ էրթէսի կիւն
անլէր իլէ պէրապէր թաթհիր օլունտըգտան սօն-
րա, պունլարըն հէր պիրի իչիւն գուրպան թագ-
տիմ օլունաճաղը վագթա տէյին [յ]թաթհիր կիւն-
լէրինին իքմալընը խապէր վէրէրէք [ղ]հէյքէլէ կիրտի։
27-Վէ օլ եէտի կիւն խիթամ պուլմագ իւզրէ
իքէն, Ասիալը Եէհուտիլէր անը հէյքէլտէ կէօր-
մէքլէ, պիւթիւն խալգը թահրիք էտիպ՝ [ճ]իւզէրինէ
էլ ուզատարագ, 28-էյ րիճալը Իսրայէլ, եարտըմ
էտինիզ. [մ]հէր եէրտէ գավմ վէ չէրի'աթ վէ պու
մահալըն [յ]ալէյհինտէ ճիւմլէյէ թա'լիմ էտէն ատէմ
պու տըր. հաթթա հէյքէլին իչինէ պիլէ Եունանի-
լէր կէթիրիպ, պու մուգատտէս մահալը նափաք
էյլէտի՝ տէյիւ պաղըրըրլար իտի։ 29-(Զիրա պուն-
տան էվվէլ չէհրտէ անըն իլէ պէրապէր Եփեսալը
[ն]Տրոփիմոսը կէօրմիւշ օլմալարըյլէ, Պօղոս անը հէյ-
քէլին իչինէ կէթիրտի զաննէտէրլէր։) 30-[շ]Վէ
պիւթիւն չէհր թահրիք օլունարագ, խալգ գօշու-
շուպ՝ Պօղոսը թութարագ, հէյքէլտէն տըշարը չէք-
տիքլէրի կիպի՝ գափուլար գափանտը։ 31-Անլէր
տախի գաթլինէ գաստ էթմէքտէ իքէն, ալայըն
պինկ պաշըընա՝ Պիւթիւն Երուսաղէմ ալթ իւսթ

հ Գ. 15. 20, 29։
յ Ա'տ. 6. 13։
ղ Գ. 24. 18։
ճ Գ. 24. 18։
մ Գ. 26. 21։
յ Գ. 24. 5, 6։
ն Գ. 20. 4։
շ Գ. 26. 21։

օլտու՝ տէյիւ խապէր եէթիշտի։ 32 - ՙՕ տախի ֆիլ-
հալ 'ասքէրլէր իլէ եիւզ պաշըլար ալըպ՝ իւզէրլէ-
րինէ գօշտու, վէ անլէր պին պաշը իլէ 'ասքէրի
կէօրտիւքտէ, Պօղօսը տէօյմէքտէն վազ կէչտիլէր։
33 - Օ զէման պին պաշը եագլաշըպ՝ անը թութտու,
ՙվէ իքի զէնճիրլէ պաղլանմասընը էմր էտիպ՝ քի՛մ
իտիյինի վէ նէ՛ եափմըշ օլտըղընը սիւ՛ալ էյլէտի։
34 - Վէ գալապալըգտա պա՛զըսը շէօյլէ վէ պա՛զը-
սը պէօյլէ պաղըրմալարըյլէ, կիւրիւլթիւտէն հա-
գիգաթ ը հալէ վագըֆ օլամատըղընտան, անըն գալ'-
'այա կէօթիւրիւլմէսինի էմր էթտի։ 35 - Վէ նէր-
տիւպանա կէլտիյինտէ՝ գալապալըղըն շիտտէթին-
տէն տօլայը 'ասքէրլէր անը կէօթիւրտիւլէր։ 36 -
Զիրա ճէմ' օլան գավմ՝ ՙԱնը գալտըր՝ տէյիւ պա-
ղըրարագ, արտը սըրա կէլիրլէր իտի։ 37 - Վէ Պօ-
ղօս գալ՛անըն իչինէ կէօթիւրիւլմէք իւզրէ իքէն,
պին պաշըյա խիթապէն՝ Ռուխսաթ վա՞ր մը քի
սանա պիր շէյ սէօյլէյէյիմ՝ տէտի։ 38 - Օ տախի՝
Եունանիճէ պիլի՞ր մի սին. ՙսէն պունտան մուգատ-
տէմ ֆէսատ չըգարըպ՝ պէրրիյէյէ տէօրթ պին
նէֆէր հայտուտ կէօթիւրէն Մըսըրլը տէյի՞լ մի սին՝
տէտի։ 39 - Վէ Պօղօս՝ ՙՊէն Կիլիկիանըն մէշհուր
շէհրի օլան Թարսուս էհալիսինտէն Եէհուտի իմ.
վէ սանա րիճա էտէրիմ՝ իզն վէր, գավմա սէօյլէ-
յէյիմ՝ տէտի։ 40 - Օ տախի իզն վէրտիքտէն սօկ-
րա, Պօղօս նէրտիւպանտա տուրարագ գավմա ՙէլ
իլէ իշարէթ էթտի. վէ 'ազիմ սիւքիւթ օլտուգտա,
'Իպրանիճէ նութգ իրատ էտէրէք տէտի քի,

ՙ Գ. 23. 27։ 24. 7։ | 19. 15։ Գ. 22. 22։ | ՙ Գ. 12. 17։
ՙԱյ. 11։ Գ. 20. 23։ | ՙԳաղ. Գ. 5. 36։
ՙՂուկ. 23. 18։ Յովհ. | ՙԳ. 9. 11։ 22. 3։

ՊԱՊ 22

Էյ [ա]պիրատէրլէր վէ փետէրլէր, շիմտի սիզէ
վէրէճէյիմ ճէվապը տինկլէյինիզ։ 2-Անլէր քէնտի-
լէրէ 'Իպրանիճէ նութգ իրատ էթտիյինի իշիթ-
տիքլէրինտէ՝ տահա զիյատէ սուքութ էթտիլէր։
3-Օ տախի տէտի քի՝ Պէն Կիլիկիատա վագը՝ Թար-
սուստա տօղմուշ, վէ ֆագաթ պու շէհրտէ [բ]Գա-
մաղիէլին [գ]այագլարընտա փէրվէրտէ օլմուշ [դ]Եէ-
հուտի պիր ատէմ իմ, [ե]վէ էճտատըն շէրի'աթըն-
տա տիգգաթլէ թէրպիյէ օլունուպ՝ ճիւմլէնիզին
[զ]պու կիւն օլտըղը միսիլլու, Ալլահ իչիւն [է]ղայրէթ-
լի իտիմ։ 4-[ը]Վէ էրքէքլէր իլէ գարըլարը պաղլա-
յըպ հապսլարա թէսլիմ էտէրէք, պու թարիգէ
էօլիւմ տէրէճէսինէ գատար թէ'ատտի էյլէտիմ.
5-Նասըլ քի քեահինի ա'զամ իլէ [թ]իխթիյարլարըն
պիւթիւն հէյ'էթի հագգըմտա շէհատէթ էտէրլէր,
[ժ]չիւնքի անլէրտէն պիրատէրլէրէ մէքթուպլար տա-
խի ալըպ՝ Դամասկոստա պուլունանլարը տախի
թէքտիր օլունմալարը իչիւն, պաղլը օլարագ Երու-
սաղէմէ կէթիրմէք իւզրէ, օլ թարաֆա կիտիյօր
իտիմ։ 6-[ժա]Վէ պէն եօլտա կիտէր իքէն Դամասկո-
սա եագլաշտըղըմտա, էօյլէ վագթընտա անսըզըն
էթրաֆըմա սէմատան 'ազիմ պիր նուր փարլատը։
7-Վէ եէրէ տիւշտիւմ, վէ պանա՝ Էյ Սաւուղ,
Սաւուղ, պանա նի՞չիւն թէ'ատտի էտիյօրսըն՝ տէ-
յէն պիր սէտա իշիթտիմ։ 8-Պէն տախի ճէվա-

ա Գ. 7. 2։
բ Գ. 5. 34։
գ Թէս. 33. 3։ 4 Միւլ. 4. 38։ Ղուկ. 10.39։
դ Գ. 21. 39։ 2 Կոր. 11 22։ Փիլ. 3. 5։
ե Գ. 26. 5։ Հռոմ. 10. 2։
զ Գ. 21. 20։ Գաղ. 1. 14։
է Գ. 8. 3։ 26. 9—11։ Փիլ. 3. 6։ 1 Տիմ. 1. 12։
ը Ղուկ. 22. 66։ Գ. 4. 5։
թ Գ. 9. 2։ 26. 10, 12։
ժ Գ. 9. 3։ 26. 12, 13։

պէն Ըֆէնտի, սէն քի՞մ սին՝ տէտիմ. օ տախի
պանա՝ Պէն սէնին թէ՛ատտի էյլէտիյին Նազարէթլի
Յիսուս իմ՝ տէտի։ 9 - [լ]Ամմա պէնիմ իլէ պէրապէր
օլանլար նուրու կէօրտիւլէր խաֆ տէ, պանա սէօյլէ-
յէնին սէտաաըմը իշիթմէտիլէր։ 10 - Պէն տախի՝
Եա Ռապպ, նէ՞ եափայըմ՝ տէտիմ. Ռապպ տախի
պանա՝ Գալգ, Դամասկոսա կիթ, վէ օրատա եափ-
մանկ իչիւն թա՛եին օլունան շէյլէրին ճիւմլէսի սա-
նա սէօյլէնիլէճէք տիր՝ տէտի։ 11 - Վէ օլ նուրըն
զիյաաը սէպէպիյլէ կէօրէմէզ օլտըղըմտան պէնիմ
իլէ պէրապէր օլանլար էլիմտէն թութարագ, Դա-
մասկոսա կիրտիմ։ 12 - Վէ օրաթա սալիհ օլան ճիւմ-
լէ [խ]Եհէնտիլէրտէն [ծ]հիւսնի շէհատէթէ նա՛իլ օլ-
մուշ վէ շէրի՛աթ իւզրէ էհլ ի թագվա [կ]Անանիա
նամընտա պիր ատէմ, 13 - Կէլիպ եանըմտա տու-
րարագ, պանա՝ Սաւուղ պիրատէր, կէօզլէրինկ
կէօրսիւն՝ տէտի. վէ պէն օլ սա՛աթտա անա պագ-
տըմ։ 14 - Օ տախի՝ [հ]Էճտատըմըզըն Ալլահը, քէն-
տի իրատէթինի պիլմէք վէ օլ [ձ]Սալիհի [ղ]կէօրմէք
վէ [ճ]անըն աղզընտան սէս իշիթմէք իչիւն, [մ]սէնի
ինթիխապ էյլէտի։ 15 - [յ]Զիրա կէօրիւպ իշիթտիյինկ
շէյլէր հագգընտա [ն]ճիւմլէ ատէմլէրէ անըն շահի-
տի օլաճագսըն։ 16 - Վէ շիմտի նի՞չիւն թէ՛էխխիւր
էտիյօրսըն. գալգ, վաֆթիզ օլ, վէ [շ]Ռապպըն իսմի-
նէ տու՛ա էտէրէք [ո]կիւնահլարընտան եըգան՝
տէտի։ 17 - [չ]Վէ պէն Երուսաղէմէ ՛ավտէթ էտիպ
հէյքէլտէ տու՛ա էտէր իքէն, հալ ը վէճտտէ պու-

[լ] Գ. 9. 7։ Դան. 10. 7։
[խ] 1 Տիմ. 3. 7։
[ծ] Գ. 10. 22։
[կ] Գ. 9. 17։
[հ] Գ. 3. 13։ 5. 30։
[ձ] Գ. 3. 14։ 7. 52։
[ղ] 1 Կոր. 9. 1։ 15. 8։
[ճ] 1 Կոր. 11. 23։ Գաղ. 1. 12։
[մ] Գ. 9. 15։ 26. 16։
[յ] Գ. 4. 20։ 26. 16։
[ն] Գ. 23. 11։
[շ] Գ. 9. 14։ Ռոմ. 10. 13։
[ո] Գ. 2. 38։ Եբր. 10. 21։
[չ] Գ. 9. 26։ 2 Կոր. 12. 2։

լունուպ՝ [ղ]անը կէօրտիւմ։ 18-Օ տախի պանա՝ [ճ]Չապուգ օլ, վէ ՚աճէլէթէն Երուսաղէմտէն չըգ, զիրա պէնիմ հագգըմտա չէհատէթինի գապուլ էթմէյէճէքլէր՝ տէտի։ 19-Պէն տախի՝ Եա Րապպ, պէն սանա իման էտէնլէրի հապս էտիպ՝ [մ]սինաղօղլարտա տէօյմէքտէ օլտըղըմը, 20-[յ]Վէ սէնին չէհիտին Ստեփանոսըն գանը տէօքիւլիւր իքէն, օրատա հազըր պուլունուպ՝ [ն]անըն գաթլինէ րիզա վէրտիյիմի, վէ անը էօլտիւրէնլէրին լիպասլարընը պէքլէմէքտէ օլտըղըմը [շ]քէնտիլէրի էյի պիլիրլէր՝ տէտիմ իսէ տէ, 21-Պանա ծէվ-ղէն՝ Կիթ, [ո]զիրա պէն սէնի ուզագ մահալէ՝ Թա՚իֆէլէրէ իրսալ էտէճէյիմ՝ տէտի։

22-Վէ պու սէօզէ գատար անը տինլէյիպ, խիւքսէք սէսլէ՝ [չ]Պու միսիլլի ատէմի եէր եիւզիւնտէն գալտըր, [պ]զիրա եաշամասը ճա՚իզ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ 23-Իմտի անլէր պաղըրըշարագ, լիպասլարընը աթըպ հավայա թօզ սաչտըգլարը սըրատա, 24-Պինկ պաշը՝ Նէ սէպէպտէն տօլայը ՚ալէյհինէ պէօյլէ պաղըրըշտըգլարընը անլամագ իչիւն՝ Գամչըյլէ իմթինթագ օլունսուն՝ տէյէրէք, գալ՚անըն իչինէ կէօթիւրիւլմէսինի էմր էյլէտի։ 25-Վէ անը գայըշլարլէ կէրիպ պաղլատըգլարընտա, Պօղոս օրատա տուրան եիւզ պաշըյա՝ [ջ]Րօմալը վէ ղայր ի մահքիւմ պիր ատէմի տէօյմէք սիզէ ճա՚իզ մի տիր՝ տէտի։ 26-Եիւզ պաշը տախի պունու իշիթտիքտէ, կիտիպ՝ Նէ էտէճէյինկէ [տիգգաթ էյլէ],

ղ Ա.Յ. 14։
ճ Մատթ. 10. 14։
մ Մատթ. 10. 17։
յ Գ. 7. 57։
ն Ղուկ. 11. 48։ Գ. 7. 60։ Րօմ. 1. 32։
շ Ա.Յ. 4։ Գ. 8. 3։
ո Գ. 9. 15։ 13. 2, 46, 47։ 18. 6։ 26. 18։ Րօմ. 1. 5։ 11. 13։ 15. 15, 16։ Գաղ. 1. 15, 16։ 2. 7, 8։ Եփես. 3. 7, 8։ 1Տիմ. 2. 7։ 2Տիմ. 1. 11։
չ Գ. 21. 36։
պ Գ. 25. 24։
ջ Գ. 16. 37։

զիրա պու ատէմ Ռօմալը տըր՝ տէյիւ պին պաշը-յա խապէր վէրտի ։ 27 - Պին պաշը տախի Պօղոսըն եանընա կէլիպ, անա՝ Սէն Ռօմալը՞ մը սըն, պանա սէօյլէ՝ տէտիքտէ, Էվվէթ՝ տէտի ։ 28 - Վէ պին պաշը ճէվապէն՝ Պէն պու հիմայէթ իմթիյազընը պիր չօգ ագչէ իլէ էտինտիմ՝ տէտի . ֆագաթ Պօղոս՝ Պէն հէման օ հալտէ տօղտըմ՝ տէտի ։ 29 - Պունուն իւզէրինէ անը իսթինթագ էտէճէք օլանլար իմտէլէր տէր՚ագապ անըն եանընտան չէքիլտիլէր . վէ պին պաշը անըն Ռօմալը օլտըղընա ակեահ օլտուղընտա՝ անը պաղլատըղը իչիւն գօրգտու ։

30 - Վէ էրթէսի կիւն Եէհուտիլէր թարաֆընտան նէ իչիւն շիքեայէթ օլունտըղընըն հագիգաթընը պիլմէք իսթէմէքլէ, անը [պաղլարընտան] չէօզիւպ՝ պաշ քեահինլէր իլէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսինին կէլմէսինի էմր էտէրէք, Պօղոսը էնտիրիպ՝ հուզուրլարընա կէթիրտի ։

ՊԱՊ 23

Վէ Պօղոս միլլէթ մէճլիսինէ տիգգաթլէ նազար էտիպ՝ Էյ պիրատէրլէր, [ա] պէն պու կիւնէ տէյին Ալլահըն հուզուրընտա քիւլլիյէն խալիս զիմմէ հարէքէթ էյլէտիմ՝ տէտի ։ 2 - Քեահինի ի ա՚զամ Անանիա տախի անըն եանընտա տուրանլարա՝ [բ] աղզընա վուրմալարընը էմր էթտի ։ 3 - Օ զէման Պօղոս անա՝ Էյ պատանալը տիվար, սէնի Ալլահ վուրաճագ տըր . սէն շէրի՚աթ մուճէպինճէ պէնի մուհաքէմէ էթմէյէ օթուրուր իքէն, [գ] խիլաֆը շէր՚ օլարագ, պանա վուրմալարընը՞ մը էմր էտիյօրսըն՝ տէ-

[ա] Գ. 24. 16։ 1 Կոր. 4. 4։ 2 Կոր. 1. 12։ 4. 2։ 2 Տիմ. 1. 5։ Իպր. 13. 18։ [բ] 3 Միւլ. 22. 24։ Ե-րեմ. 20. 2։ Յովհ. 18. 22։ [գ] Ղև. 19. 35։ Թէս. 25. 1, 2։ Յովհ. 7. 51։

տըր: 4.-Վէ եանընտա տուրանլար՝ Ալլահըն քեահինի
ա'զամընա՞ մը շէթմ էտէրսին՝ տէմիշլէրտիր, 5 - Պօ-
ղոս՝ Էյ պիրատէրլէր, անըն քեահինի ա'զամ ի-
տիյինի [դ]պիլմէյօր իտիմ, զիրա՝ [ե]Գավմընըն րէ՞ի-
սինէ քէօթիւ սէօյլէմէյէճէքսին՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր՝
տէտի: 6 - Վէ Պօղոս անլէրին պիր գըսմը սատուգի-
լէր վէ տիկէրի Ֆէրիսիլէր օլտուգլարընը պիլմէքլէ, մէճ-
լիստէ՝ Էյ պիրատէրլէր, [զ]պէն Ֆէրիսի օղլու Ֆէ-
րիսի իմ. էօլիւլէրին գըյամը [է]իւմիտինտէն տօ-
լայը մուհաքէմէ օլունույօրըմ՝ տէյիւ նիտա էթտի:
7 - Վէ պունու սէօյլէտիյինտէ՝ Ֆէրիսիլէր իլէ սա-
տուգիլէր արասընտա միւնազա'ա զուհուր էտիպ՝
ճիւմհուր իքի ֆըրգա օլտու: 8 - [ը]Զիրա սատուգիլէր՝
Գըյամէթ վէ մէլէք վէ րուհ եօգ տուր՝ տէրլէր,
ֆագաթ Ֆէրիսիլէր իքիսինի տէ իգրար էտէրլէր:
9 - Վէ պէօյիւք կիւրիւլթիւ վուգու' պուլտու, վէ
Ֆէրիսիլէր թարաֆընըն 'ուլէմասը գալգըպ՝ [թ]Պու
ատէմտէ պիր քէօթիւլիւք պուլմայօրըզ. [ժ]ամմա
էկէր անա պիր րուհ եա պիր մէլէք սէօյլէտի իսէ,
[Ալլահա գարշը ճէնք էթմէյէլիմ՝] տէյէրէք միւ-
նազա'ա էտէրլէր իտի: 10 - Վէ չօգ վէյվէլէ վու-
գու'ընտա՝ Պօղոս անլէր թարաֆընտան փարչալէնիր՝
տէյիւ պինկ պաշը խավֆ էթմէսիյլէ, էնիպ անլէրին
իչլէրինտէն անը գափըպ՝ գալ'այա կէթիրմէլէրինի
'ասքէրէ էմր էթտի:

11 - [ի]Վէ էրթէսի կէճէ Րապպ անըն եանընտա
տուրուպ՝ Էյ Պօղոս, ճէսուր օլ, զիրա Երուսաղէմ-

դ Գ. 24. 17:
ե Խուր. 22. 28: Վա'. 10. 20: 2 Պետ. 2. 10: Յուդ. 8:
զ Գ. 26. 5: Փիլ. 3. 5:
է Գ. 24. 15, 20: 26. 6: 28. 20:
ը Մատթ. 22. 23: Մարկ. 12. 18: Ղուկ. 20. 27:
թ Գ. 25. 25: 26. 31:
ժ Գ. 22. 7, 17, 18:
ի Գ. 18. 9: 27. 23, 24:

տէ պէնիմ հագգըրմտա շէհատէթ էթտիյին կիպի, Րօմատա տախի էօյլէ շէհատէթ էթմէլիսին՝ տէտի։ 12-Վէ կիւնտիւզ օլտըգտա՝ ւԵէհուտիլէրտէն պա՛-ղըսը իթթիֆագ էտէրէք՝ Պօղոսը էօլտիւրմէյինճէ պիր շէյ եէյիպ իչմէյէճէյիզ՝ տէյիւ քէնտիլէրինի լա՞նէթ ալթընա գօտըլար։ 13-Վէ պու եէմինլէ իթթիֆագ էտէնլէր գըրգ քիշիտէն զիյատէ իտի։ 14-Վէ պունլար պաշ քեահինլէրին վէ իխթիյար-լարըն եանընա կիտիպ՝ Պօղոսը էօլտիւրմէյինճէ հիչ պիր շէյ թաթմայաճաղըզ՝ տէյիւ քէնտի քէնտի-միզի ՚ազիմ լա՞նէթ ալթընա գօտըգ. 15-Վէ շիմ-տի սիզ միլլէթ մէճլիսի իլէ պէրապէր անըն հագ-գընտա օլան շէյլէրի զիյատէ տիգգաթլէ թէֆթիշ էթմէք պէհանէսիյլէ եարըն եանընըզա աշաղը կէ-թիրսին՝ տէյիւ պինկ պաշըյա խապէր վէրինիզ. պիզ տախի օ վարըլ օլմազտան էվվէլ անը էօլտիւրմէյէ հազըր ըզ՝ տէտիլէր։ 16-Ամմա Պօղոսըն հէմշիրէ-զատէսի պու հիլէյի իշիթմէքլէ, վարըպ գալ՚այա կիրէրէք Պօղոսա խապէր վէրտի։ 17-Պօղոս տախի եիւզ պաշըլարըն պիրինի եանընա չաղըրըպ՝ Պու ճիվանը պինկ պաշըյա կէօթիւր, զիրա անա պիր իֆատէսի վար տըր՝ տէտի։ 18-Օ տախի անը ա-լըպ պինկ պաշըյա կէօթիւրէրէք՝ Մահպուս Պօղոս պէնի չաղըրըպ, պու ճիվանըն սանա իֆատէսի օլ-տըղը իչիւն, եանընկա կէթիրմէմի ըճա էյլէտի՝ տէտի։ 19-Պինկ պաշը տախի անը էլինտէն թու-թուպ՝ թէնհա պիր մահալէ չէքիլտի, վէ՝ Պանա վէրէճէյին խապէր նէ՞ տիր՝ տէյիւ սու՛ալ էյլէտի։ 20-Օ տախի՝ եԵէհուտիլէր Պօղոսըն հագգընտա տա-հա տիգգաթլէ պիր շէյ թէֆթիշ էթմէք պէհանէ-

ւ Այ. 21, 30։ գ. 25.3։ | ե Այ. 12։

սէյլէ, անը եարըն միլլէթ մէճլիսինէ էնտիրէսին՝
տէյիւ սանա րիճա էթմէյէ իթթիֆագ էթտիլէր.
21 - Ամմա սէն անլէրէ րազը օլմայասըն. զիրա պուն-
լարտան՝ անը էօլտիւրմէյինճէ եէյիպ իչմէմէյէ
քէնտիլէրինի լա՛նէթ ալթընա գօմուշ գըրգտան
զիյատէ ատէմ անը փուսուտա պէքլէյօրլար. վէ
շիմտի հազըր պուլունարագ, սէնին էմրինէ մուն-
թազըր տըրլար՝ տէտի: 22 - Իմտի պին պաշը օլ
ճիվանա՝ Պու շէյլէրի պանա պէյան էթտիյինի քիմ-
սէյէ սէօյլէմէ՝ տէյիւ թէնպիհ էթտիքտէն սօնրա,
անը սալը վէրտի:

23 - Վէ եիւզ պաշըլարտան իքի քիշի չաղըրըպ՝
Կէճէ սա'աթ իւչտէ Գայսէրիյէյէ կիթմէք իւզրէ,
իքի եիւզ փիյատէ վէ եէթմիշ սուվարի վէ իքի
եիւզ մըզրագլը հազըրլայընըզ. 24 - Վէ Պօղոսը պին-
տիրիպ սէլամէթլէ վալի Փելիքսէ կէօթիւրմէլէրի
իչիւն, հայվանլար տախի թէտարիք էտինիզ՝ տէտի:
25 - Վէ պէր վէճհ ի աթի պիր մէքթուպ եազտը.
26 - Կղօգիոս Լիւսիաս տէվլէթլու վալի Փելիքսէ սէ-
լամ էտէր: 27 - [ա]Պու ատէմ Եէհուտիլէր թարա-
ֆընտան թութուլուպ՝ էօլտիւրիւլմէք իւզրէ իքէն,
Րօմալը օլտըղընը էօյրէնտիյիմտէ, 'ասքէր իլէ եէ-
թիշիպ անը գուրթարտըմ: 28 - Վէ անըն հագ-
գընտա էթտիքլէրի շիքեայէթին [բ]սէպէպինի անլա-
մագ մագսատիյլէ անը անլէրին միլլէթ մէճլիսինէ
էնտիրտիյիմտէ, 29 - [գ]Գաթլէ եա զէնճիրէ միւսթա-
հագգ պիր ճիւրմիւ օլմայըպ՝ անճագ [դ]քէնտի շէ-
րի'աթլարընա միւթէ'ալլիգ մէս"էլէլէրտէն տօլայը
անտէն շիքեայէթ օլունտըղընը անլատըմ: 30 - [ե]Վէ

ա Գ. 21. 33: 24. 7: | գ Գ. 26. 31: | ե Այ. 20:
բ Գ. 22. 30: | դ Գ. 18. 15: 25. 19:

[Ցէհուտիլէրին] պու ատէմէ հիլէ թէրթիպ էտէ-ճէքլէրի պանա պէյան օլունմաղլէ, անը տէրհալ սանա կէօնտէրտիմ, վէ տա'վաճըլարա տախի ա-նըն 'ալէյհինտէ օլան շէյլէրի սէնին հուզուրընտա իֆատէ էթմէլէրինի ՚էմր էթտիմ։ 'Աֆիյէթտէ օ-լունըզ։

31 - Օլ վագըթ 'ասքէրլէր քէնտիլէրէ էմր օլուն-տըղը վէճհ իւզրէ, Պօղոսը ալըպ կէճէլէյին Անտի-պատրոսա կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, 32 - Էրթէսի կիւն անըն իլէ պէրապէր կիթմէք իչիւն, սուվարի-լէրի պըրագըպ՝ գալ'այա 'ավտէթ էթտիլէր։ 33 - Պունլար տախի Գայսէրիյէյէ վասըլ օլուպ՝ մէքթու-պը վալիյէ թէսլիմլէ Պօղոսը տախի անա թագտիմ էթտիլէր։ 34 - Վալի տախի մէքթուպը օգույուպ՝ հանկը էյալէթտէն օլտըղընը սու'ալ էթտի. վէ ՚Կիլիկիա-տան օլտըղընը անլամաղլէ, 35 - Տա'վաճըլարըն տա-խի կէլտիքտէ ՚սէնի տինկլէրիմ՝ տէյիպ ՚Հէրովդէ-սին սէրայընտա հըֆզ օլունմասընը էմր էթտի։

ՊԱՊ 24

Վէ ՚պէշ կիւնտէն սօնրա՝ ՚քէհէնէի ա'զամ Անանիա, իխթիյարլար վէ Տէրտիւղոս նամընտա պիր խաթիպ րէֆագաթընտա պուլունարագ՝ էնտի. վէ պունլար Պօղոս 'ալէյհինտէ վալիյէ շիքեայէթ էթ-տիլէր։ 2 - Օ տախի չաղըրըլտըղտա, Տէրտիւղոս իթ-համա պաշլայըպ՝ էյ տէվլէթլու Ֆելիքս, պիզ սէ-նին վասըթանլէ չօգ սէլամէթէ նա'իլ օլտըղըմըզ հալտէ, վէ սէնին թէտպիրինլէ պու միլլէթին ու-մուրը թանզիմ օլունտըղընտան, 3 - Հէր զէման վէ

ճ Գ. 24. 8; 25. 6;
մ Գ. 21. 39;
յ Գ. 24. 1, 10; 25. 16;
ն Մատթ. 27. 27;

———

շ Գ. 21. 27;
ջ Գ. 23. 2, 30, 35; 25. 2;

մէքեանտա քէմալը թէշէքքիւրլէ գապուլ էտէ-
րիզ։ 4-Լաքին սէնի զիյատէ թա'ճիզ էթմէմէք ի-
չիւն, րէճա էտէրիմ՝ պիզի լութֆէն պիր ազ տին-
լէյեսին։ 5-[ծ]Զիրա պիզ պու ատէմին էհլ ի ֆէ-
սատ վէ տիւնեադա օլան ճիւմլէ Եէհուտիլէր արա-
սընտա իխթիլալ սէպէպի, վէ Նասրանի ֆըրգասը-
նըն պիր րէ"իսի օլտըղընը պուլտուգ։ 6-Վէ համ-
թա [կ]Հէյքէլի պիլէ նափաք էթմէյէ չալըշտըղընտա,
անը թութտուգ վէ [հ]քէնտի շէրի'աթըմըզ մուճէպին-
ճէ մուհաքէմէ էթմէք իսթէտիք իսէ տէ, 7-[ձ]Պինկ
պաշը Լիւսիաս եէթիշիպ՝ ճէպր ի 'ազիմլէ էլիմիզ-
տէն ալարագ, 8-Տա'վաճըլարընըն սէնին թարա-
ֆընա կէլմէլէրինի էմր էթտի. սէն տախի խաթըն-
թագ էթմէքլէ՝ անը իթհամ էթտիյիմիզ շէյլէրին
ճիւմլէսինէ վագըֆ օլա պիլիրսին՝ տէտի։ 9-Եէ-
հուտիլէր տախի՝ Պու շէյլէր պէօյլէ տիր՝ տէյերէք
թաստիգ էթտիլէր։

10-Պօղոս տախի՝ Սէօյլէ՝ տէյիւ վալինին քէն-
տիսինէ իշարէթ էյլէմէսի իւզէրինէ, ճէվապ վէ-
րէրէք տէտի քի՝ Զօգ սէնէտէն պէրու սէնին պու
միլլէթին հաքիմի օլտըղընը պիլտիյիմտէն, պանա
միւթէ'ալլըգ շէյլէրէ տահա խօշնուտլըգլէ ճէվապ
վէրիրիմ։ 11-Չիւնքի պէն [ճ]'իպատէթ էթմէք իչիւն
Երուսաղէմէ չըգալըտան պէրու օն իքի կիւնտէն
զիյատէ օլմատըղընա վագըֆ օլա պիլիրսին։ 12-[մ]Վէ
պէնի նէ Հէյքէլտէ, նէ սինաղօղլարտա, նէ տէ
շէհրտէ պիր քիմսէ իլէ միւպահէսէ էթմէքտէ,
եախօտ խալգը պաշըմա թօփլամագտա պուլտըլար։
13-Վէ շիմտի պէնի իթհամ էթտիքլէրի շէյլէրին

ծ Ղուկ. 23. 2։ Գ. 6. 13։ 16. 20։ 17. 6։ 21. 28։ 1 Պետ. 2. 12, 16։
կ Գ. 21. 28։
հ Յովհ. 18. 31։
ձ Գ. 21. 33։
ղ Գ. 23. 30։
ճ Ա.ժ. 17։ Գ. 21. 26։
մ Գ. 25. 8։ 28. 17։

իսպաթընա գատիր տէյիլլէր տիր։ 14 - Ամմա սանա
պունը իգրար էտէրիմ քի՝ [ծ]պունլարըն ֆըրգա
տէտիկլէրի թարիգ մուճէպինճէ, [կ]թէվրաթ իլէ
փէյղամպէրլէրտէ եազըլմըշ օլան շէյլէրին ճիւմլէ-
սինէ իման էտէրէք, [հ]էճտատըմըն Ալլահընա 'իպա-
տէթ էտէրիմ։ 15 - Վէ քէնտիլէրին տախի մուն-
թազըր օլտուգլարը միսիլլիւ, [ձ]կէրէք սալիհլէրին վէ
կէրէք ֆասըգլարըն էօլիւլէրտէն գըյամ էտէճէք-
լէրինի [ղ]Ալլահտան իւմիտ էտէրիմ։ 16 - [ճ]Պունա պի-
նա"էն հէր վագըթ Ալլահըն վէ ինսանըն 'ինտին-
տէ խալիս զամիրէ մալիք օլմաղա ճէհտ էտէրիմ։
17 - Վէ չօգ սէնէ կէչտիկտէն սօնրա՝ [մ]միլլէթիմէ
սատագա վէ Ալլահ[ա] թագտիմէլէր թագտիմ էթ-
մէք իչիւն կէլտիմ։ 18 - [յ]Վէ պու սըրատա պա'զը
Ասիալը Եէհուտիլէր պէնի հէյքէլտէ գալապալըգ,
եախօտ վէլվէլէ իլէ օլմայըպ՝ ամմա թաթհիր օլուն-
մըշ պուլտուլար։ 19 - [ն]Վէ պունլար՝ 'ալէյհիմտէ պիր
տէյէճէքլէրի օլսա իտի, հուզուրըմա կէլիպ շիքեա-
յէթ էթմէլի իտիլէր։ 20 - Եախօտ պու հազըր պու-
լունանլար՝ պէնիմ արալարընտա տուրուպ՝ Պէն
պու կիւն սիզին թարաֆընըզտան [շ]էօլիւլէր գըյա-
մընտան տօլայը մուհաքէմէ օլունույօրըմ՝ տէյիւ,
21 - Նիտա էթտիյիմ պու պիր սէօզտէն ղայրի,
միլլէթ մէճլիսի հուզուրընտա իքէն, պէնտէ նէ'
գապահաթ պուլտուգլարընը սէօյլէսինլէր։ 22 - Վէ
Փելիքս [պու շէյլէրի իշիթտիյինտէ]՝ պու թարիգ
հագգընտա քեամիլ մա'լիւմաթը օլտուղընտան՝ [ո]Պիզ

[ծ] Գաղ. Ամովս 8. 14։ Պ. 9. 2։
[կ] Պ. 26. 22։ 28. 23։
[հ] 2 Տիմ. 1. 3։
[ձ] Դան. 12. 2։ Յովհ. 5. 28, 29։
[ղ] Պ. 23. 6։ 26. 6, 7։ 28. 20։
[ճ] Պ. 23. 1։
[մ] Պ. 11. 29, 30։ 20. 16։ Ռոմ. 15. 25։ 2 Կոր. 8. 4։ Գաղ. 2. 10։
[յ] Պ. 21. 26, 27։ 26. 21։
[ն] Պ. 23. 30։ 25. 16։
[շ] Պ. 23. 6։ 28. 20։
[ո] Ալ. 7։

պաշը Լիւսիաս կէլտիյի զէման տա'վանըզը թահ-
գիգ էտէրիմ՝ տէյիպ, անլէրի պաշգա պիր վագ-
թա թէրք էյլէտի։ 23-Վէ Պօղոսը թահթ ը մու-
հաֆազասընտա պուլըպ՝ անա միւսա'ատէ վէրմէքլէ,
յանըն տօսթլարընտան քէնտինէ խըտմէթ էթմէք-
տէն քիմսէյի մէն' էթմէմէսինի եիւզ պաշըյա
թէնպիհ էթտի։

24-Վէ պիր գաչ կիւն սօնրա Ֆէլիքս Եէհուտի
պուլունան զէվճէսի Դրուսիլա իլէ կէլիպ՝ Պօղոսը
կէթիրտէրէք, անըն Քրիստոսա օլան իման խուսուսըն-
տա տինլէտի։ 25-Օ տախի սալահ վէ զապթ ը նէֆս
վէ կէլէճէք ճէզաատան պահս էտէր իքէն, Ֆէլիքս
գիյատէսիյլէ գօրգուպ՝ Շիմտիլիք կիթ, վագթըմ
օլուրսա, սէնի եինէ չաղըրըրըմ՝ տէյիւ ճէվապ
վէրտի։ 26-Պունուն իլէ պէրապէր նՊօղոս թարա-
ֆընտան [սալը վէրիլմէսի իչիւն] քէնտինէ աքչէ
վէրիլիր մէ"միւլիյլէ՝ անը չօգ տէֆ'ա կէթիրտիպ ա-
նըն իլէ սէօյլէշիր իտի։ 27-Լաքին իքի սէնէ թէմամ
օլտուգտա, Ֆէլիքսին եէրինէ Պօրկիոս Ֆէստոս նասպ
օլունուպ՝ Ֆէլիքս, լԵէհուտիլէրին խաթըրընը խօշ
էթմէք մագսատիյլէ, Պօղոսը մահպուս պըրագտը։

ԲԱԲ 25

Իմտի Ֆէստոս վիլայէթէ վարըլ օլուպ՝ իւչ կիւն
սօնրա Գայսէրիյէտէն Եըրուսաղէմէ չըգտը։ 2-մՎէ
քահինի ա'զամ իլէ Եէհուտիլէրին միւ'թէպէրա-
նը Պօղոս 'ալէյհինտէ չիքայէթ էտիպ՝ րիճա էտէ-
րէք, 3-Անըն Եըրուսաղէմէ ճէլպի իչիւն միւսա'ա-
տէ թալէպ էյլէտիլէր. բքէնտիլէր իսէ անը եօլտա

յ Գ. 27. 3։ 28. 16։ | լ Խուբ. 23. 2։ Գ. 12. | մ Գ. 24. 1։ Ա.յ. 15։
ն Խուբ. 23. 8։ | 3։ 25. 9, 14։ | բ Գ. 23. 12, 15։

Հօլտուրմէք իչիւն տուզագ գուրույօրլար իտի։ 4-Լաքին Փեստոս ճէվապէն՝ Պօղոս Գայսէրիյէտէ թահթը մուհաֆազատա պուլունուպ, քէնտիսի տախի եագընլարտա օրայա կիտէճէյինի պէյան էտէրէք, 5-Արանըզտան մուգթէտիր օլանլար պէնիմ իլէ պէրապէր էնիպ՝ [ե] օլ ատէմտէ պիր գապահաթ վար իսէ, անը իթհամ էթսինլէր՝ տէտի։ 6-Վէ եանլարընտա անճագ սէքիզ օն կիւն էյլէնտիքտէն սօնրա Գայսէրիյէյէ էնտի, վէ էրթէսի կիւն մահքէմէտէ օթուրուպ՝ Պօղոսըն կէթիրիլմէսինի էմր էյլէտի։ 7-Օ տախի կէլտիյինտէ, Երուսաղէմտէն էնէն Եէհուտիլէր անըն էթրաֆընտա տուրուպ՝ անըն ՚ալէյհինտէ իսպաթընա գատիր օլմատըգլարը [զ] չօգ վէ աղըր շիքեայէթլէր էթտիլէր իսէ տէ, 8-*Օ տախի՝ [է] Պէն նէ Եէհուտիլէրին շէրի՚աթընա վէ նէ հէյքէլէ վէ նէ տէ Գայսէրէ գարշը պիր ճիւրմտէ պուլունմատըմ՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։ 9-Լաքին Փեստոս [ը] Եէհուտիլէրին խաթըրընը խօշ էթմէք մագսէտիյլէ, Պօղոսա ճէվապ վէրիպ՝ [թ] Սէն Երուսաղէմէ չըգըպ պու շէյլէր իչիւն պէնիմ հուզուրըմտա օրատա մուհաքէմէ օլմագ իսթէ՞ր մի սին՝ տէտի։ 10-Պօղոս տախի՝ Պէն Գայսէրին մահքէմէսինտէ տուրույօրըմ, պուրատա մուհաքէմէ օլունմագլըղըմ կէրէք տիր. սէնին տախի փէք էյի պիլտիյին կիպի՝ Եէհուտիլէրէ հիչ պիր հագսըզըլըգ էթմէտիմ։ 11-[ժ] Չիրա էկէր հագսըզլըգ վէ գաթլէ միւսթահագգ պիր շէյ իշլէմիշ իսէմ, էօլմէքտէն չէքինմէմ. ամմա էկէր պունլարըն՝ ՚ալէյ-

ե Պ. 18. 14։ Ա.յ. 18։
զ Մարկ. 15. 3։ Ղուկ. 23. 2, 10։ Պ. 24. 5, 13։
*Պօ՚ղը՚ը՝ Պօղոս
է Պ. 6. 13։ 24. 12։ 28. 17։
ը Պ. 24. 27։
թ Ա.յ. 20։
ժ Ա.յ. 25։ Պ. 18. 14։ 23. 29։ 26. 31։

հիմտէ շիքեայէթ էթտիքլէրի շէյլէրին ասլը եօգ իսէ, հիչ պիր քիմսէ պէնի անլէրէ թէսլիմ էտէմէզ. թԳայսէրէ րէֆ՛ի տա՛վա էտէրիմ՝ տէտի: 12-Օ զէման Փեստոս մէճլիս իլէ միւշավէրէ էթտիքտէն սօնրա՝ Գայսէրէ րէֆ՛ի տա՛վա էթտին, Գայսէրէ կիտէճէքսին՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի:

13-Վէ պիր գաչ կիւն միւրուրինտէն սօնրա, Փեստոսը թէպրիք էթմէք իւզրէ՝ Ագրիպպաս մէլիք իլէ Բերինիկէ Գայսէրիյէյէ վարըլ օլտու: 14-Վէ օրատա պիր չօգ կիւնլէր էյլէնտիքլէրինտէ, Փեստոս Պօղոսըն մատտէսինի մէլիքէ իֆատէ էտիպ տէտի քի՝ Փելիքսին մահպուս պրագտըղը ժպիր ատէմ վար տըր: 15-իՊու ատէմին հագգընտա պէն Երուսաղէմտէ իքէն Եէհուտիլէրին պաշ քեահինլէրի իլէ իխթիյարլարը անտէն տօլայը պանա շիքեայէթ 'արզ էտիպ՝ անըն 'ալէյհինտէ հիւքմ թալէպ էթտիլէր: 16-Պէն տախի՝ Միւտտա՛ի 'ալէյհ միւտտա՛իլէր իլէ եիւզ եիւզէ պուլունուպ՝ շիքեայէթլէրինէ ճէվապ վէրմէյէ միւսա՛ատէ օլմայընճա, պիր քիմսէյի [գաթլէ] թէսլիմ էթմէք Րօմալըլարըն 'ատէթի տէյիլ տիր՝ տէյիւ լանլէրէ ճէվապ վէրտիմ: 17-Պունուն իւզէրինէ անլէր պուրայա պէնիմ իլէ վարըլ օլտուգլարընտա, խկէճիքտիրմէյէրէք էրթէսի կիւն մահքէմէտէ օթուրուպ՝ օլ ատէմին կէթիրիլմէսինի էմր էթտիմ: 18-Վէ տա՛վաճըլարը՝ հուզուրտա անըն հագգընտա պէնիմ գըյաս էթտիյիմ պիր շիքեայէթ էթմէտիլէր: 19-ծՖագաթ քէնտի տիյանէթլէրինէ վէ Պօղոսըն՝ Տիրի տիր՝ տէտիյի Յիսուս նամընտա վէֆաթ էթ-

թ Գ. 26. 32: 28. 19:
ժ Գ. 24. 27:
ի Աչ. 2, 3:
լ Աչ. 4, 5.
խ Աչ. 6:
ծ Գ. 18. 15: 23. 29:

միշ պիր քիմսէյէ տա՞իր անըն ՚ալէյհինտէ պա՚զը
մէս՞էլէլէրի վար իտի։ 20-Վէ պէն պու մէս՞էլէնին
հաքքընտա թէրէտտիւտ էթտիյիմտէն, քէնտիսինէ՝
Երուսաղէմէ կիտիպ պու չէյլէրտէն օրա-
տա մուհաքէմէ օլմաք իսթէ՞ր մի սին՝ տէտիմ։
21-Վէ լաքին Պօղոս Օգոստոսըն հիւքմիւնէ պրագըլ-
մաք իսդրէ, րէֆ՚ի տա՚վա էթտիյինտէ, պէն անը
Գայսէրէ կէօնտէրինճէյէ տէյին հըֆզ օլունմասընը
էմր էթտիմ։ 22-կՎէ Ագրիպպաս Փեստոսա՝ Պէն
քէնտիմ տախի պու ատէմի տինկլէմէյէ արզու է-
տիյօրըմ, տէտիքտէ՝ Եարըն անը տինկլէրսին՝ տէտի։
23-Էրթէսի կիւն Ագրիպպաս իլէ Բերենիկէ քէ-
մալ ը իհթիշամլէ կէլիպ՝ պինպաշըլար վէ շէհրին
րիճալ ու քիպարը իլէ պէրապէր տիվանխանէյէ
կիրտիքտէն սօնրա, Փեստոսըն էմրի իւզէրինէ Պօ-
ղոս կէթիրիլտի։ 24-Վէ Փեստոս տէտի քի՝ Էյ մէ-
լիք Ագրիպպաս, վէ պիզիմ իլէ հազըր պուլունան
ճիւմլէ րիճալ, պունու կէօրիւյօրսընըզ. հԵէհու-
տիլէրին պիւթիւն ճիւմհուրը Երուսաղէմտէ վէ
պուրատա եանըմա կէլիպ, պունուն հագգընտա՝
ձԱրթըգ սաղ գալմասը ճա՞իզ տէյիլ տիր՝ տէյիւ
չաղըրըրլար իտի. 25-Լաքին պէն ղանըն գաթլէ
միւսթահագգ պիր շէյ էթմէտիյինի անլայըպ, ճքէն-
տիսի տախի Օգոստոսա րէֆ՚ի տա՚վա էթտիյին-
տէն, անը կէօնտէրմէյէ հիւքմ էթտիմ։ 26-Ամմա
անըն հագգընտա էֆէնտիմիզէ եազաճագ պիր
թահգիգ օլունմըշ շէյիմ օլմատըղընտան, անը սի-
զին հուզուրընըզա վէ պախուսուս, էյ մէլիք Ագ-
րիպպաս, սէնին հուզուրընա կէթիրտիմ, քի իս-

կ Գ. 9. 15։
հ Այ. 2, 3, 7։
ձ Գ. 22. 22։
ղ Գ. 23. 9, 29։ 26. 31։
ճ Այ. 11, 12։

թինթադ օլունտըղտան սօնրա, պիր եազաճաղըմ օլա։ 27-Զիրա պիր մահպուս կէօնտէրիփ՝ ՚ալէյհինտէ օլան շիքեայէթլէրի տախսի պէյան էթմէմէք պանա նամա՚գուլ կէօրիւնիւր։

ԳԱԳ 26

Վէ Ագրիպպաս Պօղոսա՝ Քէնտին իչիւն սէօյլէմէյէ սանա իզն վար՝ տէտիքտէ, Պօղոս էլինի uզատըպ ճէվապ վէրէրէք, 2-Էյ մէլիք Ագրիպպաս, Եէհուտիլէր թարաֆընտան շիքեայէթ օլունտըղըմ շէյլէրին ճիւմլէսի հագգընտա, պու կիւն սէնին հուզուրընտա ճէվապ վէրէճէյիմտէն քէնտիմի պախթիեար ՚ատտ էտէրիմ. 3-Խուսուսա քի Եէհուտիլէրին հէփ այինլէրի իլէ մէս՚էլէլէրինէ վագըֆ սըն. պու սէպէպտէն պէնի սապըրլէ տինկլէմէնիզի րիճա էտէրիմ։ 4-Իպթիտատէն Երուսաղէմտէ միլլէթիմին արասընտա սէպավէթիմտէն պէրու նասըլ եաշատըղըմը Եէհուտիլէրին ճիւմլէսի պիլիրլէր։ 5-Զիւնքի (շէհատէթ էթմէք իսթէրլէր իսէ) [ա]տինիմիզին էն տիգգաթլը ֆըրգասընա կէօրէ ֆէրիսի եաշատըղըմը էվվէլտէն պէրու պիլիրլէր։ 6-Վէ պէն շիմտի Ալլահ թարաֆընտան էճտատըմըզա վէրիլիփ՝ [բ]օն իքի սըպթըմըզըն տախի [գ]կէճէ կիւնտիւզ տէվամ իւզրէ ՚իպատէթ էտէրէք [դ]նա՚իլ օլմաղա ումիտ էթմէքտէ օլտըղլարը [ե]վա՚տըն ումիտի իչիւն [զ]մուհաքէմէ օլունմագ իւզրէ տուրույորըմ։ 7-Պէն օլ ումիտ իչիւն Եէհուտիլէր թարա-

[ա] Գ. 22. 3։ 23. 6։ 24. 15, 21։ Փիլ. 3. 5։
[բ] Յակ. 1. 1։
[գ] Ղուկ. 2. 37։ 1 Սէլ. 3. 10։ 1 Տիմ. 5. 5։
[դ] Փիլ. 3. 11։
[ե] Թէք. 3. 15։ 22. 18։ 26. 4։ 49. 10։ Թէտ. 18. 15։ 2 Միւլ. 7. 12։ Մէզ. 132. 11։ Ես. 4. 2։ 7. 14։ 9. 6։ 40. 10։ Երեմ. 23. 5։ 33. 14—16։ Եզեկ. 34. 23։ 37. 24։ Դան. 9. 24։ Միք. 7. 20։ Գ. 13. 32։ Րօմ. 15. 8։ Տիտ. 2. 13։
[զ] Գ. 23. 6։

ֆընտան շիքեայեթ օլունույօրըմ, էյ մելիք [Ագ-
րիպպաս], 8-Ալլահըն էօլիւլէրի իհեա էյլէմեսի
նի՞չիւն 'ինտինիզտէ ինանըլմազ չէյ 'ատտ օլունուր։
9-[ե]Վագա'ա պէն քէնտիմ Նազարէթլի Յիսուսըն
իսմինէ մուխալիֆ փէք չօգ շէյլէր էթմէք պանա
վաճիպ իտիյի զաննընտա իտիմ։ 10-[զ]Պունու տա-
խի Երուսաղէմտէ իճրա էտիպ՝ [է]պաշ քեահինլէր-
տէն սալահիյէթ ալարագ, մուգատտէսլէրտէն նի-
չէլէրինի հապսխանէլէրտէ հափս էտիպ՝ գաթլ օ-
լունտուգլարընտա պէն տախի րէյ վէրտիմ։ 11-[ը]Վէ
ճիւմլէ սինաղօղլարտա չօգ տէֆ'ա անլէրէ 'ազապ
էտիպ՝ քիւֆր էթմէյէ իճպար էտէր իտիմ. վէ
'ալէյհլէրինէ ղայէթլէ հիտտէթլէնէրէք՝ թա էճնէ-
պի շէհիրլէրէ տախի թէ'ատտի էտէր իտիմ։ 12-[թ]Վէ
պու սըրատա պաշ քեահինլէր թարաֆընտան վէքեա-
լէթէն սալահիյէթ վէ մէ'մուրիյէթլէ Դամասկոսա տա-
խի կիտէր իքէն, 13-Էյ մելիք, եօլտա էօյլէ վագ-
թը՝ սէմատան պէնիմ վէ եօլտաշլարըմըն էթրա-
ֆընտա կիւնէշին զիյասընտան 'ազիմ պիր նուր փար-
լամըշ կէօրտիւմ։ 14-Վէ ճիւմլէմիզ եէրէ տիւ-
շիւպ՝ 'Իպրանի լիսանընտա՝ Էյ Սաւուղ, Սաւուղ,
պանա նի՞չիւն թէ'ատտի էտիյօրսըն. սանա իւկէն-
տէրէլէրէ գարշը տէփմէք կիւճ տիր՝ տէյիւ պանա
սէօյլէյէն պիր սէտա իշիթտիմ։ 15-Պէն տախի՝
Էֆէնտի, սէն քի՞մ սին՝ տէտիյիմտէ, Ռապպ՝ Պէն
սէնին թէ'ատտի էթտիյին Յիսուս իմ։ 16-Լաքին
գալգ, այագ իւզէրի տուր. զիրա կէօրտիւյիւն վէ
սանա կէօրիւնէճէյիմ շէյլէրէ [ժ]սէնի մէ'մուր վէ
շահիտ թա'եին էթմէք իչիւն սանա կէօրիւն-

ե Յովհ. 16. 2։ 1 Տիմ. 1. 13։
զ Գ. 8. 3։ Գաղ. 1. 13։
է Գ. 9. 14, 21։ 22. 5։
ը Գ. 22. 19։
թ Գ. 9. 3։ 22. 6։
ժ Գ. 22. 15։

տիւմ։ 17-Վէ սէնի պու գավմտան վէ Թա՛իֆէ-
լէրտէն գուրթարաճաղըմ։ 18-Վէ պանա իման
էթմէլէրիյլէ, [ե]կիւնահլարըն 'աֆվընա վէ [զ]մուգատ-
տէսլէր արասընտա [է]Նասիպէ նա՛իլ օլմալարը
իչիւն, [ը]կէօզլէրինի աչըպ [թ]ղուլմէթտէն նուրա, վէ
Շէյթանըն Թէսալլութընտան Ալլահա րիւճու՛ էթ-
տիրմէք իչիւն՝ [ժ]սէնի շիմտի անլէրէ իրսալ էտէ-
րիմ՝ տէտի։ 19-Պունա պինա՛էն, էյ մէլիք Ագ-
րիպպաս, սէմավի րիւ՛յայա իթա՛աթսըզ օլմատըմ։
20-Ֆագաթ Թէվպէ էտիպ Ալլահա րիւճու՛ էտէ-
րէք, [ի]Թէվպէյէ լայըգ 'ամէլլէր իշլէմէլէրի իչիւն՝
[լ]էվվէլա Դամասկոս վէ Երուսաղէմ էհալիսինէ
վէ պիւթիւն Եէհուտիյէ տիյարընա վէ Թա՛իֆէլէ-
րէ վա՛զ էթտիմ։ 21-Պու սէպէպլէրտէն [խ]Յէհու-
տիլէր պէնի հէյքէլտէ թութուպ՝ գաթլիմէ սա՛յ
էթտիլէր։ 22-Նիհայէթ Ալլահըն 'ավնընա մազհար
օլարագ պու կիւնէ տէյին պագը իմ, վէ քիւչիւյէ
վէ պէօյիւյէ շէհատէթ էտէրէք, [ծ]փէյղամպէրլէրին
վէ [կ]Մովսէսին վագը՛ օլաճաղընը խապէր վէրտիք-
լէրի շէյլէրտէն, 23-[հ]Եա՛նի Քրիստոսըն էլէմ չէ-
քէճէյինտէն, [ձ]վէ էօլիւլէրտէն էն էվվէլ գըյամ
էտիպ՝ գավմա վէ [ղ]Թա՛իֆէլէրէ նուր թէպշիր էտէ-
ճէյինտէն մա՛տա հիչ պիր շէյ սէօյլէտիյիմ տէօգ-
րը՝ տէտի։

ե Ղուկ. 1. 78։
զ Գ. 20. 32։
է Եփես. 1. 11։ Կող. 1. 12։
ը Ես. 35. 5։ 42. 7։ Ղուկ. 1. 77։ Յովհ. 8. 12։ 2 Կոր. 4. 4։ Եփես. 1. 18։ 1 Սէլ. 5. 5։
թ 2 Կոր. 6. 14։ Եփես. 4. 18. 5. 8։ Կող. 1. 13։ 1 Պետ. 2. 9, 25։
ժ Գ. 22. 21։
ի Մատթ. 3. 8։
լ Գ. 9. 20, 22, 29։ 11. 26։ 13 վէ 14 վէ 16 վէ 17 տէն 21 պապլար։
խ Գ. 21. 30, 31։
ծ Ղուկ. 24. 27, 44։ Գ. 24. 14։ 28. 23։ Հռմ. 3. 21։
կ Յովհ. 5. 46։
հ Ղուկ. 24. 26, 46։
ձ 1 Կոր. 15. 20։ Կող. 1. 18։ Վահ. 1. 5։
ղ Ղուկ. 2. 31։

24-Վէ ճէվապ վէրէրէք պու շէյլէրի սէօյլէտի-
յինտէ, Փեստոս եիւքսէք սէսլէ՝ Դէյ Պօղոս, չըլ-
տըրըյօրսըն. չօգ օգումագ սէնի տէլիւյէ տիւշար
էտիյօր՝ տէտի։ 25-Օ տախի՝ Էյ տէվլէթլու Փես-
տոս, չըլտըրմայօրըմ, ամմա հագիգաթ վէ 'ագլը
սէլիմ սէօզլէրի սէօյլէյօրըմ։ 26-Զիրա մէլիք պու
շէյլէրէ վագըֆ օլմաղլէ, հուզուրընտա ճէսուրանէ
սէօյլէյօրըմ, չիւնքի պու շէյ պիր քէօշէտէ վագը'
օլմատըղընտան, գըյաս էտէրիմ քի պու շէյլէրին
հիչ պիրի պիլէ անա կիզլի տէյիլ տիր։ 27-Էյ մէ-
լիք Ագրիպպաս, փէյղամպէրլէրէ ինանը՞ր մը սըն.
ինանտըղընը պիլիրիմ՝ տէտի։ 28-Վէ Ագրիպպաս
Պօղոսա՝ Պէնի Խրիսթիյան օլմաղա ճիւզ"ի իգնա'
էտիյօրսըն՝ տէտի։ 29-Պօղոս տախի՝ "Քեա՛շքի Ալ-
լահ վէրէ իտի, ճիւզ"ի վէ քիւլլի, եալընըզ սէն
տէյիլ, անճագ պու կիւն պէնի տինկլէյէնլէրին ճիւմ-
լէսի տախի, շու պէնտլէրտէն մա'տա, հէման պէ-
նիմ օլտըղըմ կիպի օլա իտիլէր՝ տէտի։

30-Վէ [պունու սէօյլէտիյի կիպի] մէլիք իլէ վա-
լի վէ Բերինիկէ վէ անլէր իլէ պէրապէր օթու-
րանլար գալգտըլար։ 31-Վէ պիր թարաֆա չէքիլ-
տիքլէրինտէ պիրիպիրի իլէ՝ "Պու ատէմ գաթլէ եա
պէնտլէրէ միւսթահագգ հիչ պիր շէյ իշլէմէյօր՝
տէյիւ սէօյլէշիրլէր իտի։ 32-Ագրիպպաս տախի
Փեստոսա՝ Պու ատէմ ՙԳայսէրէ րէֆ'ի տա'վա էթ-
մէմիշ օլսա իտի, սալը վէրիլէ պիլիր իտի՝ տէտի։

ԳԱԳ 27

Վէ տէնիզտէն Իթալիայա կիթմէմիզ "մուգար-

Լ4 Միւլ. 9. 11։ Յովհ. 10. 20։ 1 Կոր. 1. 23։ 2. 13, 14։ 4. 10։	- 1 Կոր. 7. 7։ - Գ. 23. 9, 29։ 25. 25։	Լ Գ. 25. 11։ —— - Գ. 25. 12, 25։

րէր օլտըղտա, Պօղոսը վէ տիկէր պա՛զը մահպուս-
լարը Օգոստոս թապուրընըն Յուլիոս նամ պիր եիւզ
պաշըսընա թէսլիմ էթտիլէր։ 2-Վէ Ասիա թա-
րաֆլարընտան կիթմէք իւզրէ, Ետրէմիտլի պիր
կէմիյէ պինիփ՝ վէ Սելանիքտէն օլան [ա]Մակեդոնիալը
Արիստարքոս պիզիմ իլէ պէրապէր օլարագ աչըլ-
ըրփ, 3-Էրթէսի կիւն Սիտոնա վասըլ օլտըգ, վէ
Յուլիոս Պօղոսա ինսանիյէթլէ մու՛ամէլէ էտէրէք,
[բ]խամթիրահամ իչիւն, տօսթլարընըն եանընա կիթ-
մէսինէ րուխսաթ վէրտի։ 4-Վէ օրատան աչըլըփ՝
րիւզկեար մուխալիֆ օլմաղլէ, Գըպրըսըն ալթ թա-
րաֆընտան կէչիփ, 5-Կիլիկիա վէ Պամփիւլիա տէ-
նիզինին օրթասընտան կէչէրէք, Լիկիատա վագը՛
Միւռայա կէլտիք։ 6-Վէ եիւզ պաշը օրատա Ի-
թալիայա կիտէճէք Իսքէնտէրիյէլի պիր կէմի պու-
լուփ՝ պիզի անա պինտիրտի։ 7-Վէ պիր չօգ կիւն-
լէր աղըր աղըր կիտիփ՝ կիւճլէ Կնիտոսըն գուրպի-
նէ եէթիշտիյիմիզտէ, րիւզկեար պիզի պըրագմա-
տըղընտան Կրիտին ալթ թարաֆընտան Սաղմոնա
ճօնիւնտէն կիտէրէք, 8-Անը կիւճլէ կէչիփ՝ Կիւ-
զէլ լիմանլար՝ տէնիլէն պիր մահալէ կէլտիք. պու-
նուն գուրպինտէ Ղասեա նամ պիր շէհիր վար իտի։

9-Վէ խայլը զէման կէչտիքտէն սօնրա, [գ]օրուճ
վագթը հալա կէլմիշ օլտըղընտան, արթըգ տէնիզ
սէֆէրի մուխաթարալը օլմաղլէ, Պօղոս անլէրէ նա-
սիհաթ էտիփ, 10-Էյ ատէմլէր, պու տէնիզ սէ-
ֆէրինին եալընըզ եիւքէ վէ կէմիյէ տէյիլ, պէլքի
քէնտի ճանլարըմըզա տախի մէշագգաթլը վէ չօգ
զարարլը օլաճաղընը կէօրիւյօրըմ՝ տէտի։ 11-Ամմա
եիւզ պաշը կէմինին րէ"իսի իլէ սահիպինէ Պօղոսըն

ա Գ. 19. 29։ | բ Գ. 24. 23։ 28. 16։ | գ Ղև. 23. 27, 29։

սէօզլէրինտէն զիյատէ իʼթիմատ էթտի։ 12-Վէ օ
լիման գըշլամաղ իչին մունասիպ օլմատըղընտան,
էքսէրիսի Կիրիտին ճէնուպա վէ ղարպ ի չիմալա
պագան Փիւնիկէ լիմանընա գըշլամաղ իչին վա-
սըլ օլա պիլիրիզ՝ տէյիւ օրատան տախի աչըլմաղա
րէյ վէրտիլէր։ 13-Վէ պիր եավաշ լօտօս էսիպ՝
մագսէտլէրինէ էրտիլէր զաննըյլէ, գալգըպ Կիրի-
տին գըյըսընտան կէչիյօրլար իտի։ 14-Ամմա պիր
ազտան սօնրա անա գարշը Եւրակիւլոն տէնիլէն պիր
շիտտէթլի րիւզկեար զուհուր էթմէքլէ, 15-Կէմի
պիրտէն գափըլտը, վէ օրսայա կիտէմէտիյինտէն,
անը քէնտի հալինէ պըրագըպ՝ սիւրիւքլէնիյօր իտիք։
16-Վէ Կղօդա նամ պիր քիւչիւք ատանըն ալթը-
նա սըղընարագ սանտալը կիւճլէ զապթ էթմէյէ
մուգթէտիր օլուպ՝ իչէրի ալտըգտան սօնրա, 17-Չա-
րէլէր գուլլանարագ կէմիյի ալթընտան գուշաթ-
տըլար․ վէ սըղա տիւշմէք գօրգուսըյլէ եէլքէնի էն-
տիրիպ՝ էօյլէ սիւրիւքլէնիրլէր իտի։ 18-Վէ շիտ-
տէթլի ֆուրթունատա պուլունտըղըմըզտան, էր-
թէսի կիւն եիւքիւ տէնիզէ աթտըլար։ 19-Վէ իւ-
չիւնճիւ կիւնտէ քէնտի էլլէրիմիզլէ +կէմինին թա-
գըմլարընը աթտըգ։ 20-Վէ չօգ կիւնլէր նէ կիւ-
նէշ նէ եըլտըզլար կէօրիւնիւպ՝ շիտտէթլի ֆուր-
թունա տախի իւզէրիմիզէ պասմագլէ, արթըգ նէ-
ճաթ պուլմամըզըն իւմիտի քիւլլիյէն գաթʼ օլուն-
տու։ 21-Վէ չօգտան պէրու աճ գալմըշ օլմալա-
րըյլէ, Պօղօս օրթալարընտա տուրուպ՝ Էյ ատէմ-
լէր, ֆիլվագըʼ պէնիմ սէօյլէտիյիմի տինլէյէրէք,
պու մէշագգաթ վէ զարարա օղրամամագ իչին
Կիրիտտէն աչըլմամալը իտինիզ։ 22-Ամմա շիմտի

+ Յոն. 1. 5։

սիզէ նասիհաթ վէրիրիմ քի խօշ խաթըր օլասընըզ.
զիրա սիզտէն հիչ պիրի թէլէֆ օլմայըզ՝ անճագ
կէմի թէլէֆ օլաճագ տըր։ 23-Զիրա սահիպիմ վէ
[ղ]մա'պուտըմ օլան Ալլահըն մէլէյի [ե]պու կէճէ եա-
նըմտա տուրուպ, 24-Էյ Պօղօս, գօրգմա, Գայսէրին
հուզուրընտա տուրմանք լազըմ տըր. վէ իշթէ Ալլահ
սէնին իլէ պէրապէր կէմիտէ օլանլարըն ճիւմլէսինի
սանա պաղըշլամըշ տըր՝ տէտի։ 25-Պունուն իչիւն,
էյ ատէմլէր, խօշ խաթըր օլունըզ, [ը]զիրա հէման
պանա սէօյլէնիլտիյի վէճհ իւզրէ վագը՛ օլաճաղը-
նա պէն Ալլահա ի'թիմատ էտէրիմ. 26-Անճագ
[թ]պիր ատայա տիւշմէմիզ լազըմ տըր՝ տէտի։
27-Վէ օն տէօրտիւնճիւ կէճէ օլտըգտա՝ Ատրիա
տէնիզինտէ սիւրիւքլէնմէքտէ իքէն, կէճէնին եարը-
սընտա կէմիճիլէր պիր գարայա եագլաշտըգլարընը
զաննէթտիլէր։ 28-Վէ իսգանտիլ աթըպ՝ եիրմի
գուլաճ պուլտուլար. վէ պիր աղ իլէրի վարըպ վէ
թէքրար աթըպ՝ օն պէշ գուլաճ պուլտուլար։ 29-
Վէ գայալըգլա տիւշմէք գօրգուսընտան, գըչտան
տէօրթ լէնկէր աթըպ՝ կիւնտիւզ օլմասընը արզու
էթտիլէր։ 30-Վէ կէմիճիլէր կէմիտէն գաչմագ
մագսէտիյլէ, պաշտան լէնկէրլէր աթմագ պէհա-
նէսիյլէ սանտալը տէնիզէ էնտիրտիքլէրինտէ, 31-
Պօղօս եիւզ պաշըյա վէ 'ասքէրլէրէ՝ Էկէր պու-
լար կէմիտէ գալմազսա, սիզ նէճաթ պուլամազ-
սընըզ՝ տէտի։ 32-Օ զէման 'ասքէրլէր սանտալըն
իփլէրինի քէսիպ՝ անը պըրագտըլար։ 33-Վէ սա-
պահ օլմագ իւզրէ իքէն՝ Պօղօս ճիւմլէսինէ թա'-
ամ էթմէլէրինի րիճա էտէրէք՝ Պու կիւն օն տէօրթ

ղ Դան. 6. 16։ Ռօմ. 1. 9։ 2 Տիմ. 1. 5։ ե Գ. 23. 11։ | ը Ղուկ. 1. 45։ Ռօմ. 4. 20, 21։ 2 Տիմ. 1. 12։ | թ Գ. 28. 1։

կիւն տիր, պէքլէյիպ՝ հիչ պիր շէյ եէմէյերէք աճ
դալտընըզ։ 34-Պու էճլտէն թա՛ամ էյլէմէնիզի
րճա էտէրիմ, զիրա պու սիզին նէճաթընըզ ի-
չիւն տիր. [ծ] Չիւնքի պիրինիզին պաշընտան պիր գըլ
տիւշմէյէճէք տիր՝ տէտի։ 35-Վէ պէօյլէ տէյէ-
րէք էքմէք ալըպ՝ [է] քեաֆֆէսինին էօնիւնտէ Ալլահա
շիւքիւր էթտի, վէ փարէլէյիպ եէմէյէ պաշլատը։
36-Վէ ճիւմլէսի խօշ խաթըր օլուպ՝ քէնտիլէր թա-
՚ամ էթտիլէր։ 37-Վէ պիզ կէմիտէ ճիւմլէմիզ
իքի եիւզ եէթմիշ ալթը քիշի իտիք։ 38-Վէ թա-
՚ամտան տօյտըգլարընտա, պուղտայը տէնիզէ աթա-
րագ կէմիյի թախֆիֆ էթտիլէր։

39-Վէ կիւնտիւզ օլտըգտա, օլ եէրի թանըմա-
յըպ՝ ֆագաթ սահիլի օլան պիր քէօրֆէզ կէօր-
մէլէրիյլէ, էկէր միւմքին օլուրսա, կէմիյի օրայա
սէվգ էթմէյի մուրատ էթտիլէր։ 40-Վէ լէնկէր-
լէրի քէսիպ՝ տէնիզէ պըրագտըլար. վէ տիւմէնլէ-
րին պաղլարընը չէօզիւպ՝ եէլքէնի րիւզկեարա գալ-
տըրարագ, սահիլէ տօղրու կիտիյօրլար իտի։ 41-
Վէ իքի թարաֆտան տէնիզին գավուշտըղը պիր
մահալէ տիւշիւպ՝ [ը] կէմիյի օթուրթտըլար. վէ պաշը
սափլանարագ, գըմըլտանմազ օլտու. գըչ իսէ տալ-
ղալարըն շիտտէթինտէն տաղըլըյօր իտի։ 42-Վէ
մահպուսլարտան պիրի եիւզիւպ ֆիրար էթմէմէսի
իչիւն, ՚ասքէրլէր անլէրի գաթլ էթմէյէ մէշվէ-
րէթ էթտիլէր իսէ տէ, 43-Եիւզ պաշը Պօղօսը
գուրթարմագ իսթէմէքլէ, անլէրի պու նիյէթտէն
մէն՚ իլէ, եիւզմէք պիլէնլէրին էվվէլա աթըլըպ
գարայա չըգմալարընը, 44-Պագըլարընըն տախի

[ծ] 3 Միւլ. 1. 52։ Մատթ. 10. 30։ Ղուկ. 12. 7։ 21. 18։
[է] 1 Միւլ. 9. 13։ Մատթ. 15. 36։ Մարկ. 8. 6։ Յովհ. 6. 11։ 1 Տիմ. 4. 3,4։
[ը] 2 Կոր. 11. 25։

քիմի թախթալար, քիմի տէ կէմինին պա՛զը փարչալարը ուզէրինտէ չըգմալարընը էմր էթտի․ վէ պու վէճհլէ [ե]ճիւմլէսի սալիմէն գարայա չըգտըլար։

ՊԱՊ 28

Վէ սալիմէն չըգտըղըմըզտա, [ա]օլ ատանըն իսմի Մալթա իտիյինի անլատըգ։ 2-[բ]Վէ պարպարլար պիզէ ֆէվգ էլ՛ատէ միւրիւվվէթ կէօսթէրտիլէր, չէօյլէ քի եաղան եաղմուր վէ սօղուգ սէպէպինտէն աթէշ եագըպ՝ ճիւմլէմիզի գապուլ էթտիլէր։ 3-Վէ Պօղոս չօգ չալը տէվշիրիպ՝ աթէշ իւզէրինէ գօտըղընտա, սըճագտան պիր էնկէրէք չըգըպ՝ անըն էլինէ եափըշտը։ 4-Վէ պարպարլար ճանվէրի անըն էլինտէն սարգըլմըշ կէօրտիւքլէրինտէ, պիրիպիրինէ՝ Պու ատէմ էլպէթթէ գաթիլ օլմալը տըր, քի տէնիզտէն գուրթուլտու իսէ տէ, ՛ատալէթ անը եաշամաղա պըրագմատը՝ տէտիլէր իտի։ 5-Օ տախի ճանվէրի աթէշէ սիլքիպ՝ [գ]պիր զարար կէօրմէտի։ 6-Անլէր անըն շիշէճէյինէ վէ եախօտ անսըզըն էօլիւ տիւշէճէյինէ պէքլէտիլէր իսէ տէ, պիր չօգ պէքլէտիքտէն սօնրա՝ անա պիր զարար օլմատըղընը կէօրտիւքլէրինտէ, զաննլարընտան տէօնիւպ՝ [դ]Իլահ տըր՝ տէտիլէր։ 7-Վէ ատանըն պէօյիւյիւ պուլունան Պօպլիոս նամ քիմսէնին օլ ճիվարլարտա չիֆթլիքլէրի պուլունմաղլէ, պիզի գապուլ էտիպ՝ իւչ կիւն միւրիւվվէթլէ միւսաֆիր էյլէտի։ 8-Վէ Պօպլիոսըն փէտէրի հիւմմա իլէ գանլը իսհալա թութուլարագ եաթմագտա իքէն, Պօղոս եանընա վարտը, վէ [ե]տու՛ա էտէրէք,

ե Ա.յ. 22։

ա Պ. 27. 26։
բ Ռօմ. 1. 14։ 1 Կոր. 14. 11։ Կող. 3. 11։
գ Մարկ. 16. 18։ Ղուկ. 10. 19։
դ Պ. 14. 11։
ե Յակ. 5. 14, 15։

[ղ]էլլէրինի անըն իւզէրինէ գօմաղլէ անա չիֆա վէր-
տի։ 9-Վէ պու վագը'ա իւզէրինէ ատատա պու-
լունան սա"իր խասթալար տախի կէլիպ չիֆա պու-
լուրլար իտի։ 10-Անլէր տախի պիզէ զիյատէսիյլէ
[է]իքրամ էթտիլէր, վէ կիտէճէյիմիզ վագըթ պիզէ
լազըմ օլան չէյլէրի թէտարիք էթտիլէր։
11-Վէ իւչ այ սօնրա՝ օլ ատատա գըշլամըշ վէ
'ալամէթի Դիոսկուրի օլան Իսկէնտէրիյէլի պիր կէ-
միյլէ աչըլտըգ։ 12-Վէ Սիրակուսայա վարըլ օլուպ՝
իւչ կիւն գալտըգ։ 13-Օրատան տախի տօլաշարագ,
Ռէգիոնա վարըլ օլուպ՝ պիր կիւն սօնրա լօտօս
էսմէքլէ, իքինճի կիւն Պատիողօսա կէլտիք։ 14-Վէ
օրատա պա'զը պիրատէրլէր պուլտըգ. անլէր տա-
խի եանլարընտա եէտի կիւն գալմամըզը րէճա էթ-
տիլէր. վէ պէօյլէճէ Րօմայա կէլտիք։ 15-Օրատան
տախի պիրատէրլէր խապէրիմիզի ալտըգլարընտա,
պիզի իսթիգպալ իչիւն Թա Ապփիոս պազարընա
վէ Իւչ խանլարա տէյին չըգտըլար. վէ Պօղոս ան-
լէրի կէօրտիւյիւնտէ, Ալլահա չիւքր էտիպ ճէսա-
րէթլէնտի։
16-Վէ Րօմայա կէլտիյիմիզտէ, [եիւզ պաշը մահ-
պուսլարը սէրտարա թէսլիմ էթտի.] [ը]Պօղոսա
քէնտինի հըֆզ էտէն 'ասքէր իլէ այըրճա իգամէթ
էթմէյէ րուխսաթ վէրիլտի։ 17-Վէ իւչ կիւն սօն-
րա, Պօղոս Եէհուտիլէրին մու'թէպէրանընը տա'վէթ
էյլէտի. վէ անլէր ճէմ' օլտըգտա, անլէրէ՝ Էյ պի-
րատէրլէր, [թ]պէն գավմա, եախօտ էճտատըմըզըն
այինլէրինէ մուխալիֆ պիր չէյ էթմէմիշ օլտըղըմ
հալտէ, [ժ]Եէրուսաղէմտէն Րօմալըլարըն էլլէրինէ

ղ Մարկ. 6. 5։ 7. 32։ 16. 18։ Ղուկ. 4. 40։ Գ. 19. 11, 12։ 1 Կոր. 12. 9, 28։
է Մատթ. 15. 6։ 1Տիմ. 5. 17։
ը Գ. 24. 23։ 27. 3։
թ Գ. 24. 12, 13։ 25. 8։
ժ Գ. 21. 33։

մահպուս օլարագ Թէսլիմ օլունտըմ։ 18-Պունլար
տախի [է]պէնի իսթինթագ էտիպ՝ պէնտէ գաթլէ
միւսթահագգ հիչ պիր սէպէպ պուլունմատըղընա
մէպնի սալը վէրմէք իսթէտիլէր։ 19-Լաքին Եէ-
հուտիլէր մուխալէֆէթ էթտիքլէրինտէ, հէր նէ
գատար միլլէթիմին 'ալէյհինտէ շիքեայէթ էտէ-
ճէք պիր շէյիմ եօգ իտի իսէ տէ, [ը]Գայսէրէ րէֆ'ի
տա'վա էթմէյէ մէճպուր օլտըմ։ 20-Իմտի պու
սէպէպտէ մէպնի կէօրիւշիւպ սէօյլէշմէք մէրամըյլէ
սիզի տա'վէթ էթտիմ. [թ]զիրա Իսրայէլին իւմիտի
իչին [ժ]պու զէնճիրլէ պաղլը իմ՝ տէտի։ 21-Անլէր
տախի անա՝ պիզ սէնին հագգընտա նէ Եէհուտի-
յէտէն մէքթուպ ալտըգ, նէ տէ պիրատէրլէրտէն
պիրի կէլիպ՝ սէնին հագգընտա պիր քէօթիւ շէյ
խապէր վէրմիշ եա սէօյլէմիշ տիր։ 22-Լաքին նէ
էֆքեարտա օլտըղընը սէնտէն իշիթմէք իսթէրիզ.
զիրա հէր եէրտէ պու ֆըրգայա [ի]մուխալէֆէթ
էտիլտիյի մա'լիւմիւմիւզ տիր՝ տէտիլէր։ 23-Վէ
անա պիր կիւն թա'եին էտիպ՝ չօգ քիմսէլէր եա-
նընա՝ մէսքէնինէ կէլտիլէր. վէ սապահտան ախ-
շամա գատար [հ]Մօվսէսին Թէվրաթը իլէ փէյղամ-
պէրլէրտէն Յիսուսա միւթէ'ալլըգ շէյլէր հագգըն-
տա անլէրի իլզամ էտիպ՝ [ձ]մէլէքիւթ Ալլահա տա-
'իր շէհատէթ էտէրէք անը պէյան էտէր իտի։ 24-
[ղ]Վէ սէօյլէնիլէն շէյլէրէ պա'զըլարը ինանըպ պա'-
զըլարը ինանմատըլար։ 25-Վէ պիրիպիրի իլէ իթ-
թիֆագ էթմէյիպ՝ տաղըլմագ իւզրէ իքէն, Պօղոս

է Գ. 22. 24։ 24. 10։ 25. 8։ 26. 31։
ը Գ. 25. 11։
թ Գ. 26. 6, 7։
ժ Գ. 26. 29։ Եփես. 3. 1։ 4. 1։ 6. 20։ 2 Տիմ. 1. 16։ 2. 9։ Փիլիմ. 10, 13։
ի Ղուկ. 2. 34։ Գ. 24. 5, 14։ 1 Պետ. 2. 12։ 4. 14։
հ Գաղ. Գ. 26. 6, 22։
ձ Ղուկ. 24. 27։ Գ. 17. 3։ 19. 8։
ղ Գ. 14. 4։ 17. 4։ 19. 9։

պիր սէօզ սէօյլէտի. եա՞նի՝ Ռուհ իւլ Գուտս Եսա-
յի փէյղամպէր վաարթասըյլէ էճտատըմըզա խի-
թապէն, 26 - ՙԳու գավմա կիթ, վէ տէ քի՝ Իշիթ-
մէքլէ իշիտէճէքսինիզ, ամմա անլամայաճագսընըզ,
վէ պագարագ պագաճագսընըզ, ամմա կէօրմէյէ-
ճէքսինիզ։ 27 - Զիրա պու գավմըն գալպի գաթը-
լաշըպ՝ գուլագլարըյլէ աղըրճա իշիտիրլէր, վէ կէօզ-
լէրինի տախի գափատըլար, օլմայա քի կէօզլէրիյլէ
կէօրիւպ՝ վէ գուլագլարըյլէ իշիտէրէք, գալպէն
ֆէհմիլէ ըրճու՛ էտէլէր, պէն տախի անլէրէ շիֆա
վէրէյիմ՝ տէյէրէք էյի պույուրտու։ 28 - Իմտի
սիզէ մա՛լիւմ օլսուն քի՝ Ալլահըն խէլասը ՙԹա՛ի-
ֆէլէրէ իրսալ օլունտու. անլէր տախի տինլէյէ-
ճէքլէր տիր։ 29 - Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն
սօնրա՝ Եէհուտիլէր պիրիպիրի իլէ չօգ միւպահէ-
սէ էտէրէք կիթտիլէր։

30 - Վէ Պօղոս խըթիճար էթտիյի խանէտէ թէ-
մամ իքի սէնէ իգամէթ էտէրէք, եանըննա կէլէն-
լէրին ճիւմլէսինի գապուլ պիրլէ, 31 - Մէլէքիւթ
Ուլլահը վա՛զ էտէրէք, Ռապպ Յիսուս Քրիստոսա
միւթէ՛ալլըգ շէյլէրի պիլա մանի՛ վէ քէմալը ճէ-
սարէթլէ թա՛լիմ էտէր իտի։

ՙ Եա. 6. 9։ Երեմ. 5. 21։ Եզէկ. 12. 2։ Մատթ. 13. 14, 15։ Մարկ. 4. 12։ Ղուկ. 8. 10։ Յովհ. 12. 40։ Հռոմ. 11. 8։ ՚ Մատթ. 21. 41, 43։ Գ. 13. 46, 47։ 18. 6։ 22. 21։ 26. 17, 19։ Հռոմ. 11. 11։ ՚ Գ. 4. 31։ Եփես. 6. 19։

ՊՕՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ՌՕՄԱԼԸԼԱՐԱ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ԳԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոսըն գուլու Պօղոս՝ [ա]ռէսուլ օլմաղ իւզրէ տա'վէթ, 2-Վէ Ալլահըն պէշարէթինէ [բ]թախսիս օլունմըշ օլուպ, 3-Օլ [illegible] քի [գ]ճէսէտ ճիհէթինճէ [դ]Դավութ նէսլինտէն օլուպ՝ [ե]գուտսիյէթ ռուհու ճիհէթինճէ էօլիւլէրտէն պիւ գըյամ, [զ]գուվվէթլէ Իպն Ուլլահ պէյան օլունան քէնտի Օղլու Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս հագգընտա, 4-Ալլահ [է]մուգատտէս քիթապլարտա փէյղամպէրլէրի վասըթասըյլէ մուգատտէմա [ը]վա'տ էյլէմիշ իտի: 5-Արալարընտա Յիսուս Քրիստոսըն տա'վէթլիսի պուլունտուղունըզ, 6-Ճիւմլէ միլլէթլէր արասընտա [թ]իսմի իչիւն [ժ]իմանա իթա'աթ օլունմաղ իւզրէ, անըն թարաֆընտան [ի]'ինայէթ վէ ռէսալէթ ալտըղ. 7-Սիզ Ալլահըն Ռօմատա պուլունան ճիւմլէ սէվկիլիլէրինէ, վէ [լ]մուգատտէս օլմաղ իւզրէ տա'վէթ օլունանլարա՝ Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Ռապպ

ա Ա'մալ. 22. 21: 1 Կոր. 1. 1: Գաղ. 1. 1: 1 Տիմ. 1. 11: 2. 6: 2 Տիմ. 1. 11:
բ Ա'մալ. 9. 15: 13. 2: Գաղ. 1. 15:
գ Յովհ. 1. 14: Գաղ. 4. 4:
դ Մատթ. 1. 6, 16: Ղուկ. 1. 32: Ա'մալ. 2. 30: 2 Տիմ. 2. 8:
ե Ա'մալ. 13. 33:
զ Եբր. 9. 14:
է Գ. 3. 21: 16. 26: Գաղ. 3. 8:
ը Պաք Ա'մալ. 26. 6: Տիտ. 1. 1:
թ Ա'մալ. 9. 15:
ժ Ա'մալ. 6. 7: Գ. 16. 26:
ի Գ. 12. 3: 15. 16: 1 Կոր. 15. 10: Գաղ. 1. 15: 2. 8: Եփես. 3. 8:
լ Գ. 9. 24: 1 Կոր. 1. 2: 1 Սել. 4. 7:

Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան ե՛ինայէթ վէ սէ-
լամէթ օլսուն։

8 - Էվվէլա ծ՛ճիւմլէնիզ իչիւն Յիսուս Քրիստոս
վասըթասըյլէ Ալլահըմա շիւքր էտէրիմ քի՝ կիմա-
նընըզ պիւթիւն տիւնեայա շայ՛ օլմուշ տըր. 9 - Զի-
րա Օղլընըն պէշարէթինտէ հրուհըմլէ խըտմէթ էթ-
տիյիմ յԱլլահ պանա շահիտ տիր քի, 10 - ղԱլլա-
հըն իրատէթիյլէ 'ագըպէթ թարաֆընըզա կէլմէք-
լիյիմ միւյէսսէր օլա տէյիւ տա՛իմա տու'ալարըմ-
տա ճնիյազ էտիպ՝ ֆէրաղէթ էթմէյէրէք մսիզի
խատ էտէրիմ։ 11 - Զիւնքի սիզի կէօրմէյէ իշթի-
յագըմ վար, թա քի սէպաթընըզ իչիւն յսիզի
պիր րուհանի մէվհիպէյէ նա՛իլ էտէյիմ. 12 - Եա՛-
նի նսիզին վէ պէնիմ օլուպ՝ պիրիպիրիմիզտէ պու-
լունան իմանըլէ սիզին իլէ պէրապէր միւթէսէլլի օ-
լայըմ։ 13 - Լաքին, էյ պիրատէրլէր, շչիմտիյէտէք
մէն՛ օլունտըմ իսէ տէ, սա՛իր թա՛իֆէլէր արա-
սընտա օլտըղը կիպի, ոսիզին արանըզտա տախի
պիր մահսուլըմ օլմագ իւզրէ՝ թարաֆընըզա կէլ-
մէյէ չտէֆ'աթլէ միւրատ էյլէտիյիմի պիլմէմէնիզի
իսթէմէմ։ 14 - Պէն Եունանիլէրէ վէ Պարպարլարա,
'ալիմլէրէ վէ ճահիլլէրէ պպօրճլու իմ։ 15 - Քէզա-
լիք էլիմտէն կէլտիյի գատար սիզէ, եա՛նի Րօմա-
տա պուլունանլարա տախի պէշարէթի թէպշիր էթ-
մէք իչիւն հազըր ըմ։ 16 - Զիւնքի [Քրիստոսըն] պէ-

ե 1 Կոր. 1. 3։ 2 Կոր. 1. 2։ Գաղ. 1. 4։
ծ 1 Կոր. 1. 4։ Փիլ. 1. 5։ Կող. 1. 3—5։ 1 Սէլ. 1. 2։ Փիլիմ. 5։
կ Ռ. 16. 19։ 1 Սէլ. 1. 8։
հ Ա՛ռաք. 27. 23։ 2 Տիմ. 1. 5։
յ Ռ. 9. 1։ 2 Կոր. 1. 23։ Փիլ. 1. 8։ 1 Սէլ. 2. 5։
ղ Յակ. 4. 15։
ճ Ռ. 15. 23, 32։ 1 Սէլ. 3. 10։
մ 1 Սէլ. 3. 10։
յ Ռ. 15. 29։
ն Տիտ. 1. 4։ 2 Պետ. 1. 1։
շ Գործ Ա՛ռաք. 16. 7։ 1 Սէլ. 2. 18։
ո Փիլ. 4. 17։
չ Ռ. 15. 23։
պ 1 Կոր. 9. 16։

շարէլթինտէն տօլայը ՝ուլթանմամ, զիրա ˜հէր իման էտէնէ, էվվէլա Եէհուտիյէ հէմ տէ Եունանիյէ խէլաս իչին ˜Ալլահըն գուվվէթի տիր։ 17-Զիրա անըն վասըթասըյլէ ˡԱլլահըն էչհար էյլէտիյի սալահ, խա՛նի իմանտան օլան սալահ իման իչին քէշֆ օլունմըշ տըր. Նիթէքիմ՝ ˜Սալիհ իմանըլէ խաշայաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։

18-Զիրա հագիգաթը հագգսըզլըգլէ ալը գօյան ատէմլէրին հէր ֆըսգը վէ հագգսըզլըղը իւզէրինէ ˢԱլլահըն ղազապը սէմատան քէշֆ օլունուր։ 19-Զիրա ˢԱլլահ հագգընտա պիլինմէսի միւմքին օլան շէյլէր անլէրտէ զահիր տիր. չիւնքի ˜Ալլահ անլէրէ իզհար էյլէմիշ տիր։ 20-Զիրա կէօրիւնմէյէն ˡսըֆէթլէրի, խա՛նի էպէտի գուտրէթի վէ Ուլուհիյէթի ՚ալէմ խալգ օլունալըտան պէրու իշլէրի վասըթասըյլէ տէրք օլունարագ աշիքեարէ կէօրիւնիւր. չէօյլէ քի անլէր մա՚զուր օլամազլար։ 21-Զիւնքի Ալլահը պիլտիքլէրի հալտէ, Ալլահա վաճիպ օլան մէճտ ու շիւքրիւ էթմէյիպ՝ ˡանճագ քէնտի ֆիքըրլէրինտէ պէթալէթէ տիւշար օլարագ, ֆէհմ- սիզ գալպլէրի գարարտը։ 22-˜Ալիմ իզ՝ տէրլէր իքէն ահմագ օլտըլար։ 23-Վէ զէվալտէն միւնէզզէհ օլան ˢԱլլահըն ճէլալինի զէվալ պուլան ինսան վէ գուշլար վէ տէօրթ այագլըլար վէ հաշէրաթ

ՀՄէզ. 40. 9, 10։ Մարկ. 8. 38։ 2 Տիմ. 1. 8։
˜Ղուկ. 2. 30—32։ 24. 47։ Ա՚մալ. 3. 26։ 13. 36, 46։ Գ. 2. 9։
˜ 1 Կոր. 1. 18։ 15. 2։
ՀԳ. 3. 21, 22։
˜ Ամբ. 2. 4։ Յովհ. 3. 36։ Գաղ. 3. 11։ Փիլ. 3. 9։ ՚Իպր. 10. 38։
ր Ա՚մալ. 17. 30։ Եփես. 5. 6։ Կող. 3. 6։
ց Ա՚մալ. 14. 17։
˜ Յովհ. 1. 9։
ˡ Մէզ. 19. 1, վէ զայրի։ Ա՚մալ. 14. 17։ 17. 27։
˜ 4 Միւլ. 17. 15։ Երեմ. 2. 5։ Եփես. 4. 17, 18։
օ Երեմ. 10. 14։
ֆ Թէս. 4. 16, վէ զայրի։ Մէզ. 106. 20։ Եռ. 40. 18, 25։ Երեմ. 2. 11։ Եզեկ. 8. 10։ Ա՚մալ. 17. 29։

սուրէթինին միւշապէհէթինէ թէպտիլ էթտիլէր։
24 - [ա]Պու էճլտէն Ալլահ տախի անլէրի՝ գալպլէրի-
նին շէհվէթլէրիյլէ [բ]ճէսէտլէրինի [գ]արալարընտա րէ-
զիլ էթմէք իչիւն՝ նափաքլըյէ թէսլիմ էյլէտի. 25 -
Անլէր քի Ալլահըն [դ]հագիգաթընը [ե]եալանա թէպտիլ
էտէրէք, մախլուգա Խալիգտէն զիյատէ իհթիրամ
վէ 'իպատէթ էթտիլէր. O իլէլէպէտ միւպարէք
տիր։ Ամին։ 26 - Պու սէպէպտէն Ալլահ անլէրի
[զ]գապիհ հէվէսլէրէ թէսլիմ էյլէտի. զիրա անլէ-
րին նիսասը տախի թապի'ի իսթի'մալը թապի'ա-
թա մուխալիֆ օլանա թէպտիլ էթտիլէր։ 27 - Քէ-
զալիք էրքէքլէր տախի նիսանըն թապի'ի իսթի'մա-
լընը թէրքլէ՝ քէնտի շէհվէթլէրինտէ պիրիպիրի իլէ
գըզըշըրագ էրքէք էրքէք իլէ ֆահշիյաթ իշլէյէրէք,
նէֆսլէրինտէ քէնտի զէլալէթլէրինէ լայըգ օլան
ճէզայը պուլտուլար։ 28 - Վէ պիլկիլէրինտէ Ալլահըն
պուլունմասընը մագպուլ թութմատըգլարընտան,
Ալլահ տախի [է]լայըգ օլմայան շէյլէրի իշլէմէք իւզ-
րէ անլէրի նամագպուլ զիհնէ թէսլիմ էյլէտի։
29 - Ճէօյլէ քի անլէր հէր տիւրլիւ հագգըզլըգ-
տան, զինա վէ քէօթիւլիւք վէ թամա' վէ շէրա-
րէթտէն տօլու, վէ հասէտ վէ գաթլ վէ նիզա' վէ
հիլէ վէ քէմլիքլէ մէմլու տըրլար. 30 - Ղամմազ,
ղայպէթ էտիճի, Ալլահա պուղզ էտիճի, շէթմ է-
տիճի, մաղրուր, միւֆթէխիր, շէրր իճատ էտիճի,
վալիտէյնէ 'իթա'աթսըզ, 31 - Ֆէհմսիզ, 'ահտ պօ-
զուճըլար, մէվէտտէթսիզ, միւսալէհա գապուլ

[ա] Սաղ. 81. 12: Ա'մալ. 7. 42: Եփես. 4. 18, 19: 2 Սէլ. 2. 10, 11:
[բ] Ղև. 18. 22:
[գ] 1 Կոր. 6. 18: 1 Սէլ. 4. 4: 1 Պետ. 4. 3:
[դ] 1 Սէլ. 1. 9: 1 Յովհ. 5. 20:
[ե] Եսա. 44. 20: Երեմ. 10. 14: 13. 25: Ամովս 2. 4:
[զ] Ղև. 18. 22, 23: Եփես. 5. 12: Յուդ. 10:
[է] Եփես. 5. 4:

էթմէզ վէ մէրհամէթսիզ տըրլէր. 32 - Վէ պու մը-սիլլի չէյլէրի իշլէյէնլէրին [ը]էօլիւմէ միւսթահագգ օլտըգլարըը հագգընտա օլան [թ]Հիւքմ Ուլլահը պիլ-տիքլէրի հալտէ, պու չէյլէրի քէնտիլէր իշլէտիք-տէն պաշգա, [ժ]իշլէյէնլէրէ տախի ըրզա վէրիրլէր։

ԲԱԲ 2

Պունա պինա՞էն, էյ հիւքմ էտէն ատէմ, [ա]հէր քիմ իսէն, մա՛զուր օլամազսըն. [բ]չիւնքի ղայրըյէ հիւքմ էթտիյին չէյտէ քէնտի 'ալէյհինէ հիւքմ էթմիշ օլուրսըն. զիրա սէն քի հիւքմ էտիյօրսըն, հէման օ չէյլէրի իշլէրսին։ 2 - Ամմա պու կիպի չէյ-լէրի իշլէյէնլէր 'ալէյհինէ Ալլահըն հիւքմիւ հագի-գաթ իւզրէ օլտըղընը պիլիրիզ. 3 - Էյ պու կիպի չէյլէրի իշլէյէնլէր 'ալէյհինտէ հիւքմ էտիպ տէ հէման օ չէյլէրի իշլէյէն ատէմ, զաննէտէ՞ր մի սին քի սէն Ալլահըն հիւքմիւնտէն գուրթուլաճագսըն։ 4 - Վէ եախօտ [գ]Ալլահըն լութֆու սանա մուճիպի թէվպէ օլտըղընը պիլմէյէրէք՝ [դ]անըն հատտըզ լութֆ վէ [ե]սապր վէ [զ]թէհամմիւլիւնիւ թահգի՞ր մի էտէրսին։ 5 - Վէ լաքին սէնին 'ինատըն վէ թէվպէ էթմէզ գալպինկլէ [է]ղազապըն, վէ Ալլահըն 'ատա-լէթլի հիւքմիւ զուհուրընըն կիւնիւ իչիւն քէնտինկէ ղազապ պիրիքտիրիրսին. 6 - Ձիրա [ը]օ հէր քէսէ 'ա-մէլլէրինէ կէօրէ միւճազաթ էտէճէք, 7 - Եա՛նի էյի

ը Գ. 6. 21։
թ Գ. 2. 2։
ժ Մէզ. 50. 18։ Ովս. 7. 3։

———

ա Գ. 1. 20։
բ 2 Մլուլ. 12. 5—7։ Մատթ. 7. 1, 2։ Յովհ. 8. 9։
գ Եշ. 30. 18։ 2 Պետ. 3. 9, 15։
դ Գ. 9. 23։ Եփես. 1. 8։ 2. 4, 7։
ե Գ. 3. 25։
զ Խուր. 34. 6։
է Թէս. 32. 35։ Յակ. 5. 3։
ը Յոբ. 34. 11։ Մէզ. 62. 12։ Էմս. 24. 12։ Երեմ. 17. 10։ 32. 19։ Մատթ. 16. 27։ Գ. 14. 12։ 1. Կոր. 3. 8։ 2 Կոր. 5. 10։ Վահ. 2. 23։ 20. 12։ 22. 12։

՚ամելլերտէ սապըր ու տէվամլէ մէճտ ու ՚իզզէթ վէ
էօլմէմէզլիյի թալէպ էտէնլէրէ էպէտի հայաթ վէ-
րէճէք. 8-Ամմա միւնազա՚ա էտիպ՝ [թ]հագիգաթա
իթա՚աթ էթմէյէրէք, հագգսըզլըղա միւթի՚ օ-
լանլարա խըշըմ ու ղազապ օլաճագ տըր: 9-Շէրր
իշլէյէն հէր պիր ատէմէ, [ժ]էվվէլա Եէհուտիյէ վէ
տախի Եունանիյէ մէշագգաթ վէ մուզայագա, 10-
[ի]Ամմա խայըր իշլէյէն հէր քիմսէյէ, էվվէլա Եէհու-
տիյէ վէ տախի Եունանիյէ մէճտ ու ՚իզզէթ վէ սէ-
լամէթ օլաճագ տըր: 11-[լ]Ջիւնքի Ալլահըն ՚ինտին-
տէ խաթըրա ր՚իայէթ էթմէք եօգ տըր: 12-Ջիրա
շէրի՚աթսըզ կիւնահ իշլէյէնլէր շէրի՚աթսըզ տախի
հէլաք օլաճագլար, վէ շէրի՚աթ թահթընտա կիւ-
նահ իշլէյէնլէր, 13-[խ]Ալլահըն [ծ]Յիսուս Քրիստոս
վասըթասըյլէ [կ]պէշարէթիմէ կէօրէ ատէմլէրին սըրր-
լարընա հիւքմ էտէճէյի կիւնտէ, շէրի՚աթ վասը-
թասըյլէ հիւքմ օլունաճագլար: 14-[հ]Ջիրա շէրի՚ա-
թը իշիտէնլէր Ալլահըն ՚ինտինտէ սալիհ տէյիլլէր,
անճագ շէրի՚աթը իճրա էտէնլէր թէպրիր օլունա-
ճագլար: 15-Ջիւնքի շէրի՚աթը օլմայան թա՚իֆէ-
լէր թապի՚աթլէ շէրի՚աթ մուճէպինճէ ՚ամէլ էթ-
տիքլէրի թագտիրտէ, անլէրին շէրի՚աթը օլմամաղլէ,
քէնտիլէրի քէնտիլէրինէ շէրի՚աթ օլուրագ, 16-Ջա-
միրլէրինին շէհատէթիյլէ վէ էֆքեարլարընըն կեահ
թա՚ղիրիյլէ, կեահ ՚էօզր տիլէմէսիյլէ շէրի՚աթըն

[թ] Յոբ. 24. 13: Պ. 1. 18: 2 Թէս. 1. 8:
[ժ] Ամոս 3. 2: Ղուկ. 12. 47, 48: 1 Պետ. 4. 17:
[ի] 1 Պետ. 1. 7:
[լ] Թէս. 10. 17: 2 Թէվ. 19. 7: Յոբ. 34. 19: Ա՚մալ. 10. 34: Գալ. 2. 6: Եփես. 6. 9: Կօղ. 3. 35: 1 Պետ. 1. 17:
[խ] Վա՚. 12. 14: Մատթ. 25. 31: Յովհ. 12. 48: Պ. 3. 6: 1 Կոր. 4. 5: Վահ. 20. 12:
[ծ] Յովհ. 5. 22: Ա՚մալ. 10. 42: 17. 31: 2 Տիմ. 4. 1, 8: 1 Պետ. 4. 5:
[կ] Պ. 16. 25: 1 Տիմ. 1. 11: 2 Տիմ. 2. 8:
[հ] Մատթ. 7. 21: Յակ. 1. 22, 23, 25: 1 Յովհ. 3. 7:

էսէրինի քէնտի գալպլէրինտէ եազըլը կէօսթէ-
րիրլէր։

17-ձԻշթէ սէն Եէհուտի թէսմիյէ օլունուպ՝ ղշէ-
րի'աթա կիւվէնէրէք՝ ճԱլլահ իլէ իֆթիխար էտէր-
սին. 18-Վէ շէրի'աթլէ թա'լիմ օլունտըղընտան
մԻրատէթինի տանըր պիլիբ՝ յՄուխթէլիֆ շէյլէրի
ֆէրգ ու թէմիզ էտէրսին։ 19-Վէ՝ նՔէօրլէրին գը-
լաւուզը, վէ գարանլըգտա օլանլարըն նուրու, 20-
Ծահիլլէրին մու'ալլիմի վէ չօճուգլարըն խօճասը պէն
իմ, վէ շէրի'աթտա օլան շ'իլմ վէ հագգիգաթըն
սուրէթի ոպէնտէ տիր՝ ի'թիգատընտա սըն։ 21-չԻմ-
տի, էյ ղայրիյէ թա'լիմ էտէն, քէնտինկէ թա'լիմ
էթմէ՞զ մի սին. էյ սըրգաթ էթմէմէյի վա'զ էտէն,
սըրգաթ էտէ՞ր մի սին. 22-Էյ՝ Զինա էթմէ՝ տէյէն,
՝քէնտին զինա էտէ՞ր մի սին. պէյ փութլարտան
նէֆրէթ էտէն, մուգատտէս շէյլէրէ նագզ ը հիւր-
մէթ էտէ՞ր մի սին. 23-Էյ շէրի'աթլէ իֆթիխար
էտէն, ջսէն շէրի'աթը թէճավիւզ էթմէքլէ Ալլա-
հը թահգի՞ր մի էտէրսին։ 24-Զիրա ռեազըլտըղը
կիպի՝ Սիզին սէպէպինիզտէն թա"իֆէլէր արասըն-
տա Ալլահըն իսմինէ քիւֆր օլունուր։

25-սԻմտի էկէր շէրի'աթա կէօրէ 'ամէլ էտէր
իսէն, խիթան ֆա"իտէ էտէր. ամմա էկէր շէրի'ա-
թը թէճավիւզ էտէր իսէն, խիթանըն խիթան-
սըզլըգ օլմուշ օլուր. 26-Իմտի էկէր խիթանսըզ

ձ Մատթ. 3. 9; Յովհ. 8. 33; Գ. 9. 6, 7; 2 Կոր. 11. 22;
ղ Միք. 3. 11; Գ. 9. 4;
ճ Եռ. 45. 25; 48. 2; Յովհ. 8. 41;
մ Թէս. 4. 8; Սէղ. 147. 19, 20;
յ Փիլ. 1. 11;
ն Գ. 6. 17; 2 Տիմ. 1. 13; 3. 5;
շ Մատթ. 15. 14; 23. 16, 17, 19, 24; Յովհ. 9. 34, 40, 41;
ո Սէղ. 50. 16, վէ ղայրի։ Մատթ. 23. 3, վէ ղայրի։
չ Մաղ. 3. 8;
պ Ա.յ. 17;
ջ 2 Մէլ. 12. 14; Եռ. 52. 5; Եզէկ. 36. 20, 23;
ռ Գաղ. 5. 3;
ս Ա'մալ. 10. 34, 35;

ատէմ չէրի'աթըն ահքեամընը հըֆզ էտէրսէ, ա-
նըն խիթանսըզլըղը խիթան 'աստ օլունմա՞զ մը.
27-Վէ թապի'ի օլան խիթանսըզլըգ չէրի'աթը իճ-
րա էտիպ տէ, սէն քիթապ վէ խիթանըն վար ի-
քէն չէրի'աթը թէճավիւզ էտէրսէն՝ [ւ]սէնի հիւքմ
էթմէ՞զ մի: 28-Զիրա զահիրէն Եէհուտի օլան՝ [փ]Եէ-
'հուտի տէյիլ տիր. վէ զահիրէն ճէսէտտէ օլան
պէտէն՝ խիթան տէյիլ տիր. 29-Անճագ Եէհուտի
[ր]պաթընէն օլան տըր. վէ խիթան տախի րէսմէն
օլմայըպ՝ [ց]րուհլէ օլան [ու]գալպ խիթանը տըր. վէ
[ք]անըն մէտհի ինսանտան տէյիլ, անճագ Ալլահ-
տան տըր:

ԲԱԲ 3

Իմտի Եէհուտինին ֆազիլէթի նէ՞ տիր, եախօտ
խիթանըն ֆա"իտէսի նէ՞ տիր: 2-Հէր վէճհլէ չօգ
տըր. [ա]խուսուսա քի Ալլահըն քէլամլարը անլէրէ
էմանէթ օլունտու: 3-[բ]Զիրա էկէր պա'զըլարը ի-
ման էթմէտիլէր իսէ, նէ՞ օլուր. [գ]անլէրին իման
էթմէմէլէրի Ալլահըն սատագաթընը իպթա՞լ մը է-
տէճէք տիր: 4-[դ]Հա՛շա. լաքին [ե]Ալլահ հագգ օ-
լուպ՝ [զ]հէր ատէմ եալանճը օլսուն, [է]Նիթէքիմ
Սէօզլէրինտէ 'աքլ, վէ մուհաքէմէնտէ ղալիպ օ-
լասըն՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր: 5-Վէ լաքին էկէր
պիզիմ հագգսըզլըղըմըզ Ալլահըն 'ատալէթինի իզ-

[ւ] Մատթ. 12. 41, 42:	[ք] 1 Կոր. 4. 5: 2 Կոր.	6: 11. 29: 2 Տիմ.
[փ] Մատթ. 3. 9: Յովհ.	10. 18: 1 Սէլ. 2. 4:	2. 13:
8. 39: Գ. 9. 6, 7:	——	[դ] Յոբ. 40. 8:
Գաղ. 6. 15: Վահ.	[ա] Թէս. 4. 7, 8: Մեզ.	[ե] Յովհ. 3. 33:
2. 9:	147. 19, 20: Գ. 2.	[զ] Մեզ. 62. 9: 116.
[ր] 1 Պետ. 3. 4:	18: 9. 4:	11:
[ց] Գ. 7. 6: 2 Կոր 3.6:	[բ] Գ. 10. 16: 'Իպր. 4.2:	[է] Մեզ. 51. 4:
[ու] Փիլ. 3.3: Կող. 2.11:	[գ] Ա'ս. 23. 19: Գ. 9.	

հար էտէրսէ, նէ՞ տէյէլիմ. ճէզա վէրէն Ալլահ
հագգսը՞զ մը տըր. ([ը]ինսանճա սէօյլէյօրըմ.) 6 - Հա՜-
շա. [թ]պէօյլէ օլսա՝ Ալլահ տիւնեայա նա՞սըլ հիւքմ
էտէճէք տիր։ 7 - Զիրա էկէր Ալլահըն հագիգաթը
պէնիմ եալանըմ վասըթասըյլէ քէնտի ’իզզէթի
իչիւն զիյատէլէշտի իսէ, արթըգ պէն նի՞չիւն կիւ-
նահքեար կիպի հիւքմ օլունույօրըմ։ 8 - Վէ՝ [ժ]Շէրր
իշլէյէլիմ քի խայր կէլէ՝ նի՞չիւն տէմէյէլիմ. Նասըլ
քի պէօյլէ տէմիշ իզ՝ տէյիւ պա՛զըլար թարաֆըն-
տան զէմմ օլունույօրըզ. պունլարըն հիւքմիւ հագգ
տըր։

9 - Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. ֆազըլէթիմիզ վա՞ր մը.
ասլա եօգ տըր, զիրա հէմ Եէհուտիլէր հէմ տէ
Եունանիլէրի՝ [ի]Ճիւմլէսի կիւնահ ալթընտա տըր՝ տէ-
յիւ պալատէ թէօհմէթլի չըգարտըգ. 10 - Նիթէ-
քիմ՝ [լ]Պիր սալիհ եօգ, պիր պիլէ եօգ տըր. 11 -
Ֆէհմ էտէն եօգ, Ալլահը արայան եօգ տըր. 12 -
Ճիւմլէսի զէլալէթէ տիւշիւպ՝ հէփ ֆասիտ օլտը-
լար. խայր իշլէյէն եօգ տըր, պիր քիշի պիլէ եօգ
տըր։ 13 - [խ]Պօղազլարը աչըգ գապր տըր, տիլլէրիյլէ
հիլէ էտիպ՝ [ծ]տուտագլարը ալթընտա սագըր եը-
լանլար զէհրի վար տըր. 14 - [կ]Աղըզլարը լա՛նէթ վէ
մէրարէթլէ տօլու տըր։ 15 - [հ]Այագլարը գան տէօք-
մէյէ չապուգ տըր. 16 - Թարիգլէրինտէ խարապի-
յէթ վէ մէշագգաթ պուլունուպ, 17 - Սէլամէթ
թարիգինի պիլմէտիլէր. 18 - [ձ]Կէօզլէրի էօնիւնտէ
Ալլահ գօրգուսը եօգ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։

ը Գ. 6. 19։ Գաղ. 3. 15։
թ Թէք. 18. 25։ Յոբ 8. 3։ 34. 17։
ժ Գ. 5. 20։ 6. 1, 15։
ի Այ. 23։ Գաղ. 3. 22։
լ Մէզ. 14. 1—3։ 53. 1։
խ Մէզ. 5. 9։ Երեմ. 5. 16։
ծ Մէզ. 140. 3։
կ Մէզ. 10. 7։
հ Էմս. 1. 16։ Եշ. 59. 7, 8։
ձ Մէզ. 36. 1։

19 - ղԼաքին պիլիրիզ քի շէրի'աթ հէր պույուրտու-
ղունը շէրի'աթ թահթընտա պուլունանլարա պու-
յուրըր․ ճԹա քի հէր աղըզ գափանըպ՝ մպիւթիւն
տիւնեա Ալլահըն հուզուրընտա սուչլու օլա: 20-
յՉիրա անըն հուզուրընտա նշէրի'աթ 'ամէլլէրի վա-
սըթասըյլէ հիչ պիր պէշէր թէպրիր օլունմազ․
չիւնքի շէրի'աթ վասըթասըյլէ կիւնահը պիլմէք
օլուր:

21 - Լաքին շիմտի շշէրի'աթտան վէ ոփէյղամպէր-
լէրտէն շէհատէթ օլունարագ, 22 - Ալլահըն թէպ-
րիրի, եա'նի չՑիսուս Քրիստոսա օլան իման վասըթա-
սըյլէ պԱլլահըն թէպրիրի՝ իման էտէնլէրին ճիւմլէսի
իչիւն [վէ ճիւմլէսի ուզէրինէ] շէրի'աթսըզ իզհար
օլունտը․ ջչիւնքի ֆէրգ եօգ տըր: 23 - ռՉիրա ճիւմ-
լէսի կիւնահ իշլէյիպ՝ Ալլահըն 'իզզէթինտէն մահ-
րում գալմալարըյլէ, 24 - սՑիսուս Քրիստոստա օլան
ֆիտիյէ վասըթասըյլէ տանըն լութֆընտան մէճճա-
նէն թէպրիր օլունուրլար, 25 - Քի Ալլահըն թէհամ-
միւլիւ վագթընտա րսապըգա իշլէնիլմիշ կիւնահ-
լարտան ցսարֆը նազար էթմէսինյլէ քէնտի 'ատա-
լէթինի պէյան իչիւն, 26 - Եա'նի շիմտիքի զէման-
տա քէնտի 'ատալէթինի պէյան իչիւն, Ալլահ ւանը
գանընա օլան իման վասըթասըյլէ փքէֆարէթ տէ-

ղ Յովհ. 10. 34: 15. 25:
ճ Յոբ 5. 16: Մեզ. 107. 42: Եզեկ. 16. 63: Գ. 1. 20: 2. 1:
մ Ա.յ. 9, 23: Գ. 2. 2:
յ Մեզ. 143. 2: Ա'մալ. 13. 39: Գաղ. 2. 16: 3. 11: Եփես. 2. 8, 9: Տիտ. 3. 5:
ն Գ. 7. 7:
շ Յովհ. 5. 46: Ա'մալ. 26. 22:
ո Գ. 1. 4: 1 Պետ. 1. 10:
չ Գ. 4:
պ Ա'մալ. 15. 11: Գ. 1. 17: Փիլ. 3. 9: 'Իպր. 11. 4, վէ ղայրի:
ջ Գ. 10. 12: Գաղ. 3. 28: Կող. 3. 11:
ռ Ա.յ. 9: Գ. 11. 32: Գաղ. 3. 22:
ս Մատթ. 20. 28: Եփես. 1. 7: Կող. 1. 14: 1 Տիմ. 2. 5: 'Իպր. 9. 12: 1 Պետ. 1. 18, 19:
տ Գ. 4. 16: Եփես. 2. 8: Տիտ. 3. 5, 7:
ր Ա'մալ. 13. 38, 39: 1 Տիմ. 1. 15:
ց Ա'մալ. 17. 30: 'Իպր. 9. 15:
ւ Կող. 1. 20:
փ Ղև. 16. 15: 1 Յովհ. 2. 2: 4. 10:

յիւ իզհար էյլէտի, քի քէնտիսի 'ատիլ օլուպ՝ Յի-
սուսա իման էտէնի թէպրիր էտէ։ 27-‡Իմտի իֆ-
թիխար նէ՞րէտէ տիր. իպթալ օլունտու. հա՞նկը
գա'իտէ վասըթասըյլէ. 'ամէլլէ՞ր գա'իտէսի վասը-
թասըյլէ մի. խայր, անճագ իման գա'իտէսի՝ վա-
սըթասըյլէ։ 28-Իմտի գարար գըլըրըզ քի՝ †ա-
տէմ շէրի'աթ 'ամէլլէրի օլմագսըզըն իման վասը-
թասըյլէ թէպրիր օլունուր։ 29-Վէ եախօտ Ալլահ
եալըընըզ Եէհուտիլէրի՞ն Ալլահը մը, վէ թա՞իֆէլէ-
րին տախի տէյի՞լ մի տիր. պէլի, քէզալիք թա՞ի-
ֆէլէրին տիր։ 30-'Ձիւնքի խիթանը իմանլէ, վէ
խիթանսըզլըղը իման վասըթասըյլէ թէպրիր էտէն
Ալլահ պիր տիր։ 31-Իմտի իման վասըթասըյլէ
շէրի'աթը իպթա՞լ մը էտէրիզ. հա՞շա. անճագ
շէրի'աթը սապիթ գըլարըզ։

ՊԱՊ 4

Իմտի ˭փէտէրիմիզ Աբրահամ ճէսէտ ճիհէթիյլէ
նէ՞ պուլտու՝ տէյէլիմ։ 2-Ձիրա էկէր Աբրահամ
ᵇ'ամէլլէրլէ թէպրիր օլունտու իսէ, ֆախրը օլուր.
լաքին Ալլահըն 'ինտինտէ տէյիլ տիր։ 3-Ձիրա քի-
թապ նէ՞ պույուրըր. ᶜՎէ Աբրահամ Ալլահա իման
էթտի, վէ պու անա սալահ 'ատտ օլունտու։ 4-
ᵈԱմմա իշլէյէնէ իւճրէթ 'ինայէթ թարիգիյլէ տէ-
յիլ, անճագ պօրճ թարիգիյլէ սայըլըր։ 5-Լաքին
իշլէմէյիպ՝ ֆագաթ ᵉֆասըգը թէպրիր էտէնէ իման
էտէնին իմանը քէնտիսինէ սալահ 'ատտ օլունուր։

‡ Գ. 2. 17, 23։ 4. 2։ 1 Կոր. 1. 29, 31։ Եփես. 2. 9։
† Ա'մալ. 13. 38, 39։ Ա. 20—22։ Գ. 8. 3։ Գաղ. 2. 16։
• Գ. 10. 12, 13։ Գաղ. 3. 8, 20, 28։

˭ Եշ 51. 2։ Մատթ. 3. 9։ Յովհ. 8. 33, 39։ 2 Կոր. 11. 22։
ᵇ Գ. 3. 20, 27, 28։
ᶜ Թէք. 15. 6։ Գաղ. 3. 6։ Յակ. 2. 23։
ᵈ Գ. 11. 6։
ᵉ Յես. 24. 2։

6 - Նիթէքիմ Դաւիթ ՝տախի Ալլահըն ’ամէլսիզ սա-
յըհ ’ատատ էյլէտիյի ատէմին միւպարէքլիյինի զիքր
էտէրէք, 7 - [ա]Նէ՛ միւպարէք տիր չօլ ատէմլէր քի՝
’իսեանլարը ’աֆվ, վէ կիւնահլարը սէթր օլունմըշ
տըր. 8 - Նէ՛ միւպարէք տիր չօլ ատէմ քի՝ Ռապպ
անա կիւնահ սայմազ՝ տէտի։ 9 - Իմտի պու միւ-
պարէքլիք խիթա՞ն իւզէրինէ մի, վէ եախօտ քէ-
զալիք խիթանսըզլը՞գ իւզէրինէ մի օլուր. զիրա՝
Աբրահամա իման սալահ ’ատատ օլունտու՝ տէրիզ։
10 - Էօյլէ իսէ նէ՞ վէճհլէ ’ատատ օլունտու. խիթանլը՞
մը, եօգսա խիթանսը՛զ օլտըղը հալտէ մի. խիթան-
լը տէյիլ, ֆագաթ խիթանսըզ օլտըղը հալտէ ’ատատ
օլունտու։ 11 - [բ]Վէ խիթանսըզ օլտըղը հալտէ օլան
իմանընըն սալահը միւհրիւ օլմագ իւզրէ խիթան
իշարէթինի ալտը. թա քի անլէրէ՝ քէզալիք սա-
լահ ’ատատ օլունմագ իւզրէ, խիթանսըզ օլուպ
տա [գ]իման էտէնլէրին ճիւմլէսինին փէտէրի օլա։
12 - Վէ եալընըզ խիթանլը օլանլարա տէյիլ,
անճագ փէտէրիմիզ Աբրահամըն խիթանսըզ օլ-
տըղը հալտէ օլան իմանընըն իզլէրինտէ եիւրիւ-
յէնլէրէ տախի խիթան փիրի օլա։ 13 - Զիրա Աբ-
րահամա, եախօտ նէսլինէ [դ]տիւնեանըն վարիսի
օլմագլըգ վա’տը՝ շէրի’աթ վասըթասըյլէ տէյիլ,
անճագ իման սալահը վասըթասըյլէ վէրիլտի։ 14 -
[ե]Զիրա էկէր էհլ ի շէրի’աթ օլանլար վարիսլէր իսէ,
իման ֆա"իտէսիզ վէ վա’տ լաղվ օլմուշ օլուր։
15 - [զ]Զիրա շէրի’աթ ղազապ հուսուլէ կէթիրիր,
չիւնքի շէրի’աթ պուլունմատըղը եէրտէ թէճավուզ

ա Սէզ. 32. 1, 2։
բ Թէք. 17. 10։
գ Ղուկ. 19. 9։ Աշ. 12, 16։ Գաղ. 3. 7։
դ Թէք. 17. 4, վէ զայրի։ Գաղ. 3. 29։
ե Գաղ. 3. 18։
զ Գ. 3. 20։ 5. 13, 20։ 7. 8, 10, 11։ 1 Կոր. 15. 56։ 2 Կոր. 3. 7, 9։ Գաղ. 3. 10, 19։ 1 Յովհ. 3. 4։

տախի եօգ տըր։ 16-Պունա պինա"էն [ւ]լուԹֆլէ օլ-
մագ ուզրէ իմանտան տըր, քի [խ]վա'տ պիւԹիւն
նէսլէ, եալընըզ շէրի'աԹտան օլանլարա տէյիլ, ան-
ճագ Աբրահամըն իմանընտան օլանլարա տախի սա-
պիԹ օլա։ 17-Վէ՝ [ծ]Մէնի չօգ Թա"իֆէլէրէ փէտէր
Թա'եին էյլէտիմ՝ տէյիւ եազըլտըղը ուզրէ, օ քէն-
տինին իման էԹտիյի, եա"նի [կ]եօլլուլերի իհեա է-
տէն վէ [հ]մէվճուտ օլմայան շէյլէրի մէվճուտ կիպի
չաղըրան Ալլահըն հուզուրընտա [ձ]ճումլէմիզին փէ-
տէրի տիր։ 18-Օ տախի՝ [ղ]Մէնին նէսլին պէօյլէ
օլաճագ տըր՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամա կէօրէ
չօգ միլլէԹլէրին փէտէրի օլաճաղընա ումիտին խի-
լաֆընտա ումիտլէ իման էյլէտի։ 19-Վէ իմանտա
զա"իֆլէնմէյիպ՝ Թագրիպէն եիւզ եաշընտա իքէն
[ճ]քէնտի ճէսէտինին արԹըգ եօլիւ կիպի պուլուն-
տըղընա, Սառանըն տախի րահմինին եօլիւ կիպի
օլտըղընա տիգգաԹ էԹմէտի. 20-Վէ ի'Թիգատ-
սըզլըգլէ Ալլահըն վա'տընա շիւպհէ էԹմէյիպ՝ խու-
սուսա Ալլահա համտ էտէրէք, իմանտա գուվվէԹ-
լէնիպ, 21-Վա'տ էԹտիյինին իճրասընա տախի
[մ]գատիր իտիյինի սահիհէն պիլտի։ 22-Պու էճլտէն
անա սալահ 'ատտ օլունտու։

23-[յ]Վէ անա 'ատտ օլունտըղը եալընըզ անըն
իչիւն եազըլմատը. 24-Լաքին պիզիմ իչիւն տա-
խի, եա"նի Ռապպըմըզ Յիսուսը [ն]եօլիւլէրտէն իհ-
եա էտէնէ իման էտէնլէր իչիւն 'ատտ օլունաճագ

[ւ] Գ. 3. 24։
[խ] Գաղ. 3. 22։
[ծ] Թէք. 17. 5։
[կ] Գ. 8. 11։ Եփէս. 2. 1, 5։
[հ] Գ. 9. 25։ 1 Կոր. 1. 28։ 1 Պետ. 2. 10։
[ձ] Ես. 51. 2։ Գ. 9. 8։
[ղ] Թէք. 15. 5։
[ճ] Թէք. 17. 17։ 18. 11։ 'Իպր. 11. 11, 12։
[մ] Մէզ. 115. 3։ Ղուկ. 1. 37, 45։ 'Իպր. 11. 19։
[յ] Գ. 15. 4։ 1 Կոր. 10. 6, 11։
[ն] Ա'մալ. 2. 24։ 13. 30։

տըր: 25-[ւ]Օ տախի խալթալարըմըզ իչիւն էլէ վէ-
րիլդի՝ [ւ]պիզիմ թէպրիրիմիզ իչիւն իհեա օլունտու:

ՊԱՊ 5

[ա]Իմտի պիզ իմանլէ թէպրիր օլունմըշ օլմաղլէ,
Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ Ալլա-
հըն 'ինտինտէ [բ]սէլամէթէ մալիքիզ: 2-[գ]Անըն վա-
սըթասըյլէ տախի իմանլէ 'ինայէթէ նա"իլ օլտուղ,
քի անտէ [դ]սապիթ օլմուշ օլարագ [ե]Ալլահըն ճէլա-
լինին իւմիտիյլէ իֆթիխար էտէրիզ: 3-Վէ եալը-
նըզ պու տէյիլ, [զ]անճաղ մէշագգաթլարտա տա-
խի իֆթիխար էտէրիզ, [է]զիրա պիլիրիզ քի մէշագ-
գաթտան սապր, 4-[ը]Վէ սապրտան թէճրիպէ, վէ
թէճրիպէտէն տախի իւմիտ հասըլ օլուր: 5-[թ]Իւ-
միտ իսէ ութանտըրմազ. [ժ]զիրա պիզէ վէրիլէն Ռուհ
իւլ Գուտս վասըթասըյլէ Ալլահըն մուհապպէթի
գալպլէրիմիզէ տէօքիւլմիւշ տիր: 6-Զիւնքի պիզ
տահա զա'իֆ հալտէ իքէն, [ի]Քրիստոս՝ ֆասըգլար
իչիւն վագթընտա ֆէտա ի ճան էթտի: 7-Զիրա
սալիհ քիմսէ իչիւն ֆէտա ի ճան էտէն նատիր պու-
լունուր. լաքին քէրիմ պիր ատէմ իչիւն պէլքի պիր
քիմսէ ֆէտա ի ճան էթմէյէ ճէսարէթ էտէր: 8-
Ամմա պիզ տահա կիւնահքեար իքէն Քրիստոսըն
պիզիմ իչիւն ֆէտա ի ճան էթմէսիյլէ, [լ]Ալլահ պի-

ւ Եա. 53.5,6: Գ.3. 25, 26 : 5 . 6 : 8 . 32 : 2 Կոր. 5. 21: Գաղ. 1. 3: 'Իպր. 9. 28: 1 Պետ. 2. 24: 3. 18:
ա 1 Կոր. 15. 17: 1 Պետ. 1. 21:

բ Եա. 32. 17: Յովհ. 16. 33: Գ. 3. 28, 30:
գ Եփես. 2. 14: Կող. 1. 20:
դ Յովհ. 10. 9: 14. 6: Եփես. 2. 18: 3. 12: 'Իպր. 10. 19:
ե 1 Կոր. 15. 1:
զ 'Իպր. 3. 6:
է Մատթ. 5. 11, 12: Ա'մալ. 5. 41: 2 Կոր. 12. 10: Փիլ. 2. 17: Յակ. 1. 2, 12: 1 Պետ. 3. 14:
ը Յակ. 1. 3:
թ Յակ. 1. 12:
ժ Փիլ. 1. 20:
ի 2 Կոր. 1. 22: Գաղ. 4. 6: Եփես. 1. 13, 14:
լ Աւ. 8: Գ. 4. 25:
խ Յովհ. 15. 13: 1 Պետ. 3. 18: 1 Յովհ. 3. 16: 4. 9, 10:

զէ օլան քէնտի մուհապպէթինի իզհար էտէր։ 9-
[խ]Իմտի անըն գանըյլէ չիմտի թէպրիր օլունտուղըմըզ
թագտիրտէ, [ծ]նէ՛ գատար զիյատէ անըն վասը-
թասըյլէ ղազապտան խէլաս պուլաճաղըզ։ 10-[կ]Չի-
րա էյէր տուշմէն իքէն Օղլունըն էօլիւմիւ վասը-
թասըյլէ [հ]Ալլահ իլէ սուլհ օլտըգ իսէ, սուլհ օլ-
տուգտան սօնրա նէ՛ գատար զիյատէ [ձ]անըն հայա-
թըյլէ խէլաս պուլաճաղըզ։ 11-Վէ եալընըզ պու
տէյիլ, ֆագաթ չիմտի սուլհ օլմամըզա սէպէպ օ-
լան Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ
[ղ]Ալլահ իլէ իֆթիխար էտէրիզ։

12-[ճ]Իմտի նասըլ քի պիր ատէմին վասըթասըյլէ
տիւնեայա կիւնահ, վէ [մ]կիւնահըն վասըթասըյլէ
էօլիւմ կիրտի իսէ, պու վէճհլէ տախի՝ ճիւմլէսի
կիւնահ իշլէտիքլէրինտէն, էօլիւմ ճիւմլէ ինսան-
լարա կէչտի։ 13-Չիրա շէրի՛աթատէք տիւնեատա
կիւնահ վար իտի, [յ]ֆագաթ շէրի՛աթ եօգ իքէն
կիւնահ ՚ատտ օլունմազ։ 14-Վէ լաքին օլ կէլէճէք
զաթըն [ն]նիւմունէսի օլան Ատամըն թէճավիւզընա
պէնզէր կիւնահ իշլէմէյէնլէր իւզէրինէ տախի՝ Ա-
տամտան Մուսէյէ վարընճայատէք էօլիւմ սալթա-
նաթ էթտի։ 15-Լաքին խաթա նասըլ իսէ՝ մէվ-
հիպէ պէօյլէ տէյիլ տիր. զիրա էյէր պիրինին
խաթասըյլէ չօգլար էօլտիւլէր իսէ, տահա զիյա-
տէ Ալլահըն ՚ինայէթի վէ պիր ատէմին, եա՛նի Յի-
սուս Քրիստոսըն ՚ինայէթիյլէ օլան ՚աթիյէ [շ]չօգլար

[խ] Գ. 3. 26։ Եփես. 2. 13։ ՚Իպր. 9. 14։ 1 Յոհ. 1. 7։
[ծ] Գ. 1. 18։ 1 Սէլ. 1. 9։
[կ] Գ. 8. 32։
[հ] 2 Կոր. 5. 18, 19։ Եփես. 2. 16։ Կող. 1. 20—22։
[ձ] Յոհ. 5. 26։ 14. 19։ 2 Կոր. 4. 10, 11։
[ղ] Գ. 2. 17։ 3. 29, 30։
[ճ] Թէք. 3. 6։ 1 Կոր. 15. 21։
[մ] Թէք. 2. 17։ Գ. 6. 23։ 1 Կոր. 15. 21։
[յ] Գ. 4. 15։ 1 Յոհ. 3. 4։
[ն] 1 Կոր. 15. 21, 22, 45։
[շ] Եշ. 53. 11։ Մատթ. 20 28։ 26. 28։

իւզէրինէ զիյատէլէշտի։ 16 - Վէ ՚աթիյէ՝ կիւնահ
էտէն պիր ֆէրտին սէպէպիյլէ օլան [illegible] պէն-
զէմէզ. զիրա հիւքմ պիր խաթատան մահքիւմիյէթ
իչիւն օլտու. ամմա մէվհիպէ չօգ խաթալարտան
թէպրիր իչիւն օլտու։ 17 - Զիրա էկէր պիրինին
խաթասընտան նաշի էօլիւմ պիրինին սէպէպիյլէ
սալթանաթ էթտի իսէ, նէ՛ գատար զիյատէ ՚ինա-
յէթ վէ սալահ ՚աթիյէսինին ֆէյզինի ալանլար պի-
րինին, եա՚նի Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ
հայաթտա սալթանաթ էտէճէքլէր։ 18 - Իմտի պու
թագտիրտէ պիրինին խաթասը սէպէպիյլէ ճիւմ-
լէ ատէմլէրէ նասըլ հիւքմ թէ՛ալլուգ էթտի իսէ,
պէօյլէճէ պիրինին սալահը վասըթասըյլէ տախի
ճիւմլէ ատէմլէրէ թէպրիր ի հայաթ թէ՛ալլուգ էթ-
տի։ 19 - Զիրա պիր ատէմին իթա՛աթսըզլըղը սէ-
պէպիյլէ չօգլար կիւնահքեար օլտըլը կիպի, պիրի-
նին իթա՛աթըյլէ տախի չօգլար սալիհ օլաճագլար
տըր։ 20 - Վէ խաթանըն արթմասը իչիւն շէրի՛աթ
արայա կիրտի. լաքին կիւնահըն արթտըղը եէրտէ
՚ինայէթ զիյատէսիյլէ արթտը. 21 - Թա քի կիւ-
նահ էօլիւմլէ սալթանաթ էթտիյի միսիլլիւ, ՚ինա-
յէթ տախի, Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս վասը-
թա օլարագ, սալահլէ էպէտի հայաթ իչիւն սալ-
թանաթ էտէ։

ՊԱՊ 6

Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. ՚ինայէթին արթմասը իչիւն
կիւնահտա տէվամ էտէլի՞մ մի։ 2 - Հա՛շա. պիզ

Յովհ. 12. 32։ Իպր. 2. 9։
Յովհ. 15. 22։ Պ. 3. 20։ 4. 15։ 7. 8։ Գաղ. 3. 19, 23։
Ղուկ. 7. 47։ 1 Տիմ. 1. 14։
Պ. 3. 8։ Ա. 11։ Պ. 7. 4։ Գաղ. 2. 19։ 6. 14։

կիւնահա նիսպէթլէ էօլմիւշ պուլունտուղումուզ հալտէ՝ արթըգ անտէ նա՞սըլ եաշայա պիլիրիզ։ 3-[գ]Պիզտէն Յիսուս Քրիստոսա վաֆթիզ օլունանլարըն՝ [դ]անըն էօլիւմիւնէ վաֆթիզ օլունտուգլարընը պիլմէ՞զ մի սինիզ։ 4-Իմտի էօլիւմէ օլան վաֆթիզին վասըթասըյլէ [ե]անըն իլէ պէրապէր տէֆն օլունտուգ, թա քի Քրիստոս՝ [զ]Փէտէրին ճէլալիյլէ էօլիւլէրտէն [է]իհեա օլունտուղը կիպի, [ը]քէզալիք պիզ տախի եէնի հայաթտա եիւրիւյէլիմ։ 5-[թ]Զիրա էկէր էօլիւմիւնիւն միւշապէհէթինտէ քէնտիսի իլէ եէքվիւճուտ օլտուգ իսէ, գըյամէթի միւշապէհէթինտէ տախի օլաճաղըզ․ 6-Զիրա արթըգ կիւնահա գուլլուգ էթմէմէք իչին, [ժ]կիւնահ ճէսէտի իպթալ օլունմասը իչին՝ [ի]պիզիմ էսքի ատէմիմիզ անըն իլէ պէրապէր սալպ օլունտուղունը պիլիրիզ։ 7-[լ]Զիւնքի կիւնահա էօլմիւշ օլան ատէմ կիւնահտան թէպրիյէ օլունմուշ օլուր։ 8-[խ]Վէ էկէր Քրիստոս իլէ պէրապէր էօլտիւք իսէ, անըն իլէ պէրապէր եաշայաճաղըմըզա տախի ինանըրըզ։ 9-Զիւնքի [ծ]Քրիստոս էօլիւլէրտէն իհեա օլունտուգտան սօնրա, թէքրար էօլմէյէճէյինի, վէ արթըգ էօլիւմ անա մուսալլաթ օլմայաճաղընը պիլիրիզ։ 10-Զիրա անըն էօլմէսի [կ]պիր քէրրէ կիւնահ իչիւն էօլմէք օլուպ՝ եաշամասը տախի [հ]Ալլահ իչիւն եաշամագ տըր։ 11-[ձ]Քէզալիք սիզ տախի քէնտիլէրինիզի կիւնահա էօլիւ, [ղ]ամմա Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոստա Ալ-

գ Կող. 3. 3։ 1 Պետ. 2. 24։
դ 1 Կոր. 15. 29։
ե Կող. 2. 12։
զ Յովհ. 2. 11։ 11.40։
է Պ. 8. 11։ 1 Կոր. 6. 14։ 2 Կոր. 13. 4։
ը Գաղ. 6. 15։ Եփես. 4.22—24։ Կող. 3.10։
թ Փիլ. 3. 10, 11։
ժ Կող. 2. 11։
ի Գաղ. 2. 20։ 5. 24։ 6. 14։ Եփես. 4. 22։ Կող. 3.5, 9։
լ 1 Պետ. 4. 1։
խ 2 Տիմ. 2. 11։
ծ Վահ. 1. 18։
կ Եբր. 9. 27, 28։
հ Ղուկ. 20. 38։
ձ Ալ. 2։
ղ Գաղ. 2. 19։

լահա տիրի 'աստ էյլէյինիզ։ 12-[ճ]Իմտի ֆանի ճէ-
սէտլէրինիզտէ՝ շէհվէթլէրինճէ անա իթա'աթ էթ-
մէնիզ իչիւն կիւնահ սալթանաթ էթմէսին։ 13-
[մ]Ա'զանըզը տախի հագգսըզլըղըն ալէթլէրի օլարագ
կիւնահա թէսլիմ էթմէյինիզ. [յ]'ամմա քէնտիլէրի-
նիզի էօլիւլէրտէն հայաթ պուլմըշլար կիպի Ալլահա,
վէ ա'զանըզը սալահ ալէթլէրի օլարագ՝ Ալլահա
թէսլիմ էտինիզ։ 14-Զիրա չէրի'աթ թահթընտա
օլմայըպ՝ [ն]'ինայէթ թահթընտա պուլունտըղընըզտան,
[ն]կիւնահ իւզէրինիզէ մուսալլաթ օլմայաճագ տըր։
15-Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. [շ]չէրի'աթ թահթընտա օլ-
մայըպ՝ 'ինայէթ թահթընտա պուլունտուղումըզ իչիւն
կիւնահ իշլէյէլի՞մ մի. հա՛շա։ 16-Պիլմէ՞զ մի սի-
նիզ քի՝ [ո]քէնտինիզի իթա'աթ իչիւն հէր քիմէ
գուլ օլմագ իւզրէ թէսլիմ էտէրսէնիզ, իթա'աթ
էթտիյինիզ քիմսէյէ, եա էօլիւմէ մունճէր օլան
կիւնահա, վէ եախօտ սալահը մունճէր օլան իթա-
'աթա գուլ սընըզ։ 17-Ամմա Ալլահա շիւքիւր օլ-
սուն քի՝ կիւնահըն գուլլարը իտինիզ իսէ տէ, սի-
զէ թէսլիմ օլունան թա'լիմին սուրէթինէ [չ]գալպ-
տէն իթա'աթ էյլէտինիզ. 18-[պ]Վէ կիւնահտան ա-
զատ օլտուգտան սօնրա, սալահա գուլ օլտունըզ։
19-Թէնինիզին զա'իֆլիյի սէպէպինտէն ինսանճա
սէօյլէյօրըմ. զիրա ա'զանըզը 'իսեան իչիւն նա-
փաքլիգ վէ 'իսեանա գուլ օլմագ իւզրէ թէսլիմ
էթմիշ օլտուղունըզ վէճհլէ, շիմտի տախի ա'զանըզը
գուտսիյէթ իչիւն սալահա գուլ օլմագ իւզրէ թէս-

[ճ] Մէզ. 19. 13։ 119. 133։
[մ] Պ. 7. 5։ Կող. 3. 5։ Յակ. 4. 1։
[յ] Պ. 12. 1։ 1 Պետ. 2. 24։ 4. 2։
[ն] Պ. 7. 4, 6։ 8. 2։ Գաղ. 5. 18։
[շ] 1 Կոր. 9. 21։
[ո] Մատթ. 6. 24։ Յովհ. 8. 34։ 2 Պետ. 2. 19։
[չ] 2 Տիմ. 1. 13։
[պ] Յովհ. 8. 32։ 1 Կոր. 7. 22։ Գաղ. 5. 1։ 1 Պետ. 2. 16։

լիմ էտինիզ։ 20-[ղ]Զիրա կիւնահըն գուլլարը պու-
լունտըղընըզ զէման սալահտան ազատ իտինիզ։
21-[ճ]Ամմա շիմտի ութանտըղընըզ շէյլէրտէն օ զէ-
ման նէ՞ սէմէրէ կէօրտիւնիւզ. [մ]զիրա անլէրին նէ-
թիճէսի էօլիւմ տիր։ 22-[յ]Լաքին շիմտի կիւնահ-
տան ազատ օլուպ՝ Ալլահա գուլ օլտըղընըզ հալ-
տէ, սէմէրէնիզ վար, եա՛նի գուտսիյէթ, վէ նէ-
թիճէսի տախի էպէտի հայաթ տըր։ 23-[ն]Զիրա կիւ-
նահըն [illegible] իւճրէթ էօլիւմ տիր. [շ]ամմա Ալլահըն
մէվհիպէսի Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս վասըթա-
սըյլէ էպէտի հայաթ տըր։

ՊԱՊ 7

Էյ պիրատէրլէր, ատէմէ 'էօմրիւ օլտըգճա՝ շէ-
րի'աթ հիւքիւմէթ էթտիյինի պիլմէ՞զ մի սինիզ.
(շէրի'աթը պիլէնլէրէ սէօյլէյօրըմ.) 2-[ա]Զիրա զէվ-
ճէ զէվճի հայաթտա իքէն՝ շէրի'աթ մուճէպինճէ
անա պաղլը տըր. ամմա էկէր զէվճի վէֆաթ է-
տէրսէ, զէվճի հագգընտա օլան շէրի'աթտան ա-
զատ օլուր։ 3-Իմտի [բ]զէվճի սաղ օլտըգճա, տի-
կէր պիր էրէ վարըրսա, անա զանիյէ տէնիլիր.
ամմա զէվճի վէֆաթ էտէրսէ, օլ շէրի'աթտան ա-
զատ օլուպ՝ հաթթա տիկէր պիր էրէ վարըրսա
պիլէ՝ զանիյէ օլմազ։ 4-Պէօյլէճէ, էյ պիրատէրլէրիմ,
սիզ տախի, [գ]Ալլահա սէմէրէ կէթիրմէմիզ իչիւն
պիր ղայրիյէ, եա՛նի էօլիւլէրտէն գըյամ էտէնէ
վարմագ իւզրէ, [դ]Քրիստոսըն ճէսէտի վասըթասըյլէ

ղ Յովհ. 8. 34։
ճ Գ. 7. 5։
մ Գ. 1. 32։
յ Յովհ. 8. 32։
ն Թէս. 2. 17։ Գ. 5. 12։ Յակ. 1. 15։
շ Գ. 2. 7։ 5. 17, 21։ 1 Պետ. 1. 5։

——

ա 1 Կոր. 7. 39։
բ Մատթ. 5. 32։
գ Գաղ. 5. 22։
դ Գ. 8. 2։ Գաղ. 2. 19։ 5. 18։ Եփես. 2. 15։ Կող. 2. 14։

չերի’աթա էօլմիւշ օլտընըզ։ 5 - Զիրա պիզ ճիս-
մանի իքէն, չերի’աթ վասըթասըյլէ վուգու’ա կէ-
լէն կիւնահլարըն հէվէսլերի [ե]էօլիւմէ սէմերէ կէ-
թիրմէք իւզրէ [զ]ա’զամըզտա ’ամիլ իտի։ 6 - Շիմ-
տի իսէ պիզի զապթ էտէնէ էօլմէքլէ՝ չերի’աթ-
տան ազատ օլտըգ, թա քի հարֆ էսքիլիյինտէ
տէյիլ, [է]անճագ րուհ եէնիլիյինտէ խըտմէթ էտէլիմ։
7 - Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. չերի’աթ կիւնա՞հ մը տըր.
հա՛շա. [ը]վէ լաքին չերի’աթ վասըթա օլմասա իտի,
կիւնահը պիլմէզ իտիմ. զիրա էկէր չերի’աթ՝ [թ]Թա-
մա’ էթմէյէսին՝ տէմիշ օլմասա իտի, թամա’ը պիլ-
մէզ իտիմ։ 8 - [ժ]Ամմա կիւնահ էմրին վասըթասըյլէ
ֆուրսաթ պուլուպ՝ պէնտէ հէր նէվ’ թամա’ հու-
սուլէ կէթիրտի. [ի]զիրա չերի’աթ եօգ իքէն, կիւ-
նահ էօլիւ տիր. 9 - Պէն իսէ պիր վագըթ չերի-
’աթսըզ տիրի իտիմ. վէ լաքին էմր կէլտիքտէ կիւ-
նահ տիրիլտի, պէն տախի էօլտիւմ. 10 - Վէ [լ]օլ
հայաթա սէպէպ օլան էմր պանա էօլիւմէ սէպէպ
պուլունտու։ 11 - Զիրա կիւնահ էմրին վասըթա-
սըյլէ ֆուրսաթ պուլուպ՝ պէնի իղֆալ էտէրէք,
անըն վասըթասըյլէ պէնի էօլտիւրտիւ։ 12 - [խ]Իմտի
չերի’աթ մուգատտէս, վէ էմր մուգատտէս վէ
հագգ վէ էյի տիր։

13 - Էօյլէ իսէ էյի օլան չէյ պանա էօլիւմէ՞ մի
սէպէպ օլտու. հա՛շա. անճագ էօլիւմէ սէպէպ օլան՝
կիւնահ տըր. թա քի օլ էյի չէյ վասըթասըյլէ
պանա էօլիւմ հուսուլէ կէթիրմէքլէ՝ կիւնահ իտիյի

ե Բ. 6. 21: Գաղ. 5. 19: Յակ. 1. 15:
զ Բ. 6. 13:
է Բ. 2.29: 2 Կոր. 3.6:
ը Բ. 3. 20:
թ Խուր. 20. 17: Թէս. 5. 21: Ա’մալ. 20. 33 Բ. 13. 9:
ժ Բ. 4. 15: 5. 20:
ի 1 Կոր. 15. 56:
լ Ղև. 18. 5: Եզէկ. 20. 11, 13, 21: 2 Կոր. 3. 7:
խ Մեզ. 19. 8: 119. 39, 137: 1 Տիմ. 1. 8:

աշիքեար օլա, շէօյլէ քի կիւնահ էմրին վասըթա-
սըյլէ հատտէն զիյատէ գապիհ օլա։ 14-Զիրա
շէրի՛աթըն րուհանի օլտըղընը պիլիրիզ, ֆագաթ
պէն ծկիւնահ ալթընտա սաթըլմըշ ճիսմանի իմ։
15-Զիրա իշլէտիյիմի թանըմամ, չիւնքի կիսթէտի-
յիմի իշլէմէյօրըմ, ամմա պուղզ էթտիյիմ շէյի
իշլէյօրըմ։ 16-Լաքին էկէր իսթէմէտիյիմի իշլէյօր
իսէմ, շէրի՛աթըն էյի իտիյինի թաստիգ էտիյօ-
րըմ։ 17-Իմտի անը իշլէյէն արթըգ պէն տէյիլ
իմ, ամմա տէրունիմտէ սաքին օլան կիւնահ տըր։
18-Զիրա հպէնտէ, եա՛նի թէնիմտէ էյի պիր շէյ
սաքին օլմատըղընը պիլիրիմ, զիրա իսթէմէք պէն-
տէ հազըր իսէ տէ, էյի շէյի իճրա էթմէյի պուլ-
մայօրըմ։ 19-Զիրա իսթէտիյիմ էյիլիյի իշլէմէյիպ՝
իսթէմէտիյիմ քէօթիւլիւյիւ իճրա էտիյօրըմ։ 20-
Վէ էկէր պէն իսթէմէտիյիմ շէյի իշլէյօր իսէմ,
արթըգ անը իճրա էտէն պէն տէյիլ իմ, անճագ
պէնտէ սաքին օլան կիւնահ տըր։ 21-Իմտի պէն
քէնտիմտէ պու գանունու պուլույօրըմ, եա՛նի էյի-
լիք էթմէյի իսթէր իքէն՝ քէօթիւլիւք պէնտէ հա-
զըր տըր։ 22-ձԶիրա պաթընի ատէմէ կէօրէ ղԱլ-
լահըն շէրի՛աթընտան հազզ էտէրիմ. 23-Ամմա
ճա՛զամտա պուլունուպ՝ մագլըմըն գանունու իլէ
ճէնքլէշէրէք, պէնի ա՛զամտա օլան կիւնահըն գա-
նունունա էսիր էտէն յպիր պաշգա գանուն կէօրիւ-
յօրըմ։ 24-Պէն նէ՜ պիչարէ ատէմ իմ. պու էօ-
լիւմիւն ճէսէտինտէն պէնի քի՞մ խէլաս էտէճէք
տիր։ 25-՚Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս վասըթա-

ծ 3 Միւլ. 21. 20, 25: 4 Միւլ. 17. 17:
կ Գալ. 5. 17:
հ Թէք. 6. 5: 8. 21:
ձ 2 Կոր. 4. 16: Եփես. 3. 16: Կող. 3.9, 10:
ղ Մէզ. 1. 2:
ճ Պ. 6. 13, 19:
մ Գալ. 5. 17:
յ 1 Կոր. 15. 57:

տըյլէ Ալլահա չիւքը էտէրիմ. վէլհասըլ պէն քէնտիմ 'աքլ իլէ Ալլահըն շէրի'աթընա, վէ ֆագաթ թէն իլէ կիւնահըն գանունընա գուլլուգ էտիյօրըմ։

ՊԱՊ 8

Իմտի [թէնճէ խուրիւմէյիպ] Յիսուս Քրիստոստա օլանլար 'ալէյհինտէ շիմտի հիչ պիր հիւքմ եօգ տուր։ 2 - Չիւնքի [ա]Յիսուս Քրիստոստա օլան հայաթ ռուհընըն [բ]գանունու պէնի [գ]կիւնահ վէ էօլիւմ գանունընտան ազատ էյլէտի։ 3 - [դ]Չիրա շէրի'աթ թէն սէպէպիյլէ 'աճիզ օլտըղը հալտէ իճրա էտէմէտիյինի [ե]Ալլահ քէնտի Օղլընը կիւնահլը թէն միւշապէհէթինտէ վէ կիւնահտան տօլայը իրսալ էտիպ՝ կիւնահ 'ալէյհինէ թէնտէ հիւքմ էտէրէք [illegible]. 4 - Թա քի շէրի'աթըն ահքեամը պիզտէ, [զ]եա'նի թէնճէ տէյիլ, անճագ ռուհճա խուրիւյէնլէրտէ իթմամ օլունա։ 5 - [է]Չիրա ճիսմանի օլանլար ճիսմանի ումուրա վէ ռուհանի օլանլար [ը]ռուհանի ումուրա սարֆը էֆքեար էտէրլէր։ 6 - [թ]Չիրա ճիսմանի էֆքեար էօլիւմ տիր, ամմա ռուհանի էֆքեար հայաթ վէ սէլամէթ տիր։ 7 - [ժ]Չիւնքի ճիսմանի էֆքեար Ալլահա 'ատավէթ տիր, զիրա Ալլահըն շէրի'աթընա իթա'աթ էթմէզ, [ի]վէ հէմ տէ էտէմէզ։ 8 - Իմտի ճիսմանի օլանլար Ալլահա մագպուլ օլամազ։ 9 - Լաքին [լ]Ալլահըն Ռուհու սիզտէ սաքին օլտըղը թագտիրտէ, սիզ ճիսմանի

ա 1 Կոր. 15. 45: 2 Կոր. 3. 6:
բ Յուհ. 8. 36: Գ. 6. 18, 22: Գաղ. 2. 19: 5. 1:
գ Գ. 7. 24, 25:
դ Ա'մալ. 13. 39: Գ. 3. 20: 'Իպր. 7. 18, 19: 10. 1, 2, 10, 14:
ե Գաղ. 3. 13: 2 Կոր. 5. 21:
զ Ա.յ. 1:
է Յուհ. 3. 6: 1 Կոր. 2. 14:
ը Գաղ. 5. 22, 25:
թ Գ. 6. 21: Ա.յ. 13: Գաղ. 6. 8:
ժ Յակ. 4. 4:
ի 1 Կոր 2. 14:
լ 1 Կոր. 3. 16: 6. 19:

տէյիլ սինիզ, անճագ րուհանի սինիզ. խվէ էկէր պիր-
քիմսէտէ Քրիստոսըն Ռուհու եօգ իսէ, օլ քիմսէ
անըն տէյիլ տիր։ 10-Վէ էկէր Քրիստոս սիզտէ
իսէ, ֆիլվագը՝ ճէսէտ կիւնահ սէպէպինտէն էօլիւ
տիր, ամմա րուհ սալահ սէպէպինտէն հայաթ տըր։
11-Վէ էկէր Ցիսուսը էօլիւլէրտէն ծիհեա էտէնին
Ռուհու սիզտէ սաքին իսէ, կՔրիստոսը էօլիւլէրտէն
իհեա էտէն՝ սիզտէ սաքին օլան քէնտի Ռուհու վա-
սըթասըյլէ սիզին ֆանի ճէսէտլէրինիզի տախի տի-
րիլտէճէք տիր։

12-հԻմտի, էյ պիրատէրլէր, պու սուրէթտէ թէնճէ
եաշամագ իչիւն թէնէ պօրճլու տէյիլ իզ։ 13-ձԶիրա
էկէր թէնճէ եաշար իսէնիզ, էօլէճէքսինիզ. ամմա է-
կէր Ռուհլէ ղճիսմանի 'ամէլլէրի էօլտիւրիւր իսէնիզ,
եաշայաճագսընըզ։ 14-Զիրա Ալլահըն Ռուհու քիմլէրէ
տէլալէթ էտէրսէ, Ալլահըն օղուլլարը անլէր տիր։
15-ճԶիրա սիզ թէքրար մգօրգույա սէպէպ օլան
յէսիրլիք րուհընը ալմատընըզ, նանճագ օղուլլըգ
րուհընը ալտընըզ, քի անընլէ՝ շԱպպա Փէտէր՝ տէ-
յիւ նիտա էտէրիզ։ 16-ոՕլ Ռուհ քէնտիսի պի-
զիմ՝ Ալլահըն էվլատը օլտըղըմըզա րուհումըզ իլէ
պէրապէր շէհատէթ էտէր։ 17-Վէ էկէր էվլատ
իսէք, քէզալիք վարիսլէր իզ. չԱլլահըն վարիսլէրի
վէ Քրիստոսըն միրաս շէրիքլէրի իզ. պԹա քի անըն

խ Յովհ. 3. 34։ Գաղ. 4. 6։ Փիլ. 1. 19։ 1 Պետ. 1. 11։
ծ Ա'մալ. 2. 24։
կ Պ. 6. 4, 5։ 1 Կոր. 6. 14։ 2 Կոր. 4. 14։ Եփես. 2. 5։
հ Պ. 6. 7, 14։
ձ Ա.ս. 6։ Գաղ. 6. 8։

ղ Եփես. 4. 22։ Կող. 3. 5։
ճ Գաղ. 5. 18։
մ 2 Տիմ. 1. 7։ 1 Յովհ. 4. 18։
յ 1 Կոր. 2. 12։ 'Իպր. 2. 15։
ն Ես. 56. 5։ Գաղ. 4. 5, 6։

շ Մարկ. 14. 36։
ո 2 Կոր. 1. 22։ 5. 5։ Եփես. 1. 13։ 4. 30։
չ Ա'մալ. 26. 18։ Գաղ. 4. 7։
պ Ա'մալ. 14. 22։ Փիլ. 1. 29։ 2 Տիմ. 2. 11, 12։

իլէ պէրապէր էլէմ չէքտիյիմիզ սուրէթտէ, պէ-
րապէր տախի ճէլալէ նա՛իլ օլալըմ։
18-Զիրա հիսապ էտէրիմ քի՝ [ն]շիմտիքի զէմանըն
էլէմլէրի պիզիմ իչիւն քէշֆ օլունաճագ ճէլալէ
գըյասէն պիր շէյ տէյիլ տիր։ 19-[–]Զիւնքի մախ-
լուգ քէմալը հասրէթլէ [ո]Ալլահըն օղուլլարընըն
քէշֆ օլունմասընա մունթազըր տըր։ 20-[Լ]Զիրա
մախլուգ քէնտի իրատէթիյլէ տէյիլ, անճագ քէն-
տիսինի թապի՛ էթտիրէնին սէպէպինտէն պաթըլ-
լըղա թապի՛ օլտու։ 21-Գու իւմիտլէ քի մախլուգ
տախի պիզզաթ ֆէսատըն գուլլըղընտան գուր-
թուլուպ՝ Ալլահըն էվլատընըն ճէլիլ հուրրիյէթինէ
նա՛իլ օլա։ 22-Զիւնքի մախլուգըն քեաֆֆէսի շիմ-
տիյէ տէյին [փ]պիրլիքտէ ահ իլէ աղըր չէքտիյինի
պիլիրիզ։ 23-Վէ եալընըզ պու տէյիլ, [ր]անճագ
պիզ քի Րուհըն իլք մէյվէսինէ մալիք իզ, [յ]օղուլլըղա,
եա՛նի [–]ճէսէտիմիզին խէլասընա մունթազըր օլա-
րագ, [‡]պիզ պիզզաթ տէրունիմիզտէ ահ չէքէ-
րիզ։ 24-Զիրա իւմիտլէ խէլաս պուլտըգ. [+]լաքին
կէօրիւնէն իւմիտ՝ իւմիտ տէյիլ տիր, զիրա պիր
քիմսէ կէօրտիւյիւ շէյէ տահա նէ՞ իչիւն իւմիտ
էտէր։ 25-Լաքին էկէր կէօրմէտիյիմիզ շէյէ իւ-
միտ էտէրսէք, սապըրլէ պէքլէրիզ։ 26-Վէ քէզա-
լիք Րուհ տախի զա՛իֆլիքլէրիմիզէ մու՛ավէնէթ է-
տէր. [•]զիրա վաճիպ օլտըղը կիպի նամըլ տու՛ա
էտէճէյիմիզի պիլմէյօրըզ. [ֆ]ամմա Րուհ քէնտիսի

[ն] 2 Կոր. 4. 17։ 1 Պետ. 1. 6, 7։ 4. 13։
[–] 2 Պետ. 3. 13։
[ո] 1 Յովհ. 3. 2։
[Լ] Թէք. 3. 17։ Ա.յ. 22։
[փ] Երեմ. 12. 11։
[ր] 2 Կոր. 5. 5։ Եփես. 1. 14։
[յ] Ղուկ. 20. 36։
[–] Ղուկ. 21. 28։ Եփես. 4. 31։
[‡] 2 Կոր. 5. 2, 4։
[+] 2 Կոր. 5. 7։ Իպր. 11. 1։
[•] Մատթ. 20. 22։ Յակ. 4. 3։
[ֆ] Զաք. 12. 10։ Եփես. 6. 18։

քէլամլէ պէյան օլունմազ ահլարլէ պիզիմ իչիւն չէ-ֆա'աթ էտէր: 27-[ա]Վէ գալպլէրի Թէֆթիշ էտէն տախի՝ մուգատտէսլէր իչիւն [բ]Ալլահըն խօշնուտլուղունէ կէօրէ չէֆա'աթ էթտիյինտէն՝ Ռուհըն մուրատը նէ իտիյինի պիլիր:

28-Վէ [գ]Թագտիրի իւզրէ տա'վէթ օլունուպ՝ Ալ-լահը սէվէնլէրին հէյիրլէրի իչիւն հէր չէյին պիրլիք-տէ իշլէտիյինի պիլիր իզ: 29-[դ]Չիրա էզէլտէն պիլ-տիյի քիմսէլէրի [ե]քէնտի Օղլընըն սուրէթինէ միւ-չապիհ օլմաղա [զ]Թագտիր էյլէտի, [է]Թա քի չօգ պիրատէրլէր արասընտա օ իլք օլա: 30-Վէ Թագ-տիր էթտիյի քիմսէլէրի [ը]տա'վէթ էյլէտի. վէ տա'-վէթ էթտիյի քիմսէլէրի [թ]Թէպրիր էյլէտի. վէ տա-խի Թէպրիր էթտիյի քիմսէլէրի [ժ]Թա'զիզ էյլէտի: 31- Իմտի պու չէյլէրէ նէ՞ տէյէլիմ. [ի]Ալլահ պի-զիմ իլէ օլտուղը Թագտիրտէ 'ալէյհիմիզտէ քի՞մ օլա պիլիր: 32-[լ]Քէնտի Օղլընը էսիրկէմէյիպ՝ [խ]անը պիզիմ ճիւմլէմիզ իչիւն Թէսլիմ էյլէյէն՝ անըն իլէ պէրապէր հէր չէյի տախի պիզէ նա՞սըլ իհսան էթմէյէճէք տիր: 33-Ալլահըն միւնթէխապլարընը քի՞մ Թէօհմէթլի չըգարաճագ տըր. [ծ]Թէպրիր է-տէն Ալլահ տըր: 34-[կ]Ալէյհլէրինտէ հիւքմ էտէն քի՞մ տիր. վէֆաթ էտիպ՝ խուսուսա գըյամ է-

ա 1 Թէվ. 28. 9: Մէզ. 7. 9: Իէմ. 17. 3: Երէմ. 11. 20: 17. 10: 20. 12: Ա'մալ. 1. 24: 1 Սէլ. 2. 4: Վահ. 2. 23:
բ 1 Յովհ. 5. 14:
գ Գ. 9. 11, 23, 24: 2 Տիմ. 1. 9:
դ Խուբ. 33. 12, 17: Մէզ. 1. 6: Երէմ. 1. 5: Մատթ. 7. 23: Գ. 11. 2: 2 Տիմ. 2. 19: 1 Պետ. 1. 1:
ե Յովհ. 17. 22: 2 Կոր. 3. 18: Փիլ. 3. 21: 1 Յովհ. 3. 2:
զ Եփես. 1. 6, 11:
է Կող. 1. 15, 18: 'Իպր. 1. 6: Վահ. 1. 5:
ը Գ. 1. 5: 9. 24: Եփես. 4. 4: 'Իպր. 9. 15: 1 Պետ. 2. 9:
թ 1 Կոր. 6. 11:
ժ Յովհ. 17. 22: Եփես. 2. 6:
ի Ա'ո 14. 9: Մէզ. 118. 6:
լ Գ. 5. 6, 10:
խ Գ. 4. 25:
ծ Ես. 50. 8, 9: Վահ. 12. 10, 11.
կ Յոբ 34. 29:

տէն, [հ]վէ Ալլահըն սաղընտա օլուպ՝ [ձ]պիզիմ իչիւն
շէֆա՛աթ էտէն տախի Քրիստոս տըր։ 35-Պիզի
Քրիստոսըն մուհապպէթինտէն քի՞մ այըրաճագ տըր.
էլէ՞մ մի, մուզայագա՞ մը, թէ՛ատտի՞ մի, աճլը՞գ
մը, չըփլագլը՞գ մը, մուխաթարա՞ մը, գըլը՞ճ մը.
36-Նիթէքիմ՝ [ղ]Սէնին իչիւն հէր կիւն գաթլ օլու-
նըրըզ. պօղազլանաճագ գօյունլար հիսապընտա իզ՝
տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 37-[ճ]Ամմա պունլարըն ճիւմ-
լէսինտէ պիզի սէվէնին վասըթասըյլէ պիլ քիւլլիյէ
ղալիպ օլուրըզ։ 38-Զիրա սահիհէն պիլիրիմ քի՝
նէ էօլիւմ, նէ 'էօմր, նէ մէլէքլէր, նէ [մ]րէ"իսլէր,
նէ գուվվէթլէր, նէ հազըր, նէ կէլէճէք շէյլէր, 39-
նէ եիւքսէքլիք, նէ տէրինլիք, նէ պաշգա պիր
մախլուգ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոստա օլան Ալ-
լահըն մուհապպէթինտէն պիզի այըրմաղա գատիր
օլմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 9

[ա]Քրիստոստա հագիգաթ սէօյլէրիմ, եալան սէօյ-
լէմէմ, (պանա զամիրիմ տախի Րուհ իւլ Գուտսլէ
շահիտ տիր,) 2-[բ]Քի 'ազիմ հիւզնիւմ վէ գալպիմ-
տէ տիւքէնմէզ տէրտիմ վար տըր։ 3-[գ]Զիրա պի-
րատէրլէրիմ, եա՛նի թէն ճիհէթիյլէ ագրապամըն
եէրինէ պէն քէնտիմ Քրիստոստան մահրում օլա-
յըմ տէյիւ արզու էտէր իտիմ։ 4-[դ]Անլէր Իսրա-

[հ] Մարկ. 16. 19։ Կող. 3. 1։ 'Իպր. 1. 3։ 8. 1։ 12. 2։ 1 Պետ. 3. 22։
[ձ] 'Իպր 7. 25։ 9. 24։ 1 Յովհ. 2. 1։
[ղ] Մէզ. 44. 22։ 1 Կոր. 15. 30, 31։ 2 Կոր. 4. 11։
[ճ] 1 Կոր. 15. 57։ 2 Կոր. 2. 14։ 1 Յովհ. 4. 4։ 5. 4, 5։ Վահ. 12. 11։
[մ] Եփես. 1. 21։ 6. 12։ Կող. 1. 16։ 2. 15։ 1 Պետ. 3. 22։
[ա] Պ. 1. 9։ 2 Կոր. 1. 23։ 11. 31։ 12. 19։ Գաղ. 1. 20։ Փիլ. 1. 8։ 1 Տիմ. 2. 6։
[բ] Պ. 10. 1։
[գ] Խուր. 32. 32։
[դ] Թէս. 7. 6։

կէլի օլուպ՝ [ե]օղուլլըգ [զ]վէ ճէլալ [է]վէ 'ահտլար [ը]վէ չէրի'աթըն վէրիլմէսի [թ]վէ 'իպատէթ [ժ]վէ վա'տլար անլէրին տիր. 5-[ի]Պապալար տախի անլէրին օլուպ՝ [լ]Քրիստոս տախի թէն ճիհէթիյլէ անլէրտէն տիր. [խ]ճումլէնին ուզէրինէ Օ իլէլէպէտ Ալլահ ը մուպարէք տիր: Ամին: 6-[ծ]Ամմա Ալլահըն քէլամը խէրէ տուշտու՝ տէմէք տէյիլ տիր. [կ]զիրա պէնի Իսրայէլտէն օլանլարըն ճումլէսի Իսրայէլ տէյիլ տիր: 7-Հէմ տէ [հ]Աբրահամ նէսլի օլտըգլարը իչիւն ճումլէսի էվլատ տէյիլ, [ձ]ֆագաթ՝ Սանա Իսահակտան նէսլ 'աատ օլունաճագ տըր՝ տէնիլտի: 8-Եա'նի թէն ճիհէթիյլէ էվլատ օլանլար Ալլահըն էվլատը օլմայըպ՝ [ղ]անճագ վա'տ ճիհէթիյլէ օլան էվլատ նէսլ սայըլըր: 9-Զիրա վա'տըն քէլամը պու իտի, եա'նի՝ [ճ]Պու վագթտա կէլէճէյիմ, վէ Սառայա պիր օղուլ օլաճագ տըր: 10-Վէ եալընըզ պու տէյիլ, ամմա [մ]Ռեբեկա տախի պիր զաթտան, եա'նի փէտէրիմիզ Իսահակտան համիլէ օլտըղը հալտէ, 11-Զօճուգլարը տահա տօղմազտան վէ պիր խայր եա չէրր իշլէմէզտէն էվվէլ Ալլահըն քէնտի ինթիխապըյլէ թագտիրինին ('ամէլլէրտէն օլմայըպ՝ [յ]անճագ տա'վէթ էտէնտէն էօլսիւն) սապիթ օլմասը իչիւն, 12-Մէրգումէյէ՝ [ն]Պէօյիւյիւ քիւչիւյիւնէ գուլլըգ էտէճէք տիր՝ պույուրուլտու: 13-Նիթէքիմ՝

ե Խուր. 4. 22: Թէս. 14. 1: Երեմ. 31. 9:
զ 1 Միւլ. 4. 21: 3 Միւլ. 8. 11: Մէզ. 63. 2: 78. 61:
է Ա'մալ. 3. 25: 'Իպր. 8. 8—10:
ը Մէզ. 147. 19:
թ 'Իպր. 9. 1:
ժ Ա'մալ. 13. 32: Գ. 3. 2: Եփես. 2. 12:
ի Թէս. 10. 15: Գ. 11. 28:
լ Ղուկ. 3. 23: Գ. 1. 3:
խ Երեմ. 23. 6: Յովհ. 1. 1: Ա'մալ. 20. 28: 'Իպր. 1. 8: 1 Յովհ. 5. 20:
ծ Ա'ռ 23. 19: Գ. 3. 3:
կ Յովհ. 8. 39: Գ. 2. 28, 29: 4. 12, 16: Գաղ. 6. 16:
հ Գաղ. 4. 23:
ձ Թէք. 21. 12: 'Իպր. 11. 18:
ղ Գաղ. 4. 28:
ճ Թէք. 18. 10, 14:
մ Թէք. 25. 21:
յ Գ. 4. 17: 8. 28:
ն Թէք. 25. 23:

Յակոբը սէվտիմ, Եսաւա իսէ պուղզ էյթտիմ՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։

14 - Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. Ալլահտա հագգըզլըգ վա՞ր մը տըր. հա՛շա։ 15 - Զիւնքի Մուսէյէ խիթապէն՝ Մէրհամէթ էտէճէյիմէ մէրհամէթ էտէրիմ, վէ չէֆգաթ էտէճէյիմէ չէֆգաթ էտէրիմ՝ տէյիւ պույուրտու։ 16 - Պու թագտիրտէ՝ իսթէյէնին, եախօտ գօշանըն էլինտէ տէյիլ, անճագ մէրհամէթ էտէն Ալլահըն էլինտէ տիր։ 17 - Զիրա քիթապ Փարաւոնա՝ Սէնի հէման պունուն իչիւն, եա՛նի սէնտէ գուտրէթիմի իզհար էթմէք, վէ իսմիմ պիւթիւն զէմինտէ ի՛լան օլունմագ իչիւն իգամէ էյլէտիմ՝ տէյիւ պույուրըր։ 18 - Պունա պինա՛էն իսթէտիյինէ մէրհամէթ էտէր, վէ իսթէտիյինի գաթըլաշտըրըր։ 19 - Իմտի պանա տէյէճէքսին քի՝ Տահա նի՞չիւն գապահաթ պուլուր, զիրա անըն միւրատընա քի՞մ մուգավէմէթ էթմիշ տիր։ 20 - Վէ լաքին, էյ ատէմ, սէն քի՞մ սին քի Ալլահա ի՛թիրազ էտէրսին. եափը եափըճըսընա՝ Պէնի նի՞չիւն պէօյլէ եափտըն՝ տէյէ պիլի՞ր մի։ 21 - Պիր խամուրտան պիր գապ ՚իզզէթ իչիւն, տիկէր պիրինի տախի հագարէթ իչիւն եափմագա՝ չէօմլէքճինին պալչըգ ուզէրինէ գուտրէթի եօ՞գ մը։ 22 - Իմտի էկէր Ալլահ ղազապընը կէօսթէրմէք վէ գուտրէթինի պիլտիրմէք միւրատ էյլէ, հէլաքա հազըր օլան ղազապ գապլարընա չօգ սապըրլէ թէհամմիւլ

ղ Պա՛գ Թէս. 21. 15։ Էմս. 13. 24։ Մաղ. 1. 2, 3։ Մատթ. 10. 37։ Ղուկ. 14. 26։ Յովհ. 12. 25։ — ո Թէս. 32. 4։ 2 Թէվ. 19. 7։ Յոբ 8. 3։ 34. 10։ Մէզ. 92. 15։ ւ Խուր. 33. 19։ ղ Գաղ. 3. 8, 22։ Հ Խուր. 9. 16։ — 2 Թէվ. 20. 6։ Յոբ 9. 12։ 23. 13։ Դան. 4. 35։ — ա Եշ. 29. 16։ 45. 9։ 64. 8։ Լ 2 Տիմ. 2. 20։ ա Էմս. 16. 4։ Երեմ. 18. 6։ բ 1 Պետ. 2. 8։ Յուդ. 4։ ջ 1 Սէլ. 5. 9։

էթտի, 23-Վէ ˉմուգատտէմա 'իզզէթէ հազըրլա-
տըղը մէրհամէթ գապլարը, 24-Եա՞նի պիզ ⁺եա-
ըննըզ Եէհուտիլէրտէն տէյիլ, ամմա թա"իֆէլէրտէն
տախի տա'վէթ էթտիյի քիմսէլէր հագգընտա ⁺'իզ-
զէթինին զէնկինլիյինի պիլտիրմէք իսթէտի իսէ, նէ՞
տէյէլիմ: 25-Նիթէքիմ Օվսէէ ⁺էր—ղընտա՝ 'Գավմըմ
օլմայանա՝ գավմըմ, վէ սէվկիլիւ օլմայանա՝ սէվ-
կիլիւ տէյէճէյիմ: 26-ᶠՎէ վագը՛ օլա քի՝ Սիզ
գավմըմ տէյիլ սինիզ՝ տէնիլտիյի մահալտէ, օրա-
տա հայյ օլան Ալլահըն օղուլլարը թէսմիյէ օլունա-
ճագլար՝ տէյիւ պույուրըր: 27-Վէ Եսայի Իսրայէ-
լին հագգընտա նիտա էտէր քի՝ ˉէկէր պէնի Իս-
րայէլին 'ատէտի տէնիզին գումու գատար օլսա,
ᵗանճագ պագիյյէսի խելաս պուլաճագ տըր. 28-Զի-
րա 'ատալէթ իւզրէ էմրի գըսալտըպ թէքմիլ էտէ-
ճէք տիր, չիւնքի ᶠՌապպ եէր իւզէրինտէ մուխթա-
սար էմրի իճրա էտէճէք տիր: 29-Վէ տախի Եսայի
մուգատտէմա պույուրտըղը կիպի՝ ᵀէկէր Ռապպ իւլ
ճիւնուտ պիզէ նէսլ պրագմասա իտի, ᵏՍոդոմ կի-
պի օլուպ՝ Գոմորա պէնզէմիշ օլուր իտիք:
30-Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. ˉսալահը թա'գիպ էթ-
մէյէն թա"իֆէլէր սալահա, ᵏեա՛նի իմանտան օլան
սալահա նա"իլ օլտըլար: 31-ᶜՎէ լաքին Իսրայէլ ᶠսա-
լահ գա'ինէսինի թա'գիպ էտէր իքէն, սալահ գա-
'ինէսինէ նա"իլ օլմատը: 32-Նի՞չիւն. զիրա իմանդէ
տէյիլ, կէօյա շէրի'աթ 'ամէլլէրիյլէ [illegible]. ᵗչիւնքի

ա Պ. 8. 28—30։
բ Պ. 3. 29։
գ Պ. 2. 4։ Եփես. 1. 8։ Կող. 1. 27։
դ Ովս. 2. 23։ 1 Պետ. 2. 10։
ե Ովս. 1. 10։
զ Ես. 10. 22, 23։
է Պ. 11. 5։
ը Ես. 28. 21։
թ Ես. 1. 9։ Մեր. 3. 22։
ժ Ես. 13. 19։ Երեմ. 50. 40։
ի Պ. 4. 11։ 10. 20։
լ Պ. 1. 17։
խ Պ. 10. 2։ 11. 7։
ծ Գաղ. 5. 4։
կ Ղուկ. 2. 34։ 1 Կոր. 1. 23։

օլ Թէօքէզ Թաշընա չարփըլար. 33 - Նիթէքիմ՝ *Իշթէ Սիօնտա պիր Թէօքէզ Թաշը վէ պիր սիւրչմէ գայասը գօյըմ, վէ ‘անա հէր իման էտէն խէճիլ օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր:

ՊԱՊ 10

Էյ պիրատէրլէր, պէնիմ գալպիմին արզուսը վէ *անլէր իչիւն Ալլահա նիյազըմ խէլաս պուլմալարը տըր: 2 - Զիրա հագգլարընտա շէհատէթ էտէրիմ քի՝ ‡անլէրտէ Ալլահ ղայրէթի վար, լաքին ’իլմ ճիհէթիյլէ տէյիլ տիր: 3 - ‡Զիւնքի անլէր Ալհըն [illegible] սալահը պիլմէյիպ՝ †քէնտիլէրինին սալահլարընը սապիթ էթմէյէ ճէհտ էթմէլէրիյլէ, Ալլահըն սալահընա միւթի’ օլմատըլար: 4 - Զիրա հէր իման էտէնէ սալահը մուճիպ օլմագ իւզրէ ‡չէրի’աթըն նիհայէթի Քրիստոս տըր:

5 - Զիւնքի Մօվսէս չէրի’աթտան օլան սալահ հագգընտա՝ *Պու չէյլէրի իճրա էտէն ատէմ պունլարլէ եաշայաճագ տըր՝ տէյիւ եազար: 6 - Ամմա իմանտան օլան սալահ պույուրըր քի՝ ‘Քէնտի գալպինտէ տէմէյէսին քի՝ Սէմայա քի՞մ չըգաճագ տըր. (եա՞նի Քրիստոսը էնտիրմէք իչիւն.) 7 - Եախօտ՝ Հավիյէյէ քի՞մ էնէճէք տիր. (եա՞նի Քրիստոսը էօլիւլէրտէն չըգարմագ իչիւն.) 8 - Ամմա նէ՞ տէյօր. *Քէլամ (եա՞նի վա’զ էթտիյիմիզ իման քէլամը) սանա եագըն տըր, աղզընտա վէ գալպինտէ

‡ Մէզ. 118. 22: Եշ. 8. 14: 28. 16: Մատթ. 21. 42: 1 Պետ. 2. 6—8:
ւ Պ. 10. 11:

* Եա’նի Իսրայէլ.

‡ Ա’մալ. 21. 20: 22. 3: Գաղ. 1. 14: 4. 17: Պաղ Պ. 9. 31:
‡ Պ. 1. 17: 9. 30:
‡ Փիլ. 3. 9:
‡ Մատթ. 5. 17: Գաղ. 3. 24:

ե Ղև. 18. 5: Նէեմ. 9. 29: Եզէկ. 20. 11, 13, 21: Գաղ. 3. 12:
ւ Թէս. 30. 12, 13:
ե Թէս. 30. 14:

տըր. 9 - Շէօյլէ քի Յիսուսըն Ռապպ իտիյինի [ը]աղզընլէ
իգրար էտիպ՝ Ալլահ անը էօլիւլէրտէն իհեա էթ-
տիյինէ գալպինլէ ինանըր իսէն, խէլաս պուլաճագ-
սըն: 10 - Չիւնքի սալահ իչիւն գալպլէ իման, վէ
խէլաս իչիւն աղըզլէ իգրար էտիլիր: 11 - Զիրա քի-
թապ՝ [թ]Անա հէր քիմ իման էտէրսէ, խէճիլ օլ-
մայաճագ տըր՝ պույուրըր: 12 - Չիւնքի Եէհուտի
իլէ Եունանինին [ժ]ֆէրգի եօգ տըր. [ի]զիրա ճիւմլէ-
նին Ռապպը քէնտիսի օլուպ՝ քէնտինէ տու'ա է-
տէնլէրին ճիւմլէսինէ [լ]ղանի տըր: 13 - Զիրա հէր
քիմ [խ]Ռապպըն իսմինէ [ծ]տու'ա էտէրսէ՝ խէլաս պու-
լաճագ տըր:

14 - Իմտի իման էթմէտիքլէրի զաթա նա՞սըլ
տու'ա էտէճէքլէր. վէ հագգընտա իշիթմէտիքլէրի
զաթա նա՞սըլ իման էյլէյճէքլէր. վէ [կ]վա'զ էտէն
եօգ իքէն՝ նա՞սըլ իշիտէճէքլէր: 15 Վէ իրսալ օ-
լունմատըգճա նա՞սըլ վա'զ էտէճէքլէր. նիթէքիմ՝
[հ]Սէլամէթ թէպշիր էտէնլէրին, խայրըը չէյլէր թէպ-
շիր էտէնլէրին այագլարը նէ՜ կիւզէլ տիր՝ տէյիւ
եազըլմըշ տըր: 16 - [ձ]Լաքին պէշարէթէ ճիւմլէսի
իթա'աթ էթմէտի, զիրա Եսայի՝ [ղ]Եա Ռապպ, վէր-
տիյիմիզ խապէրէ քի՞մ ինանտը՝ տէր: 17 - Իմտի
իման իշիթմէքտէն, վէ իշիթմէք Քրիստոսըն քէ-
լամը վասըթասըյլէ օլուր: 18 - Լաքին՝ Իշի՞թմէտի-
լէր մի՝ տէրիմ. [ճ]պէլի՝ Անլէրին սէտասը պիւթիւն

ը Մատթ. 10. 32: Ղուկ. 12. 8: Ա'մալ. 8. 37:
թ Եսա. 28. 16: 49. 23: Երեմ. 17. 7: Գ. 9. 33:
ժ Գ. 3. 22: Ա'մալ. 15. 9: Գաղ. 3. 28:
ի Ա'մալ. 10. 36: Գ. 3. 29: 1 Տիմ. 2. 5:
լ Եփես. 1. 8: 2. 4, 7:
խ Ա'մալ. 9. 14:
ծ Յովէլ 2. 32: Ա'մալ. 2. 21:
կ Տիտ. 1. 2:
հ Եսա. 52. 7: Նէհմ. 1. 15:
ձ Գ. 3. 3: Իպր. 4. 2:
ղ Եսա. 53. 1: Յովհ. 12. 38:
ճ Մէզ. 19. 4: Մատթ. 24. 14: 28. 19: Մարկ. 16. 15: Կող. 1. 6, 23:

զէմինէ ˊվէ քէլամլարը տիւննեանըն մունթէհալարընա գատար չըգտը։ 19-Եինէ՝ Իսրայէլ պի՛լմէտի մի՝ տէրիմ. Էվվէլա Մօվսէս՝ ˊՊէն սիզի՝ գավմ օլմայանլէ ղայրէթէ թէշվիգ վէ ˋֆէհմսիզ թա՛իֆէ իլէ ղազապա թահրիք էտէճէյիմ՝ տէյիւ սէօյլէտի։
20-Ամմա Եսայի՝ ˊՊէնի արամայանլար թարաֆընտան պէն պուլունտըմ. պէնի թալէպ էթմէյէնլէրէ զահիր օլտըմ՝ տէյիւ ճէսուրանէ պույուրըր։ 21-
Վէ Իսրայէլ հագգընտա՝ ˊՊիւթիւն կիւն էլլէրիմի 'ասը վէ մու'թէրիզ պիր գավմա ուզաթտըմ՝ տէյիւ պույուրըր։

ՊԱԳ 11

Իմտի՝ ˊԱլլահ քէնտի գավմընը րէտտ էթտի՛ մի՝ տէյօրըմ. հա՛շա. ˋզիրա պէն քէնտիմ տախի Աբրահամ նէսլինտէն, Բենիամին սըպթընտան պիր Իսրայէլլի իմ։ 2-Ալլահ ˋէվվէլտէն պիլտիյի քէնտի գավմընը րէտտ էթմէտի. եօգսա Եղիա ֆըգրասընտա քիթապըն նէ տէտիյինի պի՛լմէյօր մըսընըզ. նասըլ քի Ալլահա Իսրայէլին 'ալէյհինտէ շիքեայէթ էտէրէք, 3-ˊՅա Րապպ, սէնին փէյղամպէրլէրինի գաթլ էտիպ՝ մէզպահլարընը եըգտըլար. վէ պէն եալընըզ գալտըմ, պէնիմ ճանըմա տախի գաստ էտիյօրլար [տէր]։ 4-Լաքին ճէվապ ը իլահի անա նէ՛ տէր. ˋՊահալ սանէմէ տիզ չէօքմէմիշ եէտի պինկ ատէմ քէնտիմ իչիւն ալը գօտըմ։ 5-ˊՔէզալիք հալ ը հազըրտա տախի 'ինայէթ ինթիխապը

ˊ Գոդ. 3 Միւլ. 18. 10։ Մատթ. 4. 8։
ˊ Թէս. 32. 21։ Գ. 11. 11։
ˋ Տիտ. 3. 3։
ˊ Ես. 65. 1։ Գ. 9. 30։
ˊ Ես. 65. 2։
——
ˊ 1 Միւլ. 12. 22։ Երեմ. 31. 37։
ˊ 2 Կոր. 11. 22։ Փիլ. 3. 5։
ˋ Գ. 8. 29։
ˊ 3 Միւլ. 19. 10, 14։
ˋ 3 Միւլ. 19. 18։
ˊ Գ. 9. 27։

իւզրէ պիր պագիյյէ մէվճուտ տըր։ 6-[ե]Վէ էկէր
'ինայէթլէ իսէ, արթըգ 'ամէլլէրտէն տէյիլ տիր.
եօգսա 'ինայէթ արթըգ 'ինայէթ օլմազ. [վէ էկէր
'ամէլլէրտէն իսէ, արթըգ 'ինայէթ տէյիլ տիր.
եօգսա 'ամէլ արթըգ 'ամէլ օլմազ]։ 7-Էօյլէ իսէ
նէ՞ տիր. [զ]Իսրայէլ արատըղը չէյէ նա՛իլ օլմատը.
ամմա ինթիխապ օլունանլար նա՛իլ օլտու, վէ պա-
գըլարը թա պու կիւնէտէք քէօրլէնտիլէր. 8-Նի-
թէքիմ եազըլմըշ տըր քի՝ [է]Ալլահ անլէրէ ղաֆլէթ
ռուհու, [ը]կէօրմէզ կէօզլէր վէ իշիթմէզ գուլագ-
լար վէրտի։ 9-Դաւիթ տախի՝ [թ]Անլէրին սօֆրասը
քէնտիլէրինէ տուզագ վէ քէմէնտ վէ թէօքէզ վէ
ճէզա իչիւն օլա. 10-[ժ]Կէօզլէրի կէօրմէմէք իչիւն
գարարսըն, վէ պէլլէրինի տա՛իմա պիւք՝ տէր։ 11-
Իմտի՝ Եանըլմալարը տիւշմէ՞ք իչիւն մի օլտու՝ տէյօ-
րըմ. հա՛շա., անճագ քէնտիլէրի ղայրէթլէնտիր-
մէք իւզրէ [ի]քէնտի խաթալարըյլէ խէլաս թա՛իֆէ-
լէրէ կէլտի։ 12-Վէ էկէր անլէրին խաթասը տիւն-
եանըն ղանիլլիյի, վէ էքսիլմէլէրի թա՛իֆէլէրին ղա-
նիլլիյի օլտու իսէ, անլէրին թէմամիյէթի նէ՛ գա-
տար զիյատէ օլաճագ տըր։ 13-Զիրա սիզ թա՛ի-
ֆէլէրէ սէօյլէյօրըմ, [լ]պէն թա՛իֆէլէրին ռէսուլը
օլտըղըմ միւնասէպէթլէ խըտմէթիմի միւշէրրէֆ
թութարըմ։ 14-Պէլքի պիր վէճհլէ *գավմըմը ղայ-
րէթլէնտիրիպ՝ [խ]անլէրտէն պա՛զըլարընը խէլաս է-

ե Գ. 4. 4, 5։ Գաղ. 5. 4։ Գագ. Թէս. 9. 4, 5։
զ Գ. 9. 31։ 10. 3։ 2 Կոր. 3. 14։
է Ես. 29. 10։
ը Թէս. 29. 4։ Եզ. 6. 9։ Երեմ. 5. 21։ Եզեկ. 12. 2։ Մատթ. 13. 14։ Յովհ. 12. 40։ Ա'մալ. 28. 26, 27։
թ Մեզ. 69. 22։
ժ Մեզ. 69. 23։
ի Ա'մալ. 13. 46։ 18. 6։ 22. 18, 21։ 28. 24, 28։ Գ. 10. 19։
լ Ա'մալ. 9. 15։ 13. 2։ 22. 21։ Գ. 15. 15։ Գաղ. 1. 16։ 2. 7–9։ Եփես. 3. 8։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։
* Եսայ. Թէնիմի
խ 1 Կոր. 7. 16։ 9. 22։ 1 Տիմ. 4. 16։ Յակ. 5. 20։

տէյիմ։ 15-Զիրա էկէր րէտտ օլունմալարը տիւնեանըն միւսալէհասը իսէ, գապուլ օլունմալարը էօլիւլէրտէն հայաթ պուլմագտան ղայրի նէ՞ օլուր։
16-հՎէ էկէր Թուրֆանտա մուգատտէս իսէ, խամուր տախի մուգատտէս տէր. վէ էկէր քէօք մուգատտէս իսէ, տալլար տախի էօյլէ տիր։ 17-յՎէ էկէր օլ տալլարըն պա՛ղըսը գօփարըլըպ տա, ղսէն եապանի զէյթունտան օլտըղըն հալտէ անլէրին արասընա աշլանարագ, զէյթուն աղաճընըն քէօքիւնէ վէ սէմիզլիյինէ հիսսէտար օլտըն իսէ, ճտալլար իւզէրինէ Թէֆախուր էթմէ. 18-Ամմա էկէր Թէֆախուր էտէր իսէն, ղէւլէ սէն քէօքիւ Թաշըմայօրսըն, ֆագաթ քէօք սէնի Բօղըյօր։ 19-Իմտի՝ Պէնիմ աշլանմագըմըղըմ իչիւն օլ տալլար գօփարըլտը՝ տէյէճէքսին։ 20-Փէք էյի. անլէր իմանսըզլըգ սէպէպինտէն գօփարըլտըլար, ամմա սէն իմանլէ սապիթ սին. մԹէքէպպիւր էթմէ, յանճագ խավֆ էյլէ.
21-Զիրա էկէր Ալլահ Թապի՛ի տալլարը էսիրկէմէտի իսէ, օտըն սէնի տախի էսիրկէմէսին։ 22-Իմտի Ալլահըն քէրէմինէ վէ շիտտէԹինէ պագ. տիւշէնլէր իւզէրինէ շիտտէԹ, ամմա սէնին իւզէրինէ քէրէմ, նէկէր օլ քէրէմտէ սապիթ գալըր իսէն. եօգսա ղսէն տախի քէսիլէճէք սին։ 23-ոՎէ անլէր տախի իմանսըզլըգտա գալմազլարը Թագտիրտէ աշլանաճագ տըր, զիրա Ալլահ անլէրի եինէ աշլամաղա գատիր տիր։ 24-Զիրա սէն էկէր Թապի՛աթճա եապանի օլան զէյթուն աղաճընտան

հ Ղև. 23. 10։ Ա՛ս. 15. 18—21։
յ Երեմ. 11. 16։
ղ Ա՛մալ. 2.39։ Եփես. 2. 12, 13։

ճ 1 Կոր. 10. 12։
մ Գ. 12. 16։
յ Եսա. 28. 14։ Եր. 66. 2։ Փիլ. 2. 12։

ն 1 Կոր. 15. 2։ Իպր. 3. 6, 14։
շ Յովհ. 15. 2։
ո 2 Կոր. 3. 16։

իւզրէ պիր պագիյյէ մէվճուտ տըր։ 6-[է]Վէ էկէր
'ինայէթլէ իսէ, արթըգ 'ամէլլէրտէն տէյիլ տիր.
ծօգսա 'ինայէթ արթըգ 'ինայէթ օլմազ. [վէ էկէր
'ամէլլէրտէն իսէ, արթըգ 'ինայէթ տէյիլ տիր.
ծօգսա 'ամէլ արթըգ 'ամէլ օլմազ]։ 7-Եօյլէ իսէ
նէ՞ տիր. [ը]Իսրայէլ արատըղը չէյէ նա"իլ օլմատը.
ամմա ինթիխապ օլունանլար նա"իլ օլտու, վէ պա-
գըլարը թա պու կիւնէտէք քէօրլէնտիլէր. 8-Նի-
թէքիմ եազըլմըշ տըր քի՝ [թ]Ալլահ անլէրէ ղաֆլէթ
րուհու, [ժ]կէօրմէզ կէօզլէր վէ իշիթմէզ գուլագ-
լար վէրտի։ 9-Դաւիթ տախի՝ [ի]Անլէրին սօֆրասը
քէնտիլէրինէ տուզագ վէ քէմէնտ վէ թէօքէզ վէ
ճէզա իչիւն օլա. 10-[լ]Կէօզլէրի կէօրմէմէք իչիւն
գարարսըն, վէ պէլլէրինի տա"իմա պիւք՝ տէր։ 11-
Իմտի՝ Եանկըլմալարը տիւշմէ՞ք իչիւն մի օլտու՝ տէյօ-
րըմ. հա՛շա., անճագ քէնտիլէրի ղայրէթլէնտիր-
մէք իւզրէ [խ]քէնտի խաթալարընտէն խէլաս թա"իֆէ-
լէրէ կէլտի։ 12-Վէ էկէր անլէրին խաթասը տիւն-
եանըն ղանիլիյի, վէ էքսիլմէլէրի թա"իֆէլէրին ղա-
նիլիյի օլտու իսէ, անլէրին թէմամիյէթի նէ՛ գա-
տար զիյատէ օլաճագ տըր։ 13-Զիրա սիզ թա"ի-
ֆէլէրէ սէօյլէյօրըմ, [ծ]պէն թա"իֆէլէրին ռէսուլը
օլտըղըմ միւնասէպէթլէ խըտմէթիմի միւշէրրէֆ
թութարըմ։ 14-Պէլքի պիր վէճհլէ *գավմըմը ղայ-
րէթլէնտիրիպ՝ [կ]անլէրտէն պա'զըլարընը խէլաս է-

է Պ. 4. 4, 5։ Գաղ. 5. 4։ Պազ. Թէս. 9. 4, 5։
ը Պ. 9. 31։ 10. 3։ 2 Կոր. 3. 14։
թ Ես. 29. 10։
ժ Թէս. 29. 4։ Եզ. 6. 9։ Երեմ. 5. 21։ Եզեկ. 12. 2։ Մատթ. 13. 14։ Յովհ. 12. 40։ Ա'մալ. 28. 26, 27։
ի Մեզ. 69. 22։
լ Մեզ. 69. 23։
խ Ա'մալ. 13. 46։ 18. 6։ 22. 18, 21։ 28. 24, 28։ Պ. 10. 19։
ծ Ա'մալ. 9. 15։ 13. 2։ 22. 21։ Պ. 15. 15։ Գաղ. 1. 16։ 2. 7–9։ Եփես. 3. 8։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։
* Եսատ. Թէնիմի
կ 1 Կոր. 7. 16։ 9. 22։ 1 Տիմ. 4. 16։ Յակ. 5. 20։

տէյիմ։ 15-Զիրա էկէր րէտտ օլունմալարը տիւն-
եանըն միւսալէհասը իսէ, գապուլ օլունմալարը էօ-
լիւլէրտէն հայաթ պուլմագտան ղայրի նէ՞ օլուր։
16-[հ]Վէ էկէր Թուրֆանտա մուգատտէս իսէ, խա-
մուր տախի մուգատտէս տիր. վէ էկէր քէօք մուգատ-
տէս իսէ, տալլար տախի էօյլէ տիր։ 17-[յ]Վէ էկէր
օլ տալլարըն պա՛զըսը գօփարըլըպ տա, [ն]սէն եա-
պանի զէյթունտան օլտըղըն հալտէ անլէրին արա-
սընա աշըլանարագ, զէյթուն աղաճընըն քէօքիւնէ
վէ սէմիզլիյինէ հիսսէտար օլտըն իսէ, [շ]տալլար իւ-
զէրինէ Թէֆախուր էթմէ. 18-Ամմա էկէր Թէֆա-
խուր էտէր իսէն, պիլ քի սէն քէօքիւ Թաշըմայօրսըն,
ֆագաթ քէօք սէնի Թաշըյօր։ 19-Իմտի՝ Պէնիմ աշ-
լանմագլըղըմ իչիւն օլ տալլար գօփարըլտը՝ տէյէ-
ճէքսին։ 20-Փէք էյի. անլէր իմանսըզլըգ սէպէ-
պինտէն գօփարըլտըլար, ամմա սէն իմանլէ սա-
պիթ սին. [ո]Թէքէպպիւր էթմէ, [չ]անճագ խավֆ էյլէ.
21-Զիրա էկէր Ալլահ Թապի՛ի տալլարը էսիրկէ-
մէտի իսէ, օլա քի սէնի տախի էսիրկէմէսին։ 22-
Իմտի Ալլահըն քէրէմինէ վէ շիտտէթինէ պագ.
տիւշէնլէր իւզէրինէ շիտտէթ, ամմա սէնին իւզէ-
րինէ քէրէմ, [պ]էկէր օլ քէրէմտէ սապիթ գալըր
իսէն. եօգսա [ջ]սէն տախի քէսիլէճէք սին։ 23-[ռ]Վէ
անլէր տախի իմանսըզլըգտա գալմատըգլարը Թագ-
տիրտէ աշըլանաճագ տըր, զիրա Ալլահ անլէրի եի-
նէ աշըլամաղա գատիր տիր։ 24-Զիրա սէն էկէր
Թապի՛աթճա եապանի օլան զէյթուն աղաճընտան

[հ] Ղև. 23. 10։ Ա՛ռ. 15. 18—21։
[յ] Երեմ. 11. 16։
[ն] Ա՛մալ. 2.39։ Եփես. 2. 12, 13։
[շ] 1 Կոր. 10. 12։
[ո] Գ. 12. 16։
[չ] Եսա. 28. 14։ Եր. 66. 2։ Փիլ. 2. 12։
[պ] 1 Կոր. 15. 2։ Եբր. 3. 6, 14։
[ջ] Յովհ. 15. 2։
[ռ] 2 Կոր. 3. 16։

քէսիլիպ՝ թապի՛աթճա մուխալիֆ օլարագ, էյի զէյ-
թուն աղաճընա աշըլանտըն իսէ, նէ՛ գատար զիյա-
տէ պու թապի՛ի օլանլար քէնտիլէրինին զէյթուն ա-
ղաճընա աշըլանաճալար կէրէք տիր։ 25-Զիրա, էյ
պիրատէրլէր, ՙքէնտինիզի ՚ագըլլը կէօրմէմէնիզ
իչիւն իսթէմէմ քի շու սըրր, ՙեա՛նի թա՛իֆէլէ-
րին թէմամիյէթի կիրինճէյէ տէկին Իսրայէլէ պիր
մէրթէպէ քէօրլիւք վուգու՛ պուլտըղը մէճհուլը-
նըզ օլա. 26-Շէօյլէ քի պիւթիւն Իսրայէլ խէլաս
պուլաճագ տըր, նիթէքիմ՝ ՙՍիօնտան Խէլասքեար
կէլիպ՝ Յակոպտան ֆըսգը տէֆ՛ էտէճէք տիր։ 27-
Վէ կիւնահլարընը տէֆ՛ էթտիյիմ զէման ՙթարա-
ֆըմտան անլէրէ օլան ՚ահտ պու տըր՝ տէյիւ եա-
զըլմըշ տըր։ 28-Վագա՛ա պէշարէթէ նիսպէթլէ
անլէր սիզին սէպէպինիզէ տիւշմէն տիր. լաքին էն-
թիխապա նիսպէթլէ էճտատ սէպէպինէ ՙսէվկիւ-
լիւ տիրլէր։ 29-Զիրա Ալլահըն մէվհիպէլէրի վէ
տա՛վէթի ՙնէտամէթտէն պէրի տիր։ 30-՚Զիրա
սիզ պիր զէման Ալլահա իման էթմէտիյինիզ հալ-
տէ, շիմտի անլէրին իմանսըզլըղը սէպէպինտէն մէր-
համէթէ նա՛իլ օլտուղունըզ միսիլլիւ, 31-Քէզալիք
շիմտի անլէր իման էթմէտիլէր, թա քի մազհար
օլտուղունըզ մէրհամէթլէ քէնտիլէրի տախի մէրհա-
մէթէ նա՛իլ օլալար. 32-Զիրա Ալլահ ճիւմլէսինէ
մէրհամէթ էթմէք իչիւն ՚ճիւմլէսինի իմանսըզլըգ
ալթընա գափատը։

33-Էյ Ալլահըն զէնկինլիք վէ հիքմէթ վէ ՚իլմի-

ՙ Պ. 12. 16։	Մէզ. 14. 7։	15։
ՙ Ղուկ. 21. 24։ Վահ. 7. 9։	ՙ Ես. 27. 9։ Երեմ. 31. 31, վէ զայրի։	ՙ Ա՛տ. 23. 19։
ՙ Աս. 7։ 2 Կոր. 3. 14։	՚Իպր. 8. 8։ 10. 16։	ՙ Եփես. 2. 2։ Կող. 3. 7։
Ես. 59. 20։ Պագ	ՙ Թէս. 7. 8։ 9. 5։ 10.	ՙ Պ. 3. 9։ Գաղ. 3. 22։

նին տէրինլիյի․ անըն [ա]հիւքմլէրի թէֆահհիւմտէն,
վէ [բ]թարիգլէրի թէֆթիշտէն նէ՜ գատար իւսթիւն
տիր։ 34 - [գ]Զիրա Րապպըն ֆիքրինի քի՞մ պիլտի,
[դ]եախօտ անըն միւսթէշարը քի՞մ օլտու․ 35 - [ե]Եա-
խօտ անա քի՞մ էվվէլ վէրտի քի՝ քէնտինէ միւ-
քեաֆաթ վէրիլէ։ 36 - [զ]Զիրա ճիւմլէ շէյլէր ան-
տէն, վէ անըն վասըթասըյլէ, վէ անըն իչիւն օլ-
տու․ [է]անա իլէլէպէտ մէճտ օլսուն։ Ամին։

ՊԱՊ 12

[ա]Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Ալլահըն րահմէթլէրի իչիւն սիզէ եալվարըրըմ [բ]քի՝ [գ]ճէսէտլէրինիզի [դ]տիրի վէ մուգատտէս, վէ Ալլահա մագպուլ պիր գուրպան տէյիւ թագտիմ էտէսինիզ․ րուհանի 'իպատէթինիզ պու տըր։ 2 - [ե]Վէ պու 'ալէմին կիտիշինէ ույմայընըզ, [զ]ամմա Ալլահըն խայըրլը վէ մագպուլ վէ քեամիլ իրատէթի նէ օլտըղընը թէճրիպէ էթմէք իչիւն [է]'ագլընըզըն թէճտիտիյլէ թէպէտտիւլ էտինիզ։ 3 - [ը]Զիրա պանա վէրիլէն 'ինայէթիլէ արանըզտա պուլունան հէր պիր ատէմէ տէրիմ քի՝ [illegible] [թ]լայըգ օլանտան զիյատէ ի'թիպար էթմէսին․ ամմա [ժ]Ալլահըն հէր քէսէ թէվզի' էթտիյի

ա Մէզ. 36. 6։
բ Յոբ 11. 7։ Մէզ. 92. 5։
գ Յոբ 15. 8։ Եշ. 40. 13։ Երեմ. 23. 18։ 1 Կոր. 2. 16։
դ Յոբ 36. 22։
ե Յոբ 35. 7։ 41. 11։
զ 1 Կոր. 8. 6։ Կող. 1. 16։
է Գաղ. 1. 5։ 1 Տիմ. 1. 17։ 2 Տիմ. 4. 18։ 'Իպր. 13. 21։ 1 Պետ. 5. 11։ 2 Պետ. 3. 18։ Յուդ. 25։ Վահ. 1. 6։

ա 2 Կոր. 10. 1։
բ 1 Պետ. 2. 5։
գ Մէզ. 50. 13, 14։ Ռ. 6. 13, 16, 19։ 1 Կոր. 6. 13, 20։
դ 'Իպր. 10. 19։
ե 1 Պետ. 1. 14։ 1 Յովհ. 2. 15։
զ Եփես. 5. 10, 17։ 1 Սէլ. 4. 3։
է Եփես. 1. 18։ 4. 23։ Կող. 1. 21, 22։ 3. 10։
ը Ռ. 1. 6։ 15. 16։ 1 Կոր. 3. 10։ 15. 10։ Գաղ. 2. 8։ Եփես. 3. 2, 7, 8։
թ Էմս. 25. 27։ Վա՛. 7. 16։ Ռ. 11. 20։
ժ 1 Կոր. 12. 7, 11։ Եփես. 4. 7։

իմանըն մըգտարընա կէօրէ՝ թամամ 'ագըլ իւզրէ
ի'թիպար էթսին։ 4-[է]Զիրա պիր ճէսէտտէ չօգ ա'-
զամըզ պուլունտըղը, վէ լաքին ա'զանըն ճիւմլէսի-
նին իշի հէման պիր օլմատըղը միսիլլիւ, 5-[ը]Պիզ
տախի չօգ իքէն Քրիստոստա պիր ճէսէտ, վէ հէր
պիրիմիզ պիրիպիրիմիզին ա'զասը իզ։ 6-Ամմա [թ]պի-
զէ վէրիլէն 'ինայէթէ կէօրէ, [ժ]տիւրլիւ տիւրլիւ
մէվհիպէլէրիմիզ օլմաղլէ, [ի]էկէր իլհամիլէ սէօյլէմէք
իսէ, իմանըն մըգտարընա կէօրէ օլսուն, 7-էկէր
շէմմասլըգ իսէ, շէմմասլըգտա, [լ]էկէր մու'ալլիմ
իսէ, թա'լիմտէ, 8-[խ]էկէր նասիհաթ վէրէն իսէ,
նասիհաթտա օլսուն. [ծ]էկէր թէվզի' էտէն իսէ, սա-
տէլիքլէ, [կ]վէ րիյասէթ էտէն՝ ղայրէթլէ, վէ մէր-
համէթ էտէն՝ [հ]ճան ու կէօնիւլտէն էյլէսին։ 9-[ձ]Մու-
հապպէթ րիյասըզ օլսուն. [ղ]քէմլիքտէն իքրահ է-
տիփ՝ խայըրա եափըշընըզ։ 10-[ճ]Գարտաշ մուհապ-
պէթիյլէ պիրիպիրինիզի սէվինիզ. [մ]հիւրմէթ էթ-
մէքտէ պիրիպիրինիզէ թէգատտիւմ էտինիզ. 11-
Սա'յ ու ղայրէթտէ կէվշէքլիք էթմէյինիզ. րուհտա
հէրարէթլի օլունըզ. Րապպա գուլլըգ էտինիզ. 12-
[յ]Իւմիտտէ մէսրուր օլուպ՝ [ն]մուզայագատա սապըրլը

է 1 Կոր. 12. 12։ Եփես. 4. 16։
ը 1 Կոր. 10. 17։ 12. 20, 27։ Եփես. 1. 23։ 4. 25։
թ Այ. 3։
ժ 1 Կոր. 12. 4։ 1 Պետ. 4. 10, 11։
ի Ա'մալ. 11. 27։ 1 Կոր. 12. 10, 28։ 13. 2։ 14. 1, 6, 29, 31։
լ Ա'մալ. 13. 1։ Եփես. 4. 12։ Գաղ. 6. 6։ 1 Տիմ. 5. 17։
խ Ա'մալ. 15. 32։ 1 Կոր. 14. 3։
ծ Մատթ. 6. 1—3։ 2 Կոր. 8. 2։
կ Ա'մալ. 20. 28։ 1 Տիմ. 5. 17։ 'Իպր. 13. 7, 24։ 1 Պետ. 5. 2։
հ 2 Կոր. 9. 7։
ձ 1 Տիմ. 1. 5։ 1 Պետ. 1. 22։
ղ Մեզ. 34. 14։ 36. 4։ 97. 10։ Ամօս 5. 15։
ճ 'Իպր. 13. 1։ 1 Պետ. 1. 22։ 2. 17։ 3. 8։ 2 Պետ. 1. 7։
մ Փիլ. 2. 3։ 1 Պետ. 5. 5։
յ Ղուկ. 10. 20։ Փ. 5. 2։ 15. 13։ Փիլ. 3. 1։ 4. 4։ 1 Սէլ. 5. 16։ 'Իպր. 3. 6։ 1 Պետ. 4. 13։
ն Ղուկ. 21. 19։ 1 Տիմ. 6. 11։ 'Իպր. 10. 36։ 12. 1։ Յակ. 1. 4։ 5. 7։ 1 Պետ. 2. 19, 20։

օլունըզ. ᵛտու՚ատա տէվամ էտինիզ. 13 - ᵘՄու-
գատտէսլէրին իհթիյաճաթընա մու՚ավէնէթ էտիփ՝
ᵘմիւսաֆիրփէրվէրլիյէ մուգայյէտ օլունըզ. 14 - ᵛՍի-
զէ թէ՚ատտի էտէնլէրէ խայրտու՚ա էտինիզ. խայր-
տու՚ա էյլէյինիզ, վէ պէտտու՚ա էթմէյինիզ. 15 -
ᵚՄէսրուրլար իլէ մէսրուր օլունըզ. աղլայանլար իլէ
աղլայընըզ: 16 - ᵗԲէքտիկէրինիզ հագգընտա հէմէֆ-
քեար օլունըզ. ᵕեիւքսէք շէյլէրէ սարֆը էֆքեար
էթմէյիփ՝ անճագ միւթէվազը՚լար իլէ եօլտաշ օ-
լունըզ. ᵕքէնտինիզի ՚ագըլլը կէօրմէյինիզ. 17 - ᵗՀիչ
պիր քիմսէյէ քէմլիյէ մուգապիլ քէմլիք էթմէյի-
նիզ. ᵗճիւմլէ ատէմլէրին հուզուրընտա էյի շէյլէրէ
տիգգաթ էյլէյինիզ: 18 - Միւմքին մէրթէպէ, էլի-
նիզտէն կէլտիյի գատար, ᵛճիւմլէ ատէմլէր իլէ
սուլհ իւզրէ օլունըզ: 19 - ᵗԷյ սէվկիւլիւլէր, նէֆ-
սինիզ իչիւն ինթիգամ ալմայընըզ, ֆագաթ ղա-
զապա մահալ վէրինիզ. զիրա՝ Րապպ պույուրըր քի
ᵘԻնթիգամ պէնիմ տիր, ճէզայը պէն վէրիրիմ՝ տէյիւ
եազըլմըշ տըր: 20 - ᵗԻմտի էկէր տիւշմէնինկ աճ իսէ,
անա թա՚ամ վէր. էկէր սուսամըշ իսէ, անա սու
վէր. զիրա պունու էթմէքլէ՝ անըն պաշընա ա-
թէշ գօըլարը եըղմըշ օլուրսըն: 21 - Շէրրէ մաղ-

ᵛՂուկ. 18. 1: Ա՚մալ. 2. 42: 12. 5: Կող. 4 2: Եփես. 6. 18: 1 Սէլ. 5. 17:
ᵘ1 Կոր. 16. 1: 2 Կոր. 9. 1, 12: ՚Իպր. 6. 10: 13. 16: 1 Յովհ. 3. 17:
ᵘ1 Տիմ. 3. 2: Տիտ. 1. 8: ՚Իպր. 13. 2: 1 Պետ. 4. 9:
ᵛՄատթ. 5. 44: Ղուկ. 6. 28: 23. 34: Ա՚մալ. 7. 60: 1 Կոր. 4. 12: 1 Պետ. 2. 23: 3. 9:
ᵚ1 Կոր. 12. 26:
ᵗԳ. 15. 5: 1 Կոր. 1. 10: Փիլ. 2. 2: 3. 16: 1 Պետ. 3. 8:
ᵕՍէզ. 131. 1, 2: Երեմ. 45. 5:
ᵕԷմն. 3. 7: 26. 12: Եւ. 5. 21: Գ. 11. 25:
ᵗԷմն. 20. 22: Մատթ. 5. 39: 1 Սէլ. 5. 15: 1 Պետ. 3. 9:
ᵗԳ. 14. 16: 2 Կոր. 8. 21:
ᵛՄարկ. 9. 50: Գ. 14. 19: ՚Իպր. 12. 14:
ᵗՂև. 19. 18: Էմն. 24. 29: Աշ. 17:
ᵘԲէտ. 32. 35: ՚Իպր. 10. 30:
ᵗԽուր. 23. 4, 5: Էմն. 25. 21, 22: Մատթ. 5. 44:

——

լուպ օլմա, ամմա խայըրլը շէրրէ ղալիպ օլ։

ՊԱՊ 13

[ա]Հէր քէս էմրի ալթընտա պուլունտըղը հիւքիւ-
մէթլէրէ իթա՛աթ էթսին, [բ]զիրա Ալլահ թարա-
ֆընտան օլմայան պիր հիւքիւմէթ եօգ տըր. վէ
մէվճուտ [հիւքիւմէթ]լէր Ալլահ թարաֆընտան թէր-
թիպ օլունմըշ տըր։ 2-Պունուն իչիւն [գ]հիւքիւմէ-
թէ մուխալէֆէթ էտէն՝ Ալլահըն թէրթիպինէ մու-
գավէմէթ էթմիշ օլուր. վէ մուգավէմէթ էտէնլէր
քէնտի ՚ալէյհլէրինէ հիւքմ տա՛վէթ էտէճէքլէր։
3-Զիրա հիւքմտարլար էյի ՚ամէլլէր իչիւն տէ-
յիլ, անճագ քէօթիւ ՚ամէլլէր իչիւն գօրգու տըր-
լար. [դ]հիւքիւմէթտէն գօրգմամագ իսթէ՞ր մի սին.
էյի օլանը իշլէ, վէ անըն թարաֆընտան մէտհ օ-
լունաճագսըն. 4-Չիւնքի սէնին էյիլիյին իչիւն Ալ-
լահ թարաֆընտան մէ՛մուր տըր. լաքին էկէր քէօ-
թիւ օլանը իշլէր իսէն, գորգ. չիւնքի գըլըճը պի-
հուտէ եէրէ թաշըմայօր, զիրա Ալլահ թարաֆըն-
տան մէ՛մուր օլուպ՝ քէօթիւլիւք իշլէյէն իւզէրինէ
ղազապ [ե]իճրայ իչիւն ինթիգամ ալըճը տըր։ 5-Պու
էճլտէն եալընըզ ղազապ սէպէպիյլէ տէյիլ, [զ]անճագ
ղամիր սէպէպիյլէ տախի [է]թապի՛ օլմագ լազըմ
տըր։ 6-Պու սէպէպտէն վէրկի տախի վէրիրսինիզ.
զիրա հէման պու շէյէ մուգայյէտ օլարագ, Ալ-
լահ թարաֆընտան մէ՛մուր տըրլար։ 7-Իմտի ճիւմ-
լէյէ հագգլարընը, եա՛նի վէրկի հագգը օլանա վէր-
կի, կէօմրիւք հագգը օլանա կէօմրիւք, գորգու հագ-

ա Տիտ. 3. 1։ 1 Պետ. 2. 13։
բ Իմա. 8. 15, 16։ Դան. 2. 21։ 4. 32։ Յովհ. 19. 11։
գ Տիտ. 3. 1։
դ 1 Պետ. 2. 14։ 3. 13։
ե 1 Պետ. 2. 19։
զ ԺՎա՛. 8. 2։

դը օլանա գօրգու, հիւրմէթ հագգը օլանա հիւրմէթ [ա] էտա էյլէյինիզ։ 8-Եէքտիւկէրինիզի սէվմէքտէն մա՛տա քիմսէյէ պիր վէճհլէ պօրճլու օլմայընըզ. [բ] զիրա տիւկէրինի սէվէն քիմսէ շէրի՛աթը իթմամ էթմիշ օլուր։ 9-[գ] Զինա էթմէյէսին, Գաթլ էթմէյէսին, Սըրգաթ էթմէյէսին, Եալան շէհատէթ էթմէյէսին, Թամա՛ էթմէյէսին, վէ տահա նէ էմր վար իսէ, ճիւմլէսինէ պու, [դ] եա՛նի՝ Գօնշընը քէնտին կիպի սէվէսին՝ քէլամը շամիլ տիր։ 10-Մուհապպէթ գօնշըյա քէմլիք էթմէզ. իմտի մուհապպէթ [ե] շէրի՛աթըն թէմամիյէթի տիր։

11-Վէ վագթը պիլէրէք, [զ] եա՛նի շիմտի պիզիմ ույգուտան ույանմամըզըն սա՛աթը օլտըղընը պիլէրէք, պունու էտինիզ. զիրա խէլաս պիզէ շիմտի՝ ինանտըղըմըզ վագըթտա օլտուղընտան եագըն տըր։ 12-Կէճէ կէչտի, կիւնտիւզ եագլաշտը. [է] իմտի զուլմէթ 'ամէլլէրինի պէր թարաֆ էտիպ՝ [ը] Նուր սիլահլարընը գուշանալըմ։ 13-[թ] Կիւնտիւզտէ կէզէր կիպի հիւսնի հարէքէթլէ կէզէլիմ. [ժ] մասխարալըգ վէ սէրխօշլըգտա, [ի] վէ ֆահշիյաթ վէ ֆըսգ ու ֆիւճուրտէ [լ] վէ տալխի նիզա՛ ու հասէտտէ օլմայըլըմ, 14-[խ] Անճագ Ռապպ Յիսուս Քրիստոսը կիյինիզ վէ [ծ] շէհ-

[ա] Մատթ. 22. 21։ Մարկ. 12. 17։ Ղուկ. 20. 25։
[բ] Ա.յ. 10։ Գաղ. 5. 14։ Կող. 3. 14։ 1 Տիմ. 1. 5։ Յակ. 2. 8։
[գ] Խուր. 20. 13, վէ ղայրի։ Թէս. 5. 17, վէ ղայրի։ Մատթ. 19. 18։
[դ] Ղև. 19. 18։ Մատթ. 22. 39։ Մարկ. 12. 31։ Գաղ. 5. 14։ Յակ. 2. 8։
[ե] Մատթ. 22. 40։ Ա.յ. 8։
[զ] 1 Կոր. 15. 34։ Եփես. 5. 14։ 1 Սէլ. 5. 5, 6։
[է] Եփես. 5. 11։ Կող. 3. 8։
[ը] Եփես. 6. 13։ 1 Սէլ. 5. 8։
[թ] Փիլ. 4. 8։ 1 Սէլ. 4. 11։ 1 Պետ. 2. 12։
[ժ] Էմս. 23. 20։ Ղուկ. 21. 34։ 1 Պետ. 4. 3։
[ի] 1 Կոր. 6. 9։ Եփես. 5. 5։
[լ] Յակ. 3. 14։
[խ] Գաղ. 3. 27։ Եփես. 4. 24։ Կող. 3. 10։
[ծ] Գաղ. 5. 16։ 1 Պետ. 2. 11։

վալթ իչին ճէսէտին գայտընտա օլմայընըզ։

ՊԱՊ 14

[ա]Իմանտա զա'իֆ օլանը չէքք ու չիւպհէլէրէ հիւքմ էթմէք մագսատիյլէ օլմայարագ գապուլ էտինիզ։ 2-Պիրի [բ]հէր չէյի եէյէ պիլիրիմ ի'թիգատընտա տըր, լաքին զա'իֆ օլան սէպզէվաթ եէր։ 3-Եէյէն եէմէյէնի թահգիր էթմէսին, [գ]վէ եէմէյէն եէյէնի հիւքմ էթմէսին. զիրա Ալլահ անը գապուլ էթմիշ տիր։ 4-[դ]Սէն քի'մ սին քի ղայրինին խըտմէթքեարընը հիւքմ էտէրսին. օ քէնտի էֆէնտիսինին նազարընտա տուրուր վէ եախօտ տիւշէր. վէ լաքին տուրաճագ տըր, զիրա Ալլահ անը տուրտուրմաղա գատիր տիր։ 5-[ե]Քիմի պիր կիւնիւ տիկէր կիւնտէն իւսթիւն թութար. վէ քիմի հէր կիւնիւ մուսավի թութար. հէր քէս քէնտի զիհնինտէ գանմըշ օլսուն։ 6-[զ]Կիւնէ ի'թիպար էտէն՝ Ռապպ իչին ի'թիպար էտէր, վէ կիւնէ ի'թիպար էթմէյէն՝ Ռապպ իչին ի'թիպար էթմէզ. եէյէն Ռապպ իչին եէր, [է]զիրա Ալլահա շիւքր էտէր, եէմէյէն տախի Ռապպ իչին եէմէյիպ՝ Ալլահա շիւքր էտէր։ 7-[ը]Զիրա պիզտէն քիմսէ քէնտիսի իչին եաշամազ, վէ քիմսէ քէնտիսի իչին էօլմէզ։ 8-Զիրա եաշատըղըմըզ հալտէ՝ Ռապպ իչին եաշարըզ, վէ էօլտիւյիմիւզ հալտէ՝ Ռապպ իչին էօլիւրիւզ. իմտի եաշար իսէք տէ՝ էօլիւր իսէք տէ՝ Ռապպըն ըզ։ 9-Զիւնքի [թ]Քրիստոս պունուն իչին,

[ա] Գ. 15. 1, 7։ 1 Կոր. 8. 9, 11։ 9. 22։
[բ] Ալ. 14։ 1 Կոր. 10. 25։ 1 Տիմ. 4. 4։ Տիտ. 1. 15։
[գ] Կող. 2. 16։
[դ] Յակ. 4. 12։
[ե] Գաղ. 4. 10։ Կող. 2. 16։
[զ] Գաղ. 4. 10։
[է] 1 Կոր. 10. 31։ 1 Տիմ. 4. 3։
[ը] 1 Կոր. 6. 19, 20։ Գաղ. 2. 20։ 1 Սէլ. 5. 10։ 1 Պետ. 4. 2։
[թ] 2 Կոր. 5. 15։

[ծ]եա՞նի եօլիւլեր վէ տիրիլեր իւզերինէ սալթանաթ
էթմէք իչիւն եօլտիւ, վէ [գըյամ էտիպ] եինէ
եաշատը։ 10-Լաքին սէն նի՞չիւն գարնտաշընը
հիւքմ էտէրսին, եախօտ սէն նի՞չիւն գարնտա-
շընը թահգիր էտէրսին. [կ]զիրա ճիւմլէմիզ Քրիս-
տոսըն մահքէմէսինէ իհզար օլունաճաղըզ։ 11-Զի-
րա՝ Ռապպ պույուրուր քի, [հ]Հայաթըմ հագգը ի-
չիւն հէր քէս պանա տիզ չէօքէճէք, հէր տիլ Ալ-
լահա համտ էտէճէք տիր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։
12-[ձ]Պունա պինա՞էն պիզտէն հէր պիրի քէնտիսի
իչիւն Ալլահա հիսապ վէրէճէքտիր։ 13-Պու թագ-
տիրտէ՝ արթըգ պիրիպիրիմիզի հիւքմ էթմէյէլիմ,
անճագ տահա զիյատէ պիրատէր եօնիւնէ [ղ]թէօ-
քէզ եա սիւրչմէք սէպէպի գօմամաղա գարար վէ-
րինիզ։ 14-Պիլիրիմ վէ Ռապպ Յիսուստա գանտըմ
քի՝ [ճ]հիչ պիր չէյ հատտը զաթընտա նափաք տէ-
յիլ տիր, ֆագաթ [մ]պիր չէյի նափաք 'ատտ էտէն
քիմսէյէ օ չէյ անա նափաք տըր։ 15-Ամմա էկէր
գարնտաշընըն թա'ամ սէպէպիյլէ միւքէտտէր օլուր
իսէ, արթըգ սէն մուհապպէթ իւզրէ եիւրիւմէ-
յօրսըն. [յ]սէնին թա'ամընլէ՝ ուղուրընա Քրիստո-
սըն եօլտիւյիւ քիմսէյի սէն հէլաք էթմէ։ 16-[ն]Իմ-
տի սիզին խայրընըզ թագպիհ օլունմասըն։ 17-[շ]Զի-
րա մէլէքիւթ Ալլահ եէյէճէք իչէճէք տէյիլ, ան-
ճագ սալահ վէ սէլամէթ՝ վէ Ռուհ իւլ Գուտսէ
մէսէրրէթ տիր։ 18-Զիրա պունլարլէ Քրիստոսա

ծ Ա'մալ. 10. 36։
կ Մատթ. 25. 31, 32։ Ա'մալ. 10. 42։ 17. 31։ 2 Կոր. 5. 10։ Յուդ. 14, 15։
հ Եսա. 45. 23։ Փիլ. 2. 10։
ձ Մատթ. 12. 36։ Գաղ. 6. 5։ 1 Պետ. 4. 5։
ղ 1. Կոր. 8. 9, 13։ 10. 32։
ճ Ա'մալ. 10. 15։ Ա. 2, 20։ 1 Կոր. 10. 25։
1 Տիմ. 4. 4։ Տիտ. 1. 15։
մ 1 Կոր. 8. 7, 10։
յ 1 Կոր. 8. 11։
ն Պ. 12. 17։
շ 1 Կոր. 8. 8։

խըսմէթ եաէն գիմսէ Ալլահըն 'ինտինտէ մագ-
պուլ, վէ 'ատէմլէր 'ինտինտէ միւսթահսէն տիր։
19-ᶠՊունա պինա՞էն սէլամէթէ վէ ⁿէէքտիկէրիմի-
զին մա'մուրիյէթինէ պա'իս օլան շէյլէրէ սա'յ է-
տէլիմ։ 20-ⁿԹա'ամ սէպէպիյլէ Ալլահըն իշինի խա-
րապ էթմէ. ˮվագա'ա հէր շէյ թահիր տիր, ⁿֆա-
գաթ թէօքէզ վէրէրէք եէյէն ատէմէ քէօթիւ տիր։
21-ˮԷթ եէմէմէք վէ շէրապ իչմէմէք վէ պիրատէ-
րինէ թէօքէզ եախօտ սիւրչմէ, եախօտ զա'իֆլէյէ
սէպէպ օլան էշյէ պուլունմամագ էյի տիր։ 22-Իմա-
նըն վա՞ր մը, անը Ալլահըն հուզուրընտա քէնտինէ
հըֆզ էյլէ։ ᶦՆէ՛ միւպարէք տիր օլ քիմսէ քի
թահսին էթտիյի շէյտէ քէնտի 'ալէյհինէ հիւքմ
էթմէզ։ 23-Լաքին շիւպհէ էտէն քիմսէ եէտիյի
թագտիրտէ՝ իմանըէ եէմէտիյի իչիւն մահքիւմ
տիր. ˮզիրա իմանտան օլմայան հէր շէյ կիւնահ տըր։

ԳԱԳ 15

ˮՎէ պիզ քի գուվվէթլի իզ, քէնտի նէֆսի-
միզի խօշնուտ էթմէյիպ՝ ᵗզա'իֆ օլանլարըն զա'իֆ-
լիքլէրինէ թէհամմիւլ էթմէյէ պօրճլու իզ։ 2-ᵗՊիզ-
տէն հէր պիրի գօնշըսընըն ᵗմա'մուրիյէթի պապըն-
տա խայրը իչիւն անը խօշնուտ էթսին։ 3-Զիրա՝
ᵗՍանա սիթէմ էտէնլէրին սիթէմլէրի իւզէրիմէ
տիւշտիւ՝ տէյիւ եազըլտըղը իւզրէ, ˮՔրիստոս

ᶠ 2 Կոր. 8. 21։
ᶦ Մէզ. 34. 14։ Գ. 12.
18։
ⁿ Գ. 15. 2։ 1 Կոր. 14.
12։ 1 Սէլ. 5. 11։
ᵍ Ա. 15։
ᵒ Մատթ. 15. 11։ Ա'-
մալ. 10. 15։ Ա. 14։
Տիտ. 1. 15։
ᶜ 1 Կոր. 8. 9—12։
ᵍ 1 Կոր. 8. 13։
ᶦ 1 Յովհ. 3. 21։
ˮՏիտ. 1. 15։
———
ˮԳաղ. 6. 1։
ᵖ Գ. 14. 1։
ᵗ 1 Կոր. 9. 19, 22։
10. 24, 33։ 13. 5։
Փիլ. 2. 4, 5։
ᵗ Գ. 14. 19։
ᵗ Մէզ. 69. 9։
ᶜ Մատթ. 26. 39։
Յովհ. 5. 30։ 6. 38։

տախի նէֆսինի խօշնուտ էթմէտի։ 4-[ե]Զիրա մու-
գատտէմա եազըլան չէյլէր պիզիմ թա'լիմիմիզ
իչիւն եազըլմըշ իտի, թա քի սապրլէ վէ քիթապ-
լարըն թէսէլլիսիյլէ իւմիտէ մալիք օլալըմ։ 5-[զ]Վէ
սապր վէ թէսէլլի մէնպա'ը օլան Ալլահ սիզէ Ցի-
սուս Քրիստոսա կէօրէ պիրիպիրինիզ իլէ հէմէֆ-
քեար օլմաղը իհսան էյլէյէ. 6-[է]Քի եէքտիլ ու
եէքզէպան օլարագ՝ Րապպըմըզ Ցիսուս Քրիստոսըն
Փէտէրի Ալլահը թիմճիտ էտէսինիզ։ 7-Պու էճլ-
տէն [ը]Քրիստոս տախի Ալլահըն 'իզզէթի իչիւն պի-
զի գապուլ էյլէտիյի միսիլլիւ, [թ]սիզ տախի պիրի-
պիրինիզի գապուլ էտինիզ։.

8-Իմտի տէրիմ քի՝ [Ցիսուս] Քրիստոս, [ժ]էճ-
տատա օլան վա'տլարը սապիթ գըլմագ իւզրէ, Ալ-
լահըն հագիգաթը իչիւն [ի]խիթան խըտմէթճիսի օլ-
տու. 9-[լ]Թա"իֆէլէր տախի Ալլահա՝ մէրհամէթի
իչիւն համտ էտէլէր. նիթէքիմ՝ [խ]Պու սէպէպտէն
թա"իֆէլէր արասընտա սանա համտ էտիպ՝ սէնին
իսմինէ մէզմուր օգույաճաղըմ՝ տէյիւ եազըլմըշ
տըր։ 10-Վէ ևինէ՝ [ծ]Էյ թա"իֆէլէր, անըն գավմը
իլէ պէրապէր մէսրուր օլունըզ՝ պույուրըր։ 11-Վէ
ևինէ՝ [կ]Էյ ճիւմլէ թա"իֆէլէր, Րապպա թէսպիհ
էտինիզ. վէ, էյ ճիւմլէ գավմլար, անա սէնա էյ-
լէյինիզ։ 12-Վէ ևինէ Եսայի՝ [հ]Ցեսսէտէն պիր քէօք
հասըլ օլուպ՝ թա"իֆէլէրէ հիւքիւմէթ էթմէք իչիւն
զուհուր էտէճէք տիր. վէ թա"իֆէլէրին իւմիտի
անտէ օլաճագ տըր՝ տէյիւ պույուրըր։ 13-Վէ Րուհ

[ե] Գ. 4. 23, 24։ 1 Կոր. 9. 9, 10։ 10. 11։ 2 Տիմ. 3. 16, 17։
[զ] Գ. 12. 16։ 1 Կոր. 1. 10։ Փիլ. 3. 16։
[է] Ա'մալ. 4. 24, 32։
[ը] Գ. 5. 2։
[թ] Գ. 14. 1, 3։
[ժ] Գ. 3. 3։ 2 Կոր. 1. 20։
[ի] Մատթ. 15. 24։ Յովհ. 1. 11։ Ա'մալ. 3. 25, 26։ 13. 46։
[լ] Յովհ. 10. 16։ Գ. 9. 24։
[խ] Մեզ. 18. 49։
[ծ] Թէս. 32. 43։
[կ] Մեզ. 117. 1։
[հ] Ես. 11. 1, 10։ Վահ. 5. 5։ 22. 16։

իւլ Գուտուսըն գուվվէթիյլէ իւմիտինիզին արթմասը
իչիւն՝ ՙիւմիտին մէնպաՙը օլան Ալլահ սիզի ինան-
մագտա քէմալիլէ մէսէրրէթ վէ սէլամէթլէ մէմլու-
գըլսըն։

14-Էյ պիրատէրլէրիմ, ՙպէն քէնտիմ տախի
սիզին հագգընըզտա գանաըմ քի՝ սիզ խայըրլէ մէմ-
լու, ՙվէ հէր ՙիլմէ տոլու օլուպ՝ պիրիպիրինիզէ
նասիհաթ էթմէյէ գատիր սինիզ։ 15-Ամմա, էյ
պիրատէրլէր, ՙԹաՙիֆէլէր իչիւն Յիսուս Քրիստո-
սըն խըտմէթճիսի օլուպ՝ ՙԹաՙիֆէլէր Թագտիմէսի
Ռուհ իւլ Գուտուս վասըթասըյլէ Թագտիս օլունա-
րագ մագպուլ օլմասը իչիւն Ալլահըն պէշարէթինի-
տէ քէահինլիք իճրա էթմէքլիյիմ խուսուսընտա,
16-Ալլահ թարաֆընտան ՚պանա իհսան օլունան
ՙինայէթ սէպէպիյլէ, իխթար էտէր կիպի՝ սիզէ
պաՙզը խուսուսլարտա պիր ազ ճէսարէթլէ եազ-
տըմ։ 17-Իմտի Ալլահա մուՙթէՙալլըգ օլան շէյլէր-
տէ Յիսուս Քրիստոս իլէ իֆթիխար էտէ պիլիրիմ։
18-ՙՉիրա Թաՙիֆէլէրին իթաՙաթը իչիւն, ՙՙալամէթ-
լէր վէ մուՙճիզէլէրին գուվվէթի վէ Ռուհ Ուլլահըն
գուտրէթիյլէ գավլէն վէ ֆիՙլէն Քրիստոսըն պէ-
նիմ վասըթամըլէ իշլէմէտիյի պիր շէյի ՙսէօյլէմէ-
յէ ճէսարէթ էթմէմ։ 19-Պու վէճհլէ Քրիստո-
սըն պէշարէթինի Երուսաղէմտէն տօլաշարագ՝ Իլլի-
րիկէյէ գատար թէմամէն թէպշիր էյլէտիմ։ 20-
Վէ ՙախէրին թէմէլի իւզէրինէ պինա էթմէմէք
իչիւն, շու վէճհլէ ղայրէթ էթտիմ քի՝ Թէպշիր ի

ա Գ. 12. 12։ 14. 17։ բ 2 Պետ. 1. 12։ 1 Յովհ. 2. 21։ գ 1 Կոր. 8. 1, 7, 10։ դ Գ. 11. 13։ Գաղ. 2. 7—9։ Փիլ. 2. 17։	ե 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։ զ Ես. 66. 20։ Փիլ. 2. 17։ է Գ. 1. 6։ 12. 3։ Գաղ. 1. 15։ Եփես. 3. 7, 8։	ը Գ. 1. 6։ 16. 26։ թ Ա'մալ. 19. 11։ 2 Կոր. 12. 12։ ժ Ա'մալ. 21. 19։ Գաղ. 2. 8։ ի 2 Կոր. 10. 13, 15, 16։

պէշարէթիմ Քրիստոսըն իսմի զիքր օլունմադըք մա-
հալտէ օլմալըտ, 21 -Անձագ` "Անըն հագգընտա
խապէրի օլմայանլար կէօրէճէք, վէ իշիթմիշ օլմա-
յանլար անլայաճագ օլըր` տէյիւ եազըլտըղը իւզ-
րէ օլ·····։ 22 -ՙԳու էճլտէն տախի Թարաֆընըզա
կէլմէքտէն տէֆ'աթլէ մէն' օլունտըմ իսէ տէ, 23 -
Շիմտի պու սէմթլէրտէ արթըգ պանա եէր գալ-
մայըպ` "չօգ սէնէտէն պէրու սիզէ կէլմէյէ արզու-
քէշ օլտըղըմտան, 24 -Իսփանիայա կիտէճէյիմ զէ-
ման [սիզէ կէլիրիմ. զիրա] 'կէչէր իքէն էվվէլա
սիզին իլէ կէօրիւշիւպ` պիր միգտար սիզէ տօյտըգ-
տան սօնրա, Թարաֆընըզտան օրայա տօղրու կէօն-
տէրիլմէք ումիտինտէ իմ։ 25 -ՙՇիմտի իսէ մու-
գատտէսլէրէ խըտմէթ էթմէք իւզրէ Երուսաղէմէ
կիտիյօրըմ։ 26 -"Զիրա Երուսաղէմտէ օլան մու-
գատտէսլէրին ֆուգարասընա պիր ի'անէ էթմէք
Մակեդոնիալը վէ Աքայիալըլարա խօշ կէօրիւն-
տիւ։ 27 -Խօշ կէօրիւնտիւ, հէմ տախի անլէրէ պօրճ-
լու տըրլար. +զիրա Թա"իֆէլէր պունլարըն րու-
հանի շէյլէրինէ հիսսէտար օլտըգլարը հասէպիյլէ,
+ճիսմանի շէյլէրտէ տախի անլէրէ խըտմէթ էյլէմէ-
յէ պօրճլու տըրլար։ 28 -Իմտի պունու թէքմիլ է-
տիպ` անլէրէ 'պու մէյվէյի *թէսլիմ էթտիքտէն"
սօնրա, եանընըզտան կէչէրէք Իսփանիայա կիտէճէ-
յիմ։ 29 -Վէ 'պիլիրիմ քի` սիզէ կէլտիյիմտէ,
Քրիստոսըն պէշարէթինին քէմալը պէրէքէթիյլէ
կէլէճէյիմ։

• Ես. 52. 15։
ՙ Գ. 1. 13։ † Սէլ. 2. 17, 18։
ˆ Ա'մալ. 19. 21։ Աձ. 32։ Գ. 1. 11։
ˆ Ա'մալ. 15. 3։ Աձ. 32։
ՙ Ա'մալ. 19. 21։ 20. 22։ 24. 17։
– 1 Կոր. 16. 1, 2։ 2Կոր. 8. 1։ 9. 2, 12։
‡ Գ. 11. 17։
+ 1 Կոր. 9. 11։ Գաղ. 6. 6։
• Փիլ. 4. 17։
* Յուն. միւհրլէտիքտէն
§ Գ. 1. 11։

30-Էյ պիրատէրլէր, Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսլէ [ա]վէ Ռուհըն մուհապպէթիյլէ սիզէ եալվա-
րըրըմ քի, 31-[բ]Եէհուտիյէտէ պուլունան իման-
սըզ քիմսէլէրտէն խէլաս պուլուպ՝ [գ]Երուսաղէմ
իչիւն օլան խըտմէթիմ մուգատտէսլէրէ մագպուլ
օլսուն տէյիւ պէնիմ իչիւն վէ [դ]պէնիմ իլէ պէրա-
պէր Ալլահա տու'ա էթմէքտէ ճէհտ էտէսինիզ.
32-[ե]Թա քի Ալլահըն իրատէթիյլէ [զ]թարաֆընըզա
մէսէրրէթլէ կէլիպ՝ [է]սիզին իլէ պէրապէր իսթի-
րահաթ էտէյիմ։ 33-[ը]Վէ սէլամէթ մէնպա'ը օլան
Ալլահ ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ԳԱՊ 16

[ա]Կէնքրա քիլիսէսինտէ խատիմէ օլան հէմշիրէ-
միզ Փիբէյի սիզէ թավսիյէ էտէրիմ. 2-Քի մու-
գատտէսլէրէ լայըգ օլտըղը սուրէթլէ [բ]անը Ռապպ-
տա գապուլ էտիպ՝ հէր հանկը մասլահաթտա սի-
զէ միւհթաճ օլուր իսէ, անա եարտըմ էտէսինիզ.
զիրա քէնտիսի տէ նիչէլէրէ վէ պանա տախի մու-
'ավէնէթ էթմիշ տիր։

3-Յիսուս Քրիստոստա էմէքտաշլարըմ օլան
[գ]Պրիսկէ իլէ Ակիւղասա սէլամ էտինիզ. 4-Անլէր
ճանըմ իչիւն քէնտի պօյունլարընը գօտըլար. ան-
լէրէ եալըընըզ պէն տէյիլ, անճագ թա'իֆէլէրին
ճիւմլէ քիլիսէլէրի տախի միւթէշէքքիր տիրլէր։

ա Փիլ. 2. 1։
բ 2 Թէս. 3. 2։
գ 2 Կոր. 8. 4։
դ 2 Կոր. 1. 11։ Կող. 4. 12։
ե Ա'մալ. 18. 21։ 1 Կոր. 4. 19։ Յաք. 4. 15։
զ Գ. 1. 10։
է 1 Կոր. 16. 18։ 2 Կոր. 7. 13։ 2 Տիմ. 1. 16։ Փիլիմ. 7, 20։
ը Գ. 16. 20։ 1 Կոր. 14. 33։ 2 Կոր. 13. 11։ Փիլ. 4. 9։ 1 Թէս. 5. 23։ 2 Թէս. 3. 16։ Իպր. 13. 20։

ա Ա'մալ. 18. 18։
բ Փիլ. 2. 29։ 3 Յովհ. 5. 6։
գ Ա'մալ. 18. 2, 18, 26։ 2 Տիմ. 4. 19։

5-ᵃՎէ անլէրին խանէսինտէ օլան քիլիսէյէ, ᵇվէ
*Ասիանըն Քրիստոս իչիւն իլք մէյվէսի օլան սէվ-
կիւլիւմ Եպէնէտոսա սէլամ էտինիզ։ 6-†Սիզին
իչիւն չօգ էմէք չէքմիշ օլան Մարիամա սէլամ է-
տինիզ։ 7-Ագրապամըտան վէ հապս րէֆիգլէրիմ
օլուպ՝ րէսուլլէր արասընտա միւ՛թէպէր, ᶜհէմ տէ
պէնտէն էվվէլ Քրիստոսա պուլունան Անտրոնի-
կոս վէ Յունիայա սէլամ էտինիզ։ 8-Րապպտա
սէվկիւլիւմ օլան Ամպղիայա սէլամ էտինիզ։ 9-
Քրիստոստա էմէքտաշըմըզ Ուրբանոսա, վէ սէվ-
կիւլիւմ Ստաքէսէ սէլամ էտինիզ։ 10-Քրիստոստա
մագպուլ Ապէղէսէ սէլամ էտինիզ. Արիստաբուղո-
սըն խանէսինտէն օլանլարա սէլամ էտինիզ։ 11-
Ագրապամըտան օլան Հէրովտիոնա սէլամ էտինիզ.
Նարկէսին խանէսինտէն պուլունուպ՝ Րապպտա օ-
լանլարա սէլամ էտինիզ։ 12-Րապպտա էմէք չէքէն
Տրիփոնէյէ վէ Տրիփոսէյէ սէլամ էտինիզ. Րապպ-
տա չօգ էմէք չէքմիշ օլան սէվկիւլիւ Պերսիդէյէ սէ-
լամ էտինիզ։ 13-Րապպտա ᵈմիւնթէխապ օլան Ռու-
փոսա, վէ պէնիմ վալիտէմ օլան անըն վալիտէսինէ
սէլամ էտինիզ։ 14-Ասինկրիտոս վէ Փղեգոն վէ Եր-
մաս վէ Պատրոբա վէ Երմէսէ, վէ անլէր իլէ պէրա-
պէր օլան պիրատէրլէրէ սէլամ էտինիզ։ 15-Փիղո-
ղոգոս իլէ Յուլիա վէ Ներէոս իլէ անըն հէմշիրէսինէ
վէ Ողիմպասա, վէ անլէր իլէ պէրապէր պուլունան
ճիւմլէ մուգատտէսլէրէ սէլամ էտինիզ։ 16-ᵉՊիրի-
պիրինիզէ մուգատտէս էօփիւշլէ սէլամ էտինիզ.
Քրիստոսըն ‡քիլիսէլէրի սիզէ սէլամ էտէրլէր։

ա 1 Կոր. 16. 19. Կող. 4. 15. Փիլիմ. 2.
բ 1 Կոր. 16. 15.
* Եա՛խօտ՝ Աքայիանըն
† Եա՛խօտ՝ Պիզիմ
գ Գաղ. 1. 22.
դ 2 Յովհ. 2.
ե 1 Կոր. 16. 20. 2 Կոր. 13. 12. 1 Թէս. 5. 26. 1 Պետ. 5. 14.
‡ Բա՛զըլարը՝ ճիւմլէ քիլիսէլէրի

17 - Էյ պիրատէրլէր, սիզէ րիճա էտէրիմ քի՝ [ը]էօյ-
րէնտիյինիզ թա'լիմէ մուղայիր ֆըրգա վէ թէզքէզլէ-
րէ սէպէպ օլանլարա տիգգաթ էտիպ՝ [թ]անլէրտէն
սագընասընըզ։ 18- Զիրա պու մագուլէ քիմսէլէր
Րապպըմըզ [Յիսուս] Քրիստոսա տէյիլ, [ժ]անճագ քէն-
տի գարընլարընա խըտմէթ էտիպ՝ [ի]խօշ սէօզլէր վէ
մէտհիյէլէրլէ սաֆտէրունլարըն գալպլէրինի ալտա-
տըրլար։ 19-[լ]Զիրա սիզին իթա'աթընըզ ճիհանէ
շայ' օլտու. պունուն իչին սիզին հագգընըզտա
մէսրուր ըմ. [խ]ամմա իսթէրիմ քի սիզ խայր իչին
'ագիլ, վէ շէրր իչին սատէտիլ օլասընըզ։ 20-[ծ]Վէ
սէլամէթ մէնպա'ը օլան Ալլահ՝ Շէյթանը այագ-
լարընըզըն ալթընտա սէրի'էն [կ]էզէճէք տիր։ [հ]Րապ-
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն 'ինայէթի սիզին իլէ օլ-
սուն։ [Ամին։]

21 - [ձ]Էմէքտաշըմ Տիմոթէոս վէ ագրապամտան
օլան [ղ]Ղուկիոս [ճ]վէ Յասոն [մ]վէ Սոսիպատրոս սիզէ
սէլամ էտէրլէր։ 22 - Պէն Տէրտիոս քի պու րիսա-
լէյի եազտըմ՝ սիզէ Րապտա սէլամ էտէրիմ։
23 - [յ]Պէնիմ վէ պիւթիւն քիլիսէնին միհմանտարը
օլան Գայիոս սիզէ սէլամ էտէր. [ն]շէհր էմինի Ե-
րաստոս վէ Կուարտոս պիրատէր սիզէ սէլամ է-
տէրլէր։ 24 - [[շ]Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն 'ի-

ը Ա'մալ. 15. 1, 5, 24: 1. Տիմ. 6. 3:
թ 1 Կոր. 5. 9, 11: 2 Սէլ. 3. 6, 14: 2 Տիմ. 3. 5: Տիտ. 3. 10: 2 Յովհ. 10:
ժ Փիլ. 3. 19: 1 Տիմ. 6. 5:
ի Կող. 2. 4: 2 Տիմ. 3. 6, 7: Տիտ. 1. 10: 2 Պետ. 2. 3:
լ Գ. 1. 8:
խ Մատթ. 10. 16: 1 Կոր. 14. 20:
ծ Գ. 15. 33:
կ Թէք. 3. 15:
հ Այ. 24: 1 Կոր. 16. 23: 2 Կոր. 13. 14: Փիլ. 4. 23: 1 Սէլ. 5. 28: 2 Սէլ. 3. 18: Վահ. 22. 21:
ձ Ա'մալ. 16. 1: Փիլ. 2. 19: Կող. 1. 1: 1 Սէլ. 3. 2: 1 Տիմ. 1. 2: 'Իպր. 13. 23:
ղ Ա'մալ. 13. 1:
ճ Ա'մալ. 17. 5:
մ Ա'մալ. 20. 4:
յ 1 Կոր. 1. 14:
ն Ա'մալ. 19. 22: 2 Տիմ. 4. 20:
շ Այ. 20: 1 Սէլ. 5. 28:

նայէթի ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։]
25-Վէ պէնիմ պէշարէթիմ վէ Յիսուս Քրիս-
տոս վա՛զը մուճէպինճէ, վէ էզէլի զէմանլարտան
պէրու խաֆի թութուլուպ՝ շիմտի իզհար օլունան,
26-Վէ էզէլի վէ էպէտի օլան Ալլահըն էմրի մու-
ճէպինճէ՝ փէյղամպէր քիթապլարը վասըթասըյլէ
իմանա իթա՛աթ իչին ճիւմլէ միլլէթլէրէ պիլտի-
րիլէն սըրրըն քէշֆ օլունմասընա կէօրէ սիզի սա-
պիթ գըլմաղա գատիր օլան, 27-Եալընըզ 'ալիմ
Ալլահա Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ իլէլէպէտ
համտ օլսուն։ Ամին։

ՊՕՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ԿՈՐՆԹՈՍԼԸԼԱՐԱ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Ալլահըն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստոսըն ռէ-
սուլը օլմագ իւզրէ տա՛վէթ օլունան Պօղոս վէ պի-
րատէր Սոսթենէս, 2-Ալլահըն Կորնթոստա օլան

ւ Գ. 2. 16։
փ 1 Կոր. 2. 7։ Եփես. 3. 6, 9։ Կող. 1. 26։
ք Եփես. 1. 9։ 2 Տիմ. 1. 10։ Տիտ. 1. 2, 3։ 1 Պետ. 1. 20, 21։
օ Ա՛մալ. 6. 7։ Գ. 1. 6։ 15. 18։
ֆ Եփես. 1. 9, 10։ 3. 3—5։ Կող. 1. 27։
ւ Եփես. 3. 20։ 1 Սէլ. 3. 13։ 2 Սէլ. 2. 17։ 3. 3։ Յուդ. 24։
փ 1 Տիմ. 1. 17։ 6. 16։ Յուդ. 25։

ա 2 Կոր. 1. 1։ Եփես. 1. 1։ Կող. 1. 1։
բ Բոմ. 1. 1։
գ Ա՛մալ. 18. 17։
դ Յուդ. 1։

քիլիսէսինէ, խա՛նի Յիսուս Քրիստոստա [ե]թագտիս օլունմուշ՝ [զ]մուգատտէսլէր օլմագ իչիւն տա՛վէթ օլունան քիմսէլէր իլէ, [է]անլէրին վէ պիզիմ [ը]Րապպըմըզ օլան Յիսուս Քրիստոսըն [թ]իսմինէ հէր եէրտէ տու՛ա էտէնլէրին [ժ]ճիւմլէսինէ. 3-Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Րապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան սիզէ 'ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն:

4-Յիսուս Քրիստոստա սիզէ իհսան օլունան Ալլահըն 'ինայէթի իչիւն [ի]սիզին հագգընըզտա տա՛իմա Ալլահըմա շիւքր էտէրիմ, 5-Քի [լ]Քրիստոսըն շէհատէթի սիզտէ սապիթ օլունտըղը կիպի, 6-Անըն իլէ հէր խուսուստա, [խ]հէր քէլամտա վէ հէր 'իլմտէ զանկին օլտընըզ. 7-Շէօյլէ քի [ծ]Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրընա մունթազըր օլարագ, հիչ պիր մէվհիպէտէ նօգսանընըզ եօգ տըր: 8-Օ տախի Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն կիւնիւնտէ [կ]թէօհմէթսիզ օլմանըզ իչիւն, [հ]սիզի նիհայէթէ տէքին սապիթ գըլաճագ տըր: 9-Սիզի [ձ]քէնտի Օղլու Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն միւշարէքէթինէ տա՛վէթ էտէն [ղ]Ալլահ սատըգ տըր:

10-Էյ պիրատէրլէր, սիզէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ րէճա էտէրիմ, [ճ]քի ճիւմլէնիզին սէօզիւ պիր օլսուն, վէ արանըզտա իխթիլաֆ օլմայըպ՝ քեամիլէն հէմէֆքեար վէ հէմրէյ պու-

ե Յովհ. 17. 19: Ա՛մալ. 15. 9:
զ Րօմ. 1.7: 2 Տիմ. 1.9:
է Րօմ. 3. 22: 10. 12:
ը Գ. 8. 6:
թ Ա՛մալ. 9. 14, 21: 22. 16: 2 Տիմ. 2. 22:
ժ Րօմ. 1. 7: 2 Կոր. 1. 2: Եփես. 1. 2: 1 Պետ. 1. 2:

ի Րօմ. 1. 8:
լ Գ. 2. 1: 2 Տիմ. 1.8: Վահ. 1. 2:
խ Գ. 12. 8: 2 Կոր. 8. 7:
ծ Կող. 3. 4: Փիլ. 3. 20: Տիտ. 2. 14:
2 Պետ. 3. 11:
կ Կող. 1. 22: 1 Սէլ. 5. 23:
հ 1 Սէլ. 3. 13:

ձ Յովհ. 15. 4: 17. 21: 1 Յովհ. 1. 3; 4. 13:
ղ Եշ. 49. 7: Գ. 10. 13: 1 Սէլ. 5. 24: 2 Սէլ. 3. 3: Իպր. 10. 23:
ճ Րօմ. 12. 16: 15. 5: 2 Կոր. 13. 11: Փիլ. 2. 2: 3. 16: 1 Պետ. 3. 8: Գ. 11. 18:

լունասընըզ։ 11-Զիրա, էյ պիրատէրլէրիմ, Քլուէ-
նին խանէսի Թարաֆընտան սիզին հագգընըզտա պա-
նա խապէր վէրիլտի քի՝ արանըզտա մունազաալար
վար տըր։ 12-Պունու տէմէք իսթէրիմ քի՝ մսիզ-
տէն հէր պիրի՝ Պէն Պօղոսըն, յվէ՝ Պէն Ապողոսըն,
վէ՝ Պէն նԿեփասըն, վէ՝ Պէն Քրիստոսըն իմ՝ տէր։
13-շՔրիստոս Թագսի՞մ մի օլունտու. սիզին իչուն
Պօղո՞ս մը սալպ օլունտու, եօգսա Պօղոսըն իսմինէ
մի վաֆթիզ օլունտունըզ։ 14-Սիզտէն՝ ոԿրիսպոս իլէ
չԳայիոստան մա՛ատա քիմսէյի վաֆթիզ էթմէտիյիմ
իչուն Ալլահա շուքր էտէրիմ, 15-Քի պիր քիմսէ
պէնիմ իսմիմէ վաֆթիզ օլունտունըզ՝ տէմէսին։
16-Վէ պՍտեփաննէսին խանէսի խալգընը տախի
վաֆթիզ էթտիմ, պունտան պաշգա պիր քիմսէյի
վաֆթիզ էտիպ էթմէտիյիմի պիլմէմ։

17-Զիրա Քրիստոս պէնի վաֆթիզ էթմէք իչուն
տէյիլ, անճագ պէշարէթի թէպլիղ էթմէք իչուն
իրսալ էյլէտի. պու տախի Քրիստոսըն խաչը պի-
հուտէ օլմամագ իչուն՝ ջքէլամ հիքմէթիյլէ օլմա-
տը։ 18-ռԶիրա խաչըն տա՛իր օլան քէլամ էհլ ի
հէլաք օլանլարա սսէֆահէթ տիր. վլաքին պիզ էհլ ի
խէլաս օլանլարա տգուվվէթ Ուլլահ տըր։ 19-Զի-
րա՝ րՀիքմէթ սահիպլէրինին հիքմէթինի մահվ, վէ
անլայըշլըլարըն անլայըշընը իպթալ էտէճէյիմ՝ տէ-
յիւ եազըլմըշ տըր։ 20-ցՆէ՞րէտէ հիքմէթ սահի-
պի, նէ՞րէտէ քեաթիպ, պու 'ալէմին պահս էտի-

մԳ. 3. 4։
յԱ'մալ. 18. 24։ 19. 1։ Գ. 16. 12։
նՅովհ. 1. 42։
շ2 Կոր. 11. 4։ Եփեսս. 4. 5։

ոԱ'մալ. 18. 8։
չՌօմ. 16. 23։
պԳ. 16. 15, 17։
ջԳ. 2. 1, 4, 13։ 2 Պետ. 1. 16։
ռ2 Կոր. 2. 15։

սԱ'մալ. 17. 18։ Գ. 2. 14։ Գ. 15. 2։
վՌօմ. 1. 16։ Ա. 24։
տՅոբ 5. 12, 13։ Եսա. 29. 14։ Երեմ. 8. 9։
րԵս. 33. 18։

ճիսի նէ՞րէտէ տիր. ¯Ալլահ տիւնեանըն հիքմէթի-
նի սէֆահէթէ չէվի՞րմէտի մի: 21-Զիրա ‡Ալլահըն
հիքմէթինճէ տիւնեա ⁺Ն·ր հիքմէթի վասըթասըյլէ
Ալլահը պիլմէտիյինտէն՝ վա՚զըն սէֆահէթի վասը-
թասըյլէ Ալլահ իման էտէնլէրի խէլաս էյլէմէյի
մունասիպ կէօրտիւ: 22-⁺Զիւնքի Եէհուտիլէր ՚ալա-
մէթ թալէպ էտէրլէր, վէ Եունանիլէր հիքմէթ ա-
րարլար. 23-Ցագաթ պիզ սալպ օլունմըշ Քրիս-
տոսը, եա՞նի ·Եէհուտիլէրէ թէզքէզ վէ Եունանի-
լէրէ ⁸սէֆահէթ, 24-Լաքին տա՚վէթ օլունանլարա,
Եէհուտի օլսուն, Եունանի օլսուն, ¯գուվվէթ Ուլ-
լահ վէ ⁺հիքմէթ Ուլլահ օլան Քրիստոսը վա՚զ է-
տէրիզ: 25-Զիրա Ալլահըն սէֆիհ օլան շէյի ին-
սանլարտան հիքմէթլի տիր, վէ Ալլահըն զա՚իֆ օ-
լան շէյի ինսանլարտան գուվվէթլի տիր: 26-Էյ
պիրատէրլէր, տա՚վէթինիզէ պագընըզ, ⁺թէն հա-
սէպինճէ չօգ հիքմէթլիլէր, չօգ գուվվէթլիլէր, չօգ
ասըլզատէլէր տա՚վէթ օլունմատը. 27-⁺Լաքին Ալլահ
հիքմէթ սահիպլէրինի խէճիլ էթմէք իչիւն՝ տիւն-
եանըն սէֆիհ շէյլէրինի ինթիխապ էթտի, վէ Ալ-
լահ գուվվէթլի շէյլէրի խէճիլ էթմէք իչիւն տիւն-
եանըն զա՚իֆ շէյլէրինի ինթիխապ էյլէտի: 28-Վէ
Ալլահ ⁺մէվճուտ օլան շէյլէրի իպթալ էթմէք իչիւն՝
տիւնեանըն էտնա շէյլէրինի վէ թահգիր օլունան
վէ ⁻հիչ հիւքմիւնտէ օլան շէյլէրի ինթիխապ էթ-

¯ Յոբ 12. 17, 20, 24: Եշ. 44. 25: Րոմ. 1. 22:
‡ Րոմ. 1. 20, 21, 28: Մատթ. 11. 25: Ղուկ. 10. 21:
+ Մատթ. 12. 38: 16. 1: Մարկ. 8. 11: Ղուկ. 11. 16: Յովհ. 4. 48:
• Եշ. 8. 14: Մատթ. 11. 6: 13. 57: Ղուկ. 2. 34: Յովհ. 6. 61, 66: Րոմ. 9. 32: Գաղ. 5. 11: 1 Պետ. 2. 8:
⁸ Ակ. 18: Պ. 2. 14:
¯ Րոմ. 1. 3, 16: Ակ. 18:
⁺ Կող. 2. 3:
⁺ Յովհ. 7. 48:
⁺ Մատթ. 11. 25: Յակ. 2. 5: ԳործՄէգ. 8. 2:
⁺ Պ. 2. 6:
⁻ Րոմ. 4. 17:

տըր. 29-[ժ]Բի Ալլահըն հուզուրընտա հիչ պիր պէ-
շէր իֆթիխար էթմէյէ: 30-Վէ սիզ անտէն Յիսուս
Քրիստոստա սըզըզ, [ի]օլ քի պիզիմ իչիւն Ալլահ
թարաֆընտան հիքմէթ [լ]վէ սալահ վէ [խ]թագտիս
[ծ]վէ ֆիտիյէ օլտու. 31-Թա քի եազըլտըղը վէճհլէ՝
[կ]իֆթիխար էտէն քիմսէ Րապպ իլէ իֆթիխար
էթսին:

ՊԱՊ 2

Վէ պէն տախի, էյ պիրատէրլէր, սիզէ կէլտի-
յիմտէ, [ա]Ալլահըն շէհատէթինի [բ]քէլամ, եախօտ
հիքմէթ ֆազիլէթիյլէ խապէր վէրմէք իչիւն կէլմէ-
տիմ: 2-Զիրա արանըզտա [գ]Յիսուս Քրիստոստան,
պէլի, սալպ օլունմանտան ղայրի պիր շէյ պիլմէմէյէ գա-
րար գըլտըմ: 3-[դ]Վէ պէն զա՛իֆլիք վէ գօրգուտա վէ
չօգ թիթրէմէ իլէ [ե]եանընըզտա պուլունտըմ: 4-[զ]Վէ
քէլամըմ վէ վա՛զըմ [ինսան] հիքմէթինին իգնա՛ էտի-
ճի սէօզլէրիյլէ տէյիլ, [է]անճագ Ռուհըն վէ գուտրէթին
պիւրհանըյլէ իտի. 5-Թա քի իմանընըզ ինսան հիք-
մէթիյլէ տէյիլ, [ը]անճագ Ալլահըն գուտրէթիյլէ օլա:
6-[թ]Լաքին քեամիլլէրին արասընտա հիքմէթ սէօյլէ-
րիզ. [ժ]վէ լաքին՝ պու 'ալէմին հիքմէթինի, եախօտ
պու 'ալէմին [ի]զէվալ պուլուր րէ"իսլէրինին հէ+մէրէրէ

ժ Րօմ. 3. 27: Եփես. 2. 9:
ի Ա.յ. 24:
լ Երեմ. 23. 5,6: Րօմ. 4. 25: 2 Կոր. 5. 21: Փիլ. 3. 9:
խ Յովհ. 17. 19:
ծ Եփես. 1.7:
կ Երեմ. 9. 23, 24: 2 Կոր. 10. 17:

———

ա Գ. 1. 5:
բ Գ. 1. 17: Ա.յ. 4, 13: 2 Կոր. 10. 10: 11. 6:
գ Գաղ. 6. 14: Փիլ. 3. 8:
դ 2 Կոր. 4. 7: 10. 1, 10: 11. 30: 12. 5, 9: Գաղ. 4. 13:
ե Ա՛մալ. 18. 1, 6, 12:
զ Ա.յ. 1: Գ. 1. 17:
2 Պետ. 1. 16:
է Րօմ. 15. 19: 1 Թէս. 1. 5:
ը 2 Կոր. 4. 7: 6. 7:
թ Գ. 14. 20: Եփես. 4. 13: Փիլ. 3. 15: 'Իպր 5. 14:
ժ Գ. 1. 20: 3. 19: Ա.յ. 1, 13: 2 Կոր. 1. 12: Յակ. 3. 15:
ի Գ. 1. 28:

տէյիլ, 7-Անճագ Ալլահըն մախֆի օլան հիքմէթի-
նի, [ա]եա՛նի Ալլահըն 'իզզէթիմիզ իչին էզէլտէն
թագտիր էյլէտիյինի սըրըր իլէ սէօյլէրիզ: 8-[բ]Անը
տախի պու 'ալէմին ռէ՛իսլէրինին հիչ պիրի պիլ-
մէտի. [գ]զիրա էկէր պիլսէլէր իտի, Րապպ իւլ ճէ-
լալը սալպ էթմէզլէր իտի: 9-Ֆագաթ եազըլմըշտըր
կիպի՝ [դ]Կէօզ կէօրմէտիյի վէ գուլագ իշիթմէտիյի
վէ ատէմին ֆիքրինէ կէլմէտիյի, եա՛նի Ալլահըն քէն-
տինի սէվէնլէրէ հազըրլատըղը շէյլէրի, 10-[ե]Ալլահ
քէնտի Րուհը վասըթասըյլէ պիզէ քէշֆ էյլէտի.
զիրա Րուհ հէր շէյի, Ալլահըն տէրին շէյլէրինի
պիլէ թէֆթիշ էտէր: 11-Չիւնքի ինսանըն ումու-
րընը [զ]ինսանտա օլան քէնտի րուհընտան ղայրի հա՛ն-
կը ատէմ պիլիր. [ը]քէզալիք Ալլահըն ումուրընը Ալ-
լահըն Րուհընտան մա՛տա հիչ քիմսէ պիլմէզ: 12-
Պիզ իսէ տիւնեանըն րուհընը տէյիլ, [թ]անճագ Ալ-
լահտան օլան Րուհա մալիք օլտըգ, Թա քի Ալլահ
թարաֆընտան պիզէ իհսան օլունան շէյլէրի պիլէ-
լիմ: 13-Պու շէյլէրի տախի րուհանի շէյլէրի րու-
հանի շէյլէր իլէ մուգայէսէ էտէրէք, [ժ]ինսանի հիք-
մէթին թա՛լիմ էթտիյի սէօզլէրլէ տէյիլ, անճագ
Րուհ իւլ Գուտուսըն թա՛լիմ էթտիյի սէօզլէրլէ սէօյլէ-
րիզ: 14-[ի]Լաքին թապի՛ի ինսան Ալլահըն Րուհընըն
շէյլէրինի գապուլ էթմէզ. զիրա պունլարըն թէմ-
եիզի րուհանի օլտըղընտան՝ [լ]քէնտինէ սէֆահէթ

[ա] Ռոմ. 16. 25, 26: Եփես. 3. 5, 9: Կող. 1. 26: 2 Տիմ. 1. 9:
[բ] Մատթ. 11. 25: Յովհ. 7. 48: Ա'մալ. 13. 27: 2 Կոր. 3. 14:
[գ] Ղուկ. 23. 34: Ա'մալ. 3. 17: Գաղ. Յովհ. 16. 3:
[դ] Եշ. 64. 4:
[ե] Մատթ. 13. 11: 16. 17: Յովհ. 14. 26: 16. 13: 1 Յովհ. 2. 27:
[զ] Էմս. 20. 27: 27. 19:
[է] Երեմ. 17. 9:
[ը] Ռոմ. 11. 33, 34:
[թ] Ռոմ. 8. 15:
[ժ] 2 Պետ. 1. 16: Գաղ. Պ. 1. 17: Ա. 4:
[ի] Մատթ. 16. 23:
[լ] Պ. 1. 18, 23:

տիրլէր, [շ]վէ խորաքընա իգթիտարը եօզ տըր։ 15 - [ո]Ամմա րուհանի քիմսէ հէր շէյի թէմեիզ էտէր իսէ տէ, քէնտիսի հիչ պիրի թարաֆընտան թէմ-եիզ օլունմազ։ 16 - [չ]Չիրա Րապպըն ֆիքրինի քի՞մ պիլտի, քի անա թա՛լիմ էտէ. [պ]Ամմա պիզ Քրիս-տոսըն ֆիքրինէ մալիք իզ։

ՊԱՊ 3

Պէն տախի, էյ պիրատէրլէր, [ա]սիզէ րուհանի-լէրէ կիպի սէօյլէյէմէտիմ, [բ]անճագ ճիսմանիլէրէ կիպի, [գ]Քրիստոստա չօճուգլարա կիպի սէօյլէտիմ։ 2 - Սիզէ թա՛ամ տէյիլ, անճագ [դ]սիւթ վէրտիմ. [ե]զի-րա տահա թահամմիւլիւնէ գատիր տէյիլ իտինիզ, վէ շիմտի պիլէ տահա գատիր տէյիլսինիզ, 3 - Չիւնքի տահա ճիսմանի սինիզ. [զ]զիրա արանըզտա հասէտ վէ նիզա՛ [վէ թէֆրիգէլէր] պուլունտըղը հալտէ, ճիսմանի տէյի՞լ մի սինիզ, վէ ինսանճա հարէքէթ է՞թմէյօր մը սընըզ։ 4 - Չիրա [է]պիրի՝ Պէն Պօղոսըն իմ, վէ տիկէրի՝ Պէն Ապօղոսըն իմ՝ տէտիյինտէ *ճիսմանի տէյի՞լ մի սինիզ։ 5 - Իմտի Պօղոս քի՞մ վէ Ապօղոս քի՞մ տիր. անճագ [ը]Րապպըն հէր պիրի-նէ իհսան էթտիյինէ կէօրէ, իման էթմէնիզէ վա-սըթա օլան [թ]խատէմէ տիր։ 6 - [ժ]Պէն տիքտիմ, [ի]Ա-պօղոս սուլատը, [լ]լաքին Ալլահ եէթիշտիրտի. 7 -

շ Րօմ. 8. 5—7։ Յուդ. 19։
ո Եսա. 28. 5։ 1 Պէտ. 5. 21։ 1 Յովհ. 4. 1։
չ Յոբ 15. 8։ Եզ. 40. 13։ Երեմ. 23. 18։ Րօմ. 11. 34։
պ Յովհ. 15. 15։

ա Գ. 2. 15։
բ Գ. 2. 14։
գ Եբր. 5. 13։
դ Եբր. 5. 12, 13։ 1 Պետ. 2. 2։
ե Յովհ. 16. 12։
զ Գ. 1. 11։ 11. 18։ Գաղ. 5. 20, 21։ Յակ. 3. 16։
է Գ. 1. 12։
* Եունանի՝ ինսանլար
ը Րօմ. 12. 3,6։ 1 Պետ. 4. 11։
թ Գ. 4. 1։ 2 Կոր. 3. 3։
ժ Ա՛մալ. 18. 4, 8, 11։ Գ. 4. 15։ 9. 1։ 15. 1։ 2 Կոր. 10. 14,15։
ի Ա՛մալ. 18. 24, 27։ 19. 1։
լ Գ. 1. 30։ 15. 10։ 2 Կոր. 3. 5։

[խ]Շէօյլէ քի տիքէն պիր չէյ տէյիլ, վէ սուլայան տախի պիր չէյ տէյիլ տիր, ամմա յէթիշտիրէն՝ Ալլահ տըր։ 8-Տիքէն վէ սուլայան տախի պիր տիր, [ծ]լաքին հէր պիրի քէնտի էմէյինէ կէօրէ քէնտի էճրինի ալաճագ տըր։ 9-[կ]Զիրա պիզ Ալլահ իլէ էմէքտաշըզ. սիզ Ալլահըն թարլասը, [հ]Ալլահըն պինասը սընըզ։ 10-[ձ]Ալլահ թարաֆընտան պանա իհսան օլունան [ղ]ինայէթէ կէօրէ [ճ]մահիր պիր մի՛մար կիպի թէմէլ պրագտըմ, իւզէրինէ տիկէր պիր քիմսէ տախի պինա եափար. [մ]Ֆագաթ հէր քէս նասըլ պինա եափտըղընա տիգգաթ էթսին։ 11-Զիրա [յ]պրագըլան թէմէլտէն, [ն]եա՛նի Յիսուս Քրիստոստան մա՛տա պիր ԲէՃէլ պրագմաղա հիչ պիր քիմսէ մուգթէտիր օլմազ։ 12-Վէ լաքին էկէր պիր քիմսէ պու թէմէլ իւզէրինէ ալթուն, կիւմիւշ, գըյմէթլի թաշլար, աղաճ, օթ, գամըշ պինա էտէրսէ, 13-[շ]Հէր քէսին իշի աշիքեար օլաճագ, [ո]զիրա օլ կիւն անը պէյան էտէճէք տիր. [չ]չիւնքի աթէշլէ մէյտանա չըգար. վէ հէր պիրինին իշի նէ մագուլէ օլտըղընը աթէշ իմթիհան էտէճէք տիր։ 14-Էկէր պիր քիմսէնին պինա էթտիյի իշ գալըր իսէ, [պ]էճրինի ալաճագ. 15-Էկէր պիր քիմսէնին իշի եանար իսէ, զարար կէօրէճէք, [ջ]ամմա քէնտիսի աթէշտէն կէչէր կիպի գուրթուլաճագ տըր։ 16-ՙՍիզ Ալլահըն

[խ] 2 Կոր. 12. 11։ Գաղ. 6. 3։
[ծ] Մէզ. 62. 12։ Բոմ. 2. 6։ Գ. 4. 5։ Գաղ. 6. 4, 5։ Վահ. 2. 23։ 22. 12։
[կ] Ա՛մալ. 15. 4։ 2 Կոր. 6. 1։
[հ] Եփէս. 2. 20։ Կող. 2. 7։ Իպր. 3. 3, 4։ 1 Պետ. 2. 5։
[ձ] Բոմ. 1. 6։ 12. 3։
[ղ] Բոմ. 15. 20։ Ա/. 6։ Գ. 4. 15։ Վահ. 21. 14։
[ճ] 1 Պետ. 4. 11։
[մ] Եշ. 28. 16։ Մատթ. 16. 18։ 2 Կոր. 11. 4։ Գաղ. 1. 7։
[յ] Եփէս. 2. 20։
[ն] Գ. 4. 5։
[շ] 1 Պետ. 1. 7։ 4. 12։
[ո] Ղուկ. 2. 35։
[չ] Գ. 4. 5։
[պ] Յուդ. 23։
[ջ] Գ. 6. 19։ 2 Կոր. 6. 16։ Եփէս. 2. 21, 22։ Իպր. 3. 6։ 1 Պետ. 2. 5։

հէյքէլի օլուպ՝ տէրունինիզտէ Ալլահըն րուհը ի-
գամէթ էթտիյինի պիլմէ՞զ մի սինիզ։ 17 - Էկէր պիր
քիմսէ Ալլահըն հէյքէլինի պօզար իսէ, Ալլահ անը
պօզաճագ տըր. զիրա Ալլահըն հէյքէլի մուգատ-
տէս տիր, օլ հէյքէլ տախի սիզ սինիզ։
18 - [ա]Պիր քիմսէ քէնտի քէնտինի ալտաթմասըն.
էկէր արանըզտա պիր քիմսէ պու ՚ալէմտէ քէն-
տինի էհլ ի հիքմէթ ՚ատտ էտէրսէ, էհլ ի հիքմէթ
օլմագ իչին սէֆիհ օլսուն։ 19 - [բ]Զիրա տիւնեանըն
հիքմէթի Ալլահըն ՚ինտինտէ սէֆահէթ տիր. Նի-
թէքիմ՝ [գ]Հիքմէթ սահիպլէրինի քէնտի հիլէլէրին-
տէ թութան օ տըր։ 20 - Վէ եինէ՝ [դ]Րապպ հիք-
մէթ սահիպլէրինին էֆքեարը պաթըլ օլտըղընը պի-
լիր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 21 - Վէլհասըլ [ե]պիր
քիմսէ ինսանլէ իֆթիխար էթմէսին. 22 - [զ]Զիրա
հէր չէյ սիզին տիր, կէրէք Պօղոս, կէրէք Ապողոս,
կէրէք Կեփաս, կէրէք տիւնեա, կէրէք հայաթ, կէ-
րէք էօլիւմ, կէրէք հազըր չէյլէր, կէրէք օլաճագ
չէյլէր, ճիւմլէսի սիզին տիր. 23 - [է]Սիզ տէ Քրիս-
տոսըն սընըզ, Քրիստոս տախի Ալլահըն տըր։

ԲԱԲ 4

Հէր քէս պիզի [ը]Քրիստոսըն խատէմէսի [թ]վէ Ալ-
լահըն սըրրլարընըն քէթխիւտալարը մագամըն-
տա թութսուն։ 2 - Իմտի քէթխիւտալարտան մաթ-
լուպ օլան չէյ սատըգ պուլունմալարը տըր։ 3 - Ամ-
մա սիզին թարաֆընըզտան, եախօտ ինսան հիւք-

ա Եսա. 3. 7: Եր. 5. 21:
բ Գ. 1. 20: 2. 6:
գ Յոբ. 5. 13:
դ Սաղ. 94. 11:
ե Գ. 1. 12: 4. 6: Ա. 4—6:
զ 2 Կոր. 4. 5, 15:
է Հռոմ. 14. 8: Գ. 11. 3: 2 Կոր. 10. 7: Գաղ. 3. 29:
ը Մատթ. 24. 45: Գ. 3. 5: 9. 17: 2 Կոր. 6. 4: Կող. 1. 25:
թ Ղուկ. 12. 42: Տիտ. 1. 7: 1 Պետ. 4. 10:

միւյլէ հիւքմ օլունմագ պէնիմ ՚ինտիմտէ փէք քիւչիւք շէյ տիր. հաթթա քէնտիմի քէնտիմ պիլէ հիւքմ էթմէմ: 4-Զիրա քէնտի հագգըմտա զամիրիմ պիր շէյ կէօսթէրմէզ իսէ տէ, [ա] եինէ պունունլէ քէնտիմի սալիհ ՚ատտ էթմէմ. անճագ պէնի հիւքմ էտէն Ռապպ տըր: 5-[բ] Իմտի վագթընտան էվվէլ, եա՞նի Ռապպ կէլմէյինճէ հիչ պիր շէյի հիւքմ էթմէյինիզ. [գ] Օ տախի զուլմէթին կիզլի շէյլէրինի այտընլըղա չըգարըպ՝ գալպլէրին միւրատլարընը աշկեար էտէճէք տիր. [դ] Օ զէման հէր քէսին մէտհի Ալլահտան օլաճագ տըր:

6-Լաքին, էյ պիրատէրլէր, [ե] պէն պու շէյլէրի սիզին իչիւն քէնտիմէ վէ Ապօղոսա թէմսիլէն նագլ էյլէտիմ, շու մագսատլէ քի հիչ պիրինիզ պիրինին թարաֆտարը օլարագ, [զ] տիկէրի ՚ալէյհինէ թէքէպպիւր էթմէմէք իչիւն [է] յազըլմըշ օլանտան ֆազլա թէֆէքքիւր էթմէմէյի պէնտէն էօյրէնէսինիզ: 7-Զիրա սէնի միւմթազ էտէն քի՞մ տիր. [ը] Վէ սէնտէ ալմատըղըն նէ՞ շէյ վար. վէ էկէր ալտըն իսէ, նի՞չին ալմամըշ կիպի իֆթիխար էտէրսին:

8-Արթըգ տօյտընըզ, արթըգ [թ] զէնկին օլտընըզ, պիզ պուլունմագսըզըն սալթանաթ սիւրտիւնիւզ. վէ քեա՞շքի սալթանաթ սիւրէ իտինիզ, քի պիզ տախի սիզին իլէ պէրապէր սալթանաթ սիւրէ իտիք: 9-Զիրա զանն էտէրիմ քի Ալլահ [ժ] գաթլէ մահքիւմ օլանլար միսիլլիւ պիզ րէսուլլէրի սօնրատան կէօսթէրտի. [ի] չիւնքի տիւնեայա վէ մէլէքլէրէ վէ ատէմլէրէ թէ-

[ա] Յոբ 9. 2: Մէզ. 130. 3: 143. 2: Ժող. 21. 2: Ռոմ. 3. 20: 4. 2:
[բ] Մատթ. 7. 1: Ռոմ. 2. 1, 13: 14. 4, 10, 13: Վահ. 20. 12:
[գ] Գ. 3. 13:
[դ] Ռոմ. 2. 29: 2Կոր. 5. 10:
[ե] Գ. 1. 12: 3. 4:
[զ] Գ. 3. 21: 5. 2, 6:
[է] Ռոմ. 12. 3:
[ը] Յովհ. 3. 27: Յակ. 1. 17: 1 Պետ. 4. 10:
[թ] Վահ. 3. 17:
[ժ] Մէզ. 44. 22: Ռոմ. 8. 36: Գ. 15. 30, 31: 2Կոր. 4. 11: 6. 9:
[ի] Իպր 10. 33:

մաշա իչիւն օլտըղ։ 10 - ծՊիղ Քրիստոս իչիւն կսէ-
ֆիհ իղ, սիզ իսէ Քրիստոսա 'ագըլը սընըղ. հպիղ
ղա'իֆ իղ, սիզ գուվվէթլի սինիզ. սիզ մուքէրրէմ
սինիզ, պիզ մուհագգար ըզ։ 11 - Պու ձսա'աթա
տէյին աճըղ վէ սուսըզըղ չէքիպ՝ ղչըփլագ գա-
լըրըզ, ճտարպ օլունըրըզ, վէ մէքեանը իգամէթի-
միզ եօգ տըր։ 12 - մՔէնտի էլլէրիմիզլէ տախի իշ-
լէյէրէք էմէք չէքէրիզ. յշէթմ օլունտըղըմըզտա,
խայրտու'ա էտէրիզ. Թէ'ատտի կէօրտիւյիւմիւզ-
տէ, թէհամմիւլ էտէրիզ. 13 - Թագպիհ օլունտը-
ղըմըզտա, եալվարըր ըզ. չիմտիյէտէք նտիւնեանըն
սիւփրիւնթիւսիւ վէ ճիւմլէնին մէնֆուրը օլտըղ։
14 - Պունլարը սիզի խէճիլ էթմէք իչիւն եազմայօ-
րըմ, շանճագ սէվկիլիւ էվլատըմ կիպի ո նա-
սիհաթ էտէրիմ։ 15 - Զիրա էկէր Քրիստոսա օն
պին մու'ալլիմինիզ պիլէ օլսա, չօգ փէտէրինիզ
եօգ տըր. չզիրա Յիսուս Քրիստոստա պէշարէթ
վասըթասըյլէ պէն սիզի թէվլիտ էթտիմ։ 16 - Իմ-
տի պպանա մուգթէտի օլմանըզը սիզտէն ըճա էտէ-
րիմ։ 17 - Պու էճլտէն ջպէնիմ սէվկիլիւ վէ Րապ-
տա սատըգ օլան օղլըմ սՏիմոթէոսը սիզէ կէօն-
տէրտիմ. օ տախի հէր եէրտէ հէր քիլիսէտէ թա'-

ծ Գ. 2. 3։
կ Ա'մալ. 17. 18։ 26. 24։ Գ. 1. 18; վէ ղայրի։ 2. 14։ 3. 18։ Գաղ. 4 Միւլ. 9. 11։
հ 2 Կոր. 13. 9։
ձ 2 Կոր. 4. 8։ 11. 23-27։ Փիլ. 4. 12։
ղ Յոբ 22. 6։ Րոմ. 8. 35։
ճ Ա'մալ. 23. 2։
մ Ա'մալ. 18. 3։ 20. 34։ 1 Սէլ. 2. 9։ 2 Սէլ. 3. 8։ 1 Տիմ. 4. 10։
յ Մատթ. 5. 44։ Ղուկ. 6. 28։ 23. 34։ Ա'մալ. 7. 59։ Րոմ. 12. 14, 20։ 1 Պետ. 2. 23։ 3. 9։
ն Մէրս. 3. 45։
շ 1 Սէլ. 2. 12։
ո Ա'մալ. 18. 11։ Րոմ. 15. 20։ Գ. 3. 6։ Գաղ. 4. 19։ Փիլիմ. 10։ Յակ. 1. 18։
չ Գ. 11. 1։ Փիլ. 3. 17։ 1 Սէլ. 1. 6։ 2 Սէլ. 3. 9։
պ 1 Տիմ. 1. 1։ 2 Տիմ. 1. 1։
ջ Ա'մալ. 19. 22։ Գ. 16. 10։ Փիլ. 2. 19։ 1 Սէլ. 3. 2։
ռ Գ. 14. 33։
ս Գ. 7. 17։

նիմ ելթուիյիմ իւզրէ՝ Քրիստոստա օլան Թարիգլէ-
րիմի [ա]սիզէ խըխթար էտէճէք տիր։ 18-[բ]Պա՛զը քիմ-
սէլէր Թէքէպպիւր էթտիլէր, կէօյա քի սիզէ կէլ-
մէյէճէյիմ։ 19-Լաքին [գ]էկէր Րապպ միւրատ է-
տէրսէ, [դ]սիզէ Թէզ կէլէճէյիմ, վէ Թէքէպպիւր է-
տէնլէրին սէօզլէրինի տէյիլ, անճագ գուվվէԹինի
պիլէճէյիմ։ 20-[ե]Զիրա մէլէքիւթ Ալլահ սէօզլէ
տէյիլ, անճագ գուվվէԹլէ տիր։ 21-Նա՞սըլ իսթէր-
սինիզ. [զ]սիզէ տէյնէ՞քլէ մի, եօգսա մուհապպէԹ
վէ հիլմ րուհը՛յլէ մի կէլէյիմ։

ՊԱՊ 5

Հէր Թարաֆտա իշիտիլիյօր քի արանըզտա զի-
նա վար, պէօյլէ զինա քի Թա՛իֆէլէրտէ պիլէ
[զիքր] օլունմայօր, [է]համԹԹա պիր ատէմ քէնտի փէ-
տէրինին զէվճէսինի [ը]ալըր։ 2-Վէ սիզ պու ֆի՛լի
իրԹիքեապ էտէնին իչինիզտէն տէֆ՛ օլունմասը ի-
չիւն [թ]զամմ չէքմէտիքտէն պաշգա, [ժ]Թէքէպպիւր
պիլէ էԹտինիզ։ 3-[ի]Զիրա պէն ճէսէտճէ ղա՛իպ,
ամմա րուհճա հազըր օլարագ, չիմտի հազըր կի-
պի հիւքմ էԹթիմ քի, 4-Սիզ Թէճէմմիւ՛ էյլէ-
տիյինիզտէ, պէնիմ րուհըմ տախի [լ]Րապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոսըն գուտրէԹիյլէ պէրապէր հազըր պու-
լունարագ, պու ֆի՛լի պէօյլէճէ իրԹիքեապ էտէ-
նի, 5-Թէնինին հէլաքը իչիւն Րապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն իսմիյլէ [խ]Շէյթանա [ծ]Թէսլիմ էտէսինիզ.

ա Գ. 11. 2։
բ Գ. 5. 2։
գ Ա՛մալ. 18. 21։ Րօմ. 15. 32։ Իպր. 6. 3։ Յագ. 4. 15։
դ Ա՛մալ. 19. 21։ Գ. 16. 5։ 2 Կոր. 1. 15, 23։
ե Գ. 2. 4։ 1 Սէլ. 1. 5։
զ 2 Կոր. 10. 2։ 13. 10։
է Ղւ. 18. 8։ Թէս. 22. 30։ 27. 20։
ը 2 Կոր. 7. 12։
թ 2 Կոր. 7. 7, 10։
ժ Գ. 4. 18։
ի Կող. 2. 5։
լ Մատթ. 16. 19։ 18. 18։ Յովհ. 20. 23։ 2 Կոր. 2. 10։ 13. 3, 10։
խ Ա՛մալ. 26. 18։
ծ Յոբ 2. 6։ Մեզ. 109. 6։ 1 Տիմ. 1. 20։

թա քի Ռապպ Յիսուսըն կիւնիւնտէ րուհը խէլաս
պուլա։ 6 -[ը]Շու թէֆախուրընըզ էյի տէյիլ տիր.
[թ]պիր ազ մայա պիւթիւն խամուրը մայալանտըղըղընը
պիլմէ՞զ մի սինիզ։ 7 -Սիզ մայասըզ օլտըղընըզ մի-
սիլլիւ եէնի խամուր օլմագ իւզրէ՝ էսքի մայայը
տէֆ՝ էտինիզ. չիւնքի [ժ]պասեքիմիզ օլան [ի]Քրիստոս
[պիզիմ իչիւն] զէպհ օլունտու։ 8 -Պու սուրէթլէ
[լ]էսքի մայա իլէ տէյիլ, [խ]վէ շէրր վէ քէօթիւլիւք
մայասըյլէ տէյիլ, անճագ խուլուս վէ հագիգաթ
ֆէթիրիյլէ [ծ]պայրամ էտէլիմ։ 9 -[կ]Զինաքեարլար
իլէ իխթիլաթ էթմէյէսինիզ՝ տէյիւ սիզէ մէքթուպ-
տա եազտըմ. 10 -Վէ եինէ [հ]պու տիւնեանըն [ձ]զի-
նաքեարլարը եա թամա՛քեարլարը եա ղասպ էտի-
ճիլէրի իլէ, եախօտ փութփէրէսթլէրի իլէ տէյիլ,
չիւնքի էօյլէ օլսա՝ [ղ]պու տիւնեատան չըգմանըզ լա-
զըմ կէլիր։ 11 -Ամմա շիմտի [ճ]էկէր պիրատէր անը-
լան պիր քիմսէ զինաքեար եա թամա՛քեար եա
փութփէրէսթ եա շէթմ էտիճի եա պէքրի եա
ղասպ էտիճի օլուր իսէ, իխթիլաթ էթմէտիքտէն
մա՛տա [մ]պէօյլէ քիմսէ իլէ պէրապէր թա՛ամ պիլէ
էթմէյէսինիզ՝ տէյիւ եազտըմ։ 12 -[յ]Զիրա խարիճ-
տէ օլանլարը տախի հիւքմ էթմէք նէ՞ վազիֆէմ
տիր. [ն]սիզ տախիլտէ պուլունանլարը հիւքմ է՞թ-
մէյօր մըսընըզ։ 13 -Ամմա խարիճտէ օլանլարը Ալ-

ը Ա.յ. 2։ Գ. 3. 21։ 4. 19։ Յակ. 4. 16։
թ Գ. 15. 33։ Գաղ. 5. 9։ 2 Տիմ. 2. 17։
ժ Յովհ. 19. 14։
ի Եսա. 53. 7։ Յովհ. 1. 29։ Գ. 15. 3։ 1 Պետ. 1. 19։ Վահ. 5. 6, 12։
լ Թէս. 16. 3։
խ Մատթ. 16. 6, 12։ Մարկ. 8. 15։ Ղուկ. 12. 1։
ծ Խուր. 12. 15։ 13. 6։
կ Գագ Ա.յ. 2, 7։ 2 Կոր. 6. 14։ Եփես. 5. 11։ 2 Սէլ. 3. 14։
հ Գ. 1. 20։
ձ Գ. 10. 27։
ղ Յովհ. 17. 15։ 1 Յովհ. 5. 19։
ճ Մատթ. 18. 17։ Ռոմ. 16. 17։ 2 Սէլ. 3. 6, 14։ 2 Յովհ. 10։
մ Գաղ. 2. 12։
յ Մարկ. 4. 11։ Կող. 4. 5։ 1 Սէլ. 4. 12։ 1 Տիմ. 3. 7։
ն Գ. 6. 1—4։

լան հիւքմ էտէր․ *իմտի օլ քէօթիւ քիմսէյի քէն-
տի արանըզտան տէֆ՚ էտինիզ։

ԲԱԲ 6

Սիզտէն պիրի քիմսէնին տիկէրի իլէ պիր տա՚-
վասը օլուր իսէ, մուգատտէսլէրին հուզուրընտա
օլմայըբ՝ հագգըսըզլարըն հուզուրընտա մուհաքէմէ-
յէ ճէսարէթ էտէ՞ր մի։ 2 - **Մուգատտէսլէր տիւն-
եայը հիւքմ էտէճէքլէրինի պիլմէ՞զ մի սինիզ․ վէ
էկէր տիւնեա սիզին թարաֆընըզտան հիւքմ օլու-
նուր իսէ, էն քիւչիւք տա՚վալարըն ֆասլընա լը-
յագաթընըզ եօ՞գ մը։ 3 - ᵖՄէլէքլէրի հիւքմ էտէ-
ճէյիմիզի պիլմէ՞զ մի սինիզ․ նէ՞րէտէ գալտը տիւն-
եէվի չէյլէր։ 4 - ᶠԻմտի էկէր տիւնեէվի չէյլէրէ միւ-
թէ՚ալլըգ մուհաքէմէլէրինիզ վար իսէ, քիլիսէտէ
ի՚թիպարը օլմայանլարը հաքիմ նասպ էտինիզ․ 5 -
Սիզի խէճիլ էթմէք իչին սէօյլէյօրըմ․ սիզտէ ՚ա-
րիֆ քիմսէ պիր պիլէ եօ՞գ մը որը քի՝ պիրատէր-
լէրինին արասընտա հիւքմ էթմէյէ մուգթէտիր
օլա։ 6 - Լաքին պիրատէր պիրատէր իլէ՝ պու տա-
խի միւ՚մին օլմայանլարըն հուզուրընտա մուհաքէմէ
օլուր։ 7 - Իմտի պիրպիրինիզ իլէ տա՚վալարընըզ
պուլունմասը սիզէ հէր վէճհիլէ գուսուր տըր․ ᵠպու-
նու էթմէտէն իսէ, նի՞չին հագգըսըզլըղա թէհամ-
միւլ էթմէզսինիզ․ պունտան իսէ, նի՞չին զարար
կէօրմէյէ գա՞իլ օլմազսընըզ։ 8 - Լաքին սիզ հագգ-
սըզլըգ վէ զարար էտէրսինիզ, ᵇպու տա պիրատէր-

* Թէս. 13. 5։ 17. 7։ 21.21։ 22. 21,22,24։

** Մէզ. 49. 14։ Դան. 7. 21։ Մատթ. 19. 28։ Ղուկ. 22. 30։ Վահ. 2. 26։ 3. 21։ 20. 4։

ᵖ 2 Պետ. 2. 4։ Յուդ. 6։

ᶠ Գ. 5. 12։

ᵠ Խմ. 20. 22։ Մատթ. 5. 39, 40։ Ղուկ. 6. 29։ Բօմ. 12. 17, 19։ 1 Սէլ. 5. 15։

ᵇ 1 Սէլ. 4. 6։

լէրէ տիր։ 9-Պիլմէ՞զ մի սինիզ քի հագգսըզ օլան-
լար մէլէքիւթ Ուլլահա վարիս օլմայաճագլար տըր.
ալտանմայընըզ. [զ]Նէ գահպէզէնլէր, նէ փութփէ-
րէսթլէր, նէ զինաքեարլար, նէ մուխաննէսլէր, նէ
լութիլէր, 10-Նէ խըրսըզլար, նէ թամա'քեարլար,
նէ պէքրիլէր, նէ չէթիմ էտիճիլէր, նէ ղասպ էտի-
ճիլէր մէլէքիւթ Ուլլահա վարիս օլաճագլար տըր։
11-[է]Պա'զըլարընըզ տախի պէօյլէ իտինիզ, լաքին
Ռապպ Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ վէ Ալլահըմըզըն
Ռուհըյլէ [ը]եըյգանտընըզ, թագտիս օլունտընըզ,
հէմ տախի թէպրիր օլունտընըզ։

12-[թ]Պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, հէր շէյ ֆա-
"իտէլի տէյիլ տիր. պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ,
պէն հիչ պիր շէյին հիւքմիւ ալթընա կիրմէմ։ 13-
[ժ]Թա'ամլար գարըն իչիւն, գարըն տախի թա'ամ-
լար իչիւն տիր. ամմա Ալլահ պունու տա, անլէրի
տէ մահվ էտէճէք տիր. Ֆագաթ ճէսէտ զինա ի-
չիւն տէյիլ, [ի]անճագ Ռապպ իչիւն տիր, [լ]վէ Ռապպ
ճէսէտ իչիւն տիր։ 14-[խ]Վէ Ալլահ՝ Ռապպը իհեա
էյլէտիյի կիպի, [ծ]պիզի տախի քէնտի գուտրէթիյ-
լէ իհեա էտէճէք տիր։ 15-[կ]Ճէսէտլէրինիզ Քրիս-
տոսըն ա'զասը օլտըղընը պիլմէ՞զ մի սինիզ. իմտի
Քրիստոսըն ա'զասընը ալըպ՝ ֆահիշէ ա'զասը՞ մը
էտէյիմ. հա՛շա։ 16-Ֆահիշէյէ մուլասըգ օլան ա-
նըն իլէ եէքվիւճուտ օլտըղընը պիլմէ՞զ մի սինիզ.

զ Գ. 15. 50։ Գաղ. 5. 21։ Եփես. 5. 5։ 1 Տիմ. 1. 9։ Իպր. 12. 14։ 13. 4։ Վահ. 22. 15։
է Գ. 12. 2։ Եփես. 2. 2։ 4. 22։ 5. 8։ Կող։ 3. 7։ Տիտ. 3. 3։
ը Գ. 1. 30։ Իպր. 10. 21։
թ Գ. 10. 23։
ժ Մատթ. 15. 17։ Ռոմ. 14. 17։ Կող. 2. 22, 23։
ի Ակ. 15, 19, 20։ 1 Սէլ. 4. 3, 7։
լ Եփես. 5. 23։
խ Ռոմ. 6. 5, 8։ 8. 11։ 2 Կոր. 4. 14։
ծ Եփես. 1. 19, 20։
կ Ռոմ. 12. 5։ Գ. 12. 27։ Եփես. 4. 11, 15, 16։ 5. 30։

[հ]չինքի՝ Իքիսի եէքվիւճուտ օլաճաղլար՝ տէյիւ տէ-
միշ պույուրըր։ 17 - [ձ]Լաքին Րապպա միւլասըգ օլան
անըն իլէ պիր րուհ օլուր։ 18 - [ղ]Զինատան գաչընըզ.
ատէմին իրթիքեապ էթտիյի հէր կիւնահ ճէսէ-
տինտէն խարիճ տիր, ամմա զինայը իրթիքեապ է-
տէն՝ [ճ]քէնտի ճէսէտի ՚ալէյհինէ կիւնահ էտէր։
19 - [մ]Պիլմէզ՞միսինիզ քի ճէսէտինիզ՝ Ալլահ թա-
րաֆընտան սիզէ իհսան օլունուպ տա՝ իչինիզ-
տէ պուլունան Րուհ իւլ Գուտսըն հէյքէլի տիր.
[յ]սիզ տախի քէնտինիզին տէյիլ սինիզ. 20 - [ն]Զիրա
պէհա իլէ սաթըն ալընտընըզ. պու սէպէպտէն Ալ-
լահա միւթէ՚ալլըգ օլան ճէսէտինիզ վէ րուհընըզ-
լէ Ալլահը թա՚զիզ էյլէյինիզ։

ՊԱՊ 7

Վէ պանա եազտըղընըզ մատտէլէրէ կէլինճէ՝
[շ]էր իչիւն գարըյա տօգունմամագ էյի տիր։ 2 - Պու-
նուն իլէ պէրապէր ֆահշիյաթտան [illegible] հէր
ատէմին քէնտի զէվճէսի, վէ հէր գարընըն քէնտի
զէվճի օլսուն։ 3 - [ո]Զէվճ զէվճէսի, վէ զէվճէ տախի
զէվճի հագգընտա օլան վէճիպէսինի իֆա էթսին։
4 - Զէվճէնին ճէսէտի քէնտի հիւքմիւնտէ տէյիլ,
անճագ զէվճին հիւքմիւնտէ տիր. քէզալիք զէվճին
ճէսէտի քէնտի հիւքմիւնտէ տէյիլ, անճագ զէվ-
ճէսինին հիւքմիւնտէ տիր։ 5 - [չ]Պիրիպիրինիզի մահ-

[հ] Թէկ. 2. 24։ Մատթ. 19. 5։ Եփես. 5. 31։
[ձ] Յովհ. 17. 21—23։ Եփես. 4. 4։ 5. 30։
[ղ] Րոմ. 6. 12, 13։ ՚Իպր. 13. 4։
[ճ] Րոմ. 1. 24։ 1 Սէլ. 4. 4։
[մ] Պ. 3. 16։ 2 Կոր. 6. 16։
[յ] Րոմ. 14. 7, 8։
[ն] Ա՚մալ. 20. 28։ Պ. 7. 23։ Գալ. 3. 13։ ՚Իպր. 9. 12։ 1 Պէտ. 1. 18, 19։ 2 Պէտ. 2. 1։ Վահ. 5. 9։
[շ] Ամ. 8, 26։
[ո] Խուր. 21. 10։ 1 Պէտ. 3. 7։
[չ] Յովէլ 2. 16։ Զաք. 7. 2։ Պայգ. Խուր. 19. 15։ 1 Մէլ. 21. 4, 5։

րում էթմէյինիզ, մէկէր քի օրուճ վէ տու'ա իչէ
մէշղուլ օլմագ իչիւն Թարաֆէյնին րիզասըյլէ մու-
վագգաթէն օլա. վէ քէնտինիզի զապթ էտէմէմէզ-
լիքտէն տօլայը [դ]Շէյթանըն սիզի իղվա էթմէմէսի
իչիւն թէքրար պիր եէրէ կէլինիզ: 6-[ե]Պունու տա-
խի էմր թարիգիյլէ տէյիլ, անճագ մուսա'ատէ թա-
րիգիյլէ սէօյլէրիմ: 7-[զ]Զիրա ճիւմլէ ատէմլէրին
[է]պէնիմ կիպի օլմալարընը իսթէրիմ. լաքին քիմի-
նին պիր սուրէթ, քիմինին տիկէր սուրէթլէ [ը]հէր
պիրինին Ալլահ թարաֆընտան քէնտինէ մախսուս
մէվհիպէսի վար տըր: 8-Ամմա էվլէնմէմիշ օլան-
լարա վէ տուլ գարըլարա տէրիմ քի՝ [թ]պէնիմ
կիպի գալմալարը խայըրլը տըր: 9-[ժ]Վէ լաքին էկէր
քէնտի նէֆսլէրինին զապթընա մուգթէտիր տէյիլ-
լէր իսէ, էվլէնսինլէր, զիրա էվլէնմէք եանմագտան
էվլա տըր: 10-Լաքին էվլի օլանլարա [ի]պէն տէյիլ,
անճագ Րապպ՝ [լ]զէվճէնին զէվճինտէն այըրըլմամա-
սընը էմր էտէր. 11-(Վէ լաքին, այըրըլըրսա թագ-
տիրտէ զէվճսիզ գալսըն, եախօտ զէվճի իլէ պա-
րըշսըն.) զէվճ տախի զէվճէյի թէրք էթմէսին:
12-Պաշգա քիմսէլէրէ իսէ [խ]Րապպ տէյիլ, պէն
տէրիմ քի՝ էկէր պիր պիրատէրին մու"մին օլմայան
զէվճէսի օլտուղու հալտէ, օ տախի քէնտիսի իլէ պէ-
րապէր սաքին օլմաղա րազը իսէ, անը թէրք էթ-
մէսին: 13-Պիր զէվճէնին տախի մու"մին օլմայան
զէվճի օլտուղու հալտէ՝ օ տախի քէնտիսի իլէ պէ-
րապէր իգամէթէ րազը իսէ, անը թէրք էթմէ-

դ 1 Սէլ. 3. 5:
ե Ա.յ. 12, 25: 2 Կոր. 8. 8: 11. 17:
զ Ա'մալ. 26. 29:
է Գ. 9. 5:
ը Մատթ. 19. 12: Գ. 12. 11:
թ Ա.յ. 1, 26:
ժ 1 Տիմ. 5. 14:
ի Գաղ Ա.յ. 12,25,40:
լ Մաղ. 2. 14, 16: Մատթ. 5. 32: 19. 6, 9: Մարկ. 10. 11, 12: Ղուկ. 16. 18:
խ Ա.յ. 6:

սըն։ 14-Զիրա միւ"մին օլմայան զէվճ զէվճէսիյ-
լէ թագտիս օլունուր, վէ միւ"մին օլմայան զէվճէ
զէվճիյլէ թագտիս օլունուր. [ժ]Եօգսա չօճուգլարը-
նըզ նափագ օլուր իտի, ամմա չիմտի մուգատտէս
տիրլէր։ 15-Լաքին էկէր միւ"մին օլմայան այրըլըր
իսէ, այրըլսըն. պու միսիլլիւ գէյֆիյէթլէրտէ պի-
րատէր եախօտ հէմշիրէ էսիր տէյիլ տիր. [ի]անճագ
Ալլահ պիզի սէլամէթտէ պուլունմագա տա՛վէթ էյ-
լէտի։ 16-Զիրա, էյ զէվճէ, նէ՞ պիլիրսին, [լ]պէլքի
զէվճինկի խէլաս էտէճէքսին. եախօտ, էյ զէվճ, նէ՞
պիլիրսին, պէլքի զէվճէնկի խէլաս էտէճէքսին։ 17-
Ֆագաթ Ռապպ հէր պիրինէ նասըլ գըսմէթ էթտի
իսէ, եա՛նի Ալլահ հէր պիրինի նէ հալտէ տա՛վէթ
էթտի իսէ, օ հալտէ եւրիւսիւն. [խ]վէ ճիւմլէ քի-
լիսէլէրտէ պէօյլէճէ թէնպիհ էտէրիմ։

18-Պիր քիմսէ մախթուն օլարագ տա՛վէթ օ-
լունտու իսէ, խիթանսըզ օլմասըն. պիր քիմսէ
ղայր ի մախթուն տա՛վէթ օլունտու իսէ, [ծ]խիթան
օլունմասըն։ 19-[կ]Խիթան պիր շէյ տէյիլ տիր, վէ
խիթանսըզլըգ պիր շէյ տէյիլ տիր, [հ]անճագ Ալլա-
հըն էմիրլէրինին հըֆզը վաճիպ տիր։ 20-Հէր քէս նէ
հալտէ տա՛վէթ օլունտու իսէ, օ հալտէ գալսըն։
21-Գուլ օլարագ տա՛վէթ օլունտըն իսէ, ղամ՛
չէքմէ. լաքին էկէր ազատ օլա պիլիր իսէն, անը
թէրճիհ էյլէ։ 22-Զիրա Ռապպտա տա՛վէթ օլու-
նան գուլ՝ [ձ]Ռապպըն ազատլըսը տըր. քէզալիք հուռր
օլարագ տա՛վէթ օլունան՝ [ղ]Քրիստոսըն գուլու տըր։

ժ Մաղ. 2. 15։
ի Ռոմ. 12. 18։ 14. 19։ Գ. 14. 33։ 'Իպր. 12. 14։
լ 1 Պետ. 3. 1, 2։
խ Գ. 4. 17։ 2 Կոր. 11. 28։
ծ Ա'մալ. 15. 1, 5, 19, 24, 28։ Գաղ. 5. 2։
կ Գաղ. 5. 6։ 6. 15։
հ Յովհ. 15. 14։ 1 Յովհ. 2. 3։ 3. 24։
ձ Յովհ. 8. 36։ Ռոմ. 6. 18, 22։ Փիլիմ. 16։
ղ Գ. 9. 21։ Գաղ. 5. 13։ Եփես. 6. 6։ 1 Պետ. 2. 16։

23-[շ]Պէհա իլէ սաթըն ալընտընըզ, ինսանա գուլ
օլմայընըզ։ 24-[ո]Էյ պիրատէրլէր, հէր քէս նէ հալ-
տէ տա՛վէթ օլունտու իսէ, Ալլահըն հուզուրընտա
օ հալտէ գալսըն։

25-Լաքին պաքիրէլէր խուսուսընտա [չ]Ռապպ թա-
րաֆընտան պանա էմր եօգ տըր. [պ]Համմա պէն սա-
տըգ օլմագա Ռապպըն [ջ]մէրհամէթ էյլէտիյի քիմսէ
կիպի րէյ վէրիրիմ։ 26-Իմտի զաննն էտէրիմ քի՝
շիմտիքի զարուրէթ սէպէպինտէն պու էյի տիր,
եա՛նի ատէմէ պէօյլէ գալմագ [ռ]խայըրլը տըր։ 27-
Զէվճէյէ պաղլը՞ մը սըն, չէօզիւլմէյի թալէպ էթմէ.
զէվճէտէն չէօզիւլմի՞ւշ մի սին, զէվճէ թալէպ էթ-
մէ։ 28-Ամմա էվլէնիր իսէն տէ, կիւնահ էթմէզ-
սին. պաքիրէ տախի էվլէնիրսէ, կիւնահ էթմէզ.
լաքին պու քիմսէլէր ճէսէտճէ մուզայագա չէքէ-
ճէքլէր տիր. պէն իսէ սիզի էսիրկէրիմ։ 29-[ս]Էյ
պիրատէրլէր, պունու տէրիմ քի՝ վագըթ գըսալ-
մըշ տըր. գալտը քի՝ զէվճէսի օլանլար զէվճէսի
եօգ կիպի, 30-Վէ աղլայանլար աղլամազ կիպի,
վէ սէվինէնլէր սէվինմէզ կիպի, վէ սաթըն ալան-
լար մալիք օլմազ կիպի, 31-Վէ պու տիւնեայը
իսթի՛մալ էտէնլէր [վ]իֆրաթլէ իսթի՛մալ էթմէզ
կիպի օլսունլար. [տ]զիրա պու տիւնեանըն հէյ"էթի
զա"իլ օլուր։ 32-Պէն իսէ էնտիշէսիզ օլմանըզը իս-
թէրիմ. [ր]էվլի օլմայան քիմսէ Ռապպը խօշնուտ էթ-
մէք իչիւն՝ Ռապպա մութէ՛ալլըգ շէյլէր հագգըն-
տա էնտիշէ էտէր։ 33-Ամմա էվլի օլան քիմսէ

շ Գ. 6. 20։ 1 Պետ. 1. 18, 19։ Գաղ. Ղև. 25. 42։
ո Այ. 20։
չ Այ. 6, 10, 40։ 2 Կոր. 8. 8, 10։
պ Գ. 4. 2։ 1 Տիմ. 1. 12։
ջ 1 Տիմ. 1. 16։
ռ Այ. 1, 8։
ս Ռոմ. 13. 11։ 1 Պետ. 4. 7։ 2 Պետ. 3. 8, 9։
վ Գ. 9. 18։
տ Մէզ. 39. 6։ Յակ. 1. 10։ 4. 14։ 1 Պետ. 1. 24։ 4. 7։ 1 Յովհ. 2. 17։
ր 1 Տիմ. 5. 5։ Այ. 34։

սին։ 14-Զիրա միւ՞մին օլմայան զէվճ զէվճէսիյ-
լէ Թագտիս օլունուր, վէ միւ՞մին օլմայան զէվճէ
զէվճիյլէ Թագտիս օլունուր. ծԵօգսա չօճուգլարը-
նըզ նափաք օլուր իտի, ամմա շիմտի մուգատտէս
տիրլէր։ 15-Լաքին էկէր միւ՞մին օլմայան այրըլըր
իսէ, այրըլսըն. պու միսիլլու գէյֆիյէթլէրտէ պի-
րատէր եախոտ հէմշիրէ էսիր տէյիլ տիր. կԱնճագ
Ալլահ պիզի սէլամէթտէ պուլունմաղա տա՛վէթ էյ-
լէտի։ 16-Զիրա, էյ զէվճէ, նէ՞ պիլիրսին, հպէլքի
զէվճինի խէլաս էտէճէքսին. եախոտ, էյ զէվճ, նէ՞
պիլիրսին, պէլքի զէվճէնի խէլաս էտէճէքսին։ 17-
Ֆագաթ Րապպ հէր պիրինէ նասըլ գըսմէթ էթտի
իսէ, եա՛նի Ալլահ հէր պիրինի նէ հալտէ տա՛վէթ
էթտի իսէ, օ հալտէ եուրիւսիւն. ձվէ ճիւմլէ քի-
լիսէլէրտէ պէօյլէճէ թէնպիհ էտէրիմ։

18-Պիր քիմսէ մախթուն օլարագ տա՛վէթ օ-
լունտու իսէ, խիթանսըզ օլմասըն. պիր քիմսէ
ղայրի մախթուն տա՛վէթ օլունտու իսէ, ղխիթան
օլունմասըն։ 19-ճԽիթան պիր շէյ տէյիլ տիր, վէ
խիթանսըզլըգ պիր շէյ տէյիլ տիր, մանճագ Ալլա-
հըն էմիրլէրինին հըֆզը վաճիպ տիր։ 20-Հէր քէս նէ
հալտէ տա՛վէթ օլունտու իսէ, օ հալտէ գալսըն։
21-Գուլ օլարագ տա՛վէթ օլունտըն իսէ, ղամմ
չէքմէ. լաքին էկէր ազատ օլա պիլիր իսէն, անը
թէրճիհ էյլէ։ 22-Զիրա Րապպտա տա՛վէթ օլու-
նան գուլ՝ յՐապպըն ազատլըսը տըր. քէզալիք հուրր
օլարագ տա՛վէթ օլունան՝ նՔրիստոսըն գուլու տըր։

ծ Մալ. 2. 15։
կ Ռոմ. 12. 18։ 14. 19։ Պ. 14. 33։ Իպր. 12. 14։
հ 1 Պետ. 3. 1, 2։
ձ Պ. 4. 17։ 2 Կոր. 11. 28։
ղ Ա'մալ. 15. 1, 5, 19, 24, 28։ Գաղ. 5. 2։
ճ Գաղ. 5. 6։ 6. 15։
մ Յովհ. 15. 14։ 1 Յովհ. 2. 3։ 3. 24։
յ Յովհ. 8. 36։ Ռոմ. 6. 18, 22։ Փիլիմ. 16։
ն Պ. 9. 21։ Գաղ. 5. 13։ Եփես. 6. 6։ 1 Պետ. 2. 16։

23-ՙՊէհա իլէ սաթըն ալընտընըզ, ինսանա գուլ
օլմայընըզ։ 24-"Էյ պիրատէրլէր, հէր քէս նէ հալ-
տէ տա՛վէթ օլունտու իսէ, Ալլահըն հուզուրընտա
օ հալտէ գալսըն։

25-Լաքին պաքիրէլէր խուսուսընտա ՙՌապպ թա-
րաֆընտան պանա էմր եօգ տուր. "ամմա պէն սա-
տըգ օլմաղա Ռապպըն ՙմէրհամէթ էյլէտիյի քիմսէ
կիպի րէյ վէրիրիմ։ 26-Իմտի զանն էտէրիմ քի՝
շիմտիքի զարուրէթ սէպէպինտէն պու էյի տիր,
եա՞նի ատէմէ պէօյլէ գալմագ ՙխայըրլը տըր։ 27-
Զէվճէյէ պաղլը՞ մը սըն, չէօզիւլմէյի թալէպ էթմէ.
զէվճէտէն չէօզիւլմի՞ւշ մի սին, զէվճէ թալէպ էթ-
մէ։ 28-Ամմա էվլէնիր իսէն տէ, կիւնահ էթմէզ-
սին. պաքիրէ տախի էվլէնիրսէ, կիւնահ էթմէզ.
լաքին պու քիմսէլէր ճէսէտճէ մուզայագա չէքէ-
ճէքլէր տիր. պէն իսէ սիզի էսիրկէրիմ։ 29-"Էյ
պիրատէրլէր, պունու տէրիմ քի՝ վագըթ գըսալ-
մըշ տըր. գալտը քի՝ զէվճէսի օլանլար զէվճէսի
եօգ կիպի, 30-Վէ աղլայանլար աղլամազ կիպի,
վէ սէվինէնլէր սէվինմէզ կիպի, վէ սաթըն ալան-
լար մալիք օլմազ կիպի, 31-Վէ պու տիւնեայը
իսթի՛մալ էտէնլէր ՙիֆրաթլէ իսթի՛մալ էթմէզ
կիպի օլսունլար. "զիրա պու տիւնեանըն հէյ"էթի
զա"իլ օլուր։ 32-Պէն իսէ էնտիշէսիզ օլմանըզը իս-
թէրիմ. ՙէվլի օլմայան քիմսէ Ռապպը խօշնուտ էթ-
մէք իչիւն՝ Ռապպա միւթէ՛ալլըգ շէյլէր հագգըն-
տա էնտիշէ էտէր։ 33-Ամմա էվլի օլան քիմսէ

ՙԳ. 6. 20։ 1 Պետ. 1. 18, 19։ Պաղ. Ղև. 25. 42։
ՙԱյ. 20։
ՙԱյ. 6, 10, 40։ 2 Կոր. 8. 8, 10։

ՙԳ. 4. 2։ 1 Տիմ. 1. 12։
ՙ1 Տիմ. 1. 16։
ՙԱյ. 1, 8։
ՙՌոմ. 13. 11։ 1 Պետ. 4. 7։ 2 Պետ. 3. 8, 9։
ՙԳ. 9. 18։

ՙՄէզ. 39. 6։ Յակ. 1. 10։ 4. 14։ 1 Պետ. 1. 24։ 4. 7։ 1Յովհ. 2. 17։
ՙ1 Տիմ. 5. 5։ Այ. 34։

զէվճէսինի խօշնուտ էթմէք իչիւն՝ տիւնեայա միւ-
թէ՛ալլըգ շէյլէր հագգընտա էնտիշէ էտէր: 34 - Զէվ-
ճէ իլէ պաքիրէնին ֆէրգի վար. °էվլէնմէմիշ օ-
լան ճէսէտճէ վէ րուհճա մուգատտէս օլմագ ի-
չիւն՝ Րապպա միւթէ՛ալլըգ շէյլէր հագգընտա էն-
տիշէ էտէր. ամմա էվլէնմիշ օլան՝ զէվճինի խօշ-
նուտ էթմէք իչիւն տիւնեայա միւթէ՛ալլըգ շէյլէր
հագգընտա էնտիշէ էտէր: 35 - Պունու տախի իւ-
զէրինիզէ քէմէնտ աթմագ իչիւն տէյիլ, անճագ
սիզին ֆա՛իտէնիզ իչիւն հէմ լայըգը վէճհլէ ղա՛ի-
լէսիզ Րապպա միւլազէմէթինիզ իչիւն սէօյլէյօրըմ:
36 - Ամմա էկէր պիր քիմսէ քէնտի գըզը հագգըն-
տա, վագթը կէչմիշ օլտըղընտան [illegible] էր-
[illegible] նալայըգ մու՛ամէլէ էթտիյինի զաննէտէրսէ,
պէօյլէ իճապ էթտիյի հալտէ, իսթէտիյինի էթսին,
կիւնահ էթմէզ. էվլէնսինլէր: 37 - Վէ լաքին մէճ-
պուրիյէթ թահթընտա օլմայարագ իրատէթի քէնտի
հիւքմիւնտէ պուլունուպ՝ գալպի սապիթ օլան քիմսէ
քէնտի գըզընը ալը գօմագը գալպինտէ թասմիմ էթ-
միշ իսէ, էյի էտէր: 38 - –Վէլհասըլ էվլէնտիրէն
էյի էտէր, ամմա էվլէնտիրմէյէն տահա էյի էտէր:
39 - ‡Զէվճէ, զէվճինին 'էօմրի օլտըգճա, [շէրի-
'աթ մուճէպինճէ] անա պաղլը տըր. ամմա էկէր
զէվճի վէֆաթ էտէրսէ, իսթէտիյի քիմսէ իլէ էվ-
լէնմէյէ մէ՛զուն տըր. +ֆագաթ Րապպտա օլսուն:
40 - Լաքին պէօյլէ գալտըղը հալտէ, •պէնիմ րէյի-
մէ կէօրէ, տահա միւպարէք տիր. §վէ զաննէտէ-
րիմ քի պէնտէ Ալլահըն Րուհու վար տըր:

° Ղուկ. 10. 40, մէ ղայրի:
– 'Իպր. 13. 4:
‡ Րօմ. 7. 2:
+ 2 Կոր. 6. 14:
• Ա.յ. 25:
§ 1 Սէլ. 4. 8:

———

ԳԱԳ 8

[ա]Վէ փուլթլարա զէպհ օլունան նէսնէլէր խու-
սուսընտա, [բ]ճիւմլէմիզին 'իլմէ մալիք օլտըղըմըզը
պիլիրիզ. [գ]'Իլմ քիպր կէթիրիր, ամմա մուհապպէթ
մա'մուր գըլար։ 2-[դ]Վէ էկէր պիր քիմսէ պիր չէյ
պիլիրիմ զանն էտէրսէ, վաճիպ օլան 'իլմլէ տահա
հիչ պիր չէյ պիլմէզ։ 3-Ամմա էկէր պիր քիմսէ
Ալլահը սէվէրսէ, [ե]օլ քիմսէ անըն 'ինտինտէ մա'-
լիւմ տիր։ 4-Իմտի փուլթլարա զէպհ օլունան չէյ-
լէրի եէմէք պապսընտա կէլինճէ, տիւնեատա փու-
թըն [զ]պիր չէյ օլմատըղընը, [է]վէ պիր Ալլահտան
պաշգա Ալլահ օլմատըղընը պիլիրիզ։ 5-[ը]Զիրա կէ-
րէք կէօքտէ՝ կէրէք եէրտէ իլահ թէսմիյէ օլունան-
լար վար իսէ տէ, (նիթէքիմ չօգ իլահլար վէ չօգ
րապպլար վար տըր,) 6-[թ]Պիզճէ պիր Ալլահ, եա'նի
Փէտէր վար տըր, քի [ժ]ճիւմլէ քեա"ինաթ անտէն
օլուպ՝ պիզ տախի *անըն իլէ" իզ. [ի]վէ պիր Ռապպ
Յիսուս Քրիստոս վար տըր, քի [լ]անըն վասըթասըյ-
լէ ճիւմլէ մախլուգաթ վիւճուտէ կէլիպ՝ պիզ տա-
խի անըն վասըթասըյլէ իզ։ 7-Ամմա պու 'իլմ
ճիւմլէ ատէմլէրտէ պուլունմազ, վէ [խ]պա'զըլարը
չիմտիյէտէք փուլթու պիր չէյ զանն էտէրէք փու-
թա զէպհ օլունմըշ տէյիւ եէրլէր. վէ զամիրլէրի

ա Ա'մալ. 15. 20, 29: Գ. 10. 19:
բ Ռոմ. 14. 14, 22:
գ Ռոմ. 14. 3, 10:
դ Գ. 13. 8, 9, 12: Գալ. 6. 3: 1 Տիմ. 6. 4:
ե Խուր. 33. 12, 17: Նահ. 1. 7: Մատթ. 7. 23: Գալ. 4. 9: 2 Տիմ. 2. 19:
զ Եշ. 41. 24: Գ. 10. 19:
է Թէս. 4. 39: 6. 4: Եշ. 44. 8: Մարկ. 12. 29: Ալ. 6: Եփես. 4. 6: 1 Տիմ. 2. 5:
ը Յովհ. 10. 34:
թ Մաղ. 2. 10: Եփես 4. 6:
ժ Ա'մալ. 17. 28: Ռոմ. 11. 36:
* Եօխսա՝ անըն իչիւն
ի Յովհ. 13. 13: Ա'մալ. 2. 36: Գ. 12. 3: Եփես. 4. 5: Փիլ. 2. 11:
լ Յովհ. 1. 3: Կող. 1. 16: 'Իպր. 1. 2:
խ Գ. 10. 28, 29:

զա՛իֆ օլմաղլէ [զ]մուրտար օլուր։ 8 - [է]Լաքին թա՛ամ
պիզի Ալլահա մագպուլ գըլմազ. զիրա եէմէքլիյիմիզ
հալտէ ֆազիլէթիմիզ օլմազ, վէ եէմէմէքլիյիմիզ հալ-
տէ էքսիքլիյիմիզ օլմազ։ 9 - [ը]Անճագ տիգգաթ է-
տինիզ քի պու սէրպէսթլիյինիզ [թ]զա՛իֆլէրէ թէօ-
քէզ սէպէպի օլմասըն։ 10 - Զիրա պիր քիմսէ սէ-
նին կիպի ’իլմ սահիպինի փութխանէտէ սօֆրատա
օթուրուր կէօրտիւյիւ հալտէ, [ժ]օլ զա՛իֆ օլանըն
զամիրի փութլարա զէպհ օլունան շէյլէրի եէմէյէ
ճէսարէթլէնմէ՞զ մի։ 11 - Վէ պէօյլէճէ եօլըննա Քրիս-
տոսըն էօլտիւյիւ զա՛իֆ պիրատէր [ի]սէնին ’իլմին
սէպէպիյլէ հէլաք օլուր։ 12 - [լ]Պէօյլէճէ պիրատէր-
լէր ’ալէյհինտէ կիւնահ էտիպ՝ անլէրըն զա՛իֆ զա-
միրլէրինի եարալայարագ, Քրիստոսա գարշը կիւնահ-
էտէրսինիզ։ 13 - Պունա պինա՛էն [խ]էկէր թա՛ամ պի-
րատէրիմէ թէօքէզ օլուր իսէ, պիրատէրիմէ թէօ-
քէզ օլմայայըմ տէյիւ իլէլէպէտ էթ եէմէյէճէյիմ։

ՊԱՊ 9

[ա]Պէն ազատ տէյի՞լ մի իմ. պէն ռէսուլ տէյի՞լ
մի իմ. [բ]պէն Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսը կէօ՞ր-
մէտիմ մի. [գ]Ռապպտա սիզ պէնիմ էսէրիմ տէյի՞լ
մի սինիզ։ 2 - Էկէր ղայրիլէր իչիւն տէյիլ իսէմ, էլ-
պէթթէ սիզին իչիւն ռէսուլ իմ. [դ]զիրա Ռապպտա
սիզ ռէսալէթիմին միւհրիւ սինիզ։ 3 - Պէնի թէֆ-
թիշ էտէնլէրէ ճէվապըմ պու տըր. 4 - [ե]Եէյիպ իչ-

զ Ռոմ. 14. 14, 23։
է Ռոմ. 14. 17։
ը Գաղ. 5. 13։
թ Ռոմ. 14. 13, 20։
ժ Պ. 10. 28, 32։
ի Ռոմ. 14. 15, 20։
լ Մատթ. 25. 40, 45։
խ Ռոմ. 14. 21։ 2 Կոր. 11. 29։

ա Ա՛մալ. 9. 15։ 13. 2։ 26. 17։ 2 Կոր. 12. 12։ Գաղ. 2. 7, 8։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։
բ Ա՛մալ. 9. 3, 17։ 18. 9։ 22. 14, 17։ 23. 11։ Պ. 15. 8։
գ Պ. 3. 6։ 4. 15։
դ 2 Կոր. 3. 2։ 12. 12։
ե Այ. 14։ 1 Սէլ. 2. 6։ 2 Սէլ. 3. 9։

մէյէ սէլահիյէթիմիզ եօ՞գ մը տըր։ 5 Սա՞իր րէ-
սուլլէր [ղ]վէ Րապպըն գարտաշլարը [ճ]վէ Կեփաս
կիպի՝ հէմշիրէ օլան պիր զէվճէ եանըմըզտա կէզ-
տիրմէյէ սէլահիյէթիմիզ եօ՞գ մը տըր։ 6 Եօգսա
[մ]իշ իշլէմէմէյէ եալընըզ պէնիմ իլէ Բառնապասը՞ն
մը սէլահիյէթի եօգ տըր։ 7 [յ]Մասրաֆը քէնտի-
սինտէն օլարագ քի՞մ ՚ասքէրլիք էտէր. [ն]քի՞մ պաղ
տիքէր տէ անըն մահսուլընտան եէմէզ. եախօտ [շ]քի՞մ
սիւրիւ կիւտէր տէ սիւրիւնիւն սիւտիւնտէն եէմէզ։
8 Պու սէօյլէտիյիմ ինսա՞ն սէօզիւ մի տիր. եօգ-
սա պունլարը շէրի՚աթ տախի սէօյլէմէ՞զ մի։ 9 Զի-
րա՝ [ո]Խարման տէօյէն էօքիւզիւն աղզընը պաղլա-
մայասը՞ն՝ տիյէ Մովսէսին շէրի՚աթընտա եազըլմըշ
տըր։ Ալլահ էօքիւզլէրի՞ մի գայըրըր. 10 Եօգսա
հէր վէճհլէ պիզի՞մ իչիւն մի սէօյլէր. պէլի, պի-
զիմ իչիւն եազըլմըշ տըր. [չ]զիրա չիֆթ սիւրէնին
իւմիտլէ սիւրմէսի վէ խարման տէօյէնին քէնտի
իւմիտինտէն հիսսէտար օլմագ իւմիտիյլէ տէօյմէսի
կէրէք տիր։ 11 [պ]Էկէր պիզ սիզէ րուհանի չէյլէրի
էքտիք իսէ, սիզին ճիսմանի չէյլէրինիզի պիչէճէյի-
միզ պէօյի՞ւք չէյ մի օլուր։ 12 Էկէր տիկէր քիմ-
սէլէր իւզէրինիզէ օլան պու սէլահիյէթտէն հիսսէ-
տար օլտուլար իսէ, պիզ տահա զիյատէ օլմալը տէ-
յի՞լ մի իզ. պիզ իսէ [ջ]Քրիստոսըն պէշարէթինէ պիր
վէճհլէ մանի՚ օլմամագ իչիւն [ռ]պու սէլահիյէթի իս-
թի՚մալ էթմէյիպ՝ հէր չէյէ թէհամմիւլ էտէրիզ։

[ղ] Մատթ. 13. 55։ Մարկ. 6. 3։ Ղուկ. 6. 15։ Գաղ. 1. 19։
[ճ] Մատթ. 8. 14։
[մ] 2 Սէլ. 3. 8, 9։
[յ] 2 Կոր. 10. 4։ 1 Տիմ. 1. 18։ 6. 12։ 2 Տիմ. 2. 3։ 4. 7։
[ն] Թէս. 20. 6։ Էմս. 27. 18։ Գ. 3. 6—8։
[շ] Յովհ. 21. 15։ 1 Պետ. 5. 2։
[ո] Թէս. 25. 4։ 1 Տիմ. 5. 18։
[չ] 2 Տիմ. 2. 6։
[պ] Ռոմ. 15. 27։ Գաղ. 6. 6։
[ջ] 2 Կոր. 11. 12։
[ռ] Ա՚մալ. 20. 33։ Ա. 15, 18։ 2 Կոր. 11. 7, 9։ 12. 13։ 1 Սէլ. 2. 6։

13 - [յ]Պիլմե՞զ մի սինիզ քի՝ հէյքելէ միւթէ՛ալլիգ ու-
մուրտա խըտմէթ էտէնլէր հէյքէլտէն եէրլէր, վէ
մէզպահըն խըտմէթինտէ պուլունանլար մէզպահ-
տան հիսսէտար օլուրլար։ 14 - [ն]Պէօյլէ տախի Րապպ
[շ]պէշարէթի վա՛զ էտէնլէրին պէշարէթտէն թէ՛այ-
յիւշ էթմէլէրինի թա՛երին էյլէտի։ 15 - [ո]Պէն իսէ
պու շէյլէրին հիչ պիրինի իսթի՛մալ էթմէտիմ. վէ
պանա պէօյլէ մու՛ամէլէ օլունսըն տէյիւ պու շէյ-
լէրի եազմատըմ. զիրա պիր քիմսէ իֆթիխարըմը
իպթալ էթմէտէն իսէ, [չ]էօլմէք պէնիմ իչիւն էյ-
լա տըր։ 16 - Զիրա պէշարէթի թէպլիղ էթտիյիմ
հալտէ՝ պանա իֆթիխար սէպէպի տէյիլ տիր, [պ]չիւն-
քի մէճպուրիյէթ ալթընտա իմ. պէլի, էկէր պէ-
շարէթի թէպլիղ էթմէզսէմ, վա՜յ պանա։ 17 - Զի-
րա էկէր պունու իսթէյէրէք էտէրսէմ, [ջ]էճրիմ
վար, վէ լաքին էկէր իսթէմէյէրէք էտէրսէմ, [ռ]եինէ
պիր վէքեալէթ պանա էմանէթ օլունմըշ տըր։ 18 -
Իմտի էճրիմ նէ՞ տիր. [ս]պէշարէթի վա՛զ էթտի-
յիմտէ, [վ]պէշարէթտէ օլան սէլահիյէթիմի սու՚ի
իսթի՛մալ էթմէմէք իչիւն՝ Քրիստոսըն պէշարէթի-
նի մէճճանէն թէպլիղ էթմէք տիր։ 19 - [տ]Զիրա
ճիւմլէնին հիւքմիւնտէն ազատ իքէն՝ [ր]տահա զիյա-
տէ քիմսէլէր գազանմագ իչիւն [ց]քէնտիմի ճիւմլէ-
սինէ գուլ էթտիմ։ 20 - [ւ]Վէ Եէհուտիլէրի գազան-
մագ իչիւն Եէհուտիլէրէ Եէհուտի կիպի օլտըմ. չէ-

յ Ղև. 6. 16, 26։ 7. 6, վէ ղայրի։ Ա'տ. 5. 9, 10։ 18. 8—20։ Թէս. 10. 9։ 18. 1։
ն Մատթ. 10. 10։ Ղուկ. 10. 7։
շ Գաղ. 6. 6։ 1 Տիմ. 5. 17։
ո Ա.յ. 12։ Ա'մալ. 18. 3։ 20. 34։ Գ. 4. 12։ 1 Սէլ. 2. 9։ 2 Սէլ. 3. 8։
չ 2 Կոր. 11. 10։
պ Րոմ. 1. 14։
ջ Գ. 3. 8, 14։
ռ Գ. 4. 1։ Գաղ. 2. 7։ Փիլ. 1. 17։ Կող. 1. 25։
ս Գ. 10. 33։ 2 Կոր. 4. 5։ 11. 7։
վ Գ. 7. 31։
տ Ա.յ. 1։
ր Մատթ. 18. 15։ 1 Պետ. 3. 2։
ց Գաղ. 5. 13։
ւ Ա'մալ. 16. 3։ 18. 18։ 21. 23, վէ ղայրի։

րի'ալթ թաՀթընտա օլանլարը գազանմագ իչիւն
*չէրի'ալթ թաՀթընտա օլանլարա չէրի'ալթ թաՀ-
թընտա կիպի օլտըմ։ 21-ⁿԱլլաՀըն 'ինտինտէ քէն-
տիմ չէրի'ալթսըզ օլմայըպ՝ անճագ Քրիստոսըն չէ-
րի'ալթը թաՀթընտա օլարագ, ᵒչէրի'ալթսըզլարը
գազանմագ իչիւն, չէրի'ալթսըզլարա չէրի'ալթսըզ
կիպի օլտըմ։ 22-Զա'իֆլէրի գազանմագ իչիւն ᶜզա-
'իֆլէրէ զա'իֆ կիպի օլտըմ. ᵖՀէր պիր վէճՀլէ պա'-
զըլարընը խէլաս էթմէք իչիւն ʲճիւմլէյէ Հէր չէյ
օլտըմ։ 23-Ծիւմլէսինի տախի պէշարէթ իչիւն է-
տէրիմ, քի անա միւշթէրիք օլայըմ։ 24-Պիլմէ՞զ
մի սինիզ քի՝ մէյտանտա սէյիրտէնլէրին ճիւմլէսի
սէյիրտիր իսէ տէ, միւսաապագալթ նիշանընը պիր
քիմսէ ալըր. ʳպէօյլէ սէյիրտինիզ քի նա"իլ օլա-
սընըզ։ 25-ˢՎէ Հէր փէՀլիվան Հէր խուսուստա
նէֆսինի զապթ էտէր. անլէր պիր ֆանի թաճ ալ-
մագ իչիւն, ᵛպիզ իսէ ֆանի օլմայան պիր թ~ճ ի-
չիւն էտէրիզ։ 26-Իմտի պէն պէօյլէ սէյիրտիրիմ,
ᵗթէրէտտիւտ էտէր կիպի տէյիլ. պէօյլէ եումրուգ
վուրուըըմ, Հավայը տէօյէր կիպի տէյիլ. 27-ʳԱմ-
մա ճէսէտիմէ ճէֆա վէրիպ՝ ᶜանը գուլլըղա չէքէ-
րիմ, թա քի սա"իրլէրէ վա'զ էթտիքտէն սօնրա՝
ᵘքէնտիմ մէրտուտ օլմայայըմ։

* Գօ'ղըօը՝ չէրի'ալթ թաՀթընտա տէյիլ իքէն՝ չէրի'ալթ
ն Գ. 7. 22։
ո Րօմ. 2. 12, 14։
չ Րօմ. 15. 1։ 2 Կոր. 11. 29։
պ Րօմ. 11. 14։ Գ. 7. 16։
ջ Գ. 10. 33։
ռ Գաղ. 2. 2։ 5. 7։ Փիլ. 2. 16։ 3. 14։ 2 Տիմ. 4. 7։ Եբր. 12. 1։
ս Եփէս. 6. 12։ 1 Տիմ. 6. 12։ 2 Տիմ. 2. 5։ 4. 7։
վ 2 Տիմ. 4. 8։ Յակ. 1. 12։ 1 Պետ. 1. 5։ 5. 4։ Յայտ. 2. 10։ 3. 11։
տ 2 Տիմ. 2. 5։
ր Րօմ. 8. 13։ Կող. 3. 5։
ց Րօմ. 6. 18, 19։
ւ Երեմ. 6. 30։ 2 Կոր. 13. 5, 6։

ՊԱՊ 10

Էյ պիրատէրլէր, պու չէյլէրտէն պիխապէր օլ-
մանըզը իսթէմէմ, [ա]եա՛նի էճտատըմըզըն ճիւմլէսի
պուլութըն ալթընտա իտիլէր, [բ]ճիւմլէսի տէնիզտէն
կէչտիլէր, 2 Վէ ճիւմլէսի պուլութտա վէ տէնիզ-
տէ Մովսէսէ վաֆթիզ օլտըլար: 3 [գ]Վէ ճիւմլէսի
հէման 'այնի րուհանի եէյէճէյի եէյիպ, 4 [դ]Ճիւմ-
լէսի հէման 'այնի րուհանի իչէճէյի իչտիլէր. զիրա
րէֆագաթ էտէն րուհանի գայատան իչէրլէր իտի,
օլ գայա տախի Քրիստոս իտի: 5 Լաքին Ալլահ
անլէրին էքսէրինտէն րազը օլմատը. [ե]զիրա պէրրի-
յէտէ եէրէ սէրիլիպ գալտըլար: 6 Պու չէյլէր պի-
զէ 'իպրէթ իչիւն օլտըլար, [զ]թա քի անլէրին թա-
մա' էթտիքլէրի միսիլլիւ քէօթիւ չէյլէրէ թամա'
էթմէյէլիմ: 7 Վէ անլէրին պա'զըլարը օլտըղը կի-
պի [է]փութփէրէսթ օլմայանըզ, նիթէքիմ՝ [ը]Գավմ
եէմէյէ վէ իչմէյէ օթուրուպ օյնամաղա գալգտը-
լար՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր: 8 [թ]Վէ զինա էթմէյէ-
լիմ, նիթէքիմ անլէտէն պա'զըլարը զինա էթմէլէ-
րիյլէ [ժ]պիր կիւնտէ եիրմի իւչ պին տիւշտիւ: 9 [ի]Վէ
Րապպը թէճրիպէ էթմէյէլիմ, նիթէքիմ անլէրտէն
պա'զըլարը տախի թէճրիպէ էթմէլէրիյլէ՝ [լ]Եըլան-

ա խուր. 13. 21։ 40. 34։ Ա'ռ. 9. 18։ 14. 14։ Թէս. 1. 33։ Նէեմ. 9. 12, 19։ Մէզ. 78. 14։ 105. 39։
բ խուր. 14. 22։ Ա'ռ. 33. 8։ Ցես. 4. 23։ Մէզ. 78. 13։
գ խուր. 16. 15, 35։ Նէեմ. 9. 15, 20։ Մէզ. 78. 24։
դ խուր. 17. 6։ Ա'ռ. 20. 11։ Մէզ. 78. 15։ 105. 41։ Թէս. 9. 21։
ե Ա'ռ. 14. 29, 32, 35։ 26. 64, 65։ Մէզ. 106. 26։ 'իպր. 3. 17։ Ցուտ. 5։
զ Ա'ռ. 11. 4, 33, 34։ Մէզ. 106. 14։
է Ա'յ. 14։
ը խուր. 32. 6։
թ Գ. 6. 18։ Վահ. 2. 14։
ժ Ա'ռ. 25. 1, 9։ Մէզ. 106. 29։
ի խուր. 17. 2, 7։ Ա'ռ. 21. 5։ Թէս. 6. 16։ Մէզ. 78. 18, 56։ 95. 9։ 106. 14։
լ Ա'ռ. 21. 6։

լարտան թելեֆ օլտըլար: 10-Վէ սէօյլէնմէյինիզ, [խ]Նիթէքիմ անլերտէն պա՛զըլարը տախի սէօյլէնմէլերիյլէ [ծ]հէլաք էտիճինին էլիյլէ [կ]հէլաք օլտըլար: 11-Վէ պունլարըն ճումլէսի ՚իպրէթ իչիւն անլերէ վուգու՚ պուլուր իտի, [հ]վէ պիզէ քի ՚ասըրլարըն նիհայէթինէ վասըլ օլտըգ՝ [ձ]նասիհաթ օլմագ իւզրէ եազըլտը: 12-[ղ]Իմտի տուրույօրըմ զաննէ էտէն՝ տիւշմէքտէն սագընսըն: 13-Սիզէ ինսանա մութէ՚ալլըգ օլան թէճրիպէտէն ղայրի պիր չէյ իսապէթ էթմէտի. [ճ]ամմա Ալլահ սատըգ օլուպ՝ [մ]սիզի իգթիտարընըզտան զիյատէ թէճրիպէյէ պըրագմայաճագ, [յ]անճագ թէհամմիւլէ մուգթէտիր օլմանըզ իչիւն՝ թէճրիպէ իլէ պէրապէր խալաս չարէսի տախի վերէճէք տիր:

14-Պունուն իչիւն, էյ սէվկիլիլէրիմ, [ն]փութփէրէսթլիքտէն գաչընըզ: 15-[շ]Ագըլլըլարա սէօյլէր կիպի սէօյլէրիմ. սէօյլէտիյիմի սիզ հիւքմ էտինիզ: 16-Պէրէքէթ օգուտըղըմըզ [ո]պէրէքէթ քեասէսի Քրիստոսըն գանընըն մուշարէքէթի տէյի՞լ մի տիր. [չ]փարէլէտիյիմիզ էքմէք Քրիստոսըն ճէսէտինին մուշարէքէթի տէյի՞լ մի տիր: 17-[պ]Չիւնքի պիզ չօգ օլարագ, պիր էքմէք, պիր ճէսէտ իզ. զիրա ճումլէմիզ պիր էքմէքտէն հիսսէտար ըզ: 18-[ջ]Թէն ճիհէթիյլէ օլան Իսրայէլէ [ռ]տիգգաթ էտինիզ. [ս]զէ-

[խ] Խուր. 16. 2: 17. 2: Ա՛ռ. 14. 2, 29: 16. 41:
[ծ] Խուր. 12. 23: 2 Միւլ. 24. 16: 1 Թէզ. 21. 15:
[կ] Ա՛ռ. 14. 37: 16. 49:
[հ] Գ. 7. 29: Փիլ. 4. 5: ՚Իպր. 10. 25, 37: 1 Յովհ. 2. 18:
[ձ] Րօմ. 15. 4: Գ. 9. 10:
[ղ] Րօմ. 11. 20:
[ճ] Գ. 1. 9:
[մ] Մէզ. 125. 3: 2 Պետ. 2. 9:
[յ] Երեմ. 29. 11:
[ն] Ա. 7: 2 Կոր. 6. 17: 1 Յովհ. 5. 21:
[շ] Գ. 8. 1:
[ո] Մատթ. 26. 26–28:
[չ] Ա՛մալ. 2. 42, 46: Գ. 11. 23, 24:
[պ] Րօմ. 12. 5: Գ. 12. 27:
[ջ] Րօմ. 4. 12: Գալ. 6. 16:
[ռ] Րօմ. 4. 1: 9. 3, 5: 2 Կոր. 11. 18:
[ս] Ղև. 3. 3: 7. 15:

պիհնէլէրի եէյէնլէր մէզպահա միւշթէրիք տէյիլլէ՞ր
մի տիր։ 19 - Իմտի նէ՞ տէյէյիմ. նփութ պիր շէ՞յ
մի, եախօտ փութա զէպհ օլունան գուրպան պիր
շէ՞յ մի տիր։ 20 - Լաքին շթա″իֆէլէր զէպհ էթտիք-
լէրի շէյլէրի Ալլահա տէյիլ, անճագ ճիննլէրէ զէպհ
էտէրլէր. վէ իսթէմէմ քի սիզ ճիննլէրէ միւշթէ-
րիք օլասընըզ։ 21 - ոՐապպըն քէասէսի իլէ չճինն-
լէրին քէասէսինի իչէմէզսինիզ. Րապպըն սօֆրասը
իլէ ճիննլէրին սօֆրասընտան հիսսէտար օլամազսը-
նըզ։ 22 - պՐապպը ղայրէթէ թահրի՞ք մի էտէլիմ.
ջանտէն գուվվէթլի՞ մի իզ։

23 - ռՊանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, հէր շէյ ֆա-
″իտէլի տէյիլ տիր. պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ,
հէր շէյ մա՛մուր գըլմազ։ 24 - սՊիր քիմսէ քէնտի-
նին տէյիլ, անճագ հէր քէս տիկէրինին ֆայտասընը
արասըն։ 25 - վԳասսապ տիւքքեանընտա հէր նէ քի
սաթըլըր իսէ, ղամիր իչիւն պիր շէյ թէֆթիշ էթ-
մէյէրէք եէյինիզ. 26 - տԶիրա զէմին իլէ անտէ պու-
լունանըն քէաֆֆէսի Րապպըն տըր։ 27 - Միւ″մին
օլմայանլարտան պիրի սիզի տա՛վէթ էթտիյի հալ-
տէ, սիզ տախի կիթմէք իսթէրսէնիզ, րէօնիւնիւ-
զէ հէր նէ գօնուլըր իսէ, ղամիր իչիւն պիր շէյ
թէֆթիշ էթմէյէրէք եէյինիզ։ 28 - Վէ լաքին պիր
քիմսէ սիզէ՝ Պու էթ փութա զէպհ օլունմըշ տըր՝
տէրսէ, ցօլ խապէր վէրէն իչիւն վէ ղամիր իչիւն
եէմէյինիզ։ 29 - Տէտիյիմ ղամիր սէնին տէյիլ, ան-
ճագ օլ պիրինին ղամիրի տիր. ւզիրա պէնիմ ազա-

ն Գ. 8. 4։
շ Ղև. 17. 7։ Թէս. 32. 17։ Մէզ. 106. 37։ Վահ. 9. 20։
ո 2 Կոր. 6. 15, 16։
չ Թէս. 32. 37։
պ Թէս. 32. 21։
ջ Եզէկ. 22. 14։
ռ Գ. 6. 12։
ս Րօմ. 15. 1, 2։ Այ. 33։ Գ. 13. 5։ Փիլ. 2. 4, 21։
վ 1 Տիմ. 4. 4։
տ Խուր. 19. 5։ Թէս. 10. 14։ Մէզ. 24. 1։ 50. 12։ Այ. 28։
ր Ղուկ. 10. 7։
ց Գ. 8. 10, 12։
ւ Րօմ. 14. 16։

պէսթլիյիմ նի՞չին ղայրինին ղամիրիյլէ հիւքմ օլունա։ 30-Էկէր պէն *'ինայէթլէ հիսսէտար օլուր իսէմ, նի՞չին [ե]շիւքր էթտիյիմ շէյտէն տօլայը թադպիհ օլունայըմ։ 31-[զ]Վէլհասըլ, կէրէք եէր իսէնիզ, վէ կէրէք իչէր իսէնիզ, վէ հէր նէ էտէր իսէնիզ, հէր շէյի Ալլահըն 'իզզէթի իչիւն էյլէյինիզ։ 32-Նէ Եէհուտիլէրէ վէ նէ Եունանիլէրէ, [է]վէ նէ տէ Ալլահըն քիլիսէսինէ՝ [ը]թէզքէզէ սէպէպ օլմայընըզ։ 33-Նիթէքիմ պէն տախի [թ]քէնտի մէնֆա'աթըմը տէյիլ, անճագ նիչէլէրին մէնֆա'աթընը արայարագ, [ժ]հէր շէյտէ ճիւմլէյի խօշնուտ էտէրիմ, քի խէլասա նա՞իլ օլալար։

ՊԱՊ 11

Պէն Քրիստոսա մուգթէտի օլտըղըմ միսիլլիւ սիզ տախի [ա]պանա մուգթէտի օլունըզ։ 2-Իմտի, էյ պիրատէրլէր, [բ]պէնի հէր շէյտէ խաթըրընըզա կէթիրիպ՝ սիզէ թէսլիմ էթտիյիմ վէճհլէ [գ]թա'լիմաթը հըֆզ էթտիյինիզ իչիւն սիզի մէտհ էտէրիմ։ 3-Լաքին [դ]հէր էրքէյին պաշը Քրիստոս, [ե]վէ գարընըն պաշը էրքէք օլուպ՝ [զ]Քրիստոսըն պաշը տախի Ալլահ իտիյի մա'լիւմիւնիւզ օլմասընը իսթէրիմ։ 4-Պաշը էօրթիւլիւ օլարագ տու'ա էտէն եա [է]իլհամլէ սէօյլէյէն էրքէք քէնտի պաշընը թահգիր

* Եախօտ՝ շիւքրանիյէթլէ.
ե Րօմ. 14. 6։ 1 Տիմ. 4. 3, 4։
զ Կող. 3. 17։ 1 Պետ. 4. 11։
է Ա'մալ. 20. 28։ Պ. 11. 22։ 1 Տիմ. 3. 5։
ը Րօմ. 14. 13։ Պ. 8. 13։ 2 Կոր. 6. 3։
թ Ա.յ. 24։
ժ Րօմ. 15. 2։ Պ. 9. 19, 22։

ա Պ. 4. 16։ Եփես. 5. 1։ Փիլ. 3. 17։ 1 Թէլ. 1. 6։ 2 Թէլ. 3. 9։
բ Պ. 4. 17։
գ Պ. 7. 17։ 2 Թէլ. 2. 14։ 3. 6։
դ Եփես. 5. 23։
ե Թէք. 3. 16։ 1 Տիմ. 2. 11, 12։ 1 Պետ. 3. 1, 5, 6։
զ Յովհ. 14. 28։ Պ. 3. 23։ 15. 27, 28։ Փիլ. 2. 7—9։
է Պ. 12. 10, 28։ 14. 1, վէ ղայրի։

էթմիշ օլուր։ 5 - [ը]Վէ պաշը էօրթիւսիւզ օլարագ
տու'ա էտէն եա իլհամլէ սէօյլէյէն հէր գարը քէն-
տի պաշընը թահգիր էթմիշ օլուր, [թ]զիրա հէման
թըրաշ օլմուշ կիպի օլուր։ 6 - Ձիրա էկէր գարը
էօրթիւնմէզսէ, սաչը տախի քէսիլսին, [ժ]ամմա է-
կէր գարընըն սաչընըն քէսիլմէսի եա թըրաշ օլ-
մասը անա 'այպ իսէ, էօրթիւնսիւն։ 7 - [ի]Ձիրա էր-
քէք Ալլահըն սուրէթի վէ 'իզզէթի օլմաղլէ՝ պաշընը
էօրթմէմէք կէրէք տիր. գարը իսէ էրքէյին 'իզ-
զէթի տիր։ 8 - [լ]Ձիւնքի էրքէք գարըտան տէյիլ,
անճագ գարը էրքէքտէն տիր։ 9 - [խ]Վէ տախի էր-
քէք գարը իչիւն տէյիլ, անճագ գարը էրքէք ի-
չիւն խալգ օլունտու։ 10 - Բու էճլտէն գարընըն
պաշընտա [ծ]մէլէքլէր սէպէպինտէն [կ]հիւքիւմէթ 'ա-
լամէթի օլմագ իճապ էտէր։ 11 - [հ]Ֆագաթ Րապպտա
գարը էրքէքսիզ, էրքէք տախի գարըսըզ տէյիլ-
տիր։ 12 - Ձիրա գարը էրքէքտէն օլտըղը միսիլլիւ,
էրքէք տախի գարընըն վասըթասըյլէ տիր. [ձ]լաքին
հէր շէյ Ալլահտան տըր։ 13 - Քէնտի քէնտինիզտէ
հիւքմ վէրինիզ. գարընըն էօրթիւսիւզ օլարագ
Ալլահա տու'ա էթմէսի լայը՞գ մը տըր։ 14 - Էրքէ-
յին ուզուն սաչը օլմասը անա 'այպ օլտըղընը թա-
պի'աթ պիլէ սիզէ էօյրէթմէ՞զ մի։ 15 - Վէ լա-
քին գարընըն ուզուն սաչը օլմասը քէնտինէ շէրէֆ
տիր. զիրա սաչ անա նիգապ իչիւն վէրիլմիշ տիր։
16 - [ղ]Ամմա էկէր պիր քիմսէ միւնազա'ա էթմէք
իսթէրսէ, պիզիմ, [ճ]նէ տէ Ալլահըն քիլիսէլէ-

ը Ա'մալ. 21. 9։
թ Թէս. 21. 12։
ժ Ա'ա. 5. 18։ Թէս. 22. 5։
ի Թէք. 1. 26, 27։ 5. 1։ 9. 6։
լ Թէք. 2. 21, 22։
խ Թէք. 2. 18, 21, 23։
ծ Վա'. 5. 6։
կ Թէք. 24. 65։
հ Գաղ. 3. 28։
ձ Րոմ. 11. 36։
ղ 1 Տիմ. 6. 4։
ճ Գ. 7. 17։ 14. 33։

րինին պէօյլէ 'ատէթի վար տըր ։

17 - Լաքին շունու թէնպիհ էտէր իքէն սիզի մէտհ էթմէմ. չիւնքի թէճէմմիւ'ինիզտէն ֆա՞իտէ տէյիլ, անճագ զարար հասըլ օլույօր ։ 18 - Զիրա էվվէլա, սիզ քիլիսէտէ ճէմ՛ օլտըղընըզտա, [ժ] 'արանըզտա իխթիլաֆլար օլտըղընը իշիտիյօրըմ, վէ պիր մերթէպէ ինանըյօրըմ ։ 19 - Զիրա 'արանըզտա ֆըրգալարըն տախի պուլունմասը լազըմ տըր, [ը] թա քի արանըզտա մագպուլ օլանլար զահիր օլալար ։ 20 - Իմտի պիր եէրէ թէճէմմիւ'ինիզ 'աշա ի Ռապպանիյի եէմէք իչիւն տէյիլ տիր. 21 - Զիրա հէր պիրինիզ թա'ամ էյնասընտա քէնտի թա'ամընը էվվէլճէ ալըր, վէ պիրի աճ գալըր, [թ] տիկէրի տախի սէրխօշ օլուր ։ 22 - Եէմէք վէ իչմէք իչիւն խանէլէրինիզ եօ՞գ մը տըր. [ի] եօգսա Ալլահըն քիլիսէսինի թահգիր էտիպ՝ [լ] միւհթաճ օլանլարը խըճի՞լ մի էտէրսինիզ. սիզէ նէ՞ տէյէյիմ, պու խուսուստա սիզի մէտհ էտէյի՞մ մի. մէտհ էթմէմ ։ 23 - [խ] Զիրա պէն սիզէ թէսլիմ էթտիյիմի Ռապպ Թարաֆընտան ալտըմ, [ծ] Եա՞նի Ռապպ Յիսուս էլէ վէրիլտիյի կէճէտէ էքմէք ալըպ, 24 - Շիւքըր էթտիքտէն սօնրա փարէլէտի վէ՝ Ալընըզ, եէյինիզ, պու սիզին իչիւն փարէլէնէն ճէսէտիմ տիր, պունու պէնի զիքր էթմէք իչիւն էյլէյինիզ՝ տէտի ։ 25 - Քէզալիք ախշամ թա'ամընտան սօնրա քէասէյի տախի ալըպ՝ Պու քէասէ պէնիմ գանըմլէ օլան 'ահտ ը ճէտիտ տիր, անը հէր իչտիյինիզտէ պէնի զիքր էթմէք իչիւն էյլէյի-

[ժ] Պ. 1. 10—12։ 3. 3։
[ը] Մատթ. 18. 7։ Ղուկ. 17. 1։ Ա'մալ. 20. 30։ 1 Տիմ. 4. 1, 2։ 2 Պետ. 2. 1, 2։
[թ] Ղուկ. 2. 35։ 1 Յովհ. 2. 19։ Պաղ. Թէս. 13. 3։
[ի] 2 Պետ. 2. 13։ Յուդ. 12։
[լ] Պ. 10. 32։
[խ] Յակ. 2. 6։
[ծ] Պ. 15. 3։ Գաղ. 1. 1, 11, 12։
[կ] Մատթ. 26. 26։ Մարկ. 14. 22։ Ղուկ. 22. 19։

նիզ։ 26 - Զիրա հէր տէֆ'ա պու էքմէքտէն եէյիփ՝
պու քէասէտէն իչտիյինիզտէ, Ռապպըն էօլիւմիւ-
նիւ "քէնտիսի կէլինճէյէտէք ի'լան էտէրսինիզ։
27 - "Պունա պինա"էն հէր քիմ քի լայըգսըզ Թարզ-
լէ պու էքմէքտէն եէրսէ, եախօտ Ռապպըն քէա-
սէսինտէն իչէրսէ, Ռապպըն ճէսէտինէ վէ գանընա
սուչլու օլուր։ 28 - Իմտի "ատէմ քէնտինի իմթի-
հան էթսին, վէ պու վէճհլէ օլ էքմէքտէն եէսին
վէ օլ քէասէտէն իչսին։ 29 - Զիրա լայըգսըզ Թարզ-
լէ եէյիփ իչէն՝ Ռապպըն ճէսէտինի ֆէրգ ու Թէմ-
եիզ էթմէտիյինտէն, քէնտի 'ալէյհինէ հիւքմ եէ-
յիփ իչմիշ օլուր։ 30 - Պու սէպէպտէն արանըզտա
պիր չօգ զա'իֆ վէ 'ալիլ քիմսէլէր պուլունուփ՝
նիչէլէր տախի ույուրլար։ 31 - "Զիրա էկէր քէնտի
քէնտիմիզի հիւքմ էթսէ իտիք, մահքիւմ օլմազ
իտիք։ 32 - Ամմա հիւքմ օլունտըղըմըզ հալտէ, տիւն-
եա իլէ պէրապէր 'ալէյհիմիզէ հիւքմ օլունմամագ
իչիւն՝ "Ռապպ Թարաֆընտան Թէ"տիպ օլունըրըզ։
33 - Վէլհասըլ, էյ պիրատէրլէրիմ, Թա'ամ իչիւն
ճէմ' օլտըղընըզտա՝ պիրպիրինիզի պէքլէյինիզ։ 34 -
"Վէ էկէր պիր քիմսէ աճ իսէ՝ "խանէտէ եէսին,
քի հիւքմ իչիւն ճէմ' օլմուշ օլմայասընըզ։ 35 -
‡Պաշգա շէյլէրի իսէ կէլտիյիմտէ Թէրթիպ էտէրիմ։

ՊԱՊ 12

Էյ պիրատէրլէր, "րուհանի մէվհիպէլէր հագգըն-

– Յուհ. 14. 3։ 21. 22։ Ա'մալ. 1. 11։ Գ. 4. 5։ 15. 23։ 1 Սէլ. 4. 15։ 2 Սէլ. 1. 10։ Յուդ. 14, 15։ Վահ. 1. 7։
• Ա'ռ. 9. 10, 13։ Յուհ. 6. 51, 64, 65։ 13. 27։ Գ. 10. 21։
⁊ 2 Կոր. 13. 5։ Գաղ. 6. 4։ Գագրօմ. 13. 2։
ᵠ Մէզ. 32. 5։ 1 Յուհ. 1. 9։
ᶜ Մէզ. 94. 12, 13։ 'Իպր. 12. 5—11։
ᵓ Ա.յ. 21։
– Ա.յ. 22։
‡ Գ. 4. 19։
+ Գ. 7. 17։ Տիտ. 1. 5։

———

– Գ. 14. 1, 37։

տա պիլմայէր օլմանըզը իսթէմէմ։ 2-[բ]Պիլիրսինիզ
քի թա՛իֆէլէր իքէն, կէօթիւրիւլտիւյիւնիւզ կիպի
[գ]տիլսիզ փութլարա ճէլպ օլունուր իտինիզ։ 3-Ա-
նըն իչիւն սիզէ պիլտիրիրիմ քի՝ [դ]պիր քիմսէ Ալ-
լահըն Ռուհըյլէ սէօյլէյէրէք՝ Յիսուս մէլ՚ուն տըր՝
տէմէզ, վէ [ե]պիր քիմսէ Ռուհ իւլ Գուտսըյլէ օլմա-
յընճա՝ Յիսուս Ռապպ տըր՝ տէյէմէզ։ 4-[զ]Մուխ-
թէլիֆ մէվհիպէլէր տախի վար իսէ տէ, [է]Ռուհ պիր
տիր։ 5-[ը]Վէ մուխթէլիֆ խըտմէթլէր վար իսէ տէ,
Ռապպ պիր տիր։ 6-Վէ մուխթէլիֆ ՚ամէլլէր վար
իսէ տէ, [թ]ճիւմլէտէ՝ ճիւմլէնին ՚ամիլի հէման Ալ-
լահ տըր։ 7-[ժ]Լաքին հէր քէսէ Ռուհըն իզհարը
մէնֆա՚աթ իչիւն իհսան օլունուր։ 8-[ի]Քիմինէ Ռու-
հըն վասըթասըյլէ հիքմէթ քէլամը, [լ]վէ քիմինէ
հէման օլ Ռուհա կէօրէ ՚իլմ քէլամը, 9-[խ]Տիկէրի-
նէ տախի հէման օլ Ռուհլէ իման, վէ [ծ]ախէրինէ
հէման օլ Ռուհլէ շիֆա վէրիճի մէվհիպէլէր, 10-
[կ]Վէ ղայրիսինէ մու՚ճիզէլէր իճրասը, [հ]վէ տիկէրինէ
իլհամլէ սէօյլէմէք, [ձ]ախէրինէ տախի րուհլարըն
ֆէրգ ու թէմյիզի. [ղ]վէ ղայրիսինէ մուխթէլիֆ լի-
սանլար, վէ տիկէրինէ լիսանլար թէրճէմէսի պախշ
օլունուր։ 11-Վէ պունլարըն ճիւմլէսինին ՚ամիլի հէ-

բ Գ. 6. 11։ Եփես. 2. 11, 12։ 1 Սէլ. 1. 10։ Տիտ. 3. 3։ 1 Պետ. 4. 3։
գ Մէզ. 115. 5։
դ Մարկ. 9. 39։ 1 Յովհ. 4. 2, 3։
ե Մատթ. 16. 17։ Յովհ. 15. 26։ 2 Կոր. 3. 5։
զ Ռոմ. 12. 4, վէ ղայրի։ ՚Իպր. 2. 4։ 1 Պետ. 4. 10։
է Եփես. 4. 4։
ը Ռոմ. 12. 6, 7, 8։ Եփես. 4. 12։
թ Եփես. 1. 23։
ժ Ռոմ. 12. 6—8։ Գ. 14. 26։ Եփես. 4. 7։ 1 Պետ. 4. 10, 11։
ի Գ. 2. 6, 7։
լ Գ. 1. 6։ 13. 2։ 2 Կոր. 8. 7։
խ Մատթ. 17. 19։ Գ. 13. 2։ 2 Կոր. 4. 13։
ծ Մարկ. 16. 18։ Յակ. 5. 14։
կ Ա.յ. 28, 29։ Մարկ. 16. 17։ Գաղ. 3. 5։
հ Ռոմ. 12. 6։ Գ. 13. 2։ 14. 1, վէ ղայրի։
ձ Գ. 14. 29։ 1 Յովհ. 4. 1։
ղ Ա՚մալ. 2. 4։ 10. 46։ Գ. 13. 1։

մանն օլ Րուհ ը վահիտ օլուպ՝ ᵃքէնտի միւրատընա
կէօրէ ᵇհէր քէսէ այրըճա Թէվզի՛ էտէր։
12 - Զիրա նասըլ քի ᶜճէսէտ պիր վէ ա՛զասը չօգ
օլուպ՝ պու պիր ճէսէտին ճիւմլէ ա՛զասը տախի
չօգ իսէ տէ, եինէ պիր ճէսէտ տիր․ ᵈՔրիստոս տա֊
խի պէօյլէ տիր։ 13 - Զիւնքի պիզ, ᵉկէրէք Եէհու֊
տի, կէրէք Յունանի, կէրէք գուլ, կէրէք հուրր՝
ᶠճիւմլէմիզ պիր Րուհլէ պիր ճէսէտ օլմագ իւզրէ
վաֆթիզ օլունտըգ, ᵍճիւմլէմիզ տախի պիր Րուհ֊
տան իչիրիլտիք։ 14 - Զիւնքի ճէսէտ տախի պիր
՚ուզվ տէյիլ, անճագ չօգ ա՛զա տըր։ 15 - Էկէր ա֊
յագ՝ Պէն էլ օլմատըղըմ իչիւն ճէսէտտէն տէյիլ
իմ՝ տէրսէ, անըն իչիւն ճէսէտտէն տէյի՞լ մի տիր։
16 - Վէ էկէր գուլագ՝ Պէն կէօզ օլմատըղըմ իչիւն
ճէսէտտէն տէյիլ իմ՝ տէրսէ, պունուն իչիւն ճէ֊
սէտտէն տէյի՞լ մի տիր։ 17 - Էկէր պիւթիւն ճէսէտ
կէօզ օլսա իտի, իշիթմէք նէ՞րէտէ օլուր իտի․ վէ
էկէր քեաֆֆէսի *գուլագ օլսա իտի, դօգլամագ
նէ՞րէտէ օլուր իտի։ 18 - ʰՇիմտի իսէ Ալլահ ա՛զա֊
նըն հէր պիրինի ⁱիսթէտիյի վէճհլէ ճէսէտտէ գօ֊
տու։ 19 - Վէ էկէր ճիւմլէսի պիր ՚ուզվ օլսա իտի,
ճէսէտ նէ՞րէտէ օլուր իտի։ 20 - Ամմա շիմտի ա՛զա
չօգ իսէ տէ, ճէսէտ պիր տիր։ 21 - Վէ կէօզ էլէ՝
Սանա մուհթաճ տէյիլ իմ, եախօտ եինէ պաշ ա֊
յագլարա՝ Սիզէ միւհթաճ տէյիլ իմ՝ տէյէմէզ։
22 - Հաթթա ճէսէտին զիյատէ զա՛իֆ ՚ատտ օլու֊
նան ա՛զասը էն զիյատէ լազըմ տըր։ 23 - Վէ ճէ֊

ᵃ Յովհ. 3. 8: Իպր. 2. 4:
ᵇ Հռոմ. 12. 6: Գ. 7. 7: 2 Կոր. 10. 13: Եփես. 4. 7:
ᶜ Հռոմ. 12. 4, 5: Եփես. 4. 4, 16:
ᵈ Ա.Յ. 27: Գաղ. 3. 16:
ᵉ Գաղ. 3. 28: Եփես. 2. 13, 14, 16: Կող. 3. 11:
ᶠ Հռոմ. 6. 5:
ᵍ Յովհ. 6. 65: 7. 37–39:
* Եւն. իշիթմէք
ʰ Ա.Յ. 28:
ⁱ Հռոմ. 12. 3: Գ. 3. 5: Ա.Յ. 11:

սէտին ազ չէրէֆլի 'ատտ էթտիյիմիզ ա'զասընա
տահա զիյատէ չէրէֆ վէրիրիզ. վէ կիւզէլ օլմայան
ա'զամըզըն տահա զիյատէ կիւզէլլիյի օլուր: 24 - Ամմա
կիւզէլ ա'զամըզ իչիւն իհթիյաճ եօգ տըր. լաքին
Ալլահ նօգսանը օլանա տահա զիյատէ չէրէֆ վէրէրէք՝
ճէսէտի իմթիզաճ իւզրէ թէրթիպ էյլէտի. 25 - Թա
քի ճէսէտտէ իխթիլաֆ օլմայըպ՝ ա'զա իթթիֆագ
իւզրէ պիրիպիրինէ հիմմէթ էտէլէր: 26 - Վէ ա'զա-
տան պիրի էլէմ չէքտիյի հալտէ, ա'զանըն ճիւմլէսի
պէրապէր էլէմ չէքէր. վէ ա'զատան պիրի չէրէֆլի
օլտըղը հալտէ, ա'զանըն ճիւմլէսի պէրապէր ֆէրահ-
լանըր: 27 - [ա]Իմտի սիզ Քրիստոսըն ճէսէտի [բ]վէ այրը
այրը ա'զասը սընըզ: 28 - [գ]Ալլահ տախի քիլիսէտէ
[դ]էվվէլա ռէսուլլէր, [ե]սանիյէն ըլհամա մալիք օլանլար,
սալիսէն մու'ալլիմլէր, [զ]անտէն սօնրա մու'ճիզէլէր,
[է]անտէն սօնրա չիֆապախշ մէվհիպէլէր, վէ [ը]մու'ա-
վէնէթլէր, [թ]վէ իտարէլէր, վէ մուխթէլիֆ լիսանլար
թա'ըյին էյլէտի: 29 - Ճիւմլէսի ռէսո՞ւլ մը, ճիւմլէսի
ըլհամա մալի՞ք մի, ճիւմլէսի մու'ալլիմ մի, ճիւմլէսի
մու'ճիզաթ սահիպի՞ մի, 30 - Ճիւմլէսի չիֆապախշ
մէվհիպէլէր սահիպի՞ մի տիր, ճիւմլէսի լիսանլար
սէօյլէ՞ր մի, ճիւմլէսի թէրճէմէ էտէ՞ր մի: 31 - [ժ]Իմտի
էն էյի մէվհիպէլէրէ ռաղպէթ էտինիզ, վէ եինէ
սիզէ տահա ա'լա պիր եօլ կէօսթէրէյիմ:

ԲԱԲ 13

Էկէր ինսան վէ մէլէքլէր լիսանլարըյլէ սէօյլէր-

[ա] Ռոմ. 12. 5: Եփես. 1. 23: 4. 12: 5. 23, 30: Կող. 1. 24:
[բ] Եփես. 5. 30:
[գ] Եփես. 4. 11:
[դ] Եփես. 2. 20: 3. 6:
[ե] Ա'մալ. 13. 1: Ռոմ. 12. 6:
[զ] Ա.յ. 10:
[է] Ա.յ. 9:
[ը] Ա'տ. 11. 17:
[թ] Ռոմ. 12. 8: 1 Տիմ. 5. 17: 'Իպր. 13. 17, 24:
[ժ] Պ. 14. 1, 39.

սէմ, մուհապպէթիմ օլմատըղճա չընկըրտայան պա-
գըր, եախուտ չընլայան զիլ օլմուշ օլուրըմ։ 2-[բ]Վէ
էկէր պէնտէ իլհամ օլուպ տա, ճիւմլէ սըրըրլարը վէ
ճիւմլէ 'իլմի պիլսէմ, [գ]վէ էկէր տաղլարը եէրինտէն
նագըլ էթմէյէ մուգթէտիր օլան քեամիլ իմանըմ
օլսա, մուհապպէթիմ օլմատըղճա պիր չէյ տէյիլ
իմ։ 3-[դ]Վէ էկէր պիւթիւն էմվալըմը սատագա վէր-
սէմ, վէ էկէր ճէսէտիմի եանմաղա թէսլիմ էյլէ-
սէմ, մուհապպէթիմ օլմատըղճա պանա պիր ֆա-
″իտէ էթմէզ։ 4-[ե]Մուհապպէթ թէ″էննի էտիպ՝
լութֆլէ մու'ամէլէ էտէր. մուհապպէթ հասէտ
էթմէզ, մուհապպէթ էօյիւնմէզ, թէքէպպիւր էթ-
մէզ, 5-Պէտմու'ամէլէ էթմէզ, [զ]քէնտի ֆա″իտէ-
սինի արամազ, հիտտէթլէնմէզ, սու″ի զանն էթ-
մէզ, 6-[է]Հագսըզլըգտան հազզ էթմէյիպ՝ [ը]հա-
գիգաթլէ մահզուզ օլուր, 7-[թ]Հէր չէյէ թէհամ-
միւլ էտէր, հէր չէյէ ինանըր, հէր չէյի ումիտ է-
տէր, հէր չէյէ սապըր էտէր։ 8-Մուհապպէթ աս-
լա զէվալ պուլմազ, իլհամլար իսէ իպթալ օլու-
նաճագլար, լիսանլար իսէ նիհայէթ պուլաճագ,
'իլմ իսէ իպթալ օլունաճագ տըր։ 9-[ժ]Զիրա ճիւզ″ի
պիլիրիզ վէ իլհամլէ ճիւզ″ի սէօյլէրիզ. 10-Ամմա
քեամիլ օլան կէլտիյինտէ, օլ վագըթ պու ճիւզ″ի
օլան իպթալ օլունաճագ տըր։ 11-Պէն չօճուգ ի-
քէն չօճուգ կիպի սէօյլէր, չօճուգ կիպի թէֆէքք-
քիւր էտէր, չօճուգ կիպի գըյաս էտէր իտիմ.
ամմա ատէմ օլտըղտա չօճուղա մախսուս չէյլէրի

[ա] Գ. 12. 8—10, 28: 14. 1, վէ զայրի: Գազ Մատթ. 7. 22:
[բ] Մատթ. 17. 19: Մարկ. 11.23: Ղուկ. 17. 6:
[գ] Մատթ. 6. 1, 2:
[դ] Իամ. 10. 12: 1 Պետ. 4. 8:
[ե] Գ. 10. 24: Փիլ. 2.4:
[զ] Մէզ. 10. 3: Բոմ. 1. 32:
[է] 2 Յովհ. 4:
[ը] Բոմ. 15. 1: Գաղ. 6. 2: 2 Տիմ. 2. 24:
[թ] Գ. 8. 2:

թէրք էթտիմ։ 12-ժ Չիրա շիմտի այնէտէն րէմզըլէ, ամմա օ զէման եիւզ եիւզէ կէօրիւրիւզ. շիմտի պիր ճիւզ՚ի պիլիրիմ, ի ամմա օ զէման պիլինտիյիմ միսիլլի պիլէճէյիմ։ 13-Շիմտի իսէ իման, իւմիտ, մուհապպէթ, իւչիւ տէ պագը գալըր, վէ լաքին պունլարըն պէօյիւյիւ մուհապպէթ տիր։

ՊԱՊ 14

Մուհապպէթէ սա՚յ էտինիզ, ա վէ րուհանի հէտիյէլէրէ, բ խուսուսա իլհամլէ սէօյլէմէյէ ղայրէթ էտինիզ։ 2-Չիրա գ ղարիպ լիսան սէօյլէյէն քիմսէ ատէմլէրէ տէյիլ, անճագ Ալլահա սէօյլէր. չիւնքի դ քիմսէ անլամազ, վագա՚ա Րուհլէ սըրրլար սէօյլէր։ 3-Ամմա իլհամլէ սէօյլէյէն՝ մա՚մուրիյէթ վէ նասիհաթ վէ թէսէլլի իչիւն ատէմլէրէ սէօյլէր։ 4-Լիսան սէօյլէյէն քէնտինի մա՚մուր գըլար, ամմա իլհամլէ սէօյլէյէն քիլիսէյի մա՚մուր գըլար։ 5-Վէ իսթէրիմ քի՝ սիզ ճիւմլէնիզ լիսանլար սէօյլէյէսինիզ, ֆագաթ տահա զիյատէ իլհամլէ սէօյլէյէսինիզ. զիրա իլհամլէ սէօյլէյէն՝ լիսանլար սէօյլէյէնտէն պէօյիւք տիր, մէկէր քիլիսէնին մա՚մուրիյէթի իչիւն թէրճէմէ էտէ։

6-Վէ շիմտի, էյ պիրատէրլէր, էկէր լիսանլար սէօյլէյէրէք եանընըզա կէլիրսէմ, սիզէ եա վահի, եախօտ ՚իլմ, եա իլհամ, եա թա՚լիմլէ սէօյլէմէտիքճէ սիզէ նէ՞ ֆա՚իտէ էթմիշ օլուրըմ. 7-Վէ սէս վէրէն ճանսըզ շէյլէր պիլէ, կէրէք տիւտիւք վէ կէրէք թանպուր օլսուն, սէտալարընտա ֆէրգ կէօսթէրմէտիքճէ, տիւտիւքլէ եա թանպուրլէ չալընան շէյ նա՞-

ժ 2 Կոր. 3. 18։ 5. 7։ Փիլ. 3. 12։
ի Մատթ. 18. 10։ 1 Յովհ. 3. 2։
ա Գ. 12. 31։
բ Ա՚ս. 11. 25, 29։
գ Ա՚մալ. 2. 4։ 10. 46։ 22. 9։
դ Ա. 26։

սըլ անկլաշըլըր։ 8-Զիրա պօրու տախի էկէր նամա՚-
լիւմ սէտա վէրիրսէ, ճէնկէ քի՞մ հազըրլանաճագ-
տըր։ 9-Քէզալիք սիզ տախի լիսանլէ աչըգ պիր սէօզ
սէօյլէմէզսէնիզ, սէօյլէնիլէն նա՞սըլ անկլաշըլըր. զի-
րա հավայա սէօյլէմիշ օլուրսընըզ։ 10-Վագա՚ա
տիւնեատա պու գատար մուխթէլիֆ սէսլէր վար,
վէ անլերտէն հիչ պիրի մա՚նասըզ տէյիլ տիր։
11-Պու պէօյլէ իքէն՝ էկէր սէսին գուվվէթինի պիլ-
մէզսէմ, պէն սէօյլէյէնէ պարպար, սէօյլէյէն տա-
խի պանա պարպար օլուր։ 12-Պէօյլէճէ սիզ տա-
խի ռուհանի հէտիյէլէրէ րաղիպ օլտըղընըզ ճիհէթ-
լէ՝ քիլիսէնին մա՚մուրիյէթի իչիւն արթմանըզը թա-
լէպ էտինիզ։ 13-Պու էճլտէն լիսան սէօյլէյէն՝
թէրճէմէ էթմէսի իչիւն տու՚ա էթսին։ 14-Զիրա
էկէր պիր ղուրէղ լիսանլէ տու՚ա էտէրսէմ, ռուհըմ
տու՚ա էտէր, ամմա զիհնիմ սէմէրէսիզ գալըր։
15-Իմտի նէ՞ օլուր. ռուհլէ տու՚ա էտէյիմ, զիհնլէ
տախի տու՚ա էտէյիմ. [ա]ռուհլէ մէզմուր օգույայըմ,
[բ]զիհնլէ տախի մէզմուր օգույայըմ։ 16-Եօգսա է-
կէր ռուհլէ պէրէքէթ օգուր իսէն, ճահիլ մագա-
մընտա տուրան, սէնին նէ տէտիյինի պիլմէտիյի
էճլտէն, սէնին թէշէքքիւրիւնէ՝ [գ]Ամին՝ նա՞սըլ տէ-
յէ պիլիր։ 17-Վագա՚ա սէն էյի թէշէքքիւր էտի-
յօրսըն, լաքին տիկէրի մա՚մուր օլմազ։ 18-Ալլա-
հա շիւքիւր էտէրիմ քի՝ ճիւմլէնիզտէն զիյատէ լի-
սանլար սէօյլէրիմ։ 19-Ֆագաթ ղուրէղ լիսանտա օն
պին սէօզ սէօյլէմէքտէն իսէ, տիկէրլէրէ տախի թա՚-
լիմ էթմէք իւզրէ՝ զիհնիմլէ քիլիսէտէ պէշ սէօզ
սէօյլէմէմի տահա էյի սայարըմ։

[ա] Եփես. 5. 19. Կող. 3. 16.
[բ] Մէզ. 47. 7.
[գ] Գ. 11. 24.

20-Էյ պիրատէրլէր, [ը]'ագըլ ճիհէթիյլէ չօճուգ
օլմայըն՝ [ի]անճագ շէրր ճիհէթիյլէ մա'սում օլու-
նըզ. ամմա 'ագըլ ճիհէթիյլէ քեամիլ օլունըզ։ 21-
[ժ]Շէրի'աթտա [ե]եազըլմըշ տըր քի՝ Պու գավմա ղա-
րիպ լիսանլարըլէ վէ ղարիպ տուտագլարըլէ սէօյլէ-
յէճէք իսէմ տէ՝ եինէ պէնի տինկլէմէյէճէքլէր տիր՝
տէյիւ Րապպ պույուրըր։ 22-Հալ պու քի՝ լիսան-
լար միւ"մինլէրէ տէյիլ, անճագ միւ"մին օլմայան-
լարա 'ալամէթ իչիւն օլուպ՝ իլհամըլէ սէօյլէմէք իսէ,
միւ"մին օլմայանլար իչիւն տէյիլ, անճագ միւ"մին-
լէր իչիւն տիր։ 23-Իմտի պիւթիւն քիլիսէ պիր
եէրէ ճէմ' օլտըղը զէման, ճիւմլէսի լիսանլար սէօյ-
լէրսէ, վէ ճահիլլէր եախօտ միւ"մին օլմայանլար ի-
չէրիյէ կիրէրսէ՝ [լ]Զըլտըրըմըշսընըզ՝ տէ՞մէյէճէքլէր
մի։ 24-Վէ լաքին էկէր ճիւմլէսի իլհամըլէ սէօյլէր
իքէն՝ իչէրիյէ միւ"մին օլմայան եախօտ ճահիլ կի-
րէրսէ, ճիւմլէ թարաֆընտան իլզամ, ճիւմլէ թա-
րաֆընտան իմթիհան էտիլիր։ 25-Վէ պու վէճհլէ
գալպինին կիզլի շէյլէրի ղահիր օլմազ է՝ [խ]Ֆիլհա-
գիգէ Ալլահ արանըզտա տըր՝ տէյիւ իգրար էտէ-
րէք, եիւզիւ իւզէրի տիւշիւպ՝ Ալլահա սէճտէ գը-
լաճագ տըր։

26-Վէլհասըլ, էյ պիրատէրլէր, հալ նէ՞ տիր,
ճէմ' օլտըղընըզ զէման սիզտէն հէր պիրինին մէզ-
մուրը վար, [ծ]թա'լիմի վար, լիսանը վար, վահեի
վար, թէրճէմէսի վար. [կ]հէր շէյ մա'մուրիյէթ ի-
չիւն օլսուն։ 27-Վէ պիր քիմսէ լիսան սէօյլէր իսէ,

ը Մէզ. 131. 2։ Մատթ. 11. 25։ 18. 3։ 19. 14։ Րօմ. 16. 19։ Գ. 3. 1։ Եփես. 4. 14, 'Իպր. 5. 12, 13։
ի Մատթ. 18. 3։ Գ. 2. 6։ 1 Պետ. 2. 2։
ժ Յովհ. 10. 34։
ե Եա. 28. 11, 12։
լ Ա'մալ. 2. 13։
խ Եա. 45. 14։ Զաք. 8. 23։
ծ Ա. 6։ Գ. 12. 8–10։
կ Գ. 12. 7։ 2 Կոր. 12. 19։ Եփես. 4. 12։

սըլ անլաշըլըր։ 8 - Զիրա պօրու տախի էկէր նամա'-
լիւմ սէտա վէրիրսէ, ճէնկէ քի՞մ հազըրլանաճագ-
տըր։ 9 - Քէզալիք սիզ տախի լիսանըլէ աչըգ պիր սէօզ
սէօյլէմէզսէնիզ, սէօյլէնիլէն նա՞սըլ անլաշըլըր. զի-
րա հավայա սէօյլէմիշ օլուրսընըզ։ 10 - Վագա'ա
տիւնեատա պու գատար միւթէնէվվի' սէսլէր վար,
վէ անլէրտէն հիչ պիրի մա'նասըզ տէյիլ տիր։
11 - Պու պէօյլէ իքէն՝ էկէր սէսին տուվվէթինի պիլ-
մէզսէմ, պէն սէօյլէյէնէ պարպար, սէօյլէյէն տա-
խի պանա պարպար օլուր։ 12 - Պէօյլէճէ սիզ տա-
խի րուհանի հէտիյէլէրէ րաղըպ օլտըղընըզ ճիհէթ-
լէ՝ քիլիսէնին մա'մուրիյէթի իչիւն արթմանըզը թա-
լէպ էտինիզ։ 13 - Պու էճլտէն լիսան սէօյլէյէն՝
թէրճէմէ էթմէսի իչիւն տու'ա էթսին։ 14 - Զիրա
էկէր պիր յապանճը լիսանըլէ տու'ա էտէրսէմ, րուհըմ
տու'ա էտէր, ամմա զիհնիմ սէմէրէսիզ գալըր։
15 - Իմտի նէ՞ օլուր. րուհըլէ տու'ա էտէյիմ, զիհնիլէ
տախի տու'ա էտէյիմ. [ա]րուհըլէ մէզմուր օգույայըմ,
[բ]զիհնիլէ տախի մէզմուր օգույայըմ։ 16 - Եօգսա է-
կէր րուհըլէ պէրէքէթ օգուր իսէն, ճահիլ մագա-
մընտա տուրան, սէնին նէ տէտիյինի պիլմէտիյի
էճլտէն, սէնին թէշէքքիւրիւնէ՝ [գ]Ամին՝ նա՞սըլ տէ-
յէ պիլիր։ 17 - Վագա'ա սէն էյի թէշէքքիւր էտի-
յօրսըն, լաքին տիկէրի մա'մուր օլմազ։ 18 - Ալլա-
հա շիւքըր էտէրիմ քի՝ ճիւմլէնիզտէն զիյատէ լի-
սանլար սէօյլէրիմ։ 19 - Ֆագաթ յապանճը լիսանտա օն
պին սէօզ սէօյլէմէքտէն իսէ, տիկէրլէրէ տախի թա'-
լիմ էթմէք իւզրէ՝ զիհնիմլէ քիլիսէտէ պէշ սէօզ
սէօյլէմէմի տահա էյի սայարըմ։

[ա] Եփես. 5. 19։ Կող. 3. 16։ | [բ] Մէզ. 47. 7։ | [գ] Գ. 11. 24։

20-Էյ պիրատէրլէր, [ը]՚ագըլ ճիհէթիյլէ չօճուգ
օլմայըն՝ [թ]անճագ շէրր ճիհէթիյլէ մա՚սում օլու-
նըզ. ամմա ՚ագըլ ճիհէթիյլէ քեամիլ օլունըզ։ 21-
[ժ]Շէրի՚աթտա [ի]եազըլմըշ տըր քի՝ Պու գավմա ղա-
րիպ լիսանլարլէ վէ ղարիպ տուտագլարլէ սէօյլէ-
յէճէք իսէմ տէ՝ եինէ պէնի տինկլէմէյէճէք տիր՝
տէյիւ Րապպ պույուրուր։ 22-Հալ պու քի՝ լիսան-
լար միւ"մինլէրէ տէյիլ, անճագ միւ"մին օլմայան-
լարա ՚ալամէթ իչիւն օլուպ՝ իլհամլէ սէօյլէմէք իսէ,
միւ"մին օլմայանլար իչիւն տէյիլ, անճագ միւ"մին-
լէր իչիւն տիր։ 23-Իմտի պիւթիւն քիլիսէ պիր
եէրէ ճէմ՚ օլտուղու զէման, ճիւմլէսի լիսանլար սէօյ-
լէրսէ, վէ ճահիլլէր եախօտ միւ"մին օլմայանլար ի-
չէրիյէ կիրէրսէ՝ [լ]Զըլտըրմըշսընըզ՝ տէ՞մէյէճէքլէր
մի։ 24-Վէ լաքին էկէր ճիւմլէսի իլհամլէ սէօյլէր
իքէն՝ իչէրիյէ միւ"մին օլմայան եախօտ ճահիլ կի-
րէրսէ, ճիւմլէ թարաֆընտան իլզամ, ճիւմլէ թա-
րաֆընտան իմթիհան էտիլիր։ 25-Վէ պու վէճհլէ
գալպինին կիզլի շէյլէրի զահիր օլմագլէ՝ [խ]Ֆիլհա-
գիգէ Ալլահ արանըզտա տըր՝ տէյիւ իգրար էտէ-
րէք, եիւզիւ իւզէրի տիւշիւպ՝ Ալլահա սէճտէ գը-
լաճագ տըր։

26-Վէլհասըլ, էյ պիրատէրլէր, հալ նէ՞ տիր,
ճէմ՚ օլտուղունըզ զէման սիզտէն հէր պիրինին մէզ-
մուրը վար, [ծ]թա՚լիմի վար, լիսանը վար, վահեի
վար, թէրճէմէսի վար. [կ]Հէր շէյ մա՚մուրիյէթ ի-
չիւն օլսուն։ 27-Վէ պիր քիմսէ լիսան սէօյլէր իսէ,

ը Մեզ. 131. 2։ Մատթ. 11. 25։ 18. 3։ 19. 14։ Րօմ. 16. 19։ Գ. 3. 1։ Եփես. 4. 14։ Իպր. 5. 12, 13։

թ Մատթ. 18. 3։ Գ. 2. 6։ 1 Պետ. 2. 2։
ժ Յովհ. 10. 34։
ի Եշ. 28. 11, 12։
լ Ա՚մալ. 2. 13։

խ Եշ. 45. 14։ Զաք. 8. 23։
ծ Ա.յ. 6։ Գ. 12. 8–10։
կ Գ. 12. 7։ 2 Կոր. 12. 19։ Եփես. 4. 12։

էթմիշ օլուր։ 5-ըՎէ պաշը էօրթիւսիւզ օլարագ
տուա էտէն եա իլհամլը սէօյլէյէն հէր գարը քէն-
տի պաշընը թահգիր էթմիշ օլուր, թզիրա հէման
թըրաշ օլմուշ կիպի օլուր։ 6-Զիրա էկէր գարը
էօրթիւնմէզսէ, սաչը տախի քէսիլսին, ժամմա է-
կէր գարընըն սաչընըն քէսիլմէսի եա թըրաշ օլ-
մասը անա 'այպ իսէ, էօրթիւնսիւն։ 7-իԶիրա էր-
քէք Ալլահըն սուրէթի վէ 'իզզէթի օլմաղլէ՝ պաշընը
էօրթմէմէք կէրէք տիր· գարը իսէ էրքէյին 'իզ-
զէթի տիր։ 8-լԶիւնքի էրքէք գարըտան տէյիլ,
անճագ գարը էրքէքտէն տիր։ 9-խՎէ տախի էր-
քէք գարը իչիւն տէյիլ, անճագ գարը էրքէք ի-
չիւն խալգ օլունտու։ 10-Պու էճլտէն գարընըն
պաշընտա ծմէլէքլէր սէպէպինտէն կհիւքիւմէթ 'ա-
լամէթի օլմագ իճապ էտէր։ 11-հՖագաթ Ռապպտա
գարը էրքէքսիզ, էրքէք տախի գարըսըզ տէյիլ,
տիր։ 12-Զիրա գարը էրքէքտէն օլտուղը միսիլլիւ,
էրքէք տախի գարընըն վասըթասըյլէ տիր· ձլաքին
հէր շէյ Ալլահտան տըր։ 13-Քէնտի քէնտինիզտէ
հիւքմ վէրինիզ· գարընըն էօրթիւսիւզ օլարագ
Ալլահա տուա էթմէսի լայըգ մը տըր։ 14-Էրքէ-
յին ուզուն սաչը օլմասը անա 'այպ օլտուղունը թա-
պի'աթ պիլէ սիզէ էօյրէթմէզ մի։ 15-Վէ լա-
քին գարընըն ուզուն սաչը օլմասը քէնտինէ չէրէֆ
տիր· զիրա սաչ անա նիգապ իչիւն վէրիլմիշ տիր։
16-ղԱմմա էկէր պիր քիմսէ միւնագա'ա էթմէք
իսթէրսէ, նէ պիզիմ, ճնէ տէ Ալլահըն քիլիսէլէ-

ը Ա'մալ. 21. 9։
թ Թէս. 21. 12։
ժ Ա'ս. 5. 18։ Թէս. 22. 5։
ի Թէք. 1. 26, 27։ 5. 1։ 9. 6։
լ Թէք. 2. 21, 22։
խ Թէք. 2. 18, 21, 23։
ծ Վ.ա'. 5. 6։
կ Թէք. 24. 65։
հ Գաղ. 3. 28։
ձ Ռօմ. 11. 36։
ղ Ա Տիմ. 6. 4։
ճ Գ. 7. 17։ 14. 33։

ըինին պէօյլէ 'ատէթի վար տըր ։
17 - Լաքին չունու թէնպիհ էտէր իքէն «էյի մէտհ
էթմէմ. չիւնքի թէճէմմիւ'լինիզտէն ֆա"իտէ տէյիլ,
անճագ զարար հասըլ օլույօր ։ 18 - Զիրա էվվէլա,
սիզ քիլիսէտէ ճէմ' օլտըղընըզտա, 'արանըզտա իխ-
թիլաֆլար օլտըղընը իշիտիյօրըմ, վէ պիր մըրթէ-
պէ ինանըրըմ ։ 19 - Զիրա 'արանըզտա ֆըրգալարըն
տախի պուլունմասը լազըմ տըր, "թա քի արանըզ-
տա մագպուլ օլանլար զահիր օլալար ։ 20 - Իմտի
պիր եէրէ թէճէմմիւ'լինիզ 'աշա ի Ռապպանիյի եէ-
մէք իչիւն տէյիլ տիր. 21 - Զիրա հէր պիրինիզ
թա'ամ էյմասընտա քէնտի թա'ամընը էվվէլճէ ա-
լըր, վէ պիրի աճ գալըր, "տիկէրի տախի սէրխօշ
օլուր ։ 22 - Եէմէք վէ իչմէք իչիւն խանէլէրինիզ եօ՞գ
մը տըր. "եօգսա Ալլահըն քիլիսէսինի թահգիր է-
տիպ՝ "միւհթաճ օլանլարը խճճի՞լ մի էտէրսինիզ.
սիզէ նէ՞ տէյէյիմ, պու խուսուստա սիզի մէտհ
էտէյի՞մ մի. մէտհ էթմէմ ։ 23 - "Զիրա պէն սիզէ
թէսլիմ էթտիյիմի Ռապպ թարաֆընտան ալտըմ,
"Եա'նի Ռապպ Յիսուս էլէ վէրիլտիյի կէճէտէ էք-
մէք ալըպ, 24 - Շիւքր էթտիքտէն սօնրա փարէլէտի
վէ՝ Ալընըզ, եէյինիզ, պու սիզին իչիւն փարէլէնէն
ճէսէտիմ տիր, պունու պէնի զիքր էթմէք իչիւն
էյլէյինիզ՝ տէտի ։ 25 - Քէզալիք պաշամ թա'ամըն-
տան սօնրա քեասէյի տախի ալըպ՝ Պու քեասէ պէ-
նիմ գանըմլէ օլան 'ահտ ը ճէտիտ տիր, անը
հէր իչտիքլինիզտէ պէնի զիքր էթմէք իչիւն էյլէյի-

ſ Գ. 1. 10—12։ 3. 3։
յ Մատթ. 18. 7։ Ղուկ. 17. 1։ Ա'մալ. 20. 30։ 1 Տիմ. 4. 1, 2։ 2 Պետ. 2. 1, 2։
ն Ղուկ. 2. 35։ 1 Յովհ. 2. 19։ Գաղ. Թէս. 13. 3։
շ2 Պետ. 2. 13։ Յուդ. 12։
ո Գ. 10. 32։
չՅակ. 2. 6։
պԳ. 15. 3։ Գաղ. 1. 1, 11, 12։
ՂՄատթ. 26. 26։ Մարկ. 14. 22։ Ղուկ. 22. 19։

նիզ։ 26-Չիրա հէր տէֆ՚ա պու էքմէքտէն եէյիպ՝
պու քեասէտէն իչտիյինիզտէ, Ռապպըն էօլիւմիւ-
նիւ ˘քէնտիսի կէլինճէյէտէք ի՛լան էտէրսինիզ։
27-˘Պունա պինա՛էն հէր քիմ քի լայըգըըզ Թարզ-
լէ պու էքմէքտէն եէրսէ, եախօտ Ռապպըն քեա-
սէսինտէն իչէրսէ, Ռապպըն ճէսէտինէ վէ գանընա
տուչլու օլուր։ 28-Իմտի ˘ատէմ քէնտինի իմթի-
հան էյլեսին, վէ պու վէճհլէ օլ էքմէքտէն եէսին
վէ օլ քեասէտէն իչսին։ 29-Չիրա լայըգըըզ Թարզ-
լէ եէյիպ իչէն՝ Ռապպըն ճէսէտինի ֆէրգ ու թէմ-
եիզ էթմէտիյինտէն, քէնտի ՚ալէյհինէ հիւքմ եէ-
յիպ իչմիշ օլուր։ 30-Պու սէպէպտէն արանըզտա
պիր չօգ զա՛իֆ վէ ՚ալիլ քիմսէլէր պուլունուպ՝
նիչէլէր տախի ույուրլար։ 31-˘Չիրա էկէր քէնտի
քէնտիմիզի հիւքմ էթսէ իտիք, մահքիւմ օլմազ
իտիք։ 32-Ամմա հիւքմ օլունտըղըմըզ հալտէ, տիւն-
եա իլէ պէրապէր ՚ալէյհիմիզէ հիւքմ օլունմամագ
իչիւն՝ ˘Ռապպ Թարաֆընտան Թէ՛տիպ օլունըրըզ։
33-Վէլհասըլ, էյ պիրատէրլէրիմ, Թա՛ամ իչիւն
ճէմ՚ օլտըղընըզտա՝ պիրպիրինիզի պէքլէյինիզ։ 34-
˘Վէ էկէր պիր քիմսէ աճ իսէ՝ ˘խանէտէ եէսին,
քի հիւքմ իչիւն ճէմ՚ օլմույ օլմայասընըզ։ 35-
˘Պաշգա շէյլէրի իսէ կէլտիյիմտէ ˘Թէրթիպ էտէրիմ։

ՊԱՊ 12

Էյ պիրատէրլէր, ˘րուհանի մէվհիպէլէր հագգընտ-

˘Յոհ. 14. 3։ 21. 22։ Ա՛մալ. 1. 11։ Գ. 4. 5։ 15. 23։ 1 Սէլ. 4. 15։ 2 Սէլ. 1. 10։ Յուտ. 14, 15։ Վահ. 1. 7։	6. 51, 64, 65։ 13. 27։ Գ. 10. 21։	՚Իպր. 12. 5—11։
	˘2 Կոր. 13. 5։ Գաղ. 6. 4։ Գադրօմ. 13. 2։	˘Ա. 21։
	˘Մէզ. 32. 5։ 1 Յոհ. 1. 9։	˘Ա. 22։
		˘Գ. 4. 19։
		˘Գ. 7. 17։ Տիտ. 1. 5։
˘Ա՛տ. 9. 10, 13։ Յոհ.	˘Մէզ. 94. 12, 13։	˘Գ. 14. 1, 37։

տա պիխապէր օլմանըզը իսթէմէմ։ 2-[բ]Պիլիրսինիզ
քի թա'իֆէլէր իքէն, կէօթիւրիւլտիւյիւնիւզ կիպի
[գ]տիլսիզ փութլարա ճէլպ օլունուր իտինիզ։ 3-Ա-
նըն իչիւն սիզէ պիլտիրիրիմ քի՝ [դ]պիր քիմսէ Ալ-
լահըն Ռուհըյլէ սէօյլէյերէք՝ Յիսուս մէլ'ուն տըր՝
տէմէզ, վէ [ե]պիր քիմսէ Ռուհ իւլ Գուտսլէ օլմա-
յընճա՝ Յիսուս Ռապպ տըր՝ տէյէմէզ։ 4-[զ]Մուխ-
թէլիֆ մէվհիպէլէր տախի վար իսէ տէ, [է]Ռուհ պիր
տիր։ 5-[ը]Վէ մուխթէլիֆ խըտմէթլէր վար իսէ տէ,
Ռապպ պիր տիր։ 6-Վէ մուխթէլիֆ 'ամէլլէր վար
իսէ տէ, [թ]ճիւմլէտէ՝ ճիւմլէնին 'ամիլի հէման Ալ-
լահ տըր։ 7-[ժ]Լաքին հէր քեսէ Ռուհըն իզհարը
մէնֆա'աթ իչիւն ինսան օլունուր։ 8-[ի]Քիմինէ Ռու-
հըն վասըթասըյլէ հիքմէթ քէլամը, [լ]վէ քիմինէ
հէման օլ Ռուհա կէօրէ 'իլմ քէլամը, 9-[խ]Տիկէրի-
նէ տախի հէման օլ Ռուհլէ իման, վէ [ծ]ախէրինէ
հէման օլ Ռուհլէ շիֆա վէրիճի մէվհիպէլէր, 10-
[կ]Վէ ղայրիսինէ մու'ճիզէլէր իճրասը, [հ]վէ տիկէրինէ
իլհամլէ սէօյլէմէք, [ձ]ախէրինէ տախի ռուհլարըն
ֆէրգ ու թէմեիզի. [ղ]վէ ղայրիսինէ մուխթէլիֆ լի-
սանլար, վէ տիկէրինէ լիսանլար թէրճէմէսի պախշ
օլունուր։ 11-Վէ պունլարըն ճիւմլէսինին 'ամիլի հէ-

բ Գ. 6. 11։ Եփես. 2. 11, 12։ 1 Սէլ. 1. 10։ Տիտ. 3. 3։ 1 Պետ. 4. 3։
գ Մէզ. 115. 5։
դ Մարկ. 9. 39։ 1 Յովհ. 4. 2, 3։
ե Մատթ. 16. 17։ Յովհ. 15. 26։ 2 Կոր. 3. 5։
զ Ռօմ. 12. 4, վէ ղայրի։ 'Իպր. 2. 4։ 1 Պետ. 4. 10։
է Եփես. 4. 4։
ը Ռօմ. 12. 6, 7, 8։ Եփես. 4. 12։
թ Եփես. 1. 23։
ժ Ռօմ. 12. 6—8։ Գ. 14. 26։ Եփես. 4. 7։ 1 Պետ. 4. 10, 11։
ի Գ. 2. 6, 7։
լ Գ. 1. 6։ 13. 2։ 2 Կոր. 8. 7։
խ Մատթ. 17. 19։ Գ. 13. 2։ 2 Կոր. 4. 13։
ծ Մարկ. 16. 18։ Յակ. 5. 14։
կ Ա.ջ. 28, 29։ Մարկ. 16. 17։ Գաղ. 3. 5։
հ Ռօմ. 12. 6։ Գ. 13. 2։ 14. 1, վէ ղայրի։
ձ Գ. 14. 29։ 1 Յովհ. 4. 1։
ղ Ա'մալ. 2. 4։ 10. 46։ Գ. 13. 1։

ման օլ Ռուհը վահիտ օլուպ՝ [ճ]քէնտի միւրատընա
կէօրէ [մ]հէր քեսէ այըրճա թեվզի՚ էտէր։
12 - Զիրա նասըլ քի [յ]ճէսէտ պիր վէ ա՚զասը չօգ
օլուպ՝ պու պիր ճէսէտին ճիւմլէ ա՚զասը տախի
չօգ իսէ տէ, էյինէ պիր ճէսէտ տիր. [ն]Քրիստոս տա-
խի պէօյլէ տիր։ 13 - Զիւնքի պիզ, [շ]կէրէք Եէհու-
տի, կէրէք Եունանի, կէրէք գուլ, կէրէք հուրր՝
[ո]ճիւմլէմիզ պիր Ռուհլէ պիր ճէսէտ օլմագ իւզրէ
վաֆթիզ օլունտուգ, [չ]ճիւմլէմիզ տախի պիր Ռուհ-
տան իչիրիլտիք։ 14 - Զիւնքի ճէսէտ տախի պիր
՚ուզվ տէյիլ, անճագ չօգ ա՚զա տըր։ 15 - Էկէր ա-
յագ՝ Պէն էլ օլմատըղըմ իչիւն ճէսէտտէն տէյիլ
իմ՝ տէրսէ, անըն իչիւն ճէսէտտէն տէյի՞լ մի տիր։
16 - Վէ էկէր գուլագ՝ Պէն կէօզ օլմատըղըմ իչիւն
ճէսէտտէն տէյիլ իմ՝ տէրսէ, պունուն իչիւն ճէ-
սէտտէն տէյի՞լ մի տիր։ 17 - Էկէր պիւթիւն ճէսէտ
կէօզ օլսա իտի, իշիթմէք նէ՞րէտէ օլուր իտի. վէ
էկէր քեաֆֆէսի *գուլագ օլսա իտի, գօգլամագ
նէ՞րէտէ օլուր իտի։ 18 - [պ]Շիմտի իսէ Ալլահ ա՚զա-
նըն հէր պիրինի [ջ]իսթէտիյի վէճհլէ ճէսէտտէ գօ-
տու։ 19 - Վէ էկէր ճիւմլէսի պիր ՚ուզվ օլսա իտի,
ճէսէտ նէ՞րէտէ օլուր իտի։ 20 - Ամմա շիմտի ա՚զա
չօգ իսէ տէ, ճէսէտ պիր տիր։ 21 - Վէ կէօզ էլէ՝
Սանա միւհթաճ տէյիլ իմ, եախօտ էյինէ պաշ ա-
յագլարա՝ Սիզէ միւհթաճ տէյիլ իմ՝ տէյէմէզ։
22 - Հաթթա ճէսէտին զիյատէ զա՚իֆ ՚ատտ օլու-
նան ա՚զասը էն զիյատէ լազըմ տըր։ 23 - Վէ ճէ-

[ճ] Յովհ. 3. 8։ Իպր. 2. 4։
[մ] Ռօմ. 12. 6։ Պ. 7. 7։ 2 Կոր. 10. 13։ Եփես. 4. 7։
[յ] Ռօմ. 12. 4, 5։ Եփես. 4. 4, 16։
[ն] Ա.յ. 27։ Գաղ. 3. 16։
[շ] Գաղ. 3. 28։ Եփես. 2. 13, 14, 16։ Կող. 3. 11։
[ո] Ռօմ. 6. 5։
[չ] Յովհ. 6. 65։ 7. 37–39։
* Եւն. իշիթմէք
[պ] Ա.յ. 28։
[ջ] Ռօմ. 12. 3։ Պ. 3.5։ Ա.յ. 11։

սէտին աղ չէրէֆլի 'աատա էթտիյիմիզ ա'զասընա
դահա զիյադէ չէրէֆ վէրիրիզ. վէ կիւզէլ օլմայան
ա'զամըզըն դահա զիյադէ կիւզէլլիյի օլուր: 24 - Ամմա
կիւզէլ ա'զամըզ իչիւն իհթիյաճ եօգ տըր. լաքին
Ալլահ նօգսանը օլանա դահա զիյադէ չէրէֆ վէրէրէք՝
ճէսէտի իմթիզաճ իւզրէ թէրթիպ էյլէտի. 25 - Թա
քի ճէսէտտէ իխթիլաֆ օլմայըպ՝ ա'զա իթթիֆագ
իւզրէ պիրիպիրինէ հիմմէթ էտէլէր: 26 - Վէ ա'զա-
տան պիրի էլէմ չէքտիյի հալտէ, ա'զանըն ճիւմլէսի
պէրապէր էլէմ չէքէր. վէ ա'զատան պիրի չէրէֆլի
օլտուղը հալտէ, ա'զանըն ճիւմլէսի պէրապէր ֆէրահ-
լանըր: 27 - ՚Իմտի սիզ Քրիստոսըն ճէսէտի ՚վէ այրը
այրը ա'զասը սընըզ: 28 - ՚Ալլահ տախի քիլիսէտէ
՚էվվէլա ռէսուլլէր, ՚սանիյէն իլհամա մալիք օլանլար,
սալիսէն մու'ալլիմլէր, ՚անտէն սօնրա մու'ճիզէլէր,
՚անտէն սօնրա չիֆապախչ մէվհիպէլէր, վէ ՚մու'ա-
վէնէթլէր, ՚վէ իտարէլէր, վէ մուխթէլիֆ լիսանլար
թա'ևին էյլէտի: 29 - Ճիւմլէսի ռէսո՞ւլ մը, ճիւմլէսի
իլհամա մալի՞ք մի, ճիւմլէսի մու'ալլիմ մի, ճիւմլէսի
մու'ճիզաթ սահիպի՞ մի, 30 - Ճիւմլէսի չիֆապախչ
մէվհիպէլէր սահիպի՞ մի տիր, ճիւմլէսի լիսանլար
սէօյլէ՞ր մի, ճիւմլէսի թէրճէմէ էտէ՞ր մի: 31 - ՚Իմտի
էն էյի մէվհիպէլէրէ ռաղպէթ էտինիզ, վէ ևինէ
սիզէ դահա ա'լա պիր եօլ կէօսթէրէյիմ:

ՊԱՊ 13

Էկէր ինսան վէ մէլէքլէր լիսանլարըյլէ սէօյլէր-

՚Ռօմ. 12. 5: Եփես. 1. 23: 4. 12: 5. 23, 30: Կող. 1. 24:	՚Եփես. 2. 20: 3. 6:	՚Ա'ռ. 11. 17:
՚Եփես. 5. 30:	՚Ա'մալ. 13. 1: Ռօմ. 12. 6:	՚Ռօմ. 12. 8: 1 Տիմ. 5. 17: 'Իպր. 13. 17, 24:
՚Եփես. 4. 11:	՚Ա.Ժ. 10:	՚Պ. 14. 1, 39.
	՚Ա.Ժ. 9:	

ածէմ, մուհապպէթիմ օլմատըգճա չընկըրտայան պագըր, եախօտ չընլայան զիլ օլմուշ օլուրըմ։ 2-[ա]Վէ էյէր պէնտէ իլհամ օլսա, ճիւմլէ սըրըլարը վէ ճիւմլէ 'իլմի պիլսէմ, [բ]վէ էյէր տաղլարը եէրինտէն նագըլ էթտիրէյէ մուգթէտիր օլան քեամիլ իմանըմ օլսա, մուհապպէթիմ օլմատըգճա պիր չէյ տէյիլիմ։ 3-[գ]Վէ էյէր պիւթիւն էմվալըմը սատագա վէրսէմ, վէ էյէր ճէսէտիմի եանմագա թէսլիմ էյլէսէմ, մուհապպէթիմ օլմատըգճա պանա պիր ֆա"իտէ էթմէզ։ 4-[դ]Մուհապպէթ թէ"էննի էտիպ լութֆլէ մու'ամէլէ էտէր. մուհապպէթ հասէտ էթմէզ, մուհապպէթ էօյիւնմէզ, թէքէպպիւր էթմէզ, 5-Պէտմու'ամէլէ էթմէզ, [ե]քէնտի ֆա"իտէսինի արամազ, հիտտէթլէնմէզ, սու"ի զաննը էթմէզ, 6-[զ]Հագսըզլըգտան հազզ էթմէյիպ [է]հագիգաթլէ մահզուզ օլուր, 7-[ը]Հէր չէյէ թէհամմիւլ էտէր, հէր չէյէ ինանըր, հէր չէյի ումիտ էտէր, հէր չէյէ սապըր էտէր։ 8-Մուհապպէթ սալա զէվալ պուլմազ, իլհամլար իսէ պաթըլ օլունաճագլար, լիսանլար իսէ նիհայէթ պուլաճագ, 'իլմ իսէ պաթըլ օլունաճագ տըր։ 9-[թ]Չիրա ճիւզ"ի պիլիրիզ վէ իլհամըլէ ճիւզ"ի սէօյլէրիզ. 10-Ամմա քեամիլ օլան կէլտիյինտէ, օլ վագըթ պու ճիւզ"ի օլան պաթըլ օլունաճագ տըր։ 11-Պէն չօճուգ իքէն չօճուգ կիպի սէօյլէր, չօճուգ կիպի թէֆէքքիւր էտէր, չօճուգ կիպի գըյաս էտէր իտիմ. ամմա ատէմ օլտուգտա չօճուգլա մախսուս չէյլէրի

[ա] Գ. 12. 8—10, 28։ 14. 1, վէ ղայրի։ Գաղ. Մատթ. 7. 22։
[բ] Մատթ. 17. 19։ Մարկ. 11. 23։ Ղուկ. 17. 6։
[գ] Մատթ. 6. 1, 2։
[դ] Առ. 10. 12։ 1 Պետ. 4. 8։
[ե] Գ. 10. 24։ Փիլ. 2. 4։
[զ] Մէզ. 10. 3։ Րօմ. 1. 32։
[է] 2 Յովհ. 4։
[ը] Րօմ. 15. 1։ Գաղ. 6. 2։ 2 Տիմ. 2. 24։
[թ] Գ. 8. 2։

թէրք էթմիշ։ 12-[դ]Զիրա շիմտի այինէտէն րէմզ-լէ, ամմա օ զէման եիւզ եիւզէ կէօրիւրիւզ. շիմ-տի պիր ճիւզ՞ի պիլիրիմ, [ե]ամմա օ զէման պիլին-տիյիմ միսիլլի պիլէճէյիմ։ 13-Շիմտի իսէ իման, իւմիտ, մուհապպէթ, պու չիւ տէ պագը գալըր, վէ լաքին պունլարըն պէօյիւյիւ մուհապպէթ տիր։

ՊԱՊ 14

Մուհապպէթէ սա՛յ էտինիզ, [ա]վէ րուհանի ժէ-հէտլէրէ, [բ]խուսուսա իլհամըլէ սէօյլէմէյէ ղայրէթ էտինիզ։ 2-Զիրա [գ]ղուրպէթ լիսան սէօյլէյէն քիմսէ ա-տէմլէրէ տէյիլ, անճագ Ալլահա սէօյլէր. չիւնքի [դ]քիմսէ անլամազ, վագըա՛ա Րուհլէ սըրըլար սէօյ-լէր։ 3-Ամմա իլհամըլէ սէօյլէյէն՝ մա՛մուրիյէթ վէ նասիհաթ վէ թէսէլլի իչիւն ատէմլէրէ սէօյլէր։ 4-Լիսան սէօյլէյէն քէնտինի մա՛մուր գըլար, ամ-մա իլհամըլէ սէօյլէյէն քիլիսէյի մա՛մուր գըլար։ 5-Վէ խիթէրիմ քի՝ սիզ ճիւմլէնիզ լիսանլար սէօյ-լէյէսինիզ, ֆագաթ տահա զիյատէ իլհամըլէ սէօյ-լէյէսինիզ. զիրա իլհամըլէ սէօյլէյէն՝ լիսանլար սէօյ-լէյէնտէն պէօյիւք տիր, մէկէր քիլիսէնին մա՛մու-րիյէթի իչիւն թէրճէմէ էտէ։

6-Վէ շիմտի, էյ պիրատէրլէր, էկէր լիսանլար սէօյլէյէրէք եանընըզա կէլիրսէմ, սիզէ նէ ֆայտէ, եախօտ ՚իլմ, եա իլհամ, եա թա՛լիմլէ սէօյլէմէտիք-ճէ սիզէ նէ՞ ֆա՞իտէ էթմիշ օլուրըմ. 7-Վէ սէս վէ-րէն ճանսըզ շէյլէր պիլէ, կէրէք տիւտիւք վէ կէրէք թանպուր օլսուն, սէտալարընտա ֆէրգ կէօսթէրմէ-տիքճէ, տիւտիւքլէ եա թանպուրլէ չալընան շէյ նա՞-

[դ] 2 Կոր. 3. 18։ 5. 7։ Փիլ. 3. 12։ [ե] Մատթ. 18. 10։ | 1 Յովհ. 3. 2։ [ա] Գ. 12. 31։ [բ] Ա՛ռ. 11. 25, 29։ | [գ] Ա՛մալ. 2. 4։ 10. 46։ 22. 9։ [դ] Այ. 26։

սըլ անլաշըլըր։ 8 - Զիրա պօրու տախի էկէր նամա՛-
լում սէտա վէրիրսէ, ճէնկէ քի՞մ հազըրլանաճագ-
տըր։ 9 - Քէզալիք սիզ տախի լիսանըլէ աչըգ պիր սէօզ
սէօյլէմէզսէնիզ, սէօյլէնիլէն նա՞սըլ անլաշըլըր. զի-
րա հավայա սէօյլէմիշ օլուրսընըզ։ 10 - Վագա՛ա
տիւնեատա պու գատար միւթէնէվվի՛ սէսլէր վար,
վէ անլէրտէն հիչ պիրի մա՛նասըզ տէյիլ տիր։
11 - Պու պէօյլէ իքէն՝ էկէր սէսին գուվվէթինի պիլ-
մէզսէմ, պէն սէօյլէյէնէ պարպար, սէօյլէյէն տա-
խի պանա պարպար օլուր։ 12 - Պէօյլէճէ սիզ տա-
խի ռուհանի հէտիյէլէրէ ռաղպ օլտըղընըզ ճիհէթ-
լէ՝ քիլիսէնին մա՛մուրիյէթի իչիւն արթմանըզը թա-
լէպ էտինիզ։ 13 - Պու էճլտէն լիսան սէօյլէյէն՝
թէրճէմէ էթմէսի իչիւն տու՛ա էթսին։ 14 - Զիրա
էկէր պիր ղարիպ լիսանլէ տու՛ա էտէրսէմ, ռուհըմ
տու՛ա էտէր, ամմա զիհնիմ սէմէրէսիզ գալըր։
15 - Իմտի նէ՞ օլուր. ռուհլէ տու՛ա էտէյիմ, զիհնլէ
տախի տու՛ա էտէյիմ. [a]ռուհլէ մէզմուր օգույայըմ,
[b]զիհնլէ տախի մէզմուր օգույայըմ։ 16 - Եօգսա է-
կէր ռուհլէ պէրէքէթ օգուր իսէն, ճահիլ մագա-
մընտա տուրան, սէնին նէ՛ տէտիյինի պիլմէտիյի
էճլտէն, սէնին թէշէքքիւրիւնէ՝ [c]Ամին՝ նա՞սըլ տէ-
յէ պիլիր։ 17 - Վագա՛ա սէն էյի թէշէքքիւր էտի-
յօրսըն, լաքին տիկէրի մա՛մուր օլմազ։ 18 - Ալլա-
հա շիւքըր էտէրիմ քի՝ ճիւմլէնիզտէն զիյատէ լի-
սանլար սէօյլէրիմ։ 19 - Ֆագաթ ղարիպ լիսանտա օն
պին սէօզ սէօյլէմէքտէն իսէ, տիկէրլէրէ տախի թա՛-
լիմ էթմէք իչիւն՝ զիհնիմլէ քիլիսէտէ պէշ սէօզ
սէօյլէմէմի տահա էյի սայարըմ։

[a] Եփես. 5. 19. Կող. 3. 16. | [b] Մէզ. 47. 7. | [c] Բ. 11. 24.

20 - Էյ պիրատէրլէր, [ը]'ադլ ճիհէթիյլէ չօճուգ
օլմայըն՝ [թ]անճագ շէրր ճիհէթիյլէ մա'սում օլու-
նըզ․ ամմա 'ադլ ճիհէթիյլէ քեամիլ օլունըզ։ 21-
[ժ]Շէրի'աթտա [ի]եազըլմըշ տըր քի՝ Պու գավմա ղա-
րիպ լիսանլարըլէ վէ ղարիպ տուտագլարըլէ սէօյլէ-
յէճէք իսէմ տէ՝ եինէ պէնի տինկլէմէյէճէք տիր՝
տէյիւ Ռապպ պույուրըր։ 22 - Հալ պու քի՝ լիսան-
լար միւ″մինլէրէ տէյիլ, անճագ միւ″մին օլմայան-
լարա 'ալամէթ իչիւն օլուպ՝ իլհամլէ սէօյլէմէք իսէ,
միւ″մին օլմայանլար իչիւն տէյիլ, անճագ միւ″մին-
լէր իչիւն տիր։ 23 - Իմտի պիւթիւն քիլիսէ պիր
եէրէ ճէմ' օլտըղը զէման, ճիւմլէսի լիսանլար սէօյ-
լէրսէ, վէ ճահիլլէր եախօտ միւ″մին օլմայանլար ի-
չէրիյէ կիրէրսէ՝ [լ]Զըլտըրըմըշսընըզ՝ տէ՞մէյէճէքլէր
մի։ 24 - Վէ լաքին էկէր ճիւմլէսի իլհամլէ սէօյլէր
իքէն՝ իչէրիյէ միւ″մին օլմայան եախօտ ճահիլ կի-
րէրսէ, ճիւմլէ թարաֆընտան իլզամ, ճիւմլէ թա-
րաֆընտան իմթիհան էտիլիր։ 25 - Վէ պու վէճհլէ
գալպինին կիզլի շէյլէրի զահիր օլմաղլէ՝ [խ]Ֆիլհա-
գիգէ Ալլահ արանըզտա տըր՝ տէյիւ իգրար էտէ-
րէք, եիւզիւ իւզէրի տիւշիւպ՝ Ալլահա սէճտէ գը-
լաճագ տըր։

26 - Վէլհասըլ, էյ պիրատէրլէր, հալ նէ՞ տիր,
ճէմ' օլտըղընըզ զէման սիզտէն հէր պիրինին մէզ-
մուրը վար, [ծ]թա'լիմի վար, լիսանը վար, վահեի
վար, թէրճէմէսի վար․ [կ]Հէր շէյ մա'մուրիյէթ ի-
չիւն օլսուն։ 27 - Վէ պիր քիմսէ լիսան սէօյլէր իսէ,

ը Մեզ. 131. 2: Մատթ. 11. 25: 18. 3: 19. 14: Ռոմ. 16. 19: Գ. 3. 1: Եփես. 4. 14: 'Իպր. 5. 12, 13:
թ Մատթ. 18. 3: Գ. 2. 6: 1 Պետ. 2. 2:
ժ Յովհ. 10. 34:
ի Եա. 28. 11, 12:
լ Ա'մալ. 2. 13:
խ Եա. 45. 14: Զաք. 8. 23:
ծ Ա.յ. 6: Գ. 12. 8–10:
կ Գ. 12. 7: 2 Կոր. 12. 19: Եփես. 4. 12:

իքի վէ նիհայէթ իւչ քիշի օլուպ՝ սըրա իլէ սէօյ-
լէսինլէր, վէ պիր քիմսէ տախի թէրճէմէ էթսին։
28 - Ամմա թէրճիւման եօգ իսէ, քիլիսէտէ սիւ-
քիւթ էթսին, վէ քէնտի քէնտիսինէ վէ Ալլահա
սէօյլէսին։ 29 - Իլհամլը սէօյլէյէնլէրտէն իքի եա իւչ
քիշի սէօյլէսին, [հ]վէ տիկէրլէրի թէմեիզ էթսին-
լէր։ 30 - Վէ օթուրանլարտան տիկէր պիրինէ վահի
կէլէճէք օլուր իսէ, [ձ]էվվէլքիսի սիւքիւթ էթսին։
31 - Չիրա ճիւմլէսինիզ թա՛լիմ վէ թէսէլլիսի իչիւն
ճիւմլէնիզ պիրէր պիրէր իլհամլէ սէօյլէյէ պիլիր-
սինիզ։ 32 - [ղ]Վէ իլհամլէ սէօյլէյէնլէրին րուհլարը
իլհամլէ սէօյլէյէնլէրէ միւթի՛ տիր։ 33 - Չիրա Ալ-
լահ թէշվիշէ պա՛իս օլմայըպ, [ճ]մուգատտէսլէրին
ճիւմլէ քիլիսէլէրինտէ օլտըղը կիպի, պա՛իս ի սէլա-
մէթ տիր։

34 - Քիլիսէլէրտէ [մ]նիսանըզ սիւքիւթ էթսինլէր․
զիրա սէօյլէմէյէ րուխսաթլարը օլմայըպ, [յ]անճագ
չէրի՛աթըն տախի պույուրտըղը իւզրէ, [ն]միւթի՛ օլ-
մալը տըրլար։ 35 - Ամմա պիր շէյ էօյրէնմէք իսթէ-
տիքլէրինտէ, խանէտէ քէնտի զէվճլէրինէ սու՛ալ
էթսինլէր․ զիրա քիլիսէտէ սէօյլէմէք նիսայա ՚այպ
տըր։ 36 - Ալլահըն քէլամը սիզտէ՞ն մի չըգտը․ եա-
խօտ եալընըզ սիզէ՞ մի եէթիշտի։ 37 - [շ]Էկէր պիր
քիմսէ քէնտի քէնտինի իլհամա մալիք եա րուհանի
զաննէտէր իսէ, սիզէ եազտըղըմ շէյլէրին՝ Րապ-
պըն թէնպիհլէրի օլտըղընը թահգիգէն պիլսին։
38 - Ամմա էկէր պիր քիմսէ պիլմէզ իսէ՝ պիլմէսին։
39 - Իմտի, էյ պիրատէրլէր, [ո]իլհամլէ սէօյլէմէյէ

հ Գ. 12. 10։
ձ 1 Սէլ. 5. 19, 20։
ղ 1 Յովհ. 4. 1։
ճ Գ. 11. 16։
մ 1 Տիմ. 2. 11, 12։ 2. 5։ 1 Պետ. 3. 1։
յ Թէք. 3. 16։
ն Գ. 11. 3։ Եփես. 5. 22։ Կող. 3. 18։ Տիտ.
շ 2 Կոր. 10. 7։ 1 Յովհ. 4. 6։
ո Գ. 12. 31։ 1 Սէլ. 5. 20։

ղայրէթ էտիպ՝ լիսան սէօյլէմէյի տէ մէն՛ էթմէյինիզ։ 40 - [ւ]Հէր շէյ հիւսն ի հարէքէթ վէ ինթիզամ իւզրէ օլսուն։

ՊԱՊ 15

Էյ պիրատէրլէր, [ա]սիզէ թէպշիր էթտիյիմ, սիզին տախի գապուլ էտիպ՝ [բ]անտէ գա՛իմ պուլունտըղընըզ պէշարէթի պիլտիրիրիմ. 2 - [գ]Պունուն վասըթասըյլէ տախի, [դ]էկէր պիհուտէ եէրէ իմանմատընըզ իսէ, սիզէ թէպշիր էթտիյիմ վէճհլէ քէլամը միւհքէմ թութտըղընըզ հալտէ խէլաս պուլուրսընըզ։ 3 - [ե]Զիրա էվվէլ էմրտէ պէնիմ գապուլ էթտիյիմի սիզէ [զ]թէսլիմ էյլէտիմ, [է]եա՛նի քիթապլարտա եազըլտըղը իւզրէ՝ Քրիստոս կիւնահլարըմըզ իչիւն էօլտիւ. 4 - Վէ տէֆն օլունուպ, [ը]քիթապլարտա եազըլտըղը իւզրէ, իւչիւնճիւ կիւնտէ գըլյամ էթտի. 5 - [թ]Վէ Կեփասա, [ժ]վէ սօնրա օն իքիլէրէ կէօրիւնտիւ. 6 - Անտէն սօնրա հէման պէշ եիւզտէն զիյատէ պիրատէրլէրէ պիր տէֆ՚աատա կէօրիւնտիւ. պունլարըն էքսէրի տախի շիմտիյէ գատար հայաթտա օլուպ՝ պա՛զըլարը ույուտըլար։ 7 - Պունտան սօնրա Յակոբոսա, [ի]սօնրա ճիւմլէ ռէսուլլէրէ կէօրիւնտիւ. 8 - [լ]Վէ ճիւմլէսինտէն սօնրա պէն սըգըթ կիպի օլանա տախի կէօրիւնտիւ։ 9 - [խ]Զի-

ւ Ա.յ. 33։
ա Գաղ. 1. 11։
բ Րօմ. 5. 2։
գ Րօմ. 1. 16։ Գ. 1. 21։
դ Գաղ. 3. 4։
ե Գ. 11. 2, 23։
զ Գաղ. 1. 12։
է Մէզ. 22. 15, վէ ղայրի։ Եշ. 53. 5, 6, վէ ղայրի։ Դան. 9. 26։ Զաք. 13. 7։ Ղուկ. 24. 26, 46։ Ա՛մալ. 3. 18։ 26. 23։ 1 Պետ. 1. 11։ 2. 24։
ը Մէզ. 2. 7։ 16. 10։ Եշ. 53. 10։ Ղուկ. 24. 26, 46։ Ա՛մալ. 2. 25—31։ 13. 33—35։ 26. 22, 23։ 1 Պետ. 1. 11։
թ Ղուկ. 24. 34։
ժ Մատթ. 28. 17։ Մարկ. 16. 14։ Ղուկ. 24. 36։ Յօհ. 20. 19, 26։ Ա՛մալ. 10. 41։
ի Ղուկ. 24. 50։ Ա՛մալ. 1. 3, 4։
լ Ա՛մալ. 9. 4, 17։ 22. 14, 18։ Գ. 9. 1։
խ Եփես. 3. 8։

րա պէն ըէսուլլէրին էն էտնասը իմ, հաթթա ըէ-
սուլ թէսմիյէ օլունմաղա լայըգ տէյիլ իմ, [ծ]չիւնքի
Ալլահըն քիլիսէսինէ թէ'ատտի էյլէտիմ։ 10 - [է]Ամմա
հէր նէ իսէմ, Ալլահըն 'ինայէթիյլէ իմ. վէ անըն
պանա իզհար էյլէտիյի 'ինայէթ պիհուտէ օլմատը.
[ձ]լաքին անլէրին ճիւմլէսինտէն զիյատէ չալըշտըմ,
[յ]ֆագաթ պէն տէյիլ, անճագ պէնիմ իլէ օլան Ալ-
լահըն 'ինայէթի տիր։ 11 - Վէլհասըլ կէրէք պէն՝
կէրէք անլէր պէօյլէ վա'զ էտէրիզ, սիզ տախի
պէօյլէ ինանտընըզ։

12 - Վէ լաքին Քրիստոս էօլիւլէրտէն գըյամ էթ-
տի՝ տէյիւ վա'զ օլունուր իսէ, սիզտէն պա'զըլարը՝
էօլիւլէրին գըյամը եօգ տըր՝ նա՞սըլ տէրլէր։ 13 -
Վէ էկէր էօլիւլէրին գըյամը եօգ իսէ, [ն]Քրիստոս
տախի գըյամ էթմէմիշ տիր։ 14 - Վէ էկէր Քրիս-
տոս գըյամ էթմէմիշ իսէ, հէմ պիզիմ վա'զ էթ-
մէմիզ պիհուտէ, հէմ տէ սիզին իմանընըզ պիհու-
տէ տիր։ 15 - Պիզ տախի Ալլահ հագգընտա եալան
շահիտ պուլունմըշ օլուրըզ. [շ]զիրա՝ Քրիստոսը իհ-
եա էթտի՝ տէյիւ Ալլահ հագգընտա շէհատէթ էթ-
տիք. հալ պու քի՝ էօլիւլէր հագիգաթէն գըյամ
էթմէզլէր իսէ, անը իհեա էթմէմիշ տիր։ 16 - Զի-
րա էօլիւլէր գըյամ էթմէզլէր իսէ, Քրիստոս տա-
խի գըյամ էթմէմիշ տիր։ 17 - Վէ էկէր Քրիստոս
գըյամ էթմէմիշ իսէ, սիզին իմանընըզ պաթըլ
օլուպ՝ [ո]սիզ տահա կիւնահլարընըզտա սընըզ. 18 -
Հէմ Քրիստոստա ույույանլար տախի հէլաք օլմուշ

[ծ] Ա'մալ. 8. 3։ 9. 1։ Գաղ. 1. 13։ Փիլ. 3. 6։ 1 Տիմ. 1. 13։
[է] Եփես. 3. 7, 8։
[ձ] 2 Կոր. 11.23։ 12.11։
[յ] Մատթ. 10.20։ Ռոմ. 15. 18, 19։ 2 Կոր. 3. 5։ Գաղ. 2. 8։ Եփես. 3. 7։ Փիլ. 2. 13։
[ն] 1 Սէլ. 4. 14։
[շ] Ա'մալ. 2. 24, 32։ 4. 10, 33։ 13. 30։
[ո] Ռոմ. 4. 25։

տըր։ 19-՚Էյէր Քրիստոսա եալընըզ պու ՚էօմր ի-
չիւն ումիտ էթմիշ իսէք, ատէմլէրին ճիւմլէսինտէն
սէֆիլ իզ։
20-ˮՖագաթ շիմտի Քրիստոս էօլիւլէրտէն գը-
յամ էտիպ՝ ՚Ույգույա վարանլարըն Թուրֆանտա-
սը օլտու։ 21-ˮՉիրա մատամ քի էօլիւմ ինսան
վասըթասըյլէ օլտու, ˮէօլիւլէրին գըյամը տախի
ինսան վասըթասըյլէ օլուր։ 22-Չիրա Ադամտա
ճիւմլէսի էօլտիւքլէրի միսիլլիւ, Քրիստոստա տախի
ճիւմլէսի իհեա օլունաճագ տըր։ 23-ˮԼաքին հէր
քէս քէնտի սըրասընտա, Քրիստոս Թուրֆանտա
օլարագ, սօնրա անըն զուհուրընտա Քրիստոսա միւ-
թէ՚ալլըգ օլանլար պուլունըր։ 24-Պա՚տէհու հէր
րիյասէթ վէ հէր հիւքիւմէթ վէ գուտրէթի իպ-
թալ պիրլէ, ˮՓէտէր Ալլահա մէլէքիւթիւ թէսլիմ
էթտիքտէն սօնրա նիհայէթ օլաճագ տըր։ 25-Չի-
րա ˮճիւմլէ տիւշմէնլէրինի քէնտի այագլարը ալ-
թընա գօյունճայատէք սալթանաթ էթսէ կէրէք
տիր։ 26-ˮԻպթալ օլունաճագ սօն տիւշմէն էօլիւմ
տիր։ 27-Չիրա ˮհէր շէյի *անա թապի՚ էթտի.
լաքին՝ Հէր շէյ թապի՚ օլմուշ տըր՝ տէտիյինտէ,
հէր շէյի անա թապի՚ էտէն միւսթէսնա օլտըղը
աշիքեար տըր։ 28-ˮՎէ հէր շէյ անա թապի՚ օլ-
տըգտա, օ զէման՝ Ալլահ հէր շէյտէ հէր շէյ օլա՝
տէյիւ ՚Օղուլ տախի պիզզաթ հէր շէյի անա թա-

յ 2 Տիմ. 3. 12։
ն 1 Պետ. 1. 3։
շ Ա՚մալ. 26. 23։ Ան. 23։ Կող. 1. 18։ Վ. ահ. 1. 5։
ո Րոմ. 5. 12, 17։
չ Յովհ. 11. 25։ Րոմ. 6. 23։
պ Ա. 20։ 1 Սել. 4. 14—16։
ջ Դան. 7. 14, 27։
ռ Սեղ. 110. 1։ Ա՚մալ. 2. 34, 35։ Եփես. 1. 22։ Եբր. 1. 13։ 10. 13։
ս 2 Տիմ. 1. 10։ Վ. ահ. 20. 14։
վ Սեղ. 8. 7, 8։ Մատթ. 28. 18։ Եբր. 2. 8։ 1 Պետ. 3. 22։
* Եուն. անըն այագլարը ալթընա
տ Փիլ. 3. 21։
ր Գ. 3. 23։ 11. 3։

պի՛ էտէնէ թապի՛ օլաճագ տըր։ 29-Եօգսա էկէր
մութլագա եօլիւլէր գըյամ էթմէզ իսէ, եօլիւլէր
իչիւն վաֆթիզ օլունանլար նէ՞ էտէճէքլէր. ˉՆէյէ՞
եօլիւլէր իչիւն վաֆթիզ օլունուրլար։ 30-Պիզ տա–
խի նի՞չիւն հէր սա՛աթ մուխաթարայա կիրիֆթար
օլուրըզ։ 31-Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոստա սիզին
հագգընըզտա օլան ˉիֆթիխարըմ հագգը իչիւն ⁺հէր
կիւն եօլիւյօրըմ։ 32-Էկէր պէն ⁺Եփեսոստա ին–
սանճա վուհուշ իլէ ճէնկլէշտիմ իսէ, եօլիւլէր գը–
յամ էթմէտիկի թագտիրտէ պանա նէ՞ ֆա՛իտէ
օլուր. ˈԵէյէլիմ վէ իչէլիմ, զիրա եարըն եօլիւրիւզ։
33-Ալտանմայընըզ. ⁺քէօթիւ խուլքէթ կիւզէլ ախ–
լագը պօզար։ 34-ˉՍալիհանէ ույանընըզ վէ կիւ–
նահ էթմէյինիզ. ⁺զիրա պա՛զըլարըտա Ալլահ հագ–
գընտա մա՛լումաթ եօգ տըր. ⁺սիզի ութանտըրմագ
իչիւն սէօյլէրիմ։

35-Ամմա պիր քիմսէ՝ ⁺Եօլիւլէր նա՞սըլ գըյամ
էտէրլէր, վէ նէ՞ ճինս ճէսէտլէ կէլիրլէր՝ տէյէճէք
տիր։ 36-Էյ 'ագըլսըզ, ⁺սէնին էքտիյին չէյ եօլմէ–
յինճէ տիրիլմէզ։ 37-Վէ պիր չէյի էքտիյինտէ՝ օ–
լաճագ ճէսէտի էքմէյիփ, անճագ պուղտայ օլսուն
վէ եախօտ պաշգա տիւրլիւ օլսուն, չըփլագ տանէյի
եէքէրսին։ 38-Վէ Ալլահ անա իսթէտիյի կիպի պիր
ճէսէտ, վէ թօխումլարըն հէր պիրինէ քէնտինէ
մախսուս պիր ճէսէտ վէրիր։ 39-Հէր թէն պիր
նէվ՛ թէն տէյիլ տիր. անճագ ինսան թէնի պաշ–
գա, վէ պէհայիմ թէնի պաշգա, վէ պալըգ [illegible]

ց 2 Կոր. 11. 26։ Գաղ. 5. 11։
ւ 1 Սէլ. 2. 19։
փ Ռոմ. 8. 36։ Գ. 4. 9։
ք 2 Կոր. 4. 10, 11։ 11. 23։
+ 2 Կոր. 1. 8։
օ Եշ. 22. 13։ 56. 12։ Վա՛. 2. 24։ Ղուկ. 12. 19։
ֆ Գ. 5. 6։
– Ռոմ. 13. 11։ Եփես. 5. 14։
բ 1 Սէլ. 4. 4։
գ Գ. 6. 5։
դ Եզեկ. 37. 3։
ե Յովհ. 12. 24։

պաշգա, վէ գուշ ըէնէ պաշգա տըր։ 40 - Վէ սէ-
մավի ճէսէտլէր վէ զէմինի ճէսէտլէրի վար. լաքին
սէմավիլէրին շէրէֆի պաշգա, վէ զէմինիլէրին շէ-
րէֆի պաշգա տըր։ 41 - Կիւնէշին շէրէֆի պաշգա,
վէ այըն շէրէֆի պաշգա, վէ եըլտըզլարըն շէրէֆի
պաշգա տըր. զիրա շէրէֆ ճիհէթինճէ եըլտըզ եըլ-
տըզտան ֆէրգլի տիր։ 42 - [ա]Օլիւլէրին գըյամը
տախի պէօյլէ տիր. ֆանի օլարագ էքիլիր, ֆանի
օլմայարագ գըյամ էտէր. 43 - [բ]Զիլլէթլէ էքիլիր,
շէրէֆլէ գըյամ էտէր. զա՚աֆտա էքիլիր, գուվ-
վէթլէ գըյամ էտէր. 44 - Հայվանի ճէսէտ էքի-
լիր, րուհանի ճէսէտ գըյամ էտէր. հայվանի ճէ-
սէտ վար, րուհանի ճէսէտ տախի վար տըր։ 45 -
Պէօյլէ տախի եազըլմըշ տըր քի՝ Պիրինճի ինսան,
եա՛նի Ատամ [գ]հայաթա մալիք զաթ օլտու. [դ]սօնրաքի
Ատամ [ե]հայաթ վէրէն րուհ օլտու։ 46 - Լաքին րու-
հանի էվվէլ, անճագ հայվանի մուգատտէմ օլուպ՝
րուհանի անտէն սօնրա օլտու։ 47 - [զ]Պիրինճի ինսան
եէրտէն՝ [է]թիւրապլի իտի, իքինճի ինսան [ը]սէմատան
օլան Րապպ տըր։ 48 - Թիւրապլի նասըլ իսէ, թիւ-
րապլիլէր տախի էօյլէ տիր. վէ [թ]սէմավի նասըլ իսէ,
սէմավիլէր տախի էօյլէ տիր։ 49 [ժ]Վէ թիւրապլինին
սուրէթինի կիյտիյիմիզ միսիլլիւ, [ի]սէմավինին սու-
րէթինի տախի կիյէճէյիզ։ 50 - Պունու տախի տէ-
րիմ, էյ պիրատէրլէր, [լ]թէն վէ գան մէլէքութ
Ուլլահա վարիս օլամազ. վէ ֆանի օլան ֆանի օլ-
մայանա վարիս օլամազ։

[ա] Դան. 12.3: Մատթ. 13. 43:
[բ] Փիլ. 3. 21:
[գ] Թէք. 2. 7:
[դ] Րօմ. 5. 14:
[ե] Յովհ. 5. 21: 6. 33, 39, 40, 54, 57: Փիլ. 3. 21: Կող. 3. 4:
[զ] Յովհ. 3. 31:
[է] Թէք. 2. 7: 3. 19:
[ը] Յովհ. 3. 13, 31:
[թ] Փիլ. 3. 20, 21:
[ժ] Թէք. 5. 3:
[ի] Րօմ. 8. 29: 2 Կոր. 3. 18: 4. 11: Փիլ. 3. 21: 1 Յովհ. 3. 2:
[լ] Մատթ. 16. 17: Յովհ. 3. 3, 5:

51-*Իշթէ սիզէ պիր սըրր սէօյլէրիմ. [ղ]Ճիւմլէմիզ*
ույումայաճաղըզ, ամմա ճիւմլէմիզ սօն սուրտա,
52-*Պիր անտէ, պիր կէօզ գըրփմասընտա [ճ]թէպէտ-*
տիւլ էտէճէյիզ. [մ]Չիւնքի սուր չալընաճագ տըր, վէ
էօլիւլէր ֆանի օլմայարագ տիրիլէճէք, պիզ տախի
թէպէտտիւլ էտէճէյիզ. 53-*Չիրա պու ֆանի օլան՝*
ֆանի օլմայանը կիյմէք, վէ պու էօլիւմէ միւպթէ-
լա օլան՝ էօլիւմսիւզլիւյիւ կիյմէք կէրէք տիր: 54-
Վէ պու ֆանի օլան՝ ֆանի օլմայանը կիյտիքտէն
սօնրա, [յ]վէ պու էօլիւմէ միւպթէլա օլան՝ էօլիւմ-
սիւզլիւյիւ կիյտիքտէն սօնրա, օ զէման՝ [ն]Էօլիւմ
ղալէպէյէ ղարգ օլտու՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան քէ-
լամ վուգու՝ պուլաճագ տըր: 55-*[շ]Էյ էօլիւմ, սէ-*
նին տիքէնին նէ՞րէտէ. էյ հավիյէ, սէնին ղալէ-
պէն նէ՞րէտէ տիր: 56-*Էօլիւմիւն տիքէնի կիւնահ,*
[ո]վէ կիւնահըն գուվվէթի շէրի՛աթ տըր: 57-*Լաքին*
[չ]Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ պիզէ
ղալէպէյի իհսան էտէն [պ]Ալլահա շիւքր օլսուն: 58-
[ջ]Իմտի, էյ սէվկիլիւ պիրատէրլէրիմ, էմէյինիզ
Ռապպտա պիհուտէ օլմատըղընը պիլէրէք, [ռ]միւհ-
քէմ վէ սապիթգատէմ պուլունուպ՝ տա՛իմա Ռապ-
պըն իշինտէ արթմագ իւզրէ օլունըզ:

ՊԱՊ 16

[ս]Մուգատտէսլէր իչիւն օլան ի՛անէ թօփլանմա-
սը խուսուսընտա՝ Գաղատիա քիլիսէլէրինէ թէրթիպ

ղ 1 Սել. 4. 14—16:	14, 15: Վահ. 20.	ջ Գ. 3. 8:
ճ Փիլ. 3. 21:	14:	ռ 2 Պետ. 3. 14:
մ Զաք 9. 14: Մատթ.	շ Ովս. 13. 14:	——
24. 31: Յովհ. 5. 25:	ո Րոմ. 4. 15: 5. 13:	ս Ա՛մալ. 11. 29: 24.
1 Սել. 4. 15:	7. 5, 13:	17: Րոմ. 15. 26:
յ 2 Կոր. 5. 4:	չ 1 Յովհ. 5. 4, 5:	2 Կոր. 8. 4: 9. 1,
ն Եսա. 25. 8: Եպր. 2.	պ Րոմ. 7. 25:	12: Գաղ. 2. 10:

էթմիշիմ կիպի, սիզ տախի պէօյլէ եափընըզ։ 2-[ե]Հէր հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւնտէ սիզտէն հէր պիրի նա՞իլ օլտըղը պերէքէթէ կէօրէ ճէմ՚ էտիպ՝ խանըսընտա ալը գօսուն, թա քի վասըլ օլտըղըմտա՝ օ զէման թօփլամագլըգ օլմայա։ 3-Վէ կէլտիկիմտէ [զ]միւնասիպ կէօրէճէյինիզ ատէմլէր քիմլէր իսէ, իհսանընըզը Երուսաղէմէ կէօթիւրմէք իչիւն մէքթուպլարըլէ անլէրի կէօնտէրիրիմ։ 4-[է]Պէնիմ կիթմէմ տախի միւնասիպ կէօրիւլիւր իսէ, պէնիմ իլէ պէրապէր կիտէճէքլէր տիր։ 5-Վէ Մակեդոնիատան կէչտիքտէն սօնրա՝ սիզէ կէլէճէյիմ, [ը]չիւնքի Մակեդոնիատան կէչէճէյիմ. 6-Վէ օլուր քի եանընըզտա մէքս էտէրիմ, վէ պէլքի տէ գըշը կէչիրիրիմ, թա քի հէր նէրէյէ կիտէճէք օլուր իսէմ, [թ]պէնի սիզ եօլա չըգարասընըզ։ 7-Զիրա պու տէֆ՚ա եօլ ուղէրի սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէմէյիպ, [ժ]Րապպ իզն վէրիրսէ, եանընըզտա պիր միւտտէթ էյլէնմէք ումիտինտէ իմ։ 8-Լաքին Պէնտէկօստէ պայրամընատէք Եփեսոստա գալաճաղըմ. 9-[ի]Զիրա պանա պէօյիւք վէ քեարլը պիր գափու աչըլըպ՝ [լ]մուխալէֆէթ էտէնլէր տախի չօգ տըր։

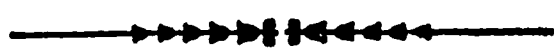
10-[խ]Վէ էկէր Տիմոթէոս կէլէճէք օլուր իսէ, եանընըզտա գօրգուսըզճա պուլունմասընա տիգգաթ էտինիզ. [ծ]զիրա օ տախի պէնիմ կիպի Րապպըն իշիլէ մէշղուլ տըր։ 11-Իմտի [կ]անը քիմսէ թահգիր էթմէսին, [հ]լաքին եանըմա կէլմէսի իչիւն սէլամէթ-

ե Ա՚մալ. 20.7։ Վահ. 1. 10։
զ 2 Կոր. 8. 19։
է 2 Կոր. 8. 4, 19։
ը Ա՚մալ. 19.21։ 2 Կոր. 1. 16։
թ Ա՚մալ. 15. 3։ 17. 15։ 21. 5։ Ռօմ. 15. 24։ 2 Կոր. 1. 16։
ժ Ա՚մալ. 18. 21։ Գ. 4. 19։ Յակ. 4. 15։
ի Ա՚մալ. 14.26։ 2 Կոր. 2. 12։ Կող. 4. 3։ Վահ. 3. 8։
լ Ա՚մալ. 19. 9։
խ Ա՚մալ. 19. 22։ Գ. 4. 17։
ծ Ռօմ. 16. 21։ Փիլ. 2. 20, 22։ 1 Սէլ. 3. 2։
կ 1 Տիմ. 4. 12։
հ Ա՚մալ. 15. 33։

լէ եօլա չըգարընըզ․ զիրա պիրատէրլէր իլէ անը
պէքլէյօրըմ։ 12-ծԱպօղօս պիրատէր հագգընտա
իսէ, պիրատէրլէր իլէ պէրապէր եանընըզա կէլմէ-
սինի քէնտիսինտէն չօգ րիճա էթտիմ իսէ տէ,
շիմտի կէլմէյի գաթ'էն իսթէմէյօր, վէ լաքին մու-
նասիպ վագթը օլտըգտա կէլէճէք տիր։
13-կՈւյանըգ տուրընըզ․ հիմանտա սապիթ օլու-
նըզ․ մէրտանէ հարէքէթ էտինիզ․ ձմուհքէմ օլու-
նըզ։ 14-ղՃիւմլէ ումուրընըզ մուհապպէթլէ իճրա
օլունսուն։ 15-Էյ պիրատէրլէր, Սթէփաննէսին խա-
նէսի ճԱքայիանըն թուրֆանտասը օլուպ՝ մմուգատ-
տէսլէրին խըտմէթինէ կէօնիւլ վէրտիքլէրի յմա'-
լումունուզ իքէն, սիզէ րիճա էտէրիմ քի, 16-Քէն-
տինիզ տախի պու կիպի քիմսէլէրէ վէ պէրապէր
իշլէյիպ նէմէք չէքէնլէրին ճիւմլէսինէ շմուտի' օլա-
սընըզ։ 17-Սթէփաննէս վէ Փօրտունատոս վէ Աքա-
յիկօսըն վարըլ օլմալարընտան մէսրուր օլտըմ․ ոզի-
րա սիզին նօգսանընըզը անլէր թէմամ էթտիլէր․
18-չՋիւնքի պէնիմ րուհըմը վէ սիզինքինի տէ մու-
թէրիհ գըլտըլար․ պիմտի պէօյլէ քիմսէլէրէ րի'այէթ
էյլէյինիզ։ 19-Ասիա քիլիսէլէրի սիզէ սէլամ էտէր-
լէր․ Ակիւղաս վէ Պրիսկիղա իլէ ջխանէլէրինտէ պու-
լունան քիլիսէ սիզէ Րապպտա չօգ սէլամ էտէրլէր։
20-Ճիւմլէ պիրատէրլէր սիզէ սէլամ էտէրլէր․ ռմու-
գատտէս էօփիւշլէ պիրիպիրինիզէ սէլամ էտինիզ։

ծ Գ. 1. 12։ 3. 5։
կ Մատթ. 24. 42։ 25. 13։ 1 Սէլ. 5. 6։ 1 Պետ. 5. 8։
հ Գ. 15. 1։ Փիլ. 1. 27։ 4. 1։ 1 Սէլ. 3. 8։ 2 Սէլ. 2. 14։
ձ Եփես. 6. 10։ Կօղ. 1. 11։
ղ Գ. 14. 1։ 1 Պետ. 4. 8։
ճ Րօմ. 16. 5։
մ 2 Կօր. 8. 4։ 9. 1։ 'Իպր. 6. 10։
յ Գ. 1. 16։
ն 'Իպր. 6. 10։
շ 'Իպր. 13. 17։
ո 2 Կօր. 11. 9։ Փիլ. 2. 30։ Փիլիմ. 13։
չ Կօղ. 4. 8։
պ 1 Սէլ. 5. 12։ Փիլ. 2. 29։
ջ Րօմ. 16. 5, 15։ Փիլիմ. 2։
ռ Րօմ. 16. 16։

21-[ա]Պէն Պօղոսըն էլ եազըսըյլէ սէլամ։ 22-[բ]Էկէր պիր քիմսէ Ռապպ [Յիսուս Քրիստոս]ը սէվմէզսէ, [գ]Ռապպըմըզըն կէլտիյինտէ [դ]մէլ՚ուն օլսուն։ 23-[ե]Ռապպ Յիսուս Քրիստոսըն ՚ինայէթի սիզին իլէ օլսուն. 24-Մուհապպէթիմ Յիսուս Քրիստոստա ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ՊՕՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ԿՈՐՆԹՈՍԼԸԼԱՐԱ

ԻՔԻՆՃԻ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Ալլահըն իրատէթիյլէ [ա]Յիսուս Քրիստոսըն ռէսուլը Պօղոս վէ Տիմոթէոս պիրատէր, Ալլահըն Կորնթոստա օլան քիլիսէսինէ վէ պիւթիւն Աքայիատա պուլունան [բ]մուգատտէսլէրին ճիւմլէսինէ. 2-Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Ռապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան սիզէ [գ]՚ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

3-[դ]Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Փէտէրի Ալլահ՝ չէֆգաթլարըն Փէտէրի վէ ճիւմլէ թէսէլլինին

[ա] Կօղ. 4. 18։ 2 Սէլ. 3. 17։
[բ] Էֆէս. 6. 24։
[գ] Յուդ. 14, 15։
[դ] Գաղ. 1. 8, 9։
[ե] Ռոմ. 16. 20։

[ա] Կոր. 1. 1։ Էֆէս. 1. 1։ Կօղ. 1. 1։ 1 Տիմ. 1. 1։ 2 Տիմ. 1. 1։
[բ] Փիլ. 1. 1։ Կօղ. 1. 1։
[գ] Ռոմ. 1. 7։ 1 Կոր. 1. 3։ Գաղ. 1. 4։ Փիլ. 1. 2։ Կօղ. 1. 2. 1 Սէլ. 1. 1։ 2 Սէլ. 1. 2։ Փիլիմ. 3։
[դ] Էֆէս. 1. 3։ 1 Պետ. 1. 3։

մէնզա՛ր օլան Ալլահ միւպարէք օլուն։ 4-Օ տախի
հէր պիր մուզայագատա պուլունան քիմսէլէրէ Ալ-
լահ Թարաֆընտան պիզիմ Թէսէլլի օլունտըղըմըզ
Թէսէլլիյլէ Թէսէլլի վէրէ պիլմէմիզ իչիւն պիզէ հէր
պիր մուզայագամըզտա Թէսէլլի վէրիր։ 5-[ե]Զիրա
Քրիստոսըն էլէմլէրի պիզտէ չօղալտըղը միսիլլիւ՝
Թէսէլլիմիզ տախի Քրիստոսըն վասըԹասըյլէ չօղա-
լըր։ 6-Վէ էկէր մուզայագա չէքէր իսէք, հէման
պիզիմ չէքտիյիմիզ օլ էլէմլէրէ Թէհամմիւլէ հու-
սուլէ կէլէն [զ]սիզին Թէսէլլինիզ վէ խըլասընըզ ի-
չիւն տիր. վէ միւԹէսէլլի օլուր իսէք, սիզին Թէ-
սէլլինիզ վէ խըլասընըզ իչիւն տիր։ 7-Վէ [է]էլէմ-
լէրէ միւշԹէրիք օլտըղընըզ միսիլլիւ, Թէսէլլիյէ
տախի [illegible] պիլմէքլէ՝ սիզին իչիւն ու-
միտիմիզ գավի տիր։ 8-Զիրա, էյ պիրատէրլէր,
պիզէ [ը]Ասիատա վագը՛ օլան մուզայագատան, եա՛-
նի հատտէն զիյատէ, ԹագաԹըն ֆէվգինտէ՝ հաԹ-
Թա եաշամագտան պիլէ մէ՛յուս օլմագ տէրէճէ-
սինտէ, սըգըլմըշ օլտըղըմըզտան պիխապէր պուլուն-
մանըզը իսԹէմէյիզ։ 9-Լաքին քէնտի նէֆսիմիզտէ
եօլիւմ ի՛լամընը ալտըգ, [թ]Թա քի քէնտիմիզէ տէ-
յիլ, անճագ եօլիւլէրի տիրիլտէն Ալլահա ի՛Թիմատ
էտէլիմ։ 10-[ժ]Օ պիզի օլ գատար պէօյիւք պիր եօ-
լիւմտէն գուրԹարտը, վէ գուրԹարըր, վէ պուն-
տան պէօյլէ տախի պիզի գուրԹարաճագ տըր՝ տէ-
յիւ անա Թէվէքքիւլ էտէրիզ։ 11-Սիզ տախի [ի]պի-
զիմ իչիւն տու՛ատա մու՛ավէնէԹ էտէրսինիզ, [լ]Թա
քի նիչէ քիմսէլէր վէսիլէսիյլէ պիզէ օլան իհսան

ե Ա'մալ. 9. 4. Գ. 4. 10. Կող. 1. 24.
զ Գ. 4. 15.
է Ռօմ. 8. 17. 2 Տիմ. 2. 12.
ը Ա'մալ. 19. 23. 1 Կոր. 15. 32. 16. 9.
թ Եբր. 17. 5, 7.
ժ 2 Պետ. 2. 9.
ի Ռօմ. 15. 31. Փիլ. 1. 19. Փիլիմ. 22.
լ Գ. 4. 15.

իւզէրինէ՝ նիչէլէր Թարաֆընտան պիզիմ իչիւն շիւքր՛ էտա օլունա։

12-Զիրա իֆթիխարըմըզ պու տըր, եա՛նի զա-
միրիմիզ շէհատէթ էտէր քի՝ [խ]ճիսմանի հիքմէթլէ
տէյիլ, անճագ Ալլահըն ՚ինայէթիյլէ տիւնեատա վէ
պախուսուս սիզին հագգընըզտա սատէլիքլէ, վէ
[ծ]Ալլահա օլան խուլուսլէ հարէքէթ էյլէտիք։ 13-
Զիրա օգուտըղընըզ, եախօտ Թանըգլըգէն պիլտիյի-
նիզտէն, վէ իւմիտիմ է կէօրէ նիհայէթէ գատար
տախի Թանըգլըգէն պիլէճէյինիզտէն ղայրը պիր շէյ
եազմայօրըզ. 14-Նիթէքիմ Ռապպ Ցիսուսըն կիւ-
նիւնտէ պիզէ [կ]իֆթիխարը մուճիպ օլաճաղըմըզ միսիլլիւ,
[հ]պիզ տախի սիզէ իֆթիխարը մուճիպ ՝օլտըղըմըզը
պա՛զը մէրթէպէ գապուլ էթտինիզ։

15-Վէ պու իՙթիմատլէ, [ձ]իքինճի տէֆ՚ա պիր
նի՛մէթէ նա՛իլ օլմանըզ իչիւն, [ղ]էվվէլա սիզէ վար-
մաղ, 16-Վէ սիզտէն Մակեդոնիայա կէչմէք, [ճ]վէ
եինէ Մակեդոնիատան սիզէ կէլմէք, վէ Եէհուտի-
յէյէ կիթմէք իւզըրէ սիզին Թարաֆընըզտան եօլա
չըգարըլմաղ մուրատընտա իտիմ։ 17-Իմտի պու
նիյէթիմտէ ՚աճէպա խըֆֆէ՛թլէ մի հարէքէթ էթ-
տիմ, եօգսա պէնտէ էվվէթ՝ էվվէթ, խայըր՝ խայըր
օլմաղ իչիւն [մ]ճիսմանի՛ Թարիգլէ մի նիյէթ էթտիմ։
18-Ամմա Ալլահ սատըգ տըր քի՝ պիզիմ սիզէ օ-
լան քէլամըմըզ էվվէթ վէ խայըր օլմատը։ 19-Զի-
րա պիզիմ, ե՛՚նի պէնիմ իլէ Սիլուանոս վէ Տիմո-
թէոս վասըթասըյլէ արանըզտա ՚վա՚զ օլունան Իպն
Ուլլահ Ցիսուս Քրիստոս էվվէթ վէ խայըր օլմայըպ՝

խ 1 Կոր. 2. 4, 13։
ծ Բ. 2. 17։ 4. 2։
կ Փիլ. 2. 16։ 4. 1։ 1 Սել. 2. 19, 20։
հ Բ. 5. 12։
ձ Ռոմ. 1. 11։
ղ 1 Կոր. 4. 19։
ճ 1 Կոր. 16. 5, 6։
մ Բ. 10. 2։
յ Մարկ. 1. 1։ Ղուկ. 1. 35։ Ա'մալ. 9. 20։

[ձ]անճագ +եւ՞ը՞ըւ անտէ էվվէթ օլտու։ 20-[ղ]Զիրա
Ալլահըն ճիւմլէ վա՚տլարը վասըթամըզլէ Ալլահըն
ճէլալի իչիւն անտէ Էվվէթ վէ Ամին տիր։ 21-Վէ
պիզի սիզին իլէ պէրապէր Քրիստոսա սապիթ է-
տիպ [ճ]պիզի մէսհ էտէն՝ Ալլահ տըր. 22-[մ]Վէ քէ-
զալիք պիզի միւհիւրլէտի, [յ]վէ գալպլէրիմիզէ Րուհըն
փէյինի վէրտի։ 23-*Ալլահ [ն]պանա շահիտ օլսուն
[ո]քի՛ սիզի էսիրկէմէք իչիւն տահա Կորնթոսա կէլ-
մէտիմ. 24-[չ]Տէյիլ քի սիզին իմանընըզա թէսալ-
լութ էտէրիզ, ֆագաթ սիզին մէսէրրէթինիզէ մու-
՚ավէնէթ էտէրիզ. [պ]զիրա սիզ իմանըլէ գա՛իմ սինիզ։

ՊԱՊ 2

Լաքին [ա]պիր տահա եանընըզա հիւզնիլէ կէլմէ-
մէյէ քէնտիմտէ գարար վէրտիմ։ 2-Զիրա էկէր
պէն սիզի մահզուն էտէր իսէմ, պէնիմ թարաֆըմ-
տան մահզուն էտիլէն քիմսէտէն զայրի պէնի մէս-
րուր էտէճէք քի՞մ տիր։ 3-Վէ հէման պունու
սիզէ եազտըմ, քի կէլտիյիմտէ պանա մէսէրրէթի
մուճիպ օլաճագ քիմսէլէր թարաֆընտան [բ]մահզուն
օլմայայըմ, չիւնքի պէնիմ մէսէրրէթիմ ճիւմլէնի-
զին մէսէրրէթի տիր՝ տէյիւ [գ]սիզին ճիւմլէնիզէ ի՚-
թիմատըմ վար տըր։ 4-Զիրա [դ]մահզուն օլմանըզ
իչիւն տէյիլ, անճագ պէնիմ սիզէ օլան փէք զի-

ձ Իպր. 13. 8։
ղ Րոմ. 15. 8, 9։
ճ 1 Յովհ. 2. 20, 27։
մ Եփես. 1. 13։ 4. 30։ 2 Տիմ. 2. 19։ Վահ. 2. 17։
յ Պ. 5. 5։ Եփես. 1. 14։
ն Րոմ. 1. 9։ Պ. 11. 31։ Գաղ. 1. 20։ Փիլ. 1. 8։
ո 1 Կոր. 4. 21։ Պ. 2. 3։ 12. 20։ 13. 2, 10։
* Եան. Պէն իսէ Ալլահը ճանըմ իւզէրինէ շահիտ թութարըմ՝ քի
չ 1 Կոր. 3. 5։ 1 Պետ. 5. 3։
պ Րոմ. 11. 20։ 1 Կոր. 15. 1։

———

ա Պ. 1. 23։ 12. 20, 21։ 13. 10։
բ Պ. 12. 21։
գ Պ. 7. 16։ 8. 22։ Գաղ. 5. 10։
դ Պ. 7. 8, 9, 12։

յատէ մուհապպէթիմի պիլմէնիզ իչիւն չօգ մու-
ղայագա վէ գալպ իղթիրապընտան վէ չօգ կէօզ
եաշլարըյլէ սիզէ եազտըմ։

5-[ա]Վէ էկէր պիր քիմսէ հիւզնէ սէպէպ օլտու
իսէ, [բ]պանա տէյիլ, անճագ պա՛զը մէրթէպէ (քի
զիյատէ սըգլէթ վէրմէյէյիմ) ճիւմլէնիզէ հիւզնէ
սէպէպ օլտու։ 6-Պէօյլէ քիմսէյէ [գ]էքսէր թարա-
ֆընտան օլան պու թէքտիր քեաֆի տիր։ 7-[դ]Շէօյ-
լէ քի պի՛լ աքս պու միսիլլիւ քիմսէնին իֆրաթ տէ-
րէճէ հիւզնէ ղարգ օլմամասը իչիւն, անը 'աֆվ
էյլէյիպ՝ թէսէլլի էթմէնիզ սէզա տըր։ 8-Պու էճլ-
տէն անա մուհապպէթ իսպաթ էթմէնիզի սիզտէն
րէճա էտէրիմ։ 9-Զիրա [ե]հէր չէյտէ մութի՛ օլուպ
օլմատըղընըզը պիլմէք իւզրէ տախի սիզի թէճրիպէ
իչիւն եազտըմ։ 10-Վէ հէր քիմէ պիր չէյ 'աֆվ
էտէրսէնիզ, պէն տախի էտէրիմ, զիրա պէն տախի
պիր չէյ 'աֆվ էթմիշ իսէմ, Քրիստոս թարաֆըն-
տան սիզին իչիւն 'աֆվ էթտիմ. 11-Թա քի Շէյ-
թան թարաֆընտան զարար չէքմէյէլիմ, չիւնքի ա-
նըն ղարազլարընտան պիխապէր տէյիլ իզ։

12-[զ]Քրիստոսըն պէշարէթի իչիւն Տրովատայա
վարտըղըմտա [է]պանա Րապպ թարաֆընտան գափու
աչըլմըշ իսէ տէ, 13-[ը]Պիրատէրիմ Տիտոսը պուլմա-
տըղըմտան րուհըմտա րահաթըմ եօգ իտի, վէ ան-
լէր իլէ վէտա՛ էտիպ՝ Մակեդոնիայա կիթտիմ։

14-Ամմա պիզի տա՛իմա Քրիստոստա մուզաֆ-
ֆէր էտիպ՝ հէր եէրտէ պիզիմ վասըթամըզլէ անը
պիլմէք [թ]րա՛իհասընը իզհար էյլէյէն Ալլահա չիւքր

ա 1 Կոր. 5. 1։
բ Գաղ. 4. 12։
գ 1 Կոր. 5. 4, 5։ 1 Տիմ. 5. 20։
դ Գաղ. 6. 1։
ե Պ. 7. 15։ 10. 6։
զ Ա՛մալ. 16. 8։ 20. 6։
է 1 Կոր. 16. 9։
ը Պ. 7. 5, 6։
թ Ա՛ղն. 1. 3։

օլսուն։ 15 - Զիրա [ծ]կէրէք խէլաս պուլան [կ]կէրէք
հէլագ օլան քիմսէլէր հագգընտա Ալլահըն 'ինտին-
տէ Քրիստոսըն խօշ րա"իհասը իզ։ 16 - [հ]Գունլարա
էօլիւմ իչիւն էօլիւմ րա"իհասը, վէ անլէրէ հայաթ
իչիւն հայաթ րա"իհասը իզ. [ձ]վէ պու չէյլէրէ քի'մ
միւսթա'իտ տիր։ 17 - Զիրա նիչէլէր կիպի [ղ]Ալլահըն
քէլամընը Թահրիֆ էտէնլէր տէյիլ իզ, անճագ [ճ]խու-
լուստան վէ Ալլահ Թարաֆընտան կիպի, վէ Ալլա-
հըն հուզուրընտա Քրիստոստա սէօյլէրիզ։

ԳԱԳ 3

[մ]Քէնտիմիզի եինէ Թավսիյէ էթմէյէ մի պաշ-
լայօրըզ. եօգսա պա'զըլարը կիպի [յ]Թարաֆընըզա
Թավսիյէնամէլէրէ, եախօտ Թարաֆընըզտան Թավ-
սիյէլէրէ՞ մի միւհթաճ ըզ։ 2 - [ն]Գալպլէրիմիզտէ եա-
զըլմըշ, վէ ճիւմլէ ատէմլէրին Թանըյըպ օգուտըգ-
լարը մէքթուպըմըզ սիզ սինիզ։ 3 - Զիւնքի պիզիմ
խըտմէթիմիզ վասըթասըյլէ միւրէքքէպլէ տէյիլ,
անճագ հայյ օլան Ալլահըն Րուհըյլէ, [շ]Թաշ լէվ-
հալարա տէյիլ, [ո]անճագ գալպին էթ լէվհալարընա
եազըլմըշ օլան [չ]Քրիստոսըն մէքթուպը սիզ օլտը-
ղընըզ աշիքեար տըր։ 4 - Քրիստոսըն վասըթասըյլէ
տախի Ալլահա պէօյլէ ի'թիմատըմըզ վար տըր։
5 - [պ]Վէ լաքին պիզզալթ քէնտիլիյիմիզտէն կիպի պիր
չէյ քէնտիմիզ Թէֆէքքիւր էթմէյէ միւսթա'իտ օլ-
մայըպ՝ [ջ]խըզմէթ'տաարըմըզ Ալլահտան տըր։ 6 - Օ տա-

[ծ] 1 Կոր. 1. 18։
[կ] Գ. 4. 3։
[հ] Ղուկ. 2. 34։ Յովհ. 9. 39։ 1 Պետ. 2.7,8։
[ձ] 1Կոր. 15. 10։ Գ. 3. 5,6։
[ղ] Գ. 4. 2։ 11. 13։ 2 Պետ. 2. 3։
[ճ] Գ. 1. 12։ 4. 2։

——

[մ] Գ. 5. 12։ 10. 8,12։ 12. 11։
[յ] Ա'մալ. 18. 27։
[ն] 1 Կոր. 9. 2։
[շ] Խուր. 24. 12։ 34. 1։
[ո] Մէզ. 40. 8։ Երեմ. 31.33։ Եզեկ. 11.19։ 36. 26։ 'Իպր. 8. 10։
[չ] 1. Կոր. 3. 5։
[պ] Յովհ. 15.5։ Գ. 2.16։
[ջ] 1 Կոր. 15. 10։ Փիլ. 2. 13։

խի պիզի [բ]՚ահտը ճէտիտին, եա՛նի [գ]հարֆըն տէ-
յիլ, անճագ ռուհըն [դ]խըտմէթճիլէրի օլմաղա միւա-
թա՛հիտ գըլտը. [ե]զիրա հարֆ էօլտիւրիւր, [զ]ամմա
ռուհ իհեա էտէր։ 7-[է]Վէ էկէր հարֆլարլէ [ը]թաշ-
լար իւզէրինէ հէքք օլունան էօլիւմ խըտմէթի՝
[թ]պէնի Իսրայէլ Մովսէսին եիւզիւնէ, անըն ֆանի
ճէլալի սէպէպինտէն, նազար գըլամատըգլարը տէ-
րէճէտէ ճէլիլ օլտու իսէ, 8-[ժ]Ռուհըն խըտմէթի
տահա զիյատէ ճէլիլ օլմամասը նա՛սըլ օլուր։ 9-
Զիրա մահքիւմիյէթ խըտմէթի ճէլիլ օլտըղը թագ-
տիրտէ, [ի]տահա զիյատէ սալահ խըտմէթի ճէլալ-
տէ արթաճագ տըր։ 10-Զիրա ճէլալէ մաղհար օ-
լան պիլէ պու խուսուստա, եա՛նի տահա ա՛լա ճէ-
լալէ նիսպէթլէ ճէլիլ տէյիլ իտի։ 11-Զիւնքի ֆա-
նի օլան ճէլիլ օլտու իսէ, պագը օլան նէ՛ գատար
զիյատէ ճէլիլ օլուր։ 12-Իմտի պէօյլէ իւմիտիմիզ
վար իքէն, [լ]չօգ ճէսարէթ իպրազ էտէրիզ։ 13-Վէ
[խ]պէնի Իսրայէլ ֆանի նէսնէնին նիհայէթինէ նա-
զար գըլմամալարը իչիւն, [ծ]Մովսէս քէնտի եիւզիւ-
նէ նիգապ գօյարտը կիպի էյլէմէյիզ։ 14-[կ]Ամմա ան-
լէրին զիհնլէրի քէօրլէնմիշ իտիյինտէն, ՚ահտը ՚ա-
թիգ օգունտուղընտա օլ նիգապ պու կիւնէ գատար
րէֆ՛ օլունմամըշ տուրույօր. օ տախի Քրիստոստա
իպթալ օլունուր։ 15-Վէ լաքին թա պու կիւնէ

[բ] Երեմ. 31. 31: Մատթ. 26. 28: Եբր. 8. 6, 8:
[գ] Ռոմ. 2. 27, 29: 7. 6:
[դ] 1 Կոր. 3. 5: 15. 10: Գ. 5. 18: Եփես. 3. 7: Կող. 1. 25, 29: 1 Տիմ. 1. 11, 12: 2 Տիմ. 1. 11:
[ե] Ռոմ. 3. 20: 4. 15: 7. 9—11: Գաղ. 3. 10:
[զ] Յովհ. 6. 63: Ռոմ. 8. 2:
[է] Ռոմ. 7. 10:
[ը] Խուր. 34. 1, 28: Թէս. 10. 1, վէ շայրի:
[թ] Խուր. 34. 29, 30, 35:
[ժ] Գաղ. 3. 5:
[ի] Ռոմ. 1. 17: 3. 21, 22:
[լ] Գ. 7. 4: Եփես. 6. 19:
[խ] Ռոմ. 10. 4: Գաղ. 3. 23:
[ծ] Խուր. 34. 33, 35:
[կ] Եա. 6. 10: Մատթ. 13. 11, 14: Յովհ. 12. 40: Ա՛մալ. 28. 26: Ռոմ. 11. 7, 8, 25: Գ. 4. 4:

տէյին Մովսէսին կիթապը օգունտըղընտա՝ նիգաապ անլէրին գալպի ուզէրինտէ պագը տըր: 16 - [ց]Ամմա Ռապպա րիւճու՝ էթտիքլէրինտէ [ւ]Նիգաապ գալտը-րըլաճագ տըր: 17 - [փ]Իմտի Ռապպ Ռուհ տըր, վէ Ռապպըն Ռուհու հէր նէրէտէ իսէ հուրրիյէթ օրա-տա տըր: 18 - Պիզիմ ճումլէմիզ իսէ [ք]Ռապպըն ճէլա-լինի [օ]այինէտէ կիպի նիգաապսըզ եիւզլէ սէյր էտէ-րէք, կէօյա Ռապպըն Ռուհու թարաֆընտան հէման [ֆ]օլ սուրէթէ ճէլալտէն ճէլալէ թէպտիլ օլունուրըզ:

ԳԱԳ 4

[ա]Պու էճլտէն իշպու խըտմէթ պիզտէ իքէն, [բ]մէր-համէթէ նա՚իլ օլտըղըմըզա նազարէն օսանմայըզ. 2 - Լաքին րէզալէթէ սէպէպ օլան կիզլի չէյլէրի րէտտ էտէրէք, հիլէյլէ հարէքէթ էթմէյիզ. վէ [գ]Ալլահըն քէլամընը թահրիֆ էթմէյիզ՝ [դ]անճագ հագգը իզհար էթմէքլէ [ե]քէնտի քէնտիմիզի Ալլա-հըն հուզուրընտա հէր պիր ատէմին զամիրինէ թավ-սիյէ էտէրիզ: 3 - Վէ պիզիմ պէշարէթիմիզ էօր-թիւլիւ օլսա, [զ]հէլաք օլանլար հագգընտա էօրթիւ-լիւ տիր: 4 - Չիւնքի անլէրտէ, [է]Ալլահըն սուրէթի օլան [ը]Քրիստոսըն ճէլալի պէշարէթինին նուրը ան-լէրէ զիյա վէրմէմէսի իչիւն, [թ]պու տիւնեա իլահը [ժ]իմանսըզլարըն զիհնինի քէօր էթտի: 5 - [ի]Զիրա քէն-

ց Խուր. 34. 34: Ռոմ. 11. 23, 26:
ւ Եշ. 25. 7:
փ Այ. 6: 1 Կոր. 15. 45:
ք Գ. 4. 4, 6: 1 Տիմ. 1. 11:
օ 1 Կոր. 13. 12:
ֆ Ռոմ. 8. 29: 1 Կոր. 15. 49: Կող. 3. 10:

ա Գ. 3. 6:
բ 1 Կոր. 7. 25: 1 Տիմ. 1. 13:
գ Գ. 2. 17: 1 Սէլ. 2. 3, 5:
դ Գ. 6. 4, 7: 7. 14:
ե Գ. 5. 11:
զ 1 Կոր. 1. 18: Գ. 2. 15: 2 Սէլ. 2. 10:
է Յովհ. 1. 18: 12. 45: 14. 9: Ֆիլ. 2. 6: Կող. 1. 15: Իպր. 1. 3:
ը Գ. 3. 8, 9, 11, 18: Այ. 6:
թ Յովհ. 12. 31: 14. 30: 16. 11: Եֆէս. 6. 12:
ժ Եշ. 6. 10: Յովհ. 12. 40: Գ. 3. 14:
ի 1 Կոր. 1. 13, 23: 10. 33:

տիմիզի տէյիլ, անճագ Ռապպ Յիսուս Քրիստոսը
վա՛զ էտէրիզ. լվէ Յիսուս իչիւն քէնտիմիզի սիզէ
գուլ ’ատա էտէրէյիզ։ 6-Զիրա խզուլմէթտէն նուր փար-
լամասընը էմր էտէն Ալլահ քէնտիսի Յիսուս Քրիս-
տոսըն եիւզիւնտէ ծԱլլահըն ճէլալինի պիլմէք նու-
րընը վէրմէք իչիւն, կգալպլէրիմիզտէ փարլատը։
7-Լաքին հգուվվէթին ֆազլէթի պիզտէն օլմայըպ՝
Ալլահտան օլմասը իչիւն, պու խազինէյէ ձԹօփրագ
գապլար իչինտէ մալիք իզ։ 8-ղՀէր չէյտէ մուզայա-
գատա իզ, լաքին պիհուզուր տէյիլ իզ. միւզթա-
րիպ իզ, լաքին մէ՛յուս տէյիլ իզ. 9-Թէ՛ատտի կէօ-
րիւրիւզ, ամմա մէթրուք տէյիլ իզ. ճԵէրէ վուրու-
լուրուզ, ամմա հէլաք օլմուշ տէյիլ իզ։ 10-մՅիսու-
սըն էօլիւմիւնիւ տա՛իմա ճէսէտիմիզտէ թաշըրըզ,
յքի Յիսուսըն հայաթը տախի ճէսէտիմիզտէ իզհար
օլունա։ 11-Զիրա պիզ քի հայաթտա իզ, Յիսուսըն
հայաթը տախի պիզիմ ֆանի թէնիմիզտէ իզհար
օլունմագ իւզրէ, նՅիսուս իչիւն հէր վագըթ էօ-
լիւմէ թէսլիմ շօլունուրըզ։ 12-Իմտի պիզտէ էօ-
լիւմ, սիզտէ իսէ հայաթ ’ամիլ տիր։ 13-Լաքին՝
ոԻման էթտիմ, անըն իչիւն սէօյլէտիմ՝ տէյիւ եա-
զըլտըղը իւզրէ, չՀէման օլ իման րուհընա մալիք
օլտըղըմըզտան՝ պիզ տախի իման էտէր վէ անըն
իչիւն սէօյլէրիզ. 14-պՁիւնքի Ռապպ Յիսուսը տի-
րիլտէն՝ պիզի տախի Յիսուս իլէ տիրիլտիպ՝ սիզին

լ 1 Կոր. 9. 19։ Գ. 1. 24։
խ Թէք. 1. 3։
ծ Այ. 4։ 1 Պետ. 2. 9։
կ 2 Պետ. 1. 19։
հ 1 Կոր. 2. 5։ Գ. 12. 9։
ձ Գ. 5. 1։
ղ Գ. 7. 5։
ճ Մէզ. 37. 24։
մ 1 Կոր. 15. 31։ Գ. 1. 5, 9։ Գալ. 6. 17։ Փիլ. 3. 10։
յ Ռօմ. 8. 17։ 2 Տիմ. 2. 11, 12։ 1 Պետ. 4. 13։
ն Մէզ. 44. 22։ Ռօմ. 8. 36։ 1 Կոր. 15. 31, 49։ Գ. 1. 8, 9։
շ Գ. 13. 9։
ո Մէզ. 116. 10։
չ Ռօմ. 1. 12։ 2 Պետ. 1. 1։
պ Ռօմ. 8. 11։ 1 Կոր. 6. 14։

իլէ պէրապէր իհզար էտէճէյինի պիլիրիզ։ 15-[գ]Զիրա հէր շէյ սիզին իչին տիր․ [դ]Թա քի ՚նիայէթ չօղալմաղլէ էքսէրին թէշէքքիւրիւ սէպէպիյլէ Ալլահըն ՚իզզէթի իչին արթա։

16-Պունուն իչին օսանմայըզ․ լաքին պիզիմ զահիրի ատէմիմիզ ֆէնա պուլուր իսէ տէ, [ե]պաթընի օլան կիւնտէն կիւնէ եէնիլէնիր։ 17-[զ]Զիրա պիզիմ պիր ան իչին օլան խաֆիֆ մուզայագամըզ պիզէ ղայէթ իւլ ղայէ ՚ազիմ վէ էպէտի պիր ճէլալ հուսուլէ կէթիրիր։ 18-[է]Մատամ քի կէօրիւնէն շէյլէրէ տէյիլ, անճագ կէօրիւնմէյէնլէրէ նազար գըլարըզ․ զիրա կէօրիւնէնլէր զէմանի վէ կէօրիւնմէյէնլէր էպէտի տիր։

ԳԱԳ 5

Զիրա պիլիրիզ քի՝ [ը]էկէր տուլիպէ օլան իշպու զէմինի խանէմիզ պօզուլուր իսէ, Ալլահ թարաֆընտան էպէտի պիր պինամըզ, եա՚նի սէմավաթտա էլ իլէ եափըլմամըշ խանէմիզ վար տըր։ 2-[թ]Ֆիլվագը՝ պունտա սէմատան օլան մէսքէնիմիզի կիյինմէք իշթիյագըյլէ ահ չէքէրիզ։ 3-Պարի [ժ]կիյինմիշ օլսագ, չըփլագ պուլունմայաճագըզ։ 4-Զիրա պիզ քի պու տուլիպէտէ իզ, եիւք ալթընտա օլարագ ահ չէքիյօրըզ․ չիւնքի սօյունմագ տէյիլ, [ի]անճագ ֆանի օլանըն հայաթա ղարգ օլմասը իչին կիյինմէք իսթէրիզ։ 5-[լ]Վէ պիզի հէման պու շէյէ հազըրլա-

[գ] 1 Կոր. 3. 22։ Գ. 1. 6։ Կող. 1. 24։ 2 Տիմ. 2. 10։
[դ] Գ. 1. 11։ 8. 18։ 9. 11, 12։
[ե] Րոմ. 7. 22։ Եփես. 3. 16։ Կող. 3. 10։

1 Պետ. 3. 4։
[զ] Մատթ. 5. 12։ Րոմ. 8. 18։ 1 Պետ. 1. 6։ 5. 10։
[է] Րոմ. 8. 24։ Գ. 5. 7։ ՚Իպր. 11. 1։

[ը] Յոբ 4. 19։ Գ. 4. 7։ 2 Պետ. 1. 13, 14։
[թ] Րոմ. 8. 23։
[ժ] Վահ. 3. 18։ 16. 15։
[ի] 1 Կոր. 15. 53, 54։
[լ] Եա. 29. 23։ Եփես. 2. 10։

յան, [զ]հէմ տէ պիզէ Ռուհըն փէյմնի վէրէն՝ Ալլահ
տըր։ 6-Գունուն իչիւն տա՚իմա ի՚թիմատ էտէր
վէ պիքլէրիզ քի՝ Թէնտէ հագըր իքէն Րապպըտան
ղա՚իպ իզ։ 7-[է]Ձիրա կէօրիւնէնլէրլէ տէյիլ, անճագ
իմանլէ եիւրիւրիւզ։ 8-Իմտի ի՚թիմատ էտէրիզ վէ
[ը]Թէնտէն ղա՚իպ վէ Րապպըն եանընտա հագըր պու-
լունմաղը տահա զիյատէ արզու էտէրիզ։ 9-Գու
էճլտէն տախի կէրէք հագըր՝ կէրէք ղա՚իպ իսէք,
անըն ՚ինտինտէ մագպուլ օլմաղա ղայրէթ էտէրիզ։
10-[թ]Ձիրա Քրիստոսըն մահքէմէսինէ ճիւմլէմիզին
չըգմասը լազըմ տըր, [ժ]քի հէր պիրի քէնտի ՚ա-
մէլլէրինէ կէօրէ՝ կէրէք խայր, կէրէք շէրր, ճէ-
սէտտէ եափտըղը չէյլէրէ նա՚իլ օլա։

11-[ի]Գունա պինա՚էն պիզ Րապպ գօրգուսընը պի-
լէրէք, ատէմլէրի գանտըրըրըզ, [լ]վէ Ալլահըն ՚ին-
տինտէ իզհար օլունմըշ ըզ. վէ ումարըմ քի սիզին
ղամիրլէրինիզտէ տախի իզհար օլունմըշ ըզ։ 12-Ձի-
րա [խ]քէնտիմիզի եինէ սիզէ Թավսիյէ էթմէյօրըզ.
ֆագաթ գալպտէ տէյիլ, անճագ ղահիրտէ իֆթի-
խար էտէնլէրէ պիր մուխալէֆէթինիզ օլմագ իւզ-
րէ, [ծ]պիզիմ հագգըմըզտա սիզէ իֆթիխար իչիւն
պիր ֆուրսաթ վէրիյօրըզ։ 13-[կ]Ձիրա էկէր տիվանէ
օլմուշ իսէք, Ալլահ իչիւն տիր, վէ էկէր ՚ագլըմըզ
Թամամ իսէ, սիզին իչիւն տիր։ 14-Ձիւնքի Քրիս-
տոսըն մուհապպէթի պիզի մէճպուր էտէր. զիրա
[հ]էկէր պիրի ճիւմլէ իչիւն էօլտիւ իսէ, պունտան

զ Ռոմ. 8. 23: Գ. 1. 22: Եփես. 1. 14: 4. 30:	թ Մատթ. 25. 31, 32: Ռոմ. 14. 10:	10. 31: Յուդ. 23:
		լ Գ. 4. 2:
	ժ Ռոմ. 2. 6: Գաղ. 6. 8: Եփես. 6. 8: Կող. 3. 24, 25: Վահ. 22. 12:	խ Գ. 3. 1:
է Ռոմ. 8. 24, 25: Գ. 4. 18: 1 Կոր. 13. 12: 'իպր. 11. 1:		ծ Գ. 1. 14:
		կ Գ. 11. 1, 16, 17: 12. 6, 11:
ը Փիլ. 1. 23:	ի Յոբ 31. 23: 'իպր.	հ Ռոմ. 5. 15:

թահգիգ էտէրիզ քի ճիւմլէսի էօլտիւ։ 15 - Վէ O
ճիւմլէնին իօլընա էօլտիւ, [ա]քի եաշայանլար արթըգ
քէնտիլէրի իչիւն տէյիլ, անճագ քէնտիլէրինին իօ-
լընա էօլէն վէ գըյամ էտէն իչիւն եաշայալար.
16 - [բ]Շէօյլէ քի պունտան պէօյլէ պիզ հիչ պիր քիմ-
սէյի թէն հասէպիյլէ թանըմայըզ՝ հաթթա Քրիս-
տոսը թէն հասէպիյլէ թանըտըգ իսէ տէ, [գ]շիմտի
արթըգ թանըմայըզ։ 17 - [դ]Իմտի էկէր պիր քիմսէ
Քրիստոստա իսէ, [ե]եէնի մախլուգ տըր. [զ]էսքի շէյլէր
կէչտի, իշթէ հէր շէյ եէնի օլտու։ 18 - Լաքին հէր
շէյ՝ քէնտիսի իլէ [է]պիզի Յիսուս Քրիստոս վասը-
թասըյլէ սուլհ էտէն վէ պիզէ մուսալէհա խըզ-
մէթինի վէրէն Ալլահ թարաֆընտան տըր. 19 - [ը]Եա'-
նի Ալլահ տիւնեայը, սուչլարընը սայմայըզ քէն-
տիսի իլէ Քրիստոստա սուլհ էթմէքտէ օլարագ,
մուսալէհա քէլամընը պիզէ թէվտի էթտի։ 20 -
Իմտի Քրիստոս թարաֆընտան էլչիլիք էտէրէք, Ալ-
լահ պիզիմ վասըթամըզլէ [թ]րէճա էտէր կիպի, [ժ]Ալ-
լահ իլէ սուլհ օլմանըզը Քրիստոս թարաֆընտան
եալվարըրըզ։ 21 - [ի]Զիրա պիզ անտէ Ալլահըն սա-
լիհլէրի օլալըմ տէյիւ [լ]կիւնահ պիլմէյէնի պիզիմ
իչիւն կիւնահքեար 'աստ էյլէտի։

[ա] Րոմ. 6. 11, 12: 14. 7, 8: 1 Կոր. 6. 19: Գաղ. 2. 20: 1 Սել. 5. 10: 1 Պետ. 4. 2:
[բ] Մատթ. 12. 50: Յովհ. 15. 14: Գաղ. 5. 6: Փիլ. 3. 7, 8: Կող. 3. 11:
[գ] Յովհ. 6. 63:
[դ] Րոմ. 8. 9: 16. 7: Գաղ. 6. 15:
[ե] Գաղ. 5. 6: 6. 15:
[զ] Ես. 43. 18, 19: 65. 17: Եփես. 2. 15: Վահ. 21. 5:
[է] Րոմ. 5. 10: Եփես. 2. 16: Կող. 1. 20: 1 Յովհ. 2. 2: 4. 10:
[ը] Րոմ. 3. 24, 25:
[թ] Յոբ 33. 23: Մաղ. 2. 7: Պ. 3. 6: Եփես. 6. 19:
[ժ] Պ. 6. 1:
[ի] Րոմ. 1. 17: 5. 19: 10. 3:
[լ] Ես. 53. 6, 9, 12: Գաղ. 3. 13: 1 Պետ. 2. 22, 24: 1 Յովհ. 3. 5:

———

ԳԱԳ 6

Իմտի պիզ ˜անըն իլէ պերապէր իշլէմէքտէ իքէն, ᵉրճէա էտէրիզ՝ քի Ալլահըն 'ինայէթինի ᵉպիհուտէ գապուլ էթմիշ օլմայասընըզ։ 2 - (ᶠՁիրա՝ Սէնի մագպուլ վագըթտա տինկլէտիմ, վէ սանա խէլաս կիւնիւնտէ իմտատ էյլէտիմ՝ տէյիւ պույուրըր. իշթէ շիմտի մագպուլ վագըթ, իշթէ շիմտի խէլաս կիւնիւ տիր։) 3 - Վէ պու խըտմէթ թա'նիպ օլունմամասը իչին ᵉհիչ պիր շէյտէ պիր կէօնէ թէզքէզ վէրմէյիզ. 4 - Ֆագաթ հէր շէյտէ չօգ սապըրլէ, սըգլէթլէրտէ, զարուրէթլէրտէ, մուզայագալարտա, 5 - ᶢՏարպլարտա, մահպուսիյէթլէրտէ, իխթիլալլարտա, զահմէթլէր վէ ույգուսըզլըգլէ, եէմէքսիզլիքտէ, 6 - Փաքլիք վէ 'իլմ վէ թէ"էննիյլէ, լութֆլէ, Րուհ իւլ Գուտսլէ, րիյասըզ մուհապպէթլէ, 7 - ᵉՀագիգաթ քէլամը վէ ᶣԱլլահըն գուվվէթիյլէ, սաղտան վէ սօլտան ᶠսալահ սիլահլարըյլէ, 8 - 'Իզզէթ վէ զիլլէթլէ, պէտնամի վէ նիքնամիյլէ, տօղրու իքէն ալտատըճըլար կիպի, 9 - ᶡՄա'լիւմ իքէն նամա'լիւմ կիպի, ᵉվէֆաթ էտէնլէր կիպի՝ ամմա իշթէ եաշայօրըզ, ᶣթէ"տիպ օլունուպ տա՝ էօլտիւրիւլմէյէն քիմսէլէր, 10 - Մահզուն օլուպ տա՝ տա"իմա մէսրուր քիմսէլէր, ֆուգարա օլուպ՝ վէ լաքին նիչէլէրի զէնկին էտէն քիմսէլէր, հիչ պիր շէյի օլմայըպ տա հէր շէյէ մալիք օլանլար կիպի օ[illegible]

ᵉքէնտիմիզի Ալլահըն խըտմէթճիլէրի կիպի [illegible]

ա 1 Կոր. 3. 9։
բ Գ. 5. 20։
գ 'Իպր. 12. 15։
դ Եա. 49. 8։
ե Րոմ. 14. 13։ 1 Կոր. 9. 12։ 10. 32։

զ Գ. 11. 23, վէ զայրի։
է Գ. 4. 2։ 7. 14։
ը 1 Կոր. 2. 4։
թ Գ. 10. 4։ Եփես. 6. 11, 13։ 2 Տիմ. 4. 7։

ժ Գ. 4. 2։ 5. [illegible] 6։
ի 1 Կոր. [illegible] 9։ 4
լ Մէ[illegible]
խ 1 Կ[illegible]

[ն]անճագ +եւըմըր անտէ էվվէթ օլտու։ 20 - [շ]Ձիրա
Ալլահըն ճիւմլէ վա՚տլարը վասըթամըզլէ Ալլահըն
ճէլալի իչիւն անտէ Էվվէթ վէ Ամին տիր։ 21 - Վէ
պիզի սիզին իլէ պէրապէր Քրիստոսա սապիթ է-
տիպ [ո]պիզի մէսհ էտէն՝ Ալլահ տըր. 22 - [չ]Վէ քէ-
շալիք պիզի միւհիւրլէտի, [պ]վէ գալպլէրիմիզէ Րուհըն
փէյինի վէրտի։ 23 - *Ալլահ [ջ]պանա շահիտ օլսուն
[ռ]քի" սիզի էսիրկէմէք իչիւն տահա Կորնթոսա կէլ-
մէտիմ. 24 - [ս]Տէյիլ քի սիզին իմանընըզա թէսալ-
լութ էտէրիզ, ֆագաթ սիզին մէսէրրէթինիզէ մու-
՚աւէնէթ էտէրիզ. [վ]զիրա սիզ իմանլէ գա՛իմ սինիզ։

ՊԱՊ 2

Լաքին [ա]պիր տահա խանընըզա հիւզնիլէ կէլմէ-
մէյէ քէնտիմտէ գարար վէրտիմ։ 2 - Զիրա էկէր
պէն սիզի մահզուն էտէր իսէմ, պէնիմ թարաֆըմ-
տան մահզուն էտիլէն քիմսէտէն ղայրի պէնի մէս-
րուր էտէճէք քի՛մ տիր։ 3 - Վէ հէման պունու
սիզէ եազտըմ, քի կէլտիյիմտէ պանա մէսէրրէթի
մուճիպ օլանճագ քիմսէլէր թարաֆընտան [բ]մահզուն
օլմայայըմ, չիւնքի պէնիմ մէսէրրէթիմ ճիւմլէնի-
զին մէսէրրէթի տիր՝ տէյիւ [գ]սիզին ճիւմլէնիզէ ի՚-
թիմատըմ վար տըր։ 4 - Զիրա [դ]մահզուն օլմանըզ
իչիւն տէյիլ, անճագ պէնիմ սիզէ օլան փէք զի-

ն Իպր. 13. 8։
շ Հռոմ. 15. 8, 9։
ո 1 Յովհ. 2. 20, 27։
չ Եփես. 1. 13։ 4. 30։ 2 Տիմ. 2. 19։ Վահ. 2. 17։
պ Գ. 5. 5։ Եփես. 1. 14։
ջ Հռոմ. 1. 9։ Գ. 11. 31։ Գաղ. 1. 20։ Փիլ. 1. 8։
ռ 1 Կոր. 4. 21։ Գ. 2. 3։ 12. 20։ 13. 2, 10։
* Յուն. Պէն իսէ Ալլահը ճանըմ իւզէրինէ շահիտ թութարըմ ՚քի
ս 1 Կոր. 3. 5։ 1 Պետ. 5. 3։
վ Հռոմ. 11. 20։ 1 Կոր. 15. 1։

———

ա Գ. 1. 23։ 12. 20, 21։ 13. 10։
բ Գ. 12. 21։
գ Գ. 7. 16։ 8. 22։ Գաղ. 5. 10։
դ Գ. 7. 8, 9, 12։

յաւէ մուհապպէթիմի պիլմէնիզ իչիւն չօգ մուզայագա վէ գալպ իզթիրապընտան վէ չօգ կէօզ եաշլարըյլէ սիզէ եազտըմ։

5-[ե]Վէ էկէր պիր քիմսէ հիւզնէ սէպէպ օլտու իսէ, [զ]պանա տէյիլ, անճագ պա՛զը մէրթէպէ (քի գըյաւէ սըգլէթ վէրմէյէյիմ) ճիւմլէնիզէ հիւզնէ սէպէպ օլտու։ 6-Պէօյլէ քիմսէյէ [է]էքսէր թարաֆընտան օլան պու թէքտիր քեաֆի տիր։ 7-[ը]Շէօյլէ քի պիլ՛աքս պու միսիլլիւ քիմսէնին իֆրատ տէրէճէ հիւզնէ ղարգ օլմամասը իչիւն, անը ՚աֆվ էյլէյիպ՝ թէսէլլի էթմէնիզ սէզա տըր։ 8-Պու էճլտէն անա մուհապպէթ իսպաթ էթմէնիզի սիզտէն րէճա էտէրիմ։ 9-Զիրա [թ]հէր շէյտէ միւթի՛ օլուպ օլմատըղընըզը պիլմէք իւզրէ տախի սիզի թէճրիպէ իչիւն եազտըմ։ 10-Վէ հէր քիմէ պիր շէյ ՚աֆվ էտէրսէնիզ, պէն տախի էտէրիմ, զիրա պէն տախի պիր շէյ ՚աֆվ էթմիշ իսէմ, Քրիստոս թարաֆընտան սիզին իչիւն ՚աֆվ էթտիմ. 11-Թա քի Շէյթան թարաֆընտան ղատր չէքմէյէլիմ, չիւնքի անըն ղարազլարընտան պիխապէր տէյիլ իզ։

12-[ժ]Քրիստոսըն պէշարէթի իչիւն Տրովադայա վարտըղըմտա [ի]պանա Րապպ թարաֆընտան գափու աչըլտը իսէ տէ, 13-[լ]Պիրատէրիմ Տիտոսը պուլմատըղըմտան րուհըմտա րահաթըմ եօգ իտի, վէ անլէր իլէ վէտա՛ էտիպ՝ Մակեդոնիայա կիթտիմ։

14-Ամմա պիզի տա″իմա Քրիստոստա մուզաֆֆէր էտիպ՝ հէր եէրտէ պիզիմ վասըթամըզլէ անը պիլմէք [խ]րա″իհասընը իզհար էյլէյէն Ալլահա շիւքր

ե 1 Կոր. 5. 1։
զ Գաղ. 4. 12։
է 1 Կոր. 5. 4, 5։ 1 Տիմ. 5. 20։
ը Գաղ. 6. 1։
թ Պ. 7. 15։ 10. 6։
ժ Ա՛մալ. 16. 8։ 20. 6։
ի 1 Կոր. 16. 9։
լ Պ. 7. 5, 6։
խ Ա՛ղն. 1. 3։

օլսուն ։ 15 - Զիրա [ծ] կէրէք խէլաս պուլան [կ] կէրէք
հէլագ օլան քիմսէլէր հագգընտա Ալլահըն ’ինտին-
տէ Քրիստոսըն խօշ րա"իհասը իզ ։ 16 - [հ] Պունլարա
էօլիւմ իչիւն էօլիւմ րա"իհասը, վէ անլէրէ հայաթ
իչիւն հայաթ րա"իհասը իզ. [ձ] վէ պու չէյլէրէ քի՞մ
մուսթա’իտ տիր ։ 17 - Զիրա նիչէլէր կիպի [ղ] Ալլահըն
քէլամընը թահրիֆ էտէնլէր տէյիլ իզ, անճագ [ճ] խու-
լուստան վէ Ալլահ թարաֆընտան կիպի, վէ Ալլա-
հըն հուզուրընտա Քրիստոստա սէօյլէրիզ ։

ՊԱՊ 3

[ա] Քէնտիմիզի եինէ թավսիյէ՞ էթմէյէ մի պաշ-
լայօրըզ. եօգսա պա’զըլարը կիպի [բ] թարաֆընըզա
թավսիյէնամէլէրէ, եախօտ թարաֆընըզտան թավ-
սիյէլէրէ՞ մի մուհթաճ ըզ ։ 2 - [գ] Գալպլէրիմիզտէ եա-
զըլմըշ, վէ ճումլէ ատէմլէրին թանըյըպ օգուտըգ-
լարը մէքթուպըմըզ սիզ սինիզ ։ 3 - Զիւնքի պիզիմ
խըտմէթիմիզ վասըթասըյլէ մուրէքքէպլէ տէյիլ,
անճագ հայյ օլան Ալլահըն Ռուհըյլէ, [դ] թաշ լէվ-
հալարա տէյիլ, [ե] անճագ գալպին էթ լէվհալարընա
եազըլմըշ օլան [զ] Քրիստոսըն մէքթուպը սիզ օլտըգ-
ղընըզ աշիքեար տըր ։ 4 - Քրիստոսըն վասըթասըյլէ
տախի Ալլահա պէօյլէ ի’թիմատըմըզ վար տըր ։
5 - [է] Վէ լաքին պիզզաթ քէնտիլիյիմիզտէն կիպի պիր
չէյ քէնտիմիզ թէֆէքքիւր էթմէյէ մուսթա’իտ օլ-
մայըպ` [ը] ըսթի’տատըմըզ Ալլահտան տըր ։ 6 - Օ տա-

ծ 1 Կոր. 1. 18:
կ Գ. 4. 3:
հ Ղուկ. 2. 34: Յովհ. 9. 39: 1 Պետ. 2. 7, 8:
ձ 1 Կոր. 15. 10: Գ. 3. 5, 6:
ղ Գ. 4. 2: 11. 13: 2 Պետ. 2. 3:
ճ Գ. 1. 12: 4. 2:

———

ա Գ. 5. 12: 10. 8, 12: 12. 11:
բ Ա’մալ. 18. 27:
գ 1 Կոր. 9. 2:
դ Խուր. 24. 12: 34. 1:
ե Մեզ. 40. 8: Երեմ. 31. 33: Եզեկ. 11. 19: 36. 26: ’Իպր. 8. 10:
զ 1. Կոր. 3. 5:
է Յովհ. 15. 5: Գ. 2. 16:
ը 1 Կոր. 15. 10: Փիլ. 2. 13:

կի պիզի [թ]'ահտը ճէտիտին, եա'նի [ժ]հարֆըն տէ-
յիլ, անճագ ռուհըն [ի]խըզմէթճիլէրի օլմաղա մուա-
թա'իտ գըլտը. [լ]զիրա հարֆ էօլտիւրիւր, [խ]ամմա
ռուհ իհեա էտէր: 7 - [ծ]Վէ էկէր հարֆլարլէ [կ]թաշ-
լար իւզէրինէ հէքք օլունան էօլիւմ խըզմէթի՝
[հ]պէնի Իսրայէլ Մուսէյին եիւզինէ, անըն ֆանի
ճէլալի սէպէպինտէն, նազար գըլամատըգլարը տէ-
րէճէտէ ճէլիլ օլտու իսէ, 8 - [ձ]Ռուհըն խըզմէթի
տահա զիյատէ ճէլիլ օլմամասը նա՞սըլ օլուր: 9 -
Զիրա մահքիւմիյէթ խըզմէթի ճէլիլ օլտըղը թագ-
տիրտէ, [ղ]տահա զիյատէ սալահ խըզմէթի ճէլալ-
տէ արթաճագ տըր: 10 - Զիրա ճէլալէ մազհար օ-
լան պիլէ պու խուսուստա, եա'նի տահա ա'լա ճէ-
լալէ նիսպէթլէ ճէլիլ տէյիլ իտի: 11 - Չիւնքի ֆա-
նի օլան ճէլիլ օլտու իսէ, պագը օլան նէ' գատար
զիյատէ ճէլիլ օլուր: 12 - Իմտի պէօյլէ ումիտիմիզ
վար իքէն, [ճ]չօգ ճէսարէթ իպրազ էտէրիզ: 13 - Վէ
[մ]պէնի Իսրայէլ ֆանի նէսնէնին նիհայէթինէ նա-
զար գըլմամալարը իչիւն, [յ]Մուսէս քէնտի եիւզիւ-
նէ նիգապ գօտըղը կիպի էթմէյիզ: 14 - [ն]Ամմա ան-
լէրին զիհինլէրի քէօրլէնմիշ իտիյինտէն, 'ահտը 'ա-
թիգ օգունտըղընտա օլ նիգապ պու կիւնէ գատար
րէֆ' օլունմամըշ տուրույոր. օ տախի Քրիստոստա
իպթալ օլունուր: 15 - Վէ լաքին թա պու կիւնէ

թ Երեմ. 31. 31; Մատթ. 26. 28; 'Իպր. 8. 6, 8:
ժ Ռոմ. 2. 27, 29; 7. 6:
ի 1 Կոր. 3. 5; 15. 10; Բ. 5. 18; Եփես. 3. 7; Կող. 1. 25, 29; 1 Տիմ. 1. 11, 12; 2 Տիմ. 1. 11:
լ Ռոմ. 3. 20; 4. 15; 7. 9—11; Գաղ. 3. 10:
խ Յովհ. 6. 63; Ռոմ. 8. 2:
ծ Ռոմ. 7. 10:
կ Խուր. 34. 1, 28; Թէս. 10. 1, վէ դալըրի:
հ Խուր. 34. 29, 30, 35:
ձ Գաղ. 3. 5:
ղ Ռոմ. 1. 17; 3. 21, 22:
ճ Բ. 7. 4; Եփես. 6. 19:
մ Ռոմ. 10. 4; Գաղ. 3. 23:
յ Խուր. 34. 33, 35:
ն Եշ. 6. 10; Մատթ. 13. 11, 14; Յովհ. 12. 40; Ա'մալ. 28. 26; Ռոմ. 11. 7, 8, 25; Բ. 4. 4:

տէյին Մովսէսին +քիթապը օգունտուղունտա՝ նիգապ
անլէրին գալպի իւզէրինտէ պագը տըր։ 16 - [շ]Ամմա
Րապպա րիւճու՝ էյթտիքլէրինտէ [ո]նիգապ գալտը-
րըլաճագ տըր։ 17 - [չ]Իմտի Րապպ Րուհ տըր, վէ
Րապպըն Րուհու հէր նէրէտէ իսէ հուրրիյէթ օրա-
տա տըր։ 18 - Պիզիմ ճիւմլէմիզ իսէ [պ]Րապպըն ճէլա-
լինի [ջ]այինէտէ կիպի նիգապսըզ եիւզլէ սէյր էտէ-
րէք, կէօյա Րապպըն Րուհու Թարաֆընտան հէման
[ռ]օլ սուրէթէ ճէլալտէն ճէլալէ թէպտիլ օլունուրըզ։

ՊԱՊ 4

[ս]Պու էճլտէն իշպու խըտմէթ պիզտէ իքէն, [վ]մէր-
համէթէ նա՛իլ օլտըղըմըզա նազարէն օսանմայըզ.
2 - Լաքին րէզալէթէ սէպէպ օլան կիզլի շէյլէրի
րէտտ էտէրէք, հիլէյլէ հարէքէթ էթմէյիզ. վէ
[տ]Ալլահըն քէլամընը թահրիֆ էթմէյիփ՝ [ր]անճագ
հագգը իզհար էթմէքլէ [ց]քէնտի քէնտիմիզի Ալլա-
հըն հուզուրընտա հէր պիր ատէմին զամիրինէ թավ-
սիյէ էտէրիզ։ 3 - Վէ պիզիմ պէշարէթիմիզ էօր-
թիւլիւ օլսա, [ւ]հէլաք օլանլար հագգընտա էօրթիւ-
լիւ տիր։ 4 - Զիւնքի անլէրտէ, [փ]Ալլահըն սուրէթի
օլան [ք]Քրիստոսըն ճէլալի պէշարէթինին նուրը ան-
լէրէ զիյա վէրմէմէսի իչիւն, [օ]պու տիւնեա իլահը
[ֆ]իմանսըզլարըն զիհնինի քէօր էթտի։ 5 - [ա]Զիրա քէն-

շ Խուր. 34. 34: Ռոմ. 11. 23, 26:
ո Եշ. 25. 7:
չ Այ. 6: 1 Կոր. 15. 45:
պ Գ. 4. 4, 6: 1 Տիմ. 1. 11:
ջ 1 Կոր. 13. 12:
ռ Ռոմ. 8. 29: 1 Կոր. 15. 49: Կող. 3. 10:

ս Գ. 3. 6:
վ 1 Կոր. 7. 25: 1 Տիմ. 1. 13:
տ Գ. 2. 17: 1 Սէլ. 2. 3, 5:
ր Գ. 6. 4, 7: 7. 14:
ց Գ. 5. 11:
ւ 1 Կոր. 1. 18: Գ. 2. 15: 2 Սէլ. 2. 10:
փ Յովհ. 1. 18: 12. 45: 14. 9: Փիլ. 2. 6: Կող. 1. 15: Իպր. 1. 3:
ք Գ. 3. 8, 9, 11, 18: Այ. 6:
օ Յովհ. 12. 31: 14. 30: 16. 11: Եփես. 6. 12:
ֆ Եշ. 6. 10: Յովհ. 12. 40: Գ. 3. 14:
ա 1 Կոր. 1. 13, 23: 10. 33:

տիմիզի տէյիլ, անճագ Ռապպ Յիսուս Քրիստոսը
վա՚զ էտէրիզ. [լ]վէ Յիսուս իչիւն քէնտիմիզի սիզէ
գուլ ՚օտօ էտէրէզ։ 6 - Զիրա [խ]զուլմէթտէն նուր փար-
լամասընը էմր էտէն Ալլահ քէնտիսի Յիսուս Քրիս-
տոսըն եիւզիւնտէ [ծ]Ալլահըն ճէլալինի պիլմէք նու-
րընը վէրմէք իչիւն, [կ]գալպլէրիմիզտէ փարլատը։
7 - Լաքին [հ]գուվվէթին ֆազլէթի պիզտէն օլմայըպ՝
Ալլահտան օլմասը իչիւն, պու խազինէյէ [ձ]թօփրագ
գապլար իչինտէ մալիք իզ։ 8 - [ղ]Հէր չէյտէ մուզայա-
գատա իզ, լաքին պիհուզուր տէյիլ իզ. միւզթա-
րիպ իզ, լաքին մէ՚յուս տէյիլ իզ. 9 - Թէ՚ատտի կէօ-
րիւրիւզ, ամմա մէթրուք տէյիլ իզ. [ճ]եէրէ վուրու-
լուրուզ, ամմա հէլաք օլմուշ տէյիլ իզ։ 10 - [մ]Յիսու-
սըն էօլիւմիւնիւ տա՚իմա ճէսէտիմիզտէ թաշըրըզ,
[յ]քի Յիսուսըն հայաթը տախի ճէսէտիմիզտէ իզհար
օլունա։ 11 - Զիրա պիզ քի հայաթտա իզ, Յիսուսըն
հայաթը տախի պիզիմ ֆանի թէնիմիզտէ իզհար
օլունմագ իւզրէ, [ն]Յիսուս իչիւն հէր վագըթ էօ-
լիւմէ թէսլիմ [շ]օլունուրըզ։ 12 - Իմտի պիզտէ էօ-
լիւմ, սիզտէ իսէ հայաթ ՚ամիլ տիր։ 13 - Լաքին՝
[ո]Իման էթտիմ, անըն իչիւն սէօյլէտիմ՝ տէյիւ եա-
զըլտըղը իւզրէ, [չ]հէման օլ իման րուհըննա մալիք
օլտուղումուզտան՝ պիզ տախի իման էտէր վէ անըն
իչիւն սէօյլէրիզ. 14 - [պ]Զիւնքի Ռապպ Յիսուսը տի-
րիլտէն՝ պիզի տախի Յիսուս իլէ տիրիլտիպ՝ սիզին

լ 1 Կոր. 9. 19։ Գ. 1. 24։
խ Թէք. 1. 3։
ծ Ա.յ. 4։ 1 Պետ. 2. 9։
կ 2 Պետ. 1. 19։
հ 1 Կոր. 2. 5։ Գ. 12. 9։
ձ Գ. 5. 1։
ղ Գ. 7. 5։
ճ Մէզ. 37. 24։
մ 1 Կոր. 15. 31։ Գ. 1. 5, 9։ Գալ. 6. 17։ Փիլ. 3. 10։
յ Ռոմ. 8. 17։ 2 Տիմ. 2. 11, 12։ 1 Պետ. 4. 13։
ն Մէզ. 44. 22։ Ռոմ. 8. 36։ 1 Կոր. 15. 31, 49։ Գ. 1. 8, 9։
շ Գ. 13. 9։
ո Մէզ. 116. 10։
չ Ռոմ. 1. 12։ 2 Պետ. 1. 1։
պ Ռոմ. 8. 11։ 1 Կոր. 6. 14։

իլէ պէրապէր իհզար էտէճէյինի պիլիրիզ։ 15 - [ձ]Զի-
րա հէր շէյ սիզին իչիւն տիր. [ղ]Թա քի 'նիայէթ
չօղալմաղլէ էքսէրին թէշէքքիւրիւ սէպէպիյլէ Ալ-
լահըն 'իզզէթի իչիւն արթա։
16 - Պունուն իչիւն օսանմայըզ. լաքին պիզիմ զա-
հիրի ատէմիմիզ ֆէնա պուլուր իսէ տէ, [ճ]պաթընի
օլան կիւնտէն կիւնէ ճէնիլէնիր։ 17 - [մ]Զիրա պիզիմ
պիր ան իչիւն օլան խաֆիֆ մուզայաքամըզ պիզէ
ղայէթ իւլ ղայէ 'ազիմ վէ էպէտի պիր ճէլալ հու-
սուլէ կէթիրիր։ 18 - [յ]Մադամ քի կէօրիւնէն շէյլէ-
րէ տէյիլ, անճագ կէօրիւնմէյէնլէրէ նազար գըլա-
րըզ. զիրա կէօրիւնէնլէր զէմանի վէ կէօրիւնմէյէն-
լէր էպէտի տիր։

ՊԱՊ 5

Զիրա պիլիրիզ քի՝ [ն]էկէր գուլիպէ օլան իշպու
զէմինի խանէմիզ պօզուլուր իսէ, Ալլահ թարաֆըն-
տան էպէտի պիր պինամըզ, էլ'նի սէմավաթտա
էլ իլէ եափըլմամըշ խանէմիզ վար տըր։ 2 - [շ]Ֆիլ-
վագը՛ պունտա սէմատան օլան մէսքէնիմիզի կիյին-
մէք իշթիյագըյլէ ահ չէքէրիզ։ 3 - Պարի [ո]կիյինմիշ
օլսագ, չըփլագ պուլունմայաճաղըզ։ 4 - Զիրա պիզ
քի պու գուլիպէտէ իզ, եիւք ալթընտա օլարագ ահ
չէքիյօրըզ. չիւնքի սօյունմագ տէյիլ, [չ]անճագ ֆա-
նի օլանըն հայաթա ղարգ օլմասը իչիւն կիյինմէք
իսթէրիզ։ 5 - [պ]Վէ պիզի հէման պու շէյէ հազըրլա-

[ձ] 1 Կոր. 3. 22։ Գ. 1. 6։ Կող. 1. 24։ 2 Տիմ. 2. 10։
[ղ] Գ. 1. 11։ 8. 18։ 9. 11, 12։
[ճ] Բոմ. 7. 22։ Եփես. 3. 16։ Կող. 3. 10։
1 Պետ. 3. 4։
[մ] Մատթ. 5. 12։ Բոմ. 8. 18։ 1 Պետ. 1. 6։ 5. 10։
[յ] Բոմ. 8. 24։ Գ. 5. 7։ 'Իպր. 11. 1։
[ն] Յոբ 4. 19։ Գ. 4. 7։ 2 Պետ. 1. 13, 14։
[շ] Բոմ. 8. 23։
[ո] Վահ. 3. 18։ 16. 15։
[չ] 1 Կոր. 15. 53, 54։
[պ] Եսա. 29. 23։ Եփես. 2. 10։

յան, [ղ]Հէմ տէ պիզէ Րուհըն փէյինի վէրէն՝ Ալլահ տըր։ 6 - Պունուն իչին տա"իմա ի'թիմատ էտէր վէ պիլիրիզ քի՝ թէնտէ հազըր իքէն Րապպտան ղա"իպ իզ։ 7 - [ե]Զիրա կէօրիւնէնլէրլէ տէյիլ, անճագ իմանլէ եիւրիւրիւզ։ 8 - Իմտի ի'թիմատ էտէրիզ վէ [ը]թէնտէն ղա"իպ վէ Րապպըն եանընտա հազըր պուլունմաղը տահա զիյատէ արզու էտէրիզ։ 9 - Պու էճլտէն տախի կէրէք հազըր՝ կէրէք ղա"իպ իսէք, անըն 'ինտինտէ մագպուլ օլմաղա ղայրէթ էտէրիզ։ 10 - [ր]Զիրա Քրիստոսըն մահքէմէսինէ ճիւմլէմիզին չըգմասը լազըմ տըր, [ծ]քի հէր պիրի քէնտի 'ամէլլէրինէ կէօրէ՝ կէրէք խայր, կէրէք շէրր, ճէսէտտէ եափտըղը չէյլէրէ նա"իլ օլա։

11 - [է]Պունա պինա"էն պիզ Րապպ գօրգուսընը պիլէրէք, տէմիլէրի գանտըրըրըզ, [լ]վէ Ալլահըն 'ինտինտէ իզհար օլունմըշ ըզ. վէ ումարըմ քի սիզին ղամիրլէրինիզտէ տախի իզհար օլունմըշ ըզ։ 12 - Զիրա [ի]քէնտիմիզի եինէ սիզէ թավսիյէ էթմէյօրըզ. ֆագաթ գալպտէ տէյիլ, անճագ ղահիրտէ իֆթիխար էտէնլէրէ պիր մուխալէֆէթինիզ օլմագ իւզրէ, [ծ]պիզիմ հագգըմըզտա սիզէ իֆթիխար իչին պիր ֆուրսաթ վէրիյօրըզ։ 13 - [է]Զիրա էկէր տիվանէ օլմուշ իսէք, Ալլահ իչին տիր, վէ էկէր 'ագըլլըզ թամամ իսէ, սիզին իչին տիր։ 14 - Զիւնքի Քրիստոսըն մուհապպէթի պիզի մէճպուր էտէր. զիրա [հ]էկէր պիրի ճիւմլէ իչին էօլտիւ իսէ, պունտան

ղ Րօմ. 8. 23: Պ. 1. 22: Եփես. 1. 14: 4. 30:
ե Րօմ. 8. 24, 25: Պ. 4. 18: 1 Կօր. 13. 12: 'Իպր. 11. 1:
ը Փիլ. 1. 23:
ր Մատթ. 25. 31, 32: Րօմ. 14. 10:
ծ Րօմ. 2. 6: Գաղ. 6. 8: Եփես. 6. 8: Կօղ. 3. 24, 25: Վահ. 22. 12:
է Ցօբ 31. 23: 'Իպր. 10. 31: Ցուգ. 23:
լ Պ. 4. 2:
ի Պ. 3. 1:
ծ Պ. 1. 14:
է Պ. 11. 1, 16, 17: 12. 6, 11:
հ Րօմ. 5. 15:

թահգիգ էտէրիզ քի ճիւմլէսի էօլտիւ։ 15-Վէ O ճիւմլէնին եօլընա էօլտիւ, [ձ]քի եաշայանլար արթըգ քէնտիլէրի իչիւն տէյիլ, անճագ քէնտիլէրինին եօլընա էօլէն վէ գըյամ էտէն իչիւն եաշայալար։
16-[ղ]Շէօյլէ քի պունտան պէօյլէ պիզ հիչ պիր քիմսէյի թէն հասէպիյլէ թանըմայըզ՝ հաթթա Քրիստոսը թէն հասէպիյլէ թանըտըգ իսէ տէ, [ճ]շիմտի արթըգ թանըմայըզ։ 17-[մ]Իմտի էկէր պիր քիմսէ Քրիստոստա իսէ, [յ]եէնի մախլուգ տըր. [ն]էսքի շէյլէր կէչտի, իշթէ հէր շէյ եէնի օլտու։ 18-Լաքին հէր շէյ՝ քէնտիսի իլէ [շ]պիզի Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ սուլհ էտէն վէ պիզէ միւսալէհա խըտմէթինի վէրէն Ալլահ թարաֆընտան տըր. 19-[ո]Եա'նի Ալլահ տիւնեայը, սուչլարընը սայմայըպ քէնտիսի իլէ Քրիստոստա սուլհ էթմէքտէ օլարագ, միւսալէհա քէլամընը պիզէ թէսլիմ էթտի։ 20-Իմտի Քրիստոս թարաֆընտան էլչիլիք էտէրէք, Ալլահ պիզիմ վասըթամըզլէ [չ]րիճա էտէր կիպի, [պ]Ալլահ իլէ սուլհ օլմանըզը Քրիստոս թարաֆընտան եալվարըրըզ։ 21-[ջ]Զիրա պիզ անտէ Ալլահըն սալիհլէրի օլալըմ տէյիւ [ռ]կիւնահ պիլմէյէնի պիզիմ իչիւն կիւնահքեար 'ատտ էյլէտի։

[ձ] Րօմ. 6. 11, 12։ 14. 7, 8։ 1 Կոր. 6. 19։ Գաղ. 2. 20։ 1 Սէլ. 5. 10։ 1 Պետ. 4. 2։

[ղ] Մատթ. 12. 50։ Յովհ. 15. 14։ Գաղ. 5. 6։ Փիլ. 3. 7, 8։ Կող. 3. 11։

[ճ] Յովհ. 6. 63։

[մ] Րօմ. 8. 9։ 16. 7։ Գաղ. 6. 15։

[յ] Գաղ. 5. 6։ 6. 15։

[ն] Եսա. 43. 18, 19։ 65. 17։ Եփես. 2. 15։ Վահ. 21. 5։

[շ] Րօմ. 5. 10։ Եփես. 2. 16։ Կող. 1. 20։ 1 Յովհ. 2. 2։ 4. 10։

[ո] Րօմ. 3. 24, 25։

[չ] Յոբ 33. 23։ Մաղ. 2. 7։ Պ. 3. 6։ Եփես. 6. 19։

[պ] Պ. 6. 1։

[ջ] Րօմ. 1. 17։ 5. 19։ 10. 3։

[ռ] Եսա. 53. 6, 9, 12։ Գաղ. 3. 13։ 1 Պետ. 2. 22, 24։ 1 Յովհ. 3. 5։

——

ՊԱՊ 6

Իմտի պիզ [ա]օնըն իլէ պէրապէր իշլէմէքտէ իքէն, [բ]րիճա էտէրիզ՝ քի Ալլահըն ՚ինայէթինի [գ]պիհուտէ գապուլ էթմիշ օլմայասընըզ։ 2 - ([դ]Զիրա՝ Սէնի մագպուլ վագըթտա տինկլէտիմ, վէ սանա խէլաս կիւնիւնտէ իմտատ էյլէտիմ՝ տէյիւ պույուրըր. իշթէ շիմտի մագպուլ վագըթ, իշթէ շիմտի խէլաս կիւնիւ տիր։) 3 - Վէ պու խըտմէթ թա՚նիպ օլունմամասը իչիւն [ե]հիչ պիր շէյտէ պիր կէօնէ թէօքէզ վէրմէյիզ. 4 - Ֆագաթ հէր շէյտէ չօգ սապըրլէ, սըգլէթլէրտէ, զարուրէթլէրտէ, մուզայագալարտա, 5 - [զ]Տարպլարտա, մահպուսիյէթլէրտէ, իխթիլալլարտա, զահմէթլէր վէ ույգուսըզլըգլէ, էքմէքսիզլիքտէ, 6 - Փաքլըգ վէ ՚իլմ վէ թէ՚էննիլէ, լութֆլէ, Ռուհ իւլ Գուտուսլէ, րիյասըզ մուհապպէթլէ, 7 - [է]Հագըգաթ քէլամը վէ [ը]Ալլահըն գուվվէթիյլէ, սաղտան վէ սօլտան [թ]սալահ սիլահլարըյլէ, 8 - ՚Իզզէթ վէ զիլլէթլէ, պէտնամի վէ նիքնամիյլէ, տօղրու իքէն ալտատըճըլար կիպի, 9 - [ժ]Մա՚լիւմ իքէն նամա՚լիւմ կիպի, [ի]վէֆաթ էտէնլէր կիպի՝ ամմա իշթէ եաշայօրըզ, [լ]թէ՚տիպ օլունուպ տա՝ էօլտիւրիւլմէյէն քիմսէլէր, 10 - Մահզուն օլուպ տա՝ տա՚իմա մէսրուր քիմսէլէր, ֆուգարա օլուպ՝ վէ լաքին նիչէլէրի զէնկին էտէն քիմսէլէր, հիչ պիր շէյի օլմայըպ տա հէր շէյէ մալիք օլանլար կիպի օլուպ՝ [խ]քէնտիմիզի Ալլահըն խըտմէթճիլէրի կիպի կէօս-

ա 1 Կոր. 3. 9։
բ Պ. 5. 20։
գ Իպր. 12. 15։
դ Եշ. 49. 8։
ե Ռոմ. 14. 13։ 1 Կոր. 9. 12։ 10. 32։
զ Պ. 11. 23, վէ զայրի։
է Պ. 4. 2։ 7. 14։
ը 1 Կոր. 2. 4։
թ Պ. 10. 4։ Եփես. 6. 11, 13։ 2 Տիմ. 4. 7։
ժ Պ. 4. 2։ 5. 11։ 11. 6։
ի 1 Կոր. 4. 9։ Պ. 1. 9։ 4. 10, 11։
լ Մեզ. 118. 18։
խ 1 Կոր. 4. 1։

Թէրիրիզ։ 11-Էյ Կորնթոսլըլար, աղզըմըզ սիզէ աչըլ-
մըշ, [ծ]գալպիմիզ տախի կէնիշլէնմիշ տիր։ 12-Պիզտէ
տըրգըլմըշ տէյիլ սինիզ, [կ]անճագ քէնտի տէրունի-
նիզտէ տըրգըլմըշ սընըզ. 13-([հ]Էվլատըմա կիպի սէօյ-
լէրիմ.) պունա մուգապիլ սիզ տախի կէնիշլէնինիզ։
14-[ձ]Միւ՞մին օլմայան իլէ միւնասէպէթսիզ պիր
պօյունտըրըղա կիրմէյինիզ. [ղ]զիրա ֆըրգ իլէ տալա-
հըն նէ՞ ՚ալագասը վար, վէ զուլմէթ իլէ նուրըն
նէ՞ միւշարէքէթի վար. 15-Վէ Բէլիար իլէ Քրիս-
տոսըն նէ՞ մուվաֆագաթը, խասուսա միւ՞մին օլմա-
յան իլէ միւ՞մինին նէ՞ հիսսէսի վար. 16-Վէ փութ-
լար իլէ Ալլահըն հէյքէլինին նէ՞ միւնասէպէթի վար.
[ճ]զիրա սիզ հայյ օլան Ալլահըն հէյքէլի սինիզ. Նի-
թէքիմ Ալլահ՝ [մ]Անլէրտէ սաքին օլուպ՝ արալարըն-
տա կէզէճէյիմ, վէ պէն անլէրին Ալլահը օլաճա-
ղըմ, անլէր տախի գավմըմ օլաճագ տըր՝ տէյիւ
պույուրտու։ 17-[յ]Պունուն իչիւն Ռապպ՝ Անլէրին
արասընտան չըգըպ այըրըլընըզ, նաճիս չէյէ տօ-
գունմայընըզ՝ տէյիւ պույուրըր։ 18-Վէ [ն]Բէն հէր
շէյէ գատիր Ռապպ՝ Պէն տախի սիզի գապուլ է-
տիպ՝ [ն]սիզէ Փէտէր օլաճաղըմ, սիզ տախի պանա
օղուլլար վէ գըզլար օլաճագ սընըզ՝ տէյիւ պույուրըր։

ՊԱՊ 7

Իմտի, էյ սէվկիլիլէր, [ա]պու վա՚տլարըմըզ վար

[ծ] Գ. 7. 3։
[կ] Գ. 12, 15։
[հ] 1 Կոր. 4. 14։
[ձ] Թէս. 7. 2, 3։ 1 Կոր. 5. 9։ 7. 39։
[ղ] 1 Մուլ. 5. 2, 3։ 3 Մուլ. 18. 21։ 1 Կոր. 10. 20, 21։ Եփես. 5. 7, 11։
[ճ] 1 Կոր. 3. 16։ 6. 19։ Եփես. 2. 21, 22։ 'Իպր. 3. 6։
[մ] Խուր. 29. 45։ Ղև. 26. 12։ Երեմ. 31. 33։ 32. 38։ Եզէկ. 11. 20։ 36. 28։ 37. 26, վէ ղայրի։ Զաք. 8. 8։ 13. 9։
[յ] Եշ. 52. 11։ Գ. 7. 1։ Վահ. 18. 4։
[ն] Երեմ. 31. 1, 9։ Վահ. 21. 7։

[ա] Գ. 6. 18։ 1 Յով. 3. 3։

իքէն, քէնտիմիզի ճէսէտին վէ րուհըն հէր նէվ՝ մուրտարլըղընտան փաքլէյէրէք Ալլահ գօրգուսըյլէ գուտսիյէթի իքմալ էտէլիմ։

2-Պիզի գապուլ էտինիզ. քիմսէյէ հագսըզլըգ էթմէտիք, [բ]քիմսէյի իֆսատ էթմէտիք, քիմսէյէ զարար էթմէտիք։ 3-Սիզէ գարշը հիւքմ իչիւն սէօյլէմէյօրըմ, [գ]զիրա սիզին իլէ պէրապէր էօլմէք վէ պէրապէր եաշամագ իւզրէ գալպլէրիմիզտէ սինիզ՝ տէյիւ մուգատտէմա սէօյլէտիմ։ 4-[դ]Հագգընըզտա ճէսարէթիմ չօգ 'տըր. [ե]սիզին իչիւն իֆթիխարըմ չօգ տըր. [զ]թէսէլլի իլէ մէմլու իմ. ճիւմլէ մուզայագամըզտա մէսէրրէթիմ զայէթլէ թաշգըն տըր։ 5-[է]Զիւնքի Մակէտօնիայա կէլտիյիմիզտէ, վիւճուտումուզ հիչ պիր րահաթ պուլմատը. [ը]տըշարըտան զավղալար, իչէրիտէն գօրգուլար, [թ]հէր թարաֆտան մուզայագա չէքէր իտիք։ 6-[ժ]Վէ լաքին միւթէվազը'լարա թէսէլլի վէրէն Ալլահ՝ [ի]Տիտոսըն վիւսուլիյլէ պիզի միւթէսէլլի գըլտը։ 7-Վէ եալըընըզ անըն վիւսուլիյլէ տէյիլ, անճագ անըն սիզտէն տօլայը միւթէսէլլի օլտըղը թէսէլլիյլէ տախի [illegible]. չիւնքի պիզէ իշթիյագ վէ ֆիղանընըզը, վէ պէնիմ իչիւն օլան ղայրէթինիզի խապէր վէրմէսիյլէ պէն զիյատէ մէսրուր օլտըմ. 8-Զիրա էկէր սիզի մէքթուպլէ մահզուն էթտիմ իսէ, [լ]հէր նէ գատար փէշիման օլտըմ իսէ տէ, [illegible] փէշիման տէյիլ իմ. զիրա կէօրիւյօրըմ քի, օլ մէքթուպ ազ պիր մուտտէթ իչիւն իսէ տէ, սիզի մահզուն էյլէտի։ 9-Ցա-

[բ] Ա'մալ. 20. 33։ Գ. 12. 17։
[գ] Գ. 6. 11, 12։
[դ] Գ. 3. 12։
[ե] 1 Կոր. 1. 4։ Գ. 1. 14։
[զ] Գ. 1. 4։ Փիլ. 2. 17։ Կող. 1. 24։
[է] Գ. 2. 13։
[ը] Թէս. 32. 25։
[թ] Գ. 4. 8։
[ժ] Գ. 1. 4։
[ի] Գաղ. Գ. 2. 13։
[լ] Գ. 2. 4։

գաթ շիմտի մահզուն օլտուղընըզ իչիւն տէյիլ, ան-
ճագ մահզուն օլմանըզ թէվպէյէ սէպէպ օլտըղը
իչիւն մէսրուր իմ. զիրա Ալլահըն իրատէսինէ կէօրէ
մահզուն օլտունըզ, թա քի պիզտէն պիր վէճհլէ պիր
զարար կէօրմէյէսինիզ: 10-[ա]Զիրա Ալլահըն իրա-
տէսինէ կէօրէ օլան հիւզն՝ խէլասա սէպէպ օլան վէ
փէշիմանլըգ կէթիրմէյէն թէվպէ հասըլ էտէր.
[բ]Ամմա տիւնեանըն հիւզնիւ էօլիւմ հասըլ էտէր:
11-Զիրա իշթէ հէման պու՝ Ալլահըն իրատէսինէ կէօ-
րէ մահզուն օլմանըզ սիզտէ նէ գատար ճէհտ, նէ
գատար ի՛թիզար, նէ գատար ղազապ, նէ գատար
գօրգու, նէ գատար իշթիյագ, նէ գատար ղայրէթ,
նէ գատար ինթիգամ հասըլ էթտի. հէր վէճհլէ
քէնտինիզի պու խուսուստա փաք կէօսթէրտինիզ:
12-Իմտի սիզէ եազըշըմ օլ հագսըզլըղը իշլէյէն
իչիւն, եախօտ օլ հագսըզլըղը կէօրէն իչիւն օլ-
մայըպ՝ անճագ Ալլահըն հուզուրընտա [գ]պիզիմ սիզ-
տէն տօլայը հիմմէթիմիզին սիզէ էզհար օլունմասը
իչիւն իտի: 13-Պու սէպէպտէն սիզին թէսէլլինիզ-
տէն տօլայը միւթէսէլլի օլտուգ. վէ Տիտոսըն մէ-
սէրրէթի ուզէրինէ տահա զիյատէ մէսրուր օլտուգ.
[դ]Չիւնքի անըն րուհու ճիւմլէնիզ վասըթասըյլէ իս-
թիրահաթ էյլէտի: 14-Զիրա անա սիզին իչիւն
պիր վէճհլէ իֆթիխար էթտիմ իսէ, մահճուպ օլ-
մատըմ. ֆագաթ սիզէ հէր շէյի տօղրու սէօյլէտի-
յիմիզ միսիլլիւ, պիզիմ՝ Տիտոսըն եանընտա էթ-
տիյիմիզ իֆթիխար տախի տօղրու պուլունտու:
15-Վէ օ՝ ճիւմլէնիզին [ե]իթա՛աթընը, եա՛նի քէն-
տինի նասըլ գօրգու վէ թիթրէմէ իլէ գապուլ

ա 2 Միւլ. 12. 13: Մատթ. 26. 75: | բ Էմս. 17. 22: գ Գ. 2. 4: | դ Րօմ. 15. 32: ե Գ. 2. 9: Ֆիլ. 2. 12:

էթտիյինիզի խաթըրնա կէթիրտիյինտէ սիզէ օլան մուհապպէթի արթար։ 16- Իմտի [ղ]Հէր չէյտէ սիզէ ի՚թիմատըմ օլտըղը իչիւն մէսրուր ըմ։

ԲԱԲ 8

Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Ալլահըն Մաքետոնիա քիլիսէլէրինէ իհսան էթտիյի ՚ինայէթի սիզէ պիլտիրիրիզ. 2- Զիւնքի ՚ազիմ մուզայագա թէճրիպէսինտէ մէսէրրէթլէրինին թաշղընլըղը վէ [ա]չիտտէթլի ֆագիրլիքլէրի ղանի ճէօմէրտլիքլէրինին արթմասընա պա՚իս օլտու։ 3- Զիրա շէհատէթ էտէրիմ քի, գուտրէթլէրինճէ վէ գուտրէթլէրինտէն զիյատէ իսթէքլի օլարագ, 4- Պու իհսանլարը [բ]վէ մուգատտէսլէր իչիւն օլան խըտմէթին իշթիրաքընը գապուլ էթմէմիզի չօգ նիյազլարլէ րէճա էթտիլէր։ 5- Վէ մէ՚մուլ էթտիյիմիզ տէրէճէտէ տէյիլ, անճագ քէնտի քէնտիլէրինի էվվէլա Ռապպա, հէմ տէ Ալլահըն իրատէթիյլէ պիզէ տախի թէսլիմ էթտիլէր. 6- [գ]Հաթթա ագտէմճէ պաշլամըշ օլտըղը միսիլլիւ պու իհսանը տախի սիզտէ իքմալ էթմէսինի Տիտոստան րէճա էթտիք։ 7- [դ]Լաքին հէր խուսուստա, իմանտա վէ քէլամտա վէ ՚իլմտէ վէ հէր պիր ղայրէթտէ վէ սիզտէն պիզէ օլան մուհապպէթտէ իլէրիլէտիյինիզ միսիլլիւ՝ [ե]պու ՚ինայէթտէ տախի իլէրիլէյէսինիզ։ 8- [զ]Էմր էտէր կիպի տէյիլ, անճագ ղայրիլէրին ճէհտի սէպէպիյլէ վէ սիզին մուհապպէթինիզին խուլուսընը թէճրիպէ էթմէք իչիւն սէօյլէյօրըմ։ 9- Զիրա Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-

---

ղ 2 Սէլ. 3. 4։ Փիլիմ. 8. 21։

ա Մարկ. 12. 44։

բ Ա՚մալ. 11. 29։ 24. 17։ Ռոմ. 15. 25, 26։ 1 Կոր. 16. 1, 3, 4։ Բ. 9. 1։

գ Ա.յ. 17։ Բ. 12. 18։

դ 1 Կոր. 1. 6։ 12. 8։

ե Բ. 9. 8։

զ 1 Կոր. 7. 6։

տըն ’ինայէթինի պիլիրսինիզ, [ե]քի զէնկին իքէն սի-
զին իչիւն ֆագիր օլտու, թա քի սիզ անըն ֆա-
գիրլիյիյլէ զէնկին օլասընըզ։ 10-[զ]Վէ պու խուսուս-
տա րէյիմի վէրիյօրըմ. [է]Զիրա պու սիզէ ֆա՛իտէլի
տիր քի, [ը]կէչէն սէնէտէն պէրու եալընըզ իճրասը-
նա տէյիլ, անճագ նիյէթ էթմէյէ տախի ագտէմ-
ճէ պաշլամըշսընըզ։ 11-Շիմտի իսէ իճրասընը իք-
մալ էտինիզ. չէօյլէ քի նիյէթ էթմէյէ արզու պու-
լունտըղը միսիլլու, մալըք օլտըղընըզա կէօրէ իքմալ
տախի օլա։ 12-[թ]Զիրա էկէր էվվէլա արզու վար
իսէ՝ պիր ատէմին մալըք օլմատըղընա կէօրէ տէյիլ,
անճագ օլտըղընա կէօրէ [illegible] մագպուլ տըր։ 13-
Զիրա [illegible]՝ ղայրիլէրէ րահաթ, վէ սիզէ սըգըլէթ
օլմասը տէյիլ, անճագ մուսավաթ թարիգիյլէ, 14-
Շիմտիքի վագըթտա սիզին ֆազլանըզ անլէրին նօգ-
սանը, անլէրին ֆազլասը տախի [illegible] սիզին
նօգսանընըզ իչիւն օլմասը տըր. 15-Թա քի՝ [ժ]Չօգ
[illegible] արթմատը, վէ ազ [illegible] էքսիլմէտի՝
տէյիւ եազըլտըղը իւզրէ մուսավաթ օլա։ 16-Լա-
քին սիզին իչիւն պու ճէհտի Տիտոսըն գալպինէ
իլգա էտէն Ալլահա շիւքր օլսուն. 17-Զիրա [ի]րէ-
ճայը գապուլ էթմէքլէ պէրապէր՝ զիյատէ ղայրէ-
թի հասէպիյլէ քէնտի իրատէթիյլէ թարաֆընըզա
’ազիմէթ էթտի։ 18-Վէ ճիումլէ քիլիսէլէր արա-
սընտա պէշարէթտէ մէտհի պուլունան, վէ պուն-
տան ֆազլա [լ]Բապալըն ’իզզէթի վէ *սիզին արզու-
նըզ" իչիւն խըտմէթ էյլէտիյիմիզ իհսանը կէօթիւր-

ե Մատթ. 8. 20։ Ղուկ. 9. 58։ Փիլ. 2. 6, 7։
զ 1 Կոր. 7. 25։
է Առակ. 19. 17։ Մատթ. 10. 42։ 1 Տիմ. 6. 18, 19։ Եբր. 13. 16։
ը Բ. 9. 2։
թ Մարկ. 12. 43, 44։ Ղուկ. 21. 3։
ժ Ելք. 16. 18։
ի Ա. 6։
լ Բ. 4. 15։
* Նուսխա՝ պիզիմ արզու-մըզ

մէք իւզրէ, 19-[է]Բիլիւէլէր Թարաֆընտան պիզէ
եօլտաշ ինթիխապ օլունան [ը]պիրատէրի անըն իլէ
պէրապէր կէօնտէրտիք։ 20-Վէ պու պապտէ սա-
գընըրըզ, քի խըտմէթ էթտիյիմիզ պու իհսան
հագգընտա պիր քիմսէ պիզի թէվպիխ էթմէյէ։
21-Չիւնքի եալընըզ Ռապպըն հուզուրընտա տէյիլ,
[թ]անճագ ինսան հուզուրընտա տախի էյի չէյլէր գայ-
տընտա իզ։ 22-Վէ չօգ տէֆ'ա չօգ շէյլէրտէ թէճ-
րիպէ իլէ ղայրէթլի պուլտըղըմըզ, վէ շիմտի տա-
խի սիզէ օլան զիյատէ ի'թիմատընտան նաշի տա-
հա զիյատէ ղայրէթլի պուլունան պիրատէրիմիզի
անլէր իլէ պէրապէր կէօնտէրտիք։ 23-Տիտոս հագ-
գընտա իսէ, [ժ]պէնիմ շէրիքիմ վէ սիզին իչիւն է-
մէքտաշըմ տըր. `պիրատէրլէրիմիզ իսէ քիլիսէլէր
Թարաֆընտան կէօնտէրիլէնլէր վէ Քրիստոսըն շէ-
րէֆի տիրլէր։ 24-Իմտի սիզին մուհապպէթինիզին,
[ի]վէ պիզիմ սիզին հագգընըզտա օլան իֆթիխարը-
մըզըն պիւրհանընը անլէրէ վէ քիլիսէլէրին հուզու-
րընտա պէյան էտինիզ։

ՊԱՊ 9

[ա]Չիրա մուգատտէսլէր իչիւն օլաճագ *ի'անէ
խուսուսընտա սիզէ եազմամա հաճէթ եօգ տըր։
2-[բ]Չիւնքի արզունըզը պիլիրիմ. վէ պու պապտէ՝
[գ]Աքայիա կէչէն սէնէտէն պէրու հազըր տըր՝ տէյիւ
[դ]Մակեդոնիալըլարա սիզին իչիւն իֆթիխար էտի-
յորըմ, վէ Թարաֆընըզտան օլան ղայրէթ էքսէրի-

է 1 Կոր. 16. 3, 4։ Ա.Մ. 4, 6, 7։ Պ. 9. 8։
ը Պ. 12. 18։
թ Ռոմ. 12. 17։ Փիլ. 4. 8։ 1 Պետ. 2. 12։
ժ Փիլ. 2. 25։
ի Պ. 7. 14։ 9. 2։

ա Ա'մալ. 11. 29։ Ռոմ. 15. 26։ 1 Կոր. 16. 1։ Պ. 8. 4։ Գաղ. 2. 10։
* Եուն. խըտմէթ
բ Պ. 8. 19։
գ Պ. 8. 10։
դ Պ. 8. 24։

նի Թէշվիգ էյլէմիշ տիր։ 3-Լաքին պիզիմ՝ հագ-
գընըզտա օլան իֆԹիխարըմըզ պու խուսուստա պի-
հուտէ օլմայըպ՝ տէտիյիմ կիպի հազըր պուլունմա-
նըզ իչիւն [ե]պիրատէրլէրի կէօնտէրտիմ. 4-Օլմայա
քի Մակետոնիալըլար պէնիմ իլէ պէրապէր կէլիպ
տէ՝ սիզի հազըրլանմամըշ պուլտուգլարը Թագտիր-
տէ, պիզ (տէմէյէլիմ սիզ) պու ի՚Թիմատլէ օլան
իֆԹիխարտա մահճուպ օլալըմ։ 5-Իմտի պիրա-
տէրլէրէ րիճա էյլէմէյի մուգԹազի կէօրտիւմ, քի
էվվէլ եանընըզա կիտիպ՝ սիզին մուգատտէմա խը-
պար օլունան պէրէքէԹինիզի հազըրլայալար, չէօյ-
լէ քի Թամա՚ սուրէԹիյլէ տէյիլ, անճագ պէրէքէԹ
սուրէԹիյլէ հազըր օլսուն։ 6-[զ]Շունու տէրիմ քի՝
գըլլէԹլէ էքէն գըլլէԹլէ պիչէր, վէ պէրէքէԹլէ
էքէն պէրէքէԹլէ պիչէր։ 7-Հէր քէս [է]հիւզն վէ
եա մէճպուրիյէԹլէ տէյիլ, անճագ գալպինին նի-
յէԹինճէ կէօրէ վէրսին. [ը]Զիրա Ալլահ ճան ու կէօ-
նիւլտէն վէրէնի սէվէր։ 8-[Թ]Վէ Ալլահ սիզէ հէր
՚ինայէԹի արԹըրմաղա գատիր տիր, Թա քի հէր
վագըԹտա հէր չէյտէ Թամամ քիֆայէԹինիզ օլուպ՝
հէր խայըր ՚ամէլտէ արԹասընըզ։ 9-Նիթէքիմ՝ [ժ]Թէվ-
զի՚ էտիպ ֆուգարայա վէրտի, սալահը իլէլէպէտ
պագը տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 10-Վէ [ի]էքին-
ճիյէ Թօխում վէ Թա՚ամ իչիւն էքմէք իհսան է-
տէն՝ սիզէ Թօխում իհսան էտիպ չօղալտաճագ, վէ
[լ]սալահընըզըն մահսուլաԹընը արԹըրաճագ տըր.
11-[խ]Թա քի պիզիմ վասըԹամըզլէ Ալլահա շիւք-

ե Բ. 8. 6, 17, 18, 22։
զ Էմս. 11. 24։ 19. 17։ 22. 9։ Գաղ. 6. 8, 9։
է Թէս. 15. 7։
ը Խուր. 25. 2։ 35. 5։ Էմս. 11. 25։ Ռոմ. 12. 8։ Բ. 8. 12։
Թ Էմս. 11. 24, 25։ 28. 27։ Փիլ. 4. 19։
ժ Մէզ. 112. 9։
ի Եշ. 55. 10։
լ Ովս. 10. 12։
խ Բ. 1. 11։ 4. 15։

րիւ մուճիպ օլան հէր ճէօմէրտլիք իչիւն `հէր չէյ-
տէ ղանի օլասընըզ։ 12-Զիրա պու խըտմէթին
իտարէսի եալընըզ [ծ]մուգատտէսլէրին նօգսան-
լարընը թէմամլամայըպ` անճագ Ալլահա նիչէ
շիւքրլէրին արթմասընը մուճիպ օլուր։ 13-Զիւն-
քի [կ]պու խըտմէթին թէճրիպէսի վասըթասըյլէ,
Քրիստոսըն պէշարէթինէ օլան իգրարընըզըն իթա-
'աթը վէ քէնտիլէրէ վէ ճիւմլէյէ օլան [հ]միւշարէ-
քէթինիզին ճէօմէրտլիյի իչիւն Ալլահա համտ է-
տէրլէր։ 14-Վէ քէնտիլէրի տախի սիզտէ օլան Ալ-
լահըն զայէթ 'ազիմ իհսանընտան տօլայը [ձ]սիզէ
իշթիյագ չէքէրէք, սիզին իչիւն տու'ա էտէրլէր։
15-Իմտի Ալլահա` [ղ]թա'րիֆ օլունմազ 'աթիյէսի
իչիւն շիւքր օլսուն։

ՊԱՊ 10

Վէ պէն Պօղօս, [ճ]քի արանըզտա իքէն միւթէ-
վազը' ամմա ղա'իպ իքէն սիզէ տօղրու ճէսարէթլի
իմ, [մ]Քրիստոսըն հիլմ ու լէթաֆէթիյլէ սիզէ քէն-
տիմ րիճա էտէրիմ։ 2-Նիյազ էտէրիմ [յ]քի եա-
նընըզտա պուլունտուղումտա, պիզէ թէնճէ կէզէր
նազարըյլէ պագան պա'զը քիմսէլէր հագգընտա
ճէսարէթ էթմէք նիյէթինտէ օլտըղըմ ի'թիմատլէ
ճէսուր պուլունմայայըմ։ 3-Զիրա թէնտէ օլարագ
կէզէր իսէք տէ, թէնճէ ճէնկ էթմէյօրըզ։ 4-[ն]Զիւն-
քի ճէնկիմիզին [շ]սիլահլարը ճիսմանի օլմայըպ` [ո]հի-
սարլար եըգմագ իչիւն [չ]Ալլահըն 'ամրըյլէ գուվ-

ծ Պ. 8. 14։
կ Մատթ. 5. 16։
հ 'Իպր. 13. 16։
ձ Պ. 8. 1։
ղ Յակ. 1. 17։

ճ Ա.յ. 10։ Պ. 12. 5, 7, 9։
մ Րօմ. 12. 1։
յ 1 Կոր. 4. 21։ Պ. 13. 2, 10։
ն 1 Տիմ. 1. 18։ 2 Տիմ. 2. 3։

շ Եփես. 6. 13։ 1 Սէլ. 5. 8։
ո Երէմ. 1. 10։
չ Ա'մալ. 7. 22։ 1 Կոր. 2. 5։ Պ. 6. 7։ 13. 3, 4։

վէթլի տիր. 5-Վէ Ալլահը պիլմէքլիք 'պէյհինէ
գալգըշան [ը]թէսավվուրաթը վէ հէր խիւքսէք չէյի
խըրդարագ, ճիւմլէ էֆքեարը Քրիստոսըն իթա'ա-
թըհա էսիր էտէրիզ: 6-[թ]Սիզին իթա'աթըհըզ տա-
խի թէմամ օլտըղըհտա, [ժ]հէր իթա'աթսըզլըգտան
ինթիգամ ալմաղա հազըր ըզ: 7-[ի]Սուրէթ ի զահի-
րէյէ՞ մի պագարսըհըզ. [լ]էկէր պիր քիմսէ՝ Քրիս-
տոսըն իմ՝ տէյէրէք քէնտինէ ի'թիմատ էտէրսէ,
քէնտիլիյինտէն շունու տա տիւշիւնսիւն քի՝ քէն-
տիսի Քրիստոսըն օլտըղը կիպի, [խ]քէզալիք պիզ տա-
խի [Քրիստոսըն ըզ]: 8-Զիրա Ռապպըն՝ խարապի-
յէթինիզ իչիւն տէյիլ, անճագ մա'մուրիյէթինիզ
իչիւն [ծ]պիզէ վէրտիյի հիւքիւմէթիմիզտէն տօլայը՝
պիր ազ տահա զիյատէ իֆթիխար էտէճէք օլուր
իսէմ տէ, [կ]մահճուպ օլմայաճաղըմ: 9-Պունու տէյէյիմ,
թա քի մէքթուպլարըմ սիզի գօրգուտըր կիպի կէօ-
րիւնմէյէյիմ: 10-Զիրա տէյէր տէյօր քի՝ Մէքթուպ-
լարը աղըր վէ գուվվէթլի տիր, [հ]լաքին ճէսէտինին
կէօրիւնիւշիւ զա'իֆ [ձ]վէ քէլամը հագիր տիր: 11-
Պու մագուլէ քիմսէ՝ պիզ զա"իպ իքէն մէքթուպ-
լար վասըթասըյլէ քէլամտա նասըլ իսէք, հու-
զուրտա 'ամէլտէ տախի էօյլէ պուլունաճաղըմըզը
տիւշիւնսիւն: 12-[ղ]Զիրա քէնտիմիզի քէնտի քէն-
տիլէրինի թավսիյէ էտէն պա'զը քիմսէլէր իլէ 'ատտ
էթմէյէ, հէմ տէ անլէրէ գըյաս էթմէյէ ճէսարէթ
էթմէյիզ. ֆագաթ անլէր քէնտիլէրինի քէնտիլէ-
րիյլէ էօլչիւպ՝ քէնտիլէրինի քէնտիլէրինէ գըյաս

ը 1 Կոր. 1. 19: 3. 19:
թ Պ. 2. 9: 7. 15:
ժ Պ. 13. 2, 10:
ի Յովհ. 7. 24: Պ. 5. 12: 11. 18:
լ 1 Կոր. 14. 37: 1 Յովհ. 4. 6:
խ 1 Կոր. 3. 23: 9. 1: Պ. 11. 23:
ծ Պ. 13. 10:
կ Պ. 7. 14: 12. 6:
հ 1 Կոր. 2. 3, 4: Ալ. 1: Պ. 12. 5, 7, 9: Գաղ. 4. 13:
ձ 1 Կոր. 1. 17: 2. 1, 4: Պ. 11. 6:
ղ Պ. 3. 1: 5. 12:

էթմէլէրինլէ ֆէհմ էթմէզլէր։ 13-[ճ]Լաքին պիզ էօլ-
չիւտէն խարիճ չէյլէրլէ տէյիլ, անճագ սիզէ գա-
տար վարըլ օլմագ իւզրէ՝ Ալլահըն պիզէ թագսիմ
էթտիյի գանունըն էօլչիւսինէ կէօրէ իֆթիխար
էտէճէյիզ։ 14-Չիրա սիզէ վարըլ օլմատըգ կիպի
հատտիմիզի թէճավիւզ էթմէյօրըզ. [մ]չիւնքի Քրիս-
տոսըն պէշարէթինտէ սիզէ գատար պիլէ վարըլ
օլտըգ։ 15-[յ]Ղայրիլէրին էմէքլէրի հագգընտա էօլ-
չիւտէն խարիճ չէյլէրլէ իֆթիխար էթմէքտէ օլմա-
յըպ՝ իմանընըզ արթտըգճա, գանունըմըզա կէօրէ
սիզինլէ զիյատէ կէնիշլէնիրիզ, 16-Վէ պաշգալա-
րըն գանունըյլէ հազըր չէյլէր իչիւն իֆթիխար էթ-
մէյէրէք, պէշարէթի սիզտէն էօթէ օլան եէրլէրտէ
վա՛զ էթմէք իւմիտինտէյիզ։ 17-[ն]Լաքին իֆթիխար
էտէն՝ Րապպըն իֆթիխար էթսին։ 18-[շ]Չիրա քէն-
տի քէնտինի թավսիյէ էտէն տէյիլ, [ո]անճագ Րապ-
պըն թավսիյէ էթտիյի քիմսէ մագպուլ տըր։

ՊԱՊ 11

Քեա՛շքի [ա]'ադըլսըզլըղըմա պիր ազ թէհամմիւլ
էտէ իտինիզ. վէ եինէ պանա թէհամմիւլ էտինիզ։
2-[բ]Չիրա սիզին իչիւն Ալլահըն ղայրէթիյլէ ղայ-
րէթլի իմ. չիւնքի սիզի պիր էրէ, եա՛նի [գ]Քրիստո-
սա [դ]փաք պաքիրէ 'արզ էթմէք իչիւն [ե]նիշանլա-
տըմ։ 3-Ամմա գօրգարըմ քի՝ [զ]Եըլան քէնտի հի-
լէսիյլէ Եւայը ալտաթտըղը միսիլլի, [է]պէօյլէճէ սի-

[ճ] Ա.Յ. 15։
[մ] 1 Կոր. 3. 5, 10։ 4. 15։ 9. 1։
[յ] Րոմ. 15. 20։
[ն] Ես. 65. 16։ Երեմ. 9. 24։ 1 Կոր. 1. 31։
[շ] Էմս. 27. 2։
[ո] Րոմ. 2. 29։ 1 Կոր. 4. 5։

[ա] Ա.Յ. 16։ Գ. 5. 13։
[բ] Գաղ. 4. 17, 18։
[գ] Կող. 1. 28։
[դ] Ղև. 21. 13։
[ե] Ովս. 2. 19, 20։ 1 Կոր. 4. 15։
[զ] Թէք. 3. 4։ Յուհ. 8. 44։
[է] Եփես. 6. 24։ Կող. 2. 4, 8, 18։ 1 Տիմ. 1. 3։ 4. 1։ 'Իպր. 13. 9։ 2 Պետ. 3. 17։

զին զիհնինիզ տախի Քրիստոսա օլան խուլուստան
իֆսատ օլունաճագ տըր։ 4-Զիրա էկէր պիրի կէ-
լիպ՝ պիզիմ վա՛զ էթմէտիյիմիզ պաշգա պիր Յի-
սուս վա՛զ էտէճէք օլուր իսէ, եախօտ ալմատըղը-
նըզ պաշգա պիր րուհ, [ը]վէ եա գապուլ էթմէ-
տիյինիզ տիկէր պիր պէշարէթ ալաճագ իսէնիզ,
գէօյլէ քիմսէյէ էյի թէհամմիւլ էտէր իտինիզ։ 5-Զի-
րա [թ]Պէն մէշհուր րէսուլլէրտէն հիչ պիր նօգսանըմ
եօգ տըր զա՛ննէտէրիմ։ 6-[ժ]Վէ քէլամտա ճահիլ
իսէմ տէ՝ [ի]'իլմտէ տէյիլ իմ. [լ]վէ լաքին հէր շէյտէ
հէր վէճհիլէ սիզէ պէյան օլունտըգ։ 7-Ալլահըն պէ-
շարէթինի սիզէ պիլա 'իվազ թէպշիր էթտիյիմտէ՝
եիւքսէլմէնիզ իչիւն [խ]քէնտիմի ալչագլաթմամըլէ կիւ-
նա՞հ մը էթտիմ։ 8-Սիզին խըտմէթինիզ իչիւն
սա՛իր քիլիսէլէրտէն 'իւլիւֆէ ալարագ անլէրի
սօյտըմ։ 9-Վէ սիզին եանընըզտա իքէն, միւհթաճ
օլտըմ իսէ տէ՝ [ծ]քիմսէյէ սըգլէթ վէրմէտիմ. [կ]զի-
րա Մակետոնիատան կէլէն պիրատէրլէր նօգսանը-
մը թէմամլատըլար. [հ]վէ հէր շէյտէ սիզէ պար օլ-
մազտան քէնտիմի հըֆզ էթտիմ վէ էտէճէյիմ։
10-[ձ]Քրիստոսըն հագիգաթը պէնտէ տիր քի՝ [ղ]Ա-
քայիա սէմթլէրինտէ պու իֆթիխարըմտան պէնի
մահրում գալմայաճագըմ։ 11-Նի՞չիւն. [ճ]սիզի
սէ՞վմէտիյիմ իչիւն մի տիր. Ալլահ պիլիր։ 12-Ամ-
մա ֆուրսաթ արայանլարըն [մ]ֆուրսաթընը քէսմէք
իչիւն, վէ իֆթիխար էթտիքլէրի շէյտէ պիզիմ կի-

ը Գաղ. 1. 7, 8։
թ 1 Կոր. 15. 10։ Գ. 12. 11։ Գաղ. 2. 6։
ժ 1 Կոր. 1. 17։ 2. 1, 13։ Գ. 10. 10։
ի Եփես. 3. 4։
լ Գ. 4. 2։ 5. 11։ 12. 12։
խ Ա'մալ. 18. 3։ 1 Կոր. 9. 6, 12։ Գ. 10. 1։
ծ Ա'մալ. 20. 33։ Գ. 12. 13։ 1 Թէս. 2. 9։ 2 Թէս. 3. 8, 9։
կ Փիլ. 4. 10, 15, 16։
հ Գ. 12. 14, 16։
ձ Րոմ. 9. 1։
ղ 1 Կոր. 9. 15։
ճ Գ. 6. 11։ 7. 3։ 12. 15։
մ 1 Կոր. 9. 12։

պի պուլունմալարը իչին՝ եափմագտա օլտըղըմ չէ-
յի հէման եափաճաղըմ։ 13-՛Զիրա պու մագուլէ
քիմսէլէր սախթէ ըէսուլլէր օլուպ՝ Քրիստոսըն ըէ-
սուլլէրի սուրէթինէ կիրէն ՝հիլէպազ ՚ամէլէ տիր։
14-Պու տա ՚աճա՞իպ տէյիլ. զիրա Շէյթան քէն-
տիսի ՝նուր մէլէյի սուրէթինէ կիրէր։ 15-Իմտի ա-
նըն խըտմէթճիլէրի տախի ՞սալահ խըտմէթճիլէրի
սուրէթինէ կիրէրլէր իսէ, պէօյլիւք պիր չէյ տէյիլ
տիր. ՝անլէրին ՚աքըպէթի ՚ամէլլէրինէ կէօրէ օլա-
ճագ տըր։ 16-՞Թէքրար տէրիմ. պէնի քիմսէ ՚ա-
գըլսըզ զաննէթմէսին, վէ հիչ օլմազ իսէ հէման
՚ագըլսըզ կիպի պէնի գապուլ էտինիզ, թա քի
պէն տախի պիր ազ իֆթիխար էտէյիմ։ 17-
Պու սէօյլէտիյիմի ՝Րապպա կէօրէ տէյիլ, անճագ
՞պու իֆթիխար ճէսարէթիյլէ ՚ագըլսըզլըգտան կի-
պի սէօյլէյօրըմ։ 18-՛Մատամ քի չօգ քիմսէլէր
թէն ճիհէթիյլէ իֆթիխար էտէրլէր, պէն տախի
իֆթիխար էտէճէյիմ։ 19-Զիրա ՝սիզ ՚ագըլլը օլ-
մաղլէ, ՚ագըլսըզլարա խօշնուտլըգլէ թէհամմիւլ է-
տէրսինիզ։ 20-Զիրա ՞էկէր պիր քիմսէ սիզի էսիր
էտէրսէ, պիր քիմսէ մալընըզը եէր իսէ, պիր քիմ-
սէ սիզտէն պիր չէյ ալըր իսէ, պիր քիմսէ թէքէպ-
պիւր էտէրսէ, պիր քիմսէ եիւզիւնիւզէ վուրուր
իսէ, թէհամմիւլ էտէրսինիզ։ 21-Թա՛ըիպ թարի-
գիյլէ սէօյլէյօրըմ, ՛կէօյա քի պիզ զա՛իֆ իտիք,
՚ամմա պիր քիմսէնին ճէսուրանէ հարէքէթ էթ-
տիյի չէյտէ (՚ագըլսըզլըգլէ սէօյլէրիմ) պէն տախի

յ Ա՛մալ. 15. 24։ Րօմ. 16. 18։ Գաղ. 1. 7։ 6. 12։ Փիլ. 1. 15։ 2 Պետ. 2. 1։ 1 Յովհ. 4. 1։ Վահ. 2. 2։
ն Գ. 2. 17։ Փիլ. 3. 2։
Տիտ. 1. 10, 11։
շ Գաղ. 1. 8։
ո Գ. 3. 9։
չ Փիլ. 3. 19։
պ Ա. 1։ Գ. 12. 6, 11։
ջ 1 Կոր. 7. 6, 12։
ռ Գ. 9. 4։
ս Փիլ. 3. 3, 4։
վ 1 Կոր. 4. 10։
տ Գաղ. 2. 4։ 4. 9։
ր Գ. 10. 10։
ց Փիլ. 3. 4։

ճէսուրանէ հարէքէթ էտէրիմ։ 22-Անլէր 'Իպ-
րանի՞ մի տիր, [ա]պէն տախի. Իսրայէլլի՞ մի տիր,
պէն տախի. Աբրահամ նէսլինտէ՞ն մի տիր, պէն
տախի. 23-Քրիստոսըն խըտմէթճիլէրի՞ մի տիր,
('ագըլը եօգ կիպի սէօյլէրիմ,) պէն տահա զիյատէ.
[բ]էմէքտէ զիյատէսիյլէ, [գ]տարպլարտա հատտէն զի-
յատէ, մահպէսլէրտէ զիյատէսիյլէ, [դ]էօլիւմ թէհլիքէ-
լէրինտէ տէֆ'աթլէ պուլունտըմ։ 24-Եէհուտիլէր
թարաֆընտան պէշ քէրրէ [ե]գըրգտան պիրէր էքսիք
տէյնէք եէտիմ. 25-[զ]Գամճըյլէ իւչ տէֆ'ա տէօյիւլ-
տիւմ. [է]պիր տէֆ'ա թաշլանտըմ, [ը]իւչ տէֆ'ա կէ-
միյլէ գարայա տիւշտիւմ, պիր կիւն պիր կէճէ էն-
կինտէ գալտըմ։ 26-Չօգ տէֆ'ա եօլճըլըգտա, ըր-
մագլար թէհլիքէլէրինտէ, հարամիլէր թէհլիքէլէ-
րինտէ, [թ]միլլէթիմ թարաֆընտան թէհլիքէլէրտէ,
[ժ]Թա'իֆէլէր թարաֆընտան թէհլիքէլէրտէ, շէհր-
տէ թէհլիքէլէրտէ, չէօլտէ թէհլիքէլէրտէ, տէնիզ-
տէ թէհլիքէլէրտէ, սախթէ պիրատէրլէր արասըն-
տա թէհլիքէլէրտէ պուլունտըմ. 27-Էմէք վէ զահ-
մէթտէ, [ի]չօգ տէֆ'ա ույգուսըզլըգտա, [լ]աճլըգ վէ
սուսըզլըգտա, չօգ տէֆ'ա եէմէքսիզլիքտէ, սօ-
ղուգտա վէ չըփլագլըգտա պուլունտըմ. 28-Խարի-
ճի շէյլէրտէն մա'ատա հէր կիւն իւզէրիմէ պիրիքէն՝
[խ]ճիւմլէ քիլիսէլէրին էնտիշէսի տիր։ 29-[ծ]Քի՞մ
զա'իֆլէնիր տէ, պէն զա'իֆլէնմէմ. քի՞մ սիւրչէր

[ա] Ա'մալ. 22. 3։ Րօմ. 11. 1։ Փիլ. 3. 5։
[բ] 1 Կոր. 15. 10։
[գ] Ա'մալ. 9. 16։ 20. 23։ 21. 11։ Գ. 6. 4, 5։
[դ] 1 Կոր. 15. 30—32։ Գ. 1. 9, 10։ 4. 11։ 6. 9։
[ե] Թէս. 25. 3։
[զ] Ա'մալ. 16. 22։
[է] Ա'մալ. 14. 19։
[ը] Ա'մալ. 27. 41։
[թ] Ա'մալ. 9. 23։ 13. 50։ 14. 5։ 17. 5։ 20. 3։ 21. 31։ 23. 10, 11։ 25. 3։
[ժ] Ա'մալ. 14. 5։ 19. 23, վէ զայրի։
[ի] Ա'մալ. 20. 31։ Գ. 6. 5։
[լ] 1 Կոր. 4. 11։
[խ] Պազ Ա'մալ. 20. 18, վէ զայրի։ Րօմ. 1. 14։
[ծ] 1 Կոր. 8. 13։ 9. 22։

տէ, պէնիմ նուրէյիմ եանմազ։ 30-Իֆթիխար
էթմէք լազըմ կէլսէ, [զ]զա'իֆլիյիմէ մութէ'ալլըգ
շէյլէրլէ իֆթիխար էտէրիմ։ 31-[է]Իլէլէպէտ մու-
պարէք, վէ Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Փէտէ-
րի օլան [ը]Ալլահ եալան սէօյլէմէտիյիմի պիլիր։ 32-
[թ]Դամասկոստա Արէտա մէլիքին վալիսի պէնի թութ-
մագ գաստըյլէ Դամասկոսլըլարըն շէհրինի թահթը
մուհաֆազայա ալտը. 33-Պէն տէ փէնճէրէտէն
պիր զէնպիլ իլէ հիսարտան աշաղը էնտիրիլիփ՝ էլ-
լէրինտէն գուրթուլտըմ։

ՊԱՊ 12

Վագա'ա իֆթիխար էթմէք պանա ֆա"իտէ
*էթմէզ. իմտի Ռապպըն ռու"յալարընա վէ վահիյլէ-
րինէ կէլէյիմ։ 2-[ժ]Քրիստոստա պիր ատէմ պիլի-
րիմ. պու ատէմ (ճէսէտտէ՞ մի՝ պիլմէմ, եօգսա
ճէսէտտէն խարի՞ճ մի՝ պիլմէմ, Ալլահ պիլիր,) օն
տէօրթ սէնէ մուգատտէմ [ի]անսըզըն իւչիւնճիւ կէօ-
յէ ալընտը։ 3-Վէ պէօյլէ պիր ատէմի պիլիրիմ.
(ճէսէտտէ՞ մի, ճէսէտտէն խարի՞ճ մի՝ պիլմէմ, Ալ-
լահ պիլիր,) 4-[լ]Անսըզըն ճէննէթէ ալընըփ՝ թա'-
պիր օլունամազ վէ սէօյլէմէսի ատէմէ ճա"իզ օլմա-
յան սէօզլէր իշիթտի։ 5-Պէօյլէ պիր քիմսէ հագ-
գընտա իֆթիխար էտէճէյիմ, [խ]ամմա քէնտի հագ-
գըմտա զա'իֆլիքլէրիմտէն ղայրի պիր շէյ իչիւն
իֆթիխար էթմէյէճէյիմ. 6-[ծ]Չիրա իֆթիխար էթ-
մէք իսթէյէճէք օլուր իսէմ տէ, 'ագըլսըզ օլմայա-

[զ] Բ. 12. 5, 9, 10։
[է] Ռոմ. 9. 5։
[ը] Ռոմ. 1. 9։ 9. 1։ Բ. 1. 23։ Գաղ. 1. 20։ 1. Սէլ. 2. 5։
[թ] Ա'մալ. 9. 24, 25։

———

* Եունանիսի՝ էթմէք իսէ տէ, լազըմ տըր
[ժ] Ռոմ. 16. 7։ Բ. 5. 17։ Գաղ. 1. 22։
[ի] Ա'մալ. 22. 17։
[լ] Ղուկ. 23. 43։
[խ] Բ. 11. 30։
[ծ] Բ. 10. 8։ 11. 16։

ճաղըրմ, չիւնքի հագիգաթը սէօյլէյէճէյիմ. լաքին
պիր քիմսէ պէնի կէօրտիւյիւնտէն, եա պէնտէն
իշիթտիյի չէյտէն զիյատէ պանա իʼթիպար էթմէ-
սին՝ տէյիւ սագընըրըմ: 7-Վէ վահիյլէրին քէսրէ-
թինտէն նաշի թէքէպպիւր էթմէյէյիմ՝ տէյիւ,
[ա]թէնիմտէ պիր տիքէն, եաʼնի պէնի թաʼճիզ էթ-
մէք իչիւն [բ]պիր Շէյթան մէլէյի վէրիլտի, քի թէ-
քէպպիւր էթմէյէյիմ: 8-[գ]Պունուն պէնտէն տէֆʼի
հագգընտա Ռապպա իւչ տէֆʼա րէճա էթտիմ
իսէ տէ, 9-Պանա՝ Պէնիմ ʼինայէթիմ սանա քեա-
ֆի տիր, զիրա գուվվէթիմ զաʼիֆլիքտէ թէքմիլ
օլուր՝ տէտի. իմտի խօշ խաթըրլէ [դ]զաʼիֆլիքլէրիմ-
տէն տօլայը իֆթիխար էթմէյի թէրճիհ էտէրիմ,
[ե]թա քի Քրիստոսըն գուվվէթի պէնիմ իւզէրիմտէ
սաքին օլա: 10-[զ]Պու էճլտէն Քրիստոս իչիւն զա-
ʼիֆլիքլէրէ, սիթէմլէրէ, զարուրէթլէրէ, թէʼատ-
տիյէ վէ մուզայագալարա րազը իմ. [է]չիւնքի զաʼիֆ
օլտըղըմ զէման գուվվէթլի իմ: 11-[Իֆթիխար
էթմէքլէ] [ը]ʼագըլսըզ օլտըմ. պէնի սիզ մէճպուր
էթտինիզ, [թ]զիրա հիչ պիր շէյ տէյիլ իսէմ տէ,
[ժ]էն մէշհուր րէսուլլէրտէն պիր նօգսանըմ օլմատը-
ղը իչիւն՝ պէն թարաֆընըզտան թաւսիյէ օլունմա-
լը իտիմ: 12-[ի]Վագաʼա ʼալամէթլէր, մուʼճիզէլէր
վէ գուվվէթլի իշլէրլէ արանըզտա րէսուլ ʼալա-
մէթլէրի քէմալը սապրլէ իճրա օլունտու: 13-[լ]Զի-
րա սիզ սա՞իր քիլիսէլէրտէն նէ՞ խուսուստա աշա-

ա Պատ. Եզեկ. 28. 24: Գաղ. 4. 13, 14:
բ Ցոբ 2. 7: Ղուկ. 13. 16:
գ Պատ. Թէս. 3. 23–27: Մատթ. 26. 44:
դ Գ. 11. 30:
ե 1 Պետ. 4. 14:
զ Ռոմ. 5. 3: Գ. 7. 4:
է Գ. 13. 4:
ը Գ. 11. 1, 16, 17:
թ 1 Կոր. 3. 7: 15. 8, 9: Եփես. 3. 8:
ժ Գ. 11. 5: Գաղ. 2. 6—8:
ի Ռոմ. 15. 18, 19: 1 Կոր. 9. 2: Գ. 4. 2: 6. 4: 11. 6:
լ 1 Կոր. 1. 7:

ղը գալտընըզ· ղշու գատար վար քի՝ պէն քէնտիմ սիզէ սըգլէթ վէրմէտիմ· ճպու հագգսըզլըղը պանա ՚աֆվ էտինիզ։

14 - մԻշթէ իւչիւնճիւ քէրրէ եանընըզա կէլմէյէ հազըր իմ, վէ սիզէ սըգլէթ վէրմէյէճէյիմ· յզիրա սիզտէ օլանը տէյիլ, անճագ սիզի արարըմ· նչիւնքի էվլատըն վալիտէյն իչիւն տէյիլ, ամմա վալիտէյնին էվլատ իչիւն մալ ճէմ՚ էթմէսի իճապ էտէր։ 15 - շՎէ էկէրչի պէն սիզի զիյատէ սէվտիքճէ ազ սէվիլիյօր իսէմ տէ, ոճանլարընըզ իչիւն չճան ու կէօնիւլտէն սարֆ էտէճէյիմ, հէմ սարֆ օլունաճաղըմ։

16 - Լաքին ֆարզ էտէլիմ քի պպէն սիզէ սըգլէթ վէրմէտիմ, անճագ ֆէնտպազ օլմաղլէ սիզի հիլէ իլէ թութտըմ։ 17 - ջՍիզէ կէօնտէրտիյիմ քիմսէլէրին պիրի վասըթասըյլէ սիզտէն իսթիֆատէ՞ մի էթտիմ։ 18 - ռՏիտոսա րիճա էթտիմ, սվէ անըն իլէ պէրապէր օլ պիրատէրի կէօնտէրտիմ իսէ, ՚աճէպա Տիտոս սիզտէն իսթիֆատէ էթտի՞ մի· պիզ հէման պիր րուհտա, հէման պիր թարիգտէ եիւրիւ՞մէտիք մի։

19 - վԵինէ սիզէ թէպրիյէ ի զիմմէ՞թ մի էտիյօրըզ՝ զաննէտէրսինիզ· տԱլլահըն հուզուրընտա Քրիստոստա սէօյլէյօրըզ· րվէ պու շէյլէրին ճիւմլէսի, էյ սէվկիլիլէր, սիզին մա՚մուրիյէթինիզ իչիւն տիր։ 20 - Զիրա գօրգարըմ քի կէլտիյիմտէ, սիզի իսթէտիյիմ հալտէ պուլմայաճաղըմ, ցպէն

ղ 1 Կոր. 9. 12: Գ. 11. 9:
ճ Գ. 11. 7:
մ Գ. 13. 1:
յ Ա՚մալ. 20. 33: 1 Կոր. 10. 33:
ն 1 Կոր. 4. 14, 15:
շ Գ. 6. 12, 13:
ո Յովհ. 10. 11: Գ. 1. 6: Կող. 1. 24: 2 Տիմ. 2. 10:
չ 1 Սէլ. 2. 8: Փիլ. 2. 17:
պ Գ. 11. 9:
ջ Գ. 7. 2:
ռ Գ. 8. 6, 16, 22:
ս Գ. 8. 19:
վ Գ. 5. 12:
տ Րօմ. 9. 1: Գ. 11. 31:
ր 1 Կոր. 10. 33:
ց 1 Կոր. 4. 21: Գ. 10. 2: 13. 2, 10:

տախի սիզէ իսթէմէտիյինիզ հալտէ պուլունաճա-
ղըմ, վէ նիզա՛լար վէ հասէտլէր վէ ղազապ վէ
միւնազա՛ա վէ ղայպէթ վէ ղամմազլըգ վէ թէ-
քէպպիւր վէ իխթիլալ պուլունաճագ։ 21-Վէ պինէ
գէլտիյիմտէ, [–]Ալլահըմ պէնի եանընըզտա թէզլիլ
էտէճէք, [‡]վէ մուգատտէմա կիւնահ էթմիշ օլուպ՝
էթտիքլէրի նափաքլիք [+]վէ զինա վէ ֆիւճուրտան
թէվպէ էթմէմիշ չօգ քիմսէլէր իչիւն մահզուն օ-
լաճաղըմ։

ԳԱԳ 13

Թարաֆընըզա կէլէճէյիմ [ա]պու իւչիւնճիւ տէֆ-
՚ա տըր. [բ]իքի եա իւչ շահիտին աղզըյլէ հէր
սէօզ սապիթ գըլընաճագ տըր։ 2-[գ]Էվվէլա սէօյ-
լէտիմ, վէ իքինճի տէֆ՚ա հազըր կիպի՝ փէշին սէօյ-
լէյօրըմ, վէ ղա՛իպ օլարագ՝ պէն [դ]մուգատտէմա
կիւնահ էտէնլէրէ վէ սա՛իրլէրին ճիւմլէսինէ շիմ-
տի եազարըմ քի թէքրար կէլտիյիմտէ [ե]էսիրկէմէ-
յէճէյիմ. 3-Զիրա քի [զ]Քրիստոսըն պէնտէ սէօյլէմէ-
սինին պիր պիւրհանընը արայօրսընըզ. օ տախի սի-
զին իչիւն զա՛իֆ օլմայըպ՝ [է]անճագ արանըզտա
գուվվէթլի տիր։ 4-[ը]Զիրա քի զա՛իֆլիքլէ սալպ օլուն-
տու իսէ տէ, [թ]Ալլահըն գուտրէթիյլէ եաշայօր.
[ժ]քէզալիք պիզ տախի անտէ զա՛իֆ իսէք տէ, եի-
նէ Ալլահըն գուտրէթիյլէ սիզին իչիւն անըն իլէ
պէրապէր եաշայաճաղըզ։ 5-Իմանտա՞ մը սընըզ՝

– Գ. 2. 1, 4։
‡ Գ. 13. 2։
+ 1 Կոր. 5. 1։

———

ա Գ. 12. 14։
բ Ա'տ. 35. 30։ Թէս. 17.6։ 19.15. Մատթ. 18. 16։ Յովհ. 8. 17։ Իպր. 10. 28։
գ Գ. 10. 2։
դ Գ. 12. 21։
ե Գ. 1. 23։
զ Մատթ. 10. 20։ 1 Կոր. 5. 4։ Գ. 2. 10։
է 1 Կոր. 9. 2։
ը Փիլ. 2.7, 8։ 1 Պետ. 3. 18։
թ Հռոմ. 6. 4։
ժ Պագ Գ. 10. 3, 4։

տէյիւ [ե]քէնտինիզի թէճրիպէ էտինիզ. քէնտի-
նիզի իմթիհան էյլէյինիզ. եօգսա քէնտինիզի,
[ը]նէա՞նի Յիսուս Քրիստոս սիզտէ պուլունտըղընը
պիլմէ՞զ մի սինիզ. [թ]մէկէր քի մէրտուտ պու-
լունմըշ օլասընըզ։ 6- Ամմա ումարըմ քի պիզիմ
մէրտուտ օլմատըղըմըզը պիլէճէքսինիզ։ 7- Վէ պիր
քէմլիք էթմէմէնիզ իչիւն Ալլահա նիյազ էտէրիմ.
Նէյ—ոըզըմ տախի պիզիմ մագպուլ կէօրիւնմէմիզ իչիւն
տէյիլ, [ժ]անճագ պիզ մէրտուտ կիպի օլսագ պիլէ,
սիզին խայր իշլէմէնիզ իչիւն տիր։ 8- Զիրա հա-
գիգաթա մուղայիր պիր չէյ եափամայըզ՝ անճագ
հագիգաթ իչիւն եափա պիլիրիզ։ 9- Զիրա [ի]պիզ
զա՛իֆ օլուպ՝ սիզ իսէ գուվվէթլի օլտըղընըզ զէ-
ման մէսրուր իզ. [լ]վէ նիյազըմըզ տախի սիզին քէ-
մալընըզ իչիւն տիր։ 10- [խ]Պու սէպէպտէն ղա՛իպ
իքէն պու չէյլէրի եազըյօրըմ, թա քի հազըր իքէն
Րապպըն՝ խարապլըգ իչիւն տէյիլ, անճագ մա՛-
մուրիյէթ իչիւն [ծ]պանա վէրտիյի հիւքիւմէթէ կէօ-
րէ [կ]չիտտէթլէ մու՛ամէլէ էթմէյէյիմ։
11- Նիհայէթ, էյ պիրատէրլէր, սաղ օլասընըզ.
քեամիլ վէ մութէսէլլի վէ [հ]հէմֆիքեար օլուպ՝ սէ-
լամէթ իւզրէ օլունըզ. [ձ]վէ մուհապպէթ վէ սէլա-
մէթ մէնպա՛ը օլան Ալլահ սիզին իլէ օլաճագ տըր։
12- [ղ]Մուգատտէս էօփիւշլէ պէքտիկէրինիզի սէլամ-
լայընըզ։ 13- Ճիւմլէ մուգատտէսլէր սիզէ սէլամ
էտէր։ 14- [ճ]Րապպ Յիսուս Քրիստոսըն ՚ինայէթի

ե 1 Կոր. 11. 28։
ը Րօմ. 8. 10։ Գաղ. 4. 19։
թ 1 Կոր. 9. 27։
ժ Բ. 6. 9։
ի 1 Կոր. 4. 10։ Բ. 11. 30։ 12. 5, 9, 10։
լ 1 Սէլ. 3. 10։
խ 1 Կոր. 4. 21 Բ. 2. 3։ 10. 2։ 12. 20, 21։
ծ Բ. 10. 8։
կ Տիտ. 1. 14։
հ Րօմ. 12. 16, 18։ 15. 5։ 1 Կոր. 1. 10։ Փիլ. 2. 2։ 3. 16։ 1 Պետ. 3. 8։
ձ Րօմ. 15. 33։
ղ Րօմ. 16. 16։ 1 Կոր. 16. 20։ 1 Սէլ. 5. 26։ 1 Պետ. 5. 14։
ճ Րօմ. 16. 24։

վէ Ալլահըն մուհապպէթի [ա]վէ Րուհ իւլ Գուտսըն միւշարէքէթի ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ԳԱՂԱՏԻԱԼԸԼԱՐԱ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Պօղոս, [ա]ինսան Թարաֆընտան տէյիլ վէ ինսան
վասըթասըյլէ տէյիլ, [բ]անճագ Յիսուս Քրիստոսըն
[գ]վէ անը էօլիւլէրտէն իհեա էտէն Փէտէր Ալլահըն
Թարաֆընտան րէսուլ օլարագ, 2-[դ]Վէ պէնիմ իլէ
պէրապէր պուլունան ճիւմլէ, պիրատէրլէր [ե]Գա-
լատիա քիլիսէլէրինէ 3-Փէտէր Ալլահ Թարա-
ֆընտան, վէ Փէտէրիմիզ Ալլահըն իրատէթինէ կէօ-
րէ, [զ]պու հազըր եարամազ տիւնեատան պիզի
խէլաս էթմէք իւզրէ, [է]կիւնահլարըմըզ իչիւն քէն-
տինի Թէսլիմ էթմիշ օլան Րապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոս Թարաֆընտան, 4-[ը]Սիզէ 'ինայէթ վէ սէ-
լամէթ օլսուն։ 5-Ալլահա էպէտիւլ ապատ համտ
օլսուն։ Ամին։

6-[թ]Սիզի Քրիստոսըն 'ինայէթինէ տա'վէթ է-

ա Փիլ. 2. 1։

ա Աժ. 11, 12։
բ Ա'մալ. 9. 7։ 22. 10, 15, 21։ 26. 16։ Տիտ. 1. 2։
գ Ա'մալ. 2. 23։
դ Փիլ. 2. 22։ 4. 21։
ե 1 Կոր. 16. 1։
զ Պազ Ես. 65. 17։ Յովհ. 15. 19։ 17. 14։ 'Իպր. 2. 5։ 6. 5։ 1 Յովհ. 5. 19։
է Մատթ. 20. 28։ Րօմ. 4. 25։ Պ. 2. 20։ Տիտ. 2. 13, 14։
ը Րօմ. 1. 7։ 1 Կոր. 1. 3։ 2 Կոր. 1. 2։ Եփես. 1. 2։ Փիլ. 1. 2։ Կող. 1. 2։ 1 Սէլ. 1. 1։ 2 Սէլ. 1. 2։ 2 Յովհ. 3։
թ Պ. 5. 8։

տէնտէն պաշգա պիր պէշարէթէ պէօյլէ չարչա-
պուգ տէօնտիւյիւնիւզէ թէ'աճճիւպ էտէրիմ։ 7-
ծՊու տախի պաշգա տէյիլ տիր, էանճագ սիզի
միւզթարիպ էտէն վէ Քրիստոսըն պէշարէթինի թահ-
րիֆ էթմէք իսթէյէն պիր թագըմ քիմսէլէր վար
տըր։ 8-ըԼաքին էկէր պիզ եախօտ սէմատան պիր
մէլէք պիլէ պիզիմ սիզէ թէպշիր էթտիյիմիզ պէ-
շարէթտէն ղայրիսինի սիզէ թէպշիր էտէր իսէ,
մէլ'ուն օլսուն։ 9- Մուգատտէմա տէտիյիմիզ կի-
պի, շիմտի տախի եինէ տէրիմ քի՝ թԷկէր պիր
քիմսէ գապուլ էթտիյինիզտէն պաշգա պիր պէ-
շարէթ սիզէ թէպշիր էտէր իսէ, մէլ'ուն օլսուն։
10-ժԶիրա շիմտի իատէմլէրի՞ն ըրզասընը մը, եօգ-
սա Ալլահը'ն ըրզասընը մը արարըմ. լեախօտ ա-
տէմլէրի՞ խօշնուտ էթմէք արզուսընտա մի իմ.
զիրա էկէր ատէմլէրի խօշնուտ էթսէ իտիմ, ար-
թըգ Քրիստոսըն գուլը օլմազ իտիմ։

11-խԷյ պիրատէրլէր, թարաֆըմտան սիզէ թէպ-
շիր օլունան պէշարէթին ինսանա կէօրէ օլմատը-
ղընը պիլտիրիրիմ։ 12-ծԶիրա պէն նէ անը ինսան-
տան ալտըմ, նէ տէ թա'լիմ օլունտըմ, կանճագ
Յիսուս Քրիստոսըն վահյի իլէ ալտըմ։ 13-Զիրա
պէնիմ պիր զէման տիյանէթ ի Եէհուտիյէտէ օլան
հարէքէթլէրիմի, եա'նի հԱլլահըն քիլիսէսինէ
հատտէն զիյատէ թէ'ատտի ձվէ անը խարապ էթ-
մէքտէ օլտըղըմը, 14-Վէ ղէճտատըմըն ըրվայէթլէ-

ծ 2 Կոր. 11. 4։
է Ա'մալ. 15. 1, 24։ 2 Կոր. 2. 17։ 11. 13։ Գ. 5. 10, 12։
ը 1 Կոր. 16. 22։
թ Թէս. 4. 2։ 12. 32։ Իշա. 30. 6։ Վահ. 22. 18։
ժ 1. Սէլ. 2. 4։
ի 1 Միւլ. 24. 7։ Մատթ. 28. 14։ 1 Յովհ. 3. 9։
լ 1 Սէլ. 2. 4։ Յաք. 4. 4։
խ 1 Կոր. 15. 1։
ծ 1 Կոր. 15. 1, 3։ Ա.յ. 1։
կ Եփես. 3. 3։
հ Ա'մալ. 9. 1։ 22. 4։ 26. 11։ 1 Տիմ. 1. 13։
ձ Ա'մալ. 8. 3։
ղ Երեմ. 9. 14։ Մատթ. 15. 2։ Մարկ. 7. 5։

ընէ ՚զիյատէսիյլէ ղայրէթլի օլարագ, միլլէթիմտէ
պուլունան չօգ ագրանըմտան զիյատէ տիյանէթ ի
Եէհուտիյէտէ թէրագգը էյլէտիյիմի իշիթմիշ սի-
նիզ։ 15-Լաքին ՞պէնի վալիտէմին րահմինտէն ա-
յըրըպ՝ քէնտի ՚ինայէթի վասըթասըյլէ տա՚վէթ
էտէն Ալլահ, 16-՟Թա՞իֆէլէր արասընտա թէպշիր
էթմէմ իչին, ՟քէնտի Օղլընը պանա քէշֆ էթ-
մէյի մունասիպ կէօրտիւյիւ վագըթտա՝ տէրհալ
՚թէնէ վէ գանա տանըշմատըմ. 17-Հէմ տախի
Երուսաղէմէ, պէնտէն էվվէլ րէսուլ օլանլարըն
եանըրնա չըգմայըպ՝ ֆագաթ ՚Արապիսթանա կիթ-
տիմ, վէ եինէ Դամասկոսա ՚ավտէթ էթտիմ։ 18-
Անտէն իւչ սէնէ սօնրա, Պետրոս իլէ կէօրիւշմէք
իւզրէ, ՞Երուսաղէմէ չըգըպ՝ եանընտա օն պէշ կիւն
մէքս էյլէտիմ։ 19-Վէ լաքին ՞րէսուլլէրտէն ՚Րապ-
պըն գարընտաշը Յակոբոստան ղայրըսընը կէօրմէ-
տիմ։ 20-Վէ սիզէ եազմագտա օլտըղըմ շէյլէր
խուսուսընտա, եալան սէօյլէմէտիյիմ ՞Ալլահըն
հուզուրընտա ՚այան տըր։ 21-՟Անտէն սօնրա Սու-
րիա իլէ Կիլիկիա սէմթլէրինէ կէլտիմ։ 22-Վէ
՟Քրիստոստա օլան Եէհուտիյէ քիլիսէլէրինէ շախ-
սէն թանըրմըշ տէյիլ իտիմ. 23-Անճագ՝ Պիզէ պիր
զէման թէ՚ատտի էտէն՝ մուգատտէմա խարապ
էթտիյի իմանը շիմտի թէպշիր էտիյօր՝ տէյիւ խա-
պէր ալարագ, 24-Հագգըմտա Ալլահա համտ է-
տէրլէր իտի։

ղԱ՚մալ. 22. 3։ 26.
9։ Փիլ. 3. 6։
՟Ես. 49. 1, 5։ Երեմ.
1. 5։ Ա՚մալ. 9. 15։
13. 2։ 22. 14, 15։
Ռոմ. 1. 1։
ղԱ՚մալ. 9. 15։ 22.
21։ 26. 17, 18։ Ռոմ.
11. 13։ Եփես. 3. 8։
՟2 Կոր. 4. 6։
ԼՄատթ. 16. 17։
1 Կոր. 15. 50։ Ե-
փես. 6. 12։
՟Ա՚մալ. 9. 26։
՟1 Կոր. 9. 5։
ԼՄատթ. 13. 55։
Մարկ. 6. 3։
՟Ռոմ. 9. 1։
ր Ա՚մալ. 9. 30։
՟Ռոմ. 16. 7։ 1 Սէլ.
2. 14։

ԳԱՂ 2

Վէ օն տէօրթ սէնէ սօնրա Տիտոսը տախի պէ-
րապէր ալըպ՝ [ա]Բառնաբաս իլէ եինէ Երուսաղէմէ
չըգտըմ։ 2-Վէ վահի մուճէպինճէ չըգտըմ, [բ]վէ
անլէրէ թա″իֆէլէր արասընտա վա՛զ էթմէքտէ օլ-
տըղըմ պէշարէթի պէյան էյլէտիմ. լաքին [գ]պօշ
եէրէ սէյիրթմէյէյիմ, եա սէյիրթմիշ օլմայայըմ
տէյիւ ի՛թիպարըը օլանլարա թէնհաճէ պէյ-ն էյլէտիմ։
3-Լաքին պէնիմ իլէ պէրապէր պուլունան Տիտոս
Եունանի իքէն, խիթան օլունմաղա մէճպուր օլ-
մատը։ 4-Պու իսէ [դ]պիզի էսիր էթմէք իւզրէ, [ե]Յի-
սուս Քրիստոստա օլան հուրրիյէթիմիզի թէճէս-
սիւս էթմէյէ [զ]կիզլիճէ սոքուշէրէք իչէրի կիրէն
սախթէ պիրատէրլէր սէպէպինտէն իտի։ 5-Լա-
քին [է]պէշարէթին հագիգաթը սիզտէ սապիթ
գալմասը իչիւն, իթա՛աթ եօլըյլէ անլէրէ պիր
սա՛աթ պիլէ տինլէմէտիք։ 6-[ը]Լաքին ի՛թիպարըը
՛ատտ օլունանլար հէր նէ իտիլէր իսէ՝ պէնճէ ֆէրգ
եօգ տըր. ([թ]Ալլահ ինսան խաթըրընա պագմազ.)
[ժ]գիրա ի՛թիպարըը օլանլար պանա զիյատէ պիր շէյ
իֆատէ էթմէտիլէր։ 7-Լաքին պիլ՛աքիս խիթան
ըէսալէթինտէ Պետրոսըն վասըթասըյլէ ՛ամիլ օլան
Ջաթ թա″իֆէլէրտէ տախի [ի]պէնիմ վասըթամըլէ
[լ]՛ամիլ օլտըղընտան, 8-Խիթանլըլարա օլան պէշա-
րէթին Պետրոսա ինհալէ օլունտըղը միսիլլիւ, [խ]խի-

[ա] Ա՛մալ. 15. 2։
[բ] Ա՛մալ. 15. 12։
[գ] Փիլ. 2. 16։ 1 Սէլ. 3. 5։
[դ] 2 Կոր. 11. 20. Գ. 4. 3. 9.
[ե] Գ. 3. 25։ 5. 1, 13։
[զ] Ա՛մալ. 15. 1, 24։ 2 Կոր. 11. 26։
[է] Ա.յ. 14։ Գ. 2. 1։ 4. 16։
[ը] Գ. 6. 3։
[թ] Ա՛մալ. 10. 34։ Ռօմ. 2. 11։
[ժ] 2 Կոր. 12. 11։
[ի] Ա՛մալ. 9. 15։ 13. 2։ 22. 21։ 26. 17, 18։ 1 Կոր. 15. 10։ Գ. 1. 16։ Կող. 1. 29։
[լ] Գ. 3. 5։
[խ] Ա՛մալ. 13. 46։ Ռօմ. 1. 6։ 11. 13։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։

թանըրըլարա օլան պէշարէթին [ծ]պանա իհալէ օ-
լունտըղընը կէօրմէլէրի [կ]վէ պանա վէրիլէն [հ]ինայէ-
թի անլամալարըյլէ, պիզ թա"րիֆլէրէ, քէնտիլէ-
րի իսէ խիթմանըըլարա կիթմէք իւզրէ, 9-[ձ]Տիրէք-
լէր ի'թիպար օլունան Յակոբոս վէ Կեփաս վէ Յով-
հաննէս պանա վէ Բառնաբասա միւշարէքէթ իչիւն
սաղ էլլէրինի վէրտիլէր։ 10-Անճագ ֆուգարայը
խաթըրլատա թութմամըզը խօրխօրիլէր. [ղ]պէն տախի հէ-
ման պունուն իճրասընա հիմմէթ էյլէտիմ։ 11-
[ճ]Ամմա Պետրոս Անթաքիայա կէլտիյի զէման, թա'-
զիրէ միւսթահագգ օլտըղընտան՝ անըն եիւզիւնէ
գարշը տուրտըմ։ 12-Զիրա Յակոբոս թարաֆընտ-
տան պա'զը քիմսէլէր կէլմէզտէն ագտէմ, [մ]թա"րի-
ֆլէր իլէ պէրապէր թա'ամ էտէր իտի, լաքին
անլէր կէլտիքլէրինտէ՝ էհլ ի խիթան օլանլարտան
գօրգարագ, կէրի չէքիլիփ այրըլտը։ 13-Վէ սա"իր
Եէհուտիլէր տախի անըն իլէ պէրապէր րիյա էթ-
տիլէր, հաթթա անլէրին րիյալարընա Բառնաբաս
տախի ալտանտը։ 14-Լաքին [յ]պէշարէթին հագի-
գաթընա կէօրէ տօղրու հարէքէթ էթմէտիքլէրինի
կէօրտիւյիւմտէ, [ն]ճիւմլէսինին հուզուրընտա Պետ-
րոսա տէտիմ քի՝ [շ]Էկէր սէն Եէհուտի իքէն, Եէ-
հուտի կիպի տէյիլ, անճագ թա"րիֆէ կիպի եաշար
իսէն, թա"րիֆլէրի Եէհուտի կիպի հարէքէթ էթ-
մէյէ նա՞սըլ իճպար էտէրսին։ 15-[ո]Պիզ 'ան ասըլ
Եէհուտի օլուպ՝ "թա"րիֆլէրտէն կիւնահքեար օլ-

ծ 1 Սել. 2. 4։
կ Բոմ. 1. 6։ 12. 3, 6։ 15. 16։ 1 Կոր. 15. 10։ Եփես. 3. 8։
հ Մատթ. 16. 18։ Եփես. 2. 20։ Վ. Հ. 21. 14։
ձ Ա'մալ. 11. 30։ 24. 17։ Բոմ. 15. 25։ 1 Կոր. 16. 1։ 2 Կոր. 8 վէ 9։
ղ Ա'մալ. 15. 35։
ճ Ա'մալ. 10. 28։ 11. 3։
մ Ալ. 5։
յ 1 Տիմ. 5. 20։
ն Ա'մալ. 10. 28։ 11. 3։
շ Ա'մալ. 15. 10, 11։
ո Մատթ. 9. 11։ Եփես. 2. 3, 12։

մայարագ, 16-[ն]Ինսան չէրի'աթ 'ամէլլէրիյլէ տէ-
յիլ, [ո]անճագ Յիսուս Քրիստոսա օլան իման վա-
սըթասըյլէ թէպրիր օլունաճաղընը պիլտիյիմիզ-
տէն, պիզ տախի չէրի'աթ 'ամէլլէրիյլէ տէյիլ,
անճագ Քրիստոսա օլան իմանըլէ թէպրիր օլունմագ
իչիւն, Յիսուս Քրիստոսա իման էթտիք. [չ]զիրա
չէրի'աթ 'ամէլլէրիյլէ հիչ պիր պէշէր թէպրիր օ-
լունմազ: 17-Վէ էկէր Քրիստոս վասըթասըյլէ
թէպրիր օլունմագ իսթէր իքէն, [պ]պիզ քէնտի-
միզ տախի կիւնահքեար պուլունուր իսէք, Քրիս-
տոս կիւնա՞հ խըզմէթճիսի մի օլուր. հա՛շա: 18-Զի-
րա էկէր եըգտըղըմ շէյլէրի թէքրար պինա էտէր-
սէմ, քէնտիմի գապահաթլը կէօսթէրիրիմ: 19-
Զինքի պէն [ջ]Ալլահա եաշամագ իչիւն, [ռ]չէրի'աթ
վասըթասըյլէ [ս]չէրի'աթա էօլտիւմ. 20-[վ]Քրիստոս
իլէ պէրապէր սալպ օլունտըմ. վէ արթըգ պէն
եաշամայօրըմ, անճագ Քրիստոս պէնտէ եաշայօր.
շիմտի իսէ թէնտէ եաշատըղըմ [տ]պէնի սէվէն վէ քէն-
տիսինի պէնիմ իչիւն թէսլիմ էտէն [ր]Իպն Ուլլահա
օլան իմանըլէ եաշարըմ: 21-Ալլահըն 'ինայէթինի իպ-
թալ էթմէմ. [ց]զիրա էկէր սալահ չէրի'աթ վասըթա-
սըյլէ իսէ, Քրիստոս պիհուտէ եէրէ էօլմիւշ տիր:

ԳԱՂ 3

Էյ 'ագըլսըզ Գաղատիալըլար, Յիսուս Քրիստոս ա-

[ն] Ա'մալ. 13. 38, 39: [ո] Րօմ. 1. 17: 3. 22, 28: 8. 3: Գ. 3. 24: 'Իպր. 7. 18, 19: [չ] Մեզ. 143. 2: Րօմ. 3. 20: Գ. 3. 11: [պ] 1 Յոհ. 3. 8, 9: [ջ] Րօմ. 6. 11: 2 Կոր. 5. 15: 1 Սէլ. 5. 10: 'Իպր. 9. 14: 1 Պետ. 4. 2: [ռ] Րօմ. 8. 2: [ս] Րօմ. 6. 14: 7. 4, 6: [վ] Րօմ. 6. 6: Գ. 5. 24: 6. 14: [տ] Գ. 1. 3: Եփես. 5. 2: Տիտ. 2. 13, 14: [ր] Րօմ. 10. 11: 2 Կոր. 5. 15: 1 Սէլ. 5. 10: 1 Պետ. 4. 2: [ց] Գ. 3. 21: 'Իպր. 7. 11: Պագ Րօմ. 11. 6: Գ. 5. 4:

———

րանըզտա սալպ օլունմըշ կիպի կէօզլէրինիզին էօ-նիւնտէ րէսմ օլունմըշ իքէն, [հագիգաթա իթա-'աթ էթմէմէք տէրէճէսինտէ] [ա]սիզի քի՞մ իղֆալ էթտի: 2-Սիզտէն եալընըզ պունու անլամագ իսթէրիմ. [բ]Րուհու շէրի'ա՞թ 'ամէլլէրինտէ մի, [գ]եօգ-սա տինլէյիփ իմա'ն էթմէ'քլէ մի ալտընըզ: 3-Պու գատար 'ագըլսը՞զ մը սընըզ, [դ]Րուհլէ պաշլամըշ իքէն, [ե]շիմտի թէ՞նլէ մի խիթամ պուլուրսընըզ: 4-[զ]Պու գատար չէքլէրի պիհուտէ՞ եէրէ մի չէքտի-նիզ, էկէր ֆիլվագը' պիհուտէ եէրէ իսէ: 5-[է]Իմ-տի սիզէ Րուհու իհսան էտիփ` արանըզտա մու'ճի-զէլէր իճրա էտէն` շէրի'ա՞թ 'ամէլլէրինտէ մի, եօգ-սա տինլէյիփ իմա'ն էթմէքլէ մի էտէր: 6-[ը]Նիթէ-քիմ Ապրահամ Ալլահա իման էթտի, վէ անա սալահ 'ատտ օլունտու: 7-Հալ պէօյլէ իքէն` [թ]Ի-մանտան օլանլարըն Ապրահամըն էվլատը օլտուգլա-րընը պիլինիզ: 8-[ժ]Վէ Թա"իֆէլէրի իմանլէ Ալլա-հըն թէպրիր էտէճէյինի քիթապ էվվէլա պիլտի-յինտէն, Ապրահամա` [ի]Ճիւմլէ միլլէթլէր սէնտէ միւպարէք օլաճագ տըր` տէյիւ մուժտատէմա թէպշիր էյլէտի: 9-Իմտի էհլ ի իման օլանլար միւ"մին Ապրահամ իլէ պէրապէր միւպարէք օլուր-լար: 10-Զիրա շէրի'աթ 'ամէլլէրինէ կիւվէնէնլէ-րին ճիւմլէսի լա"նէթ ալթընտա տըրլար. զիրա` [լ]Շէ-րի'աթ քիթապընտա ճիւմլէ եազըլմըշ օլան շէյլէ-րի իճրա էթմէքտէ տէվամ էթմէյէն քիմսէ

ա Գ. 5. 7:
բ Ա'մալ. 2. 38: 8. 15: 10. 47: 15. 8: Ալ. 14: Եփես. 1. 13: 'Իպր. 6. 4:
գ Ռոմ. 10. 16, 17:
դ Գ. 4. 9:
ե 'Իպր. 7. 15: 9. 10:
զ 'Իպր. 10. 35, 36: 2 Յովհ. 8:
է 2 Կոր. 3. 8:
ը Թէք. 15. 6: Ռոմ. 4. 3, 9, 21, 22: Յակ. 2. 23:
թ Յովհ. 8. 39: Ռոմ. 4. 11, 12, 16:
ժ Պագ. Ռոմ. 9. 17: Ալ. 22:
ի Թէք. 12. 3: 18. 18: 22. 18: Ա'մալ. 3. 25:
լ Թէս. 27. 26: Երեմ. 11. 3:

մէյ'ուն օլսուն՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 11 -[ե]Վէ Ալ-
լահըն 'ինտինտէ հիչ պիր քիմսէնին չէրի'աթլէ
թէպրիր օլունմատըղը տէրքեար տըր, չիւնքի՝ [զ]Սա-
լիհ իմանըլէ եաշայաճագ տըր։ 12 -[է]Շէրի'աթ իսէ
իման թարիգիյլէ օլմայըպ, անճագ՝ [ը]Էմրլէրի իճրա
էտէն ատէմ անլէրլէ եաշայաճագ տըր։ 13 -Քրիս-
տոս պիզիմ իչիւն մէլ'ուն օլուպ՝ պիզի [թ]չէրի'ա-
թըն լա'նէթինտէն խէլաս էյլէտի. (զիրա՝ [ժ]Աղաճ
իւզէրինտէ հէր ասըլան մէլ'ուն տըր՝ տէյիւ եա-
զըլմըշ տըր.) 14 -[ի]Թա քի Աբրահամըն պէ'ա օլու-
նան պէրէքէթ Յիսուս Քրիստոստա թա'իֆէլէրէ
վասըլ օլուպ՝ [լ]իման վասըթասըյլէ Ռուհըն վա'տը-
նա նա'իլ օլալըմ։ 15 -Էյ պիրատէրլէր, ինսանճա
սէօյլէյօրըմ. [խ]Թաստիգ օլունմըշ 'ահտը՝ վէլէվ ին-
սանըն պիլէ օլսա, պիր քիմսէ իպթալ, եախօտ իւ-
զէրինէ 'իլավէ էթմէզ։ 16 -[ծ]Իմտի վա'տլար Աբրա-
համա վէ անըն նէսլինէ էտիլտիլէր. չօգլար իչիւն
տէօյլէր կիպի՝ Վէ անըն նէսլլէրինէ՝ տէմէյիպ, ան-
ճագ ֆէրտ իչիւն տէօյլէր կիպի՝ Վէ սէնին նէսլինէ՝
տէյօր. [կ]պու տախի Քրիստոս տըր։ 17 -Լաքին տէ-
րիմ քի՝ [հ]Տէօրթ եիւզ օթուզ սէնէ սօնրա վէրիլէն
չէրի'աթ, [ձ]վա'տը իպթալ էթմէք իւզրէ, Ալլահ
թարաֆընտան Քրիստոստա էվվէլտէն թաստիգ օ-
լունմըշ օլան 'ահտը նէսխ էտէմէզ։ 18 -[ղ]Զիրա է-

ե Գ. 2. 16։
զ Ամբ. 2. 4։ Ռոմ. 1. 17։ 'Իպր. 10. 38։
է Ռոմ. 4. 4, 5։ 10. 5, 6։ 11. 6։
ը Ղև. 18. 5։ Նէեմ. 9։ 29։ Եզեկ. 20. 11։ Ռոմ. 10. 5։
թ Ռոմ. 8. 3։ 2 Կոր. 5. 21։ Գ. 4. 5։
ժ Թէս. 21. 23։
ի Ռոմ. 4. 9, 16։
լ Եշ. 32. 14։ 44. 3։ Երեմ. 31. 33։ 32. 40։ Եզեկ. 11. 19։ 36. 27։ Յովէլ 2. 28, 29։ Զաք. 12. 10։ Յովհ. 7. 39։ Ա'մալ. 2. 33։
խ 'Իպր. 9. 17։
ծ Թէք. 12. 3, 7։ 17. 7։ Ամ. 8։
կ 1 Կոր. 12. 12։
հ Խուր. 12. 40, 41։
ձ Ռոմ. 4. 13, 14։ Ամ. 21։
ղ Ռոմ. 8. 17։

կեր միրաս շերի'աթտան իսէ, ˋարթըգ վա'տտան
տէյիլ տիր. համ պու քի Ալլահ անը Աբրահամա
վա'տ թարիգիյլէ իհսան էյլէտի։
19 - Էօյլէ իսէ շերի'աթ նէ՞ իչիւն տիր. ˉհագ-
գընտա վա'տ օլունան նէսլ զուհուր էտինճէյէտէք,
ˉթէճավուզաթ սէպէպինտէն 'իլավէ օլունուպ՝ ˋմէ-
լէքլէր վասըթասըյլէ ˉպիր միյանճընըն էլիյլէ թէր-
թիպ օլունտու։ 20 - Լաքին միյանճը պիր [illegible] ի-
չիւն օլմազ, ˀֆագաթ Ալլահ պիր տիր։ 21 - Իմտի
շերի'աթ Ալլահըն վա'տլարընա մուխալի՞ֆ մի տիր.
հա՛շա. ˀ զիրա էկէր հայաթ վէրմէյէ մուգթէտիր
օլան շերի'աթ վէրիլմիշ օլսա իտի, հագիգաթէն
սալահ շերի'աթտան օլուր իտի։ 22 - Լաքին Ցիսուս
Քրիստոսա օլան իմանըլէ ˉվա'տըն մու"մինլէրէ վէ-
րիլմէսի իչիւն, ⁺քիթապ ⁺ճիումլէսինի կիւնահ ա-
թընա գափատը։ 23 - Վէ իման կէլմէզտէն էվվէլ՝
քէշֆ օլունաճագ իման իչիւն շերի'աթ ալթընտա
գափանմըշ օլարագ, մահֆուզ գալտըգ։ 24 - 'Էլհա-
սըլ շերի'աթ Քրիստոսա [illegible] իչիւն պիզիմ մու-
"էտտիպիմիզ օլտու, ⁺քի իմանտան թէպրիր օլու-
նալըմ։ 25 - Լաքին իման կէլմիշ օլտըգտան սօնրա
արթըգ մու"էտտիպին էմրէ ալթընտա տէյիլ իզ։ 26 -
Զիրա Ցիսուս Քրիստոսա օլան իմանըն վասըթա-
սըյլէ, ˉճիումլէնիզ Ալլահըն էվլատը սընըզ։ 27 - ˀԶի-

ղ Րօմ. 4. 14։
ˉ Ա.յ. 16։
·· Ցովհ. 15. 22։ Րօմ. 4. 15։ 5. 20։ 7. 8, 13։ 1 Տիմ. 1. 9։
Ł Ա'մալ. 7. 53։ 'Իպր. 2. 2։
ˇ Խուր. 20. 19, 21, 22։ Թէս. 5. 5, 22, 23, 27, 31։ Ցովհ. 1. 17։ Ա'մալ. 7. 38։ 1 Տիմ. 2. 5։
ր Րօմ. 3. 29, 30։
ց Պ. 2. 21։
ˉ Րօմ. 4. 11, 12, 16։
ǂ Ա.յ. 8։
+ Րօմ. 3. 9, 19, 23։ 11. 32։
· Մատթ. 5. 17։ Րօմ. 10. 4։ Կող. 2. 17։ 'Իպր. 9. 9, 10։
$ Ա'մալ. 13. 39։ Գ. 2. 16։
·· Ցովհ. 1. 12։ Րօմ. 8. 14—16։ Գ. 4. 5։ 1 Ցովհ. 3. 1, 2։
բ Րօմ. 6. 3։

րա սիզին ճիւմլէնիզ քի Քրիստոսա վաֆթիզ օ-
լունտընըզ, [գ]Քրիստոսը կիյմիշ սինիզ։ 28-[դ]Նէ Եէ-
հուտի, նէ տէ Եունանի վար, նէ գուլ, նէ հուրր
վար, նէ էրքէք, նէ տէ տիշի վար. [ե]չիւնքի ճիւմ-
լէնիզ Յիսուս Քրիստոստա պիր սինիզ։ 29-[զ]Վէ
էկէր սիզ Քրիստոսըն իսէնիզ, պու էճլտէն Աբրա-
համըն նէսլի վէ [է]վա'տ մուճէպինճէ վարիսլէր սինիզ։

ԳԱԳ 4

Լաքին տէրիմ քի՝ վարիս սապի օլտըգճա հէր
չէյին սահիպի իսէ տէ, գուլտան հիչ պիր ֆէրգի
օլմայըպ, 2-Փէտէրինին թա'ինին էթտիյի վագթա
տէյին, վասիլէր վէ քէթխիւտալարըն էմրի ալթըն-
տա տըր։ 3-Քէզալիք պիզ տախի սապի պուլուն-
տըղըմըզ վագըթ, [ը]տիւննեանըն էրքեանը ալթըն-
տա գուլլըգտա իտիք։ 4-[թ]Լաքին վագթըն թէմա-
միյէթի կէլինճէ, Ալլահ քէնտի Օղլընը [ժ]գատընտան
[ի]տօղմուշ [լ]վէ չէրի'աթ թահթընա կիրմիշ օլարագ
իրսալ էյլէտի. 5-Թա քի [խ]օղուլլըղա նա'իլ օլմա-
մըզ իչիւն [ծ]չէրի'աթ թահթընտա օլանլարը խէլաս
էտէ։ 6-Վէ օղուլլար օլտըղընըզտան [կ]Ալլահ սիզին
գալպլէրինիզէ քէնտի Օղլընըն՝ Ապպա Փէտէր՝ նի-

գ Րոմ. 13. 14։
դ Րոմ. 10. 12։ 1 Կոր. 12. 13։ Գ. 5. 6։ Կող. 3. 11։
ե Յովհ. 10. 16։ 17. 20, 21։ Եփես. 2. 14—16։ 4. 4, 15։
զ Թէք. 21. 10, 12։ Րոմ. 9. 7։ 'Իպր. 11. 18։
է Րոմ. 8. 17։ Գ. 4. 7, 28։ Եփես. 3. 5։

ը Ա.յ. 9։ Գ. 3. 23։ 5. 1։ Կող. 2. 8, 20։ 'Իպր. 9. 10։
թ Թէք. 49. 10։ Դան. 9. 24։ Մարկ. 1. 15։ Եփես. 1. 10։
ժ Թէք. 3. 15։ Եշ. 7. 14։ Միք. 5. 3։ Մատթ. 1. 23։ Ղուկ. 1. 31։ 2. 7։
ի Յովհ. 1. 14։ Րոմ. 1. 3։ Փիլ. 2. 7։ 'Իպր. 2. 14։
լ Մատթ. 5. 17։ Ղուկ. 2. 27։
խ Յովհ. 1. 12։ Գ. 3. 26։ Եփես. 1. 5։
ծ Մատթ. 20. 28։ Գ. 3. 13։ Տիտ. 2. 13։ 'Իպր. 9. 12։ Եփես. 1. 7։ 1 Պետ. 1. 18, 19։
կ Րոմ. 5. 5։ 8. 15։

տա եանէն Ռուհընը իրսալ էյլէտի։ 7-Իմտի ար-
թըգ գուլ տէյիլ, անճագ օղուլ սըն․ [թ]վէ էկէր օ-
ղուլ իսէն, Քրիստոսըն վասըթասըյլէ տախի Ալլա-
հըն վարիսի սին։ 8-[ժ]Ղաքին օ զէման Ալլահը պիլ-
մէզ իքէն՝ [ի]զաթէն Իլահ օլմայանլարա գուլլըգ է-
տէր իտինիզ։ 9-[լ]Շիմտի իսէ, սիզ Ալլահը պիլմիշ
վէ պախուսուս Ալլահ թարաֆընտան պիլինմիշ
իքէն՝ նա՞սըլ [խ]շօլ զա՛իֆ վէ ֆագիր էրքեանա
թէքրար գուլլըգ էթմէք իսթէյէրէք, [ծ]անլէրէ տէօ-
նէրսինիզ։ 10-[կ]Կիւնլէր վէ այլար վէ վագըթլար
վէ սէնէլէրէ րի՛այէթ էտէր սինիզ։ 11-Սիզին իչին
գօրգարըմ քի՝ [հ]ուղրընըզտա չէքտիյիմ էմէք պի-
հուտէ կիտէճէք տիր։

12-Էյ պիրատէրլէր, սիզէ րճա էտէրիմ, պէ-
նիմ կիպի օլունըզ, զիրա պէն տախի սիզին կիպի
օլտըմ․ [ձ]սիզ պանա պիր վէճհիլէ զարար էթմէտի-
նիզ։ 13-Մա՛լումունուզ տիր քի՝ [ղ]Իլք տէֆ՛ա սիզէ
[ճ]թէն զա՛իֆլիյիյլէ պէշարէթի թէպշիր էյլէտիմ։
14-Սիզ տախի թէնիմտէ օլան թէճրիպէմի թահ-
գիր վէ անտէն իքրահ էթմէյիպ՝ [մ]պիլ՛աքս պէ-
նի Ալլահըն պիր մէլէյի կիպի, [յ]Յիսուս Քրիստոս
կիպի գապուլ էթտինիզ։ 15-Իմտի սիզին մուպա-
րէքլիյինիզ նէ՞ տիր․ զիրա սիզին իչին շէհատէթ
էտէրիմ քի՝ մումքին օլսա իտի, կէօզլէրինիզի չը-

[թ] Ռոմ. 8. 16, 17։ Գ. 3. 29։
[ժ] Եփես. 2. 12։ 1 Սէլ. 4. 4։
[ի] Ռոմ. 1. 25։ 1 Կոր. 12. 2։ Եփես. 2. 11, 12։ 1 Սէլ. 1. 10։
[լ] 1 Կոր. 8. 3։ 13. 12։ 2 Տիմ. 2. 19։
[խ] Ռոմ. 8. 3։ Իպր. 7. 18։
[ծ] Գ. 3. 3։ Կող. 2. 22։
[կ] Ռոմ. 14. 5։ Կող. 2. 16։
[հ] Գ. 2. 2։ 5. 2, 4։ 1 Սէլ. 3. 5։
[ձ] 2 Կոր. 2. 5։
[ղ] Գ. 1. 6։
[ճ] 1 Կոր. 2. 3։ 2 Կոր. 11. 30։ 12. 7, 8։
[մ] 2 Միւլ. 19. 27։ Մաղ. 2. 7։ Զաք. 12. 8։
[յ] Մատթ. 10. 40։ Ղուկ. 10. 16։ Յովհ. 13. 20։ 1 Սէլ. 2. 13։

գարըպ պանա վերիր իտինիզ։ 16-[ն]Իմտի սիզէ հա-
գիգաթը սէօյլէտիյիմ իչիւն՝ տիւշմէնինի՞զ մի օլ-
տըմ։ 17-[շ]Սիզին ղայրէթինիզի չէքիյօրլար իսէ տէ,
խայր իչիւն օլմայըրագ, անճագ սիզ քէնտիլէրինին
ղայրէթինի չէքէսինիզ տէյիւ՝ սիզի թէֆրիգ էթ-
մէք իսթէրլէր։ 18-Ամմա էյի շէյէ ղայրէթլի օլ-
մագ, եալընըզ եանընըզտա պուլունտըղըմ վագըթ
տէյիլ, անճագ հէր վագըթ էյի տիր։ 19-[ո]Էյ չօ-
ճուգլարըմ, Քրիստոս սիզտէ սուրէթլէնինճէյէ տէ-
յին, սիզին իչիւն եինէ աղըր չէքմէքտէ օլարագ,
20-Շիմտի եանընըզտա պուլունմագ վէ սէսիմի
տէյիշտիրմէք իսթէր իտիմ, զիրա սիզին հագգըն-
նըզտա շիւպհէտէ իմ։

21-Էյ շէրի՛աթ թահթընտա օլմագ իսթէյէնլէր,
պանա սէօյլէյինիզ, շէրի՛աթը տինլէմէ՞զ մի սինիզ։
22-Զիրա՝ Աբրահամըն իքի օղլու վար իտի, [չ]պիրի
ճարիյէտէն [պ]վէ տիկէրի հուրրէտէն՝ տէյիւ եազըլ-
մըշ տըր։ 23-Լաքին ճարիյէտէն օլան՝ [ջ]թէն հա-
սէպիյլէ, [ռ]հուրրէտէն օլան իսէ՝ վա՛տլէ տօղտու։
24-Վէ պու շէյլէր րէմզ թարիգիյլէ թէֆսիր օ-
լունուր, զիրա պունլար չօք իքի 'ահտ տըր քի, պի-
րի [ս]Թուր ի Սինատան օլուպ՝ օ տախի գուլլըգ իչիւն
տօղուրան Հագար տըր։ 25-Զիրա Հագար 'Արա-
պիսթանտա պուլունան Թուր ի Սինա օլուպ՝ շիմ-
տիքի Երուսաղէմէ մուշապիհ տիր, վէ քէնտի էվլա-
տը իլէ պէրապէր գուլլըգ էտիյօր։ 26-[վ]Ամմա
ճիւմլէմիզին վալիտէսի օլան եօգարըքի Երուսաղէմ

[ն] Գ. 2. 5, 14։
[շ] Բօմ. 10. 2։
[ո] 1 Կոր. 4. 15։ Փիլիմ. 10։ Յակ. 1. 18։
[չ] Թէք. 16. 15։
[պ] Թէք. 21. 2։
[ջ] Բօմ. 9. 7, 8։
[ռ] Թէք. 18. 10, 14։ 21. 1, 2։ Իպր. 11. 11։
[ս] Թէս. 33. 2։
[վ] Եա. 2. 2։ Իպր. 12. 22։ Վահ. 3. 12։ 21. 2, 10։

հուրրէ տիր։ 27-Զիրա՝ ᵖէյ տողուրմայան ՚ագիր, սէն շատ օլ, էյ աղրը չէքմէմիշ օլան, եուքսէք սէսլէ նիտա էյլէ. զիրա մէթրուքէնին էվլատը զէվճի օլանըն էվլատընտան զիյատէ օլաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։

28-Իմտի պիզ, էյ պիրատէրլէր, ʳԻսահակ կիպի վա՚տ էվլատը իզ։ 29-ˢԼաքին օ զէման թէն հասէպիլէ տողան՝ րուհ հասէպիլէ տողանա թէ՚ատտի էթտիյի միսիլլիւ, ⁻շիմտի տախի պէօյլէ տիր։ 30-‡Լաքին քիթապ նէ՞ պույուրըր. ⁺Ճարիյէ իլէ օղլընը չըգար, ՚զիրա ճարիյէնին օղլու հուրրէնին օղլու իլէ պէրապէր միրաս ալմայաճագ տըր։ 31-Վէլհասըլ, պիրատէրլէր, պիզ ճարիյէնին տէյիլ, ᵒանճագ հուրրէնին էվլատը իզ։

ԳԼՈՒԽ 5

Իմտի Քրիստոսըն պիզէ իհսան էթտիյի ⁻հուրրիյէթտէ սապիթգատէմ օլունըզ, ᵇվէ թէքրար գուլլըգ պօյունտուրուղընա կիրիֆթար օլմայընըզ։ 2-Իշթէ պէն Պօղոս սիզէ սէօյլէրիմ քի՝ ‡էկէր խիթան օլունուր իսէնիզ, Քրիստոս սիզէ պիր ֆա՚իտէ էթմէզ։ 3-Վէ հէր պիր խիթան օլունան ատէմէ՝ ᵀպիւթիւն շէրի՚աթը իճրա էթմէյէ պօրճլու օլտուղընա եինէ շէհատէթ էտէրիմ։ 4-Սիզ քի շէրի՚աթլէ թէպրիր օլունմագտա սընըզ, ᶠՔրիստոստան այրըլըպ՝ ⁿ՚ինայէթտէն տիւշտիւնիւզ։ 5-ᶠԶիրա պիզ

ᵖ Եսա. 54. 1։
ʳ Ա՚մալ. 3. 25։ Րօմ. 9. 8։ Գ. 3. 29։
ˢ Թէք. 21. 9։
⁻ Գ. 5. 11։ 6. 12։
‡ Գ. 3. 8, 22։
⁺ Թէք. 21. 10, 12։
ʼ Յովհ. 8. 35։
ᵒ Յովհ. 8. 36։ Գ. 5. 1, 13։

⁻ Յովհ. 8. 32։ Րօմ. 6. 18։ 1 Պետ. 2. 16։
ᵇ Ա՚մալ. 15. 10։ Գ. 2. 4։ 4. 9։
‡ Ա՚մալ. 15. 1։ Գաղ. Ա՚մալ. 16. 3։
ᵀ Գ. 3. 10։
ᶠ Րօմ. 9. 31, 32։ Գ. 2. 21։
ⁿ ՚Իպր. 12. 15։
ᶠ Րօմ. 8. 24, 25։ 2 Տիմ. 4. 8։

իման վասըթասըյլէ թէպրիր իւմիտինէ Րուհլէ մուն-
թազըր ըզ։ 6 - [ե]Չիւնքի Յիսուս Քրիստոստա նէ խի-
թան, նէ տէ խիթանսըզլըգ պիր շէյ եարար, [զ]ան-
ճագ մուհապպէթլէ 'ամիլ օլան իման ուղըր տըր։
7 - [է]Էյի սէյիրտիյօր իտինիզ. [ը]սիզի հագիգաթա ի-
թա'աթ էթմէքտէն քի՞մ մէն' էյլէտի։ 8 - Պու թահ-
րիք [թ]սիզի տա'վէթ էտէն թարաֆընտան տէյիլ
տիր։ 9 - [ժ]Պիր ազ մայա պիւթիւն խամուրը մայա-
լար։ 10 - Ղայրի ֆիքրտէ պուլունմամանըզ իչիւն
[ի]հագգընըզտա Րապպտա ի'թիմատըմ վար. [լ]ամ-
մա սիզէ իզթիրապ վէրէն հէր քիմ իսէ, [խ]ճէզա-
սընը չէքէճէք տիր։ 11 - [ծ]Լաքին, էյ պիրատէրլէր,
էկէր պէն տահա խիթան վա'ազ էտիյօր իսէմ, [կ]նի՞-
չիւն հալա թէ'ատտի կէօրիւյօրըմ. [հ]օլ թագտիրտէ
խաչըն թէօքէզի իպթալ օլունտու։ 12 - Քեա՜ չքի
[ձ]սիզի իֆսատ էտէնլէր [ղ]քիւլլիյէն քէսիլէ իտի։

13 - Զիրա, էյ պիրատէրլէր, հուրրիյէթէ տա'-
վէթ օլունտունըզ. [ճ]անճագ պու հուրրիյէթ թէնէ
ֆուրսաթ իչիւն օլմասըն, [մ]լաքին մուհապպէթլէ
պիրիպիրինիզէ խըտմէթ էտինիզ։ 14 - [յ]Չիւնքի պիւ-
թիւն շէրի'աթ պիր քէլամտա իթմամ օլունուր,
եա'նի [ն]Գօնշընը քէնտին կիպի սէվէսին։ 15 - Վէ
լաքին էկէր պիրիպիրինիզի ըսըրըպ եէյէճէք օլուր-
սանըզ, սագընընըզ քի պիրիպիրինիզտէն թէլէֆ

[ե] 1 Կոր. 7. 19։ Գ. 3. 28։ 6. 15։ Կող. 3. 11։
[զ] 1 Սէլ. 1. 3։ Յակ. 2. 18, 20, 22։
[է] 1 Կոր. 9. 24։
[ը] Գ. 3. 1։
[թ] Գ. 1. 6։
[ժ] 1 Կոր. 5. 6։ 15. 33։
[ի] 2 Կոր. 2. 3։ 8. 22։
[լ] Գ. 1. 7։
[խ] 2 Կոր. 10. 6։
[ծ] Գ. 6. 12։
[կ] 1 Կոր. 15. 30։ Գ. 4. 29։ 6. 17։
[հ] 1 Կոր. 1. 23։
[ձ] Ա'մալ. 15. 1, 2, 24։
[ղ] Յես. 7. 25։ 1 Կոր. 5. 13։ Գ. 1. 8, 9։
[ճ] 1 Կոր. 8. 9։ 1 Պետ. 2. 16։ 2 Պետ. 2. 19։ Յուդ. 4։
[մ] 1 Կոր. 9. 19։ Գ. 6. 2։
[յ] Մատթ. 7. 12։ 22. 40։ Յակ. 2. 8։
[ն] Ղև. 19. 18։ Մատթ. 22. 39։ Րօմ. 13. 8, 9։

օլմայասընըզ։ 16-Ֆագաթ տէրիմ քի՝ [ղ]Ռուհլէ եիւ-
րիւյիւնիւզ, վէ թէն շէհվէթի իճրասընտա պուլուն-
մայաճագսընըզ։ 17-[ճ]Զիրա թէն րուհա գարշը,
րուհ տախի թէնէ գարշը արզու էտէր. պունլար
տախի պիրիպիրինէ մուխալիֆ տիր, շէօյլէ քի [մ]սիզ
հէման իսթէտիյինիզ շէյլէրի եափամազսընըզ։ 18-
[յ]Ամմա էկէր Ռուհլէ տէլալէթ օլունուր իսէնիզ, շէ-
րի՛աթ թահթընտա տէյիլ սինիզ։ 19-[ն]Վէ թէնին
'ամէլլէրի աշիքեար օլուպ՝ անլէր տախի զինա վէ
ֆահշ վէ նափաքլըք վէ ֆիւճուր, 20-Վէ փութ-
փէրէսթլիք վէ սիհր վէ 'ատավէթ վէ նիզա'լար վէ
գըզգանճլըգ վէ ղազապ վէ միւնազա'ա վէ իխթի-
լաֆ վէ ֆըրգալար, 21-Վէ հասէտ վէ գաթլ վէ
սէրխօշլըգլար վէ մասխարալըգլար վէ պունլարըն
էմսալը տըր, քի էվվէլտէն սիզէ սէօյլէտիյիմ վէճհ
իւզրէ, շիմտի տախի սէօյլէրիմ քի՝ [շ]պէօյլէ շէյլէ-
րի իշլէյէնլէր մէլէքիւթ Ուլլահա վարիս օլմայա-
ճագլար տըր։ 22-[ո]Լաքին Ռուհըն մէյվէսի մուհապ-
պէթ վէ մէսէրրէթ վէ սէլամէթ վէ թէ՛էննի [չ]վէ
լութֆ [պ]վէ խայըրխահլըգ [ջ]վէ սըտգ վէ հիլմ վէ
զապթը նէֆս տիր. 23-[ռ]Պու մագուլէ շէյլէրէ գար-
շը շէրի՛աթ եօգ տըր։ 24-Վէ Քրիստոսըն օլան
քիմսէլէր [ս]թէնի անըն հէվէսլէրի վէ շէհվէթլէրի
իլէ սալպ էթտիլէր։ 25-[վ]Էկէր Ռուհլէ եաշար իսէք,
Ռուհլէ տախի եիւրիւյէլիմ։ 26-Պիրիպիրիմիզի թահ-

ղ Ռոմ. 6. 12։ 8. 1, 4, 12։ 13. 14։ Այ. 25։ 1 Պետ. 2. 11։
ճ Ռոմ. 7. 23։ 8. 6, 7։
մ Ռոմ. 7. 15, 19։
յ Ռոմ. 6. 14։ 8. 2։
ն 1 Կոր. 3. 3։ Եփես. 5. 3։ Կող. 3. 5։ Յակ. 3. 14, 15։
շ 1 Կոր. 6. 9։ Եփես. 5. 5։ Կող. 3. 6։ Վահ. 22. 15։
ո Յովհ. 15. 2։ Եփես. 5. 9։
չ Կող. 3. 12։ Յակ. 3. 17։
պ Ռոմ. 15. 14։
ջ 1 Կոր. 13. 7։
ռ 1 Տիմ. 1. 9։
ս Ռոմ. 6. 6։ 13. 14։ Գ. 2. 19։ 1 Պետ. 2. 11։
վ Ռոմ. 8. 4, 5։ Այ. 16։

ըիք էտիպ՝ պիրիպիրիմիզէ հասէտ էտէրէք, [ա]պա-
Թըլ իֆԹիխարա մա"իլ օլմայալըմ։

ԳԱՂ Զ

Էյ պիրատէրլէր, [ա]էկէր պիր ատէմ ղաֆիլէն
պիր խաԹաատա ԹուԹուլուր իսէ, [բ]սիզ քի րուհա-
նի սինիզ, [գ]պէօյլէ քիմսէյի հիլմ րուհըյլէ իսլահ
էտինիզ, վէ պուՆուՆլէ պէրապէր քէՆտինկի սագըն,
[դ]սէն տախի իղվա օլուՆմայասըն։ 2-[ե]Պիրիպիրինի-
զին աղըրլըգլարընը Թաշըյընըզ, [զ]վէ պէօյլէճէ Քրիս-
տոսըն շէրի'աԹընը իԹմամ էյլէյինիզ։ 3-[է]Զիրա է-
կէր պիր քիմսէ պիր շէյ տէյիլ իքէն, [ը]քէՆտինի
պիր շէյ զանն էտէրսէ, քէՆտինի ալտատըր։ 4-
[թ]Ամմա հէր քէս քէՆտի 'ամէլինի մուվազէնէ էԹ-
սին, վէ [ժ]օ զէման ղայրիսիյլէ տէյիլ, եալըՆըզ քէՆ-
տիսիյլէ իֆԹիխարը օլաճագ։ 5-[ի]Զիրա հէր քէս
քէՆտի եուքինիւ Թաշըյաճագ տըր։

6-[լ]Քէլամտա Թա'լիմ օլուՆան քիմսէ մու'ալլի-
մինի հէր կէօնէ նի'մէԹլէրտէն հիսսէտար էյլէսին։
7-[խ]ԱլտանՆմայընըզ, [ծ]Ալլահ իսԹիհզա օլուՆմազ. [կ]զի-
րա ատէմ հէր նէ էքէրսէ, հէման անը պիչէճէք
տիր։ 8-[հ]Զիւնքի քէՆտի Թէնի իչիւն էքէն՝ Թէնտէն
հէլաք պիչէճէք. վէ Րուհ իչիւն էքէն՝ Րուհտան

ա Փիլ. 2. 3։

ա Րօմ. 14. 1։ 15. 1։ Իպր. 12. 13։ Յակ. 5. 19։
բ 1 Կոր. 2. 15։ 3. 1։
գ 1 Կոր. 4. 21։ 2 Սէլ. 3. 15։ 2 Տիմ. 2. 25։
դ 1 Կոր. 7. 5։ 10. 12։
ե Րօմ. 15. 1։ Գ. 5. 13։ 1 Սէլ. 5. 14։
զ Յովհ. 13. 14, 15, 34։ 15. 12։ Յակ. 2. 8։ 1 Յովհ. 4. 21։
է 2 Կոր. 3. 5։ 12. 11։
ը Րօմ. 12. 3։ 1 Կոր. 8. 2։ Գ. 2. 6։
թ 1 Կոր. 11. 28։ 2 Կոր. 13. 5։
ժ Գազ. Ղուկ. 18. 11։
ի Րօմ. 2. 6։ 1 Կոր. 3. 8։
լ Րօմ. 15. 27։ 1 Կոր. 9. 11, 14։
խ 1 Կոր. 6. 9։ 15. 33։
ծ Յոբ 13. 9։
կ Ղուկ. 16. 25։ Րօմ. 2. 6։ 2 Կոր. 9. 6։
հ Յոբ 4. 8։ Էմս. 11. 18։ 22. 8։ Ովս. 8. 7։ 10. 12։ Րօմ. 8. 13։ Յակ. 3. 18։

էպէտի հայաթ պիչէճէք սիզ։ 9 - [ա]Լաքին խայր իշ-
լէմէքտէն օսանմայալըմ. [բ]զիրա կէվշէմէտիյիմիզ
թագտիրտէ, մէվսիմինտէ պիչէճէյիզ։ 10 - Հալ
պէօյլէ իքէն, [գ]վագթըմըզ օլտըգճա, [դ]հէր քէսէ՝
[ե]խուսուսա էհլ ի իման օլանլարա էյիլիք էտէլիմ։
11 - Պագընըզ՝ քէնտի էլիմլէ սիզէ նա՛սըլ եազը-
լար եազտըմ։ 12 - Թէն հասէպիյլէ կիւզէլ կէօրիւն-
մէք իսթէյէնլէր սիզի [զ]խիթան օլունմաղա իլզամ
էտէրլէր. [է]պու տախի անճագ [ը]Քրիստոսըն խաչը
սէպէպինտէն թէ՛աատի կէօրմէմէլէրի իչիւն տիր։
13 - Զիրա խիթան օլունանլար քէնտիլէր պիլէ շէ-
րի՛աթը հըֆզ էթմէյիպ՝ անճագ սիզին թէնինիզլէ
իֆթիխար էթմէլէրի իչիւն, սիզին խիթան օլուն-
մանըզը իսթէյօրլար։ 14 - [թ]Լաքին հաշա՛ քի պէն
Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն խաչընտան ղայրի
պիր շէյլէ իֆթիխար էտէյիմ. [ժ]անըն վասըթա-
սըյլէ տիւնեա պանա, պէն տախի տիւնեայա սալպ
օլունտըմ։ 15 - [ի]Զիրա Յիսուս Քրիստոստա նէ խի-
թան, նէ տէ խիթանսըզլըգ պիր շէյ եարար, [լ]ան-
ճագ եէնի մախլուգ օլմագ [illegible]։ 16 - [խ]Վէ պու
գանունա իւյրէ [ծ]եիւրիւյէնլէրին քեաֆֆէսի իւզէրի-
նէ [կ]վէ Ալլահըն Իսրայէլի իւզէրինէ սէլամէթ վէ
մէրհամէթ օլսուն։ 17 - Պունտան պէօյլէ քիմսէ
պանա զահմէթ վէրմէսին, [հ]զիրա պէն ճէսէտիմտէ
Ռապպ Յիսուսըն պէրէլէրինի թաշըյօրըմ։ 18 - Էյ

[ա] 1 Կոր. 15. 58։ 2 Սէլ. 3. 13։
[բ] Մատթ. 24. 13։ Իպր. 3. 6, 14։ 10. 36։ 12. 3, 5։ Վահ. 2. 10։
[գ] Յովհ. 9. 4։ 12. 35։
[դ] 1 Սէլ. 5. 15։ 1 Տիմ. 6. 18։ Տիտ. 3. 8։
[ե] Եփես. 2. 19։ Իպր. 3. 6։
[զ] Գ. 2. 3, 14։
[է] Փիլ. 3. 18։
[ը] Գ. 5. 11։
[թ] Փիլ. 3. 3, 7, 8։
[ժ] Ռօմ. 6. 6։ Գ. 2. 19։
[ի] 1 Կոր. 7. 19։ Գ. 5. 6։ Կող. 3. 11։
[լ] 2 Կոր. 5. 17։
[խ] Փիլ. 3. 16։
[ծ] Ռօմ. 2. 29։ 4. 12։ 9. 6—8։ Գ. 3. 7, 9, 29։ Փիլ. 3. 3։
[կ] Մեզ. 125. 5։
[հ] 2 Կոր. 1. 5։ 4. 10։ 11. 23։ Գ. 5. 11։ Կող. 1. 24։

պիրատէրլէր, [ց]Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն 'ի-
նայէթի սիզլին րուհընըզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ԵՓԵՍՈՍԼԸԼԱՐԱ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

[ա]Ալլահըն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստոսըն րէ-
սուլը Պօղոս, [բ]Եփեսոսդա պուլունան մուգատտէս-
լէրէ, [գ]վէ Յիսուս Քրիստոսդա պուլունան միւ'մին-
լէրէ· **2** - [դ]Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Րապպ Յիսուս
Քրիստոս թարաֆընտան սիզէ 'ինայէթ վէ սէլա-
մէթ օլսուն։

3 - [ե]Միւպարէք օլսուն Րապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսըն Փէտէրի Ալլահ, քի պիզի սէմավիյաթտա
Քրիստոս վասըթասըյլէ հէփ րուհանի պէրէքէթ-
լէրէ նա'իլ էյլէտի· **4** - Նիթէքիմ [զ]քէնտի հուզու-
րընտա մուհապպէթլէ մուգատտէս վէ լէքէսիզ
օլմամըզ իչին, [է]տիւնեանըն գուրուլմասընտան էվ-
վէլ պիզի անտէ [ը]ինթիխապ էյլէտի· **5** - Վէ [թ]Սէվ-
կիւլիւսինտէ [ժ]պիզի մազհար էյլէտիյի ճէլիլ 'ինա-

ց 2 Տիմ. 4. 22։ Փիլիմ. 25։

ա 2 Կոր. 1. 1։
բ Րոմ. 1. 7։ 2 Կոր. 1. 1։
գ Կող. 1. 1։
դ Գաղ. 1. 3։ Տիտ. 1. 4։
ե 2 Կոր. 1. 3։ 1 Պետ. 1. 3։
զ Ղուկ. 1. 74։ Գ. 2. 10։ 5. 27։ Կող. 1. 22։ 1 Սէլ. 4. 7։ Տիտ. 2. 12։
է 1 Պետ. 1. 1, 20։
ը Րոմ. 8. 28։ 2 Սէլ. 2. 13։ 2 Տիմ. 1. 9։ Յակ. 2. 5։ 1 Պետ. 1. 1։ 2. 9։
թ Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ Յովհ. 3. 35։ 10. 17։
ժ Րոմ. 3. 24։ 5. 15։

յէլթինին մէտհի իչիւն, 6 - [է]Քէնտի իրատէթինին
ըիզասընա կէօրէ, [ը]քէնտինէ Յիսուս Քրիստոս վա-
սըթասըյլէ պիզի օղուլլըղա [թ]թագտիր էյլէտի։ 7-
[ժ]Անտէ տախի պիզ գանընըն վասըթասըյլէ ֆիտի-
յէյէ, 8 - Եա՚նի պիզէ հէր պիր հիքմէթ վէ ֆէհմ-
լէ պօլ պօլ վէրտիյի [ի]ինայէթինին զանկինլիյինէ կէօ-
րէ, կիւնահլարըն ՚աֆվընա մալիք իզ։ 9 - [լ]Վէ էզէլ-
տէն պէրու քէնտիսինտէ թասմիմ էյլէտիյի հիւսնի
ըիզասընա կէօրէ քէնտի իրատէթինին սըրրընը,
10 - [խ]Եա՚նի վագըթլարըն թէմամիյէթի իտարէսին-
տէ [ծ]հէր շէյի, կէրէք սէմավաթտա կէրէք եէր
եիւզիւնտէ պուլունան շէյլէրի Քրիստոստա [կ]պիր-
լէշտիրէճէյինի [հ]պիզէ պիլտիրտի։ 11 - Անըն վա-
թասըյլէ [ձ]հէր շէյի քէնտի իրատէթինին թէտպի-
րինէ կէօրէ իճրա էտէնին մուրատը մուճէպինճէ
[ղ]թագտիր օլունմաղլէ [ճ]միրասէթէ նա՛իլ օլտըգ.
12 - [մ]Թա քի պիզ Քրիստոսա էվվէլ ումիտ էտէնլէր
[յ]անըն ճէլալընըն մէտհի իչիւն օլալըմ։ 13 - Վէ անա,
սիզ տախի [ն]հագիգաթըն քէլամը օլան խէլասընըզ-
ըն պէշարէթինի իշիտիպ [illegible], վէ անա
իման էթմէքլէ [շ]վա՚տ օլունան Րուհ իւլ Գուտսլէ
միւհիւրլէնտինիզ։ 14 - [ո]Պու տախի միւլքիւմիւզիւն

է Մատթ. 11. 26։ Ղուկ. 12.32։ 1 Կոր. 1. 21։ Ա.Ժ 9։
ը Յովհ. 1. 12։ Րօմ. 8. 15։ 2 Կոր. 6. 18։ Գաղ. 4. 5։ 1 Յովհ. 3. 1։
թ Րօմ. 8.29,30։ Ա.Ժ. 11։
ժ Ա՛մալ. 20. 28։ Րօմ. 3. 24։ Կող. 1. 14։ 'Իպր. 9.12։ 1 Պետ. 1. 18, 19։ Վահ. 5. 9։
ի Րօմ. 2. 4։ 3. 24։ 9. 24։ Պ. 2. 7։ 3. 8, 16։ Փիլ. 4. 19։
լ Պ. 3. 11։ 2 Տիմ. 1.9։
խ Գաղ. 4.4։ 'Իպր. 1.2։ 9. 10։ 1 Պետ. 1. 20։
ծ 1 Կոր. 3. 22,23։ 11. 3։ Պ. 2. 15։ 3. 14։
կ Փիլ. 2. 9, 16։ Կող. 1. 20։
հ Րօմ. 16. 25։ Պ. 3. 4, 9։ Կող. 1. 26։
ձ Եշ. 46. 10, 11։
ղ Ա.Ժ. 5։
ճ Ա՛մալ. 20. 32։ 26. 18։ Րօմ. 8. 17։ Կող. 1. 12։ 3. 23։ Տիտ. 3. 7։ Յակ. 2. 5։ 1 Պետ. 1. 4։
մ Յակ. 1. 18։
յ Ա.Ժ. 5, 14։ 2 Սէլ. 2. 14։
ն Յովհ. 1. 17։ 2 Կոր. 6. 7։
շ 2 Կոր. 1.22։ Պ.4.30։
ո Ա՛մալ. 20. 27։

"ֆիտիյէ օլունմասընատէք, ᶦանըն ճէլալընըն մէտհի
իչիւն "վէրասէթիմիզին փէյի տիր։
15 - Պու էճլտէն, պէն տախի Րապպ Յիսուսա օ-
լան իմանըըզը վէ ճիւմլէ մուգատտէսլէրէ օլան
մուհապպէթինիզի իշիթմէքլէ, 16 - Սիզին իչիւն
շիւքր էթմէքտէն ֆէրաղէթ էթմէյէրէք, սիզի տու-
'ալարըմտա զիքր էտէրիմ. 17 - Թա քի Րապպըմըզ
Յիսուս Քրիստոսըն Ալլահը, ճէլալըն Փէտէրի, ‡անը
պիլմէք խուսուսընտա սիզէ հիքմէթ վէ վահյի րու-
հընը իհսան պույուրմասըյլէ, 18 - +Գալպինիզին կէօզ-
լէրի թէնվիր օլունա, չէօյլէ քի °անըն տա'վէթի-
նին իւմիտի նէ', ‡վէ մուգատտէսլէրտէ անըն մի-
րասընըն ճէլալընըն զանկինլիյի նէ', 19 - Վէ անըն
գուտրէթինին գուվվէթի իճրասընա կէօրէ, պիզ
մու'մինլէր հագգընտա գուտրէթինին ֆէվգ էլ'ատէ
օլան 'ազամէթի նէ' օլտըղընը պիլէսինիզ։ 20 - Պու-
նու տախի Քրիստոստա, անը էօլիւլէրտէն իհեա
էթմէքլէ, իճրա էտիպ, 21 - Անը հէր րիյասէթ
վէ հիւքիւմէթ վէ գուտրէթ վէ սալթանաթըն վէ
եալընըզ պու տիւնեատա տէյիլ, անճագ ախրէթ-
տէ տախի եատ օլունան հէր իսմին մաֆէվգինտէ
սէմավիյաթտա քէնտի սաղընտա օթուրթտու։ 22 -
Վէ հէր շէյի անըն այագլարը ալթընա միւթի'
գըլարագ, անը հէր խուսուստա քիլիսէյէ րէ'իս

Ղուկ. 21. 28։ Րոմ. 8. 23։ Պ. 4. 30։
ԼԱյ. 5, 12։
2 Կոր. 1. 22։ 5. 5։
Կող. 1. 3։ Փիլիմ. 5։
Րոմ. 1. 9։ Փիլ. 1. 3, 4։ Կող. 1. 3։ 1 Սէլ. 1. 2։ 2 Սէլ. 1. 3։
Յուհ. 20. 17։
Կող. 1. 9։
Ա'մալ. 26. 18։
Պ. 2. 12։ 4. 4։
Այ. 12։
Պ. 3. 7։ Կող. 1. 29։ 2. 12։
Ա'մալ. 2. 24, 33։
Փիլ. 2. 9, 10։ Կող. 2. 10։ 'Իպր. 1. 4։
Րոմ. 8. 38։ Կող. 1. 16։ 2. 15։
Մէզ. 110. 1։ Ա'մալ. 7. 55։ Կող. 3. 1։ 'Իպր. 1. 3։ 10. 12։
Մէզ. 8. 6։ Մատթ. 28. 18։ 1 Կոր. 15. 27։ 'Իպր. 2. 8։
Պ. 4. 15, 16։ Կող. 1. 18։ 'Իպր. 2. 7։

Նասըլ էյլէտի։ 23 - ըՊու տախի անըն ճէսէտի օլուպ՝ թճիւմլէյի հէր շէյտէ իքմալ էտէնին ժքէմալը տըր։

ՊԱՊ 2

¹Վէ սիզի՝ իխաթա վէ կիւնահլարտա էօլմիւշ իքէն Ալլահ տիրիլտի. 2 - կԱնլէրտէ սիզ պիր զէման պու տիւնեանըն կիտիշինէ կէօրէ լՀավա հիւքիւմէթինին րէ"իսինէ, մեա"նի իթա՛աթսըզլըգ օղուլլարընտա շիմտի 'ամիլ օլան րուհա կէօրէ հարէքէթ էտէր իտինիզ։ 3 - նՊունլարըն արասընտա պիզիմ ճիւմլէմիզ տախի պիր զէման ոթէնիմիզին շէհվէթլէրինտէ եւրիւյիւպ՝ թէն վէ էֆքեարըն միւրատլարընը իճրա էտէրէք, սա"իրլէր կիպի չթապի՛աթլէ էհլ ի ղազապ իտիք։ 4 - պԼաքին Ալլահ մէրհամէթտէ ղանի օլմաղլէ, պիզէ կէօսթէրտիյի քէնտի 'աղիմ մուհապպէթինտէն նաշի, 5 - ջՊիզ խաթալարտա էօլիւ պուլունտըղըմըզ հալտէ, ռպիզի Քրիստոս իլէ պէրապէր տիրիլթտի. ('ինայէթլէ խէլաս պուլմուշ սընըզ.) 6 - Վէ պիզի անըն իլէ պէրապէր իհեա էտիպ՝ սսէմավիյաթտա Յիսուս Քրիստոս իլէ օթուրթտու. 7 - Թա քի Յիսուս Քրիստոստա պիզէ օլան էյիլիկի վլութֆիլէ քէնտի 'ինայէթինին ֆաղիլէթի ղանիլյինի կէլէճէք 'ասըրլարտա իզհար էտէ։ 8 - Զիրա տիման վասըթա օլարագ ւ'ինայէթլէ

ը Րօմ. 12. 5։ 1 Կոր. 12. 12, 27։ Գ. 4. 11։ 5. 23, 30։ Կող. 1. 18, 24։
թ 1 Կոր. 12. 6։ Գ. 4. 10։ Կող. 3. 11։
ժ Կող. 2. 9, 10։

ա Յովհ. 5. 24։ Կող. 2. 13։
բ Ալ. 5։ Գ. 4. 18։
գ 1 Կոր. 6. 11։ Գ. 4. 22։ Կող. 1. 21։ 3. 7։ 1 Յովհ. 5. 19։
դ Գ. 6. 12։
ե Գ. 5. 6։ Կող. 3. 6։
զ Տիտ. 3. 3։ 1 Պետ. 4. 3։
է Գաղ. 5. 16։
ը Մեղ. 51. 5։ Րոմ. 5. 12, 14։
թ Րօմ. 10. 12։ Գ. 1. 8։ Ալ. 7։
ժ Րօմ. 5. 6, 8, 10։ Ալ. 1։
ի Րօմ. 6. 4, 5։ Կող. 2. 12, 13։ 3. 1, 3։
լ Գ. 1. 21։
խ Տիտ. 3. 4։
ծ Րօմ. 4. 16։
կ Ալ, 5։ Րօմ. 3. 24։ 2 Տիմ. 1. 9։

խէլաս պուլտընըզ. պու տախի սիզտէն օլմայըպ՝
[հ]Ալլահըն ՚աթիյէսի տիր. 9-[ձ]Ամէլլէրտէն տէ-
յիլ տիր, քի քիմսէ իֆթիխար էթմէյէ։ 10-Զիրա
պիզ անլէրտէ եիւրիւմէմիզ իւզրէ՝ [ղ]Ալլահըն մու-
գատտէմա հազըրլատըղը էյի իշլէր իչիւն Յիսուս
Քրիստոստա խալգ օլունմըշ օլարագ, [ճ]անըն ՚ամէ-
լի իզ։

11-[մ]Իմտի խաթըրընըզա կէթիրինիզ քի, սիզ պիր
վագըթ թէնճէ թա՛իֆէլէր օլուպ՝ վէ թէնտէ էլ
իլէ իճրա էտիլիպ տէ [յ]խիթանը ՚ատտ օլունան թա-
րաֆընտան խիթանսըզ ՚ատտ օլունուր իտինիզ։
12-[ն]Օ զէման Քրիստոսըզ օլուպ՝ [շ]Իսրայէլ միլլէ-
թինէ էճնէպի, [ո]վէ վա՛տըն ՚ահտլարընտան ղարիպ
պուլունարագ, [չ]պիր իւմիտէ մալիք օլմայըպ՝ [պ]տիւն-
եատա Ալլահսըզ իտինիզ։ 13-[ջ]Շիմտի իսէ Յիսուս
Քրիստոստա՝ [ռ]սիզ քի պիր վագըթ ուզագ իտի-
նիզ, Քրիստոսըն գանըյլէ եագըն օլտընըզ։ 14-[ս]Զի-
րա պիզիմ սէլամէթիմիզ օ տըր, [վ]չիւնքի օ իքիսինի
պիրլէշտիրիպ, 15-Քէնտի թէնիյլէ օրթա տըվարը,
[տ]եա՛նի ՚ատավէթի [ր]երգմաղէ, նիզամլարլէ էմր-
լէրին շէրի՛աթընը նէսխ էյլէտի. թա քի սէլամէթ
հուսուլէ կէթիրէրէք, [ց]իքիսինի քէնտինտէ պիր

հ Մատթ. 16. 17։ Յովհ. 6. 44, 65։ Ռօմ. 10. 14, 15, 17։ Ե. 1. 19։ Փիլ. 1. 29։
ձ Ռօմ. 3. 20, 27, 28։ 4. 2։ 9. 11։ 11. 6։ 1 Կոր. 1. 29—31։ 2 Տիմ. 1. 9։ Տիտ. 3. 5։
ղ Ե. 1. 4։
ճ Թէս. 32. 6։ Մէզ. 100. 3։ Եա. 19. 25։ 29. 23։ 44. 21։ Յովհ. 3. 3, 5։ 1 Կոր. 3. 9։ 2 Կոր. 5. 5, 17։ Ե. 4. 24։ Տիտ. 2. 13։
մ 1 Կոր. 12. 2։ Ե. 5. 8։ Կող. 1. 21։ 2. 13։
յ Ռօմ. 2. 28, 29։ Կող. 2. 11։
ն Ե. 4. 18։ Կող. 1. 21։
շ Պաք Եզէկ. 13. 9։ Յովհ. 10. 16։
ո Ռօմ. 9. 4, 8։
չ 1 Սէլ. 4. 13։
պ Գաղ. 4. 8։ 1 Սէլ. 4. 4։
ջ Գաղ. 3. 28։
ռ Ա՛մալ. 2. 39։ Ա. 17։
ս Մէք. 5. 5։ Յովհ. 16. 33։ Ա՛մալ. 10. 36։ Ռօմ. 5. 1։ Կող. 1. 20։
վ Յովհ. 10. 16։ Գաղ. 3. 28։
տ Կող. 1. 22։
ր Կող. 2. 14, 20։
ց 2 Կոր. 5. 17։ Գաղ. 6. 15։ Ե. 4. 24։

եէնի ինսան խալգ էտէ, 16 - [ա]Վէ քէնտի խաչըյլէ
’ատավէթի հէլաք էթմիշ օլարագ, [բ]անըն վասը-
թասըյլէ իքիսինի պիր ճէսէտտէ Ալլահ իլէ պա-
րըշտըրա. 17 - [գ]Վէ կէլիպ՝ սիզ ուզագ օլանլարա
[դ]հէմ տէ եագըն օլանլարա սէլամէթի թէպշիր էյ-
լէտի: 18 - Զիրա իքիմիզին [ե]պիր Ռուհտա [զ]Փէտէրէ
եագլաշմասը անըն վասըթասըյլէ տիր: 19 - Պունա
պինա"էն պունտան պէօյլէ ղարիպ վէ միւսաֆիր
օլմայըպ՝ [է]անճագ մուգատտէսլէրին միլլէթտաշլարը
[ը]վէ Ալլահըն էհլի պէյթինտէն սինիզ: 20 - [թ]Սիզ
ռէսուլլէրին վէ փէյղամպէրլէրին [ժ]թէմէլի իւզէրինէ
[ի]պինա օլունտընըզ. [լ]պունուն տա քէօշէ թաշը պիզ-
զաթ Յիսուս Քրիստոս տըր, 21 - [խ]Քի պիւթիւն պի-
նա անտէ թէրքիպ օլունմաղլէ, [ծ]Ռապպտա մու-
գատտէս պիր հէյքէլ օլմագ իւզրէ պէօյիւմէքտէ
տիր: 22 - [կ]Վէ անտէ սիզ տախի Ռուհլէ Ալլահըն
մէսքէնի օլմագ իւզրէ, պէրապէր պինա օլունու-
յօրսընըզ:

ՊԱՊ 3

Պու սէպէպտէն պէն Պօղոս [ա]սիզ Թա"իֆէլէր ի-
չիւն Յիսուս Քրիստոսըն [բ]մահպուսը օլարագ, 2 - Ալ-

ա Ռօմ. 6. 6: 8. 3: Կօղ. 2. 14:
բ Կօղ. 1. 20—22:
գ Ես. 57. 19: Զաք. 9. 10: Ա՛մալ. 2. 39: 10. 36: Ռօմ. 5. 1: Ա.յ. 13—15:
դ Մէզ. 148. 14:
ե 1 Կոր. 12. 13: Պ. 4. 4:
զ Յովհ. 10. 9: 14. 6: Ռօմ. 5. 2: Պ. 3. 12: ’Իպր. 4. 16: 10. 20: 1 Պետ. 3. 18:
է Փիլ. 3. 20: ’Իպր. 12. 22, 23:
ը Գաղ. 6. 10: Պ. 3. 14:
թ 1 Կոր. 12. 28: Պ. 4. 12:
ժ Մատթ. 16. 18: Գաղ. 2. 9: Վահ. 21. 14:
ի 1 Կոր. 3. 9, 10: Պ. 4. 11: 1 Պետ. 2. 4, 5:
լ Մէզ. 118. 22: Ես. 28. 16: Մատթ. 21. 42:
խ Պ. 4. 15, 16:
ծ 1 Կոր. 3. 17: 6. 19: 2 Կոր. 6. 16:
կ 1 Պետ. 2. 5:

ա Կօղ. 1. 24: 2 Տիմ. 2. 10:
բ Ա՛մալ. 21. 33: 28. 17, 20: Պ. 4. 1: 6. 19: Փիլ. 1. 7, 13, 14, 16: Կօղ. 4. 3, 18: 2 Տիմ. 1. 8: 2. 9: Փիլիմ. 9:

լահըն [ա]պանա սիզին իչին հեվալէ օլունմըշ օլան
[բ]'ինայէթինին խտարէսինի, 3-[գ]Եա'նի [դ]պանա պու
սըրրը [ե]իլհամիլէ պիլտիրտիյինի չիւպհէսիզ իչիթմիշ-
սինիզ, [զ]նիթէքիմ էվվէլա մուխթասարճա եազտըմ.
4-Անը օգույուպ՝ [է]Քրիստոսըն սըրրը խուսուսընտա
պէնիմ վուգուֆըմը անլայա պիլիրսինիզ։ 5-Պու սըրր
տախի, եա'նի [ը]թա'իֆէլէրին պէշարէթ վարըթա-
սըյլէ Քրիստոստա միրաս չէրիքի [թ]վէ հէմճէսէտ վէ
[ժ]վա'տընա հիսսէտար օլմալարը, 6-[ի]Շիմտի անըն
մուգատտէս ըէսուլլէրինէ վէ փէյղամպէրլէրինէ
Ռուհըլէ քէշֆ օլունտըղը միսիլլիւ՝ [լ]սա'իր 'ասըրլարտա
պէնի ատէմէ պիլտիրիլմէտի։ 7-Պէն տախի [խ]Ալլա-
հըն գուտրէթինին ֆի'իլի իւզրէ, [ծ]պանա վէրիլէն
'ինայէթ մէվհիպէսի մուճէպինճէ [կ]օլ պէշարէթին խըտ-
մէթճիսի օլտըմ։ 8-[հ]Պէն ճիւմլէ մուգատտէսլէրին
էն էտնասը պուլունտըղըմ հալտէ, պու 'ինայէթ,
եա'նի [ձ]թա'իֆէլէր արասընտա [ղ]Քրիստոսըն 'ագըլ
էրմէյէն զէնկինլիյինի թէպշիր էտիպ, 9-[ճ]Հէր չէյի
խալգ էտէն Ալլահտա, [մ]էզէլտէն կիզլէնմիշ օլան
[յ]սըրրըն նիզամը նէ օլտըղը հազըրընտա՝ ճիւմլէյի
թէնվիր էթմէքլիք պանա իհսան օլունտու. 10-[ն]Շէօյ-

ա Ա'մալ. 9. 15։ 13. 2։ Ռօմ. 12.3։ Գալ. 1. 16։ Աֆ. 8։
բ Ռօմ. 1. 5։ 11. 13։ 1 Կոր. 4. 1։ Պ. 4. 7։ Կոլ. 1. 25։
գ Ա'մալ. 22. 17, 21։ 26. 17, 18։
դ Ռօմ. 16. 25։ Կոլ. 1. 26, 27։
ե Գալ. 1. 12։
զ Պ. 1. 9, 10։
է 1 Կոր. 4. 1։ Պ. 6. 19։
ը Գալ. 3. 28, 29։ Պ. 2. 15։
թ Պ. 2. 15, 16։
ժ Գալ. 3. 14։
ի Պ. 2. 20։
լ Ա'մալ. 10. 28։ Ռօմ. 16. 25։ Աֆ. 9։
խ Ռօմ. 15. 18, 19։ Պ. 1. 19։ Կոլ. 1. 29։
ծ Ռօմ. 1. 6։
կ Ռօմ. 15. 15։ Կոլ. 1. 23, 25։
հ 1 Կոր. 15. 9։ 1 Տիմ. 1. 13, 15։
ձ Գալ. 1. 16։ 2. 8։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11.
ղ Պ. 1. 7։ Կոլ. 1. 27։
ճ Մէզ. 33. 6։ Յովհ. 1. 3։ Կոլ. 1. 16։ 'Իպր. 1. 2։
մ Ռօմ. 16. 25։ Աֆ. 5։ 1 Կոր. 2. 7։ Կոլ. 1. 26։
յ Աֆ. 3։ Պ. 1. 9։
ն 1 Պետ. 1. 12։

լէ քի Ալլահըն մութէնէվվի՝ [ն]հիքմէթի շիմտի քի-
լիսէնին վասըթասըյլէ սէմավիյաթտա օլան [շ]ըի-
յասէթլէր վէ հուքիւմէթլէրէ, 11-Րապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոստա էթտիյի [ո]Թագտիրի էզէլի մու-
ճէպինճէ պիլտիրիլէ: 12-Պիզիմ տախի անըն վա-
սըթասըյլէ [չ]քէնտիսինէ իման էտէրէք ի՛թիմատ
իւզրէ ճէսարէթ [պ]վէ թէգարրուպիմիզ վար տըր:
13-[ջ]Պու էճլտէն ըճա էտէրիմ, քի [ռ]սիզէ ՚իզ-
զէթի մուճիպ օլարագ պէնիմ [ս]սիզին իչիւն չէք-
տիյիմ մուզայագալար սէպէպինտէն ֆիւթուր կէ-
թիրմէյէսինիզ: 14-Պու սէպէպտէն, տէրիմ, Րապ-
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Փէտէրինին, Եա՛նի [վ]սէ-
մավաթտա վէ եէր եիւզիւնտէ պուլունան հէր պիր
գապիլէնին անըն իսմիյլէ թէսմիյէ օլունտըղը 15-
Փէտէրլէրի հուզուրընտա տիզ չէօքէրէք նիյազ էտէրիմ
քի, 16-[տ]Քէնտի ճէլալընըն ղանիլլիյինէ կէօրէ քէն-
տի Րուհու վասըթասըյլէ [ր]պաթընի ատէմտէ [ց]գուվ-
վէթլէ սապիթ օլմաղը, 17-[ւ]Վէ իման վասըթասըյ-
լէ Քրիստոսըն գալպլէրինիզտէ սաքին օլմասընը իհ-
սան էտէ. 18-Հէմ տախի սիզ [փ]մուհապպէթտէ
քէօքլէնմիշ վէ թէմէլլէնմիշ օլարագ, [ք]Ալլահըն ճիւմ-
լէ քէմալըյլէ մէմլու օլմանըզ իչիւն, ճիւմլէ մու-
գատտէսլէր իլէ պէրապէր, էնլիլիք վէ ուզունլուգ
վէ տէրինլիք վէ եիւքսէքլիք նէ օլտըղընը [օ]ֆէհմ
էթմէյէ, 19-Եա՛նի Քրիստոսըն ՚ագլտան իւսթիւն

[ն] 1 Կոր. 2. 7: 1 Տիմ. 3. 16:
[շ] Րօմ. 8. 38: Գ. 1. 21: Կող. 1. 16: 1 Պետ. 3. 22:
[ո] Գ. 1. 9:
[չ] Իպր. 4. 16:
[պ] Գ. 2. 18:
[ջ] Ա՛մալ. 14. 22: Փիլ. 1. 14: 1 Սէլ. 3. 3:
[ռ] 2 Կոր. 1. 6:
[ս] Ա.յ. 1:
[վ] Գ. 1. 10: Փիլ. 2. 9—11:
[տ] Րօմ. 9. 24: Գ. 1. 8: Փիլ. 4. 19: Կող. 1. 27:
[ր] Րօմ. 7. 22: 2 Կոր. 4. 16:
[ց] Գ. 6. 10: Կող. 1. 11:
[ւ] Յովհ. 14. 23: Գ. 2. 22:
[փ] Կող. 1. 23: 2. 7:
[ք] Յովհ. 1. 16: Գ. 1. 23: Կող. 2. 9, 10:
[օ] Գ. 1. 19:

օլան մուհապպէթինի անլամաղա մուգթէտիր օլա-
սընըզ: 20-[գ]Վ.է պիզտէ 'ամիլ օլան գուտրէթէ կէօ-
րէ [դ]Հէր խուսուստա տիլէտիյիմիզ եա տիւշիւնտիւ-
յիւմիւզտէն [ե]ղայէթ զիյատէ իճրա էթմէյէ գատիր
օլանա, 21-[զ]Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ քիլի-
սէտէ ճիւմլէ տէհրլէրտէ էպէտ իւլ ապատ համտ
օլսուն: Ամին:

ՊԱՊ 4

[ա]Իմտի պէն, Րապպ իչիւն մահպուս օլան, սիզէ
րէճա էտէրիմ, [բ]քի տա'վէթ օլունտըղընըզ տա'վէ-
թէ լայըգ օլտըղը վէճհ իւզրէ, 2-[գ]Քէմալը թէ-
վազու' վէ հիլմ վէ սապըրլէ եիւրիւյիւպ՝ պիրիպի-
րինիզէ մուհապպէթլէ թէհամմիւլ էտէսինիզ. 3-
[դ]Վ.է սէլամէթին պէնտիյլէ Րուհըն մուճիպ օլտըղը
իթթիհատը հըֆզ էթմէյէ ճէհտ էտէսինիզ: 4-[ե]Տա'-
վէթինիզին հէման պիր ումիտինէ տա'վէթ օլուն-
տըղընըզ միսիլլիւ, [զ]ճէսէտ պիր, [է]վէ րուհ պիր,
5-[ը]Րապպ պիր, [թ]իման պիր, [ժ]վաֆթիզ տախի պիր
տիր. 6-Ճիւմլէնին իւզէրինտէ [ի]վէ ճիւմլէսի իլէ
վէ ճիւմլէնիզտէ օլարագ, [լ]ճիւմլէնին Ալլահը վէ
Փէտէրի պիր տիր: 7-[խ]Ամմա հէր պիրիմիզէ Քրիս-
տոսըն 'աթիյէսինին էօլչիւսիւնէ կէօրէ 'ինայէթ
իհսան օլունտու: 8-Պունա պինա"էն՝ [ծ]Եիւքսէյէ չը-

գ Ա.յ. 7: Կող. 1. 29:
դ 1 Կոր. 2. 9:
ե Րօմ. 16. 26: Յուդ. 24:
զ Րօմ. 11. 36: 16. 27: 'Իպր. 13. 21:

ա Գ. 3. 1: Փիլիմ. 9:
բ Փիլ. 1. 27: Կող. 1. 10: 1 Սէլ. 2. 11:
գ Ա'մալ. 20. 19: Գաղ. 5. 22, 23: Կող. 3. 12, 13:
դ Կող. 3. 14:
ե Գ. 1. 18:
զ Րօմ. 12. 5: 1 Կոր. 12. 12, 13: Գ. 2. 16:
է 1 Կոր. 12. 4, 11:
ը 1 Կոր. 1. 13: 8. 6: 12. 5: 2 Կոր. 11. 4:
թ Յուդ. 3: Ա.յ. 13:
ժ Գաղ. 3. 27, 28: 'Իպր. 6. 6:
ի Րօմ. 11. 36:
լ Մաղ. 2. 10: 1 Կոր. 8. 6: 12. 6:
խ Րօմ. 12. 3, 6: 1 Կոր. 12. 11:
ծ Մեզ. 68. 18:

գըփ` [կ]եսարէթի էսիր էթտի, վէ ատէմլէրէ 'աթի-
յէլէր վէրտի` տէյիւ պույուրըր։ 9 - [հ]Իմտի պու չըգ-
մագ նէ՞ տէմէք տիր․ մէկէր քի էվվէլա եէրին ա-
շաղըքի մահալլէրինէ էնմիշ օլա։ 10 - Օլ էնէն, [ձ]վէ
հէր չէյի մէմլու գըլմագ իւզրէ [ղ]ճիւմլէ սէմավաթ-
տան եօգարը չըգան հէման պիր տիր։ 11 - Քէնտի-
սի [ճ]մուգատտէսլէրին իքմալը մագսատըյլէ խըտմէ-
թին իֆասը վէ [մ]Քրիստոսըն ճէսէտի [յ]մա'մուրիյէթի
իչիւն, 12 - [ն]Պա'զըլարընը ռէսուլ, [շ]պա'զըլարընը փէյ-
ղամպէր, պա'զըլարընը միւպէշշիր, [ո]պա'զըլարընը տախի
չօպան [չ]վէ մու'ալլիմ օլմագ իւզրէ թա'երին էյլէ-
տի․ 13 - Թա քի ճիւմլէմիզ իման վէ [պ]Իպն Ալլահը
պիլմէք իթթիհատընտա, [ջ]քեամիլ ատէմ օլմագ իւզ-
րէ Քրիստոսըն քէմալընըն գամէթի էօլչիւսիւնէ վա-
սըլ օլալըմ․ 14 - Շէօյլէ քի պունտան պէօյլէ ա-
տէմլէրին հիլէլէրի [ռ]վէ ֆէնալէ իզլալ էտիճի տէ-
սիսէլէրիյլէ թա'լիմին հէր պիր [ս]րիւզկեարընտան
չալգանան վէ [վ]էօլթէ պէրի սիւրիւքլէնէն [տ]չօճուգ-
լար օլմայըփ, 15 - [ր]Անճագ մուհապպէթլէ հագի-
գաթա թապի' օլարագ [ց]հէր վէճհլէ անտէ նէմա
պուլալըմ, 16 - [ւ]Եա'նէ պաշ օլան Քրիստոսա [փ]քի
անտէն պիւթիւն վիւճուտ հէր եարտըմ էտէն իր-
թիպաթ վասըթասըյլէ թէրքիպ ու թէչքիլ օլու-

[կ] Հաբ. 5. 12։ Կող. 2. 15։
[հ] Յովհ. 3. 13։ 6. 33, 63։
[ձ] Ա'մալ. 2. 33։
[ղ] Ա'մալ. 1. 9, 11։ 1 Տիմ. 3. 16։ 'Իպր. 4. 14։ 7. 26։ 8. 1։ 9. 24։
[ճ] 1 Կոր. 12. 7։
[մ] Գ. 1. 23։ Կող. 1. 24։
[յ] 1 Կոր. 14. 26։
[ն] 1 Կոր. 12. 28։ Գ. 2. 20։
[շ] Ա'մալ. 21. 8։ 2 Տիմ. 4. 5։
[ո] Ա'մալ. 20. 28։
[չ] Ռօմ. 12. 7։
[պ] Կող. 2. 2։
[ջ] 1 Կոր. 14. 20։ Կող. 1. 28։
[ռ] Ռօմ. 16. 18։ 2 Կոր. 2. 17։
[ս] 'Իպր. 13. 9։
[վ] Մատթ. 11. 7։
[տ] Ես. 28. 9։ 1 Կոր. 14. 20։
[ր] Զաք. 8. 16։ 2 Կոր. 4. 2։ Ա.յ. 25։ 1 Յովհ. 3. 18։
[ց] Գ. 1. 22։ 2. 21։
[ւ] Կող. 1. 18։
[փ] Կող. 2. 19։

նարադ, հէր գըսմընըն 'ամէլինին միգտարընա կէօ-
րէ, ճէսէտ մուհապպէթլէ մա'մուրիյէթ պուլմասը
իչիւն պէօյլիւր:

17-Իմտի պունու տէյիպ՝ Րապպտա շէհատէթլէ
ՆԱՍԻՀԱԹ էտէրիմ, քի +սիզ արթըգ սա"իր թա"իֆէ-
լէր •քէնտի ֆիքրլէրինին պաթըլլըղընտա եիւրիւ-
տիւքլէրի կիպի եիւրիւմէյէսինիզ. 18-Չիւնքի ֆգալպ-
լէրինին գաթըլըղըյլէ տէրունլէրինտէ պուլունան
ճէհալէթ սէպէպինտէն, –զուլմէթ անլէրին զիհնլէ-
րինի գափլամըշ օլարագ, քԱլլահըն հայաթընտան
ղարիպ պուլունմըշ օլտըլար: 19-ֆՎէ հէր հիսսի
ղայպ էտէրէք, թամա' իլէ հէր կէօնէ նափաքլըյի
իշլէմէք իւզրէ, ռքէնտիլէրինի ֆըսգ ու ֆիւճուրէ
թէսլիմ էթտիլէր: 20-Սիզ իսէ Քրիստոսը պէօյլէ
էօյրէնմէտինիզ. 21-Մատամ քի հագիգաթ Յի-
սուստա պուլունտըղը վէճհլէ՝ եիշիտիպ անըն թա-
րաֆընտան թա'լիմ օլունտընըզ: 22-ղԷվվէլքի հա-
րէքէթինիզէ կէօրէ իպլալ էտէն շէհվէթլէրինճէ ֆէ-
սատ պուլան եէսքի ատէմի ըթէրք էտիպ, 23-ր'Ագ-
լընըզըն րուհըյլէ եէնիլէնէրէք, 24-Սալահտա վէ
հագիգաթա 'ա"իտ գուտսիյէթտէ, ժԱլլահըն ՆՈՒ-
ՄՈՒՆԷ կէօրէ խալգ օլունան էեէնի ատէմի կիյէսի-
նիզ: 25-Պու էճլտէն եալանը թէրք էտիպ՝ ւսիզ
հէր պիրինիզ գօնշուսը իլէ հագգ օլանը սէօյլէյի-
նիզ. եչիւնքի պիրիպիրիմիզին ա'զասը իզ: 26-ծՂա-

+ Պ. 2. 1—3: Ա.յ. 22: Կող. 3. 7: 1 Պետ. 4. 3:
• Րոմ. 1. 21:
ֆ Րոմ. 1. 21:
– Ա'մալ. 26. 18:
ք Պ. 2. 12: Գաղ. 4. 8: 1 Սէլ. 4. 4:
ֆ 1 Տիմ. 4. 1:
ռ Րոմ. 1. 24, 26: 1 Պետ. 4. 3:
ե Պ. 1. 13:
ղ Պ. 2. 2, 3: Ա.յ. 17: Կող. 3. 7: 1 Պետ. 4. 3:
ե Րոմ. 6. 6:
ը Կող. 2. 11: 3. 8, 9: 'Իպր. 12. 1: 1 Պետ. 2. 1:
ր Րոմ. 12. 2: Կող. 3. 10:
ժ Պ. 2. 10:
է Րոմ. 6. 4: 2 Կոր. 5. 17: Գաղ. 6. 15: Պ. 6. 11: Կող. 3. 10:
ւ Զաք. 8. 16: Ա.յ. 15: Կող. 3. 9:
ե Րոմ. 12. 5:
ծ Մէզ. 4. 4: 37. 8:

ղազապ կելտիյինիզտէ կիւնահ իշլէմէյինիզ. ղազա-
պընըզ իւզէրինէ կիւնեշ պաթմասըն։ 27 - [ժ]Շէյթա-
նա տախի մահալ վէրմէյինիզ։ 28 - Սըրգաթ էտէն՝
արթըգ սըրգաթ էթմէսին. պիլ՚աքս [ի]միւհթաճ օ-
լանը հիսսէտար էթմէյէ մուգթէտիր օլմագ իւզրէ
[լ]էլլէրիյլէ էյի իշ իշլէյէրէք էմէք չէքսին։ 29 - [խ]Աղ-
զընըզտան պիր ֆէնա սէօզ ասլա չըգմասըն, ֆա-
գաթ [ծ]իշիտէնլէրէ նի՚մէթ վէրմէք իւզրէ, [կ]մուգ-
թազի օլան մա՚մուրիյէթ իչիւն խայըրլըսը նէ իսէ՝
օնը սէօյլէյինիզ։ 30 - [հ]Վէ Ալլահըն Րուհ իւլ Գուտսը-
նը մահզուն էթմէյինիզ. [ձ]քի անընլէ սիզ [ղ]ֆիտիյէ
կիւնիւ իչիւն միւհիւրլէնտինիզ։ 31 - [ճ]Հէր աճըլըգ վէ
խըշմ ու ղազապ վէ պաղըրըշ [մ]վէ քիւֆր [յ]հէր
քէօթիւլիւք իլէ պէրապէր սիզտէն տէֆ՚ օլունսուն։
32 - [ն]Վէ պիրպիրինիզէ հալիմ վէ չէֆիգ օլուպ՝
Ալլահ տախի Քրիստոս վասըթասըյլէ սիզի ՚աֆվ
էյլէտիյի կիպի [շ]եքտիկէրինիզի ՚աֆվ էտինիզ։

ՊԱՊ 5

[ո]Իմտի սէվկիւլիւ էվլատ կիպի, Ալլահա մուգ-
թէտի օլունըզ. 2 - [չ]Վէ մուհապպէթլէ եւրիւյիւ-
նիւզ, [պ]նիթէքիմ Քրիստոս տախի պիզի սէվիպ՝ քէն-
տինի պիզիմ իչիւն [ջ]խօշ րա՚իհա օլմագ իւզրէ Ալ-

ժ 2 Կոր. 2. 10, 11։ Յակ. 4. 7։ 1 Պետ. 5. 9։
ի Ղուկ. 3. 11։
լ Առակ. 20. 35։ 1 Սել. 4. 11։ 2 Սել. 3. 8, 11, 12։
խ Մատթ. 12. 36։ Պ. 5. 4։ Կող. 3. 8։
ծ Կող. 3. 16։
կ Կող. 4. 6։ 1 Սել. 5. 11։
հ Ես. 7. 13։ 63. 10։ Եզեկ. 16. 43։ 1 Սել. 5. 19։
ձ Պ. 1. 13։
ղ Ղուկ. 21. 28։ Հռմ. 8. 23։ Պ. 1. 14։
ճ Կող. 3. 8, 19։
մ Տիտ. 3. 2։ Յակ. 4. 11։ 1 Պետ. 2. 1։
յ Տիտ. 3. 3։
ն 2 Կոր. 2. 10։ Կող. 3. 12, 13։
շ Մատթ. 6. 14։ Մարկ. 11. 25։
ո Մատթ. 5. 45, 48։ Ղուկ. 6. 36։ Պ. 4. 32։
չ Յովհ. 13. 34։ 15. 12։ 1 Սել. 4. 9։ 1 Յովհ. 3. 11, 23։ 4. 21։
պ Գաղ. 1. 3։ 2. 20։ Իբր. 7. 27։ 9. 14, 26։ 10. 10, 12։ 1 Յովհ. 3. 16։
ջ Թէք. 8. 21։ Ղև. 1. 9։ 2 Կոր. 2. 15։

լանհա թադտիմէ վէ զէպիհէ թէսլիմ էյլէտի։ 3 - Լա-
քին մուգատտէսլէրէ վաճիպ օլտըղը իւզրէ [ե]զինա
վէ հէր կէօնա նափաքլիք եախօտ թամա՛քեարլը-
ղըն [զ]իսմի պիլէ արանըզտա անըլմասըն. 4 - Վէ
պու [է]նասէզա չէյլէր, [ը]եա՛նի ՚արսըզլըգ վէ սէֆա-
հէթ քէլամը եախօտ հէզլ պուլունմայըպ՝ անճագ
պիթթէրճիհ շիւքր ՚ուրղ օլունսըն։ 5 - Մա՛լիւմիւ-
նիւզ տիր քի [թ]հիչ պիր զինաքեար, եախօտ նա-
փաք, եախօտ թամա՛քեարըն ([ժ]քի պու փութփէ-
րէսթ տիր) [ի]Քրիստոսըն վէ Ալլահըն մէլէքիւթիւն-
տէ միրասը եօգ տըր։ 6 - Պիհուտէ սէօզլէրլէ [լ]սիզի
պիր քիմսէ ալտաթմասըն. զիրա պու չէյլէր սէ-
պէպինտէն [խ]էհլ ի ՚իսեան իւզէրինէ [ծ]Ալլահըն ղա-
զապը կէլիր։ 7 - Իմտի անլէրին չէրիքլէրի օլմայը-
նըզ։ 8 - [կ]Զիրա պիր զէման զուլմէթ իտինիզ. [հ]շիմ-
տի իսէ Րապպտա նուր օլարագ [ձ]էհլ ի նուր կի-
պի եիւրիւյիւնիզ. 9 - [ղ]Զիրա նուրըն մէյվէսի հէր
էյիլիք վէ սալահ վէ հագիգաթտան ՚իպարէթ տիր։
10 - [ճ]Րապպա մագպուլ օլան նէ իտիյինի թէճրիպէ
էտինիզ։ 11 - [մ]Զուլմէթին սէմէրէսիզ ՚ամէլլէրինէ
[յ]միւշթէրիք օլմայըպ՝ [ն]պիթթէրճիհ թա՛զիր էտի-

ե Րօմ. 6. 13։ 1 Կոր. 6. 18։ 2 Կոր. 12. 21։ Գ. 4. 19, 20։ Կող. 3. 5։ 1 Սել. 4. 3, վէ ղայրի։
զ 1 Կոր. 5. 1։
է Րօմ. 1. 28։
ը Մատթ. 12. 35։ Գ. 4. 29։
թ 1 Կոր. 6. 9։ Գաղ. 5. 19, 21։
ժ Կող. 3. 5։ 1 Տիմ. 6. 17։
ի Գաղ. 5. 21։ Վահ. 22. 15։
լ Երեմ. 29. 8։ Մատթ. 24. 4։ Կող. 2. 4, 8, 18։ 2 Սել. 2. 3։
խ Գ. 2. 2։ Կող. 3. 6։
ծ Րօմ. 1. 18։
կ Եօ. 9. 2։ Մատթ. 4. 16։ Ա՛մալ. 26. 18։ Րօմ. 1. 21։ Գ. 2. 11, 12։ 4. 18։ Տիտ. 3. 3։ 1 Պետ. 2. 9։
հ Յովհ. 8. 12։ 12. 46։ 2 Կոր. 3. 18։ 4. 6։ 1 Սել. 5. 5։ 1 Յովհ. 2. 9։
ձ Ղուկ. 16. 8։ Յովհ. 12. 36։
ղ Գաղ. 5. 22։
ճ Րօմ. 12. 2։ Փիլ. 1. 11։ 1 Սել. 5. 21։ 1 Տիմ. 2. 3։
մ Րօմ. 6. 21։ 13. 12։ Գաղ. 6. 8։
յ 1 Կոր. 5. 9, 11։ 10. 20։ 2 Կոր. 6. 14։ 2 Սել. 3. 6, 14։
ն Ղև. 19. 17։ 1 Տիմ. 5. 20։

նիզ։ 12-[շ]Զիրա անլէր թարաֆընտան կիզլի իշլէ-
նիլէն շէյլէրի սէօյլէմէք պիլէ ՚այըպ տըր։ 13-[ո]Ամ-
մա թա՚զիր օլունան հէր շէյ նուր վասըթասըյլէ
զահիր օլուր. զիրա իզհար օլունան հէր շէյ նուր
տըր։ 14-Պունա պինա՛էն՝ [չ]Էյ ույգուտա օլան, ու-
յան, [պ]վէ էօլիւլէրտէն գըյամ էյլէ, վէ Քրիստոս
սանա զիյա վէրէճէք տիր՝ տէյիւ պույուրըր։

15-Իմտի ՚ագըլսըզլար կիպի տէյիլ, [ջ]անճագ
՚ագըլլըլար կիպի տօղրու իւզրէ հարէքէթ էթ-
մէյէ պագընըզ. 16-Վէ [ռ]վագթը սաթըն ալընըզ.
[ս]զիրա պու կիւնլէր ֆէնա տըր։ 17-[վ]Պու էճլտէն
ֆէհմսիզ օլմայըպ՝ անճագ [տ]Րապպըն իրատէթի նէ
օլտուղունը [ր]ֆէհմ էտինիզ։ 18-Վէ ֆիւճուրա պա՚իս
օլան [ց]շէրապլէ սէրխօշ օլմայընըզ, անճագ Րուհլէ
մէմլու օլունըզ. 19-Պիրիպիրինիզ իլէ [ւ]մէզմուր վէ
իլահի վէ րուհանի թէսպիհլէրլէ թէքէննիւմ վէ
գալպլէրինիզտէ Րապպա թէրէննիւմ վէ թէզմիր
էտէրէք, 20-[փ]Տա՛իմա հէր շէյ իչիւն Փէտէր Ալլահա
[ք]Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ շիւքր էտինիզ։

21-[օ]Պիրիպիրինիզէ *Ալլահ գօրգուսըյլէ միւթի՚
օլունըզ։ 22-[ֆ]Էյ զէվճէլէր, քէնտի զէվճլէրինիզէ
[ա]Րապպա ի-րի՚ օ-ր կիպի միւթի՚ օլունըզ. 23-[բ]Զի-

[շ] Րօմ. 1. 24,26։ Ա.յ. 3։
[ո] Յովհ. 3. 20,21։ ՚Իպր. 4. 13։
[չ] Եռ. 60. 1։ Րօմ. 13. 11, 12։ 1 Կօր. 15. 34։ 1 Սէլ. 5. 6։
[պ] Յովհ. 5. 25։ Րօմ. 6. 4, 5։ Գ. 2. 5։ Կօղ. 3. 1։
[ջ] Կօղ. 4. 5։
[ռ] Կօղ. 4. 5։ Գաղ. 6. 10։
[ս] Վա՛. 11. 2։ 12. 1։ Յովհ. 12. 35։ Գ. 6. 13։
[վ] Կօղ. 4. 5։
[տ] 1 Սէլ. 4. 3։ 5. 18։
[ր] Րօմ. 12. 2։
[ց] Էմս. 20. 1։ 23. 29, 30։ Եռ. 5. 11, 22։ Ղուկ. 21. 34։
[ւ] Ա՛մալ. 16.25։ 1 Կօր. 14. 26։ Կօղ. 3. 16։ Յակ. 5. 13։
[փ] Մէզ. 34. 1։ Եռ. 63. 7։ Կօղ. 3. 17։ 1 Սէլ. 5. 18։ 2 Սէլ. 1. 3։
[ք] ՚Իպր. 13. 15։ 1 Պետ. 2. 5։ 4. 11։
[օ] Փիլ. 2. 3։ 1 Պետ. 5. 5։
* Եախօտ՝ Քրիստոսըն
[ֆ] Թէք. 3. 16։ 1 Կօր. 14. 34։ Կօղ. 3. 18։ Տիտ. 2. 5։ 1 Պետ. 3. 1։
[ա] Գ. 6. 5։
[բ] 1 Կօր. 11. 3։

րա զէվճ զէվճէնին պաշը տըր, [ժ]Նիթէքիմ Քրիս-
տոս քիլիսէնին պաշը [ի]վէ վիւճուտըն խէլասքեարը
տըր։ 24-Իմտի քիլիսէ Քրիստոսա միւթի՛ օլտըղը
միսիլլիւ, զէվճէլէր տախի [լ]հէր չէյտէ քէնտի զէվճ-
լէրինէ դ-ըէ՛ օլսունլար։ 25-[խ]Էյ զէվճլէր, քէնտի
զէվճէլէրինիզի սէվինիզ, նիթէքիմ Քրիստոս տա-
խի քիլիսէյի սէվտի. [ծ]վէ անըն եօլընա քէնտինի
թէսլիմ էյլէտի, 26-Թա քի [կ]սու իլէ եըյգա-
մագտա [հ]քէլամիլէ անը թաթհիր էյլէյիպ թագ-
տիս էտէ. 27-[ձ]Վէ լէքէ եա պիւրիւշիւք վէ պու
միսիլլիւ չէյտէն 'արի օլարագ, [ղ]մուգատտէս վէ լէ-
քէսիզ օլմագ իւզրէ, [ճ]քիլիսէյի քէնտինէ 'իզզէթ-
լի իհզար էտէ։ 28-Քէզալիք զէվճլէր զէվճէլէրինի
քէնտի վիւճուտլէրի կիպի սէվմէյէ պօրճլու տըր-
լար. քէնտի զէվճէսինի սէվէն՝ քէնտի քէնտինի
սէվմիշ օլուր։ 29-Զիրա պիր քիմսէ հիչ պիր վա-
գըթ քէնտի վիւճուտինէ պուղզ էթմէտի, անճագ
Քրիստոս քիլիսէյի թէրպիյէ միսիլլիւ՝ անը պէսլէր վէ
գայըրըր։ 30-[մ]Զիրա պիզ անըն թէնինտէն վէ քէ-
միքլէրինտէն օլարագ, վիւճուտինին ա'զասը իզ։
31-[յ]Պու սէպէպտէն ատէմ փէտէրինի վէ վալի-
տէսինի թէրք էտիպ՝ զէվճէսինէ միւլասըգ օլարագ,
[ն]իքիսի եէքվիւճուտ օլաճագ տըր։ 32-Պու սըրր
պէօյիւք տիր, լաքին պէն Քրիստոս վէ քիլիսէ հագ-
գընտա սէօյլէյօրըմ։ 33-[շ]Իմտի սիզտէն հէր պիրի

ժ Գ. 1. 22։ 4. 15։ Կող. 1. 18։
ի Գ. 1. 23։
լ Կող. 3. 20, 22։ Տիտ. 2. 9։
խ Կող. 3. 19։ 1 Պետ. 3. 7։
ծ Ա'մալ. 20.28։ Գաղ. 1. 3։ 2. 20։ Ա.յ. 2։
կ Յովհ. 3. 5։ Տիտ. 3. 5։ 'Իպր. 10. 21։ 1 Յովհ. 5. 6։
հ Յովհ. 15. 3։ 17. 17։
ձ 'Աղն. 4. 7։
ղ Գ. 1. 4։
ճ 2 Կոր. 11. 2։ Կող. 1. 22։
մ Թէք. 2. 23։ Րոմ. 12. 5։ 1 Կոր. 6. 15։ 12. 27։
յ Թէք. 2. 24։ Մատթ. 19. 5։ Մարկ. 10. 7, 8։
ն 1 Կոր. 6. 16։
շ Ա.յ. 25։ Կող. 3. 19։

քէնտի զէվճէսինի հէման քէնտի նէֆսի կիպի սէվ-սին, [յ]զէվճէ իսէ քէնտի զէվճինէ հիւրմէթ էթսին։

ՊԱՊ 6

Էյ էվլատ, [ա]քէնտի վալիտէյնինիզէ Ռապպտա միւթիի՛ օլունըզ, զիրա պու հագգ տըր։ 2-[բ]Փէտէրինիզէ վէ վալիտէնիզէ հիւրմէթ էյլէ. (վա՛տ իլէ պիրինճի էմր պու տըր.) 3-Թա քի սանա խայր կէլիպ՝ եէր իւզէրինտէ 'էօմրիւն ուզուն օլա։ 4-Սիզ տախի, [գ]էյ փէտէրլէր, էվլատընըզը ղազապա կէթիրմէյիպ՝ [դ]անճագ Ռապպըն թէրպիյէ վէ նասիհաթընտա անլէրի փէրվէրտէ էտինիզ։ 5-Սիզ տախի, [ե]էյ գուլլար, թէն ճիհէթիյլէ էֆէնտինիզ պուլունանլարա, Քրիստոսա [illegible] կիպի, [զ]գօրգու վէ թիթրէմէ իլէ՝ [է]գալպինիզին սատէլիյի իլէ միւթիի՛ օլունըզ. 6-[ը]Կէօզէ կէօրիւնմէք իչիւն օլան խըտմէթլէ, ինսանը խօշնուտ էտէր կիպի տէյիլ, անճագ Քրիստոսըն գուլլարը կիպի Ալլահըն իրատէթինի ճանտան իճրա էյլէյէրէք, 7-Ատէմլէրէ տէյիլ, անճագ Ռապպա կիպի, խօշնուտիյլէ գուլլուգ էտինիզ։ 8-[թ]Զիրա պիլիրսինիզ քի՝ հէր քէս հէր նէ խայր իշլէր իսէ, [ժ]կէրէք գուլ օլսուն, կէրէք ազատ օլսուն, հէման պունու Ռապպ թարաֆընտան ալաճագ տըր։ 9-Վէ սիզ, էյ էֆէնտիլէր,

յ 1 Պետ. 3. 6։

ա Էմս. 23. 22։ Կող. 3. 20։
բ Խուր. 20. 12։ Թէս. 5. 16։ 27. 16։ Երեմ. 35. 18։ Եզեկ. 22. 7։ Մաղ. 1. 6։ Մատթ. 15. 4։ Մարկ. 7. 10։
գ Կող. 3. 21։
դ Թէք. 18. 19։ Թէս. 4. 9։ 6. 7, 20։ 11. 19։ Մեզ. 78. 4։ Էմս. 19. 18։ 22. 6։ 29. 17։
ե Կող. 3. 22։ 1 Տիմ. 6. 1։ Տիտ. 2. 9։ 1 Պետ. 2. 18։
զ 2 Կոր. 7. 15։ Փիլ. 2. 12։
է 1 Թէվ. 29. 17։ Կող. 3. 22։
ը Կող. 3. 22, 23։
թ Ռօմ. 2. 6։ 2 Կոր. 5. 10։ Կող. 3. 24։
ժ Գաղ. 3. 28։ Կող. 3. 11։

[ե]սիզին տախի Էֆէնտինիզ սէմաատա պուլունտըղընը,
վէ [ը]անըն ’ինտինտէ խաթըր սայմագ օլմատըղընը
պիլէրէք, [թ]թէհտիտի թէրքլէ՝ [ժ]անլէրէ հէման պու
մինվալ ուզրէ մու’ամէլէ էյլէյինիզ։
10 - Էլհասըլ, [էյ պիրատէրլէրիմ,] Րապպտէ [ի]վէ
անըն գուտրէթինին գուվվէթիյլէ գուվվէթլէնի-
նիզ։ 11 - Շէյթանըն տէսիսէլէրինէ գարշը տուրմա-
ղա մուգթէտիր օլմանըզ իչին Ալլահըն ճիւմլէ սի-
լահլարընը [լ]գուշանընըզ։ 12 - [խ]Զիրա պիզիմ ճէնկի-
միզ գան վէ թէն իլէ օլմայըբ՝ անճագ [ծ]րիյասէթ-
լէր վէ հիւքիւմէթլէր [կ]վէ պու ’ալէմին զուլմէթի-
նին հիւքիւմտարլարը վէ սէմավիյաթտա օլան շէ-
րիր րուհլար իլէ տիր։ 13 - Պու սէպէպտէն [հ]շէրր
կիւնիւնտէ գարշը տուրմաղա, վէ հէր շէյի թէք-
միլ էթտիքտէն սօնրա, սապիթգատէմ օլմաղա
մուգթէտիր օլմանըզ իչին՝ [ձ]Ալլահըն ճիւմլէ սիլահ-
լարընը ալընըզ։ 14 - [ղ]Իմտի պէլինիզի
հագիգաթլէ գուշատըբ [ճ]վէ սալահ զըրհընը կիյիբ՝
սապիթգատէմ օլունըզ։ 15 - [մ]Վէ այագլարընըզա սէ-
լամէթ պէշարէթինին թէտարիքինի կիյինիզ. 16 -
[յ]Վէ քէաֆֆէսի իւզէրինէ իման գալգանընը ալընըզ,
քի անընլէ շէրիրին ճիւմլէ գըզգըն օգլարընը սէօն-
տիւրմէյէ գատիր օլաճագ սընըզ. 17 - [ն]Վէ խէլա-
սըն միղֆէրինի, [շ]վէ Րուհըն սէյֆինի, եա’նի Ալ-

ե Յովհ. 13. 13: 1 Կոր. 7. 22:
ը Րոմ. 2. 11: Կող. 3. 25:
թ Ղև. 25. 43:
ժ Կող. 4. 1:
ի Գ. 1. 19: 3. 16: Կող. 1. 11:
լ Րոմ. 13. 12: 2 Կոր. 6. 7: Այ. 13: 1 Սէլ. 5. 8:
խ Մատթ. 16. 17: 1 Կոր. 15. 50:
ծ Րոմ. 8. 38: Գ. 1. 21: Կող. 2. 15:
կ Ղուկ. 22. 53: Յովհ. 12. 31: 14. 30: Գ. 2. 2: Կող. 1. 13:
հ Գ. 5. 16:
ձ 2 Կոր. 10. 4: Այ. 11:
ղ Ես. 11. 5: Ղուկ. 12. 35: 1 Պետ. 1. 13:
ճ Ես. 59. 17: 2 Կոր. 6. 7: 1 Սէլ. 5. 8:
մ Ես. 52. 7: Րոմ. 10. 15:
յ 1 Յովհ. 5. 4:
ն Ես. 59. 17: 1 Սէլ. 5. 8:
շ Եբր. 4. 12: Վահ. 1. 16: 2. 16: 19. 15:

լահըն քէլամընը ալարագ, 18-˜Հէր զէման հէր տու՚ա վէ նիյազլէ Րուհտա տու՚ա էտինիզ, վէ հէման պունա ˜ճիւմլէ մուգատտէսլէր իչիւն քէմալը միւտավէմէթլէ նիյազլա ˡույանըգ տուրընըզ։ 19-˜Պէնիմ իչիւն տախի Նէյ-ըլ Էւ-Նէն, քի ˢեօլընտա զէնճիրպէնտ օլարագ, ᵍէլչիլիք էթտիյիմ պէշարէթին սըրրընը ˜ճէսարէթլէ պիլտիրմէք իչիւն աղզըմըն աչըլմասընտա պանա քէլամ վէրիլէ. 20-⁺Թա քի սէօյլէմէք պանա վաճիպ օլտըղը իւզրէ, անտէ ճէսարէթլէնէյիմ։

21-Լաքին ⁺պէնիմ ահվալ ու քէյֆիյէթիմ սիզէ տախի մա՚լիւմ օլմագ իւզրէ, ճիւմլէսինի սիզէ սէվկիլիւ պիրատէր վէ Րապպտա սատըգ խըտմէթճի ˙Տիւքիկոս իֆատէ էտէճէք տիր։ 22-ˢՎէ անը հէման պունուն իչիւն Թարաֆընըզա կէօնտէրտիմ, քի հագգըմըզտա խապէրինիզ օլսուն, վէ գալպինիզէ թէսէլլի վէրսին։

23-˜Փէտէր Ալլահ վէ Րապպ Յիսուս Քրիստոս Թարաֆընտան պիրատէրլէրէ սէլամէթ, վէ իման իլէ մուհապպէթ օլսուն։ 24-Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսը ˡխալիսանէ սէվէնլէրին ճիւմլէսինէ ՚ինայէթ օլսուն։ Ամին։

˜Ղուկ. 18. 1։ Րոմ. 12. 12։ Կող. 4. 2։ 1 Սէլ. 5. 17։
˙Գ. 1. 16։ Փիլ. 1. 4։ 1 Տիմ. 2. 1։
ˡՄատթ. 26. 41։ Մարկ. 13. 33։
˜Ա՚մալ. 4. 30։ Կող. 4. 3։ 2 Սէլ. 3. 1։
ʳԱ՚մալ. 26. 29։ 28. 20։ Գ. 3. 1։ Փիլ. 1. 7, 13, 14։ 2 Տիմ. 1. 16։ 2. 9։ Փիլիմ. 10։
ʸ2 Կոր. 5. 20։
˜2 Կոր. 3. 12։
⁺Ա՚մալ. 28. 31։ Փիլ. 1. 20։ 1 Սէլ. 2. 2։
⁺Կող. 4. 7։
˙Ա՚մալ. 20. 4։ 2 Տիմ. 4. 12։ Տիտ. 3. 12։
ˢԿող. 4. 8։
˜1 Պետ. 5. 14։
ᶠՏիտ. 2. 7։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ՓԻԼԻՊՊԷԼԻԼԷՐԷ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոսըն գուլլարը Պօղոս վէ Տիմո-
թէոս, Փիլիպպէտէ [ա]Յիսուս Քրիստոստա օլան ճիւմ-
լէ մուգատտէսլէր վէ էփիսգօփոսլար իլէ շէմմաս-
լարա. 2-[բ]Սիզէ Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Րապպ Յի-
սուս Քրիստոս թարաֆընտան 'ինայէթ վէ սէլա-
մէթ օլսուն:
3-Սիզին իլք կիւնտէն շիմտիյէ տէյին [գ]պէշարէթէ
օլան միւշարէքէթինիզտէն տօլայը, 4-Տա՛իմա
ճիւմլէնիզ իչիւն հէր պիր նիյազըմտա մէսէրրէթլէ
նիյազ էտէրէք, 5-[դ]Սիզի հէր զիքր էթտիյիմտէ,
Ալլահըմա շիւքր էտէրիմ: 6-Վէ հէման շունա, [ե]եա՛-
նի սիզտէ պիր էյի իշէ պաշլամըշ օլան՝ [զ]Յիսուս
Քրիստոսըն կիւնիւնէտէք անը թէքմիլ էտէճէյինէ
էմին իմ: 7-Նիթէքիմ ճիւմլէնիզ հագգընտա պու
էֆքեարտա պուլունմագ պանա լայըգ տըր. չիւնքի
կէրէք [է]պէնտլէրիմտէ [ը]վէ կէրէք պէշարէթի վի-
գայէ վէ իսպաթ էթտիյիմտէ, [թ]պէնիմ իլէ պէ-
րապէր 'ինայէթէ միւշթէրիք օլտուղունըզ էճլտէն,

ա 1 Կոր. 1. 2:
բ Րօմ. 1. 7: 2 Կոր. 1. 2: 1 Գետ. 1. 2:
գ Րօմ. 12. 13: 15. 26: 2 Կոր. 8. 1: Գ. 4. 14, 15:
դ Րօմ. 1. 8, 9: 1 Կոր. 1. 4: Եփես. 1. 15, 16: Կող. 1. 3: 1 Սէլ. 1. 2: 2 Սէլ. 1. 3:
ե Յովհ. 6. 29: 1 Սէլ. 1. 3:
զ Ա.յ. 10:
է Եփես. 3. 1: 6. 20: Կող. 4. 3, 18: 2 Տիմ. 1. 8:
ը Ա.յ. 17:
թ Գ. 4. 14:

ժսիզի գալպիմտէ հըֆզ էտէրիմ։ 8-Զիրա իսիզին
ճիւմլէնիզէ Յիսուս Քրիստոսըն տէրունի մուհապ-
պէթիյլէ նասըլ միւշթագ օլտըղըմա լԱլլահ շահի-
տիմ տիր։ 9-Վէ պու տու'այը էտէրիմ քի, 10-
խՄուխթէլիֆ շէյլէրի թէմիզ էթմէք իւզրէ՝ ծմու-
հապպէթինիզ 'իլմտէ վէ հէր ֆէհմտէ կիթտիքճէ
արթսըն. թա քի սիզ կԱլլահըն համտ ու սէնասը
իչիւն հՅիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ օլան սալահ
մէյվէլէրինտէն մէմլու օլարագ, 11-ձՔրիստոսըն
կիւնիւնէտէք ղխալիս վէ գուսուրսըզ պուլունասընըզ։

12-Լաքին, էյ պիրատէրլէր, իսթէրիմ քի պէ-
նիմ ահվալըմ պէշարէթին թէրագգը էթմէսինէ
տահա զիյատէ սէպէպ օլտըղընը պիլէսինիզ. 13-
Շէօյլէ քի Քրիստոս իչիւն օլան պէնտլէրիմ ճպիւ-
թիւն սէրայտա վէ սա"իր մահալլէրին ճիւմլէսին-
տէ զահիր օլտու. 14-Վէ Րապպտա օլան պիրա-
տէրլէրտէն նիչէլէրի պէնտլէրիմտէն եիւրէքլէնիպ՝
տահա զիյատէ ճէսարէթլէնէրէք, քէլամը գօր-
գուսըզ սէօյլէմէքտէ պուլունըյօրլար։ 15-Վագա'ա
պա'զը քիմսէլէր հէման հասէտ մվէ նիզա', վէ պա'-
զըսը իսէ հիւսն ի րիզա իլէ Քրիստոսը վա'զ էտէր-
լէր։ 16-Անլէր Քրիստոսը խալիսանէ տէյիլ, յան-
ճագ պէնտլէրիմէ սըգլէթ 'իլավէ էտէճէքլէր զան-
նըյլէ միւնազա'ատան, 17-Պունլար իսէ պէշարէ-
թին վիգայէսի իչիւն թա'եին օլունտըղըմը պիլէրէք,
մուհապպէթտէն վա'զ էտէրլէր։ 18-Հէր նէ իսէ
վէ նէ վէճհլէ օլուր իսէ օլսուն, կէրէք սուրէթէն,

ժ 2 Կոր. 3. 2։ 7. 3։
ի Գ. 2. 26։ 4. 1։
լ Րօմ. 1. 9։ 9. 1։ Գաղ. 1. 20։ 1 Թէս. 2. 5։
խ Րօմ. 2. 18։ 12. 2։ Եփես. 5. 10։
ծ 1 Թէս. 3. 12։ Փիլիմ. 6։
կ Յովհ. 15. 8։ Եփես. 1. 12, 14։
հ Յովհ. 15. 4, 5։ Եփես. 2. 10։ Կող. 1. 6։
ձ 1 Կոր. 1. 8։
ղ Ա'մալ. 24. 16։ 1 Թէս. 3. 13։ 5. 23։
ճ Գ. 4. 22։
մ Գ. 2. 3։
յ Աշ. 7։

կէրէք հագիգաթէն Քրիստոս թէպշիր օլունույօր
վէ պունտա սէվինիրիմ, հէմ տախի սէվինէճէյիմ։
19 - Զիրա [ն]տու՚անըզ [շ]վէ Յիսուս Քրիստոսըն րու-
հընըն մու՚ավէնէթիյլէ պունուն պանա խէլաս սէ-
պէպի օլաճաղընը պիլիրիմ. 20 - [ո]Նասըլ քի հիչ պիր
շէյտէ մահճուպ օլմայաճաղըմա, ֆագաթ հէր վա-
գըթ օլտըղը կիպի, շիմտի տախի, ՚էօմր վասըթա-
սըյլէ օլսուն, էօլիւմ վասըթասըյլէ օլսուն, ճէսէ-
տիմտէ [չ]քէմալը ճէսարէթլէ Քրիստոսա թա՚զիմ է-
տիլէճէյինէ [պ]իշթիյագլէ մունթազըր վէ ումիտվար
ըմ։ 21 - Զիրա պանա եաշամագ Քրիստոս տըր, վէ
էօլմէք քեար տըր։ 22 - Վէ թէնտէ եաշամագ ֆիլ-
վագը՚ պանա իշիմ սէմէրէսի իսէ, եինէ հան-
կըսընը սէչէճէյիմի պիլմէմ։ 23 - [ջ]Զիրա իքի թա-
րաֆտան սըգըլըրըմ, [ռ]ինթիգալ էտիպ Քրիստոս
իլէ պէրապէր պուլունմագ արզուսընտա իմ, քի
պու ղայէթ զիյատէ էյիլա տըր. 24 - Վէ լաքին
սիզին իչիւն թէնտէ գալմագ էլզէմ տիր։ 25 - [ս]Վէ
պունա գանիըշ օլարագ, պիլիրիմ քի՝ սիզին իման-
տա թէրագգըընըզ վէ մէսէրրէթինիզ իչիւն, ճիւմ-
լէնիզ իլէ պիրլիքտէ տուրուպ գալաճաղըմ. 26 -
Թա քի թէքրար եանընըզա կէլմէքլիյիմ սէպէպիյ-
լէ, [վ]Յիսուս Քրիստոստա պէնիմ իչիւն իֆթիխա-
րընըզ արթսըն։

27 - [տ]Անճագ Քրիստոսըն պէշարէթինէ լայըգ օլ-
տըղը վէճհ ուզրէ հարէքէթ էտինիզ. Թա քի կէ-
լիպ սիզի կէօրսէմ տէ, ղա″իպ օլսամ տա, հագ-
գընըզտա [ր]պիր րուհտա սապիթ տուրտըղընըզը,

ն 2 Կոր. 1. 11։
շ Րոմ. 8. 9։
ո Րոմ. 5. 5։
չ Եփես. 6. 19, 20։
պ Րոմ. 8. 19։
ջ 2 Կոր. 5. 8։
ռ 2 Տիմ. 4. 6։
ս Փ. 2. 24։
վ 2 Կոր. 1. 14։ 5. 12։
տ Եփես. 4. 1։ Կող. 1. 10։ 1 Սէլ. 2. 11։ 4. 1։
ր Փ. 4. 1։

պէշարէթէ օլան իման իչին [յ]կէօնիւլ պիրլիյիլէ [ն]միւճահէտէ էտէրէք, մուխալէֆէթ էտէնլէրտէն պիր խուսուստա խավֆ էթմէտիյինիզի իշիտէյիմ։
28 - [շ]Պու իսէ անլէրէ հէլաք [ո]վէ սիզէ խէլաս 'ալամէթի տիր. պու տախի Ալլահտան տըր։ 29 - Զիւնքի եալընըզ [չ]Քրիստոսա իման էթմէք տէյիլ, անճագ անըն իչին [պ]էլէմ չէքմէք տախի սիզէ իհսան օլունտու. 30 - Մատամ քի [ջ]սիզ պէնտէ կէօրմիւշ իտիյինիզ, վէ շիմտի հագգըմտա իշիթտիյինիզ [ռ]հէման օլ ճիհատտա պուլունըյօրսընըզ։

ՊԱՊ 2

Իմտի էկէր Քրիստոստա պիր թէսէլլի, պիր մուհապպէթ մէսէրրէթի, [ա]պիր Րուհ միւշարէքէթի, [բ]վէ չէֆգաթ ու մէրհամէթ վար իսէ, 2 - [գ]Հէմէֆքեար վէ եէքտիլ օլուպ՝ հէման մուհապպէթինիզ պիր վէ թէֆէքքիւրիւնիւզ պիր օլսուն։ 3 - [դ]Հիչ պիր շէյ միւնազա'ա եա պաթըլ իֆթիխար իւզրէ օլմայըպ՝ անճագ [ե]թէվազու' իլէ պիրիպիրինիզի քէնտի նէֆսինիզտէն էֆզալ թութարագ, [զ]մէսէրրէթիմի իթմամ էտինիզ։ 4 - [է]Հէր պիրինիզ եալընըզ քէնտի ումուրընա տէյիլ, պաշգալարըն ումուրընա տախի պագսըն։ 5 - [ը]Յիսուս Քրիստոստա պուլունան էֆքեար հէման սիզտէ տախի պուլուն-

յ 1 Կոր. 1. 10։
ն Յուդ. 3։
շ 2 Թէս. 1. 5։
ո Ռոմ. 8. 17։ 2 Տիմ. 2. 11։
չ Եփես. 2. 8։
պ Ա'ման. 5. 41։ Ռոմ. 5. 3։
ջ Ա'ման. 16. 19, վէ զնտնի։ 1 Թէս. 2. 2։
ռ Կող. 2. 1։

———

ա 2 Կոր. 13. 14։
բ Կող. 3. 12։
գ Ռոմ. 12. 16։ 15. 5։ 1 Կոր. 1. 10։ 2 Կոր. 13. 11։ Փ. 1. 27։ 3. 16։ 4. 2։ 1 Պետ. 3. 8։
դ Գաղ. 5. 26։ Փ. 1. 15, 17։ Յակ. 3. 14։
ե Ռոմ. 12. 10։ Եփես. 5. 21։ 1 Պետ. 5. 5։
զ Յովհ. 3. 29։
է 1 Կոր. 10. 24, 33։ 13. 5։
ը Մատթ. 11. 29։ Յովհ. 13. 15։ 1 Պետ. 2. 21։ 1 Յովհ. 2. 6։

արն. 6-[բ]Օլ քի Ալլահ սուրէթինտէ պուլունտըղը
հալտէ, [գ]Ալլահա միւսավի օլմաղը չիքեար սայմատը.
7-[դ]Լաքին քէնտինի Թախլիյէ էտիպ՝ [ե]գուլ սուրէ-
թինի ալարագ [զ]ինսան միւշապէհէթինտէ օլտու։
8-Վէ շէքլտէ ինսան կիպի պուլունուպ՝ [է]եօլիւմէ,
հաթթա խաչ եօլիւմիւնէ միւթի՝ օլմաղա թէնէզ-
զիւլ էյլէտի։ 9-[ը]Պու էճլտէն տախի Ալլահ անը
ղայէթլէ թէրֆի՝ էտիպ՝ [թ]անա հէր իսմտէն ա՛լա
պիր իսմ վէրտի. 10-[ժ]Թա քի սէմավատա վէ եէր եիւ-
զիւնտէ վէ եէր ալթընտա պուլունանլարըն քեաֆ-
ֆէսի Յիսուսըն իսմինէ տիզ չէօքիւպ, 11-[ի]Փէտէր
Ալլահըն մէճտի իչիւն Յիսուս Քրիստոս Րապպ ի-
տիյինի հէր լիսան իգրար էտէ։ 12-Պունա նազա-
րէն, էյ սէվկիլիլէրիմ, [լ]հէր վագըթ իթա՛աթ
էթտիյինիզ միսիլլի, եալընըզ հազըր պուլունտը-
ղըմտա տէյիլ, անճագ տահա զիյատէ շիմտի ղա-
″իպտէ օլտըղըմտա, [խ]քէնտի խէլասընըզը գօրգու վէ
թիթրէմէ իլէ իթմամ էյլէյինիզ։ 13-[ծ]Զիրա սիզ-
տէ կէրէք իսթէմէյի, վէ կէրէք իշլէմէյի րիզասը-
նա կէօրէ իշլէյէն՝ Ալլահ տըր։ 14-[կ]Հէր շէյի գիյլ
ու գալ [հ]վէ միւճատէլէ օլմագսըզըն իճրա էյլէյի-
նիզ. 15-Թա քի հայաթ քէլամընը գավի թութա-

[բ] Յովհ. 1. 1, 2։ 17. 5։ 2 Կոր. 4. 4։ Կող. 1. 15։ ՚Իպր. 1. 3։
[գ] Յովհ. 5. 18։ 10. 33։
[դ] Մէզ. 22. 6։ Ես. 53. 3։ Դան. 9. 26։ Մարկ. 9. 11։ Րոմ. 15. 3։
[ե] Ես. 42. 1։ 49. 3, 6։ 52. 13։ 53. 11։ Եզեկ. 34. 23, 24։ Զաք. 3. 8։ Մատթ. 20. 28։ Ղուկ. 22. 27։
[զ] Յովհ. 1. 14։ Րոմ. 1. 3։ 8. 3։ Գաղ. 4. 4։ ՚Իպր. 2. 14, 17։
[է] Մատթ. 26. 39, 42։ Յովհ. 10. 18։ ՚Իպր. 5. 8։ 12. 2։
[ը] Յովհ. 17. 1, 2, 5։ Ա՛մալ. 2. 33։ ՚Իպր. 2. 9։
[թ] Եփես. 1. 20, 21։ ՚Իպր. 1. 4։
[ժ] Ես. 45. 23։ Մատթ. 28. 18։ Րոմ. 14. 11։ Վահ. 5. 13։
[ի] Յովհ. 13. 13։ Ա՛մալ. 2. 36։ Րոմ. 14. 9։ 1 Կոր. 8. 6։ 12. 3։
[լ] Գ. 1. 5։
[խ] Եփես. 6. 5։
[ծ] 2 Կոր. 3. 5։ ՚Իպր. 13. 21։
[կ] 1 Կոր. 10. 10։ 1 Պետ. 4. 9։
[հ] Րոմ. 14. 1։

րագ. տիւնեատա նուրլար կիպի [ա]արալարընտա զի-
յատար օլտըղընըզ [բ]՚աքսի վէ ֆասիտ նէսլին օր-
թասընտա [գ]՚այպսըզ վէ սաֆտէրուն օլարագ, [դ]Ալ-
լահըն գուսուրսըզ էվլատը օլասընըզ. 16 [ե]Շէօյլէ
քի պէնիմ տախի պօշընա սա՛յ էթմէտիյիմէ վէ
պիհուտէ եէրէ էմէք չէքմէտիյիմէ [զ]Քրիստոսըն
կիւնիւնտէ իֆթիխարըմ օլա։ 17 [է]Վաքըն իմանը-
նըզըն գուրպանը [ը]վէ խըտմէթի ուզէրինէ քէնտիմ
թագտիմ օլունուր իսէմ տէ, [թ]սէվինիպ ճիւմլէնիզ
իլէ պէրապէր մէսրուր օլուրըմ։ 18 Քէզալիք սիզ
տախի սէվինիպ՝ պէնիմ իլէ պէրապէր մէսրուր
օլունըզ։

19 Իմտի ահվալընըզը պիլիպ՝ պէնիմ տախի ֆէ-
րահլանմագլըղըմ իչիւն թարաֆընըզա [ժ]Տիմոթէոսը
եագընտա կէօնտէրէճէյիմի Րապպ Յիսուստա իւ-
միտ էտէրիմ։ 20 Զիրա սիզին ահվալընըզա խալի-
սանէ մուգայյէտ օլաճագ [illegible] [ի]եէքտիլ պիր
քիմսէմ եօգ տըր։ 21 Չիւնքի ճիւմլէսի Յիսուս
Քրիստոսըն ումուրընը տէյիլ, [լ]անճագ քէնտի ու-
մուրլարընը արայօրլար։ 22 Լաքին անըն թէճրի-
պէսինի, [խ]եա՛նի օղուլ փէտէրէ էթտիյի կիպի, պէ-
չարէթ իչիւն պէնիմ իլէ պէրապէր խըտմէթ էթ-
տիյինի պիլիրսինիզ։ 23 Իմտի հալըմըն նէ օլաճա-
ղընը թահգիգ էթտիյիմ կիպի՝ տէրհալ անը կէօն-
տէրմէյի իւմիտ էտէրիմ. 24 [ծ]Տագաթ քէնտիմ

[ա] Մատթ. 5. 14, 16։ Եփես. 5. 8։
[բ] Թէս. 32. 5։
[գ] Մատթ. 5. 45։ Եփես. 5. 1։
[դ] 1 Պետ. 2. 12։
[ե] Գաղ. 2. 2։ 1 Թեսղ. 3. 5։
[զ] 2 Կոր. 1. 14։ 1 Թեսղ. 2. 19։
[է] 2 Տիմ. 4. 6։
[ը] Րօմ. 15. 16։
[թ] 2 Կոր. 7. 4։ Կող. 1. 24։
[ժ] Րօմ. 16. 21։ 1 Թեսղ. 3. 2։
[ի] Սաղ. 55. 13։
[լ] 1 Կոր. 10. 24, 33։ 13. 5։ 2 Տիմ. 4. 9, 16։
[խ] 1 Կոր. 4. 17։ 1 Տիմ. 1. 2։ 2 Տիմ. 1. 1։
[ծ] Փ. 1. 25։ Փիլիմ. 22։

տախի եագընտա կէլէճէյիմէ Րապպա ի'թիմատըմ
վար։ 25-Ամմա պիրատէրիմ վէ էմէքտաշըմ, [ֆ]վէ
սիլահտաշըմ [ա]հէմ տախի սիզին թարաֆընըզտան
կէօնտէրիլմիշ [բ]վէ իհթիյաճըմա խըտմէթ էթմիշ
օլան [գ]Եպափրոտիտոսը սիզէ կէօնտէրմէյի լազըմ
'ատտ էթտիմ։ 26-[դ]Ձիրա օ սիզին *ճիւմլէնիզէ
հասրէթ չէքմէքտէ օլուպ՝ անըն խասթա օլտըղընը
իշիթտիյինիզ իչիւն գըյատէսիյլէ միւքէտտէր օլ-
տու։ 27-Վագա'ա էօլիւմ տէրէճէսինէ խասթա
օլտու, լաքին Ալլահ անա, վէ եալընըզ անա տէ-
յիլ, անճագ քէտէր իւզէրինէ քէտէր օլմասըն տէ-
յիւ պանա տախի մէրհամէթ էյլէտի։ 28-Պու սէ-
պէպտէն սիզ անը կէօրմէքլէ եինէ մէսրուր օլմա-
նըզ իչիւն, վէ պէնիմ հիւզնիւմ տախի տահա խա-
ֆիֆ օլմասը իչիւն, տահա գըյատէ 'աճէլէ իլէ
կէօնտէրտիմ։ 29-Սիզ տախի անը Րապպտա քէ-
մալը մէսէրրէթլէ գապուլ էտիպ՝ [ե]պէօյլէ քիմսէ-
լէրի իհթիրամա շայան 'ատտ էտինիզ։ 30-[զ]Ձիրա
պանա օլան խըտմէթինիզին նօգսանընը իքմալ էթ-
մէք իւզրէ, նէֆսինի մուխաթարայա գօյարագ,
Քրիստոսըն իշի իչիւն էօլիւմ տէրէճէսինէ եագ-
լաշտը։

ՊԱՊ 3

[ա]Էլհասըլ, էյ պիրատէրլէրիմ, Րապպտա մէս-
րուր օլունըզ. սիզէ եինէ պու շէյլէրի եազմագ պա-
նա զահմէթ օլմայըպ՝ սիզէ մուճիպ ի էմնիյէթ տիր։

ֆ Փիլիմ. 2։
ա 2 Կոր. 8. 23։
բ 2 Կոր. 11. 9։ Փ. 4. 18։
գ Փ. 4. 18։
դ Փ. 1. 3։

* Պ-'ղ-ը' ճիւմլէնիզի կէօրմէյէ
ե 1 Կոր. 16. 18։ 1 Սէլ. 5. 12, 13։ 1 Տիմ. 5. 17։

զ 1 Կոր. 16. 17։ Փ. 4. 10։

———

ա 2 Կոր. 13. 11։ Փ. 4. 4։ 1 Սէլ. 5. 16։

2 - [բ]Քէլպլէրտէն սագընընըզ, [գ]չէրիր 'ամէլէտէն սագընընըզ, [դ]սախթէ խիթանտան սագընընըզ։ 3 - [ե]Զիրա էհլ ի խիթան պիզ իզ, [զ]քի Ալլահա րուհլէ 'իպատէթ էտիպ՝ [է]Յիսուս Քրիստոստա իֆթիխար էտէրէք, թէնէ ի'թիմատ էթմէյիզ։ 4 - [ը]Վագա'ա թէնէ ի'թիմատ էթմէյէ սէպէպիմ վար. էկէր պաշգա պիր քիմսէ թէնտէ ի'թիմատա սէպէպիմ վար զաննընտա պուլունուր իսէ, պէնիմ տահա զիյատէ վար. 5 - [թ]Սէքիզինճի կիւնտէ խիթան օլունտըմ. [ժ]Իսրայէլ նէսլինտէն, [ի]Բենիամին սըպթընտան, [լ]Իպրանիլէրտէն փօզմօշ 'Իպրանի օլարագ՝ [խ]չէրի'աթ հասէպիյլէ Ֆէրիսի իտիմ. 6 - [ծ]Ղայրէթ խուսուսընտա իսէ, [կ]քիլիսէյէ թէ'աատի էթմէքտէ օլուպ՝ [հ]չէրի'աթտան օլան սալահտա [ձ]գուսուրսըզ իտիմ։ 7 - [ղ]Լաքին պանա քեար օլան շէյլէրի Քրիստոս իչիւն զարար 'ատտ էթտիմ։ 8 - Ցիլվագը' պէն [ճ]Յիսուս Քրիստոս Ռապպըմը պիլմէնին ֆազիլէթի իչիւն հէր շէյի տախի զարար եէրինէ 'ատտ էտէրիմ, վէ անըն իչիւն հէր շէյի զայ' էթմիշ օլուպ՝ անլէրի հիչ հիւքմիւնտէ սայարըմ. 9 - Թա քի Քրիստոսը գազանըպ [մ]չէրի'աթտան օլան քէնտի սալահըմա տէյիլ, [յ]անճագ Քրիստոսա օլան իման վասըթասըյլէ, եա'նի իման թա-

[բ] Եշ. 56. 10։ Գաղ. 5. 15։
[գ] 2 Կոր. 11. 13։
[դ] Րօմ. 2. 28։ Գաղ. 5. 2։
[ե] Թէսն. 10. 16։ 30. 6։ Երեմ. 4. 4։ Րօմ. 2. 29։ 4. 11, 12։ Կող. 2. 11։
[զ] Յուհ. 4. 23, 24։ Րօմ. 7. 6։
[է] Գաղ. 6. 14։
[ը] 2 Կոր. 11. 18, 21։
[թ] Թէք. 17. 12։
[ժ] 2 Կոր. 11. 22։
[ի] Րօմ. 11. 1։
[լ] 2 Կոր. 11. 22։
[խ] Ա'մալ. 23. 6։ 26. 4, 5։
[ծ] Ա'մալ. 22. 3։ Գաղ. 1. 13, 14։
[կ] Ա'մալ. 8. 3։ 9. 1։
[հ] Րօմ. 10. 5։
[ձ] Ղուկ. 1. 6։
[ղ] Մատթ. 13. 44։
[ճ] Եշ. 53. 11։ Երեմ. 9. 23, 24։ Յուհ. 17. 3։ 1 Կոր. 2. 2։ Կող. 2. 2։
[մ] Րօմ. 10. 3, 5։
[յ] Րօմ. 1. 17։ 3. 21, 22։ 9. 30։ 10. 3, 6։ Գաղ. 2. 16։

ըրդիյլէ Ալլահ Թարաֆընտան օլան սալահա մալիք
օլարագ, անտէ պուլունայըմ. 10-Վէ պէն անը վէ
անըն գըյամէթինին գուվվէթինի վէ եօլումունէ
միւշապիհ գըլընարագ [ա]էլէմլէրինին միւշարէքէթի-
նի պիլմէքլէ, 11-[բ]Պիր վէճհլէ եօլուլէրին գըյա-
մընա վասըլ օլայըմ։ 12-Տէյիլ քի [գ]արթըգ նա"իլ
օլտըմ, [դ]եախօտ հալա քեամիլ օլտըմ, ֆագաթ
Ցիսուս Քրիստոս պէնի նէ իչիւն թութտու իսէ,
անը թութմաղա սա'յ էտէրիմ։ 13-Էյ պիրատէր-
լէր, պէն քէնտիմի վասըլ օլմուշ 'ատտ էթմէյօ-
րըմ, լաքին պիր շէյ վար, եա"նի [ե]արգատա գա-
լան շէյլէրի ունուտուպ` [զ]իլէրիտէ օլան շէյլէրէ ու-
զանարագ, 14-[է]Ալլահըն Ցիսուս Քրիստոստա օլան
'ալի տա'վէթինին միւսապագաթ նիշանը իչիւն
[ը]մէնզիլէ տօղրու սէյիրտիրիմ։ 15-Իմտի պիզ,
[թ]ճիւմլէ քեամիլ օլանլար, [ժ]պու էֆքեարտա օլալըմ.
վէ էկէր պիր շէյին հագգընտա դայրի էֆքեարտա
պուլունուր իսէնիզ, Ալլահ սիզէ պունու տախի քէշֆ
էտէճէք տիր։ 16-Ֆագաթ վասըլ օլտուղումուզ տէ-
րէճէտէ [ի]հէման պիր գանունա ուզրէ հարէքէթ էտէ-
լիմ, [լ]հէման պիր էֆքեարտա օլալըմ։ 17-Էյ պի-
րատէրլէր, [խ]պանա մուգթէտի օլունուզ, [ծ]վէ պիզիմ
սիզէ եօրնէք օլտուղումուզ կիպի, պէօյլէ եիւրիւյէն-
լէրէ տիգգաթլէ նազար էտինիզ։ 18-Զիրա չօգ
եիւրիւյէնլէր վար տըր քի` հագգլարընտա չօգ

ա Րոմ. 6. 3, 4, 5։ 8. 17։ 2 Կոր. 4. 10, 11։ 2 Տիմ. 2. 11, 12։ 1 Պետ. 4. 13։
բ Ա'մալ. 26. 7։
գ 1 Տիմ. 6. 11։
դ 'Իպր. 12. 23։
ե Մէզ. 45. 10։ Ղուկ. 9. 62։ 2 Կոր. 5. 16։
զ 1 Կոր. 9. 24, 26։ 'Իպր. 6. 1։
է 'Իպր. 3. 1։
ը 2 Տիմ. 4. 7, 8։ 'Իպր. 12. 1։
թ 1 Կոր. 2. 6։ 14. 20։
ժ Գաղ. 5. 10։
ի Գաղ. 6. 16։
լ Րոմ. 12. 16։ 15. 5։ Պ. 2. 2։
խ 1 Կոր. 4. 16։ 11. 1։ Պ. 4. 9։ 1 Թէս. 1. 6։
ծ 1 Պետ. 5. 3։

*քէրրէ սիզէ սէօյլէտիմ, վէ շիմտի տախի աղլայա-
րագ սէօյլէրիմ քի՝ [+]Քրիստոսըն խաչընըն տիւշմէն-
լէրի տիրլէր։* 19-*[•]Անլէրին 'ագըպէթի հէլաք, [$]վէ
իլահլարը գարընլարը տըր, [–]վէ 'իզզէթլէրի 'այպլա-
րընտա տըր, [ք]էֆքեարլարը տախի տիւնեաէվի ու-
մուրա տըր։* 20-*[ֆ]Ամմա պիզիմ վաթանըմըզ սէմա-
տա օլուպ՝ [ՙ]օրատան տախի [ե]Խէլասքեար Րապպ
Ցիսուս Քրիստոսա մունթազըր ըզ։* 21-*[ւ]Օ տախի,
[ե]մէվճուտաթըն քեաֆֆէսինի քէնտինէ թապի՝
էթմէյէ մուգթէտիր օլտըղը գուվվէթլէ, պիզիմ
էտնա ճէսէտիմիզի քէնտի [ը]միւշէրրէֆ ճէսէտինէ
պէնզէր օլմագ իւզրէ թէպտիլ էտէճէք տիր։*

ՊԱՊ 4

Ի*մտի, էյ սէվկիլիւ [–]վէ րաղպէթլու պիրատէր-
լէրիմ, [ք]մէսէրրէթիմ վէ թաճըմ, [ֆ]պու վէճհ իւզրէ
Րապպտա սապիթ գալընըզ, էյ սէվկիլիւլէր։*
2-*[ՙ]Րապպտա հէմֆիքեար օլմալարընը Եւոտիա-
յա րէճա էտէրիմ վէ Սիւնտիքէ րէճա էտէրիմ։*
3-*Քէզալիք, էյ խալիս րէֆիգ, սանա տախի րէճա
էտէրիմ քի՝ Կղեմէս, [ե]վէ իսմլէրի հայաթ քիթա-
պընտա մէվճուտ պուլունան սա՛իր [ւ]հէմքեարլա-
րըմ իլէ պէրապէր պէշարէթտէ պէնիմ իլէ ճէհտ
էթմիշ օլան մէրգումէլէրէ մու'աւէնէթ էտէսին։*

[+] Գաղ. 1. 7: 2. 21: 6. 12: Փ. 1. 15, 17:
[•] 2 Կոր. 11. 15: 2 Պետ. 2. 1:
[$] Հռոմ. 16. 18: 1 Տիմ. 6. 5: Տիտ. 1. 11:
[–] Ովս. 4. 7: 2 Կոր. 11. 12: Գաղ. 6. 13:
[ք] Հռոմ. 8. 5:
[ֆ] Եփես. 2. 6, 19: Կող. 3. 1, 3:
[ՙ] Ա'մալ. 1. 11:
[ե] 1 Կոր. 1. 7: 1 Սել. 1. 10: Տիտ. 2. 13:
[ւ] 1 Կոր. 15. 43, 48, 49: Կող. 3. 4: 1 Յովհ. 3. 2:
[ե] 1 Կոր. 15. 26, 27:
[ը] Եփես. 1. 19:

———

[–] Փ. 1. 8:
[ք] 2 Կոր. 1. 14: Փ. 2. 16: 1 Սել. 2. 19, 20:
[ֆ] Փ. 1. 27:
[ՙ] Փ. 2. 2: 3. 16:
[ե] Խուր. 32. 32: Մեզ. 69. 28: Դան. 12. 1: Ղուկ. 10. 20: Վահ. 3. 5: 13. 8: 20. 12: 21. 27:
[ւ] Հռոմ. 16. 3: Փ. 1. 27:

4 - [ե]Ռապպտա տա՛իմա մէսրուր օլունըզ. եինէ տէյօ-
րըմ՝ մէսրուր օլունըզ: 5 - Սիզին լէթաֆէթինիզ ճիւմ-
լէ ատէմլէրէ մա՛լիւմ օլսուն. [զ]Ռապպ եագընտըր: 6 -
[է]Հիչ պիր շէյ իչիւն էնտիշէ էթմէյէրէք, խուսուսա հէր
շէյտէ տու՛ա վէ նիյազլէ րէճալարընըզ թէշէքքիւր իլէ
պէրապէր Ալլահա պիլտիրիլսին: 7 - [ը]Վէ Ալլահըն հէր
՚ագըլտան եիւճէ օլան սէլամէթի գալպլէրինիզ իլէ
ֆիքիրլէրինիզի Յիսուս Քրիստոստա մուհաֆազ էյլէյէ-
ճէք տիր: 8 - Էլհասըլ, էյ պիրատէրլէր, հէր նէ քի
հագգ վէ մու՛թէպէր վէ ՚ատիլանէ վէ փաք վէ մէր-
ղուպ վէ [թ]մագպուլ իսէ, եա՞նի էկէր պիր ֆազիլէթ,
վէ էկէր պիր մէտհ վար իսէ, հէման պու շէյլէրի
թէֆէքքիւր էտինիզ: 9 - [ժ]Օլ թա՛լիմ օլունուպ գա-
պուլ էթտիյինիզ, վէ իշիտիպ պէնտէ կէօրտիւյիւ-
նիւզ շէյլէրի իճրա էտինիզ, [ի]վէ սէլամէթ մէնպա՛ը
օլան Ալլահ սիզին իլէ օլաճագ տըր:

10 - [լ]՚Ագըպէթ հագգըմտա օլան հիմմէթինիզ
թազէլէնտիյինէ Ռապպտա զիյատէսիյլէ մէսրուր օլ-
տըմ. վագա՛ա հիմմէթ էտէր իտինիզ, լաքին ֆուր-
սաթընըզ եօգ իտի: 11 - Պէօյլէ սէօյլէյիշիմ ղարու-
րէթ ճիհէթինտէն տէյիլ տիր. [խ]զիրա պէն պու-
լունտըղըմ հալտէ գանա՛աթ էթմէյի էօյրէնտիմ:
12 - [ծ]Եօգսուլլըգ չէքմէյի տէ պիլիրիմ, պօլլուգտա
պուլունմաղը տա պիլիրիմ. հէր խուսուստա ճիւմլէ
շէյլէրտէ, թօգ օլմաղա տա, աճ օլմաղա տա, րէ-

ե Ռոմ. 12. 12: Գ. 3. 1: 1 Սէլ. 5. 16: 1 Պետ. 4. 13:
զ ՚Իպր. 10. 25: Յակ. 5. 8, 9: 1 Պետ. 4. 7: 2 Պետ. 3. 8, 9: Գադ. 2 Սէլ. 2. 2:
է Մէզ. 55. 22: Էմս. 16. 3: Մատթ. 6. 25: Ղուկ. 12. 22: 1 Պետ. 5. 7:
ը Յովհ. 14. 27: Ռոմ. 5. 1: Կող. 3. 15:
թ 1 Սէլ. 5. 22:
ժ Գ. 3. 17:
ի Ռոմ. 15. 33: 16. 20: 1 Կոր. 14. 33: 2 Կոր. 13. 11: 1 Սէլ. 5. 23: ՚Իպր. 13. 20:
լ 2 Կոր. 11. 9:
խ 1 Տիմ. 6. 6, 8:
ծ 1 Կոր. 4. 11: 2 Կոր. 6. 10: 11. 27:

ֆագր հալտէ պուլունմաղա տա, մուհթաճ օլմաղա
տա թէրպիյէ օլունտըմ։ 13 - [ձ]Պանա գուվվէթ վէ-
րէն [Քրիստոս]լէ հէր շէյէ մուգթէտիր իմ։ 14 -
Վէ լաքին [ղ]մուզայագամըտա պանա մուշարէքէթ էյ-
լէտիյինիզէ էյի էթտինիզ։ 15 - Էյ Փիլիպպելիլէր,
պէշարէթին իպթիտասընտա Մագետոնիատան չըգ-
տըղըմ զէման, ալմագ վէ վէրմէք խուսուսընտա
սիզտէն ղայրի [ճ]հիչ պիր քիլիսէնին պանա մուշա-
րէքէթ էթմէտիյի սիզին տախի մա'լումունուզ տուր։
16 - Զիրա Սէլանիքտէ պուլունտուղում վագըթտա տախի,
իհթիյաճըմը տէֆ' իչուն պիր իքի տէֆ'ա կէօնտէր-
տինիզ։ 17 - Պէն 'աթիյէ թալէպինտէ տէյիլ իմ.
[մ]ամմա սիզին հիսապընըզ իչուն չօղալան սէմէրէյի
թալէպ էտիյօրըմ։ 18 - Լաքին հէր շէյիմ վար վէ
պօլլուգտա իմ. Եպաֆրոտիտոս վասըթասըյլէ թա-
րաֆընըզտան կէլէն շէյլէրի ալմըշ օլուպ՝ [յ]տօլու իմ, վէ
պունլար իսէ [ն]Ալլահա խօշ վէ մագպուլ գուրպան վէ
[շ]խօշ րա"իհա տըր։ 19 - Վէ Ալլահըմ [ո]քէնտի ղանիլի-
յինէ կէօրէ, 'իզզէթլէ Ցիսուս Քրիստոստա [չ]սիզին հէր
պիր իհթիյաճընըզը իքմալ էտէճէք տիր։ 20 - [պ]Փէտէ-
րիմիզ Ալլահա էպէտ իւլ ապատ համտ օլսուն։ Ամին։
21 - Ցիսուս Քրիստոստա հէր պիր մուգատտէսէ
սէլամ էտինիզ։ 22 - [ջ]Պէանըմտա օլան պիրատէրլէր
սիզէ սէլամ էտէրլէր։ 23 - Ծիւմլէ մուգատտէսլէր
վէ [ռ]պախուսուս Գայսէրին սէրայընտան օլանլար սի-
զէ սէլամ էտէրլէր։ 24 - [ս]Ռապպըմըզ Ցիսուս Քրիս-
տոսըն 'ինայէթի սիզին ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ձ Ցովհ. 15. 5։ 2 Կոր. 12. 9։
ղ Փ. 1. 7։
ճ 2 Կոր. 11. 8, 9։
մ Րօմ. 15. 28։ Տիտ. 3. 14։
յ Փ. 2. 25։
ն 2 Կոր. 9. 12։
շ Իպր. 13. 16։
ո Եփես. 1. 8։ 3. 16։
չ Մէզ. 23. 1։ 2 Կոր. 9. 8։
պ Րօմ. 16. 27։ Գաղ. 1. 5։
ջ Գաղ. 1. 2։
ռ Փ. 1. 13։
ս Րօմ. 16. 24։

ՊՕՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ԿՕՂՕՍԱԼԸԼԱՐԱ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ԲԱՊ 1

Ալլահըն իրատէթիյլէ ᵃՑիսուս Քրիստոսըն րէ-
սուլը Պօղոս վէ Տիմոթէոս պիրատէր, Կօղօսատա
պուլունան մուգատտէսլէրէ վէ Քրիստոսա ᵇմիւ"մին
պիրատէրլէրէ. 2-Սիզէ, Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ
Րապպ Ցիսուս Քրիստոս թարաֆընտան ᶜինայէթ
վէ սէլամէթ օլսուն։

3-ᵈՏա"իմա սիզին իչին տու'ա էտիպ՝ սիզին ᵉՑի-
սուս Քրիստոսա օլան իմանընըզը ᶠվէ ճիւմլէ մու-
գատտէսլէրէ օլան մուհապպէթինիզի իշիթմիշ օ-
լարագ, 4-Րապպըմըզ Ցիսուս Քրիստոսըն Փէտէրի
Ալլահա, 5-ᵍՍէմավաթտա սիզին իչին հըֆզ օլու-
նան ումիտտէն տօլայը շիւքր էտէրիզ. օլ ումիտ հագ-
գընտա տախի պէշարէթին հագիգաթ քէլամըյլէ
էվվէլտէն իշիթտինիզ։ 6-Պու պէշարէթ տախի ʰպիւ-
թիւն տիւնեայա վասըլ օլտըղը միսիլլիւ, սիզէ տէ
ճարի օլտու, վէ անը իշիթտիյինիզ ⁱվէ Ալլահըն 'ի-
նայէթինի հագիգաթ իւզրէ վագըֆ օլտըղընըզ
կիւնտէն պէրու սիզտէ ʲմէյվէտար օլտըղը կիպի,

ա Եփես. 1. 1։
բ 1 Կոր. 4. 17։ Եփես. 6. 21։
գ Գաղ. 1. 4։
դ 1 Կոր. 1. 4։ Եփես. 1. 16։ Փիլ. 1. 4։ 4. 6։
ե Ա.յ. 9։ Եփես. 1. 16։ Փիլիմ. 4։
զ Եբր. 6. 10։
է 2 Տիմ. 4. 8։ 1 Պետ. 1. 5։
ը Մատթ. 24. 14։ Մարկ. 16. 15։ Հռոմ. 10. 18։ Ա.յ. 23։
թ 2 Կոր. 6. 1։ Եփես. 3. 2։ Տիտ. 2. 11։ 1 Պետ. 5. 12։
ժ Մարկ. 4. 8։ Յովհ. 15. 16։ Փիլ. 1. 11։

ադքէ գիբի *մէյվէտար տըր". 7-Նիթէքիմ էսէվկիլի-
լիւ խըտմէթ ըէֆիգիմիզ վէ սիզին իչիւն ըՔրիստո-
սըն սատըգ խըտմէթճիսի Եպափրասատան էօյրէնտի-
նիզ։ 8-Քէնտիսի տախի թսիզին Ռուհտա օլան մու-
հապպէթինիզի պիզէ պիլտիրտի։

9-ժՊու էճլտէն պիզ տախի իշիթտիյիմիզ կիւն-
տէն պէրու, սիզին իչիւն ֆերաղէթ էթմէյէրէք,
տու'ա վէ նիյազ էտէրիզ, քի իՀէր հիքմէթ վէ րու-
հանի ֆէհմլէ լանըն իրատէթինի պիլմէքտէ խմիւ-
քէմմէլ օլասընըզ։ 10-ծՎէ հէր խայըր 'ամէլտէ մէյ-
վէտար օլարագ, վէ Ալլահը պիլմէքտէ թէրագգը
էտէրէք, կՌապպա լայըգը վէճհլէ հՀէր խուսուստա
անըն րըզասը իւզրէ եիւրիւյէսինիզ. 11-ձՎէ ղանըն
ճէլիլ գուտրէթինէ կէօրէ ճմէսէրրէթլէ մքէմալը
սապր ու թէհամմիւլտէ ճիւմլէ գուվվէթլէ գուվվէթ-
լէնիփ, 12-Պիզի նուրտա օլան յմուգատտէսլէրին
նասիպինէ հիսսէտար օլմաղա լայըգ գըլան նՓէտէրէ
շիւքր էտէսինիզ. 13-շՕլ քի պիզի զուլմէթ թէ-
սալլութընտան խէլաս էտիփ՝ ոՔէնտի սէվկիլի
Օղլընըն մէլէքիւթինէ նագլ էյլէտի. 14-չԱնտէ
տախի գանը վասըթասըյլէ ֆիտյէյէ, եա'նի կիւ-
նահլարըն 'աֆվընա մալիք իզ։ 15-պՔէնտիսի տախի
կէօրիւնմէզ օլան Ալլահըն սուրէթի, ջվէ ճիւմլէ

* Պօ'ղըօը մէյվէտար օլտուղ աըթար.
է Պ. 4. 12։ Փիլիմ. 23։
ը 2 Կոր. 11. 23։ 1 Տիմ. 4. 6։
թ Ռօմ. 15. 30։
ժ Եփես. 1. 15, 16։ Աշ. 3, 4։
ի Եփես. 1. 8։
լ Ռօմ. 12. 2։ Եփես. 5. 10, 17։
խ 1 Կոր. 1. 6։
ծ Յովհ. 15. 16։ 2 Կոր. 9. 8։ Փիլ. 1. 11։ Տիտ. 3. 1։ 'Իպր. 13. 21։
կ Եփես. 4. 2։ Փիլ. 1. 27։ 1 Թես. 2. 11։
հ 1 Թես. 4. 1։
ձ Եփես. 3. 16։ 6. 10։
ղ Ա'մալ. 5. 41։ Ռօմ. 5. 3։
ճ Եփես. 4. 2։
մ Ա'մալ. 26. 18։ Եփես. 1. 11։
յ Եփես. 5. 20։ Գ. 3. 15։
ն Եփես. 6. 12։ 'Իպր. 2. 14։ 1 Պետ. 2. 9։
շ 1 Թես. 2. 11։ 2 Պետ. 1. 11։
ո Եփես. 1. 7։
չ 2 Կոր. 4. 4։ 'Իպր. 1. 3։
պ Կաճ. 3. 14։

մախլուգաթըն իլքի տիր։ 16-[տ]Ջիրա սէմավաթտա
վէ զէմին իւզէրինտէ, կէօրիւնէն վէ կէօրիւնմէյէն
շէյլէրին ճիւմլէսի, կէրէք թախթլար, կէրէք սալ-
թանաթլար, [ր]կէրէք րիյասէթլէր, կէրէք հիւքիւ-
մէթլէր անըն էլիյլէ խալգ օլունտու. [ց]պիւթիւն
քեա՞յինաթ անըն վասըթասըյլէ վէ անըն իչիւն
խալգ օլունմուշ տուր։ 17-[ւ]Օ տախի քեաֆֆէսինտէն
էվվէլ տիր, վէ քեաֆֆէսի անընլէ գա՞իմ տիր։
18-Իպթիտա օ տուր, վէ [փ]էօլիւլէրտէն գըյամ էտէն-
լէրին իլքի օլարագ` [ք]ճէսէտին, եա՛նի քիլիսէնին պա-
շը օ տուր. թա քի հէր խուսուստա թէգատտիւմ
էտէն օ օլա։ 19-Ջիրա [օ]հէր պիր քէմալըն անտէ
սաքին օլմասը, 20-Վէ [ֆ]խաչընըն գանըյլէ սուլհ
էտէրէք, անըն վասըթասըյլէ կէրէք զէմին իւզէ-
րինտէ, կէրէք սէմավաթտա պուլունանլարըն [ա]ճիւմ-
լէսինի [բ]քէնտիսի իլէ պարըշտըրմասը Փէտէրէ խօշ
կէօրիւնտիւ։

21-Վէ սիզի [գ]պիր զէման չէրիր [դ]ամէլլէրլէ էֆ-
քեարտա էճնէպի վէ տիւշմէն իքէն, 22-[ե]Շիմտի
քէնտի պէշէրիյէթի ճէսէտինտէ էօլիւմ վասըթա-
սըյլէ [զ]պարըշտըրտը, թա քի սիզի քէնտի հուզու-
րընա մուգատտէս վէ լէքէսիզ վէ գուսուրսուզ իհ-
զար էտէ. 23-[է]Պու շարթլէ քի, իմանտա թէմէլ-
լէնմիշ վէ մէթին օլուպ` իշիթտիյինիզ վէ [ը]կէօզ

տ Յովհ. 1. 3: 1 Կոր. 8. 6: Եփես. 3. 9: 'Իպր. 1. 2:
ր Րօմ. 8. 38: Եփես. 1. 21: Գ. 2. 10, 15: 1 Պետ. 3. 22:
ց Րօմ. 11. 36: 'Իպր. 2. 10:
ւ Յովհ. 1. 1, 3: 17. 5: 1 Կոր. 8. 6:
փ Ա'մալ. 26. 23: 1 Կոր. 15. 20, 23: Վահ. 1. 5:
ք Եփես. 1. 10, 22: 4. 16: 5. 23: 1 Կոր. 11. 3:
օ Յովհ. 1. 16: 3. 34: Գ. 2. 9: 3. 11:
ֆ Եփես. 2. 14—16:
ա Եփես. 1. 10:
բ 2 Կոր. 5. 18:
գ Տիտ. 1. 15, 16:
դ Եփես. 2. 1, 2, 12, 19: 4. 18:
ե Եփես. 2. 15, 16:
զ Ղուկ. 1. 73: Եփես. 1. 4: 5. 27: 1 Սել. 4. 7: Տիտ. 2. 13: Յուդ. 24:
է Եփես. 3. 18: Գ. 2. 7:
ը Աւ. 6:

ալթընտա ճիւմլէ մախլուգաթա ժվա՛զ օլունան,
իվէ պէն Պօղոս խըտմէթճիսի պուլունտըղըմ պէ-
շարէթին իւմիտինտէն լգըմըլտանմամըշ օլասընըզ։
24-Շիմտի սիզլին իչիւն օլան էլէմլէրիմտէ խմէսա-
րուր օլարագ ծՔրիստոսըն մուզայագալարընըն նօգ-
սանընը՝ կճէսէտի օլան քիլիսէ իչիւն քէնտի թէ-
նիմտէ թէքմիլ էտիյօրըմ։ 25-Պունա տախի պէն
սիզին իչիւն Ալլահ թարաֆընտան հպանա վէրիլէն
իտարէյէ կէօրէ խըտմէթճի օլտըմ, թա քի Ալլա-
հըն քէլամընը, 26-ձԵա՛նի տէհրլէրտէն վէ ՛ասըր-
լարտան պէրու մախֆի թութուլուպ տա՝ ղշիմտի
անըն մուգատտէսլէրինէ իզհար օլունան սըրրը թէ-
մամէն վա՛զ էտէյիմ։ 27-Ալլահ անլէրէ թա՛րիֆէ-
լէր արասընտա ճպու սըրրըն ճէլալընըն զանկինլիյի նէ
օլտըղընը մպիլտիրմէյի մուրատ էյլէտի․ պու տախի
տէրունլէրինիզտէ յճէլալ իւմիտի օլան Քրիստոս
տըր։ 28-Պիզ տախի նհէր քէսի Ցիսուս Քրիստոս-
տա քեամիլ իհզար էթմէք իչիւն, շհէր քէսէ նա-
սիհաթ վէրէրէք վէ հէր քէսէ քէմալ ը հիքմէթլէ
թա՛լիմ էտէրէք անը վա՛զ էտէրիզ։ 29-Պունուն
իչիւն պէն տախի ոտէրունիմտէ գուվվէթլէ իշլէյէն
անըն թէ՛սիրինէ կէօրէ չճէհտ էտէրէք պչալըշըրըմ։

ժ Րօմ. 10. 18։
ի Ամալ. 1. 17։ 2 կոր. 3. 6։ 4. 1։ 5. 18։ Եփես. 3. 7։ Ալ. 25։ 1 Տիմ. 2. 6, 7։
լ Յովհ. 15. 6։
խ Րօմ. 5. 3։ 2 կոր. 7. 4։
ծ 2 կոր. 1. 5, 6։ Փիլ. 3. 10։ 2 Տիմ. 1. 8։ 2. 10։
կ Եփես. 1. 23։
հ 1 կոր. 9. 17։ Գաղ. 2. 7։ Եփես. 3. 2։ Ալ. 23։
ձ Րօմ. 16. 25։ 1 կոր. 2. 7։ Եփես. 3. 9։
ղ Մատթ. 13. 11։ 2 Տիմ. 1. 10։
ճ Րօմ. 9. 24։ Եփես. 1. 8։ 3. 8։
մ 2 կոր. 2. 14։
յ 1 Տիմ. 1. 1։
ն 2 կոր. 11. 2։ Եփես. 5. 27։ Ալ. 22։
շ Ամալ. 20. 20, 27, 31։
ո Եփես. 1. 19։ 3. 7, 20։
չ Գ. 2. 1։
պ 1 կոր. 15. 10։

———

ՊԱՊ 2

Զիրա սիզին վէ Լաւոդիկիատա պուլունանլար
վէ եուզիւմիւ ճէսէտտէ կէօրմէմիշ օլանլարըն ճիւմ-
լէսի իչիւն [ա]նէ գատար ճէհտիմ օլտըղընը պիլմէ-
նիզի իսթէրիմ. 2 - [բ]Թա քի անլէրին գալպլէրի թէ-
սէլլի պուլա [գ]վէ մուհապպէթտէ պիրլէշէրէք, վէ
քէմալը ֆէհմին հէր պիր ղանիլլիյինէ, [դ]եաՙնի Փէ-
տէր Ալլահըն վէ Քրիստոսըն սըրրընը պիլմէյէ նա"իլ
օլալար. 3 - [ե]Անտէ հիքմէթին վէ ՚իլմին ճիւմլէ խա-
զինէլէրի մահֆուզ տըր։ 4 - [զ]Պունու իսէ՝ քիմսէ
սիզի իղֆալ էտիճի սէօզլէրլէ իզլալ էթմէմէսի ի-
չիւն սէօյլէյօրըմ։ 5 - [է]Զիրա թէնճէ ղա"իպտէ իսէմ
տէ, բուհճա սիզին իլէ պէրապէր իմ, վէ [ը]հիւսնի
նիզամընըզը [թ]վէ Քրիստոսա օլան իմանընըզըն սէ-
պաթընը կէօրիւպ՝ շատ օլույօրըմ։ 6 - [ժ]Իմտի Ռապպ
Յիսուս Քրիստոսը ՚նասըլ գապուլ էթտինիզ իսէ,
անտէ պէօյլէ եուրիւյիւնիւզ։ 7 - [ի]Վէ անտէ քէօքլէնմիշ
վէ մա՛մուր օլմուշ, վէ թա՛լիմ օլունտըղընըզ վէճհլէ
իմանտա սապիթ գըլընմըշ օլարագ, շիւքրլէ պուն-
տա թէրագգը էտինիզ։ 8 - [լ]Սագընընըզ պիր քիմ-
սէ սիզի Քրիստոսա կէօրէ օլմայարագ, [խ]ինսան րի-
վայէթինէ կէօրէ [ծ]վէ տիւնեանըն էրքեանընա կէօրէ
ֆէյլէսօֆլըգ վէ պաթըլ հիլէյլէ էսիր ալմասըն։
9 - [կ]Զիրա Ուլուհիյէթին հէր քէմալը ճէսէտճէ ան-

ա Գ. 1. 29։ Փիլ. 1. 30։ 1 Սէլ. 2. 2։
բ 2 Կոր. 1. 6։
գ Գ. 3. 14։
դ Փիլ. 3. 8։ Գ. 1. 9։
ե 1 Կոր. 1. 24։ 2. 6, 7։ Եփես. 1. 8։ Գ. 1. 9։
զ Հռոմ. 16. 18։ 2 Կոր. 11. 13։ Եփես. 4. 14։ 5. 6։ Ա.յ. 8, 18։
է 1 Կոր. 5. 3։ 1 Սէլ. 2. 17։
ը 1 Կոր. 14. 40։
թ 1 Պետ. 5. 9։
ժ 1 Սէլ. 4. 1։ Յուդ. 3։
ի Եփես. 2. 21, 22։ 3. 18։ Գ. 1. 23։
լ Երեմ. 29. 8։ Հռոմ. 16. 17։ Եփես. 5. 6։ Ա.յ. 18։ ՚Իպր. 13. 9։
խ Մատթ. 15. 2։ Գաղ. 1. 14։ Ա.յ. 22։
ծ Գաղ. 4. 3, 9։ Ա.յ. 20։
կ Յովհ. 1. 14։ Գ. 1. 19։

տէ սաքին տիր։ 10 - [հ]Վէ օ հէր րիյասէթ վէ հիւ-
քիւմէթին [յ]պաշը օլուպ՝ [ն]սիզ անտէ միւքէմմէլ սի-
նիզ. 11 - Հէմ տախի անտէ՝ [շ]թէնէ միւթէ՛ալլիգ
կիւնահլարըն վիւճուտինտէն Քրիստոսըն խիթա-
նըյլէ սօյունուպ՝ [ո]էլ իլէ օլմամըշ խիթանըլէ տախի
խիթան օլունտընըզ։ 12 - [չ]Վէ անըն իլէ պէրապէր
վաֆթիզտէ կէօմիւլիւպ՝ պունտա տախի [պ]անը էօ-
լիւլէրտէն իհեա էտէն [ջ]Ալլահըն գուտրէթինէ օլան
իման վասըթասըյլէ [ռ]անըն իլէ պէրապէր իհեա օ-
լունտընըզ։ 13 - [ս]Վէ սիզի, խաթալարտա վէ թէ-
նինիզին խիթանսըզլըղընտա էօլմիւշ իքէն, ճիւմլէ
խաթալարըմըզը 'աֆվ էտէրէք՝ պէրապէրինճէ իհ-
եա էյլէտի։ 14 - [վ]Վէ պիզէ գարշը օլուպ՝ պիզէ
մուխալիֆ օլան նիզամաթ խաթթընը րէսիտ էյլէ-
յիպ՝ խաչա տախի մըխլայարագ անը օրթատան
գալտըրտը։ 15 - Վէ [տ]րիյասէթլէր իլէ հիւքիւմէթ-
լէրի [ր]սօյուպ, անլէրէ անըն վասըթասըյլէ մու-
զաֆֆէր օլարագ, անլէրի աշիքեարէ թէշհիր էյլէտի։
16 - Իմտի [ց]եէմէք եա իչմէք [ւ]եա պայրամ եա
այ պաշը եա սէպթ կիւնլէրի խուսուսընտա [փ]քիմ-
սէ սիզի հիւքմ էթմէսին. 17 - [ք]Զիւնքի պունլար
կէլէճէք շէյլէրին կէօլկէսի օլուպ՝ ճիսմ իսէ Քրիս-
տոսըն տըր։ 18 - Քիմսէ թէվազու՛ իլէ վէ մէլէքլէր
տիյանէթիյլէ [օ]կէօրմէտիյի շէյլէրէ միւտախէլէ էթ-

հ Գ. 1. 16։
յ Եփես. 1. 20, 21։ 1 Պետ. 3. 22։
ն Յովհ. 1. 16։
շ Րոմ. 6. 6։ Եփես. 4. 22։ Գ. 3. 8, 9։
ո Թէս. 10. 16։ 30. 6։ Երեմ. 4. 4։ Րոմ. 2. 29։ Փիլ. 3. 3։
չ Րոմ. 6. 4։
պ Ա'մալ. 2. 24։
ջ Եփես. 1. 19։ 3. 7։
ռ Գ. 3. 1։
ս Եփես. 2. 1, 5, 6, 11։
վ Եփես. 2. 14—16։
տ Եփես. 6. 12։
ր Թէք. 3. 15։ Մէզ. 68. 18։ Եշ. 53. 12։ Մատթ. 12. 29։ Ղուկ. 10. 18։ 11. 22։ Յովհ. 12. 31։ 16. 11։ Եփես. 4. 8։ 'Իպր. 2. 14։
ց Րոմ. 14. 2, 17։ 1 Կոր. 8. 8։
ւ Րոմ. 14. 5։ Գաղ. 4. 10։
փ Րոմ. 14. 3, 10, 12։
ք 'Իպր. 8. 5։ 9. 9։ 10. 1։
օ Եզեկ. 13. 3։ 1 Տիմ. 1. 7։

մէք իսթէյէրէք ՚՚սիզի էճրինիզտէն մահրում գօ-
մասըն։ 19-Պ‥ տ‥‥է քէնտի թէնէ թապի՛ օլան
՚ագլըյլէ պիհուտէ եէրէ թէքէպպիւր էտիպ՝ ⁺Պա-
շա պաղլանմազ· պիւթիւն ճէսէտ իսէ օյնագլար
վէ պաղլար վասըթասըյլէ անտէն մու՚ավէնէթ ա-
լըպ՝ թէրքիպ օլունարագ Ալլահըն պէօյիւթմէսիյլէ
պէօյիւր։ 20-Իմտի էկէր Քրիստոս իլէ պէրապէր
⁺տիւնեանըն էրքեանընա ՚էօլտիւնիւզ իսէ, *նիչիւն
տիւնեատա եաշայանլար կիպի, 21-՚՚Ինսան էմրլէ-
րինէ վէ թա՚լիմաթընա կէօրէ՝ ‡Տօգունմա, թաթ-
մա, եօգլամա՝ պույուրան գանունլարա իմթիսալ
էտէրսինիզ։ 22-(Պունլարըն քեաֆֆէսի իսէ գուլ-
լանմագլէ զէվալ պուլուր։) 23-Վագա՚ա պու շէյ-
լէրտէ *⁺՚իպատէթ ի նաֆիլէ՚՚ վէ թէվազու՚ վէ ճէ-
սէտէ չէֆգաթսըզլըգ իլէ ⁼հիքմէթ սուրէթի վար
իսէ տէ, ի՚թիպարա շայան օլմայըպ՝ անճագ նէֆսի
իգնա՚ էտէր։

ՊԱՊ 3

՚՚Իմտի էկէր Քրիստոս իլէ պէրապէր գըյամ
էթտինիզ իսէ, եօգարըտա օլան, ⁺եա՚նի Քրիստոս՝
Ալլահըն սաղընտա օթուրտըղը եէրին շէյլէրինի
թալէպ էտինիզ։ 2-Եէր իւզէրինտէքի շէյլէրէ տէ-
յիլ, եօգարըտա օլան շէյլէրէ սարֆը էֆքեար էտի-
նիզ։ 3-⁺Զիրա էօլտիւնիւզ, ⁼վէ հայաթընըզ Քրիս-

= Ալ. 4։
‡ Եփես. 4. 15, 16։
+ Ալ. 8։ Գաղ. 2. 19։ Եփես. 2. 15։
• Րոմ. 6. 3, 5։ 7. 4, 6։
$ Գաղ. 4. 3, 9։
= Ես. 29. 13։ Մատթ. 15. 9։ Տիտ. 1. 14։

‡ 1 Տիմ. 4. 3։
* Եւ‥ն‥ի՝ Էմրի Իլահիյլէ տէյիլ, անճագ իւրատէթի շախսիյէյլէ օլան ՚իպատէթ
‡ Ալ. 8։
= 1 Տիմ. 4. 8։

= Րոմ. 6. 5։ Եփես. 2. 6։ Գ. 2. 12։
‡ Րոմ. 8. 34։ Եփես. 1. 21։
‡ Րոմ. 6. 2։ Գաղ. 2. 20։ Գ. 2. 20։
= 2 Կոր. 5. 7։ Գ. 1. 5։

տոս իլէ պէրապէր Ալլահտա մահֆուզ տըր։ 4-
[ե]Հայաթըմըզ օլան [զ]Քրիստոս իզհար օլունաճաղը զէ-
ման, սիզ տախի անըն իլէ պէրապէր [է]'ըզզէթիլէ
իզհար օլունաճագսըզ։

5-[ը]Իմտի պու զէմինի ա՛զանըզը, [թ]եա՞նէ զինա վէ
նաբաքլըք վէ հէվա ու հէվէս [ժ]վէ քէօթիւ շէհ-
վէթ, վէ [ի]փութփէրէսթլիք օլան թամա՛քեարլըգը
[լ]էօլտիւրիւնիւզ. 6-Չիւնքի անլէրին սէպէպինտէն
[խ]էհլ ի 'իսեան ուզէրինէ [ծ]Ալլահըն ղազապը կէլիր։
7-[կ]Սիզ տախի պու շէյլէրտէ եաշար իքէն, պիր
վագըթ անլէրին արասընտա եուրիւր իտինիզ։ 8-
[հ]Լաքին շիմտի սիզ տախի ճիւմլէսինի, եա՞նէ ղազապ
վէ խըշըմ վէ քէօթիւլիւք վէ քիւֆրիւ [ձ]վէ աղըզ-
նըզտան էտէպէ մուղայիր սէօզլէրի տէֆ՛ էտինիզ։
9-[ղ]Պիրպիրինիզէ եալան սէօյլէմէյինիզ. [ճ]չիւնքի
էսքի ատէմի 'ամէլլէրի իլէ պէրապէր սոյունուպ,
10-[մ]Խալիգինին [յ]սուրէթինէ կէօրէ՝ [ն]պիլկիտէ եէ-
նիլէնմիշ օլան եէնի ատէմի կիյմիշ սինիզ, 11-[շ]Քի
պունտա նէ Եունանի, նէ Եէհուտի, նէ խիթան,
նէ խիթանսըզլըգ, նէ Պարպար, նէ Սկիւթիալը,
նէ գուլ, նէ ազատ պուլունուպ՝ [ո]անճագ հէր շէյ
վէ հէր շէյտէ Քրիստոս տըր։ 12-[չ]Իմտի Ալլահըն
մուգատտէս վէ սէվկիւլիւ միւնթէխապլարը կիպի

[ե] Յովհ. 11. 25: 14. 6:
[զ] 1 Յովհ. 3. 2:
[է] 1 Կոր. 15. 43: Փիլ. 3. 21:
[ը] Հռոմ. 8. 13: Գաղ. 5. 24:
[թ] Եփես. 5. 3:
[ժ] 1 Սել. 4. 5:
[ի] Եփես. 5. 4:
[լ] Հռոմ. 6. 13:
[խ] Եփես. 2. 2:
[ծ] Հռոմ. 1. 18: Եփես. 5. 6: Վահ. 22. 15:
[կ] Հռոմ. 6. 19, 20: 7. 5: 1 Կոր. 6. 11: Եփես. 2. 2: Տիտ. 3. 3:
[հ] Եփես. 4. 22: 1 Պետ. 2. 1: 'Իպր. 12. 1: Յակ. 1. 21:
[ձ] Եփես. 4. 29: 5. 4:
[ղ] Ղև. 19. 11: Եփես. 4. 25:
[ճ] Եփես. 4. 22, 24:
[մ] Եփես. 2. 10:
[յ] Եփես. 4. 23, 24:
[ն] Հռոմ. 12. 2:
[շ] Հռոմ. 10. 12: 1 Կոր. 12. 13: Գաղ. 3. 28: 5. 6: Եփես. 6. 8:
[ո] Եփես. 1. 23:
[չ] 1 Սել. 1. 4: 1 Պետ. 1. 1: 2 Պետ. 1. 10:

[ղ]շէֆգաթ վէ մէրհամէթ վէ լէթաֆէթ վէ թէվա-
զու՝ վէ հիլմ վէ սապր [ճ]կիյինիզ. 13 - [մ]Վէ պիր-
պիրինիզէ թէհամմիւլ էտիպ՝ էկէր պիր քիմսէնին
պաշգասը ’ալէյհինէ պիր շիքեայէթի վար իսէ,
Քրիստոս սիզէ պաղըշլատըղը միսիլլիւ, սիզ տախի
[illegible] պէօյլէճէ պաղըշլայընըզ։ 14 - [յ]Բունլա-
րըն ճիւմլէսի իւզէրինէ տախի [ն]քէմալըն իրթիպա-
թը օլան [շ]մուհապպէթի կէյինիզ։ 15 - [ո]Վէ *Ալլահըն
սէլամէթի գալպլէրինիզտէ հիւքիւմէթ սիւրսիւն,
չիւնքի անա տախի [չ]պէք վիւճուտտէ [պ]տա’վէթ օ-
լունտընըզ. վէ [ջ]միւթէշէքքիր օլունըզ։ 16 - Քրիս-
տոսըն քէլամը սիզտէ զէնկինլիք իւզրէ հէր հիքմէթ
իլէ սաքին օլսուն, վէ պիրիպիրինիզէ թա’լիմ վէ
նասիհաթ էտիպ՝ [ռ]մէզմուր վէ իլահի վէ րուհանի
աղնիյէլէրիլէ Ալլահա գալպլէրինիզտէ [ս]լութֆիլէ թէ-
ղաննի էյլէյինիզ։ 17 - [վ]Վէ կէրէք գավլէն՝ կէրէք
ֆի’լէն հէր նէ եափար իսէնիզ, ճիւմլէսինի Ռապպ
Յիսուսըն իսմիյլէ վէ անըն վասըթասըյլէ [տ]փէտէր
Ալլահա թէշէքքիւր էտէրէք եափընըզ։

18 - [ր]Էյ զէվճէլէր, [ց]Ռապպտա լայըգ օլտըղը վէճհ
իւզրէ զէվճլէրինիզէ միւթի’ օլունըզ։ 19 - [ւ]Էյ զէվճ-
լէր, զէվճէլէրինիզի սէվինիզ, [փ]վէ անլէրէ աճը մու-

[ղ] Գաղ. 5. 22: Փիլ. 2. 1: Եփես. 4. 2, 32:
[ճ] Եփես. 4. 24:
[մ] Մարկ. 11. 25: Եփես. 4. 2, 32:
[յ] 1 Պետ. 4. 8:
[ն] Եփես. 4. 3:
[շ] Յովհ. 13. 34: Ռոմ. 13. 8: 1 Կոր. 13: Եփես. 5. 2: Գ. 2. 2: 1 Սէլ. 4. 9: 1 Տիմ. 1. 5: 1 Յովհ. 3. 23: 4. 21:
[ո] Ռոմ. 14. 17: Փիլ. 4. 7:
* Եւխօս՝ Քրիստոսըն
[չ] Եփես. 2. 16, 17: 4. 4:
[պ] 1 Կոր. 7. 15:
[ջ] Գ. 2. 7: Ա. յ. 17:
[ռ] 1 Կոր. 14. 26: Եփես. 5. 19:
[ս] Գ. 4. 6:
[վ] 1 Կոր. 10. 31:
[տ] Ռոմ. 1. 8: Եփես. 5. 20: Գ. 1. 12: 2. 7: 1 Սէլ. 5. 18: Իպր. 13. 15:
[ր] Եփես. 5. 22: Տիտ. 2. 5: 1 Պետ. 3. 1:
[ց] Եփես. 5. 3:
[ւ] Եփես. 5. 25, 28, 33: 1 Պետ. 3. 7:
[փ] Եփես. 4. 31:

'ամելէ էթմէյինիզ։ 20 -[ղ]Էյ էվլատ, վալիտէյնինիզէ [ճ]հէր խուսուսդա իթա'աթ էտինիզ. զիրա պու շէյ Ռապպա մագպուլ տըր։ 21 -[մ]Էյ փէտէրլէր, էվլատընըզը ղազապա կէթիրմէյինիզ. օլմայա քի անլէրէ ֆիւթուր կէլմին։ 22 -[յ]Էյ գուլլար, [ն]հէր խուսուսդա [շ]թէն հասէպինճէ էֆէնտինիզ պուլունանլարա կէօզէ կէօրիւնմէք իչիւն օլան խըտմէթլէ ինսանը խօշնուտ էտէնլէր կիպի տէյիլ, անճագ Ալլահտան գօրգարագ սաֆտէրունլըգլէ իթա'աթ էտինիզ։ 23 -[ո]Վէ միրաս էճրինի Ռապպտան ալաճագընըզը պիլէրէք, հէր նէ քի եափար իսէնիզ, [չ]ինսան իչիւն տէյիլ, անճագ Ռապպ իչիւն կիպի ճանտան եափընըզ։ 24 -[պ]Զիրա Ռապպ Քրիստոսա գուլլըգ էտէրսինիզ. 25 -Ամմա հագսըզլըգ էտէն` էթտիյի հագսըզլըղա կէօրէ ալաճագ տըր. [ջ]վէ խաթըրա րի'այէթ եօգ տըր։

ՊԱՊ 4

Էյ էֆէնտիլէր, սէմավաթտա սիզին տախի պիր Էֆէնտինիզ վար իտիյինի պիլէրէք, [ա]գուլլարընըզա հագգ վէ ինսաֆ իւզրէ մու'ամէլէ էտինիզ։
2 -[բ]Տու'ատա տէվամ էտիփ` անտէ [գ]շիւքրլէ ույանըգ տուրընըզ։ 3 -[դ]Վէ պիզիմ իչիւն տախի տու'ա էյլէյինիզ, թա քի [ե]ուղուրընա զէնճիրպէնտ

ղ Եփես. 6. 1։
ճ Եփես. 5. 24։ Տիտ. 2. 9։
մ Եփես. 6. 4։
յ Եփես. 6. 5, վէ ղայրի։ 1 Տիմ. 6. 1։ Տիտ. 2. 9։ 1 Պետ. 2. 18։
ն Ա.յ. 20։
շ Փիլիմ. 16։
ո Եփես. 6. 8։
չ Եփես. 6. 6, 7։
պ 1 Կոր. 7. 22։
ջ Ռօմ. 2. 11։ Եփես. 6. 9։ 1 Պետ. 1. 17։ Գաղ. Թէս. 10. 17։

ա Եփես. 6. 9։
բ Ղուկ. 18. 1։ Ռօմ. 12. 12։ Եփես. 6. 18։ 1 Սէլ. 5. 17, 18։
գ Գ. 2. 7։ 3. 15։
դ Եփես. 6. 19։ 2 Սէլ. 3. 1։
ե Եփես. 6. 20։ Փիլ. 1. 7։

օլտըղըմ զՔրիստոսըն սըրրընը սէօյլէմէք իւզրէ,
էԱլլահ պիզէ քէլամըն գափուսընը աչա. 4-Վէ
սէօյլէմէք պանա նասըլ վաճիպ իսէ՝ անը պէօյլէ
իզհար էտէյիմ: 5-ըՎագթը սաթըն ալարագ,
թխարիճտէ օլանլար իլէ ’ագիլանէ հարէքէթ էտի-
նիզ: 6-ժՀէր քէսէ վաճիպ օլտըղը իւզրէ ճէվապ
վէրմէյի պիլմէնիզ իչիւն իսէօզիւնիւզ թուզլէ թէր-
պիյէ օլունմըշ կիպի, տա՛իմա նլութֆլէ օլսուն:
7-խԱհվալըմըն քեաֆֆէսինի սիզէ սէվկիլիւ պի-
րատէր վէ սատըգ խըտմէթճի վէ Ռապպտա խըտ-
մէթ րէֆիգիմիզ օլան Տիւքիկոս պիլտիրէճէք տիր:
8-Մէրգումը տա սիզտէն օլան կսատըգ վէ սէվկիլիւ
պիրատէր Օնեսիմոս իլէ պէրապէր սիզէ հէման ծպու-
նուն իչիւն, եա՛նի ահվալընըզը էօյրէնիպ՝ գալպլէ-
րինիզէ թէսէլլի վէրմէք իչիւն կէօնտէրտիմ: 9-Անլէր
պուրատա օլան շէյլէրին ճիւմլէսինի սիզէ պիլտիրէ-
ճէք տիր: 10-Պէնիմ իլէ պէրապէր մահպուս օլան
հԱրիստարքոս վէ Բառնաբասըն եէկէնի, եա՛նի
հագգընտա թէնպիհ ալտըղընըզ ձՄարկոս, (սիզէ
կէլիրսէ թագտիրտէ անը գապուլ էտինիզ,) 11-
Վէ Յուստոս տէնիլէն Յեսու սիզէ սէլամ էտէրլէր.
պունլար էհլ ի խիթանտան տըրլար. վէ Ալլահըն
մէլէքիւթիւ իչիւն եալընըզ պունլար էմէքտաշ պու-
լունուպ՝ պանա թէսէլլի օլտըլար: 12-Սիզտէն
պիրի՝ Քրիստոսըն գուլու ղԵպափրաս սիզէ սէ-
լամ էտէր, վէ Ալլահըն ճիւմլէ մուրատընտա

զ Մատթ. 13. 11: 1 Կոր. 4. 1: Եփես. 6. 19: Գ. 1. 26: 2. 2:
է 1 Կոր. 16. 9: 2 Կոր. 2. 12:
ը Եփես. 5. 16:
թ Եփես. 5. 15: 1 Թէս. 4. 11:
ժ 1 Պետ. 3. 15:
ի Մարկ. 9. 49:
լ Վա'. 10. 12: Գ. 3. 16:
խ Եփես. 6. 21:
ծ Փիլիմ. 10:
կ Եփես. 6. 22:
հ Ա'մալ. 19. 29: 20. 4: 27. 2: Փիլիմ. 24:
ձ Ա'մալ. 15. 37: 2 Տիմ. 4. 11:
ղ Գ. 1. 7: Փիլիմ. 23:

[ա] քեամիլ վէ թէմամ տուրասընըզ տէյիւ [բ] տուա իլէ
տա՛իմա սիզին իչիւն ճէհտ էտէր։ 13 - Զիրա սիզին
իչիւն վէ Լաւոդիկիատա վէ Հէրապօլիստէ օլանլար
իչիւն անըն չօգ ղայրէթի օլտըղընա շէհատէթ էտէ-
րիմ։ 14 - Սէվկիւլիւ [գ] Թապիպ Ղուկաս վէ [դ] Դեմաս
սիզէ սէլամ էտէրլէր։ 15 - Լաւոդիկիատա օլան պի-
րատէրլէրէ, վէ Նիմփասա [ե] վէ անըն խանէսինտէ
պուլունան քիլիսէյէ սէլամ էտինիզ։ 16 - [զ] Պու րի-
սալէ սիզտէ օգունտըգտան սօնրա, Լաւոդիկիա
քիլիսէսինտէ տախի օգունսուն՝ սիզ տախի Լաւո-
դիկիատան կէլէնի օգույընըզ։ 17 - [է] Վէ Արքիպպո-
սա՝ [ը] Ռապպտա ալտըղըն խըտմէթէ տիգգաթ էթ,
քի անը իթմամ էտէսին՝ տէյիւ սէօյլէյինիզ։ 18 -
[թ] Պէն Պօղոսըն էլ եազըսըյլէ սէլամ։ [ժ] Պէնտլէրիմի
տէրխաթըր էտինիզ։ [ի] Ինայէթ սիզին իլէ օլսուն։
Ամին։

ա Մատթ. 5. 48։ 1 Կոր. 2. 6։ 14. 20։ Փիլ. 3. 15։ Իպր. 5. 14։
բ Հռոմ. 15. 31։
գ 2 Տիմ. 4. 11։
դ 2 Տիմ. 4. 10։ Փիլիմ. 24։
ե Հռոմ. 16. 4։ 1 Կոր. 16. 19։
զ 1 Սել. 5. 27։
է Փիլիմ. 2։
ը 1 Տիմ. 4. 6։
թ 1 Կոր. 16. 21։ 2 Սել. 3. 17։
ժ Իպր. 13. 3։
ի Իպր. 13. 25։

ՊՕՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ՍԷԼԱՆԻՔԼԻԼԷՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Պօղոս վէ [ա]Սիղուանոս վէ Տիմոթէոս, Փէտէր Ալ-
լահ վէ Ռապպ Յիսուս Քրիստոստա օլան Սէլանիք-
լիլէր քիլիսէսինէ. [բ]սիզէ [Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ
Ռապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան] 'ինայէթ
վէ սէլամէթ օլսուն։
2 - [գ]Տու'ալարըմըզտա սիզի զիքր էտէրէք, [դ]ճիւմ-
լէնիզ հագգընտա Ալլահա տա"իմա շիւքր էտէրիզ։
3 - Վէ [ե]իմանընըզըն իշինի վէ [զ]մուհապպէթինիզին
էմէյինի, վէ Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսա օլան ու-
միտինիզին սապրընը, Փէտէրիմիզ օլան Ալլահըն
հուզուրընտա ֆէրաղէթ էթմէյէրէք զիքր էտէրիզ։
4 - Ջիւնքի, էյ Ալլահըն սէվկիւլիւլէրի օլան պիրա-
տէրլէր, [է]սիզին ինթիխապընըզը պիլիրիզ։ 5 - [ը]Ջի-
րա պէշարէթիմիզ սիզէ եալընըզ քէլամիլէ տէյիլ,
անճագ գուվվէթլէ [թ]վէ Ռուհ իւլ Գուտսլէ [ժ]վէ
քեամիլ ի'թիգատլէ կէլտի. [ի]նիթէքիմ արանըզ-

ա 2 Կոր. 1. 19։ 2 Սէլ. 1. 1։ 1 Պետ. 5. 12։
բ Եփես. 1. 2։
գ Գ. 2. 13։
դ Ռոմ. 1. 8։ Եփես. 1. 16։ Փիլիմ. 5։
ե Յովհ. 6. 29։ Գաղ. 5. 6։ Գ. 3. 6։ 2 Սէլ. 1. 3, 11։ Յակ. 2. 17։
զ Ռոմ. 16. 6։ 'Իպր. 6. 10։
է Կող. 3. 12։ 2 Սէլ. 2. 13։
ը Մարկ. 16. 20։ 1 Կոր. 2. 4։ 4. 20։
թ 2 Կոր. 6. 6։
ժ Կող. 2. 2։
ի Գ. 2. 1, 5, 10, 11։ 2 Սէլ. 3. 7։

տա սիզին իչիւն նասըլ օլտըղըմըզը պիլիրսինիզ։ 6- Սիզ տախի չօգ մուզայագա արասընտա [լ]Ռուհ իւլ Գուտս մէսէրրէթիյլէ քէլամը գապուլ էթմիշ օլարագ, [խ]պիզէ վէ Րապպա մուգթէտի օլտընըզ. 7- Շէօյլէ քի սիզ Մակետոնիատա վէ Աքայիատա ճիւմլէ միւ'մինլէրէ նիւմունէ օլտընըզ։ 8- [ծ]Զիրա Րապպըն քէլամը սիզին թարաֆընըզտան եալընըզ Մակետոնիա իլէ Աքայիատա շայ' օլմայըպ [կ]անճագ հէր եէրտէ տախի Ալլահա օլան իմանընըզ շայ' օլմասըյլէ, պիր շէյ սէօյլէմէմիզէ հաճէթ գալմատը։ 9- Զիւնքի [հ]արանըզա կէլմէմիզ նասըլ օլտըղընը, վէ հայյ վէ հագգ օլան Ալլահա 'իպատէթ էթմէք, 10- Վէ էօլիւլէրտէն [ձ]իհեա էթտիյի օղլու, եա'նի կէլէճէք ղազապտան [ղ]պիզի խէլաս էտէն Յիսուսը [ճ]սէմատան [մ]պէքլէմէք իւզրէ սիզին [յ]փութլարտան Ալլահա նասըլ րիւճու' էթտիյինիզի քէնտիլէրի հագգըմըզտա խապէր վէրիյօրլար։

ԳԱՊ 2

[ա]Զիրա, էյ պիրատէրլէր, պիզիմ սիզին արանըզա կէլմէմիզ պիհուտէ օլմատըղընը քէնտինիզ պիլիրսինիզ։ 2- Ցագաթ մա'լիւմինիւզ օլտըղը իւզրէ, [բ]Փիլիպպէտէ մուգատտէմա էզիյէթ չէքիպ շէթմ օլունտուգ իսէ տէ, Ալլահըն պէշարէթինի [գ]'ազիմ մուխալէֆէթ իչինտէ [դ]սիզէ սէօյլէմէյէ [ե]Ալ-

լ Ա'մալ. 5. 41։ 'Իպր. 10. 34։
խ 1 Կոր. 4. 16։ 11. 1։ Փիլ. 3. 17։ Գ. 2. 14։ 2 Սէլ. 3. 9։
ծ Րօմ. 10. 18։
կ Րօմ. 1. 8։ 2 Սէլ. 1. 4։
հ Գ. 2. 1։
ձ Ա'մալ. 2. 24։
ղ Մատթ. 3. 7։ Րօմ. 5. 9։ Գ. 5. 9։
ճ Ա'մալ. 1. 11։ Գ. 4. 16։ 2 Սէլ. 1. 7։
մ Րօմ. 2. 7։ Փիլ. 3. 20։ Տիտ. 2. 14։ 2 Պետ. 3. 11։ Վահ. 1. 7։
յ 1 Կոր. 12. 2։ Գաղ. 4. 8։

ա Գ. 1. 5, 9։
բ Ա'մալ. 16. 22։
գ Փիլ. 1. 30։ Կող. 2. 1։
դ Ա'մալ. 17. 3։
ե Գ. 1. 5։

լահըմըզա [illegible] ճէսարէթլէնտիք։ 3-[զ]Զիրա
պիզիմ վա'զ ու նասիհաթըմըզ զէլալէթէն եա նա-
փաքլիքտէն եա հիլէյլէ օլմայըպ, 4-[է]Անճագ պէշա-
րէթին պիզէ էմանէթ օլունմասընա [ը]Ալլահըն պիզի
լայըգ կէօրտիւյիւ վէճհ իւզրէ, [թ]վէ ատէմլէրէ տէ-
յիլ, անճագ [ժ]գալպլէրիմիզի իմթիհան էտէն Ալլահա
մագպուլ օլմագ իւզրէ սէօյլէրիզ։ 5-Զիրա մա'լումու-
նուզ օլտուղու իւզրէ, [ի]պիզ մուտահանէ սէօզլէրինտէ
վէ եախօտ թամա' պէհանէսինտէ ասլա պուլուն-
մատըգ. [լ]Ալլահ շահիտ տիր։ 6-[խ]Վէ Քրիստոսըն
[ծ]րէսուլլէրի օլտուղումըզտան [կ]եւք օլա պիլիր իքէն,
կէրէք սիզտէն, կէրէք ղայրըլէրտէն օլսուն, [հ]ին-
սան թարաֆընտան 'իզզէթ արամատըգ. 7-Ան-
ճագ տայէ քէնտի էվլատընը գայըրտըղը կիպի [ձ]ա-
րանըզտա հալիմ օլտըգ։ 8-Պու վէճհլէ սիզէ մուշ-
թագ օլտուղումըզտան [ղ]սիզի եալընըզ Ալլահըն պէ-
շարէթինէ տէյիլ, անճագ պիզէ սէվկիւլիւ օլտուղու-
նըզտան, [ճ]ճանլարըմըզա պիլէ հիսսէտար էթմէյէ րա-
զի իտիք։ 9-Զիրա, էյ պիրատէրլէր, պիզիմ էմէյի-
միզ վէ զահմէթիմիզ խաթըրընըզտա տըր, չիւնքի [մ]սիզ-
տէն պիրինէ եւք օլմամագ իւզրէ գէճէ կիւնտիւզ [յ]իշ
իշլէյիպ՝ Ալլահըն պէշարէթինի սիզէ վա'զ էթտիք։
10-Սիզ մու"մինլէր արասընտա [ն]նասըլ գուտսիյէթ

[զ] 2 Կոր. 7. 2։ Ա.յ. 5։ 2 Պետ. 1. 16։
[է] 1 Կոր. 9. 17։ Գաղ. 2. 8։ Տիտ. 1. 2։
[ը] 1 Կոր. 7. 25։ 1 Տիմ. 1. 11, 12։
[թ] Գաղ. 1. 10։
[ժ] Երմ. 17. 3։ Ռոմ. 8. 27։
[ի] Ա'մալ. 20.33։ 2 Կոր. 2. 17։ 4. 2։ 7. 2։ 12. 17։
[լ] Ռոմ. 1. 9։
[խ] 1 Կոր. 9. 4, 6, 12, 18։ 2 Կոր. 10. 1, 2, 10, 11։ 13. 10։ 2 Սէլ. 3. 9։ Փիլիմ. 8, 9։
[ծ] 1 Կոր. 9. 1, 2, 5։
[կ] 2 Կոր. 11. 9։ 12. 13, 14։ 2 Սէլ. 3. 8։
[հ] Յովհ. 5. 41, 44։ 12. 43։ 1 Տիմ. 5. 17։
[ձ] 1 Կոր. 2. 3։ 9. 22։ 2 Կոր. 13. 4։ 2 Տիմ. 2. 24։
[ղ] Ռոմ. 1. 11։ 15. 29։
[ճ] 2 Կոր. 12. 15։
[մ] 2 Կոր. 12. 13, 14։
[յ] Ա'մալ. 20.34։ 1 Կոր. 4. 12։ 2 Կոր. 11. 9։ 2 Սէլ. 3. 8։
[ն] 2 Կոր. 7. 2։ 2 Սէլ. 3. 7։

վէ սալահլէ վէ պիլա 'այպ մու'ամէլէ էթտիյիմիզէ ւսիզ շահիտ սինիզ, վէ Ալլահ շահիտ տիր։ 11-Նիթէքիմ ոսիզի քէնտի մէլէքիւթինէ վէ 'իզզէթինէ տա'վէթ էտէն ւԱլլահա լայըգ օլտըղը վէճհ իւզրէ հարէքէթ էթմէնիզ իչիւն սիզտէն հէր պիրինէ, 12-Փէտէր քէնտի էվլատընա էյլէտիյի միսիլլիւ, նասիհաթ վէ թէսէլլի վէրիփ՝ թէնպիհ էթտիյիմիզի պիլիրսինիզ։ 13-Պու սէպէպտէն պիզ տախի թարաֆըմըզտան իշիթտիյինիզ քէլամ Ուլլահը ալտըղընըզտա ոինսան քէլամը կիպի տէյիլ, անճագ՝ հագիգաթտա պէօյլէ օլտըղը իւզրէ, Ալլահըն քէլամը իտի (քի սիզ միւ"մինլէրտէ տախի իշլէմէքտէտիր) գապուլ էթտիյինիզէ ֆէրաղէթ էթմէյէրէք ՀԱլլահա շիւքիւր էտէրիզ։ 14-Զիրա սիզ, էյ պիրատէրլէր, Եէհուտիյէտէ Յիսուս Քրիստոստա օլան —Ալլահըն քիլիսէլէրինէ մուգթէտի օլտընըզ. չիւնքի -անլէրին Եէհուտիլէր թարաֆընտան չէքտիքլէրի չէյլէրի Լսիզ տախի քէնտի միլլէթտաշլարընըզտան չէքտինիզ։ 15-րԱնլէր Ռապպ Յիսուսը վէ [քէնտի] րփէյղամպէրլէրինի գաթլ էտիփ՝ պիզի տախի գովտուլար, վէ Ալլահա մագպուլ օլմայըփ յճիւմլէ ատէմլէրէ մուխալիֆ օլարագ, 16-–Թա"իֆէլէրէ՝ խէլաս պուլմալարը իչիւն սէօյլէմէքտէն պիզի մէն՚ էտէրլէր, ‡թա քի քէնտի կիւնահլարընըն էօլչէյինի հէր զէման տօլտուրալար. +լաքին անլէրին իւզէ-

ւ Գ. 1. 5։
ո 1 Կոր. 1. 9։ Գ. 5.24։ 2 Սէլ. 2. 14։ 2 Տիմ. 1. 9։
ւ Եփես. 4. 1։ Փիլ. 1. 27։ Կող. 1. 10։ Գ. 4. 1։
ո Մատթ. 10. 40։ Գաղ. 4. 14։ 2 Պետ. 3. 2։
Հ Գ. 1. 2։
— Գաղ. 1. 22։
- Իպր. 10. 33, 34։
Լ Ա'մալ. 17. 5, 13։
ր Ա'մալ. 2. 23։ 3. 15։ 5. 30։ 7. 52։
ր Մատթ. 5. 12։ 23. 34, 37։ Ղուկ. 13. 33, 34։ Ա'մալ. 7.52։
յ Եսթ. 3. 8։
– Ղուկ. 11. 52։ Ա'մալ. 13. 50։ 14. 5, 18։ 17.5,13։ 18. 12։ 19. 9։ 22. 21, 22։
‡ Թէք. 15. 16։ Մատթ. 23. 32։
+ Մատթ. 24. 6, 14։

րինէ նիհայէթ տէրէճէտէ ղազապ եէթիշմիշ տիր։
17 - Պիզ իսէ, էյ պիրատէրլէր, [ա]պիր ազ վագըթ
կէօնիւլճէ տէյիլ, անճագ տիտարճէ սիզտէն մահ-
րում պուլունտուղումուզ հալտէ, [բ]չօգ իշթիյագլէ եիւ-
զիւնիւզիւ կէօրմէյէ զիյատէ ղայրէթ էթտիք։ 18 -
Պու էճլտէն պիզ, խուսուսա պէն Պօղոս, պիր իքի
տէֆ'ա թարաֆընըզա կէլմէք իսթէտիք իսէ տէ,
[գ]Շէյթան պիզի մէն' էյլէտի։ 19 - [դ]Չիրա իւմիտի-
միզ, եախօտ մէսէրրէթիմիզ, [ե]եախօտ իֆթիխար
թաճըմըզ քի՞մ տիր. [զ]Րապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոս զուհուր էթտիքտէ անըն հուզուրընտա հէման
սիզ տէյի՞լ մի սինիզ։ 20 - Չիրա պիզիմ 'իզզէթի-
միզ վէ մէսէրրէթիմիզ սիզ սինիզ։

ՊԱՊ 3

[ա]Պու էճլտէն արթըգ թէհամմիւլ էտէմէյիպ՝
[բ]Աթինատա եալընըզ պըրագըլմամըզը մունասիպ
կէօրտիւք։ 2 - Վէ Ալլահըն խըտմէթճիսի վէ Քրիս-
տոսըն պէշարէթինտէ էմէքտաշըմըզ օլան պիրա-
տէրիմիզ [գ]Տիմոթէոսը կէօնտէրտիք. թա քի սիզի
սապիթ էթմէսի վէ իմանընըզտան տօլայը սիզէ
թէսէլլի վէրմէսիյլէ, 3 - [դ]Պու մուզայագալարտա
քիմսէ սարսըլմասըն. [ե]զիրա պունուն իչին թա'եին
օլունտուղումուզը քէնտինիզ պիլիրսինիզ։ 4 - [զ]Չիւնքի
եանընըզտա իքէն տախի մուզայագա չէքէճէյիմիզի
սիզէ մուգատտէմա խապէր վէրտիք, նիթէքիմ

ա 1 Կոր. 5. 3; Կող. 2. 5։
բ Պ. 3. 10։
գ Րոմ. 1. 13; 15. 22։
դ 2 Կոր. 1. 14; Փիլ. 2. 16; 4. 1։
ե Էմս. 16. 31։
զ 1 Կոր. 15. 23; Պ. 3. 13; Վահ. 1. 7; 22. 12։

———

ա Ա.յ. 5։
բ Ա'մալ. 17. 15։
գ Րոմ. 16. 21; 1 Կոր. 16. 10; 2 Կոր. 1. 19։
դ Եփես. 3. 13։
ե Ա'մալ. 9. 16; 14. 21; 20. 23; 21. 11; 1 Կոր. 4. 9; 2 Տիմ. 3. 12; 1 Պետ. 2. 21։
զ Ա'մալ. 20. 23։

մա՛լիւմիւնիւզ օլտըղը իւզրէ վուգու՛ պուլմըշ տըր։
5-[է]Պու սէպէպտէն պէն տախի արթըգ թէհամ-
միւլ էտէմէյէրէք, [ը]իղվա էտիճի սիզի իղվա էթ-
մէսիյլէ [թ]էմէյիմիզ պիհուտէ չըգմասըն տէյիւ՝ իմա-
նընըզ խուսուսընտա խապէր ալմագ իչիւն կէօնտէր-
տիմ։ 6-[ժ]Լաքին շիմտի Տիմոթէոս թարաֆընըզտան
պիզէ վարըպ օլուպ՝ իման վէ մուհապպէթինիզի,
վէ [ի]պիզիմ սիզի կէօրմէյէ միւշթագ պուլունտըղը-
մըզ միսիլլիւ, սիզին տախի պիզէ օլան իշթիյագընը-
զը, վէ պիզի տա՛իմա խայըրլէ զիքր էթտիյինիզի պիզէ
միւժտէ էյլէտի։ 7-Պու սէպէպտէն, էյ պիրատէր-
լէր, [լ]պիզիմ ճիւմլէ մուզայագա վէ զարուրէթի-
միզտէ իմանընըզտան տօլայը հագգընըզտա միւ-
թէսէլլի օլտըգ։ 8-Զիրա [խ]սիզ Րապպտա սապիթ
գալտըղընըզ թագտիրտէ՝ շիմտի պիզ սաղ գալըրըզ։
9-[ծ]Զիրա սիզին իչիւն Ալլահըմըզըն հուզուրընտա
հագգընըզտա մէսրուր օլտըղըմըզ մէսէրրէթէ մու-
գապիլ Ալլահա նէ՞ շիւքր ՚արզ էտէպիլիրիզ։ 10-
[կ]Եիւզիւնիւզիւ կէօրմէք [հ]վէ իմանընըզըն նօգսանը-
նը իքմալ էթմէք իչիւն, [ձ]կէճէ վէ կիւնտիւզ [ղ]զի-
յատէսիյլէ նիյազ էյլէմէքտէ յիզ։ 11-Փէտէրիմիզ
Ալլահ քէնտիսի վէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս
թարաֆընըզա [illegible] [ճ]Եօլըմըզը ասան էտէ։
12-Վէ պիզիմ սիզէ մուհապպէթիմիզ օլտըղը մի-
սիլլիւ, Րապպ սիզին տախի [մ]պիրիպիրինիզէ վէ
ճիւմլէյէ օլան [յ]մուհապպէթինիզի չօղալտըպ արթ-

[է] Ա.յ. 1։
[ը] 1 Կոր. 7. 5։ 2 Կոր. 11. 3։
[թ] Գաղ. 2. 2։ 4. 11։ Փիլ. 2. 16։
[ժ] Ա՛մալ. 18. 1, 5։
[ի] Փիլ. 1. 8։
[լ] 2 Կոր. 1. 4։ 7. 6, 7, 13։
[խ] Փիլ. 4. 1։
[ծ] Պ. 1. 2։
[կ] Պ. 2. 17։
[հ] 2 Կոր. 13. 9, 11։ Կող. 4. 12։
[ձ] Ա՛մալ. 26. 6։ 2 Տիմ. 1. 3։
[ղ] Րօմ. 1. 10, 11։ 15. 31։
[ճ] Մարկ. 1. 3։
[մ] Պ. 4. 9։ 5. 15։ 2 Պետ. 1. 7։
[յ] Պ. 4. 10։

տըրսըն. 13-Թա քի Փէտէրիմիզ Ալլահըն հուզու-րընտա Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս [ն]ճիւմլէ մու-գատտէսլէրի իլէ զուհուր էթտիքտէ` [շ]գալպլէրինի-զի գուտսիյէթտէ գուսուրսուզ սապիթ գըլա:

ՊԱՊ 4

Էլհասըլ, էյ պիրատէրլէր, սիզէ Ռապպ Յիսուսլէ րէճա վէ նասիհաթ էտէրիզ քի` [ա]նէ վէճհլէ հա-րէքէթ էթմէնիզ վէ [բ]Ալլահա մագպուլ օլմանըզ վաճիպ օլտըղը հազգընտա [գ]պիզտէն ալտըղընը-զա կէօրէ տահա զիյատէ թէրագգի էտէսինիզ: 2-Զիրա Ռապպ Յիսուս թարաֆընտան սիզէ նէ թէնպիհլէր վէրտիյիմիզի պիլիրսինիզ: 3-Զիրա [դ]Ալ-լահըն իրատէթի պու տըր, եա՛նի [ե]մուգատտէս օլ-մանըզ տըր, քի [զ]զինատան սագընմազլէ, 4-[է]Սիզ-տէն հէր պիրի [ը]Ալլահը պիլմէյէն [թ]թա՛իֆէլէր կի-պի [ժ]հէվա ի շէհվէթլէ տէյիլ, 5-Անճագ գուտսի-յէթլէ վէ 'իֆֆէթլէ քէնտի *ճէսէտինէ մալիք օլ-մաղը պիլսին: 6-[ի]Պիրի պու մատտէտէ պիրատէրի հազգընտա հատտը թէճավուզ էտիպ ղատր էթ-մէսին. զիրա սիզէ էվվէլտէն սէօյլէյիպ շէհատէթ էթտիյիմիզ կիպի, [լ]պունլարըն ճիւմլէսի իչիւն Ռապպ ինթիգամ ալըճը տըր: 7-Զիրա Ալլահ պիզի նա-փաքլըյէ տէյիլ, [խ]անճագ գուտսիյէթէ տա'վէթ էյ-

ն Զաք. 14. 5: Յուտ. 15:
շ 1 Կոր. 1. 8: Փիլ. 1. 10: Գ. 5. 23: 2 Սէլ. 2. 17: 1 Յովհ. 3. 20, 21:

———

ա Գ. 2. 12:
բ Կող. 1. 10:
գ Փիլ. 1. 27: Կող. 2. 6:
դ Ռոմ. 12. 2: Եփես. 5. 17:
ե Եփես. 5. 27:
զ 1 Կոր. 6. 15, 18: Եփես. 5. 3: Կող. 3. 5:
է Ռոմ. 6. 19: 1 Կոր. 6. 15, 18:
ը 1 Կոր. 15. 34: Գաղ. 4. 8: Եփես. 2. 12: 4. 18: 2 Սէլ. 1. 8:
թ Եփես. 4. 17, 18:
ժ Ռոմ. 1. 24, 26: Կող. 3. 5:
* Եու-ն. գապընա
ի Ղև. 19. 11, 13: 1 Կոր. 6. 8:
լ 2 Սէլ. 1. 8:
խ Ղև. 11. 44: 19. 2: 1 Կոր. 1. 2: 'Իպր. 12. 14: 1 Պետ. 1. 15, 16:

լէտիր։ 8-[ծ]Պու էճլտէն թահգիր էտէն քիմսէ ին-
սանը տէյիլ, անճագ պիզէ [կ]քէնտի Ռուհ իւլ Գուտ-
սընը վէրէն Ալլահը թահգիր էտէր։

9-Գարնտաշ մուհապպէթի խուսուսընտա իսէ,
[հ]սիզէ եազմագլըղըմ իճապ էթմէզ. զիրա [ձ]պիրիպի-
րինիզի սէվմէյի [ղ]Ալլահ թարաֆընտան քէնտինիզ
էօյրէնմիշ սինիզ։ 10-[ճ]Չիւնքի պունու սիզ պիւ-
թիւն Մակէտօնիատա օլան ճիւմլէ պիրատէրլէրէ
կէօսթէրիյօրսընըզ. լաքին, էյ պիրատէրլէր, սիզէ
րէճա էտէրիզ քի [illegible] [մ]տահա զիյատէ
թէրագգը էտէսինիզ։ 11-Վէ սիզէ թէնպիհ էթ-
տիյիմիզէ կէօրէ [յ]ասուտէհալ իւզրէ եաշայըպ՝ քէն-
տի ումուրընըզլէ մէշղուլ օլարագ, [ն]քէնտի էլլէրի-
նիզլէ իշլէմէյէ ղայրէթ էտէսինիզ. 12-[շ]Թա քի
խարիճտէ օլանլարա հիւսն ի հարէքէթլէ մու՚ամէ-
լէ էտիպ՝ պիր շէյէ միւհթաճ օլմայասընըզ։

13-Էյ պիրատէրլէր, ույույանլար հագգընտա
պիլխապէր օլմանըզը իսթէմէմ, թա քի [ո]իւմիտլէրի
օլմայան [չ]սա՚իրլէրի կիպի մահզուն օլմայասընըզ։
14-Զիրա [պ]էկէր Յիսուսըն էօլիւպ գըյամ էթտի-
յինէ իման էտէրսէք, [ջ]քէզալիք Յիսուստա ույու-
յանլարը տախի Ալլահ անըն իլէ պէրապէր կէթի-
րէճէք տիր։ 15-Զիրա [ռ]պիզ Ռապպըն զուհուրընա
տէյին հայաթտա պագը գալանլար ույույանլարա

ծ Ղուկ. 10. 16։
կ 1 Կոր. 2. 10։ 7. 40։ 1 Յովհ. 3. 24։
հ Գ. 5. 1։
ձ Մատթ. 22. 39։ Յովհ. 13. 34։ 15. 12։ Եփես. 5. 2։ 1 Պետ. 4. 8։ 1 Յովհ. 3. 11, 23։ 4. 21։
ղ Երեմ. 31. 34։ Յովհ. 6. 45։ 14. 26։ 'Իպր. 8. 11։ 1 Յովհ. 2. 20, 27։
ճ Գ. 1. 7։
մ Գ. 3. 12։
յ 2 Սէլ. 3. 11։ 1 Պետ. 4. 15։
ն Ա'մալ. 20. 35։ Եփես. 4. 28։ 2 Սէլ. 3. 7, 8, 12։
շ Ռոմ. 13. 13։ 2 Կոր. 8. 21։ Կող. 4. 5։ 1 Պետ. 2. 12։
ո Եփես. 2. 12։
չ Գաղ. Ղև. 19. 28։ Թէս. 14. 1, 2։ 2 Մէլ. 12. 20։
պ 1 Կոր. 15. 13։
ջ 1 Կոր. 15. 18, 23։ Գ. 3. 13։
ռ 1 Կոր. 15. 51։

Թէգատտիւմ էթմէյէճէյիմիզի սիզէ [ա]Րապպըն քէ-
լամըյլէ խապէր վէրիրիզ։ 16 - [բ]Չիրա Րապպ պիզ-
զաթ պիր նիտա ի էմրլէ՝ պաշ մէլէյին սէտասը [գ]վէ
Ալլահըն սուրըյլէ սէմատան նիւզուլ էտէճէք տիր.
[դ]վէ Քրիստոստա վէֆաթ էթմիշ օլանլար էվվէլա
գըյամ էտէճէքլէր տիր։ 17 - [ե]Անտէն պիզ հայաթ-
տա պագը գալանլար անլէր իլէ պէրապէր Րապպը
իսթիգպալ իչիւն [զ]պուլութլարտա հավայա րէֆ՚
օլունաճաղըզ, [է]վէ պէօյլէճէ տա՛իմա Րապպ իլէ
պէրապէր պուլունաճաղըզ։ 18 - [ը]Իմտի պու սէօզ-
լէրլէ պիրիպիրինիզէ թէսէլլի վէրինիզ։

ՊԱՊ 5

[ա]Լաքին, էյ պիրատէրլէր, զէմանլարա վէ վա-
գըթլարա տա՛իր [բ]սիզէ եազմագլըղըմ իճապ էթ-
մէզ։ 2 - Չիրա քէնտինիզ էյի պիլիրսինիզ քի՝
[գ]Րապպըն կիւնիւ կէճէ խըրսըզը կիպի կէլիր։ 3 -
Չիւնքի՝ Սէլամէթ վէ էմնիյէթ վար՝ տէտիքլէրին-
տէ, օլ վագըթ [դ]համիլէ գարըյա աղըը կէլտիյի
կիպի, [ե]նակեահ իւզէրլէրինէ հէլաք եէթիշէճէք վէ
գուրթուլմայաճագլար տըր։ 4 - [զ]Սիզ իսէ, էյ պի-
րատէրլէր, գարանլըգտա տէյիլ սինիզ՝ քի օլ կիւն
իւզէրինիզէ խըրսըզ կիպի կէլսին։ 5 - [է]Չիրա սիզ
ճիւմլէնիզ նուր օղուլլարը վէ կիւնտիւզ օղուլլարը

ա 3 Միւլ. 13. 17, 18։ 20. 35։
բ Մատթ. 24. 30, 31։ Ա'մալ. 1. 11։ 2 Սէլ. 1. 7։
գ 1 Կոր. 15. 52։
դ 1 Կոր. 15. 23, 52։
ե 1 Կոր. 15. 51։
զ Ա'մալ. 1. 9։ Վահ. 11. 12։
է Յովհ. 12. 26։ 14. 3։ 17. 24։
ը Գ. 5. 11։

———

ա Մատթ. 24. 3, 36։ Ա'մալ. 1. 7։
բ Գ. 4. 9։
գ Մատթ. 24. 43, 44։ 25. 13։ Ղուկ. 12. 39, 40։ 2 Պետ. 3. 10։ Վահ. 3. 3։ 16. 15։
դ Երեմ. 13. 21։ Ովս. 13. 13։
ե Եսա. 13. 6–9։ Ղուկ. 17. 27–29։ 21. 34, 35։ 2 Սէլ. 1. 10։
զ Րոմ. 13. 12, 13։ 1 Յովհ. 2. 8։
է Եփես. 5. 8։

*սընըզ. կէճէտէն եախօտ գարանլըգտան տէյիլ իզ։
6 - Հալ պէօյլէ իքէն՝ [ը]սա՚իրլէրի կիպի ույումայա-
լըմ, [թ]անճագ ույանըգ տուրուպ այըգ օլալըմ։ 7 -
[ժ]Ձիրա ույույանլար կէճէլէյին ույուրլար, վէ սէր-
խօշ օլանլար [ի]կէճէլէյին սէրխօշ օլուրլար։ 8 - Ամմա
պիզ կիւնտիւզ օղուլլարը, [լ]իման վէ մուհապպէթ
զըրհընը վէ խէլաս ումիտի օլան միղֆէրի կէյմիշ
օլարագ, այըգ գլալըմ։ 9 - [խ]Ձիրա Ալլահ պիզի ղա-
զապ իչիւն տէյիլ, անճագ պիզիմ եօլըմըզա էօլէն
Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ [ծ]խէլա-
սա նա՚իլ օլմագ իչիւն թա՚եին էյլէտի. 10 - [կ]Թա
քի կէրէք ույանըգ՝ կէրէք ույուր պուլունուր իսէք,
անըն իլէ պէրապէր հայաթտա օլալըմ։ 11 - [հ]Պու
էճլտէն էտէ կէլտիյինիզ կիպի, պիրիպիրինիզէ թէ-
սէլլի վէրիպ՝ եէքտիկէրինիզի մա՚մուր էյլէյինիզ։*

*12 - Էյ պիրատէրլէր, [ձ]արանըզտա չալըշանլարը,
վէ Րապպտա իւզէրինիզէ մէ՚մուր օլան վէ սիզէ
նասիհաթ վէրէնլէրի թանըյըպ, 13 - Անլէրէ իշլէրի
իչիւն մուհապպէթ իւզրէ զիյատէսիյլէ ի՚թիպար
էթմէնիզի րէճա էտէրիզ։ [ղ]Պիրիպիրինիզ իլէ մու-
սալէմէթտէ օլունըզ։ 14 - Վէ, էյ պիրատէրլէր, սի-
զէ րէճա էտէրիզ քի՝ [ճ]Նիզամսըզ քիմսէլէրէ նա-
սիհաթ վէրէսինիզ. [մ]եուրէքսիզլէրի ճէսարէթլէն-
տիրիպ՝ [յ]զա՚իֆլէրէ տէսթկիր օլասընըզ, [ն]ճիւմլէ*

ը Մատթ. 25. 5:
թ Մատթ. 24. 42: 25. 13: Րօմ. 13. 11–13: 1 Պետ. 5. 8:
ժ Ղուկ. 21. 34, 36: Րօմ. 13. 13: 1 Կոր. 15. 34: Եփես. 5. 14:
ի Ա՚մալ. 2. 15:
լ Եշ. 59. 17: Եփես. 6. 14, 16, 17:
խ Րօմ. 9. 22: Պ. 1. 9: 1 Պետ. 2. 8: Յուդ. 4:
ծ 2 Սել. 2. 12, 13:
կ Րօմ. 14. 8, 9: 2 Կոր. 5. 15:
հ Պ. 4. 17:
ձ 1 Կոր. 16. 18: Փիլ. 2. 29: 1 Տիմ. 5. 17: Իպր. 13. 7, 17:
ղ Մարկ. 9. 49:
ճ 2 Սել. 3. 11, 12:
մ Իպր. 12. 12:
յ Րօմ. 14. 1: 15. 1: Գաղ. 6. 1, 2:
ն Գաղ. 5. 22: Եփես. 4. 2: Կող. 3. 12: 2 Տիմ. 4. 2:

հագգընտա թէ՛էննի էտէսինիզ: 15 - [ռ]Սագընընըզ՝
քիմսէ քիմսէյէ քէմլիյէ մուգապիլ քէմլիք էթ-
մէսին. [ս]պիլʼաքիս տաʼիմա կէրէք պիրիպիրինիզէ,
կէրէք ճիւմլէյէ էյիլիք էթմէյէ սաʼյ էտինիզ: 16 -
[վ]Տաʼիմա մէսրուր օլունըզ: 17 - [տ]Ֆէրաղէթ էթմէ-
յէրէք տուʼա էտինիզ: 18 - [ր]Հէր շէյտէ շիւքր էտի-
նիզ, զիրա Յիսուս Քրիստոստա հագգընըզտա Ալ-
լահըն իրատէթի պու տըր: 19 - [ց]Րուհու սէօնտիւր-
մէյինիզ: 20 - [ւ]Իլհամլարը թահգիր էթմէյինիզ: 21 -
[փ]Հէր շէյի թէճրիպէ էտինիզ՝ [ք]էյի օլանը գավի թու-
թունըզ: 22 - [օ]Հէր նէվʼ շէրրտէն իճթինապ էտինիզ:
23 - [ֆ]Վէ սէլամէթ մէնպաʼը օլան Ալլահ քէնտիսի
[ա]սիզի թէմամըյլէ թագտիս էյլէյէ. վէ րուհընըզ
վէ ճանընըզ վէ ճէսէտինիզ քեամիլէն Րապպըմըզ
Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրընտա պիլա գուսուր [բ]հըֆզ
օլունա: 24 - [գ]Սիզի տաʼվէթ էտէն սատըգ օլուպ՝
իճրա տախի էտէճէք տիր:

25 - Էյ պիրատէրլէր, [դ]պիզիմ իչիւն տուʼա էտինիզ:
26 - [ե]Ճիւմլէ պիրատէրլէրէ մուգատտէս էօփիւշլէ
սէլամ էտինիզ: 27 - Սիզէ Րապպ հագգը իչիւն թէ-
մին վէրիրիմ քի՝ [զ]պու րիսալէ ճիւմլէ մուգատտէս
պիրատէրլէրէ օգունսուն: 28 - [է]Րապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն ʼինայէթի սիզին իլէ օլսուն: Ամին:

ռ Ղև. 19. 18: Էմս. 20. 22: 24. 29: Մատթ. 5. 39, 44: Րոմ. 12. 17: 1 Կոր. 6. 7: 1 Պետ. 3. 9:
ս Գալ. 6. 10: Պ. 3. 12:
վ 2 Կոր. 6. 10: Փիլ. 4. 4:
տ Ղուկ. 18. 1: 21. 36: Րոմ. 12. 12: Եփես. 6. 18: Կոլ. 4. 2: 1 Պետ. 4. 7:
ր Եփես. 5. 20: Կոլ. 3. 17:
ց Եփես. 4. 30: 1 Տիմ. 4. 14: 2 Տիմ. 1. 6: Պագ 1 Կոր. 14. 30:
ւ 1 Կոր. 14. 1, 39:
փ 1 Կոր. 2. 11, 15: 1 Յովհ. 4. 1:
ք Փիլ. 4. 8:
օ Պ. 4. 11:
ֆ Փիլ. 4. 9:
ա Պ. 3. 13:
բ 1 Կոր. 1. 8:
գ 1 Կոր. 1. 9: 10. 13: 2 Սէլ. 3. 3:
դ Կոլ. 4. 3: 2 Սէլ. 3. 1:
ե Րոմ. 16. 16:
զ Կոլ. 4. 16: 2 Սէլ. 3. 14:
է Րոմ. 16. 20, 24: 2 Սէլ. 3. 18:

ՊՕՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ՍԷԼԱՆԻՔԼԻԼԷՐԷ

ԻՔԻՆՃԻ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Պօղոս վէ [ա]Սիլուանոս վէ Տիմոթէոս, [բ]Փէտէրի-
միզ Ալլահ վէ Ռապպըզ Յիսուս Քրիստոստա օլան
Սէլանիքլիլէր քիլիսէսինէ. 2 - *[գ]Սիզէ Փէտէրիմիզ Ալ-*
լահ վէ Ռապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան 'ի-
նայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

3 - *Էյ պիրատէրլէր, լայըգ օլտըղը իւզրէ, [դ]տա″ի-*
մա սիզին իչիւն Ալլահա շիւքիւր էթմէյէ պօրճլու-
ըզ. չիւնքի իմանընըզ զիյատէսիյլէ նէմա պուլույ՝
ճիւմլէնիզտէն հէր պիրինին բէքտիկէրինէ օլան
մուհապպէթի արթմագտա տըր. 4 - *Շէօյլէ քի պիզ*
քէնտիմիզ թէհամմիւլ էթտիյինիզ [ե]ճիւմլէ թէ'ատ-
տի վէ մուզայագալարընըզտա օլան [զ]սապրընըզ վէ
իմանընըզտան տօլայը, [է]Ալլահըն քիլիսէլէրինտէ սի-
զինլէ իֆթիխար էտէրիզ։ 5 - *[ը]Պու տախի եօլընտա*
էզիյէթ չէքմէքտէ օլտըղընըզ մէլէքիւթ Ուլլահա
նա″իլ օլաճաղընըզա [թ]Ալլահըն 'ատիլ հիւքմիւնիւն
տէլիլի տիր։ 6 - *[ժ]Զիրա Ալլահըն 'ինտինտէ 'ատալէ-*

ա 2 Կոր. 1. 19։
բ 1 Սէլ. 1. 1։
գ 1 Կոր. 1. 3։
դ 1 Սէլ. 1. 2, 3։ 3. 6, 9։ Փ. 2. 12։
ե 1 Սէլ. 2. 14։
զ 1 Սէլ. 1. 3։
է 2 Կոր. 7. 14։ 9. 2։ 1 Սէլ. 2. 19, 20։
ը 1 Սէլ. 2. 14։
թ Փիլ. 1. 28։
ժ Վահ. 6. 10։

թէ մուհթաճըրգ օլըր քի՝ սիզի թազիիգ էտէնլէրէ
մուզայագա էտա էտէ. 7 - Վէ սիզ մուզայագա չէ-
քէնլէրէ պիզիմ իլէ պէրապէր, էՌապպ Յիսուս
քէնտի գուվվէթինին մէլէքլէրի իլէ սէմատան զու-
հուր էտիպ, 8 - ըԱլլահը պիլմէյէնլէրտէն թվէ Ռապ-
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն պէշարէթինէ իթա'աթ
էթմէյէնլէրտէն ժաթէշ ալէվլիլէ ինթիգամ ալա-
ճաղը վագըթտա իրահաթ իհսան էյլէյէ։ 9 - լՌապպ
քէնտի մուգատտէսլէրինտէ մու'ազզէզ խվէ ճիւմլէ
մու"մինլէրտէ, (չիւնքի սիզէ օլան շէհատէթիմիզէ
իման օլունտու,) հայրէթպախշ օլմագ իւզրէ կէլ-
տիյինտէ, 10 - Անըն հուզուրընտան ծվէ գուվվէթի-
նին ճէլալընտան պունլար օլ կիւնտէ կէպէտի հէ-
լաք հիւքմիւնիւ չէքէճէքլէր տիր։ 11 - Պունա նա-
զարէն տաիմա տա"իմա տու'ա էտէրիզ, քի հԱլլա-
հըմըզ սիզի պու տա'վէթէ լայըգ գըլա, վէ խայր
իչիւն հէր պիր ըիզասընը ձվէ իմանըն 'ամէլինի
գուվվէթլէ իքմալ էյլէյէ. 12 - ղԹա քի Ռապպը-
մըզ Յիսուս Քրիստոսըն իսմի սիզտէ, սիզ տախի
Ալլահըմըզ վէ Ռապպ Յիսուս Քրիստոսըն 'ինայէթի-
նէ կէօրէ անտէ թա'զիզ օլունասընըզ։

ՊԱՊ 2

Էյ պիրատէրլէր, սիզէ յՌապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսըն զուհուրը, նվէ պիզիմ անըն եանընտա ճէմ'

է 1 Սէլ. 4. 15։ Յուդ. 14, 15։
ը Մէզ. 79. 6։ 1 Սէլ. 4. 4։
թ Ռօմ. 2. 8։
ժ 'իպր. 10.27։ 12. 29։ 2 Պետ. 3. 7։ Վահ. 21. 8։
ի Վահ. 14. 13։
լ Մէզ. 89. 7։
խ Մէզ. 68. 35։
ծ Թէս. 33. 2։ Եշ. 2. 19։ Պ. 2. 8։
կ Ֆիլ. 3. 19։ 2 Պետ. 3. 7։
հ Ալ. 5։
յ 1 Սէլ. 1. 3։
ն 1 Պետ. 1. 7։ 4. 14։

ա 1 Սէլ. 4. 15։
բ Մատթ. 24. 31։ Մարկ. 13.27։ 1 Սէլ. 4. 16։

օլմամըզ խուսուսընտա, 2-Բէճա էտէրիզ քի՝ Քրիս-
տոսըն կիւնիւ եագլաշմըշ տըր՝ տէյիւ կէրէք րուհ,
կէրէք սէօզ, կէրէք կէօյա Թարաֆըմըզտան մէք-
Թուպ վասըԹասըյլէ [գ]'ագըլընըզ չապուգ սարսըլմա-
սըն, վէ միւզԹարիպ օլմայասընըզ։ 3-[դ]Պիր քիմսէ
սիզի պիր վէճհլէ ալտաԹմասըն, զիրա [ե]էվվէլա իր-
Թիտատ կէլիպ՝ [զ]կիւնահ ատէմի, [է]չօլ էհլ ի հէլա-
քըն իզհար օլունմասը կէրէք տիր։ 4-[ը]Օլ քի մու-
խալէֆէԹ էտէր վէ [թ]Հէր իլահ, եախօտ մա'պուտ
խամկյլէ Թէսմիյէ օլունանըն ուզէրինէ եուճէլէնիր,
հաԹԹա քէնտինի իլահ տըր տէյիւ կէօսԹէրէ-
րէք [իլահ կիպի] Ալլահըն հէյքէլինտէ օԹուրուր։
5-Տահա եանընըզտա իքէն, պու չէյլէրի սիզէ սէօյ-
լէտիյիմի խաԹըրա կէԹիրմէ՞զ մի սինիզ։ 6-Շիմտի
տախի քէնտի վագԹընտա իզհար օլունմասը իչիւն
անը մէն՛ էտէն չէյի պիլիրսինիզ։ 7-[ժ]Զիրա 'իսեան
սըրըը հալա իշլէմէքտէ տիր, ֆագաԹ չիմտի մա-
նի՛ օլան օրԹատան գալգընճայատէք ՚ՃՆ՚ Եփէլ։ 8-
Օ զէման օլ 'ասը զահիր օլաճագ տըր. անը տա-
խի *Րապպ [ի]քէնտի աղզընըն նէֆէսիյլէ [լ]Թէլէֆ է-
տիպ՝ [ի]քէնտի կէլիշինին զուհուրըյլէ հէլաք էտէ-
ճէք տիր։ 9-[խ]Անըն զուհուրը իսէ Շէյթանըն իշլէ-
մէսինէ կէօրէ ճիւմլէ գուվվէԹ վէ [ծ]'ալամէԹ վէ
սախԹէ մու'ճիզէլէրլէ, 10-[կ]Վէ հէլաք օլագտա

օլանլարտա հագգսըզլըղըն հէր հիլէսիյլէ օլաճագ-
տըր, չիւնքի անլէր խէլաս պուլմալարը իչիւն հա-
գիգաթ մուհապպէթինի գապուլ էթմէտիլէր։ 11-
Վէ պու սէպէպտէն ձեալանա ինանմալարը իչիւն՝
ղԱլլահ անլէրէ մու″էսսիր զէլալէթ կէօնտէրէճէք-
տիր. 12- Թա քի ճհագիգաթա ինանմայըպ հագգ-
սըզլըղա ռըզա վէրէնլէրին ճիւմլէսի մահքիւմ օ-
լալար։

13- մՊիզ տախի, էյ Ռապպըն սէվկիւլիւլէրի պի-
րատէրլէր, Ալլահա տա″իմա սիզին իչիւն չիւքր էթ-
մէյէ պօրճլու իզ, չիւնքի Ալլահ սիզի ՚իպթիտա-
տէն նՌուհըն թագտիսի վէ հագիգաթա օլան ի-
մանլէ շխէլաս իչիւն ինթիխապ էտիպ, 14- ոՌապ-
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ՚իզզէթինէ նա″իլ օլմա-
նըզ իչիւն, պունա տախի պիզիմ պէշարէթիմիզին
վասըթասըյլէ սիզի տա՚վէթ էյլէտի։

15- Պունա պինա″էն, էյ պիրատէրլէր, չսապիթ-
գատէմ օլուպ՝ քէլամ եախօտ մէքթուպըմըզ վա-
սըթասըյլէ էօյրէնտիյինիզ թա՚լիմաթը պհըֆզ էտի-
նիզ։ 16- ջՎէ Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս քէնտի-
սի, վէ ռպիզի սէվիպ պիզէ ՚ինայէթ իլէ էպէտի
թէսէլլի վէ սէյի ումիտ վէրէն Փէտէրիմիզ Ալլահ
17- Գալպլէրինիզի մուլթէսէլլի, վվէ սիզի հէր էյի
քէլամ վէ ՚ամէլտէ սապիթ գըլա։

ձ Մատթ. 24. 5, 11։ 1 Տիմ. 4. 1։
ղ Րոմ. 1. 24, վէ զայ-րի։ Պագ 3 Միւլ. 22. 22։ Եզեկ. 14. 9։
ճ Րոմ. 1. 32։
մ Պ. 1. 3։
յ Եփես. 1. 4։
ն Ղուկ. 1. 74։ 1 Պետ. 1. 1։
շ 1 Սէլ. 1. 4։
ո Յովհ. 17. 22։ 1 Սէլ. 2. 11։ 1 Պետ. 5. 10։
չ 1 Կոր. 16. 13։ Փիլ. 4. 1։
պ 1 Կոր. 11. 2։ Պ. 3. 6։
ջ Պ. 1. 1, 2։
ռ 1 Յովհ. 4. 10։ Վահ. 1. 5։
ս 1 Պետ. 1. 3։
վ 1 Կոր. 1. 8։ 1 Սէլ. 3. 13։ 1 Պետ. 5. 10։

———

ՊԱՊ 3

Վէլհասըլ, էյ պիրատէրլէր, [ա]պիզիմ իչին տու՛ա էտինիզ, քի Ռապպըն քէլամը արանըզտա օլտըղը կիպի իլէրիլէյիպ շէրէֆ պուլսա։ 2-[բ]Պիզ տախի հագգսըզ վէ քէօթիւ ատէմլէրտէն գուրթուլալըմ. [գ]զիրա ճիւմլէսի իման սահիպի տէյիլ տիր։ 3-[դ]Լաքին Ռապպ սատըգ տըր, վէ սիզի սապիթ գըլարագ, [ե]շէրիրտէն սիյանէթ էտէճէք տիր։ 4-Վէ սիզէ թէնպիհ էթտիյիմիզ շէյլէրին իճրասընտա պուլունտըղընըզա վէ պուլունաճաղընըզա Ռապպտա [զ]ի՛թիմատըմըզ վար տըր։ 5-[է]Վէ Ռապպ սիզին գալպլէրինիզի Ալլահըն մուհապպէթինէ վէ Քրիստոսըն սապըրընա իրշատ էտէ։

6-Էյ պիրատէրլէր, սիզէ Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ թէնպիհ էտէրիզ, քի [ը]պիզտէն ալտըղը թա՛լիմէ կէօրէ տէյիլ, անճագ [թ]նիզամսըզ եիւրիւյէն [ժ]հէր պիրատէրտէն [ի]սագընասընըզ։ 7-[լ]Զիրա պիզէ նասըլ մուգթէտի օլմանըզ վաճիպ իտիյինի քէնտինիզ պիլիրսինիզ, [խ]չիւնքի արանըզտա նիզամսըզ հարէքէթտէ պուլունմատըգ։ 8-Վէ պիր քիմսէնին էքմէյինի մէճճանէն եէմէտիք, անճագ սիզտէն պիրինէ եիւք օլմամագ իչիւն [ծ]էմէք վէ զահմէթ չէքէրէք կէճէ կիւնտիւզ իշ իշլէր իտիք։ 9-[կ]Պու տախի հիւքիւմէթիմիզ օլմատըղընտան տէ-

ա Եփես. 6. 19։ Կող. 4. 3։ 1 Սէլ. 5. 25։
բ Ռոմ. 15. 31։
գ Ա՛մալ. 28. 24։ Ռոմ. 10. 16։
դ 1 Կոր. 1. 9։ 1 Սէլ. 5. 24։
ե Յովհ. 17. 15։ 2 Պետ. 2. 9։
զ 2 Կոր. 7. 16։ Գաղ. 5. 10։
է 1 Թէվ. 29. 18։
ը Պ. 2. 15։
թ 1 Սէլ. 4. 11։ 5. 14։ Ա.յ. 11, 12, 14։
ժ 1 Կոր. 5. 11, 13։
ի Ռոմ. 16. 17։ Ա.յ. 14։ 1 Տիմ. 6. 5։ 2 Յովհ. 10։
լ 1 Կոր. 4. 16։ 11. 1։ 1 Սէլ. 1. 6, 7։
խ 1 Սէլ. 2. 10։
ծ Ա՛մալ. 18. 3։ 20. 34։ 2 Կոր. 11. 9։ 1 Սէլ. 2. 9։
կ 1 Կոր. 9. 6։ 1 Սէլ. 2. 6, 7։

յիլ, [հ]անճագ պիզէ մուգթէտի օլասընըզ տէյիւ քէնտիմիզի սիզէ էօրնէք կէօսթէրմէմիզ իչիւն օլտու։ 10 - Զիրա եանընըզտա իքէն տախի՝ [ձ]էկէր պիր քիմսէ իշ իշլէմէք իսթէմէզսէ, եէմէք տախի եէմէսին՝ տէյիւ սիզէ թէնպիհ էտէր իտիք։ 11 - Զիրա սիզտէ պա՛զը քիմսէլէր [ղ]նիզամսըզ հարէքէթ էտիպ՝ [ճ]պիր իշ իշլէմէյէրէք ախէրինին իշինէ գարըշըր օլտուղընը իշիտիյօրըզ։ 12 - [մ]Պու մագուլէ քիմսէլէրէ Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան թէնպիհ վէ րճա էտէրիզ, քի [յ]ուսլուճա իշլէյէրէք՝ քէնտի էքմէքլէրինի եէյէլէր։ 13 - Սիզ տախի, էյ պիրատէրլէր, [ն]էյիլիք էթմէքտէն ուսանմայընըզ։ 14 - Վէ էկէր պիր քիմսէ պու րիսալէ վասըթասըյլէ օլան քէլամըմըզա իթա՛աթ էթմէզսէ, խէճիլ օլմասը իչիւն [շ]անա նիշան գօյուպ՝ անըն իլէ իխթիլաթ էթմէյինիզ։ 15 - [ո]Լաքին տուշմէն մագամընտա թութմայընըզ, [չ]անճագ պիրատէր կիպի անա նասիհաթ էտինիզ։ 16 - [պ]Վէ սէլամէթ մէնպա՛ը օլան Ռապպ քէնտիսի սիզէ տա՛իմա հէր խուսուստա սէլամէթ իհսան էյլէսին. Ռապպ ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։

17 - [ջ]Պէն Պօղոսըն էլ եազըսըյլէ սէլամ. պու տախի հէր մէքթուպտա նիշան տըր. պէօյլէ եազարըմ։ 18 - [ռ]Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ՚ինայէթի ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

հ Աշ. 7։
ձ Թէք. 3. 19։ 1 Սէլ. 4. 11։
ղ Աշ. 6։
ճ 1 Սէլ. 4. 11։ 1 Տիմ. 5. 13։ 1 Պետ. 4. 15։
մ 1 Սէլ. 4. 11։
յ Եփես. 4. 28։
ն Գալ. 6. 9։
շ Մատթ. 18. 17։ 1 Կոր. 5. 9, 11։ Աշ. 6։
ո Ղև. 19. 17։ 1 Սէլ. 5. 14։
չ Տիտ. 3. 10։
պ Ռօմ. 15. 33։ 16. 20։ 1 Կոր. 14. 33։ 2 Կոր. 13. 11։ 1 Սէլ. 5. 23։
ջ 1 Կոր. 16. 21։ Կող. 4. 18։
ռ Ռօմ. 16. 24։

ՊՕՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ՏԻՄՈԹԷՈՍԱ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ԳԱԳ 1

[ա]Խէլասքէարըմըզ Ալլահըն վէ [բ]ումիտիմիզ օլան [Ռապպ] Յիսուս Քրիստոսըն [գ]էմրի իւզրէ Յիսուս Քրիստոսըն ռէսուլը Պօղօս, [դ]իմանտա էօզ օղլըմ [ե]Տիմոթէոսա. 2-Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան [illegible] ՚ինայէթ վէ մէրհամէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

3-[զ]Պէն Մակէդոնիայա կիթմէք իւզրէ իքէն, [է]պա՛զը քիմսէլէրին պաշգա թա՛լիմ էօյրէթմէմէ-լէրինի, [ը]վէ մասալլարա, վէ իմանտան օլարագ Ալ-լահա [illegible] օլան մա՛մուրիյէթէ տէյիլ, անճագ [թ]մունագաշալէրէ վէսիլէ օլան տուքէնմէզ նէսէպ սիլ-սիլէլէրինէ տիգգաթ էթմէմէլէրինի թէնպիհ էտէ-սին՝ տէյու 4-Սէնին Եփեսոստա մէքս էթմէնի րիճա էթտիյիմ կիպի, [illegible]։ 5-[ժ]Թէնպի-հին նէթիճէսի [ի]փաք գալպտէն վէ խալիս զամիր-

[ա] Պ. 2. 3։ 4. 10։ Տիտ. 1. 4։ 2. 10։ 3. 4։ Յուդ. 25։
[բ] Կող. 1. 27։
[գ] Ա՛մալ. 9. 15։ Գաղ. 1. 1, 12։
[դ] Տիտ. 1. 4։
[ե] Ա՛մալ. 16. 1։ 1 Կոր. 4. 17։ Փիլ. 2. 19։ 1 Սէլ. 3. 2։
[զ] Գաղ. 1. 3։ 2 Տիմ. 1. 2։ 1 Պետ. 1. 2։
[է] Ա՛մալ. 20. 1,3։ Փիլ. 2. 24։
[ը] Գաղ. 1. 6, 7։ Պ. 6. 3, 10։
[թ] Պ. 4. 7։ 6. 4, 20։ 2 Տիմ. 2. 14, 16, 23։ Տիտ. 1. 14։ 3. 9։
[ժ] Պ. 6. 4։
[ի] Ռոմ. 13. 8, 10։ Գաղ. 5. 14։
[լ] 2 Տիմ. 2. 22։

տէն վէ րիյասըզ իմանտան օլան մուհապպէթ տիր.
6 - Պա՛զըլարը պունլարտան սափըպ՝ [ե]պիհուտէ սէօզ-
լէրէ մա՛իլ օլտըլար։ 7 - Վէ շէրի՛աթ մու՛ալլիմլէրի
օլմազ իսթէրլէր իտէ տէ, [զ]նէ՛ սէօյլէտիքլէրի, նէ՛
տէ իտտի՛ա էթտիքլէրի շէյլէրի անլարլար։ 8 - [է]Շէ-
րի՛աթըն էյի օլտուղունը պիլիրիզ, պու շարթլէ քի
պիր ատէմ անը շէր՛էն իսթի՛մալ էտէ։ 9 - [ը]Լա-
քին պունու պիլմէլի տիր քի, շէրի՛աթ սալիհ ի-
չին օլմայըպ՝ պիլ՛աքիս ՚ասըլար վէ իթա՛աթսըզլար
վէ ֆաճիրլէր վէ կիւնահքեարլար վէ խապիսլէր վէ
ֆասըտլար վէ պապայը վէ անայը ուրպ էտէնլէր,
10 - Վէ զանիլէր վէ զինաքեարլար վէ լութիլէր
վէ ինսան խըրսըզլարը վէ եալանճըլար վէ հանիս-
լէր [թ]վէ սահիհ թա՛լիմէ մուխալիֆ օլան սա՛իր հէր
պիր շէյ իչին գօնուլմըշ տըր։ 11 - Պու տախի [ժ]միւ-
պարէք Ալլահըն [ի]պանա էմանէթ օլունան ճէլիլ
պէշարէթինէ մութապըգ տըր։ 12 - Վէ [խ]պէնի գուվ-
վէթլէնտիրէն Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսա միւ-
թէշէքքիր իմ, չիւնքի մուգատտէմա [ծ]քիւֆր էտի-
ճի վէ թէ՛ատտի էտիճի վէ շէթմ էտիճի իքէն,
[կ]պէնի սատըգ սայըպ՝ [հ]խըտմէթէ թա՛եին էյլէտի.
13 - Ամմա մէրհամէթէ նա՛իլ օլտում. [ձ]զիրա իման-
սըզլըգտա իքէն պիլմէյէրէք իշլէտիմ։ 14 - Վէ [ղ]Յի-
սուս Քրիստոստա օլան իման [ճ]վէ մուհապպէթլէ
[մ]Րապպըմըզըն ՚ինայէթի ղայէթլէ արթտը։ 15 - [յ]Պու

ե Պ. 6. 4, 20։
զ Պ. 6. 4։
է Րոմ. 7. 12։
ը Գաղ. 3. 19։ 5. 23։
թ Պ. 6. 3։ 2 Տիմ. 4։ 3։ Տիտ. 1. 9։ 2. 1։
ժ Պ. 6. 15։
ի 1 Կոր. 9. 17։ Գաղ. 2. 7։ Կող. 1. 25։ 1 Սել. 2. 4։ Պ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։ Տիտ. 1. 2։
խ 2 Կոր. 12. 9։
ծ Ա՛մալ. 8. 3։ 9. 1։ 1 Կոր. 15. 9։ Փիլ. 3. 6։
կ 1 Կոր. 7. 25։
հ 2 Կոր. 3. 5, 7։ 4. 1։ Կող. 1. 25։
ձ Ղուկ. 23. 34։ Յովհ. 9. 39, 41։ Ա՛մալ. 3. 17։ 26. 9։
ղ 2 Տիմ. 1. 13։
ճ Ղուկ. 7. 47։
մ Րոմ. 5. 20։ 1 Կոր. 15. 10։
յ Պ. 3. 1։ 4. 9։ 2 Տիմ. 2. 11։ Տիտ. 3. 8։

քէլամ սատըգ վէ հէր վէճհլէ գապուլէ շայան տըր
քի՝ [ա]Յիսուս Քրիստոս տիւնեայա կիւնահքեարլարը
խէլաս էթմէք իչիւն կէլտի. պունլարըն պիրինճիսի
պէն իմ։ 16-Լաքին պունուն իչիւն [բ]րահմէթէ նա՛-
իլ օլտըմ, թա քի Յիսուս Քրիստոս էպէտի հա-
յաթ իչիւն քէնտինէ իման էտէճէք օլանլարա էօր-
նէք օլմագ իւզրէ, քէմալը սապրընը իպթիտա
պէնտէ իզհար էտէ։ 17-[գ]Իմտի էզէլի վէ էպէտի
Փատիշահա՝ [դ]զէվալ պուլմազ վէ [ե]կէօզէ կէօրիւն-
մէզ [զ]եալընըզ Ալլահա էպէտ իւլ ապատ [է]իզզէթ
վէ համտ օլսուն։ Ամին։
18-Սանա, էյ օղլըմ Տիմոթէոս, [ը]սէնին հագ-
գընտա ագտէմճէ օլան իլհամլարա կէօրէ [թ]չու թէն-
պիհի թավսիյէ էտէրիմ, թա քի անլէրլէ [ժ]էյի
ճիհատտա իգտամ էյլէյէսին. 19-[ի]Վէ իմանը վէ խա-
լիս զամիրի հըֆզ էտէսին. պունու իսէ պա՛զըլարը
րէտտ էթմիշ օլմալարըյլէ [լ]իման խուսուսընտա
ղարգ օլտըլար։ 20-[խ]Հիմենոս վէ [ծ]Աղէքսանտրոս
պունլարտան օլուպ՝ [կ]քիւֆր էթմէմէյի էօյրէնսին-
լէր տիյէ [հ]անլէրի Շէյթանա թէսլիմ էթտիմ։

ՊԱՊ 2

Իմտի հէր շէյտէն էվվէլ րիճա էտէրիմ քի՝
ճիւմլէ ատէմլէր իչիւն, [ա]փատիշահլար իլէ [բ]ճիւմլէ

ա Մատթ. 9. 13։ Մարկ. 2. 17։ Ղուկ. 5. 32։ 19. 10։ Հռմ. 5. 8։ 1 Յովհ. 3. 5։
բ 2 Կոր. 4. 1։
գ Մէզ. 10. 16։ 145. 13։ Դան. 7. 14։ Գ. 6. 15, 16։
դ Հռմ. 1. 23։
ե Յովհ. 1. 18։ Իպր. 11. 27։ 1 Յովհ. 4. 12։
զ Հռմ. 16. 27։ Յուդ. 25։
է 1 Թէվ. 29. 11։
ը Գ. 4. 14։
թ Գ. 6. 13, 14, 20։ 2 Տիմ. 2. 2։
ժ Գ. 6. 12։ 2 Տիմ. 2. 3։ 4. 7։
ի Գ. 3. 9։
լ Գ. 6. 9։
խ 2 Տիմ. 2. 17։
ծ 2 Տիմ. 4. 14։
կ Ա՛մալ. 13. 45։
հ 1 Կոր. 5. 5։

ա Եզր. 6. 10։ Երեմ. 29. 7։
բ Հռմ. 13. 1։

մանսըպտա պուլունանլար իչիւն նիյազլար վէ տու-
’ալար վէ րիճալար վէ շիւքրլէր ’արզ օլունա. 2-
Թա քի քէմալ ը թագվա վէ վագարլէ աասուտէ վէ
րահաթ ’էօմր կէչիրէլիմ: 3-[է]Չիրա ճիւմլէ ատէմ-
լէրին խէլասընը խաթէյէն [ը]վէ հագիգաթը պիլմէք-
լիյէ կէլմէլէրինի [illegible] 4-[թ]Խէլասքեարըմըզ
Ալլահըն ’ինտինտէ [ժ]պու էյի վէ մագպուլ տըր:
5-[ի]Ձիւնքի պիր Ալլահ վար, Ալլահ իլէ ինսան ա-
րասընտա տախի պիր [լ]Միյանճը վար, պու տախի
ինսան օլան Յիսուս Քրիստոս տըր, քի [խ]վագթը
մախսուսընտա [ծ]չէհատէթ օլմագ իւզրէ [կ]քէնտիսի-
նի ճիւմլէնին եօլընա ֆիտյէ վէրտի: 6-[հ]Պէն տա-
խի օլ շէհատէթ իչիւն վա’իզ վէ ըէսուլ, ([ձ]Քրիստոստա
հագգ սէօյլէյօրըմ, եալան սէօյլէմէյօրըմ,) 7-Եա’-
նի [ղ]իման վէ հագիգաթտա թա"իֆէլէրին մու’ալ-
լիմի օլմագ իւզրէ նասպ օլունտըմ: 8-Իմտի էրլէ-
րին ղազապ վէ շիւպհէտէն ’արի օլարագ [ճ]փաք էլ-
լէր գալտըրըպ՝ [մ]հէր եէրտէ տու’ա էթմէլէրինի
խաթէրիմ: 9-[յ]Քէզալիք նիսա տախի հիճապ վէ է-
տէպ իւզրէ միւնասիպ գըյաֆէթտէ օլարագ, սաչ
էօրմէլէրի եա ալթուն եա ինճուլէր եախօտ աղըր
պէհալը էլպիսէ իլէ տէյիլ, 10-[ն]Անճագ էհլ ի թագ-
վա օլմագլըղը իգրար էտէն նիսայա եագըշտըղը
կիպի՝ էյի ’ամէլլէրլէ քէնտիլէրինի թէզեին էթսին-

է Եզեկ. 18. 23: Յովհ. 3. 16, 17: Տիտ. 2. 11: 2 Պետ. 3. 9:
ը Յովհ. 17. 3: 2 Տիմ. 2. 25:
թ Գ. 1. 1: 2 Տիմ. 1. 9:
ժ Ռոմ. 12. 2: Գ. 5. 4:
ի Ռոմ. 3. 29, 30: 10. 12: Գաղ. 3. 20:
լ Իպր. 8. 6: 9. 15:
խ Ռոմ. 5. 6: Գաղ. 4. 4: Եփես. 1. 10: 3. 6: Տիտ. 1. 2:
ծ 1 Կոր. 1. 5: 2 Թես. 1. 9: 2 Տիմ. 1. 8:
կ Մատթ. 20. 28: Մարկ. 10. 45: Եփես. 1. 7: Տիտ. 2. 13:
հ Եփես. 3. 7, 8: 2 Տիմ. 1. 11:
ձ Ռոմ. 9. 1:
ղ Ռոմ. 11. 13: 15. 15: Գաղ. 1. 16:
ճ Մեզ. 134. 2: Ես. 1. 15:
մ Մաղ. 1. 11: Յովհ. 4. 21:
յ 1 Պետ. 3. 3:
ն 1 Պետ. 3. 4:

լէր։ 11-Գադըն քէմալ ը իթա՛աթլէ սուքիւթ էտէ-
րէք էօյրէնսին։ 12-[ճ]Ամմա գադընըն թա՛լիմ էթ-
մէսինէ, [մ]խալսօտ էրին ուզէրինէ հիւքիւմէթ սիւր-
մէսինէ իզն վէրմէմ, անճագ սուքիւթ իւզրէ օլ-
սուն։ 13-Զիրա [յ]էվվէլա Ադամ, սօնրա Եւա խալգ
օլունտու։ 14-[ն]Վէ Ադամ ալտանմատը, անճագ
գադըն ալտանըբ թէճավիւզա կիրիֆթար օլտու։
15-Ամմա էտէպ իւզրէ իման վէ մուհապպէթ վէ
գուտսիյէթտէ տէվամ էթտիքլէրի հալտէ, էվլատ
տօղուրմագլէ խէլաս պուլաճագ տըր։

ՊԱՊ 3

[շ]Շու քէլամ սատըգ տըր, [ո]եա՛նի էկէր պիր
քիմսէ եպիսկոպոսլըղա րաղիպ օլուր իսէ, [չ]կիւզէլ
պիր իշ արզուսընտա օլուր։ 2-[պ]Իմտի վաճիպ տըր
քի եպիսկոպոս գուսուրսըզ, [ջ]վէ պիր զէվճէնին
զէվճի; վէ այըգ, 'ագըլ, էհլի 'ըրզ, միւսաֆիր-
փէրվէր, [ռ]վէ թա՛լիմէ միւսթա՛իտ օլա։ 3-Վէ [ս]չէ-
րապա մէյյալ [վ]վէ եա վուրուճը օլմայըպ՝ անճագ
[տ]լաթիֆ օլսուն, վէ նիզա՛ [ր]վէ աքչէ սէվմէքտէն
պէրի օլսուն։ 4-Քէմալ ը վագարլէ [ց]էվլատընը ի-
թա՛աթտա թութարագ քէնտի խանէսինէ հիւսն ի
նազարէթ էթսին։ 5-(Քէնտի խանէսինէ նազարէթ
էթմէյի պիլմէյէն քիմսէ Ալլահըն քիլիսէսինի նա՛-
սըլ իտարէ էտէպիլիր։) 6-[ւ]Թէքէպպիւր էտիպ Շէյ-
թանըն [illegible] հիւքմէ օղրամամասը իչիւն տինէ

[ճ] 1 Կոր. 14. 34։
[մ] Եփես. 5. 24։
[յ] Թէք. 1. 27։ 2. 18, 22։ 1 Կոր. 11. 8, 9։
[ն] Թէք. 3. 6։ 2 Կոր. 11. 3։
[շ] Գ. 1. 15։
[ո] Ա՛մալ. 20. 28։ Փիլ. 1. 1։
[չ] Եփես. 4. 12։
[պ] Տիտ. 1. 6, վէ զայրի։
[ջ] Գ. 5. 9։
[ռ] 2 Տիմ. 2. 24։
[ս] Ալ. 8։ Տիտ. 1. 7։
[վ] 2 Տիմ. 2. 24։
[տ] 2 Տիմ. 2. 24։
[ր] 1 Պետ. 5. 2։
[ց] Տիտ. 1. 6։
[ւ] Եշ. 14. 12։

եէնի կէլմիշ օլմայա։ 7-Վէ սիթէմէ [ե]վէ Շէյթա-
նըն թուզաղընա տիւշմէմէսի իչիւն [զ]վաճիպ տիր
քի՝ խարիճտէ օլանլարտան հիւսն ի շէհատէթէ մազ-
հար օլսուն։

8-[է]Քէզալիք շէմմասլար էհլ ի վագար օլսունլար,
վէ իքի սէօզլիւ, [ը]չօգ շէրապա մէյյալ, գապիհ
գազանճ թալիպի օլմայարագ, 9-[թ]Իմանըն սըրրընը
փաք զամիրլէ հըֆզ էթսինլէր։ 10-Պունլար տախի
էվվէլա թէճրիպէ օլունսունլար, պա՛տէհու գու-
սուրսըզ պուլունտըգլարը թագտիրտէ շէմմասլըղը
իճրա էթսինլէր։ 11-[ժ]Քէզալիք գարըլարը էհլ ի
վագար օլուպ՝ իֆթիրաճը օլմայարագ, այըգ վէ
հէր շէյտէ սատըգ օլսունլար։ 12-Շէմմասլար պի-
րէր զէվճէնին զէվճի օլուպ՝ էվլատլարընա վէ քէն-
տի խանէլէրինէ հիւսն ի նազարէթ էտէն ատէմլէր
օլսունլար։ 13-[ի]Զիրա շէմմասլըղը էյիճէ իճրա է-
տէնլէր քէնտիլէրինէ էյի մէրթէպէ վէ Յիսուս
Քրիստոստա օլան իմանտա չօգ ճէսարէթ քէսպ
էտէրլէր։

14-Թարաֆընա տագընտա կէլմէք իւմիտինտէ
իքէն՝ սանա պու շէյլէրի եազըյօրըմ, 15-Քի կէճի-
քիրսէմ, [լ]պէյթ Ուլլահտա, եա՛նի հայյ Ալլահըն
քիլիսէսինտէ (քի հագիգաթըն տիրէյի վէ էսասը
տըր) նէ սուրէթլէ հարէքէթ էթմէք վաճիպ իտիյինի
պիլէսին։ 16-Վէ թագվանըն սըրրը պէօյլէ օլտըղը
միւսէլլէմ տիր. *[խ]Օլ քի թէնտէ իզհար, վէ [ծ]Րուհ-

ե Գ. 6. 9: 2 Տիմ. 2. 26:
զ Ա՛մալ. 22. 12: 1 Կոր. 5. 12: 1 Սէլ. 4. 12:
է Ա՛մալ. 6. 3:
ը Ալ. 3: Ղև. 10. 9: Եզէկ. 44. 21:
թ Գ. 1. 19:
ժ Տիտ. 2. 3:
ի Պագ. Մատթ. 25. 21:
լ Եփես. 2. 21, 22: 2 Տիմ. 2. 20:
խ Յովհ. 1. 14: 1 Յովհ. 1. 2:
* Եախօտ՝ Ալլահ
ծ Մատթ. 3. 16: Յովհ. 1. 32, 33: 15. 26: 16. 8, 9: Րօմ. 1. 4: 1 Պետ. 3. 18: 1 Յովհ. 5, 6, վէ ղայրի.

լէ թաստիգ օլունուպ՝ [ր]մէլէքլէրէ կէօրիւնտիւ,
[ց]վէ թա"իֆէլէր արասընտա վա'զ օլունուպ՝ [ւ]տիւն-
եատա անա իման կէթիրիլէրէք [փ]ճէլալ իլէ սէմայա
չըգտը։

ՊԱՊ 4

[ա]Լաքին Ռուհ աչըքճարը սէօյլէր քի՝ [բ]սօն վա-
գըթլարտա պա'զը քիմսէլէր, [գ]զամիրլէրի տաղլան-
մըշ օլան [դ]եալանճըլարըն միւրա"իլիյլէ իմանտան
իրթիտատ էտիպ, 2-[ե]Իգլալ էտիճի ռուհլարա [զ]վէ
ճիննլէր թա'լիմաթընա տիգգաթ էտէճէքլէր։ 3-
Օլ եալանճըլար [է]քի էվլէնմէքտէն մէն՝ էտէրլէր, [ը]վէ
միւ"մինլէրին վէ հագիգաթը պիլէնլէրին [թ]թէշէք-
քիւրլէ իսթի'մալը իչիւն՝ Ալլահըն խալգ էյլէտիյի
թա'ամլարտան [ժ]իճթինապ էթմէյի թէնպիհ էտէրլէր։
4-[ի]Զիւնքի Ալլահըն հէր պիր մախլուգը էյի տիր,
վէ թէշէքքիւրլէ ալընտըղը թագտիրտէ րէտտ օ-
լունաճագ հիչ պիր շէյ եօգ տուր։ 5-Զիրա Ալլա-
հըն քէլամըյլէ վէ տու'այլէ թագտիս օլունուր։
6-Պիրատէրլէրէ պու շէյլէրի իխթար էթմէքլէ, [լ]ի-
մանըն վէ թապի' օլտուղուն էյի թա'լիմին սէօզլէ-
րիյլէ փէրվէրտէ օլունուպ՝ Յիսուս Քրիստոսըն էյի

ր Մատթ. 28. 2։ Մարկ. 16. 5։ Ղուկ. 2. 13։ 24. 4։ Յովհ. 20. 12։ Եփես. 3. 10, 11։ 1 Պետ. 1. 12։
ց Ա'մալ. 10. 34։ 13. 46, 48։ Գաղ. 2. 8։ Եփես. 3. 5, 6, 8։ Ռօմ. 10. 18։ Կող. 1. 27, 28։ Պ. 2. 7։
ւ Կող. 1. 6, 23։
փ Ղուկ. 24. 51։ Ա'մալ. 1. 9։ 1 Պետ. 3. 22։

———

ա Յովհ. 16. 13։ 2 Սէլ. 2. 3։ 2 Տիմ. 3. 1, վէ ղայրի։ 2 Պետ. 3. 3։ 1 Յովհ. 2. 18։ Յուդ. 4, 18։
բ 1 Պետ. 1. 20։
գ Եփես. 4. 19։
դ Մատթ. 7. 15։ Ռօմ. 16. 18։ 2 Պետ. 2. 3։
ե 2 Տիմ. 3. 13։ 2 Պետ. 2. 1։ Վահ. 16. 14։
զ Դան. 11. 35, 37, 38։ Վահ. 9. 20։
է 1 Կոր. 7. 28, 36, 38։ Կող. 2. 20, 21։ 'Իպր. 13. 4։
ը Ռօմ. 14. 6։ 1 Կոր. 10. 30։
թ Թէք. 1. 29։ 9. 3։
ժ Ռօմ. 14. 3, 17։ 1 Կոր. 8. 8։
ի Ռօմ. 14. 14, 20։ 1 Կոր. 10. 25։ Տիտ. 1. 15։
լ 2 Տիմ. 3. 14, 15։

պիր խըտմէթճիսի օլուրսըն։ 7-եԱմմա գապին վէ
գօճա գարը մասալլարընտան իճթինապ էտիպ՝
զքէնտինկի թագվայա իտման էյլէ։ 8-էԶիրա թէն
իտմանը աղ. չէյէ ֆա"իտէլի օլուպ՝ ըթագվա իսէ
հէր չէյէ ֆա"իտէլի տիր. թչիւնքի անտէ շիմտիքի
վէ կէլէճէք հայաթըն վա'տը վար։ 9-ժՊու քէլամ
սատըգ վէ հէր վէճհլէ գապուլէ շայան տըր։ 10-
Զիրա պունա պինա"էն իճիւմլէ ատէմլէրին, խու-
սուսա մու"մինլէրին Խէլասքեարը օլան լհայյ Ալ-
լահա իւմիտ էթտիյիմիզտէն՝ խհէմ էմէք չէքէր
հէմ տէ թահգիր օլունուրըզ։ 11-ծՊու չէյլէրի
թէնպիհ վէ թա'լիմ էյլէ։

12-կՀիչ քիմսէ կէնճլիյինկի թահգիր էթմէսին.
հԼաքին քէլամ վէ աթվար վէ մուհապպէթ վէ ի-
ման վէ 'իֆֆէթտէ մու"մինլէրէ էօրնէք օլ։ 13-
Պէն կէլինճէյէտէք՝ օգումագա վէ նասիհաթա վէ
թա'լիմէ մուգայյէտ օլ։ 14-ձՍէնին իւզէրինկէ իխ-
թիյարլարըն էլ գօմասը իլէ պէրապէր ղիլհամ վա-
սըթասըյլէ վէրիլմիշ վէ ճսէնտէ պուլունան մէվհի-
պէյի իհմալ էթմէ։ 15-Թէրագգըն էթմէքլիյինկ
ճիւմլէյէ զահիր օլմագ իւզրէ պու չէյլէրի մուլթա
լա'ա էյլէ, պու չէյլէրտէ մէչղուլ օլ։ 16-մՔէն-
տինկէ վէ թա'լիմէ տիգգաթ էտիպ՝ անլէրտէ տէ-
վամ էյլէ. զիրա պունու եափմագլէ՝ յհէմ քէն-

ե Պ. 1. 4: 6. 20: 2 Տիմ. 2. 16, 23: 4. 4: Տիտ. 1. 14:
զ 'Իպր. 5. 14:
է 1 Կոր. 8. 8: Կող. 2. 23:
ը Պ. 6. 6:
թ Մէզ. 37. 4: 84. 11: 112. 2, 3: 145. 19: Մատթ. 6. 33: 19. 29: Մարկ. 10. 30: Ռօմ. 8. 28:
ժ Պ. 1. 15:
ի Մէզ. 36. 6: 107. 2, 6, վէ ղայրի:
լ Պ. 6. 17:
խ 1 Կոր. 4. 11, 12:
ծ Պ. 6. 2:
կ 1 Կոր. 16. 11: Տիտ. 2. 15:
հ Տիտ. 2. 7: 1 Պետ. 5. 3:
ձ Ա'մալ. 6. 6: 8. 17: 13. 3: 19. 6: Պ. 5. 22: 2 Տիմ. 1. 6:
ղ Պ. 1. 18:
ճ 2 Տիմ. 1. 6:
մ Ա'մալ. 20. 28:
յ Եզեկ. 33. 9:

տինի հէմ տէ [ւ]սէնի տինլէյէնլէրի խէլաս էտէ-ճէքսին։

ՊԱՊ 5

[ա]Իխթիյարը թա'զիր էթմէ, ամմա փէտէրէ նասըհաթ էտէր կիպի, կէնճլէրէ պիրատէրլէրէ կիպի նասիհաթ էյլէ։ 2 - Իխթիյար գարըլարա վալիտէ-լէրէ կիպի, կէնճ գարըլարա քէմալը 'իֆֆէթլէ հէմշիրէլէրէ կիպի նասըհաթ էյլէ։ 3 - Տուլ գարըլարա, [բ]եա'նի ֆիլհագիգէ տուլ օլանլարա իքրամ էյլէ։ 4 - Վէ էկէր պիր տուլ գարընըն էվլատը եա թօ-ռունլարը վար իսէ, էվվէլա անլէր քէնտի էհլի պէյթլէրինէ հիւրմէթ կէօսթէրմէյի [գ]վէ վալիտէյն-լէրինէ մուքապէլէ իֆասընը էօյրէնսինլէր․ [դ]զիրա պու խուսուս Ալլահըն 'ինտինտէ էյի վէ մագպուլ տըր։ 5 - [ե]Լաքին ֆիլհագիգէ տուլ վէ եալընըզ գալ-մըշ օլան գարը Ալլահա թէվէքքիւլ էտիպ [զ]կէճէ կիւնտիւզ [է]տու'ա վէ նիյազա տէվամ էտէր։ 6 - [ը]Ամմա էհլի զէվգ օլան՝ հայաթտա իքէն էօլմիւշ տիր։ 7 - [թ]Իմտի գուսուրսըզ օլմալարը իչիւն պու շէյլէրի թէնպիհ էյլէ։ 8 - Ամմա էկէր պիր քիմսէ թէ'ալլուգաթընը, [ժ]խուսուսա էհլի պէյթինի գա-յըրմազ իսէ, [ի]իմանը ինքեար էթմիշ օլուպ՝ [լ]միւ'-մին օլմայանտան պէտթէր տիր։ 9 - Տուլ գարը ալթմըշ եաշընտան աշաղը օլմայարագ՝ [խ]պիր զէվ-ճին զէվճէսի պուլունմըշ օլուպ, 10 - Էյի 'ամէլլէր

ւ Հռոմ. 11. 14։ 1 Կոր. 9. 22։ Յակ. 5. 20։

ա Ղև. 19. 32։
բ Ալ. 5, 16։
գ Պաղ. Թէք. 45. 10, 11։ Մատթ. 15. 4։ Եփես. 6. 1, 2։
դ Պ. 2. 4։
ե 1 Կոր. 7. 32։
զ Ա'մալ. 26. 6։
է Ղուկ. 2. 37։ 18. 1։
ը Յակ. 5. 5։
թ Պ. 1. 3։ 4. 11։ 6. 17։
ժ Եշ. 58. 7։ Գաղ. 6. 10։
ի 2 Տիմ. 3. 5։ Տիտ. 1. 16։
լ Մատթ. 18. 17։
խ Ղուկ. 2. 36։ Պ. 3. 2։

խուսուսընտա հիւսնի չէհատէթէ մազհար օլմուշ,
մէսէլա էվլատ պէսլէմիշ [ծ]վէ միւսաֆիր գապուլ
էթմիշ [կ]վէ մուգատտէսլէրին այագլարընը եըգա-
մըշ վէ մուզայագատա օլանլարա իմտատ վէ հէր
էյի ’ամէլտէ տէվամ էթմիշ օլտըղը թագտիրտէ՝
գայտ օլունսըն։ 11-Լաքին կէնճ տուլլարը րէտտ էյ-
լէ, զիրա Քրիստոսա գարշը՝ զէվգէ թէսլիմ օլ-
տըգլարընտա էվլէնմէք իսթէյիպ, 12-Էվվէլքի ի-
մանը թէրք էթտիքլէրի իչիւն հիւքմէ տիւչար օ-
լուրլար։ 13-Վէ պունուն իլէ պէրապէր էվլէրի
տօլաշարագ [հ]թէնպէլ օլմաղա ալըշըրլար, վէ եա-
լընըզ թէնպէլ տէյիլ, անճագ կէվէզէ վէ ախէրի-
նին ումուրըյլէ մէշղուլ օլարագ, նասէզա չէյլէրի
սէօյլէրլէր։ 14-Իմտի [ձ]իսթէրիմ քի կէնճ օլանլար
էվլէնիպ վէ էվլատ կէթիրիպ՝ խանէ իտարէսինէ
մուգայյէտ օլարագ, [ղ]մուխալիֆ օլանա սիթէմ ի-
չիւն պիր ֆուրսաթ վէրմէսինլէր։ 15-Զիրա հալա
պա’զըլարը սափըպ՝ Շէյթանա թապի’ օլտըլար։
16-Էկէր պիր միւ"մին եա պիր միւ"մինէնին տուլ-
լարը վար իսէ, անլէրէ ի’անէ էյլէսին, վէ քիլի-
սէյէ պար օլմասըն, [ճ]թա քի ֆիլհագիգէ տուլ օ-
լանլարա ի’անէ էտէ։

17-[մ]Մէ"մուրիյէթլէրինին հիւսնի իճրասընտա
պուլունան իխթիյարլար, խուսուսա քէլամտա վէ
թա’լիմտէ էմէք չէքէնլէր [յ]իքի գաթ իքրամա լա-
յըգ ’ատտ օլունսունլար։ 18-Զիրա քիթապ պու-
յուրըր քի՝ [ն]Խարման տէօյէն էօքիւզիւն աղզընը

ծ Ա'մալ. 16. 15: 'Իպր. 13. 2: 1 Պետ. 4. 9:
կ Թէք. 18. 4: 19. 2: Ղուկ. 7. 38, 44: Յովհ. 13. 5, 14:
հ 2 Սէլ. 3. 11:
ձ 1 Կոր. 7. 9:
ղ Պ. 6. 1: Տիտ. 2. 7:
ճ Ա.Յ. 3, 5:
մ Րոմ. 12. 8: 1 Կոր. 9. 10, 14: Գաղ. 6. 6: Փիլ. 2. 29: 1 Սէլ. 5. 12, 13: 'Իպր. 13. 7, 17:
յ Ա'մալ. 28. 10:
ն Թէս. 25. 4: 1 Կոր. 9. 9:

պաղլամայասըն, վէ՝ ՙԻչճի քէնտի ւճրէթինէ մուա-
թահազզ տըր։ 19-ՙԻքի եա ւչ շահիտ օլմատըգ-
ճա՝ իխթիյար ՚ալէյհինտէ չիքեայէթ գապուլ էթ-
մէ։ 20-ՙԳապահաթլըլարը ճումլէնին էօնւնտէ
թա՚զիր էյլէ, ՙթա քի սա՛իրլէր տախի խավֆ է-
տէլէր։ 21-ՙԱլլահըն վէ Յիսուս Քրիստոսըն վէ մուն-
թեխապ մելէքլէրին հուզուրընտա թէնպիհ էտէ-
րիմ քի՝ պիր շէյ խաթըր իչուն էթմէյերէք՝ պու
շէյլէրի պիղարազանէ հըֆզ էտէսին։ 22-ՙՊիր քիմ-
սէնին ուզէրինէ ՚աճէլէ իլէ էլ գօմայըպ՝ ՙախէր-
լէրին կունահլարընա մուշթէրիք օլմա․ քէնտինի
փաք սագլա։

23-Արթըգ եալընըզ սու իչմէյիպ՝ ՙմի՚տէն ի-
չուն վէ քէսրէթ ուզրէ վուգու՚ պուլան զա՚իֆլիքլէ-
րին իչուն պիր ազ շէրապ իսթի՚մալ էյլէ։

24-ՙՊա՚զը ատէմլէրին կունահլարը զահիր օ-
լուպ՝ էօնլէրինճէ հուքմէ կիտէր, պազըլարընըն իսէ
արտլարընճա կէլիր։ 25-Քէզալիք ՙա՚յիլլէրը էյի ՚ա-
մէլլէրի տախի զահիր օլուպ՝ պաշգա թարզ օլան-
լարըն կիզլէնմէսի ղայրի մումքին տիր։

ՊԱՊ 6

ՙՊօյունտըրըգ ալթընտա պուլունան ճումլէ գուլ-
լար քէնտի էֆէնտիլէրինի ճումլէ իհթիրամա մուս-
թահագգ ՚ատտ էթսինլէր, ՙթա քի Ալլահըն իսմի-
նէ վէ թա՚լիմինէ քուֆր օլունմայա։ 2-Վէ մու՛-

ՙՂև. 19. 13։ Թէս. 24. 14, 15։ Մատթ. 10. 10։ Ղուկ. 10. 7։
ՙԹէս. 19. 15։
ՙԳաղ. 2. 11, 14։ Տիտ. 1. 14։
ՙԹէս. 13. 11։
ՙԳ. 6. 13։ 2 Տիմ. 2. 14։ 4. 1։
ՙԱ՚մալ. 6. 6։ 13. 3։ Գ. 4. 14։ 2 Տիմ. 1. 6։
ՙ2 Յովհ. 11։
ՙՄեզ. 104. 15։
ՙԳաղ. 5. 19։

ՙԵփես. 6. 5։ Կող. 3. 22։ Տիտ. 2. 9։ 1 Պետ. 2. 18։
ՙԵս. 52. 5։ Հռոմ. 2. 24։ Տիտ. 2. 4, 8։

մին էֆէնտիլէրի օլանլար [ե] պիրատէր օլտըգլարը ի-
չիւն ոնլէրէ թահգիր էթմէսինլէր, անճագ մու"մին
վէ սէվկիւլիւ վէ էյիլիք էթմէքլէ հիզմէթտար օլտըգ-
լարը իչիւն՝ տահա զիյատէ գուլլըգ էթսինլէր.
[զ] պու շէյլէրի թա՛լիմ վէ նասիհաթ էյլէ։ 3-[է] Պիր
քիմսէ պաշգա տիւրլիւ թա՛լիմ էտիպ՝ [ը] Րապպը-
մըզ Յիսուս Քրիստոսըն սաղլամ սէօզլէրինէ [թ] վէ
թագվայա կէօրէ օլան թա՛լիմէ գա"իլ օլմազ իսէ,
4-[ժ] Օ մութէքէպպիր տիր, [ի] պիր շէյ պիլմէզ, [լ] ան-
ճագ մուպահէսէ վէ նիզա՛ը լաֆզըյլէ մա՛լուլ օլ-
մուշ տըր. պունլարտան տախի հասէտ վէ նիզա՛
վէ քիւֆրլէր վէ սու"ի զաննն, 5-[խ] Վէ ՛ագլը
ֆասիտ վէ հագիգաթտան պա՛իտ վէ [ծ] թագվայը
քեար զաննն էտէն [կ] ատէմլէրին պօշ մուպահէսէլէ-
րի հասըլ օլուր. [հ] պու մագուլէ քիմսէլէրտէն սա-
գըն։ 6-[ձ] Լաքին գանա՛աթլէ օլան թագվա պէօ-
յիւք քեար տըր։ 7-[ղ] Զիրա տիւնեայա պիր շէյ կէ-
թիրմէտիք, վէ անտէն պիր շէյ կէօթիւրմէյէճէյիմիզ
աշիքեար տըր։ 8-[ճ] Իմտի եէյէճէյիմիզ վէ էօրթիւնէ-
ճէյիմիզ վար իքէն, պունլարա գանա՛աթ էտէլիմ։
9-[մ] Ամմա զէնկին օլմագ գաստընտա պուլունանլար
իղվայա [յ] վէ տուզագա վէ չօգ սէֆիհ վէ մուզիրր
շէհվէթլէրէ տիւշէրլէր. [ն] անլէր տախի ատէմլէրի
հէլաքա վէ խարապիյէթէ ղարգ էտէրլէր։ 10-[շ] Զի-

ե Կող. 4. 1։
զ Գ. 4. 11։
է Գ. 1. 3։
ը Գ. 1. 10։ 2 Տիմ. 1. 13։ 4. 3։ Տիտ. 1. 9։
թ Տիտ. 1. 3։
ժ 1 Կոր. 8. 2։ Գ. 1. 7։
ի Գ. 1. 3։ 2 Տիմ. 2. 23։ Տիտ. 3. 9։
լ 2 Տիմ. 3. 8։
խ Տիտ. 1. 11։ 2 Պետ. 2. 3։
ծ Գ. 1. 6։
կ Րօմ. 16. 17։ 2 Տիմ. 3. 5։
հ Մէզ. 37. 16։ Էմս. 15. 16։ 16. 8։ 'Իպր. 13. 5։
ձ Յոբ 1. 21։ Մէզ. 49. 17։ Էմս. 27. 24։ Վա՛. 5. 15։
ղ Թէք. 28. 20։ 'Իպր. 13. 5։
ճ Էմս. 15. 27։ 20. 21։ 28. 20։ Մատթ. 13. 22։ Յակ. 5. 1։
մ Գ. 3. 7։
յ Գ. 1. 19։
ն Խուր. 23. 8։ Թէս. 16. 19։

րա մալփէրէսթլիք ճիւմլէ քեօթիւ շէյլէրին ասլը
օլուպ՝ պա՛զը քիմսէլէր անա թամա՛ էթմէքլէ ի-
մանտան սափըպ չօգ էլէմլէրէ միւպթէլա օլտըլար։
11-Լաքին, [յ]էյ Ալլահ ատէմի, [ն]սէն պու շէյլէր-
տէն ֆիրար էտիպ՝ սալահ վէ թագվա վէ իման վէ
մուհապպէթ վէ սապր վէ հիլմէ սա՛յ էթ։ 12-
[շ]իմանըն էյի ճիհատընտա ճահիտ օլ. [ո]չօգ շահիտ-
լէր էօնիւնտէ էյի իգրարը իգրար էթմիշ օլարագ,
[չ]տա՛վէթ օլունտըղըն էպէտի հայաթը թութ։
13-[պ]ծիւմլէյէ հայաթ վէրէն Ալլահըն հուզուրըն-
տա վէ [ջ]Պօնտօսլը Պիղատօսըն էօնիւնտէ էյի իգ-
րարլէ շէհատէթ էտէն [ռ]Յիսուս Քրիստոսըն հուզու-
րընտա սանա թէնպիհ էտէրիմ քի, 14-Պու էմրի
[ս]Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրընա տէյին
լէքէսիզ վէ գուսուրսըզ հըֆզ էտէսին։ 15-Պու-
նու տախի [վ]Միւպարէք վէ Գատիրի վահիտ վէ
[տ]Մէլիք իւլ միւլուք վէ Րապպ իւլ էրպապ, 16-
[ր]էօլմէմէզլիյէ եալընըզ մալիք, վէ եագլաշըլմազ
նուրտա սաքին օլան Ջաթ վագթ ը մախսուսընտա
իզհար էտէճէք տիր. [ց]ատէմլէրին հիչ պիրի անը
կէօրմէմիշ վէ կէօրէմէզ. [ւ]անա 'իզզէթ վէ գուտ-
րէթ ի էպէտիյէ օլսուն։ Ամին։

17-Պու տիւնեատա զէնկին օլանլարա թէնպիհ
էյլէ քի, միւթէքէպպիր օլմայըպ՝ [փ]պագասըզ զէն-
կինլիյէ [ք]տէյիլ, [օ]անճագ թէմէթթիւ՛ իչիւն ղանի-

յ 2 Տիմ. 2. 22։
ն Թէս. 33. 1։ 2 Տիմ. 3. 17։
շ 1 Կոր. 9. 25, 26։ Փ. 1. 18։ 2 Տիմ. 4. 7։
ո Իպր. 10. 23։
չ Փիլ. 3. 12, 14։ Ա. 19։
պ Թէս. 32. 39։ 1 Միւլ. 2. 6։ Յովհ. 5. 21։
ջ Մատթ. 27. 11։ Յովհ. 18. 37։ Վահ. 1. 5։ 3. 14։
ռ Գ. 5. 21։
ս Փիլ. 1. 6, 10։ 1 Սէլ. 3. 13։ 5. 23։
վ Գ. 1. 11, 17։
տ Վահ. 17. 14։ 19. 16։
ր Գ. 1. 17։
ց Խուր. 33. 20։ Յովհ. 6. 46։
ւ Եփես. 3. 21։ Փիլ. 4. 20։ Յուդ. 25։ Վահ. 1. 6։ 4. 11։ 7. 12։
փ Եսա. 23. 5։
ք Յոբ 31. 24։ Մեզ. 52. 7։ 62. 10։ Մարկ. 10. 24։ Ղուկ. 12. 21։
օ Ա՛մալ. 14. 17։ 17. 25։

լէք իւզրէ պիզէ հէր չէյի իհսան էտէն ֆ[հայյ] Ալ-
լահա թէվէքքիւլ էթսինլէր։ 18-Էյիլիք էտէրէք
ա էյի 'ամէլլէրտէ զանի օլուպ բ ճէօմէրտ գ վէ էլի
աչըղ օլսունլար. 19-դ Վէ հագիգի հայաթա նա-
՛իլ օլմագ իւզրէ, ե ախրէթ իչիւն քէնտիլէրինէ էյի
թէմէլ հազըրլասընլար։

20-զ Էյ Տիմոթէոս, էմանէթի հըֆզ էտիպ է նա-
փաք վէ պաթըլ լաֆըլարտան վէ քիզպէն 'իլմ
թէսմիյէ օլունան չէյին մու'արազալարընտան իճ-
թինապ էյլէ. 21-Քի պունա պա'զը քիմսէլէր զա-
հիպ օլմազլը ը իմանտան սափտըլար։ 'Ինայէթ սէ-
նինլէ օլսուն։ Ամին։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ՏԻՄՈԹԷՈՍԱ

ԻՔԻՆՃԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ԳԼ.Ո 1

ա Յիսուս Քրիստոսա օլան հայաթըն վա'տընա
կէօրէ բ Ալլահըն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստոսըն րէ-
սուլը Պօղոս, գ Սէվկիլիւ օղլըմ Տիմոթէոսա. 2-Փէ-

ֆ 1 Սել. 1. 9: Գ. 3. 15: 4. 10:
ա Ղուկ. 12. 21: Գ. 5. 10: Տիտ. 3. 8: Յակ. 2. 5:
բ Բօմ. 12. 13:
գ Գաղ. 6. 6: 'Իպր. 13. 16:
դ Ալ. 12:
ե Մատթ. 6. 20: 19. 21: Ղուկ. 12. 33: 16. 9:
զ 2 Տիմ. 1. 14: Տիտ. 1. 9: Վլահ. 3. 3:
է Գ. 1. 3, 6: 4. 7: 2 Տիմ. 2. 14, 16, 23: Տիտ. 1. 14: 3. 9:
ը Գ. 1. 6, 19: 2 Տիմ. 2. 18:

ա Եփես. 3. 5: Տիտ. 1. 2: 'Իպր. 9. 15:
բ 2 Կոր. 1. 1:
գ 1 Տիմ. 1. 1:

տէր Ալլահ վէ Րապպըմըզ Ցիսուս Քրիստոս թա-
րաֆընտան 'ինայէթ վէ մէրհամէթ վէ սէլամէթ
օլսուն։

3-[տ]Կէճէ կիւնտիւզ տու'ալարըմտա սէնի պէր
տէվամ զիքր էտէրէք, 4-Վէ կէօզ եաշլարընը
խաթըրըմտա թութարագ, փէք սիւրուր օլմամ ի-
չիւն, [ր]սէնի կէօրմէք արզուսընտա իմ։ 5-Էվվէլա
պէօյիւք վալիտէն Լաւոդեատա [ց]վէ վալիտէն Եւ-
նիկէտէ սաքին օլուպ՝ սէնտէ տախի պուլունտըղը-
նա ի'թիմատ էթտիյիմ [ւ]օլ րիյասըզ իմանը խաթ-
ըրըմա կէթիրտիյիմտէ, էճտատըմտան [illegible] կէօ-
րէ [փ]փաք զամիրլէ 'իպատէթ էթտիյիմ [ք]Ալլահա
շիւքր էտէրիմ։ 6-Պու սէպէպտէն սանա խաթըր
էտէրիմ քի՝ իւզէրինէ էլլէրիմին գօնուլմասըյլէ
սէնտէ օլան Ալլահըն [օ]մէվհիպէսինի թէշվիգ էտէ-
սին։ 7-[ֆ]Ջիրա Ալլահ պիզէ գօրգագլըգ րուհընը
տէյիլ, [ա]անճագ գուվվէթ վէ մուհապպէթ վէ թամմ
'ագլ րուհընը վէրտի։ 8-Պունա պինա"էն [բ]Րապպը-
մըզըն շէհատէթինտէն վէ [գ]պէն մահպուսընտան տօ-
լայը [դ]ութանմա․ [ե]ֆագաթ պէշարէթ իչիւն մէշագ-
գաթտա Ալլահըն գուվվէթինէ կէօրէ հիսսէտար օլ։
9-[զ]Օ պիզի խէլաս էտիպ՝ [է]մուգատտէս տա'վէթլէ
տա'վէթ էյլէտի․ [ը]պու տախի 'ամէլլէրիմիզէ կէօրէ
տէյիլ, [թ]անճագ քէնտինինին թագտիրինէ կէօրէ [ժ]վէ

տ 1 Սէլ. 1. 2։ 3. 10։
ր Գ. 4. 9, 21։
ց Ա'մալ. 16. 1։
ւ 1 Տիմ. 1. 5։ 4. 6։
փ Ա'մալ. 22. 3։ 23. 1։ 24. 14։ 27. 23։ Րօմ. 1. 9։ Գաղ. 1. 14։
ք Րօմ. 1. 8։ Եփես. 1. 16։
օ 1 Սէլ. 5. 19։ 1 Տիմ. 4. 14։
ֆ Րօմ. 8. 15։
ա Ղուկ. 24. 49։ Ա'մալ. 1. 8։
բ 1 Տիմ. 2. 6։ Վահ. 1. 2։
գ Եփես. 3. 1։ Փիլ. 1. 7։
դ Րօմ. 1. 16։
ե Կող. 1. 24։ Գ. 4. 5։
զ 1 Տիմ. 1. 1։ Տիտ. 3. 4։
է 1 Սէլ. 4. 7։ Եբր. 3. 1։
ը Րօմ. 3. 20։ 9. 11։ Տիտ. 3. 5։
թ Րօմ. 8. 28։
ժ Րօմ. 16. 25։ Եփես. 1. 4։ 3. 11։ Տիտ. 1. 1։ 1 Պետ. 1. 20։

էզէլի զէմանլարտան Յիսուս Քրիստոստա պիզէ իհ-
սան օլունտու, 10 - Շիմտի իսէ [ձ]էօլիւմիւ իպթալ է-
տիպ՝ պէշարէթին վասըթասըյլէ հայաթ վէ էօլ-
մէմէզլիք զուհուրա կէթիրմիշ օլան [ղ]Խէլասքեարը-
մըզ Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրըյլէ պէյան օլու-
նան 'ինայէթէ կէօրէ օլտու. 11 - [ճ]Պէն տախի պու
պէշարէթին վա'իզի վէ ռէսուլը վէ թա'իֆէլէրին մու-
'ալլիմի նասպ օլունտում: 12 - [մ]Պու սէպէպտէն պու
մէշագգաթլարը տախի չէքիյօրըմ. վէ լաքին ու-
թանմամ, [յ]զիրա քիմէ իման էթտիյիմի պիլիրիմ,
վէ էմանէթիմի [ն]օլ կիւնէ գատար [շ]հըֆզա գատիր
օլտուղունէ ի'թիմատ էտէրիմ: 13 - [ո]Պէնտէն իշիթտի-
յին [չ]սահիհ սէօզլէրին ասլ սուրէթինի [պ]Յիսուս
Քրիստոստա օլան իման վէ մուհապպէթլէ [ջ]հըֆզ
էյլէ: 14 - [ռ]Պիզտէ սաքին օլան Ռուհ իւլ Գուտս վա-
սըթասըյլէ [ս]օլ էյի էմանէթի հըֆզ էյլէ:

15 - [վ]Ասիատա օլանլարըն ճիւմլէսի, Փիգէլոս վէ
Հէրմոգինէս արալարընտա օլարագ, [տ]պէնտէն եւզ
չէվիրտիքլէրինի պիլիրսին: 16 - Ռապպ [ր]Օնեսիփորո-
սըն խանէսինէ [ց]մէրհամէթ էտէ. [ւ]զիրա պէնի չօգ
տէֆ'ա միւսթէրիհ էյլէտի, [փ]վէ զինճիրիմտէն [ք]ու-
թանմայըպ, 17 - Պիլ'աքիս Ռօմայա վիւսուլիւնտէ պէ-
նի չօգ ղայրէթլէ արայըպ պուլտու: 18 - Ռապպ ա-
նա [օ]օլ կիւնտէ [ֆ]Ռապպ թարաֆընտան մէրհամէթ

ձ 1 Կոր. 15. 54, 55: 'Իպր. 2. 14:
ղ Րօմ. 16.25: Եփես. 1. 9: Կող. 1. 26: Տիտ. 1. 2: 1 Պետ. 1. 20:
ճ Ա'մալ. 9.15: Եփես. 3. 7, 8: 1 Տիմ. 2. 7: Պ. 4. 17:
մ Եփես. 3. 1: Պ. 2. 9:
յ 1 Պետ. 4. 19:
ն Այ. 18: Պ. 4. 8:
շ 1 Տիմ. 6. 20:
ո Պ. 2. 2:
չ Րօմ. 2. 20: 6. 17: 1 Տիմ. 1. 10: 6. 3:
պ 1 Տիմ. 1. 14:
ջ Պ. 3. 14: Տիտ. 1. 9: 'Իպր. 10. 23: Վ.ահ. 2. 25:
ռ Րօմ. 8. 11:
ս 1 Տիմ. 6. 20:
վ Ա'մալ. 19. 10:
տ Պ. 4. 10, 16:
ր Պ. 4. 19:
ց Մատթ. 5. 7:
ւ Փիլիմ. 7:
փ Ա'մալ. 28. 20: Եփես. 6. 19:
ք Այ. 8:
օ 2 Սել. 1. 10: Այ. 12:
ֆ Մատթ. 25. 34–40:

պուլմասընը ինհսան էյլէյէ. [ւ]վէ Եփեսոսդա պանա
նէ գատար խըտմէթ էթտիյինի փէք էյի պիլիրսին։

ՊԱՊ 2

[ա]Իմտի սէն, էյ օղլում, [բ]Յիսուս Քրիստոսդա օ-
լան 'ինայէթտէ քէսպ ի գուվվէթ էտիպ, 2-[գ]Չօգ
շահիտլէրին հուզուրընտա պէնտէն իշիթտիյին շէյլէ-
րի [դ]սատըգ վէ [ե]սա՛իրլէրէ թա՛լիմէ մուսթա՛իտ
օլան ատէմլէրէ էմանէթ էյլէ։ 3-Իմտի սէն [զ]Յի-
սուս Քրիստոսըն էյի 'ասքէրի կիպի [է]մէշագգաթա
թէհամմիւլ էյլէ։ 4-[ը]'Ասքէրլիք էտէն պիր քիմսէ,
սէր'ասքէրինի խօշնուտ էթմէք իչիւն, պու 'էօմ-
րիւն ումուրընա գարըշմազ։ 5-[թ]Հէմ տախի էկէր
պիր քիմսէ կիւրէշիր իսէ, գանուն իւզրէ կիւրէշ-
մէյինճէ թաճա նա՛իլ օլմազ։ 6-[ժ]Էմէք չէքէն չիֆթ-
ճի էվվէլա մահսուլտան հիսսէտար օլմագ կէրէք
տիր։ 7-Սէօյլէտիյիմ շէյլէրի անլա. վէ Րապպ սա-
նա հէր շէյտէ ֆէհմ ինհսան էյլէսին։ 8-[ի]Պէշարէ-
թիմէ կէօրէ [լ]Դաւութ նէսլինտէն օլարագ [խ]էօլիւ-
լէրտէն իհեա օլունան Յիսուս Քրիստոսը թէզէքէ-
քիւր էյլէ։ 9-[ծ]Պէն տախի պու պէշարէթին եօլընտա
մուճրիմ կիպի [կ]զէնճիրպէնտ օլունճայա գատար
մէշագգաթ չէքէրիմ, [հ]ֆագաթ Ալլահըն քէլամը
պաղլը տէյիլ տիր։ 10-[ձ]Պունուն իչիւն մունթէխապ-
լարըն ուղուրընա հէր շէյէ թէհամմիւլ էտէրիմ.

ւ Ի'պր. 6. 10։

ա 1 Տիմ. 1. 1։ Գ. 1. 1։
բ Եփես. 6. 10։
գ Գ. 1. 13։ 3. 10, 14։
դ 1 Տիմ. 1. 18։
ե 1 Տիմ. 3. 2։ Տիտ. 1. 9։
զ 1 Տիմ. 1. 18։
է Գ. 1. 8։ 4. 5։
ը 1 Կոր. 9. 25։
թ 1 Կոր. 9. 25, 26։
ժ 1 Կոր. 9. 10։
ի Րօմ. 2. 13։
լ Րօմ. 1. 3, 4։ Ա'մալ. 2. 30։ 13. 23։
խ 1 Կոր. 15. 1, 4, 20։
ծ Ա'մալ. 9. 16։ Գ. 1. 12։
կ Եփես. 3. 1։ Փիլ. 1. 7։ Կող. 4. 3, 18։
հ Ա'մալ. 28. 31։ Եփես. 6. 19, 20։ Փիլ. 1. 13, 14։
ձ Եփես. 3. 13։ Կող. 1. 24։

ղթա քի անլէր տախի Յիսուս Քրիստոստա էպէտի
՚իզզէթլէ օլան խէլասա նա՛իլ օլալար։ 11 - ճԲու
քէլամ սատըգ տըր քի՝ մԷկէր անըն իլէ պէրապէր
էօլտիւք իսէ, պէրապէր տախի եաշայաճաղըզ. 12 -
յԷկէր թէհամմիւլ էտէր իսէք, պէրապէր տախի
սալթանաթ էտէճէյիզ. նԷկէր անը ինքեար էտէր
իսէք, օ տախի պիզի ինքեար էտէճէք տիր։ 13 -
շԷկէր պիզ իման էթմէզ իսէք, օ սատըգ գալըր,
ոքէնտի քէնտինի ինքեար էտէմէզ։ 14 - Բու խու-
սուսլարը խըթար էյլէ, վէ պիր չէյէ ֆա՛իտէլի օլ-
մայըրագ՝ իշիտէնլէրին խարապընա. սէպէպ օլան չՆի-
զա՛ը լաֆզը էթմէմէլէրինի պՐապպըն հուզուրընտա
թէնպիհ էյլէ։ 15 - Հագիգաթ քէլամընը տօղրու
թագսիմ էտէրէք, քէնտինի Ալլահա մագպուլ՝ խէ-
ճիլ օլմազ պիր իշճի տէյիւ իհզար էթմէյէ ճէհտ
էյլէ։ 16 - ջԱմմա նաափաք վէ պաթըլ լաֆըլարտան
իճթինապ էյլէ, զիրա անլէր կիտէ կիտէ ֆըսգա
սէպէպ օլուր. 17 - Վէ անլէրին սէօզլէրի գանգրէնա
կիպի եէր, ռքի Հիմենոս վէ Փիղետոս անլէրտէն
օլուպ, 18 - սԳըյամէթ հալա վուգու՛ պուլմուշ տըր՝
տէյէրէք վՀագիգաթտան սափըրլար, վէ պա՛զը
քիմսէլէրին իմանընը էֆսատ էտէրլէր։ 19 - տԵինէ
Ալլահըն մուհքէմ էսասը գա՛իմ օլուպ՝ մուհրիւ
պու տըր քի՝ րՐապպ քէնտինինքիլէրինի պիլիր. վէ՝
Հէր քիմ քի Քրիստոսըն իսմինի զիքր էտէրսէ,

ղ 2 Կոր. 1. 6։
ճ 1 Տիմ. 1. 15։
մ Բօմ. 6. 5, 8։ 2 Կոր. 4. 10։
յ Բօմ. 8. 17։ 1 Բետ. 4. 13։
ն Մատթ. 10. 33։ Մարկ. 8. 38։ Ղուկ. 12. 9։
շ Բօմ. 3. 3։ 9. 6։
ո Ա՛ռ. 23. 19։
չ 1 Տիմ. 1. 3։ 6. 4։ Տիտ. 3. 9, 11։
պ 1 Տիմ. 5. 21։ 6. 13։ Բ. 4. 1։
ջ 1 Տիմ. 4. 7։ 6. 20։ Տիտ. 1. 14։
ռ 1 Տիմ. 1. 20։
ս 1 Կոր. 15. 12։
վ 1 Տիմ. 6. 21։
տ Մատթ. 24. 24։ Բօմ. 8. 35։ 1 Յովհ. 2. 19։
ր Նաւ. 1. 7։ Յովհ. 10. 14, 27։ Բաղ. Ա՛ռ. 16. 5։

հագգսըզըրգտան իճթինապ էյլէսին։ 20 - ᵍԼաքին
պէօյիւք պիր խանէտէ եալընըզ ալթուն վէ կիւ-
միւշ գապլար պուլունմայըպ՝ աղաճ վէ թօփրագ-
տան տախի պուլունուր. ʻպա՛զըսը չէրէֆ, պա՛զը-
սը իսէ չէրէֆսիզլիք իչիւն տիր։ 21 - ʻԻմտի էկէր
պիր քիմսէ քէնտինի պու չէյլէրտէն փաքլէրսէ,
չէրէֆ իչիւն վէ Սահիպինին խըթի՛մալընա ֆա՛իտէ-
լի վէ մուգատտէս վէ ʻհէր էյի իշէ հազըր պիր
գապ օլաճագ տըր։ 22 - Սէն տախի կէնճլիք շէհ-
վէթլէրինտէն գաչ, լաքին ʻփաք գալպտէն ʻՐապ-
պա տու՛ա էտէնլէր իլէ պէրապէր՝ ʻսալահ վէ ի-
ման վէ մուհապպէթ վէ սէլամէթէ սա՛յ էյլէ։ 23 -
ʻԱմմա սէֆիհանէ վէ մա՛նասըզ միւճատէլէլէրտէն
սագըն. չիւնքի միւնազա՛ա հուսուլէ կէթիրտիյինի
պիլիրսին։ 24 - ʻՐապպըն գուլու իսէ միւնազա՛ա էթ-
մէմէլի տիր, անճագ ճիւմլէյէ հալիմ, վէ ʻթա՛լի-
մէ միւսթա՛իտ վէ զուլմա սապըրլը, 25 - ʻՄուգա-
վէմէթ էտէնլէրէ հիլմլէ նասիհաթ էտիճի օլմագ-
կէրէք տիր. օլա քի ʻհագիգաթը ֆէհմ էթմէք
իչիւն, ʻԱլլահ անլէրէ թէվպէ վէրէ. 26 - Վէ Շէյթան
թարաֆընտան անըն իրատէթի իճրասըիչիւն էսիր
թութուլմըշ օլանլար ʻանըն տուզաղընտան այըլալար։

ԳԱԳ 3

Վէ մա՛լիւմիւն օլա քի՝ ʻսօն կիւնլէրտէ ֆէնա

յ 1 Տիմ. 3. 15։
ր Րօմ. 9. 21։
ց Գագ. Ես. 52. 11։
ւ Գ. 3. 17։ Տիտ. 3. 1։
փ 1 Տիմ. 1. 5։ 4. 12։
ք Ա՛մալ. 9. 14։ 1 Կոր. 1. 2։
օ 1 Տիմ. 6. 11։
ֆ 1 Տիմ. 1. 3։ 4. 7։ 6. 4։ Ա.յ. 16։ Տիտ. 3. 9։
ա Տիտ. 3. 2։
բ 1 Տիմ. 3. 2, 3։ Տիտ. 1. 9։
գ Գաղ. 6. 1։ 1 Տիմ. 6. 11։ 1 Գետ. 3. 15։
դ 1 Տիմ. 2. 3։ Գ. 3. 7։ Տիտ. 1. 3։
ե Ա՛մալ. 8. 22։
զ 1 Տիմ. 3. 7։

———

ա 1 Տիմ. 4. 1։ Գ. 4. 3։ 2 Գետ. 3. 3։ 1 Յովհ. 2. 18։ Յուդ. 18։

վագըթլար կելեճեք տիր. 2-[բ]Զիրա ատեմլեր քեն-
տի նեֆսինի սեվիճի, [գ]մալփերեսթ, [դ]միւֆթեխիր,
[ե]մաղրուր, [զ]քիւֆրպազ, [է]վալիտէյնէ իթա՛աթսըզ,
նանքէօր, խապիս, 3-[ը]Մէվէտտէթսիզ, [թ]միւսալէ-
հա գապուլ էթմէզ, իֆթիրաճը, [ժ]զապթ ը նէֆս
էթմէզ, ազղըն, սալահը սեվմէզ, 4-[ի]Խա՛ին, պի-
փէրվա, միւթէքէպպիր վէ [լ]Ալլահը սեվմէքտէն զի-
յատէ զէվգ ու սէֆա սեվէր, 5-Տինտարլըգ սու-
րէթինի կէօսթէրիպ տէ [խ]գուվվէթինի ինքեար է-
տէր օլաճագլար տըր. [ծ]պունլարտան իճթինապ էյ-
լէ։ 6-[կ]Զիրա խանէլէրէ կիրիպ՝ կիւնահլարըլէ եիւք-
լէնմիշ տիւրլիւ տիւրլիւ շէհվէթլէրէ թապի՛ օլա-
րագ, 7-Տա՛իմա էօյրէնմէքտէ օլուպ՝ [հ]հագիգաթը
պիլմէյէ հիչ պիր վագըթ կէլէմէյէն ճահիլ գարը-
լարը էսիր էտէն քիմսէլէր պունլարտան տըր։ 8-
[ձ]Ամմա Ցանէս վէ Ցամրէս Մուսէյէ գարշը տուր-
տուգլարը միսիլլիւ, պէօյլէճէ հագիգաթա գարշը
տուրուր [ղ]վէ ՛ագըլլարը ֆասիտ [ճ]վէ իման խուսուսըն-
տա մէրտուտ քիմսէլէր տիր։ 9-Լաքին տահա ի-
լէրի կիթմէյէճէքլէր տիր. զիրա [մ]անլէրին ՛ագըլ-
սըզլըղը զահիր օլտըղը միսիլլիւ, պունլարընքի տա-
խի ճիւմլէյէ ըահիր օլաճագ տըր։ 10-[յ]Ամմա սէն
պէնիմ թա՛լիմիմի, աթվարըմը, նիյէթիմի, իմա-
նըմը, սապըրըմը, մուհապպէթիմի, թէհամմիւլիւմիւ

բ Փիլ. 2. 21,	ի 2 Պետ. 2. 10։	հ 1 Տիմ. 2. 3։
գ 2 Պետ. 2. 3։	լ Փիլ. 3. 19։ 2 Պետ. 2. 13, վէ զայրի։ Յուդ. 4, 19։	ձ Խուր. 7. 11։
դ 1 Տիմ. 6. 4։	խ 1 Տիմ. 5. 8։ Տիտ. 1. 16։	ղ 1 Տիմ. 6. 5։
ե Յուդ. 16։	ծ 2 Սէլ. 3. 6։ 1 Տիմ. 6. 5։	ճ Րօմ. 1. 28։ 2 Կոր. 13. 5։ Տիտ. 1. 16։
զ 1 Տիմ. 1. 20։ 2 Պետ. 2. 12։ Յուդ. 10։	կ Մատթ. 23. 14։ Տիտ. 1. 11։	մ Խուր. 7. 12։ 8. 18։ 9. 11։
է Րօմ. 1. 30։		յ Փիլ. 2. 22։ 1 Տիմ. 4. 6։
ը Րօմ. 1. 31։		
թ Րօմ. 1. 31։		
ժ 2 Պետ. 3. 3։		

պիլիրսին։ 11-[ն]Վէ Անթաքիատա [շ]վէ Գօնիատա
[ո]վէ Լիւստրատա պանա վագը' օլան թէ'ատտիլէրէ
վէ էլէմլէրէ, նէ տիւրլիւ թէ'ատտիլէր չէքտիյիմէ
վագըֆ օլտըն, [չ]վէ Րապպ պէնի ճիւմլէսինտէն խալ-
լաս էյլէտի։ 12-Վէ [պ]Յիսուս Քրիստոստա թագվա
իւզրէ 'էօմր կէչիրմէք իսթէյէնլէրին ճիւմլէսի թա-
խի թէ'ատտի կէօրէճէք տիր։ 13-[ջ]Լաքին չէրիր
վէ միւզէվվիր ատէմլէր, ալտատարագ վէ ալտանա-
րագ, կիթտիքճէ պէտթէր օլաճագ տըր։ 14-[ռ]Սէն իսէ
էօյրէնտիյին վէ ի'թիգատ էթտիյին շէյլէրտէ, քիմտէն
էօյրէնտիյինի պիլէրէք, սապիթ օլ. 15-[ս]Մուգատ-
տէս Քիթապլարը տաւխի չօճուգլըգտան պէրու պի-
լիրսին. վէ պունլար սէնի Յիսուս Քրիստոստա օլան
իման վասըթասըյլէ խալաս իչիւն 'ալիմ էթմէյէ
գատիր տիր։ 16-[վ]Պիւթիւն քիթապ իլհամ ը իլա-
հի օլուպ' [տ]թա'լիմ վէ թա'զիր վէ իսլահ իչիւն վէ
սալահ խուսուսընտա օլան թէ'տիպ իչիւն ֆա'իտէ-
լի տիր. 17-[ր]Թա քի Ալլահ ատէմի քեամիլ վէ
[ց]հէր էյի իշ իչիւն հազըրլանմըշ պուլունա։

ՊԱՊ 4

Իմտի [ա]պէն Ալլահըն վէ քէնտի զուհուրընտա
վէ մէլէքիւթինտէ [բ]տիրիլէրի վէ էօլիւլէրի հիւքմ
էտէճէք օլան Րապպ Յիսուս Քրիստոսըն հուզու-
րընտա թէնպիհ էտէրիմ։ 2-Քէլամը վա'զ էյլէ,

[ն] Ա'մալ. 13. 45, 50։
[շ] Ա'մալ. 14. 2, 5։
[ո] Ա'մալ. 14. 18, վէ զայրի։
[չ] Մէզ. 34. 19։ 2 Կոր. 1. 10։ Գ. 4. 17։
[պ] Մէզ. 34. 19։ Ա'մալ. 14. 21։ Մատթ. 16. 24։ Յուհ. 17. 14։ 1 Կոր. 15. 19։ 1 Սէլ. 3. 3։
[ջ] 2 Սէլ. 2. 11։ 1 Տիմ. 4. 1։ Գ. 2. 16։
[ռ] Գ. 1. 13։ 2. 2։
[ս] Յուհ. 5. 39։
[վ] 2 Պետ. 1. 20, 21։
[տ] Րօմ. 15. 4։
[ր] 1 Տիմ. 6. 11։
[ց] Գ. 2. 21։

———

[ա] 1 Տիմ. 5. 21։ 6. 13։ Գ. 2. 14։
[բ] Ա'մալ. 10. 42։

վագըթլը վագըթսըզ իդտամ էյլէ. քէմալը թէ-
՚էննի վէ թա'լիմլէ [գ]թա'զիր վէ թէքտիր վէ [դ]նա-
սիհաթ էյլէ։ 3 - [ե]Ջիրա վագըթ կէլիր քի՝ սահիհ
[զ]թա'լիմէ թէհամմիւլ էթմէյիպ, [է]անճագ գուլագ-
լարը կըճըշէրէք, քէնտի շէհվէթլէրինէ կէօրէ քէն-
տիլէրի իչիւն մու'ալլիմլէր ճէմ' էտէճէքլէր։ 4-
Վէ գուլագլարընը հագիգաթտան չէվիրիպ՝ [ը]մա-
սալլարա տէօնէճէքլէր տիր։ 5 - Ամմա սէն հէր շէյտէ
ույանըգ տուր, [թ]մէշագգաթա թէհամմիւլ էթ,
[ժ]միւպէշշիր իշինի իճրա էյլէ, խըտմէթինի իթմամ
էյլէ։ 6 - [ի]Ջիրա պէն արթըգ գուրպան կէօլէ թագտիմ
օլունմագ իւզրէ օլուպ՝ [լ]ինթիգալըմըն վագթը կէլ-
միշ տիր։ 7 - [խ]Էյի ճիհատը պիթիրտիմ, սէֆէրի
թէմամ էտիպ՝ իմանը հըֆզ էթտիմ։ 8 - [ծ]Արթըգ
պէնիմ իչիւն սալահ թաճը հազըր տըր. անը օլ
'ատիլ Հաքիմ Ռապպ [կ]օլ կիւնտէ պանա, վէ եա-
լըընըզ պանա տէյիլ, անճագ զուհուրընը սէվէնլէրին
ճիւմլէսինէ տախի վէրէճէք տիր։

9 - Եանըմա թէզ կէլմէյէ սա'յ էյլէ։ 10 - Ջիրա
[հ]Դիմաս [ձ]պու տիւնեայը սէվմէքլէ պէնի թէրք է-
տիպ՝ Սէլանիկյէ կիթտի. Կրիսկէս Գաղատիայա, վէ
Տիտոս Դալմատիայա կիթտիլէր։ 11 - [ղ]Եալընըզ եա-
լընըզ [ճ]Ղուկաս պուլունուր. [մ]Մարկոսը ալըպ՝ քէն-
տին իլէ պէրապէր կէթիր, զիրա խըտմէթ իչիւն

գ 1 Տիմ. 5. 20։ Տիտ. 1. 14։ 2. 15։
դ 1 Տիմ. 4. 13։
ե Բ. 3. 1։
զ 1 Տիմ. 1. 10։
է Բ. 3. 6։
ը 1 Տիմ. 1. 3։ 4. 7։ Տիտ. 1. 14։
թ Բ. 1. 8։ 2. 3։
ժ Ա'մալ. 21. 8։ Եփես. 4. 12։
ի Փիլ. 2. 17։
լ Փիլ. 1. 23։ Պետ. 2 Պետ. 1. 14։
խ 1 Կոր. 9. 24, 25։ Փիլ. 3. 14։ 1 Տիմ. 6. 12։ 'Իպր. 12. 1։
ծ 1 Կոր. 9. 25։ Յակ. 1. 12։ 1 Պետ. 5. 4։ Վահ. 2. 10։
կ Բ. 1. 12։
հ Կող. 4. 14։ Փիլիմ. 24։
ձ 1 Յովհ. 2. 15։
ղ Պետ. Բ. 1. 15։
ճ Կող. 4. 14։ Փիլիմ. 24։
մ Ա'մալ. 12. 25։ 15. 37։ Կող. 4. 10։

պանա փա՞խտէլի տիր։ 12 - Վէ [յ]Տիւքիկոսը Եփեսո-
սա կէօնտէրտիմ։ 13 - Տրովադատա Կարպոսըն եա-
նընտա պըրագտըղըմ եաղմուրլըգ իլէ քիթապլարը,
պախուսուս Թիրշէլէրի կէլտիյինկտէ կէթիր։ 14 - [ն]Պա-
գըրճը Աղեքսանդրոս պանա չօգ քէօթիւլիւք էթ-
տի. [շ]Րապպ անա ՚ամէլլէրինէ կէօրէ միւճազաթ
էտէճէք տիր։ 15 - Անտէն սէն տախի սագըն. զիրա
պիզիմ սէօզլէրիմիզէ զիյատէսիյլէ գարշը տուրտու։
16 - Էվվէլքի ճէվապըմտա, պէնիմ իլէ պէրապէր
քիմսէ տուրմայըպ՝ [ո]ճիւմլէսի պէնի Թէրք էյլէտի-
լէր. ([չ]պու ՚ալէյհլէրինէ սայըլմասըն.) 17 - [պ]Լաքին
Րապպ եանըմտա տուրուպ՝ պէնի գուվվէթլէնտիր-
տի, [ջ]Թա քի պէնիմ վասըթամըլէ վա՚զ Թէմամէն
իֆա օլունուպ՝ ճիւմլէ Թա՞իֆէլէր իշիտէ. [ռ]պէն
տախի արսլան աղզընտան գուրթուլտըմ։ 18 - Վէ
[ս]Րապպ պէնի հէր պիր քէօթիւ իշտէն գուրթա-
րըպ՝ քէնտի սէմավի մէլէքիւթինէ սէլամէթլէ
նա՞իլ էտէճէք տիր։ [վ]Անա էպէտ իւլ ապատ համտ
օլուն։ Ամին։

19 - [տ]Պրիսկէ իլէ Ակիւղասա [ր]վէ Օնեսիփորոսըն
էհլի պէյթինէ սէլամ էյլէ։ 20 - [ց]Էրաստոս Կորն-
թոստա գալտը, [ւ]Տրոփիմոսը տախի Միլիտոստա
խասթա պըրագտըմ։ 21 - [փ]Գըշտան էվվէլ կէլմէյէ
սա՚յ էյլէ։ Եւբուղոս վէ Պուդէս վէ Լինոս վէ

[յ] Ա'մալ. 20. 4։ Եփես. 6. 21։ Կող. 4. 7։ Տիտ. 3. 12։
[ն] Ա'մալ. 19, 33։ 1 Տիմ. 1. 20։
[շ] 2 Միւլ. 3. 39։ Մէզ. 28. 4։ Վահ. 18. 6։
[ո] Պ. 1. 15։
[չ] Ա'մալ. 7. 60։
[պ] Մատթ. 10. 19։ Ա'մալ. 23. 11։ 27. 23։
[ջ] Ա'մալ. 9. 15։ 26. 17, 18։ Եփես. 3. 9։
[ռ] Մէզ. 22. 21։ 2 Պետ. 2. 9։
[ս] Մէզ. 121. 7։
[վ] Րոմ. 11. 36։ Գաղ. 1. 5։ 'Իպր. 13. 21։
[տ] Ա'մալ. 18. 2։ Րոմ. 16. 3։
[ր] Պ. 1. 16։
[ց] Ա'մալ. 19. 22։ Րոմ. 16. 23։
[ւ] Ա'մալ. 20. 4։ 21. 29։
[փ] Ա.յ. 9։

Կլօդիա վէ ճիւմլէ պիրատէրլէր սանա սէլամ է-
տէրլէր։ 22 - [+]Ռապպ Յիսուս Քրիստոս ռուհըն իլէ
պէրապէր օլա։ 'Ինայէթ սիզին իլէ օլսուն։ Ամին։

ՊՕՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ՏԻՏՈՍԱ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Պօղոս, Ալլահըն գուլու, [ա]վէ եալանտան մու-
նէզզէհ օլան Ալլահըն [բ]էզէլի զէմանլարտան վա'տ
էտիպ, 2 - Լաքին [գ]Խէլասքեարըմըզ Ալլահըն էմրի
իւզրէ, [դ]պանա էմանէթ էյլէտիյի վա'զ վասըթա-
սըյլէ վագթ ը մախսուսընտա [ե]քէնտի քէլամըյլէ
իզհար էթտիյի [զ]էպէտի հայաթ իւմիտինէ մէպնի,
3 - Ալլահըն մունթէխապլարընըն իմանը, [է]վէ թագ-
վայա մութապըգ օլան [ը]հագիգաթը պիլմէքլիք իւզ-
րէ Յիսուս Քրիստոսըն ռէսուլը օլուպ, 4 - [թ]Միւշթէ-
րիք օլտըղըմըզ իման հասէպինճէ [ժ]էօզ օղլում [ի]Տի-
տոսա, Փէտէր Ալլահ վէ Խէլասքեարըմըզ Ռապպ
Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան ··ն·· [լ]'ինայէթ,
[ռահմէթ] վէ սէլամէթ օլսուն։

\+ Գաղ. 6. 18: Փիլիմ. 25:

ա Ա'ռ. 23. 19: 2 Տիմ. 2. 13:
բ Ռօմ. 16. 25: 2 Տիմ. 1. 9: 1 Պետ. 1. 20:
գ 1 Տիմ. 1. 1: 2. 3: 4. 10:
դ 1 Սէլ. 2. 4: 1 Տիմ. 1. 11:
ե 2 Տիմ. 1. 10:
զ 2 Տիմ. 1. 1: Պ. 3. 7:
է 1 Տիմ. 3. 16: 6. 3:
ը 2 Տիմ. 2. 25:
թ Ռօմ. 1. 12: 2 Կոր. 4. 13: 2 Պետ. 1. 1:
ժ 1 Տիմ. 1. 1:
ի 2 Կոր. 2. 13: 7. 13: 8. 6, 16, 23: 12. 18: Գաղ. 2. 3:
լ Եփես. 1. 2: Կող. 1. 2: 1 Տիմ. 1. 2: 2 Տիմ. 1. 2:

5-Պու սէպէպտէն սէնի Կիրիտտէ պըրագտըմ,
[ե]քի էքսիկ օլան շէյլէրի թէրթիպ էտիպ՝ սանա ըս-
մարլատըղըմ կիպի [զ]հէր շէհրտէ իխթիյարլար թա'-
յին էտէսին. 6-[է]Պիր քիմսէ գուսուրսըզ, [ը]վէ պիր
զէվճէնին զէվճի օլուպ, վէ ֆիւճուրտէն տօլայը
թէշէքքի օլունմամըշ վէ իթա'աթսըզ օլմայան
[թ]միւ'մին էվլատ սահիպի պուլունտըղը հալտէ անը
[ժ]նա'սպ էյլէ: 7-Չիրա վաճիպ տիր քի՝ եպիսկոպոս
[ի]Ալլահըն քէթխիւտասը կիպի գուսուրսըզ օլա.
խօտրէյ, ղազապնաք, [լ]շէրապա մէյյալ, վուրուճը,
[խ]գապիհ գազանճ թալիպի տէյիլ, 8-[ծ]Անճագ միւ-
սաֆիրփէրվէր վէ էյիլիք սէվէն, վէ 'ագիլ վէ սա-
լիհ վէ մուգատտէս վէ փէրհիզքեար, 9-[կ]Թա'լիմէ
կէօրէ օլան սատըգ քէլամը գավի թութար օլա.
[հ]թա քի սահիհ թա'լիմիլէ նասիհաթ վէրմէյէ վէ
մուխալէֆէթ էտէնլէրի թա'զիր էթմէյէ մուգթէ-
տիր օլա: 10-[ձ]Չիրա նիչէ իթա'աթսըզ, լաֆզէն [ղ]վէ
իզլալ էտիճի քիմսէլէր, [ճ]խուսուսա էհլի խիթան
օլանլար վար: 11-Պունլարըն աղըզլարընը գափա-
մագ կէրէք տիր. պունլար [մ]գապիհ գազանճ սէ-
պէպինտէն ճա'իզ օլմայան շէյլէրի էօյրէտէրէք,
[յ]պիւթիւն խանէլէր խարապ էտէրլէր: 12-[ն]Անլէր-
տէն պիրի, քէնտիլէրինին սըրը փէյղամպէրի օլա-
րագ՝ Կիրիտլիլէր տա'իմա եալանճը, քէօթիւ ճան-
վէր, չիշ պօղազ տըր՝ տէտի: 13-Պու շէհատէթ

ե 1 Կոր. 11. 35:
զ Ա'մալ. 14.23: 2 Տիմ. 2. 2:
է 1 Տիմ. 3.2, վէ շայըրի:
ը 1 Տիմ. 3. 12:
թ 1 Տիմ. 3. 4, 12:
ժ Մատթ. 24. 45: 1 Կոր. 4. 1, 2:
ի Ղկ. 10. 9: 1 Տիմ. 3. 3, 8: Եփես. 5. 18:
լ 1 Տիմ. 3. 3, 8: 1 Պետ. 5. 2:
խ 1 Տիմ. 3. 2:
ծ 1 Տիմ. 6. 3: 2 Տիմ. 2. 2:
կ 1 Տիմ. 1. 10: 6. 3: 2 Տիմ. 4. 3: Գ. 2. 1:
հ 1 Տիմ. 1. 6:
ձ Հռոմ. 16. 18:
ղ Ա'մալ. 15. 1:
ճ 1 Տիմ. 6. 5:
մ Մատթ. 23. 14: 2 Տիմ. 3. 6:
յ Ա'մալ. 17. 28:

տօղրու տըր․ պունա պինա"էն [կ]իմանլարը սահիհ
օլուպ, 14-[ղ]Եհուտի մասալլարընա [ճ]վէ հագիգաթ-
տան սափան ատէմլէրին թէնպիհլէրինէ տիգգաթ
էթմէմէլէրի իչիւն, [մ]անլէրի շիտտէթլէ թա'զիր էյ-
լէ: 15-[յ]Փաք քիմսէլէրէ հէր շէյ փաք իսէ տէ,
[ն]Նափաք, վէ մու"մին օլմայանլարա պիր շէյ փաք
օլմատըգտան պաշգա՝ հէմ 'ագըլլարը հէմ տէ զա-
միրլէրի Նափաք օլմուշ տըր: 16-Ալլահը պիլիրիզ՝
տէյիւ իգրար էտէրլէր իքէն, [շ]անը 'ամէլլէրիյլէ ին-
քեար էտէրլէր, վէ մէքրուհ վէ իթա'աթսըզ, [ո]վէ
հէր էյի 'ամէլ խուսուսընտա մէրտուտ տըրլար:

ՊԱՊ 2

Սէն իսէ [ա]սահիհ թա'լիմէ լայըգ օլան շէյլէրի
սէօյլէ: 2-Իխթիյարլար այըգ, էհլ ի վագար, 'ա-
գըլ, [բ]իման վէ մուհապպէթ վէ սապըրտա սէլիմ
օլալար: 3-[գ]Քեզալիք իխթիյար գարըլար գուտսիյէ-
թէ լայըգ օլան հարէքէթտէ պուլունուպ՝ իֆթի-
րաճը, եախօտ չօգ շէրապա մուպթէլա օլմայարագ,
էյիլիք մու'ալլիմէլէրի օլալար. 4-[դ]Թա քի պունլար
Ալլահըն քէլամընա քիւֆր օլունմամագ իչիւն, կէնճ
գարըլարը [ե]զէվճլէրինի վէ էվլատլարընը սէվմէքէ,
5-Վէ 'ագըլլը, 'իֆֆէթլի, վէ խանէլէրինէ մուգայ-
յէտ, էհլ ի խայր վէ [զ]քէնտի զէվճլէրինէ մութի'

կ Պ. 2. 2:
ղ 1 Տիմ. 1. 3: 4. 7: 2 Տիմ. 4. 4:
ճ Եշ. 29. 13: Մատթ. 15. 9: Կող. 2. 22:
մ 2 Կոր. 13. 10: 2 Տիմ. 4. 2:
յ Ղուկ. 11. 39—41: Հռոմ. 14. 14, 20: 1 Կոր. 6. 12: 10. 23, 25: 1 Տիմ. 4. 3, 4:
ն Հռոմ. 14. 23:
շ 2 Տիմ. 3. 5: Յուդ. 4:
ո Հռոմ. 1. 28: 2 Տիմ. 3. 8:

ա 1 Տիմ. 1. 10: 6. 3: 2 Տիմ. 1. 13: Պ. 1. 9:
բ Պ. 1. 13:
գ 1 Տիմ. 2. 9, 10: 3. 11: 1 Պետ. 3. 3, 4:
դ Հռոմ. 2. 24: 1 Տիմ. 6. 1:
ե 1 Տիմ. 5. 14:
զ 1 Կոր. 14. 34: Եփես. 5. 22: Կող. 3. 18: 1 Տիմ. 2. 11: 1 Պետ. 3. 1, 5:

օլմադ խուսուսընտա Թէրպիյէ էտէլէր։ 6-[ե]Քէզա-լիք նէվճիվանլարա 'ագըլլը օլմալարը իչին նա-սիհաթ վէր։ 7-[ը]Վէ հէր խուսուստա քէնտինի է-յի 'ամէլլէրտէ էօրնէք կէօսթէրէ՝ թա'լիմտէ խու-լուս վէ վագար [թ]վէ սահիհ վէ 'էօզիւրսիւզ քէլամ իպրազ էյլէ. 8-[ժ]Թա քի մուխալէֆէթ էտէն՝ հագ-գըմըզտա սէօյլէյէճէք պիր քէօթիւ չէյ պուլամայա-րագ [ի]մահճուպ օլա։ 9-[լ]Գուլլարա նասիհաթ էյլէ, քի քէնտի էֆէնտիլէրինէ միւթի' օլարագ [խ]հէր չէյտէ անլէրի խօշնուտ էտէլէր. 10-Չէօյլէ քի գարշը սէօյլէմէյիպ վէ սըրգաթ էթմէյիպ՝ անճագ հէր վէճհլէ քեամիլ սատագաթ կէօսթէրմէլէրիյլէ [ծ]Խէ-լասքեարըմըզ Ալլահըն թա'լիմինի հէր չէյտէ թէզ-յին էտէլէր։ 11-[կ]Զիրա Ալլահըն խէլասա պա'իս օլան 'ինայէթի [հ]ճիւմլէ ատէմլէրէ զահիր օլտու՝ պիզի թէրպիյէ էտէր քի, 12-[ձ]Ֆըրագ [ղ]վէ տիւնեա չէհվէթլէրինի ռէտտ էտէլիմ, վէ պու տիւնեատա [ճ]'ագըլլանէ վէ սալիհանէ վէ թագվա իւզրէ եաշա-յալըմ. 13-Վէ օլ միւպարէք [մ]իւմիտէ [յ]վէ 'ազիմ Ալլահըն, վէ պիզի հէր տիւրլիւ 'իսեաննան խէլաս էթմէք, վէ քէնտինէ [ն]էյի 'ամէլլէրէ ղայրէթքէշ [շ]վէ խաս գավմ [ո]թադարիս էթմէք իւզրէ, [չ]քէն-

ե 1 Տիմ. 4. 12։ 1 Պետ. 5. 3։
ը 1 Տիմ. 6. 3։
թ 2 Մէլ. 3. 14։
ժ Նէեմ. 5. 9։ 1 Տիմ. 5. 14։ 1 Պետ. 2. 12, 16։ 3. 16։
ի Եփես. 6. 5։ Կող. 3. 22։ 1 Տիմ. 6. 1, 2։ 1 Պետ. 2. 18։
լ Եփես. 5. 24։
խ Մատթ. 5. 16։ Փիլ. 2. 15։
ծ Բռմ. 5. 15։ Գ. 3. 4, 5։ 1 Պետ. 5. 12։
կ Ղուկ. 3. 6։ Յովհ. 1. 9։ 1 Տիմ. 2. 3։
հ Բռմ. 6. 19։
ձ 1 Պետ. 4. 2։ 1 Յովհ. 2. 16։
ղ Ղուկ. 1. 74։ Եփես. 1. 4։ Կող. 1. 22։ 1 Մէլ. 4. 7։
ճ Ա'մալ. 24. 15։ Կող. 1. 5, 23։ Գ. 1. 2։ 3. 7։
մ Կող. 3. 4։ 2 Տիմ. 4. 1, 8։ 'Իպր. 9. 28։ 1 Պետ. 1. 7։ 1 Յովհ. 3. 2։
յ Եփես. 2. 10։ Գ. 3. 8։
ն Խուր. 15. 16։ 19. 5։ Թէս. 7. 6։ 14. 2։ 26. 18։ 1 Պետ. 2. 9։
շ 'Իպր. 9. 14։
ո Գաղ. 1. 3։ 2. 20։ Եփես. 5. 2։ 1 Տիմ. 2. 5։

տինի պիզիմ իչին վերէն 14-Խէլասքեարըմըզ Յի-սուս Քրիստոսըն ճէլալընըն զուհուրընա նմունթա-զըր օլալըմ։ 15-Պու շէյլէրի սէօյլէյիպ՝ նասիհաթ էյլէ, վէ չօգ թէ՛քիտլէ ՚թա՛զիր էյլէ. ՚քիմսէ սէ-նի թահգիր էթմէսին։

ՊԱՊ 3

Անլէրէ խըթար էյլէ քի ՚սալթանաթ վէ հիւ-քիւմէթլէրէ թապի՛ օլուպ՝ իթա՛աթ էթսինլէր, ՚վէ հէր էյի իշէ հազըր պուլունսունլար։ 2-՚Քիմ-սէյէ սէպպ էթմէյէլէր, ՚նիզա՛ճը օլմայըպ ՚լաթիֆ օլալար, ՚ճիւմլէ ատէմլէրէ քէմալը ը հիլմ կէօսթէ-րէլէր։ 3-՚Զիրա [պիր ՚վագըթ պիզ տախի ՚ագըլ-սըզ, իթա՛աթսըզ վէ զէլալէթտէ իտիք, վէ տիւր-լիւ տիւրլիւ շէհվէթ վէ զէվգլէրէ էսիր օլուպ՝ շէրր վէ հասէտտէ եաշար իտիք. մէքրուհ իտիք, վէ պի-րիպիրիմիզէ պուղզ էտէր իտիք։ 4-Լաքին ՚Խէլաս-քեարըմըզ Ալլահըն ՚լութֆու վէ ինսանա օլան մու-հապպէթի զահիր օլտըղը զէման, 5-Իճրա էթտի-յիմիզ ՚սալահ ՚ամէլլէրինտէն օլմայարագ, անճագ քէնտի մէրհամէթինէ կէօրէ, ՚եէնի տօղմա եըգա-մասը, 6-Վէ Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ ՚իւզէրիմիզէ ղանի ղանի տէօքթիւյիւ Ռուհ իւլ Գուտըսըն եէնիլէթմէսիյլէ պիզի խէլաս էյլէտի.

ւ 1 Կոր. 1. 7։ Փիլ. 3. 20։ 2 Պետ. 3. 11։
փ 2 Տիմ. 4. 2։
ք 1 Տիմ. 4. 12։

———

ա Րօմ. 13. 1։ 1 Պետ. 2. 13։
բ Կող. 1. 10։ 2 Տիմ. 2. 21։ ՚Իպր. 13. 21։
գ Եփես. 4. 31։
դ 2 Տիմ. 2. 24, 25։
ե Փիլ. 4. 5։
զ Եփես. 4. 2։ Կող. 3. 12։
է 1 Կոր. 6. 11։ Եփես. 2. 1։ Կող. 1. 21։ 3. 7։ 1 Պետ. 4. 3։
ը 1 Տիմ. 2. 3։
թ Պ. 2. 11։
ժ Րօմ. 3. 20։ 9. 11։ 11. 6։ Գաղ. 2. 16։ Եփես. 2. 5, 8, 9։ 2 Տիմ. 1. 9։
ի Յովհ. 3. 3, 5։ Եփես. 5. 26։ 1 Պետ. 3. 21։
լ Եզեկ. 36. 25։ Յովէլ 2. 28։ Յովհ. 1. 16։ Ա՛մալ. 2. 33։ 10. 45։ Րօմ. 5. 5։

7 - խԹա քի անըն 'ինայէթիյլէ Թէպրիր օլունարագ,
ծէպէտի հայաթ իւմիտի մուճէպինճէ կվարիսլէր
օլալըմ: 8 - հՊու քէլամ սատըգ տըր, վէ իսթէրիմ
քի՝ Ալլահա իման էտէնլէր ձէյի 'ամէլլէր իճրասը-
նա մուգայյէտ պուլունմալարը իչիւն, պու շէյլէրի
սապիթ էտէսին. էյի վէ ատէմլէրէ ֆա"իտէլի շէյ-
լէր պունլար տըր: 9 - ղԱմմա սէֆիհանէ միւպահէ-
սէլէրտէն վէ նէսէպ սիլսիլէլէրինտէն վէ նիզա'լար
վէ շէրի'աթ միւճատէլէլէրինտէն իճթինապ էյլէ.
ճզիրա անլէր ֆա"իտէսիզ վէ պաթըլ տըր: 10 - *Էհլի
պիտ'աթ" օլան պիր ատէմտէն, մպիրինճի վէ իքին-
ճի նասիհաթտան սօնրա յիճթինապ էյլէ: 11 - Ջիրա
պիլիրսին քի, պու մագուլէ քիմսէ զէլալէթէ տիւշար
օլուպ՝ նքէնտինտէն մահքիւմ օլարագ կիւնահ իշլէր:
12 - Արտեմայը եախօտ շՏիւքիկոսը սանա կէօն-
տէրտիյիմ զէման, Նիկոպոլիսէ եանըմա կէլմէյէ
ղայրէթ էյլէ, զիրա օրատա գըշը կէչիրմէյէ գա-
րար վէրտիմ: 13 - Էրպապ ը շէրի'աթտան օլան Զե-
նասը ովէ Ապողոսը պիր իհթիյաճլարը օլմայարագ,
տիգգաթլէ եօլա չըգար: 14 - Վէ պիզիմքիլէր տախի
չմէյվէսիզ պուլունմամագ իւզրէ, զարուրի իհթիյաճ-
լար իչիւն պէյի 'ամէլլէրլէ մէշղուլ օլմաղը էօյրէնսին-
լէր: 15 - Պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլարըն ճիւմլէսի
սանա սէլամ էտէրլէր. պիզի իմանտա սէվէնլէրէ
սէլամ էյլէ: 'Ինայէթ ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն: Ամին:

խ Րօմ. 3. 24: Գաղ. 2. 16: Գ. 2. 11:
ծ Գ. 1. 2:
կ Րօմ. 8. 23, 24:
հ 1 Տիմ. 1. 15: Գ. 1. 9:
ձ Ա.յ. 1, 14: Գ. 2. 13:
ղ 1 Տիմ. 1. 3: 2 Տիմ. 2. 23: Գ. 1. 14:
ճ 2 Տիմ. 2. 14:
* Եւնի՝ Հերեաիկոս
մ 2 Կոր. 13. 2:
յ Մատթ. 18. 17: Րօմ. 16. 17: 2 Թէս. 3. 6, 14: 2 Տիմ. 3. 5: 2 Յովհ. 10:
ն Ա'մալ. 13. 46:
շ Ա'մալ. 20. 4: 2 Տիմ. 4. 12:
ո Ա'մալ. 18. 24:
չ Րօմ. 15. 28: Փիլ. 1. 11: 4. 17: Կող. 1. 10: 2 Պետ. 1. 8:
պ Ա.յ. 8: Եփես. 4. 28:

ՊՕՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ՓԻԼԻՄՈՆԱ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

[ա]Յիսուս Քրիստոս իչիւն մահպուսու Պօղոս վէ Տիմո-
թէոս պիրատէր, սէվկիւլիւմիւզ վէ [բ]էմէքտաշըմըզ
Փիլիմոնա, 2-Վէ սէվկիլի Ապփիայա, վէ [գ]սիլահ-
տաշըմըզ [դ]Արքիպպոսա [ե]վէ սէնին խանէնտէ պու-
լունան քիլիսէյէ․ 3-[զ]Միզէ Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ
Ռապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան 'ինայէթ
վէ սէլամէթ օլսուն։

4-[է]Մէնին Ռապպ Յիսուսա վէ ճիւմլէ մուգատ-
տէսլէրէ օլան մուհապպէթինկի վէ իմանընը իշի-
տիր իքէն, 5-[ը]Տա″իմա Ալլահըմա շիւքր էտէրէք,
տու՛ալարըմտա զիքր էտէրիմ քի, 6-Իմանընըն
միւշարէքէթի Յիսուս Քրիստոս իչիւն սիզտէ օլան
հէր էյիլիյի պիլմէքլիքտէ [թ]'ամիլ օլա։ 7-Զիրա, էյ
պիրատէր, [ժ]մուգատտէսլէրին գալպլէրի սէնին վա-
սըթանլէ միւսթէրիհ օլտըղընտան, սէնին մուհապ-
պէթինտէն չօգ մէսէրրէթ վէ թէսէլլիմիզ
վար։ 8-[ի]Պու էճլտէն լայըգ օլանը սանա էմր էթ-
մէյէ Քրիստոստա չօգ ճէսարէթիմ վար իսէ տէ,
9-Եվնէ պէն պու մագուլէ պիր քիմսէ, եա՛նի իխ-

ա Եփես. 3. 1: 4. 1: 2 Տիմ. 1. 8: Այ. 9:
բ Փիլ. 2. 25:
գ Փիլ. 2. 25:
դ Կող. 4. 17:
ե Հռոմ. 16. 5: 1 Կոր. 16. 19:
զ Եփես. 1. 2:
է Եփես. 1. 15: Կող. 1. 3:
ը Եփես. 1. 16: 1 Սէլ. 1. 2: 2 Սէլ. 1. 3:
թ Փիլ. 1. 9, 11:
ժ 2 Կոր. 7. 13: 2 Տիմ. 1. 16: Այ. 20:
ի 1 Սէլ. 2. 6:

թիյար Պօղօս ՚վէ շիմտի իսէ Յիսուս Քրիստոս ի-
չին մահպուս օլարագ, մուհապպէթէ պինա՞էն
րիճա էթմէյի տահա էյի սայարըմ։ 10-^խ Մահպուսի-
յէթիմտէ թէվլիտ էյլէտիյիմ օղլըմ ^ծ Օնեսիմոս ի-
չին սանա րիճա էտէրիմ։ 11-Մէրգումըն պիր
վագըթ սանա ֆա՞իտէսի եօգ իտի իսէ տէ, շիմ-
տի սանա հէմ տէ պանա ֆա՞իտէլի օլարագ, անը
կէրի կէօնտէրտիմ։ 12-Իմտի սէն անը պէնիմ ճի-
յէրիմ կիպի գապուլ էյլէ։ 13-Պէշարէթ իչին օ-
լան մահպուսիյէթտէ՝ ^կ պանա սէնին եէրինտէ խըզ-
մէթ էթմէք իւզրէ պէն անը եանըմտա ալըգօ-
մագ իսթէտիմ իսէ տէ, 14-Սէնին րըզըն օլմա-
տըգճա պիր շէյ եափմագ իսթէմէտիմ, ^հ թա քի
սէնին խայըրըն զօրուրի օլմայըփ՝ րըզա իլէ օլա։
15-^յ Զիրա պէլքի պիր միւտտէթ այըրըլմասը պու-
նուն իչին, եա՞նի արթըգ գուլ կիպի տէյիլ, 16-
Անճագ գուլա ֆա՞իգ օլարագ, խուսուսա պանա
վէ նէ գատար զիյատէ սանա ^ն հէմ թէնտէ հէմ
տախի Ռապպտա ^շ սէվկիլի պիր պիրատէր կիպի
անը իլէլէպէտ գապուլ էթմիշ օլասըն։ 17-
^ո Իմտի էկէր պէնի շէրիք ՚ատտ էտէր իսէն, ա-
նը պէնիմ կիպի գապուլ էյլէ։ 18-Վէ էկէր սա-
նա պիր հագգսըզլըգ էթտի, եախօտ պօրճու վար
իսէ, անը պանա մահսուպ էյլէ։ 19-Պէն Պօղօս
քէնտի էլիմլէ եազտըմ. պէն էտա էտէրիմ. զա-
թընը պանա պօրճլու սըն՝ սանա տէմէյէյիմ։ 20-
Պէլի, էյ պիրատէր, Ռապպտա սէնտէն ֆա՞իտէ-

լ Ա յ. 1։
խ 1 Կոր. 4. 15։ Գաղ. 4. 19։
ծ Կող. 4. 8։
կ 1 Կոր. 16. 17։ Փիլ. 2. 30։
հ 2 Կոր. 9. 7։
յ Ծնն. 45. 5, 8։
ն Կող. 3. 22։
շ Մատթ. 23. 8։ 1 Տիմ. 6. 2։
ո 2 Կոր. 8. 23։

մէնտ օլայըմ, [յ]գալպիմի Քրիստոստա միւսթէրիհ
էյլէ։ 21 – [ն]Սէնին իթա՛աթընգա ի՛թիմատլէ, տէտի-
յիմտէն զիյատէ տախի էտէճէյինկի պիլէրէք սանա
եազտըմ։ 22 – Հէմ տախի պանա պիր գօնագ հա-
զըրլա, զիրա [շ]սիզին տու՛աներընըզ վասըթասըյլէ
սիզէ [ո]պաղըշլանաճաղըմը ումարըմ։ 23 – Յիսուս
[չ]Քրիստոստա հապս րէֆիգիմ օլան Եպափրաս, 24 –
Վէ էմէքտաշլարըմ [պ]Մարկոս վէ [ջ]Արիստարքոս վէ
[ռ]Դեմաս վէ [ս]Ղուկաս սանա սէլամ էտէր։ 25 –
[վ]Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն 'ինայէթի րուհը-
նըզ իլէ օլսուն։ Ամին։

[ՊՕՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ]

'ԻՊՐԱՆԻԼԷՐԷ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Ալլահ զէմանը գատիմտէ, [ա]նիչէ գըթ՛ալար վէ
նիչէ թարզլարտա, փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ
էճտատա սէօյլէմիշ օլարագ, 2 – [բ]Պու սօն կիւնլէր-
տէ տախի, [գ]Հէր չէյէ վարիս նասպ էյլէյիպ՝ [դ]'ա-
լէմլէրի տախի վասըթասըյլէ խալգ էյլէտիյի [ե]Օղ-

յ Ա.յ. 7։
ն 2 Կոր. 7. 16։
շ 2 Կոր. 1. 11։
ո Փիլ. 1. 25։ 2. 24։
չ Կող. 1. 7։ 4. 12։
պ Ա՛մալ. 12. 12, 25։
ջ Ա՛մալ. 19. 29։ 27. 2։ Կող. 4. 10։
ռ Կող. 4. 14։
ս 2 Տիմ. 4. 11։
վ 2 Տիմ. 4. 22։

ա Ա՛ա. 12. 6, 8։
բ Թէս. 4. 30։ Գաղ. 4. 4։ Եփէս. 1. 10։
գ Մէզ. 2. 8։ Մատթ. 21. 38։ 28. 18։ Յովհ. 3. 35։ Ռօմ. 8. 17։
դ Յովհ. 1. 3։ 1 Կոր. 8. 6։ Կող. 1. 16։
ե Յովհ. 1. 17։ 15. 15։ Փ. 2. 3։

լու իլէ պիզէ սէօյլէտի։ 3-[դ]Պու տախտ անըն ճէլալընըն զէյասը վէ ճէվհէրինին րէսմ ի զաթիսի օլուպ՝ [ե]մէվճուտաթըն քուաֆֆէսինի քէնտի գուտրէթինին քէլամըյլէ վիգայէ էտէրէք, [զ]քէնտիսի վասըթասըյլէ կիւնահլարըմըզըն թաթհիրի թէտարիքինի էթտիքտէն սօնրա, [է]եիւքսէքլէրտէ ՚ազամէթին սաղընտա ճիւլուս էթտի։ 4-Վէ [ը]վարիս օլտըղը իսմ մէլէքլէր իսմինտէն նէ գատար էֆզալ իսէ, [թ]օնճը տախի օլ գատար ա՚զամ օլտու։ 5-Չիրա մէլէքլէրին հա՞նկըսընա պիր զէման տէմիշ տիր քի՝ [ժ]Սէն Օղլըմ սըն, պէն սէնի պու կիւն թէվլիտ էյլէտիմ. վէ եինէ՝ [ի]Պէն անա Փէտէր օլաճաղըմ, օ տախի պանա Օղուլ օլաճագ տըր։ 6-Վէ եինէ [լ]իլք օղլու տիւնեայա իտխալ էթտիյի վագըթ տէր քի՝ [խ]Վէ Ալլահըն ճիւմլէ մէլէքլէրի անա սէճտէ էթսինլէր։ 7-Վէ մէլէքլէր հագգընտա պույուրըր քի՝ [ծ]Քէնտի մէլէքլէրինի րուհլար, վէ խատէմէսինի աթէշ ալէվի էտէր։ 8-Լաքին Օղլա՝ [կ]Եա Ալլահ, սէնին թախթըն էպէտ իւլ ապատ տըր, սէնին մէլէքիւթիւնիւն ՚ասասը իսթիգամէթ ՚ասասը տըր։ 9-Սալահը սէվտիպ՝ ֆըսգտան իքրահ էթտին. պու սէպէպտէն, եա Ալլահ, [հ]սէնին Ալլահըն սէնի շէրիքլէրինտէն զէյատէ շատլըգ եաղըյլէ մէսհ էյլէտի։ 10-Հէմ՝ [ղ]Եա Րապպ, իպթի-

դ Ցովհ. 1. 14։ 14. 9։ 2 Կոր. 4. 4։ Կող. 1. 15։
ե Ցովհ. 1. 4։ Կող. 1. 17։ Վահ. 4. 11։
զ Գ. 7. 27։ 9. 12, 14, 26։
է Սեղ. 110. 1։ Եփես. 1. 21։ Գ. 8. 1։ 10. 12։ 12. 2։ 1 Պետ. 3. 22։
ը Եփես. 1. 21։ Փիլ. 2. 9, 10։
թ Սեղ. 2. 7։ Ա՚մալ. 13. 33։ Գ. 5. 5։
ժ 2 Սամ. 7. 14։ 1 Թէվ. 22. 10։ 28. 6։ Սեղ. 89. 26, 27։
ի Րօմ. 8. 29։ Կող. 1. 18։ Վահ. 1. 5։
լ Պաղ. Սեղ. 97. 7։ 1 Պետ. 3. 22։
խ Սեղ. 104. 4։
ծ Սեղ. 45. 6, 7։
կ Եբ. 61. 1։ Ա՚մալ. 4. 28։ 10. 38։
հ Սեղ. 102. 25, վէ ղայրի։

տատէ զէմինին թէմէլինի սէն գուրտըն, վէ սէմա-
վաթ էլլէրինկին իշի տիր։ 11 - [ժ]Օնլար զէվալ պու-
լուր, ամմա սէն պաքը սըն. ճիւմլէսի լիպաս կի-
պի էսքիյիպ՝ անլէրը գաֆթան կիպի տիւրէճէքսին,
վէ տէյիշէճէքլէր։ 12 - Լաքին սէն հէման օ զաթ
սըն. սէնէլէրինկ տախի նիհայէթ պուլմազ՝ տէյիւ
պույուրտը։ 13 - Վէ մէլէքլէրին հա՞նկըսընա պիր
զէման՝ [ի]Սէնին տիւշմէնլէրինկի այագլարընկա պասա-
մագ գօյունճայատէք, սէն սաղըմտա օթուր՝ տէ-
միշ տիր։ 14 - Անլէրին ճիւմլէսի [լ]խէլասա վարիսօ-
լաճագ քիմսէլէրէ խըտմէթ իչիւն իրսալ օլունան
[խ]խատիմ րուհլար տէյիլլէ՞ր մի։

ՊԱՊ 2

Պու սէպէպտէն իշիթտիյիմիզ շէյլէրի հիչ պիր
վէճհլէ գաչըրմամագ իչիւն անլարա տահա զիյատէ
տիգգաթ էթմէլիյիզ։ 2 - Զիրա [ծ]էյէր մէլէքլէր վա-
սըթասըյլէ սէօյլէնիլէն քէլամ սապիթ օլուպ՝ [կ]հէր
պիր թէճավիւզ վէ իթա՛աթսըզլըգ լայըգ օլան
ճէզասընը պուլտու իսէ, 3 - [հ]Իպթիտա Ռապպըն վա-
սըթասըյլէ պույուրուլուպ՝ [ձ]իշիտէնլէր թարաֆըն-
տան պիզէ թաստիգ օլունարագ,՝ 4 - Ալլահ տախի
[ղ]քէնտի իրատէթինէ կէօրէ [ճ]ալամէթլէր վէ միւ՛-
ճիզէլէր վէ տիւրլիւ տիւրլիւ գուվվէթլէր [մ]վէ Ռուհ

[ժ] Եշ. 34. 4: 51. 6: Մատթ. 24. 35: 2 Պետ. 3. 7, 10: Վահ. 21. 1:
[ի] Մէզ. 110. 1: Մատթ. 22. 44: Մարկ. 12. 36: Ղուկ. 20. 43: Պ. 10. 12: Ա.Յ. 3:
[լ] Ռօմ. 8. 17: Տիտ. 3. 7: Յակ. 2. 5: 1 Պետ. 3. 7:
[խ] Թէք. 19. 16: 32. 1, 2, 24: Մէզ. 34. 7: 91. 11: 103. 20, 21: Դան. 3. 28: 7. 10: 10. 11: Մատթ. 18. 10: Ղուկ. 1. 19: 2. 9, 13: Ա'մալ. 12. 7, վէ ղայրը: 27. 23:
[ծ] Թէս. 33. 2: Մէզ. 68. 17: Ա'մալ. 7. 53: Գալ. 3. 19:
[կ] Ա'տ. 15. 30, 31: Թէս. 4. 3: 17. 2, 5, 12: 27. 26:
[հ] Մատթ. 4. 17: Մարկ. 1. 14: Պ. 1. 2:
[ձ] Ղուկ. 1. 1:
[ղ] Եփես. 1. 5, 9:
[ճ] Ա'մալ. 2. 22, 43:
[մ] 1 Կոր. 12. 4, 7, 11:

իւլ Գուտսըն մէվհիպէլէրիյլէ [ը]շէհատէթ էյլէտիյի
պէօյլէ ՚ազիմ խէլասը իհմալ էթտիյիմիզ թագ-
տիրտէ, պիզ ՚նա՞սըլ գուրթուլաճաղըզ։
5 - Ջիրա հագգընտա սէօյլէտիյիմիզ [թ]շօլ կէլէ-
ճէք ՚ալէմի մէլէքլէր հիւքմիւ ալթընա գօմատը։
6 - Ամմա պիր զաթ պիր եէրտէ շէհատէթ էտիպ՝
[ժ]Ինսան նէ՞ տիր քի անը զիքր էտէսին, եախօտ ին-
սան օղլու նէ՞ տիր քի անը զիյարէթ էտէսին. 7 -
Անը մէլէքլէրտէն պիր ազ աշաղը գօտըն, անը ճէ-
լալ ու ՚իզզէթլէ թաճլանտըրտըն, վէ անը սէնին
էլլէրինիյն իշլէրի իւզէրինէ նասպ էթտին. 8 - [ի]Ճիւմ-
լէ մէվճուտաթը անըն այագլարը ալթընա գօտըն՝
տէտի. չիւնքի ՚ճիւմլէ մէվճուտաթը անըն հիւքմիւ
ալթընա գօմասըյլէ, հիւքմիւ ալթընա գօնուլմա-
մըշ պիր շէյ պըրագմատը. [լ]Շիմտի իսէ տահա ճիւմ-
լէ մէվճուտաթը անըն հիւքմիւ ալթընտա կէօրմէ-
յօրըզ։ 9 - Լաքին [խ]մէլէքլէրտէն պիր ազ աշաղը
գըլընմըշ Յիսուսը Ալլահըն ՚ինայէթիյլէ [ծ]ճիւմլէ ի-
չիւն էօլիւմ թաթմագ իւզրէ, էօլիւմ էլէմի սէ-
պէպինտէն, [կ]ճէլալ ու ՚իզզէթլէ թաճլանմըշ կէօ-
րիւյօրըզ։ 10 - Ջիրա հէր շէյ քէնտի իչիւն վէ [հ]հէր
շէյ քէնտի էլիյլէ օլանա, չօգ օղուլլար ճէլալէ կէ-
թիրտիյինտէ, [ձ]անլէրին խէլասընըն Րէ"իսինի [ղ]էլէմ-
լէր վասըթասըյլէ քէմալէ էրտիրմէք [ճ]լայըգ իտի։
11 - [մ]Ջիրա կէրէք թագտիս էտէն՝ կէրէք թագ-

ը Մարկ. 16. 20։ Ա'մալ. 14. 3։ 19. 11։ Րոմ. 15. 18, 19։ 1 Կոր. 2. 4։
թ Գ. 10. 28, 29։ 12. 25։
ժ Գ. 6. 5։ 2 Պետ. 3. 13։
ի Յոբ 7. 17։ Մեզ. 8. 4, վէ զպուրի 144. 3։
լ Մատթ. 28. 18։ 1 Կոր. 15. 27։ Եփես. 1. 22։ Գ. 1. 13։
խ 1 Կոր. 15. 25։
ծ Փիլ. 2. 7—9։
կ Յովհ. 3. 16։ 12. 32։ Րոմ. 5. 18։ 8. 32։ 2 Կոր. 5. 15։ 1 Տիմ. 2. 5։ 1 Յովհ. 2. 2։ Վահ. 5. 9։
հ Ա'մալ. 2. 33։
ձ Րոմ. 11. 36։
ղ Ա'մալ. 3. 15։ 5. 31։ Գ. 12. 2։
ճ Ղուկ. 13. 32։ Գ. 5. 9։
մ Ղուկ. 24. 46։
յ Գ. 10. 10, 14։

տիս օլունանլարըն ՚ճիւմլէսի պիր ղաթտան տըր.
՚պու սէպէպտէն անլէրէ պիրատէր տէմէյէ հիճապ
էթմէյիպ՝ տէր քի, 12 - ՚Սէնին իսմինի պիրատէր-
լէրիմէ պէյան էյլէյէճէյիմ, քիլիսէնին օրթասըն-
տա սանա թէսպիհ էտէճէյիմ: 13 - Վէ եինէ՝ ՚Պէն
անա թէվէքքիւլ էտէճէյիմ. վէ եինէ՝ ՚Իշթէ պէն,
վէ ՚Ալլահըն պանա վէրտիյի էվլատ: 14 - Իմտի էվ-
լատ թէնտէն վէ ղանտան միւշթէրիք պուլունտըղ-
լարընտան, ՚քէնտիսի տախի պի՛այնիհի հէման պու
շէյլէրէ հիսսէտար օլտու, ՚թա քի էօլիւմ վասըթա-
սըյլէ էօլիւմիւն ղուվվէթինէ մալիք օլանը, եա՛նի
Շէյթանը իպթալ էտիպ, 15 - ՚Պիւթիւն ՚էօմիւրլէրինտէ
էօլիւմ ղօրղուսու սէպէպիյլէ ղուլլուղա միւպթէլա
օլանլարը ազատ էտէ: 16 - Զիրա մէլէքլէրէ ասլա
տէսթկիր օլմադ, անճագ Աբրահամ նէսլինէ տէսթ-
կիր օլուր: 17 - Պու էճլտէն ղավմըն կիւնահլարընա
քէֆարէթ էթմէք իչիւն, Ալլահա միւթէ՛ալլըգ շէյ-
լէրտէ քէնտիսի ՚րահիմ վէ սատըգ Քեահինի ա՛-
զամ օլմագ իւզրէ, ՚հէր շէյտէ պիրատէրլէրինէ պէն-
զէր օլմագ լազըմ կէլտի: 18 - ՚Զիրա քէնտիսի թէճրի-
պէյէ տիւչար օլարագ, էլէմ չէքմիշ օլտըղընտան,
թէճրիպէ չէքմէքտէ օլանլարա եարտըմ էթմէյէ
ղատիր տիր:

ԳԱԳ 3

Իմտի, ՚էյ սէմավի տա՛վէթին հիսսէտարլարը

ն Ա՛մալ. 17. 26:
ղ Մատթ. 28. 10: Յովհ. 20. 17: Բոմ. 8. 29:
ո Մէզ. 22. 22, 25:
ղ Մէզ. 18. 2: Եա. 12. 2:
ղ Եա. 8. 18:
Լ Յովհ. 10. 29: 17. 6, 9, 11, 12:
– Յովհ. 1. 14: Բոմ. 8. 3: Փիլ. 2. 7:
ո 1 Կոր. 15. 54, 55: Կող. 2. 15: 2 Տիմ. 1. 10:
Լ Ղուկ. 1. 73: Բոմ. 8. 15: 2 Տիմ. 1. 7:
ր Գ. 4. 15: 5. 1, 2:
ր Փիլ. 2. 7:
յ Գ. 4. 15, 16: 5. 2: 7. 25:

―――

– Բոմ. 1. 7: 1 Կոր. 1. 2: Եփես. 4. 1: Փիլ. 3. 14: 2 Սէլ. 1. 11: 2 Տիմ. 1. 9: 2 Պետ. 1. 10:

օլան մուգատտէս պիրատէրլէր, [բ]իգրարըմըզըն Րէ-
սուլը վէ Քեահինի ա’զամը Յիսուս Քրիստոսա
նազար էտինիզ. 2-Օլ քի քէնտինի նասպ էտէնէ,
[գ]Մովսէս անըն պիւթիւն խանէսինտէ սատըգ պու-
լունտուղու կիպի սատըգ տըր։ 3-Զիրա [դ]խանէյի պի-
նա էտէնին՝ խանէտէն նէ գատար զիյատէ ի’թի-
պարը վար իսէ, պու զաթ Մովսէստէն օլ գատար
զիյատէ ’իզզէթէ լայըգ ’ատտ օլունտու։ 4-Զիրա
հէր խանէ պիր քիմսէ թարաֆընտան պինա օլու-
նուր. [ե]լաքին հէր շէյի պինա էտէն՝ Ալլահ տըր։
5-[զ]Վէ Մովսէս անըն պիւթիւն խանէսինտէ, [է]սէօյ-
լէնիլէճէք շէյլէրէ շէհատէթ իչիւն [ը]խըտմէթքեար
մագամընտա սատըգ պուլունտու իսէ տէ, [թ]Քրիս-
տոս Օղուլ սըֆէթիյլէ քէնտի խանէսի իւզէրինտէ
[illegible] տըր։ 6-[ժ]Վէ ճէսարէթի վէ իւմիտին իֆթի-
խարընը նիհայէթէ գատար գավի թութարըզըմըզ
հալտէ, [ի]անըն խանէսի պիզ իզ։

7-[լ]Պու էճլտէն Րուհ իւլ Գուտուսըն սէօյլէտիյի
իւզրէ՝ [խ]Էյէր պու կիւն անըն սէտասընը իշիտիր ե-
սէնիզ, 8-Պէրրիյէտէ թէճրիպէ կիւնիւնտէ Ալլահը
ղազապա կէթիրտիքլէրինտէ օլտըղը կիպի, գալպ-
լէրինիզի գաթըլաշտըրմայընըզ։ 9-Օրատա էճտա-
տընըզ պէնի թէճրիպէ վէ իմթիհան էյլէյիպ՝ իշլէ-
րիմի գըրգ սէնէ կէօրտիւլէր։ 10-Պու էճլտէն օլ
նէսլտէն պիզար օլարագ տէտիմ քի՝ Տա՛իմա գալպ-

բ Հռմ. 15. 8: Գ. 2. 17: 4. 14: 5. 5: 6. 20: 8. 1: 9. 11: 10. 20:
գ Ա’ռ. 12. 7: Ա.յ. 5:
դ Զաք. 6. 12: Մատթ. 16. 18:
ե Եփես. 2. 10: 3. 9: Գ. 1. 2:
զ Ա.յ. 2:
է Թէս. 18. 15, 18, 19:
ը Խուր. 14. 31: Ա’ռ. 12. 7: Թէս. 3. 24: Յեշ. 1. 2: 8. 31:
թ Գ. 1. 2:
ժ Ա.յ. 14: Մատթ. 10. 22: 24. 13: Հռմ. 5. 2: Կող. 1. 23: Գ. 6. 11: 10. 35:
ի 1 Կոր. 3. 16: 6. 19: 2 Կոր. 6. 16: Եփես. 2. 21, 22: 1 Տիմ. 3. 15: 1 Պետ. 2. 5:
լ 2 Միւլ. 23. 2: Ա’մալ. 1. 16:
խ Մէզ. 95. 8: Ա.յ. 15:

լէրինտէ չէլալէթէ տիւշէրլէր, թարիգլէրիմի տա-
նըփ պիլմէտիլէր։ 11-Հաթթա ղազապըմտա՝ Րա-
հաթըմա գիրմէյէճէքլէր՝ տէյիւ եէմին էթտիմ։
12-Պագընըզ, էյ պիրատէրլէր, քի սիզտէն պիրինի-
տէ հայյ Ալլահտան իրթիտատ էթմէքտէ իման-
սըզ վէ քէօթիւ գալպ պուլունմասըն։ 13-Ամմա
սիզտէն պիրի կիւնահըն իղլալըյլէ գաթըլաշմամա-
սը իչիւն՝ Պու կիւն՝ տէնիլտիքճէ, հէր կիւն պիրի-
պիրինիզէ նասիհաթ էտինիզ։ 14-Զիրա ծի՛թիմատըն
իպթիտասընը նիհայէթէ տէյին մուհքէմ թութար-
ղըմըզ թագտիրտէ Քրիստոսըն չէրիքլէրի օլմուշ օլ-
տըգ. 15-Նիթէքիմ՝ էՊու կիւն էկէր անըն սէտա-
սընը իշիտիր իսէնիզ, ղազապա կէթիրտիքլէրինտէ
օլտուղը կիպի՝ գալպլէրինիզի գաթըլաշտըրմայընըզ։
16-հԶիրա *պա՛զըլարը իշիթմիշ օլարագ ղազապա
կէթիրտիլէր, լաքին պունլար Մովսէս վասըթասըյլէ
Մըսըրտան չըգանլարըն ճիւմլէսի տէյի՞լ իտի։ 17-
Վէ գըրգ սէնէ քիմլէրտէ՞ն պիզար օլտու. կիւնահ
էտիպ յճէսէտլէրի պէրրիյէտէ տիւշէնլէրտէն տէյի՞լ
մի իտի։ 18-Վէ քէնտի րահաթընա կիրմէյէճէքլէր
տէյիւ իթա՛աթ էթմէյէնլէրտէն ղայրի ղքիմլէ՞ր
հագգընտա եէմին էթտի։ 19-ճՎէ կէօրիւյօրըզ քի՝
իմանսըզլըգ սէպէպինտէն կիրէմէտիլէր։

ՊԱՊ 4

աԻմտի գօրգալըմ, օլմայա քի անըն րահաթը-

ծ Ա.յ. 6։
է Ա.յ. 7։
հ Ա՛տ. 14. 2, 4, 11, 24, 30։ Թէս. 1. 34, 36, 38։
* Եպրէօ՝ քիմլէ՞ր իշիթմիշ օլարագ ղազապա կէթիրտիլէր, Մովսէս վասըթասըյլէ Մըսըրտան չըգանլարըն ճիւմլէսի տէյի՞լ մի
յ Ա՛տ. 14. 22, 23, 29, վէ ղայրի։ 26. 65։ Մէզ. 106. 26։ 1 Կոր. 10. 5։ Յուդ. 5։
ղ Ա՛տ. 14. 30։ Թէս. 1. 34, 35։
ճ Պ. 4. 6։

———

ա Պ. 12. 15։

Նա կիրմէյէ վա՛տ պաղը գալմըշ իքէն, պիզտէն պիրի մահրում գալմըշ պուլունմա։ 2-Զիրա անլէրէ Բիզլէր օլտուղու կիպի՝ պէշարէթ պիզէ տախի թէպշիր օլունտու, լաքին իշիթտիքլէրի քէլամ՝ իշիտէնլէրտէ իմանլէ իմթիզաճ էթմէտիյինտէն, անլէրէ ֆա՛իտէ էթմէտի։ 3-[բ]Զիրա պիզ քի իման էթմիշ իզ, րահաթա կիրէր իզ, նիթէքիմ՝ [գ]Րահաթըմա կիրմէյէճէքլէր տիր՝ տէյէրէք, ղազապըմտա եէմին էթտիմ՝ տէյիւ պույուրմըշ տըր. վագա՛ա տիւնեա գուրուլալըտան պէրու իշլէր խիթամ պուլմուշ իտի։ 4-Զիրա պիր եէրտէ եէտինճի կիւն հագգընտա պէօյլէ սէօյլէտի. եա՛նի՝ [դ]Վէ եէտինճի կիւնտէ Ալլահ քէնտինին ճիւմլէ իշլէրինտէն իսթիրահաթ էթտի։ 5-Վէ թէքրար պուրատա՝ Րահաթըմա կիրմէյէճէքլէր տիր՝ տէր։ 6-Իմտի պա՛գըլարըն անա կիրմէլէրի միւսպէթ պիր էմր օլուպ՝ [ե]մուգատտէմա քէնտիլէրինէ պէշարէթ թէպշիր օլունանլար իմանսըզլըգտան տօլայը կիրմէտիքլէրի էճլտէն, 7-Թէքրար պիր կիւն թա՛եին էտիպ՝ պու գատար վագըթտան սօնրա Դաւիթ վասըթասըյլէ՝ Պու կիւն՝ տէյօր, նիթէքիմ՝ Էկէր [զ]պու կիւն անըն սէտասընը իշիտիր իսէնիզ, գալպլէրինիզի գաթըլաշտըրըմայընըզ՝ տէնիլմիշ տիր։ 8-Զիրա էկէր Յեսու անլէրի րահաթա եէթիշտիրմիշ օլսա իտի, պունտան սօնրա պաշգա պիր կիւն հագգընտա սէօյլէմէզ իտի։ 9-Էօյլէ իսէ Ալլահըն գավմը իչիւն պիր *րահաթ պագը տըր։ 10-Զիրա Ալլահ քէնտի իշլէրինտէն իսթիրահաթ էյլէտիյի կիպի, անըն րահաթընա կիրէն տախի քէնտի իշլէրինտէն իս-

[բ] Գ. 3. 14։
[գ] Մեղ. 95. 11։ Գ. 3. 11։
[դ] Թէք. 2. 2։ Խուր. 20. 11։ 31. 17։
[ե] Գ. 3. 19։
[զ] Մեղ. 95. 7։ Գ. 3. 7։
* Եօն. սէպթ րահաթը

թիրահաթ էթմիշ տիր։ 11-Իմտի օլ րահաթա
կիրմէյէ ճէհտ էտէլիմ, [ա] օլմայա քի պիր քիմսէ
հէման օլ իմանսըզլըղըն նումունէսի իւզրէ տիւշէ։
12-Զիրա Ալլահըն քէլամը [բ] հայյ վէ մու՛էսսիր
տիր, [գ] վէ հէր իքի աղըզլը [դ] գըլըճտան քէսքինտիր,
վէ ճան իլէ րուհ վէ օյնագլար իլէ իլիյին թագ-
սիմինէ գատար նաֆըզ տըր, [ե] վէ գալպին էֆքեար
վէ նիյէթլէրինի թէմեիզ էտէր։ 13-[զ] Վէ անըն հու-
զուրընտա զահիր օլմայան պիր մախլուգ եօգ տըր․
[է] Ֆագաթ հէր շէյ պիզիմ հիսապ վէրէճէյիմիզ Զա-
թըն նազարընտա 'իւրեան վէ աչըգ տըր։

14-Իմտի պիզիմ [ը] սէմավաթա կէչմիշ պէօյիւք
[թ] Քեահինի 'ազամըմըզ Իպն Ուլլահ Յիսուս վար ի-
քէն, [ժ] իգրարը գավի թութալըմ։ 15-[ի] Զիրա Քեա-
հինի 'ազամըմըզ զա'իֆլիքլէրիմիզէ հէմտէրտ օլմա-
ղա ղայր ի մուգթէտիր տէյիլ տիր, անճագ [լ] կիւ-
նահտան պէրի օլուպ՝ [խ] հէր խուսուստա պիզէ կիպի
թէճրիպէ օլունմըշ տըր։ 16-Պունա պինա՛էն մէր-
համէթէ նա'իլ օլմագ վէ լազըմ օլան իմտատ ի-
չիւն 'ինայէթ պուլմագ իւզրէ [ծ] 'ինայէթին թախ-
թընա ճէսարէթլէ եագլաշալըմ։

ՊԱՊ 5

Զիրա հէր քեահինի 'ազամ ինսանլարտան ա-
լընարագ, [ա] կիւնահլար իչիւն թագտիմէ վէ զէպի-

ա Գ. 3. 12, 18, 19։
բ Ես. 49. 2։ Երեմ. 23. 29։ 2 Կոր. 10. 4, 5։ 1 Պետ. 1. 23։
գ Եմս. 5. 4։
դ Եփես. 6. 17։ Վահ. 1. 16։ 2. 16։
ե 1 Կոր. 14. 24, 25։
զ Մէզ. 33. 13, 14։ 90. 8։ 139. 11, 12։
է Յոբ 26. 6։ 34. 21։ Եմս. 15. 11։
ը Գ. 7. 26։ 9. 12, 24։
թ Գ. 3. 1։
ժ Գ. 10. 23։
ի Ես. 53. 3։ Գ. 2. 18։
լ 2 Կոր. 5. 21։ Գ. 7. 26։ 1 Պետ. 2. 22։ 1 Յովհ. 3. 5։
խ Ղուկ. 22. 28։
ծ Եփես. 2. 18։ 3. 12։ Գ. 10. 19, 21, 22։

ա Գ. 8. 3, 4։ 9. 9։ 10. 11։ 11. 4։

Հէլէր Թագտիմ էթմէք իւզրէ, [բ]Ալլահա միւթէ-’ալլըգ ումուրտա [գ]ինսանլար իչիւն Թա’ձրին օլունուր։ 2-[դ]Վէ ճէհալէթ վէ զէլալէթտէ օլանլարա շէֆ-գաթլը օլմաղա գատիր օլուր. [ե]չիւնքի քէնտիսի տախի զա’իֆլիքըլէ իհաթէ օլունմըշ տըր։ 3-[զ]Վէ պու սէպէպտէն գավմ իչիւն էթտիյի կիպի, քէնտիսի իչիւն տախի կիւնահլարտան տօլայը գուրպան Թագտիմ էթմէսի վաճիպ տիր։ 4-[է]Վէ պու շէրէֆի պիր քիմսէ քէնտիլիյինտէն ալմազ, անճագ Ալլահ Թարաֆընտան [ը]Ահարոն կիպի տա’վէթ օլունան զաթ ալըր։ 5-[թ]Բէօյլէճէ Քրիստոս տախի քեահինի ա’զամ օլմագ ’իզզէթինի քէնտի քէնտինէ ալմատը. անճագ` [ժ]Սէն Օղլում սըն, պէն սէնի պու կիւն Թէվլիտ էյլէտիմ` տէյէն անա ’իզզէթ վէրտի։ 6-ՆիԹէքիմ պաշգա պիր եէրտէ տախի` [ի]Սէն Մէլքիսէտէկ Թէրթիպի իւզրէ իլէլէպէտ քեահին սին` տէյիւ պույուրըր։ 7-Օ տախի ճէսէտտէ պուլունտուղը զէման, [լ]քէնտինի էօլիւմտէն խէլաս էթմէյէ գատիր օլանա, [խ]’ազիմ ֆէրեատ վէ կէօզ եաշլարըյլէ [ծ]նիյազ վէ րէճալար ’արզ էտիպ` [կ]Թագվասը սէպէպինտէն միւսթէճապ օլտու։ 8-[հ]Վէ հէր նէ գատար Օղուլ պուլունտու իսէ տէ, [ձ]չէքտիյի էլէմլէրտէն իթա’աթ էօյրէնտի։ 9-[ղ]Վէ քէմալէ վասըլ օլմասըյլէ քէնտինէ իթա’աթ էտէնլէրին

բ Գ. 2. 17։
գ Գ. 8. 3։
դ Գ. 2. 18։ 4. 15։
ե Գ. 7. 28։
զ Ղև. 4. 3։ 9. 7։ 16. 6, 15, 16, 17։ Գ. 7. 27։ 9. 7։
է 2 Թէվ. 26. 18։ Յովհ. 3. 27։
ը Խուր. 28. 1։ Ա’ս. 16. 5, 40։ 1 Թէվ. 23. 13։
թ Յովհ. 8. 54։
ժ Մէզ. 2. 7։ Գ. 1. 5։
ի Մէզ. 110. 4։ Գ. 7. 17, 21։
լ Մատթ. 26. 53։ Մարկ. 14. 36։
խ Մէզ. 22. 1։ Մատթ. 27. 46, 50։ Մարկ. 15. 34, 37։
ծ Մատթ. 26. 39, 42, 44։ Մարկ. 14. 36, 39։ Յովհ. 17. 1։
կ Մատթ. 26. 37։ Մարկ. 14. 33։ Ղուկ. 22. 43։ Յովհ. 12. 27, 28։
հ Գ. 3. 5։
ձ Փիլ. 2. 8։
ղ Գ. 2. 10։ 11. 40։

ճիւմլէսի իչիւն էպէտի խէլասա սէպէպ օլտու։ 10-
Վէ Ալլահ Թարաֆընտան [ճ]Մելքիսեդեկ Թէրթիպի
իւզրէ Քեահինի ա'զամ Թէսմիյէ օլունտու։ 11-
[մ]Պունուն հագգընտա տախի սէօյլէյէճէք չօգ սէօ-
զիւմիւզ վար իսէ տէ, [յ]գուլագլարընըզ աղըրլաշ-
մըշ օլտըղընտան Թէֆսիրի միւշքիլ տիր։ 12-Զիրա
վագթա նազարէն մու'ալլիմ օլմանըզ լազըմ իքէն,
պիր քիմսէնին սիզէ [ն]Ալլահըն քէլամլարընըն էր-
քեանընըն իպթիտասը նէ օլտըղընը Թէքրար Թա'լիմ
էթմէսինէ միւհթաճ սընըզ. վէ գուվվէթլի Թա'ամա
տէյիլ, [շ]անճագ սիւտէ միւհթաճ օլանլար օլտընըզ։
13-Զիրա սիւթլէ պէսլէնէն հէր քիմսէ սալահ քէլամը
հագգընտա պիխապէր տիր, զիրա [ո]չօճուգ տըր։ 14-
Ամմա գուվվէթլի Թա'ամ [չ]հասսէլէրի 'ատէթ սէ-
պէպինտէն էյիյի վէ քէօթիւյիւ Թէմեիզ էթմէյէ
Թա'լիմ օլունմըշ օլան քեամիլլէրէ մախսուս տըր։

ԲԱԲ 6

Պու էճլտէն [պ]Քրիստոս հագգընտա օլան մէպ-
տէ'ի քէլամըտան սարֆը նազար էտիպ՝ քէմալէ
տօղրու իլէրիլէյէլիմ. ջ Թէքրար [ջ]էօլիւ 'ամէլլէրտէն
Թէվպէ, վէ Ալլահա իման, 2-[ռ]Վէ վաֆթիզլէր Թա'-
լիմի, [ս]վէ էլլէր գօմասը, [վ]վէ էօլիւլէրին գըյամը,
[տ]վէ էպէտի հիւքմտէն Թէմէլ պրագմայալըմ։ 3-
Վէ [ր]Ալլահ իզն վէրիր իսէ, պունու եափաճաղըզ։

[ճ] Ա.յ. 6։ Պ. 6. 20։
[մ] Յովհ. 16. 12։ 2 Պետ. 3. 16։
[յ] Մատթ. 13. 15։
[ն] Պ. 6. 1։
[շ] 1 Կոր. 3. 1—3։
[ո] 1 Կոր. 13. 11։ 14. 20։ Եփես. 4. 14։ 1 Պետ. 2. 2։
[չ] Ես. 7. 15։ 1 Կոր. 2. 14, 15։

[պ] Փիլ. 3. 12—14։ Պ. 5. 12։
[ջ] Պ. 9. 14։
[ռ] Ա'մալ. 19. 4, 5։
[ս] Ա'մալ. 8. 14—17։ 19. 6։
[վ] Ա'մալ. 17. 31, 33։
[տ] Ա'մալ. 24. 25։ Ռոմ. 2. 13։
[ր] Ա'մալ. 18. 21։ 1 Կոր. 4. 19։

4-Զիրա [ը]պիր քէրրէ նուրա նա՛իլ օլանլար [թ]վէ սեմավի 'աթիյէյի թատանլար [ժ]վէ Րուհ իւլ Գուտուս հիսսէտար օլանլար, 5-Վէ Ալլահըն էյի քէլամընը վէ [ի]կէլէճէք 'ալէմին գուվվէթլէրինի թաթմըշ օլանլար, 6-Իրթիտատ էթտիքլէրի թագտիրտէ, պէ թէքրար թէվպէ իչիւն թէճտիտ օլունմալարը [լ]ղայրի միւմքին տիր. [խ]չիւնքի քէնտիլէրինէ Իպն Ուլլահը թէքրար սալպ էտիպ՝ րիւսվա էտէրլէր։ 7-Զիրա թօփրագ չօգ տէֆ'ա իւզէրինէ կէլէն եաղմուրը իչիպ՝ քիմլէր իչիւն թիմար օլունուր իսէ, անլէրէ ֆա՛իտէլի նէպաթաթ հուսուլէ կէթիրտիյինտէ՝ [ծ]Ալլահ թարաֆընտան պէրէքէթէ նա՛իլ օլուր։ 8-[կ]Ամմա տիքէն վէ չալըլար հուսուլէ կէթիրէն մէրտուտ վէ լա'նէթէ եագըն օլուպ՝ 'ագըպէթի եանմագ տըր։ 9-Լաքին, էյ սէվկիլիլէր, պէօյլէ սէօյլէր իսէք տէ, սիզին հագգընըզտա տահա խայըրլը վէ խէլասը մուճիպ օլան շէյլէրէ ի'թիմատըմըզ վար։ 10-[հ]Զիրա [ձ]Ալլահ 'ատալէթսիզ տէյիլ տիր, քի [ղ]էմէյինիզի [ճ]վէ մուգատտէսլէրէ էթտիյինիզ վէ էթմէքտէ պուլունտուղունըզ խըտմէթլէ իսմինէ կէօսթէրտիյինիզ մուհապպէթի ունուտա։

11-Ամմա կէվչէմէյիպ՝ իման վէ սապր վասըթասըյլէ [մ]վա'տլարա վարիս օլանլարա մուգթէտի օլմանըզ իչիւն, 12-Սիզին հէր պիրինիզ [յ]ումիտին

ը Գ. 10. 32։
թ Յովհ. 4. 10։ 6. 32։ Եփես. 2. 8։
ժ Գաղ. 3. 2, 5։ Գ. 2. 4։
ի Գ. 2. 5։
լ Մատթ. 12. 31,32։ Գ. 10. 26։ 2 Պետ. 2. 20, 21։ 1 Յովհ. 5. 16։
խ Գ. 10. 29։
ծ Մէզ. 65. 10։
կ Եշ. 5. 6։
հ Էմս. 14.31։ Մատթ. 10. 42։ 25.40։ Յովհ. 13. 20։
ձ Րօմ. 3. 4։ 2 Սէլ. 1. 6, 7։
ղ 1 Սէլ. 1. 3։
ճ Րօմ. 15. 25։ 2 Կոր. 8. 4 ։ 9. 1, 12։ 2 Տիմ. 1. 18։
մ Գ. 10. 36
յ Գ. 3. 6, 14։

քէմալէ էրմէսի խուսուսընտա նիհայէթէ տէյին
հէման պու ճէհտի իպրազ էթմէնիզի արզու է-
տէրիզ։ 13 - Զիրա Ալլահ Աբրահամա վա՛տ էթտի-
յինտէ, ˚հագգը իչիւն եէմին էտէճէք քէնտինտէն
պէօյիւք պիր զաթ պուլունմատըղընտան, քէնտի
զաթը հագգը իչիւն եէմին էտիպ, 14 - Հագիգա-
թէն սէնի զիյատէսիյլէ պէրէքէթլէյէճէյիմ, վէ սէ-
նի զիյատէսիյլէ չօղալտաճաղըմ՝ տէտի։ 15 - Օ տա-
խի պու վէճհլէ սապր էթտիքտէն սօնրա վա՛տա
նա՛իլ օլտու։ 16 - Զիրա ատէմլէր քէնտիլէրտէն
պէօյիւյիւն հագգը իչիւն եէմին էտէրլէր, ˚վէ
'ինտլէրինտէ խապաթ իչիւն հէր մունազա՛անըն նի-
հայէթի եէմին տիր։ 17 - Պու ճիհէթլէ Ալլահ ˚վա-
տըն վարիսլէրինէ ˚քէնտի թէտպիրինին թէղայյիւ-
րիւ ղայր ի մումքին իտիյինի տահա զիյատէ կէօս-
թէրմէք մուրատընտա օլարագ, պիր եէմին 'իլա-
վէ էյլէտի. 18 - Թա քի անլէրտէ Ալլահըն եալան
սէօյլէմէսի մուհալ օլան՝ թէղայյիւր էթմէզ իքի
շէյին վասըթասըյլէ պիզ, ˚էօնիւմիւզէ գօնուլան
ումիտէ նա՛իլ օլմագ իչիւն իլթիճա էտէնլէր, գա-
վի թէսէլլիյէ մալիք օլալըմ։ 19 - Պու ⁂ տախի
ճանըմըզա մուհքէմ վէ սապիթ լէնկէր մագամըն-
տա թութարըզ, ˚օ տախի փէրտէնին իչ թարա-
ֆընա, 20 - Եա՛նի Յիսուս Մելքիսեդեկ թէրթիպի
ուզրէ ˚իլէլէպէտ Քեահին ի ա՛զամ օլարագ, ˚պի-
զիմ իչիւն մուրշիտ օլմագ ուզրէ կիրտիյի մահալլէ
կիրէր։

ն Թէք 22. 16, 17: Մեզ. 105.9: Ղուկ. 1. 75:
շ Խուր. 22. 11:
ս Գ. 11. 9:
չ Րոմ. 11. 29:
պ Գ. 12. 1:
Ըղև. 16. 15: Գ. 9.7:
— Գ. 3. 1: 5. 6, 10: 7. 17:
ս Գ. 4. 14: 8. 1: 9. 24:

ՊԱՊ 7

Չիրա պու [ա]Մելքիսեդեկ Սաղէմ մէլիքի օլուպ՝
Աբլահ ը մութա'ալըն քեահինի օլարագ, Իբրահա-
մը, մէլիքլէրին գաթլինտէն 'ավտէթ էտէր իքէն,
իսթիգպալ էտիպ՝ անա խայր տու'ա էյլէտի։ 2-
Իբրահամ տախի անա էշեանըն քեաֆֆէսինտէն
'ուշր վէրտի. անըն իսմի թէրճէմէսի էվվէլա սա-
տագաթ մէլիքի վէ սանիյէն սէլամէթ մէլիքի մա'նա-
սընտա՝ Սաղէմ մէլիքի տախի օլարագ, 3-Պապա-
սըզ, վէ անասըզ, վէ նէսէպսիզ, վէ կիւնլէրինին
իպթիտասը վէ 'էօմրիւնիւն նիհայէթի օլմայըպ՝
անճագ Իպն Ուլլահա պէնզէր օլարագ, տէվամ
իւզրէ քեահին գալըր։
4-Վէ պագընըզ, պու նէ' գատար պէօյիւք պիր
քիմսէ իտի քի՝ [բ]անա խանէտան ճէտտի օլան Իբ-
րահամ տախի ղանիմէթտէն 'ուշր վէրտի։ 5-Վէ
[գ]պէնի Ղևիտէն օլարագ, քեահինլիքի ալանլար
գավմտան, եա'նի քէնտի գարնտաշլարընտան, հէր
նէ գատար անլէր Իբրահամըն սուլպընտան կէլտի-
լէր իսէ տէ, շէրի'աթ մուճէպինճէ 'ուշր ալմաղա
թէնպիհ վար տըր։ 6-Ամմա պունլարըն նէսլինտէն
օլմայան քիմսէ Իբրահամտան 'ուշր ալըպ՝ [դ]վա'տ-
լարա մազհար օլանա [ե]խայր տու'ա էյլէտի։ 7-Լա-
քին պիլա իխթիլաֆ խայր տու'ա պէօյիւքտէն քիւ-
չիւյէ օլուր։
8-Վէ պուրատա էօլէճէք ատէմլէր 'ուշր ալըր,
[զ]ամմա օրատա հայաթտա օլտըղընա շէհատէթ օ-
լունան զաթ ալըր։ 9-Վէ 'ուշր ալան Ղևի տախի

ա Թէք. 14. 18, վէ ղայրի։
բ Թէք. 14. 20։
գ Ա'ռ. 18. 21, 26։
դ Րօմ. 4. 13։ Գաղ. 3. 16։
ե Թէք. 14. 19։
զ Պ. 5. 6։ 6. 20։

Աբրահամ վասըթասըյլէ 'ուշր վէրտի՝ տէնիլսէ ճա–″իզ տիր. 10-Զիրա Մելքիսեդեկ՝ Ղեւիի փետէ-րինի խըլթիգպալ էթտիյի զէման, քէնտիսի տահա անըն սուլպընտա իտի։

11-Իմտի ՚էկէր Ղեւիլի քեահինլիք վասըթասըյլէ քէմալ օլսա իտի, (չիւնքի պունա մէպնի խալգա չէրի'աթ տախի վէրիլմիշ իտի,) արթ̀ըգ Ահարոն թէրթիպինճէ տէնիլմէյիպ՝ Մելքիսեդեկ թէրթի-պինճէ պաշգա պիր քեահինին զուհուր էթմէսի նէ՞ լազըմ իտի։ 12-Չիւնքի քեահինլիք թէպտիլ օ-լունտուղու թագտիրտէ, չէրի'աթըն թէպտիլի տախի իգթիզա էտէր։ 13-Զիրա հագգընտա պու չէյլէ-րին զիքր օլունտուղու զաթ՝ հիչ պիր քիմսէսինին մէզ-պահա միւլազէմէթ էթմէմիշ օլտուղու տիկէր պիր սըպթտան իտի։ 14-Չիւնքի Ռապպըմըզըն ՚Յուտա-տան նէշ″էթ էթտիյի զահիր տիր. պու սըպթ հագգընտա իսէ Մովսէս քեահինլիք ճիհէթինտէն պիր չէյ սէօյլէմէտի։ 15-Վէ Մելքիսեդեկ միւշա-պէհէթինճէ օլարագ, ճիսմանի էմրտէն 'իպարէթ օլան չէրի'աթա կէօրէ տէյիլ, 16-Անճագ զէվալ պուլմազ հայաթըն գուվվէթինէ կէօրէ օլան ղայրի պիր քեահին զուհուր էթտիյի հալտէ, տահա զի-յատէ աշիքեար տըր։ 17-Զիրա՝ ՚Սէն Մելքիսե-դեկ թէրթիպի իւզրէ իլէլէպէտ քեահին սին՝ տէ-յիւ չէհատէթ էտէր։ 18-Զիրա ՚չէրի'աթ հիչ պիր չէյի թէքմիլ էթմէմէսինտէն ագտէմճէ օլան էմր ՚զա'իֆ վէ ֆա″իտէսիզ օլտուղունտան լաղվ օլունուպ,

ե Գաղ. 2. 21։ Ա.յ. 18, 19։ Գ. 8. 7։ ըԵս. 11. 1։ Մատթ. 1. 3։ Ղուկ. 3. 33։ Ռօմ. 1. 3։ Վ.ահ. 5. 5։ ը Սէղ. 110. 4։ Գ. 5. 6, 10։ 6. 20։ ժ Ա'մալ. 13. 39։ Ռօմ. 3. 20, 22, 28։ 8. 3։ Գաղ. 2. 16։ Գ. 9. 9։ է Ռօմ. 8. 3։ Գաղ. 4. 9։

19 - [ւ]Անըն եէրինէ էֆզալ պիր իւմիտ կիրտի․ պու-
նուն վասըթասըյլէ Ալլահա [ե]եագլաշըրըզ։

20 - Վէ եէմին օլմագսըզըն քէհէնլէր օլմատըղը
ճիհէթլէ, 21 - (Զիւնքի անլէր պիլա եէմին, լաքին
պու Օ..... եէմինլէ օլուպ, քէնտինէ [ծ]Րապպ՝ Սէն
[Մելքիսեդեկ թէրթիպի իւզրէ] իլէլէպէտ քեա-
հին սին՝ տէյիւ եէմին էթտի, վէ փէշիման օլմազ՝
տէյէնին թարաֆընտան քեահին նասպ օլունտու,)
22 - [է]Յիսուս օլ գատար էֆզալ պիր 'ահտըն քէ-
ֆիլի օլտու։

23 - Վէ անլէրին պազը գալմալարընա էօլիւմ
մանի՝ օլտըղընտան, քեահին նասպ օլունանլար չօգ
իտի․ 24 - Պու իսէ իլէլէպէտ պագը օլտըղը սէ-
պէպտէն ինթիգալ էթմէզ քեահինլիյէ մալիք տիր։
25 - Պու էճլտէն անըն վասըթասըյլէ Ալլահա եագ-
լաշանլարը քեամիլէն խէլաս էթմէյէ տախի գատիր
տիր․ չիւնքի [հ]անլէր իչիւն շէֆա'աթ էթմէյէ տա-
[ձ]իմա հայաթտա տըր։

26 - Զիրա պու միսիլլիւ, եա'նի [ղ]մուգատտէս վէ
սուչսըզ վէ լէքէսիզ վէ կիւնահքեարլարտան այ-
րըլմըշ, վէ [ճ]կէօքտէն եիւքսէլմիշ, 27 - Վէ օլ քեա-
հինի ա'զամլար կիպի [մ]էվվէլա քէնտիսինին, [յ]ան-
տէն սօնրա գավմըն կիւնահլարը իչիւն հէր կիւն
գուրպանլար թագտիմ էթմէյէ իհթիյաճը օլմա-
յան Քեահինի ա'զամ պիզէ մուգթազի իտի․ զի-
րա քէնտինի թագտիմ էթմէքլէ պունու պիր տէֆ-

ւ Պ. 6. 18։ 8. 6։ Գալ. 3. 24։
ե Րօմ. 5. 2։ Եփես. 2. 18։ 3. 12։ Պ. 4. 16։ 10. 20։
ծ Մէզ. 110. 4։
է Պ. 8. 6։ 9. 15։ 12. 24։
հ Րօմ. 8. 34։ 1 Տիմ. 2. 5։ Պ. 9. 24։ 1 Յովհ. 2. 1։
ձ Պ. 4. 15։
ղ Եփես. 1. 21։ 4. 10։ Պ. 8. 1։
ճ Ղև. 9. 7։ 16. 6, 11։ Պ. 5. 3։ 9. 7։
մ Ղև. 16. 15։
յ Րօմ. 6. 10։ Պ. 9. 12, 28։ 10. 12։

’ատա իճրա էյլէտի։ 28-Զիրա չէրի՛աթ [ն]զա՛իֆ-
լէյէ մուպթէլա օլան ատէմլէրի քեահինի ա՛զամ-
լար, լաքին չէրի՛աթտան սօնրա օլան եէմին քէլա-
մը [շ]իլէլէպէտ մուքէմմէլ օլան Օղլու նասպ էտէր։

ՊԱՊ 8

Վէ սէօյլէտիյիմիզ չէյլէրին խուլասասը պու-
տըր քի՝ [ա]սէմավաթտա ’ազամէթ թախթընըն սա-
ղընտա օթուրան պէօյլէ պիր քեահինի ա՛զամը-
մըզ վար տըր. 2-Պու տախի [բ]մագտիսին, վէ ին-
սանըն տէյիլ, անճագ Ռապպըն գուրտըղը [գ]հագի-
գի մէսքէնին խըտմէթճիսի տիր։ 3-Զիրա [դ]հէր
քեահինի ա՛զամ թագտիմէլէր իլէ գուրպանլար
թագտիմ էթմէք իչին նասպ օլունտըղընտան,
[ե]պունուն տախի թագտիմ էտէճէք պիր չէյի օլ-
մասը լազըմ կէլիր։ 4-Զիրա էկէր եէր իւզէրին-
տէ օլսա իտի, չէրի՛աթ մուճէպինճէ թագտիմէլէ-
րի թագտիմ էտէն քեահինլէր պուլունտըգճա՝
քեահին օլմազ իտի. 5-(Անլէր իսէ սէմավաքի չէյ-
լէրին նումունէ վէ [զ]կէօլկէսինէ կէօրէ խըտմէթ է-
տէրլէր. նիթէքիմ Մովսէսէ մէսքէնի ինշա էտէ-
ճէյի վագըթ վահի օլունտու, զիրա անա՝ [է]Պագ,
ճիւմլէսինի սանա տաղտա կէօսթէրիլէն րէսմէ կէօ-
րէ եափասըն՝ տէտի.) 6-Լաքին չիմտի նէ գատար
էֆզալ վա՛տլարլէ սապիթ գըլընմըշ օլան էֆզալ
պիր ’ահտըն միյանճըսը օլմուշ իսէ, [ը]օլ գատար ա՛-
լա պիր մէ″մուրիյէթէ նա″իլ օլտու։

ն Գ. 5. 1, 2։
շ Գ. 2. 10։ 5. 9։

———

ա Եփես. 1. 21։ Կող. 3. 1։ Գ. 1. 3։ 10. 12։ 12. 2։
բ Գ. 9. 8, 12, 24։
գ Գ. 9. 11։
դ Գ. 5. 1։
ե Եփես. 5. 2։ Գ. 9. 14։
զ Կող. 2. 17։ Գ. 9. 23։ 10. 1։
է Խուր. 25. 40։ 26. 30։ 27. 8։ Ա՛ռ. 8. 4։ Ա՛մալ. 7. 44։
ը 2 Կոր. 3. 6, 8, 9։ Գ. 7. 22։

7 - [բ]Զիրա եկեր օլ էվվէլքինի գուսուրսըզ օլսա
իտի, իքինճինի իչիւն մահալ արանըլմազ իտի։ 8 -
Զիւնքի անլէրէ 'իթապլէ տէր քի՝ [գ]Իշթէ պէյթ ի
Իսրայէլ իլէ վէ պէյթ ի Յուդա իլէ եէնի պիր 'ահտ
'ագտ էտէճէյիմ կիւնլէր կէլիր՝ տէյիւ Րապպ պու-
յուրըր։ 9 - Պու տախի անլէրի Մըսըր տըյարընտան
չըգարմագ իչիւն էճտատլարընըն էլլէրինտէն եա-
փըշտըղըմ կիւնտէ անլէր իլէ էթտիյիմ 'ահտ կի-
պի օլմայաճագ տըր, չիւնքի անլէր 'ահտըմտա տէ-
վամ էթմէտիլէր, պէն տախի անլէրտէն գաթ'ը
Նազար էթտիմ՝ տէյիւ Րապպ պույուրըր։ 10 - Զի-
րա [դ]օլ կիւնլէրտէն սօնրա, պէյթ ի Իսրայէլ իլէ
'ագտ էտէճէյիմ 'ահտ պու տըր, [ե]Նէ չէրի'աթը-
մը զիհնլէրինէ գօյուպ՝ գալպլէրի ուզէրինէ եազա-
ճաղըմ, վէ [զ]պէն անլէրէ Ալլահ օլաճաղըմ, անլէր
տախի պանա գավմ օլաճագ տըր։ 11 - Վէ [է]հէր
քէս քէնտի գօնշըսընա, վէ հէր քէս քէնտի գարն-
տաշընա՝ Րապպը պիլ՝ տէյէրէք թա'լիմ էթմէյէ-
ճէք տիր. զիրա քիւչիւք պէօյիւք, անլէրին ճիւմ-
լէսի պէնի պիլէճէք տիր. 12 - Զիրա հագգըզըլըգ-
լարընա մէրհամէթլի օլաճաղըմ, վէ [ը]անլէրին կիւ-
նահլարը իլէ Ֆըսգլարընը արթըգ խաթըրըմա կէ-
թիրմէյէճէյիմ՝ տէյիւ Րապպ պույուրըր։
13 - [թ]Եէնի տէմէսիյլէ էվվէլքինի էսքի գըլմըշ, վէ
էսքի վէ փիր օլանըն զէվալը եագըն տըր։

ՊԱՊ 9

Իմտի օլ էվվէլքի 'ահտըն 'իպատէթ ֆէրիզէլէրի

[բ] Գ. 7. 11, 18։
[գ] Երեմ. 31. 31—34։
[դ] Գ. 10. 16։
[ե] Զաք. 8. 8։
[զ] Ես. 54. 13։ Յովհ. 6. 45։ 1 Յովհ. 2. 27։
[ը] Բոմ. 11. 27։ Գ. 10. 17։
[թ] 2 Կոր. 5. 17։

վէ [ա]զէմինի մագտախի վար իտի։ 2-[բ]Զիրա պիրին-ճի մէսքէն ինշա օլունուպ՝ [գ]պունտա [դ]շէմ՛տան վէ [ե]սօֆրա վէ հուզուր էքմէքլէրի պուլունարագ, պունա Գուտս Թէսմիյէ օլունուր։ 3-Վէ [զ]իքինճի փէրտէնին արտընտա Գուտս իւլ ագտաս Թէսմիյէ օլունան մէսքէն պուլունուպ, 4-Անտէ ալթուն պու-խուրտան վէ [է]հէր Թարաֆը ալթուն գափլը Թա-պութ իւլ ՛ահտ վար իտի. պունտա տախի [ը]մէննի հավի օլան ալթուն տէսթի վէ [թ]Ահարօնըն ֆիլիզ-լէնմիշ օլան ՛ասասը վէ [ժ]՛ահտըն լէվհալարը պու-լունուր իտի. 5-Վէ [ի]իւսթիւնտէ քէֆարէթկեահը կէօլկէ էտէն ճէլիլ քէրուպիլէր վար իտի. պու շէյ-լէրին հագգընտա իսէ շիմտի թաֆսիլէն սէօյլէմէք հաճէթ տէյիլ տիր։

6-Վէ պունլար պէօյլէ թէրթիպ օլունմըշ իքէն, խըտմէթլէրինի իֆա էթմէք իւզրէ քեահինլէր հէր զէման պիրինճի մէսքէնէ [լ]կիրէրլէր իտի։ 7-Ֆա-գաթ իքինճիսինէ [խ]սէնէտէ պիր քէրրէ եալընըզ քեահին ի ա՛զամ կիրէր. ամմա գան կէօթիւրմէյէ-րէք կիրմէզ իտի. [ծ]վէ օլ գանը տախի քէնտիսի ի-չիւն վէ գավմըն խաթալարը իչիւն Թագտիմ էտէր իտի։ 8-[կ]Րուհ իւլ Գուտս՝ պու վէճհլէ պէյան է-տէր քի՝ էվվէլքի մէսքէն տուրտուգճա, [հ]մագտի-սին եօլու տահա իզհար օլունմամըշ տըր։ 9-Պու տախի օ զէման իչիւն պիր միսալ իտի. չիւնքի ան-

ա Խուր. 25. 8։
բ Խուր. 26. 1։
գ Խուր. 26. 35։ 40. 4։
դ Խուր. 25. 31։
ե Խուր. 25. 23, 30։ Ղև. 24. 5, 6։
զ Խուր. 26. 31, 33։ 40. 3, 21։ Գ. 6. 19։
է Խուր. 25. 10։ 26. 33։ 40. 3, 21։
ը Խուր. 16. 33, 34։
թ Ա՛տ. 17. 10։
ժ Խուր. 25. 16, 21։ 34. 29։ 40. 20։ Թէս. 10. 2, 5։ 3 Միւլ. 8. 9, 21։ 2 Թէվ. 5. 10։
ի Խուր. 25. 18, 22։ Ղև. 16. 2։ 3 Միւլ. 8. 6, 7։
լ Ա՛տ. 28. 3։ Դան. 8. 11։
խ Խուր. 30. 10։ Ղև. 16. 2, 11, 12, 15, 34։ Աչ. 25։
ծ Գ. 5. 3։ 7. 27։
կ Գ. 10. 19, 20։
հ Յովհ. 14. 6։

տէ ՚իպատէթ էտէնի ձզամիրճէ քէմալէ էրտիրմէ-
յէ գատիր օլմայան թագտիմլէր վէ զէպիհէլէր
թագտիմ օլունուր իտի։ 10 - Վէ պունլար եալընըզ
ղեէյէճէք վէ իչէճէք վէ ճտուրլիւ տիւրլիւ եըյգան-
մալար մվէ թէնէ միւ՚թէալլըգ ահքեամա տա՛իր
իսլահ վագթը օլունճայա գատար օլան այինլէրտէն
՚իպարէթ իտի։ 11 - Ամմա յկէլէճէք նի՚մէթլէրին
նքեահինի ա՚զամը օլան Քրիստոս զուհուր էտիպ՝
շէլ իլէ եափըլմամըշ տահա պէօյիւք վէ տահա միւ-
քէմմէլ, եա՚նի պու խիլգաթտան օլմայան մէսքէն-
տէն կէչէրէք, 12 - ոէրկէճլէր վէ պուղաղըլար գանըյ-
լէ տէյիլ, անճագ չքէնտի գանըյլէ էպէտի պիր
պֆիտյէ թէտարիք էտիպ՝ ջմագտիսէ պիր քէր-
րէ կիրտի։ 13 - Զիրա էկէր ռպուղալար վէ էրկէճ-
լէր գանը վէ սինէք քիւլիւ նաբաք օլանլար իւզէ-
րինէ սէրփիլինճէ, թէնին փաքլըղը ճիհէթիյլէ
թագտիս էտէր իսէ, 14 - վէզէլի Ռուհ վասըթա-
սըյլէ տզաթընը լէքէսիզ օլարագ Ալլահա թագտիմ
էթմիշ օլան րՔրիստոսըն գանը, զամիրինիզի ցհայյ
օլան Ալլահա ՚իպատէթ էթմէնիզ իչիւն, ւէօլիւ ՚ա-
մէլլէրտէն նէ՛ գատար զիյատէ փփաքլէյէճէք տիր։
15 - քՊու սէպէպտէն օ՚եէնի ՚ահտըն միյանճըսը
տըր, թա քի էվվէլքի ՚ահտըն հէ-+ֆ- ալթընտա

ձ Գաղ. 3. 21: Գ. 7. 18, 19: 10. 1, 11:
ղ Ղև. 11. 2: Կող. 2. 16:
ճ Ա՚ռ. 19. 7, վէ շայրի:
մ Եփես. 2. 15: Կող. 2. 20: Գ. 7. 16:
յ Գ. 10. 1:
ն Գ. 3. 1:
շ Գ. 8. 2:
ո Գ. 10. 4:
չ Ա՚մալ. 20. 28: Եփես. 1. 7: Կող. 1. 14: 1 Պետ. 1. 19: Վահ. 1. 5: 5. 9:
պ Դան. 9. 24:
ջ Զաք. 3. 9: Ալ. 26, 28: Գ. 10. 10:
ռ Ղև. 16. 14, 16:
ս Ա՚ռ. 19. 2, 17, վէ շայրի:
վ Ռոմ. 1. 3: 1 Պետ. 3. 18:
տ Եփես. 5. 2: Տիտ. 2. 13, 14: Գ. 7. 27:
ր 1 Պետ. 1. 19: 1 Յովհ. 1. 7: Վահ. 1. 5:
ց Ղուկ. 1. 74: Ռոմ. 6. 13, 22: 1 Պետ. 4. 2:
ւ Գ. 6. 1:
փ Գ. 1. 3: 10. 21:
ք 1 Տիմ. 2. 5:
օ Գ. 7. 22: 8. 6: 12. 24:

օլան թէճավուզաթըն ֆիտիյեսի իչին [ֆ]եօլիւմ վու-
գու՛ պուլմուշ օլարագ, [ա]տա'վէթ օլունանլար է-
պէտի միրասըն վա'տընա նա"իլ օլալար։ 16 - Զի-
րա վասիյեթ պուլունտըղը եէրտէ, վասիյեթ էտէ-
նին եօլիւմիւնիւն վուգու'ը լազըմ տըր։ 17 - Վա-
սիյեթ էտէն սաղ գալտըգճա հէչպիր հիւքմիւ օլ-
մատըղընտան՝ [բ]վասիյեթ եօլիւլէր իւզէրինէ սապիթ
օլուր։ 18 - [գ]Պու սէպէպտէն էվվէլքիսի տախի գան
օլմագսըզըն թագտիս օլունմատը։ 19 - Զիրա Մով-
սէս պիւթիւն գավմա չէրի'աթ մուճէպինճէ ճիւմ-
լէ էմիրլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, [դ]պուղաղըլարըն
վէ էրկէճլէրին գանընը ալըպ՝ [ե]սու իլէ վէ գըրմը-
զը եափաղը իլէ վէ զուֆա օթու իլէ հէմ նէֆսի
քիթապա հէմ տախի ճիւմլէ գավմա սէրփիպ, 20 -
[զ]Պու՝ Ալլահըն սիզէ էմր էթտիյի 'ահտըն գանը
տըր՝ տէտի։ 21 - Քէզալիք [է]օլ գանտան մէպքէնէ վէ
ճիւմլէ 'իպատէթ էտէվաթընա սէրփտի։ 22 - Վէ չէ-
րի'աթ մուճէպինճէ հէման հէր չէյ գան վասըթա-
սըյլէ փաքլէնիր, [ը]վէ գան տէօքիւլմէյինճէ մաղֆի-
րէթ օլմազ։

23 - Իմտի [թ]սէմավաթտա պուլունան նէսնէլէրին
նիւմունէլէրինին պունլար վասըթասըյլէ, ֆագաթ
սէմավի նէսնէլէրին պունլարտան էֆզալ զէպիհէ-
լէրլէ փաքլէնմէսի իճապ էտէր։ 24 - Զիրա [ժ]Քրիս-
տոս էլ իլէ եափըլմըշ օլուպ՝ [ի]հագիգինին չէպիհի
օլան մագտիսէ տէյիլ, անճագ շիմտի պիզիմ իչիւն

ֆ Րօմ. 3. 26: 5. 6: 1 Պետ. 3. 18:
ա Պ. 3. 1:
բ Գաղ. 3. 15:
գ Խուր. 24. 6, վէ ղայրի:
դ Խուր. 24. 5, 6, 8: Ղև. 16. 14, 15, 18:
ե Ղև. 14. 4, 6, 7, 49, 51, 52:
զ Խուր. 24. 8: Մատթ. 26. 28:
է Խուր. 29. 12, 36: Ղև. 8. 15, 19: 16. 14—16, 18, 19:
ը Ղև. 17. 11:
թ Պ. 8. 5:
ժ Պ. 6. 20:
ի Պ. 8. 2:

[լ]Ալլահըն հուզուրընտա քէնտինի իհզար էթմէք իւզրէ, աւլ սէմայա կիրտի։ 25-Լաքին [խ]քէահինի ա'զամըն հէր սէնէ ախէրին գանըյլէ մագտիսէ կիրտիյի կիպի, պունուն քէնտի քէնտինի չօգ տէֆ'ա թագտիմ էթմէսի իչիւն էթմէզ. 26-Զիւնքի տիւնեանըն թէ'սիսինտէն պէրու անըն չօգ տէֆ'ա էլէմ չէքմէսի լազըմ կէլիր իտի. շիմտի իսէ [ծ]'ասարլարըն խիթամընտա քէնտիսի զէպիհէ օլմագլէ, կիւնահըն տէֆ'ի իչիւն [կ]պիր քէրրէ զահիր օլմուշ տուր։ 27-Վէ ատէմլէրէ [հ]պիր քէրրէ էօլմէք վէ [ձ]անտէն սօնրա հիւքմ թագտիր օլունտըղը միսիլլիւ, 28-Քէզալիք [ղ]Քրիստոս չօգ քիմսէլէրին կիւնահլարընը գալտըրմագ իչիւն, [ճ]պիր քէրրէ [մ]թագտիմ օլունմըշ օլուպ, [յ]քէնտինէ մունթազըր օլանլարա խէլաս իչիւն՝ կիւնահսըզ օլարագ իքինճի տէֆ'ա զուհուր էտէճէք տիր։

ՊԱՊ 10

Զիրա շէրի'աթ [ա]կէլէճէք նի'մէթլէրին աւլ սուրէթինէ տէյիլ, անճագ պու շէյլէրին [բ]կէօլկէսինէ մալիք օլտըղը հալտէ, սէնէ պէ սէնէ տէվամ իւզրէ թագտիմ օլունան հէման օլ զէպիհէլէրլէ եագլաշանլարը [գ]քէմալէ էրտիրմէյէ [դ]սալա գատիր տէյիլ տիր։ 2-Եօգսա 'իպատէթ էտէնլէր պիր քէրրէ փաքլէնմիշ օլարագ, արթըգ կիւնահ խուսու-

[լ]Ռօմ. 8. 34։ Պ. 7. 25։ 1 Յովհ. 2. 1։
[խ]Ալ. 7։
[ծ]1 Կոր. 10. 11։ Գաղ. 4. 4։ Եփես. 1. 10։
[կ]Ալ. 12։ Պ. 7. 27։ 10. 10։ 1 Պետ. 3. 18։
[հ]Ծնէք. 3. 19։ Վա'. 3. 20։
[ձ]2 Կոր. 5. 10։ Վահ. 20. 12, 13։
[ղ]1 Պետ. 2. 24։ 1 Յովհ. 3. 5։
[ճ]Ռօմ. 6. 10։ 1 Պետ. 3. 18։
[մ]Մատթ. 26. 28։ Ռօմ. 5. 15։
[յ]Տիտ. 2. 13։ 2 Պետ. 3. 11։

[ա]Պ. 9. 11։
[բ]Կող. 2. 17։ Պ. 8. 5։ 9. 23։
[գ]Ալ. 14։
[դ]Պ. 9. 9։

սըննտա զամիր թարաֆընտան թա'զիրլէրի օլմատը-ղը իչին, թագտիմ օլունմալարը թէրք իտիլմէ՞զ մի իտի: 3 - [ե]Լաքին պունլարըլէ սէնէ պէ սէնէ կիւ-նահլարըն զիքրի օլուր: 4 - Զիրա [զ]պուղալար վէ էրկէճլէր գանընըն կիւնահլար տէֆ' էթմէսի ղայըր ի-միւմքին տիր: 5 - Պու էճլտէն տիւնեայա կիրէր ի-քէն պույուրըր քի՝ Զէպիհէ վէ թագտիմէ իսթէ-մէտին, լաքին պանա պիր ճէսէտ հազըրլատըն: 6 - Մուհրագալարտան վէ կիւնահ գուրպանլարընտան խօշնուտ օլմատըն: 7 - Օ զէման քիթապըն թումա-րընտա հագգըմտա եազըլմըշ օլտըղը իւզրէ՝ Եա Ալլահ, սէնին իրատէթինկի իճրա էթմէք իչիւն իշ-թէ պէն կէլիյօրըմ՝ տէտիմ: 8 - Պալատա, չէրի'աթ մուճէպինճէ թագտիմ օլունանլար հագգընտա՝ [է]Զէպիհէ վէ թագտիմէ վէ մուհրագալար վէ կիւ-նահ գուրպանլարը իսթէմէտին, վէ անլարտան խօշ-նուտ օլմատըն՝ տէտիքտէն սօնրա, 9 - Եա Ալլահ, սէնին իրատէթինկի իճրա էթմէք իչիւն կէլիյօրըմ՝ տէմէսիյլէ էվվէլքինի գալտըրըր, քի սօնրաքինի գայիմ էտէ: 10 - Պու իրատէթլէ պիզ [ը]Յիսուս Քրիստոսըն ճէսէտինին պիր քէրրէ թագտիմի վա-սըթասըյլէ [թ]թագտիս օլունտուգ:

11 - Վէ հէր պիր քեահին [ժ]կիւնտէն կիւնէ խըզ-մէթ էտէրէք տուրուպ՝ [ի]կիւնահլար տէֆ' էթմէյէ ասլա մուգթէտիր օլմայան հէման օլ զէպիհէլէրի տէֆ'աթլէ թագտիմ էտէր: 12 - [լ]Լաքին պու զաթ կիւնահլար իչիւն պիր զէպիհէ թագտիմ էթմիշ

ե Ղև. 16. 21: Գ. 9. 7:
զ Միք. 6. 6, 7: Գ. 9. 13: Ա.յ. 11:
է Սեղ. 40. 6, վէ զայ-րի: 50. 8, վէ զայ-րի: Եա. 1. 11: Երեմ. 6. 20: Ամովս 5. 21, 22:
ը Գ. 9. 12:
թ Յովհ. 17. 19: Գ. 13. 12:
ժ Ա.ա. 28. 3: Գ. 7. 27:
ի Ա.յ. 4:
լ Կող. 3. 1: Գ. 1. 3:

օլուպ՝ իլէլէպէտ Ալլահըն սաղընտա օթուրմըշ տըր։
13-Վէ պունտան պէօյլէ [խ]տիւշմէնլէրինին քէնտի
այագլարը ալթընա պասամագ գօնուլմասընա մուն-
թազըր տըր։ 14-Զիրա թագտիս օլունանլարը պիր
գուրպանլէ իլէլէպէտ [ծ]քէմալէ էրտիրմիշ տիր։
15-Վէ Րուհ իւլ Գուտս տախի շահիտիմիզ տիր։
16-Զիրա՝ [կ]Օլ կիւնլէրտէն սօնրա անլէր իլէ 'ագտ
էտէճէյիմ 'ահտ պու տըր, (տէյիւ Րապպ պույու-
րըր,) Եա'նի չէրի'աթըմը գալպլէրինէ գօյուպ զիհն-
լէրի իւզէրինէ եազաճաղըմ՝ տէյիւ մուգատտէմա
սէօյլէտիքտէն սօնրա, 17-Վէ՝ Անլէրին կիւնահլա-
րընը վէ ֆըրագլարընը արթըգ թէզէքքիւր էթմէյէ-
ճէյիմ՝ տէր։ 18-Իմտի պունլարըն 'աֆվը պուլուն-
տըղը թագտէրտէ, արթըգ կիւնահ իչիւն գուր-
պանա հաճէթ եօգ տըր։

19-Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Յիսուսըն գանըյլէ՝
[հ]փէրտէտէն, եա'նի քէնտի թէնինտէն պիզիմ ի-
չիւն հազըրլատըղը [ձ]օլ եէնի վէ տիրի թարիգ իւզ-
րէ, 20-[ղ]Մագտիսէ կիրմէյէ [ճ]ճէսարէթիմիզ վէ
[մ]պէյթ Ուլլահ իւզէրինտէ [յ]Քեահինի 'ազամըմըզ
վար իքէն, 21-Գալպլէրիմիզ [ն]ֆասիտ զամիրտէն
փաքլէնմիշ, [շ]վէ ճէսէտիմիզ փաք սու իլէ եըգան-
մըշ օլարագ, 22-Տօղրու եիւրէք վէ միւքէմմէլ
[ո]իմանլէ [չ]եագլաշալըմ։ 23-[պ]Իւմիտիմիզին իգրա-
րընը միւհքէմ թութալըմ, [ջ]զիրա վա'տ էտէն

խ Մեզ. 110. 1։ Ա'մալ. 2. 35։ 1 Կոր. 15. 25։ Գ. 1. 13։
ծ Այ. 1։
կ Երեմ. 31. 33, 34։ Գ. 8. 10, 12։
հ Գ. 9. 3։
ձ Յովհ. 10. 9։ 14. 6։ Գ. 9. 8։
ղ Գ. 9. 8, 12։
ճ Րոմ. 5. 2։ Եփես. 2. 18։ 3. 12։
մ 1 Տիմ. 3. 15։
յ Գ. 4. 14։
ն Գ. 9. 14։
շ Եզեկ. 36. 25։
ո Եփես. 3. 12։ Յակ. 1. 6։
չ Գ. 4. 16։
պ Գ. 4. 14։
ջ 1 Կոր. 1. 9։ 10. 13։ 1 Թէս. 5. 24։ 2 Թէս. 3. 3։ Գ. 11. 11։

սատըգ տըր։ 24-Վէ մուհապպէթ վէ էյի 'ամէլ-լէրէ թէշվիգ էթմէք իչիւն պիրիպիրիմիզի մուլա-հազա էտէլիմ. 25-Վէ պա'զըլարըն 'ատէթի իւզ-րէ "Թէճէմմիւ' էթմէմիզի թէրք էթմէյէլիմ, "պա-խուսուս "կիւնիւն եագլաշտըղընը կէօրտիւքճէ, ղէ-րէղէրէդէ նասիհաթ էտէլիմ։

26-Զիրա "հագիգաթը պիլմէքլիյէ նա"իլ օլտուգ-տան սօնրա "գաստէն կիւնահ էտէրսէք, արթըգ կիւնահլար իչիւն զէպիհէ գալմազ. 27-Անճագ հիւքմ իչիւն տէհշէթլի պիր ինթիզար իլէ մուխա-լէֆէթ էտէնլէրի թէլէֆ էտէճէք օլան "աթէշ ղա-զապը գալըր։ 28-"Մովսէսին շէրի'աթընը թահգիր էթմիշ օլանատէմ "իքի եա իւչ քիմսէնին շէհա-տէթիյլէ պիլա մէրհամէթ էօլիւր. 29-Իպն Ալլա-հը այագ ալթընա ալմըշ վէ վասըթասըյլէ թագ-տիս օլունտըղը "'ահտ գանընը նաբաք սայմըշ վէ "'ինայէթ Ռուհընա շէթմ էթմիշ օլան քիմսէ "նէ գատար տահա շիտտէթլի պիր 'ազապա միւսթա-հագգ սայըլաճագ տըր՝ զաննէտէրսինիզ։ 30-Զիրա՝ "Ինթիգամ պէնիմ տիր. ճէզայը պէն վէրիրիմ՝ տէ-յիւ Ռապպ պույուրըր. վէ թէքրար՝ "Ռապպ քէն-տի գավմընը հիւքմ էտէճէք տիր՝ տէյէնի պիլի-րիզ։ 31-"Հայյ Ալլահըն էլինէ տիւշմէք գօրգուլը պիր շէյ տիր։

32-Իմտի էվվէլքի կիւնլէրի, "եա"նի թէնվիր օ-

ա Ա'մալ. 2. 42։ Յուդ. 19։
բ Րօմ. 13. 11։
գ Ֆիլ. 4. 5։ 2 Պետ. 3. 9, 11, 14։
դ 2 Պետ. 2. 20, 21։
ե Ա'ռ. 15. 30։ Գ. 6. 6։
զ Եզէկ. 36. 5։ Սոփ. 1. 18։ 3. 8։ 2 Սէլ. 1. 8։ Գ. 12. 29։
է Գ. 2. 2։
ը Թէս. 17. 2, 6։ 19. 15։ Մատթ. 18. 16։ Յակ. 8. 17։ 2 Կոր. 13. 1։
թ 1 Կոր. 11. 29։ Գ. 13. 20։
ժ Մատթ. 12. 31, 32։ Եփես. 4. 30։
ի Գ. 2. 4։ 12. 25։
լ Թէս. 32. 35։ Րօմ. 12. 19։
խ Թէս. 32. 36։ Սէղ. 50. 4։ 135. 14։
ծ Ղուկ. 12. 5։
կ Գ. 6. 4։

լունտըրգտան սօնրա [ե]չիտտէթլի էլէմլէրէ կիրիֆ-
թար օլուպ, 33-Պա'զէն սիթէմլէր վէ մուզայագա-
լարլէ [զ]'ալէմէ թամաշա օլարագ, պա'զէն պու մի-
սիլլի հալտէ պուլունանլարա [է]չէրիք օլտըղընըզ
վագըթլէր [ը]խաթըրընըզա կէթիրինիզ։ 34-Զիւնքի
*[թ]մահպուսիյէթիմտէ պանա" հէմտէրտ օլուպ՝ [ժ]սէ-
մավաթտա ա'լա վէ պագը պիր մալընըզ մէվճուտ
օլտըղընը պիլէրէք, [ի]էմվալընըզըն եաղմա օլունմա-
սընա մէսէրրէթլէ ռազը օլտընըզ։ 35-Իմտի [լ]'ա-
զիմ մուքեաֆաթը օլան պու ի'թիմատընըզը թէրք
էթմէյինիզ։ 36-[խ]Զիրա սապր էթմէնիզ լազըմ տըր,
թա քի Ալլահըն իրատէթինի իճրա էտիպ՝ [ծ]վա'տա-
նա"իլ օլասընըզ։ 37-Զիւնքի [կ]պիր ազաճըգ վագըթ-
տան սօնրա, [հ]կէլէճէք օլան կէլիր վէ կէճիքմէզ։
38-Վէ՝ [ձ]Սալիհ իմանլէ եաշայաճագ տըր. հէմ տէ՝
Էկէր պիրի կէրի չէքիլիր իսէ, ճանըմ անտէն խօշ-
նուտ օլմազ։ 39-Լաքին պիզ հէլաք իչիւն [ղ]կէրի
չէքիլմէքլիքտէն տէյիլ, անճագ [ճ]ճան խէլասը իչիւն
իմանտան ըզ։

ՊԱՊ 11

Իմտի իման՝ ումիտ օլունան չէյլէրին ասըլ վէ
[ա]կէօրիւնմէյէն նէսնէլէրին տէլիլի տիր. 2-Զիրա

ե Փիլ. 1. 29, 30։ Կող. 2. 1։
զ 1 Կոր. 4. 9։
է Փիլ. 1. 7։ 4. 14։ 1 Թէս. 2. 14։
ը Գաղ. 3. 4։ 2 Յովհ. 8։
* Եսխօ՝ մահպուսիյէթտէ օլանլարա
թ Փիլ. 1. 7։ 2 Տիմ. 1. 16։
ժ Մատթ. 6. 20։ 19. 21։ Ղուկ. 12. 33։ 1 Տիմ. 6. 19։
ի Մատթ. 5. 12։ Ա'մալ. 5. 41։ Յակ. 1. 2։
լ Մատթ. 5. 12։ 10. 32։
խ Ղուկ. 21. 19։ Գաղ. 6. 9։ Պ. 12. 1։
ծ Կող. 3. 23։ Պ. 9. 15։ 1 Պետ. 1. 9։
կ Ղուկ. 18. 8։ 2 Պետ. 3. 9։
հ Ամբ. 2. 3, 4։
ձ Րօմ. 1. 17։ Գաղ. 3. 11։
ղ 2 Պետ. 2. 20, 21։
ճ Ա'մալ. 16. 30, 31։ 1 Թէս. 5. 9։ 2 Թէս. 2. 13։

ա Րօմ. 8. 24, 25։ 2 Կոր. 4. 18։ 5. 7։

[բ]գատիմլէր պունունլէ հիւսնի չէհատէթէ մազհար օլտուլար:

3 - Իմանլէ ֆէհմ էտէրիզ քի՝ [գ]Ալլահըն քէլամըյլէ 'ալէմլէր թէ'սիս օլունուպ, չէօյլէ քի կէօրիւնէն չէյլէր զահիր օլանտան վիւճուտէ կէլմէտի:

4 - Իմանլէ [դ]Աբէլ Ալլահա Կայէնին [illegible]-յինտէն էֆզալ պիր գուրպան թագտիմ էյլէտի, վէ անըն վասըթասըյլէ սալիհ իտիյինէ չէհատէթ օլունուպ, չիւնքի անըն թագտիմլէրի հագգընտա Ալլահ չէհատէթ էյլէտի. վէ էօլմիւշ իքէն անըն վասըթասըյլէ [ե]տահա սէօյլէյօր:

5 - Իմանլէ [զ]Ենովք էօլիւմ կէօրմէմէք իւզրէ նագլ օլունուպ, վէ Ալլահ անը նագլ էթմիշ օլտուղընտան պուլունմազ իտի. զիրա նագլ օլունմազտան էվվէլ՝ Ալլահա մագպուլ օլըր՝ տէյիւ հագգընտա չէհատէթ օլունտու: 6 - Լաքին իման օլմատըղը հալտէ մագպուլ օլմագ գայր ի միւմքին տիր. զիրա Ալլահա եագլաշանըն, անըն մէվճուտ իտիյինէ, վէ քէնտինի թալէպ էտէնլէրէ միւքեաֆաթ էտիճի իտիյինէ իման էթմէսի կէրէք տիր:

7 - Իմանլէ [է]Նույ տահա կէօրիւնմէյէն չէյլէր հագգընտա վահիյլէ խապէր ալմաղլէ, գօրգուպ քէնտի խանէսինին խէլասը իչիւն [ը]պիր սէֆինէ ինշա էյլէտի. վէ անըն վասըթասըյլէ տիւնեա 'ալէյհինէ հիւքմ էյլէյիպ՝ [թ]իմանա կէօրէ օլան սալահըն վարիսի օլտու:

8 - [ժ]Աբրահամ վարիս օլաճաղը մահալլէ կիթմէյէ

բ Ա.յ. 39:
գ Թէք. 1. 1: Մէզ. 33. 6: Յովհ. 1. 3: Գ. 1. 2: 2 Պետ. 3. 5:
դ Թէք. 4. 4: 1 Յովհ. 3. 12:
ե Թէք. 4. 10: Մատթ. 23. 35: Գ. 12. 24:
զ Թէք. 5. 22, 24:
է Թէք. 6. 13, 22:
ը 1 Պետ. 3. 20:
թ Հռոմ. 3. 22: 4. 13: Փիլ. 3. 9:
ժ Թէք. 12. 1, 4: Ա'մալ. 7. 2—4:

տա'վէթ օլունտըղընտա, իմանըլէ իթա'աթ էյլէտի,
վէ նէրէյէ կիտէճէյինի պիլմէյէրէք չըգըպ կիթտի։
9-Վա'տ օլունան տիյարտա ղուրպէթտէ կիպի ի-
մանըլէ միւսաֆիր օլարագ, հէման [է]օլ վա'տին մի-
րաս չէրիքլէրի օլան [ը]Իսահակ վէ Յակոբ իլէ չա-
տըրլարտա սաքին օլտու. 10-Զիրա [թ]Թէմէլլի շէհրէ
մունթազըր իտի, քի [ժ]պունուն մի'մարը վէ պանի-
սի Ալլահ տըր։

11-Իմանըլէ [ի]Սառա քէնտիսի տախի համիլէ գալ-
մագ իչիւն գուվվէթ պուլտու, վէ [հ]վա'տ էտէնի
սատըգ 'ատտ էյլէտիյինտէն, [ձ]խաշը կէչմիշ իքէն
տօղուրտու։ 12-Պու էճլտէն տախի [ղ]էօլմիւշ հիւք-
միւնտէ պուլունան պիր զաթտան, քէսրէթ ճիհէ-
թիյլէ [ճ]կէօյիւն եըլտըզլարը գատար, վէ տէնիզ
քէնարընտա օլան սայըլմազ գում գատար զիւր-
րիյէթ օլտու։

13-Պունլարըն ճիւմլէսի [մ]վա'տլարա նա"իլ օլ-
մամըշ օլուպ, ֆագաթ [յ]անլէրի ուզագտան կէօ-
րիւպ՝ [ի'թիգատ] վէ մէմնունիյէթլէ գապուլ է-
տէրէք, [ն]զէմին իւզէրինտէ ղարիպ վէ միւսաֆիր
օլտուգլարընը իգրարլէ, իմանտա վէֆաթ էթտիլէր։
14-Զիրա պէօյլէ չէյլէրի սէօյլէյէնլէր [շ]պիր վաթան
արատըգլարընը կէօսթէրիրլէր։ 15-Վագա'ա էկէր
չըգտըգլարը եէրի թէզէքքիւր էթսէլէր իտի, 'ավ-
տէթ էթմէյէ վագըթլարը օլուր իտի։ 16-Վէ լա-
քին շիմտի ա'լասընա, եա'նի սէմավիյէ ռաղիպ օ-

է Գ. 6. 17։
ը Թէք. 12. 8։ 13. 3, 18։ 18. 1, 9։
թ Գ. 12. 22։ 13. 14։
ժ Պ. 3. 4։ Վահ. 21. 2, 10։
ի Թէք. 17. 19։ 18. 11, 14։ 21. 2։
հ Բօմ. 4. 21։ Գ. 10. 23։
ձ Գաղ. Ղուկ. 1. 36։
ղ Բօմ. 4. 19։
ճ Թէք. 22. 17։ Բօմ. 4. 18։
մ Այ. 39։
յ Այ. 27։ Յովհ. 8. 56։
ն Թէք. 23. 4։ 47. 9։
1 Թէվ. 29. 15։ Մէզ. 39. 12։ 119. 19։
1 Պետ. 1. 17։ 2. 11։
շ Գ. 13. 14։

լուըլար. պու էճլտէն Ալլահ "անլէրին Ալլահը տէ-
նիլմէքտէն հիճապ էթմէզ. զիրա "անլէրէ պիր շէհր
հազըրլատը:
17 - Իմանլէ "Ապրահամ թէճրիպէ օլունտըգտա
Իսահակը թագտիմ էյլէտի, վէ վա'տլարը ալըշ
օլան, 18 - "Սէնին նէսլինկ Իսահակլէ խատ օլունա-
ճագ տըր՝ տէյիւ հագգընտա պույուրըլտըղը "պիրի-
ճիք օղլընը թագտիմ էյլէտի: 19 - Զիրա "Ալլահ անը
էօլիւլէրտէն տախի իհեա էթմէյէ գատիր տիր՝ տէ-
յիւ տիւշիւնտիւ վէ օրատան տախի անը թէմսի-
լէն ալտը:
20 - Իմանլէ "Իսահակ կէլէճէք շէյլէր հագգըն-
տա Յակոբա վէ Եսաւա խայր տու'ա էյլէտի: 21 -
Իմանլէ Յակոբ վէֆաթ էտէր իքէն, "Յովսէփին օ-
ղուլլարընըն հէր պիրինէ խայր տու'ա էյլէտի. վէ
"քէնտի տէյնէյինին ուճընա տայանըբ սէճտէ էյլէտի:
22 - Իմանլէ "Յովսէփ վէֆաթ էտէր իքէն պէնի Իս-
րայէլին խուրուճընը զիքր էթտի, վէ քէնտի քէ-
միքլէրի հագգընտա վասիյէթ էյլէտի:
23 - "Մովսէս տօղտըգտա վալիտէյնի չօճուղըն կիւ-
զէլ իտիյինի կէօրմէլէրիյլէ, մէլիքին "ֆէրմանըն-
տան գօրգմայըբ՝ իմանլէ իւչ այ անը սագլատը-
լար: 24 - "Մովսէս քէմալէ վասըլ օլտըգտա, իման-
լէ Փարաւոնըն գըզընըն օղլու թէսմիյէ օլունմագ-
տան իմթինա' էյլէտի. 25 - Զիւնքի կիւնահըն ֆանի
սէֆասընը սիւրմէքտէն իսէ, Ալլահըն գավմը իլէ
պէրապէր էզիյէթ չէքմէյի տահա էյի սայտը: 26 - Վէ

- Խուր. 3. 6, 15: Մատթ. 22. 32: Ա'մալ. 7. 32:
- Փիլ. 3. 20: Գ. 13. 14:
- Թէք. 22. 1, 9:
- Թէք. 21. 12: Րոմ. 9. 7:
- Յաք. 2. 21:
- Րոմ. 4. 17, 19, 21:
- Թէք. 27. 27, 39:
- Թէք. 48. 5, 16, 20:
- Թէք. 47. 31:
- Թէք. 50. 24, 25:
- Խուր. 13. 19:
- Խուր. 2. 2: Ա'մալ. 7. 20:
- Խուր. 1. 16, 22:
- Խուր. 2. 10, 11:
- Մէզ. 84. 10:

[ֆ]Քրիստոսըն սիթէմինի Մըսըրըն խազինէլէրինտէն տահա պէօյիւք ղանիլիք 'ատտ էյլէտի. զիրա [ա]միւքեաֆաթա մունթազըր իտի։ 27 - Իմանիլէ մէլիքին ղազապընտան գօրգմայարագ՝ [բ]Մըսըր տիյարընը թէրք էյլէտի, չիւնքի [գ]օլ կէօրիւնմէյէն Զաթը կէօրիւր կիպի սէպաթ էթտի։ 28 - Իմանիլէ [դ]պասխայի վէ գան սէրփմէսինի իճրա էյլէտի, թա քի իլք տօղանլարը հէլաք էտէն անլէրէ տօգունմայա։

29 - Իմանիլէ [ե]Պահր ը Ահմէրտէն գուրատան կէչէր կիպի կէչտիլէր. Մըսըրլըլար տախի պունա գալգըշտըգլարընտա ղարգ օլտուլար։

30 - Իմանիլէ [զ]Երիքօյըն սուրլարը, էթրաֆը եէտի կիւն տօլաշըլտըգտան սօնրա եըգըլտը։ 31 - Իմանիլէ [է]ֆահիշէ Ռախապ ճասուսլարը սէլամէն գապուլ էթմիշ օլտըղընտան, [ը]իմանսըզլար իլէ պէրապէր հէլաք օլմատը։

32 - Վէ տահա նէ՞ սէօյլէյէյիմ. զիրա [թ]Գետէօն վէ [ժ]Պարագ վէ [ի]Սամփսօն վէ [լ]Յեփթայէ վէ [խ]Դաւիթ վէ [ծ]Սամուէլ վէ փէյղամպէրլէրտէն պահս էտէճէք օլուր իսէմ, պանա վագըթ եէթիշմէզ։ 33 - Անլէր քի իման վասըթասըյլէ մէմլէքէթլէր ֆէթհ էթտիլէր, սալահ իշլէտիլէր, [կ]վա'տլարա նա'իլ օլտուլար, [հ]արսլանլարըն աղըզլարընը գափատըլար, 34 - [ձ]Աթէշին շիտտէթինի սէօնտիւրտիւլէր, [ղ]գըլըճ

ֆ Գ. 13. 13։
ա Գ. 10. 35։
բ Խուր. 10. 28, 29։ 12. 37։ 13. 17, 18։
գ Ա.յ. 13։
դ Խուր. 12. 21, վէ զայրի։
ե Խուր. 14. 22, 29։
զ Յեշ. 6. 20։
է Յեշ. 2. 1։
ը Յեշ. 6. 23։ Յաք. 2. 25։
թ Հաք. 6. 11։
ժ Հաք. 4. 6։
ի Հաք. 13. 24։
լ Հաք. 11. 1։ 12. 7։
խ 1 Միւլ. 16. 1, 13։ 17. 45։
ծ 1 Միւլ. 1. 20։ 12. 20։
կ 2 Միւլ. 7. 11, վէ զայրի։
հ Հաք. 14. 5, 6։ 1 Միւլ. 17. 34, 35։ Դան. 6. 22։
ձ Դան. 3. 25։
ղ 1 Միւլ. 20. 1։ 3 Միւլ. 19. 3։ 4 Միւլ. 6. 16։

աղզընտան գուրթուլտըլար, [ա]զա՛իֆլիքտէն գուվ-վէթլէնտիլէր, ճէնքտէ գուվվէթլի օլտըլար, [բ]էճնէ-պիլէրին օրտուլարընը պօզտըլար, 35 - [գ]Նիսվան քէն-տի էօլիւլէրինի գըյամ էթմիշ ալտըլար. պա՛զը-լար իսէ էֆզալ գըյամէթէ նա՛իլ օլմագ իւզրէ նէճաթը գապուլ էթմէյիպ` [դ]իշքէնճէ չէքտիլէր։ 36 - Պաշգալարը իսթիհզա վէ տարպլար, հէմ տէ [ե]պէնտլէր վէ մահպուսիյէթ թէճրիպէլէրինէ տիւ-չար օլտըլար։ 37 - [զ]Թաշլանտըլար, տէսթէրէ իլէ պիչիլտիլէր, թէճրիպէ օլունտըլար, գըլըճ իլէ գաթլ օլունարագ էօլտիւլէր, եօգսուլլըգ վէ մուզայագա վէ ճէֆայա տիւչար օլարագ, [է]գօյուն փօսթլարը վէ քէչի տէրիլէրի կիյէրէք [ը]տօլաշտըլար. 38 - (Տիւնեա անլէրէ լայըգ տէյիլ իտի.) չէօլլէրտէ վէ տաղլարտա վէ մաղարալարտա վէ եէրին [թ]ինլէրին-տէ ավարէ կէզտիլէր։

39 - Վէ պունլարըն ճիւմլէսի իման վասըթասըյ-լէ [ժ]հիւսնի շէհատէթէ մալիք օլտըլար իսէ տէ, վա՛տա նա՛իլ օլմատըլար. 40 - Զիրա Ալլահ [ի]պի-զիմ հագգըմըզտա էֆզալ պիր շէյ թէտարիք էթ-միշ իտի, թա քի անլէր պիզ օլմայընճա [լ]քէմալէ վասըլ օլմայալար։

ՊԱՊ 12

Իմտի պու գատար շահիտ էթրաֆըմըզը պու-

[ա] 4 Միւլ. 20. 7, վէ ղայրի։ Յօբ 42. 10։ Մէզ. 6. 8։
[բ] Հաք. 15. 8, 15։ 1 Միւլ. 14. 13, վէ ղայրի։ 17. 51, 52։ 2 Միւլ. 8. 1, վէ ղայրի։
[գ] 3 Միւլ. 17. 22։ 4 Միւլ. 4. 35։
[դ] Ա՛մալ. 22. 25։
[ե] Թէք. 39. 20։ Երեմ. 20. 2։ 37. 15։
[զ] 3 Միւլ. 21. 13։ 2 Թէվ. 24. 21։ Ա՛մալ. 7. 58։ 14. 19։
[է] 4 Միւլ. 1. 8։ Մաթ. 3. 4։
[ը] Պաղ. Զաք. 13. 4։
[թ] 3 Միւլ. 18. 4։ 19. 9։
[ժ] Ա. 2, 13։
[ի] Գ. 7. 22։ 8. 6։
[լ] Գ. 5. 9։ 12. 23։ Վահ. 6. 11։

լուԹ կիպի ալմըշ օլմաղը, [ա]հէր աղըրլըղը վէ ւէնվ գօլայճա իհաթէ էտէն կիւնահը Թէրք էտիպ՝ էօնիւմիւզէ գօնուլան խարըշտա, իմանը պաշլայան վէ Թէքմիլ էտէն Յիսուսա նազար էտէրէք, [բ]սապըրլէ [գ]գօշալըմ. 2-Օլ քի [դ]էօնիւնէ գօնուլան [ե]մէսէրրէԹ իչիւն հաղարէԹի պիր չէյ 'աատ էԹմէյէրէք, խաչա Թէհամմիւլ էյլէտիքտէն սօնրա՝ Ալլահըն Թախթընըն սաղընտա օԹուրտու։

3-Իմտի կիւնահքեարլար Թարաֆընտան քէնտի 'ալէյհինտէ վուգու' պուլան պու միսիլլիւ մուխալէֆէԹէ Թէհամմիւլ էտէնի [զ]Թէֆէքքիւր էտինիզ, քի [է]ճանլարընըզ 'աճիզ վէ խօրղուն օլմայա։ 4-[ը]Կիւնահա գարշը ճիհատ էտէրէք, գան դէօքմէ տէրէճէսինէ գատար տահա մուգավէմէԹ էԹմէտինիզ։ 5-Վէ՝ [թ]Էյ օղլում, Րապպըն Թէ"տիպինի Թահգիր էԹմէ, վէ անըն Թարաֆընտան Թէքտիր օլունտըղընտա 'աճիզ գալմա։ 6-Զիրա [ժ]Րապպ սէվտիյինի Թէ"տիպ էտէր, վէ գապուլ էԹտիյի հէր օղլու տարպ էտէր՝ տէյէրէք, օղուլլարա էօյլէ կիպի սիզէ վէրիլէն նասիհաԹը ունուԹտունըզ։ 7-[ի]Էկէր Թէ"տիպէ Թէհամմիւլ էտէր իսէնիզ, Ալլահ սիզէ օղուլլարա կիպի մու'ամէլէ էտէր. զիրա հա՞նկը օղուլ վար քի փէտէրի անը Թէ"տիպ էԹմէզ։ 8-Ամմա էկէր [լ]ճիւմլէնին հիսսէտար օլտըղը Թէ"-

ա Կող. 3. 8։ 1 Պէտ. 2. 1։
բ Րօմ. 12. 12։ Գ. 10. 36։
գ 1 Կոր. 9. 24։ Փիլ. 3. 13, 14։
դ Մէզ. 110. 1։ Գ. 1. 3, 13։ 8. 1։ 1 Պէտ. 3. 22։
ե Ղուկ. 24. 26։ Փիլ. 2. 8, վէ շայրի։ 1 Պէտ. 1. 11։
զ Մատթ. 10. 24, 25։ Յովհ. 15. 20։
է Գաղ. 6. 9։
ը 1 Կոր. 10. 13։ Գ. 10. 32—34։
թ Յոբ 5. 17։ Էմս. 3. 11։
ժ Մէզ. 94. 12։ 119. 75։ Էմս. 3. 12։ Յակ. 1. 12։ Վահ. 3. 19։
ի Թէս. 8. 5։ 2 Մէլ. 7. 14։ Էմս. 13. 24։ 19. 18։ 23. 13։
լ Մէզ. 73. 14։ 1 Պէտ. 5. 9։

րպիյէտէն մահրում իսէնիզ, օլ թագտիրտէ օղուլ
օլմայըփ՝ հարամզատէ սինիզ։ 9-Հէմ տախի ճէսէ
տիմիզին փէտէրլէրի պիզիմ մու"էտտիպիմիզ օլ-
տուգլարը հալտէ օնլէրէ հիւրմէթ էտէր իտիք. [խ]Նէ՛
գատար զիյատէ եաշամագ իչիւն ռուհլարըն Փէ-
տէրինէ իթա'աթ էթմէլի իզ։ 10-Զիրա պունլար
քէնտիլէրինէ խօշ կէօրիւնտիւյիւնէ կէօրէ պիր ազ
վագըթ թէ"տիպ էտէրլէր իտի, լաքին Ալլահ [ծ]գուտ-
սիյէթինէ հիսսէտար օլալըմ տէյիւ մէնֆա'աթ ի-
չիւն էտէր։ 11-Վագա'ա հէր պիր թէ"տիպ քէն-
տի վագթընտա մէսէրրէթէ տէյիլ, անճագ քէտէ-
րէ սէպէպ կէօրիւնիւր. [կ]ամմա սօնրա, անընլէ
թէրպիյէ օլունմըշ օլանլարա սալահըն սէլամէթ
սէմէրէսինի հուսուլէ կէթիրիր։

12-[հ]Պու էճլտէն զա'իֆ էլլէրի վէ թագաթսըզ
տիզլէրի գուվէթլէնտիրինիզ։ 13-[ձ]Վէ այագլարը-
նըզ իչիւն տօղրու եօլլար եափընըզ, թա քի թօ-
փալ օլան սափմայըփ՝ [ղ]անճագ շիֆա պուլա։ 14-
[ճ]Ճիւմլէ իլէ սէլամէթ իւզրէ պուլունմաղա վէ գուտ-
սիյէթէ սա'յ էտինիզ, [մ]չիւնքի պու օլմագսըզըն հիչ
պիր քիմսէ Ռապպը կէօրմէյէճէք տիր։ 15-Վէ
տիգգաթ էտինիզ, [յ]օլմայա քի պիր քիմսէ Ալլա-
հըն 'ինայէթինտէն մահրում գալա. [ն]օլմայա քի
պիր աճը քէօք ֆիլիզլէնէրէք իզթիրապ վէրէ, վէ
նիչէլէր անըն վասըթասըյլէ իֆսատ օլունա։ 16-
[շ]Օլմայա քի պիր քիմսէ զինաքեար վէ եախօտ

[խ] Ա'ռ. 16. 22: 27. 16: Յոբ 12. 10: Վ.ա' 12. 7: Եշ. 42. 5: 57. 16: Զաք. 12. 1:
[ծ] Ղև. 11. 44: 19. 2: 1 Պետ. 1. 15, 16:
[կ] Յակ. 3. 18:
[հ] Յոբ 4. 3, 4: Եշ. 35. 3:
[ձ] Եփ. 4. 26, 27:
[ղ] Գաղ. 6. 1:
[ճ] Մէզ. 34. 14: Րօմ. 12. 18: 14. 19: 2 Տիմ. 2. 22:
[մ] Մատթ. 5. 8: 2 Կոր. 7. 1: Եփես. 5. 5:
[յ] 2 Կոր. 6. 1: Գաղ. 5. 4:
[ն] Թէս. 29. 18: Գ. 3. 12:
[շ] Եփես. 5. 3: Կող. 3. 5: 1 Սէլ. 4. 3:

˜պիր թա՛ամ պէտէլինէ պիւքիւրլիւյէթ հագգընը սաթան Եսաւ կիպի թաղվասըզ օլա։ 17-ⁿՉիրա պիլիրսինիզ քի սօնրատան պէրէքէթէ վարիս օլմաղ իսթէտի իսէ տէ, րէտտ օլունտու. չիւնքի կէօզ եաշլարըյլէ արատը իսէ տէ, ˝թէպտիլ ի նիյէթէ ֆուրսաթ պուլմատը։

18-Չիրա սիզ ⁿտօղունըլըր վէ աթէշլէ եանար պիր տաղա վէ տիւմանա վէ զուլմէթէ վէ գասըրղայա, 19-Վէ սուր սէտասընա վէ իշիտէն քիմսէլէր արթըգ ˜քէնտիլէրէ քէլամըն սէօյլէնիլմէմէսինի իչիւն եալվարտըգլարը սէօզլէրին սէտասընա եագլաշմատընըզ։ 20-Չիրա՝ ˝Էկէր տաղա ճանվէր պիլէ տօգունսա, րէճմ օլունսուն՝ [եախօտ օգլէ վուրուլսուն՝] տէյիւ պույուրըլան էմրէ թէհամմիւլ էտէմէտիլէր։ 21-ⁿՎէ միւշահէտէ օլունան՝ օլ տէրէճէ հէյպէթլի իտի քի Մօվսէս՝ Ղայէթլէ գօրգար վէ թիթրէրիմ՝ տէտի։ 22-˝Լաքին սիզ Սիօն տաղընա, ˢվէ հայյ Ալլահըն շէհրի օլան սէմավի Երուսաղէմէ, ˢվէ նիչէ պինլէրճէ մէլէքլէրէ, 23-Վէ ˜սէմավաթտա գայտ օլունմըշ ⁺իլք տօղմուշլարըն ՚ազիմ ճէմա՚աթ վէ քիլիսէսինէ, ⁺վէ ճիւմլէնին Հաքիմի օլան Ալլահա, վէ ˙քէմալէ վասըլ օլմուշ սալիհլէրին րուհլարընա, 24-⁺Վէ ՚ահտը ճէտիտին Միյանճըսը Յիսուսա, վէ ˜Աբէլին գանընտան

ա Թէք. 25. 33։
ն Թէք. 27. 34, 36, 38։
ղ Գ. 6. 6։
Լ Խուր. 19. 12, 18, 19։ 20. 18։ Թէս. 4. 11։ 5. 22։ Րօմ. 6. 14։ 8. 15։ 2 Տիմ. 1. 7։
մ Խուր. 20. 19։ Թէս. 5. 5, 25։ 18. 16։
ս Խուր. 19. 13։
ւ Խուր. 19. 16։
փ Գաղ. 4. 26։ Վ՛ահ. 3. 12։ 21. 2, 10։
ր Փիլ. 3. 20։
ց Թէս. 33. 2։ Մեզ. 68. 17։ Յուդ. 15։
ու Ղուկ. 10. 20։ Փիլ. 4. 3։ Վ՛ահ. 13. 8։
ք Խուր. 4. 22։ Յաք. 1. 18։ Վ՛ահ. 14. 4։
ժ Թէք 18. 25։ Մեզ. 94. 2։
օ Փիլ. 3. 12։ Գ. 11. 40։
ֆ Գ. 8. 6։ 9. 15։
ա Թէք. 4. 10։ Գ. 11. 4։

[redacted]

էֆզալ չէյլէր սէօյլէյէն [բ]սէրփմէքլիք գանընա եագ-լաշտընըզ:

25-Սագընընըզ, սէօյլէյէնի րէտտ էթմէյէսինիզ, [գ]զիրա անլէր եէր իւզէրինտէ իլհամը սէօյլէյէնի րէտտ էթտիքլէրի հալտէ գուրթուլմատըլար իսէ, նէ' գատար զիյատէ պիզ սէմավաթտան սէօյլէյէնտէն եիւզ չէվիրտիյիմիզ հալտէ գուրթուլմայաճաղըզ. 26-[դ]Քի անըն սէտասը օ զէման զէմինի սարստը, շիմտի իսէ՝ [ե]Պէն պիր տէֆ'ա տահա եալընըզ զէմինի տէյիլ, անճագ սէմայը տախի սարսարըմ՝ տէյերէք վա'տ պույուրտու: 27-Վէ պու՝ Պիր տէֆ'ա տահա տէրճի՝ սարսըլմազ չէյլէրին պագը գալմասը իչիւն, եափըլմըշ չէյլէր կիպի [զ]սարսըլըր չէյլէրին թէպտիլինէ տէլալէթ էտէր: 28-Պու էճլտէն սարսըլմազ պիր մէլէքիւթ ալըրշ օլարագ, օլ 'ինայէթէ նա"իլ օլալըմ, քի անըն վասըթասըյլէ Ալլահա մագպուլ թարզ իւզրէ հիւրմէթ վէ թագվա իլէ 'իպատէթ էտէլիմ. 29-[է]Չիւնքի Ալլահըմըզ իֆնա էտէր աթէշ տիր:

ՊԱՊ 13

[ա]Գարտաշ մուհապպէթի տա"իմի օլսուն: 2-[բ]Միւսաֆիրփէրվէրլիյի ունութմայընըզ. [գ]զիրա պու եօլ իլէ պա'զը քիմսէլէր պիլմէյերէք մէլէքլէր գապուլ էթտիլէր: 3-[դ]Մահպուսլարը, անլէր իլէ հապս

բ 1 Պետ. 1. 1:
գ Պ. 2. 2, 3: 3. 17: 10. 28, 29:
դ Խուր. 19. 18:
ե Անգ. 2. 6:
զ Մեզ. 102. 26: Մատթ. 24. 35: 2 Պետ. 3. 10: Վահ. 21. 1:
է Խուր. 24. 17: Թես. 4. 24: 9. 3: Մեզ. 50. 3: 97. 3: Եշ. 66. 15: 2 Սել. 1. 8: Պ. 10. 27:

ա Րոմ. 12. 10: 1 Սել. 4. 9: 1 Պետ. 1. 22: 2. 17: 3. 8: 4. 8: 2 Պետ. 1. 7: 1 Յովհ. 3. 11, վէ զայրի: 4. 7, 20, 21:
բ Մատթ. 25. 35: Րոմ. 12. 13: 1 Տիմ. 3. 2: 1 Պետ. 4. 9:
գ Թեք. 18. 3: 19. 2:
դ Մատթ. 25. 36: Րոմ. 12. 15: 1 Կոր. 12. 26: Կող. 4. 18: 1 Պետ. 3. 8:

օլունմըշ կիպի, վէ ճէֆաքէշ օլանլարը, քէնտինիզ
տախի ճէսէտտէ պուլունանլար կիպի, Թէզէքքիւր
էտինիզ։ 4-Էվլէնմէք հէր վէճհլէ մու’Թէպէր տիր,
վէ եաԹագ լէքէսիզ տիր. [ե]լաքին զէնիարէ վէ զի-
նաքեարլարը Ալլահ հիւքմ էտէճէք տիր։ 5-Թամը
ու հարէքէԹինիզ ագչէ սէվմէքլիքտէն պէրի օլ-
սուն. [զ]Հէլինիզտէ պուլունան չէյլէրէ գանա’աԹ է-
տինիզ. զիրա քէնտիսի՝ [է]Մէնի ասլա պըրագմամ,
վէ սէնի ասլա Թէրք էԹմէմ՝ տէմիշ տիր. 6-Շէօյ-
լէ քի ճէսարէԹլէ՝ [ը]Բապպ պանա եարտըմճը տըր,
գօրգմայաճաղըմ. ինսան պանա նէ՞ եափաճագ տըր՝
տէյէլիմ։ 7-Սիզէ Ալլահըն քէլամընը սէօյլէմիշ օ-
լան [Թ]մուրշիտլէրինիզի տէր խաԹըր էտիպ՝ Թամը
ու հարէքէԹլէրինին նէԹիճէսինէ տիգգաԹ էԹ-
մէքլէ՝ [ժ]իմանլարընա մուգԹէտի օլունըզ։ 8-[ի]Յիսուս
Քրիստոս տիւն վէ պու կիւն վէ իլէլէպէտ հէման
օ տըր։

9-[լ]Մուխթէլիֆ վէ ղարիպ Թա’լիմաԹլէ էօԹէ
պէրի սիւրիւքլէնմէյինիզ. զիրա Թալիպ օլմուշ օ-
լանլարըն իսԹիֆատէ էԹմէտիքլէրի [խ]Թա’ամլարլէ
տէյիլ, անճագ ’ինայէԹլէ գալպին սապիԹ գըլըն-
մասը էյի տիր։ 10-[ծ]Պիր մէզպահըմըզ վար տըր
քի՝ մէպքէնէ խըտմէԹ էտէնլէրին անտէն եէմէյէ
սէլահիյէԹլէրի եօգ տըր։ 11-[կ]Զիրա քեահինի ա’-
զամըն էլիյլէ մագտիսէ կիւնահ իչիւն գանը կէօ-

ե 1 Կոր. 6. 9: Գաղ. 5. 19, 21: Եփես. 5. 5: Կող. 3. 5, 6: Վահ. 22. 15:
զ Մատթ. 6. 25, 34: Փիլ. 4. 11, 12: 1 Տիմ. 6. 6, 8:
է Թէք 28. 15: Թէս. 31. 6, 8: Յես. 1. 5: 1 Թէվ. 28. 20: Մէզ. 37. 25:
ը Մէզ. 27. 1: 56. 4, 11, 12: 118. 6:
Թ Ա.յ. 17:
ժ Գ. 6. 11:
ի Յովհ. 8. 58: Գ. 1. 12: Վահ. 1. 4:
լ Եփես. 4. 14: 5. 6: Կող. 2. 4, 8: 1 Յովհ. 4. 1:
խ Բօմ. 14. 17: Կող. 2. 16: 1 Տիմ. 4. 3:
ծ 1 Կոր. 9. 13: 10. 18:
կ Խուր. 29. 14: Ղև. 4. 11, 12, 21: 6. 30: 9. 11: 16. 27: Ա’ռ. 19. 3:

Թիւրիւլմիւշ օլան հայվանլարըն ճէսէտլէրի օրտու-
նըն խարիճինտէ եագըլըր։ 12 - Պու էճլտէն Յիսուս
տախի, քէնտի գանըյլէ գավմը թագտիս էթմէք
իչիւն, [հ]գափունըն խարիճինտէ էլէմ չէքտի։ 13 -
Իմտի [յ]անըն սիթէմինի իւզէրիմիզէ ալարագ, օր-
տունըն խարիճինէ անըն եանընա չըգալըմ։ 14 -
[ն]Զիրա պուրատա պագը գալըր չէհրիմիզ եօգ տըր,
լաքին կէլէճէք օլանը արայորըզ։ 15 - [շ]Իմտի անըն
վասըթասըյլէ Ալլահա տա’իմա [ո]Թէսպիհաթ գուր-
պանը, եա’նի անըն իսմինի իգրար էտէն [չ]տուտագ-
լարըն սէմէրէսինի թագտիմ էտէլիմ։ 16 - [պ]Վէ է-
յիլիք էթմէյի վէ ֆուգարայա ի’անէ էյլէմէյի ունութ-
մայընըզ. [ջ]զիրա Ալլահ պու միսիլլի գուրպանլար-
տան րազը տըր։ 17 - [ռ]Միւրշիտլէրինիզի տինլէյիպ
անլէրէ իթա’աթ էտինիզ. զիրա անլէր հիսապ վէ-
րէճէք քիմսէլէր միսիլլի [ս]ճանլարընըզ իչիւն ու-
յանըգ տուրուրլար, թա քի պունու ահ վահ իլէ
տէյիլ, (զիրա օ սիզէ ֆա’իտէսիզ օլուր,) անճագ
մէսէրրէթլէ էտէլէր։ 18 - [վ]Պիզիմ իչիւն տու’ա էյ-
լէյինիզ. զիրա հէր խուսուստա հիւսն ի մու’ամէլէ
էթմէք մագսէտինտէ պուլունարագ, [տ]սալիհ զամի-
րիմիզ օլտըղընա ի’թիմատըմըզ վար, 19 - Խուսու-
սա [ր]պունու էթմէնիզի րէճա էտէրիմ, թա քի եա-
նընըզա պիր ան էվվէլ ի’ատէ օլունայըմ։

[հ] Յովհ. 19. 17, 18։ Ա’մալ. 7. 58։
[յ] Գ. 11. 26։ 1 Պետ. 4. 14։
[ն] Միք. 2. 10։ Փիլ. 3. 20։ Գ. 11։ 10, 16։ 12. 22։
[շ] Եփես. 5. 20։ 1 Պետ. 2. 5։
[ո] Ղև. 7. 12։ Մեզ. 50. 14, 23։ 69. 30, 31։ 107. 22։ 116. 17։
[չ] Ովս. 14. 2։
[պ] Րոմ. 12. 13։
[ջ] 2 Կոր. 9. 12։ Փիլ. 4. 18։ Գ. 6. 10։
[ռ] Փիլ. 2. 29։ 1 Սէլ. 5. 12։ 1 Տիմ. 5. 17։ Ալ. 7։
[ս] Եզեկ. 3. 17։ 33. 2, 7։ Ա’մալ. 20. 26, 28։
[վ] Րոմ. 15. 31։ Եփես. 6. 19։ Կող. 4. 3։ 1 Սէլ. 5. 25։ 2 Սէլ. 3. 1։
[տ] Ա’մալ. 23. 1։ 24. 16։ 2 Կոր. 1. 12։
[ր] Փիլիմ. 22։

20 - Վէ սէլամէթ մէնպա'ը օլան Ալլահ, քի նէպէտի 'ահտըն գանըյլէ գօյունլարըն 'ազիմ Չօպանը օլան Րապպըմըզ Յիսուսը էօլիւլէրտէն իհեա էյլէտի, 21 - Քէնտի իրատէթինի իճրա էթմէնիզ իչիւն, սիզի հէր էյի 'ամէլտէ քեամիլ գըլըպ՝ քէնտի հուզուրընտա մագպուլ օլանը սիզտէ Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ իճրա էյլէյէ։ Անա էպէտ իւլ ապատ մէճտ օլսուն։ Ամին։

22 - Վէ, էյ պիրատէրլէր, սիզէ եալվարըրըմ՝ պու նասիհաթ քէլամընա թէհամմիւլ էտինիզ, զիրա սիզէ մուխթասարճա եազտըմ։ 23 - Տիմոթէոս պիրատէրին սալը վէրիլտիյի մա'լիւմիւնիւզ օլսուն. եագընտա կէլտիյի թագտիրտէ՝ անըն իլէ պէրապէր սիզի կէօրէճէյիմ։ 24 - Ճիւմլէ միւրշիտլէրինիզէ վէ մուգատտէսլէրին ճիւմլէսինէ սէլամ էտինիզ. Իթալիատան օլանլար սիզէ սէլամ էտէրլէր։ 25 - 'Ինայէթ ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

Ռոմ. 15. 33; 1 Սէլ. 5. 23։
Զաք. 9. 11։ Պ. 10. 29։
Եշ. 40. 11։ Եզեկ. 34. 23; 37. 24։ Յովհ. 10. 11, 14։ 1 Պետ. 2. 25։ 5. 4։
Ա'մալ. 2. 24, 32։
Ռոմ. 4. 24։ 8. 11։ 1 Կոր. 6. 14։ 15. 15։ 2 Կոր. 4. 14։ Գալ. 1. 1։ Կող. 2. 12։ 1 Սէլ. 1. 10։ 1 Պետ. 1. 21։
2 Սէլ. 2. 17։ 1 Պետ. 5. 10։
Ֆիլ. 2. 13։
Գալ. 1. 5։ 2 Տիմ. 4. 18։ Վահ. 1. 6։
1 Պետ. 5. 12։
1 Սէլ. 3. 2։
Ա. 7, 17։
Տիտ. 3. 15։

ՅԱԿՈԲՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

'ՈՒՄՈՒՄԻ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

[ա]Ալլահըն վէ Ռապպ Յիսուս Քրիստոսըն գուլու
[բ]Յակոբոս [գ]տաղըլմըշ օլան [դ]օն իքի սըպթա սէլամ
էտէր:
2-Էյ պիրատէրլէրիմ, [ե]տիւրլիւ տիւրլիւ թէճրիւ-
պէլէրէ տիւշար օլտըղընըզ զէման՝ [զ]անը քիւլլիյէն
մէսէրրէթ 'ատտ էյլէյինիզ. 3-[է]Չիւնքի իմանընը-
զըն իմթիհանը սապր հուսուլէ կէթիրտիյինի պի-
լիրսինիզ: 4-Ամմա պիր շէյտէ նօգսանընըզ օլմա-
յարագ, քեամիլ վէ թամամ օլմանըզ իչին՝ սապ-
րըն 'ամէլի միւքէմմէլ օլսուն:
5-[ը]Վէ էյէր սիզտէն պիրինին հիքմէթտէ նօգ-
սանը վար իսէ, թա'նիպ էթմէյէրէք ճիւմլէյէ զա-
նիլիքլէ իհսան էտէն [թ]Ալլահտան տիլէսին, [ժ]վէ ա-
նա վէրիլէճէք տիր: 6-[ի]Ֆագաթ ասլա շիւպհէ էթ-
մէյէրէք իմանլէ տիլէսին, զիրա շիւպհէ էտէն քիմ-
սէ րիւզկեարլէ սիւրիւլիւփ չալգանան տէնիզ տալ-

ա Տիտ. 1. 1:
բ Ա'մալ. 12. 17: 15. 13: Գաղ. 1. 19: 2. 9: Յուդ. 1:
գ Թէս. 32. 27: Յովհ. 7. 35: Ա'մալ. 2. 5: 8. 1: 1 Պետ. 1. 2:
դ Ա'մալ. 26. 6:
ե 1 Պետ. 1. 6:
զ Մատթ. 5. 12: Ա'մալ. 5. 41: 'Իպր. 10. 34: 1 Պետ. 4. 13, 16:
է Ռօմ. 5. 3:
ը 3 Մուլ. 3. 9, 11, 12: Էմս. 2. 3:
թ Մատթ. 7. 7: 21. 22: Մարկ. 11. 24: Ղուկ. 11. 9: Յովհ. 14. 13: 15. 7: 16. 23:
ժ Երեմ. 29. 12: 1 Յովհ. 5. 14, 15:
ի Մարկ. 11. 24: 1 Տիմ. 2. 8:

ղասընա պէնզէր։ 7-Պու մագուլէ ատէմ Րապպ
թարաֆընտան պիր շէյ ալաճաղը զաննընտա պու-
լունմասըն։ 8-լԻքի ֆիքիրլի ատէմ ճիւմլէ եօլլարըն-
տա սէպաթսըզ տըր։

9-Հագիր օլան պիրատէր քէնտի եիւքսէքլիյիյլէ;
10-Զէնկին օլան իսէ քէնտի հագիրլիյիյլէ իֆթի-
խար էթսին, զիրա խօթըն չիչէյի կիպի կէչէճէք
տիր։ 11-Զիրա կիւնէշ շիտտէթլի հէրարէթլէ
տօղունճա, օթու գուրուտըր, վէ չիչէյի տէօքիւ-
լիւպ՝ չէքլինին կիւզէլլիյի զայ' օլուր․ քէզալիք զէն-
կին տախի քէնտի թարիգլէրինտէ սօլաճագ տըր։

12-ծՆէ՛ միւպարէք տիր թէճրիպէյէ թէհամմիւլ
էտէն ատէմ, զիրա թէճրիպէտէ մագպուլ պու-
լունտըղը հալտէ, կՐապպըն քէնտինի սէվէնլէրէ
վա'տ էյլէտիյի հհայաթ թաճընը ալաճագ տըր։ 13-
Հիչ պիր քիմսէ իղվայա տիւչար օլտըղընտա, Ալ-
լահ թարաֆընտան իղվա օլունույօրըմ՝ տէմէսին․
զիրա Ալլահ քէօթիւ շէյլէրլէ նէ իղվա օլունուր,
նէ տէ քէնտիսի պիրինի իղվա էտէր։ 14-Լաքին
հէր քէս քէնտի շէհվէթինտէն ճէզպ օլունուպ ալ-
տանմասըյլէ իղվայա տիւշէր։ 15-ձՊա'տէհու շէհ-
վէթ համիլէ օլուպ՝ կիւնահ տօղուրուր, վէ կիւնահ
քէմալընը պուլտուգտա, ղէօլիւմ տօղուրուր։ 16-
Էյ սէվկիլիւ պիրատէրլէրիմ, ալտանմայընըզ։ 17-
ճՀէր էյի 'աթիյէ վէ հէր քեամիլ մէվհիպէ եօգա-
րըտան օլուպ՝ Նուրլար Փէտէրինտէն նիւզուլ էտէր․

լ Գ. 4. 8։
խ Յոբ 14. 2։ Մէզ. 37. 2։ 90. 5, 6։ 102. 11։ 103. 15։ Ես. 40. 6։ 1 Կոր. 7. 31։ Գ. 4. 14։ 1 Պետ. 1. 24։ 1 Յովհ. 2. 17։
ծ Յոբ 5. 17։ Էմս. 3. 11, 12։ 'Իպր. 12. 5։ Վահ. 3. 19։
կ Մատթ. 10. 22։ 19. 28, 29։ Գ. 2. 5։
հ 1 Կոր. 9. 25։ 2 Տիմ. 4. 8։ Գ. 2. 5։ 1 Պետ. 5. 4։ Վահ. 2. 10։
ձ Յոբ 15. 35։ Մէզ. 7. 14։
ղ Րոմ. 6. 21, 23։
ճ Յովհ. 3. 27։ 1 Կոր. 4. 7։

[ժ]անտէ թէղայյիւր, եախօտ թէպէտտիւլ կէօլկէսի
եօգ տըր: 18 - [յ]Օ տախի միւրատընա կէօրէ, [ն]քէն-
տի մախլուգաթընըն [շ]պիր նէվ՛ թուրֆանտասը օլ-
մամըզ իչիւն պիզի հագիգաթ քէլամըյլէ թէվլիտ
էյլէտի:

19 - Իմտի, էյ սէվկիլիւ պիրատէրլէրիմ, [ո]հէր
ատէմ իշիթմէքտէ չապուգ, [չ]սէօյլէմէքտէ եավաշ,
[պ]ղազապտա եավաշ օլսուն: 20 - Զիրա ատէմին ղա-
զապը Ալլահըն սալահընը իճրա էթմէզ: 21 - [ջ]Պու
էճլտէն հէր նափաքլըյը վէ շէրրին չօգլուղընը թէրք
էտիպ՝ տէրունինիզտէ էքիլմիշ վէ ճանընըզը [ռ]խէ-
լաս էթմէյէ գատիր օլան քէլամը հիլմիլէ գապուլ
էտինիզ:

22 - Լաքին քէնտի քէնտինիզի ալտատարագ՝ [ս]քէ-
լամըն եալընըզ իշիտիճիլէրի օլմայըպ՝ անըն իճրա է-
տիճիլէրի օլունըզ: 23 - [վ]Զիրա էկէր պիր քիմսէ քէլա-
մըն իշիտիճիսի օլուպ տա՝ իճրա էտիճիսի տէյիլ իսէ,
այինէտէ քէնտի ասըլ եիւզիւնէ պագան ատէմէ պէն-
զէր: 24 - Զիւնքի քէնտի քէնտինէ պագըպ կիթտիք-
տէն սօնրա, տէր'ագապ նէ չէքլ իտիյինի ունութ-
տուր: 25 - [տ]Լաքին հուրրիյէթին քեամիլ չէրի'աթընա
[ր]տիգգաթ էտիպ տէվամ էտէն քիմսէ, իշիտիր ու-
նուտըր օլմայըպ, անճագ 'ամէլի իճրա էտէն օլմաղ-
լէ, քէնտի 'ամէլինտէ [ց]միւպարէք օլաճագ տըր:

ժ Ա'ռ. 23. 19: 1 Մլւ. 15. 29: Մաղ. 3. 6: Րօմ. 11. 29:
յ Յովհ. 1. 13: 3. 3: 1 Կոր. 4. 15: 1 Պետ. 1. 23:
ն Երեմ. 2. 3: Վահ. 14. 4:
շ Եփես. 1. 12:
ո Վա'. 5. 1: Առ. 10. 19: 17. 27: Վա'. 5. 2:
չ Առ. 14. 17: 16. 32: Վա'. 7. 9:
պ Կող. 3. 8: 1 Պետ. 2. 1:
ջ Ա'մալ. 13. 26: Րօմ. 1. 16: 1 Կոր. 15. 2: Եփես. 1. 13: Տիտ. 2. 11: 'Իպր. 2. 4: 1 Պետ. 1. 9:
ռ Մատթ. 7. 21: Ղուկ. 6. 46: 11. 28: Րօմ. 2. 13: 1 Յովհ. 3. 7:
ս Ղուկ. 6. 47, վէ ղայրի: Պագ Պ. 2. 14, վէ ղայրի:
վ Գ. 2. 12:
տ 2 Կոր. 3. 18:
ր Յովհ. 13. 17:

26 - Էկեր [արանըզտա] պիր քիմսէ քէնտինի տինտար զանն էտէր իսէ, քէնտի ˉտիլինի զապթ էթմէյիպ՝ քէնտի գալպինի ալտատըր իսէ, պունուն տինյանէթի պաթըլ տըր։ 27 - Փէտէր Ալլահըն ’ինտինտէ փաք վէ լէքէսիզ տինյանէթ պու տըր. եա՛նի ÷եէթիմլէր իլէ տուլ գարըլարը մուզայագալարընտա զիյարէթ էթմէք, վէ քէնտի +նէֆսինի տիւնեատան լէքէսիզ հըֆզ էթմէք տիր։

ՊԱՊ 2

Էյ պիրատէրլէրիմ, ¨զուլ ճէլալ Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իմանընը *խաթըրա րի'այէթ էտէրէք թութմայընըզ։ 2 - Զիրա էկէր ճէմա'աթընըզա ալթուն եիւզիւքլիւ վէ միւզէյյէն էլպիսէլի պիր ատէմ կիրիպ տէ՝ քիրլի էլպիսէլի պիր ֆագիր տախի կիրէճէք օլուր իսէ, 3 - Վէ սիզ միւզէյյէն էլպիսէյի կիյմիշ օլանա րի'այէթ էտէրէք՝ Սէն պուրատա ’իյզէթլէ օթուր՝ տէյիպ տէ, օլ ֆագիրէ՝ Սէն օրատա տուր, եախօտ՝ Շուրատա պասամաղըմըն եանընտա օթուր՝ տէյէճէք օլուր իսէնիզ, 4 - Պէյնինիզտէ թէֆրիգ էթմէ՞զ միսինիզ, վէ քէօթիւ էֆքեարըլը հաքիմլէր օլմա՞զ մը սընըզ։ 5 - Տինլէյինիզ, էյ սէվկիլի պիրատէրլէրիմ, Ալլահ ÷պու տիւնեանըն ֆագիրլէրինի *իմանտա զէնկին վէ ⁱքէնտինի սէվէնլէրէ վա'տ էթտիյի մէլէքիւթիւն

– Մէզ. 34. 13։ 39. 1։ 1 Պետ. 3. 10։
÷ Ես. 1. 16, 17։ 58. 6, 7։ Մատթ. 25. 36.
+ Ռոմ. 12. 2։ Պ. 4. 4։ 1 Յովհ. 5. 18։

= 1 Կոր. 2. 8։
ç Ղև. 19. 15։ Թէս. 1. 17։ 16. 19։ Էմս. 24. 23։ 38. 21։ Մատթ. 22. 16։ Ա.յ. 9։ Յուդ. 16։
÷ Յովհ. 7. 48։ 1 Կոր. 1. 26, 28։

ÿ Ղուկ. 12.21։ 1 Տիմ. 6. 18։ Վահ. 2. 9։
ե Խուր. 20. 6։ 1 Մուլ. 2. 30։ Էմս. 8. 17։ Մատթ. 5. 3։ Ղուկ. 6. 20։ 12. 32։ 1 Կոր. 2. 9։ 2 Տիմ. 4. 8։ Պ. 1. 12։

վարիսլէրի օլաճագ օլանլարը ինթիխապ է՞թմէտի
մի։ 6 - [դ]Սիզ իսէ ֆագիրի թահգիր էթտինիզ. սի-
զէ մուսալլաթ օլանլար զէնկինլէր տէյի՞լ մի տիր,
[ե]վէ սիզի մահքէմէլէրէ չէքէնլէր անլէր տէյի՞լ մի
տիր։ 7 - Թէսմիյէ օլունտըղընըզ իսմ ի շէրիֆէ քիւֆր
էտէն անլէր տէյիլմէ՞ր մի։ 8 - Իմտի էկէր քիթապա
կէօրէ՝ [զ]Գօնշունը քէնտին կիպի սէվէսին՝ տէյիւ
պույուրան միւլիւքեանէ շէրի՚աթը իճրա էտէրսէ-
նիզ, էյի էտէրսինիզ։ 9 - [է]Ամմա էկէր խաթըրա րի-
՚այէթ էթմէքտէ պուլունուր իսէնիզ, կիւնահ իշ-
լէյիպ շէրի՚աթ թարաֆընտան գապահաթլը կիպի
թա՚զիր օլունուրսընըզ։ 10 - Չիրա հէր քիմ պիւ-
թիւն շէրի՚աթը հըֆզ էտիպ՝ պիր չէյտէ խաթա
էտէճէք օլուր իսէ, [ը]ճիւմլէսինէ սուչլու օլմուշ օ-
լուր։ 11 - Չիրա՝ [թ]Զինա էթմէյէսին՝ տէյէն քէզա-
լիք՝ Գաթլ էթմէյէսին՝ տէտի. իմտի էկէր զինա
էթմէյիպ տէ գաթլ էտէր իսէն, շէրի՚աթը թէ-
ճավիւզ էթմիշ օլուրսըն։ 12 - [ժ]Հուրրիյէթ շէրի՚ա-
թը մուճէպինճէ մուհաքէմէ օլունաճագ քիմսէլէր
կիպի սէօյլէյինիզ վէ իշլէյինիզ։ 13 - [ի]Չիրա մէր-
համէթ էթմէմիշ օլանա պիլա մէրհամէթ հիւքմ
օլաճագ տըր. [լ]վէ մէրհամէթ հիւքմ ՚ալէյհինէ
իֆթիխար էտէր։

14 - Էյ պիրատէրլէրիմ, էկէր պիր քիմսէ՝ Իմա-
նըմ վար՝ տէյիպ տէ ՚ամէլլէրի օլմազ իսէ, [խ]Նէ
ֆա՛իտէ օլուր. օլ իման անը գուրթարա պիլի՞ր մի։

դ 1 Կոր. 11. 22։
ե Ա՚մալ. 13. 50։ 17. 6։ 18. 12։ Գ. 5. 6։
զ Ղև. 19. 18։ Մատթ. 22. 39։ Ռոմ. 13. 8, 9։ Գաղ. 5. 14։ 6. 2։
է Այ. 1։
ը Թէս. 27. 26։ Մատթ. 5. 19։ Գաղ. 3. 10։
թ Խուր. 20. 13, 14։
ժ Գ. 1. 25։
ի Յոբ 22. 6, վէ ղալ-րի։ Էմս. 21. 13։ Մատթ. 6. 15։ 18. 35։ 25. 41, 42։
լ 1 Յովհ. 4. 17, 18։
խ Մատթ. 7. 26։ Գ. 1. 23։

15 - [հ]Վէ էկէր պիր պիրատէր եա հէմշիրէ չըփլագ
վէ եէվմի թէ՚այյինէ մուհթաճ օլտըղը հալտէ, 16 -
[ձ]Սիզտէն պիրի անլէրէ՝ Սէլամէթլէ կիտինիզ, ըսըն-
մըշ վէ տօյմըշ օլասընըզ՝ տէյիպ տէ ճէսէտէ իգ-
թիզա էտէն շէյլէրի անլէրէ վէրմէզ իսէնիզ, նէ՞
ֆա՚իտէ օլուր։ 17 - Պէօյլէճէ իման տախի ՚ամէլլէ-
րի օլմատըգճա գաթընտա էօլիւ տիր։ 18 - Լաքին
պիրի տէյէճէք տիր քի՝ Սէնին իմանըն վար, վէ
պէնիմ ՚ամէլլէրիմ վար. սէն պանա իմանընը ՚ա-
մէլլէրին օլմագսըզըն կէօսթէր, [ղ]պէն տախի սանա
իմանըմը ՚ամէլլէրիմտէն կէօսթէրէյիմ։ 19 - Սէն Ալ-
լահ պիր իտիկինէ իյնանըրսըն, էյի էտէրսին. [ճ]շէյ-
թանլար տախի իյնանըրլար վէ թիթրէրլէր։ 20 - Ամ-
մա, էյ պաթըլ ատէմ, իմանըն ՚ամէլսիզ օլտըղը
հալտէ պօշ իտիկինի պիլմէք իսթէ՞ր մի սին։ 21 -
Փէտէրիմիզ Աբրահամ՝ [մ]օղլու Իսահակը մէզպահ
իւզէրինտէ թագտիմ էթտիկինտէ ՚ամէլլէրլէ թէպ-
րիր օլո՞ւնմատը մը։ 22 - [յ]Իման ՚ամէլլէրի իլէ պէրա-
պէր իշլէտիկինի, վէ իման ՚ամէլլէրլէ իքմալ օլուն-
տըղընը կէօ՞րմէյօր մը սըն։ 23 - Վէ [ն]Աբրահամ Ալ-
լահա իյնանտը, վէ անա սալահ ՚ատտ օլունտու՝ տէ-
յէն պույուրան քէլամ իթմամ օլունտու՝ [շ]Խալիլ
Ուլլահ թէսմիյէ օլունտու։ 24 - Իմտի ատէմ եալը-
նըզ իմանլէ տէյիլ, ֆագաթ ՚ամէլլէրլէ թէպրիր օ-
լունտըղընը կէ՞օրմէյօրմըսընըզ։ 25 - Քէզալիք [ո]ֆա-
հիշէ Ռախապ տախի ճասուսլարը գապուլ էտիպ՝
պաշգա եօլտան կէօնտէրտիկինտէ, ՚ամէլլէրլէ թէպ-

[հ] Գագ. Յոբ 31. 19,20։ Ղուկ. 3. 11։
[ձ] 1 Յովհ. 3. 18։
[ղ] Գ. 3. 13։
[ճ] Մատթ. 8. 29։ Մարկ. 1. 24։ 5. 7։ Ղուկ. 4. 34։ Ա՚մալ. 16. 17։ 19. 15։
[մ] Թէք. 22. 9, 12։
[յ] ՚Իպր. 11. 17։
[ն] Թէք. 15. 6։ Րօմ. 4. 3։ Գաղ. 3. 6։
[շ] 2 Թէվ. 20. 7։ Եա. 41. 8։
[ո] Եա. 2. 1։ ՚Իպր. 11. 31։

ըիր օլո՞ւնմատը մը։ 26 - Զիրա ճէսէտ՝ րուհ օլմատըգճա էօլիւ օլտըղը միսիլլիւ, իման տախի 'ամէլ օլմատըգճա էօլիւ տիր։

ՅԱԿ 3

Էյ պիրատէրլէրիմ, [ա]չօղընըզ մու'ալլիմ օլմայընըզ. [բ]չիւնքի տահա պէօյիւք ճէզայա տիւչար օլաճաղըմըզը պիլիրսինիզ. 2 - [գ]Զիրա ճիւմլէմիզ չօգ քէրրէ խաթա էտէրիզ. [դ]էկէր պիր քիմսէ քէլամտա խաթա էթմէզսէ, [ե]օլ քիմսէ քեամիլ ատէմ օլուպ՝ պիւթիւն ճէսէտինին զապթընա տախի մուգթէտիր տիր։ 3 - Իշթէ [զ]աթլարըն պիզէ իթա'աթ էթմէլէրի իչիւն, աղըզլարընա կէմ վուրուպ՝ պիւթիւն ճէսէտլէրինի չէվիրիրիզ։ 4 - Իշթէ կէմիլէր տախի օլ գատար պէօյիւք օլուպ՝ շիտտէթլի րիւզկեարլարլէ սիւրիւքլէնիր իքէն, փէք քիւչիւք պիր տիւմէն վասըթասըյլէ տիւմէնճինին կէօնլիւ իսթէտիյի թարաֆա չէվրիլիր։ 5 - [է]Պէօյլէճէ տիլ տախի քիւչիւք պիր 'ուզվ իսէ տէ, [ը]ղայէթ պէօյիւք սէօյլէր. իշթէ ճիւզ"ի աթէշ նէ' գատար օտուն թութուշտուրըր։ 6 - [թ]Տիլ տախի աթէշ վէ ֆէսատ 'ալէմի տիր. տիլ ա'զամըզտա պէօյլէ իէր թութմըշտըր քի՝ [ժ]պիւթիւն ճէսէտի նաւփաք էտէր, վէ քեա"ինաթըն տա"իրէսինի ալէվլէնտիրիպ՝ քէնտիսի տախի ճէհէննէմտէն ալէվլէնիր։ 7 - Զիրա հէր նէվ' վահշի հայվան վէ գուշ վէ հաշէրաթ իլէ տէնիզտէ պուլունանլար նէվ'ի պէշէր վասըթասըյլէ

ա Մատթ. 23. 8, 10։ Րօմ. 2.20,21։ 1 Պետ. 5. 3։
բ Ղուկ. 6. 37։
գ 3 Միւլ. 8.46։ 2 Թէվ. 6. 36։ Էմս. 20. 9։ Վա'. 7. 20։ 1 Յովհ. 1. 8։
դ Մէզ. 34. 13։ Գ. 1. 26։ 1 Պետ. 3. 10։
ե Մատթ. 12. 37։
զ Մէզ. 32. 9։
է Էմս. 12. 18։ 15. 2։
ը Մէզ. 12. 3։ 73. 8, 9։
թ Էմս. 16. 27։
ժ Մատթ. 15. 11, 18, 19, 20։ Մարկ. 7. 15, 20, 23։

զապթ օլունուր, վէ զապթ օլունմըշ տըր։ 8 - Ամ-
մա հիչ պիր ատէմ տիլին զապթընա մուգթէտիր
տէյիլ տիր. մէն՚ օլունմազ պիր շէրր օլուպ՝ [ի]հէ-
լաք էտիճի զէհրլէ տօլու տըր։ 9 - Անընլէ Փէտէր
Ալլահա համտ էտէրիզ, վէ անընլէ տախի [լ]Ալլա-
հըն մուշապէհէթինէ կէօրէ խալգ օլունմըշ ինսա-
նա պէտտու՚ա էտէրիզ։ 10 - Հէման պիր աղըզ-
տան խայրտու՚ա վէ պէտտու՚ա չըգար. էյ պի-
րատէրլէրիմ, պու շէյլէր պէօյլէ օլմամալը տըր։
11 - Հիչ պիր փունար հէման պիր կէօզտէն թաթլը
վէ աճը սու չըգարը՞ր մը։ 12 - Էյ պիրատէրլէրիմ,
ինճիր աղաճը զէյթուն, վէ եա ասմա ինճիր հու-
սուլէ կէթիրէ պիլի՞ր մի. քէզալիք հիչ պիր փու-
նար թուզլու վէ թաթլը սու վէրէմէզ։ 13 - [խ]Արա-
նըզտա հիքմէթ վէ մա՚լումաթ սահիպի քիմ իսէ,
հիւսնի հարէքէթիյլէ [ծ]քէնտի ՚ամէլլէրինի [կ]հիքմէթ
հիլմինտէ կէօսթէրսին։ 14 - [հ]Ամմա էկէր գալպլէրի-
նիզտէ աճը հասէտ վէ մունազա՚ա վար իսէ, հա-
գիգաթըն ՚ալէյհինէ [ձ]թէֆախուր էտիպ եալան
սէօյլէմէյէսինիզ։ 15 - [ղ]Պու հիքմէթ եօգարըտան էն-
մէյիպ՝ անճագ տունեէվի վէ նէֆսանի վէ շէյթա-
նի տիր։ 16 - [ճ]Զիրա հասէտ վէ մունազա՚ա նէրէ-
տէ իսէ, նիզամսըզլըգ վէ հէր քէօթիւ շէյ օրատա
պուլունուր։ 17 - [մ]Ամմա եօգարըտան օլան հիքմէթ
էվվէլա փաք տըր, սօնրա մուսլիհ, լաթիֆ, հա-
լիմ, մէրհամէթ վէ էյի մէյվէլէրլէ մէմլու, ղարազ-
սըզ [յ]վէ րիյասըզ տըր։ 18 - [ն]Վէ սալահըն սէմէ-

[ի] Սեղ. 140. 3։
[լ] Թէք. 1. 26։ 5. 1։ 9. 6։
[խ] Գաղ. 6. 4։
[ծ] Պ. 2. 18։
[կ] Պ. 1. 21։
[հ] Ռոմ. 13. 13։
[ձ] Ռոմ. 2. 17, 23։
[ղ] Պ. 1. 17։ Փիլ. 3. 19։
[ճ] 1 Կոր. 3. 3։ Գաղ. 5. 20։
[մ] 1 Կոր. 2. 6, 7։
[յ] Ռոմ. 12. 9։ 1 Պետ. 1. 22։ 2. 1։ 1 Յովհ. 3. 18։
[ն] Եսա. 11. 18։ Ովս. 10. 12։ Մատթ. 5. 9։ Փիլ. 1. 9։ Եբր. 12. 11։

ըէսի սուլհ էտիճիլէր իչին սէլամէթլէ էքիլիր։

ՊԱԳ 4

Արանըզտա ճէնկլէր վէ ղավղալար նէ՞րէտէն օ-
լուր. պուրատան, եա՛նի [ա]ա՛րանըզտա մուհարէպէ
էտէն շէհվէթլէրինիզտէն տէյի՞լ մի տիր։ 2-Թամա՛
էտէրսինիզ, վէ մալիք օլմազսընըզ. գաթլ էտէր-
սինիզ վէ հասէտ էտէրսինիզ, վէ նա՛իլ օլամազսըն-
նըզ. ղավղա վէ ճէնկ էտէրսինիզ, վէ մալիք օլմազ-
սընըզ, չիւնքի թալէպ էթմէզսինիզ։ 3-[բ]Թալէպ է-
տէրսինիզ, վէ ալամազսընըզ, զիրա շէհվէթլէրինի-
զէ սարֆ էթմէք իւզրէ՝ [գ]ֆէնա եօլտա թալէպ է-
տէրսինիզ։ 4-[դ]Էյ զանի վէ զանիյէլէր, [ե]տիւնեայա
օլան մուհապպէթ Ալլահա ՚ատավէթ օլտըղընը պիլ-
մէ՞զ մի սինիզ. [զ]իմտի հէր քիմ տիւնեայա տօսթ
օլմագ իսթէրսէ, Ալլահա տիւշմէն օլմուշ օլուր։ 5-
[է]Պիզտէ սաքին՝ օլան ռուհ հասէտէ միւշթագ տըր՝
պույուրան քիթապ պիհուտէ՞ մի սէօյլէր զաննը է-
տէրսինիզ։ 6-Լաքին տահա պէօյիւք ՚ինայէթ վէ-
րիր. պու էճլտէն պույուրըր քի, [ը]Ալլահ միւթէ-
քէպպիրլէրէ գարշը տուրուր, լաքին միւթէվազը՛-
լարա ՚ինայէթ իհսան էտէր։ 7-Իմտի Ալլահա միւ-
թի՛ օլունըզ. [թ]Շէյթանա գարշը տուրընըզ, օ տա-
խի սիզտէն ֆիրար էտէճէք տիր։ 8-[ժ]Ալլահա եագ-
լաշընըզ, օ տախի սիզէ եագլաշաճագ տըր։ [ի]Էյ կիւ-

ա Րօմ. 7. 23։ Գաղ. 5. 17։ 1 Պետ. 2. 11։
բ Յոբ 27. 9։ 35. 12։ Մէզ. 18. 41։ Էսա. 1. 28։ Եր. 1. 15; Երեմ. 11. 11։ Միք. 3. 4։ Զաք. 7. 13։
գ Մէզ. 66. 18։ 1 Յովհ. 3. 22։ 5. 14։
դ Մէզ. 73. 27։
ե 1 Յովհ. 2. 16։
զ Յովհ. 15. 19։ 17. 14։ Գաղ. 1. 10։
է Պաշ Թէք. 6. 5։ 8. 21։ Ա՛ռ. 11. 29։ Էսա. 21. 10։
ը Յոբ 22. 29։ Մէզ. 138. 6։ Էսա. 3. 34։ 29. 23։ Մատթ. 23. 12։ Ղուկ. 1. 52։ 14. 11։ 18. 14։ 1 Պետ. 5. 5։
թ Եփես. 4. 27։ 6. 11։ 1 Պետ. 5. 9։
ժ 2 Թէվ. 15. 2։
ի Ես. 1. 16։

նահքեարլար, էլլէրինիզի փաքլէյինիզ, [լ]վէ, էյ ի-
քի ֆիքիրլիլէր, [խ]դալպլէրինիզի թաթհիր էտինիզ։
9-[ծ]Միւքէտտէր վէ մահզուն օլուպ աղլայընըզ. սի-
զին կիւլիւշիւնիւզ հիւզնէ վէ մէսէրրէթինիզ ղա-
մա տէօնսիւն։ 10-[կ]Ռապպըն հուզուրընտա թէվազու'
էտինիզ, օ տախի սիզի թէրֆի' էտէճէք տիր։
11-Էյ պիրատէրլէր, [հ]պիրիպիրինիզի զէմմէթ-
մէյինիզ. պիրատէրինի զէմմ էտէն, [ձ]վէ պիրատէ-
րինի հիւքմ էտէն՝ շէրի'աթը զէմմ էտէր վէ շէ-
րի'աթը հիւքմ էտէր. իմտի էկէր շէրի'աթը հիւքմ
էտէր իսէն, շէրի'աթըն 'ամիլ տէյիլ սին, անճագ
հաքիմ սին։ 12-*Շէրի'աթ գօյան" պիր տիր, Օլ
քի [ղ]խէլաս վէ հէլաք էթմէյէ գատիր տիր. [ճ]սէն
քի՞մ սին քի՝ ախէրի հիւքմ էտէրսին։
13-[մ]Շիմտի կէլինիզ, էյ սիզ քի՝ Պու կիւն եա-
խօտ եարըն ֆիլան շէհրէ վարալըմ, վէ օրատա
պիր եըլ մէքս էտէլիմ, վէ թիճարէթ էտիպ
քեար էտէլիմ՝ տէյօրսընըզ. 14-(Հալ պու քի՝ եա
րըն նէ վուգու' պուլաճաղընը պիլմէզսինիզ. զի-
րա 'էօմրիւնիւզ նէ՞ տիր. [յ]հագիգաթէն պիր ազ
վագըթ կէօրիւնիւպ՝ պա'տէհու նապէտիտ օլուր
պիր պուխար տըր.) 15-Անըն եէրինէ՝ [ն]Ռապպ իս-
թէր տէ սաղ գալըր իսէք, պունու եա շունու եա-
փալըմ՝ տէմէլիսինիզ։ 16-Շիմտի իսէ քէնտի թէ-
քէպպիւրիւնիւզ սէպէպիյլէ թէֆախուր էտէրսի-

[լ] Գ. 4. 8։
[խ] 1 Պետ. 1. 22։ 1 Յովհ. 3. 3։
[ծ] Մատթ. 5. 4։
[կ] Յոբ 22. 29։ Մատթ. 23. 12։ Ղուկ. 14. 11։ 18. 14։ 1 Պետ. 5. 6։
[հ] Եփես. 4. 31։ 1 Պետ. 2. 1։
[ձ] Մատթ. 7. 1։ Ղուկ. 6. 37։ Ռոմ. 2. 1։ 1 Կոր. 4. 5։
[ղ] Մատթ. 10. 28։
* Գու'ղէ'ւէ' Շէրի'աթ գօյան վէ Հաքիմ
[ճ] Ռօմ. 14. 4, 13։
[մ] Էմս. 27. 1։ Ղուկ. 12. 18, վէ զայրի։
[յ] Յոբ 7. 7։ Մէզ. 102. 3։ Գ. 1. 10։ 1 Պետ. 1. 24։ 1 Յովհ. 2. 17։
[ն] Ա'մալ. 18. 21։ 1 Կոր. 4. 19։ 16. 7։ 'Իպր. 6. 3։

նիզ. [ւ]Պու միսիլլու թէֆախուր քէրահէթէն քէօ-
թիւ տիր: 17 [փ]Իմտի հէր քիմ խայր իշլէմէյի պիլիպ
տէ իճրա էթմէզ իսէ, իշպու օնա կիւնահ տըր:

ՊԱՊ 5

[ա]Շիմտի կէլինիզ, էյ զէնկինլէր, ուզէրինիզէ կէ-
լէճէք պէլալար իչին ֆիղան էտիպ աղլայընըզ: 2
Մալընըզ չիւրիւմիւշ [բ]վէ էսվապընըզը կիւվէ եէ-
միշ տիր: 3 Ալթուն իլէ կիւմիւշիւնիւզ փասլան-
մըշ տըր, վէ անլէրին փասը տախի 'ալէյհինիզէ
շէհատէթ իչիւն օլուպ՝ թէնլէրինիզի աթէշ կիպի
եէյէճէք տիր. [գ]սօն կիւնլէրտէ խազինէ եըղտընըզ:
4 [դ]Իշթէ թարլալարընըզը պիչէն իշճիլէրին՝ թա-
րաֆընըզտան ալը գօնուլան ուճրէթի ֆէրեատ է-
տիյօր, [ե]վէ օրագճըլարըն ֆէրեատը Րապպ իւլ
ճիւնուտըն գուլաղընա վասըլ օլտու: 5 [զ]Զէմին իւ-
զէրինտէ զէվգ ու սէֆա իլէ եաշատընըզ, գալպ-
լէրինիզի զէպհ կիւնիւնտէ օլտըղը կիպի պէսլէտի-
նիզ: 6 [է]Սատիգ 'ալէյհինէ հիւքմ էտիպ՝ անը գաթլ
էթտինիզ. վէ օ սիզէ գարշը տուրմազ:

7 Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Րապպըն զուհուրընա
տէյին սապր էտինիզ. իշթէ չիֆթճի եէրին գըյ-
մէթլի մահսուլընա մունթազըր օլուպ՝ անըն իչիւն
[ը]թա իլք վէ սօն եաղմուրա նա՛իլ օլունճայատէք
սապր էտէր: 8 Սիզ տախի սապր էտիպ՝ գալպլէ-

ւ 1 Կոր. 5. 6.
փ Ղուկ. 12. 47. Յովհ. 9. 41. 15. 22. Հռոմ. 1. 20, 21, 32. 2. 17, 18, 23.

———

ա Առակ. 11. 28. Ղուկ. 6. 24. 1 Տիմ. 6. 9.
բ Յոբ 13. 28. Մատթ. 6. 20. Պ. 2. 2.
գ Հռոմ. 2. 5.
դ Ղև. 19. 13. Յոբ 24. 10, 11. Երեմ. 22. 13. Մաղ. 3. 5.
ե Բ Օր. 24. 15.
զ Յոբ 21. 13. Ամովս 6. 1, 4. Ղուկ. 16. 19, 25. 1 Տիմ. 5. 6.
է Պ. 2. 6.
ը Բ Օր. 11. 14. Երեմ. 5. 24. Ովս. 6. 3. Յովել 2. 23. Զաք. 10. 1.

րինիզի սապիթ գըլընըզ. ըզիրա Րապպըն զուհու-
րը եագըն տըր: 9-թՀէյ պիրատէրլէր, պիրիպիրի-
նիզտէն շիքեայէթ էթմէյինիզ. քի հիւքմ թահ-
թընա տիւշմէյէսինիզ. ժիշթէ Հաքիմ գաբուսըն էօ-
նիւնտէ տուրույօր: 10-Հէյ պիրատէրլէրիմ, Րապ-
պըն իսմիյլէ սէօյլէյէն իփէյղամպէրլէրի մէշագգաթ
չէքմէքէ վէ սապր խուսուսընտա էօրնէք թութընըզ:
11-լԻշթէ սապր էտէնլէրէ միւպարէք տէրիզ.
խՅօպըն սապրընը իշիթտինիզ, ծվէ Րապպըն [illegible]
[illegible] 'աքըպէթի կէօրտիւնիւզ. կչիւնքի' Րապպ
չօգ մէրհամէթլի վէ րա"ուֆ տըր:
12-Իմմա հէր շէյտէն էվվէլ, էյ պիրատէրլէրիմ,
հՆէ սէմա, նէ զէմին հագգը իչիւն, նէ տէ պաշգա
պիր եէմինլէ եէմին էտինիզ, քի հիւքմ ալթընա
տիւշմէյէսինիզ. անճագ սիզին էվվէթ [illegible] էվ-
վէթ օլսուն, վէ սիզին խայըր [illegible] խայըր օլսուն:
13-Արանըզտա պիր քիմսէ մէշագգաթտա՞ մը
տըր, տուա էթսին. պիր քիմսէնին գալպի շէ՞ն
մի տիր, ձմէզմուր օգուսուն: 14-Արանըզտա պիր
քիմսէ խասթա՞ մը տըր, քիլիսէնին իխթիյարլա-
րընը տա'վէթ էթսին, ղվէ Րապպըն իսմիյլէ անը
եաղլէ մէսհ էտէրէք՝ անըն իչիւն տուա էթսին-
լէր: 15-Վէ իմանլը օլան տուա խասթայը գուր-
թարըր, Րապպ տախի անը այաղա գալտըրաճագ
տըր. ճվէ էկէր կիւնահ իշլէմիշ օլսա տախի, անա
'աֆվ օլունաճագ տըր:

ը Փիլ. 4. 5: 'Իպր. 10. 25, 37: 1 Պետ. 4. 7:
թ Գ. 4. 11:
ժ Մատթ. 24. 33: 1 Կոր. 4. 5:
ի Մատթ. 5. 12: 'Իպր. 11. 35, վէ ղայրի:
լ Մէզ. 94. 12: Մատթ. 5. 10, 11: 10. 22:
խ Յոբ 1. 21, 22: 2. 10:
ծ Յոբ 42. 10, վէ ղայրի:
կ Ա'տ. 14. 18: Մէզ. 103. 8:
հ Մատթ. 5. 34, վէ ղայրի:
ձ Եփես. 5. 19: Կող. 3. 16:
ղ Մարկ. 6. 13: 16. 18:
ճ Ես. 33. 24: Մատթ. 9. 2:

16-Պիրիպիրինիզէ խաթալարընըզը իգրար, վէ
պիրիպիրինիզ իչին տուա էյլէյինիզ, թա քի չի-
ֆա պուլասընըզ. ʼսալիհին հէրարէթլի տուասընըն
չօգ թէ"սիրի վար: 17-Եղիա պիզիմ իլէ "հէմհալ
պիր ատէմ իքէն, "եաղմուր եաղմամասը իչին
տուա էյլէտի, "վէ զէմին իւզէրինէ իւչ սէնէ ալ-
թը այ միւտտէթ եաղմուր եաղմատը: 18-"Վէ
թէքրար տուա էյլէտի, վէ կէօք եաղմուր վէրիպ՝
եէր տախի մահսուլընը եէթիշտիրտի:
19-Էյ պիրատէրլէր, "էկէր արանըզտան պիրի
հագիգաթտան զէլալէթէ տիւշէր տէ՝ պիր քիմսէ
անը կէրի տէօնտէրիրսէ, 20-Պիլսին քի կիւնահ-
քեարը քէնտի զէլալէթ եօլընտան տէօնտէրէն քիմ-
սէ "էօլիւմտէն ճան գուրթարըր, "վէ պիր խայլը
կիւնահ սէթր էթմիշ օլուր:

ՊԵՏՐՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ՊԻՐԻՆՃԻ 'ՈՒՄՈՒՄԻ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոսըն ռէսուլը Պետրոս՝ "Փէնտէր Ալ-

ա Թէգ. 20. 17: Ա'ռ. 11. 2: Թէս. 9. 18-20: Յէս. 10. 12: 1 Մուլ. 12. 18: 3 Մուլ. 13. 6: 4 Մուլ. 4. 33: 19. 15, 20: 20. 2, 4, վէ ղայրի. Մէզ. 10. 17: 34. 15: 145. 18: Իշմ. 15. 29: 28. 9: Յովհ. 9. 31: 1 Յովհ. 3. 22:

բ Ա'մալ. 14. 15: գ3 Մուլ. 17. 1: դ Ղուկ. 4. 25: ե3 Մուլ. 18. 42, 45:

զ Մատթ. 18. 15: Հռոմ. 11. 14: 1 Կոր. 9. 22: 1 Տիմ. 4. 16: է Իշմ. 10. 12: 1 Պետ. 4. 8:

ա Ռոմ. 8. 29: 11. 2:

լահըն եզէլի 'իլմի մուճէպինճէ, [բ]Րուհըն թագտի-
սիյլէ իթա'աթ իչիւն վէ [գ]Յիսուս Քրիստոսըն գա-
նընըն սէրփիլմէսի իչիւն [դ]ինթիխապ օլունմուշ, 2-
Պոնտոս վէ Գաղատիա վէ Կապադովկիա վէ Ասիա
վէ Բիւթանիատա [ե]տաղըլմըշ օլան ղարիպլէրէ. [զ]սի-
զէ 'ինայէթ վէ սէլամէթ չօղալա։
3-[է]Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Փէտէրի Ալլահ
միւպարէք օլսուն քի՝ [ը]չօգ մէրհամէթինէ կէօրէ
[թ]Յիսուս Քրիստոսըն էօլիւլէրտէն գըյամ էթմէսիյ-
լէ տիրի պիր ումիտ իչիւն, 4-Սօն վագըթտա քէշֆ
օլունմաղա հազըր օլան խէլասա նա"իլ օլմագ ուզրէ,
[ժ]Ալլահըն գուվվէթիյլէ իման վասըթասըյլէ հըֆզ
օլունանլարա, 5-Եա՛նի [ի*]սիզէ սէմավաթտա հըֆզ
օլունան զէվալ պուլմազ, լէքէսիզ [լ]վէ սօլմազ
միրաս իչիւն [խ]եէնիտէն պիզի թէվլիտ էյլէտի։
6-[ծ]Վէ պունտա մէսրուր օլուրսընըզ. [կ]վագա'ա հա-
լըն իգթիզասընտան [հ]պիր ազ վագըթ տիւրլիւ
տիւրլիւ թէճրիպէլէր սէպէպիյլէ մահզուն պուլու-
նուրսընըզ. 7-[ձ]Թա քի իմանընըզըն իմթիհանը՝ [ղ]նա-
թէշլէ գալ օլունմըշ իսէ տէ, եինէ ֆանի օլան
ալթունտան զիյատէ գըյմէթլի օլարագ, [ճ]Յիսուս
Քրիստոսըն զուհուրընտա մէտհ վէ 'իզզէթ վէ ճէ-

բ 2 Սել. 2. 13։
գ 'Իպր. 12. 24։
դ Եփես. 1. 4։ Գ. 2. 9։
ե Յովհ. 7. 35։ Ա'մալ. 2. 5, 9, 10։ Յակ. 1. 1։
զ Րօմ. 1. 7։ 2 Պետ. 1. 2։ Յուդ. 2։
է 2 Կոր. 1. 3։ Եփես. 1. 3։
ը Տիտ. 3. 5։
թ 1 Կոր. 15. 20։ 1 Սել. 4. 13։ Գ. 3. 21։
ժ Յովհ. 10. 28, 29։ 17. 11, 12, 15։ Յուդ. 1։
ի Կող. 1. 5։ 2 Տիմ. 4. 8։
* Գ'ուզէ՝ պիզէ
լ Գ. 5. 4։
խ Յովհ. 3. 3, 5։ Յակ. 1. 18։
ծ Մատթ. 5. 12։ Րօմ. 12. 12։ 2 Կոր. 6. 10։ Գ. 4. 13։
կ 2 Կոր. 4. 17։ Գ. 5. 10։
հ Յակ. 1. 2։
ձ Յակ. 1. 3, 12։ Գ. 4. 12։
ղ Յոբ 23. 10։ Մեզ. 66. 10։ Էշա. 17. 3։ Եր. 48. 10։ Զաք. 13. 9։ 1 Կոր. 3. 13։
ճ Րօմ. 2. 7, 10։ 1 Կոր. 4. 5։ 2 Սել. 1. 7—12։

լալ իչիւն պուլունա: 8 - մԱնը տախի կէօրմէմիշ ի-
քէն սէվէրսինիզ. յհէմ տախի շիմտի կէօրմէզ ի-
քէն պիլէ անա ինանարագ, 9 - նԻմանընըզըն նէ-
թիճէսի օլան ճանլարընըզըն խէլասընա նա՛իլ օլ-
մաղլէ, թա՛րիֆէ կէլմէզ վէ մու՛ազզէզ պիր մէ-
սէրրէթլէ մէսրուր օլուրսընըզ: 10 - շՊու խէլասըն
խուսուսընտա տախի սիզէ օլաճագ ՚ինայէթին հագ-
գընտա վա՛հիյլէ սէօյլէյէն փէյղամպէրլէր թէֆթիշ
վէ թէֆահհուս էթտիլէր: 11 - Տէրունլէրինտէ պու-
լունան ոՔրիստոսըն Րուհու չՔրիստոսըն էլէմ չէք-
մէսինէ վէ պա՛տէհու ճէլալէ նա՛իլ օլմասընա էվ-
վէլտէն շէհատէթ էթմէսիյլէ, նէյէ վէ նասըլ վագ-
թա տէլալէթ էթտիյինի թէֆթիշ էտէրլէր իտի.
12 - Վէ օլ շէյլէրի պքէնտիլէրինէ տէյիլ, անճագ
պիզէ թէպլիղ էթտիքլէրի ջանլէրտէ պէյան օլուն-
տու. պու շէյլէր իսէ սէմատան իրսալ օլունան
ռՐուհ իւլ Գուտս վասըթասըյլէ սիզէ պէշարէթի
թէպշիր էտէնլէրին էլիյլէ շիմտի սիզէ իֆշա օ-
լունմըշ տըր. սպու շէյլէրէ տախի նազար էթմէյի
մէլէքլէր արզու էտէրլէր:

13 - վԻմտի զիհնինիզին պէլինի գուշատըպ տայըգ-
տուրարագ, րՅիսուս Քրիստոսըն զուհուրընտա սի-
զէ իհսան օլունաճագ ՚ինայէթէ քեամիլէն իւմիտ

մ 1 Յովհ. 4. 20:
յ Յովհ. 20.29: 2 Կոր. 5. 7: 'Իպր. 11. 1, 27:
ն Րօմ. 6. 22:
շ Թէք. 49. 10: Դան. 2. 44: Անգ. 2. 7: Զաք. 6.12: Մատթ. 13. 17: Ղուկ. 10. 24: 2 Պետ. 1.19-21:
ո Գ. 3. 18: 2 Պետ. 1. 21:
չ Մէզ. 22. 6: Եշ. 53. 3, վէ շայրի: Դան. 9. 24: Ղուկ. 24. 25, 26, 44, 46: Յովհ. 12. 41: Ա՛մալ. 26. 22, 23:
պ 'Իպր. 11. 13, 39, 40:
ջ Դան. 9. 24: 12. 9, 13:
ռ Ա՛մալ. 2. 4:
ս Խուր. 25. 20: Դան. 8. 13: 12. 5, 6: Եփես. 3. 10, 11:
վ Ղուկ. 12. 35: Եփես. 6. 14:
տ Ղուկ. 21. 34: Րօմ. 13. 13: 1 Սէլ. 5.6, 8: Գ. 4. 7: 5. 8:
ր Ղուկ. 17.30: 1 Կոր. 1. 7: 2 Սէլ. 1. 7, 8:

էտինիզ։ 14-[ծ]Ճէհալէթինիզ վագթընտա օլան էվ-
վէլքի ¨շէհվէթլէրէ ույմայարագ, անճագ իթա-
'աթլը էվլատ միսիլլի, 15-[կ]Միզի տա'վէթ էտէն
գուտտուս օլտըղը կիպի, սիզ տախի հէփ հարէ-
քէթլէրինիզտէ մուգատտէս օլունըզ. 16-Զիւնքի՝
[հ]Մուգատտէս օլունըզ, զիրա պէն գուտտուս իմ՝
տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 17-Վէ էկէր հէր քէսին
'ամէլինէ կէօրէ 'խաթըրա ըի'այէթ էթմէյէրէք հիւքմ
էտէնէ Փէտէր թէսմիյէ էտէրսէնիզ, [ձ]ղուրպէթի-
նիզ կիւնլէրինի ¨գօրգու իլէ կէչիրինիզ. 18-Վէ
պիլինիզ քի՝ [ղ]էճտատտան գալմա պաթըլ մէսլէք-
տէն, ֆանի [ճ]կիւմիւշ եա ալթունլէ տէյիլ, 19-[մ]Ան-
ճագ գուսուրսըզ վէ լէքէսիզ Գուզունըն, եա'նի
[յ]Քրիստոսըն զիգըյմէթ գանը ֆիտիյէսիյլէ խէլաս
պուլտընըզ. 20-[ն]Օլ քի տիւնեանըն թէ"սիսինտէն
ագտէմ Ալլահ մա'լիւմ իտի իսէ տէ, իմանընըզ
վէ իւմիտինիզ Ալլահա օլսուն տէյիւ, [շ]սօն վագըթ-
լարտա սիզին իչիւն, 21-[ո]Եա'նի անը էօլիւլէրտէն
իհեա էտէն [չ]վէ անա 'իզզէթ վէրէն Ալլահա անըն
վասըթասըյլէ իման էտէնլէր իչիւն պէյան օլուն-
տու։ 22-[պ]Րիյասըզ գարնտաշ մուհապպէթի իչիւն՝

ծ Ա'մալ. 17. 30։ 1 Պէտ. 4. 4։
կ Րօմ. 12. 2։ Պ. 4. 2։
հ Ղուկ. 1. 73, 74։ 2 Կոր. 7. 1։ 1 Պէտ. 4. 3, 5, 7։ 'Իպր. 12. 14։ 2 Պետ. 3. 11։
ձ Ղև. 11. 44։ 19. 2։ 20. 7։
ղ Թէս. 10. 17։ Ա'մալ. 10. 34։ Րօմ. 2. 11։
ճ 2 Կոր. 5. 6։ 'Իպր. 11. 13։ Պ. 2. 11։
մ 2 Կոր. 7. 1։ Փիլ. 2. 12։ 'Իպր. 12. 28։
յ Եզէկ. 20. 18։ Պ. 4. 3։
ն 1 Կոր. 6. 20։ 7. 23։
շ Իսայ. 12. 5։ Ես. 53. 7։ Յովհ. 1. 29, 36։ 1 Կոր. 5. 7։
ո Ա'մալ. 20. 28։ Եփես. 1. 7։ 'Իպր. 9. 12, 14։ Վահ. 5. 9։
չ Րօմ. 3. 25։ 16. 25, 26։ Եփես. 3. 9, 11։ Կող. 1. 26։ 2 Տիմ. 1. 9, 10։ Տիտ. 1. 1, 2։ Վահ. 13. 8։
պ Գաղ. 4. 4։ Եփես. 1. 10։ 'Իպր. 1. 1։ 9. 26։
ջ Ա'մալ. 2. 24։
ռ Մատթ. 28. 18։ Ա'մալ. 2. 33։ 3. 13։ Եփես. 1. 20։ Փիլ. 2. 9։ 'Իպր. 2. 9։ Պ. 3. 22։
ս Րօմ. 12. 9, 10։ 1 Պէտ. 4. 9։ 1 Տիմ. 1. 5։ 'Իպր. 13. 1։ Պ. 2. 17։ 3. 8։ 4. 8։ 2 Պետ. 1. 7։ 1 Յովհ. 3. 18։ 4. 7, 21։

Ռուհըն վասըթասըյլէ հագիգաթա մուտի՝ օլարագ, [ե]ճանլարընըզը փաքլէմիշ օլուպ՝ պիրիպիրինիզէ փաք գալպտէն գըյրատէսիյլէ մուհապպէթ էտինիզ։ 23-Չիւնքի ֆանի թօխումտան տէյիլ, անճագ ֆանի օլմայանտան, [զ]Ալլահըն հայյ վէ [իլէլէպէտ] պագը օլան քէլամը վասըթասըյլէ [է]եէնիտէն տօղտունըզ։ 24-[ը]Չիրա հէր թէն օթ կիպի վէ ատէմին ճիւմլէ շէրէֆի օթըն չիչէյի կիպի տիր. օթ գուրուր, վէ չիչէյի տէօքիւլիւր. 25-[թ]Լաքին Ռապպըն քէլամը իլէլէպէտ պագը տըր. [ժ]վէ սիզէ թէպշիր օլունան քէլամ պու տըր։

ՊԱՊ 2

[ա]Իմտի հէր տիւրլիւ շէրրի վէ հէր տիւրլիւ հիլէ վէ րիյալար իլէ հասէտլէրի վէ հէր տիւրլիւ ղայպէթի թէրք էտիպ, 2-[բ]Հէնուզ տօղմուշ մա'սումլար կիպի [գ]խալիս ռուհանի սիւտէ արզուքէշ օլունըզ. 3-Թա քի [դ]Ռապպըն լաթիֆ օլտուղունը թատտըղընըզ թագտիրտէ, անըն վասըթասըյլէ խէլաս իչիւն պէօյիւյէսինիզ։ 4-Անա, [ե]եա'նի ինսան թարաֆընտան մէրտուտ իսէ տէ՝ Ալլահըն 'ինտինտէ միւնթէխապ վէ գըյմէթլի օլան տիրի թաշա եագլաշըպ, 5-[զ]Սիզ տախի տիրի թաշլար կիպի [է]պիր պէյթ ի ռուհանի՝ [ը]Ալլահա Յիսուս Քրիստոս վասը-

ե Ա'մալ. 15. 9։
զ Յակ. 1. 18։
է Յովհ. 1. 13։ 3. 5։ 1 Յովհ. 3. 9։
ը Մեզ. 103. 15։ Եշ. 40. 6։ 51. 12։ Յակ. 1. 10։
թ Մեզ. 102. 12, 26։ Եշ. 40. 8։ Ղուկ. 16. 17։
ժ Յովհ. 1. 1, 14։ 1 Յովհ. 1. 1, 3։

———

ա Եփես. 4. 22, 25, 31։ Կող. 3. 8։ Իպր. 12. 1։ Յակ. 1. 21։ 5. 9։ Գ. 4. 2։
բ Մատթ. 18. 3։ Մարկ. 10. 15։ Ռոմ. 6. 4։ 1 Կոր. 14. 20։ Գ. 1. 23։
գ 1 Կոր. 3. 2։ Իպր. 5. 12, 13։
դ Մեզ. 34. 8։ Իպր. 6. 5։
ե Մեզ. 118. 22։ Մատթ. 21. 42։ Ա'մալ. 4. 11։
զ Եփես. 2. 21, 22։
է Իպր. 3. 6։
ը Փիլ. 4. 18։ Գ. 4. 11։

թաքյլէ մագպուլ օլան [ր]րուհանի զէպիհէլէրի
թագտիմ իչիւն [ծ]պիր մուգատտէս քեահինլիք օլ-
մագ ուզրէ պինա օլունուրսընըզ։ 6-Պունա պի-
նա"էն՝ [ե]Իշթէ Սիօնտա պիր քէօշէ թաշը, միւնթէ-
խապ վէ գիգըյմէթ պիր թաշ գօյըըմ, վէ անա
իման էտէն ասլա խճիլ օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ
քիթապտա պուլունուր։ 7-Իմտի սիզ միւ"մինլէրէ
պու գիգըյմէթ տիր, ամմա *իթա'աթսըզլարա՝
[ւ]Եափըճըլարըն րէտտ էթտիքլէրի թաշ քէօշէ թաշը
օլտու։ 8-Վէ [ֆ]ինանմայըպ քէլամ խուսուսընտա
սիւրչէնլէրէ [ք]թէօքէզ թաշը վէ սիւրչմէք գայասը
տըր. [հ]պունա տախի թագտիր օլունտըլար։ 9-[յ]Լա-
քին սիզ միւնթէխապ պիր նէսլ [ւ]վէ միւլիւքեանէ
քեահինլիք [ն]վէ մուգատտէս իւմմէթ [ս]վէ խասս պիր
գավմ սընըզ. թա քի [յ]սիզի զուլմէթտէն քէնտի 'ա-
ճիպ նուրընա տա'վէթ էտէնին ֆազիլէթլէրինի ի'-
լան էտէսինիզ։ 10-[ն]Սիզ պիր զէման գավմ տէյիլ
իտինիզ, ամմա շիմտի Ալլահըն գավմը սընըզ. մէր-
համէթէ նա"իլ օլմամըշ իտինիզ. շիմտի իսէ մէր-
համէթէ նա"իլ օլտընըզ։

11-Էյ սէվկիլիլէր, սիզէ րէճա էտէրիմ քի,
[ն]ղարիպլէր վէ միւսաֆիրլէր կիպի, [ւ]ճանա գարշը

[ր] Ովս. 14. 2։ Մաղ. 1. 11։ Հռմ. 12. 1։ 'Իպր. 13. 15, 16։
[ծ] Ես. 61. 6։ 66. 21։ Աջ. 9։
[ե] Ես. 28. 16։ Հռմ. 9. 33։
* Եախօտ՝ իմանսըզլարա
[ւ] Մէզ. 118. 22։ Մատթ. 21. 42։ Ա'մալ. 4. 11։
[փ] 1 Կոր. 1. 23։
[ֆ] Ես. 8. 14։ Ղուկ. 2։ 34։ Հռմ. 9. 33։
[ք] Խուր. 9. 16։ Հռմ. 9. 22։ 1 Սէլ. 5. 9։ Յուդ. 4։
[հ] Թէս. 10. 15։ Պ. 1. 2։
[յ] Խուր. 19. 5, 6։ Վահ. 1. 6։ 5. 10։
[ւ] Յովհ. 17. 19։ 1 Կոր. 3. 17։ 2 Տիմ. 1. 9։
[ն] Թէս. 4. 20։ 7. 6։ 14. 2։ 26. 18, 19։ Ա'մալ. 20. 28։ Ե-փես. 1. 14։ Տիտ. 2. 13։
[ս] Ա'մալ. 26. 18։ Եփես. 5. 8։ Կող. 1. 13։ 1 Սէլ. 5. 4, 5։
[յ] Ովս. 1. 9, 10։ 2. 23։ Հռմ. 9. 25։
[ն] 1 Թէվ. 29. 15։ Մէզ. 39. 12։ 119. 19։ 'Իպր. 11. 13։ Պ. 1. 17։
[ւ] Յակ. 4. 1։

մուհարեպէ էտէն [ա]նէֆսանի շէհվէթլէրտէն իճթի-
նապ էտէսինիզ։ 12-[բ]Վէ Թա՛իֆէլէր արասընտա
հիւսն ի հարէքէթտէ պուլունասընըզ, թա քի սիզի՝
Շէրր իշլէյէն՝ տէյիւ զէմմ էթտիքլէրի եէրտէ,
[գ]էյի 'ամէլլէրինիզի միւշահէտէ էթմէկլէրիյլէ՝ [դ]զի-
յարէթ կիւնիւնտէ Ալլահը թէմճիտ էտէլէր։ 13-
[ե]Իմտի Ռապպ իչիւն Թանզիմաթը պէշէրիյէնին հէր
պիրինէ, կէրէք փատիշահա՝ ճիւմլէյէ ֆա՛իգ օլ-
տըղընտան, 14-Կէրէք վալիլէրէ՝ [զ]շէրր իշլէյէնլէրին
միւճազաթը [է]վէ խայր իշլէյէնլէրին մէտհի իչիւն
անըն թարաֆընտան իրսալ օլունանլար պուլուն-
տըգլարընտան իթա'աթ էտինիզ։ 15-Զիրա Ալլա-
հըն իրատէթի պու տըր քի, [ը]հուրրլէր կիպի, 16-
Ամմա հուրրիյէթինիզի շէրրէ էօրթիւ թութմայըպ,
[թ]անճագ Ալլահըն գուլլարը կիպի օլարագ, [ժ]ճահիլ
ատէմլէրին ճէհալէթինի խայր իշլէմէքլէ իսքեաթ
էտէսինիզ։ 17-[ի]Ճիւմլէյէ հիւրմէթ էտինիզ. [լ]պի-
րատէրլէրի սէվինիզ. [խ]Ալլահտան գօրգընըզ. փա-
տիշահա հիւրմէթ էտինիզ։

18-[ծ]Էյ խըտմէթքեարլար, էֆէնտիլէրինիզէ հէր
գօրգու իլէ՝ եալընըզ էյի վէ հալիմ օլանլարա տէ-
յիլ, անճագ պէտխույ օլանլարա տախի միւթի՝ օ-
լունըզ։ 19-Զիրա պիր քիմսէնին նահագգ եէրէ
էլէմ չէքէր իքէն՝ Ալլահ հուզուրընտա օլան զամիր
սէպէպինտէն մէշագգաթա թէհամմիւլ էթմէսի [կ]ֆա-

[ա] Ռօմ. 13. 14: Գաղ. 5. 16:
[բ] Ռօմ. 12. 17: 2 Կոր. 8. 21: Փիլ. 2. 15: Տիտ. 2. 8: Պ. 3. 16:
[գ] Մատթ. 5. 16:
[դ] Ղուկ. 19. 44:
[ե] Մատթ. 22. 21: Ռօմ. 13. 1: Տիտ. 3. 1:
[զ] Ռօմ. 13. 4:
[է] Ռօմ. 13. 3:
[ը] Գաղ. 5. 1, 13:
[թ] 1 Կոր. 7. 22:
[ժ] Տիտ. 2. 8: Ա.յ. 12:
[ի] Ռօմ. 12. 10: Փիլ. 2. 3:
[լ] Իպր. 13. 1: Պ. 1. 22:
[խ] Էմս. 24. 21: Մատթ. 22. 21: Ռօմ. 13. 7:
[ծ] Եփես. 6. 5: Կող. 3. 22: 1 Տիմ. 6. 1: Տիտ. 2. 9:
[կ] Մատթ. 5. 10: Պ. 3. 14:

զիլէթ տիր։ 20 -[ա]Չիրա գապահաթ իչլէյիփ տարպ
օլունտըղընըզ հալտէ սապր էտէր իսէնիզ, նէ՞
չէրէֆինիզ օլուր. վէ լաքին խայր իշլէյէրէք է-
լէմ չէքտիյինիզտէ սապր էտէր իսէնիզ, Ալլահըն
'ինտինտէ պու ֆազիլէթ տիր։ 21-[բ]Չիրա պունա
տա'վէթ օլունտընըզ. [գ]չիւնքի Քրիստոս տախի սի-
զին իչիւն էլէմ չէքիփ՝ [դ]իզլէրինտէ թիւրիւմէնիզ
իչիւն սիզէ էօրնէք պըրագտը։ 22 -[ե]Քէնտիսի կիւ-
նահ իշլէմէտի, վէ լիսանընտա հիլէ պուլունմատը։
23 -[զ]Շէթմ օլունտըղընտա անա մուգապիլ շէթմ
էթմէզ իտի. էլէմ չէքէր իքէն թէհտիտ էթմէյիփ՝
[է]անճագ հագգ իւզրէ հիւքմ էտէնէ քէնտինի հէ-
վալէ էտէր իտի։ 24 -[ը]Կէ քէնտիսի քէնտի ճէսէ-
տինտէ կիւնահլարըմըզը աղաճ իւզէրինտէ եիւք-
լէնտի. [թ]Թա քի պիզ կիւնահլարա էօլմիւշ օլարագ
սալահա եաշայալըմ. [ժ]Անըն պէրէսիյլէ շիֆա պուլ-
տընըզ։ 25 -[ի]Չիրա եօլու շաշըրմըշ գօյունլար կիպի
իտինիզ, [լ]լաքին շիմտի ճանլարընըզըն Չօպանընա
վէ Նազըրընա տէօնտիւնիւզ։

ՊԱՊ 3

Քէզալիք, [ա]էյ զէվճէլէր, քէնտի զէվճլէրինիզէ
մուտի' օլունըզ. թա քի պա'զըլարը քէլամա ի'թի-
գատ էթմէզլէր իսէ տէ, 2 -[բ]Սիզին գօրգու իլէ օ-

ա Պ. 3. 14։ 4. 14, 15։
բ Մատթ. 16. 24։ Ա'-մալ. 14. 22։ 1 Սէլ. 3. 3։ 2 Տիմ. 3. 12։
գ Պ. 3. 18։
դ Յովհ. 13. 15։ Փիլ. 2. 5։ 1 Յովհ. 2. 6։
ե Ես. 53. 9։ Ղուկ. 23. 41։ Յովհ. 8. 46։ 2 Կոր. 5. 21։ 'իպր. 4. 15։
զ Ես. 53. 7։ Մատթ. 27. 39։ Յովհ. 8. 48, 49։ 'իպր. 12. 3։
է Ղուկ. 23. 46։
ը Ես. 53. 4, 5, 6, 11։ Մատթ. 8. 17։ 'իպր. 9. 28։
թ Հռոմ. 6. 2, 11։ 7. 6։
ժ Ես. 53. 5։
ի Ես. 53. 6։ Եզեկ. 34. 6։
լ Եզեկ. 34. 23։ 37. 24։ Յովհ. 10. 11, 14, 16։ 'իպր. 13. 20։ Պ. 5. 4։

ա 1 Կոր. 14. 34։ Եփես. 5. 22։ Կող. 3. 18։ Տիտ. 2. 5։
բ Պ. 2. 12։

լան 'իֆֆէթլի հարէքէթլէրինիզի կէօրմէլէրիյլէ,
զէվճէլէրինին հարէքէթլէրի վասըթասըյլէ [գ]քէլամ
օլմագսըզըն [դ]գազանըլալար։ 3 - [ե]Վէ սիզին զիյնէ-
թինիզ, զահիրտէ օլան սաչ էօրմէք վէ ալթուն
թագընմագ եա էսվապ կիյմէքտէն 'իպարէթ օլ-
մայըպ, 4 - [զ]Մախֆի օլան պաթընի ինսանտա հա-
լիմ վէ սէլիմ րուհըն ֆէսատտան մուպէրրա օլան
ԶԻՆԷԹԻՆՏԷՆ 'իպարէթ օլսուն. պունուն տախի Ալլա-
հըն 'ինտինտէ գըյմէթի չօգ տըր։ 5 - Զիրա զէ-
մանը գատիմտէ Ալլահա թէվէքքիւլ էտէն մու-
գատտէս նիսվան տախի՝ քէնտի զէվճլէրինէ մու-
թի' օլարագ, քէնտիլէրինի պէօյլէ թէզյին էտէր-
լէր իտի. 6 - Նիթէքիմ Սառա Ապրահամա՝ [է]Էֆէն-
տի՝ տէյէրէք անա իթա'աթ էտէր իտի. սիզ տա-
խի խայր իշլէյէրէք, հիչ պիր գօրգուտան խավֆ
էթմէտիյինիզ հալտէ, անըն էվլատը օլուրսընըզ։
7 - [ը]Քէզալիք, էյ զէվճլէր, սիզ տախի զէվճէլէրի-
նիզի տահա [թ]զա'իֆ զարֆ մագամընտա թութա-
րագ, անլէր իլէ պէրապէր 'ագըլանէ կէչինիփ, հա-
յաթ 'ինայէթինէ միրաս չէրիքէլէրի պուլունտըգ-
լարը միւնասէպէթլէ՝ անլէրէ իքրամ էտինիզ, [ժ]թա
քի տու'աըլարընըզա մանի' օլմայա։
8 - Նիհայէթ իւլ էմր, [ի]ճիւմլէնիզ հէմֆիքեար,
հէմտէրտ, [լ]գարնտաշ սէվիճի, [խ]շէֆիգ վէ լաթիֆ
օլունըզ։ 9 - [ծ]Քէմլիյէ քէմլիք, եախօտ շէթմէ շէթմ-

գ 1 Կոր. 7. 16։
դ Մատթ. 18. 15։ 1 Կոր. 9. 19—22։
ե 1 Տիմ. 2. 9։ Տիտ. 2. 3, վէ ղայրի։
զ Սէղ. 45. 13։ Րոմ. 2. 29։ 7. 22։ 2 Կոր. 4. 16։
է Թէք. 18. 12։
ը 1 Կոր. 7. 3։ Եփես. 5. 25։ Կող. 3. 19։
թ 1 Կոր. 12. 23։ 1 Սէլ. 4. 4։
ժ Պագ Յոբ 42. 8։ Մատթ. 5. 23, 24։ 18. 19։
ի Րոմ. 12. 16։ 15. 5։ Փիլ. 3. 16։
լ Րոմ. 12. 10։ 'Իպր. 13. 1։ Պ. 2. 17։
խ Կող. 3. 12։ Եփես. 4. 32։
ծ Էմս. 17. 13։ 20. 22։ Մատթ. 5. 39։ Րոմ. 12. 14, 17։ 1 Կոր. 4. 12։ 1 Սէլ. 5. 15։

լէ մուգապելէ էթմէյէրէք, պիլ՚աքս խայրտու՚ա
էտինիզ, չիւնքի պունուն իչիւն, [է]եա՛նի պէրէքէթէ
վարիս օլմագ իչիւն տա՛վէթ օլունտուղունուզու պիլիր-
սինիզ։ 10 - [ը]Զիրա հայաթ սէվմէք վէ էյի կիւնլէր
կէօրմէք իսթէյէն՝ [թ]քէնտի տիլինի քէօթիւլիւքտէն
վէ տուտագլարընը հիլէ սէօյլէմէքտէն զապթ էթ-
սին։ 11 - [ժ]Քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էտիպ՝ էյիլիք
էթսին. [ի]սէլամէթի արայըպ՝ անա սա՛յ էթսին։
12 - Զիրա Ռապպըն կէօզլէրի սատիգլէր իւզէրինէ,
[լ]վէ գուլագլարը անլէրին նիյազընա, ամմա Ռապ-
պըն եիւզիւ քէօթիւլիւք էտէնլէր ալէյհինէ տիր։
13 - Վէ խայրա *մուգթէտի օլտուղունուզ հալտէ, [խ]քի՛մ
սիզէ էզիյէթ էտէճէք տիր։ 14 - [ծ]Վէ լաքին էկէր
սալահ իչիւն էլէմ չէքէրսէնիզ, նէ՛ միւպարէք սի-
նիզ, վէ [կ]անլէրին գօրգուսընտան գօրգուպ միւզ-
թարիպ օլմայընըզ։ 15 - Լաքին քէնտի գալպլէ-
րինիզտէ Ռապպ Ալլահը թագտիս էյլէյինիզ, [հ]վէ
զամիրինիզ փաք օլարագ, տէրունինիզտէ օլան իւ-
միտին սէպէպինի հէր թալէպ էտէնէ, [ձ]հիլմիլէ վէ
գօրգու իլէ ճէվապ վէրմէյէ հազըր պուլունասընըզ.
16 - [ղ]Թա քի՝ [Շէրր իշլէյէն՝ տէյիւ] սիզի զէմմ էթ-
տիքլէրի խուսուստա Քրիստոստա օլան էյի հարէ-
քէթլէրինիզէ պիւհթան էտէնլէր խճիլ օլալար։
17 - Զիրա Ալլահըն իրատէթի պէօյլէ թէ՛ալլուգ
էտէրսէ, էյիլիք էտէր իքէն էլէմ չէքմէք՝ քէօթիւ-

է Մատթ. 25. 34։
ը Սէզ. 34. 12, վէ ղայրի։
թ Յակ. 1. 26։ Պ. 2. 1, 22։ Վահ. 14. 5։
ժ Սէզ. 37. 27։ Եա. 1. 16, 17։ 3 Յովհ. 11։
ի Րօմ. 12. 18։ 14. 19։ Իպր. 12. 14։
լ Յովհ. 9. 31։ Յակ. 5. 16։
* Եւ-եօր՝ ղայրէթքէշ
խ Էշա. 16. 7։ Րօմ. 8. 28։
ծ Մատթ. 5. 10—12։ Պ. 2. 19։ 4. 14։ Յակ. 1. 12։
կ Եա. 8. 12, 13։ Երեմ. 1. 8։ Յովհ. 14. 1, 27։
հ Իպր. 13. 18։
ձ Սէզ. 119. 46։ Ա՚մալ. 4. 8։ Կօղ. 4. 6։ 2 Տիմ. 2. 25։
ղ Տիտ. 2. 8։ Պ. 2. 12։

լիւք էտէր իքէն եէ՛ չէքմէքտէն էվլա տըր։ 18-Չի-
րա Քրիստոս տախի պիզի Ալլահա եագլաշտըրմագ
իւզրէ, եա՛նի սալիհ՝ ֆասըգլարըն եօլընա կիւնահ
իչիւն պիր քերրէ էլէմ չէքտի, վէ ճէսէտճէ էօլ-
տիւրիւլտիւ իսէ տէ, րուհճա իհեա օլունտու։ 19-
Գունուն իլէ տախի կիտիպ՝ զընտանտա օլան րուհ-
լարա վա՛զ էյլէտի․ պունլար տախի պիր վագըթ
Նույըն կիւնլէրինտէ սէֆինէ ինշա օլունմագտա
իքէն, Ալլահըն սապրը պէքլէտիյի վագըթտա ասը
օլմուշլար իտի։ 20-Օլ սէֆինէտէ տախի պիր գաչ,
եա՛նի սէքիզ ճան սուտան գուրթուլտըլար։ 21-
Գունա պէնզէր վաֆթիզ, (քի ճէսէտին քիրինին
տէֆ՚ի տէյիլ, անճագ էյի զամիրին Ալլահա օլան
իգրարը տըր,) Յիսուս Քրիստոսըն գըյամէթի վա-
սըթասըյլէ, պիզի շիմտի խէլաս էտէր․ 22-Օլ քի
սէմայա կիթմիշ օլուպ՝ մէլէքլէր վէ հիւքիւմէթ-
լէր վէ գուտրէթլէր քէնտիսինէ միւթի՝ օլարագ
Ալլահըն սաղընտա տըր։

ՊԱՊ 4

Իմտի Քրիստոս պիզիմ իչիւն ճէսէտճէ էլէմ չէքմիշ օլմաղլէ, սիզ տախի հէման օլ նիյէթլէ սիլահլանընըզ․ (զիրա ճէսէտճէ էլէմ չէքէն՝ կիւնահտան ֆէրաղէթ էթմիշ տիր․) 2-Թա քի ճէսէտտէ գալտըղընըզ միւտտէթի արթըգ ինսան

Րօմ. 5. 6։ Իպր. 9. 26, 28։ Պ. 2. 21։ 4. 1։
Կող. 1. 21, 22։
2 Կոր. 13. 4։
Րօմ. 1. 3։ 8. 11։
Ես. 42. 7։ 49. 9։ 61. 1։
Պ. 1. 12։ 4. 6։
Իպր. 11. 7։
Թէք. 6. 3, 5, 13։
Թէք. 7. 7։ 8. 18։ 2 Պետ. 2. 5։
Եփես. 5. 26։
Տիտ. 3. 5։
Պ. 1. 3։
Րօմ. 8. 38։ 1 Կոր. 15. 24։ Եփես. 1. 21։
Մէզ. 110. 1։ Րօմ. 8. 34։ Եփես. 1. 21։ Կող. 3. 1։ Իպր. 1. 3։

Պ. 3. 18։
Րօմ. 6. 2, 7։ Գաղ. 5. 24։ Կող. 3. 3, 5։
Պ. 1. 14։
Րօմ. 14. 7։ Պ. 2. 1։

չէնվէթլէրի մուճէպինճէ տէյիլ, [ե]անճագ Ալլահըն
իրատէթի մուճէպինճէ կէչիրէսինիզ։ 3 - [զ]Զիրա 'էօմ-
րիւմիւզիւն կէչմիշ զէմանը քեաֆի տիր քի [է]Թա-
'իֆէլէրին մուրատընը ֆի'իլէ կէթիրմէքլէ, ֆըրգ
ու ֆիւճուր վէ չէհվէթլէր վէ մէյխօրլըգ վէ մաս-
խարալըգ վէ պէքրիլիք վէ հարամ օլան փութփէ-
րէսթլիքլէրտէ եիւրիւտիւք։ 4 - Վէ անլէր իլէ պէ-
րապէր ֆիւճուրըն հէման օլ իֆրաթընա սէյիրթ-
մէտիյինիզտէ, [ը]պունու ղարիպ կէօրէրէք սէպպ է-
տէրլէր։ 5 - Անլէր [թ]տիրի իլէ էօլիւ օլանլարը մու-
հաքէմէ էթմէյէ հազըր օլանա հիսապ վէրէճէքլէր
տիր։ 6 - Զիրա պու մագսէտ իւզրէ, եա'նի ատէմ-
լէրէ կէօրէ թէնճէ հիւքմ օլունուպ՝ Ալլահա կէօ-
րէ րուհճա եաշայալար՝ տէյիւ [ժ]էօլիւլէրէ տախի
պէշարէթ թէպշիր օլունտու։

7 - [ի]Լաքին ճիւմլէնին նիհայէթի եագլաշմըշ տըր.
[լ]իմտի 'ագըլլը օլուպ՝ տու'այա այըգ տուրընըզ։ 8 -
[խ]Վէ հէր շէյտէն էվվէլ պիրիպիրինիզէ օլան մու-
հապպէթինիզ քէմալ ը կէրմիյլէ օլսուն. [ծ]զիրա մու-
հապպէթ չօգ կիւնահլար սէթր էտէր։ 9 - [կ]Մէօյլէն-
մէյէրէք [հ]եէքտիկլէրինիզ հագգընտա մուսաֆիր-
փէրվէր օլունըզ։ 10 - [ձ]Հէր պիրինիզ Ալլահըն մու-

ե Յովհ. 1. 13։ Ռոմ. 6. 11։ 2 Կոր. 5. 15։ Յակ. 1. 18։
զ Եզեկ. 44. 6։ 45. 9։ Ա'մալ. 17. 30։
է Եփես. 2. 2։ 4. 17։ 1 Թէլ. 4. 5։ Տիտ. 3. 3։ Գ. 1. 14։
ը Ա'մալ. 13. 45։ 18. 6։ Գ. 3. 16։
թ Ա'մալ. 10. 42։ 17. 31։ Ռոմ. 14. 10, 12։ 1 Կոր. 15. 51, 52։ 2 Տիմ. 4. 1։ Յակ. 5. 9։
ժ Գ. 3. 19։
ի Մատթ. 24. 13, 14։ Ռոմ. 13. 12։ Փիլ. 4. 5։ 'Իպր. 10. 25։ Յակ. 5. 8։ 2 Պետ. 3. 9, 11։ 1 Յովհ. 2. 18։
լ Մատթ. 26. 41։ Ղուկ. 21. 34։ Կող. 4. 2։ Գ. 1. 13։ 5. 8։
խ 'Իպր. 13. 1։ Կող. 3. 14։
ծ Էմս. 10. 12։ 1 Կոր. 13. 7։ Յակ. 5. 20։
կ 2 Կոր. 9. 7։ Փիլ. 2. 14։ Փիլիմ. 14։
հ Ռոմ. 12. 13։ 'Իպր. 13. 2։
ձ 1 Կոր. 12. 4։ Եփես. 4. 12։

թէնէվվի՝ նի՛մէթինին ՚սատըգ քէթխիւտալարը կի-
պի, ՛հէր նէ մէվհիպէյի ալըրշ իսէ, յէքտիկէրի-
նիզին խըտմէթինէ սարֆ էտինիզ։ 11-՛Պիր քիմսէ
քէլամ էտէր իսէ, Ալլահըն քէլամլարը կիպի, ՛պիր
քիմսէ խըտմէթ էտէր իսէ, Ալլահըն իհսան էյլէ-
տիյի գուվվէթէ կէօրէ էթսին, ՛թա քի Ալլահ
Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ հէր չէյտէ թէմճիտ
օլունա. ՛մէճտ ու գուտրէթ էպէտ իւլ ապատ ա-
նա մախսուս տըըր։ Ամին։

12-Էյ սէվկիլիլէր, կէօյա ղարիպ պիր չէյ սի-
զէ իսապէթ էթմիշ տէյիւ, ՛թէճրիպէնիզ իչիւն
վուգու՝ պուլան աթէշլէ գալ օլունմանըզըն վուգու-
՛ընը ղարիպ պիր չէյ սայմայընըզ. 13-Լաքին ՛մա-
տամ քի Քրիստոսըն էլէմլէրինէ միւշթէրիք սինիզ՝
՛մէսրուր օլունըզ, ՛թա քի անըն ճէլալընըն զու-
հուրընտա տախի չատ ու մէսրուր օլասընըզ։ 14-
-Քրիստոսըն իսմի իչիւն սիթէմ չէքտիյինիզտէ նէ՛
միւպարէքսինիզ. չիւնքի ճէլալըն *վէ Ալլահըն Ռու-
հու իւզէրինիզտէ սաքին օլուր. անլէրին թարա-
ֆընտան անա սէպպ օլունուր իսէ տէ, սիզին թա-
րաֆընըզտան Օ թէմճիտ օլունուր։ 15-՛Վէ լաքին
սիզտէն պիրի գաթիլ եա խըրսըզ եա չէրր իշլէյէն
կիպի, ՛եախօտ պաշգալարըն ումուրընա միւտա-
խէլէ էտէն կիպի էլէմ չէքմէսին. 16-Ամմա էկէր

ղ Մատթ. 24. 45։ 25. 14, 21։ Ղուկ. 12. 42։ 1 Կոր. 4. 1, 2։ Տիտ. 1. 7։
ճ Ռօմ. 12. 6։ 1 Կոր. 4. 7։
մ Երեմ. 23. 22։
յ Ռօմ. 12. 6—8։ 1 Կոր. 3. 10։
ն Եփես. 5. 20։ Պ. 2. 5։
շ 1 Տիմ. 6. 16։ Պ. 5. 11։ Վահ. 1. 6։
ո 1 Կոր. 3. 13։ Պ. 1. 7։
չ Ռօմ. 8. 17։ 2 Կոր. 1. 7։ 4. 10։ Փիլ. 3. 10։ Կող. 1. 24։ 2 Տիմ. 2. 12։ Պ. 5. 1, 10։ Վահ. 1. 9։
պ Ա՛մալ. 5. 41։ Յակ. 1. 2։
ջ Պ. 1. 5, 6։
ռ Մատթ. 5. 11։ 2 Կոր. 12. 10։ Յակ. 1. 12։ Պ. 2. 19, 20։ 3. 14։
* Պա՛ըա՛ը՝ վէ գուտրէթին վէ
ս Պ. 2. 20։
վ 1 Թէլ. 4. 11։ 1 Տիմ. 5. 13։

Խրիսթիյան օլտուղու իչիւն իսէ, խէճիլ օլմայըն՝ [փ]անճագ պու խուսուստա Ալլահը Թէմճիտ էյլէսին։ 17 [ք]Զիրա հիւքմիւն՝ պէյթ Ուլլահտան պաշլամասընըն վագթը տըր. [օ]վէ էկէր էվվէլա պիզտէն օլուր իսէ, [ֆ]Ալլահըն պէշարէթինէ իթա'աթ էթմէյէնլէրին 'ագըպէթի նէ՞ օլաճագ տըր։ 18 [‡]Վէ էկէր սալիհ կիւճլէ գուրթուլուր իսէ, ֆասըգ վէ կիւնահքեար նէ՞րէտէ պուլունուր։ 19 Իմտի Ալլահըն իրատէթի իւզրէ էլէմ չէքէնլէր խայր իշլէմէքլէ՝ [†]քէնտի ճանլարընը օնա սատըգ Խալիգ տէյիւ էմանէթ էթսինլէր։

ԳԱԳ 5

Արանըզտա պուլունան իխթիյարլարա, պէն քի անլէր կիպի իխթիյար, [ա]վէ Քրիստոսըն էլէմլէրինին շահիտի, [բ]վէ զահիր օլաճագ ճէլալըն հիսսէտարը իմ, 2 Րէճա էտէրիմ՝ [գ]Ալլահըն սիզին արանըզտա պուլունան սիւրիւսիւնիւ կիւտէսինիզ, [դ]վէ մէճպուրիյէթտէն տէյիլ, անճագ հիւսն ի իրատէթլէ, [ե]հէմ գազանճ իչիւն տէյիլ, ֆագաթ ճան ու տիլտէն նազարէթ էտինիզ. 3 [զ]Վէ *ճէմա'աթլարա [է]մուսալլաթ օլուր կիպի տէյիլ, [ը]անճագ սիւրիւյէ էօրնէք օլունըզ։ 4 [թ]Վէ պաշ Չօպան զու-

[փ] Ա'մալ. 5. 41։
[ք] Եշ. 10. 12։ Երեմ. 25. 29։ 49. 12։ Եզեկ. 9. 6։ Մաղ. 3. 5։
[օ] Ղուկ. 23. 31։
[ֆ] Ղուկ. 10. 12, 14։
[‡] Էմս. 11. 31։ Ղուկ. 23. 31։
[†] Մէզ. 31. 5։ Ղուկ. 23. 46։ 2 Տիմ. 1. 12։

[ա] Ղուկ. 24. 48։ Ա'մալ. 1. 8, 22։ 5. 32։ 10. 39։
[բ] Րօմ. 8. 17, 18։ Վահ. 1. 9։
[գ] Յովհ. 21. 15—17։ Ա'մալ. 20. 28։
[դ] 1 Կոր. 9. 17։
[ե] 1 Տիմ. 3. 3, 8։ Տիտ. 1. 7։
[զ] Մէզ. 33. 12։ 74. 2։
* Եւան. հիքեաէլէրէ
[է] Եզեկ. 34. 4։ Մատթ. 20. 25, 26։ 2 Կոր. 1. 23։
[ը] Փիլ. 3. 17։ 2 Սէլ. 3. 9։ 1 Տիմ. 4. 12։ Տիտ. 2. 7։
[թ] Իպր. 13. 20։

հուր էլթաւիյի զէման [ժ]ճէլալըն սօլմազ [ի]թաճընա
նա՛իլ օլաճագսընըզ։

5-Քէզալիք սիզ, էյ կէնճլէր, իխթիյարլարա մու-
թի՛ օլունըզ. վէ [լ]ճումլէնիզ պիրիպիրինիզէ մութի՛
օլուպ թէվազու՛ գուշանընըզ, [խ]զիրա Ալլահ մու-
թէքէպպիրլէրէ գարշը տուրուպ՝ [ծ]մութէվազը՛լարա
՚ինայէթ իհսան էտէր։ 6-[կ]Իմտի Ալլահըն գուտ-
րէթլի էլի ալթընտա մութէվազը՛ օլունըզ, թա քի
սիզի վագթընտա թէրֆի՛ էտէ։ 7-[հ]Ճումլէ էնտի-
շէնիզի անըն ուզէրինէ պըրագընըզ, զիրա O սիզի
գայըրըր։

8-[ձ]Այըգ վէ ույանըգ տուրունըզ, [ղ]չիւնքի խասը-
մընըզ Շէյթան՝ կէօմիւրտէյէն արսլան կիպի քիմի
եութսուն տէյիւ՝ արայարագ տօլաշըր։ 9-[ճ]Պունա
տախի իմանտա գավի օլարագ գարշը տուրունըզ,
[մ]չիւնքի տիւնեատա օլան սիզին պիրատէրլէրինիզին
հէման օլ էլէմլէրի չէքմէքտէ իտիյինի պիլիրսինիզ։

10-Լաքին [յ]Յիսուս Քրիստոստա սիզի քէնտի է-
պէտի ՚իզզէթինէ տա՛վէթ էտէն վէ ճումլէ ՚ինա-
յէթլէրին մէնպա՛ը օլան Ալլահ՝ [ն]պիր մուտտէթ
էլէմ չէքտիյինիզտէն սօնրա, քէնտիսի սիզի քեա-
միլ [շ]վէ սապիթ վէ գավի [ո]վէ մու՛էսսէս գըլա։
11-[չ]Անա էպէտ իւլ ապատ ՚իզզէթ վէ գուտրէթ օլ-
սուն։ Ամին։

ժ Գ. 1. 5։
ի 1 Կոր. 9. 25։ 2 Տիմ. 4. 8։ Յակ. 1. 12։
լ Րօմ. 12. 10։ Եփես. 5. 21։ Փիլ. 2. 3։
խ Յակ. 4. 6։
ծ Եշ. 57. 15։ 66. 2։
կ Յակ. 4. 10։
հ Մէզ. 37. 5։ 55.22։ Մատթ. 6. 25։ Ղուկ. 12. 11, 22։ Փիլ. 4. 6։ ՚Իպր. 13. 5։
ձ Ղուկ. 21. 34, 36։ 1 Թէս. 5. 6։ Գ. 4. 7։
ղ Յոբ 1. 7։ 2.2։ Ղուկ. 22. 31։ Վահ. 12. 12։
ճ Եփես. 6. 11, 13։ Յակ. 4. 7։
մ Ա՛մալ. 14.22։ 1 Թէս. 3. 3։ 2 Տիմ. 3. 12։ Գ. 2. 21։
յ 1 Կոր. 1. 9։ 1 Տիմ. 6. 12։
ն 2 Կոր. 4.17։ Գ. 1.6։
շ Յուդ. 24։
ո 2 Թէս. 2. 17։ 3. 3։
չ Գ. 4. 11։ Վահ. 1. 6։

12 - Զաննըմա կէօրէ ՚սատըգ պիրատէր օլան
Սիլուանոս վասըթասըյլէ ՚սիզէ մուխթասարճա եա-
զըպ նասիհաթ էտէրէք, չէհատէթ էթտիմ քի՝
՚պու գա՛իմ պուլունտըղընըզ հալ Ալլահըն սահիհ
՚ինայէթի տիր ։ 13 - Բաբելոնտա պուլունան սիզին
իլէ պէրապէր մունթէխապ քիլիսէ վէ ՚օղլըմ Մար-
կոս սիզէ սէլամ էտէրլէր ։ 14 - ՚Պիրիպիրինիզէ մու-
հապպէթ էօփիւշիւյլէ սէլամ էտինիզ. սիզ քի Յի-
սուս Քրիստոստա սընըզ՝ ՚ճիւմլէնիզէ սէլամէթ օլ-
սուն ։ Ամին ։

ՊԵՏՐՈՍ ՐԷՍՈՒԼՈՒՆ

ԻՔԻՆՃԻ ՚ՈՒՄՈՒՄԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոսըն գուլու վէ րէսուլը Սիմոն Պետ-
րոս՝ Ալլահըմըզըն վէ Խէլասքեար Յիսուս Քրիստոսըն
ադալէթի սայէսի վասըթասըյլէ ՚պիզիմ իլէ պէ-
րապէր հէման օլ գըյմէթլի իմանա նա՛իլ օլանլա-
րա . 2 - Սիզէ Ալլահը վէ Րապպըմըզ Յիսուսը պիլմէք-
լէ ՚՚ինայէթ վէ սէլամէթ չօղալա ։
3 - Մատամ քի անըն գուտրէթ ի իլահիյէսի հա-

ա 2 Կոր. 1. 19։
Հ՚իպր. 13. 22։
ա Ա՚մալ. 20.24։ 1 Կոր.
15. 1։ 2 Պետ. 1. 12։
ա Ա՚մալ. 12. 12, 25։
Հ Րոմ. 16. 16։ 1 Կոր.
16. 20։ 2 Կոր. 13. 12։
1 Թէս. 5. 26։
փ Եփես. 6. 23։
ա Րոմ. 1. 12։ 2 Կոր.
4. 13։ Եփես. 4. 5։
Տիտ. 1. 4։
բ Դան. 4. 1։ 6. 25։
1 Պետ. 1. 2։ Յուդ. 2։

յաթա վէ թագվայա միւթէ՛ալլըգ ճիւմլէ շէյլէրի,
[գ]պիզի 'իզզէթ վէ ֆազիլէթլէ տա՛վէթ էտէնի [դ]պիլ-
մէքլէ պիզէ իհսան էյլէմիշ օլուպ, 4-[ե]Անլէր իլէ
տախի պիզէ ղայէթ 'ազիմ վէ գըյմէթլի վա'տլար
վէրիլմիշ տիր. թա քի պունլարըն վասըթասըյլէ
[զ]տիւնեատա շէհվէթտէն նէշ"էթ էտէն ֆէսատտան
գուրթուլմըշ օլուպ՝ [է]Թապի'աթը Իլահիյէյէ հիսսէ-
տար օլասընըզ։ 5-[ը]Միզ տախի հէման պու շէյէ
ղայրէթ իլ քեամիլէ կէօսթէրէրէք իմանընըզա ֆա-
զիլէթ, վէ ֆազիլէթէ 'իլմ, 6-Վէ 'իլմէ ղապթ ը
նէֆս, վէ ղապթ ը նէֆսէ սապր, վէ սապրա թագ-
վա, 7-Վէ թագվայա [թ]գարտաշ մուհապպէթի,
վէ գարտաշ մուհապպէթինէ մուհապպէթ ղամմ
էտինիզ։ 8-Զիրա պու շէյլէր սիզտէ պուլունուպ
արթտըգճա, [ժ]իշտէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսը
պիլմէքք խուսուսընտա պօշ վէ սէմէրէսիզ պըրագ-
մազլար։ 9-Լաքին քիմտէ պու շէյլէր եօգ իսէ,
[ի]օլ քիմսէ քէօր օլուպ՝ ուզագտան կէօրմէզ վէ
[լ]քէնտի էսքի կիւնահլարընտան թաթհիրինի ու-
նութմըշ տըր։ 10-Պու էճլտէն, էյ պիրատէրլէր,
[խ]տա'վէթ վէ ինթիխապընըզը սապիթ գըլմաղա տա-
հա զիյատէ ճէհտ էտինիզ. չիւնքի պունու եափ-
մազլէ [ծ]սալա տիւշմէյէճէքսինիզ. 11-Զիրա պու
վէճհլէ Րապպ վէ Խէլասքեարըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսըն էպէտի մէլէքիւթինէ կիրմէնիզ ղանիլքլէ
իհսան օլունաճագ տըր։

գ 1 Թէս. 2. 11։ 4. 7։ 2 Թէս. 2. 14։ 2 Տիմ. 1. 9։ 1 Պետ. 2. 9։ 3. 9։
դ Յովհ. 17. 3։
ե 2 Կոր. 7. 1։
զ Գ. 2. 18, 20։
է 2 Կոր. 3. 18։ Եփես. 4. 24։ 'Իպր. 12. 10։ 1 Յովհ. 3. 2։
ը Գ. 3. 18։
թ Գաղ. 6. 10։ 1 Թէս. 3. 12։ 5. 15։ 1 Յովհ. 4. 21։
ժ Յովհ. 15. 2։ Տիտ. 3. 14։
ի 1 Յովհ. 2. 9, 11։
լ Եփես. 5. 26։ 'Իպր. 9. 14։ 1 Յովհ. 1. 7։
խ 1 Յովհ. 3. 19։
ծ Գ. 3. 17։

12 - Պու էճլտէն, [է]էկէրչի պու շէյլէրի պիլիպ հա-
զըր պուլունան հագիգաթտա սապիթ օլմուշ իսէ-
նիզ տէ, [ը]անլէրի տա"իմա խաթըրընըզա կէթիրմէյի
իհմալ էթմէյէճէյիմ: 13 - [ժ]Վէ պէն պու մէսքէնտէ
տուրտուգճա, [ի]սիզի՝ իխթար էտէրէք ույանտըրմա-
ղը լայըգ 'ատտ էտէրիմ: 14 - Զիրա պիլիրիմ քի՝
[լ]Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն պանա պէյան էյ-
լէտիյի կիպի [խ]մէսքէնիմի թէրք էթմէքլիյիմ եա-
գըն տըր: 15 - Իմտի ինթիգալըմտան սօնրա տա"ի-
մա պու շէյլէրի տէրխաթըր էթմէնիզ իչին ճէհտ
էտէճէյիմ: 16 - [ծ]Զիրա պիզ սախթէ մասալլարա
թապի՛ օլմուշ տէյիլ, [կ]անճագ Րապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն 'ազամէթինի կէօզլէրիմիզլէ կէօրմիւշ օ-
լարագ, անըն գուտրէթինի վէ զուհուրընը սիզէ
պիլտիրտիք: 17 - Զիրա Ճէլալլը ա՛զամ թարաֆըն-
տան պէօյլէ, եա՛նի՝ [հ]Պէնիմ սէվկիլիւ Օղլըմ պու
տըր, պէն անտէն րազը իմ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլ-
տիյինտէ, Փէտէր Ալլահ թարաֆընտան 'իզզէթ վէ
ճէլալ ալտը: 18 - Վէ սէմատան կէլէն պու սէտայը
[ձ]պիզ անըն իլէ պէրապէր մուգատտէս տաղտա
պուլունտուղումըզ հալտէ իշիթտիք: 19 - Վէ պիզտէ
տահա սապիթ օլան փէյղամպէրլիք քէլամը վար
տըր, քի սիզ տախի կիւն աղարըպ [ղ]սապահ եըլ-
տըզը գալպլէրինիզտէ տօղունճայատէք, [ճ]գարան-
լըգ եէրտէ զիյատար չըրաղ կիպի՝ անա տիգգաթ

[է] 1 Պետ. 5. 12: Պ. 3. 17:
[ը] Րօմ. 15. 14, 16: Փիլ. 3. 1: Պ. 3. 1:
[թ] 1 Յովհ. 2. 21: Յուդ. 5:
[ժ] 2 Կոր. 5. 1, 4:
[ի] Պ. 3. 1:
[լ] Յովհ. 21. 18, 19:
[խ] Պազ. Թէս. 4. 21, 22: 31. 14: 2 Տիմ. 4. 6:
[ծ] 1 Կոր. 1. 17: 2. 1, 4: 2 Կոր. 2. 17: 4. 2:
[կ] Մատթ. 17. 1, 2: Մարկ. 9. 2: Յովհ. 1. 14: 1 Յովհ. 1. 1: 4. 14:
[հ] Մատթ. 3. 17: 17. 5: Մարկ. 1. 11: 9. 7: Ղուկ. 3. 22: 9. 35:
[ձ] Պազ. խուր. 3. 5: Յես. 5. 15: Մատթ. 17. 6:
[ղ] Վահ. 2. 28: 22. 16: Պազ. 2 Կոր. 4. 4, 6:
[ճ] Մէզ. 119. 105: Յովհ. 5. 35:

էյլէմէնիզլէ էյի էտէրսինիզ։ 20 - Էվվէլա պիլիրսինիզ քի՝ [ն]քիթապըն հիչ պիր փէյղամպէրլիք +էւմը թա՛պիր ի մախսուսատան օլմազ։ 21 - [շ]Զիրա հիչ պիր վագըթ պիր փէյղամպէրլիք ինսան իրատէթիյլէ կէլմէտի, [ո]անճագ Ալլահըն մուգատտէս ատէմլէրի Րուհ իւլ Գուտս Թարաֆընտան Թէշվիգ օլունարագ սէօյլէտիլէր։

ՊԱՊ 2

[ա]Լաքին գավմ արասընտա եալանճը փէյղամպէրլէր տախի պուլունտու, [բ]Նիթէքիմ սիզտէ տախի հէլաք էտիճի պիտ՛աթլար կիզլիճէ իչէրիյէ կէթիրէն [գ]վէ քէնտիլէրինի սաթըն ալան Րապպը [դ]ինքեար էտիպ՝ [ե]քէնտի իւզէրլէրինէ թէզ հէլաք կէթիրէն եալանճը մու՛ալլիմլէր պուլունաճագ տըր։ 2 - Վէ պունլարըն հէլաք եօլլարընա չօգ քիմսէլէր թապի՛ օլուպ՝ անլէրին սէպէպիյլէ հագիգաթ թարիգինէ քիւֆր օլունաճագ տըր։ 3 - [զ]Վէ թամա՛տան նաշի տիւզմէ սէօզլէրլէ [է]սիզի թիճարէթ իչիւն գուլլանաճագլար տըր. [ը]անլէրին ճէզասը գատիմտէն պէրու կէճիքմէզ վէ հէլաքլարը ույուգլամազ։ 4 - Զիրա էկէր Ալլահ [թ]կիւնահ իշլէյէն [ժ]մելէքլէրի էսիրկէմէյիպ՝ [ի]անճագ հիւքմ իչիւն

Հռոմ. 12. 6։
[շ] 2 Տիմ. 3. 16։ 1 Պետ. 1. 11։
[ո] 2 Միւլ. 23. 2։ Ղուկ. 1. 69։ Ա'մալ. 1. 16։ 3. 18։

———

[ա] Թէս 13. 1։
[բ] Մատթ. 24. 11։ Ա'մալ. 20. 30։ 1 Կոր. 11. 19։ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Տիմ. 3. 1, 5։ 1 Յովհ. 4. 1։ Յուդ. 18։
[գ] 1 Կոր. 6. 20։ Գաղ. 3. 13։ Եփես. 1. 7։ Եբր. 10. 29։ 1 Պետ. 1. 19։ Վահ. 5. 9։
[դ] Յուդ. 4։
[ե] Փիլ. 3. 19։
[զ] Րոմ. 16. 18։ 2 Կոր. 12. 17, 18։ 1 Տիմ. 6. 5։ Տիտ. 1. 11։
[է] 2 Կոր. 2. 17։ Պ. 1. 16։
[ը] Թէս. 32. 35։ Յուդ. 4, 15։
[թ] Յովհ. 8. 44։ 1 Յովհ. 3. 8։
[ժ] Յոբ 4. 18։ Յուդ. 6։
[ի] Ղուկ. 8. 31։ Վահ. 20. 2, 3։

մահֆուզ օլարագ գուլմէթ պէնտլէրիյլէ ճէհէննէմէ
իլգա վէ Թէրք էյլէտի իսէ, 5-Վէ էկէր գատիմ
տիւնեայը եսիրկէմէյիպ՝ [լ]պիր՚աքս ֆասըգլարըն
տիւնեասը իւզէրինէ Թուֆան կէթիրիպ՝ [խ]սալահ
վա՚իզի [ծ]Նոյը սէքիզինճի օլարագ [illegible] հըֆզ
էյլէտի իսէ, 6-Վէ էկէր [կ]սօնրա ֆըրագ իճրասընտա
պուլունաճագ օլանլարա ՚իպրէթ իչիւն, [հ]Սոդոմ
վէ Գոմոր շէհիրլէրինի քիւլ էտիպ, 7-Խարապ օլ-
մալարընը հիւքմ էթմէսիյլէ պէրապէր [ձ]սալիհ օլան
Ղովտը ֆաճիրլէրին քէօթիւ հարէքէթլէրինտէն
տէրտմէնտ օլտըղը հալտէ խէլաս էյլէտի իսէ, 8-
(Զիւնքի օլ սալիհ արալարընտա սաքին օլմաղլէ,
[ղ]կէօրիւպ իշիտտէրէք՝ կիւնտէն կիւնէ քէնտի սալիհ
ճանընա անլէրին գապիհ ՚ամէլլէրիյլէ ՚ազապ էյ-
լէր իտի,) 9-[ճ]Րապպ էհլ ի Թագվա օլանլարը Թէճ-
րիպէտէն խէլաս էյլէմէյի վէ հագգսըզլարը վէ
[մ]պախուսուս նաիաքլիյէ իշթիհա իլէ Թէնէ Թապի՚
օլուպ՝ հիւքիւմէթի Թահգիր էտէնլէրի ՚ազապ հիւք-
միւ Թահթընտա րուզ ի ճէզա իչիւն մուհաֆազա
էթմէյի պիլիր: 10-[յ]Պունլար փէրվասըզ վէ խօտ-
րէյ օլարագ՝ էշրաֆա սէպպ էթմէքտէն գօրգմազ-
լար. 11-[ն]Հալ պու քի մէլէքլէր գուվվէթ վէ գուտ-
րէթտէ անլէրտէն ա՚զամ իքէն, Րապպըն հուզու-
րընտա անլէրին ՚ալէյհինէ սէպպ էտէրէք հիւքմ
էթմէզլէր: 12-[շ]Նաքին պունլար Թապի՚աթըյլէ ավ-
լանըպ Թէլէֆ օլմագ իչիւն տողմուշ օլան իտրաք-
սըզ հայվանլար կիպի, պիլմէտիքլէրի շէյլէրէ սէպպ

[լ] Պ. 3. 6:
[խ] 1 Պետ. 3. 19:
[ծ] Թէք. 7. 1, 7, 23: ՚Իպր. 11. 7: 1 Պետ. 3. 19:
[կ] Ա՚տ. 26. 10:
[հ] Թէք. 19. 24: Թէս. 29. 23: Յուդ. 7:
[ձ] Թէք. 19. 16:
[ղ] Մեզ. 119. 139, 158: Եզեկ. 9. 4:
[ճ] Մեզ. 34. 17, 19: 1 Կոր. 10. 13:
[մ] Յուդ. 4, 7, 8, 10, 16:
[յ] Յուդ. 8:
[ն] Յուդ. 9:
[շ] Երեմ. 12. 3: Յուդ. 10:

էտէրէք, ˆհագգսըզլըղըն էճրինի ալմաղէ, 13-
Գէնտի ֆէսատլարընտա ֆէնայա վարաճագլար տըր.
ˆպունլար կիւնտիւզիւն զէվգ ու սէֆայը խօշ 'ատտ
էտէրլէր, վէ ˆսիզլին իլէ ճէյիֆ իչէրլէր իքէն՝ քէն-
տի հիլէլէրիյլէ քէյֆլէնէրէք ՙլէքէ վէ 'այպ տըր-
լար։ 14-Վէ կիւնահտան ֆէրաղէթ էթմէզ վէ զի-
նա իլէ տօլու կէօզլէրի օլուպ՝ սապիթ օլմայան
ճանլարը իզլալ էտէրլէր. վէ ˆգալպլէրի թամա'ա
իտման օլունան էհլ ի լա'նէթ տիրլէր. 15-Տօղրու
Թարիգի թէրքլէ հագգսըզլըղըն իւճրէթինի սէվէն
ˆԲէովր օղլու Բաղաամ եօլընա ղահիպ օլարագ զէ-
լալէթէ տիւշտիւլէր։ 16-0 տախի ֆըրգը իչիւն թա'-
զիր օլունուպ՝ տիլսիզ մէրքէպ ինսան սէսիյլէ սէօյ-
լէյէրէք փէյղամպէրին համագաթընը մէն՛ էթտի։
17-ՙՊունլար սուսըզ փունկարլար, վէ չիտտէթլի
րիւզկեարլէ սիւրիւքլէնէն պուլութլար օլարագ, գօ-
յու գարանլըգ իլէլէպէտ անլէր իչիւն սագլանըլ-
մըշ տըր։ 18-ˆԶիրա պուլթլանըն մաղրուրանէ սէօզ-
լէրինի սէօյլէմէլէրիյլէ՝ զէլալէթտէ եիւրիւյէնլէր-
տէն ՙհէնուզ գուրթուլմըշ օլան քիմսէլէրի նէֆ-
սանի շէհվէթլէրտէ ֆըրգ ու ֆիւճուրլէ իզլալ է-
տէրլէր. 19-ˆՎէ անլէրէ հուրրիյէթ վա'տ էտէր
իքէն ˆքէնտիլէրի ֆէսատըն գուլլարը պուլունուր-
լար. զիրա պիր քիմսէ քէնտինէ ղալիպ կէլէնին
գուլու օլուր։ 20-ˆԶիրա էկէր ˆՐապպ վէ Խէլաս-
քեար Յիսուս Քրիստոսը պիլմէքլէ տիւնեանըն նա-

ˆ Փիլ. 3. 19։
ՙ Պագ Րօմ. 13. 13։
ˆ 1 Կօր. 11. 20, 21։
ՙ Յուդ. 12։
ˆ Յուդ. 11։
ˆ Ա'ս. 22. 5, 7, 21, 23, 28։ Յուդ. 11։
ՙ Յուդ. 12, 13։
ˆ Յուդ. 16։
ՙ Ա'մալ. 2. 40։ Պ. 1. 4։ Ա՚. 20։
ˆ Գաղ. 5. 13։ 1 Պետ. 2. 16։
ˆ Յովհ. 8. 34։ Րօմ. 6. 16։
ˆ Պ. 1. 4։ Ա՚. 18։
ˆ Պ. 1. 2։

փաքլըքլէրինտէն ՝դուրթուլտըգտան սօնրա, պէ-
թէքրար օլ չէյլէրլէ թութուլարագ մաղլուպ օ-
լուրլար իսէ, սօնրաքի հալլէրի էվվէլքինտէն պէտ-
թէր օլուր: 21 - ՝Զիրա անլէր իչին սալահ թարի-
գինի պիլմէմէք, անը պիլտիքտէն սօնրա քէնտիլէ-
րինէ թէսլիմ օլունան մուգատտէս էմրտէն եիւզ
չէվիրմէքտէն էյլա օլուր իտի: 22 - Լաքին՝ ՝՝Քէօփէք
քէնտի գայ էթտիյի չէյէ, վէ եըյգանմըշ խընզըր
չամուրտա եուվարլանմաղա տէօնտի՝ տէյիւ սա-
հիհ մէսէլին ֆէհվասընճա անլէրին հագգընտա
վագը’ օլտու:

ՊԱՊ 3

Էյ սէվկիլիլէր, շիմտի պու իքինճի ըիսալէյի
սիզէ եազըըմ՝ ՝՝իքիսինտէ սիզին սաֆի զիհնինիզի
իխթար թարիգիյլէ ույանտըրըրըմ, 2 - ՝Քի մու-
գատտէս փէյղամպէրլէր թարաֆընտան մուգատ-
տէմա թէպլիղ օլունան սէօզլէրի վէ ՝պիզիմ, եա՛նի
Ռապպ վէ Խէլասքեարըն ըէսուլլէրինին թէնպիհինի
տէրխաթըր էտէսինիզ: 3 - ՝Էվվէլ էմրտէ մա’լիւ-
միւնիւզ օլսուն քի՝ սօն կիւնլէրտէ ՝չէհվէթլէրինէ
կէօրէ եիւրիւյէն միւսթէհզիլէր կէլիպ, 4 - ՝Անըն
զուհուրընըն վա’տը նէ՞րէտէ տիր, զիրա էճտատըն
ույուտըգլարը վագըթտան պէրու, հէր չէյ խըլգա-
թըն իպթիտասընտան պէրու օլտըղը կիպի գալը-
յօր՝ տէյէճէքլէր տիր: 5 - Զիրա անլէր պունտան
գաստէն պիխապէր տուրույօրլար քի, սէմավաթ

• Մատթ. 12. 45: Ղուկ. 11. 26: ՝Իպր. 6. 4, վէ զայրի: 10. 26, 27:
ֆ Ղուկ. 12. 47, 48: Յովհ. 9. 41: 15. 22:

՝՝ Էմս. 26. 11:

———

՝՝ Պ. 1. 13:
բ Յուդ. 17, 18:
գ 1 Տիմ. 4. 1: 2 Տիմ. 3. 1: Յուդ. 18:

ր Պ. 2. 10:
ե Եսա. 5. 19: Երեմ. 17. 15: Եզեկ. 12. 22, 27: Մատթ. 24. 48: Ղուկ. 12. 45:

իպթիտատէն օլուպ՝ զէմին [դ]Ալլահըն քէլամըյլէ
սուտան [ե]վէ սու իլէ գա՛իմ տիր։ 6-[զ]Պունլարըլէ օլ
վագըթտա պուլունան տիւնեա սույուն թուղեանըյ-
լէ հէլաք օլտու։ 7-[է]Շիմտիքի սէմավաթ վէ զէմին
իսէ հէման օլ քէլամըլէ մահֆուզ օլուպ՝ [ը]հիւքմ
վէ ֆասըտ ատէմլէրին հէլաքը կիւնիւնէտէք աթէշ
իչիւն սագլանըլմըշ տըրլար։ 8-Վէ լաքին, էյ սէվ-
կիւլիւլէր, շու պիր չէյտէն, եա՛նի Ռապպըն ’ին-
տինտէ պիր կիւն պին եըլ կիպի [թ]վէ պին եըլ պիր
կիւն կիպի օլտուղընտան պիխապէր օլմայասընըզ։
9-[ժ]Ռապպ՝ պա՛զըլարըն կէճիքմիշ տիր զանն էթ-
տիքլէրի կիպի վա՛տընտա կէճիքմէզ. [ի]լաքին պիր
քիմսէնին հէլաք օլմասընը տէյիլ, [լ]անճագ ճիւմլէ-
նին թէվպէյէ կէլմէսինի իսթէմէսիյլէ, [խ]հազըրըլըզ-
տա թէ՛էննի էյլէր։ 10-[ծ]Վէ լաքին Ռապպըն կիւ-
նիւ [կէճէտէ] խըրսըզ կիպի կէլէճէք. [կ]անտէ տա-
խի սէմավաթ կիւրիւլթիւյլէ զա՛իլ օլարագ, ’նա-
նասըր եանմագլէ հալլ օլունաճագ տըր, վէ զէմին
իլէ անտէ եափըլմըշ պուլունան շէյլէր եանաճագ
տըր։ 11-Իմտի պունլարըն ճիւմլէսի հալլ օլունաճա-
ղընտան՝ սիզ Ալլահըն կիւնիւնիւն կէլմէսինէ [հ]մուն-
թազըր օլարագ ’աճէլէ էտիպ՝ [ձ]մուգատտէս հարէ-
քէթլէրտէ վէ թագվատա նա՛սըլ քիմսէլէր օլմա-
նըզ կէրէք տիր։ 12-[մ]Օլ կիւն քի անտէ սէմավաթ

դ Թէք. 1. 6, 9։ Մէզ. 33. 6։ Իպր. 11. 3։
ե Մէզ. 24. 2։ 136. 6։ Կող. 1. 17։
զ Թէք. 7. 11, 21—23։ Գ. 2. 5։
է Ա.յ. 10։
ը Մատթ. 25. 41։ 2 Սէլ. 1. 8։
թ Մէզ. 90. 4։
ժ Ա.մբ. 2. 3։ Իպր. 10. 37։
ի Եզեկ. 18. 23, 32։ 33. 11։
լ Բօմ. 2. 4։ 1 Տիմ. 2. 3։
խ Եs. 30. 18։ 1 Պետ. 3. 19։ Ա.յ. 15։
ծ Մատթ. 24. 43։ Ղուկ. 12. 39։ 1 Սէլ. 5. 2։ Վ.ահ. 3. 3։ 16. 15։
կ Մէզ. 102. 26։ Եs. 51. 6։ Մատթ. 24. 35։ Մարկ. 13. 31։ Իպր. 1. 11։ Վ.ահ. 20. 11։ 21. 1։
հ 1 Կոր. 1. 7։ Տիտ. 2. 14։
ձ 1 Պետ. 1. 15։
մ Մէզ. 50. 3։ Եs. 34. 4։

թութուշուպ՝ հալլ օլունաճագ, ՚վէ ՚անասըր եա-
նըփ՝ էրիյէճէք տիր։ 13 - ՚Լագին անըն վա՚տը իւզրէ՝
սալահըն սաքին օլաճաղը եէնի սէմավաթ վէ եէնի
զէմինէ մունթազըր ըզ։

14 - Պու էճլտէն, էյ սէվկիլիլէր, պու շէյլէրէ
մունթազըր օլտըղընըզ հալտէ, ՚անըն ՚ինտինտէ
սէլամէթլէ լէքէսիզ վէ գուսուրսըզ պուլունմանը-
զա ճէհտ էյլէյինիզ։ 15 - "Վէ Րապպըմըզըն թէ՛էն-
նիսինի խէլաս ՚ատտ էտինիզ. նիթէքիմ սէվկիլիւ
պիրատէրիմիզ Պօղօս տախի քէնտինէ իհսան պու-
յուրըլան հիքմէթէ կէօրէ, 16 - Ծիւմլէ րիսալէլէ-
րինտէ ՚պու շէյլէրտէն պահս էթտիյի միսիլլիւ, սի-
զէ տախի եազմըշ տըր. պունլարտա պա՚զը կիւճ
անլաշըլըր շէյլէր օլմաղլէ, ճահիլ վէ սէպաթսըզ
քիմսէլէր սա"իր քիթապլար հազգընտա էյլէտիքլէրի
կիպի քէնտի հէլաքլարը իչիւն պունլարըն մա՛նա-
սընը տախի թէպտիլ էտէրլէր։ 17 - Իմտի սիզ, էյ
սէվկիլիլէր, "պունու էվվէլտէն պիլմէքլէ ՚սագը-
նընըզ, օլմայա քի ֆասըգլարըն հիլէսինէ թութու-
լարագ քէնտի սէպաթընըզտան տիւշէսինիզ։ 18 -
-Ամմա Րապպ վէ Խէլասքեարըմըզ Յիսուս Քրիստո-
սըն ՚ինայէթինտէ վէ ՚իլմինտէ նէմա պուլունըզ։
-Անա հէմ շիմտի հէմ տէ *էպէտէտէք համտ օլ-
սուն։ Ամին։

յ Միք. 1. 4։ Այ. 10։
ն Եա. 65. 17։ 66. 22։ Վահ. 21. 1, 27։
շ 1 Կոր. 1. 8։ 15. 58։ Փիլ. 1. 10։ 1 Սէլ. 3. 13։ 5. 23։
ո Րօմ. 2. 4։ 1 Պետ. 3. 19։ Այ. 9։
չ Րօմ. 8. 19։ 1 Կոր. 15. 24։ 1 Սէլ. 4. 14։
պ Մարկ. 13. 23։ Պ. 1. 12։
ջ Եփես. 4. 14։ Պ. 1. 10, 11։ 2. 18։
ռ Եփես. 4. 15։ 1 Պետ. 2. 3։
ս 2 Տիմ. 4. 18։ Վահ. 1. 6։
* Յուն. եէվմ իւլ էպէտէտէք

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ԲԻՐԻՆՃԻ ՂՈՒՄՈՒՄԻ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ԲԱԲ 1

[ա]Օլ իպթիտատէն մէվճուտ օլան, [բ]օլ իշիթմիշ, օլ կէօզլէրիմիզլէ կէօրմիւշ օլտըղըմըզ, օլ միւշահէտէ էտիպ [գ]էլլէրիմիզին լէմս էթտիյի Հայաթ Քէլամընա տա"իր խապէր վէրիրիզ. 2-([դ]Վէ հայաթ [ե]իզհար օլունտու, պիզ տախի անը կէօրտիւք, [զ]վէ շէհատէթ էտէրէք [է]Փէտէրին նէզտինտէ պուլունմըշ օլուպ՝ պիզէ իզհար օլունան օլ էպէտի հայաթը [ը]սիզէ իʼլան էտէրիզ.) 3-[թ]Օլ կէօրտիւյիւմիւզիւ վէ իշիթտիյիմիզի սիզէ իʼլան էտէրիզ, թա քի սիզին տախի պիզիմ իլէ միւշարէքէթինիզ օլսուն. [ժ]վէ պիզիմ միւշարէքէթիմիզ տախի Փէտէր իլէ վէ Օղլու Յիսուս Քրիստոս իլէ տիր։ 4-Վէ [ի]սիզին մէսէրրէթինիզ միւքէմմէլ օլմասը իչիւն պունլարը սիզէ եազարըզ։

5-[լ]Վէ անտէն իշիտիպ սիզէ վէրտիյիմիզ խապէր պու տըր քի՝ [խ]Ալլահ Նուր տըր, վէ անտէ հիչ պիր զուլմէթ եօգ տըր։ 6-[ծ]Էյէր՝ Անըն իլէ միւ-

ա Յովհ. 1. 1: Գ. 2. 13:
բ Յովհ. 1. 14: 2 Պետ. 1. 16: Գ. 4. 14:
գ Ղուկ. 24. 39: Յովհ. 20. 27:
դ Յովհ. 1. 4: 11. 25: 14. 6:
ե Ռօմ. 16. 26: 1 Տիմ. 3. 16: Գ. 3. 5:
զ Յովհ. 21. 24: Ա'մալ. 2. 32:
է Յովհ. 1. 1, 2:
ը Գ. 5. 20:
թ Ա'մալ. 4. 20:
ժ Յովհ. 17. 11: 1 Կոր. 1. 9: Գ. 2. 24:
ի Յովհ. 15. 11: 16. 24: 2 Յովհ. 12:
լ Գ. 3. 11:
խ Յովհ. 1. 9: 8. 12: 9. 5: 12. 35, 36:
ծ 2 Կոր. 6. 14: Գ. 2. 4:

շարէքէթիմիզ վար տըր՝ տէյիպ տէ զուլմէթտէ եիւրիւր իսէք, եալան սէօյլէյիպ՝ հագիգաթըն իճ֊րասընտա պուլունմայըզ։ 7 - Ամմա էկէր անըն Նուր֊տա օլտըղը կիպի՝ Նուրտա եիւրիւրսէք, պիրիպիր֊րիմիզ իլէ միւշարէքէթիմիզ օլուր, [կ]վէ անըն Օղ֊լու Յիսուս [Քրիստոս]ըն գանը պիզի հէր կիւնահ֊տան փաքլէր։ 8 - [հ]Էկէր՝ Կիւնահըմըզ եօգ տըր՝ տէր իսէք, քէնտիմիզի ալտաթըրըզ, [ձ]հագիգաթ տա֊խի պիզտէ տէյիլ տիր։ 9 - [ղ]Էկէր կիւնահլարըմը֊զը իգրար էտէրսէք, կիւնահլարըմըզը ՚աֆվ է֊տիպ՝ [ճ]պիզի հէր հագգսըզլըգտան փաքլէմէք իչիւն Օ սատըգ վէ ՚ատիլ տիր։ 10 - Էկէր՝ Կիւնահ իշլէմէ֊միշ իզ՝ տէր իսէք, անը եալանճը չըգարըրըզ, վէ ա֊նըն քէլամը պիզտէ տէյիլ տիր։

ԳԱԳ 2

Էյ չօճուգլարըմ, սիզէ պու շէյլէրի եազըյօրըմ քի կիւնահ իշլէմէյէսինիզ, վէ էկէր պիր քիմսէ կիւնահ իշլէյէճէք օլուր իսէ, [ա]Փէտէրին նէզտինտէ շէֆա՚աթճըմըզ սալիհ Յիսուս Քրիստոս վար տըր. 2 - [բ]Օ տախի կիւնահլարըմըզա, վէ եալըընըզ պիզիմքի֊լէրէ տէյիլ, [գ]անճագ պիւթիւն տիւնեանըն կիւնահ֊լարընա տախի քէֆարէթ տիր։

3 - Վէ անը պիլտիյիմիզի էմիրլէրինի հըֆզ էթ֊տիյիմիզտէն պիլիրիզ։ 4 - [դ]Անը պիլիրիմ՝ տէյիպ տէ

կ 1 Կոր. 6. 11: Եփես. 1. 7: ՚Իպր. 9. 14: 1 Պետ. 1. 19: Գ. 2. 2: Վահ. 1. 5:
հ 3 Միւլ. 8. 46: 2 Թէվ. 6. 36: Յոբ 9. 2: 15. 15: 25. 4: Էմս. 20. 9: Վա՛. 7. 20: Յակ. 3. 2:
ձ Գ. 2. 4:
ղ Մէզ. 32. 5: Էմս. 28. 13:
ճ Մէզ. 51. 2: Ա.յ. 7:

———

ա Րօմ. 8. 34: 1 Տիմ. 2. 5: ՚Իպր. 7. 25: 9. 24:
բ Րօմ. 3. 25, 26: 2 Կոր. 5. 18: Գ. 1. 7: 4. 10:
գ Յովհ. 1. 29: 4. 42: 11. 51, 52: Գ. 4. 14:
դ Գ. 1. 6: 4. 20:

էմրլէրինի հըֆզ էթմէյէն քիմսէ [ե]եալանճը տըր, վէ
հագիգաթ անտէ տէյիլ տիր։ 5 - [զ]Լաքին հէր քիմ
քի անըն քէլամընը հըֆզ էտէրսէ, [է]ֆիլհագիգէ
պու քիմսէտէ Ալլահ մուհապպէթի քէմալ պուլ-
մուշ տըր․ [ը]անտէ պուլունտըղըմըզը պունունլէ պի-
լիրիզ։ 6 - [թ]Անտէ գալըրըմ՝ տէյէն քիմսէ անըն եիւ-
րիւտիւյիւ մէսիլլիւ, [ժ]քէնտիսի տախի էօյլէ եիւ-
րիւմէք կէրէք տիր։

7 - Էյ սէվկիւլիւլէր, [ի]սիզէ եէնի պիր էմր տէ-
յիլ, [լ]անճագ իպթիտատէն մալիք օլտըղընըզ գատիմ
էմրի եազըյօրըմ․ իշպու գատիմ էմր [իպթիտատէն]
իշիթտիյինիզ քէլամ տըր։ 8 - Եինէ սիզէ [խ]եէնի պիր
էմր եազըյօրըմ․ օ տախի անտէ հէմ սիզտէ հագգ
տըր․ [ծ]զիրա զուլմէթ կէչմէքտէ [կ]վէ հագիգի նուր
հալա զիյա վէրմէքտէ տիր։ 9 - [հ]Նուրտա իմ՝ տէյիպ
տէ պիրատէրինէ պուղզ էտէն՝ շիմտիյէ գատար
զուլմէթտէ տիր։ 10 - [ձ]Պիրատէրինի սէվէն՝ նուրտա
գալըր, [ղ]վէ անտէ սիւրչմէ սէպէպի եօգ տըր․ 11 -
Լաքին պիրատէրինէ պուղզ էտէն՝ զուլմէթտէ տիր,
[ճ]վէ զուլմէթտէ կէզիպ՝ նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզ,
չիւնքի զուլմէթ անըն կէօզլէրինի քէօր էթմիշ տիր։

12 - Էյ չօճուգլար, սիզէ եազըյօրըմ, [մ]չիւնքի ա-
նըն իսմի իչիւն կիւնահլարընըզ 'աֆվ օլունտու։
13 - Էյ փէտէրլէր, սիզէ եազըյօրըմ, չիւնքի [յ]իպ-
թիտատէն օլանը պիլտինիզ։ Էյ նէվճիվանլար, սիզէ

ե Պ. 1. 8:
զ Յովհ. 14. 21, 23:
է Պ. 4. 12:
ը Պ. 4. 13:
թ Յովհ. 15. 4, 5:
ժ Մատթ. 11. 29: Յովհ. 13. 15: 1 Պետ. 2. 21:
ի 2 Յովհ. 5:
լ Պ. 3. 11: 2 Յովհ. 5:
խ Յովհ. 13. 34: 15. 12:
ծ Ռօմ. 13. 12: Եփես. 5. 8: 1 Սել. 5. 5, 8:
կ Յովհ. 1. 9: 8. 12: 12. 35:
հ 1 Կոր. 13. 2: 2 Պետ. 1. 9: Պ. 3. 14, 15:
ձ Պ. 3. 14:
ղ 2 Պետ. 1. 10:
ճ Յովհ. 12. 35:
մ Ղուկ. 24. 47: Ա'մալ. 4. 12: 10. 43: 13. 38: Պ. 1. 7:
յ Պ. 1. 1:

եազըյօրըմ, չիւնքի չէրիրէ ղալիպ օլտընըզ։ Էյ
սիւպեան, սիզէ եազըյօրըմ, չիւնքի Փէտէրի պիլ-
տինիզ։ 14-Էյ փէտէրլէր, սիզէ եազտըմ, ՝չիւնքի
իպթիտատէն օլանը պիլտինիզ։ Էյ Նէվճիվանլար,
սիզէ եազտըմ, չիւնքի գուվվէթլի սինիզ, վէ Ալ-
լահըն քէլամը սիզտէ գալըր, վէ չէրիրէ ղալիպ օլ-
տընըզ։ 15-՝Տիւնեայը վէ տիւնեատա օլան շէյլէ-
րի սէվմէյինիզ. ՝Էկէր պիր քիմսէ տիւնեայը սէ-
վէրսէ, անտէ Փէտէրէ մուհապպէթ եօգ տըր։ 16-
Զիրա տիւնեատա օլան հէր շէյ, եա՛նի թէն շէհ-
վէթի ՝վէ կէօզ շէհվէթի վէ ՚էօմրիւն թէքէպպիւ-
րիւ Փէտէրտէն տէյիլ, անճագ տիւնեատան տըր։
17-՝Վէ տիւնեա վէ անըն շէհվէթի զա՛իլ օլուր,
լաքին Ալլահըն իրատէթինի իճրա էտէն՝ իլէլէ-
պէտ գալըր։

18-՝Էյ չօճուգլար, ՝ախըր զէման տըր, ՝վէ Տէճ-
ճալ կէլիր տէյիւ իշիթտիյինիզ միսիլլիւ, ՝շիմտի
տախի չօգ տէճճալլար կէլմիշ տիրլէր. ՝պու սէ-
պէպտէն ախըր զէման օլտըղընը անլայօրըզ։ 19-
՝Պիզտէն չըգտըլար իսէ տէ, պիզտէն տէյիլլէր իտի.
՝զիրա էկէր պիզտէն օլսալար իտի, պիզիմ իլէ գալ-
մըշ օլուրլար իտի. ՝ամմա [illegible] անլէրին ճիւմ-
լէսինին պիզտէն օլմատըգլարը աշիքեար օլմագ ի-
չիւն օլտու։ 20-՝Սիզին իսէ ՝Մուգատտէս Թարա-

ն Եփես. 6. 10։
շ Հռոմ. 12. 2։
ո Մատթ. 6. 24։ Գաղ. 1. 10։ Յակ. 4. 4։
չ Վ. ա՛. 5. 11։
պ 1 Կոր. 7. 31։ Յակ. 1. 10։ 4. 15։ 1 Պետ. 1. 24։
ջ Յովհ. 21. 5։
ռ ՚Իպր. 1. 1։
ս 2 Սէլ. 2. 3, վէ ղայրի։ 2 Պետ. 2. 1։ Պ. 4. 3։
վ Մատթ. 24. 5, 24։ 2 Յովհ. 7։
տ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Տիմ. 3. 1։
ր Թէս. 13. 12, 13։ Մէզ. 41. 9։ Ա՛մալ. 20. 30։
ց Մատթ. 24. 24։ Յովհ. 6. 37։ 10. 28, 29։ 2 Տիմ. 2. 19։
ւ 1 Կոր. 11. 19։
փ 2 Կոր. 1. 21։ ՚Իպր. 1. 9։ Ալ. 27։
ք Մարկ. 1. 24։ Ա՛մալ. 3. 14։

ֆըրնտան մէսհինիզ օլմաղլէ, օՀէր չէյի պիլիրսինիզ։
21 - Հագիգաթը պիլմէտիյինիզ իչիւն սիզէ եազ-
մատըմ, անճագ անը պիլտիյինիզ վէ հիչ պիր եա-
լան հագիգաթտան օլմատըղը իչիւն եազդըմ։ 22 -
ֆՅիսուսըն Քրիստոս իտիյինի ինքեար էտէնտէն ղայ-
րի եալանճը քի՞մ տիր. Փէտէրի վէ Օղլու ինքեար
էտէն՝ Տէճճալ օ տըր։ 23 - աՕղլու հէր ինքեար էտէն՝
Փէտէրէ տախի մալիք տէյիլ տիր։ բՕղլու իգրար
էտէն՝ Փէտէրէ տախի մալիք տիր։ 24 - գԻմտի իպ-
թիտատէն իշիթտիյինիզ չէյ սիզտէ գալսըն. էկէր
իպթիտատէն իշիթտիյինիզ չէյ սիզտէ գալըր իսէ,
դսիզ տախի Օղուլտա վէ Փէտէրտէ գալաճագսը-
նըզ։ 25 - եՎէ քէնտիսինին պիզէ էթտիյի վա՛տ պու
տըր, եա՛նի էպէտի հայաթ տըր։ 26 - զՍիզի իղ-
լալ էտէնլէր հագգընտա պու չէյլէրի սիզէ եազ-
տըմ։ 27 - էՎէ սիզին անըն թարաֆընտան ալտըղը-
նըզ մէսհ սիզտէ գալըր, ըվէ պիր քիմսէնին թա՛-
լիմ էթմէսինէ իհթիյաճընըզ եօգ տըր, թանճագ
մատամ քի օլ մէսհ սիզէ հէր չէյ հագգընտա
թա՛լիմ էտէր, վէ հագգ օլուպ՝ եալան տէյիլ տիր.
վէ նասըլ քի սիզէ թա՛լիմ էթտի իսէ անտէ գա-
լընըզ։

28 - Վէ շիմտի, էյ չօճուգլար, անտէ գալընըզ,
ժթա քի Օ իզհար օլունտուղը զէման ճէսարէթի-
միզ օլսուն, իվէ զուհուրընտա անտէն խճիլ օլմա-
յալըմ։ 29 - լԷկէր անըն սալիհ օլտուղունը պիլիրսէ-

օ Յովհ. 10. 4, 5: 14. 26: 16. 13: Ա.Յ. 27:
ֆ Պ. 4. 3: 2 Յովհ. 7:
ա Յովհ. 15.23: 2 Յովհ. 9:
բ Յովհ. 14. 7, 9, 10: Պ. 4. 15:
գ 2 Յովհ. 6:
դ Յովհ. 14.23: Պ. 1.3:
ե Յովհ. 17. 3: Պ. 1. 2: 5. 11:
զ Պ. 3. 7: 2 Յովհ. 7:
է Ա.Յ. 20:
ը Երեմ. 31. 33, 34: Իպր. 8. 10, 11:
թ Յովհ. 14. 26: 16. 13: Ա.Յ. 20:
ժ Պ. 3. 2:
ի Պ. 4. 17:
լ Ա'մալ. 22. 14:

նիզ, [ի]սալահը իշլէյէն հէր քիմսէնին անտէն տօղ-
տըղընը պիլիրսինիզ։

ՊԱՊ 3

Պագընըղ, Փէտէր պիզէ նէ կէօնէ մուհապպէթ
իհսան էթմիշ տիր՝ քի Ալլահըն [ա]էվլատը թէսմիյէ
օլունալըմ. պունուն իչիւն տիւնեա պիզի թանը-
մազ, [բ]չիւնքի անը թանըմատը։ 2-Էյ սէվկիլիւ-
լէր, [գ]շիմտի Ալլահըն էվլատը իզ, [դ]վէ նէ օլաճա-
ղըմըզ տահա իզհար օլունմատը իսէ տէ, օ իզհար
օլունտըղընտա՝ [ե]անա պէնզէր օլաճաղըմըզը պիլի-
րիզ, [զ]զիրա անը հէյման օլտըղը կիպի կէօրէճէյիզ։
3-[է]Վէ հէր քիմին անտէ պէօյլէ իւմիտի վար
իսէ, անըն փաք օլտըղը միսիլլիւ քէնտի նէֆսինի
փաքլէր։ 4-Հէր քիմ կիւնահ իշլէրսէ, շէրի՛աթը
տախի թէճավիւզ էթմիշ օլուր, [ը]վէ կիւնահ՝ շէ-
րի՛աթը թէճավիւզ էթմէք տիր։ 5-Վէ պիլիրսի-
նիզ քի [թ]Օ՝ պիզիմ կիւնահլարըմըզը րէֆ՚ էթմէք
իչիւն [ժ]իզհար օլունտու, [ի]վէ անտէ կիւնահ եօգ
տուր։ 6-Հէր քիմ անտէ գալըր իսէ, կիւնահ իշ-
լէմէզ. [լ]հէր կիւնահ իշլէյէն քիմսէ անը նէ կէօր-
միւշ նէ պիլմիշ տիր։ 7-Էյ չօճուգլար, [խ]սիզի քիմ-
սէ ալտաթմասըն. [ծ]սալահ իշլէյէն՝ անըն սալիհ օլ-

ի Պ. 3. 7, 10։

ա Յովհ. 1. 12։
բ Յովհ. 15. 18, 19։ 16. 3։ 17. 25։
գ Ես. 56. 5։ Հռոմ. 8. 15։ Գաղ. 3. 26։ 4. 6։ Պ. 5. 1։
դ Հռոմ. 8. 18։ 2 Կոր. 4. 17։
ե Հռոմ. 8. 29։ 1 Կոր. 15. 49։ Փիլ. 3. 21։ Կող. 3. 4։ 2 Պետ. 1. 4։
զ Յոբ 19. 26։ Մէզ. 16. 11։ Մատթ. 5. 8։ 1 Կոր. 13. 12։ 2 Կոր. 5. 7։
է Պ. 4. 17։
ը Հռոմ. 4. 15։ Պ. 5. 17։
թ Ես. 53. 5, 6, 11։ 1 Տիմ. 1. 15։ Իպր. 1. 3։ 9. 26։ 1 Պետ. 2. 24։
ժ Պ. 1. 2։
ի 2 Կոր. 5. 21։ Իպր. 4. 15։ 9. 28։ 1 Պետ. 2. 22։
լ Պ. 2. 4։ 4. 8։ 3 Յովհ. 11։
խ Պ. 2. 26։
ծ Եզեկ. 18. 5–9։ Հռոմ. 2. 14։ Պ. 2. 29։

տըղը միսիլլիւ սալիհ տիր: 8 - [կ]Կիւնահ իշլէյէն՝ Շէյ-
թանտան տըր. զիրա Շէյթան իպթիտատէն պէ-
րու կիւնահ իշլէր. Իպն Ուլլահ պունուն իչիւն,
[հ]եա՛նի Շէյթանըն իշլէրինի իպթալ էթմէք իչիւն իզ-
հար օլունտու: 9 - [ձ]Ալլահտան հէր տօղմուշ օլան՝ կիւ-
նահ իշլէմէզ, [ղ]չիւնքի անըն թօխումը անտէ գալըր, վէ
Ալլահտան տօղմուշ օլտըղը էճլտէն կիւնահ իշլէյէմէզ:
10 - Ալլահըն էվլատը իլէ Շէյթանըն էվլատը պու
վէճհլէ զահիր օլուր. [ճ]սալահ իշլէմէյէն [մ]հէմ տախի
քէնտի պիրատէրինի սէվմէյէն՝ Ալլահտան տէյիլ
տիր: 11 - [յ]Զիրա իպթիտատէն իշիթտիյինիզ թէն-
պիհ պու տըր քի՝ [ն]պիրպիրիմիզի սէվէլիմ: 12 -
[շ]Շէրիրտէն օլարագ՝ քէնտի գարնտաշընը գաթլ
էտէն Կայէն կիպի օլմայալըմ. վէ անը նէ՞ սէպէպ-
տէն գաթլ էթտի. քէնտի ʾամէլլէրի քէօթիւ վէ
գարնտաշընըն ʾամէլլէրի սալիհ օլտըղը իչիւն [illegible]:
13 - Էյ պիրատէրլէրիմ, [ո]տիւնեա սիզէ պուղզ
էտէրսէ, թէ՚աճճիւպ էթմէյինիզ: 14 - [չ]Էօլիւմ-
տէն հայաթա ինթիգալ էթտիյիմիզի պիրատէր-
լէրի սէվտիյիմիզտէն պիլիրիզ. [պ]պիրատէրինի սէվ-
մէյէն՝ էօլիւմտէ գալըր: 15 - [ջ]Քէնտի պիրատէրի-
նէ հէր պուղզ էտէն՝ գաթիլ տիր. [ռ]վէ հիչ պիր
գաթիլին տէրունինտէ էպէտի հայաթ պուլուն-
մատըղընը պիլիրսինիզ: 16 - [ս]Մուհապպէթի պուն-
տան, եա՛նի Քրիստոս քէնտի ճանընը եօլըմըզա ֆէ-

կ Մատթ. 13. 38: Յովհ. 8. 44:
հ Թէք. 3. 15: Ղուկ. 10. 18: Յովհ. 16. 11: ՚Իպր. 2. 14:
ձ Գ. 5. 18:
ղ 1 Պետ. 1. 23:
ճ Գ. 2. 29:
մ Գ. 4. 8:
յ Գ. 1. 5: 2. 7:
ն Յովհ. 13. 34: 15. 12: Ա.յ. 23: Գ. 4. 7, 21: 2 Յովհ. 5:
շ Թէք. 4. 4, 8: ՚Իպր. 11. 4: Յուդ. 11:
ո Յովհ. 15. 18, 19: 17. 14: 2 Տիմ. 3. 12:
չ Գ. 2. 10:
պ Գ. 2. 9, 11:
ջ Մատթ. 5. 21, 22: Գ. 4. 20:
ռ Գաղ. 5. 21: Վահ. 21. 8:
ս Յովհ. 3. 16: 15. 13: Րօմ. 5. 8: Եփես. 5. 2, 25, 26: Գ. 4. 9, 11:

տա էթտիյինտէն պիլտիք, պիզիմ տախի պիրա-
տէրլէր իչին ճանլարըմըզը ֆէտա էթմէմիզ կէ-
րէք տիր։ 17-[ւ]Ամմա հէր քիմ տիւնեա մալընա
մալիք օլտըղը հալտէ՝ պիրատէրինին մուհթաճ օլ-
տըղընը կէօրիւր տէ, շէֆգաթընը անտէն տիրիղ է-
տէրսէ, [տ]Ալլահ մուհապպէթի անտէ նա՞սըլ տու-
րըր։ 18-Էյ չօճուգլարըմ, [ր]լաֆզէն եա լիսանէն
տէյիլ, անճագ ֆի՛իլէն վէ հագիգաթէն սէվէլիմ։
19-[ց]Բունունլէ տախի հագիգաթտան օլտըղըմըզը
պիլիրիզ, վէ անըն հուզուրընտա գալպլէրիմիզի թէ՛-
մին էտէրիզ։ 20-Զիրա [ւ]էկէր գալպլէրիմիզ պիզի
թա՛զիր էտէրսէ, [փ]Ալլահ գալպլէրիմիզտէն պէօյիւք օ-
լուպ՝ հէր շէյի ՚ալիմ տիր։ 21-Էյ սէվկիլիլէր,
էկէր գալպլէրիմիզ պիզի թա՛զիր էթմէզ իսէ, Ալլահըն
հուզուրընտա ճէսարէթիմիզ վար․ 22-Վէ [ք]հէր նէ
տիլէր իսէք, անտէն ալըրըզ․ չիւնքի անըն էմիրլէրինի
հըֆզ էտէրիզ, [օ]վէ անըն ՚ինտինտէ մագպուլ օլան
շէյլէրի իշլէրիզ։ 23-[ֆ]Վէ անըն էմրի պու տուր քի՝
Օղլու Յիսուս Քրիստոսըն իսմինէ ինանալըմ, [–]վէ պի-
զէ էմր էթտիյի կիպի [բ]պիրիպիրիմիզի սէվէլիմ։ 24-
[դ]Վէ անըն էմիրլէրինի հըֆզ էտէն՝ [տ]անտէ, Օ տախի
պունտա տուրըր․ [ե]վէ անըն պիզտէ տուրտըղընը
պունտան, պա՛նի պիզէ վէրտիյի Ռուհտան պիլիրիզ։

ւ Թէս. 15. 7: Ղուկ. 3. 11:
տ Գ. 4. 20:
ր Եզեկ. 33. 31: Րօմ. 12. 9: Եփես. 4. 15: Յակ. 2. 15: 1 Պետ. 1. 22:
ց Յովհ. 18. 37: Գ. 1. 8:
ւ 1 Կոր. 4. 4:
փ Յոբ 22. 26: Եբր. 10. 22: Գ. 2. 28: 4. 17:
ք Սեղ. 34. 15: 145. 18, 19: Եսա. 15. 29: Երեմ. 29. 12: Մատթ. 7. 8: 21. 22: Մարկ. 11. 24: Յովհ. 14. 13: 15. 7: 16. 23, 24: Յակ. 5. 16: Գ. 5. 14:
օ Յովհ. 6. 29: 9. 31:
ֆ Յովհ. 6. 29: 17. 3:
– Գ. 2. 8, 10:
բ Մատթ. 22. 39: Յովհ. 13. 34: 15. 12: Եփես. 5. 2: 1 Թես. 4. 9: 1 Պետ. 4. 8: Ա. 11: Գ. 4. 21:
դ Յովհ. 14. 23: 15. 10: Գ. 4. 13:
տ Յովհ. 17. 21, ձէ ղայրի:
ե Րօմ. 8. 9: Գ. 4. 13:

ՊԱՊ 4

Էյ սէվկիլիլէր, [ա]հէր պիր րուհա ինանմայըն-
նըզ. [բ]լաքին րուհլարըն Ալլահ թարաֆընտան օլուպ
օլմատըղընը թէճրիպէ էտինիզ. [գ]զիրա տիւնեատա
չօգ ճալանճը փէյղամպէրլէր չըգմըշ տըր ։ 2 - Ալլա-
հըն Րուհընը պունունլէ պիլինիզ. [դ]Յիսուս Քրիստո-
սըն թէնտէ կէլմիշ իտիյինի իգրար էտէն հէր րուհ
Ալլահտան տըր. 3 - [ե]Վէ Յիսուս Քրիստոսըն թէնտէ
կէլմիշ իտիյինի իգրար էթմէյէն հէր րուհ Ալլահ-
տան տէյիլ տիր. վէ Տէճճալըն րուհու պու տըր, քի
անըն կէլէճէյինի իշիթտինիզ, [զ]վէ էլ ան պիլէ տիւն-
եատա տըր ։ 4 - Էյ չօճուգլար, [է]սիզ Ալլահտան սը-
նըզ վէ անլէրը ղալիպ օլտունըզ, զիրա սիզտէ օլան՝
[ը]տիւնեատա օլանտան պէօյիւք տիր ։ 5 - [թ]Անլէր
տիւնեատան տըրլար. պու սէպէպտէն տիւնեատան
պահս էտէրլէր. [ժ]տիւնեա տախի անլէրի տինլէր ։
6 - Պիզ Ալլահտան ըզ. [ի]Ալլահը պիլէն՝ պիզի տին-
լէր, Ալլահտան օլմայան՝ պիզի տինլէմէզ. [լ]հագի-
գաթ րուհունը վէ տէլալէթ րուհընը պունտան
պիլիրիզ ։

7 - [խ]Էյ սէվկիլիլէր, պիրիպիրիմիզի սէվէլիմ, զի-
րա մուհապպէթ Ալլահտան տըր. վէ հէր մուհապ-
պէթ էտէն՝ Ալլահտան տօղմուշ տըր, վէ [ծ]Ալլահը
պիլիր ։ 8 - Մուհապպէթ էթմէյէն՝ Ալլահը պիլմէ-

ա Երեմ. 29. 8։ Մատթ. 24. 4։
բ 1 Կոր. 14. 29։ 1 Սէլ. 5. 21։ Վահ. 2. 2։
գ Մատթ. 24. 5, 24։ Ա'մալ. 20. 30։ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Պետ. 2. 1։ Պ. 2. 18։ 2 Յովհ. 7։
դ 1 Կոր. 12. 3։ Պ. 5. 1։
ե Պ. 2. 22։ 2 Յովհ. 7։
զ 2 Սէլ. 2. 7։ Պ. 2. 18, 22։
է Պ. 5. 4։
ը Յովհ. 12. 31։ 14. 30։ 16. 11։ 1 Կոր. 2. 12։ Եփես. 2. 2։ 6. 12։
թ Յովհ. 3. 31։
ժ Յովհ. 15. 19։ 17. 14։
ի Յովհ. 8. 47։ 10. 27։ 1 Կոր. 14. 37։ 2 Կոր. 10. 7։
լ Եշ. 8. 20։ Յովհ. 14. 17։
խ Պ. 3. 10, 11, 23։
ծ Պ. 2. 4։ 3. 6։

միշ տիր, [ա]զիրա Ալլահ մուհապպէթ տիր։ 9 - [բ]Ալ-
լահըն պիզէ օլան մուհապպէթի պունունլէ, [գ]եա՛-
նի Ալլահըն քէնտի Իպն ի վահիտինի, անըն վասը-
թասըյլէ հայաթա մալիք օլմամըզ իչիւն տիւնեա-
յա կէօնտէրմէսիյլէ իզհար օլունտու։ 10 - Մուհապ-
պէթ պունտատըր, [դ]տէյիլ քի պիզ Ալլահը սէվ-
տիք, անճագ օ պիզի սէվտի, [ե]վէ քէնտի Օղլընը
կիւնահլարըմըզ իչիւն քէֆարէթ օլմագ իւզրէ
կէօնտէրտի։ 11 - Էյ սէվկիլիլէր, [զ]Ալլահ պիզի
պէօյլէ սէվտի իսէ, պիզիմ տախի պիրիպիրիմիզի
սէվմէմիզ կէրէք տիր։ 12 - [է]Ալլահը ասլա պիր քիմ-
սէ կէօրմէմիշ տիր. պիրիպիրիմիզի սէվտիյիմիզ
թագտիրտէ՝ Ալլահ պիզտէ գալըր, [ը]վէ անըն մու-
հապպէթի պիզտէ քէմալ պուլմուշ օլուր։ 13 - [թ]Ան-
տէ գալտըղըմըզը վէ անըն պիզտէ գալտըղընը պու-
նունլէ, եա՛նի պիզէ քէնտի Ռուհընտան վէրմիշ օլ-
տըղընտան պիլիրիզ։ 14 - [ժ]Վէ պիզ կէօրտիւք, վէ
շէհատէթ էտէրիզ քի՝ [ի]Փէտէր Օղլու տիւնեանըն Խէ-
լասքեարը օլմագ իւզրէ կէօնտէրտի։ 15 - [լ]Հէր քիմ
քի Յիսուսըն Իպն Ուլլահ իտիյինի իգրար էտէրսէ,
Ալլահ անտէ՝ օ տախի Ալլահտա գալըր։ 16 - Պիզ տա-
խի Ալլահըն պիզէ օլան մուհապպէթինի պիլտիք վէ ի-
նանտըգ. [խ]Ալլահ մուհապպէթ տիր, [ծ]վէ մուհապ-
պէթտէ գալան՝ Ալլահտա, Ալլահ տախի անտէ գա-
լըր։ 17 - Մուհապպէթ պիզտէ շունունլէ քէմալ պուլ-
մուշ տըր քի՝ [կ]Ռուզ ի ճէզատա ճէսարէթիմիզ օլա.

[ա] Ա. յ. 16։
[բ] Յովհ. 3. 16։ Ռօմ. 5. 8։ 8. 32։ Գ. 3. 16։
[գ] Գ. 5. 11։
[դ] Յովհ. 15. 16։ Ռօմ. 5. 8, 10։ Տիտ. 3. 4։
[ե] Գ. 2. 2։
[զ] Մատթ. 18. 33։ Յովհ. 15. 12, 13։ Գ. 3. 16։
[է] Յովհ. 1. 18։ 1 Տիմ. 6. 16։ Ա. յ. 20։
[ը] Գ. 2. 5։ Ա. յ. 18։
[թ] Յովհ. 14. 20։ Գ. 3. 24։
[ժ] Յովհ. 1. 14։ Գ. 1. 1, 2։
[ի] Յովհ. 3. 17։
[լ] Ռօմ. 10. 9։ Գ. 5. 1, 5։
[խ] Ա. յ. 8։
[ծ] Գ. 3. 24։ Ա. յ. 12։
[կ] Յակ. 2. 13։ Գ. 2. 28։ 3. 19, 21։

[լ]զիրա Օ նասըլ իսէ, պիզ տախի պու տիւնեատա պէօյլէյիզ։ 18-Մուհապպէթտէ գօրգու եօգ տըր, անճագ քեամիլ մուհապպէթ գօրգույու տէֆ՚ էտէր. զիրա գօրգուտա ՚ազապ վար, վէ գօրգան քիմսէ [մ]մուհապպէթտէ քէմալ պուլմամըշ տըր։ 19-Պիզ անը սէվէրիզ, չիւնքի էվվէլա օ պիզի սէվտի։ 20-[յ]Պիր քիմսէ՝ Ալլահը սէվէրիմ տէյիպ տէ, քէնտի պիրատէրինէ պուղզ էտէրսէ, եալանճը տըր. զիրա կէօրտիւյիւ պիրատէրինի սէվմէյէն քիմսէ՝ [շ]կէօրմէտիյի Ալլահը նա՞սըլ սէվէ պիլիր։ 21-[ո]Վէ անըն թարաֆընտան շու էմրիմիզ վար տըր քի Ալլահը սէվէն՝ քէնտի պիրատէրինի տախի սէվէ։

ԲԱԲ 5

[ա]Հէր քիմ քի [բ]Ցիսուսըն Քրիստոս իտիյինէ ինանըր իսէ, [գ]Ալլահտան տօղմուշ տըր, [դ]վէ հէր քիմ քի թէվլիտ էտէնի սէվէրսէ, անտէն թէվլիտ օլունանը տախի սէվէր։ 2-Ալլահըն էվլատընը սէվտիյիմիզի պունտան, եա՞նի Ալլահը սէվիպ անըն էմրլէրինի հըֆզ էթտիյիմիզտէն պիլիրիզ։ 3-[ե]Զիրա Ալլահ մուհապպէթի պու տըր քի էմրլէրինի հըֆզ էտէլիմ. [զ]անըն էմրլէրի տախի աղըր տէյիլ տիր։ 4-[է]Զիրա Ալլահտան տօղան հէր քիմսէ տիւնեայա ղալիպ օլուր, վէ տիւնեայա ղալէպէ էտէն՝ իմանըմըզ տըր։ 5-[ը]Ցիսուսըն Իպն Ուլլահ իտիյինէ ինանան քիմսէտէն զայրի տիւնեայա ղալէպէ էտէն քի՞մ տիր։

լ Գ. 3. 3։
մ Ա.յ. 12։
յ Գ. 2. 4։ 3. 17։
շ Ա.յ. 12։
ո Մատթ. 22. 37, 39։ Յովհ. 13. 34։ 15. 12։ Գ. 3. 23։
ա Յովհ. 1. 12։
բ Գ. 2. 22, 23։ 4. 2, 15։
գ Յովհ. 1. 13։
դ Յովհ. 15. 23։
ե Յովհ. 14. 15, 21, 23։ 15. 10։ 2 Յովհ. 6։
զ Միք. 6. 8։ Մատթ. 11. 30։
է Յովհ. 16. 33։ Գ. 3. 9։ 4. 4։
ը 1 Կոր. 15. 57։ Գ. 4. 15։

6-[բ]Սու վէ գանլէ, եալընըզ սու իլէ տէյիլ, ան-
ճագ սու հէմ տէ գանլէ կէլէն պու տըր, եա՛-
նի Յիսուս Քրիստոս տըր, [գ]վէ շէհատէթ էտէն Ռուհ
տըր, զիրա Ռուհ հագիգաթ տըր։ 7-Զիրա [սէմա-
տա շէհատէթ էտէնլէր իւչ տիր, Փէտէր, [դ]Քէլամ
վէ Ռուհ իւլ Գուտս, [ե]վէ պու իւչ պիր տիր։ 8-
Վէ զէմինտէ] շէհատէթ էտէնլէր իւչ տիր, Ռուհ
վէ սու վէ գան, իւչիւ տախի պիրտէ մութթէֆիգ
տիրլէր։ 9-[զ]Էկէր ինսան շէհատէթինի գապուլ է-
տէրսէք, Ալլահըն շէհատէթի տահա պէօյիւք տիր.
[է]զիրա Ալլահըն քէնտի Օղլու հագգընտա վէրտիյի շէ-
հատէթ պու տըր։ 10-Իպն Ուլլահա իման էտէն՝
[ը]քէնտի տէրունինտէ օլ շէհատէթէ մալիք տիր. Ալ-
լահա իման էթմէյէն՝ [թ]անը եալանճը չըգարմըշ օլուր.
զիրա Ալլահըն քէնտի Օղլու հագգընտա վէրտիյի
շէհատէթէ ինանմամըշ տըր։ 11-[ժ]Վէ շէհատէթ շու
տըր քի՝ Ալլահ պիզէ էպէտի հայաթ իհսան էթ-
միշ տիր, [ի]վէ պու հայաթ անըն Օղլընտա տըր։ 12-
[լ]Օղլա մալիք օլան՝ հայաթա́ մալիք տիր. Իպն Ուլ-
լահա մալիք օլմայան՝ հայաթա մալիք տէյիլ տիր։
13-[խ]Պու շէյլէրի սիզէ [Իպն Ուլլահըն իսմինէ ի-
ման էտէնլէրէ] եազտըմ քի՝ [ծ]էպէտի հայաթա մա-
լիք օլտուղունուզու պիլէսինիզ, [վէ Իպն Ուլլահըն իս-
մինէ իման էտէսինիզ,] 14-Վէ անըն 'ինտինտէ մա-
լիք օլտուղումուզ ճէսարէթ պու տըր քի՝ անըն իրա-
տէթինէ կէօրէ [կ]պիր շէյ տիլէտիյիմիզ հալտէ, պի-
զի տինլէր։ 15-Մաթլուպըմըզ նէ իսէ՝ պիզի տինկ-

[բ] Յովհ. 19. 34։
[գ] Յովհ. 14. 17։ 15. 26։ 16. 13։ 1 Տիմ. 3. 16։
[դ] Յովհ. 1. 1։ Վահ. 19. 13։
[ե] Յովհ. 10. 30։
[զ] Յովհ. 8. 17, 18։
[է] Մատթ. 3. 16, 17։ 17. 5։
[ը] Հռոմ. 8. 16։ Գաղ. 4. 6։
[թ] Յովհ. 3. 33։ 5. 38։
[ժ] Գ. 2. 25։
[ի] Յովհ. 1. 4։ Գ. 4. 9։
[լ] Յովհ. 3. 36։ 5. 24։
[խ] Յովհ. 20. 31։
[ծ] Գ. 1. 1, 2։
[կ] Գ. 3. 22։

ճէտիյինի պիլիր իսէք, անտէն տիլէտիյիմիզ մաթ-
լուպլարը ալմագտա օլտըղըմըզը պիլիրիզ։ 16-Էկէր
պիր քիմսէ պիրատէրինին էօլիւմէ սէպէպ օլմայան
պիր կիւնահ իշլէմէքտէ օլտըղընը կէօրիւր իսէ,
տիլէսին, ղվէ անա, խա՛նի էօլիւմէ սէպէպ օլմա-
յան կիւնահը իշլէյէնլէրէ հայաթ վէրէճէք տիր.
ճէօլիւմէ սէպէպ օլան կիւնահ վար տըր, մանըն
իչիւն րէճա էթսին՝ տէմէյօրըմ։ 17-յՀէր հագգ-
սըզլըգ կիւնահ տըր. վէ էօլիւմէ սէպէպ օլմայան
կիւնահ վար տըր։

18-նԱլլահտան հէր պիր Թէվլիտ օլունանըն կիւ-
նահ իշլէմէյէճէյինի պիլիրիզ. ֆագաթ Ալլահտան
Թէվլիտ օլունան քիմսէ շքէնտի նէֆսինի հըֆզ է-
տէր վէ չէրիր անա տօգունմազ։ 19-Պիլիրիզ քի
Ալլահտանըզ, ոպիւթիւն տիւնեա տախի չէրիրին
զապթընտա տըր։ 20-Հէմ պիլիրիզ քի Իպն Ուլ-
լահ կէլտի, չվէ հագգը պիլմէմիզ իչիւն պպիզէ իտ-
րաք վէրտի. վէ պիզ հագգ օլանտա, խա՛նի անըն
Օղլու Յիսուս Քրիստոստա իզ. ջՀագգ Ալլահ ռվէ է-
պէտի հայաթ պու տըր։ 21-Էյ չօճուգլար, սքէն-
տինիզի փութլարտան հըֆզ էտինիզ։ [Ամին։]

ղ Յոբ 42. 8։ Յակ. 5. 14, 15։
ճ Մատթ. 12. 31, 32։ Մարկ. 3. 29։ Ղուկ. 12. 10։ 'Իպր. 6. 4, 6։ 10. 26։
մ Երեմ. 7. 16։ 14. 11։ Յովհ. 17. 9։
յ Գ. 3. 4։
ն 1 Պետ. 1. 23։ Գ. 3. 9։
շ Յակ. 1. 27։
ո Գաղ. 1. 3։
չ Յովհ. 17. 3։
պ Ղուկ. 24. 45։
ջ Ես. 9. 6։ 44. 6։ 54. 5։ Յովհ. 20. 28։ Ա'մալ. 20. 28։ Րօմ. 9. 5։ 1 Տիմ. 3. 16։ Տիտ. 2. 13։ 'Իպր. 1. 8։
ռ Ա.Յ. 11—13։
ս 1 Կոր. 10. 14։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ԻՔԻՆՃԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

Պէն իխթիյարտան՝ [ա]հագիգաթտա սէվտիյիմ, 2-Վէ եալընըզ պէնիմ տէյիլ, անճագ [բ]հագիգաթը պիլէնլէրին ճիւմլէսինին՝ պիզտէ գալըպ իլէլ-էպէտ պիզիմ իլէ պուլունաճագ հագիգաթ սէպէպինտէն սէվտիքլէրի միւնթէխապ խաթուն իլէ էվլատընա. 3-[գ]Փէտէր Ալլահ Թարաֆընտան վէ Փէտէրին Օղլու Րապպ Յիսուս Քրիստոս Թարաֆընտան [դ]հագիգաթ վէ մուհապպէթտէ ʼինայէթ վէ մէրհամէթ վէ սէլամէթ սիզին իլէ օլսուն։

4-Փէտէրտէն ալտըղըմըզ էմրէ կէօրէ սէնին էվլատընտան [ե]հագիգաթտա եիւրիւյէնլէր պուլտուղումտա զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտըմ։ 5-Վէ շիմտի, էյ խաթուն, [զ]սանա պիր եէնի էմր եազար կիպի տէյիլ, անճագ իպթիտատէն մալիք օլտըղըմըզը եազարագ, սանա րիճա էտէրիմ [է]քի պիրպիրիմիզի սէվէլիմ։ 6-[ը]Վէ մուհապպէթ անըն էմիրլէրինէ կէօրէ եիւրիւմէմիզ տիր. էմր պու տուր քի՝ [թ]իպթիտատէն պէրու իշիթտիյինիզէ կէօրէ անտէ եիւրիւյէսինիզ։ 7-Զիրա տուննեայա [ժ]Յիսուս Քրիստոսըն թէնտէ

ա 1 Յովհ. 3. 18։ 3 Յովհ. 1։ Ալ. 3։
բ Յովհ. 8. 32։ Գաղ. 2. 5, 14։ 3. 1։ 5. 7։ Կող. 1. 5։ 2 Թես. 2. 12։ 1 Տիմ. 2. 3։ Եբր. 10. 26։
գ 1 Տիմ. 1. 2։
դ Ալ. 1։
ե 3 Յովհ. 3։
զ 1 Յովհ. 2. 7, 8։ 3. 11։
է Յովհ. 13. 34։ 15. 12։ Եփես. 5. 2։ 1 Պետ. 4. 8։ 1 Յովհ. 3. 23։
ը Յովհ. 14. 15, 21։ 15. 10։ 1 Յովհ. 2. 5։ 5. 3։
թ 1 Յովհ. 2. 24։
ժ 1 Յովհ. 4. 2, 3։

կէլտիյինի իգրար էթմէյէն եչօգ իղլալ էտիճիլէր
կէլտի. ըՆալտաարճը վէ Տէճճալ պու տըր: 8-թԷմէ-
յիմիզի զայ’ էթմէյիպ՝ անճագ թամըմ էճրէ նա-
"իլ օլմամըզ իչիւն քէնտինիզէ տիգգաթ էտինիզ:
9-ժՀէր քիմ քի թէճավիւզ էտիպ տէ Քրիստոսըն
թա’լիմինտէ գալմազ իսէ, Ալլահը մալիք տէյիլ
տիր. անըն թա’լիմինտէ գալան քիմսէ հէմ Փէ-
տէրէ հէմ տախի Օղլա մալիք տիր: 10-Էկէր խա-
նընըզա պիր քիմսէ կէլիր տէ, պու թա’լիմի կէ-
թիրմէզ իսէ, անը էվէ գապուլ էթմէյիպ՝ իսա-
լամ տախի վէրմէյինիզ: 11-Զիրա անա սէլամ
վէրէն՝ անըն քէօթիւ ’ամէլլէրինէ շէրիք օլմուշ օլուր:
12-լՍիզէ խազաճագ չօգ շէյլէրիմ վար իսէ տէ,
քեաղըտ վէ միւրէքքէպլէ եազմաք իսթէմէտիմ, լա-
քին խմէսէրրէթիմիզ միւքէմմէլ օլմասը իչիւն խա-
նընըզա կէլիպ՝ շիֆահէն սէօյլէմէյէ իւմիտիմ վար:
13-Սէնին միւնթէխապ հէմշիրէնին էվլատը ծսանա
սէլամ էտէրլէր: [Ամին:]

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ

ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

Պէն իխթիյարտան՝ աՀագիգաթտա սէվտիյիմ
սէվկիլիւ Գայիոսա: 2-Էյ սէվկիլիւմ, ճանըմ սա’ա-

ե 1 Յովհ. 4. 1:
ը 1 Յովհ. 2: 22: 4. 3:
թ Գաղ. 3. 4: Եբր. 10. 32, 35:
ժ 1 Յովհ. 2. 23:
ի Հռոմ. 16. 17: 1 Կոր. 5. 11: 16. 22: Գաղ. 1. 8, 9: 2 Տիմ. 3. 5: Տիտ. 3. 10:
լ 3 Յովհ. 13:
խ Յովհ. 17. 13: 1 Յովհ. 1. 4:
ծ 1 Պետ. 5. 13:

ա 2 Յովհ. 1:

տէթ ի հալտէ օլտըղը կիպի սէնին հէր շէյտէ սա՛ա-
տէթ ի հալըն վէ 'աֆիյէթտէ պուլունմաղըղըն իչիւն
տու՛ա էտէրիմ։ 3 - Զիրա պա՛զը պիրատէրլէր կէլիպ՝
[բ]հագիգաթտա եիւրիւմէքտէ օլտըղըն կիպի, սէնտէ
պուլունան հագիգաթա շէհատէթ էթտիքլէրինտէ
զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտըմ։ 4 - Պունտան, [գ]եա՛նի
էվլատըմըն հագիգաթտա եիւրիւտիւքլէրինի իշիթ-
մէքտէն զիյատէ պէօյլէ մէսէրրէթիմ եօգ տըր։
5 - Էյ սէվկիւլիւմ, պիրատէրլէրէ վէ ղարիպլէրէ
հէր նէ էտէր իսէն, սատըգանէ էտէրսին։ 6 - Ան-
լէր քիլիսէնին հուզուրընտա մուհապպէթինէ շէ-
հատէթ էթտիլէր. անլէրի տախի Ալլահըն ըրզասը
իւզրէ կէօնտէրտիյին հալտէ, էյի էթմիշ օլուրսըն։
7 - [դ]Զիրա Թա՛իֆէլէրտէն պիր շէյ ալմայարագ, ա-
նըն իսմի իչիւն եօլա րէվան օլտըլար։ 8 - Իմտի պիզ
պէօյլէ քիմսէլէրի գապուլ էթմէյէ պօրճլու իզ,
թա քի հագիգաթտա էմէքտաշ օլալըմ։

9 - Քիլիսէյէ եազտըմ իսէ տէ, արալարընտա
պիրինճի օլմագ սէվտասընտա օլան Դիոտրեփէս
պիզի գապուլ էթմէզ։ 10 - Պու սէպէպտէն կէլտի-
յիմ թագտիրտէ, էթտիյի 'ամէլլէրինի, եա՛նի 'ա-
լէյհիմիզտէ քէօթիւ սէօզլէրլէ իթալէ ի լիսան էթ-
տիյինի, վէ պունունլէ իքթիֆա էթմէյէրէք, պի-
րատէրլէրի քէնտիսի գապուլ էթմէտիքտէն մա՛-
տա, իսթէյէնլէրի մէն՛ իլէ քիլիսէտէն չըգարտը-
ղընը խաթըրա կէթիրէճէյիմ։ 11 - Էյ սէվկիւլիւմ,
[ե]շէրրէ տէյիլ, անճագ խայըրա մուգթէտի օլ. [զ]խայըր
իշլէյէն՝ Ալլահտան տըր, ամմա շէրր իշլէյէն՝ Ալլա-
հը կէօրմէմիշ տիր։ 12 - Դեմետրիոս [է]ճումլէնին վէ

բ 2 Յովհ. 4։
գ 1 Կոր. 4. 15։ Փիլիմ. 10։
դ 1 Կոր. 9. 12, 15։
ե Մէզ. 37. 27։ Եա. 1. 16, 17։ 1 Պետ. 3. 11։
զ 1 Յովհ. 2. 29։ 3. 6, 9։
է 1 Տիմ. 3. 7։

սըլ հագիգաթըն տախի հիւմի չէհատէթինէ
մազհար տըր. պիզ տախի շէհատէթ էտէրիզ, ըվէ
չէհատէթիմիզ հագգ օլտուղընը պիլիրսինիզ։
13-ըԵազաճագ չօգ չէյլէրիմ վար իտի իսէ տէ,
սանա միւրէքքէպ վէ գալէմիլէ եազմագ իսթէմէմ։
14-Լաքին սէնին իլէ եագընտա կէօրիւշիւպ չիֆա-
հէն սէօյլէմէք իւմիտինտէ իմ։ 15-Սանա սէլա-
մէթ օլսուն. տօսթլար սանա սէլամ էտէրլէր,
տօսթլարա պիրէր պիրէր սէլամ էյլէ։

ՅՈՒԴԱ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ՈՒՄՈՒՄԻ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

Յիսուս Քրիստոսըն գուլու վէ աՅակոբոսըն գարն-
տաշը Յուդա, Փէտէր Ալլահտա սէվկիւլիւ վէ բՅի-
սուս Քրիստոստա հըֆզ օլունան գտա'վէթլիլէրէ.
2-Սիզէ մէրհամէթ դվէ սէլամէթ վէ մուհապպէթ
արթսըն։
3-Էյ սէվկիւլիւլէր, եմիւշթէրէք օլան խէլաս
խուսուսընտա սիզէ եազմագ իւզրէ ղայրէթ ի քեա-
միլէտէ օլարագ, մուգատտէսլէրէ պիր տէֆ'ա թէս-
լիմ օլունմըշ օլան իման իչիւն զմիւճահէտէ էտէ-
սինիզ՝ տէյիւ նասիհաթ էտէրէք եազմամը լազըմ

կէօրտիւմ։ 4 - [ժ]Չիրա պու հիւքմ իչիւն գատիմտէն Թագտիր օլունմըշ [ի]պա՛զը ֆասըգ քիմսէլէր կիզլիճէ կիրիպ՝ [լ]Ալլահըմըզըն ՚ինայէթինի [խ]ֆիւճուրա Թէպտիլ իլէ [ծ]Սահիպ ի վահիտ օլան [Ալլահը] վէ Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսը ինքեար էտէրլէր։ 5 - Վէ հէր նէ գատար մա՛լիւմինիզ իսէ տէ, սիզէ իխթար էթմէք իսթէրիմ քի՝ [կ]Ռապպ գավմը Միսըր տիյարընտան գուրթարտըգտան սօնրա, [հ]ինինէ իման էթմէյէնլէրի հէլաք էյլէտի։ 6 - [ձ]Հէմ քէնտի րիյասէթլէրինի հըֆզ էթմէյիպ՝ մէքեանլարընը Թէրք էտէն մէլէքլէրի [ղ]ազիմ կիւնիւն հիւքմիւ իչիւն [ճ]էպէտի պէնտլէրլէ զուլմէթ ալթընտա հըֆզ էյլէտի։ 7 - [մ]Նասըլ քի Սոտոմ վէ Գոմոր վէ էթրաֆլարընտա պուլունուպ, անլէրին էմսալը իւզրէ իրթիքեապ ը զինա էտէրէք, պաշգա ճէսէտ արտընտա տիւշէն չէհրլէր էպէտի աթէշին ՚ազապընտա տիւչար օլմուշ օլարագ, ՚ալէմէ ՚իպրէթ օլտուլար։ 8 - [յ]Քէզալիք պու խիւլեա սահիպլէրի տախի ճէսէտի մուրտար էտէրլէր, վէ հիւքիւմէթի թահգիր էտիպ՝ [ն]էշրաֆա սէպպ էտէրլէր։ 9 - Ամմա [շ]պաշ մէլէք Միքայէլ՝ Շէյթանլա մուխալէֆէթ էտիպ՝ Մովսէսին ճէսէտինէ տա՛իր միւճատէլէ էտէր իքէն, [ո]՚ալէյհինտէ սէպպլէ հիւքմ էթմէյէ ճէսարէթ էթմէյիպ, անճագ՝ [չ]Սէնի Ռապպ Թա՛զիր էթսին՝ տէտի։ 10 - [պ]Պունլար իսէ պիլմէտիքլէրի շէյլէրէ սէպպ է-

ժ Բօմ. 9. 21, 22։ 1 Պետ. 2. 8։
ի Գաղ. 2. 4։ 2 Պետ. 2. 1։
լ Տիտ. 2. 11։ Իպր. 12. 15։
խ 2 Պետ. 2. 9։
ծ Տիտ. 1. 16։ 2 Պետ. 2. 1։ 1 Յովհ. 2. 22։
կ 1 Կոր. 10. 9։
հ Ա՛ռ. 14. 29, 37։ 26. 64։ Սէզ. 106. 26։ Իպր. 3. 17, 19։
ձ Յովհ. 8. 44։
ղ Վահ. 20. 9։
ճ 2 Պետ. 2. 4։
մ Թէք. 19. 24։ Թէս. 29. 23։ 2 Պետ. 2. 6։
յ 2 Պետ. 2. 9։
ն Խուր. 22. 28։
շ Դան. 10. 13։ 12. 1։ Վահ. 12. 7։
ո 2 Պետ. 2. 11։
չ Զաք. 3. 2։
պ 2 Պետ. 2. 12։

տէրլէր, վէ տիլսիզ հայվանլար միսիլլու պիլթթա-
պի՛ անլատըգլարը շէյլէրտէ ֆասիտ օլուրլար։
11 - Վա՜յ անլէրէ, ՚զիրա Գայէնին մէսլէքինտէ եիւրիւ-
տիւլէր, ՚վէ իւճրէթ իչիւն Բաղաամըն ծէլալէթի
արտը սըրա գօշտըլար, ՚վէ Կորխըն էթտիյի նիզա
մուխալէֆէթտէ հէլաք օլտըլար։
12 - ՚Պունլար ՚սի-
զին մուհապպէթ զիյաֆէթլէրինիզտէ լէքէլէր օ-
լուպ՝ սիզին իլէ եէյիպ իչէրէք, նէֆսլէրինի գօր-
գուսըզ պէսլէրլէր. ՚ռիւզկեարլարտան եօթէ պէրի
սիւրիւքլէնէն ՚սուսըզ պուլութլար, չըփլագ վէ մէյ-
վէսիզ, ՚իքի քէրրէ գուրումըշ, քէօքտէն գօփա-
րըլմըշ աղաճլար տըրլար.
13 - Քէօփիւք կիպի ՚քէն-
տի ՚այպլարընը չըգարան ՚շիտտէթլի տէնիզ տալ-
ղալարը տըրլար. ավարէ եըլտըզլար տըր, ՚քի շիտ-
տէթլի զուլմէթ անլէր իչիւն իլէլէպէտ հըֆզ օ-
լունմըշ տըր։

14 - Վէ պունլարըն հագգընտա ՚Ադամտան եէ-
տինճի օլան Ենովք տախի վահիյլէ սէօյլէյիպ տէ-
տի քի՝ ՚Իշթէ Րապպ ճիւմլէյի հիւքմ էյլէմէք վէ
ճիւմլէ ֆասըգլարը իրթիքեապ էթտիքլէրի ֆասը-
գանէ ՚ամէլլէրինին քեաֆֆէսի իչիւն,
15 - ՚Վէ ֆա-
սըգ կիւնահքեարլարըն քէնտի ՚ալէյհինտէ սէօյլէ-
տիքլէրի ճիւմլէ սէրթ շէյլէրտէն տօլայը իլզամ էթ-
մէք իչիւն՝ օն պինլէրճէ մուգատտէսլէրի իլէ կէլ-
տի։
16 - Պունլար մըրըլտանըճըլար, քէնտի հալէ-

ա Թէք. 4. 5։ 1 Յովհ. 3. 12։
ւ Ա՛տ. 22. 7, 21։ 2 Պետ. 2. 15։
զ Ա՛տ. 16. 1, վէ ղայրի։
ը 2 Պետ. 2. 13։
ու 1 Կոր. 11. 21։
ա Եփես. 4. 14։
Լ Եմս. 25. 14։ 2 Պետ. 2. 17։
փ Մատթ. 15. 13։
ր Փիլ. 3. 19։
ց Եշ. 57. 20։
– 2 Պետ. 2. 17։
ւ Թէք. 5. 18։
+ Թէս. 33. 2։ Դան. 7. 10։ Զաք. 14. 5։ Մատթ. 25. 31։ 2 Սէլ. 1. 7։ Վահ. 1. 7։
• 1 Միւլ. 2. 3։ Մէզ. 31. 18։ 94. 4։ Մալ. 3. 13։

րնտէն թեչէքքի էտուծիլէր, [ֆ]քէնտի չէհվէթլէրի-
նէ կէօրէ եուրույում՝ աղըզլարը պէօյուք սէօյլէ-
յէրէք, [ա]քեար իչիւն մուտահանէ էտէրլէր։ 17-
[բ]Լաքին սիզ, էյ սէվկիւլիւլէր, Րապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն րէսուլլէրի թարաֆընտան մուգատտէմա-
ւէչ թէպլիղ օլունան սէօզլէրի, [գ]եա՛նի, 18-Ախըր
զէմանտա քէնտի ֆըսգլարընըն չէհվէթլէրինճէ եու-
րույէն մուսթէհզիլէր օլաճագլար տըր՝ տէտիքլէրինի
խաթըրընըզա կէթիրինիզ։
19-[դ]Պունլար այըրլանլար, [ե]վէ նէֆսանիլէր. վէ
Րուհա մալիք օլմայան քիմսէլէր տիր։ 20-Սիզ իսէ,
էյ սէվկիւլիւլէր, [զ]քէնտիլէրինիզի ագտէս իմանը-
նըզ իւզէրինէ պինա էտիպ՝ Րուհ.իւլ Գուտսլէ [է]տու՛ա
էտէրէք, 21-Քէնտիլէրինիզի Ալլահըն մուհապ-
պէթինտէ հըֆզ էտիպ՝ էպէտի հայաթ իչիւն [ը]Րապ-
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն մէրհամէթինէ մունթա-
զըր օլունըզ։ 22-Վէ թէֆրիգ էտէրէք պա՛զըլա-
րընա մէրհամէթ էտինիզ. 23-Պա՛զըլարընը իսէ [թ]ա-
թէշտէն գափարագ [ժ]գօրգույլէ գուրթարընըզ.
[ի]վէ թէնլէ լէքէլէնմիշ լիպասատան պիլէ իքրահ
էտինիզ։
24-[լ]Վէ սիզի լէքէսիզ սագլամաղա վէ քէնտի
ճէլալընըն հուզուրընտա չատլըգլէ գուսուրսըզ իհ-
զար էթմէյէ [խ]գատիր օլանա, 25-Խէլասքեարըմըզ

ֆ 2 Պետ. 2. 18։
ա Եսա. 28. 21։ Յակ. 2. 1, 9։
բ 2 Պետ. 3. 2։
գ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Տիմ. 3. 1։ 4. 3։ 2 Պետ. 2. 1։ 3. 3։
դ Եսա. 18. 1։ Եզեկ. 14. 7։ Ովս. 4. 14։ 9. 10։ Իպր. 10. 25։
ե 1 Կոր. 2. 14։ Յակ. 3. 15։
զ Կող. 2. 7։ 1 Տիմ. 1. 3։
է Րօմ. 8. 26։ Եփես. 6. 18։
ը Տիտ. 2. 14։ 2 Պետ. 3. 12, 13։
թ Ամովս 4. 11։ 1 Կոր. 3. 15։ Զաք. 3. 2։
ժ Րօմ. 11. 14։ 1 Տիմ. 4. 16։
ի Զաք. 3. 4, 5։ Վահ. 3. 4։
լ Կող. 1. 22։
խ Րօմ. 16. 26։ Եփես. 3. 20։

օլան [ծ]եալընըզ Ալլահա Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսըն վասըթասըյլէ հէմ էզէլտէն հէմ շիմտի հէմ
տէ էպէտ իւլ ապատ 'իզզէթ վէ 'աղամէթ, գուտ-
րէթ վէ հիւքիւմէթ օլսուն։ Ամին։

ՎԱՀԻ Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոսըն վահեի տիր, եա՛նի [ա]եա-
գընտա մութլագա վուգու' պուլաճագ շէյլէրի քէն-
տի գուլլարընա կէօսթէրմէք իւզրէ, [բ]Ալլահըն անա
վէրտիյի [գ]վէ քէնտի մէլէյի վասըթասըյլէ կէօնտէ-
րիպ` գուլու Յովհաննէսէ պէյան էյլէտիյի վ-հէ տիր։
2 - [դ]Օ տախի Ալլահըն քէլամընա վէ Յիսուս Քրիս-
տոսըն շէհատէթինէ հէման [ե]ճիւմլէ կէօրտիւյիւ շէյ-
լէրէ շէհատէթ էյլէտի։ 3 - [զ]Նէ՛ միւպարէք տիր
պու փէյղամպէրլիյին սէօզլէրինի օգույան, վէ տին-
լէյիպ իչինտէ եազըլմըշ օլան շէյլէրի հըֆզ էտէն-
լէր. [է]գիրա վագըթ եագըն տըր։

4 - Յովհաննէս Ասիատա պուլունան եէտի քիլի-
սէլէրէ. [ը]մէվճուտ օլան [թ]վէ օլմուշ վէ օլաճագ թա-
րաֆընտան, վէ Անըն թախթը էօնիւնտէ պուլու-
նան [ժ]եէտի Ռուհ թարաֆընտան, 5 - [ի]Վէ սատըգ

ծ Հռոմ. 16. 27։ 1 Տիմ. 1. 17։ 2. 3։

ա Գ. 4. 1։ Ա.յ. 3։
բ Յովհ. 3. 32։ 8. 26։ 12. 49։
գ Գ. 22. 16։
դ 1 Կոր. 1. 6։ Գ. 6. 9։ 12. 17։ Ա.յ. 9։
ե 1 Յովհ. 1. 1։
զ Ղուկ. 11. 28։ Գ. 22. 7։
է Հռոմ. 13. 11։ Յակ. 5. 8։ 1 Պետ. 4. 7։ Գ. 22. 10։
ը Խուր. 3. 14։ Ա.յ. 8։
թ Յովհ. 1. 1։
ժ Զաք. 3. 9։ 4. 10։ Գ. 3. 1։ 4. 5։ 5. 6։
ի Յովհ. 8. 14։ 1 Տիմ. 6. 13։ Գ. 3. 14։

չահիտ օլուպ [լ]եօլիւլերտէն գըյամ էտէնլէրին իլքի [խ]վէ
տիւնեա մէլիքլէրինին րէ"իսի օլան Ցիսուս Քրիստոս
թարաֆընտան սիզէ [ծ]ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն.
[ծ]պիզի սէվիպ՝ [կ]քէնտի գանըյլէ կիւնահլարըմըզտան
եըյգայարագ, 6-[հ]Վէ Փէտէրի Ալլահա մէլիքլէր
վէ քեահինլէր նասպ էտէնէ՝ [ձ]էպէտ իւլ ապատ 'իզ-
զէթ վէ գուտրէթ օլսուն։ Ամին։

7-[ղ]Իշթէ պուլութլար իլէ կէլիյօր, վէ հէր կէօզ,
վէ [ճ]անը տէլէնլէր տախի անը կէօրէճէք տիր. վէ
անըն սէպէպինտէն զէմինին ճիւմլէ գապիլէլէրի
տէօյիւնէճէքլէր տիր։ Պէլի. Ամին։ 8-[մ]Մէվճուտ օ-
լան վէ օլմուշ վէ օլաճագ և հէր շէյէ գատիր Րապպ
Ալլահ պույուրըր քի՝ [յ]Ալֆա վէ Օմէղա [Իպթիտա վէ
Ինթիհա] պէն իմ։

9-Պէն Ցովհաննէս, քի սիզին պիրատէրինիզ վէ
Ցիսուս Քրիստոսըն մուզայագասը [ն]վէ մէլէքիւթիւ
վէ սապըրնտա [շ]չէրիքինիզ իմ, [ո]Ալլահըն քէլամը
վէ Ցիսուս Քրիստոսըն շէհատէթի իչիւն Պատմոս
տէնիլէն ատատա պուլունտըմ։ 10-[չ]Վէ *Րապպըն
կիւնիւնտէ [պ]իւզէրիմէ Րուհ կէլիպ [ջ]արտըմտան
պօրու սէսի կիպի, 11-[Ալֆա վէ Օմէղա՝ էվվէլ վէ
Ախըր պէն իմ, վէ] կէօրտիւյիւնկիւ պիր քիթապա

լ 1 Կոր. 15. 20։ Կող. 1. 18։	11։ 5. 11։	2. 12։
խ Եփես. 1. 21։ Գ. 17. 14։ 19. 16։	ղ Դան. 7. 13։ Մատթ. 24. 30։ 26. 64։ Ա'մալ. 1. 11։	շ Փիլ. 1. 7։ 4. 14։ 2 Տիմ. 1. 8։
ծ Ցովհ. 13. 34։ 15. 9։ Գաղ. 2. 20։	ճ Զաք. 12. 10։ Ցովհ. 19. 37։	ո Գ. 6. 9։ Ա.յ. 2։
կ 'Իպր. 9. 14։ 1 Ցովհ. 1. 7։	մ Ա.յ. 4։ Գ. 4. 8։ 11. 17։ 16. 5։	չ Ցովհ. 20. 26։ Ա'մալ. 20. 7։ 1 Կոր. 16. 2։
հ 1 Պետ. 2. 5, 9։ Գ. 5. 10։ 20. 6։	յ Ես. 41. 4։ 44. 6։ 48. 12։ Ա.յ. 18։ Գ. 2. 8։ 21. 6։ 22. 13։	* Եուն. Կիւրակի
ձ 1 Տիմ. 6. 16։ 'Իպր. 13. 21։ 1 Պետ. 4.	ն Րոմ. 8. 17։ 2 Տիմ.	պ Ա'մալ. 10. 10։ 2 Կոր. 12. 2։ Գ. 4. 2։ 17. 3։ 21. 10։
		ջ Գ. 4. 1։ 10. 9։

յազըփ [Ասիատա օլան] եէտի քիլիսէյէ, եա'նի Ե-
փեսոսա վէ Իզմիրէ վէ Պէրգամօնա վէ Թիւաթիրէ
վէ Սարդիկէյէ վէ Փիղադեղփիայա վէ Լաւոդիկի-
այա կէօնտէր՝ տէյիւ պէօյիւք պիր սէս իշիթտիմ։
12-Վէ պանա սէօյլէյէն սէս [illegible] [illegible] կէօրմէք
իչիւն տէօնտիւմ, վէ տէօնտիւյիւմտէ, ~եէտի ա-
լթուն չէմ'տան, 13-~Վէ եէտի չէմ'տանըն օրթա-
սընտա [Լ]Իպն իւլ ինսանա պէնզէր, վէ այաղընա
գատար պիր ~էսվապ կիյմիշ, [Ւ]վէ. կէօգսիւնէ պիր
ալթուն գուշագ գուշանմըշ օլան պիր Զաթ կէօր-
տիւմ։ 14-Վէ պաշը իլէ [Ց]սաչլարը պէյազ եափա-
ղը միսիլլիւ, գար կիպի պէյազ իտի, ~վէ կէօզլէ-
րի աթէշ ալէվի կիպի իտի։ 15-[+]Վէ այագլարը
ֆուրունտա գըզարմըշ խաաս փիրինճէ պէնզէր օ-
լարագ, [+]սէսի տախի չօգ սուլարըն սէսի կիպի ի-
տի։ 16-Վէ [']սաղ էլինտէ եէտի եըլտըզ պուլու-
նուպ՝ [Ֆ]աղզընտան իքի աղըզլը քէսքին պիր գըլըճ
չըգար իտի, ~չէհրէսի տախի գուվվէթլիւ զիյա վէ-
րէն կիւնէշ կիպի իտի։ 17-[Բ]Վէ անը կէօրտիւյիւմ-
տէ, այագլարընա էօլիւ կիպի տիւշտիւմ. [Գ]Օ տա-
խի սաղ էլինի իւզէրիմէ գօյարագ տէտի քի՝ Գօրգ-
մա, Էվվէլ [Ր]վէ Ախըր, 18-Վէ հայաթտա օլան
[Ի]պէն իմ. վէ էօլմիւշ իտիմ, [Հ]վէ իշթէ էպէտ իւլ
ապատ հայաթտա իմ. [Ամին.] [Ի]վէ հավիյէ իլէ էօ-

~ Խուր. 25. 37։ Զաք. 4. 2։ Ա.յ. 20։
• Գ. 2. 1։
Լ Եզեկ. 1. 26։ Դան. 7. 13։ 10. 16 ։ Գ. 14. 14։
Փ Դան.. 10. 5։
Ր Գ. 15. 6։
Ց Դան. 7. 9։
~ Դան. 10. 6։ Գ. 2. 18։ 19. 12։
Ւ Եզեկ. 1. 7։ Դան. 10. 6։ Գ. 2. 18։
+ Եզեկ. 43. 2։ Դան. 10. 6։ Գ. 14. 2։ 19. 6։
• Ա.յ. 20։ Գ. 2. 1։ 3. 1։
Ֆ Ես. 49. 2։ Եփես. 6. 17։ 'Իպր. 4. 12։ Գ. 2. 12, 16։ 19. 15, 21։
~ Ա'մալ. 26. 13։ Գ. 10. 1։
Բ Եզեկ. 1. 28։
Գ Դան. 8. 18։ 10. 10։
Ր Բօմ. 6. 9։
Ի Ես. 41. 4։ 44. 6։ 48. 12։ Գ. 2. 7։ 22. 13։ Ա.յ. 11։
Հ Գ. 4. 9։ 5. 14։
Ի Մեզ. 68. 20։ Գ. 20. 1։

լիւմիւն անախթարլարը պէնտէ տիր։ 19 - ըԿէօրտիւ-
յիւկ վէ թՀազըր օլան ժվէ պունտան սօնրա վու-
գու պուլաճագ շէյլէրի, 20 - իՍաղ էլիմտէ կէօր-
տիւյիւն եէտի եըլտըզըն սըրրընը լվէ եէտի ալթուն
շէմ'տանը եազ. օլ եէտի եըլտըզ խեէտի քիլիսէ-
նին մէլէքլէրի օլուպ՝ [կէօրտիւյիւն] ծեէտի շէմ'-
տան տախի եէտի քիլիսէ տիր։

ՊԱՊ 2

Եփեսոստա օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եազ. աԵէ-
տի եըլտըզը սաղ էլինտէ թութուպ՝ բեէտի ալ-
թուն շէմ'տանըն օրթասընտա կէզէն Զաթ պէօյ-
լէ պույուրըր. 2 - գՍէնին 'ամէլլէրինի վէ էմէյինի
վէ սապրընը վէ շէրիրլէրէ թէհամմիւլ էտէմէտի-
յինի դվէ ըէ....լէր տէյիլ իքէն՝ Ռէսուլլէր իզ, տէ-
յէնլէրի եթէճրիպէ էտիպ՝ անլէրի եալանճը պու-
լըտըղընը, 3 - Վէ սապր էտէրէք թէհամմիւլ էթտի-
յինի վէ իսմիմ իչիւն [էմէք չէքէրէք] զկէվշէմէտի-
յինի պիլիրիմ։ 4 - Պու ճիւմլէ իլէ 'ալէյհինտէ տէ-
յէճէյիմ վար. չիւնքի էվվէլքի մուհապպէթինի
թէրք էթտին։ 5 - Իմտի նէրէտէն տիւշտիւշ օլտը-
ղընը խաթըրընա կէթիր, վէ թէվպէ էյլէ, վէ էվ-
վէլքի 'ամէլլէրի իշլէ. եօգսա թէվպէ էթմէզ ի-
սէն, էսանա թէզ կէլիր վէ շէմ'տանընը եէրինտէն
գալտըրըրըմ։ 6 - Լաքին սէնտէ պու վար քի՝ ըՆի-
կօղայօսլըլարըն 'ամէլլէրինտէն իքրահ էտէրսին.

ը Ա.յ. 12, վէ ղայրի։
թ Գ. 2. 1, վէ ղայրի։
ժ Գ. 4. 1, վէ ղայրի։
ի Ա.յ. 16։
լ Ա.յ. 12։
խ Մաղ. 2. 7։ Գ. 2. 1, վէ ղայրի։
ծ Զաք. 4. 2։ Մատթ. 5. 15։ Փիլ. 2. 15։

ա Գ. 1. 16, 20։
բ Գ. 1. 13։
գ Մէղ. 1. 6։ Ա.յ. 9, 13, 19։ Գ. 3. 1, 8, 15։
դ 2 Կոր. 11. 13։ 2 Պետ. 2. 1։
ե 1 Յովհ. 4. 1։
զ Գաղ. 6. 9։ Եբր. 12. 3, 5։
է Մատթ. 24. 11, 13։
ը Ա.յ. 15։

պէն տախի անլէրտէն իքրահ էտէրիմ։ 7-թԳուլաղը օլան քիմսէ Ռուհըն քիլիսէլերէ սէօյլէտիկլէրինի իշիթսին. ղալիպ օլանա՝ Ալլահըն ճէննէթի օրթասընտա օլան ժհայաթ աղաճընտան իեէմէյի իհսան էտէճէյիմ։

8-Վէ Իզմիրտէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եազ. Էօլմիւշ օլուպ տա տիրիլմիշ օլան օլ լԷվվէլ վէ Ախըր պէօյլէ պույուրըր. 9-խՄէնին 'ամէլլէրինի վէ մուզայագանը վէ ֆագըրլըղընը, (ծամմա զէնկին սին,) վէ Եէհուտի տէյիպ, կանճագ Շէյթանըն ճէմա՛աթը իքէն՝ հԵէհուտի իզ՝ տէյէնլէրին քիւֆրիւնիւ պիլիրիմ։ 10-ձՉէքէճէյին շէյլէրին պիրինտէն գօրգմա. իշթէ Շէյթան սիզտէն պա՛զըլարընը հապսա աթաճագ, վէ օն կիւն գատար մուզայագանըզ օլաճագ տըր. ղԷօլիւմէ տէյին սատըգ օլ. ճպէն տախի սանա հայաթ թաճընը վէրիրիմ։ 11-մԳուլաղը օլան քիմսէ Ռուհըն քիլիսէլերէ սէօյլէտիկլէրինի իշիթսին. ղալիպ օլան՝ յիքինճի էօլիւմտէն զիյան չէքմէյէճէք տիր։

12-Վէ Պէրգամօնտա օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եազ. նԻքի աղըզլը քէսքին գըլըճըն սահիպի պէօյլէ պույուրըր. 13-շՄէնին 'ամէլլէրինի վէ սէնին նէրէտէ, ոեա՛նի Շէյթանըն թախթը պուլունտըղը եէրտէ սաքին օլտըղընը պիլիրիմ, վէ իսմիմի գավի թութարսըն, վէ արանըզտա Շէյթանըն սաքին օլտըղը եէրտէ՝ օլ սատըգ շէհիտիմ օլան Անթի-

թ Մատթ. 11. 15։ 13. 9, 43։ Ա.յ. 11, 17, 29։ Գ. 3. 6, 13, 22։ 13. 9։
ժ Գ. 22. 2, 14։
ի Թէք. 2. 9։
լ Գ. 1. 8, 17, 18։
խ Ա.յ. 2։
ծ Ղուկ. 12. 21։ 1 Տիմ. 6. 18։ Յակ. 2. 5։
կ Գ. 3. 9։
հ Ռոմ. 2. 17, 28, 29։ 9. 6։
ձ Մատթ. 10. 22։
ղ Մատթ. 24. 13։
ճ Յակ. 1. 12։ Գ. 3. 11։
մ Ա.յ. 7։ Գ. 13. 9։
յ Գ. 20. 14։ 21. 8։
ն Գ. 1. 16։
շ Ա.յ. 2։
ո Ա.յ. 9։

պաս գաթըլ օլունտուղու կիւնլէրտէ պիլէ, պանա օ-
լան իմանընը ինքեար էթմէտին։ 14-Գու ճիւմլէ
իլէ ’ալէյհինտէ պիր ազ տէյէճէյիմ վար. չիւնքի
օրատա, եանընտա [ժ]փութ գուրպանընտան եէմէլէ-
րի [ի]վէ զինա էթմէլէրի իչիւն՝ պէնի Իսրայէլին
էօնիւնէ թէօքէզ գօմաղը Բաղագա էօյրէտէն [լ]Բա-
ղաամըն թա’լիմինի թութանլար վար։ 15-[խ]Քէզա-
լիք սէնին եանընտա տախի պէնիմ իքրահ էթտի-
յիմ Նիկողայոսլըլար թա’լիմինի թութանլար վար։
16-[ծ]Թէվպէ էյլէ. եօգսա սանա թէզ կէլիպ՝ [կ]աղ-
զըմըն գըլըճըյլէ անլէր իլէ ճէնկ էտէրիմ։ 17-[հ]Գու-
լաղը օլան քիմսէ Րուհըն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի
իշիթսին. ղալիպ օլանա մահֆուզ մէննատէն եէմէյի
ինսան էտիպ՝ անա պիր պէյազ թաշ վէրէճէյիմ,
օլ թաշըն իւզէրինտէ տախի անը ալանտան մա’տա
քիմսէնին պիլմէտիյի [ձ]պիր եէնի իսմ եազըլը տըր։
18-Վէ Թիւատիրտէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ
եազ. [ղ]Կէօզլէրի աթէշ ալէվի կիպի օլուպ՝ այագ-
լարը խաաս փիրինճէ պէնզէր օլան Իպն Ուլլահ պէօյ-
լէ պույուրըր. 19-[ճ]Մէնին ’ամէլլէրինի վէ մուհապ-
պէթինի վէ խըտմէթինի վէ իմանընը վէ սապրընը
հէմ սօնրաքի ’ամէլլէրինկ. էվվէլքիլէրտէն զիյատէ
օլտուղունը պիլիրիմ։ 20-Գու ճիւմլէ իլէ ’ալէյհինտէ
[պիր ազ] տէյէճէյիմ վար. չիւնքի՝ [մ]Նէպիյէ իմ
տէյէն գարը Յեզապէլ [յ]զինա էթմէյի վէ փութ

ժ Այ. 20։ Ա'մալ. 15. 29։ 1 Կոր. 8. 9, 10։ 10. 19, 20։
ի 1 Կոր. 6. 15, վէ ղայրի։
լ Ա'ռ. 24. 14։ 25. 1։ 31. 16։ 2 Պետ. 2. 15։ Յուդ. 11։
խ Այ. 6։
ծ Գո’ղո’ղ իմոր թէվպէ
կ Եշ. 11. 4։ 2 Սէլ. 2. 8։ Գ. 1. 16։ 19. 15, 21։
հ Այ. 7, 11։
ձ Գ. 3. 12։ 19. 12։
ղ Գ. 1. 14, 15։
ճ Այ. 2։
մ 3 Մուլ. 16. 31։ 21. 25։ 4 Մուլ. 9. 7։
յ Խուր. 34. 15։ Ա'մալ. 15. 20, 29։ 1 Կոր. 10. 19, 20։ Այ. 14։

դուրպանընտան ռէմզյի Թա՛լիմ էտէրէք, գուլլարը-
մը իղլալ էթմէսինէ պըրագըրսըն։ 21 - +Վէ պէն ա-
նա՝ գէնտի զինասընտան Թէվպէ իչիւն մուհլէԹ
վէրտիմ իսէ տէ, Թէվպէ էթմէտի։ 22 - ԻշԹէ ա-
նը պիր ռաԹաղա, վէ անըն իլէ զինա էտէնլէրի
գէնտի ՚ամէլլէրինտէն Թէվպէ էԹմէտիգլէրի Թագ-
տիրտէ՝ պէօյիւք մուզայագայա պըրագաճաղըմ։
23 - Վէ էվլատընը էօլիւմիլէ գաԹլ էտէճէյիմ. վէ
ճիւմլէ քիլիսէլէր ՚պէօպրէքլէր իլէ գալպլէրի Թէֆ-
Թիշ էտէն պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր. ‡վէ հէր պի-
րինիզէ ՚ամէլլէրինիզէ կէօրէ վէրէճէյիմ։ 24 - Ամ-
մա սիզ Թիւատիրտէ պուլունան սա՛իրլէրէ հէման
պու Թա՛լիմի գապուլ էթմէյէն վէ Շէյթանըն տէ-
րին ումուրը ՚աաա էԹտիգլէրի չէյլէրի պիլմէյէնլէ-
րէ տէրիմ քի՝ ¯Իւզէրինիզէ պաշգա ռիւք գօյմա-
յաճաղըմ. 25 - ᴱՄէկէր քի մալիք օլտըղընըզ չէյի
Թա պէն կէլինճէյէ տէյին գավի ԹուԹասընըզ։
26 - Վէ ղալիպ օլուպ ᵗ՚ամէլլէրիմի նիհայէԹէ տէ-
յին հըֆզ էտէն քիմսէյէ՝ պէն Փէտէրիմ Թարա-
ֆընտան ալտըղըմ կիպի ᵀմիլլէԹլէր իւզէրինէ հիւ-
քիւմէԹ վէրէճէյիմ։ 27 - ᵗՕ տախի *անլէրէ տէմիր
ասա իլէ հիւքիւմէԹ էտէճէք", վէ անլէր չէօմլէք-
ճի գապլարը կիպի փարէլէնէճէք տիր։ 28 - Վէ ա-
նա ˇսապահ ռըլտըղընը վէրէճէյիմ։ 29 - ᵏԳուլաղը օ-

+ Բօմ. 2. 4։ Գ. 9. 20։
• 1 Միւլ. 16. 7։ 1 Թէվ. 28. 9։ 29. 17։ 2 Թէվ. 6. 30։ Մէզ. 7. 9։ Երեմ. 11. 20։ 17. 10։ 20. 12։ Յովհ. 2. 24, 25։ Ա՛մալ. 1. 24։ Բօմ. 8. 27։
‡ Մէզ. 62. 12։ Մատթ. 16. 27։ Բօմ. 2. 6։ 14. 12։ 2 Կոր. 5 10։ Գաղ. 6. 5։ Գ. 20. 12։
¯ Ա՛մալ. 15. 28։
ᴱ Գ. 3. 11։
ᵗ Յովհ. 6. 29։ 1 Յովհ. 3. 23։
ᵀ Մատթ. 19. 28։ Ղուկ. 22. 29, 30։ 1 Կոր. 6. 3։ Գ. 3. 21։ 20. 4։
ᵗ Մէզ. 2. 8, 9։ 49. 14։ Դան. 7. 22։ Գ. 12. 5։ 19. 15։
* Եռան. անլէրի տէմիր ՚ասա իլէ կիւտէճէք
ˇ 2 Պետ. 1. 19։ Գ. 22. 16։
ᵏ Ա. 7։

——

լան քիմսէ Ռուհըն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին ։

ԲԱԲ 3

Վէ Սարդիկէտէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ եազ. [ա]Ալլահըն եէտի Ռուհընա վէ եէտի եըլտըզա մալիք օլան պէօյլէ պույուրըր. [բ]Սէնին 'ամէլլէրինի, եա'նի տիրի սին տէյու իսմին վար իքէն՝ [գ]էօլիւ օլտուղունը պիլիրիմ։ 2 - Ույանըգ օլ, վէ պագիյյէ գալըպ էօլմէք իւզրէ օլան շէյլէրի գուվվէթլէնտիր. զիրա սէնին 'ամէլլէրինի Ալլահըն հուզուրընտա միւքէմմէլ պուլմատըմ։ 3 - [դ]Իմտի նասըլ ալտըղընը վէ իշիթտիյինի խաթըրընա կէթիր, վէ հըֆզ էտէրէք՝ [ե]թէվպէ էյլէ. [զ]Ույանըգ օլմատըղըն թագտիրտէ սէնին իւզէրինէ խըրսըզ կիպի կէլէճէյիմ, վէ իւզէրինէ հանկը սա'աթտա կէլէճէյիմի պիլէմէյէճէքսին։ 4 - Ֆագաթ Սարդիկէտէ պիլէ [է]էլպիսէլէրինի քիրլէթմէմիշ սէնին պիր գաչ քիմսէլէրին պուլունուր՝ պունլար պէնիմ իլէ պէրապէր [ը]պէյազ էսվապ իլէ կէզէճէքլէր, չիւնքի լայըգ տըրլար։ 5 - Ղալիպ օլան քիմսէ [թ]պէյազ էլպիսէյէ կէյէճէք տիր. [ժ]պէն տախի իսմինի [ի]հայաթ քիթապընտան ասլա մահվ էթմէյէճէյիմ, [լ]վէ անըն իսմինի Փէտէրիմին վէ մէլէքլէրինին հուզուրընտա իգրար էտէճէյիմ։ 6 - [խ]Գուլագը օլան քիմսէ Ռուհըն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին։

ա Գ. 1. 4, 16։ 4. 5։ 5. 6։
բ Գ. 2. 2։
գ Եփես. 2. 1, 5։ 1 Տիմ. 5. 6։
դ 1 Տիմ. 6. 20։ 2 Տիմ. 1. 13։ Ա.յ. 11։
ե Ա.յ. 19։
զ Մատթ. 24. 42, 43։ 25. 13։ Մարկ. 13. 33։ Ղուկ. 12. 39, 40։ 1 Սէլ. 5. 2, 6։ 2 Պետ. 3. 10։ Գ. 16. 15։
է Յուդ. 23։
ը Գ. 4. 4։ 6. 11։ 7. 9, 13։
թ Գ. 19. 8։
ժ Խուր. 32. 32։ Մէզ. 69. 28։
ի Փիլ. 4. 3։ Գ. 13. 8։ 17. 8 ։ 20. 12 ։ 21. 27։
լ Մատթ. 10. 32 ։ Ղուկ. 12. 8։
խ Գ. 2. 7։

7 - Վէ Փիլադելփիատա օլան քիլիսէնին մէլէյի-
նէ եազ. [ծ]Գուտտուս [կ]վէ Հագգ, [հ]վէ Դաւիթին ա-
նախթարընա մալիք օլուպ` [ձ]աչտըղընը քիմսէ գա-
փայամազ, [ղ]վէ գափատըղընը քիմսէ աչամազ օլան
Զաթ պէօյլէ պույուրըր: 8 - [ճ]Սէնին 'ամէլլէրինի
պիլիրիմ. [մ]իշթէ սէնին էօնիւնտէ քիմսէնին գա-
փայամայաճաղը պիր աչըգ գափու գօյտըմ, զիրա
պիր ազ գուվվէթին օլարագ քէլամըմը հըֆզ էյ-
լէտին, վէ իսմիմի ինքեար էթմէտին: 9 - [յ]Իշթէ
Եէհուտի տէյիւ իքէն անճագ եալան եէրէ` Եէհու-
տի իզ` տէյէրէք, Շէյթանըն ճէմա'աթընտան օլան-
լարը կէթիրէճէյիմ. [ն]իշթէ անլէրի կէթիրիպ ա-
յագլարընըն էօնիւնտէ սէճտէ գըլտըրարագ` անլէ-
րէ սէնի սէվտիյիմի պիլտիրէճէյիմ: 10 - Սապրըմըն
քէլամընը հըֆզ էյլէտիյին սէպէպտէն, պէն տախի
սէնի [շ]զէմին իւզէրինտէ սաքին օլանլարը թէճրիպէ
իչիւն [ո]պիւթիւն տիւնեա իւզէրինէ կէլմէք իւզրէ օ-
լան [չ]թէճրիպէ սա'աթընտան հըֆզ էտէրիմ: 11 -
[պ]Իշթէ թէզ կէլիրիմ, [ջ]սէնտէ պուլունանը գավի
թութ, [ռ]օլմայա քի պիրի թաճընը ալա: 12 - Ղա-
լիպ օլան քիմսէյի Ալլահըմըն հէյքէլինտէ [ս]տիրէք
եափաճաղըմ, վէ արթըգ տըշարը չըգմայաճագ-
տըր. [վ]վէ անըն իւզէրինէ Ալլահըմըն իսմինի, վէ
Ալլահըմ թարաֆընտան սէմատան նիւզուլ էտէն
Ալլահըմըն շէհրի` [տ]եէնի Երուսաղէմին իսմինի, [ր]վէ

ծ Ա'մալ. 3. 14:
կ 1 Յովհ. 5. 20: Աճ. 14: Գ. 1. 5: 6. 10: 19. 11:
հ Եսա. 22. 22: Ղուկ. 1. 32: Գ. 1. 18:
ձ Մատթ. 16. 19:
ղ Յոբ 12. 14:
ճ Աճ. 1:
մ 1 Կոր. 16. 9: 2 Կոր. 2. 12:
յ Գ. 2. 9:
ն Եսա. 49. 23: 60. 14:
շ Եսա. 24. 17:
ո Ղուկ. 2. 1:
չ 2 Պետ. 2. 9:
պ Փիլ. 4. 5: Գ. 1. 3: 22. 7, 12, 20:
ջ Գ. 2. 25:
ռ Գ. 2. 10:
ս 3 Թագ. 7. 21: Գաղ. 2. 9:
վ Գ. 2. 17: 14. 1: 22. 4:
տ Գաղ. 4. 26: Եբր. 12. 22: Գ. 21. 2, 10:
ր Գ. 22. 4:

պէնիմ եէնի իսմիմի եազաճաղըմ։ 13 - [յ]Գուլաղը օ-
լան քիմսէ Ռուհըն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթ-
սին։

14 - Վէ Լաուդիկիաատա օլան քիլիսէնին մէլէյինէ
եազ. [ն]Օլ Ամին՝ [շ]օլ սատըգ վէ հագգ Շահիտ, [ո]Ալ-
լահըն խիլգաթընըն Իպթիտասը պէօյլէ պույուրուր։
15 - [չ]Սէնին 'ամէլլէրինկի պիլիրիմ քի՝ նէ սօղուգ, նէ
տէ սըճագ սըն. քեա՛շքի եա սօղուգ եա սըճագ
օլա իտին։ 16 - Իմտի նէ սօղուգ, նէ սըճագ օլուպ՝
ըլըգ օլտուղընկ իչիւն սէնի աղզըմտան խըթիֆրաղ էտէ-
ճէյիմ։ 17 - [պ]Զէնկին իմ վէ մալտար օլտըմ վէ պիր
շէյէ միւհթաճ տէյիլիմ, տէյիպ՝ սէն պիչարէ վէ
սէֆիլ վէ ֆագիր վէ քէօր վէ չըփլագ օլտուղընը
պիլմէտիյին էճլտէն, 18 - Սանա նասիհաթ էտէրիմ
քի՝ զէնկին օլմագ իչիւն աթէշտէ գալ օլունմըշ
ալթուն, վէ կիյինիպ չըփլագլըղընըն 'այպը կէօ-
րիւնմէմէսի իչիւն [ջ]պէյազ էլպիսէ պէնտէն սա-
թըն ալասըն, վէ կէօրմէն իչիւն կէօզլէրինկէ 'իլաճ
դօյասըն։ 19 - [ռ]Պէն ճիւմլէ սէվտիյիմ քիմսէլէրի
թա'զիր վէ թէ"տիպ էտէրիմ. իմտի ղայրէթլի օ-
լուպ՝ թէվպէ էյլէ։ 20 [ս]Իշթէ գափուտա տուրուպ
չալըյօրըմ. [վ]էկէր պիր քիմսէ սէսիմի իշիտիր տէ
գափույը աչար իսէ, [տ]անըն եանընա կիրէրիմ, վէ
պէն անըն իլէ՝ օ տախի պէնիմ իլէ ախշամ թա-
'ամը էտէճէյիզ։ 21 - Ղալիպ օլանա պէնիմ իլէ
[ր]թախթըմտա օթուրմաղը իհսան էտէճէյիմ, նի-

յ Գ. 2. 7։
ն Եշ. 65. 16։
շ Գ. 1. 5։ 19. 11։ 22. 6։ Այ. 7։
ո Կող. 1. 15։
չ Այ. 1։
պ Ովս. 12. 9։ 1 Կոր. 4. 8։
ջ 2 Կոր. 5. 3։ Գ. 7. 13։ 16. 15։ 19. 8։
ռ Եշ. 55. 1։ Մատթ. 13. 44։ 25. 9։
ս Յոբ 5. 17։ Եմս. 3. 11, 12։ 'Իպր. 12. 5, 6։ Յակ. 1. 12։
վ Աղն. 5. 2։
տ Ղուկ. 12. 37։
ր Յովհ. 14. 23։
ց Մատթ. 19. 28։ Ղուկ. 22. 30։ 1 Կոր. 6. 2։ 2 Տիմ. 2. 12։ Գ. 2. 26, 27։

թէքիմ պէն տախի ղալիպ օլուպ՝ Փէտէրիմ իլէ
անըն թախթընտա օթուրտըմ։ 22-[ը]Գուլաղը օլան
քիմսէ Րուհըն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին։

ՊԱՊ 4

Պու չէյլէրտէն սօնրա կէօրտիւմ քի՝ սէմատա
աչըլմըշ պիր գափու վար իտի, [ա]վէ պօրու սէտա-
սը կիպի պէնիմ իլէ սէօյլէշտիյինի իշիթմիշ օլտը-
ղըմ էվվէլքի սէտա՝ [բ]Պուրայա չըգ, [գ]վէ պունտան
սօնրա վագը՚ օլաճագ չէյլէրի սանա կէօսթէրէյիմ
տէտի։ 2-[դ]Վէ տէր՚աքապ իւզէրիմէ Րուհ կէլտի,
[ե]վէ իշթէ սէմատա գուրուլմըշ պիր թախթ վէ
թախթըն իւզէրինտէ պիր օթուրան վար իտի։ 3-
Վէ օլ օթուրան կէօրինիւշտէ եէշիմ վէ գըրմըզը
՚ագիգ թաշընա պէնզէր իտի. վէ թախթըն էթ-
րաֆընտա կէօրինիւշտէ զիւմրիւտէ պէնզէր [զ]գավսը
գուզահ վար իտի։ 4-Վէ թախթըն էթրաֆընտա
եիրմի տէօրթ թախթ պուլունուպ՝ օլ թախթլար իւ-
զէրինտէ տախի [է]պէյազ էլպիսէ կիյմիշ [ը]վէ պաշ-
լարընտա ալթուն թաճլարը օլան եիրմի տէօրթ իխ-
թիյար օթուրմըշ [կէօրտիւմ]։ 5-Վէ թախթտան
[թ]շիմշէքլէր վէ կիւրիւլթիւլէր վէ սէտալար չըգըյօր
իտի, վէ թախթըն էօնիւնտէ՝ [ժ]Ալլահըն եէտի Րուհը
օլան՝ եանըգ ալէվլէնէն [ի]եէտի գանտիլ վար իտի։ 6-
[լ]Վէ թախթըն էօնիւնտէ պիլլուրա պէնզէր սըրչատան
պիր տէնիզ օլուպ՝ [խ]թախթըն օրթասընտա վէ թախ-

ը Պ. 2. 7։

ա Պ. 1. 10։
բ Պ. 11. 12։
գ Պ. 1. 19։ 22. 6։
դ Պ. 1. 10։ 17. 3։ 21. 10։
ե Ես. 6. 1։ Երեմ. 17. 12։ Եզեկ. 1. 26։ 10. 1։ Դան. 7. 9։
զ Եզեկ. 1. 28։
է Պ. 3. 4, 5։ 6. 11։ 7. 9, 13, 14։ 19. 14։
ը Ալ. 10։
թ Պ. 8. 5։ 16. 18։
ժ Պ. 1. 4։ 3. 1։ 5. 6։
ի Խուր. 37. 23։ 2 Թէվ. 4. 20։ Եզեկ. 1. 13։ Զաք. 4. 2։
լ Խուր. 38. 8։ Պ. 15. 2։
խ Եզեկ. 1. 5։

թըն էթրաֆընտա եօնիւ [ծ]վէ արդաար կէօզլէրլէ տօլու տէօրթ զիրուհ վար իտի։ 7 - [կ]Վէ պիրինճի զիրուհ արսլանա պէնզէր, վէ իքինճի զիրուհ պուզաղըյա պէնզէր, վէ իւչիւնճիւ զիրուհըն եիւզիւ ինսան եիւզի-կիպի, վէ տէօրտիւնճիւ զիրուհ ուչան գարթալա պէնզէր իտի։ 8 - Վէ տէօրթ զիրուհըն հէր պիրինին էթրաֆընտա [հ]ալթըշար գանատը պուլունուպ՝ իչ թարաֆտան [ձ]կէօզլէրլէ տօլու իտիլէր, վէ կէճէ կիւնտիւզ ֆէրաղէթ էթմէյէրէք՝ [ղ]Գուտտուս, Գուտտուս, Գուտտուս, [ճ]մէվճուտ օլմուշ վէ օլան վէ օլաճագ, [մ]Ք հէր շէյէ գատիր Րապպ Ալլահ՝ տէրլէր իտի։ 9 - Վէ զիրուհլար թախթըն իւզէրինտէ օթուրան վէ [յ]իլէլէպէտ հայյ օլանա համտ վէ ʼիզզէթ վէ շիւքիւր ʼարզ էթտիքլէրինտէ, 10 - [ն]Օլ եիրմի տէօրթ իխթիյար թախթըն իւզէրինտէ օթուրանըն հուզուրունտա եէրէ գափանըրպ՝ [շ]իլէլէպէտ հայյ օլանա սէճտէ գըլարլար, [ո]վէ թաճլարընը թախթըն էօնիւնէ պըրագըրպ, 11 - [չ]Եա Րապպ Ալլահըմըզ, համտ ու ʼիզզէթ վէ գուտրէթ ալմաղա լայըգ սըն, [պ]զիրա հէր շէյի սէն խալգ էյլէտին, վէ սէնին իրատէթինլէ մէվճուտ տըր վէ խալգ օլունտուլար՝ տէրլէր իտի։

ՊԱՊ 5

Վէ թախթտա օթուրանըն սաղ էլինտէ իչէրիսի վէ արդաար եազըլմըշ [ջ]վէ եէտի միւհրլէ միւհըրլէնմիշ [ռ]պիր քիթապ կէօրտիւմ։ 2 - Վէ՝ Քիթապը

ծ Աշ. 8։
կ Եզէկ. 1. 10։ 10. 14։
հ Եշ. 6. 2։
ձ Աշ. 6։
ղ Եշ. 6. 3։
ճ Պ. 1. 4։
մ Պ. 1. 8։
յ Պ. 1. 18։ 5. 14։ 15. 7։
ն Պ. 5. 8, 14։
շ Աշ. 9։
ո Աշ. 4։
չ Պ. 5. 12։
պ Թէէբ. 1. 1։ Աʼմալ. 17. 24։ Եփէս. 3. 9։ Կօղ. 1. 16։ Պ. 10. 6։
ջ Եշ. 29. 11։ Դան. 12. 4։
ռ Եզէկ. 2. 9, 10։

աչըպ մուհրլէրինի չէօզմէյէ լայըգ քի՞մ տիր՝ տէ-
յու եիւքսէք սէսլէ նիտա էտէն պիր գուվվէթլի
մէլէք կէօրտիւմ։ 3-Վէ [գ]կէրէք սէմատա վէ կէ-
րէք զէմինտէ վէ զէմին ալթընտա, քիթապը աչ-
մաղա, եախօտ անա նազար գըլմաղա քիմսէ մուգ-
թէտիր տէյիլ իտի։ 4-Վէ քիթապը աչմաղա [վէ
օգումաղա,] եախօտ անա նազար գըլմաղա քիմսէ
լայըգ պուլունմատըղը իչիւն՝ պէն զիյատէսիյլէ աղ-
լայօր իտիմ։ 5-Վէ իխթիյարլարտան պիրի պանա
տէտի քի՝ Աղլամա, [դ]իշթէ Դաւիթին ասլը օլուպ՝
[ե]Ցուտա սըպթընտան օլան Արսլան քիթապը աչըպ
[զ]եէտի մուհրիւնիւ չէօզմէյէ զաֆէրեապ օլտու։ 6-
Վէ թախթ իլէ տէօրթ զիրուհըն օրթասընտա վէ
իխթիյարլարըն օրթասընտա եէտի պույնուզա, վէ
[է]Ալլահըն պիւթիւն զէմինէ իրսալ օլունան եէտի
Րուհու օլան [ը]եէտի կէօզէ մալիք օլարագ, կէօյա
զէպհ օլունմըշ [թ]պիր Գուզու տուրմագտա կէօր-
տիւմ։ 7-Օ տախի կէլիպ՝ [ժ]թախթտա օթուրանըն
սաղ էլինտէն քիթապը ալտը։ 8-Վէ քիթապը ալ-
տըղը կիպի, [ի]օլ տէօրթ զիրուհ [լ]վէ հէր պիրինին
էլինտէ պիր թանպուր վէ [խ]մուգատտէսլէրին տու-
'աալարը օլան պուխուրլէ տօլու ալթուն թասլար
պուլունան օլ եիրմի տէօրթ իխթիյար՝ Գուզունըն
հուզուրընտա եէրէ գափանտըլար։ 9-[ծ]Վէ պիր եէ-
նի թէսպիհ թէրէննիւմ էտէրէք՝ [կ]Քիթապը ալըպ
մուհրլէրինի աչմաղա լայըգ սըն. [հ]չիւնքի զէպհ օ-

գ Այ. 13։
դ Եշ. 11. 1, 10։ Րօմ. 15. 12։ Գ. 22. 16։
ե Թէք. 49. 9, 10։ 'Իպր. 7. 14։
զ Այ. 1։ Գ. 6. 1։
է Գ. 4. 5։
ը Զաք. 3. 9։ 4. 10։
թ Եշ. 53. 7։ Ցուհ. 1. 29, 36։ 1 Պետ. 1. 19։ Գ. 13. 8։ Այ. 9, 12։
ժ Գ. 4. 2։
ի Գ. 4. 8, 10։
լ Գ. 14. 2։ 15. 2։
խ Մեզ. 141. 2։ Գ. 8. 3, 4։
ծ Մեզ. 40. 3։ Գ. 14. 3։
կ Գ. 4. 11։
հ Այ. 6։

լունտըն, վէ գանընլէ պիզի Ալլահա յՀէր գապիլէ վէ լիսան վէ գավմ վէ միլլէթ իչինտէն ՚սաթըն ալտըն. 10 - ᶠՎէ պիզի Ալլահըմըզըն հուզուրընտա մէլիքլէր վէ քեահինլէր էյլէտին, պիզ տախի զէմին իւզէրինտէ սալթանաթ էտէճէյիզ՝ տէրլէր իտի։
11 - Վէ կէօրտիւմ, ˢվէ թախթ իլէ զիրուհլար վէ իխթիյարլարըն էթրաֆընտա չօգ մէլէքլէրին սէսինի իշիթտիմ. ᵓանլէրին մըգտարը տախի օն պին քէրրէ օն պինլէր վէ պինլէրճէ պինլէր օլուպ՝ եիւքսէք սէսլէ, 12 - ᶟՉէպհ օլունմըշ օլան Գուզու գուտրէթ վէ ղընա վէ հիքմէթ վէ գուվվէթ վէ ՚իզզէթ վէ համտ վէ պէրէքէթի ալմաղա լայըգ տըր՝ տէրլէր իտի։ 13 - ᶟՎէ սէմատա վէ զէմինտէ վէ զէմին ալթընտա պուլունան հէր պիր մախլուգըն, վէ տէնիզտէ օլանլարըն, վէ անլէրտէ պուլունան ճիւմլէ մէվճուտաթըն՝ ᵔԹախթտա օթուրան իլէ Գուզույա ՚պէրէքէթ վէ ՚իզզէթ վէ համտ վէ գուտրէթ էպէտ իւլ ապատ մախսուս տըր՝ տէտիքլէրինի իշիթտիմ։ 14 - ᵔՕլ տէօրթ զիրուհ տախի՝ Ամին՝ տէտիլէր, վէ օլ իխթիյարլար ՚եէրէ գափանըպ սէճտէ գըլտըլար։

ԳԱԳ 6

ᵔՎէ Գուզու միւհըրլէրտէն պիրինի աչտըղընտա կէօրտիւմ, ᶠվէ տէօրթ զիրուհլարտան պիրինին

յ Դան. 4. 1։ 6. 25։ Գ. 7. 9։ 11. 9։ 14. 6։	ᶠ Խուր. 19. 6։ 1 Պետ. 2. 5, 9։ Գ. 1. 6։ 20. 6։ 22. 5։	չ 1 Թէվ. 29. 11։ Բոմ. 9. 5։ 16. 27։ 1 Տիմ. 6. 16։ 1 Պետ. 4. 11։ 5. 11։ Գ. 1. 6։
ւ Ա'մալ. 20. 28։ Բոմ. 3. 24, 26։ 1 Կոր. 6. 20։ 7. 23։ Եփես. 1. 7։ Կող. 1. 14։ 'Իպր. 9. 12։ 1 Պետ. 1. 18, 19։ 2 Պետ. 2. 1։ 1 Յովհ. 1. 7։	ʃ Գ. 4. 4, 6։	ղ Գ. 19. 4։
	ջ Մէզ. 68. 17։ Դան. 7. 10։ 'Իպր. 12. 22։	ջ Գ. 4. 9, 10։
	ռ Գ. 4. 11։	
	շ Փիլ. 2. 10։ Ալ. 3։	ս Գ. 5. 5—7։
	ս Գ. 6. 16։ 7. 10։	ք Գ. 4. 7։

կէօք կիւրիւլթիւսիւ կիպի պիր սէսլէ՝ Կէլ տէ պագ՝ տէտիկյինի իշիթտիմ։ 2-Վէ կէօրտիւմ գքի՝ պիր պէյազ աթ վար իտի, դվէ անա պինմիշ օլանըն պիր եայը օլուպ՝ եանա պիր թաճ վէրիլտի, վէ ղալէպէ էտէրէք վէ ղալէպէ էթմէք իւզրէ չըգտը կիթտի։

3-Վէ իքինճի միւհրիւ աչտըղընտա, զիքինճի զիրուհըն՝ Կէլ [վէ պագ]՝ տէտիկյինի իշիթտիմ։ 4-էՎէ պաշգա պիր ալ աթ չըգտը· վէ անա պինմիշ օլան քիմսէ ադէմլէրին պիրպիրինի գաթլ էթմէլէրի իչիւն, զէմինտէն ասայիշի գալտըրմաղա մէ՛մուր օլտու, վէ անա պէօյիւք պիր գըլըճ վէրիլտի։

5-Վէ իւչիւնճիւ միւհրիւ աչտըղընտա, ըիւչիւնճիւ զիրուհըն՝ Կէլ տէ պագ՝ տէտիկյինի իշիթտիմ· վէ կէօրտիւմ քի թպիր սիյահ աթ, վէ անա պինմիշ օլանըն էլինտէ պիր թէրազի վար իտի։ 6-Վէ՝ Պիր էօլչէք պուղտայ պիր տինարա, վէ իւչ էօլչէք արփա պիր տինարա օլսուն· ժվէ զէյթուն եաղը իլէ շէրապա զարար էթմէյէսին՝ տէյէրէք տէօրթ զիրուհ արասընտան պիր սէս իշիթտիմ։

7-Վէ տէօրտիւնճիւ միւհրիւ աչտըղընտա, իտէօրտիւնճիւ զիրուհըն՝ Կէլ տէ պագ՝ տէտիկյինի իշիթտիմ։ 8-լՎէ կէօրտիւմ քի պիր սարը աթ վար իտի, վէ անա պինմիշ օլանըն ատը Էօլիւմ իտի, վէ Հավիյէ անըն արտը սըրա կիտիյօր իտի, խվէ գըլըճլէ վէ գըթլըգլէ վէ էօլիւմլէ ծվէ եէրին վուհուշըլայլէ էօլտիւրմէք իչիւն անլէրէ զէմինին պիր րուպ՛ը իւզէրինէ գուտրէթ վէրիլտի։

գ Զաք. 6.3։ Գ. 19. 11։
դ Մէզ. 45. 4, 5։
ե Զաք. 6.11։ Գ.14.14։
զ Գ. 4. 7։
է Զաք. 6. 2։
ը Գ. 4. 7։
թ Զաք. 6. 2։
ժ Գ. 9. 4։
ի Գ. 4. 7։
լ Զաք. 6. 3։
խ Եզէկ. 14. 21։
ծ Ղև. 26. 22։

9-Վէ պէշինճի միւհրիւ աչտըղընտա, [ա]Ալլահըն
քէլամը վէ [բ]քէնտիլէրինտէ պուլունան չէհատէթ
իչիւն [գ]գաթլ օլունմըշլարըն ճանլարընը [դ]մէզպահըն
ալթընտա կէօրտիւմ։ 10-Վէ եիւքսէք սէսլէ ֆէր-
եատ էտիպ՝ էյ [ե]գուտտուս վէ հագգ Րապպ, [զ]նէ՞
վագթա գատար [է]հիւքմ էթմէզսին, վէ զէմինի-
զէրինտէ սաքին օլանլարտան գանըմըզըն ինթիգա-
մընը ալմազսըն՝ տէրլէր իտի։ 11-[ը]Վէ անլէրին հէր
պիրինէ պէյազ խիլ'աթ վէրիլիպ՝ քէնտիլէրի կիպի
գաթլ օլունաճագ օլան րէֆիգլէրի վէ պիրատէր-
լէրինին [illegible] տախի թէմամ օլունճայա տէյին
[թ]տահա պիր միւտտէթ իսթիրահաթ էթսինլէր՝ տէ-
նիլտի։

12-Վէ ալթընճը միւհրիւ աչտըղընտա, կէօր-
տիւմ քի [ժ]պիր պէօյիւք զէլզէլէ օլուպ՝ [ի]կիւնէշ
պիր գըլ չուվալ կիպի սիյահ օլարագ, այ *տախի
գան կիպի օլտու. 13-[լ]Վէ սէմանըն եըլտըզլա-
րը, շիտտէթլի րիւզկեարտան սալլանան ինճիր ա-
ղաճը քէնտի խամ ինճիրլէրինի տէօքտիւյիւ կի-
պի, եէրէ տիւշտիւլէր. 14-[խ]Վէ սէմա պիր տիւ-
րիւլիւր թումար կիպի չէքիլտի. [ծ]Հէր տաղ վէ ա-
տա տախի եէրլէրինտէն հարէքէթ էյլէտի։ 15-Վէ
տիւնեա մէլիքլէրի վէ պէօյիւքլէր վէ զէնկինլէր վէ
պինպաշըլար վէ գուտրէթ սահիպլէրի վէ հէր գուլ
վէ հէր հուրր [կ]մաղարալարտա վէ տաղլարըն գա-

[ա] Պ. 1. 9։
[բ] 2 Տիմ. 1. 8։ Պ. 12. 17։ 19. 10։
[գ] Պ. 20. 4։
[դ] Պ. 8. 3։ 9. 14։ 14. 18։
[ե] Պ. 3. 7։
[զ] Պագ. Զաք. 1. 12։
[է] Պ. 11. 18։ 19. 2։
[ը] Պ. 3. 4, 5։ 7. 9, 14։
[թ] Իպր. 11. 40։ Պ. 14. 13։
[ժ] Պ. 16. 18։
[ի] Յովէլ 2. 10, 31։ 3. 15։ Մատթ. 24. 29։ Ա'մալ. 2. 20։
* Պա'ղըը' տախի քիւլլէյէն
[լ] Պ. 8. 10։ 9. 1։
[խ] Մէզ. 102. 26։ Ես. 34. 4։ Իպր. 1. 11։
[ծ] Երեմ. 3. 23։ Պ. 16. 20։
[կ] Ես. 2. 19։

յալարընտա կիզլէնիր, 16-լՏաղլարա վէ գայալա-րա՝ Իւզէրիմիզէ տիւշիւպ պիզի Թախթտա օթու-րանըն հուզուրընտան վէ Գուզունըն ղազապընտան կիզլէյինիզ. 17-խԶիրա անըն ղազապընըն ՛ազիմ կիւնիւ կէլտի, ծվէ քի՞մ տուրա պիլիր՝ տէրլէր իտի։

ՊԱՊ 7

Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա ագարա իւզէրինէ վէ տէնիզ իւզէրինէ վէ հիչ պիր աղաճ իւզէրինէ րիւզ-կեար էսմէմէսի իչիւն, զէմինին տէօրթ քէօշէսին-տէ տուրուպ՝ բզէմինին տէօրթ րիւզկեարլարընը թութմագտա օլան տէօրթ մէլէք կէօրտիւմ։ 2-Վէ հայյ Ալլահըն միւհրիւնիւ համիլ օլարագ՝ շարգ-թարաֆընտան չըգմագտա օլան պաշգա պիր մէ-լէք կէօրտիւմ. պու տախի գարայա վէ տէնիզէ զիյան վէրմէյէ մէ"մուր պուլունան օլ տէօրթ մէ-լէյէ եիւքսէք սէսլէ չաղըրարագ, 3-Թա պիզ Ալ-լահըմըզըն գուլլարընը գալընլարը իւզէրինէ դմիւհր վուրունճայա տէյին, եսիզ գարայա վէ տէնիզէ վէ աղաճլարա զիյան վէրմէյինիզ՝ տէտի։ 4-զՎէ միւհր-լէնէն քիմսէլէրին մըգտարընը իշիթտիմ. պէնի Իս-րայէլին ճիւմլէ սըպթլարընտան էիւզ գըրգ տէօրթ պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. 5-Եա'նի Յուդա սըպթըն-տան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Ռուպէն սըպ-թընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Գատ սըպ-թընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. 6-Ասէր սըպթընտան օն իքի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Նեփ-

լ Ովս. 10. 8։ Ղուկ. 23. 30։ Պ. 9. 6։
խ Ես. 13. 6, վէ աշա-ըը։ Սոփ. 1. 14, վէ աշաըը։ Պ. 16. 14։
ծ Մեղ. 76. 7։

———

ա Պ. 9. 4։
բ Դան. 7. 2։
գ Պ. 22. 4։
դ Եզեկ. 9. 4։ Պ. 14. 1։
ե Պ. 6. 6։ 9. 4։
զ Պ. 9. 16։
է Պ. 14. 1։

Թաղիմ սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէն-
տի. Մանասէ սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհր-
լէնտի. 7-Շմաւոն սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ
միւհրլէնտի. Ղեւի սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ
միւհրլէնտի. Իսաքար սըպթընտան օն իքի պին քիմ-
սէ միւհրլէնտի. 8-Զաբուղոն սըպթընտան օն իքի
պին քիմսէ միւհրլէնտի. Յովսէփ սըպթընտան օն
իքի պին քիմսէ միւհրլէնտի. Բենիամին սըպթըն-
տան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնտի։

9-Պու շէյլէրտէն սօնրա կէօրտիւմ քի՝ [ը]ճիւմլէ
միլլէթլէր վէ գապիլէլէր վէ գավմլար վէ լիսան-
լարտան օլարագ քիմսէնին սայամատըղը պէօյիւք
[թ]պիր ճէմա՚աթ [ժ]պէյազ խիլ՚աթլար կիյմիշ, վէ էլ-
լէրինտէ խուրմա տալլարը պուլունտըղը հալտէ՝
Թախթըն էօնիւնտէ վէ Գուզունըն հուզուրընտա
տուրուպ, 10-Եիւքսէք սէսլէ՝ [ի]Խէլաս [լ]Թախթտա
օթուրան Ալլահըմըզա վէ Գուզույա մախսուս տըր՝
տէյիւ նիտա էտիյօրլար իտի։ 11-[խ]Վէ մէլէքլէրին
ճիւմլէսի Թախթըն վէ իխթիյարլարըն վէ տէօրթ զի-
րուհըն էթրաֆընտա տուրույօրլար իտի. վէ Թախ-
թըն էօնիւնտէ եիւզ իւսթիւ գափանարագ, Ալլա-
հա սէճտէ գըլըպ, 12-[ծ]Ամին. պէրէքէթ վէ համտ
վէ հիքմէթ վէ շիւքր վէ ՚իզզէթ վէ գուտրէթ վէ
գուվվէթ էպէտ իւլ ապատ Ալլահըմըզա մախսուս
տըր. Ամին՝ տէտիլէր։ 13-Վէ իխթիյարլարտան պիրի
պանա խիթապէն՝ [կ]Պէյազ խիլ՚աթլարը կիյմիշ պու
քիմսէլէր քի՞մլէր տիր, վէ նէ՞րէտէն կէլտիլէր՝ տէ-
տի։ 14-Պէն տախի անա՝ Էյ էֆէնտիմ, սէն պիլիրսին՝

ը Պ. 5. 9։
թ Րօմ. 11. 25։
ժ Պ. 3. 5, 18։ 4. 4։ 6. 11։ Աս. 14։
ի Մէզ. 3. 8։ Եա. 43. 11։ Երեմ. 3. 23։ Ովս. 13. 4։ Պ. 19. 1։
լ Պ. 5. 13։
խ Պ. 4. 6։
ծ Պ. 5. 13, 14։
կ Աս. 9։

տէտիմ. վէ պանա տէտի քի՝ [հ]Պունլար օլ պէօ-
յիւք մուզայագատան կէլէնլէր տիր, [ձ]վէ խիլ՛աթ-
լարընը եըգայըպ՝ Գուզունըն գանընտա պէյազ
էթտիլէր: 15-Պու սէպէպտէն Ալլահըն թախթը
էօնիւնտէ տիրլէր, վէ հէյքէլինտէ կէճէ կիւնտիւզ
անա ՛իպատէթ էտէրլէր. Թախթտա օթուրանըն
մէսքէնի տախի [ղ]իւզէրլէրինտէ սայէպան օլաճագ
տըր. 16-[ճ]Արթըգ նէ աճըգաճագլար, նէ տէ սու-
սայաճագլար տըր. [մ]անլէրի նէ կիւնէշ, նէ տէ պիր
նէվ՛ հէրարէթ վուրաճագ տըր. 17-Չիրա թախ-
թըն օրթասընտա օլան Գուզու [յ]անլէրի կիւտիւպ՝
անլէրի տիրի սու փունարլարընա կէօթիւրէճէք
տիր. [ն]Ալլահ տախի կէօզլէրինտէն հէր կէօզ եա-
շընը սիլէճէք տիր:

ՊԱՊ 8

[ա]Վէ եէտինճի միւհրիւ աչտըղընտա սէմատա
եարըմ սա՛աթ գատար սիւքիւթ վագը՛ օլտու:
2-[բ]Վէ Ալլահըն հուզուրընտա տուրան եէտի մէ-
լէյի կէօրտիւմ, [գ]վէ անլէրէ եէտի պօրու վէրիլ-
տի: 3-Վէ էլինտէ պիր ալթուն պուխուրտան օլա-
րագ տիկէր պիր մէլէք կէլիպ մէզպահըն եանըն-
տա տուրտու, [դ]վէ ճիւմլէ մուգատտէսլէրին տու-
՛աալարը իլէ պէրապէր թախթըն էօնիւնտէ օլան
[ե]ալթուն մէզպահըն իւզէրինտէ ՛արզ էթմէք իւզ-
րէ անա չօգ պուխուր վէրիլտի: 4-[զ]Վէ պուխու-

հ Պ. 6. 9: 17. 6:
ձ Եշ. 1. 18: ՛իպր. 9. 14: 1 Յովհ. 1. 7: Պ. 1. 5: Պագ. Զաք. 3. 3—5:
ղ Եշ. 4. 5,6: Պ. 21. 3:
ճ Եշ. 49. 10:
մ Սէօ. 121. 6: Պ. 21. 4:
յ Սէզ. 23. 1: 36. 8: Յովհ. 10. 4, 11, 14:
ն Եշ. 25. 8: Պ. 21. 4:

——

ա Պ. 6. 1:
բ Մատթ. 18. 10: Ղուկ. 1. 19:
գ 2 Թէվ. 29. 25–28:
դ Պ. 5. 8:
ե Խուր. 30. 1: Պ. 6. 9:
զ Սէզ. 141. 2: Ղուկ. 1. 10:

ըլըն տումանը մուգատտեսլէրին տու՛ալարը իլէ պէ-
րապէր մէլէյին էլինտէն Ալլահըն հուզուրընա չըգ-
տը։ 5-Վէ մէլէք պուխուրտանը ալըպ՝ անը մէզ-
պահըն ատէշինտէն տօլտուրարագ, զէմին ուզէրի-
նէ ատտը, [ե]վէ սէտալար վէ կիւրիւլթիւլէր վէ շիմ-
շէքլէր [զ]վէ զէլզէլէ վուգու' պուլտու։ 6-Վէ էլլէ-
րինտէ եէտի պօրու պուլունան եէտի մէլէք պօրու
չալմաղա հազըրլանտըլար։

7-Վէ պիրինճի մէլէք պօրու չալտըգտա, [է]գան
իլէ գարըշմըշ տօլու վէ ատէշ չըգըպ՝ [ը]զէմինէ ա-
թըլտը. [թ]վէ *աղաճլարըն իւչտէ պիրի եանտը վէ
եէշիլ օթըն քեաֆֆէսի եանտը։

8-Վէ իքինճի մէլէք պօրու չալտըգտա, [ժ]կէօյա
ատէշլէ եանան պէօյիւք պիր տաղ [ի]տէնիզէ ա-
թըլըպ՝ տէնիզին իւչտէ պիրի [լ]գան քէսիլտի։ 9-
Վէ [խ]տէնիզտէքի զիրուհ մախլուգաթըն իւչտէ պի-
րի էօլիւպ՝ կէմիլէրին տախի իւչտէ պիրի թէլէֆ
օլտու։

10-Վէ իւչիւնճիւ մէլէք պօրու չալտըգտա, [ծ]սէ-
մատան մէշ'ալէ կիպի եանար պէօյիւք պիր եըլտըզ
տիւշիւպ՝ [կ]ըրմագլարըն իւչտէ պիրի իւզէրինէ վէ
սու փընարլարը իւզէրինէ տիւշտի։ 11-[հ]Վէ օլ
եըլտըզըն ատընա Փէլին տէնիլիր. վէ սուլարըն իւչ-
տէ պիրի փէլին օլուպ՝ օլ սուլար աճը օլտըգլարը
իչիւն, [ձ]անլէրին սէպէպիյլէ չօգ ատէմ էօլտիւ։

12-[ղ]Վէ տէօրտիւնճիւ մէլէք պօրու չալտըգտա,

[ե] Գ. 16. 18։
[զ] 2 Միւլ. 22. 8։ 3 Միւլ. 19. 11։ Ա'-մալ. 4. 31։
[է] Եզեկ. 38. 22։
[ը] Գ. 16. 2։
[թ] Եշ. 2. 13։ Գ. 9. 4։
* Գր'զըրը' զէմինին իւչտէ պիրի եանտը, վէ աղաճլարըն
[ժ] Երեմ. 51. 25։ Ա-մօզ 7. 4։
[ի] Գ. 16. 3։
[լ] Եզեկ. 14. 19։
[խ] Գ. 16. 3։
[ծ] Եշ. 14. 12։ Գ. 9. 1։
[կ] Գ. 16. 4։
[հ] Հռութ 1. 20։
[ձ] Խուր. 15. 23։ Երեմ. 9. 15։ 23. 15։
[ղ] Եշ. 13. 10։ Ամօզ 8. 9։

կիւնէշին իւչտէ պիրի վէ այըն իւչտէ պիրի վէ եըլտըզլարըն իւչտէ պիրի վուրուլտու, չէօյլէ քի անլէրին իւչտէ պիրի գարարըպ կէճէ իլէ կիւնտիւզիւն իւչտէ պիրինին այտընլըղը օլմայա։

13-Վէ կէօրտիւմ [յ]վէ պիր [*]մէլէյին սէմա օրթասընտա ուչուպ, եիւքսէք սէսլէ՝ Օլ չալաճագ օլան իւչ մէլէյին պագը գալան պօրու սէտալարը սէպէպինտէն [ն]վա՜յ, վա՜յ, վա՜յ եէր իւզէրինտէ սաքին օլանլարա՝ տէտիյինի իշիթտիմ։

ՊԱՊ 9

Վէ պէշինճի մէլէք պօրու չալտըգտա, [ա]պիր եըլտըզըն սէմատան զէմին իւզէրինէ տիւշմիւշ իտիյինի կէօրտիւմ, [բ]անա տախի հավիյէնին գույուսընըն անախթարը վէրիլտի։ 2-[գ]Վէ հավիյէնին գույուսընը աչտըգտա, գույուտան պէօյիւք քիւլխան թիւթիւնիւ կիպի պիր տիւման չըգտը, վէ գույունըն տիւմանընտան կիւնէշ վէ հավա գարարտը։ 3-[դ]Վէ օլ տիւմանտան զէմին իւզէրինէ չէքիրկէլէր չըգըպ՝ անլէրէ [ե]զէմինին 'ագրէպլէրինտէ օլան գուտրէթ կիպի գուտրէթ վէրիլտի։ 4-Վէ անլէրէ էմր օլունտու քի՝ [զ]եէրին օթընա վէ հիչ պիր եէշիլլիյէ վէ հիչ պիր աղաճա [է]տէյիլ, անճագ [ը]ալընլարը իւզէրինտէ Ալլահըն միւհրիւ պուլունմայան ատէմլէրէ զիյան վէրէլէր։ 5-Վէ գաթլ էթմէլէրինէ տէյիլ, [թ]անճագ պէշ այ գատար 'ազապ վէրմէլէրինէ անլէրէ րուխսաթ վէրիլտի, վէ էթտիքլէրի 'ազապ 'ագ-

յ Պ. 14. 6: 19. 17:
* Պ–՚ղը–ը՝ գարթալըն
ն Պ. 9. 12: 11. 14:

———

ա Ղուկ. 10. 18: Պ. 8. 10:
բ Ղուկ. 8. 31: Պ. 17. 8: 20. 1: Ա.յ. 2, 11:
գ Յովէլ 2. 2, 10:
դ Խուր. 10. 4: Հաք. 7. 12:
ե Ա.յ. 10:
զ Պ. 8. 7:
է Պ. 6. 6: 7. 3:
ը Պ. 7. 3: Պագ խուր. 12. 23: Եզեկ. 9. 4:
թ Պ. 11. 7: Ա.յ. 10:

րէպլին պիր ատէմի սօգտըղընտա հասըլ օլան 'ա-
ղապ կիպի իտի։ 6-ժՎէ օլ կիւնլէրտէ ատէմլէր
էօլիւմիւ արայաճագլար, ամմա պուլմայաճագլար
տըր. վէ էօլմէյի արզու էտէճէքլէր, ամմա էօլիւմ
անլէրտէն գաչաճագ տըր։ 7-իՎէ չէքիրկէլէրին շէք-
լի ճէնկէ հազըրլանմըշ աթլարա պէնզէր իտի, վէ
լպաշլարընտա *ալթունա պէնզէր" թաճլար կիպի
պիր շէյ պուլունուպ՝ խԻւզլէրի ատէմ իւզլէրի
կիպի իտի. 8-Վէ սաչլարը նիսա սաչը կիպի օլուպ՝
ծտիշլէրի արսլան տիշի կիպի իտի։ 9-Վէ տէմիր
զըրհ կիպի զըրհլարը վար իտի. վէ կգանատլարը-
նըն սէսի ճէնկէ գօշար պիր խայլը աթ արա-
պալարընըն կիւրիւլթիւսիւ կիպի իտի. 10-Վէ 'ագ-
րէպլէրէ պէնզէր գույրուգլարը վէ գույրուգլարըն-
տա տիքէնլէրի պուլունուպ՝ հատէմլէրէ պէշ այ զա-
րար վէրմէյէ գուտրէթլէրի վար իտի։ 11-ձՎէ
պունլար իւզէրինէ փատիշահ վար տըր, եա'նի ղՀա-
վիյէնին մէլէյի, անըն իսմի տախի 'Իպրանիճէ Ա-
պատոն վէ Եունանիճէ Ապօղղիօն տըր։ 12-ճՊիրին-
ճի վայ կէչտի. իշթէ պունտան սօնրա իքի վայ տա-
հա կէլիր։

13-Վէ ալթընճը մէլէք պօրու չալտըգտա, էլլին-
տէ պօրու օլան ալթընճը մէլէյէ խիթապէն, 14-
մՕլ պէօյիւք Ֆրաթ ըրմաղընտա պաղլը օլան տէօրթ
մէլէյի չէօզ՝ տէյիւ Ալլահըն հուզուրընտա օլան ալ-
թուն մէզպահըն տէօրթ պույնուզընտան կէլէն պիր
սէս իշիթտիմ։ 15-Վէ ատէմլէրին իւչտէ պիրինի

ժ Յոբ 3. 21։ Եա. 2. 19։ Երեմ. 8. 3։ Գ. 6. 16։
ի Յովէլ 2. 4։
լ Նաւ. 3. 17։
* Գա'ղըօը՝ ալթուն
խ Դան. 7. 8։
ծ Յովէլ 1. 6։
կ Յովէլ 2. 5—7։
հ Այ. 5։
ձ Եփես. 2. 2։
ղ Այ. 1։
ճ Գ. 8. 13։
մ Գ. 16. 12։

էօլտիւրմէք իւզրէ, սա՛աթ վէ կիւն վէ այ վէ սէ-
նէ իչիւն հազըրլանմըշ օլան օլ տէօրթ մէլէք չէօ-
զիւլտիւ։ 16-՚Վէ սիւվարի ՚ասքէրին մըգտարը ՚իքի
տէֆ՚ա օն պին քէրրէ օն պին օլարագ, ՚անլէրին
մըգտարընը իշիթտիմ։ 17-Վէ րիւ՚յատա աթլարը
վէ իւզէրլէրինէ պինմիշ օլանլարը պէօյլէ կէօրտիւմ
քի աթէշ վէ մօր եագութ վէ քիւքիւրթ ըէնկինտէ
զըրհլարը վար իտի, ՚վէ աթլարըն պաշլարը արս-
լան պաշլարը կիպի օլուպ՝ աղըզլարընտան աթէշ
վէ տիւման վէ քիւքիւրթ չըգըյօր իտի։ 18-Պու
իւչտէն, եա՛նի անլէրին աղըզլարընտան չըգան ա-
թէշ վէ տիւման վէ քիւքիւրթտէն ատէմլէրին իւչ-
տէ պիրի հէլաք օլտու։ 19-Զիրա անլէրին գուտ-
րէթի աղըզլարընտա վէ գույրուգլարընտա տըր,
՚չիւնքի գույրուգլարը եըլանա պէնզէյիպ՝ պաշլարը
վար տըր, վէ պունլարլէ զարար էտէրլէր։ 20-Վէ
պագը գալան ատէմլէր, քի պու պէլալարտան հէ-
լաք օլմատըլար, ՚ճիննլէրէ, վէ կէօրմէյէ վէ իշիթ-
մէյէ վէ եիւրիւմէյէ մուգթէտիր օլմայան ալթուն
վէ կիւմիւշ վէ պագըր վէ թաշ վէ աղաճտան օ-
լան ՚փութլարա սէճտէ էթմէմէլէրի իչիւն՝ ՚էլլէ-
րինին ՚ամէլլէրինտէն թէվպէ էթմէտիլէր. 21-Հէմ
տէ քէնտի գաթլ վէ ՚սիհր վէ զինա վէ սըրգաթ-
լարընտան թէվպէ էթմէտիլէր։

ԴԱԴ 10

Վէ պուլութ կէյմիշ վէ ՚պաշընտա գավս ը գու-

յ Եզէկ. 38. 4։
ն Մէզ. 68. 17։ Դան. 7. 10։
շ Պ. 7. 4։
ո 1 Թէվ. 12. 8։ Եշ. 5. 28, 29։
չ Եշ. 9. 15։
պ Ղև. 17. 7։ Թէս. 32. 17։ Մէզ. 106. 37։ 1 Կոր. 10. 20։
ջ Մէզ. 115. 4։ 135. 15։ Դան. 5. 23։
ռ Թէս. 31. 29։
ս Պ. 22. 15։

ա Եզէկ. 1. 28։

զահ օլուպ՝ [բ]Յուզու կիւնէշ կիպի, [գ]այագլարը տա-
խի աթէշ տիրէքլէրի կիպի օլարագ, սէմաատան էն-
միքտէ օլան տիկէր գուվվէթլի պիր մէլէք կէօր-
տիւմ։ 2-Վէ էլինտէ աչըգ պիր քիւչիւք քիթապ
թութարագ՝ [դ]սաղ այաղընը տէնիզ ուզէրինէ, սօ-
լընը տախի գարա ուզէրինէ գօյուպ, 3-Արսլանըն
կէօմիւրտէմէսի կիպի Յիւքսէք սէսլէ նիտա էյլէ-
տի. վէ նիտա էյլէտիյինտէ [ե]Յէտի կէօք կիւրիւլ-
թիւսիւ քէնտի սէտալարըյլէ սէօյլէտիլէր։ 4-Վէ
Յէտի կիւրիւլթիւլէր [քէնտի սէտալարըյլէ] [զ]սէօյլէ-
տիքտէ, պէն Յազաճագ օլտըմ. վէ [պանա]՝ Յէտի
կիւրիւլթիւնիւն սէօյլէտիքլէրինի միւհիւրլէ, վէ անլէրի
Յազմա՝ տէյերէք սէմաատան պիր սէս իշիթտիմ։ 5-
Վէ տէնիզ ուզէրինտէ վէ գարա ուզէրինտէ տուր-
մագտա կէօրտիւյիւմ օլ մէլէք [է*]էլինի սէմայա գալ-
տըրըպ, 6-[ը]Սէմայը վէ անտէ օլան շէյլէրի, վէ զէ-
մինի վէ անտէ օլան շէյլէրի, վէ տէնիզի վէ ան-
տէ օլան շէյլէրի խալգ էտէն վէ էպէտ ուլ ապատ
Հայյ օլանըն հագգը իչիւն Յէմին [թ]էթտի քի՝ Ար-
թըգ վագըթ օլմայաճագ տըր. 7-[ժ]Լաքին Յէտին-
ճի մէլէյին սավթը կիւնլէրինտէ, Յա՛նի պօրուսընը
չալաճագը վագըթտա, Ալլահըն սըրրը՝ քէնտի գուլ-
լարը օլան փէյղամպէրլէրէ թէպշիր էյլէտիյի ուզ-
րէ իթմամ օլունաճագ տըր։

8-[ի]Վէ օլ սէմաատան իշիթտիյիմ սէս Յինէ պանա
խիթապէն՝ Կիթ, տէնիզ վէ գարա ուզէրինտէ տու-
րան մէլէյին էլինտէ օլան օլ աչըգ քիւչիւք քի-

[բ] Մատթ. 17. 2։ Գ. 1. 16։
[գ] Գ. 1. 15։
[դ] Մատթ. 28. 18։
[ե] Գ. 8. 5։
[զ] Դան. 8. 26։ 12. 4,9։
[է] Խաւր. 6. 8։ Դան. 12. 7։
* Գ–՚ղը–ը՝ սաղ էլինի
[ը] Նէեմ. 9. 6։ Գ. 4. 11։ 14. 7։
[թ] Դան. 12. 7։ Գ. 16. 17։
[ժ] Գ. 11. 15։
[ի] Այ. 4։

թապը ալ՝ տէտի։ 9-Վէ մէլէյին եանընա կիտիպ
անա՝ Պու քիւչիւք քիթապը պանա վէր՝ տէտիմ.
օ տախի պանա՝ [ւ]Ալ վէ եէ, վէ սէնին գարնընտա
աճըլըգ հասըլ էտէճէք իսէ տէ, աղզընտա պալ կի-
պի թաթլը օլաճագ տըր՝ տէտի։ 10-Վէ օլ քիւ-
չիւք քիթապը մէլէյին էլինտէն ալըպ եէտիմ, [փ]վէ
աղզըմտա պալ կիպի թաթլը իտի իսէ տէ, անը
եէտիքտէն սօնրա [ք]գարնըմտա աճըլըգ օլտու։ 11-
Վէ պանա՝ Եինէ չօգ գավմլար վէ միլլէթլէր վէ լի-
սանլար վէ մէլիքլէր հագգընտա փէյղամպէրլիք
էթմէն կէրէք տիր՝ տէտի։

ՎԱՀ 11

[ա]Վէ պանա ՚ասայա պէնզէր պիր գամըշ վէ-
րիլտի. վէ օլ մէլէք տուրուպ տէտի քի՝ [բ]Գալգ,
վէ Ալլահըն հէյքէլինի վէ մէզպահը վէ իչինտէ
սէճտէ էտէնլէրի էօլչ։ 2-[գ]Վէ հէյքէլին խարիճին-
տէ օլան հավլույը պըրագըպ՝ անը էօլչմէ, [դ]զիրա օ՝
Թա՛իֆէլէրէ վէրիլմիշ տիր. [ե]անլէր տախի մուգատ-
տէս չէհրի [զ]գըրգ իքի այ փայմալ էտէճէքլէր
տիր։ 3-[է]Պէն տախի իքի շահիտիմէ գուտրէթ վէրէ-
ճէյիմ, [ը]անլէր տախի չուլ կէյմիշ օլտուգլարը հալ-
տէ՝ պին իքի եիւզ ալթմըշ կիւն [թ]փէյղամպէրլիք
էտէճէքլէր տիր։ 4-[ժ]Զէմինին Րապպը հուզուրըն-
տա տուրան օլ իքի զէյթուն աղաճը վէ իքի չէմ՚-
տան պունլար տըր։ 5-Վէ էկէր անլէրէ պիր քիմ-

ւ Երեմ. 15. 16։ Եզեկ. 2. 8; 3. 1—3։
փ Եզեկ. 3. 3։
ք Եզեկ. 2. 10։

———

ա Եզեկ. 40. 3, վէ ղայրի։ Զաք. 2. 1։ Վ. 21. 15։
բ Ա՛ռ. 23. 18։
գ Եզեկ. 40. 17, 20։
դ Մէզ. 79. 1։ Ղուկ. 21. 24։
ե Դան. 8. 10։
զ Վ. 13. 5։
է Վ. 20. 4։
ը Վ. 12. 6։
թ Վ. 19. 10։
ժ Մէզ. 52. 8։ Երեմ. 11. 16։ Զաք. 4. 3, 11, 14։

սէ զարար վէրմէք իսթէրսէ, [ի]անլէրին աղզընտան
ալթէշ չըգըբ՝ տուշմէնլէրինի թէլէֆ էտէր. [լ]վէ է-
կէր անլէրէ պիր քիմսէ զարար վէրմէք իսթէրսէ,
պէօյլէճէ գաթլ օլունմասը լազըմ տըր։ 6 - [խ]Պուն-
լարըն քէնտի փէյղամպէրլիքլէրի կիւնլէրինտէ եաղ-
մուր եաղմամասը իչիւն՝ կէօյիւ գափամաղա գուտ-
րէթլէրի վար, [ծ]վէ սուլար ուզէրինէ՝ անլէրի գանա
թահվիլ էթմէյէ վէ հէր իսթէտիքլէրի վագըթ
զէմինի հէր նէվ՚ պէլայա օղրաթմաղա գուտրէթ-
լէրի վար իտի։ 7 - [կ]Վէ քէնտի շէհատէթլէրինի իթ-
մամ էթտիքլէրի զէման, [հ]հավիյէտէն չըգան [ձ]ճանավէր
[ղ]անլէր իլէ մուհարէպէ էտիպ՝ ղալիպ կէլէրէք, անլէ-
րի գաթլ էտէճէք տիր։ 8 - Վէ ճէսէտլէրի ռուհանիճէ՝
Սօտօմ վէ Մըսըր տէնիլիբ՝ [ճ]Ռապպըմըզըն տախի սալիպ
օլունտըղը [մ]պէօյիւք շէհրին մէյտանընտա եադաճագլար-
տըր։ 9 - [յ]Վէ գավմլար վէ գապիլէլէր վէ լիսանլար
վէ միլլէթլէրտէն պա՚զը քիմսէլէր ճէսէտլէրինի իւչ
պուչուգ կիւն սէյր էտիպ՝ [ն]ճէսէտլէրինին գապրա
գօնուլմասընա ռուխսաթ վէրմէյէճէքլէր տիր։ 10 -
Վէ [շ]պու իքի փէյղամպէր զէմին իւզէրինտէ սաքին
օլանլարա ՚ազապ էթտիքլէրի իչիւն, [ո]զէմին իւզէ-
րինտէ սաքին օլանլար անլէրտէն տօլայը շատ ու
մէսրուր օլուպ՝ [չ]պիրիպիրինէ հէտիյէլէր տախի
կէօնտէրէճէքլէր տիր։

11 - [պ]Վէ օլ իւչ պուչուգ կիւնտէն սօնրա, [ջ]տէ-

[ի] 4 Մլուկ. 1. 10, 12։ Երեմ. 1. 10։ 5. 14։ Եզեկ. 43. 3։ Ովս. 6. 5։
[լ] Ա՛ռ. 16. 29։
[խ] 3 Մլուկ. 17. 1։ Յակ. 5. 16, 17։
[ծ] Խուր. 7. 19։
[կ] Ղուկ. 13. 32։
[հ] Գ. 9. 2։
[ձ] Գ. 13. 1, 11։ 17. 8։
[ղ] Դան. 7. 22։ Զաք. 14. 2։
[ճ] Եբր. 13. 12։ Գ. 18. 24։
[մ] Գ. 14. 8։ 17. 2, 5։ 18. 10։
[յ] Գ. 17. 15։
[ն] Սաղ. 79. 2, 3։
[շ] Գ. 16. 10։
[ո] Գ. 12. 12։ 13. 8։
[չ] Եսթ. 9. 19, 22։
[պ] Ա. 9։
[ջ] Եզեկ. 37. 5, 9, 10, 14։

րունլէրինէ Ալլահ Թարաֆընտան հայաթ րուհը կիր-
մէքլէ այաղա գալգտըլար. վէ անլէրի կէօրէնլէր
իւզէրինէ պէօյիւք գորգու տիւշտիւ։ 12-Վէ՝ Պու-
րայա չըգընըզ՝ տէյիւ սէմատան պէօյիւք պիր սէս
իշիտտիլ, [ա]պիր պուլութլէ [բ]սէմայա չըգտըլար,
[գ]տիւշմէնլէրի տախի անլէրի կէօրտիւլէր։ 13-[դ]Վէ
օլ սա'աթտա պէօյիւք պիր զէլզէլէ վուգու' պու-
լուպ՝ [ե]շէհրին օնտա պիրի եըգըլտը, վէ զէլզէլէտէ
եէտի պինկ նուֆուս թէլէֆ օլարագ, պագըլարը
տախի գօրգուպ [զ]սէմանըն Ալլահընա համտ էթտի-
լէր։ 14-[է]Իքինճի վայ կէչտի. իշթէ իւչիւնճիւ վայ
թէզ կէլիր։

15-[ը]Վէ եէտինճի մէլէք պօրու չալտըգտա՝ [թ]Տիւն-
եանըն մէմալիքի Ռապպըմըզըն վէ Մէսիհինին օլ-
տու, [ժ]վէ էպէտ իւլ ապատ սալթանաթ էտէճէք
տիր՝ տէյէրէք, [ի]սէմատա պէօյիւք սէսլէր վու-
գու' պուլտու։ 16-[լ]Վէ Ալլահըն հուզուրընտա քէն-
տի թախթլարը իւզէրինտէ օթուրան օլ եիրմի
տէօրթ իխթիյար եիւզ իւսթիւ գափանտըլար, վէ
Ալլահա սէճտէ գըլըպ տէտիլէր քի, 17-[խ]Եա մէվ-
ճուտ օլան վէ օլմուշ [վէ օլաճագ] Էյ հէր շէյէ
գատիր Ռապպ Ալլահ, սանա շիւքըր էտէրիզ քի՝
'ազիմ գուտրէթինկի ալըպ [ծ]սալթանաթ էթտին։
18-[կ]Վէ թա"իֆէլէր ղազապլանտըլար, սէնին ղա-
զապընկ տախի կէլտի, [հ]վէ էօլիւլէրին հիւքմ օլու-
նաճաղը վագըթ, վէ սէնին գուլլարընկ փէյղամպէրլէրէ

[ա] Ես. 60. 8։ Ա'մալ. 1. 9։
[բ] Ես. 14. 13։ Պ. 12. 5։
[գ] 4 Միւլ. 2. 1, 5, 7։
[դ] Պ. 6. 12։
[ե] Պ. 16. 19։
[զ] Յեշ. 7. 19։ Պ. 14. 7։ 15. 4։
[է] Պ. 8. 13։ 9. 12։ 15. 1։
[ը] Պ. 10. 7։
[թ] Պ. 12. 10։
[ժ] Դան. 2. 44։ 7. 14, 18, 27։
[ի] Ես. 27. 13։ Պ. 16. 17։ 19. 6։
[լ] Պ. 4. 4։ 5. 8։ 19. 4։
[խ] Պ. 1. 4, 8։ 4. 8։ 16. 5։
[ծ] Պ. 19. 6։
[կ] Սղ. 2, 9։
[հ] Դան. 7. 9, 10։ Պ. 6. 10։

վէ մուգատտէսլէրէ վէ սէնին իսմինտէն գօրգան
զքիւչիւքլէրէ վէ պէօյիւքլէրէ էճր վէրմէնին, էվէ
զէմինի խարապ էտէնլէրի խարապ էթմէնին վագ-
թը կէլտի։
19 - ըՎէ սէմատա Ալլահըն հէյքէլի աչըլըպ՝ հէյ-
քէլինտէ անըն թապութ իւլ 'ահտը կէօրիւնտիւ,
թվէ շիմշէքլէր վէ սէտալար վէ կէօք կիւրիւլթիւ-
լէրի վէ զէլզէլէ ժվէ պէօյիւք տօլու վագը' օլտու։

ՊԱՊ 12

Վէ սէմատա պէօյիւք պիր 'ալամէթ կէօրիւն-
տիւ. պու տախի կիւնէշ կիյմիշ, այ տախի այագ-
լարը ալթընտա վէ օն իքի եըլտըզտան պիր թաճ
պաշընտա օլտըղը հալտէ պիր գարը իտի։ 2 - Վէ
համիլէ օլմաղլէ՝ աաղրը չէքիպ տօղուրմագ իւզրէ
զըյատէսիյլէ էզիյէթտէ օլարագ ֆէրեատ էտէր իտի։
3 - Վէ սէմատա տիկէր պիր 'ալամէթ կէօրիւն-
տիւ, բվէ իշթէ եէտի պաշը վէ օն պոյնուզը գվէ
պաշլարը իւզէրինտէ եէտի թաճ պուլունան դպիր
պէօյիւք գըզըլ էժտէր վար իտի։ 4 - Վէ եանըն
գույրուղը զսէմա եըլտըզլարընըն իւչտէ պիրինի սիւ-
րիւքլէյիպ՝ էանլէրի զէմինէ աթտը. վէ էժտէր՝ ըտօ-
ղուրմագ իւզրէ օլան գարընըն տօղուրտըղը կիպի
թչօճուղընը եութմագ իչիւն էօնիւնտէ տուրույօր
իտի։ 5 - Վէ մէրգումէ ճիւմլէ *Թաի"ֆէլէրէ ժտէ-
միր 'ասա իլէ հիւքիւմէթ էտէճէք" պիր էրքէք չօ-

զ Պ. 19. 5:
է Պ. 13. 10: 18. 6:
ը Պ. 15. 5, 8:
թ Պ. 8. 5: 16. 18:
ժ Պ. 16. 21:

———

ա Եա. 66. 7: Գաղ. 4. 19:
բ Պ. 17. 9, 10:
գ Պ. 13. 1:
դ Պ. 17. 3:
ե Պ. 9. 10, 19:
զ Պ. 17. 18:
է Դան. 8. 10:
ը Խուր. 1. 16:
թ Ա.յ. 2:
* Նուս. Թա'իֆէլէրէ տէմիր 'ասա իլէ կիւ-տէճէք
ժ Մէզ. 2. 9: Պ. 2. 27: 19. 15:

ճուգ տօղուրտու. վէ չօճուղը Ալլահըն վէ թախ-
թընըն հուզուրընա ալընըպ,
6-[է]Գարը տախի Ալ-
լահ թարաֆընտան պէրրիյէտէ հազըրլանմըշ մա-
հալէ ֆիրար էյլէտի, [ը]քի օրատա պին իքի եիւզ
ալթմըշ կիւն անը պէսլէյէլէր։

7-Վէ սէմատա ճէնկ վագը՚ օլուպ՝ [թ]Միքայէլ վէ
մէլէքլէրի [ժ]էժտէր իլէ ճէնկ էթտիլէր. էժտէր վէ
մէլէքլէրի տախի ճէնկ էթտիլէր իսէ տէ,
8-Նէ ղա-
լէպէ էտէ պիլտիլէր, նէ տէ արթըգ սէմատա մէ-
քեանլարը պուլունտու։
9-Վէ Իպլիս վէ Շէյթան
թեսմիյէ օլունան օլ պէօյիւք էժտէր, [ի]օլ գատիմ
եըլան [լ]քի պիւթիւն տիւնեայը իզլալ էտէր, [խ]դէ-
մինէ աթըլտը, [ծ]մէլէքլէրի տախի անըն իլէ պէրա-
պէր աթըլտըլար։
10-Վէ սէմատա պէօյիւք պիր
սէտա իշիթտիմ քի՝ [կ]Շիմտի Ալլահըմըզըն խէլասը
վէ գուտրէթի վէ մէլէքիւթիւ վէ Մէսիհինին հիւ-
քիւմէթի վուգու՚ա կէլտի. զիրա պիրատէրլէրի-
միզ ՚ալէյհինտէ [հ]կէճէ կիւնտիւզ Ալլահըմըզըն հու-
զուրընտա շիքեայէթ էթմէքտէ օլան շիքեայէթճի ա-
շաղը աթըլտը։
11-[ձ]Անլէր տախի՝ Գուզունըն գա-
նըյլէ վէ քէնտի շէհատէթլէրինին քէլամըյլէ անա
ղալիպ օլուպ՝ [ղ]ճանլարընը *էօլիւմտէն պիլէ էսիր-
կէմէտիլէր"։
12-[ճ]Պու սէպէպտէն, էյ սէմավաթ վէ
անտէ սաքին օլանլար, մէսրուր օլունըզ. [մ]վա՜յ †զէ-
մինէ վէ տէնիզէ", չիւնքի Իպլիս [յ]նազ վագթը օլ-

է Աշ. 4։
ը Պ. 11. 3։
թ Դան. 10. 13, 21։ 12. 1։
ժ Աշ. 3։ Պ. 20. 2։
ի Թէք. 3. 1, 4։ Պ. 20. 2։
լ Պ. 20. 3։
խ Ղուկ. 10. 18։ Յովհ. 12. 31։
ծ Պ. 9. 1։
կ Պ. 11. 15։ 19. 1։
հ Յոբ 1. 9։ 2. 5։ Զաք. 3. 1։
ձ Րօմ. 8. 33, 34, 37։ 16. 20։
ղ Ղուկ. 14. 26։
* Եուն. էօլիւմէտէք սէվմէտիլէր
ճ Մէզ. 96. 11։ Եշ. 49. 13։ Պ. 18. 20։
մ Պ. 8. 13։ 11. 10։
† Պա՚զըլարը՝ զէմին վէ տէնիզ սէքէնէսինէ
յ Պ. 10. 6։

տըղընը պիլէրէք, [ղ]ազիմ հիտտէթլէ եանընըզա էն-
տի՝ տէտի։
13-Վէ էժտէր քէնտինին զէմինէ աթըլտըղընը
կէօրտիւքտէ, [ճ]օլ էրքէք չօճուղը տօղուրան գարը-
յա թէ'ատտի էյլէտի։ 14-Վէ գարըյա [մ]պէրրիյէ-
տէ [յ]զէման վէ զէմանլար վէ նըսֆը զէման քէն-
տի պէսլէնէճէյի մահալլէ, եըլանըն էօնիւնտէն ուչ-
մազ իչիւն [ն]պէօյիւք պիր գարթալըն իքի գանա-
տը վէրիլտի։ 15-[շ]Վէ եըլան գարըյը սէյլ կէօ-
թիւրսիւն տէյիւ, անըն արտընճա աղզընտան ըր-
մագ կիպի պիր սու չըգարտը։ 16-Վէ զէմին գա-
րըյա եարտըմ էթտի, չէօյլէ քի զէմին աղզընը ա-
չըպ՝ էժտէրին քէնտի աղզընտան չըգարտըղը ըր-
մաղը եութտու։ 17-Վէ էժտէր գարըյա ղազապ-
լանըպ՝ [ո]Ալլահըն էմիրլէրինի հըֆզ էթմէքտէ [չ]վէ
Յիսուս [Քրիստոսըն] չէհատէթինի թութմագտա օ-
լան զիւրրիյէթինին [պ]պագիյյէսիյլէ մուհարէպէ էթ-
մէք իչիւն չըգտը։

ԲԱԲ 13

Վէ տէնիզին գումու իւզէրինտէ տուրտըմ, [ջ]վէ
եէտի պաշը վէ օն պույնուզը վէ պույնուզլարը իւ-
զէրինտէ օն թաճը վէ պաշլարը իւզէրինտէ քիւֆր
իսմլէրի պուլունարագ, [ռ]տէնիզտէն չըգան պիր
ճանվէր կէօրտիւմ։ 2-[ս]Վէ օլ կէօրտիւյիւմ ճան-
վէր գափլանա պէնզէյիպ՝ [վ]այագլարը այընըն այագ-
լարը կիպի, [տ]վէ աղզը արսլան աղզը կիպի իտի. [ր]վէ

ղ Ա.յ. 5։
ճ Գ. 17. 3։
մ Դան. 7. 25։ 12. 7։
յ Ա.յ. 6։
ն Խուր. 19. 4։
շ Ես. 59. 19։
ո Գ. 14. 12։
չ 1 Կոր. 2. 1։ 1 Յովհ. 5. 10։ Գ. 1. 2, 9։ 6. 9։ 20. 4։
պ Թէք. 3. 15։ Գ. 11. 7։ 13. 7։
ջ Գ. 12. 3։ 17. 3, 9, 12։
ռ Դան. 7. 2, 7։
ս Դան. 7. 6։
վ Դան. 7. 5։
տ Դան. 7. 4։
ր Գ. 12. 9։

էժտէր անա քէնտի գուվվէթինի [ե]վէ թախթընը [ը]վէ ՚ազիմ հիւքիւմէթ վէրտի։ 3-[թ]Վէ անըն պաշլարընտան պիրինի, կէօյա էօլէճէք տէրէճէտէ մէճրուհ [կէօրտիւմ,] վէ անըն միւհլիք եարասը էյի օլտու։ [ժ]Վէ պիւթիւն զէմին ճանվէրին արտընտան թէ՚աճճիւպ էյլէյիպ՝ 4-ձանվէրէ հիւքիւմէթ վէրէն էժտէրէ սէճտէ գըլտըլար. վէ ճանվէրէ տախի սէճտէ գըլարագ՝ [ի]ձանվէրէ պէնզէր քի՞մ վար, վէ անըն իլէ քի՞մ մուհարէպէ էտէ պիլիր՝ տէտիլէր։ 5-[լ]Վէ անա պէօյիւք սէօզլէր վէ քիւֆր սէօյլէյէն պիր աղըզ վէրիլիպ՝ [խ]անա գըրգ իքի այ [illegible] եափմաղա գուտրէթ վէրիլտի։ 6-Վէ Ալլահա գարշը քիւֆր իլէ, եա՚նի անըն իսմինէ [ծ]վէ մէսքէնինէ վէ սէմատա սաքին օլանլարա քիւֆր էթմէք իչիւն աղզընը աչտը։ 7-Վէ մուգատտէսլէր իլէ [կ]մուհարէպէ էտիպ անլէրէ ղալիպ կէլմէյէ անա [illegible] վէրիլտի. [հ]վէ անա՝ հէր գապիլէ *վէ լիսան վէ միլլէթ ուզէրինէ հիւքիւմէթ վէրիլտի։ 8-Վէ զէպհ օլունմուշ Գուզունըն հայաթ[ձ]քիթապընտա [ղ]իսմլէրի [ճ]տիւնեա գուրուլալըտան պէրու եազըլմըշ օլմայարագ՝ զէմինտէ սաքին օլանլարըն ճիւմլէսի անա սէճտէ գըլաճագլար տըր։ 9-[մ]Գուլաղը օլան իշիթսին։ 10-[յ]Էսիրլիյէ կէօթիւրէն՝ էսիրլիյէ կիտէր. [ն]գըլըճլէ գաթլ էտէն՝ գըլըճլէ գաթլ օլունմագ կէրէք տիր. [շ]մուգատտէսլէրին սապրը վէ իմանը պուտա տըր։

ե Պ. 16. 10։
ը Պ. 12. 4։
թ Ալ. 12, 14։
ժ Պ. 17. 8։
ի Պ. 18. 18։
լ Դան. 7. 8, 11, 25։ 11. 36։
խ Պ. 11. 2։ 12. 6։
ծ Յովհ. 1. 14։ Կող. 2. 9։
կ Դան. 7. 22։ Պ. 11. 7։ 12. 17։
հ Պ. 11. 18։ 17. 15։
* Պօ՚զըօը՝ վէ գավմ վէ
ձ Խուր. 32. 32։ Դան. 12. 1։ Փիլ. 4. 3։ Պ. 3. 5։ 20. 12, 15։ 21. 27։
ղ Պ. 17. 8։
ճ Պ. 2. 7։
մ Եռ. 33. 1։
յ Թէք. 9. 6։ Մատթ. 26. 52։
ն Պ. 14. 12։

11-Վէ ՝զէմինտէն չըգան պաշգա պիր ճանվէր
կէօրտիւմ, վէ գուզու կիպի իքի պույնուզը օլուպ՝
էժտէր կիպի սէօյլէր իտի։ 12-Վէ էվվէլքի ճան-
վէրին հուզուրընտա անըն պիւթիւն հիւքիւմէթի-
նի իճրա էտէր, վէ զէմինի վէ անտա սաքին օլան-
լարը ՞միւհլիք եարասը էյի օլմուշ օլան էվվէլքի
ճանվէրէ սէճտէ գըլտըրըր իտի։ 13-՝Վէ պէօյիւք
՚ալամէթլէր իճրա էտիպ՝ ՞հաթթա ատէմլէրին էօ-
նիւնտէ սէմատան զէմինէ աթէշ պիլէ էնտիրիր ի-
տի։ 14-Վէ ճանվէրին էօնիւնտէ իճրա էթմէյէ ի-
զին ՝էլինէ վէրիլէն ՚ալամէթլէրլէ ՞եէր եիւզիւն-
տէ սաքին օլանլարը՝ իզլալ էտիպ, եէր եիւզիւն-
տէ սաքին օլանլարա իւզէրինտէ գըլըճ եարասը օլուպ
տա ՞սաղ գալան ճանվէրին սուրէթինի եափմալարընը
թէնպիհ էտէր իտի։ 15-Վէ անա՝ ճանվէրին սու-
րէթինէ րուհ վէրմէյէ [illegible] վէրիլտի, թա քի
ճանվէրին սուրէթի թէքէլլիւմ էտէ, ՝վէ ճանվէ-
րին սուրէթինէ սէճտէ էթմէյէնլէրի գաթլ էթտի-
րէ։ 16-Վէ քիւչիւք իլէ պէօյիւքլէր, վէ զէնկին
իլէ ֆագիրլէր, վէ հուրր իլէ գուլլարըն ճիւմլէսի-
նէ ՞սաղ էլլէրի, ՛եախօտ ալընլարը իւզէրինէ տամ-
ղա գապուլ էթտիրիր իտի։ 17-Վէ տամղայա,
եախօտ ճանվէրին իսմինէ ՚եախօտ իսմինին ՚ատէ-
տինէ մալիք օլան քիմսէտէն ղայրինին ալըշ վէրիշ
էտէմէմէսինէ սէպէպ օլուր իտի։ 18-՞Հիքմէթ պու-
տա տըր. ՚ագըլ մալիք օլան քիմսէ ՝ճանվէրին ՚ա-

ւ Գ. 11. 7։
ո Այ. 3։
չ Թէս. 13. 1—3։ Մատթ. 24. 24։ 2 Սէլ. 2. 9։ Գ. 16. 14։
ղ 3 Միւլ. 18. 38։

4 Միւլ. 1. 10, 12։
ջ 2 Սէլ. 2. 9, 10։
ռ Գ. 12. 9։ 19. 20։
ս 4 Միւլ. 20. 7։
վ Գ. 16. 2։ 19. 20։ 20. 4։

տ Գ. 14. 9։ 19. 20։ 20. 4։
ր Գ. 14. 11։
ց Գ. 15. 2։
ւ Գ. 17. 9։
փ Գ. 15. 2։

տէտինի հիսապ էթսին, [+]զիրա ինսան ՚ատէտի օ-լարագ՝ անըն ՚ատէտի ալթը եիւզ ալթմըշ ալթը տըր։

ԲԱԲ 14

Վէ կէօրտիւմ քի [ա]Գուզու Սիօն տաղը իւզէրին-տէ տուրուպ, անըն իլէ պէրապէր [*]անըն Փէտէրի-նին իսմի [բ]ալընլարընտա եազըլմըշ օլան [գ]եիւզ գըրգ-տէօրթ պին քիմսէ վար իտի։ 2-Վէ [դ]չօգ սուլար սէտասը կիպի վէ պէօյիւք կէօք կիւրիւլթիւսիւ կի-պի սէմատան պիր սէտա իշիթտիմ. [ե]վէ քէնտի թանպուրըլարընը չալան թանպուրճըլարըն սէտասը-նը իշիթտիմ։ 3-[զ]Վէ պունլար թախթըն էօնիւնտէ վէ տէօրթ զիրուհըն վէ իխթիյարլարըն էօնիւնտէ [կէօյա] եէնի պիր թէսպիհ թէրէննիւմ էտիյօրլար իտի. օլ թէսպիհի տախի զէմինտէն սաթըն ալը-նան [է]օլ եիւզ գըրգ տէօրթ պին քիմսէտէն ղայրի քիմսէ էօյրէնմէյէ գատիր տէյիլ իտի։ 4-Պունլար նիսա իլէ նափաք օլմամըշ օլարագ, [ը]թահիր տըր-լէր. [թ]պունլար Գուզունըն հէր կիթտիյի եէրէ ար-տընճա կիտէնլէր տիր. պունլար ատէմլէր արասըն-տան [ժ]Ալլահա վէ Գուզույա թուրֆանտա օլմագ իւզրէ [ի]սաթըն ալընանլար տըր։ 5-[լ]Վէ պունլարըն աղզընտա հիլէ պուլունմատը, [խ]չիւնքի [Ալլահըն թախ-թը էօնիւնտէ] գուսուրսըզ տըրլար։

6-Վէ զէմին իւզէրինտէ սաքին օլանլարա, [ծ]եա՛-

+ Բ. 21. 17։

———

ա Բ. 5. 5։
* Բա՛զը-ը՝ անըն վէ
բ Բ. 7. 3։ 13. 16։
գ Բ. 7. 4։
դ Բ. 1. 15։ 19. 6։
ե Բ. 5. 8։
զ Բ. 5. 9։ 15. 3։
է Ա.յ. 1։
ը 2 Կոր. 11. 2։
թ Բ. 3. 4։ 7. 15, 17։ 17. 14։
ժ Յակ. 1. 18։
ի Բ. 5. 9։
լ Սէղ. 32. 2։ Սոփ. 3. 13։
խ Եփես. 5. 27։ Յուդ. 24։
ծ Բ. 13. 7։

նի հէր միլլէթ վէ գապիլէ վէ լիսան վէ գավմա էպէտի [է]պէշարէթի թէպշիրէ մէ"մուր օլարագ, [ը]սէմա օրթասընտա ուչան տիկէր պիր մէլէք կէօրտիւմ: 7-Վէ եիւքսէք սէսլէ՝ [թ]Ալլահտան գօրգունըզ, վէ անա համտ էյլէյինիզ, զիրա հիւքմիւնիւն սա'աթը կէլտի. [ժ]վէ սէմա իլէ զէմինի վէ տէնիզի վէ սուլարըն փընկարլարընը խալգ էտէնէ սէճտէ գըլընըզ՝ տէր իտի:

8-Վէ անըն արտընճա տիկէր պիր մէլէք կէլիպ՝ [ի]Եըգըլտը, օլ [լ]պէօյիւք [շէհր] Բաբէլըն եըգըլտը, չիւնքի քէնտի զինասընըն ազղընլըղը չէրապընտան ճիւմլէ միլլէթլէրէ իչիրտի՝ տէտի: 9-Վէ անլէրին արտընճա իւչիւնճիւ պիր մէլէք կէլիպ եիւքսէք սէսլէ տէտի քի՝ [խ]Հէր քիմ ճանվէրէ վէ սուրէթինէ սէճտէ գըլըպ՝ տամղայը քէնտի ալնը իւզէրինէ եա էլի իւզէրինէ գապուլ էտէրսէ, 10-Օլ քիմսէ [ծ]Ալլահըն ղազապընըն քէասէսինէ [կ]տօլտուրըլմըշ խըշմընըն սաֆի չէրապընտան [հ]իչէճէք, վէ մուգատտէս մէլէքլէրին հուզուրընտա վէ Գուզունըն հուզուրընտա [ձ]աթէշ վէ քիւքիւրթլէ [ղ]'ազապ օլունաճագ տըր, 11-[ճ]Վէ անլէրին 'ազապընըն տիւմանը իլէլէպէտ եօգարը չըգար. վէ ճանվէրէ վէ անըն սուրէթինէ սէճտէ գըլանլարըն վէ անըն իսմինին տամղասընը հէր պիր գապուլ էտէնին կէճէ կիւնտիւզ րահաթը օլմազ: 12-[մ]Մու-

է Եփես. 3.8–11: Տիտ. 1. 2:
ը Գ. 8. 13:
թ Գ. 11. 18: 15. 4:
ժ Նէեմ. 9. 6: Մէզ. 33. 6: 124. 8: 146. 5, 6: Ա'մալ. 14. 15: 17. 24:
ի Ես. 21. 9: Երեմ. 51. 8: Գ. 18. 2:
լ Երեմ. 51. 7: Գ. 11. 8: 16. 19: 17. 2, 5: 18. 3, 10, 18, 21: 19. 2:
խ Գ. 13. 14—16:
ծ Գ. 16. 19:
կ Մէզ. 75. 8: Ես. 51. 17: Երեմ. 25. 15:
հ Գ. 18. 6:
ձ Գ. 19. 20:
ղ Գ. 20. 10:
ճ Ես. 34. 10: Գ. 19. 3:
մ Գ. 13. 10:

դատտէսլէրին սապրը պունտա տըր. Ալլահըն էմր-
լէրինի վէ Յիսուսա օլան իմանը հըֆզ էտէնլէր
[պունտա տըր]։ 13-Վէ սէմատան պիր սէս իշիթ-
տիմ, օ տախի [պանա] տէտի քի՝ Եազ, Պունտան
պէօյլէ նէ՛ միւպարէքտիր օլ էօլիւլէր քի Ռապպ-
տա վէֆաթ էտէրլէր. Ռուհ՝ Պէլի, թա քի անլէր
քէնտի չէքտիքլէրի էմէքլէրտէն իսթիրահաթ էտէ-
լէր, վէ 'ամէլլէրի արտլարընճա կիտէր՝ տէյօր։
14-Վէ կէօրտիւմ քի պէյազ պիր պուլութ վար
իտի, վէ իւզէրինտէ՝ պաշընտա ալթուն թաճ վէ
էլինտէ քէսքին պիր օրագ պուլունարագ՝ Իպն իւլ
ինսանա պէնկզէր պիր զաթ օթուրույօր իտի։ 15-
Վէ հէյքէլտէն տիկէր պիր մէլէք չըգըպ՝ պուլութ
իւզէրինտէ օթուրանա՝ Օրաղընը սալըպ պիչ. զի-
րա 'զէմինին պիչինի եէթիշմիշ օլմաղլէ, [սանա]
պիչէճէք վագըթ կէլտի՝ տէյիւ եիւքսէք սէսլէ նի-
տա էյլէտի։ 16-Վէ պուլութ իւզէրինտէ օթուրան
զէմին իւզէրինէ օրաղընը սալտը վէ զէմին պիչիլտի։
17-Վէ տիկէր պիր մէլէք սէմատա օլան հէյ-
քէլտէն չըգըպ՝ անըն տախի քէսքին պիր օրաղը
վար իտի։ 18-Վէ աթէշ իւզէրինէ գուտրէթի օ-
լան տիկէր պիր մէլէք մէզպահտան չըգըպ, օլ քէս-
քին օրաղը օլանա՝ Քէսքին օրաղընը սալըպ զէմի-
նին պաղընըն սալգըմլարընը քէս, զիրա իւզիւմլէ-
րի եէթիշտի՝ տէյիւ 'ազիմ սէտա իլէ նիտա էյլէ-
տի։ 19-Վէ օլ մէլէք քէնտի օրաղընը զէմինէ սա-
լըպ՝ զէմինին պաղընը քէսէրէք Ալլահըն

Գ. 12. 17։
Հվա'. 4. 1, 2։ Գ. 20. 6։
1 Կոր. 15. 18։ 1 Սէլ. 4. 15։
2 Սէլ. 1. 7, 8։ 'Իպր. 4. 9, 10։ Գ. 6. 11։
Գ. 6. 2։
Եզէկ. 1. 26։ Դան. 7. 13։ Գ. 1. 13։
Գ. 16. 17։
Յովէլ 3. 13։ Մատթ. 13. 39։
Երեմ. 51. 33։ Գ. 13. 12։
Գ. 16. 9։
Յովէլ 3. 13։
Գ. 19. 15։

ղազապընըն պէօյիւք մա'սէրէսինէ աթար։ 20 - [փ]Վէ մա'սէրէ [ք]շէհրին խարիճինտէ պասըլըպ՝ մա'սէրէտէն պինկ ալթը եիւզ օգ աթըմը մեսաֆէյէտէք [օ]աթլարըն կեմլէրինէ եէթիշիր տէրէճէտէ գան չըգտը։

ՊԱՊ 15

Վէ սեմաատա [ա]պաշգա պէօյիւք վէ 'աճիպ պիր 'ալամէթ, [բ]եէտի սօն պէլալարը թութան եէտի մէլէք կէօրտիւմ, [գ]չիւնքի պու պէլալարլէ Ալլահըն ղազապը իթմամ օլունուր։ 2 - Վէ կէօյա [դ]աթէշլէ գարըշմըշ [ե]սըրչաաան պիր տէնիզ, հէմ ճանավէրէ [զ]վէ սուրէթինէ վէ [տամղասընա վէ] իսմինին 'ատէտինէ ղալիպ կէլէնլէրի, [է]էլլէրինտէ Ալլահըն թանպուրլարը օլարագ, սըրչա տէնիզինին իւզէրինտէ տուրուր կէօրտիւմ։ 3 - [ը]Վէ Ալլահըն գուլու Մուսէսին թէսպիհինի վէ Գուզունըն թէսպիհինի թէրէննիւմ էտիպ՝ Եա հէր շէյէ գատիր օլան Րապպ Ալլահ, [թ]իշլէրին պէօյիւք վէ աճա՛իպ տիր. էյ մուգատտէսլէրին Փատիշահը, [ժ]թարիգլէրին տօղրու վէ հագգ տըրլար։ 4 - [ի]Եա Րապպ, սէնտէն քի՛մ գօրգմայըպ իսմինէ համտ էթմէյէ. զիրա եալընըզ սէն գուտտուս սըն. չիւնքի հագգ հիւքմլէրին իզհար օլունտըգլարընտան, [լ]ճիւմլէ միլլէթլէր կէլիպ սէնին հուզուրընտա սէճտէ գըլաճագլար տըր՝ տէրլէր իտի։

փ Եշ. 63. 3։ Մերս. 1. 15։
ք Գ. 11. 8։ 'Իպր. 13. 12։
օ Գ. 19. 14։

———

ա Գ. 12. 1, 3։
բ Գ. 16. 1։ 21. 9։
գ Գ. 14. 10։
դ Մատթ. 3. 11։
ե Գ. 4. 6։ 21. 18։
զ Գ. 13. 15—17։
է Գ. 5. 8։ 14. 2։
ը Խուր. 15. 1։ Թէս. 31. 30։ Գ. 14. 3։
թ Թէս. 32. 4։ Մեզ. 111. 2։ 139. 14։
ժ Մեզ. 145. 17։ Ովս. 14. 9։ Գ. 16. 7։
ի Խուր. 15. 11—16։ Երեմ. 10. 7։
լ Եշ. 66. 23։

5-Անտէն սօնրա [ե]կէօրտիւմ քի սէմատա շէհա-
տէթ մէսքէնինին հէյքէլի աչըլտը։ 6-[զ]Վէ օլ եէ-
տի պէլայը թութան եէտի մէլէք [է]փաք վէ փար-
լագ քէթէն կիյմիշ, վէ կէօգիւսլէրինէ ալթուն գու-
շագլար գուշանմըշ օլարագ, հէյքէլտէն չըգտըլար։
7-[ը]Վէ տէօրթ զիրուհտան պիրի եէտի մէլէյէ՝ է-
պէտ իւլ ապատ [թ]հայյ օլան Ալլահըն խըշմըյլէ տօ-
լու եէտի ալթուն թաս վէրտի։ 8-[ժ]Վէ հէյքէլ [ի]Ալ-
լահըն ճէլալ ու գուտրէթինտէն տիւմանըլէ տօլու օ-
լուպ՝ եէտի մէլէյին եէտի պէլասը իթմամ օլուն-
ճայատէք հէյքէլէ պիր քիմսէ կիրէմէտի։

ՊԱՊ 16

Վէ հէյքէլտէն [ա]եէտի մէլէյէ խիթապէն՝ Կի-
տինիզ, վէ [բ]Ալլահըն խըշմընըն *թասլարընը զէմի-
նէ պօշալտընըզ՝ տէյիւ պէօյիւք պիր սէտա իշիթ-
տիմ։

2-Վէ էվվէլքիսի կիտիպ [գ]քէնտի թասընը գարա
խուզէրինէ պօշալթտըգտա՝ [դ]ճանվէրին տամղասըյլէ
տամղալանան [ե]վէ սուրէթինէ սէճտէ էտէն ատէմ-
լէրտէ [զ]փիէք ֆէնա չըպան չըգտը։

3-Վէ իքինճի մէլէք քէնտի թասընը [է]տէնիզէ
պօշալթտըգտա՝ [ը]էօլիւնիւն գանը կիպի գան
օլտու, [թ]վէ տէնիզ իչինտէ եաշայանլարըն ճիւմլէսի
էօլտիւ։

ե Գ. 11. 19։ Պագ. Ա'տ. 1. 50։
զ Աչ. 1։
է Խուր. 28. 6, 8։ Եզեկ. 44. 17, 18։ Գ. 1. 13։
ը Գ. 4. 6։
թ 1 Մէլ. 1. 9։ Գ. 4. 9։ 10. 6։
ժ Խուր. 40. 34։ 3 Միւլ. 8. 10։ 2 Թէվ. 5. 14։ Եշ. 6. 4։
ի 2 Մէլ. 1. 10։

———

ա Գ. 15. 1։
բ Գ. 14. 10։ 15. 7։
* Պո'ղէոը՝ եէտի թաս- լարընը
գ Գ. 8. 7։
դ Գ. 13. 16, 17։
ե Գ. 13. 14։
զ Խուր. 9. 9—11։
է Գ. 8. 8։
ը Խուր. 7. 17, 20։
թ Գ. 8. 9։

4-Վէ իւչիւնճիւ մէլէք քէնտի թասընը [ժ]ըրմագլարա վէ սու փունարլարընա պօշալթտըգտա՝ [ի]գան օլտըլար։ 5-Վէ սուլար մէլէյինին՝ [լ]Եա մէվճուտ օլան վէ օլմուշ վէ գուտտուս [Րապպ], պու շէյլէրի հիւքմ էթտիյինտէ [խ]'ատիլ սին. 6-[ծ]Զիրա անլէր [կ]մուգատտէսլէրին վէ փէյղամպէրլէրին գանընը տէօքտիւլէր. [հ]սէն տախի անլէրէ գան իչիրտին, չիւնքի միւսթահագգ տըրլար՝ տէտիյինի իշիթտիմ։ 7-Վէ մէզպահտան [տիկէրինին]՝ Պէլի, [ձ]Եա հէր շէյէ գատիր Րապպ Ալլահ, [ղ]սէնին հիւքմլէրին հագգ վէ 'ատալէթ տիր՝ տէտիյինի իշիթտիմ։

8-Վէ տէօրտիւնճիւ մէլէք քէնտի թասընը [ճ]կիւնէշ իւզէրինէ պօշալթտըգտա՝ [մ]անա ատէմլէրի աթէշլէ եագմաղա գուտրէթ վէրիլտի։ 9-Վէ ատէմլէր պիր շիտտէթլի հէրարէթլէ եանտըլար, [յ]վէ պու պէլալար իւզէրինէ հիւքիւմէթի օլան Ալլահըն իսմինէ քիւֆր էթտիլէր, վէ [ն]անա համտ էյլէմէք իչիւն [շ]թէվպէ էթմէտիլէր։

10-Վէ պէշինճի մէլէք քէնտի թասընը [ո]ճանվէրին թախթը իւզէրինէ պօշալթտըգտա՝ [չ]անըն փատիշահլըղը գարանլըգ օլտու, [պ]վէ աղըր սէպէպինտէն տիլլէրինի չէյնէյիպ, 11-Քէնտի աղըրլարը [ջ]վէ չըպանլարը սէպէպինտէն [ռ]սէմանըն Ալլահընա քիւֆր էթտիլէր, [ս]վէ քէնտի 'ամէլլէրինտէն թէվպէ էթմէտիլէր։

ժ Գ. 8. 10։
ի Խուր. 7. 20։
լ Գ. 1. 4, 8։ 4. 8։ 11. 17։
խ Գ. 15. 3։
ծ Մատթ. 23. 34, 35։ Գ. 13. 15։
կ Գ. 11. 18։ 18. 20։
հ Եսա. 49. 26։
ձ Գ. 15. 3։
ղ Գ. 13. 10։ 14. 10։ 19. 2։
ճ Գ. 8. 12։
մ Գ. 9. 17, 18։ 14. 18։
յ Ա.յ. 11, 21։
ն Գ. 11. 13։ 14. 7։
շ Դան. 5. 22, 23։ Գ. 9. 20։
ո Գ. 13. 2։
չ Գ. 9. 2։
պ Գ. 11. 10։
ջ Ա.յ. 2։
ռ Ա.յ. 9, 21։
ս Ա.յ. 9։

12-Վէ ալթընճը մէլէք քէնտի թասընը [ա]պէօ-
յիւք Ֆրաթ ըրմաղը իւզէրինէ պօշալթտըգտա՝ [բ]ա-
նըն սույու չէքիլտի, [գ]թա քի շարգտան օլան մէ-
լիքլէրին եօլու հազըրլանսա։ 13-Վէ [դ]էժտէրին աղ-
զընտան վէ ճանավէրին աղզընտան [ե]վէ եալանճը փէյ-
ղամպէրին աղզընտան գուրպաղալար միսիլլի [զ]իւչ
նափաք րուհըն չըգտըղընը կէօրտիւմ. 14-Ձիրա
պունլար [է]'ալամէթլէր կէօսթէրէն [ը]ճիննի րուհլարը
օլուպ՝ [[թ]զէմինին վէ] պիւթիւն տիւնեանըն մէլիքլէ-
րինի հէր չէյէ գատիր Ալլահըն օլ պէօյիւք կիւ-
նիւնիւն [ժ]մուհարէպէսինէ ճէմ' էթմէք իչիւն, ան-
լէրին եանընա կիտէրլէր։ 15-([ի]Իշթէ խըրսըզ կիպի
կէլիրիմ. Նէ՛ մուպարէք տիր ույանըգ տուրուպ՝
[լ]չըփլագ կէզմէմէսի վէ 'այպը կէօրիւնմէմէսի իչիւն
քէնտի էսվապընը հըֆզ էտէն քիմսէ։) 16-[խ]Վէ
անլէրի 'Իպրանիճէ Արմագեդոն տէնիլէն մահալէ
ճէմ' էթտիլէր։

17-Վէ եէտինճի մէլէք քէնտի թասընը հավա-
յա պօշալթտըգտա՝ [ծ]Թէմամ օլտու՝ տէյէրէք սէ-
մանըն հէյքէլինտէն, թախթտան, պիր պէօյիւք
սէտա կէլտի։ 18-[կ]Վէ սէտալար վէ կէօք կիւրիւլ-
թիւլէրի վէ շիմշէքլէր վուգու' պուլտու, [հ]վէ շիտ-
տէթճէ վէ 'աղամէթճէ զէմին իւզէրինտէ ինսան
մէվճուտ օլալըտան պէրու միսլի վուգու' պուլմա-
մըշ [ձ]պէօյիւք պիր զէլզէլէ օլուպ, 19-[ղ]Պէօյիւք

[ա] Գ. 9. 14։
[բ] Գագ Երեմ. 50. 38։ 51. 36։
[գ] Եսա. 41. 2, 25։
[դ] Գ. 12. 3, 9։
[ե] Գ. 19. 20։ 20. 10։
[զ] 1 Յովհ. 4. 1—3։
[է] 2 Թեւ. 2. 9։ Գ. 13. 13, 14։ 19. 20։
[ը] 1 Տիմ. 4. 2։ Յակ. 3. 15։
[թ] Ղուկ. 2. 1։
[ժ] Գ. 17. 14։ 19. 19։ 20. 8։
[ի] Մատթ. 24. 43։ 1 Թեւ. 5. 2։ 2 Պետ. 3. 10։ Գ. 3. 3։
[լ] 2 Կոր. 5. 3։ Գ. 3. 4, 18։
[խ] Գ. 19. 19։
[ծ] Գ. 21. 6։
[կ] Գ. 4. 5։ 8. 5։ 11. 19։
[հ] Դան. 12. 1։
[ձ] Գ. 11. 14։
[ղ] Գ. 14. 8։ 17. 18։

շէհր իւչէ մունշագգ օլտու, վէ թա՛իֆէլէրին շէհր-լէրի եըգըլտը, վէ պէօյիւք Բաբելոն [ժ]Ալլահըն հու-զուրընտա զիքր օլունտու, [ի]թա քի շիտտէթլի ղա-զապընըն շէրապընըն քեասէսի անա վէրիլէ։ 20-[լ]Վէ հէր ատա գաչտը, վէ տաղլար պուլունմազ օլտուլար։ 21-[խ]Վէ սէմատան ատէմլէր իւզէրինէ պիր թալանթ աղըրլըղընտա իրի տօլու եաղտը. [ծ]ատէմլէր տախի [կ]տօլունըն պէլասը սէպէպինտէն Ալլահա քիւֆր էթտիլէր. զիրա անըն պէլասը ղա-յէթ պէօյիւք իտի։

ՊԱՊ 17

[ա]Վէ եէտի թասը թութան եէտի մէլէքլէրտէն պի-րի կէլիպ՝ պանա խիթապէն, 2-Կէլ, [բ]չօգ սուլար իւզէրինտէ օթուրան, [գ]վէ տիւնեա մէլիքլէրի անըն իլէ զինա էթտիքլէրի վէ [դ]զէմինին սաքինէսի անըն զինասընըն շէրապըյլէ մէսթ օլտուգլարը [ե]պէօյիւք ֆահիշէ 'ալէյհինտէ օլան հիւքմիւ [զ]սանա կէօսթէ-րէյիմ՝ տէյէրէք, 3-[է]Ռուհտա պէնի պէրրիյէյէ կէօթիւրտիւ. վէ [ը]եէտի պաշը իլէ [թ]օն պօյնուզը օլարագ, [ժ]իւզէրի քիւֆր իսիմլէրիյլէ տօլու [ի]գըր-մըզը պիր ճանավէրէ պինմիշ օլան պիր գարը կէօր-տիւմ։ 4-[լ]Վէ օլ գարը էրղէվանի վէ գըրմըզը խըլ-'աթ կիյմիշ իտի, [խ]վէ ալթուն վէ մուճէվհէրաթ վէ ինճուլէրլէ տօնանմըշ օլարագ՝ էլինտէ [ծ]մէքրու-

ժ Գ. 18. 5։
ի Եշ. 51. 17, 22, 23։ Երեմ. 25. 15, 16։ Գ. 14. 10։
լ Գ. 6. 14։
խ Գ. 11. 19։
ծ Այ. 9, 11։
կ Պաղ խուր. 9. 23–25։

ա Գ. 21. 9։
բ Երեմ. 51. 13։ Այ. 15։
գ Գ. 18. 3։
դ Երեմ. 51. 7։ Գ. 14. 8։ 18. 3։
ե Նաւ. 3. 4։ Գ. 19. 2։
զ Գ. 16. 19։ 18. 16, 18, 19։

է Գ. 12. 6, 14։
ը Այ. 9։
թ Այ. 12։
ժ Գ. 13. 1։
ի Գ. 12. 3։
լ Գ. 18. 12, 16։
խ Դան. 11. 38։
ծ Գ. 14. 8։

հաւթլէ վէ զինաընըն նափաքլըքլէրըյլէ տօլու [կ]պիր
ալթուն քեասէսի օլուպ, 5-Ալնը ուզէրինտէ՝ [հ]Սըրր,
[ձ]Գէօյիւք Բաբելոն, [ղ]զէմինին ֆահիշէլէրինին վէ մէք-
րուհաթլընըն անասը՝ տէյիւ պիր իսմ եազըլը իտի։
6-Վէ օլ գարըյը [ճ]մուգատտէսլէրին գանըյլէ [մ]վէ
Յիսուսըն շէհիտլէրինին գանըյլէ [յ]մէսթ օլմագտա
կէօրտիւմ. վէ անը կէօտիւյիւմտէ զիյատէսիյլէ թէ-
'աճճիւպ էյլէտիմ։ 7-Վէ մէլէք պանա տէտի քի՝
Նի՞չիւն թէ'աճճիւպ էյլէտին. գարընըն վէ անը կէօ-
թիւրէն եէտի պաշլը վէ օն պույնուզլը ճանավէրին
սըրրընը պէն սանա սէօյլէյէճէյիմ։ 8-Կէօրտիւյիւն
ճանավէր մէվճուտ իտի, վէ մէվճուտ տէյիլ տիր,
վէ [ն]հավիյէտէն չըգաճագ [շ]վէ հէլաքա կիտէճէք
տիր. վէ զէմինին սէքէնէսինտէն օլուպ [ո]իսիմլէրի
տիւնեա գուրուլալըտան պէրու հայաթ քիթապըն-
տա եազըլմըշ օլմայան քիմսէլէր օլ մէվճուտ օլ-
մուշ վէ մէվճուտ տէյիլ իսէ տէ, եինէ հազըր օ-
լան ճանավէրի կէօրտիւքլէրինտէ [չ]թէ'աճճիւպ է-
տէճէքլէր տիր։ 9-[պ]Հիքմէթէ վագըֆ օլան 'ագըլ
պունտա լազըմ տըր. [ջ]Եէտի պաշ՝ օլ գարընըն ու-
զէրլէրինտէ օթուրտըգը եէտի տաղ տըր. 10-Վէ
եէտի մէլիք տիր. պունլարըն պէշի տիւշմիւշ վէ
պիրի մէվճուտ տըր, վէ օլ պիրի տահա կէլմէտի,
վէ կէլտիյի զէման ազ միւտտէթ գալմասը կէրէք
տիր։ 11-Վէ օլ մէվճուտ օլմուշ օլան վէ մէվճուտ
օլմայան ճանավէր քէնտիսի տախի սէքիզինճի տիր,
վէ եէտիտէն օլուպ [ռ]հէլաքա կիտէր։ 12-[ս]Վէ կէօր-

[կ] Երեմ. 51. 7։ Գ. 18. 6։
[հ] 2 Սէլ. 2. 7։
[ձ] Գ. 11. 8։ 14. 8։ 16. 19։ 18. 2, 10, 21։
[ղ] Գ. 18. 9։ 19. 2։
[ճ] Գ. 13. 15։ 16. 6։
[մ] Գ. 6. 9, 10։ 12. 11։
[յ] Գ. 18. 24։
[ն] Գ. 11. 7։ 13. 1։
[շ] Գ. 13. 10։ Ա.յ. 11։
[ո] Գ. 13. 8։
[չ] Գ. 13. 4։
[պ] Գ. 13. 18։
[ջ] Գ. 13. 1։
[ռ] Ա.յ. 8։
[ս] Դան. 7. 20։ Զաք. 1. 18, 19, 21։ Գ. 13. 1։

տիւյիւն օն պույնուզ օն մելիք օլուպ՝ տահա սալ-
թանաթը ըլէ ալմատըլար իսէ տէ, ճանվէր իլէ պէ-
րապէր պիր սա՚աթ գատար մելիքլէր կիպի հիւ-
քիւմէթ էլէ ալըրլար։ 13-Պունլարըն միւրատը պիր
օլուպ՝ գուվվէթ վէ հիւքիւմէթլէրինի ճանվէրէ
թէսլիմ էտէրլէր։ 14-[լ]Պունլար Գուզու իլէ մու-
հարէպէ էտիպ՝ Գուզու անլէրէ ղալիպ կէլէճէք տիր.
[խ]զիրա Օ Րապպ իւլ էրպապ վէ մելիք իւլ միւլուք
տըր. [ծ]վէ անըն իլէ պէրապէր օլանլար տախի տա՚-
վէթլի վէ միւնթէխապ վէ սատըգ տըրլար։ 15-
Վէ պանա տէտի քի՝ [կ]Մէնին կէօրտիւյիւն վէ ֆա-
հիշէնին ուզէրինտէ օթուրտըղը սուլար՝ [հ]գավմլար
իլէ ճէմա՚աթլար վէ միլլէթլէր վէ լիսանլար տըր։
16-Վէ ճանվէր ուզէրինտէ կէօրտիւյիւն օն պույ-
նուզ, [ձ]ֆահիշէյէ պուղզ էտիպ՝ անը փէրիշան վէ
[ղ]չըփլագ էտէճէք. վէ անըն էթինի եէյիպ՝ [ճ]անը ա-
թէշէ եագաճագլար տըր. 17-Զիրա [մ]Ալլահըն սէօզ-
լէրի իթմամ օլունընճայա գատար [յ]Ալլահ գալպլէ-
րինէ գօտու քի քէնտի միւրատընը իճրա էտէլէր,
վէ միւրատլարը պիր օլուպ՝ սալթանաթլարընը
ճանվէրէ թէսլիմ էյլէյէլէր։ 18-Վէ օլ կէօրտիւ-
յիւն գարը [ն]տիւնեա մելիքլէրի ուզէրինէ սալթա-
նաթ էտէն օլ [շ]պէօյիւք շէհր տիր։

ԲԱԲ 18

Վէ [ո]պու շէյլէրտէն սօնրա ՚ազիմ հիւքիւմէթ
սահիպի օլարագ սէմատան նազիլ օլմագտա *պիր

լ Գ. 16. 14։ 19. 19։	հ Գ. 13. 7։	մ Գ. 10. 7։
խ Թէս. 10. 17։ 1 Տիմ. 6. 15։ Գ. 19. 16։	ձ Երեմ. 50. 41, 42։ Գ. 16. 12։	յ 2 Սել. 2. 11։
ծ Երեմ. 50. 44, 45։ Գ. 14. 4։	ղ Եզեկ. 16. 37—44։ Գ. 18. 16։	ն Գ. 12. 4։
կ Եշ. 8. 7։ Ալ. 2։	ճ Գ. 18. 8։	շ Գ. 16. 19։
		ո Գ. 17. 1։
		* Յա՛նի՝ տիկէր պիր

մէլէք կէօրտիւմ. [բ]Զէմին տախի անըն ճէլալըյլէ
միւնէվվէր օլտու։ 2-Վէ [գուվվէթլէ վէ] պէօյիւք
սէսլէ նիտա էտէրէք տէտի քի՝ [գ]Եըգըլտը, պէօյիւք
Բաբելոն եըգըլտը, [դ]վէ ճիննլէրին մէքեանը վէ հէր
նափաք րուհըն մահպէզի [ե]վէ հէր նափաք վէ մէք-
րուհ գուշըն գաֆէսի օլտու։ 3-[զ]Զիրա անըն զի-
նասընըն ազղընլըղը չէրապընտան ճիւմլէ միլլէթլէր
իչտիլէր, վէ տիւնեա մէլիքլէրի անըն իլէ զինա էթ-
տիլէր, [է]վէ տիւնեանըն թիւճճարը անըն իսրաֆը
չօգլըղընտան զէնկին օլտուլար։ 4-Վէ սէմատան տի-
կէր պիր սէտա իշիթտիմ, օ տախի տէտի քի՝ [ը]Էյ
գավմիմ, անըն իչինտէն չըգընըզ, թա քի կիւնահ-
լարընա շէրիք վէ անըն պէլալարընա կիրիֆթար օլ-
մայասընըզ. 5-[թ]Զիրա անըն կիւնահլարը սէմայա գա-
տար եէթիշտի, [ժ]Ալլահ տախի հագգսըզլըգլարընը թէ-
զքէր էյլէտի։ 6-Անըն [սիզէ] էթտիյի միսիլլիւ,
[ի]սիզ տախի անա մուգապէլէ էտինիզ, վէ 'ամէլլէրի-
նէ կէօրէ անա իքի գաթընը էտա էյլէյիփ՝ [լ]տօլտուր-
տըղը քեասէյի [խ]անա իքի գաթ տօլտուրընըզ։ 7-
[ծ]Քէնտի քէնտինի նէ գատար 'իզզէթլէտի վէ զէվգ
էթտի իսէ, անա օլ գատար 'ազապ վէ հիւզն վէ-
րինիզ. զիրա քէնտի գալպինտէ՝ [կ]Պէն մէլիքէ օլա-
րագ օթուրույորըմ, վէ տուլ տէյիլ իմ, վէ ասլա
հիւզն կէօրմէյէճէյիմ՝ տէյօր։ 8-[հ]Պու սէպէպտէն

բ Եզեկ. 43. 2։
գ Ես. 13. 19։ 21. 9։ Երեմ. 51. 8։ Գ. 14. 8։
դ Ես. 13. 21։ 21. 8։ 34. 14։ Երեմ. 50։ 39։ 51. 37։
ե Ես. 14. 23։ 34. 11։ Մարկ. 5. 2, 3։
զ Գ. 14. 8։ 17. 2։
է Ա.ս. 11, 15։ Ես. 47. 15։
ը Ես. 48. 20։ 52. 11։ Երեմ. 50. 8։ 51. 6, 45։ 2 Կոր. 6. 17։
թ Ծնէք. 18. 20, 21։ Երեմ. 51. 9։ Յովն. 1. 2։
ժ Գ. 16. 19։
ի Սաղ. 137. 8։ Երեմ. 50. 15, 29։ 51. 24, 49։ 2 Տիմ. 4. 14։ Գ. 13. 10։
լ Գ. 14. 10։
խ Գ. 16. 19։
ծ Եզեկ. 28. 2, վէ ղայրի։
կ Ես. 47. 7, 8։ Սոփ. 2. 15։
հ Ես. 47. 9։ Ա.ս. 10։

անըն պէլալարը, եա՛նի էօլիւմ վէ հիւզն վէ աճլըգ-
պիր կիւն իչինտէ կէլէճէք, [ց]օ տախի աթէշէ եագը-
լաճագ տըր, [ւ]զիրա անը հիւքմ էտէն Րապպ Ալ-
լահ գուտրէթլի տիր։ 9-Վէ անըն իլէ զինա էտիպ
զէվգ էտէն [փ]տունեա մէլիքլէրի [ք]եանմասընըն տիւ-
մանընը կէօրտիւքլէրինտէ, [ա]իւզէրինէ աղլայըպ տէօ-
յիւնէճէքլէր տիր։ 10-Վէ անըն 'ազապընըն գօր-
գուսընտան ուզագտա տուրուպ, [բ]Վա՛յ, վա՛յ ....,
էյ պէօյիւք շէհր Բապիլօն, էյ գուվվէթլի շէհր,
[գ]չիւնքի 'ալէյհինկէ օլան հիւքմ պիր սա'աթտա կէլ-
տի՝ տէյէճէքլէր տիր։ 11-[դ]Վէ տիւնեանըն թիւճ-
ճարը անըն իւզէրինէ աղլայըպ մահզուն օլուրլար,
չիւնքի էմթը'ալարընը, 12-[ե]Եա՛նի ալթուն վէ կիւ-
միւշ վէ միւճէվհէրաթ վէ ինճու վէ զարիֆ գու-
մաշ վէ էրղէվանի վէ իփէք վէ գըրմըզը մաթա'ը-
նը, վէ հէր կէօնէ պուխուր աղաճը վէ հէր կէօնէ
ֆիլ տիշի գապլար վէ հէր կէօնէ փէք գըյմէթլի
աղաճ վէ պագըր վէ տէմիր վէ մէրմէրտէն օլան
գապլար, 13-Վէ տարչին վէ պուխուրլար վէ *խօշ
րա"իհալը եաղ վէ քիւնլիւք վէ շէրապ վէ զէյթուն
եաղը վէ խասս ուն վէ պուղտայ վէ սըղըրլար վէ
գօյունլար վէ աթլար վէ արապալար վէ ճէսէտլէր
[զ]վէ ինսան ճանլարընը քիմսէ սաթըն ալմազ։ 14-
Վէ նէֆսինկին արզու էթտիյի մէյվէլէր էլինտէն
կիթտի, վէ նէֆիս վէ զարիֆ էշեանըն ճիւմլէսի է-
լինտէն կիթտի, վէ անլէրի արթըգ պուլամայա-
ճագսըն։ 15-[է]Պու շէյլէրին թաճիրլէրի, քի անըն

[ց] Պ. 17. 16։
[ւ] Երեմ. 50. 34։ Պ. 11. 17։
[փ] Եզեկ. 26. 16, 17։ Պ. 17. 2։ Այ. 3։
[ք] Այ. 18։ Պ. 19. 3։
[ա] Երեմ. 50. 46։
[բ] Եա. 21. 9։ Պ. 14. 8։
[գ] Այ. 17, 19։
[դ] Եզեկ. 27. 27—36։ Այ. 3։
[ե] Պ. 17. 4։
* Պա՛զը՛ պէհարաթ վէ խօշ
[զ] Եզեկ. 27. 13։
[է] Այ. 3, 11։

սէպիպիյլէ զէնկին օլտըլար, անըն 'ազապընըն գօր-
գուսընտան ուզագտա տուրուպ աղլայարագ վէ
մահզուն օլարագ տէյէճէքլէր քի, 16-Վա՛յ, վա՛յ
˜զարիֆ գումաշ վէ էրղէվանի վէ գըրմըզը էլպիսէ
կիյիպ՝ ալթուն վէ մուճէվհէրաթ վէ ինճու իլէ տօ-
նանմըշ օլան օլ՝ պէօյիւք շէհրէ. ˝չիւնքի պու գա-
տար զէնկինլիք պիր սա'աթտա խարապ օլտու: 17-
ˀՎէ հէր կէմի րէ"իսի վէ կէմիյլէ կիտէնլէրին ճիւմ-
լէսի վէ կէմիճիլէր վէ տէնիզտէ իշ կէօրէնլէրին
ճիւմլէսի ուզագտա տուրուպ, 18-"Անըն եան-
մասընըն տիւմանընը կէօրտիւքլէրինտէ, ֆիղան է-
տիպ՝ "Պու պէօյիւք շէհրէ պէնզէր հա՞նկը շէհր վար
տըր՝ տէրլէր իտի: 19-"Վէ պաշլարը իւզէրինէ թօփ-
րագ սաչըպ՝ աղլայարագ վէ մահզուն օլարագ,
ֆէրեատլէ՝ Վա՛յ, վա՛յ օլ պէօյիւք շէհրէ, քի զի-
գըյմէթ էմթը'ասը վասըթասըյլէ տէնիզտէ ճիւմ-
լէ կէմի սահիպլէրի զէնկին օլտըլար. ˝չիւնքի պիր
սա'աթտա խարապ օլտու: 20-⁺Էյ սէմա, վէ էյ
մուգատտէս րէսուլլէր վէ փէյղամպէրլէր, անտէն
տօլայը մէսրուր օլունըզ, ⁺զիրա Ալլահ անտէն ին-
թիգամընըզը ալտը՝ տէրլէր իտի:

21-Վէ պիր գուվվէթլի մէլէք պիր պէօյիւք տէ-
յիրմէն թաշը կիպի պիր թաշ գալտըրըպ տէնիզէ
աթարագ, տէտի քի՝ 'Օլ պէօյիւք շէհր Բապիլոն
պէօյլէ շիտտէթլէ աթըլըպ ‡արթըգ հիչ պուլուն-
մայաճագ տըր: 22-"Վէ սէնտէ թանպուրճըլար վէ

— Գ. 17. 4:
= Ա.յ. 10:
ˀ Ես. 23. 14: Եզեկ. 27. 29:
˝ Եզեկ. 27. 30, 31: Ա.յ. 9:
ʳ Գ. 13. 4:
ᵓ Ես. 7. 6: 1 Միւլ. 4. 12: Յոբ 2. 12: Եզեկ. 27. 30:
— Ա.յ. 8:
‡ Ես. 44. 23: 49. 13: Երեմ. 51. 48:
+ Ղուկ. 11. 49—51:
Գ. 19. 2:
• Երեմ. 51. 64:
‡ Գ. 12. 8: 16. 20:
= Ես. 24. 8: Երեմ. 7. 34: 16. 9: 25. 10: Եզեկ. 26. 13:

խանէնտէլէր վէ նէյզէնլէր վէ պօրուզէնլէր սէտա-
սը արթըգ իշիտիլմէյէճէք տիր, վէ սէնտէ արթըգ
հիչ պիր սէնʼաթըն պիր ուսթասը պուլունմայըպ՝
սէնտէ արթըգ տէյիրմէն սէսի իշիտիլմէյէճէք տիր.
23 - [բ]Վէ սէնտէ արթըգ գանտիլ զիյասը կէօրիւն-
մէյէճէք, [գ]վէ սէնտէ արթըգ կիւվէյի վէ կէլին սէ-
սի իշիտիլմէյէճէք տիր, [դ]չիւնքի սէնին թաճիրլէրին
զէմինին պէօյիւքլէրի իտիլէր. [ե]զիրա սէնին սիհր-
լէրինլէ ճիւմլէ միլլէթլէր իզլալ օլունտըլար: 24 - [զ]Վէ
փէյղամպէրլէր իլէ մուգատտէսլէրին [է]վէ զէմին իւ-
զէրինտէ ճիւմլէ գաթլ օլունանլարըն գանը անըն
իչինտէ պուլունտու:

ՊԱՊ 19

Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա սէմատա խայլը ճէ-
մաʼաթըն [ա]պէօյիւք սէսինի իշիթտիմ, վէ տէրլէր
իտի քի՝ Ալէլուիա. [բ]խէլաս վէ համտ վէ ʼիզզէթ
վէ գուտրէթ [Ռապպ] Ալլահըմըզա մախսուս տըր.
2 - [գ]Չիւնքի անըն հիւքմլէրի հագգ վէ ʼատալէթ
տիր, զիրա քէնտի զինասըյլէ զէմինի իֆսատ է-
տէն պէօյիւք ֆահիշէ ʼալէյհինէ հիւքմ էյլէյիպ՝
[դ]քէնտի գուլլարընըն գանընըն ինթիգամընը *ան-
տէն ալտը: 3 - Վէ իքինճի տէֆʼա՝ Ալէլուիա՝ տէ-
տիլէր. [ե]վէ անըն տիւմանը էպէտ իւլ ապատ եօ-
գարը չըգար: 4 - [զ]Վէ եիրմի տէօրթ իխթիյար իլէ
տէօրթ զիրուհ եէրէ գափանըպ՝ թախթտա օթու-

բ Երեմ. 25. 10:
գ Երեմ. 7. 34; 16. 9; 25. 10; 33. 11:
դ Ես. 23. 8:
ե 4 Միւլ. 9. 22; Նաւ. 3. 4; Գ. 17. 2, 5:
զ Գ. 17. 6:
է Երեմ. 51. 49:

——

ա Գ. 11. 15:
բ Գ. 4. 11; 7. 10, 12; 12. 10:
գ Գ. 15. 3; 16. 7:
դ Թէս. 32. 43; Գ. 6. 10; 18. 20:
* Յուն. էլինտէն
ե Ես. 34. 10; Գ. 14. 11; 18. 9, 18:
զ Գ. 4. 4, 6, 10; 5. 14:

րան Ալլահա սէճտէ գըլարագ՝ [ի]Ամին. Ալէլուիա՝ տէտիլէր։ 5-Վէ թախթտան՝ էյ ճիւմլէ գուլլարը վէ անտէն գօրգանլար, [լ]քիւչիւքլէր, վէ պէօյիւքլէր, [խ]Ալլահըմըզա համտ ու սէնա էյլէյինիզ՝ տէյիւ պիր սէս չըգտը։ 6-[ծ]Վէ խայլը ճէմա՛աթըն սէտասը, վէ չօգ սուլարըն սէտասը, վէ գուվվէթլի կէօք կիւրիւլթիւլէրինին սէտասը կիպի՝ Ալէլուիա, [կ]զիրա հէր չէյէ գատիր Ռապպ Ալլահ սալթանաթ էտիյօր։ 7-Շատ ու մէսրուր օլուպ՝ անա համտ էտէլիմ. [հ]զիրա Գուզունըն տիւյիւնիւ կէլտի, անըն զէվճէսի տախի հազըրլանտը՝ տէյիւ «սէսլէր» իշիթտիմ։ 8-[ձ]Վէ փաք վէ փարլագ զարիֆ գումաշ կիյմէք անա իհսան օլունտու, [ղ]չիւնքի զարիֆ գումաշ մուգատտէսլէրին սալահը տըր։ 9-Վէ պանա տէտի քի՝ Եազ, [ճ]Նէ՛ միւպարէք տիր Գուզունըն տիւյիւն զիյաֆէթինէ տա՛վէթ օլունմըշ քիմսէլէր. Հէմ պանա տէտի քի՝ Պունլար Ալլահըն հագգ սէօզլէրի տիր։ 10-[մ]Վէ անա սէճտէ գըլմագ իչիւն անըն այագլարընա գափանտըղըմտա, պանա՝ [յ]Սագըն էթմէ, պէն սէնին [ն]խըտմէթ րէֆիգին վէ Յիսուսըն չէհատէթինի թութմագտա օլան սէնին պիրատէրլէրինկին խըտմէթ րէֆիգի իմ. Ալլահա սէճտէ էյլէ՝ տէտի. զիրա Յիսուսըն չէհատէթի փէյղամպէրլիքին րուհու տըր։

11-[շ]Վէ սէմայը աչըլմըշ կէօրտիւմ. [ո]վէ իշթէ

ի 1 Թէվ. 16. 36։ Նէեմ. 5. 13։ 8. 6։ Գ. 5. 14։
լ Գ. 11. 18։ 20. 12։
խ Մէզ. 134. 1։ 135. 1։
ծ Եզէկ. 1. 24։ 43. 2։ Գ. 14. 2։
կ Գ. 11. 15, 17։ 12. 10։ 21. 22։
հ Մատթ. 22. 2։ 25. 10։ 2 Կոր. 11. 2։ Եփես. 5. 32։ Գ. 21. 2, 9։
ձ Մէզ. 45. 13, 14։ Եզէկ. 16. 10։ Գ. 3. 18։
ղ Մէզ. 132. 9։
ճ Մատթ. 22. 2, 3։ Ղուկ. 14. 15, 16։
մ Գ. 22. 8։
յ Ա՛մալ. 10. 26։ 14. 15։ Գ. 22. 9։
ն 1 Յովհ. 5. 10։ Գ. 12. 17։
շ Գ. 15. 5։
ո Գ. 6. 2։

պիր պէյազ աթ վար իտի, վէ անա պինմիշ օլա-
նա՝ յՍատըգ վէ Հագգ տէնիլիր. ռվէ ՚ատալէթլէ
հիւքմ վէ հարպ էտէր. 12-ղՎէ կէօզլէրի աթէշ ա-
լէվի կիպի օլուպ՝ ոպաշը իւզէրինտէ չօգ թաճլար
պուլունարագ, ըքէնտիսինտէն մա՚ատա քիմսէնին
պիլմէտիյի եազըլը պիր իսմի վար իտի: 13-ղՎէ
գանա պօյանմըշ պիր լիպաս կիյմիշ օլուպ՝ ՀՔէլամ
Ուլլահ իսմիյլէ եատ օլունուր:
14-—Վէ սէմատա պուլունան ճիւնուտ սպէյազ
աթլարա պինմիշ վէ պէյազ վէ փաք զարիֆ գու-
մաշ կիյմիշ օլարագ, անըն արտընճա կիտիյօրլար ի-
տի: 15-ՎՎէ անըն աղզընտան թա՚իֆէլէրի վուրմագ
իչիւն պիր քէսքին գըլըճ չըգըյօր իտի. փքէնտիսի
տախի *անլէրէ տէմիր ՚ասա իլէ հիւքիւմէթ է-
տիպ՝ րհէր չէյէ գատիր Ալլահըն խըշմ ու ղազա-
պը չէրապընըն մա՚սէրէսինտէ պասաճագ տըր: 16-
Վէ լիպասը իւզէրինտէ վէ պուտու իւզէրինտէ՝
ցՄԷԼԻՔ ԻՒԼ ՄԻՒԼՈՒՔ ՎԷ ՐԱՊՊ ԻՒԼ ԷՐՊԱՊ՝ տէյիւ —եա-
զըլմըշ իսմի վար իտի:
17-Վէ կիւնէշտէ տուրան պիր մէլէք կէօրտիւմ.
‡օ տախի եիւքսէք սէսլէ նիտա էտէրէք սէմանըն
օրթասընտա ուչան ճիւմլէ գուշլարա՝ +Կէլինիզ, ՚ա-
զիմ Ալլահըն զիյաֆէթինէ ճէմ՚ օլունըզ. 18-•Թա
քի մէլիքլէրին էթինի վէ պինկ պաշըլարըն էթինի
վէ գուվվէթլիլէրին էթինի վէ աթլար իլէ անլէրէ

յ Գ. 3. 14:
ռ Ես. 11. 4:
ղ Գ. 1. 14: 2. 18:
ո Գ. 6. 2:
ը Գ. 2. 17: Այ. 16:
ղ Ես. 63. 2, 3:
Հ Յովհ. 1. 1: 1 Յովհ. 5. 7:
— Գ. 14. 20:
ս Մատթ. 28. 3: Գ. 4. 4: 7. 9:
Վ Ես. 11. 4: 2 Թէս. 2. 8: Գ. 1. 16: Այ. 21:
փ Սէզ. 2. 9: Գ. 2. 27: 12. 5:
* Եւ.-Ն. անլէրի տէմիր ՚ասա իլէ կիւտիւպ
ր Ես. 63. 3: Գ. 14. 19, 20:
ց Դան. 2. 47: 1 Տիմ. 6. 15: Գ. 17. 14:
— Այ. 12:
‡ Այ. 21:
+ Եզեկ. 39. 17:
• Եզեկ. 39. 18, 20:

պինմիշ օլանլարըն էթինի վէ հուռր իլէ գուլ վէ
քիւչիւք իլէ պէօյիւք, ճիւմլէսինին էթինի եէյէ-
սինիզ՝ տէտի։
19-[ֆ]Վէ ճանավէր իլէ տիւնեա մէլիքլէրի վէ անլէրին
ճիւնուտլարընըն աթա պինմիշ օլան իլէ վէ անըն
ճիւնուտը իլէ մուհարէպէ էթմէյէ ճէմ՚ օլտըգլարը-
նը կէօրտիւմ։ 20-[ա]Վէ օլ ճանավէր [բ]վէ անըն էօնիւն-
տէ ՚ալամէթլէր իճրա էտիպ՝ անլէր վասըթասըյլէ
ճանավէրին տամղասընը գապուլ էտէնլէրի վէ անըն
սուրէթինէ սէճտէ էյլէյէնլէրի իղլալ էտէն եալանճը
փէյղամպէր անըն իլէ պէրապէր թութուլտու. իքիսի
տէ [գ]քիւքիւրթլէ եանան [դ]աթէշ կէօլիւնէ տիրի տիրի
աթըլտըլար։ 21-[ե]Վէ պագըյյէսի աթա պինմիշ օլա-
նըն աղզընտան չըգան գըլըճըլէ գաթլ օլունտըլար,
վէ [զ]անլէրին էթինտէն [է]ճիւմլէ գուշլար տօյտըլար։

ԳԱԳ 20

Վէ [ա]էլինտէ հավիյէնին անախթարը վէ պիր
պէօյիւք զէնճիր պուլունարագ՝ սէմատան նիւզուլ
էտէն պիր մէլէք կէօրտիւմ։ 2-[բ]Վէ էժտէրի՝ օլ
գատիմ եըլանը, քի Իպլիս վէ Շէյթան տըր, թու-
թուպ անը պին սէնէ միւտտէթ իչիւն պաղլատը։
3-Վէ անը հավիյէյէ աթըպ վէ գափայըպ՝ [գ]իւզէ-
րինի միւհիւրլէտի. [դ]թա քի արթըգ պին սէնէ թէ-
մամ օլմայընճա թա՛իֆէլէրի իզլալ էթմէյէ. վէ
անտէն սօնրա պիր ազ վագըթ իչիւն չէօզիւլմէ կէ-
րէք տիր։

ֆ Գ. 16.16։ 17. 13,14։
ա Գ. 16. 13, 14։
բ Գ. 13. 12, 15։
գ Գ. 14. 10։ 21. 8։
դ Գ. 20. 10։ Գաղ. Դան. 7. 11։
ե Ա.յ. 15։
զ Գ. 17. 16։
է Ա.յ. 17, 18։

ա Գ. 1. 18։ 9. 1։
բ Գ. 12. 9։ Գաղ. 2 Պետ. 2.4։ Յուդ. 6։
գ Դան. 6. 17։
դ Գ. 16. 14,16։ Ա.յ. 7։

4 - [ա]Վէ թախթլար կէօրտիւմ, վէ իւզէրլէրինտէ օթուրտուլար, [բ]վէ անլէրէ հիւքմ սէլահիյէթի վէրիլտի, վէ [գ]ճանվէրէ վէ անըն սուրէթինէ սէճտէ էթմէյիպ՝ [դ]ալընլարընտա վէ էլլէրի իւզէրինտէ տամղայը գապուլ էթմէյէնլէրէ, [ե]Յիսուսըն շէհատէթի վէ Ալլահըն քէլամը իչիւն գաթլ օլունան քիմսէլէրին ճանլարընը կէօրտիւմ. պունլար եաշայըպ՝ [զ]Քրիստոս իլէ պէրապէր օլ պին սէնէ միւտտէթ սալթանաթ էթտիլէր: 5 - Լաքին էօլիւլէրին պագիյէսի օլ պին սէնէ թէմամ օլմայընճա տիրիլմէտիլէր. պիրինճի գըյամէթ պու տուր: 6 - Պիրինճի գըյամէթտէ հիսսէսի օլան քիմսէ միւպարէք վէ մուգատտէս տիր. [է]պունլար իւզէրինէ իքինճի էօլիւմիւն հիւքիւմէթի եօգ տուր. [ը]անճագ անլէր Ալլահըն վէ Քրիստոսըն քեահինլէրի օլուպ՝ [թ]անըն իլէ պէրապէր պին սէնէ սալթանաթ էտէճէքլէր տիր:

7 - Վէ պին սէնէ թէմամ օլտուգտա՝ [ժ]Շէյթան քէնտի զընտանընտան սալը վէրիլիպ, 8 - Զէմինին տէօրթ քէօշէսինտէ օլան թա՛իֆէլէրի, [ի]եա՛նի Գոգ վէ Մագոգը, (քի մըգտարը տէնիզ գումու կիպի տիր,) [լ]իզլալ [խ]վէ մուհարէպէյէ ճէմ՛ էթմէյէ չըգաճագ տըր: 9 - [ծ]Վէ եէր եիւզիւնէ չըգըպ մուգատտէսլէրին օրտուսընը վէ սէվկիլիւ շէհրի իհաթէ էթտիլէր. վէ Ալլահ թարաֆընտան սէմատան աթէշ էնիպ՝ անլէրի թէլէֆ էթտի: 10 - [կ]Վէ անլէրի իզլալ էտէն Իպլիս՝ [հ]ճանվէր իլէ եալանճը փէյ-

ա Դան. 7. 9, 22, 27; Մատթ. 19. 28; Ղուկ. 22. 30;
բ 1 Կոր. 6. 2, 3;
գ Վ. 13. 12;
դ Վ. 13. 15, 16;
ե Վ. 6. 9;
զ Բօմ. 8. 17; 2 Տիմ. 2. 12; Վ. 5. 10;
է Վ. 2. 11; 21. 8;
ը Ես. 61. 6; 1 Պետ. 2. 9; Վ. 1. 6; 5. 10;
թ Ա.յ. 4;
ժ Ա.յ. 2;
ի Եզեկ. 38. 2; 39. 1;
լ Ա.յ. 3, 9;
խ Վ. 16. 14;
ծ Ես. 8. 8; Եզեկ. 38. 9, 16;
կ Ա.յ. 8;
հ Վ. 19. 20;

ղամպէրլէրին պուլունտուղլարը աթէշ վէ քիւքիւրթ
կէօլիւնէ աթըլտը, [յ]վէ կէճէ կիւնտիւզ էպէտ իւլ
ապատ 'ազապ օլունաճագլար տըր։
11-Վէ պիր պէօյիւք պէյազ թախթ վէ իւզէ-
րինտէ օթուրանը կէօրտիւմ. [ն]անըն հուզուրընտան
զէմին իլէ սէմա ֆիրար էտիպ՝ [շ]անլէրէ պիր մա-
հալ պուլունմատը։ 12-[ո]Վէ էօլիւլէրի, քիւչիւքլէրի
վէ պէօյիւքլէրի, Ալլահըն հուզուրընտա տուրուր
կէօրտիւմ. [չ]վէ քիթապլար աչըլտը, [պ]վէ հայաթ
[illegible] օլան տիկէր պիր քիթապ աչըլտը՝ էօլիւլէր քի-
թապլարտա եազըլմըշ օլան շէյլէր իւզէրինէ [ջ]ամէլ-
լէրինէ կէօրէ հիւքմ օլունտըլար։ 13-Վէ տէնիզ քէն-
տի տէրունինտէ պուլունան էօլիւլէրի թէսլիմ էթտի,
[ռ]էօլիւմ վէ հավիյէ տախի քէնտիլէրտէ պուլունան
էօլիւլէրի թէսլիմ էյլէտիլէր. [ս]վէ հէր քէս 'ամէլ-
լէրինէ կէօրէ հիւքմ օլունտու։ 14-[վ]Վէ էօլիւմ իլէ
հավիյէ աթէշ կէօլիւնէ աթըլտըլար. [տ]իքինճի էօ-
լիւմ պու տըր։ 15-Վէ հէր քիմ քի հայաթ քի-
թապընտա գայտ օլունմըշ պուլունմատը իսէ, [ր]ա-
թէշ կէօլիւնէ աթըլտը։

ՊԱՊ 21

[ց]Վէ եէնի պիր սէմա իլէ եէնի պիր զէմին կէօր-
տիւմ, [ւ]չիւնքի էվվէլքի սէմա իլէ էվվէլքի զէմին
կէչտի իտի, վէ արթըգ տէնիզ եօգ իտի։ 2-Վէ

յ Պ. 14. 10, 11։
ն 2 Պետ. 3. 7, 10, 11։ Պ. 21. 1։
շ Դան. 2. 35։
ո Պ. 19. 5։
չ Դան. 7. 10։
պ Մէզ. 69. 28։ Դան. 12. 1։ Փիլ. 4. 3։ Պ. 3. 5։ 13. 8։ 21. 27։
ջ Երեմ. 17. 10։ 32. 19։ Մատթ. 16. 27։ Րոմ. 2. 6։ Պ. 2. 23։ 22. 12։ Ա. 13։
ռ Պ. 6. 8։
ս Ա. 12։
վ 1 Կոր. 15. 26, 54, 55։
տ Ա. 6։ Պ. 21. 8։
ր Պ. 19. 20։

ց Եշ. 65. 17։ 66. 22։ 2 Պետ. 3. 13։
ւ Պ. 20. 11։

[պէն Յովհաննէս] եմուգատտէս չէհրի, եա՛նի եէնի Երուսաղէմի, զզէվճի իչիւն միւզէյյէն պիր կէլին կիպի հազըրլանմըշ օլարագ, Ալլահ թարաֆընտան սէմատան ինմէքտէ կէօրտիւմ։ 3 - Վէ սէմատան պիր պէօյիւք սէտա իշիթտիմ քի՝ էԻշթէ Ալլահըն մէսքէնի ինսան իլէ օլուպ՝ O անլէր իլէ սաքին օլաճագ տըր, վէ անլէր Անըն գավմը օլուպ՝ Ալլահ քէնտիսի անլէրին Ալլահը օլարագ, անլէր իլէ պէրապէր օլաճագ տըր։ 4 - ըՎէ [Ալլահ] անլէրին կէօզլէրինտէն ճիւմլէ կէօզ եաշլարընը սիլէճէք, թվէ էօլիւմ արթըգ օլմայաճագ, ժվէ արթըգ հիւզն վէ ֆէրեատ վէ աղրը պուլունմայաճագ տըր. զիրա էվվէլքի շէյլէր կէչտի՝ տէր իտի։ 5 - իՎէ թախթտա օթուրան՝ լԻշթէ հէր շէյի եէնի եափարըմ՝ տէտի. վէ պանա տէտի քի՝ Եազ, խզիրա պու սէօզլէր հագգ վէ սատըգ տըր։ 6 - Վէ պանա տէտի քի՝ ծԹէմամ օլտու. կԱլֆա վէ Օմէղա, Իպթիտա վէ Ինթիհա պէն իմ. հպէն սուսայան քիմսէյէ հայաթ սույունըն փունարընտան մէճճանէն վէրէճէյիմ։ 7 - Ղալիպ օլան՝ ճիւմլէ շէյլէրէ վարիս օլաճագ, ձվէ պէն անըն Ալլահը օլաճաղըմ, օ տախի պէնիմ օղլըմ օլաճագ տըր։ 8 - ղԼաքին գօրգագ վէ իմանսըզ վէ մէքրուհ վէ գաթիլ վէ զինաքեար վէ սիհրպազ վէ փութփէրէսթ վէ ճիւմլէ եալանճը օլան-

ե Եշ. 52. 1։ Գաղ. 4. 26։ 'Իպր. 11. 10։ 12. 22։ 13. 14։ Գ. 3. 12։ Ա.յ. 10։
զ Եշ. 54. 5։ 61. 10։ 2 Կոր. 11. 2։
է Ղև. 26. 11, 12։ Եզէկ. 44. 7։ 2 Կոր. 6. 16։ Գ. 7. 15։
ը Եշ. 25. 8։ Գ. 7. 17։
թ 1 Կոր. 15. 26, 54։ Գ. 20. 14։
ժ Եշ. 35. 10։ 61. 3։ 65. 19։
ի Գ. 4. 2, 9։ 5. 1։ 20. 11։
լ Եշ. 43. 19։ 2 Կոր. 5. 17։
խ Գ. 19. 9։
ծ Գ. 16. 17։
կ Գ. 1. 8։ 22. 13։
հ Եշ. 12. 3։ 55. 1։ Յուհ. 4. 10, 14։ 7. 37։ Գ. 22. 17։
ձ Զաք. 8. 8։ 'Իպր. 8. 10։
ղ 1 Կոր. 6. 9, 10։ Գաղ. 5. 19–21։ Եփես. 5. 5։ 1 Տիմ. 1. 9։ 'Իպր. 12. 14։ Գ. 22. 15։

լարըն հիսսէսի յաթէշ վէ քիւքիւրթլէ եանան կէօ-
լիւն իչինտէ օլաճագ տըր. իքինճի էօլիւմ պու տըր:
9-ղՎէ եէտի սօն պէլալարըլէ տօլու եէտի թա-
սը թութան եէտի մէլէքտէն պիրի եանըմա կէ-
լիփ, պանա խիթապէն՝ ճԿէլ, սանա Գուզունըն զէվ-
ճէսի օլան կէլինի կէօսթէրէյիմ՝ տէտի, 10-մՎէ
րուհտա պէնի պէօյիւք վէ եիւքսէք պիր տաղա
կէօթիւրիւպ՝ յօլ [պէօյիւք] շէհրի, եա՛նի մուգատ-
տէս Երուսաղէմի Ալլահ թարաֆընտան սէմատան
նիւզուլ էթմէքտէ պանա կէօսթէրտի: 11-նՎէ իւ-
զէրինտէ Ալլահըն ճէլալը պուլունուպ՝ նուրու փէք
տըյմէթլի թաշա, եա՛նի պիլլուր կիպի րուշէն եէշ-
շէմ թաշընա պէնզէր իտի: 12-Վէ անըն պէօյիւք
վէ եիւքսէք պիր սուրու շվէ օն իքի գափուսը վէ
գափուլար իւզէրինտէ օն իքի մէլէք վէ եազըլը
իսիմլէր վար իտի. պունլար տախի պէնի Իսրայէլին
օն իքի սըպթընըն իսիմլէրի իտի: 13-ոՇարգ թա-
րաֆընտան իւչ գափու, վէ շիմալ թարաֆըն-
տան իւչ գափու, վէ ճէնուպ թարաֆընտան իւչ
գափու, վէ ղարպ թարաֆընտան իւչ գափու վար
իտի: 14-Վէ շէհրին սուրունըն օն իքի թէմէլի օ-
լուպ՝ չանլէրտէ Գուզունըն օն իքի ռէսուլընըն
*իսիմլէրի վար իտի: 15-Վէ պանա խիթապ էտէ-
նին էլինտէ՝ շէհրի վէ գափուլարընը վէ սուրընը
էօլչմէք իչիւն պպիր ալթուն գամըշ վար իտի: 16-
Վէ շէհր միւրէպպա՛ օլուպ՝ ուզունլըղը էնինէ միւ-
սավի տիր. վէ ռ+ շէհրի օլ գամըշլէ էօլչտիւքտէ,

յ Գ. 20. 14, 15:
ղ Գ. 15. 1, 6, 7:
ճ Գ. 19. 7: Ա.յ. 2:
մ Գ. 1. 10: 17. 3:
յ Եզեկ. 48: Ա.յ. 2:
ն Գ. 22. 5: Ա.յ. 23:
շ Եզեկ. 48. 31—34:
ո Եզեկ. 48. 31—34:
չ Մատթ. 16. 18: Գաղ. 2. 9: Եփես. 2. 20:
* Գ-'ղ-ը' օն իքի իսմ-լէրի
պ Եզեկ. 40. 3: Զաք. 2. 1: Գ. 11. 1:

օն իքի պին օգ աթըմը կէլտի․ ուզունլըղը վէ էնի
վէ եուքսէքլիյի միւսավի տիր։ 17 - Վէ անըն սու-
րունը էօլչտիւքտէ՝ ինսան էօլչիւսիւ, եա՛նի մէլէյին
էօլչիւ-սիւյլէ եիւզ գըրգ տէօրթ գըրա՛ կէլտի։ 18 -
Վէ սուրունըն պինասը եէշէմտէն օլուպ՝ շէհըր փաք
սըրչայա պէնզէր խալիս ալթուն իտի։ 19 - [ա]Վէ շէհ-
րին սուրունըն թէմէլլէրի տիւրլիւ տիւրլիւ գըյմէթ-
լի թաշլարլէ միւզէյյէն օլուպ՝ պիրինճի թէմէլ եէ-
շէմ, իքինճիսի կէօք եագութ, իւչիւնճիւսիւ պալ-
ղամի, տէօրտիւնճիւսիւ զիւմրիւտ, 20 - Պէշինճիսի
՚ագիգ, ալթընճըսը գըրմըզը ՚ագիգ, եէտինճիսի զէ-
պէրճէտ, սէքիզինճիսի պէզաթ, տօգուզունճուսու
սարը եագութ, օնունճուսու սարըճա զիւմրիւտ, օն
պիրինճիսի մօր եագութ, օն իքինճիսի ճէպէլլէ-
գում իտի։ 21 - Վէ օն իքի գափուլարը օն իքի ին-
ճու իտի, վէ հէր պիր գափու պիր ինճուտէն ՚ի-
պարէթ իտի․ [բ]շէհրին մէյտանը տախի շէֆֆաֆ սըր-
չայա պէնզէր խալիս ալթուն իտի։ 22 - [գ]Վէ իչինտէ
հէյքէլ կէօրմէտիմ․ զիրա հէր շէյէ գատիր Րապպ
Ալլահ վէ Գուզու անըն հէյքէլի տիր։ 23 - [դ]Վէ շէհ-
րին քէնտիսինէ զիյա վէրմէլէրի իչիւն կիւնէշէ եա
այա իհթիյաճը եօգ տուր․ զիրա Ալլահըն ճէլալը
անը թէնվիր էտէր, վէ գանտիլի տախի Գուզու
տուր։ 24 - [ե]Վէ [խէլաս պուլան] թա՛իֆէլէր անըն
նուրույլէ կէզէճէքլէր, տիւնեա մէլիքլէրի տախի
շան ու շէօհրէթլէրինի անըն իչինէ կէթիրէճէքլէր
տիր։ 25 - [զ]Վէ գափուլարը կիւնտիւզիւն ասլա գա-
փանմայաճագլար․ չիւնքի [է]օրատա կէճէ օլմայա-

ա Եսա. 54. 11։
բ Գ. 22. 2։
գ Յովհ. 4. 23։
դ Եսա. 24. 23։ 60. 19, 20։ Գ. 22. 5։ Ա.յ. 11։
ե Եսա. 60. 3, 5, 11։ 66. 12։
զ Եսա. 60. 11։
է Եսա. 60. 20։ Զաք. 14. 7։ Գ. 22. 5։

ճագ տըր։ 26 -[ի]Վէ թա՛իֆէլէրին շան ու շէօհրէթ-
լէրինի անըն իչինէ կէթիրէճէքլէր տիր։ 27 -[լ]Վէ ա-
նըն իչինէ նաբաք պիր շէյ կիրմէզ, եախօտ մէքրու-
հաթ վէ եալանը իրթիքեապ էտէն ասլա կիրմէ-
յիպ՝ անճագ [լ]Գուզունըն հայաթ քիթապընտա եազը
օլունանլար կիրէճէքլէր տիր։

ՎԱՀ 22

[ա]Վէ պանա պիլլուր կիպի պէրրագ օլարագ,
Ալլահըն վէ Գուզունըն թախթընտան ագար հա-
յաթ սույունըն [փաք] ըրմաղընը կէօսթէրտի։ 2-
[բ]Օլ շէհրին մէյտանընտա վէ ըրմաղըն իքի թարա-
ֆընտա օն իքի մահսուլ վէրիր վէ հէր այ մէյվէ-
սինի կէթիրիր [գ]հայաթ աղաճը վար իտի. [դ]վէ օլ
աղաճըն եափրագլարը թա՛իֆէլէրին շիֆասը իչիւն
տիր։ 3 -[ե]Վէ արթըգ հիչ պիր լա՛նէթ օլմայաճագ
տըր. [զ]վէ Ալլահըն վէ Գուզունըն թախթը անտէ
օլուպ՝ [է]գուլլարը տախի անա ’իպատէթ էտէճէք-
լէր տիր։ 4 -Վէ անըն տիտարընը կէօրէճէքլէր,
[ը]իսմի տախի անլէրին ալընլարը իւզէրինտէ օլաճագ
տըր։ 5 -[թ]Վէ օրատա կէճէ օլմայաճագ տըր. վէ
գանտիլէ եա կիւնէշ զիյասընա իհթիյաճլարը եօգ
տըր. [ժ]զիրա անլէրի Ռապպ Ալլահ թէնվիր էտէր,
[ի]վէ էպէտ իւլ ապատ սալթանաթ էտէճէքլէր տիր։
6 -Վէ պանա տէտի քի՝ [լ]Պու սէօզլէր սատըգ վէ

[ժ] Աճ. 24։
[ի] Եշ. 35. 8; 52. 1; 60. 21; Յովէլ 3. 17; Վ. 22. 14, 15։
[լ] Փիլ. 4. 3; Վ. 3. 5; 13. 8; 20. 12։

[ա] Եզէկ. 47. 1; Զաք. 14. 8։
[բ] Եզէկ. 47. 12; Վ. 21. 21։
[գ] Թէք. 2. 9; Վ. 2. 7։
[դ] Վ. 21. 24։
[ե] Զաք. 14. 11։
[զ] Եզէկ. 48. 35։
[է] Մատթ. 5. 8; 1 Կոր. 13. 12; 1 Յովհ. 3. 2։
[ը] Վ. 3. 12; 14. 1։
[թ] Վ. 21. 23, 25։
[ժ] Մեզ. 36. 9; 84. 11։
[ի] Դան. 7. 27; Հռով. 5. 17; 2 Տիմ. 2. 12; Վ. 3. 21։
[լ] Վ. 19. 9; 21. 5։

հագգ տըր. վէ մուգատտէս փէյղամպէրլէրին Ալ-
լահը Րապպ՝ եագընտա մութլագա վուգու՛ պու-
լաճագ շէյլէրի գուլլարընա կէօսթէրմէք իչիւն [ե] քէն-
տի մէլէյինի իրսալ էյլէտի: 7-[զ]Իշթէ թէզ կէլի-
րիմ: [է]Նէ՛ միւպարէքտիր պու քիթապըն փէյղամ-
պէրլիքի սէօզլէրինի հըֆզ էտէն քիմսէ:
8-Վէ պէն Ցովհաննէս պու շէյլէրի իշիտէն վէ
կէօրէն իմ, վէ իշիտիպ կէօրտիւյիւմտէ՝ պանա պու
շէյլէրի կէօսթէրէն մէլէյէ [ը]սէճտէ գըլմագ իչիւն
այագլարընա գափանտըմ: 9-Օ տախի պանա տէ-
տի քի՝ [թ]Սագըն էթմէ, զիրա պէն սէնին վէ պի-
րատէրլէրինկ օլան փէյղամպէրլէրին վէ պու քի-
թապըն սէօզլէրինի հըֆզ էտէնլէրին խըտմէթ րէ-
ֆիգի իմ. Ալլահա սէճտէ էյլէ: 10-[ժ]Վէ պանա
տէտի քի՝ Պու քիթապըն փէյղամպէրլիքի սէօզլէ-
րինի միւհրլէմէ, [ի]զիրա վագըթ եագըն տըր: 11-
[լ]Հագսըզլըգ էտէն՝ եինէ հագսըզլըգ էթսին, վէ
մուրտար օլան՝ եինէ մուրտար օլսուն, վէ սալիհ օ-
լան՝ եինէ սալիհ օլսուն, վէ մուգատտէս օլան՝ եի-
նէ մուգատտէս օլսուն: 12-[խ]Իշթէ թէզ կէլիրիմ, [ծ]վէ
հէր քէսէ քէնտի 'ամէլինէ կէօրէ վէրմէք իչիւն
[կ]միւքեաֆաթըմ եանըմտա տըր: 13-[հ]Ալֆա վէ Օ-
մէղա, Իպթիտա վէ Ինթիհա, Էվվէլ վէ Ախըր պէն
իմ: 14-[ձ]Նէ՛ միւպարէքտիր անըն էմրլէրինի իճ-
րա էտէնլէր քի [ղ]հայաթ աղաճընա հագգլարը օ-
լուպ՝ [ճ]գափուլարտան շէհրէ կիրէլէր: 15-Ամմա

ե Գ. 1. 1:
զ Գ. 3. 11: Ա. 10, 12, 20:
է Գ. 1. 3:
ը Գ. 19. 10:
թ Գ. 19. 10:
ժ Դան. 8. 26: 12. 4, 9: Գ. 10. 4:
ի Գ. 1. 3:
լ Եզեկ. 3. 27: Դան. 12. 10: 2 Տիմ. 3. 13:
խ Ա. 7:
ծ Րոմ. 2. 6: 14. 12: Գ. 20. 12:
կ Ես. 40. 10: 62. 11:
հ Ես. 41. 4: 44. 6: 48. 12: Գ. 1. 8, 11: 21. 6:
ձ Դան. 12. 12: 1 Յովհ. 3. 24:
ղ Ա. 2: Գ. 2. 7:
ճ Գ. 21. 27:

ˉքէօփէքլէր վէ սիհրպազլար վէ զինաքեարլար վէ գաթիլլէր վէ փութփէրէսթլէր վէ եալանը սէվիպ իրթիքեապ էտէնլէրին ճիւմլէսի ˉխարիճ տիրլէր ։

16-ˋՊէն Յիսուս պու շէյլէրի սիզէ քիլիսէլէրտէ շէհատէթ էթմէք իչիւն մէլէյիմի իրսալ էյլէտիմ. ˉպէն Դաւիթին ասլը վէ նէսլի օլուպ՝ ˢօլ բուչէն սապահ եըլտըզը իմ։ 17-Վէ Ռուհ ˀվէ Կէլին՝ Կէլ՝ տէրլէր. վէ իշիտէն՝ Կէլ՝ տէսին. ˉվէ սուսայան կէլսին, վէ իսթէյէն՝ հայաթ սույընտան մէճճանէն ալսըն ։

18-[Զիրա] պէն պու քիթապըն փէյղամպէրլիք սէօզլէրինի իշիտէն հէր պիր քիմսէյէ շէհատէթ էտէրիմ քի՝ ⁺Էկէր պիր քիմսէ պունլարա զամմ էտէրսէ, Ալլահ օլ քիմսէյէ պու քիթապտա եազըլմըշ օլան պէլալարը զամմ էտէճէք տիր։ 19-Վէ էկէր պիր քիմսէ պու փէյղամպէրլիք քիթապընըն սէօզլէրինտէն չըգարըր իսէ, ⁺Ալլահ անըն Նասիպինի հայաթ քիթապընտան ՚վէ մուգատտէս շէհրտէն վէ պու քիթապտա եազըլմըշ օլան շէյլէրտէն չըգարաճագ տըր։ 20-Պու շէյլէրի շէհատէթ էտէն՝ Պէլի, ᵏթէզ կէլիրիմ՝ տէյօր։ ˉԱմին, ᵉեա Ռապպ Յիսուս, կէլ։ 21-ᵗՌապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ՚ինայէթի ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

– Փիլ. 3. 2։
• 1 Կոր. 6. 9, 10։ Գաղ. 5. 19–21։ Կող. 3. 6։ Վ. 9. 20, 21։ 21. 8։
Լ Վ. 1. 1։
ր Վ. 5. 5։
ր Ա'ռ. 24. 17։ Զաք. 6. 12։ 2 Պետ. 1. 19։
Վ. 2. 28։
յ Վ. 21. 2, 9։
– Եսա. 55. 1։ Յովհ. 7. 37։ Վ. 21. 6։
ቀ Թէս. 4. 2։ 12. 32։ Էմն. 30. 6։
+ Խուր. 32. 33։ Մէզ. 69. 28։ Վ. 3. 5։ 13. 8։
• Վ. 21. 2։
ֆ Ա.յ. 12։
– Յովհ. 21. 25։
բ 2 Տիմ. 4. 8։
ֆ Ռոմ. 16. 20, 24։ 2 Սէլ. 3. 18։

